

ประมวลรายงานและวิเคราะห์ข่าวระหว่างประเทศ

เดือนมกราคม 2021 (2564)

คำชี้แจง

ต้องขออภัยเป็นอย่างมาก ที่รายงานฉบับนี้จะสั้นผิดปกติ เพราะหลังจากที่ได้ติดตามข่าวพิธีปฏิญาณตนเข้ารับตำแหน่งประธานาธิบดีสหรัฐของนายโจ ไบเดน และรองประธานาธิบดีคามาลา แฮร์ริส จนหมดรายการแล้ว แม้ทั้งหมดจะเป็นข่าวดียิ่งสำหรับชาวโลกเป็นครั้งแรกในรอบ 4 ปี ซึ่งข้าพเจ้าจะได้ประมวลและวิเคราะห์มาเป็นลำดับต่อไป ข้าพเจ้าได้เกิดอาการป่วยหนักอย่างกะทันหันเนื่องจากสัปดาห์ก่อนไม่อาจหายใจได้ จึงต้องเรียกรถพยาบาลมารับไปส่งโรงพยาบาลใกล้ที่สุด โรงพยาบาลได้ให้การช่วยเหลือขั้นต้นและนำตัวเข้าตรวจรักษาในห้องไอซียูโดยให้การรักษาพยาบาลอยู่อย่าง ใกล้ชิดอยู่ต่อมา จนแพทย์เห็นว่าพอไปรักษาตัวที่บ้านได้ จึงได้กลับมา แต่ก็ยังมีความขัดข้องทางร่างกายอยู่ รายงานต่อไปนี้เป็นเท่าที่พิมพ์ไว้ก่อนป่วย ขอจบไว้ลอยๆ ก่อน

มนัสพาสน์

ประมวลรายงานและวิเคราะห์ข่าวระหว่างประเทศ

เดือนมกราคม 2021 (2564)

ภาพโทรทัศน์ที่แพร่ไปทั่วโลกเมื่อวันที่ 6 มกราคม 2021 แสดงภาพจริงของคนเป็นจำนวนมากพร้อมธงชาติประทับชื่อ TRUMP ธงกบฏฝ่ายใต้ อาวุธสงครามและสัญลักษณ์น่านาชนินบุกเข้าโจมตีปราสาทประชาธิปไตยกลางกรุงวอชิงตันและเข้ายึดห้องทำงาน ห้องประชุมใหญ่ รวมทั้งที่นั่งของรองประธานาธิบดีไมค์ เพนซ์และห้องทำงานของแนนซี เปโลสซี ประธานสภาผู้แทนราษฎร อาจสร้างความตื่นตะลึงไปทั่วโลก ทั้งพันธมิตร มิตรและศัตรูของสหรัฐอเมริกา

วันที่ 6 มกราคมเป็นกำหนดการที่รองประธานาธิบดีไมค์ เพนซ์จะต้องทำหน้าที่ตามพิธีการในการอ่านตัวเลขที่มลรัฐทั้ง 50 รายงานผลคะแนนของคณะผู้เลือกตั้ง

ประธานาธิบดีสำหรับปี 2020 ต่อที่ประชุมร่วมของรัฐสภา อันเป็นพิธีการสุดท้ายตามรัฐธรรมนูญ ต่อจากนี้ก็เป็นการสาบานตนเข้ารับตำแหน่งของผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นประธานาธิบดีคนใหม่ ในวันพุธที่ 20 มกราคม

เท่าที่เป็นมาในประวัติศาสตร์การเมืองของสหรัฐอเมริกา ขั้นตอนต่างๆ ของพิธีปฏิญาณตนของประธานาธิบดีคนใหม่ (Inauguration) มักเป็นไปด้วยความราบรื่น แต่ปีนี้ไม่ได้เป็นไปเช่นนั้น ดังที่ได้ลำดับเหตุการณ์มาก่อนหน้านี้แล้ว กล่าวคือนายโดนัลด์ เจ ทรัมป์ ประธานาธิบดีคนที่ 45 ไม่เคยยอมรับความพ่ายแพ้ โดยสร้างภาพหลอนซึ่งฝังหัวมาตลอดว่าตนเป็นผู้ชนะการเลือกตั้ง ส่วนที่เป็นข่าวเล่าลือกันทั่วโลกว่านายโจ ไบเดนจะเป็นประธานาธิบดีคนใหม่ นั้น มิใช่เป็นผลของชัยชนะจริง หากแต่ได้ปล้นไปบรรดาที่เป็นพวกของทรัมป์อันมีจำนวนมากได้หลงเชื่อตามข่าวลวงนั้นอย่างงมงาย จึงได้ตระเวนไปในที่ต่างๆ ด้วยป้ายเรียกร้องให้ “Stop the Steal” และโดยที่พวกนี้เป็นขบวนการขวาจัดกับนิยมความรุนแรง --Extremist/Radicalist เช่น กลุ่ม White Supremacists, Ku Klux Klan, Neo-Nazis, Proud Boys ฯลฯ เหล่าร้ายเหล่านี้จึงไปก่อความวุ่นวายและการจลาจลในที่ต่างๆ เพื่อสนับสนุนนายโดนัลด์ ทรัมป์ ครั้งใหญ่ที่สุดได้แก่การบุกเข้าโจมตีที่ทำการรัฐสภา ณ ตึก CAPITOL เมื่อวันที่ 6 มกราคม มีผู้เสียชีวิต 5 คน รวมทั้งตำรวจรัฐสภาด้วย 1 นาย

เหตุร้ายแรงที่เกิดขึ้นในวันนั้นมีสัญญาณเตือนภัยล่วงหน้ามาเป็นระยะ แต่ดูจะไม่ได้รับความสนใจจากฝ่ายรักษาความปลอดภัยเพียงพอ และมีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยของรัฐสภาน้อยมาก จึงเสียเปรียบฝ่ายก่อการร้าย กับเจ้าหน้าที่บางคนได้รู้เห็นเป็นใจกับเหล่าร้ายด้วย ซึ่งกำลังสืบสวนและสอบสวนผู้ที่ถูกจับตัวไว้ได้ ที่มีทั้งตำรวจและทหารกองหนุนที่ผ่านการฝึกอบรมทางการรบมาแล้ว นอกจากนั้น ยังมีรายงานด้วยว่า สมาชิกสภาบางคนได้นำคนร้ายไปลาดตระเวนสถานที่ต่างๆ ภายในสภาในวันก่อนหน้าอีกด้วย

ก่อนการบุกโจมตี ประธานาธิบดีทรัมป์ได้กล่าวคำปราศรัยเป็นเชิงยุยงให้เหล่าร้ายก่อเหตุขึ้น โดยให้เคลื่อนไปทาง Pennsylvania Avenue และดำเนินการต่างๆ เพื่อ

Take our country back อันสื่อความหมายว่าให้นำชัยชนะกลับคืนมาให้ทรัมป์ให้ได้ ทั้งนี้หลังจากที่ประธานาธิบดีได้โทรศัพท์กดดันให้ Secretary of State ประจำมลรัฐ จอร์เจียหาคะแนนมาเพิ่มให้ทรัมป์ ซึ่งเขาไม่สามารถจะทำได้ ชำร่วยผลการเลือกตั้ง วุฒิสมาชิก 2 คนรอบสอง เพื่อช่วงชิงความเป็นเสียงข้างมากในวุฒิสภาสหรัฐยัง ปราบกฏว่าฝ่ายเดโมแครตได้เปรียบอีกด้วย เพราะเป็นฝ่ายชนะอย่างใสสะอาดอันจะเป็นผลดีในการบริหารงานต่อไปสำหรับรัฐบาลไบเดน-แฮร์ริส

นอกจากทรัมป์แล้ว ผู้ที่ยุงให้ผู้ก่อการร้ายใช้วิธีการกบฏ (Insurrection) แบบเดียวกันได้แก่นายรูดี จิวลิอาโน ทนายส่วนตัวของนายทรัมป์ ที่ป่าวประกาศให้ใช้วิธี Combat ต่อสู้ นายเอริค ทรัมป์ บุตรชายประธานาธิบดี นายโม บรูด นาย Ali Alexander และ ฯลฯ ทั้งหมดนี้คงต้องถูกข้อหาต่อไป แม้จะมีข่าวว่านายทรัมป์คงจะหาทางให้อำนาจให้อภัยโทษตราบไต่ที่ยังอยู่ในตำแหน่ง ตามรายงานข่าวเมื่อวันจันทร์ที่ 18 มกราคมประธานาธิบดีทรัมป์ตั้งใจจะใช้เวลาที่เหลืออยู่เต็มวันในวันอังคารที่ 19 มกราคมออกคำสั่งให้อภัยโทษและลดหย่อนผ่อนโทษหรือ commutation กับนักโทษประมาณ 100 คน แต่ไม่รวมตัวเองด้วย

ขอชี้แจงเพิ่มเติมว่า การที่เรียกว่า ผู้ก่อจลาจลเป็นผู้ก่อการร้าย นั้น เพราะทางการอเมริกันเรียกกลุ่มขวาจัดหลายกลุ่มว่าเป็น Domestic Terrorists ไม่แต่เท่านั้น สำนักงานสืบสวนและสอบสวนกลางหรือ FBI ก็กำลังสืบสวนว่าในบรรดาผู้ที่ก่อเหตุร้าย นั้น มีพลพรรคของไอซิส หรืออัลไคด้า หรือขบวนการก่อการร้ายสากลแฝงตัวอยู่ด้วยหรือไม่

ตามรายงานของกระทรวงความปลอดภัยของมาตุภูมิ ขบวนการก่อความรุนแรง ขวาคัดนี้ทำให้มีผู้เสียชีวิตไปแล้วเป็นจำนวนมาก มากกว่าการกระทำของผู้ก่อการร้ายยิสาดิสต์ในเหตุการณ์ 9/11 ที่ใช้เครื่องบินโดยสารขนาดใหญ่ 4 เครื่องพุ่งเข้าชนอาคารแฝดของศูนย์การค้าในนครนิวยอร์ก ดึกที่ทำการของกระทรวงกลาโหม สหรัฐและตกลงในมลรัฐเพ็นซิลเวเนียเสียอีก

ตามรายงานข่าวกรอง ผู้ก่อการร้ายพร้อมอาวุธมีแผนที่จะก่อเหตุ ณ รัฐสภา และที่ทำการของมลรัฐต่างๆ ที่มีอยู่ 50 แห่งทั่วสหรัฐอเมริกา ในวันที่ 20 มกราคม ศกนี้ อันเป็นวันปฏิญาณตนเข้ารับตำแหน่งของประธานาธิบดีโจ ไบเดนและรองประธานาธิบดีคามาลา แฮร์ริสอีก จึงมีการปิดกั้นสถานที่สำคัญทั้งในกรุงวอชิงตัน ดี.ซี. และตามมลรัฐต่างๆ พร้อมคำสั่ง LOCK DOWN ทั่วไป สำหรับในกรุงวอชิงตัน กระทรวงกลาโหมได้อนุมัติให้กองกำลัง National Guard 25,000 ไปเตรียมพร้อมทั้งฝ่ายรักษาความปลอดภัยอื่นๆ มาหลายวันแล้ว โดยต้องรักษาความปลอดภัยจากการโจมตีทางอากาศด้วย

ภาพถ่ายของการโจมตีเมื่อวันที่ 6 มกราคมดังปรากฏในนิตยสาร New Yorker เมื่อวันอาทิตย์ที่ผ่านมา บันทึกความเคลื่อนไหวและเสียงจากมุมต่างๆ เป็นหลักฐานสำคัญ อันแสดงชัดถึงการทำตามคำแนะนำของประธานาธิบดีทรัมป์ และสมาชิกสภา เช่น เท็ด ครูซ และ จอช ทอว์นี แกนนำที่คัดค้านผลของคณะผู้เลือกตั้ง มีภาพเหล่าร้ายค้นเอกสารตามโต๊ะต่างๆ และถ่ายสำเนาบางหน้า กับความรุนแรงของการโจมตี หมวกแดงในการหาเสียง MAGA หรือ Make America Great Again มีสวมใส่กันทั่วไป แสดงถึงความขมขื่นใจของพวกนิยมนายทรัมป์ ในขณะเดียวกัน นายไมค์ ปอมเปโอ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ซึ่งไม่ค่อยเป็นชาวนักก็ดำเนินการสร้างอุปสรรคต่างๆ ที่จะทำให้รัฐบาลใหม่ของนายโจ ไบเดนประสบความสำเร็จในการที่จะปรับเปลี่ยนนโยบายต่างประเทศให้ต่างไปจากที่รัฐบาลทรัมป์ทำไป อาทิ การประกาศมาตรการคว่ำบาตรอิหร่านเพิ่มเติม การกำหนดให้อิหร่าน คิวบา และพลพรรคฮูตีในเยเมนเป็นประเทศที่ให้ความสนับสนุนการก่อการร้ายสากล อันสร้างปัญหาที่องค์กรบรรเทาทุกข์ผู้ อุดหนุนจะปฏิบัติหน้าที่ทางมนุษยธรรมที่เป็นอันดีอยู่ในปัจจุบัน และ ฯลฯ

สำหรับเรื่องการควบคุมโรคระบาดใหญ่ ซึ่งเป็นประเด็นสำคัญอันดับแรกของรัฐบาลไบเดน นั้น นายทรัมป์ก็ได้ขัดขวางด้วยวิธีการต่างๆ จนทำให้จำนวนผู้ติดเชื้อในสหรัฐคงมากที่สุดในโลกตลอดกว่า 10 เดือนที่ผ่านมา ล่าสุดไบเดนมีแผนที่จะฉีดวัคซีนให้แก่คนในประเทศ 100 ล้านคนใน 100 วันแรกที่เขาเข้ารับบริหารงาน บัดนี้ ยัง

เป็นปัญหาใหญ่ เพราะปริมาณวัคซีนที่นายทรัมป์ใช้เงินหลวงให้ผลิตอย่างรวดเร็วยิ่ง (Warp Speed) นั้น ปรากฏว่ามีปริมาณน้อยอย่างมาก และเท่าที่ฉีดไปแล้ว ก็มีเพียงไม่กี่ล้านคน แม้นายทรัมป์จะคุยโวมาก่อนว่า รัฐบาลเขาจะฉีดวัคซีนให้ได้ 20 ล้านโด๊ภายในสิ้นปี 2020 ก็ตาม

ในวันอังคารที่ 19 มกราคม เหลืออีกไม่ถึง 30 ชั่วโมงจะถึงเวลาปฏิญาณตนของประธานาธิบดีไบเดน บุคคลชั้นนำเช่นนางแนนซี เปโลสซี ประธานสภาผู้แทนราษฎร ได้สอบถามผู้นำทางทหารว่าทรัมป์ได้ส่ง Nuclear Code ให้ผู้สืบทำแหน่งใหม่หรือยัง เพราะตามกฎหมาย ก่อองรหัสจะอยู่กับประธานาธิบดีทรัมป์จนไบเดนรับตำแหน่งแล้ว แต่ทรัมป์คนเดียวจะ activate รหัสไม่ได้ เพราะจะต้องมีการกำหนดเป้าหมายให้แน่นอน ซึ่งจะต้องมีผู้นำทางทหารเต็มสัญญาณให้ครบถ้วน ในขั้นนี้ ผู้ที่มีหน้าที่จะวางหลักประกันไว้จนถึงเวลาอันควร

ดร. มนัสพาสร์ ชูโต

ประธานคณะกรรมการปรับปรุงแนวทางการประชาสัมพันธ์

และการดำเนินงานด้านสารสนเทศของกระทรวงการต่างประเทศ

ประมวลรายงานและวิเคราะห์ข่าวระหว่างประเทศ

เดือนกุมภาพันธ์ 2021 (2564)

ประมวลรายงานและวิเคราะห์ข่าวระหว่างประเทศ

เดือนกุมภาพันธ์ 2021 (2564)

น่าสนใจที่เดือนกุมภาพันธ์ 2564 (2021) เริ่มวันที่ 1 ด้วยการก่อรัฐประหารอย่างปราศจากความละเอียดใจของกองทัพเมียนมา ภายใต้การนำของพลเอกอาวุโส มิน อ่อง หล่าย (Min Aung Hlaing) ซึ่งก่อนหน้านี้ก็กุมอำนาจเด็ดขาดอยู่แล้ว แม้ประเทศจะอยู่ใต้การปกครองเชิงประชาธิปไตยโดยมีรัฐสภาและรัฐธรรมนูญถึงจะไม่ “เต็มไป” ก็ตาม

ตามแถลงการณ์ทางสถานีโทรทัศน์ของทหารในเช้าวันที่ 1 กุมภาพันธ์ วันนี้ ผู้บัญชาการทหารสูงสุดเมียนมาได้ยึดอำนาจการปกครอง ให้ผู้บัญชาการทหารบกเป็นผู้นำประเทศชั่วคราว ประกาศสภาวะฉุกเฉินเป็นเวลาหนึ่งปี สั่งจับกุมคุมขังผู้นำฝ่ายพลเรือนและผู้นำประชาสังคม รวมทั้ง Daw Aung San Suu Kyi หัวหน้าพรรคสันนิบาตเพื่อประชาธิปไตย (National League for Democracy - NLD) ซึ่งชนะการเลือกตั้งอย่างถล่มทลายเป็นสมัยที่สอง ทั้ง ๆ ที่คาดหมายกันไว้ก่อนหน้านี้ว่าการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 8 พฤศจิกายน 2020 จะเป็นการวัดประชามติหรือ referendum ความเป็นผู้นำของเธอในท่ามกลางการระบาดของโรคโควิด 19 และความถดถอยทางเศรษฐกิจอันเป็นประสบการณ์ของโลก ความขัดแย้งในชั้นนั้นได้แก่ความเห็นของคณะทหารที่ต้องการให้เลื่อนการเลือกตั้งออกไปด้วยเหตุผลว่าโรคภัยยังระบาดอยู่ แต่ซู จิยีนยันให้จัดขึ้นตามกำหนดเดิม เพราะหลายประเทศก็ได้เลื่อนด้วยเหตุของโรคระบาด

ฝ่ายทหารเพิ่งเล็งผลการเลือกตั้งเป็นพิเศษ โดยกล่าวหาคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าปล่อยให้มีการทุจริตกันอย่างแพร่หลายและได้มีการยื่นฟ้องคณะกรรมการฯ ด้วย ไม่ต่างจากที่อดีตประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์ของสหรัฐฯ ฝั่งหัวจนบัดนี้ คือการพยายามทำลายระบอบประชาธิปไตยในประเทศด้วยการอ้างว่าการเลือกตั้งที่ตนพ่ายแพ้มีการโกงกันอย่างกว้างขวาง อันเป็นความเท็จทั้งสิ้น

สัญญาว่าเมียนมาจะถอยหลังเข้าคลองมีมาก่อนแล้ว เนื่องจากพลเอกอาวุโส มิน อ่อง หล่ายเองได้เคยปรารถนาถึงความเป็นไปได้ที่จะยึดอำนาจเมื่อปีที่แล้วและ ต่อมามีความเคลื่อนไหวอันเป็นที่สังเกตได้ทั่วไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งในนครย่างกุ้งและ กรุงเน ปิ ดอ รถทหารและยานเกราะได้ปรากฏตามท้องถนนซึ่งสำนักข่าวต่างประเทศ ได้นำภาพมาแพร่อยู่หลายวัน นานาชาติก็ได้เตือนให้หลีกเลี่ยง รวมทั้งเลขาธิการ สหประชาชาติด้วย ตามปกติสถานเอกอัครราชทูตไทยมักจะไม่กล่าวถึงความ เคลื่อนไหวทำนองนี้ในประเทศเพื่อนบ้าน แต่ครั้งนี้ก็ได้ออกคำเตือนตามนัยรายงาน ข่าวจากกรุง Nay Pyi Taw เพื่อให้คนไทยที่ไปเมียนมาระวังตัว

สำหรับเมียนมา การที่ทหารเข้าครองเมืองคูจะมีใช้ประสบการณ์ใหม่ เพราะ ตั้งแต่วันที่ 2 มีนาคม ปี 1962 ที่นายพลเนวินยึดอำนาจและตั้งสภาปฏิวัติขึ้น ทหารก็ ผลัดกันครองอำนาจต่อมาอีก 59 ปี จนถึงปี 2011 อันประจวบกับกระแสเสรีนิยมใน ตะวันออกกลางที่เรียกกันว่า Arab Spring ซึ่งเลียนคำมาจากการต่อต้านการกดขี่ ประชาชนชาวเช็กโกสโลวาเกียโดยสหภาพโซเวียตอีกต่อหนึ่ง (i.e. Prague Spring in 2511 – 1968) ในระยะนั้น พม่าเริ่มเปิดกว้างขึ้น แม้จะยังกักบริเวณของ ซาน ซู จี อยู่ใน บ้านพักแถบ Green Bank บนฝั่ง Inya Lake ของเธอก็ตาม แต่การผ่อนคลายการ จำกัดกิจกรรมของของ ซาน ซู จี ได้มีมาเป็นระยะในสมัยของนายพล Thein Sein จน ในที่สุดจึงยอมให้เธอแสดงบทบาททางการเมืองได้และมีการเลือกตั้งเป็นครั้งแรกเมื่อ ปี 2015 แต่รัฐธรรมนูญที่ทหารมีบทบาทมากในการร่างก็ยังสงวนที่นั่งในรัฐสภาไว้ให้ ทหารอีกร้อยละ 25 พร้อมกับตำแหน่งรองประธานาธิบดีและห้ามมิให้ของ ซาน ซู จี ได้ เป็นผู้นำของรัฐเพราะมีคู่สมรสเป็นชาวต่างประเทศ ทำให้เธอเลี่ยงไปเป็นที่ปรึกษา แห่งรัฐแทน

ตามถ้อยแถลงของคณะยึดอำนาจ คณะทหารได้ปลดรัฐมนตรีว่าการและ รัฐมนตรีช่วยว่าการหมด แต่ดั่งที่ทราบกัน ทหารได้เป็นรัฐมนตรีสำหรับกระทรวง ทางด้านความมั่นคงอยู่แล้ว ส่วนการเลือกตั้ง นั้น คงจะมีขึ้นใหม่ในปีหน้า

หลายฝ่ายพยายามหาเหตุผลของการยึดอำนาจ แต่ในโลกแห่งความเป็นจริง ดูจะไม่บังเกิดประโยชน์อะไร แม้เหตุที่เกิดขึ้นเมื่อเช้าตรู่ของวันที่ 1 กุมภาพันธ์ ฝ่ายที่ปฏิบัติการยังไม่ถือว่าเป็นการ “รัฐประหาร” ชาวพม่าหรือเมียนมาในสายตาของนักมานุษยวิทยาบางคนเห็นว่าเป็นคนที่มีมโนคติแบบ Insular ยิ่งพม่าแท้ๆ ที่อาศัยอยู่ในวงรอบขุนเขาของ Pegu Yoma แล้ว ยิ่งไม่่ง่ายที่จะเข้าถึงวิถีคิดของเขา แต่พอคาดได้ว่าคงจะมีการต่อต้านในรูปแบบต่างๆ ต่อไป เพราะเมียนมาสามารถเข้าถึงสื่อสังคมนานาชาติได้แล้ว และออง ซาน ซู จีก็ได้สื่อสารไปยังสมาชิกพรรคให้ต่อต้านการยึดอำนาจที่ขาดความชอบธรรมไว้ก่อนแล้วด้วย

ตามกระแสข่าวที่ทราบกัน มิน อ่อง หล่าย มีส่วนในการกระทำทารุณกรรมต่อชาวโรฮิงญา จนถูกสหประชาชาติกล่าวหาว่าเป็นการล้างเผ่าพันธุ์หรือ Genocide และออง ซาน ซู จี ได้ช่วยปกป้องฝ่ายทหารในการให้การต่อศาลระหว่างประเทศที่กรุงเฮก แม้ว่าเธอจะไม่ได้ทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับชาวโรฮิงญาเท่าใดนัก คนภายนอกเพิ่งทราบเกี่ยวกับชาวโรฮิงญา เมื่อไม่กี่ปีนี้เอง ข้าพเจ้าเคยประจำการอยู่ที่สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงย่างกุ้ง 3 ปี 11 วัน (2508-2511) ข้าพเจ้าไม่เคยได้ทราบเรื่องราวของชาวโรฮิงญาเลย ทราบแต่เพียงว่ายะไข่หรืออารากานและนาปาลีเป็นสถานที่ตากอากาศลือชื่อที่คณะทูตชอบไปพักผ่อน แต่ก็ไม่เคยมีโอกาสไป แม้ผู้ช่วยทูตฝ่ายทหารบกทั้งของไทยและปากีสถานจะได้ชวนหลายครั้ง

ปฏิกริยาจากต่างชาติเป็นที่คาดหมายได้ เริ่มแต่ประเทศสหรัฐอเมริกา โดยทำเนียบขาวได้ประณามการที่ทหารได้ยึดอำนาจ โดยในชั้นแรกได้ละเว้นการใช้คำว่ารัฐประหาร อาจจะมีให้เข้าข่ายกฎหมายภายในสหรัฐ ซึ่งจะให้ตัดความช่วยเหลือประเทศที่กระทำรัฐประหาร และเพื่อเปิดทางให้มีการพูดจากันก่อน จึงใช้เหตุผลของการพยายามที่จะล้มเลิกผลการเลือกตั้งและการเปลี่ยนผ่านไปสู่การปกครองระบอบประชาธิปไตย ในขณะเดียวกัน นาย Anthony Blinken รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ได้เรียกร้องให้ปล่อยตัวเจ้าหน้าที่รัฐบาลและผู้นำประชาสังคมที่ถูกจับกุม และย้ำว่าสหรัฐอยู่ข้างประชาชนชาวเมียนมาในความมุ่งมาดปรารถนาเพื่อ

ประชาธิปไตย เสรีภาพ สันติภาพ ธรรมาภิบาลและการพัฒนา ขอให้ฝ่ายทหารเปลี่ยนการกระทำอันไม่ชอบธรรมในทันที

ตามรายงานข่าว บีบีซี ในวันที่ 3 กุมภาพันธ์ สหรัฐได้พยายามติดต่อกับฝ่ายเมียนมาเพื่อทำความเข้าใจกัน แต่ไม่เป็นผล จึงได้เรียกร้องการยึดอำนาจโดยคณะทหารว่าเป็น “การกระทำรัฐประหารอย่างเป็นทางการ” สหรัฐจึงไม่อยู่ในฐานะประเทศที่ให้ความช่วยเหลือแก่เมียนมาได้ แต่ บีบีซี กล่าวว่าก่อนหน้านี้สหรัฐเคยให้ความช่วยเหลือแก่เมียนมาโดยผ่านองค์กรที่มีใช้รัฐบาล

นายบอริส จอห์นสัน นายกรัฐมนตรีสหราชอาณาจักร ได้ทวีตประณามเช่นกัน มีข้อความว่า “I condemn coup and unlawful imprisonment of civilians including Aung San Suu Kyi in Myanmar. The vote of the people must be respected and civilian leaders released. Feb 1

นายหวัง เหวินปิน โฆษกกระทรวงการต่างประเทศจีน แถลงสั้น ๆ เป็นเชิงเห็นความจำเป็นที่เมียนมาต้องทำเช่นนั้น โดยหวังว่าสถานการณ์จะเป็นปกติต่อไป ท่าทีของจีนอาจจะชัดเจนขึ้นเมื่อผู้แทนถาวรของจีนในคณะมนตรีความมั่นคง ใช้สิทธิยับยั้งมิให้คณะมนตรีฯ ผ่านคำแถลงเกี่ยวกับการยึดอำนาจในเมียนมาเมื่อการประชุมมีขึ้นในวันอังคารที่ 2 กุมภาพันธ์ ส่วน Christine Schraner Burgener ผู้แทนพิเศษของเลขาธิการสหประชาชาติประจำเมียนมา เห็นต่าง โดยได้ประณามการยึดอำนาจ เพราะเธอมั่นใจว่า ชู จี และพรรค NLD ชนะการเลือกตั้งอย่างท่วมท้น

รัสเซีย ซึ่งเป็นสมาชิกถาวรในคณะมนตรีความมั่นคงด้วย ได้ออกเสียงเช่นเดียวกับจีน เพราะไม่ต้องการให้ตำหนิเมียนมาในขั้นนี้ โดยควรจะรอดติดตามสถานการณ์ไปก่อน ทั้ง ๆ ที่ทั่วโลกกำลังเฝ้าติดตามการใช้กำลังมหาศาลกดขี่ข่มเหงประชาชนชาวรัสเซียที่ไม่เห็นด้วยกับการที่ปูตินพยายามสังหารนายอเล็กซี นาวาลนี ผู้นำฝ่ายค้านในรัสเซียและจับกุมคุมขังด้วยข้อหาที่เสกสรรปั้นแต่งขึ้น พร้อมกับจับกุมผู้สนับสนุนนายนาวาลนีและภริยาไปแล้วกว่าหกพันคน เพราะการประท้วงอุบัติขึ้นทั่ว 11 time zones ในรัสเซีย

สำหรับความเห็นที่ว่า ปฏิบัติการต่อต้านการรัฐประหารอาจผลักดันให้จีน
ครอบงำเมียนมามากขึ้นกว่าเดิม นั้น ไม่น่าจะสอดคล้องกับประวัติความเป็นมาของ
ความสัมพันธ์ระหว่างสาธารณรัฐประชาชนจีนกับพม่าหรือเมียนมา

ตั้งแต่ได้รับเอกราชมา พม่ายึดมั่นในนโยบายเป็นกลางในท่ามกลางสงคราม
เย็นอย่างเคร่งครัดจนเมื่อ สหประชาชาติได้ลงมติเลือกให้ U Thant ผู้แทนถาวรพม่า
ประจำสหประชาชาติเป็นผู้รักษากรและเป็นผู้รักษาสหประชาชาติก็ด้วยเหตุผล
ของความเป็นกลางและมีบุคลิกภาพที่เจียมและไม่ assertive เป็นสำคัญ เมื่อท่าน
รัฐมนตรีถนัด คอมันตร์และพลอากาศเอกทวี จุลละทรัพย์ไปหารือกับนายพลเนวินที่
กรุงย่างกุ้ง และถามสาเหตุที่พม่าไม่ตกลงเชื่อมเส้นทางสายเอเชียผ่านพม่าตามแผน
ของ UN-ECAFE นายพล เนวินตอบทันทีว่า “จะเปิดทางบุกเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
ให้กองทัพจีนหรือ? ไม่มีทาง!”

เมื่อปี 1966 ข้าพเจ้ามีโอกาสเดินทางไปเยือนเมืองเชียงตุง ทางเหนือของรัฐ
ฉาน กองทัพพม่าไว้ใจเป็นพิเศษ โดยได้พาข้าพเจ้าเดินทางขึ้นเขาสูงไปสู่ยอดดอยอัน
เป็นที่ตั้งของสถานีเรดาร์ลับ ซึ่งข้าพเจ้าไม่เคยทราบมาก่อน จึงสอบถามนายทหาร
พม่าว่าทำไมถึงเลือกที่ตั้งอันเร้นลับเช่นนี้ นายทหารได้ชี้ไปทางที่ราบด้านล่างว่า นั่น
แหละคือดินแดนจีน จำเป็นที่จะต้องเฝ้าดูอยู่เสมอ ฟังดูรู้สึกได้ถึงความระแวงอย่างไม่
ต้องสงสัย

ครั้งหนึ่งหลังจากที่คณะของพม่าไปเยือนประเทศจีน เมื่อได้พบกับเจ้าหน้าที่
การข่าวของพม่า เขาได้แจ้งกับข้าพเจ้าว่าในเที่ยวบินขากลับ สังเกตเห็นฝูงบินมิกค์จอด
อยู่ที่ลานบินในยูนนาน รวากับเตรียมพร้อมไปปฏิบัติการบางอย่างในเวียดนาม

จีนมีการปะทะกับพม่าอย่างรุนแรงในระหว่างที่จีนมีการปฏิวัติวัฒนธรรม ถึงขั้น
มีการระดมยิงออกมาจากสถานเอกอัครราชทูตจีน ณ กรุงย่างกุ้ง มีการเผาอาคารร้าน
รวงกลางกรุงย่างกุ้ง. สาดน้ำร้อนเข้าไปในร้านชาวจีน สวนกับน้ำร้อนที่ชาวจีนสาดมา
จากชั้นบนของอาคาร กองทัพพม่าได้เคลื่อนกำลังมารักษากรแต่มิได้แทรกแซงปล่อยให้
ประชาชนยกพวกปะทะกันเอง เหตุรุนแรงเกิดขึ้นหน้าสถานเอกอัครราชทูตไทยที่

ถนนโพรม มีร่องรอยของธงพม่าที่ถูกเผาอยู่กลางถนน เป็นภาวะระดับขั้นที่ทำให้ข้าพเจ้า
คนเดียวต้องไปนอนเฝ้าสถานเอกอัครราชทูต และช่วยแบ่งปันอาหารที่มีอยู่จำกัดให้
บรรดาทหารพม่าที่อยู่หน้าสถานเอกอัครราชทูต และเขียนโน้ตขอมา น่าเวทนามาก

ตามความเห็นของ Sebastian Strangro (ตัวสะกดอาจไม่ถูกต้อง) ผู้เชี่ยวชาญ
ด้านเอเชียของวารสาร DIPLOMAT ซึ่งให้สัมภาษณ์แก่ บีบีซี จีนไม่สู้จะสบายใจที่เกิด
รัฐประหารในเมียนมา เพราะมีความสัมพันธ์อันดีกับ NLD และอง ซาน ซู จี การที่
ทหารกลับมาครองอำนาจอีกทำให้ต้องผูกมิตรกับฝ่ายทหารเมียนมาซึ่งมิได้ไว้ใจเงินมา
ตลอด

ในส่วนของคณะรัฐประหารนั้น พลเอกอาวุโสหมิน อ่อง หล่ายได้จัดตั้ง Supreme
Council ซึ่งมีอำนาจสูงสุด มีข่าวว่าพลเอกตาน ส่วย อดีตผู้นำสูงสุด มีส่วนอยู่ด้วย แต่
ไม่มีคำยืนยัน คณะมนตรีดังกล่าวกำกับดูแลคณะรัฐมนตรีซึ่งได้รับการแต่งตั้งขึ้นใหม่
คณะได้สั่งปิดทางติดต่อทาง Facebook และสื่อสังคมทั้งหมดเช่นทวิตเตอร์และอินสตา
แกรม รวมทั้งทำอากาศยานระหว่างประเทศด้วยเป็นเวลาหลายเดือน เมื่อวันที่ 4
กุมภาพันธ์ ทางทหารตรวจได้ออกหมายจับอง ซาน ซู จี ที่ถูกคุมขังอยู่ ณ ที่ใดไม่มี
คนนอกทราบ ฐานนำเข้าเครื่องมือสื่อสารอันต้องห้าม รายงานข่าวระหว่างประเทศ
แจ้งว่า เป็นเพียง Walkie Talkie ส่วน Win Thein คนสนิทของซู จี นั้น ถูกจับในวันที่ 5
กุมภาพันธ์ พร้อมกับวิน มินท์ อดีตประธานาธิบดีในรัฐบาล ของซู จี

นายกู เตีย เรช เลขาธิการสหประชาชาติ ได้แถลงข่าวต่อต้านการรัฐประหารใน
เมียนมาด้วยตนเองบ่อยครั้งกว่าคนอื่น ๆ อาจจะเพราะสืบเนื่องมาจากกรณีชาวโร ฮิน
ยา ครั้งนี้ เลขาธิการฯ แถลงชัดเจนว่า การยึดอำนาจจากคณะที่ชนะการเลือกตั้งตาม
ระบอบประชาธิปไตยอย่างถล่มทลาย นั้น ยอมรับไม่ได้เด็ดขาด จึงขอให้นานาชาติ
กดดันให้คณะทหารยอมสละอำนาจโดยด่วน ทั้ง ๆ ที่อง ซาน ซู จี ก็ดูจะใกล้ชิดกับ
ฝ่ายทหารอยู่ดี ตามความเห็นของเลขาธิการสหประชาชาติ

การรัฐประหารในเมียนมาครั้งนี้อาจจะต่างจากครั้งก่อน ๆ เพราะมีการต่อต้าน
จากภาคประชาชนและนักเคลื่อนไหว ในทางต่าง ๆ ทั้งในนครย่างกุ้ง มัณฑะเลย์และกรุง

เนปิดอ มีการประท้วงกันมากกว่าปกติ บุคลากรทางสาธารณสุขซึ่งมีหน้าที่ต่อสู้กับโรคระบาดใหญ่ฉบับร้อยได้จัดตั้งเป็นขบวนการ Red Ribbon Movement และ Black Ribbon ไปทั่วเพื่อประท้วงการยึดอำนาจ รวมทั้งนักเรียนและครูกับพระสงฆ์ ประชาชนได้ดี กระป๋องและฝ่าหม้อเป็นสัญญาณของการต่อต้าน โดยมีการอารยะขัดขืน (Civil disobedience) ด้วย ชาวพม่าในกรุงเทพฯ ได้ชุมนุมประท้วงที่หน้าสถานเอกอัครราชทูตเมียนมาและที่ศูนย์การประชุมสหประชาชาติ ส่วนเลขาธิการสหประชาชาติก็ขอให้การยึดอำนาจล้มเหลว

ในวันที่ 6 กุมภาพันธ์ ไออาน วอตสันรายงานทาง CNN จากฮ่องกงโดยแพร่ภาพหนุ่มสาวชาวฮ่องกงเดินขบวนประท้วงการยึดอำนาจและเรียกร้องให้ปล่อยตัว ออง ซาน ซู จี และพวก แต่ไม่ปรากฏว่าถูกสลายการประท้วง แม้จะมีข่าวว่าประชาชนกว่า 100 คนถูกจับ

ก่อนหน้านี้ เมื่อวันที่ 5 กุมภาพันธ์ ที่กรุงจาการ์ตา ประธานาธิบดีวโด้โยแห่งอินโดนีเซียได้หารือกับนายกรัฐมนตรีสชินแห่งมาเลเซียได้ประกาศแถลงการณ์ร่วมกันให้เมียนมาฟื้นฟูระบอบประชาธิปไตย ตามหลักการแห่งรัฐธรรมนูญ เสรีภาพ Good governance หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง กลับสู่การปกครองที่เป็นอยู่ก่อนการรัฐประหาร โดยจะให้มีการประชุมเกี่ยวกับเรื่องนี้กับอาเซียนทั้งหมดซึ่งบัดนี้สุดด้านฮาสซานาล โบลเกียแห่งบรูไนทรงเป็นประธาน ผู้นำทั้งสองท่านคงตระหนักดีว่าการหาฉันทามติในประชาคมอาเซียนในเรื่องนี้คงจะไม่่ง่ายนัก แม้สถานการณ์ในเมียนมาขณะนี้จะไม่เหมือนกับในอดีตก็ตาม

ทหารพม่าหรือเมียนมาคุ้นชินกับการดำรงอยู่โดยสันติ 59 ปีที่ครองอำนาจมา แสดงชัดถึงการไม่แยแสต่อการ isolation แรงกดดันของการถูกคว่ำบาตรจึงค่อนข้างจำกัด บางทีนายทหารบางคนอาจจะยอมรับฟังคำทำนายทายาทของเกจิอาจารย์มากกว่า ที่กล่าวเช่นนี้เพราะสมัยที่ผู้บัญชาการทหารข่าว (Directorate of Defense Services Intelligence-DDSI) ยังเรื่องอำนาจอยู่ เขาจะเปลี่ยนแหวนพลอยตามสีของวันที่อำนวยโชคและคุ้มครองความปลอดภัยแก่ตัวเขาเป็นประจำ โครงสร้างของกรุง

เนปิดอกก็เป็นไปตามความเชื่อทำนองนี้ ตามการเปิดเผยของนายพลตาน ส่วยอดีตผู้นำ
แห่งเมียนมา ซึ่งอำลาตำแหน่งไปด้วยความมั่นใจว่าจะทรงอำนาจอยู่เบื้องสูงตลอดไป

หนึ่งปีเศษหลังจากที่สหราชอาณาจักรถอนตัวจากสมาชิกภาพของสหภาพยุโรป
ตามความในสนธิสัญญากรุงลิสบอนโดยไม่นับเวลาของการเจรจาในช่วงของการ
เปลี่ยนผ่านซึ่งสิ้นสุดลงในวันที่ 31 ธันวาคม 2020 รัฐบาลสหราชอาณาจักร โดย Liz
Truss รัฐมนตรีกระทรวงการค้าระหว่างประเทศ ได้ยื่นข้อเสนอแก่ญี่ปุ่นและนิวซีแลนด์
ในวันจันทร์ที่ 1 กุมภาพันธ์ 2021 เพื่อขอเข้าร่วมเป็นภาคีของความตกลง
Comprehensive and Progressive Agreement for Trans Pacific Partnership-CPTPP
อันเป็นความตกลงว่าด้วยเขตการค้าเสรี ซึ่งครอบคลุมตลาดของประชากรประมาณ
500 ล้านคน ที่สร้างรายได้กว่าร้อยละ 13.1 ของรายได้โลก

ตามรายงานข่าวจากกรุงลอนดอน การเจรจาเงื่อนไขของความตกลงจะเริ่มขึ้น
ในฤดูใบไม้ผลิปีนี้

CPTPP เป็นความตกลงซึ่งเดิมทีมีชื่อว่า TPP ที่เป็นการริเริ่มของ
ประธานาธิบดีบารัค โอบามา แต่เมื่อนายโดนัลด์ ทรัมป์เข้ามารับตำแหน่ง จึงถอนตัว
ออกเพียงเพราะเป็นผลงานของโอบามา แต่ญี่ปุ่นและภาคีอื่นๆ เห็นคุณค่า จึงได้แก้ไข
ดัดแปลงสาระสำคัญบางประการ จนกลายเป็น CPTPP

การขอเข้าร่วมในความตกลงฉบับนี้มีใช้การริเริ่มของนายบอริส จอห์นสัน
นายกรัฐมนตรีคนปัจจุบัน ที่เดียนัก เพราะเชริสซา เมย์ อดีตนายกรัฐมนตรีได้เคย
แสดงความตั้งใจไว้ก่อน การที่ยื่นข้อเสนอกับนิวซีแลนด์อาจเป็นเพราะบางฝ่ายตั้งข้อ
สงสัยว่า สหราชอาณาจักรอยู่ในภูมิภาคแปซิฟิกหรือเปล่า ความที่อังกฤษเป็นประมุข
ของเครือจักรภพอาจเป็นที่ยอมรับได้ แต่ถึงอย่างไร ญี่ปุ่นก็ดูจะไม่ขัดข้องอยู่แล้ว

ข้าพเจ้าได้เสนอให้ อติตรองนายกรัฐมนตรีสมาคิด จากตุศรีพิทักษ์ขอมติ ค.ร.ม. ให้ไทยเข้าเป็นภาคี แต่มีเสียงคัดค้านจากบางคนที่ต้องการแต่จะได้เปรียบจากฝ่ายอื่น จึงล่าช้ามาจน ดร. สมคิด ลาออกจากตำแหน่ง ไม่ทราบว่าจะสถานะปัจจุบันเป็นเช่นไร

(ตามรายงานจากโทรทัศน์ในประเทศไทยวันพุธ ที่ 17 กุมภาพันธ์ ศกนี้ สภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเสนอให้ประเทศไทยเข้าร่วมเป็นภาคีเสียที แต่คงต้องรอฟังว่าคณะรัฐมนตรีจะเห็นชอบด้วยหรือไม่ แต่ก็ถือว่าเป็นข่าวดีบหน้าที่ดี)

ภาคีของความตกลงในขณะนี้ได้แก่ออสเตรเลีย บรูไน แคนาดา ซิลิ ญีปุ่น มาเลเซีย เม็กซิโก นิวซีแลนด์ เปรู สิงคโปร์ และเวียดนาม

วัตถุประสงค์หลักได้แก่การลดอัตราภาษีศุลกากรลงร้อยละ 95 จากอัตราปัจจุบัน มีข้อยกเว้นอยู่ที่ญีปุ่นสำหรับสินค้าข้าวและแคนาดาสำหรับอุตสาหกรรมนมเนย (Dairy industry) เจื่อนไขอีกประการหนึ่งได้แก่การที่ประเทศภาคีจะต้องร่วมมือกันวางกฎเกณฑ์ต่าง ๆ เช่นในอุตสาหกรรมอาหารด้วยการกำหนดมาตรฐานอาหารตามแต่ละประเทศและภาคีอาจจัดทำความตกลงทางการค้าของตนได้นอกเหนือจากความตกลงส่วนภูมิภาค

สหราชอาณาจักรเป็นคู่ค้ารายใหญ่และมีการเศรษฐกิจใหญ่เป็นที่สอง รองจากญีปุ่น และมีความตกลงทางการค้ากับภาคี 7 ประเทศในทั้งหมด 11 ประเทศ ภายใต้ Rule of Origin สหราชอาณาจักรอาจได้ประโยชน์ที่จะหาขึ้นส่วนจากหลายๆ แห่ง ยิ่งกว่านั้น หากสหรัฐภายใต้ประธานาธิบดีไบ เด้น ซึ่งเคยเกรินว่าจะกลับมาเข้าร่วมด้วย สหราชอาณาจักรจะยิ่งได้ประโยชน์อย่างมาก

ในปี 2019 สินค้าขาออกของ UK ร้อยละ 8.4 ไปสู่ CPTPP ถ้าสหราชอาณาจักรเข้าเป็นภาคี อัตราภาษีศุลกากรสำหรับสินค้าอุตสาหกรรมเช่นอาหาร เครื่องดื่มและรถยนต์จะถูกลง กล่าวคือปลอดภาษีสำหรับวิสกี้ที่ส่งไปมาเลเซียและรถยนต์ที่จำหน่ายให้แก่แคนาดา กำหนดเวลาการขอวีซ่าให้นักธุรกิจก็จะเร็วขึ้น

นายกรัฐมนตรีบอริส จอห์นสันกล่าวว่า 1 ปีหลังจากออกจากสหภาพยุโรป UK น่าจะเป็นประเทศแรกที่ได้ประโยชน์จากการนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาคบริการ ซึ่งสหราชอาณาจักรเป็นประเทศชั้นนำอยู่แล้ว ไม่แน่ว่าบอริส จอห์นสันมั่นใจนักหรือว่า ลอนดอนจะคงเป็นศูนย์กลางของ Financial Services ตลอดไป เพราะกรุงปารีสกับนครฟรังค์เฟิร์ตก็เตรียมตัวเป็นแทนมานานแล้ว

กรณีของนายอเล็กซี นาวาลนีดูจะยืดเยื้อไปอีกนาน แม้ชาวรัสเซียที่สนับสนุนเขาทั่วประเทศจะยังชุมนุมกันเรียกร้องให้ปล่อยตัวเขา ในท่ามกลางอากาศซึ่งหนาวจัดถึงประมาณลบ 50 องศาเซลเซียสผู้สื่อข่าวที่ขอมอบข้อขอให้ใครง่าย ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่นาวาลนีมิได้เสียชีวิตแต่แรกตามที่เขาต้องการ

อย่างไรก็ดี มีเหตุแปลกประหลาดที่เกิดขึ้นเมื่อสัปดาห์ก่อน กล่าวคือนายแพทย์ที่ให้การรักษายาบาลอเล็กซี นาวาลนีเมื่อเขาล้มป่วยถึงขั้นโคมาในโรงพยาบาลที่เมือง Omsk ระหว่างเดินทางจะกลับสู่กรุงมอสโกจากไซบีเรีย และทราบอาการวิกฤตของนาวาลนีดีที่สุด เกิดเสียชีวิตโดยที่ไม่มีข่าวว่าเขาป่วยกะทันหันจากโรคอะไร นับเป็นความเร้นลับที่น่าจะเกี่ยวข้องกับการที่เขาอนุญาต ให้คณะแพทย์จากเยอรมนีรับตัวไปรักษาที่กรุงเบอร์ลิน จนฟื้นคืนชีพและสามารถเดินทางกลับสู่กรุงมอสโกได้ แม้จะถูกจับในเครื่องบินเมื่อถึงท่าอากาศยานและถูกนำตัวไปคุมขังจนบัดนี้ก็ตาม

ในขณะที่ถูกควบคุมตัวอยู่ นาวาลนีได้เปิดเผยหลักฐานต่าง ๆ ของทรัพย์สินที่เขา กล่าวว่ามาจากการคอร์รัปชันของปูติน ทำให้อดยั้งคิดถึงการยิงสังหารนายเนียมสอบ อดีตนายกรัฐมนตรีรัสเซียที่ถูกลอบยิงบนสะพานข้ามกำแพงเครมลิน ซึ่งจนบัดนี้ก็ยังมีอสังหาริมทรัพย์ไม่ได้ แต่คนเป็นจำนวนไม่น้อยเชื่อว่าการสังหารนายเนียมสอบเป็นไปตามคําสั่งของปูติน

ตามรายงานของ CNN เมื่อวันที่ 12 กุมภาพันธ์ อเล็กซี นาวาลนี ต้องไปขึ้นศาลอีกแห่งหนึ่งในข้อหาว่าหมิ่นประมาททหารผ่านศึกสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 ซึ่งสนับสนุนการลงประชามติในการแก้ไขรัฐธรรมนูญเพื่อขยายเวลาการอยู่ในตำแหน่ง

ประธานาธิบดีของปูติน นาวาลนีได้สูดตื้ออย่างดุเดือดและเรียกร้องให้มีการเปลี่ยนตัวผู้พิพากษาใหม่เพื่อให้การพิจารณาคดีเป็นธรรมยิ่งขึ้น เพราะเขาเห็นว่า ข้อหาที่นำมาฟ้องเขา politically motivated เช่นข้อหาอื่น ๆ

ก่อนหน้านี้ อเล็กซี นาวาลนี ถูกข้อหาว่าละเมิดการ Probation ในอีกคดีหนึ่ง ทั้ง ๆ ที่ในระยะนั้น เขาล้มป่วยถึงขั้นโคมาเพราะถูกยาพิษโนวีซีค อันเป็นอาวุธเคมี จนต้องถูกนำตัวไปรับการรักษาพยาบาลในโรงพยาบาลที่เมือง Omsk และต่อมาย้ายไปรับการรักษาจนฟื้นชีพที่กรุงเบอร์ลิน ซึ่งนาวาลนีแถลงชัดต่อมากว่า เขาถูกวางยาทำลายประสาทตามคำสั่งของประธานาธิบดีปูติน อันเป็นผลของการสืบหาข่าว เช่นเดียวกันของ Clarissa Ward ผู้สื่อข่าวอาวุโสของ CNN ที่ระบุว่า เป็นผลงานของนักปฏิบัติการข่าวของ FSB :ซึ่งปูตินตั้งขึ้น

ประธานาธิบดีโจ ไบเดนแห่งสหรัฐฯให้ความสำคัญกับกรณีของอเล็กซี นาวาลนีไม่น้อยโดยได้เรียกร้องให้ประธานาธิบดีปูตินให้ความเป็นธรรมแก่เขาในการโทรศัพท์ถึงกันครั้งแรกเพียงไม่กี่วันหลังจากที่เข้ารับตำแหน่งผู้นำสหรัฐฯ ไบเดนกล่าวถึงนาวาลนีในบริบทของสิทธิมนุษยชน ซึ่งเขากล่าวย้ำอีกในวันที่ 4 กุมภาพันธ์ เมื่อเขาไปแถลงนโยบายต่างประเทศและการทูตที่กระทรวงการต่างประเทศ

วันนี้ (13 กุมภาพันธ์ 2021) เป็นวันที่ 8 ของการก่อรัฐประหารโดยคณะทหารภายใต้การนำของพลเอกอวูโสมิน อ่อง หล่าย ผู้บัญชาการทหารสูงสุด เมื่อวันจันทร์ที่ 1 กุมภาพันธ์ รายงานต่อไปนี้เป็นบทเพิ่มเติมจากที่ได้รายงานและวิเคราะห์ไว้ในประมวลฯ ฉบับนี้ที่ปรากฏอยู่ในตอนต้น เนื่องด้วยประชาชนหลายหมู่เหล่าได้ชุมนุมประท้วงการยึดอำนาจติดต่อกันมาตลอดทุกวันอันรวมถึงข้าราชการ ตำรวจจำนวนหนึ่งและกลุ่มชาติพันธุ์ในเมืองต่างๆ ของประเทศด้วย

จนถึงวันนี้ พลเอกอวูโสมิน อ่อง หล่าย ได้กล่าวคำปราศรัยต่อประชาชนในประเทศแล้วสองครั้งๆ หลังในวันที่ 12 กุมภาพันธ์ มีน้ำเสียงที่ฟังดูประนีประนอมมากขึ้น ดังเช่นที่กล่าวในโอกาส “วันสหภาพ” (12 กุมภาพันธ์) ซึ่งคณะรัฐประหารได้

ประกาศปล่อยนักโทษ 23,014 คนที่ถูกจำคุกอยู่ด้วยความผิดต่างๆ นานา ที่ผู้สังเกตการณ์ภายนอกคาดหมายว่าจะเปิดที่ให้บรรดานักการเมืองที่ถูกจับกุม รวมทั้งองซาน ซู จี และพวกพรรคสันนิบาตเพื่อประชาธิปไตย ซึ่งทหารได้บุกเข้าไปค้นหาเอกสารต่างๆ ในที่ทำการพรรคเมื่อวันก่อน แต่จนวันนี้ก็ยังไม่มีการยืนยัน

ในคำปราศรัย มิน อ่อง หล่ายมิได้กล่าวถึงวันที่ 12 กุมภาพันธ์ ว่าเป็นวันเกิดของนายพลออง ซาน ผู้กอบกู้เอกราชแห่งชาติพม่า บิดาของซู จี แต่ได้เกริ่นถึงการกลับไปสู่การปกครองระบอบประชาธิปไตยตามสัญญาเดิมที่จะให้มีการเลือกตั้งใหม่ในหนึ่งปี

เรื่องนี้ เมื่อคริสเตียน อามันพอร์ “เรื่อรณกรรมการต่างประเทศของ ซีเอ็นเอ็น” สัมภาษณ์อดีตเอกอัครราชทูตสหรัฐอเมริกาประจำเมียนมา เขาตั้งข้อสังเกตว่า โดยที่พลเอกอาวุโสมิน อ่อง หล่าย กำลังจะเกษียณอายุในไม่ช้า บางทีเขาอาจจะหาที่ลงต่อไปก็ได้ ถ้าเช่นนั้น การเลือกตั้งที่จะมีต่อไป ก็คงจะไม่เป็นไปโดยเสรีตามระบอบประชาธิปไตย เพราะถ้าออง ซาน ซู จี มีโอกาสลงสมัครด้วย คงจะยากยิ่งที่มิน อ่อง หล่าย จะชนะเธอ

ขณะนี้ ประธานาธิบดีไบเดน ได้ประกาศคว่ำบาตรบรรดานายทหารเมียนมาที่ยึดอำนาจและอำยัดทรัพย์สินของทุกคนที่อยู่ในอเมริกาแล้ว โดยขอให้ประเทศต่างๆ ร่วมในมาตรการดังกล่าวด้วย และคณะมนตรีว่าด้วยสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติได้ผ่านฉันทามติโดยไม่มีการออกเสียงให้ประณามการยึดอำนาจในเมียนมาเมื่อวันที่ 12 กุมภาพันธ์แล้ว ส่วนหญิงสาวนักเคลื่อนไหวที่ถูกตำรวจยิงด้วยกระสุนจริงเข้าไปในสมองยังอาการสาหัสอยู่

ตามรายงานต่อมา นักเคลื่อนไหวหญิงคนนี้ ทราบต่อมาว่า ชื่อ Mya Thwe Thwe Khang อายุเพียง 20 ปี ได้เสียชีวิตแล้วหลังจากที่แพทย์ได้ช่วยใช้เครื่องประทุงชีพไว้ประมาณ 1 อาทิตย์ นับเป็นศพแรกของการรัฐประหาร แต่โดยที่คณะปกครองมิได้แถลงข่าวผู้เสียชีวิตและบาดเจ็บจากการปราบปรามของคณะทหาร จึงเป็นการยากที่จะหาความจริงได้แน่นอน

ในวันที่ 15 กุมภาพันธ์ อันเป็นวันที่ 10 ของการประท้วงต่อต้านทหารในเมียนมา คณะรัฐประหารได้ออกมาตรการเพื่อควบคุมการต่อต้านที่เข้มงวดมากขึ้น โดยการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายอาญา ซึ่งให้อำนาจฝ่ายความมั่นคงเข้าตรวจค้นบ้านประชาชนในยามวิกาลได้ กำหนดโทษผู้ประท้วงให้ถูกจำคุกได้ถึง 20 ปีและมีโทษปรับด้วย สั่งให้พวกวิชาชีพทั้งหลาย เช่นบุคลากรด้านสาธารณสุข ช่างรถไฟที่นัดหยุดงาน และข้าราชการกลับเข้าทำงาน รถถังและยานเกราะจำนวนมากออกวิ่งตรวจการณ์ตามเมืองต่างๆ เพิ่มขึ้นกว่าเดิม ตามข่าวในวันนี้ ฝ่ายความมั่นคงได้ระดมยิงผู้ประท้วงที่เมืองมิตจินาในรัฐคะฉิ่นโดยอ้างว่าใช้กระสุนยาง แต่ข่าวว่าอาจมีการใช้กระสุนจริงด้วย

สำหรับของ ซาน ซู จี นั้น จะถูกกักบริเวณจนถึงวันพุธ แล้วจะมีการพิจารณาคดีเธอโดยศาลผ่านระบบวิดีโอซึ่งจะเปิดให้สาธารณชนได้ติดตามด้วย ข้อหายังคงเป็นการมี Walkie Talkie อันเป็นเครื่องมือสื่อสารต้องห้าม แต่ไม่ทราบว่าจะมีการตั้งข้อหาอื่นอีกหรือไม่ เพราะตามกฎหมายอาญาใหม่ มีการกำหนดโทษสำหรับผู้ที่ถูกกล่าวให้ร้ายคณะรัฐประหารด้วย

นาย Tom Andrews, Special Rapporteur ของสหประชาชาติประจำเมียนมาให้ความเห็นว่า คณะทหารได้ประกาศสงครามกับประชาชนเมียนมาด้วยการออกมาตรการเข้มงวดต่างๆ ในขณะที่ผู้แทนทางการทูตของสหรัฐฯ สหราชอาณาจักร แคนาดาและ สหภาพยุโรปได้เรียกร้องให้คณะทหารระงับการกระทำรุนแรงต่อประชาชนชาวเมียนมา

ตามรายงานของ Jonathan Head แห่ง บีบีซี และ Paula Hancocks กับ Clarissa Ward แห่ง ซีเอ็นเอ็น ในวันที่ 17 กุมภาพันธ์ อันเป็นวันที่ 12 ของการประท้วงในเมียนมา จำนวนผู้ประท้วงคณะรัฐประหารได้เพิ่มขึ้นมากจากหลายสาขาอาชีพ คณะแพทย์และพยาบาลได้นัดหยุดงานทั่วไป ประชาชนในนครย่างกุ้งและนครมัณฑะเลย์ได้แกล้งทำให้รถเสียเพื่อขวางถนนหนทางมิให้มีการสัญจรได้ ในขณะที่

พนักงานรถไฟได้อนบนรางวัลเพื่อกีดขวางขบวนรถไฟในหลายพื้นที่ อันเป็นการอารยะ
ขัดขืนที่ดูจะมีการจัดตั้งเป็นระบบมากกว่าเดิม

ส่วน ออง ซาน ซู จี ซึ่งก่อนหน้านี้มีข่าวว่าจะได้รับการปล่อยตัวในวันพุธที่ 17
กุมภาพันธ์ วันนี้ กลับถูกนำตัวขึ้นศาลอย่างลับๆ ตั้งแต่เมื่อวานนี้ด้วยข้อหาใหม่ว่า
กระทำการละเมิดกฎหมายว่าด้วยภัยพิบัติทางธรรมชาติ ซึ่งสร้างความงุนงงให้แก่คน
เป็นจำนวนมาก โดยคาดว่าเธอจะถูกกักบริเวณในบ้านพักของเธอเองจนถึงอย่างน้อย
ที่สุดวันที่ 1 มีนาคม อะไรจะเกิดขึ้นต่อไปไม่อาจคาดเดาได้ เมื่อข่าวนี้เป็นที่ทราบกัน
จำนวนผู้ประท้วงในเมืองต่างๆ ประมาณ 18 แห่งได้เพิ่มมากขึ้น และฝ่ายทหารซึ่งบัดนี้
ได้ทำหน้าที่ในการรักษาความสงบในหลายพื้นที่ สื่อเค้าว่าอาจจะมีการใช้กำลัง
ปราบปรามประชาชนเช่นในอดีต

ส่วน Christine Schraner Burgener ผู้แทนพิเศษของเลขาธิการสหประชาชาติ
ประจำเมียนมาซึ่งมิได้พำนักอยู่ในเมียนมา เป็นหวังว่าคณะทหารกำลังจะใช้ความ
รุนแรงในการควบคุมการประท้วงที่ในวันพุธที่ 17 กุมภาพันธ์ มีจำนวนนับแสนทั่วไป
ในประเทศ พยายามติดต่อกับผู้นำทางทหารเพื่อจะนัดวันและเวลาที่เธอจะเดินทางไป
พบและเจรจาให้คณะทหารเปลี่ยนแนวทางและให้สถานการณ์กลับสู่ปกติ อันมิใช่เป็น
เรื่องง่าย แม้เธอมุ่งมั่นที่จะชักนำให้มิน อ่อง หล่าย และพวกยินยอมกำหนด Road
map เพื่อแก้ไขสถานการณ์ที่บัดนี้ตึงเครียดมากก็ตาม เนื่องจากในวันที่ 18 กุมภาพันธ์
วันนี้ มีรายงานข่าวว่า ตำรวจได้เริ่มระดมยิงพนักงานรถไฟที่นอนขวางรางรถไฟที่
นครมัณฑะเลย์แล้ว ส่วนที่นครย่างกุ้ง คนจำนวนมากก็ยังชุมนุมประท้วงอยู่เช่นเดิม โดย
แกนนำประกาศว่าจะสู้ต่อไปจนกว่าจะได้ระบอบประชาธิปไตยกลับคืนมา

สถานการณ์ประท้วงในเมียนมามีได้ผ่อนคลายลง ตามรายงานข่าวในวันที่ 22
กุมภาพันธ์ ชาวเมียนมาต้องเสียชีวิตจากอาวุธของฝ่ายความมั่นคงอีก 2 ศพในวันเสาร์
ที่ 20 บาดเจ็บอีกกว่า 20 คน ในนครมัณฑะเลย์ มีขบวนรถแห่ศพขนาดใหญ่ทั้งสามใน
วันสุดสัปดาห์ที่เพิ่งผ่านมา ผู้ประท้วงและนักเคลื่อนไหวหลายหมื่นคนประกาศเจตน
าธรรมที่จะจัดการประท้วงครั้ง “ประวัติศาสตร์” ในไม่ช้า ส่วนคณะทหารได้ขู่ว่าผู้ประท้วง

ทั้งหมดจะต้องถูกปราบปรามต้อง Suffer ในขณะที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐแถลงว่า สหรัฐจะดำเนินการอย่างหนักแน่นหรือ firm actions แต่มิได้ให้รายละเอียดว่าจะทำอะไรแน่ ผู้ประกาศรายการของ CNN เป็นห่วงว่าคณะทหารจะใช้การปราบปรามอย่างโหดเหี้ยมเช่นเมื่อปี 1988 อีก ซึ่งลงเอยด้วยการปกครองโดยทหารอีกหลายปีต่อมา รายงานอีกกระแสหนึ่งแจ้งว่า การชุมนุมเมื่อวันที่ 22 ก็คือการประท้วงครั้งใหญ่ที่ประกาศไว้ เพราะบรรดาห้างร้านต่างๆ ก็ได้ปิดกิจการเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานไปร่วมการประท้วง ซึ่งพลเอกมิน อ่อง หล่าย ได้แถลงว่าร้านรวงต่างๆ ยังเปิดตามปกติ ชาวที่ว่าทั้งหมดปิดกิจการเป็นข่าวลวง Amnesty International รายงานว่าปิ่นที่ยิ่ง Mya Thwe Thwe Khang เข้าชอกหูไปในสมองดูจะมาจากอาวุธของฝ่ายควบคุมการจลาจล ตามความเห็นของแพทย์ที่ต้องปิดนาม ซึ่งได้เอ็กซ์เรย์สมองของเธอ กระสุนที่ฆ่า Mya เป็นกระสุนจริง

องค์การการค้าโลก (World Trade Organization-WTO) ซึ่งขาดหัวหน้าองค์การมาเกือบ 6 เดือนลงมติเลือกให้สตรีชาวแอฟริกันคนแรกเข้ารับตำแหน่งผู้อำนวยการองค์การ เริ่มแต่วันจันทร์ที่ 15 กุมภาพันธ์ ศกนี้

ดร. Ngozi Okonyo-Sweala อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังของไนจีเรียวัย 66 ปี จะเป็นสตรีคนแรกและชาวแอฟริกันที่จะได้เป็นหัวหน้าองค์การ WTO ตามมติของรัฐสมาชิก ตามรายงานของรอยเตอร์ เธอยอมรับว่าไม่มีภูมิหลังทางด้านการค้า แต่ไม่น่าจะเป็นปัญหา เพราะเธอได้รับการศึกษามาในวิชาเศรษฐศาสตร์และเคยทำงานกับธนาคารโลกมาก่อน

วาระงานอันดับแรกๆ ที่เธอตั้งใจจะเร่งทำเมื่อเริ่มงานในวันที่ 1 มีนาคม ศกนี้ได้แก่การปฏิรูประบบการค้าขายเพื่อมิให้มีการใช้ Vaccine Nationalism ในการรับมือกับโรคระบาดใหญ่ที่องค์การอนามัยโลกห่วงกังวลว่า ประชากรใน 130 ประเทศในโลกยังไม่ได้รับการฉีดวัคซีนชนิดนี้

ตามรายงานข่าวในวันศุกร์ที่ 19 กุมภาพันธ์ สหรัฐได้แจ้งแก่องค์การอนามัยโลก ว่า รัฐบาลไบเดน จะบริจาคเงิน 2 พันล้านดอลลาร์เพื่อร่วมกองทุน Covax เพื่อจัดหาวัคซีนให้แก่ประเทศกำลังพัฒนา 92 ประเทศในโลก ส่วน บีบีซี รายงานว่า วงเงินที่ สหรัฐจะบริจาคให้สิ่งที่สำนักข่าวเรียกว่า Global Covid Fund ได้แก่ 4 พันล้าน ดอลลาร์ ในขณะที่ประธานาธิบดีมาครงแห่งฝรั่งเศสก็จะร่วมบริจาคเช่นเดียวกันโดย จะแบ่งปันวัคซีนที่ฝรั่งเศสสั่งไว้ร้อยละ 5 ให้แก่ประเทศกำลังพัฒนาที่รายได้น้อย

ตามคำยืนยันจากองค์การอนามัยโลก กานาในแอฟริกาเป็นประเทศแรกที่ได้รับ วัคซีนจากโครงการ Covax โดยเครื่องบินที่เดินทางถึงกรุงอักคราเมื่อวันที่ 24 กุมภาพันธ์ ศกนี้

วันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2021 ประธานาธิบดีโจ ไบเดนได้แถลงนโยบายต่างประเทศ เป็นครั้งแรก โดยได้ไปกล่าวคำปราศรัยในด้านนี้ที่กระทรวงการต่างประเทศต่อหน้า คณะทูต ข้าราชการกระทรวงฯ และสื่อมวลชน อันเป็นการเน้นถึงการให้ความสำคัญ กับการต่างประเทศกับการต่างประเทศและการทูตเป็นอันดับแรก ซึ่งต่างอย่างตรงกัน ข้ามกับแนวคิดและวิถีทางของอดีตประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์ ที่ไม่เพียงมองข้าม ความสำคัญของการต่างประเทศและการทูต แต่ยังตั้งงบประมาณกระทรวงการ ต่างประเทศไปถึงร้อยละ 30 ไม่สนใจต่อการรักษานักการทูตมืออาชีพไว้ ทำให้ ข้าราชการชั้นดีต้องลาออกไปเป็นจำนวนมาก โดยได้ทุ่มงบหลายหมื่นล้านไปที่ กระทรวงกลาโหม ทั้งๆ ที่อดีตพลเอกเจมส์ แมตทิส รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม และคณะนายทหารชั้นผู้ใหญ่เห็นว่าควรจัดสรรเงินให้แก่กระทรวงการต่างประเทศ เพราะมีภารกิจในการหลีกเลี่ยงความขัดแย้งและสงครามอย่างได้ผลกว่า

ประธานาธิบดีไบเดนได้เริ่มคำแถลงนโยบายต่างประเทศด้วยคำมั่นที่ได้กล่าวไว้ ก่อนหน้าในหลายโอกาสด้วยกันว่า “America is back” และ “Diplomacy is back at the center” ซึ่งเป็นคำมั่นสัญญาที่สัมพันธ์มิตรและมิตรประเทศหวังที่จะได้ยินมาตลอด 4 ปีที่ทรัมป์เป็นประธานาธิบดีและประกาศนโยบาย “America First” อันได้แก่การหันไป

ยึดถือแนว Unilateralism แทนพหุนิยมหรือ Multilateralism แนวทางของไบเด็นสอดคล้องกับการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศ

ในการแถลงครั้งแรกนี้ ประธานาธิบดีไบเด็นมิได้กล่าวถึงทุกประเด็น แต่ได้ละเว้นไว้เพื่อพิจารณาทางเลือกให้ชัดเจนขึ้นตามความเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ในพื้นที่

อย่างไรก็ดี ไบเด็นได้แถลงถึงการเปลี่ยนแปลงแนวทางอย่างชัดเจน อาทิ

1 สหรัฐจะยุติการให้ความสนับสนุนแก่ซาอูดี อาระเบียในการทำสงครามในเยเมน ซึ่งได้เริ่มมาตั้งแต่ปี 2015 หลังจากที่ประธานาธิบดีโอบามาได้ถอนสถานเอกอัครราชทูตออกจากเยเมน แต่ยังคงให้การสนับสนุนในการหาเป้าหมายให้แก่เครื่องบินรบซาอูดีและยู เอ อี ในการต่อต้านกบฏ Houthis และให้แก่หน่วยปฏิบัติการลับของสหรัฐฯเองในการปราบปรามกลุ่มก่อการร้ายสากลอันได้แก่อัล ไคด้าในคาบสมุทรอาระเบีย (AQAP) ซึ่งตั้งฐานอยู่ทางซุนเขาภาคตะวันออกของเยเมน

2 ยกเลิกคำสั่งของประธานาธิบดีทรัมป์ที่ให้ถอนกำลังพลหลายหมื่นคนออกจากเยอรมนี อันเป็นการตัดสินใจที่ผิดพลาดทางยุทธศาสตร์ โดยมอบหมายให้รัฐมนตรีกลาโหมทบทวนกองกำลังสหรัฐฯในเยอรมนีและในโลกให้สอดคล้องกับผลประโยชน์แห่งชาติและยุทธศาสตร์ที่เหมาะสมต่อไป กองกำลังสหรัฐฯได้ตั้งอยู่ในเยอรมนีมาตั้งแต่หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 และเป็นฐานกำลังที่สำคัญแห่งหนึ่งของนาโต้

3 เพิ่มจำนวนผู้ลี้ภัยที่จะให้ไปพักพิงในสหรัฐ

4 ให้ความสนับสนุนสิทธิของคนที่ทรัมป์สั่งห้าม เช่นกลุ่ม LGBTQ จากทั่วโลกให้เข้าไปอยู่ในสหรัฐได้

5 ตามที่มียุทธศาสตร์ให้ยึดถือค่านิยมตามประเพณีแห่งชาติ สหรัฐจะเน้นหนักในการเผชิญความท้าทายต่าง ๆ ในโลกปัจจุบัน รวมทั้งการเพิ่มขึ้นของอำนาจนิยม โดยการแก้ปัญหาด้วยการให้ประชาชาติทำงานร่วมกัน เราจะทำแต่ฝ่ายเดียว

ไม่ได้ เราต้องเริ่มต้นด้วยการทูตที่มีพื้นฐานของค่านิยมทางประชาธิปไตยอันพึงใฝ่หา ด้วยการปกป้องเสรีภาพ เพิ่มพูนโอกาสอันดี ยึดมั่นในสิทธิสากล เคารพในหลักนิติธรรม และให้ศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์ทั่วหน้ากัน

ไบเดินยอมรับว่าภัยคุกคามต่อค่านิยมดังกล่าวและสถานะชั้นนำของสหรัฐในโลกยังคงมีอยู่ ดังปรากฏในการจลาจลและความพยายามก่อการกบฏที่อดีตประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์ปลุกปั่นขึ้น (เมื่อวันที่ 6 มกราคม 2021) แต่ชาวอเมริกันก็จะฟื้นกลับมาด้วยความมุ่งมั่นและความพร้อมที่จะประสานกับทั้งโลกในการปกป้องการปกครองระบอบประชาธิปไตยซึ่งชาวอเมริกันได้ต่อสู้จนได้มาด้วยตัวของเราเอง ตามคำกล่าวของประธานาธิบดีไบเดิน พลเอกลอยด์ ออสติน (General Lloyd Austin III) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมได้สั่งการให้กำลังพลทบทวนพฤติกรรมในกองทัพเพื่อขจัดพวกที่นิยมความสุดโต่ง (Extremism) ทั้งหมดออกจากเหล่าทัพแล้ว

ประธานาธิบดีไบเดินได้ปรับแนวทางของนโยบายใหม่โดยยกเลิกแนวทางอันไขว้เขวของอดีตประธานาธิบดีทรัมป์ และมุ่งมั่นที่จะให้สหรัฐกลับเป็นผู้นำในระดับโลกใหม่ โดยจะดำเนินนโยบายให้เป็นประโยชน์แก่ชนชั้นกลางในประเทศในขณะเดียวกัน

ส่วนสงครามในเยเมน อันเป็นความพินาศทางมนุษยธรรม นั้น สหรัฐจะยุติการให้การสนับสนุนการรบทั้งหมด

ในคำกล่าวเชิงสนทนากับข้าราชการกระทรวงการต่างประเทศ ไบเดินและรองประธานาธิบดีแฮร์ริสได้ให้กำลังใจเป็นพิเศษ โดยขอให้ทุกคนทำหน้าที่ด้วยจิตสำนึกของนักการทูตที่ดี และจะไม่ถูกใช้เป็นเครื่องมือทางการเมืองอย่างเด็ดขาด

ในทางปฏิบัติ ตั้งแต่วันแรก ๆ ที่เข้ารับตำแหน่งอย่างเป็นทางการ ประธานาธิบดีไบเดินใช้วิธีโทรศัพท์ถึงแต่ละคนทั้งที่เป็นสัมพันธมิตรและฝ่ายตรงข้าม เช่น ประธานาธิบดีอานเดรส มานเวล โลเปซ โอบราดอร์ แห่งเม็กซิโก มาครง แห่งฝรั่งเศส นายกรัฐมนตรีบอริส จอห์นสัน แห่งสหราชอาณาจักร แองเกลา แมร์เคิล แห่งเยอรมนี ประธานาธิบดีปูตินแห่งรัสเซียและประธานาธิบดี สี จิ้นผิงแห่ง

สาธารณรัฐประชาชนจีน เรื่องหนึ่งที่ได้เจรจากับปูดินได้แก่การต่ออายุการจำกัดอาวุธทางยุทธศาสตร์หรือ New START Treaty ซึ่งจะหมดอายุในต้นเดือนกุมภาพันธ์ ศกนี้ ให้ใช้บังคับได้ไปอีก 5 ปี คือถึงปี 2026

อีกประเด็นหนึ่งที่ทั้งสองผู้นำได้หารือกันได้แก่ความพร้อมที่จะหาทางควบคุมอาวุธ หมายถึง Arms control รวมทั้ง Non-nuclear threats ส่วนเรื่อง Open skies นั้น ยังมีได้ถึงข้อยุติในประเด็นการอนุญาตให้เครื่องบินไม่ติดอาวุธของฝ่ายหนึ่งบินเหนือฐานทัพของอีกฝ่ายหนึ่ง เท่าที่เกิดขึ้น เครื่องบินติดอาวุธของรัสเซียประเภทต่างๆ ได้บินในระยะเฉียดฉิวเข้าใกล้เรือรบสหรัฐในทะเลดำ บอลติก และฐานตรวจการณ์นอกราดในภาคเหนือของสหรัฐอยู่บ่อยครั้งในหลายปีที่ผ่านมา

ในวันศุกร์ที่ 19 กุมภาพันธ์ ประธานาธิบดีไบเดน ได้ใช้วิธีเสมือนจริง (Virtual) ในการกล่าวคำปราศรัยร่วมการประชุม G-7 และ Munich Security Conference จากทำเนียบขาว ก่อนเดินทางออกจากกรุงวอชิงตัน ดี.ซี. เป็นครั้งแรกใน 100 วันแรกในตำแหน่ง ไปเยี่ยมโรงงานผลิตวัคซีนที่มลรัฐมิชิแกน อันเป็นโอกาสให้ได้แถลงภาคปฏิบัติของแนวทางด้านนโยบายต่างประเทศ ความมั่นคง และความมั่นคงหมายที่จะต่อต้านโรคระบาดทั่วโลก ทั้งในปัจจุบันและที่จะอุบัติขึ้นต่อไป เพื่อให้เป็นที่ประจักษ์ถึงความพยายามของสหรัฐที่จะฟื้นฟูฐานะของความเป็นผู้นำที่เชื่อถือได้

ในโอกาสเหล่านี้ ไบเดนย้ำต่อผู้นำโลกอีกคำรบหนึ่งถึงคำยืนยันว่า “America is back” โดยสัญญาว่าเขาจะให้สหรัฐมีบทบาทชั้นนำอันเด่นชัดในการที่โลกต่อสู้กับโรคระบาด Covid 19 และประกาศต่อมากับชาวอเมริกันที่มีมิชิแกนว่า “We’re going to beat this.” ประเด็น “America is back” นี้ผู้เชี่ยวชาญด้านการต่างประเทศ เช่น Richard Haas, President of the Council on Foreign Relations Peter Beinart of the New York Times และ Beddoes, Editor-In-Chief of the Economist ไม่เชิงจะเห็นว่าเป็นไปเช่นนั้นจริง เพราะผู้นำในยุโรปดูจะมีทัศนคติที่ผันแปรไป เช่น แองเกลา แมร์เคิล นายกรัฐมนตรีแห่งเยอรมนี ซึ่งมีผลประโยชน์ทางการค้ากับจีนอย่างมหาศาล น่าจะไม่เห็นด้วยที่ไบ

เดันดูจะตั้งตัวเป็นอริกับจีน การกล่าวหาว่าจีนฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ในซินจางอันเป็นคำ
ร้ายแรงในทางสิทธิมนุษยชนแล้วจะไปดำเนินความสัมพันธ์เป็นปกติกับจีนได้อย่างไร
ยุโรปที่ไม่มีอังกฤษอยู่เช่นเดิมเริ่มจะคิดอ่านเป็นอิสระมากขึ้น เช่นคำกล่าวของมา
ครองที่ว่า ยุโรปมีโครงการของตัวเอง อันเป็นการแสดงว่ามี Autonomy มากขึ้น ตาม
European Project นโยบาย Buy American ไม่น่าจะสอดคล้องกับพหุนิยม

สาระสำคัญบางประการที่ไบเด็นแถลงได้แก่เรื่องต่อไปนี้—

- สหรัฐได้แจ้งความประสงค์ที่จะกลับเข้าเป็นภาคีของความตกลงปารีสว่า
ด้วยความเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศ ซึ่งพอคาดหมายได้จากการแต่งตั้ง
นายจอห์น แคร์รี อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐ เป็นที่
ปรึกษาพิเศษของประธานาธิบดีในด้านภูมิอากาศ และเขาได้เริ่มงานแล้ว
เพราะเป็นตำแหน่งที่ไม่ต้องได้รับความเห็นชอบจากสภา สหรัฐจะขอเป็น
เจ้าภาพการประชุมด้านภูมิอากาศระดับสุดยอดครั้งต่อไป
- ทั้งไบเด็นและนายแอนโทนี บลิงเคน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการ
ต่างประเทศได้แสดงความพร้อมที่จะกลับเข้าเป็นภาคีของ JCPOA หรือ
P5+1 and Iran โดยทบวงการพลังงานปรมาณูระหว่างประเทศกำลังจะส่ง
คณะเจ้าหน้าที่เข้าไปตรวจความเคลื่อนไหวด้านวัสดุนิวเคลียร์ที่อิหร่าน
ตามภารกิจที่กำหนดไว้ใน Additional Protocol ซึ่งผู้อำนวยการ IAEA ได้ลง
นามไว้กับอิหร่าน และเพื่อเป็นสัญญาณในทางบวก สหรัฐจะให้วีซ่ากับ
นักการทูตอิหร่านที่จะเดินทางไปนครนิวยอร์กอันเป็นที่ตั้งสำนักงานใหญ่
ของสหประชาชาติ ทำทีของอิหร่าน ตามที่ ดร. จาวัด ซาริฟ รัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงการต่างประเทศ เคยชี้แจงกับ Fareed Zakaria ในรายการ Global
Public Square ของ CNN อิหร่านพร้อมที่จะรับสหรัฐ หากทั้งสองฝ่ายจะ
ย้อนกลับเข้าเป็นภาคีตามเงื่อนไขของความตกลงเดิมซึ่งผ่านการเจรจามา
อย่างยากลำบาก ใช้เวลาหลายปี หากในช่วงที่ผ่านมามีการละเมิดเช่นการที่
อิหร่านได้เพิ่มการ Enrich Uranium ก็ให้ยกเลิกเสีย และสหรัฐควรยกเลิก

มาตรการคว่ำบาตรมากมายที่ทรัมป์ใช้อันสร้างความลำบากให้แก่อิหร่าน
มากในยามที่ต้องเผชิญกับโรคระบาดใหญ่

- ไบเดนประกาศว่า Trans Atlantic Alliance is back ยุโรปและสหรัฐจะต้องอยู่
ด้วยกันในศตวรรษที่ 21 สหรัฐจะทำงานร่วมกับยุโรปทั้งมวลที่เสรีและดำรง
อยู่ด้วยสันติภาพ “เราจะยึดมั่นใน Article V – “An attack on one (in NATO)
is an attack on all” และภาคีทั้งหมดจะร่วมกันป้องกัน” ภาคีนาโต้ได้ร่วมกัน
อ้างถึงข้อบทสำคัญนี้ในเหตุการณ์ 9/11 และเป็นข้อบทที่ทรัมป์ไม่ยอมเอ่ย
ถึงในคำปราศรัยต่อนาโต้
- “เราจะหารือกันว่าจะดำเนินการประการใดในอัฟกานิสถาน” อันเป็นเรื่องว่า
จะคงกำลังรบไว้ต่อไป หรือจะถอนบางส่วนออก แต่ถึงอย่างไรก็ไม่ยอม
ให้กลุ่มก่อการร้าย เช่นรัฐอิสลามหรือไอซิสรวมกำลังกันอีก เรื่องนี้ นาย
Jens Stoltenburg เลขาธิการนาโต้เห็นความจำเป็นที่จะต้องคงกำลังบางส่วน
ไว้ เพราะความตกลงที่ทำไว้กับตาลิบันถูกละเมิดบ่อยครั้ง
- สหรัฐมุ่งมั่นที่จะร่วมกับยุโรปตามแนว Build Back Better
- ย้ำความสำคัญของระบอบประชาธิปไตย และเพื่อหาจุดยืนร่วมกัน ทั้งสอง
ฝ่ายจะต้องร่วมงานกัน
- การร่วมงานกันจำเป็นในการ undercut จีนในฐานะที่เป็นฝ่ายท้าทายในทาง
การค้า และทางยุทธศาสตร์ในระยะยาว แต่ในการรับมือกับ Covid ต้อง
ร่วมมือกับจีน อันจะช่วยกันผลักดันในองค์การอนามัยโลกให้มีผลงาน
ก้าวหน้ายิ่งขึ้น
- สหรัฐจะต่อต้านการแพร่ขยายของอาวุธนิวเคลียร์ (Nuclear proliferation)
และจะดำเนินการผ่านคณะมนตรีความมั่นคงของสหประชาชาติเพื่อให้
สมาชิกถาวรทั้ง 5 มีส่วนร่วมด้วย
- NASA กำลังมุ่งหน้าไปยังดาวพระอังคาร ขณะนี้ ยาน Perseverance
เดินทางถึงโดยราบรื่นแล้ว

ในการแถลงนโยบายการต่างประเทศทั้งสองครั้ง ประธานาธิบดีไบเดนยังมีได้กำหนดท่าทีชัดเจนเกี่ยวกับจีน แม้จะได้กล่าวถึงอย่างคลุมเครือ อันพอเข้าใจได้ แต่ได้ถือว่าจีนอาจเป็น A most serious competitor ของสหรัฐฯในเวทีโลก โดยได้มอบให้คณะที่ปรึกษาหารือกันถึงทางเลือกใน 4 เดือน อย่างไรก็ดี สหรัฐถือว่าจีนจะเป็นประเด็นที่ท้าทายสหรัฐฯมากที่สุดในระยะยาว มิใช่ในระดับเดียวกับรัสเซีย แต่ต่อไป เขาเห็นทางร่วมมือกับจีนในเรื่องภูมิอากาศโดยเฉพาะอย่างยิ่ง แต่นโยบาย Buy American ดูจะแย้งกับแนวทางพหุนิยมที่ไบเดนเน้น และไม่ได้แก้ปัญหาสงครามการค้าที่เกิดขึ้นในสมัยทรัมป์ ทั้ง ๆ ที่โอกาสของการร่วมมือกันมีอยู่มาก การส่งกองเรือไปในทะเลจีนใต้ในขณะนี้แม้จะเป็นสิทธิในการเดินสมุทร ก็เป็นจังหวะที่อาจทำให้จีนอำนวยยะคลาดเคลื่อน การโจมตีถึงการละเมิดสิทธิมนุษยชนในซินเจียง แสดงชัดว่า ทั้งสหรัฐฯและจีนมีทัศนคติไม่เหมือนกัน อันมีอยู่หลายประเด็น

อย่างไรก็ดี เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ นายหวัง อี้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศจีนได้ออกแถลงถึงความสัมพันธ์ทวิภาคีกับสหรัฐฯโดยจำเพาะ โดยโทษว่านายโดนัลด์ ทรัมป์เป็นผู้ทำให้การพบปะพูดคุย (dialogue) ต้องหยุดลงโดยสิ้นเชิง โดยหวังว่าประธานาธิบดีไบเดนจะช่วยปรับความสัมพันธ์สองฝ่ายให้กลับเป็นมิตรกัน ดีกว่าที่เป็นมาเมื่อไม่นานมานี้ จริงอยู่ปัญหาจีนเป็นเรื่องซับซ้อนอย่างมาก เพราะจีนได้วางตัวในฐานะมหาอำนาจที่ Assertive มากกว่าที่เคย เช่นเดียวกับยุโรป ไบเดนได้ขอให้นายกรัฐมนตรีจัสติน ทรูโด แห่งแคนาดาเสริมประสานการต่อต้านนโยบายบางประการของจีนในการโทรศัพท์ถึงกันเมื่อสองวันมานี้และสนทนากันอยู่นานถึงสองชั่วโมง นักการทูตแคนาดา 2 คนยังถูกคุมขังอยู่ในจีนขณะนี้ เพื่อตอบโต้การที่แคนาดาส่งตัวลูกสาวของประธานเหว่ยให้แก่สหรัฐฯ แม้ว่าทรัมป์จะปล่อยตัวเธอไปแล้ว

ผลการสำรวจประชามติจากทั่วโลกแสดงว่า คนเป็นจำนวนมากเห็นว่าความเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศในปัจจุบันถึงขั้นฉุกเฉิน (Emergency) แล้ว ดังจะทราบได้จากภัยพิบัติทางธรรมชาติที่เกิดขึ้นถี่ครั้งในระยะที่ผ่านมา แม้ในที่สุดก็ยังไม่เคยมี

ปรากฏการณ์มาก่อน ล่าสุดที่สร้างความทุกข์ทรมานถึงขั้นนี้ได้แก่พายุฤดูหนาวในมลรัฐหลายแห่งในสหรัฐ โดยเฉพาะอย่างยิ่งมลรัฐเท็กซัสซึ่งกระทบคนหลายล้านชีวิต นอกจากสหรัฐแล้ว การถล่มของธารน้ำแข็งในเทือกเขาหิมาลัยในอินเดียที่ทำให้เขื่อนได้ลงมาพังเป็นเหตุให้มีผู้เสียชีวิตเป็นจำนวนมากเท่าไรจนบัดนี้ยังไม่อาจหาศพได้ครบ

ไฟป่าหลายพันแห่งในมลรัฐแคลิฟอร์เนียและฝั่งตะวันตกของทวีปอเมริกาเหนือซึ่งเปลี่ยนสีในท้องฟ้าไปอย่างน่าสะพรึงกลัวทั่วสหรัฐ จนถึงท้องฟ้าในยุโรปตะวันตก เป็นประจักษ์พยานอันแจ่มชัดถึงภัยอันตรายของภาวะโลกร้อนที่เป็นผลจากความเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศซึ่งเพิ่มความรุนแรงขึ้นเป็นลำดับ จนทำให้ประมวลรายงานและวิเคราะห์ข่าวระหว่างประเทศ เช่นฉบับนี้ ได้นำข้อเสนอของอดีตประธานาธิบดีบารัค โอบามาและพระสันตะปาปา ฟรานซิสที่บันทึกไว้หลายปีแล้ว มานำเสนออีก

น่าเสียดายที่อดีตประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์ซึ่งรับช่วงตำแหน่งจากโอบามา เป็นคนหนึ่งในกลุ่มที่เรียกกันว่า Climate deniers ได้ถอนตัวสหรัฐออกจากความเป็นภาคีของความตกลงปารีสว่าด้วยความเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศซึ่งประเทศทั้งหมดในโลกได้ร่วมลงนามกันไว้ในปี 2015 ดีแต่ว่า ประธานาธิบดีโจ ไบเดน ผู้สืบทอดตำแหน่งจากทรัมป์ ได้ให้ความสำคัญแก่ความตกลงดังกล่าวเป็นอันดับแรกและกลับเข้าเป็นภาคีอีกในปีนี้ โดยเสนอที่จะเป็นเจ้าภาพการประชุมด้านนี้ในระดับสุดยอดครั้งต่อไป

ตามที่มีผู้คนเป็นจำนวนกว่า 1 ร้อยล้านคนในโลกล้มป่วยด้วยโรคระบาดใหญ่ที่เรียกกันว่า Coronavirus 2019 หรือ Covid-19 โดยเฉพาะคนอเมริกันเสียชีวิตจนบัดนี้กว่าห้าแสนศพ นาย Bill Gates แห่งมูลนิธิ Bill and Melinda Gates ให้ความเห็นว่า บัดนี้ การรับมือกับโรคระบาดใหญ่ไม่ยุ่งยากเท่าใดนัก เพราะมีวัคซีนแล้ว แต่ความเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศเป็นปัญหาหนักยิ่ง เพราะยังไม่มีทางแก้ไขใดๆ

Sir David Attenborough นักธรรมชาติวิทยาชาวอังกฤษและนักเคลื่อนไหวด้านภาวะอากาศจากหลายประเทศต่างกล่าวถึงความเปลี่ยนแปลงทางภูมิอากาศด้วยความ เป็นห่วงกังวลอย่างยิ่งกว่าเรื่องอื่นใด เนื่องจากเป็นปัญหาอันหนักหน่วงของมนุษยชาติ

ทั้งหมด ซึ่งฉบับนี้ก็ไม่มีทางแก้ไขเปลี่ยนแปลงใดๆ ได้ Sir David ถือว่าเรื่องนี้เป็นภัยคุกคามทางความมั่นคงของทุกประเทศในโลก จำเป็นอย่างยิ่งและรีบด่วนที่จะต้องได้รับการพิจารณาโดยคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติเหนือสิ่งอื่นใด

นายบอริส จอห์นสัน นายกรัฐมนตรีแห่งสหราชอาณาจักรและเลขาธิการสหประชาชาติเห็นด้วยกับแนวทางดังกล่าว และเมื่อวานนี้ (24 กุมภาพันธ์) ได้มีการประชุมคณะมนตรีในระดับสูงโดยทางเสมือนจริง โดยนายกรัฐมนตรีสหราชอาณาจักรทำหน้าที่ประธาน (เดือนกุมภาพันธ์เป็นวาระของ United Kingdom) ส่วนสหรัฐนั้น ได้มอบหมายให้นายจอห์น แครรี ที่ปรึกษาประธานาธิบดีด้านภูมิอากาศ เป็นผู้แทน

น่าเสียดายที่คณะมนตรีความมั่นคงไม่สามารถตกลงกันได้เป็นรูปธรรมในการประชุมครั้งแรกนี้ นอกเหนือจากความเข้าใจร่วมกันที่ประชาชาติทั้งหมดจะต้องลดการปล่อยคาร์บอนไดออกไซด์ตามที่จะลดภาวะก๊าซเรือนกระจกให้ได้ปีละไม่น้อยกว่าร้อยละ 7.6 ในกำหนดที่เห็นชอบกันไว้ในความตกลงปารีสเพื่อจะให้อุณหภูมิไม่เกิน 1.5 องศาเซลเซียส ของระดับเมื่อก่อนการปฏิวัติอุตสาหกรรม

ดร. มนัสพาสน์ ชูโต

ประธานคณะกรรมการปรับปรุงแนวทางการประชาสัมพันธ์

และการดำเนินงานด้านสารสนเทศของกระทรวงการต่างประเทศ

ประมวลรายงานและวิเคราะห์ข่าวระหว่างประเทศ

เดือนมีนาคม 2021 (2564)

ประมวลรายงานและวิเคราะห์ข่าวระหว่างประเทศ

เดือนมีนาคม 2021 (2564)

เมื่อเวลาหลังเที่ยงคืน วันที่ 26 กุมภาพันธ์ ตามเวลาท้องถิ่นในตะวันออกกลาง กระทรวงกลาโหมสหรัฐฯ โดยอนุมัติของประธานาธิบดีไบเดน ได้ส่งเครื่องบินขับไล่ทิ้งระเบิดแบบ F-15 หนึ่งเครื่องไปโจมตีหมู่อาคารของกองกำลังติดอาวุธเซียในภาคตะวันออกของซีเรีย นับเป็นการใช้กำลังทางทหารครั้งแรกของรัฐบาลไบเดน

นาย จอห์น เคอบี (John Kirby) โฆษกกระทรวงกลาโหม แถลงว่าการโจมตีครั้งนี้เป็นการตอบโต้การที่กองกำลังติดอาวุธซึ่งอิหร่านอยู่เบื้องหลังได้ยิงขีปนาวุธเข้ามายังเมือง เอร์บิล (Erbil) ในอิรัก เป็นเหตุให้ลูกจ้างอเมริกันที่ฐานทัพเสียชีวิตและทหารอเมริกันอีกสองสามคนได้รับบาดเจ็บ อันเป็นการกระทำที่ไม่อาจปล่อยให้เกิดขึ้นได้โดย impunity

โฆษกกล่าวต่อไปว่า สหรัฐได้หารือกับพันธมิตรแล้ว ก่อนที่จะดำเนินการโจมตีตอบโต้

ผู้สังเกตการณ์เป็นห่วงว่า การโจมตีจะมีผลกระทบที่สหรัฐฯจะกลับไปเข้าร่วมในความตกลองนิวเคลียร์กับอิหร่านหรือไม่ แต่บางฝ่ายเห็นว่าการใช้วิธีการแข็งเช่นนี้ น่าจะกระตุ้นให้อิหร่านเข้าใจว่า ไบเดนมิได้ soft อย่างที่บางฝ่ายอาจจะเข้าใจ ดังเช่นที่นายแอนโทนี บลิงเคน (Antony Blinken) ก่อนที่จะเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงต่างประเทศเคยกล่าวว่า สหรัฐจะพบปะพูดคุยหรือเจรจากับจีนก็ from the position of strength และต้องไม่ลืมว่า อิหร่าน นั้น มีฝ่ายที่แข่งขันกันอยู่ในการเมืองภายใน โดยเฉพาะอย่างยิ่งระหว่างฝ่ายที่ต้องการการมีความสัมพันธ์อันดีกับสหรัฐฯภายใต้ประธานาธิบดีฮาสซาน โรฮานี ผู้นำกลุ่มปฏิรูป กับกลุ่มหัวรุนแรง ซึ่งมี

อโยโตลลา คามาเนอี ผู้นำสูงสุดทางศาสนา เป็นผู้นำและกองกำลังพิทักษ์การปฏิวัติ เป็นฝ่ายปฏิบัติการ ความตกลง P-5+1 and Iran เป็นผลสำเร็จก็เพราะการเจรจาโดย ดร. จาวัด ซาริฟ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ภายใต้การกำกับดูแลของ ประธานาธิบดีโรฮานี

ไม่แต่เท่านั้น ในไม่ช้าอิหร่านจะมีการเลือกตั้งสมาชิกรัฐสภาซึ่งพรรคของโรฮานี จะต้องแข่งขันกับฝ่ายหัวรุนแรง ซึ่งหากการเจรจา JCPOA ทำให้สหรัฐกลับเข้าสู่ความ ตกลงอีก ก็จะเป็น “การเปลี่ยนแปลงภูมิทัศน์ทางการเมืองในตะวันออกกลางอย่างมี นัยยะสำคัญ” ดังที่ ดร. จาวัด ซาริฟ เคยกล่าวไว้เมื่อทำความตกลงได้เป็นผลสำเร็จ

ผู้เชี่ยวชาญที่มาออกรายการ Global Public Square (GPS) ของ Fareed Zakaria ทาง CNN อันได้แก่ ศาสตราจารย์ Meghan O’Sullivan ศาสตราจารย์ Tarek Massoud แห่ง Harvard Kennedy School of Government และ Nicholas Kristof, columnist of the New York Times (ที่กล่าวนามไว้ในขั้นนี้เพราะความเห็นของทั้งสามท่านจะไปปรากฏ ในวรรคต่อไปเกี่ยวกับเจ้าชาย บิน ซาลมาน) ให้ความเห็นสอดคล้องกันว่า โดยที่ ประธานาธิบดีไบเดนย้ำถึงอยู่บ่อยครั้งว่าเขาจะให้ความสำคัญกับการดำเนินการ ทางทหารเป็นอันดับแรก มิได้หมายความว่าเขาจะไม่ปฏิบัติทางการทหารอยู่ใน “tool box” เมื่อทบทวนดูแล้ว เห็นว่า เหมาะแก่สถานการณ์ก็จะนำกำลังออกมาใช้ การ โจมตีเป้าหมายในซีเรียครั้งนี้ดูจะเป็นการตอบโต้ที่เหมาะสม และอิรักน่าจะยอมรับได้ แม้บางภาคส่วนจะเรียกร้องให้ถอนกำลังทางทหารทั้งของอเมริกันและพันธมิตรออก จากประเทศก็ตาม

ตามรายงานต่อมา อิหร่านได้ปฏิเสธการที่จะนั่งเจรจาว่าด้วยความตกลงจำกัด การพัฒนาอาวุธนิวเคลียร์ ซึ่งน่าจะเป็นส่วนหนึ่งของวิธีการที่เรียกกันว่า diplomatic posturing เพราะไม่ทราบว่ สหรัฐได้ติดต่อไปอย่างไร สิ่งที่อิหร่านต้องการคือความ แน่ใจว่า สหรัฐจะยกเลิกมาตรการคว่ำบาตรสมัยทรัมป์ อันสร้างความเจ็บปวดให้แก่ อิหร่านเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากรัฐบาลทรัมป์ได้ขยายขอบเขตของมาตรการไปยัง ประเทศอื่นๆ ด้วย

ต่อมาในวันอังคารที่ 2 มีนาคม กองกำลังติดอาวุธซึ่งยังไม่แน่ชัดว่าอิหร่านอยู่เบื้องหลังหรือไม่ ได้ยิงจรวดเข้าไปยังฐานที่ตั้งกำลังทหารอเมริกัน อิรักและพันธมิตร ตะวันตก Al Asad ในอิรัก เป็นเหตุให้ผู้รับเหมาชาวอเมริกันเสียชีวิต 1 คน (ข่าวต่อมาในวันที่ 4 มีนาคม แจ้งว่าเขาถึงแก่กรรมจากอาการทางหัวใจ) นาย แอนโทนี บลินเคน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐ แถลงในชั้นแรกนี้ว่าสหรัฐกำลังสอบสวนให้ถึงที่สุดว่าใครเป็นฝ่ายก่อเหตุกันแน่ ก่อนตัดสินใจดำเนินการอันเหมาะสมต่อไป อันเป็นการแถลงที่รอบคอบ เพราะในสถานการณ์การต่อสู้แบบสงครามตัวแทนนี้ การต้อนโทษฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด อาจทำให้การผัดใจเกิดขึ้นได้ในขณะที่ต่างฝ่ายต่างรอจังหวะอันเหมาะสมว่าจะก้าวต่อไปอย่างไร เพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการเจรจาการกลับสู่ความตกลง JCPOA หรือ P5+1 and Iran ซึ่งจะมีส่วนสำคัญมากในการเปลี่ยนแปลงภูมิทัศน์ทางการเมืองระหว่างประเทศในตะวันออกกลาง

เมื่อวันที่ 2 ตุลาคม ปี 2018 นาย Jamal Khashoggi ชาวซาอุดี อาระเบียซึ่งเป็นคอลัมน์นิสต์ของหนังสือพิมพ์วอชิงตันโพสต์ ได้ถูกสังหารอย่างโหดร้ายภายในสถานกงสุลซาอุดี อาระเบีย ณ นครอิสตันบูล ในสาธารณรัฐตุรกี โดยหน่วยปฏิบัติการภายใต้โครงการของมกุฎราชกุมารโมฮัมเหม็ด บิน ซาลมาน ซึ่งใช้เครื่องบินขนาดกลาง 2 เครื่องบินไปลงที่สนามบินอิสตันบูล และหันศพจนสิ้นซาก ทำให้หาศพไม่ได้จนบัดนี้

กรณีสังหารโหดครั้งนั้นได้รับการรายงานโดยละเอียดจากสื่อทั้งหลายและปรากฏในประมวลรายงานและวิเคราะห์ข่าวระหว่างประเทศเช่นฉบับนี้ ทุกขั้นตอนรวมทั้งข้อยุติทางข่าวกรองของ ซีไอเอ อันเชื่อว่ามกุฎราชกุมารบิน ซาลมานน่าจะมีส่วนในการสั่งกำจัดการหนังสือพิมพ์ผู้นี้ แต่ประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์ในขณะนั้นพยายามกลบเกลื่อนและได้มอบหมายให้นายไมค์ ปอมเปโอ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐ เดินทางไปยังกรุงริยาดหลายครั้งเพื่อช่วยในการปิดข่าว เพราะ

ทรัมป์เห็นว่า ซาอุดี อาระเบียเป็นพันธมิตรใกล้ชิดในตะวันออกกลางและ บิน ซาลมานเป็นลูกค้าอาวุธทันสมัยซึ่งทำเงินให้แก่สหรัฐเป็นจำนวนมาก โดยได้ไปหารือ และให้คำแนะนำแก่ทรัมป์เป็นประจำ เมื่อทรัมป์จะเดินทางเยือนต่างประเทศครั้งแรก ในฐานะประธานาธิบดี บิน ซาลมานก็ได้แนะนำให้เริ่มการเยือนที่ซาอุดี อาระเบีย ซึ่งทำให้ทรัมป์หลงตามแนวคิดทางนโยบายต่างประเทศตามที่มกุฎราชกุมารเป็นผู้ชักนำ ตลอดมา

เมื่อโจ ไบเดนชนะการเลือกตั้งและเป็นประธานาธิบดี เขาได้ปรับเปลี่ยน แนวทางใหม่ในหลายประการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเขาถือว่า การติดต่อกับ มกุฎราชกุมารนั้น ผิดพิธีการทูต โดยไบเดนจะพูดจากับกษัตริย์ซาลมานเท่านั้น เนื่องจากท่านทรงเป็นรัฐประมุข อันเป็นระดับเดียวกับเขา เช่นที่เขาได้โทรศัพท์ถึง กษัตริย์ซาลมานเมื่อสามสัปดาห์ที่แล้ว เพื่อหารือถึงความสัมพันธ์ฉันพันธมิตร โดยมีได้เอ่ย ถึงพระนามและบทบาทของ MBS เพราะคิดว่าคงจะทรงทราบเรื่องอยู่แล้ว และในวัน นั้น ไบเดนก็ได้อนุมัติให้ถอนชั้นความลับสำหรับข้อมูลของ ซีไอเอ เกี่ยวกับการสังหาร นาย Khashoggi ไบเดนได้กล่าวด้วยว่า ระดับที่เท่าเทียมกันในการพูดจากับ MBS ได้แก่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม

สื่อต่างๆ ได้ตั้งข้อสังเกตว่า ประธานาธิบดีไบเดนมิได้ “ลงโทษ” MBS ในกรรม ร้ายที่เขามีส่วนอย่างสำคัญ อันน่าจะเป็นเรื่องยาก เพราะ MBS เป็นราชวงศ์ ต่างประเทศ และอีกประการหนึ่ง การปรับระดับคู่เจรจาจาก MBS เป็นกษัตริย์ผู้พอก็ น่าจะเป็นการสื่อสัญญาณที่ชัดเจนพอ เพราะการเปิดเผยข้อมูลของ ซีไอเอ ก็แสดงชัด อยู่แล้วว่า MBS ได้ทำอะไรลงไป ซึ่งทั้งโลกได้รับทราบมานาน น่าจะมีผลกระทบต่อ ความน่าเชื่อถือในองค์มกุฎราชกุมารไปพอสมควร

ตามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญในพรรคข้างบน ประธานาธิบดีไบเดนได้พยายาม “recalibrate” ความสัมพันธ์กับพันธมิตรสำคัญในบริบทของการเมืองในตะวันออก กลางตามความเหมาะสม การเปิดเผยความลับจากข่าวกรองของ ซีไอเอ ในกรณีการ สังหารนาย จามาล คาช็อกกีอย่าง brutal และมาตรการบางอย่างที่กระทรวงการ

ต่างประเทศสหรัฐอเมริกาใช้เช่นการยุติการสนับสนุนสงครามในเยเมนซึ่ง MBS มีบทบาทชั้นนำและการระงับการขายอาวุธให้แก่ซาอุดี อาระเบียเป็นต้น เป็นส่วนหนึ่งของการไม่ยอมรับการกระทำของมกุฎราชกุมาร MBS ในระดับหนึ่งแล้ว ที่ไม่ควรมองข้ามก็คือในขณะที่กษัตริย์ซาอุดีมีพระชนมายุถึง 85 แล้ว ความคงเส้นคงวา (Coherence) ก็ไม่เท่าไร ในไม่ข้ามมกุฎราชกุมาร MBS ก็จะเป็นกษัตริย์ของราชวงศ์ซาอุดีแล้ว และภายในซาอุดี อาระเบีย ชาวซาอุดีเป็นจำนวนมากก็นิยมบิน ซาลมานอย่างมาก ไม่แต่เท่านั้น MBS ยังมีบทบาทอยู่ไม่น้อยในการพัฒนาประเทศให้ทันสมัย ในระยะหลังๆ มา นี้ ท่านได้นำนโยบายเสรีนิยมและความก้าวหน้ามาใช้ เช่นการให้สิทธิหญิงชาวซาอุดีในทางต่างๆ รวมทั้งการยินยอมให้ขับรถยนต์เองได้หลังจากห้ามมาแต่เก่าก่อนและการให้ซาอุดีเป็นศูนย์กลางหนึ่งของการกีฬาเช่นกอล์ฟโดยไม่จำกัดเพศ เป็นต้น จึงไม่่ง่ายที่จะสร้างความไม่เป็นมิตรกับท่านไว้ อันเป็นการพิจารณาตามหลัก Real politics

อีกทางหนึ่ง Jen Psaki โฆษกทำเนียบขาวกล่าวในรายการ State of the Union เมื่อวันที่ 28 กุมภาพันธ์ ว่าประธานาธิบดีไบเดนจะกล่าวคำปราศรัยต่อชาวอเมริกันทั้งประเทศในเร็วๆ นี้ อันน่าจะหมายถึงสุนทรพจน์ต่อการประชุมร่วมของรัฐสภาหรือ State of the Union Address ซึ่งจะกล่าวถึงการ Recalibrate ความสัมพันธ์กับซาอุดี อาระเบียและ MBS ด้วย เพราะเขาเคยกล่าวมาก่อนหน้านี้ว่า ผู้มีส่วนในการสังหารจามาล คาช็อกกี ซึ่งเป็นนักหนังสือพิมพ์อเมริกัน จะต้องรับผิดชอบในผลของการกระทำ

แต่สื่อต่างๆ ก็ยังเห็นว่า MBS ควรได้รับการลงโทษอยู่ดี ส่วนนางสาว Hatis Gengiz คู่หมั้นของ จามาล คาช็อกกีซึ่งรอกอยู่นอกสถานกงสุลขณะที่คู่หมั้นเข้าไปข้างในและถูกสังหารโหด นั้น ก็ได้เรียกร้องความยุติธรรมจากสหรัฐ จึงเป็นความกดดันที่ประธานาธิบดีไบเดนหรือรัฐบาลสหรัฐจะต้องทำอะไรเพิ่มเติมบางอย่าง แม้ฝ่ายรัฐบาลจะตระหนักดีว่าเป็นการยากที่จะตัดความสัมพันธ์กับพันธมิตรใกล้ชิด เพราะใกล้เวลาที่ MBS จะสืบตำแหน่งกษัตริย์มาทุกที ก็ยังมีข่าวว่า ซีไอเอ ได้ลอบซื้อคนใกล้ชิดมกุฎราชกุมารและพระนามออกไปจากรายงานลับด้วย ในขณะที่เดียวกันหน่วยงานในเยอรมนีได้ยื่นฟ้อง MBS ต่อศาลในเยอรมนีแล้ว เพิ่มจากการยื่นฟ้องของ

โทษอีกรายหนึ่งในเยอรมนีเช่นกัน ซึ่งทำให้ MBS ไม่อาจจะไปปรากฏพระองค์ในเยอรมนีได้

หนึ่งเดือนหลังจากการก่อรัฐประหารในเมียนมา ออง ซาน ซู จี ต้องถูกนำตัวขึ้นศาลอีกครั้งหนึ่งโดยทางวิดีโอเพื่อรับทราบข้อหาที่ 3 และ 4 สำหรับเธอ ตามกฎหมายตั้งแต่สมัยที่พม่ายังเป็นเมืองขึ้นอันว่าด้วยการก่อให้เกิดความหวาดกลัวกับความตื่นตระหนก (Causing fear and alarm, according to Reuters) และการละเมิดกฎหมายว่าด้วยโทรคมนาคมโดยมีเครื่องมืออันไม่มีใบอนุญาตในการครอบครอง

เมื่อวันมาฆบูชา ชาวเมียนมาจำนวนหนึ่งได้ชุมนุมกันบนฝั่งตรงข้ามกับที่ซึ่งเข้าใจว่าเป็นบ้านพักที่เธอถูกกักบริเวณ และร่วมกันนั่งสวดมนต์ในโอกาสวันพระสำคัญ แต่ไม่ถูกเจ้าหน้าที่แทรกแซงแต่อย่างใด

ตามเมืองต่างๆ ซึ่งรวมทวาย มะริด นครมณฑลทะเล บาโก นครย่างกุ้งด้วย ผู้ประท้วงชาวเมียนมาได้ประท้วงติดต่อกันอีกโดยไม่ว่างเว้นในวันอาทิตย์ที่ 28 กุมภาพันธ์แต่เจ้าหน้าที่ทั้งตำรวจและทหารได้พยายามสลายการชุมนุมด้วยวิธีการรุนแรงขึ้นมากด้วยแก๊สน้ำตา รถฉีดน้ำความดันสูง ปืนยิงระเบิด stun อาวุธปืนบรรจุกระสุนยางและกระสุนจริง ทำให้มีผู้เสียชีวิตอย่างน้อย 18 ศพ รวมถึงตั้งแต่ต้นเป็น 24 ศพ บาดเจ็บไม่น้อยกว่า 30 นายบลินกัน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐ ได้ประณามการกระทำดังกล่าวและจะดำเนินการกับผู้ที่ต้องรับผิดชอบในเหตุร้ายต่อไป ในขณะที่ เลขาธิการสหประชาชาติก็ได้วิจารณ์การกระทำรุนแรงดังกล่าวอย่างหนัก

เหตุรุนแรงในเมียนมาได้เข้าสู่การประชุมสหประชาชาติเมื่อสัปดาห์ที่แล้ว โดย Kyaw Moe Tun เอกอัครราชทูตฯ ผู้แทนถาวรเมียนมาประจำสหประชาชาติได้กล่าวคำปราศรัยในสมัชชาเรียกร้องให้เมียนมากลับคืนสู่ระบอบประชาธิปไตยและฟื้นฟูสถานะ

ของรัฐบาลสันนิบาตแห่งชาติเพื่อประชาธิปไตยภายใต้รอง ซาน ซู จี และ
ประธานาธิบดี วิน มินท์ โดยได้ชูสามนิ้วเป็นสัญลักษณ์ของการต่อต้านการรัฐประหาร
คณะรัฐบาลปฏิวัติได้สั่งปลดเอกอัครราชทูตออกจากตำแหน่ง ซึ่งไม่น่าจะเป็นปัญหา
กับส่วนตัวเขาเพราะรัฐบาลประเทศต่างๆ ก็คงจะดูแลความปลอดภัยของเขาเป็นอย่างดี
โดยเฉพาะอย่างยิ่งรัฐบาลสหรัฐซึ่งประณามการรัฐประหารในเมียนมาตั้งแต่แรก

เรื่องนี้กลายเป็นปัญหาเนื่องจากรองผู้แทนถาวรเมียนมาประจำสหประชาชาติ
อ้างว่า โดยที่ Kyaw Moe Tun ได้ถูกคำสั่งปลดแล้วโดยรัฐบาลทหาร จึงขึ้นอยู่กับ
สหประชาชาติจะพิจารณา แต่เรื่องนี้คงจะต้องเป็นหน้าที่ของคณะกรรมการ
Credential อันประกอบด้วยสมาชิกประเทศคนหนึ่งเป็นประธานและสมาชิกอื่นๆ เป็น
กรรมการซึ่งจะต้องตรวจหนังสือแต่งตั้งที่ถูกต้องตามแบบพิธีทางการทูต อันเป็น
กระบวนการที่ต้องใช้เวลา และเป็นไปได้ว่า Kyaw Moe Tun อาจได้รับแต่งตั้งโดย
รัฐบาลพรรคสันนิบาตแห่งชาติเพื่อประชาธิปไตย เว้นแต่ว่ารัฐบาลทหารจะได้โทรเลข
แต่งตั้งผู้แทนถาวรไปถึงเลขาธิการสหประชาชาติเปลี่ยนตัวบุคคลใหม่ ซึ่งเลขาธิการ
เองก็มิได้รับรองความเป็นรัฐบาลของคณะรัฐประหาร เพียงแต่เคยแถลงว่าการกระทำ
ของคณะทหาร Unacceptable โดยยังไม่ถึงขั้นประณาม และเลขาธิการสหประชาชาติก็
ไม่อยู่ในฐานะที่จะให้การรับรองแก่รัฐบาลใด อย่างไรก็ดี เอกอัครราชทูตจอ โม ทุน
สามารถเข้าชี้แจงต่อคณะมนตรีความมั่นคงได้ เพราะเดือนนี้สหรัฐทำหน้าที่ประธาน
โดยจะมีการประชุมเรื่องนี้ในวันศุกร์ที่ 5 มีนาคม ตามเวลาในสหรัฐ แต่คงเป็นการ
ประชุมปิด

อย่างไรก็ดี ตามรายงานของ ซีเอ็นเอ็น ในวันที่ 4 มีนาคม U Tin Maung Naing
รองผู้แทนถาวรเมียนมา ได้ยื่นหนังสือลาออกจากตำแหน่งแล้ว และในวันเดียวกันมี
ข่าวจากสื่อของพม่าที่ท่าซี้เหล็กตรงข้ามอำเภอแม่สายในจังหวัดเชียงรายว่า นายทหาร
สองสามนายได้แสดงความไม่เห็นด้วยกับการกระทำของคณะรัฐประหารด้วยการ
ลาออกจากตำแหน่ง ข่าวนี้ยังไม่ได้รับการยืนยันจากสื่ออิสระอื่น ๆ

เมื่อวันที่ 2 มีนาคม อาเซียนได้มีการประชุมทางไกลในระดับรัฐมนตรีต่างประเทศ ซึ่งสมาชิก 4 ประเทศได้ขอให้ทั้งสองฝ่ายถอยกันคนละก้าวและหลีกเลี่ยงความรุนแรง แต่นายลี เซียน ลุง นายกรัฐมนตรีสิงคโปร์ได้เสนอให้ทั้งสองฝ่ายเจรจากันเพื่อหาทางออกและหลีกเลี่ยงความรุนแรงเช่นกัน โดยนายกรัฐมนตรีสิงคโปร์กล่าวว่า กำลังจะส่งเครื่องบินไปรับชาวสิงคโปร์ที่ยังอยู่ในเมียนมากลับประเทศ ทั้งนี้เป็นที่ทราบกันว่าสิงคโปร์มีการลงทุนในเมียนมามากที่สุดประเทศหนึ่ง ส่วนญี่ปุ่นซึ่งมีส่วนในการลงทุนโดยเบียร์ Kirin ร่วมกับ Mandalay Beer เป็นจำนวนมากได้ประกาศถอนการลงทุนแล้ว แต่จะมีการลงทุนในกิจการอื่นได้อีก ยังไม่มีข้อมูลในขั้นนี้

หน่วยงาน Assistance Association for Political Prisoners-AAPP ประมาณว่า ตั้งแต่วันรัฐประหาร ที่ 1 กุมภาพันธ์ ผู้ประท้วง 1,132 คนถูกจับไปคุมขังแล้ว อีกแหล่งหนึ่งอันได้แก่สำนักงานสิทธิมนุษยชนในเมียนมาประมาณว่า ไม่น้อยกว่า 1,000 คน ถูกจับเมื่อวันอาทิตย์ที่ 28 กุมภาพันธ์ ในจำนวนนี้เป็นแพทย์และนักศึกษา 85 คน นักหนังสือพิมพ์ 7 คน

นาย Thomas Andrews ผู้ทำรายงานพิเศษด้านสิทธิมนุษยชนของสหประชาชาติ กล่าวทางทวิตเตอร์ว่า “Words of condemnation are welcome but they are insufficient. We must act.”

ในวันที่ 2 มีนาคม ฝ่ายรักษาความปลอดภัยของเมียนมาได้สร้างกำแพง (Barricades) กันผู้ประท้วงตามถนนต่างๆ ในนครย่างกุ้ง ฝ่ายนักเรียน/นักศึกษาได้กองไม้ไผ่จากนักร้านและเครื่องกีดขวางอย่างง่าย ๆ เพื่อกันแนวของตนเองเช่นกัน ก่อนหน้านี้ ฝ่ายเรียกร้องประชาธิปไตยได้ใช้วิธีการประท้วงเช่นเดียวกับนักเคลื่อนไหวในฮ่องกง เช่นการรุม แต่ชาวเมียนมาใช้วิธีหลากหลายกว่ามาก ส่วนใหญ่เป็นมือเปล่า ซึ่งต้องเผชิญกับฝ่ายทหารและตำรวจที่ปราบปรามรุนแรงยิ่งขึ้นเป็นลำดับ ในระยะหลังๆ มา นี้ ฝ่ายปราบปรามไม่ลังเลที่จะใช้กระสุนจริง ที่อาจจะมีผลในการป้องปรามฝ่ายทหารได้บ้างคงจะได้แก่การที่บริษัทห้างร้านเป็นจำนวนมากได้ปิดกิจการทั่วไป เพราะเป็นไปได้ที่ธุรกิจจำนวนไม่น้อยเป็นกิจการของทหาร ซึ่งรัฐบาลสหรัฐได้จับตา

ทรัพย์สินของทหารในมาตรการคว่ำบาตรตัวบุคคลในกองทัพเป็นสำคัญ และคงจะพอทราบด้วยว่า ทหารเป็นเจ้าของกิจการใดบ้างเพื่อหาทางคว่ำบาตรต่อไป แต่ต้องไม่ลืมว่า เมียนมาไม่เหมือนกับเกาหลีเหนือ และมาตรการคว่ำบาตรมักจะสร้างความยากลำบากให้แก่ประชาชนหนักกว่าคณะปกครอง และเมียนมามีทรัพยากรธรรมชาติมากกว่าหลายประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รวมทั้ง rare earth อันสำคัญมากในการทำ chip/semi-conductor และภูเขาหยก คงทนรับความเสื่อมโทรมของสถานการณ์ได้นานพอ ตามรายงานจากกระทรวงการคลังสหรัฐฯ ฝ่ายทหารเมียนมาได้พยายามจะถอนเงินฝากจำนวน 1,000 ล้านดอลลาร์จากธนาคารในนิวยอร์ก ปรากฏว่าถูกสหรัฐฯอายัดเงินฝากจำนวนนี้ไว้แล้ว ตามมาตรการคว่ำบาตรกระทรวงกลาโหมและกระทรวงการคลังเมียนมา

ในวันพุธที่ 3 มีนาคม กำลังทหารและตำรวจได้กระทำการรุนแรงต่อประชาชนหนักขึ้น ทั้งในนครย่างกุ้ง มัณฑะเลย์ จังหวัดและอำเภอต่างๆ อีกหลายแห่ง ราวกับเป็นไปตามคำสั่งของฝ่ายปกครองสูงสุด จนผู้แทนสหประชาชาติและหน่วยงานต่างประเทศเทียบเท่ากับการแปรสภาพเมียนมาเป็น “สนามรบ” ทำให้มีผู้เสียชีวิตอย่างน้อย 38 ศพ ในจำนวนนี้เป็นเด็ก 4 ศพ

Ms Schraner-Burgener ผู้แทนพิเศษของเลขาธิการสหประชาชาติเปิดเผยว่า เธอได้มีโอกาสพูดกับฝ่ายทหารระดับรองของ มิน อ่อง หล่าย เป็นครั้งแรกโดยได้เตือนว่า เมียนมาจะถูกมาตรการคว่ำบาตรอย่างหนักจากความรุนแรงที่ทำแก่ประชาชน ซึ่งฝ่ายเมียนมาตอบอย่างท้าทายว่า เมียนมาเคยถูกคว่ำบาตรมาหนักแล้ว สามารถทนได้ไม่ว่าจะหนักหนาและยืนนานเท่าใด เมียนมาไม่สนใจในคำเตือนจากภายนอก เนื่องจากจะคงอยู่ได้แม้จะมีมิตรประเทศเพียงน้อยนิด

เมื่อวันพุธ วานนี้ องค์กรสันตะปาปา ฟรานซิสได้ทรงวิงวอนให้เมียนมาปล่อยตัวนักโทษการเมืองทั้งหลายและ ออง ซาน ซู จี ในโอกาสการออกรับผู้มาเข้าเฝ้าประจำสัปดาห์ ในขณะที่นาย Ned Price โฆษกกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐฯ ได้แถลงว่า เราทนไม่ได้ที่เห็น the horrific violence ที่เกิดขึ้นในพม่า จึงขอให้ทุกประเทศร่วมกันเป็น

เสียงเดียวในการประณามความรุนแรงอันโหดเหี้ยมของทหารพม่าต่อประชาชนของตนเองและเรียกร้องให้รับผิดชอบที่ทำให้คนเป็นจำนวนมากต้องเสียชีวิต เมื่อวันพุธเช่นกัน ผู้เสนอรายงานพิเศษด้านสิทธิมนุษยชนและยูนิเซฟ ได้แถลงว่า ประชาคมระหว่างประเทศรับไม่ได้ที่ทหารเมียนมาฆ่าคน “อย่างเลือดเย็น” และยังทำร้ายร่างกายอย่างโหดเหี้ยมกับบุคลากรพยาบาลอาสาที่ถูกลากออกมาจากรถพยาบาลที่ข้างถนน

องค์การนิรโทษกรรมสากลได้กล่าวถึงนโยบาย Shoot to kill ของทหารพม่าอันโหดร้ายมาก หญิงสาวหลายคน คนหนึ่ง เข้าใจว่าถูกเรียกว่า Angel อายุเพียง 19 ถูกยิงที่สมอง เธอคงจะคิดว่าจะถูกทหารทำร้ายจึงได้ส่งข้อความไปลง Facebook เป็นรายละเอียดเกี่ยวกับเธอ รวมทั้งกลุ่มโศกเศร้าด้วย แต่ก็ช่วยรักษาชีวิตเธอไว้ไม่ได้¹ พิธีจัดขบวนรถแห่ศพจึงมีขึ้นบ่อยครั้ง ส่วนงานศพธรรมดานั้นมีขึ้นทั่วไป ทั้งในเมืองใหญ่และอำเภอต่าง ๆ ทั่วประเทศ เพราะแม้จะเป็นการปราบปรามอย่างรุนแรง แต่ประชาชนจำนวนมากก็ไม่ย่อท้อ และแม้จะมีการข่มขู่ประชาชนในทางต่าง ๆ รวมทั้งการส่งเครื่องบินไอพ่นสองฝูงมาข่มขู่ผู้คนที่อาศัยอยู่ แต่ในวันที่ 5 มีนาคม ผู้เรียกร้องประชาธิปไตยซึ่งจำนวนไม่น้อยเป็นคนหนุ่มสาวและกว่าครึ่งอายุน้อยกว่า 25 ได้ร่วมกันเชิญธงชาติและเดินขบวนร้องเพลงเพื่อเสรีภาพไปตามท้องถนนในหลายท้องที่

การประท้วงของปวงชนในเมียนมามีได้ซาลงในวันเสาร์ที่ 6 มีนาคม เช่นเดียวกับระดับความรุนแรงของการปราบปรามโดยฝ่ายทหาร ฝ่ายประท้วงได้ประดับไฟที่หน้าตึกด้วยชื่อเรียกร้องต่อประชาคมระหว่างประเทศว่า WE NEED R2P อันเป็นความในข้อมติของสหประชาชาติในสมัยบาน คี มูน ว่า Responsibility to protect อันเป็นการไปไกลกว่าภารกิจของสมาชิกสหประชาชาติที่ปกติจะไม่แทรกแซงในกิจการภายในของรัฐต่างประเทศ การประชุมภายในของคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติในวันศุกร์ ตามเวลาในภาคตะวันออกของสหรัฐ มิได้ปรากฏผลว่า จีนกับรัสเซีย จะดำเนินการอย่างเด็ดขาดกับฝ่ายยึดอำนาจในเมียนมา แม้จะรับทราบในความรุนแรงที่เกิดขึ้น

¹ ชื่อจริงของเธอได้แก่ Ma Kyal Sin อยู่ในกลุ่มผู้ประท้วงในนครมัณฑะเลย์ สวมเสื้อยืดด้วยข้อความว่า EVERYTHING WILL BE OK หลุมฝังศพเธอถูกทหารลอบเข้าไปขุดเพื่อนำไปชันสูตรและหลุมถูกทหารเทปูนทับลงไป

การประท้วงในเมียนมาอันเป็นปฏิกริยาต่อต้านการก่อรัฐประหารโดยคณะทหารเมื่อวันที่ 1 กุมภาพันธ์ ดูจะไม่สงบลงง่ายๆ ในเร็ว ๆ นี้ เพราะฝ่ายที่ประท้วงด้วยการออกมาชุมนุมมีหลายกลุ่มด้วยกัน ไม่มีผู้ใดเป็นแกนนำ ส่วนใหญ่เป็นคนรุ่นหนุ่มสาวประกอบด้วยนักเรียน นักศึกษาซึ่งเติบโตขึ้นมาในสมัยที่ประเทศเป็นประชาธิปไตย ข้าราชการ บุคลากรทางการแพทย์และพยาบาล พนักงานรถไฟ พระสงฆ์ และผู้คนจากสาขาอาชีพต่างๆ ทั้งหมดไม่มี “การจัดตั้ง” ต่างฝ่ายต่างออกมาประท้วงต่อเนื่องกันมาโดยไม่ว่างเว้น นอกจากนั้นยังมีคนจากชาติพันธุ์ ซึ่งในเมียนมามีอยู่เป็นจำนวนมาก ซึ่งมีชื่อเรียกร้องของตนเองมาอย่างน้อย 70 ปี นับแต่ความตกลง Panglong ที่นายพลอองซานทำไว้กับกลุ่มชาติพันธุ์ แต่รัฐบาลอองซานถูกสังหารทิ้งคณะเสียก่อน ความมุ่งหวังที่จะให้พม่าจัดตั้งสหพันธรัฐจึงไม่บังเกิดผลจนบัดนี้ ทหารที่เข้ามาปกครองประเทศอยู่ถึง 59 ปี จึงใช้กำลังกดขี่ข่มเหงกลุ่มชาติพันธุ์ต่อมา สร้างความเจ็บแค้นให้แก่เขาสืบเนื่องกันมา กลุ่มชาติพันธุ์เหล่านี้ จึงได้เข้ามาร่วมในการต่อต้านรัฐบาลทหารครั้งนี้ด้วยทั้งในดินแดนของตนเองและมาร่วมกับกลุ่มประท้วงตามนครและเมืองหลายแห่ง โดยมีการจัดตั้งองค์กรในชื่อว่า General Strike Committee of Nationalities ขึ้นเมื่อไม่นานมานี้ แต่จะประสานการปฏิบัติการได้เพียงไร ต้องคอยติดตามความเคลื่อนไหวต่อไป ไม่แต่เท่านั้น ชาวพม่าในประเทศใกล้เคียง เช่นไทยก็ได้ชุมนุมเพื่อประชาธิปไตยและให้ปล่อยตัวนักการเมืองกับออง ซาน ซู จีในจำนวนมาก ดังจะเห็นได้จากการชุมนุมหน้าสถานเอกอัครราชทูตเมียนมาในกรุงเทพฯ และหน้าอาคารที่ทำการสหประชาชาติในวันอาทิตย์ที่ 7 มีนาคม วันนี้

ตามรายงานในวันเดียวกัน เจ้าหน้าที่ตำรวจ 8 นายได้หนีไปลี้ภัยในอินเดีย ด้วยเหตุผลว่าไม่ต้องการทำตามคำสั่งของฝ่ายทหารให้ใช้ความรุนแรงแก่ประชาชน ทหารพยายามขอให้อินเดียส่งตัวกลับ แต่คงจะเป็นการยาก ในระยะใกล้เคียงกันสหบาลแรงงานได้นัดที่จะหยุดงานในวงกว้าง ทหารพยายามจะขัดขวางด้วยการส่งกำลังเข้ายึดโรงเรียนและมหาวิทยาลัยต่างๆ และบุกเข้าค้นบ้านเรือนเป็นจำนวนมากในยามค่ำคืน กับมีข่าวด้วยว่า สมาชิกพรรคสันนิบาตเพื่อประชาธิปไตยคนหนึ่งถูกจับและทรมานจนถึงแก่ชีวิต ไม่แต่เท่านั้น กำลังทหารได้บุกเข้าใช้กำลังกับกลุ่ม

ชาติพันธุ์ทางภาคเหนือของประเทศ รวมทั้งที่เมืองมิตจินาในรัฐคะฉิ่น จนมีการต่อสู้กันต่อเนื่องมาถึงวันจันทร์ ที่ 8 มีนาคม ในช่วงเวลาเดียวกัน ผู้ประท้วง ถูกยิงเสียชีวิตอีกอย่างน้อย 2 ศพ และเพื่อที่จะควบคุมการแพร่กระจายข่าวเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวในเมียนมา บริษัทสื่อมวลชนที่จัดตั้งมาโดยถูกต้องอย่างน้อย 5 แห่งถูกทางการถอนใบอนุญาต ตามรายงานข่าวของสื่อระหว่างประเทศในวันที่ 9 มีนาคม

ตามรายงานของ บีบีซี U Kyaw Zwar Minn เอกอัครราชทูตเมียนมา ณ กรุงลอนดอน ซึ่งไปประจำการที่สหราชอาณาจักรมาตั้งแต่ปี 2013 ถูกทางการเมียนมาสั่งเรียกกลับอันหมายถึงการปลดจากตำแหน่ง หลังจากที่เขาส่งแถลงการณ์เมื่อวันที่ 8 มีนาคม ให้ปล่อยตัว ออง ซาน ซู จี ที่ปรึกษาแห่งรัฐและประธานาธิบดี วิน มินท์ และให้ทางการใช้ความอดกลั้นให้ถึงที่สุด มิฉะนั้น ความแตกแยกในประเทศเช่นขณะนี้อาจนำไปสู่สงครามกลางเมืองได้ อู จอ ชัวร์ มินน์ เคยมีศพนอกในกองทัพในอดีต แต่ออกจากราชการทหารแล้ว

นาย Dominic Raab รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสหราชอาณาจักร ได้กล่าวชื่นชมในความกล้าหาญและรักชาติของเอกอัครราชทูต อู จอ ในขั้นนี้ยังไม่มีรายงานว่าเขาจะดำเนินการต่อไปอย่างไร

เมื่อสัปดาห์ก่อน สถานเอกอัครราชทูตเมียนมา ณ กรุงวอชิงตัน ดี.ซี. ได้ออกแถลงการณ์การกระทำที่ทำให้ผู้ประท้วงในเมียนมาเสียชีวิตและเรียกร้องให้ทางการเมียนมาใช้ความอดกลั้นอย่างมากในการรับมือกับผู้ประท้วงในพื้นที่ต่างๆ ในประเทศ

ตามรายงานล่าสุด คณะทหารยังมีได้ผ่อนคลายมาตรการปราบปรามการประท้วงที่ยังแพร่กระจายไปทั่ว แม้เมื่อสองวันที่ผ่านมาจะได้ยอมเปิดทางออกให้แก่บรรดาผู้ที่ถูกปิดล้อมไว้ข้ามคืน หลังจากการประชุมเนื่องในโอกาสวันสตรีระหว่างประเทศ หลังจากทีนานาชาติและสหประชาชาติได้กดดันอย่างหนัก แต่สมาชิกพรรคสันนิบาตแห่งชาติเพื่อประชาธิปไตยอีกหนึ่งคนต้องเสียชีวิตจากการถูกทำร้ายระหว่างถูกควบคุมตัว ส่วนจำนวนผู้เสียชีวิตทั้งหมดที่ต้องตายจากการประท้วงจะมีจำนวน

เท่าใดแน่ เป็นการยากที่จะประมาณ แม้สหประชาชาติจะได้ประกาศตัวเลข “อย่างน้อย” มาเป็นระยะๆ ก็ตาม

ต่อไปนี้เป็นข่าวเพิ่มเติมตามรายงานของ ซีเอ็นเอ็น และรายงานสดของ Paula Hancocks จากกรุงโซลซึ่งรับข่าวจากแหล่งของเธอในเมียนมา ผู้ประท้วงในเมียนมาเสียชีวิตเพิ่มขึ้นอีก 12 ศพในวันพฤหัสบดีที่ 11 มีนาคม จากการปะทะกับทหารซึ่งยังคงใช้การปราบปรามอย่างรุนแรง แม้ฝ่ายผู้ประท้วงจะเป็นคนธรรมดาและไม่มีอาวุธในการต่อสู้ นายทอม แอนดรูส์ ผู้จัดทำรายงานพิเศษของคณะมนตรีว่าด้วยสิทธิมนุษยชนคาดว่า จำนวนผู้เสียชีวิตจนถึงวันนี้มีไม่น้อยกว่า 80 ศพ เนื่องจากทหารได้ใช้อาวุธสงครามอันทำให้มีผู้เสียชีวิตเพิ่มมากขึ้น จนเขาเห็นว่า การกระทำของฝ่ายทหารน่าจะอยู่ในข่ายของอาชญากรรมต่อมนุษยชาติ เทียบได้กับการล้างเผ่าพันธุ์ที่ชาวโรฮิงยาต้องเผชิญมา ซึ่งยังเกิดอยู่แม้ในปัจจุบันนี้ ในขณะที่เดียวกันกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ เช่นกะเหรี่ยงและคะฉิ่นก็ประสบกับการรุกรบในดินแดนของตน ทำให้กลุ่มเหล่านี้ได้ไปร่วมการต่อต้านการรัฐประหารและระบบเผด็จการทหารตามเมืองต่างๆ สร้างความซับซ้อนของสถานการณ์ทั่วไปในเมียนมา ส่วนตำรวจ ข้าราชการพลเรือน นักการเมืองที่หลบหนีการรัฐประหารทันได้หนีไปต่างประเทศ โดยส่วนใหญ่ไปทางชายแดนติดต่อกับอินเดีย นักการเมืองคนหนึ่งในชื่อว่า Dr. Sa Sa กล่าวในรายการ Hard Talks ของบีบีซี เมื่อวันที่ 11 มีนาคม ว่าเขาอยู่กับพรรคสันนิบาตแห่งชาติเพื่อประชาธิปไตย แต่สามารถหลบหนีไปได้ เพราะในวันยึดอำนาจ เขาอยู่คนละตึกกับ ออง ซาน ซู จี และ อู วิน มินท์ บัดนี้ เขาทำหน้าที่เป็นผู้แทนสมาชิกรัฐสภาเมียนมาที่สหประชาชาติ ดร. ซา สะ ไม่เชื่อว่า จีน เกาหลีเหนือและอาเซียนจะช่วยแก้สถานการณ์ในเมียนมาได้ คงต้องอาศัยนานาชาติตะวันตกกับสหรัฐช่วยกันกดดันในทางต่างๆ อย่างหนักขึ้น

ทางการสหรัฐได้เพิ่มมาตรการคว่ำบาตรให้รวมบุตรชายทั้งสองของพลเอกมิน อ่อง หล่าย บริษัทห้างร้านที่เขาเป็นเจ้าของ ซึ่งมีอยู่หลากหลาย รวมทั้งกิจการอีก 5 แห่งที่บุตรชายเขาเป็นผู้บริหาร ส่วนฝ่ายทหารได้ตั้งข้อหารับสินบนและคอร์รัปชันกับ ออง ซาน ซู จี ย้อนหลังไปถึงปี 2017 แต่ฝ่ายพรรคได้ปฏิเสธอย่างเด็ดขาดว่าไม่จริง

ภาพถ่ายจากดาวเทียมแสดงว่า เกาหลีเหนือมีความเคลื่อนไหวตรงปากอุโมงค์ ที่สหรัฐเคยพบเมื่อปี 2017 ว่าคงเป็นที่ซ่อนอาวุธและชีปนาวุธ แต่ไม่ทราบแน่ชัดว่าเจตนาที่แท้จริงในครั้งนี้เป็นเช่นไร

นาย Will Ripley ผู้สื่อข่าว ซีเอ็นเอ็น ประจำเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยมีฐานประจำอยู่ที่ญี่ปุ่นและเคยได้รับอนุญาตให้เดินทางเข้าไปทำข่าวในเกาหลีเหนือประมาณเกือบ 20 ครั้งมาแล้ว มีความเห็นว่าความเคลื่อนไหวแกว่งอุโมงค์อาจเป็นความประสงค์ของผู้นำเกาหลีเหนือที่ต้องการได้รับความสนใจจากรัฐบาลไบเดน เพราะเขาไม่เคยให้อันดับสำคัญแก่เกาหลีเหนือในคำแถลงต่างๆ จนบัดนี้ เกรงว่าไบเดนคงยึดถือแนวทาง Strategic Patience เช่นสมัยโอบามา และไม่มีเจรจาทันทีกับเกาหลีเหนือเลย

หากเป็นเช่นความเห็นของนาย Ripley ก็หมายความว่า เกาหลีเหนือคงจะทดลองชีปนาวุธพิสัยข้ามทวีปหรือ ICBM ซึ่งเคยนำมาร่วมในการสวนสนามเมื่อปีที่แล้วเพื่อเรียกร้องความสนใจก็เป็นไปได้

ข่าวต่อมาแจ้งว่า รัฐบาลเกาหลีใต้ได้บรรลุข้อตกลงกับรัฐบาลสหรัฐ โดยที่เกาหลีใต้จะเพิ่มจำนวนเงินที่จะจ่ายให้เพื่อคงกำลังทหารสหรัฐไว้ในเกาหลีใต้เพื่อร่วมกับกองกำลังของเกาหลีใต้ในการป้องกันการรุกรานจากเกาหลีเหนือเป็นการถาวร โดยมีการซ้อมรบร่วมกันเป็นประจำทุกปี ทั้งทางบก ทางเรือและทางอากาศ ซึ่งสหรัฐมีฐานทัพเป็นที่ตั้งกองกำลังเหล่าทัพในบริเวณทางใต้ของเขตปลอดทหารหรือ DMZ ที่เส้นขนาน 38 มาตั้งแต่ปี 1953 เมื่อมีการลงนามใน Armistice Agreement เพื่อระงับการสู้รบกับเกาหลีเหนือ หลังจากสงครามเกาหลีที่อุบัติขึ้นในเดือนมิถุนายน ปี 1950 แต่สถานะสงครามยังคงอยู่จนถึงปัจจุบันนี้ ตราบใดที่ยังไม่มีการจัดทำสนธิสัญญาสันติภาพ

จีนแผ่นดินใหญ่แบ่งอำนาจเหนือฮ่องกงมากขึ้นด้วยการสั่งให้ชาวฮ่องกง โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่ทำงานในด้านต่าง ๆ ให้แก่รัฐบาลฮ่องกง ต้องปฏิญาณตนว่าจะรักชาติ อันหมายถึงสาธารณรัฐประชาชนจีนอย่างแท้จริง และเมื่อสถานีโทรทัศน์ระหว่างประเทศของจีน --Chinese Global Television Networks-CGTN—ออกรายการภาคภาษาอังกฤษและกล่าวถึงเจ้าหน้าที่รัฐบาลฮ่องกง ก็ใช้คำว่า “patriots in Hong Kong” ในเครื่องหมายคำพูด ทั้งนี้เพิ่งจะเริ่มใช้เมื่อไม่กี่วันมานี้ หลังจากที่นางแคร์รี ลัม หัวหน้าผู้บริหารของฮ่องกง ได้นำการปฏิญาณตนของคณะเจ้าหน้าที่ และหลายเดือนหลังจากที่คณะมนตรีนิติบัญญัติได้ออกกฎหมายห้ามหมิ่นธงชาติจีน อันเป็นเหตุให้ประชาชนจำนวนมากเดินประท้วงและถูกปราบปรามมาแล้ว

เมื่อต้นเดือนมีนาคม ทางกรีนก็ได้นำตัวนักเคลื่อนไหวชาวฮ่องกงที่ถูกจับไปก่อนหน้านี้ 47 คนไปขึ้นศาลด้วยข้อหากระทำการบ่อนทำลาย (Subversion) ซึ่งรวมทั้ง นาย โจจิว ห่วง ซึ่งถูกจับมาหลายครั้งแล้วและนาย Jimmy Lai มหาเศรษฐีเจ้าของหนังสือพิมพ์ซึ่งสนับสนุนนักเคลื่อนไหวด้วย ส่วนชาวฮ่องกงที่พยายามหนีไปหาแหล่งพักพิงในไต้หวันโดยทางเรือ ก็ถูกเรือยามฝั่งของจีนแผ่นดินใหญ่ตามจับตัวเช่นกัน

ขณะนี้ กำลังมีการประชุมสมัชชาประชาชนแห่งชาติ-National People Congress-NPC ที่กรุงปักกิ่ง การครอบงำฮ่องกงให้มากขึ้นเป็นหัวข้อหนึ่งในการพิจารณานอกเหนือจากการบัญญัติกฎหมายว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติเมื่อปีที่แล้ว ที่มีการกล่าวถึงในขั้นนี้ได้แก่การปฏิรูปสถานการณ์นิติบัญญัติในฮ่องกง โดยจะให้หัวหน้าผู้บริหารฮ่องกงและคณะทำงาน ซึ่งเป็นคนที่ปักกิ่งให้ความเห็นชอบในการแต่งตั้ง เป็นผู้เสนอตัวบุคคล “ผู้รักชาติ (จีน)” ที่จะสมัครเข้ารับเลือกตั้งเท่านั้น ผู้สมัครอิสระไม่สามารถเข้ารับเลือกตั้งได้เช่นแต่ก่อน ตามความที่ปรากฏเป็นลายลักษณ์อักษรในปฏิญญาร่วมระหว่างจีนกับสหราชอาณาจักร “The legislature of the Hong Kong Special Administrative Region shall be constituted by elections.” ไม่มีการกล่าวถึงคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้งแต่อย่างใด และในอดีตฝ่ายนิยมประชาธิปไตยก็ได้เคยเป็นสมาชิก ซึ่งเป็นไปไม่ได้แล้วตามการปฏิรูประบบเลือกตั้งที่จะผ่าน NPC อย่างไม่น่าจะมีปัญหา

เมื่อวันที่ 11 มีนาคม นาย Dominic Raab รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเศสหราชอาณาจักร ได้แถลงตำหนักการก้าวก้าวการปกครองตนเองของฮ่องกงตามปฏิญญาร่วมระหว่างสหราชอาณาจักรกับสาธารณรัฐประชาชนจีน และที่กรุงวอชิงตัน ดี.ซี. นาย Ned Price โฆษกกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐ ได้ตีเตียนเงินในทำนองเตียวกัน

เมื่อเตือนธันวาคม ปีที่แล้ว องค์สันตะปาปาฟรานซิสได้เปิดเผยว่า ท่านจะเสด็จเยือนอิรัก คริสต์ชนต่าง ๆ ก็เป็นหวังว่าจะเสด็จไปได้หรือ เพราะต่างเห็นอิรักเป็นดินแดนอันตรายและยังมีโรคระบาดใหญ่เช่นที่หลายประเทศต้องเผชิญอยู่ไม่มากนักน้อย ประธานาธิบดีสหรัฐตั้งแต่ Bush ผู้พ่อและบุตร รวมทั้งโอบามา ต่างก็ปกปิดแผนการเยือนเป็นความลับยิ่ง เพื่อความปลอดภัย จะเป็นที่ทราบกันก็ต่อเมื่อเสร็จสิ้นการเยือนแล้ว

แต่ในที่สุด องค์สันตะปาปาฟรานซิสก็ได้เสด็จเยือนอิรักจนได้ เพราะท่านมีภารกิจสำคัญยิ่ง ในการทรงกระตุ้นเตือนให้ชาวคริสต์ ซึ่งมีจำนวนเหลืออยู่ในอิรักน้อยมาก เพราะเหตุแห่งความไม่สงบและการพบปะพุดจากับผู้นำศาสนาต่าง ๆ เป็น Inter-Faiths Dialogue เช่นที่องค์หนึ่งได้เคยลงนามในความตกลงกับ อิหม่ามฝ่ายซุนหนี่อิสลามมาแล้ว องค์สันตะปาปา John Paul II เคยมีพระประสงค์จะเสด็จอิรักเมื่อปี 1999 ในสมัยที่ขัดตาม ฮุสเซนยังเป็นผู้นำอยู่ แต่ต้องทรงยกเลิกเนื่องจากสภาวะสงคราม องค์สันตะปาปาฟรานซิส ด้วยพระชนมายุ 84 จึงเป็นประมุขแห่งผู้้นับถือนิกายโรมันแคธอลิคพระองค์แรกที่เสด็จไปยังอิรัก โดยเสด็จด้วยเครื่องบิน Alitalia ที่บริษัทจัดถวายเป็นการเสด็จต่างประเทศทุกครั้ง เริ่มในวันศุกร์ที่ 5 มีนาคม เป็นเวลา 4 วัน

อิรักดูสงบเงียบตลอดเวลาที่ประทับอยู่ ณ ทำเนียบประธานาธิบดี ที่แปลกไปคือยานพาหนะที่รัฐบาลอิรักจัดถวายเป็นที่ไร้รถเปิดประทุน แต่เป็นรถบี เอ็ม ดับเบิ้ลยู และรถยนต์ตามขบวนยาวพอสมควร แต่มีรถจักรยานยนต์นำขบวนรถพระที่นั่ง กอง

กำลังถวายเป็นความปลอตกภัย 10,000 นาย ไม่ปรากฏอย่างเอิกเกริก เมื่อเสด็จถึงท่าอากาศยานกรุงแบกแดด ประธานาธิบดีอิรักและนายกรัฐมนตรีได้ถวายเป็นการต้อนรับแบบรัฐประมุข พร้อมกับเจ้าหน้าที่ชั้นผู้ใหญ่และผู้นำทางศาสนา พิธีการเป็นไปอย่างเรียบง่าย แต่เรียบง่าย ทหารอิรักที่เรียงรายเฉลิมพระเกียรติที่ทางจะเสด็จพระดำเนินผ่านแต่งเครื่องแบบเสมือนทหารมหาดเล็กสีแดงด้วยหมวกขาวประดับพู่ นับว่าแปลกตา เพราะเคยเห็นทหารอิรักแต่งเครื่องแบบที่พร้อมกับการสู้รบและประจัญบานตลอดหลายปีที่ผ่านมา

ระหว่างที่ประทับอยู่ในอิรัก ทุกสิ่งทุกอย่างดูเรียบง่ายสงบดี เป็นภาพอิรักที่ดีมีความมั่นคงเป็นพิเศษ ต่างจากสมัยที่มีการสู้รบและการวางระเบิด เช่นช่วงที่กลุ่มรัฐอิสลามเข้าครอบครองเมืองต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งนครโมซูล ซึ่งเมื่อปี 2014 ได้บุกเข้าโจมตีโบสถ์แคธอลิกส์และสังหารหมู่ชาวคริสต์ไปไม่น้อยกว่า 58 ศพ อันเป็นเหตุหนึ่งที่ทำให้ประชาชนชาวคริสต์และพระสอนศาสนาจำนวนประมาณร้อยละ 80 ต้องหลบหนีออกไปลี้ภัยในประเทศต่างๆ เช่นสวีเดนและออสเตรเลีย จนบัดนี้ คงเหลืออยู่เป็นจำนวนประมาณ 2 แสนคน

ในวันเสาร์ที่ 6 มีนาคม ศกนี้ องค์สันตะปาปาฟรานซิสซึ่งเสด็จยังถิ่นอันเป็นที่เกิดของ Abraham ซึ่งเป็น Patriarch ของสามศาสนาใหญ่อันได้แก่ Judaism Islam และ Christianity เพื่อไปเยือนผู้นำองค์ใหญ่ยิ่งของเซีย –Grand Ayatollah Al-Sistani ที่เมือง Najaf และมีการชุมนุม Interfaiths Dialogue ที่ Ur-ซึ่งเข้าใจว่าเป็นที่เกิดของ Abraham อันเป็นพิธีเรียบง่ายแต่ก่อปรด้วยสัญลักษณ์มากเป็นพิเศษ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพราะ Grand Ayatollah ไม่ยุ่งเกี่ยวกับการเมืองและเป็นที่เคารพมากในนิกายเซีย

ตอนเย็น มีพิธี Mass อย่างเรียบง่ายที่วิหาร Chaldean ในกรุงแบกแดด มีบาทหลวงร่วมด้วย ตลอดเวลาได้ทรงแนะนำให้ศาสนาทั้งหลายสามัคคีกันต่อต้านความสุดโต่งหรือ Extremism ขจัดการคอร์รัปชัน ร่วมกันรักษาสันติภาพและความสงบเรียบร้อยในสังคม หลีกเลียง Intolerance และสร้างความอยู่ดีกินดีถ้วนหน้า

องค์สันตะปาปาฟรานซิสเสด็จขึ้นไปทางเหนือของอิรักในวันอาทิตย์ที่ 7 มีนาคม เพื่อแวะเมืองสำคัญเช่น Qaraqosh นครโมซูลซึ่งถูกไอซิสเข้าครองอยู่ 2 ปี โดยได้สังหารโหดพระและสาวกในนิกายโรมันแคธอลิกไปอย่างน้อย 58 ราย และเออร์บิล รวมทั้งโบสถ์-วิหารอันเป็นที่ตั้งของ Church of Immaculate Conception ซึ่งไอซิสใช้เป็นที่พักการรบและสนามยิงปืน จนมีร่องรอยของความพินาศและเสียหายอยู่จนทุกวันนี้ แม้ชาวคริสต์จะได้พยายามซ่อมแซมเท่าที่สามารถจะกระทำได้หลังจากที่ได้ปลดปล่อยนครใหญ่ที่สองในอิรัก องค์สันตะปาปาได้ประกอบพิธีทางศาสนาในที่ต่างๆ โดยจะเป็นองค์ประธานใน Mass ครั้งใหญ่ที่ Stadium ในเมือง Erbil พร้อมผู้คนประมาณ 1 หมื่นโดยจะมีการรักษาระยะห่างทางสังคมในยามโรคระบาด ก่อนที่จะเสด็จกลับสู่สำนักวาติกัน หลังจากการเสด็จเยือนอันเต็มไปด้วยสัญลักษณ์แห่งความปรองดองโดยตลอด ภาพขององค์สันตะปาปาประทับรถกอล์ฟเปิดโดยไม่ต้องสวมใส่เสื้อกันกระสุนเป็นที่แปลกตาของชาวอิรักที่ติดตามการถ่ายทอดข่าวการเสด็จเยือนด้วยรอยยิ้มเพราะความปลื้มใจ

องค์สันตะปาปาฟรานซิสเสด็จกลับกรุงโรมและสำนักวาติกันในตอนเช้าที่ 8 มีนาคม ศกนี้ เวลาประมาณ 9 โมงเศษ โดยมีพิธีส่งเสด็จอย่างเรียบง่ายแต่สมพระเกียรติเช่นเดียวกับวันที่เสด็จถึงท่าอากาศยานกรุงแบกแดด

ตามรายงานของผู้สื่อข่าว ซี เอ็น เอ็น ประจำวาติกัน องค์สันตะปาปาฟรานซิสจะเสด็จเยือนตะวันออกกลางอีก โดยมีพระปรารภในเทียวบินกลับสู่กรุงโรมว่าประเทศต่อไปจะได้แก่เลบานอน ซึ่งกำลังตกยากที่สุดในขณะนี้

ที่กรุงวอชิงตัน ดี.ซี. เมื่อเช้าตรู่วันเสาร์ ตามเวลาท้องถิ่นในสหรัฐ วุฒิสภาได้ออกเสียงตามแนวของแต่ละพรรคด้วยคะแนน 50-49 (รีพับลิกันขาดการประชุม 1 คน) ผ่านร่างกฎหมายเยียวยาโควิด-19 ในวงเงิน 1.9 ล้านล้าน (Trillion) ดอลลาร์ อันเป็นร่างกฎหมายการเงินซึ่งมีวงเงินสูงที่สุดที่ประธานาธิบดีไบเดนเสนอเพื่อการเยียวยาตั้งแต่รับตำแหน่งหัวหน้าฝ่ายบริหารเมื่อ 45 วันมาแล้ว

โดยที่มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงไปบางประการในวุฒิสภา ร่างนี้จึงจะต้อง ย้อนกลับไปที่สภาผู้แทนราษฎรอีกเพื่อพิจารณา ซึ่งคาดว่าจะผ่านได้ในวันอังคาร ที่ 9 มีนาคม ศกนี้ ก่อนที่จะถูกส่งไปยังทำเนียบขาวเพื่อการลงนามเป็นรัฐบัญญัติโดย ประธานาธิบดีโจ ไบเดน แต่ก็จะมีทันกาลก่อนที่จะหมดอายุการให้ประโยชน์ผู้ตกงานในวันที่ 14 มีนาคม

แม้จะเรียกว่าเป็นกฎหมายเยียวยาจากโรคระบาดโควิด-19 แต่ก็จะมีส่วนในการกระตุ้นเศรษฐกิจด้วย

เงินจากการเยียวยาจะแยกไปเท่าที่พอมีข้อมูลดังต่อไปนี้-

- การส่งเช็คภายในเดือนนี้ไปถึงชาวอเมริกันส่วนใหญ่งวดเดียวให้แก่ผู้มีรายได้คนละไม่เกิน \$75,000 ต่อปี หากมีคู่สมรสต้องมีรายได้ไม่เกิน \$150,000 ต่อปี
- ให้ Federal Unemployment Benefit จำนวน 300 ดอลลาร์ ต่อสัปดาห์ไปจนถึงวันที่ 6 กันยายน ศกนี้ อัตราคนว่างงานล่าสุดได้แก่ร้อยละ 6.2 (ข้อเสนอนี้เดิมเป็นจำนวน 400 ดอลลาร์ แต่ถูกวุฒิสมาชิก Joe Manchin จากพรรคเดโมแครตเองขัดขวางอยู่ที่ 11 ชั่วโมงกว่า จึงต้องลดจำนวนลง)
- งบจำนวน 350 พันล้านดอลลาร์ ให้แก่รัฐบาลมลรัฐและรัฐบาลท้องถิ่นและอีก 130 พันล้านดอลลาร์ให้บรรดาโรงเรียนทั้งหลาย (เข้าใจว่าเพื่อต่อต้านโรคระบาด)
- จัดงบ 49 พันล้านดอลลาร์สำหรับขยายโครงการตรวจเชื้อและวิจัย
- จัดงบ 14 พันล้านเพื่อใช้ในการแจกจ่ายวัคซีน
- จัดงบให้ธุรกิจขนาดเล็กดังนี้ 25 พันล้านดอลลาร์สำหรับภัตตาคารและบาร์
- จัดงบ 15 พันล้านดอลลาร์ให้แก่สายการบิน
- จัดงบ 8 พันล้านให้แก่ท่าอากาศยานและอีก 30 พันล้านสำหรับท่า Transit
- จัดงบ 1.5 พันล้านแก่การรถไฟ Amtrak

- จัดบ 3 พันล้านให้แก่ Aerospace manufacturers

งบเยียวยาจำนวนมหาศาลครั้งนี้กำลังจะผ่านการพิจารณาลงมติของสภาล่างในอีกไม่กี่ชั่วโมงในวันนี้ ที่ 10 มีนาคม แล้วจะได้รับการลงนามโดยประธานาธิบดีโจ ไบเดนที่ทำเนียบขาว ซึ่งคาดว่าประธานาธิบดีจะกล่าวคำปราศรัยและให้สัมภาษณ์สื่อมวลชนในเวลา Prime Time ของวันพฤหัสบดี ที่ 11 มีนาคม ตามเวลาที่ท้องถิ่นในสหรัฐ เพราะเป็นรัฐบัญญัติที่ได้รับการสนับสนุนโดยประชาชนทั้งชาติอย่างกว้างขวาง โดยคะแนนนิยมประมาณสองในสามของทั้งประเทศต้อนรับด้วยความยินดี รวมทั้งสมาชิกพรรครีพับลิกันที่มีได้ออกเสียงสนับสนุนในสภาด้วยอีกจำนวนหนึ่ง ตามการประเมินของผู้สังเกตการณ์การเมือง รัฐบัญญัติฉบับนี้ไม่แต่เพียงเป็นชัยชนะครั้งใหญ่ยิ่งของประธานาธิบดีไบเดน ในวันที่ 50 ของการดำรงตำแหน่งเท่านั้น แต่จะยังผลดีในการกระตุ้นการเศรษฐกิจที่ได้รับผลกระทบจากโรคระบาดใหญ่มากกว่า 1 ปี

แต่วาระงานใหญ่ที่จะต้องได้รับการพิจารณาโดยสภายังมีอีกหลายฉบับ อาทิ การปฏิรูประบบการเข้าเมืองครั้งใหญ่ในขณะที่ชายแดนด้านเม็กซิโกกำลังประสบปัญหาวิกฤตอย่างน่าห่วงเพราะชาวประเทศทางใต้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งชาวฮอนดูรัส กำลังรอจะทะลักเข้าสู่อเมริกา กฎหมายว่าด้วยความเปลี่ยนแปลงทางสภาพภูมิอากาศ งบประมาณในโครงการก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานทั่วประเทศ กฎหมายควบคุมอาวุธปืน และ ฯลฯ

สหรัฐภายใต้การนำของประธานาธิบดีโจ ไบเดนกำลังจะส่งนายแอนโทนี บลิงเคน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ไปยังมลรัฐอลาสกา และพลเอกลอยด์ ออสติน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม เดินทางไปในเที่ยวเดียวกัน เป็นครั้งแรกหลังจากที่ได้รับตำแหน่ง เพื่อการหารือข้อราชการด้านการต่างประเทศและการป้องกันประเทศ

ในวันศุกร์ที่ 12 มีนาคม ศกนี้ ชมรม Quadrilateral Security Dialogue-QUAD มีกำหนดที่จะมีการประชุมในระดับผู้นำโดยแบบเสมือนจริง คงจะเพื่อบริหารถึงหลักการ

และแนวทางร่วมมือกันในการรับมือกับภัยที่คาดหมายว่าอาจจะมีมาในภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก อันได้แก่จีน

ตามคำชี้แจงของนาย Ned Price โฆษกกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐฯ นายบลินเคนจะหารือกับจีนในทุกเรื่อง ทั้งไต้หวัน ทะเลจีนใต้ ฮังกง ชนกลุ่มน้อยในซินเจียง รวมทั้งเรื่องที่จะร่วมมือกัน เช่นความเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศอันมีมิติด้านการต่างประเทศอยู่มาก รวมทั้งเรื่องโควิด-19 เป็นต้น

ตามรายงานจากจีน นายหวัง อี้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศจีนจะเป็นผู้พูดจากับนายบลินเคน

แนวคิดทางความมั่นคงดูจะมุ่งไปยังสาธารณรัฐประชาชนจีน ในฐานะที่เป็นภัยคุกคามทางด้านความมั่นคงในเวลาที่ร้อนขึ้นมา จากเดิมที่จีนเองเคยวางแผนที่จะเป็นมหาอำนาจชั้นนำในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิกภายในปี 2050 แทนที่สหรัฐฯ

พลเรือเอก Philip Davidson ผู้บัญชาการ Indo-Pacific Command ได้ให้การต่อคณะกรรมการธิการกลาโหมของวุฒิสภาสหรัฐฯ เมื่อวันที่ 9 มีนาคม เพื่อประกอบการของบประมาณเพื่อการป้องกันประเทศเพิ่มเติมจำนวน 27 พันล้านดอลลาร์ เพื่อจัดตั้งระบบตามแผน Aegis Ashore Plan ในเวลา 5 ปี ในขณะที่ พันเอก Wu Qian โฆษกกระทรวงกลาโหมของจีนได้แถลงทางสื่อทางการของจีนเมื่อวันที่ 7 มีนาคม ว่าจีนได้เพิ่มงบประมาณค่าใช้จ่ายทางการทหารสำหรับปี 2021 อีกร้อยละ 6.8 เพื่อเพิ่มพูนความเข้มแข็งในโลกที่ปราศจากสันติภาพ

จีนถือว่าไต้หวันเป็นดินแดนของจีนที่แยกมิได้ จีนจะดำเนินการที่จำเป็นเพื่อป้องกันความพยายามใดๆ ที่จะแยกไต้หวันเป็นอิสระโดยพวกแบ่งแยกดินแดน เพื่อป้องกันอธิปไตยแห่งชาติและบูรณภาพแห่งดินแดน

ตามคำชี้แจงของพลเรือเอกเดวิดสัน ที่ไต้หวัน ทะเลจีนใต้ และเกาะต่าง ๆ ที่สหรัฐฯครอบครองในแปซิฟิก จีนได้เพิ่มความเคลื่อนไหวของกองกำลังเฉพาะกิจและ

เรือดำน้ำ ไปวนเวียนรอบเกาะกวมและ Commonwealth of the Northern Marianas โดยมีการติดตั้งขีปนาวุธในรัศมีที่คลุมกวมเป็นเป้าหมายในขณะนี้ แม้สหรัฐฯจะมีฐานบินสำหรับกองบิน เช่น บี-52 ผูกบินนาธานาชนิดและขีปนาวุธป้องกันระดับสูงคือ THAAD อยู่ขณะนี้ ก็ยังต้องการระบบ Aegis Ashore Missile Defense System ซึ่งจะต้องใช้งบประมาณ 1.6 พันล้านดอลลาร์เฉพาะเกาะกวม

การประชุม Quad เสมือนจริงระดับผู้นำ ซึ่งจะเป็นครั้งแรกสำหรับประธานาธิบดีไบเดน จะเริ่มขึ้นในวันศุกร์ที่ 12 มีนาคม วันนี้ ตามเวลาในภาคตะวันออกของสหรัฐฯ ส่วนผู้นำต่างชาติที่จะไปเยือนสหรัฐฯคนแรกคงจะได้แก่นายกรัฐมนตรีสูงะจากญี่ปุ่น กลุ่ม Quad นี้ได้รับการขนานนามว่าเป็น Diamond of Democracies

การประชุม Quad เริ่มขึ้นในช่วงเช้าของวันศุกร์ ผู้นำต่างชาติที่ร่วมด้วยได้แก่นาย Yohishide Suga นายกรัฐมนตรีญี่ปุ่น นาย Narendra Modi นายกรัฐมนตรีอินเดีย และนาย Scott Morrison นายกรัฐมนตรีออสเตรเลีย

ส่วนประธานาธิบดีไบเดนที่เป็นเจ้าภาพของการประชุมเสมือนจริง นั้น มีผู้นั่งกระหนาบข้างคือรองประธานาธิบดีคามาลา แฮร์ริส และนายแอนโทนี บลินเคน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ กับยังมีนาย Jake Sullivan ที่ปรึกษาฝ่ายความมั่นคงแห่งชาติ ซึ่งเป็นผู้แถลงข่าวถึงผลของการประชุม นาย Jeff Zients ผู้ประสานงานด้านโควิด-19 ที่ทำเนียบขาว นาย Kurt Campbell ผู้ประสานงานด้านอินโด-แปซิฟิกจากสภาความมั่นคงแห่งชาติ Sumona Guha ผู้อำนวยการอาวุโสด้านเอเชียใต้จากสภาความมั่นคงแห่งชาติ เข้าร่วมด้วย

การประชุมระดับสุดยอดหลายฝ่ายนี้เป็นครั้งแรกสำหรับประธานาธิบดีไบเดน ทุกฝ่ายได้ตกลงเป็นหุ้นส่วนร่วมกันในการส่งวัคซีนต่อต้านโรคโควิด-19 จำนวน 1 พันล้านโดสไปยังอาเซียน ภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก และ “beyond” ภายในสิ้นปี 2022 โดยยานี้จะผลิตจากอินเดีย ด้วยเทคโนโลยีของสหรัฐฯ ด้วยค่าใช้จ่ายจากญี่ปุ่นและสหรัฐฯ ส่วน

ออสเตรเลีย นั้น จะเป็นผู้จัดส่ง โครงการนี้จะประสานงานกับองค์การอนามัยโลกและ
โครงการ COVAX

ผู้นำทั้ง 4 จะประชุมชมรมกันด้วยตนเองครั้งต่อไปก่อนสิ้นปีนี้ และตกลงให้
จัดตั้งคณะทำงานดังต่อไปนี้—ในด้านเทคโนโลยีเกิดใหม่ (Emerging technologies)
และ Cyber โดยให้เสนอผลงานก่อนการประชุมครั้งต่อไป และให้มี Quad Vaccine
Group of Experts เพื่อจัดทำแผนวัคซีน และ Group on Climate Change เพื่อเร่ง
ดำเนินการตามความตกลงปารีส

ประธานาธิบดีไบเดนกล่าวว่า “The U.S. is committed to working with you, our
partners, and all our allies in the region to achieve stability”

Cnn รายงานเสริมว่า นายแอนโทนี บลิงเคน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการ
ต่างประเทศและ แจ็ก ซัลลิแวน ที่ปรึกษาประธานาธิบดีด้านความมั่นคงแห่งชาติ จะ
พบกับผู้มีตำแหน่งเช่นเดียวกันที่มลรัฐอลาสก้าในสัปดาห์หน้า ระหว่างที่วอชิงตัน
ทบทวนการปฏิบัติทางการค้าที่ทรัมป์เห็นว่า “ไม่เป็นธรรม” และกิจกรรมทางทหารที่
“antagonistic” ในเอเชีย และว่าตามคำแถลงของกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐ
นายบลิงเคน จะไปยังกรุงโตเกียวและกรุงโซล พร้อมกับพลเอกลออยด์ ออสติน
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม เพื่อการพบปะ 2+2 ในสัปดาห์หน้า

ประมวลรายงานและวิเคราะห์ข่าวฯ ฉบับครึ่งเดือนหลังของเดือนมีนาคม 2021

สถานการณ์ในเมียนมาในช่วงที่พักการรายงานไปตั้งแต่ครั้งแรกของเดือนมีนาคม มิได้คลี่คลายไปในทางที่ผ่อนคลายขึ้น เนื่องจากการประท้วงและการปราบปรามประชาชนยังคงเป็นเหตุการณ์ประจำวัน ปฏิบัติจากต่างประเทศก็มิได้ทำให้เกิดความหวังในทางที่ดีได้

ทางด้านสหประชาชาติและหน่วยงานในระบบยังติดตามความเคลื่อนไหวอยู่อย่างใกล้ชิด คณะมนตรีว่าด้วยสิทธิมนุษยชนยังคงพยายามเฝ้าติดตามความรุนแรงของการปราบปรามประชาชน รวมทั้งองค์กรมิใช่รัฐบาล เช่นองค์การนิรโทษกรรมสากลหรือ Amnesty International และ Human Right Watch ซึ่งองค์กรเหล่านี้ก็ไม่มีเชื้อเพลิงที่จะตอบโต้คณะทหารในเมียนมาอย่างใดได้ ผู้แทนเมียนมาในต่างประเทศก็ไม่สามารถต่อต้านอย่างไรมากไปกว่าการประชาสัมพันธ์ถึงการกระทำอันไม่ชอบธรรมในประเทศของตน

องค์สันตะปาปาได้วิงวอนเป็นครั้งที่สองจากสำนักวาติกันให้ปล่อยตัวบรรดานักการเมือง รวมทั้งอง ซาน ซู จี ถึงขั้นว่าจะให้ท่านมา “คุกเช่าขอร้องในประเทศ” ก็ได้เพื่อหยุดทำร้ายประชาชนเสียที แต่คณะทหารก็ได้ตอบสนองในทางสร้างสรรค์แต่ประการใด ตามรายงานข่าวระหว่างประเทศ วันที่ 19 มีนาคม วันนี้ รัฐมนตรีกลาโหมของประเทศอาเซียนได้มีการประชุมกันตามวาระ แต่วงการระหว่างประเทศไม่อาจฝากความคาดหวังว่าจะช่วยผ่อนคลายความรุนแรงของสถานการณ์ภายในเมียนมาได้

ท่าทีของจีนยังไม่แจ่มชัด แม้โรงงานในเขตอุตสาหกรรมของนครย่างกุ้งซึ่งจีนเป็นเจ้าของจะถูกบุกรุกและเผาถึง 32 กิจการ เพราะไม่มีผู้ใดทราบว่ามีผู้ก่อเหตุ George Soros เจ้าของ Hedge Fund ที่มาเลเซียเคยระแวงว่าจะมีส่วนในการก่อวิกฤตการณ์ทางการเงินเมื่อปี 1997 ซึ่งเป็นผู้ริเริ่มมูลนิธิตั้งชื่อ “เปิดประเทศ” สำหรับพม่าในอดีต กำลังถูกเพ่งเล็งว่ามีส่วนในการต่อต้านการรัฐประหาร ก็ดูจะไม่มีบทบาทเท่าใด

นัก เพราะดังที่รายงานมาก่อนแล้วว่า ความยุ่งยากในเมียนมาไม่มี “การจัดตั้ง” จากฝ่ายใด ทั้งภายนอกและภายในประเทศ ส่วนใหญ่เป็นคนหนุ่มสาว

ตำรวจและข้าราชการที่ลี้ภัยข้ามแดนไปหาที่พักพิงในอินเดียมีจำนวนมากขึ้น ซึ่งคงจะอาศัยอยู่ในอินเดียต่อไป ที่ควรแก่การเฝ้าระวังได้แก่ทางฝั่งไทยนอกเหนือจากการมาหางานทำและการเข้ามาพร้อมกับโรคระบาดเนื่องจากบุคลากรทางการแพทย์ในเมียนมาได้ผลงานและร่วมต่อต้านการรัฐประหาร โดยไม่มีตัวเลขที่เชื่อถือได้ว่าจำนวนผู้ติดเชื้อในเมียนมามีมากเท่าใดแล้ว วัคซีนที่เมียนมาอาจจะได้รับมาจากจีนและโครงการ COVAX ขององค์การอนามัยโลกคงจะถูกทหารเมียนมายึดไปให้ชัดเจนเฉพาะกำลังพลเท่านั้น

ตามรายงานที่ได้ทราบจากโทรทัศน์ในไทย เรา (ไทย) มีธุรกิจอยู่ในเมียนมามีใช้น้อย รวมทั้งการธนาคารด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งธนาคารกรุงเทพและธนาคารไทยพาณิชย์ซึ่งมีสาขาอยู่ในนครย่างกุ้ง สมัยหนึ่งทราบว่าไทยต้องพึ่งการนำเข้าก๊าซธรรมชาติจากพม่ามีใช้น้อย ไม่ทราบว่ายังนำเข้าอยู่ต่อมาหรือไม่ ทั้งการธนาคารและการพลังงาน มาตรการคว่ำบาตรที่สหรัฐประกาศใช้กับเมียนมา จะมีผลกระทบกับไทยหรือไม่ ส่วนกิจการของกลุ่มบริษัทสหพัฒน์ฯ ที่ผลิตมาม่ากับเครื่องใช้อีกหลายรายการคงจะประสบปัญหาได้ หากใช้แรงงานท้องถิ่นเนื่องจากมีการนัดหยุดงานทั่วทั้งประเทศ ข้อมูลเกี่ยวกับผลประโยชน์ดังกล่าวนี้ ข้าพเจ้ายังไม่มีโอกาสสอบถามจากฝ่ายที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม อีกโครงการหนึ่งได้แก่ท่าเรือน้ำลึกและนิคมอุตสาหกรรมที่ทวาย ซึ่งทราบข่าวเมื่อสองสามวันมานี้ว่า ชาวทวายได้เดินขบวนครั้งใหญ่และมีการเดินขบวนอีก ครั้งหลังสุดในวันอาทิตย์ ที่ 21 มีนาคม ศกนี้

สำหรับ ออง ซาน ซู จี ซึ่งต้องขึ้นศาลอีก เพราะคณะปกครองได้อุปโลกน์บุคคลให้เป็นผู้กล่าวอ้างว่าได้นำสินบนไปมอบให้กับเธอที่บ้านพัก 3 ครั้ง โดยไม่มีหลักฐานยืนยัน ซึ่งหากศาลจะปรักปรำว่าเธอรับสินบนจริง ก็อาจถูกจำคุกนานถึง 15 ปี นอกจากนั้น ยังมีโทษจากข้อหาอื่นๆ เช่นการครอบครองวอล์คเกอร์ ทอล์คเกอร์ โดยไม่มีใบอนุญาตอีก ก็จะทำให้เธอไม่มีโอกาสสมัครรับเลือกตั้งอีก และเปิดทางให้มิน อ่อง

หลายสมัครเข้าแข่งในการเลือกตั้งที่เขาสัญญาไว้เมื่อวันที่ก่อรัฐประหารเมื่อ 1 กุมภาพันธ์ นั้นเป็นสถานะเดียวที่จะทำให้สถานการณ์สงบลงได้ และชาวพม่าก็คงจะหนีมาใช้ชีวิตอยู่ในประเทศไทยนับล้านคน

ตามรายงานในวันที่ 19 มีนาคม พลเอกอาวุโสมีน อ่อง หล่าย ผู้นำทางทหารของเมียนมา ได้เข้าร่วมในการประชุม “เสมือนจริง” ของรัฐมนตรีกลาโหมอาเซียนด้วย โดยแต่งชุดทหารชั้นนายพลห้าดาว นั่งหน้าฝายนั่งด้านหลังประดับดาว 5 ดวง หน้าตาผ่องใสเป็นพิเศษ คงจะแต่งหน้าด้วยทานาคาเต็มที และมีได้แสดงท่าทีว่าจะอ่อนข้อให้แก่ผู้ใด อันไม่ผิดคาด ผู้แทนอาเซียนที่ตั้งข้อเรียกร้องให้เมียนมาย้อนกลับไปเป็นประชาธิปไตยแต่มีได้อยู่ในที่ประชุม “เสมือนจริง” ได้แก่ประธานาธิบดี โจโก วิโดโด (Joko Widodo) แห่งอินโดนีเซีย ซึ่งเสนออีกครั้งหนึ่งให้สุลต่านโบลเกีย ฮาซซานาล ประธานอาเซียนสำหรับปีนี้ เรียกประชุมระดับสุดยอดเพื่อพิจารณาให้เมียนมาเปลี่ยนพฤติกรรมอันรุนแรง อันน่าจะเป็นการยากที่จะให้อาเซียนบรรลุฉันทามติตามข้อเรียกร้องที่อินโดนีเซียต้องการ

อีกข่าวหนึ่งซึ่งไม่น่าเชื่อที่เกิดขึ้นเมื่อวานนี้ ที่ 19 มีนาคม ได้แก่การพิจารณาญาติให้ประณามเมียนมา ฐานก่อการรัฐประหาร ในสภาผู้แทนราษฎรสหรัฐ อันได้รับความเห็นชอบจากสภาฯ ด้วยเสียงข้างมาก แต่สมาชิกพรรครีพับลิกัน 14 คนได้ออกเสียงคัดค้าน หมายถึงไม่เห็นด้วยที่จะให้ประณาม

จะอย่างไรก็ตาม ประชาชนผู้บริสุทธิ์ชาวเมียนมาได้สละชีวิตไปแล้วกว่า 260 ศพด้วยน้ำมือของฝ่ายทหาร นับแต่การก่อรัฐประหารโดยคำสั่งของพลเอกอาวุโสมีน อ่อง หล่าย เมื่อวันที่ 1 กุมภาพันธ์ ศกนี้ ส่วนการใช้มาตรการคว่ำบาตร นั้น สหรัฐ แคนาดาและสหภาพยุโรปได้ประกาศในวันที่ 21-22 มีนาคม ศกนี้ โดยมุ่งเป้าหมายไปที่ตัวบุคคล โดยเฉพาะอย่างยิ่งนายทหารชั้นผู้ใหญ่ที่เกี่ยวข้องทั้งกับการก่อรัฐประหารและการปราบปรามประชาชนอย่างรุนแรง ซึ่งไม่แน่ว่าจะได้ผลในการเปลี่ยนพฤติกรรมของคณะผู้ก่อการรัฐประหารที่มุ่งมั่นที่จะครองอำนาจเผด็จการอยู่สืบไป

เช่นที่เคยมาแล้วกว่าครึ่งศตวรรษ นับแต่ 2 มีนาคม ปี 1962 ด้วยการยึดอำนาจของ นายพลเนวิน

รายงานต่อไปนี้จัดทำในวันที่ 26 มีนาคม ซึ่งปรากฏข่าวว่ายูนิเซฟสนใจยิ่งที่ เด็กอายุเพียง 7 ขวบและต่อมา 6 ขวบต้องเสียชีวิตด้วยน้ำมือของฝ่ายทหาร สำหรับ รายนี้ ผู้ปกครองได้พยายามปิดเป็นความลับเพราะเกรงว่า ทหารพม่าจะทราบว่าคุณฝัง ไว้ที่ใดและมาขุดนำศพไป อาจจะเพื่อทำลายหลักฐาน หากวันหนึ่งคณะทหารจะต้อง ถูกดำเนินคดีโดยศาลอาชญากรรมระหว่างประเทศ อันยากที่จะเป็นไปได้

อย่างไรก็ดี นายไอวาน ว็อดสัน ผู้สื่อข่าว ซีเอ็นเอ็น ประจำฮ่องกงได้เปิดเผย ข้อมูลจาก apps ในโทรศัพท์มือถือถึงเครือข่ายกิจการธุรกิจอันหลากหลายในเมียนมา ที่พลเอกอาวุโสหมิ่น อ่อง หล่ายและบุตรทั้งสองของเขาเป็นเจ้าของอันแสดงว่าผู้ บัญชาการทหารสูงสุดและครอบครัวครอบงำการเศรษฐกิจเกือบทั้งหมดภายในเมียนมา รวมทั้งการพลังงาน มณีมีค่า เครือข่ายภัตตาคารและร้านค้า อุตสาหกรรมใหญ่ จากทรัพยากรธรรมชาติซึ่งเมียนมามีอยู่เหลือล้นและ ฯลฯ อันเป็นข้อมูลที่รัฐบาล ต่างประเทศและหน่วยงานในระบบสหประชาชาติมีอยู่แล้วบัดนี้และอยู่ในข่ายถูก มาตรการคว่ำบาตรจากสหรัฐ สหราชอาณาจักร แคนาดาและสหภาพยุโรปประกาศใช้ ไปแล้วหรือจะใช้ต่อไป ส่วนจะได้ผลหรือไม่ ยังไม่อาจจะคาดเดาได้ในขั้นนี้

ในวันเสาร์ ที่ 27 มีนาคม วันนี้ กองทัพเมียนมาได้แสดงแสนยานุภาพด้วยการ จัดพิธีสวนสนามขนาดใหญ่ที่กรุงเนปิดอเนองในวันกองทัพ (Armed Forces Day) อัน เป็นวันที่นายพลอองซาน (บิดาของ ซู จี ซึ่งถูกกองทัพจับขังอยู่ตั้งแต่วันที่ 1 กุมภาพันธ์ ศกนี้) ปลดปล่อยประเทศจากการยึดครองของญี่ปุ่นในสงครามโลกครั้งที่ 2 โดยพลเอกอาวุโสหมิ่น อ่อง หล่าย ผู้บัญชาการทหารสูงสุดและผู้ครองอำนาจบริหาร ประเทศอยู่ในปัจจุบันได้ประกาศเจตนารมณ์อีกครั้งหนึ่ง “ซึ่งได้รับการถ่ายทอดสด... ไปทั่วประเทศว่า กองทัพจะร่วมมือกันทั้งประเทศเพื่อปกป้องประชาธิปไตย และว่า ทางการจะปกป้องประชาชน และฟื้นคืนสันติภาพให้เกิดขึ้นทั่วประเทศ พร้อมตำหนิ การใช้ความรุนแรงซึ่งส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพและความมั่นคงโดยมีวัตถุประสงค์

เพื่อการเรียกร้องต่างๆ ว่าเป็นสิ่งที่ไม่เหมาะสม” ความในเครื่องหมายคำพูดมาจาก รายงานของมติชนรายวัน ฉบับวันอาทิตย์ที่ 28 มีนาคม 2564 ด้วยหัวข้อว่า “มิน อ่อง ลาย” ฉลองวันกองทัพ ลั่นป๋อง ปชต. –ผู้ประท้วงดับ380” แต่การที่ประชาชนทั่วประเทศรวมทั้งกลุ่มชาติพันธุ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกองกำลังกะเหรี่ยงอิสระ ได้ออกมาสู้รบกับกองทหารเมียนมาก่อนหน้านั้น และยึดฐานที่ตั้งของทหารพม่าได้ แสดงถึงความรุนแรงของฝ่ายทหารที่กระจายไปทั่ว 44 เมืองของประเทศดูจะตรงกันข้ามกับถ้อยแถลงของมิน อ่อง หล่ายอย่างชัดเจนดังเห็นได้จากรายงานของสื่อจากทั่วโลก การปราบปรามอย่างรุนแรงที่เกิดขึ้น ทำให้ผู้ประท้วงไม่น้อยกว่า 114 คนต้องเสียชีวิต อันเป็นจำนวนเพิ่มขึ้นจาก 320 ศพ นับจากวันรัฐประหารกับอีก 9 ตามตัวเลขจากองค์กรนักโทษการเมืองเมื่อวันที่พฤหัสบดี และอีก 13 ศพตามรายงานของรอยเตอร์ในวันนี้ ในช่วงหลังจากการสวนสนามครั้งใหญ่ ตัวเลขผู้เสียชีวิตตามรายงานโดยไอวาน วีตสันและคริสตี ลู สเต้าท์ของ ซีเอ็นเอ็น เมื่อคำนวณเสาร์ ตามเวลาในไทย ได้แก่ 90 ศพ ตั้งแต่คืนวันศุกร์และในวันกองทัพเมียนมา ที่เมืองต่างๆ ทั่วประเทศ รวมทั้งการไล่ยิงพวกนิยมประชาธิปไตยใกล้สถานเอกอัครราชทูตสหรัฐด้วย ทำให้สถานเอกอัครราชทูตต้องทวิตข้อความประณามทหารพม่าว่าใช้ความรุนแรงแก่คนที่พยายามหนีตาย ส่วนผู้ได้รับบาดเจ็บจากการปราบปรามครั้งนี้มีเท่าไร ไม่อาจจะทราบได้ในขั้นนี้ อันที่จริง ฝ่ายทหารได้ประกาศเตือนมาตั้งแต่คืนวันศุกร์เมื่อประชาชนเคาะฝ่าหม้อและตีแผ่นหรือภาชนะโลหะเช่นที่ทำมาเกือบทุกคืนว่าจะใช้อาวุธยิงที่ศีรษะและด้านหลังโดยไม่ลังเล ส่วนกิจการธุรกิจ นั้น หยุดทำงานมากกว่าหนึ่งเดือนแล้ว เพื่อให้คนงานไปร่วมการประท้วง

สถานีโทรทัศน์ Channel News Asia- CNA ของสิงคโปร์ BBC World News และ CNN ได้เสนอภาพข่าวและรายงานในวันอาทิตย์ ที่ 28 มีนาคม ที่น่าหดหู่ใจอย่างยิ่ง ไม่นึกว่าทหารเพื่อนบ้านของไทยจะโหดร้ายถึงปานนั้น ที่ใช้อาวุธปืนกลไล่ยิงประชาชนที่หนีตาย ที่ถูกบุกเข้าไปไล่ฆ่าในบ้านของเขาเอง ในรถยนต์ส่วนตัวและจักรยานยนต์ รวมทั้งเด็กเล็กอายุเพียง 5 ขวบและทารกเพียงขวบเดียวที่ถูกกระสุนยางที่ตา และต้องขอบคุณรายการ “เรื่องเล่าเช้านี้” เมื่อเช้าวันอาทิตย์ ที่ 28 มีนาคม ของสถานีวิทยุ 106

FM และโทรทัศน์ช่อง 3/33 ที่เสนอรายงานความรุนแรงของทหารเมียนมาและภาพ/เสียงการกล่าวปราศรัยของ Han Lay หญิงสาวชาวพม่าที่เป็น Miss Grand International ซึ่งบรรยายการปราบปรามประชาชนเป็นภาษาอังกฤษอย่างชัดเจนทั้งหมดและร้องให้ร้องเพลง “We are the world” ของ Michael Jackson กับยังได้เขียนจดหมายร้องเรียนในเหตุผลใจไปยังสหประชาชาติด้วย

สหรัฐซึ่งแสดงความรู้สึก Horrified ในเหตุการณ์ในพม่าและเป็นประธานคณะมนตรีความมั่นคงในเดือนมีนาคมคงจะนำเรื่องนี้เข้าสู่การพิจารณาของคณะมนตรีฯ เป็นการด่วน แต่สหประชาชาติจะทำอะไรได้ ในเมื่อรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหมรัสเซียและคณะทหารรัสเซียได้ไปร่วมพิธีเฉลิมฉลองวันกองทัพเมียนมา เพราะรัสเซียและอาจจะจีนด้วยสามารถใช้สิทธิยับยั้งข้อมติของคณะมนตรีความมั่นคงได้ ในขณะที่รัฐมนตรีกลาโหมของสหรัฐ แคนาดา เดนมาร์ก สหราชอาณาจักร เยอรมนี ฝรั่งเศส ญี่ปุ่น สาธารณรัฐเกาหลี นิวซีแลนด์ และ ฯลฯ ได้ออกแถลงการณ์ร่วมประณามทหารพม่าที่ประหารประชาชนเฉพาะในวันกองทัพเมียนมาถึง 114+ ศพ

การปราบปรามเด็กหนุ่มสาวซึ่งส่วนใหญ่อายุน้อยกว่า 25 ประชาชนทั่วไปจากสาขาอาชีพต่างๆ ตามท้องถนนและตรอกซอกซอยในเมืองใหญ่และกลุ่มชาติพันธุ์ที่เห็นใจเพื่อนร่วมชาติและที่ต้องป้องกันตนเองเพราะถูกกองทัพพม่ายกกำลังเข้าโจมตี ณ สถานที่ตั้งของเขา โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มกะเหรี่ยง KNU และกลุ่มคะฉิ่นยังเกิดขึ้นต่อมาในวันอาทิตย์ ที่ 28 มีนาคม ตามรายงานจากสื่อต่างๆ รวมทั้งสื่ออิสระระหว่างประเทศ ทำให้กลุ่มผู้ถูกทำร้ายจำนวนไม่ต่ำกว่า 3,000 คนต้องหนีข้ามแดนเข้าไปในเขตไทย

ผู้นำเช่นประธานาธิบดีโจ ไบเดนของสหรัฐ ได้กล่าวเกี่ยวกับข่าวร้ายจากพม่าว่า “Absolutely outrageous” ผู้แทนสหประชาชาติใช้คำเกี่ยวกับเหตุการณ์เดียวกันว่า “Mass Murder” “Systematic killing” ส่วนผู้อำนวยการบริหารของ Global Centre for the

Responsibility to Protect และผู้แทนในระบบสหประชาชาติอีกหลายคนต่างแสดงความอ่อนใจที่เห็นทหารพม่าไม่ยุติการทำร้ายประชาชนเสียที

ตามรายงานของสื่ออิสระระหว่างประเทศในวันอังคาร ที่ 30 มีนาคม เครื่องบินเมียนมาได้ทิ้งระเบิดทำลายและระเบิดเพลิงลงมายังผู้ประท้วงและกองกำลังชนกลุ่มน้อยในวันเสาร์ อาทิตย์และจันทร์ต่อเนื่องกัน นอกเหนือจากการใช้สิ่งที่สำนักข่าวต่างประเทศใช้คำว่า Lethal force ในการปราบปรามประชาชน ทำให้มีผู้เสียชีวิตเพิ่มอีกกว่า 520 ศพเป็นอย่างน้อยและประชาชนนับพันต้องลี้ภัยข้ามแม่น้ำสาละวินเข้ามาในเขตไทย

ในวันอังคารที่ 23 มีนาคม ศกนี้ ผู้มีสิทธิออกเสียงชาวอิสราเอลจะต้องไปลงคะแนนในการเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 4 ในรอบ 2 ปีที่ผ่านมา โดยมีความเป็นไปได้ว่าอาจจะต้องมีการเลือกตั้งครั้งที่ 5 ในรอบปีนี้ เพราะแผนภูมิการเลือกตั้งของอิสราเอลมิได้ให้ความมั่นใจว่านักการเมืองผู้ใดจะได้เสียงในสภามากถึง 61 ที่นั่งในสภาคเนสเซตซึ่งมีอยู่ 120 ที่นั่ง

การเลือกตั้งในรอบสองปีฉบับนี้ไม่สามารถช่วยให้คู่แข่งอันได้แก่นายเบนจามิน เนตanyahu จากพรรคลิซุดฝ่ายขวาและนายเบนนี แกันซ์จากพรรคทางสายกลางได้เสียงข้างมากจนสามารถจัดตั้งรัฐบาลบริหารประเทศได้ เมื่อปีที่แล้ว ประธานาธิบดี Reuven Rivlin จึงหาทางออกด้วยการให้คู่แข่งทั้งสองร่วมกันเป็นรัฐบาลผสมด้วยการแบ่งกันเป็นนายกรัฐมนตรีคนละ 18 เดือน เริ่มด้วยการให้นายเบนจามิน เนตanyahu ซึ่งเป็นนายกรัฐมนตรีรักษาการหรือ Caretaker Prime Minister แพบจะตลอดกาล เริ่มเป็นก่อน โดยตามข้อตกลงซึ่งได้รับการตราเป็นกฎหมายไว้แล้ว นายแกันซ์จะเข้ามาดำรงตำแหน่งในเดือนพฤศจิกายน 2021

แต่รัฐบาลผสมก็ประสบปัญหาเนื่องจากไม่อาจตกลงกันในการผ่านงบประมาณประจำปีได้ ทำให้การแต่งตั้งรัฐมนตรีสำคัญตำแหน่งต่างๆ ไม่อาจเกิดขึ้นได้ ทั้ง นายเนตanyahu และนายแกันซ์ต่างก็โทษซึ่งกันและกันว่าเป็นต้นเหตุ แต่ฝ่ายที่เป็นกลาง

เข้าใจว่านายกรัฐมนตรีรักษาการเนทันยาฮูมีส่วนอย่างสำคัญในการใช้กลวิธีให้รัฐบาลผสมไม่สามารถทำหน้าที่ต่อไปได้ เพราะต้องการให้มีการเลือกตั้งใหม่ ซึ่งหากเขาได้รับชัยชนะและสามารถกุมเสียงข้างมากในสภาได้ อาจเป็นทางให้เขาผ่านญัตติให้ความคุ้มกันจากอำนาจศาล ซึ่งเขายังอยู่ในฐานะจำเลยจากข้อหาว่าทุจริตและคอร์รัปชันที่ยังคงเป็นปัญหาสำคัญตลอดมาเพราะคดียังไม่สิ้นสุด ไม่แต่เท่านั้น หลายฝ่ายเห็นว่าการกระทำของนายเนทันยาฮู นั้น มุ่งกอบโกยผลประโยชน์ส่วนตัวมาตลอด แม้จะเป็นฝ่ายขวา ก็พยายามให้ได้รับเสียงสนับสนุนจากทั้งฝ่ายขวาจัดและฝ่ายอาหรับอิสราเอล ถึงขั้นล่าสุดเสนอนี้จะให้มีเส้นทางบินตรงไปสู่เมืองเม็กกะ อันเป็นที่จาริกแสวงบุญของอิสลามิกชน เพื่อเอาใจกลุ่มอาหรับ

คู่แข่งทางการเมืองของนายเนทันยาฮูจะมีใช้นายเบนนี แกันซ์เท่าใดนัก เพราะแข่งกันมาถึง 3 ครั้งในรอบ 2 ปีที่ผ่านมา แต่ยังไม่สามารถรวมเสียงข้างมากได้ หากยังมีคนที่เคยใกล้ชิดกับเขามา เช่น Gideon Saar อดีตรัฐมนตรีมหาดไทยจากพรรคลิซุดซึ่งมีนายเนทันยาฮูเป็นหัวหน้า และนาย Naftali Bennett อดีต Chief of Staff ของเขาเอง แต่ยังมีอีกคนหนึ่งคือ นาย Yair Lapid จากสายกลางซึ่งมีคนคู้ในฐานะสื่อทางกระจายเสียง ที่ทำให้ฐานะผู้นำของนายเบนนี แกันซ์ หัวหน้าฝ่าย Centrist ด้อยลงบ้างเพราะไม่พอใจที่นายแกันซ์ตกลงไปร่วมรัฐบาลผสมก่อนหน้า

อย่างไรก็ดี หากระบบการเลือกตั้งในปัจจุบันไม่อำนวยให้พรรคเดียวได้เสียงข้างมาก ก็ย่อมเปิดโอกาสให้พรรคเล็กหาทางตกลงจัดตั้งรัฐบาลผสม อันเป็นการยากที่จะคงอยู่ได้อย่างมั่นคง เพราะหากรวบรวมเสียงไม่ได้ถึง 61 ก็จะต้องมีการเลือกตั้งใหม่เป็นครั้งที่ 5

ตามระบบปัจจุบัน เมื่อปรากฏผลการเลือกตั้งแล้ว นาย Reuven Rivlin ประธานาธิบดี จะให้คนซึ่งได้ที่นั่งมากที่สุดรวบรวมเสียงให้ได้ถึง 61 ที่นั่งภายใน 4 สัปดาห์ หากไม่สำเร็จ สภาก็จะให้อีกคนหนึ่งซึ่งได้ที่นั่งจำนวนถัดไป (?) ใช้เวลาอีก 4 สัปดาห์ในการจัดตั้งรัฐบาลเสียงข้างมาก ระหว่างรอผลการรวบรวมเสียง นายเนทันยาฮูก็ยังคงเป็นนายกรัฐมนตรีรักษาการจนถึงเดือนพฤศจิกายน 2021 อันเป็นกำหนด

ถึงวาระ 18 เดือนของนายเบนนี่ แก้นซ์ตามความตกลงจัดตั้งรัฐบาลผสมเมื่อเดือน
เมษายน 2020 ที่ได้ตราเป็นกฎหมายตั้งแต่แรก หวังว่าข้อมูลดังกล่าวนี้ถูกต้องแล้ว แม้
จะยังไม่แน่ว่า เมื่อครบวาระของนายเบนนี่ แก้นซ์แล้วจะต้องมีการเลือกตั้งใหม่หรือไม่

แต่โดยที่ขณะที่จัดทำรายงานนี้ กำหนดการเลือกตั้งจะมีขึ้นในวันอังคาร พรุ่งนี้
อันอาจจะทำให้พอเห็นความเป็นไปหลังการเลือกตั้ง ครั้งที่ 4 ได้บ้าง แม้การนับ
คะแนนในอิสราเอลคงต้องใช้เวลาพอสมควร เพราะตามข่าวล่าสุด คะแนนนิยมในตัว
นายเนตันยาฮูจะไม่แน่นอนนักก็ตาม

ถ้อยคำของผู้สื่อข่าวที่ข้าพเจ้าและชาวอิสราเอลเองเบื่อบ่อยที่จะได้ยิน เพราะเป็นไป
เช่นนั้นหลังการเลือกตั้งทั้งสามครั้งที่ผ่านมา ได้แก่ Too close to call สองวันหลังการ
เลือกตั้งครั้งที่ 4 นี้ ก็ได้ยินอีก แม้นายเนตันยาฮูจะได้คะแนนนำถึง 31 เสียง ซึ่งเขาเอง
ได้ซึ่งประกาศว่าเป็น “huge win for the right” โดยกลุ่มที่ประกาศตัวว่าต่อต้านเขาก็ได้
คะแนนตามการคำนวณของหนังสือพิมพ์ชั้นนำในอิสราเอลใกล้เคียงกัน อันสื่อว่าการ
เลือกตั้งครั้งที่ 5 ในสองปีคงจะหลีกเลี่ยงได้ยาก และนายเนตันยาฮูเองจะต้องขึ้นศาล
เพื่อสู้คดีที่เขาถูกกล่าวหา 4 กระทั่งว่ากระทำการคอร์รัปชันและ Breach of Faith โดย
อัยการสูงสุดในสองสัปดาห์จากวันที่ปรากฏผลการเลือกตั้งครั้งที่ 4

ในวันที่ 25 มีนาคม เกาหลีเหนือได้ทดลองยิงสิ่งที่สื่อระหว่างประเทศเรียกว่า
Ballistic Missiles 2 ชุดจากทางตะวันออกของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชน
เกาหลีไปทางทะเลญี่ปุ่นแต่ตกลงในทะเลก่อนที่จะถึงเขตเศรษฐกิจจำเพาะของญี่ปุ่น
อันเป็นการละเมิดข้อมติ 1718 ของสหประชาชาติที่ห้ามเกาหลีเหนือยิงอาวุธดังกล่าว
โดยได้กำหนดมาตรการคว่ำบาตรไว้ด้วย

นายกรัฐมนตรีสูงของญี่ปุ่นได้แถลงว่า การยิงอาวุธดังกล่าวเป็นภัยคุกคามต่อ
ญี่ปุ่นและขอให้คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาตินำเรื่องนี้เข้าสู่การพิจารณา
โดยด่วน ส่วนปฏิกิริยาของสหรัฐฯ นั้น อาจจะได้รับฟังจากประธานาธิบดีโจ ไบเดนเอง

ในการให้สัมภาษณ์ต่อสื่อมวลชนเป็นครั้งแรกต่อไปในวันนี้ ที่ 25 มีนาคม ตามเวลาในสหรัฐ แต่โดยที่สหรัฐ ทำหน้าที่ประธานคณะมนตรีฯในเดือนนี้ จึงอาจนัดประชุมได้

ตามการตอบคำถามของสื่อมวลชนเกี่ยวกับการทดลอง tactical guided missiles แบบใหม่ตามที่สื่อเกาหลีเหนือเองเรียกและเป็นข่าวในวันที่ 26 มีนาคม ศกนี้ ประธานาธิบดีไบเดนใช้คำพูดว่า การตอบสนองของสหรัฐจะมีมาซึ่งคงจะเป็นไปในทางการทูต และเสริมด้วยคำกล่าวในสมัยของโอบาม่าว่า เกาหลีเหนือยังเป็นภัยคุกคามอันมากที่สุดของสหรัฐเช่นในอดีต สื่อทางการของเกาหลีเหนือตอบว่า สหรัฐมีแต่ Deep-seated hostility ต่อเกาหลีเหนือเช่นเดิม

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศเกาหลีใต้ก็ได้ตำหนิเกาหลีเหนือเช่นกันว่าต้องรับผิดชอบที่ทำให้เกิดการไร้เสถียรภาพในคาบสมุทรเกาหลีและนายเซอร์เก ลาฟรอฟ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศรัสเซีย ซึ่งประเทศเขามีส่วนในการเจรจา 6 ฝ่ายเพื่อจะให้เกาหลีเหนือยกเลิกการสร้างเสริมอาวุธนิวเคลียร์ก็แสดงความห่วงกังวลเช่นกัน

อันที่จริง เกาหลีเหนือได้ยิง projectiles 2 ลูกในพิสัยสั้นเมื่อวันอาทิตย์ที่ผ่านมา แต่ไม่ถึงขั้นอาวุธ อันเป็นการยิงจรวดครั้งแรก หลังจากที่ระงับการทดลองยิงมาตั้งแต่ฤดูร้อนของปี 2017 คงจะเพื่อปูทางไปสู่วาระ Detente กับเกาหลีใต้และการไปร่วมทีมในโอลิมปิกฤดูหนาวกับฝ่ายใต้ที่เมือง Pyeongchang ในระยะนั้น ทำเนียบขาวถือว่าเป็นภัยขั้นต่ำ (Low End) หรือความคุกคามระดับต่ำ

การค้าระหว่างประเทศอาจต้องชะงักลงด้วยเหตุที่น้อยคนจะคาดคิด อันเนื่องจากเรือขนส่งสินค้าระหว่างเอเชียกับยุโรปกว่าสองร้อยลำต้องลอยลำแออัดอยู่ที่ทางเข้าและออกของคลองสุเอซ เพราะเรือขนส่ง containers ของสายการบินเรือ EVERGREEN ในชื่อจดทะเบียนที่ปานามาว่า EVER GIVEN ด้วยระวางขับน้ำมากถึง 219,078 ตันรวม (Gross Tonne) บรรทุกสินค้าในตู้ containers เต็มลำ เผชิญกระแสลม

จัดและพายุทรายจนเกยตื้นขวางคลองทางลัดระหว่างทะเลเมดิเตอร์เรเนียนกับทะเลแดง ไม่อาจขับเคลื่อนได้ด้วยแรงเรือเอง กระทบกำหนดการเดินทางเรือขนส่งสินค้าไปทั่วโลก ในความเห็นของผู้แทนสายการเดินเรือของ Maersk สหรัฐ

ยามปกติ การค้าระหว่างประเทศประมาณร้อยละ 10-12 ของการค้าโลกต่อวัน ได้รับการขนส่งผ่านคลอง สุเอซ ด้วยเรือสินค้าประมาณวันละ 52 ลำ หากจะอ้อมไปใช้เส้นทางแหลม Good Hope ทางใต้ของทวีปแอฟริกา ก็จะต้องใช้เวลาอีกมาก แต่การหาทางขับเคลื่อน Ever Given ก็เป็นโจทย์ใหญ่และต้องใช้เวลาประมาณหนึ่งสัปดาห์เป็นอย่างน้อย ในขั้นนี้ อียิปต์ต้องขาดรายได้จากค่าผ่านคลองไปนับแสนล้านบาท

ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญซึ่งเข้าใจว่ามาจากมหาวิทยาลัย California State Maritime Academy ในสหรัฐ การใช้เรือลากจูงหรือ tug boats 12 ลำเช่นที่พยายามอยู่ขณะนี้คงจะยาก เพราะเป็นเรือขนาดใหญ่มหาศาลเทียบเท่าสะพานวอเตอร์โกลด์ 8 สะระและมีความยาวเท่ากับส่วนสูงของตึก Empire State ในนครนิวยอร์ก อาจจำเป็นต้องลำเลียง containers หลายพันตู้ออกจากเรือ เพื่อให้เจ้าหน้าที่เบาลงจนเรือสามารถลอยลำได้ (refloat) จนสามารถเคลื่อนที่จากโคลนและทรายที่เกยอยู่แล้วแล่นออกไปจากคลอง ส่วนน้ำในคลองที่จะขึ้นสูงในสามสัปดาห์นี้ไม่น่าจะเพียงพอ ข้าพเจ้าไม่ทราบว่า ที่กล่าวมานี้จะแก้ปัญหาได้หรือไม่ ทราบเลาๆ แต่เพียงว่า เจ้าของเรือ EVERGREEN เป็นคนไต้หวันซึ่งเช่าเรือมาจากบริษัท Shoei Kisan Kaisha Ltd ของญี่ปุ่นและสินค้าที่รับขนมาจำนวนไม่น้อยมาจากจีนแผ่นดินใหญ่ ส่วนการจดทะเบียนที่ปานามา นั้นเป็นไปตามกระบวนการ Open Registry ซึ่งเรียกกันว่า Flag of convenience โดยประเทศที่รับจดทะเบียนได้รับเงินไม่น้อยด้วย ที่กล่าวถึงตัวเงินมา นั้น มิได้ประเมินถึงค่าเสียหายจากฝ่ายต่างๆ ซึ่งไม่อาจจะคาดได้ในขั้นนี้ แต่คงจะมากโขทีเดียว เพราะเพิ่มขึ้นทุกชั่วโมงที่เรือทั้งหมดลอยลำอยู่กลางท้องน้ำ และจะแออัดอย่างหนักเมื่อแก้ปัญหาได้และเรือสินค้าจำนวนมากต่างแล่นต่อไปยังปลายทาง บันจันที่จำเป็นในการขนคอนเทนเนอร์ออกจากเรือแต่ละลำย่อมจะไม่เพียงพอ

ตามรายงานจากอียิปต์ในวันจันทร์ ที่ 29 มีนาคม วันนี้ อาจพอจะทำให้มีความหวังในทางที่ดีขึ้นบ้างเมื่อเวลา 04.30 น. ตามเวลาที่ท้องถิ่น ทางคลองสุเอซสามารถทำให้เรือ EVER GIVEN ที่เกยตื้นขวางคลองมาตั้งแต่วันอังคารก่อน เคลื่อนที่ได้บ้าง แต่กว่าจะแก้ปัญหาและทำให้เรือออกจากคลองได้ เพื่อเปิดทางให้เรือขนส่งสินค้าที่เข้าและออกจากคลองโดยลอยลำอยู่ทั่วไปกว่า 350 ลำ คงต้องใช้เวลาอีกพักใหญ่ ส่วนความเสียหายเพราะสินค้าต่างๆ ยังไปถึงปลายทางมิได้ มีมูลค่ามหาศาล

ข่าวดีจริงๆ มาในวันอังคาร ที่ 30 มีนาคม อันเป็นวันที่จะจบรายงานฉบับยาวที่สุดในปี 2021 (2564) ฉบับนี้ เพราะทางการอียิปต์ได้เร่งทำงานโดยไม่ทอดทิ้งกลางวันและกลางคืนเพื่อจะขุดรอกท้องคลอง กอปรกับระดับน้ำที่ขึ้นสูงมากพอและกระแสลมที่พัดแรงช่วยให้เรือขนาดยักษ์สามารถลอยตัวได้ทั้งลำและเคลื่อนตัวไปยังท้องน้ำซึ่งเป็นทะเลสาปอันกว้างได้ในตอนกลางวันของวันนี้ ตามเวลาในไทย เปิดทางให้เรือขนส่งสินค้าและน้ำมันกว่า 350 ลำเริ่มทยอยกันแล่นผ่านเข้าไปในคลองสุเอซได้เพื่อไปยังเมืองท่าปลายทาง ซึ่งกว่าจะเคลียร์ได้หมด คงต้องใช้เวลาอีกหลายวัน บางทีอาจจะไปถึงที่หมายได้ก่อนหลายลำซึ่งลอยลำรอไม่ไหวและเปลี่ยนเส้นทางไปทางแหลมกู๊ดโฮ๊ปทางใต้ของทวีปแอฟริกา

การเมืองระหว่างประเทศกำลังปรับเปลี่ยนเข้าสู่สภาวะใหม่ โดยในระดับมหาอำนาจจะได้แก่สหรัฐอเมริกากับสาธารณรัฐประชาชนจีน แต่การเมืองแห่งอำนาจในระเบียบของโลกใหม่จะไม่นำไปสู่สงครามใหญ่ในอนาคตอันใกล้นี้ แม้จีนจะสำแดงอำนาจทางทะเลทั้งในทะเลจีนใต้และทะเลญี่ปุ่นในเชิงที่ทั้งฟิลิปปินส์และญี่ปุ่นเห็นว่าเป็นการยั่วยุอย่างชัดเจนก็ตาม เนื่องจากในยุคทฤษฎีดังกล่าว Indo-Pacific Command มีกองเรือและอาวุธยุทธโธปกรณ์หลากหลาย ที่ทรงพลังเหนือกว่าจีนทั้งในทางปริมาณ

และคุณภาพซึ่งคุ้มครองทั้งญี่ปุ่นและฟิลิปปินส์ได้อย่างไม่ต้องสงสัย ทางด้านยุโรป และแอตแลนติกเหนือ แม้จะมีปัจจัยถ่วงในระยะสั้น อันเนื่องจากโรคระบาดใหญ่ และปัญหาด้านวัคซีน โจอไบเด็น ก็ได้ให้ความมั่นใจในความเข้มแข็งของสันพันธมิตรนาโต้และพันธมิตรในการร่วมป้องกันตามมาตรา 5 ตั้งแต่ก่อนที่จะตัดสินใจลงสมัครรับเลือกตั้งเสียอีก และกล่าวย้ำในทางที่หนักแน่นยิ่งเมื่อสนทนาทางวิดีโอกับนายเจ็นสโตลเต็นเบอร์ก เลขาธิการนาโต้ เพียง 6 วันหลังจากการปฏิญาณตนเข้ารับตำแหน่งที่กรุงวอชิงตัน โดยได้แจกจ่ายวิดีโอและบันทึกที่เรียกว่า Readout ไปทั่วทุกมุมโลก โดยเขาได้ยืนยันว่าจะพบกับผู้นำของยุโรปอีกอย่างน้อย 2 ครั้งภายในปี 2021 นี้ เข้าใจว่าครั้งแรกจะได้แก่ในวันพฤหัสบดี ที่ 25 มีนาคม วันนี ตามเวลาในสหรัฐ แต่อาจต้องใช้วิธีเสมือนจริง เช่นเดียวกับผู้นำของสหภาพยุโรป

การแข่งขันกันเป็นผู้นำของมหาอำนาจทั้งสองน่าจะเข้มข้นในทางเทคโนโลยี แต่ในไม่ช้าโลกจะค่อยๆ ก้าวไปสู่การร่วมมือกัน โดยเน้นหนักทางเทคโนโลยีชีวภาพ เริ่มแรกด้วยการหาทางควบคุมโรคระบาด และการหาทางแก้ไขปัญหาคอขวดเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศ อันเป็นวาระงานของโลก แต่ก็ต้องไม่ประเมินความสามารถของจีนต่ำกว่าที่เป็นจริงทางด้านเทคโนโลยี แม้ผู้สังเกตการณ์จะเชื่อว่าในทางปัญญาประดิษฐ์หรือ A.I. สหรัฐยังนำหน้าประเทศอื่นๆ ในโลก ส่วน Chip และ Semiconductor นั้น Intel ซึ่งเป็นบริษัทอเมริกันยังมีส่วนแบ่งการตลาดมากที่สุดโดยกำลังเพิ่มสายการผลิตอยู่ขณะนี้และไม่มีแผนที่จะยกเลิกโรงงานที่ Dalian ในจีน แต่จีนได้ก้าวรุดหน้าไปเร็วมาก ดังจะเห็นได้จากความเป็นผู้นำในทางนวัตกรรมและดิจิทัลของจีน ซึ่งเฉพาะหว่าเหว (Huawei) ก็เป็นเจ้าของสิทธิบัตรแล้วถึง 85,000 ฉบับ และได้ยื่นขอสิทธิทางทรัพย์สินทางปัญญาเพิ่มอยู่ขณะนี้อีก 4,400 รายการ จริงอยู่หว่าเหวอ้างว่าเขามีหุ้นส่วนอยู่ทั่วโลกกว่า 100 ประเทศ เพราะเขาส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศ ตามโฆษณาของหว่าเหวทาง บีบีซี ออนไลน์ รัฐบาลทรัมป์ไม่ฉลาดที่ไปจดจ่ออยู่กับการพยายามให้พันธมิตรหลีกเลี่ยงการค้ากับหว่าเหว

สำหรับภูมิภาคยุโรป นั้น ในระยะสั้นอาจจะลดบทบาทลงเพราะประสบปัญหาหนักจากการแพร่กระจายระลอกใหม่ของโรคโคโรนาไวรัส-2019 และเชื้อกลายพันธุ์

ประกอบกับความไม่ลงรอยภายในอันดูจะเนื่องมาจากการที่สหราชอาณาจักรได้ออกจากความเป็นสมาชิกของสหภาพยุโรป ดังจะเห็นได้จากการที่ประเทศในยุโรป 18 ประเทศระงับการใช้วัคซีนของแอสตรา เซเนกา/อ็อกسفอร์ดจนวินาทีสุดท้ายด้วยเหตุผลที่ขัดต่อข้อพิสูจน์ทางวิทยาศาสตร์และความหย่อนอิทธิพลของรัสเซียภายใต้ปูติน

สหรัฐอเมริกาภายใต้โจ ไบเดนและรัฐบาลที่ก่อปรด้วยบุคคลากรผู้มีความสามารถและมากด้วยประสบการณ์น่าจะพื้นฐานะผู้นำของฝ่ายประชาธิปไตยได้อีก หลังจาก 4 ปีที่เสื่อมสถานะเนื่องจากนายโดนัลด์ ทรัมป์ อันเป็นผู้ไร้สิ้นซึ่งความรู้และความเป็นผู้นำ บริหารประเทศที่ทรงอำนาจที่สุดในโลกโดยหลีกเลี่ยงการยอมรับความจริง ใช้ความเท็จเป็นสรณะจนได้สมยานามว่า Lord of the lies และงมกายอยู่กับความไม่จริงแท้และความจอมปลอม ทำให้ตกอยู่ใต้บงการและอิทธิพลของวลาดีเมียร์ ปูติน ซึ่งแม้จะเคยเป็นผู้นำฝ่ายอำนาจนิยมแต่ความหมกมุ่นกับทฤษฎีสมคบคิดและแม้จะครอบครองอาวุธร้ายไม่น้อยแต่ขาดองค์ประกอบของอำนาจสำคัญอันได้แก่ภาวะทางเศรษฐกิจ ด้วยสาเหตุจากฐานะทางเศรษฐกิจอ่อนกำลังเพราะขาดการบริหารจัดการที่ดีและถูกมาตรการคว่ำบาตรจากหลายฝ่าย จึงถูกดูหมิ่นซึ่งๆ หน้าว่าเป็นฆาตกรโดยผู้นำโลกเสรี และไม่อาจโต้กลับได้มากกว่าการเรียกเอกอัครราชทูตกลับไป “หารือ” และการถูกชุมนุมประท้วงโดยชาวรัสเซียทั่ว 11 โซนเวลาภายในประเทศ ไม่แต่เท่านั้น การตอบโต้ของปูตินแต่ฝ่ายเดียว แม้จะฟังดูคล้ายกับเป็นคำคมเชิงประชด แต่ก็ไม่ต่างจากการแถลงในโอกาสการใช้กำลังเข้ายึดแหลมไครเมียจากยูเครนและการปลุกระดมคนรัสเซียในถิ่นนั้นให้ช่วยเชียร์ ส่วนการที่ปูตินเสนอจะ “อภิปราย” ตัวต่อตัวกับไบเดน นั้น ไม่น่าจะเป็นความท้าทายเท่าใด เพราะปูตินไม่เคยมีประวัติเป็นนักอภิปรายและเพราะไบเดนไม่ได้ใส่ใจในข้อเสนอของปูตินแต่อย่างใด อาจจะโดยเห็นว่าไม่มีสาระคู่ควรแก่การตอบรับในทางใดทางหนึ่ง

การประเมินสถานะของปูตินคล้ายคลึงกับการที่นิโคลัส เบิร์นส์ อดีตเอกอัครราชทูตสหรัฐประจำนาโตให้ความเห็นต่อ ซีเอ็นเอ็น เมื่อเย็นวันศุกร์ ที่ 19 มีนาคม ตามเวลาในไทย ว่าประธานาธิบดี โจ ไบเดนกล่าวความจริงเกี่ยวกับปูติน

ถูกต้องแล้ว และเป็นการสะท้อนไปถึงจีนด้วยเพราะเป็นพวกอำนาจนิยมเช่นกัน
ในขณะที่ คนใกล้ชิดประธานาธิบดี ไบเดน คือแอนโทนี บลิงเคน พลเอกลอยด์
ออสตินและที่ปรึกษาเจ็ก ซัลลิแวนกำลังไปรวบรวมพันธมิตร เช่นญี่ปุ่น เกาหลีใต้และ
อินเดียที่คิดเหมือนกัน (Like-minded nations) ก่อนที่จะไปเจรจาเพื่อปูพื้นฐาน
ความสัมพันธ์ในรูปแบบใหม่กับคู่แข่งที่อลังการ อันได้แก่สาธารณรัฐประชาชนจีน
มหาอำนาจทางเศรษฐกิจอันดับเคียงคู่กันและจะเป็นประเด็นท้าทายซึ่งกันและกันใน
ศตวรรษที่ 21 นี้

ก่อนที่รัฐมนตรีต่างประเทศจีน (หวัง อี้) กับสหรัฐ (แอนโทนี บลิงเคน) จะพบ
กันด้วยตนเองที่แองเคอเรจ มลรัฐอลาสก้า ในวันพฤหัสบดี ที่ 18 และวันศุกร์ที่ 19
มีนาคม พร้อมกับนายเจ็ก ซัลลิแวน ที่ปรึกษาประธานาธิบดีสหรัฐด้านความมั่นคง
แห่งชาติและนาย Yang Jiechi จากคณะกรรมการกลางพรรคคอมมิวนิสต์จีนด้านการ
ต่างประเทศ จะเผชิญหน้ากันที่โต๊ะประชุมในมลรัฐอลาสก้า สื่อทางการของจีนได้
คาดหมายว่าการพบปะกันครั้งแรกนี้จะเป็นการ RESET ความสัมพันธ์ระหว่างกัน อัน
ดูจะเป็นการมองโลกในทางที่จีนเรียกในศัพท์ไทยว่า “สุขนิยม” ส่วนสื่อทางโลกเสรีก็
มิได้มองในแง่ร้ายนัก เพราะเชื่อว่าทั้งสองฝ่ายต้องวางตนให้ฝ่ายการเมืองในแต่ละ
ประเทศมั่นใจในความเข้มแข็งของแต่ละฝ่าย

แต่ดังที่ข้าพเจ้าเคยกล่าวไว้ในรายงานนี้ถึงแนวทางของบลิงเคนในฐานะที่
ปรึกษาฝ่ายการต่างประเทศของผู้สมัครไบเดน สหรัฐจะเจรจากับจีนจากจุดยืนที่ทรง
พลังหรืออีกนัยหนึ่ง From the position of strength ทั้งสองฝ่ายเริ่มต้นด้วยท่าทีที่ดูจะ
ประจันหน้ากันไม่น้อย ในช่วงเวลาก่อนถึงกำหนดการประชุม ไบเดนได้เป็นประธาน
การประชุมเสมือนจริงของชมรม Quad ซึ่งมีโมดีจากอินเดีย สุงะจากญี่ปุ่นและมอร์ริ
สัน จากออสเตรเลีย ที่จีนเห็นว่าเปรียบได้กับการคานอำนาจจีน (Counterweight)
โดยตรง หลังจากนั้น มีการกล่าวถึงสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนในซินจางหรือการ

กตชีชนกลุ่มน้อยอุยกูร์หรือชาวพุทธในธิเบตโดยจีน² การลิดรอนสิทธิในฮ่องกง การทำทนายอำนาจของจีนในทะเลจีนใต้ การพยายามข่มขู่ไต้หวัน และการพยายามแสดงอำนาจในพื้นที่ที่สหรัฐเปลี่ยนชื่อจากเอเชีย-แปซิฟิก เป็นอินโด-แปซิฟิก เพื่อนำอินเดีย ซึ่งมีประชากรเกือบเทียบเท่าจีนมารวมพลัง เพื่อช่วยกันสถาปนาเสถียรภาพในโลกบนพื้นฐานของกฎระเบียบตามมาตรฐานสากล

ด้วยความเคลื่อนไหวเหล่านี้ จีนย่อมเห็นได้ว่าสหรัฐมิใช่เสือกระดาษเช่นสมัยนายทรัมป์ที่จีนถือว่าทำให้ความสัมพันธ์กับสหรัฐแทบจะพังทลายไปหมด จะพบปะพูดคุยกันก็ไม่ได้ มีเหลืออยู่เพียงประเด็นเดียวคือการค้า แต่นายทรัมป์ก็หลงผิดด้วยการประกาศสงครามการค้าอันล้ำสมัยยิ่งอีก

จนเมื่อใกล้จะถึงกำหนดของการเจรจาทั้งสองฝ่าย นาย Cui Tiankai เอกอัครราชทูตจีน ณ กรุงวอชิงตันจึงกล่าวเมื่อวันพฤหัสบดี ที่ 18 มีนาคม ว่าไม่ควรคาดหวังในทางสูงส่งกับการพบปะพูดคุยที่อลาสก้า นัก ขอเสริมว่า อลาสก้าเป็นเมืองสุดท้ายแดนที่สหรัฐซื้อมาจากรัสเซียด้วยมูลค่า 7.2 ล้านดอลลาร์³ มิใช่กรุงวอชิงตัน ดี.ซี. ที่เป็นเมืองหลวง

ที่กรุงโตเกียวและกรุงไซล นายบลินเคนได้ทำการวางท่าทีทางการทูตในทางไม่ต่างจากที่เอกอัครราชทูตจีนกล่าวหนัก กล่าวคือไม่ต้องการให้ปรากฏว่าสหรัฐพยายามผูกมิตรกับจีนเท่าใด อย่างน้อยในการกล่าวต่อหน้าสาธารณะพร้อมกล้องถ่ายทอดสดทางโทรทัศน์ และตามความเป็นจริง จีนได้วางก้ามอย่างมาก ทั้งในประเทศกับชนกลุ่มน้อยและแม้กระทั่งคนที่ไม่มีความสัมพันธ์เช่นชาวฮ่องกง โดยไม่ให้ความสำคัญกับความตกลงที่อังกฤษทำไว้กับจีนซึ่งจีนเองรับที่จะเคารพไปอีก 50 ปี จีนนำโชดหินมาสร้างเป็นเกาะเทียมและอ้างสิทธิเหนือทะเลจีนใต้ และเกือบทั้งหมดว่าเป็นของตัวเอง ซึ่งศาลโลกก็ได้ตัดสินแล้วว่าไม่ถูกต้อง แต่จีนไม่เคยยอมรับ ข้าพเจ้าขอเสริมจากผลการ

² ตามตำนานทางประวัติศาสตร์ Zheng He {1371-1433 or 1435} สมัยราชวงศ์ หมิงเคยนำกองเรือใหญ่จากยูนนานไปสำรวจท้องทะเลในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เอเชียใต้ แอฟริกาตะวันออกและอาระเบียเป็นครั้งแรก แต่เจ้าตัวเองเป็นคนมุสลิมโดยกำเนิดและเคยนับถือพระรัตนไตรของชาวพุทธด้วย จีนคงจะทราบเรื่องนี้ดี เมื่อกล่าวหาว่าสหรัฐแทรกแซงกิจการภายในซึ่งเป็นดินแดนของชาวมุสลิม

³ หรือประมาณ 134 ล้านดอลลาร์ในมูลค่าปัจจุบัน

ค้นคว้าจัดทำวิทยานิพนธ์ว่าเกาะไต้หวันหรือฟอร์โมซา หากโคชินก่า โจรสลัดจาก
ผู้เจี๋ยง มิได้ไปครองบางส่วนทางฝั่งตะวันตกของเกาะในประมาณกึ่งศตวรรษที่ 17 และ
ราชวงศ์แมนจูมิได้อ้างสิทธิเพราะในสมัยนั้นยังไม่มีกฎหมายระหว่างประเทศ ไต้หวันก็
มิใช่เป็นส่วนหนึ่งของดินแดนจีน แม้ชื่อจีนในรัชสมัยของจักรพรรดิสุย ย่าง-ตี้ ก็คิดว่า
เป็นหนึ่งในหมู่เกาะลิวชิวเช่นโอกินาวา จีนคอมมิวนิสต์ควรจะขอบคุณนายพลจาง ไค
เช็คที่หนีไปอยู่ในไต้หวันและตั้งสาธารณรัฐจีนขึ้นโดยอ้างสิทธิเหนือจีนทั้ง
แผ่นดินใหญ่ ทำให้จีนคอมมิวนิสต์อ้างการสืบสิทธิในการเข้าครอง และใช้คำพูดว่า
หนึ่งประเทศ สองระบบเป็นข้ออ้าง ทางสายใหม่ใหม่ นั้น เป็นโครงสร้างพื้นฐานตาม
แผนการครองโลกอย่างไม่ต้องสงสัย ด้วยเหตุนี้ อินเดียนและญี่ปุ่นจึงไม่ยอมไปร่วมการ
ประชุมด้วยตลอดมา อย่าลืมว่าอักษรที่เป็นสัญลักษณ์จีน นั้น หมายถึงจีนเป็น
ศูนย์กลางของโลก เช่นเดียวกับเข็มทิศในภาษาจีนสมัยที่ Zheng He (ตามเชิงอรรถ 2)
ใช้ในการสำรวจทางทะเล

ฉะนั้น เมื่อทั้งสองฝ่ายพบกันเป็นครั้งแรก ผู้แทนจีนกับสหรัฐจึงมิได้ใช้วิถีโอภา
ปราศรัยเท่าใด เพราะต่างตั้งใจจะเริ่มต้น From the position of strength เช่นเดียวกัน
อันที่จริงทั้งสองฝ่ายกล่าวต่อหน้าสื่อมวลชนโดยเดิมเกริ่นว่าจะใช้เวลาเพียง 2 นาที
การโต้ตอบจึงใช้เวลา 15-20 นาทีหรืออาจนานกว่านั้น เริ่มโดยนายบลินเคน กล่าวถึง
ปัญหาสิทธิมนุษยชนในซินเจียง ฮองกงและการพยายามแผ่อำนาจในทะเลจีนใต้และ
ตะวันออก โดยผู้แทนพรรคคอมมิวนิสต์จีนและนายหวัง อี้ ได้โต้ตอบอย่างเผ็ดร้อน
พอสมควร เพราะในสหรัฐเองก็มีปัญหาสิทธิมนุษยชนไม่น้อย รวมทั้งการเหยียดผิว
อันเป็นตราบาปของอเมริกันมาแต่เก่าก่อน และแม้กระทั่งทุกวันนี้ ที่คนอเมริกันเชื้อ
สายเอเชียและชาวเกาะแปซิฟิกถูกรังแกและฆ่าตายอย่างน่าสลดใจ หลังจากเหตุ
เศร้าใจที่แอ็ดแลนต้า มลรัฐจอร์เจีย ประธานาธิบดีไบเดนและรองประธานาธิบดี คา
มาลา แฮร์ริส เพิ่งไปเยือนในขณะนี้ ไบเดนกล่าวว่า “ว้ายอ้อมมีผล (ร้าย) ตามมา”
เพราะนับแต่ต้นปีกลายที่ทรัมป์เรียกโรคร้ายว่า China virus คนอเมริกันเชื้อสายเอเชีย
ถูกทำร้ายสูงจนถึงร้อยละ 150 ที่แอ็ดแลนต้าเมื่อสามวันมานี้จบชีวิตไปอีก 6 ศพ
รวมทั้งนักธุรกิจหญิงเชื้อสายจีนวัย 49 ซึ่งเป็นเจ้าของสปา ซึ่งถูกฆ่าไปด้วย

ทั้งหมดเป็นภูมิหลังที่จำเป็นเพื่อให้เข้าใจได้ว่าทำไมผู้แทนสหรัฐกับจีนจึงเริ่มการเจรจากันด้วยถ้อยคำที่มีได้ซึ่งชนกันและกันเท่าใด สื่อตะวันตกโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้เชี่ยวชาญทั้งหลายดูจะเข้าใจว่า ทำไมถึงเป็นไปได้เช่นนั้น สำหรับทางจีนนั้น อาจจะคาดไม่ถึงคำกล่าวหาอย่างรุนแรงของรัฐมนตรีบลินเกิน แต่ที่จริงแล้ว กล้องโทรทัศน์ที่จับภาพและบันทึกเสียงของทั้งสองฝ่ายไว้ในภาคแรกน่าจะอธิบายได้ว่า นายบลินเกินไม่มีทางเลือกเพราะรัฐสภาในสหรัฐกำลังเฝ้ามองว่าจะใช้ไม้นวมสักแค่ไหน ส่วนทางจีนนั้นคาดหมายได้ว่า รู้จักเกมการทูตดี เมื่อบลินเกินเริ่มต้นเช่นนั้น จึงปล่อยให้ผู้แทนจากพรรคคอมมิวนิสต์ตอบโต้ก่อน และหวังอีกค่อยเสริมในอันดับต่อไป ตาม Wolf Warrior diplomacy ที่เตรียมพร้อมอยู่แล้ว ส่วนการหารือเป็นการภายในอันดับต่อจากนั้นจึงเลือกหัวข้อเช่นอิหร่าน อัฟกานิสถาน และภูมิภาคอื่น อันพูดคุยกันได้สาระสำคัญโดยไม่ต้องใช้วาทะ และเพราะฉะนั้น จึงไม่มี Breakthrough เนื่องจากในเรื่องอิหร่านและภูมิภาค เวทีการเจรจาจะเป็นพหุภาคี มีใช้ทวีภาคี ส่วนเรื่องอัฟกานิสถาน นั้น การเจรจามีใช่เป็นระหว่างจีนกับสหรัฐ ส่วนเกาหลีเหนือ ก็อาจจะติดต่อในทางเงียบ ๆ ให้จีนชักนำเกาหลีเหนือได้ และมีใช่เป็นเรื่องริบด่วน อีกประการหนึ่ง ผู้นำต่างประเทศที่จะเดินทางไปพบกับไบเดน ได้แก่นายกรัฐมนตรีสูงะจากญี่ปุ่น ซึ่งไม่เคยลังเลที่จะกล่าวถึงจีนว่าพยายามอยู่ตลอดมาที่จะเปลี่ยน “สถานะคงเดิมหรือ Status Quo” ในเอเชียตะวันออก

โดยที่เรื่องความเปลี่ยนแปลงของภูมิภาค นั้น เป็นเรื่องริบด่วนและบัดนี้ นานาชาติยอมเห็นพ้องกันแล้วว่าเป็นปัญหาด้านความมั่นคงของทุกชาติและนายจอห์น แครร์รีได้ออกไปร่วมการหารือกับฝ่ายต่าง ๆ โดยมีได้รขอให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศตัวจริงไปตามประเทศในยุโรปตะวันตกก่อนแล้ว ในฐานะที่ปรึกษาพิเศษของประธานาธิบดี ก็คงจะไปทำหน้าที่ต่อไป และเคยร่วมมือกับจีนในการจัดทำความตกลงปารีสมาในสมัยโอบามาแล้ว คงจะไม่มีปัญหาใด ๆ ที่จะสานต่อสิ่งที่คู้นซันมา

การตอบทำที่สหรัฐโดยฝ่ายจีนอาจเป็นไปได้ตามข่าวที่ได้รับในวันอาทิตย์ ที่ 21 มีนาคม ว่าฝ่ายทหารของจีนเริ่มส่งสายวารถเทศล่าของนายอีลอน มัสก์คงจะเป็นทาง

ล้วงความลับจากจีนทางกล้อง แม่นายอีลอน มัสก์อาจจะไปให้เงินประกอบรถที่สามารถขับได้ด้วยสมองกลและไฟฟ้า ตั้งแต่ปี 2020 ขณะที่เกิดโรคระบาดหนักในประเทศจีน ด้วยเหตุผลว่าค่าแรงถูกกว่าในอเมริกามาก อันทำให้จีนสามารถผลิตรถด้วยเทคโนโลยีเดียวกันได้ต่อมาในบัดนี้ โดยชาวจีนได้กลายเป็นลูกค้าใหญ่ของเทสลา

ต้องไม่ลืมว่า ชิปนาวุธหรือความสามารถในการสร้างจรวด นั้น คนจีนที่เคยปฏิบัติงานอยู่กับชาวอเมริกัน และถือกันว่าเป็นผู้ริเริ่มเทคโนโลยีการสร้างจรวดในจีนนั้น เรียนรู้และฝึกงานอยู่กับผู้เชี่ยวชาญชาวอเมริกันก่อนขอย้ายกลับไปในจีน นอกเหนือจากเทคโนโลยีที่เลียนแบบมาจากสหภาพโซเวียต แม้กระทั่งอาวุธปรมาณู ก่อนหน้าที่จะเปลี่ยนมาเรียกว่านิวเคลียร์ นั้น สตาลินได้วิทยากรมาจากสายลับอย่างน้อยสามคน ซึ่งเป็นนักวิทยาศาสตร์ที่เคยปฏิบัติงานอยู่กับโครงการ “แมนฮัตตัน” ของสหรัฐฯ โดยส่งความลับผ่านทางสถานเอกอัครราชทูตโซเวียตในแคนาดาไปให้สหภาพโซเวียตและจีนเลียนแบบไปจากรัสเซียอีกต่อหนึ่ง ในระยะหลังมานี้ การกระทำจารกรรมเพื่อเรียนรู้เทคโนโลยีต่าง ๆ ของสหรัฐฯโดยสายลับของจีนเองก็ยังมีอยู่ ดังเห็นได้จากคำสารภาพของคนจีนจากสิงคโปร์ที่ถูก FBI จับได้

ตามรายงานในวันที่ 22 มีนาคม ศกนี้ ฟิลิปปินส์และญี่ปุ่นได้ประท้วงการที่จีนส่งเรือจับปลาทะเลถึง 220 ลำเป็น Flotilla .ใหญ่ไปทอดสมออยู่ในเขตเศรษฐกิจจำเพาะของฟิลิปปินส์ในทะเลจีนใต้ใกล้เกาะปาลาวันของฟิลิปปินส์และส่งเรือพิฆาตทันสมัยไปในทะเลญี่ปุ่นอันเป็นการยั่วยุอย่างชัดแจ้ง ในขณะที่ฝ่ายสหรัฐฯกำลังจะพบปะกับจีนที่อูลาสก้า น่าจะเป็นการประกาศท่าทีสำแดงอำนาจกับพันธมิตรของสหรัฐฯซึ่งต่างมีความตกลงร่วมกันระหว่างกันอยู่ อันแสดงชัดว่าจีนประสงค์จะข่มขู่ประเทศใกล้เคียงในช่วงเวลาที่กำลังจะจัดความสัมพันธ์กันใหม่หรือ Reset สภาวะที่เสื่อมโทรมไปเพราะความไม่สันหัตในกิจการโลกของอดีตผู้นำสหรัฐฯที่พ้นอำนาจไปแล้ว

ระหว่างที่มหาอำนาจอันดับหนึ่งของโลกกำลังประชันขันต่อกับมหาอำนาจอันดับสอง ซึ่งกำลังพยายามที่จะขยับฐานะให้ทัดเทียมกัน รัสเซียก็ได้มอบหมายให้

นายเชอเก ลาฟรอฟ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศมือเก่า เดินทางไปเยือนจีนเป็นเวลา 2 วันเพื่อฉีกกำลังกัน

แต่ในวันจันทร์ที่ 22 มีนาคม นายแอนโทนี บลิงเคน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐ ก็ได้เดินทางไปยังกรุงบรัสเซลส์ เพื่อการพบปะพูดคุยกับรัฐมนตรีต่างประเทศของสหภาพยุโรปและสหราชอาณาจักร หรืออีกนัยหนึ่ง กับประเทศภาคีของสัมพันธมิตรแอตแลนติกเหนือ ตามนโยบาย Trans-Atlantic Alliance is back ซึ่งแคนาดาและสหราชอาณาจักรไปร่วมด้วย ส่วนพลเอกลออยด์ ออสตินที่แยกทางกับ บลิงเคนที่เกาหลีใต้และได้แวะไปศึกษาสถานการณ์ที่กรุงคาบูล อัฟกานิสถาน เมื่อวันสุดสัปดาห์ที่เพิ่งผ่านมาจะไปพร้อมหน้ากัน ณ ศูนย์กลางของสัมพันธมิตรแอตแลนติกเหนือ นับว่าสหรัฐได้ฉีกกำลังด้วยตนเองของเครือข่ายสัมพันธมิตรทั่วโลกและลบล้างความเสื่อมถอยตลอด 4 ปีที่ผ่านมา ยิ่งกว่านั้นไบเดนได้รับชัยชนะยิ่งใหญ่ในวันที่ 50 ของการดำรงตำแหน่งด้วยการลงนามในกฎหมายการเงินในมูลค่าสูงถึง 1.9 ล้านล้านดอลลาร์

ส่วนทางบ้านหรือการดำเนินการภายใน นั้น ไบเดนและคามาลา แฮร์ริสได้กำลังปรับเปลี่ยนระบบใหม่ และแต่งตั้งให้ซูซาน ไรส์ อดีตที่ปรึกษาฝ่ายความมั่นคงสมัยโอบามาซึ่งบัดนี้ทำหน้าที่ในการดูแลเห็นนโยบายต่างประเทศเสริมประสานกับนโยบายภายในและอำนวยประโยชน์แก่ชนชั้นกลาง ขณะที่ฝ่ายค้าน อันได้แก่พรรครีพับลิกัน ยังทำอะไรไม่ได้มากกว่าทางลบด้วยการขัดขวางทำเดี๋ยวและยังจับกลุ่มกันไม่ติด ในระยะที่รัฐบาลไบเดนก้าวรุดหน้าไปทางบวกทีละขั้น ทุกสิ่งที่สัญญาว่าจะให้สำเร็จในร้อยวันแรก ก็ประสบความสำเร็จไปอย่างดียิ่งก่อนกำหนดอย่างเหลือเชื่อที่ว่าจะฉีควัดขึ้นคนทั้งชาติให้ได้วันละ 1 ล้านโด้ส ก็กลายเป็นวันละ 3.5 ล้านโด้ส ดัชนีดาวโจนส์ได้สูงขึ้นเป็นประวัติการณ์ตั้งแต่วันแรกที่ได้รับชัยชนะในการเลือกตั้ง โดยตัวเลขสามหมื่นกว่า และยังมีได้ตกลงมาใต้ระดับนั้นอีกเลย ในวันที่ 22 มีนาคมสแกนนี้ ดัชนีอยู่ไม่ต่ำกว่าสามหมื่นสองพันกว่า ที่ยิ่งใหญ่เหนือสิ่งอื่นใดได้แก่รัฐบัญญัติเยียวยาและกระตุ้นการเศรษฐกิจเกือบ 2 ล้านล้านดอลลาร์เพียงใน 50 วันแรกของการเป็นประธานาธิบดีดังกล่าวถึงแล้ว ขั้นต่อไปคงจะเป็นด้านโครงสร้างพื้นฐานทั่ว

ประเทศอีกประมาณ 3-4 ล้านล้านดอลลาร์อันน่าจะเป็นไปในทางสร้างเอกภาพภายในได้ แม้ปัญหาการควบคุมอาวุธปืนอาจจะแทรกเข้ามา จากเหตุการณ์การยิงฆ่าหมู่ (Mass shooting) ที่โบสถ์ในมลรัฐคอลลราโดเมื่อสามวันมานี้ ซึ่งหากวุฒิสภาที่เสียงกึ่งหนึ่งเท่านั้นจะล่าช้า ก็อาจใช้อำนาจบริหารออกคำสั่งแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ เพราะไบเดนมิได้ดำเนินการตามข่าวซึ่งประชาชนสนใจ แต่ตามลำดับความสำคัญก่อนหลังที่วางแผนไว้แล้ว

ที่กรุงบรัสเซลส์ซึ่งมีการประชุมระดับรัฐมนตรีต่างประเทศของภาคินาโต ประเด็นที่ได้มีการหารือกันได้แก่ความไม่อำนาจของจีนและสถานะของรัสเซีย โดยนายบลินเคนได้หารือกับรัฐมนตรีต่างประเทศเยอรมันเพื่อขอให้ทบวงโครงการก่อสร้างธรรมชาติจากรัสเซียในบริบทของความมั่นคง เนื่องจากสหรัฐเห็นว่าอาจไม่สอดคล้องกับมาตรการคว่ำบาตรรัสเซียทางเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นไปได้ว่าเยอรมนีคงจะเปลี่ยนแผนการได้ ในเมื่อบัดนี้ “America Is Back” และ “Trans-Atlantic Alliance Is Back” ตามความปรารถนาของแอนเจลา แมร์เคิล ซึ่งได้ขอรับรองให้ประธานาธิบดีโอบามาไปให้คำปรึกษาเมื่อโดนัลด์ ทรัมป์ได้รับเลือกเป็นประธานาธิบดีเมื่อปลายปี 2016 และเมื่อแมร์เคิลเดินทางไปหารือกับทรัมป์ที่กรุงวอชิงตัน เห็นว่าเซ็นไม่ขึ้น ก็ได้ให้ยุโรปพึ่งตนเองไปก่อน อันเป็นประสบการณ์เดียวกับมาครงแห่งฝรั่งเศส

ชาวอเมริกันและประเทศพันธมิตรในฝ่ายประชาธิปไตยได้เปรียบฝ่ายตรงข้ามที่ไต้หวัน ไบเดนมาเป็นผู้นำทันเวลาที่จะแก้ปัญหาทั้งภายนอกและภายในได้ คำกล่าวจากการให้สัมภาษณ์ครั้งแรกในห้องตะวันออกของทำเนียบขาวเมื่อวันที่ 25 มีนาคม 2021 แสดงชัดว่า ผู้นำในแบบ Transformational ซึ่งบัดนี้ไบเดนได้แปรเปลี่ยนไปเป็น ทำให้มั่นใจได้ว่าสหรัฐจะรักษาความเป็นผู้นำของฝ่ายประชาธิปไตยต่อไป และความพยายามของจีนที่จะ “แทนที่สหรัฐ” ต่อไปนั้น ไบเดนเองยืนยันว่าเป็นไปได้ยาก แม้เขาจะยอมชม สี จิ้นผิง ว่า “ฉลาด” ก็ตาม แต่อาจจะ “ฉลาด” ในการขจัดคู่แข่งทางการเมืองภายในกรอบการปกครองแบบคอมมิวนิสต์ของสาธารณรัฐประชาชนจีน เพื่อให้ตนเองเป็นผู้นำของประเทศแต่ผู้เดียวไปอีกพักใหญ่ เพราะตัว สี จิ้นผิง ในสายตาของไบเดน นั้น ไม่มีกระดูกประชาธิปไตยอยู่ในร่างกาย คำกล่าวถึงระบอบ

ประชาธิปไตยหรือ democracy ที่ ไบเดนใช้กับเผด็จการสีของจีน นั้น สะกดด้วยตัว
d เล็ก ตามที่เขาให้ใช้ในบันทึกทางการซึ่งแจกจ่ายไปทั่ว

ดร. มนัสพาสน์ ชูโต

ประธานคณะกรรมการปรับปรุงแนวทางการประชาสัมพันธ์

และการดำเนินงานด้านสารนิเทศของกระทรวงการต่างประเทศ

ประมวลรายงานและวิเคราะห์ข่าวระหว่างประเทศ

เดือนเมษายน 2021 (2564)

ประมวลรายงานและวิเคราะห์ข่าวระหว่างประเทศ

เดือนเมษายน 2021 (2564)

สถานการณ์ต่อต้านการรัฐประหารในเมียนมา ซึ่งได้รายงานและวิเคราะห์ไว้ โดยละเอียดในฉบับเดือนมีนาคมแทบจะวันต่อวันเพราะคาดการณ์ว่าอาจเกี่ยวข้องกับบริเวณชายแดนของไทย นั้น เกิดขึ้นจริงๆ เพราะความรุนแรงยิ่งขึ้นของการปราบปรามพวชนโดย Tatmadaw หรือกองทัพพม่า โดยใช้กำลังทั้งกองทัพบกและกองทัพอากาศได้บินเข้าโจมตีทิ้งระเบิด โดยล่าสุดประชาชนและกองกำลังชาติพันธุ์ ซึ่งเข้าใจว่าเป็นกะเหรี่ยงจาก Karen National Union-KNU และ Kachin Independence Army-KIA ส่วนไทใหญ่ หรือ Shan State Army-SSA หรือ RCSS นั้น จะเข้ามากับประชาชนที่หนีภัยด้วยหรือเปล่า ยังไม่ได้รับการยืนยัน แต่ทราบจากสื่อต่างประเทศที่กล่าวถึงเจ้ายอดศึก ซึ่งเป็นผู้บัญชาการของกองกำลังไทใหญ่ตั้งแต่ระยะที่ข้าพเจ้าเกษียณอายุราชการแล้ว แต่มีการติดต่อโดยส่วนตัวกับสำนักงานข้าหลวงใหญ่แห่งสหประชาชาติว่าด้วยผู้ลี้ภัยบางครั้งบางครั้งอันมีเรื่องเกี่ยวกับผู้อพยพจากพม่าด้วย

ตามรายงานทั้งของสำนักข่าวระหว่างประเทศเช่น BBC CNN and NHK (Japan) กับสำนักข่าวในประเทศเช่น 106 FM และ TNN WORLD ภาคภาษาไทย ความเคลื่อนไหวของสถานการณ์ด้านต่างๆ ในเมียนมาวันละหลายรอบทั้งวัน เช่นการที่รัฐบาลญี่ปุ่นตัดความช่วยเหลือทั้งหมดที่ให้แก่เมียนมา นายแอนโทนี บลิงเคน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐฯขอให้บริษัทห้างร้านในโลก (Global firms) ยุติการติดต่อธุรกิจทุกอย่างกับเมียนมา การที่ผู้ได้รับบาดเจ็บจากเมียนมาข้ามเข้ามาในเขตไทย โดยทางน้ำ ถ้อยแถลงของอธิบดีกรมสารนิเทศที่ขอให้เมียนมาใช้ความอดกลั้นในการใช้ความรุนแรงกับประชาชน และคำให้สัมภาษณ์ของรองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

ในส่วนที่เกี่ยวกับประชาชนจากเมียนมาซึ่งอยู่บริเวณชายแดนด้านเหนือของ ไทย นั้น ได้ทราบจากรายงานสดของคุณฐฎณีย์ เอียดศรีไชยของ “ข่าว 3 มิติ” ในระยะ หลังจากที่ฝ่ายทหารประกาศการหยุดยิงเป็นเวลา 1 เดือนแต่ไม่มีการตอบรับทราบ จากฝ่ายต่อต้านทุกฝ่ายว่า เมื่อคืนวันพุธที่ 31 มีนาคมได้ยินเสียงระเบิดจากเครื่องบิน และเสียงการต่อสู้กันจากทางฝั่งพม่าโดยในวันพฤหัสบดีที่ 1 เมษายนมีคนจากพม่าเข้า มาในเขตไทย 42 คน แต่ผู้สื่อข่าวมิได้ทราบว่าทางการไทยอนุญาตหรือไม่ อย่างไรก็ตามก็ ได้มีโอกาสชมรายงานและภาพวิดีโอจากชาวพม่าผ่านสื่อสังคมต่าง ๆ รวมทั้งวิดีโอเตอร์ ซึ่งไม่แต่เพียงยืนยันรายงานของคุณฐฎณีย์เท่านั้น ยังได้ทราบและเห็นภาพการโจมตี ทั้งระเบิดของกองทัพพม่าเพียง 6 ชั่วโมงหลังการประกาศหยุดยิง ทั้งที่เหมืองทองคำ ในเขตกะเหรี่ยงและที่โรงพยาบาลในโมนีวา และเมื่อคณะรัฐประหารได้ยกเลิก รัฐธรรมนูญฉบับปี 2008 ซึ่งคณะทหารยกร้างเอง ประชาชนก็ได้เผารัฐธรรมนูญฉบับ ใหม่และฉบับเก่าเท่าที่รวบรวมมาได้เป็นกองใหญ่บนข้างถนนในเมือง

ตามรายงานของ CNN ในวันที่ 1 เมษายน อันเป็นวันที่คณะมนตรีความมั่นคง แห่งสหประชาชาติเริ่มการหารือเป็นการภายในต่อ โดยได้ฟังรายงานจาก Schraner Burgener ผู้แทนพิเศษด้านเมียนมาของเลขาธิการสหประชาชาติ ซึ่งได้เตือนว่า สถานการณ์ปราบปรามผู้ประท้วงในเมียนมากำลังถึงขั้น Bloodbath อยู่แล้ว หาก ประชาคมระหว่างประเทศยังไม่ดำเนินการอย่างหนักแน่นเพียงพอ

ตามรายงานเดียวกัน เอกอัครราชทูตจีนได้ประณามเหตุการณ์ความรุนแรงใน เมียนมาเป็นครั้งแรก แต่มิได้เจาะจงว่า ฝ่ายใดเป็นผู้ก่อเหตุ และมีได้ออกมาตรการ คว่ำบาตร โดยได้แสดงความหวังว่า ทั้งสองฝ่ายจะมีทางตกลงให้สถานการณ์สงบลงได้ ซึ่งเป็นข้อความในถ้อยแถลงของคณะมนตรีความมั่นคง ที่สามารถออกมาเช่นนี้ได้ เพราะได้ยอมตามฝ่ายจีน มิฉะนั้นคำประณามไม่อาจจะปรากฏในถ้อยแถลงดังกล่าว ได้

อันที่จริง จีนหาประโยชน์ทางการทูตจากเรื่องนี้ในอีกทางหนึ่งด้วยการที่จะ กระชับมิตรกับกลุ่มอาเซียนในยามที่สหรัฐกำลังสร้างพันธมิตรกับอินเดียและประเทศ

ที่สนับสนุน Indo-Pacific Command และด้วยเหตุผลทางยุทธศาสตร์ของจีนเอง ในขณะที่จีนกำลังแผ่อำนาจยิ่งขึ้นในทะเลจีนใต้ ด้วยการจัดตั้งโครงสร้างบางอย่างขึ้น ในหมู่เกาะสแปรตลีย์และส่งเรือจับปลาถึง 220 ลำและเรือชนิดต่างๆ ไปวนเวียนอยู่ใน เขตเศรษฐกิจจำเพาะของฟิลิปปินส์ โดยนายหวัง อี้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการ ต่างประเทศจีนได้เยือนประเทศต่างๆ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้อยู่ขณะนี้ ดังปรากฏ ข้อความในถ้อยแถลงของคณะมนตรีความมั่นคงว่า จีนจะร่วมมือกับประเทศอาเซียน ในความพยายามที่จะแก้ปัญหาในเมียนมา แม้ฟิลิปปินส์จะได้ประท้วงการลुक้าเขต ทางทะเลตลอดมา เพราะขัดกับคำตัดสินของอนุญาโตตุลาการระหว่างประเทศเมื่อ หลายปีมาแล้วและกฎหมายทะเล

ประกาศของคณะรัฐประหารภายใต้ พลเอกอาวุโส มิน อ่อง หล่าย ที่จะหยุดยิง ตั้งแต่วันที่ 30 มีนาคมถึง 30 เมษายน นั้น ดูมุ่งหมายที่จะสร้างความแตกแยกระหว่าง กลุ่มชาติพันธุ์มากกว่า แต่หลายกลุ่มได้สนับสนุนประชาชนซึ่งยังคงต่อต้านการ รัฐประหารติดต่อกันมา จนมีผู้เสียชีวิตไปแล้วอย่างน้อย 550+ ศพ ในจำนวนนี้เป็นเด็ก 46 ศพ ตามตัวเลขจากองค์กรช่วยเหลือนักโทษการเมืองที่ถูกจับกุมคุมขังหรือ AAPP

เมื่อวันพฤหัสบดีที่ 1 เมษายน ออง ซาน ซู จี อดีตที่ปรึกษาแห่งรัฐซึ่งต้องถูกกัก บริเวณมาตั้งแต่วันถูกยึดอำนาจ ต้องขึ้นศาลโดยทาง Video link อีกครั้งหนึ่งพร้อมกับ อดีตรัฐมนตรีจากพรรคสันนิบาตแห่งชาติเพื่อประชาธิปไตย 3 คนและนาย Sean Turnell ชาวออสเตรเลียซึ่งเป็นที่ปรึกษาด้านเศรษฐกิจของเธอและถูกจับกุมไปคุมขัง มาแต่ต้นจนบัดนี้ ซึ่งทำให้ทราบทั้งหมดถูกข้อหาใหม่ว่ากระทำผิดตามกฎหมาย ความลับทางราชการ อันเป็นกฎหมายตั้งแต่สมัยที่พม่ายังเป็นเมืองขึ้นของอังกฤษ ส่วนความพยายามของรัฐบาลออสเตรเลียที่เรียกร้องให้ปล่อยตัว นาย Turnell กลับ ประเทศยังไม่ได้รับการตอบสนองจากคณะรัฐประหารแต่อย่างใด ข้อหาก่อนหน้านี้ที่ คณะทหารยึดยึดตั้งให้ ออง ซาน ซู จี ได้แก่การมีอุปกรณ์สื่อสารแบบวอล์คกี้ ทอล์คกี้โดยไม่มีใบอนุญาต การละเมิดกฎหมายว่าด้วยภัยพิบัติทางธรรมชาติ และการ รับสินบนเป็นเงิน 600,000 ดอลลาร์สหรัฐและทองคำหนัก 11 กิโลกรัม ตามคำกล่าว

ของนายความส่วนตัวของเธอ ซู จี ในวัย 75 ปียังมีสุขภาพดี แม้จะถูกกักตัวมาแล้ว สองเดือนเต็ม

เมื่อวันที่ 3 เมษายน เจ้ายอดศึก หัวหน้ากองกำลังฉานหรือไทใหญ่ ได้ให้สัมภาษณ์นาย Ivan Watson ผู้สื่อข่าว ซีเอ็นเอ็น ที่ฮ่องกง ว่าประชาชนชาวพม่าที่ออกมาประท้วงตามเมืองต่างๆ มักไม่มีอาวุธติดตัว มีแต่บางคนที่ใช้สิ่งที่เรียกว่า car wash อันหมายถึง Molotov cocktail หรือระเบิดขวดซึ่งทำง่าย ๆ แต่มีไม่มากนัก เพราะฝ่ายรัฐประหารมีอาวุธร้ายแรงและอาวุธหนักซึ่งใช้ในการปราบปรามประชาชน แม้จะได้ประกาศหยุดยิงแล้ว ส่วนนักหนังสือพิมพ์หญิงในชื่อว่า Thin Lei Win ได้ให้สัมภาษณ์ผ่าน skype จากกรุงโรม ในทำนองเดียวกัน ว่าทหารได้ตัดโทรศัพท์และควบคุมการติดต่อทางอินเทอร์เน็ตเป็นช่วง ๆ

ที่นครนิวยอร์ก ดร. ซา สะ หรือ ซา ซา จากพรรคสันนิบาตแห่งชาติเพื่อประชาธิปไตยและเป็นผู้แทนพิเศษของรัฐสภาสหภาพเมียนมาประจำสหประชาชาติ ซึ่งเคยกล่าวถึงก่อนนี้แล้วว่าได้ออกรายการ Hardtalk ของ บีบีซี กับ Stephen Sackur ได้กล่าวถึงการที่สมาชิกสภาที่ได้รับเลือกตั้งจากเขตต่างๆ ในเมียนมา (และอยู่ในต่างประเทศ) ได้จัดตั้ง Committee Representing Pyidaungsu Hlattaw หรือ CRPH อันหมายความว่าในภาษาไทยว่า “คณะกรรมการสมาชิกรัฐสภาเมียนมา” ขึ้นจาก พรรค NLD and Non NLD

ตามคำชี้แจงของโฆษกคณะกรรมการฯ เมื่อวันที่ 31 มีนาคม คณะกรรมการได้จัดทำ Interim Government Roadmap ให้ประชาชนในประเทศเพิ่มการอารยะขัดขืนเป็นขบวนการ อันจะทำให้คณะรัฐประหารปฏิบัติการต่อไปไม่ได้ โดยคณะกรรมการนี้ได้ออกกฎบัตรหรือ Federal Democracy Charter เป็นพื้นฐานในการจัดตั้ง a democratic federation in Myanmar ต่อไป ยกเลิกรัฐธรรมนูญฉบับปี 2008 และให้มี Federal Union Army อันประกอบด้วยทหารอาสาซึ่งจะไม่ใช่ความรุนแรงกับพลเรือน และกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ โดยมีพลเรือนเป็นผู้นำ ทั้งหมดนี้เป็นส่วนสำคัญของ Myanmar's Spring Revolution แต่จะเกิดสงครามกลางเมืองหรือไม่ ขึ้นอยู่กับการ

กระทำของฝ่ายรัฐประหาร ซึ่งข้าพเจ้าขอเสริมว่า ขึ้นอยู่กับการนิยามว่าอะไรคือ สงครามกลางเมือง

สื่อทางการของฝ่ายรัฐประหารแถลงว่า การกระทำของ CRPH เป็นการทรยศ ต่อชาติ เพราะละเมิดกฎหมายฉบับปี 1957 ว่าด้วย Unlawful Association Act

ที่กล่าวถึง CRPH เพราะในรายงานจากเมียสมาของ Clarissa Ward ผู้สื่อข่าว ระหว่างประเทศอาวุโสของ ซีเอ็นเอ็น เมื่อวันที่ 5 เมษายน ซึ่งเป็นผู้สื่อข่าวจาก ต่างประเทศคนแรกที่ได้รับอนุญาตจากคณะทหารให้เข้าไปทำข่าวในเมียนมาตั้งแต่ เกิดรัฐประหาร อันจะได้รายงานในลำดับต่อไป ได้เห็นโปสเตอร์ของ CRPH ติดอยู่บน เสาข้างถนนที่เธอบังเอิญผ่านไป รายงานของ Ward ปรากฏทาง CNN ครั้งแรกเมื่อ เย็นวันที่ 5 เมษายน ตามเวลาในประเทศไทย และได้รับการนำเสนออีกทุกวัน ๆ วันละ หลายรอบ ส่วนภาพประกอบ นั้น บางตอนเปลี่ยนไปบ้าง โดยเพิ่มขึ้นจากตอนแรก และสถานีได้เสนอข่าวล่าด้วย เช่นจำนวนคนที่ถูกทหารยิงตายซึ่งในวันที่ 9 เมษายน อยู่ที่อย่างน้อย 600+ ศพ และภาพเอกอัครราชทูต จอ ชัวร์ มิน ญ กรุงลอนดอน ที่ถูก ทหารเมียนมา “ไล่ออกจากสถานทูต” ทำให้ต้องไปพักในรถยนต์จนรุ่งเช้าและได้รับ สารทางทวิตเตอร์ส่วนตัวของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสหราชอาณาจักรแสดงความชื่นชมและเห็นใจ ที่ใช้คำว่า “ส่วนตัว” เพราะเป็นกรณีทางการ ทูต ที่ประเทศเจ้าภาพจะทำได้ ก็คือการให้หรือไม่ให้ความเห็นชอบกับผู้ที่รัฐบาลเมียน มาเสนอให้มาเป็นเอกอัครราชทูตคนใหม่ ขอเสริมว่าที่ทางเดินเท้าหน้าสถาน เอกอัครราชทูตแถวเขต Mayfair มีชาวพม่าจำนวนมากยืนอยู่ซึ่งมิได้สนับสนุนการ กระทำของคณะรัฐประหาร และในวันต่อมา ทางภาษาอังกฤษได้จัดบ้านพักให้อดีต เอกอัครราชทูตโดยให้อยู่ในประเทศต่อไปด้วยความปลอดภัย และมีรายงานด้วยว่า คณะรัฐประหารได้ปลดข้าราชการกระทรวงการต่างประเทศออกจากตำแหน่งรวมทั้ง ผู้แทนทางการทูตที่ประจำอยู่ในต่างประเทศอีกเป็นจำนวนมาก อันเป็นแบบแผนที่ทำ ในอดีตเมื่อทหารครองอำนาจปกครอง

ดังที่กล่าวถึงแล้ว ในช่วงต้นเดือนเมษายน ศกนี้ Clarissa Ward จาก ซีเอ็นเอ็น ได้เสนอรายงาน Exclusive ว่ามิใช่เป็นเรื่องง่ายที่ฝ่ายทหารซึ่งยึดอำนาจไปจากรัฐบาลที่ได้รับเลือกตั้งมาอย่างถูกต้องจะอนุญาตให้เธอเข้าไปทำข่าว เนื่องจากทุกก้าวต้องอยู่ในสายตาของคณะทหาร เมื่อเธอขอไปพักในโรงแรม ทหารก็ไม่ยอม และให้เธอพักที่ military compound ซึ่งเธอได้กล่าวว่าเธอพักอยู่ในนครย่างกุ้ง 3 วัน ส่วนตลาดที่เธอไปพบกับชาวพม่าจำนวนหนึ่งนั้นมีชื่อว่ามิงกาลาดอน อันเป็นชื่อเดียวกับที่ตั้งท่าอากาศยานระหว่างประเทศสมัยที่ย่างกุ้งเป็นเมืองหลวง นอกจากนี้ เธอได้ไปยังเขตที่เธอเรียกว่า North Okkalapa Township และได้ไปยัง Naypitaw อันเป็นเมืองหลวงใหม่ซึ่งเธอตั้งข้อสังเกตว่าสร้างขึ้นที่อดีตป่าอย่างหุรหาค่อนข้างว่างเปล่า แม้จะมีทางหลวงกว้างใหญ่ถึง 12 lanes

ในฐานะผู้สื่อข่าวระหว่างประเทศอาวุโส Clarissa Ward ได้ทำการบ้านเกี่ยวกับสถานการณ์ในเมียนมาดีพอสมควร แม้กระทั่งชื่อของชาวพม่าที่ถูกทหารใช้นโยบาย shoot to kill โดยเธอมีวิดีโอ คลิปประกอบด้วย ซึ่งเธอใช้ถามโฆษกทหารที่จะได้กล่าวถึงต่อไป

รถที่นำเธอไปในที่ต่างๆ ในเมืองทั้งที่ย่างกุ้งและที่อื่นเป็นรถแก๊งซึ่งทหารจัดให้มีขบวนติดตามถึง 6 คันพร้อมกำลังเต็มที สถานที่ทุกแห่งที่ Clarissa Ward ไปแวะเยือนจะได้รับการสำรวจตรวจตราอย่างละเอียดทั้งก่อนหน้าและหลังจากนั้น ซึ่งเธอเองได้ใช้คำว่า การเยือนของเธอ นั้น ทหารได้ “choreograph” ไว้ว่าจะไปที่ใดบ้าง เพราะเธอไปพร้อมคณะบันทึกภาพโทรทัศน์ ซึ่งคณะที่ติดตามเธอไปก็บันทึกทั้งเสียงและภาพที่เธอพูดจากับหนุ่มสาวบางคน ซึ่งเมื่อเธอถามเขาเหล่านั้นก็ได้รับคำบอกเล่าว่าเพื่อความปลอดภัยทั้งของเขาและเธอเอง จึงต้องรีบถามและรีบตอบ แต่มีเวลาเล็กน้อยที่ปรากฏภาพว่า เธอเดินไปคนเดียว ประเด็นสำคัญได้แก่คำกล่าวของเธอที่ว่า คณะทหารไม่ได้รับ “enormous support” จากประชาชนในทุกที่ภายในประเทศ นักเคลื่อนไหวและหญิงชายที่เธอพบบางคนกล่าวพูดว่าไม่มีใครเห็นด้วยกับทหารและการรัฐประหาร เพราะพวกเขาต้องการ “Justice, Justice, we want Justice” โดยชายคนดังกล่าวได้ชู 3 นิ้ว หญิงสาวคนหนึ่งกล่าวกับเธอว่า “We had democracy for only ten

years.” ที่ตลาดมิงกาลาดอน มีคนเดินพลุกพล่านไม่น้อย แต่ก็เห็นทหารพร้อมอาวุธเดินตรวจอยู่ทั่วไป ภาพหนึ่งเป็นโรงงานของจีนที่พังราบเพราะอัคคีภัย (เข้าใจว่าคงเป็นโรงงานในเขตอุตสาหกรรมที่ถูกเพลิงไหม้เมื่อเดือนก่อนซึ่งไม่ทราบว่าเป็นฝีมือฝ่ายใด) ส่วนประชาชนที่เดินขบวนในท้องถนนซึ่งช่างภาพถ่ายมา ต่างชู 3 นิ้ว เป็นการแสดงความไม่ยอมรับคณะทหารด้วยกัน ดูไม่มีใครเกรงกลัวทหารที่ตามเธอไปเลย Clarissa Ward ซึ่งนั่งอยู่ในรถเก๋งก็ได้บรรยายภาพ “ชูสามนิ้ว จาก Hunger Games เป็นเครื่องหมายของการประท้วง” มีเสียงเคาะ “pots and pans” อยู่ในพื้นทีหลายแห่งตามประเพณี “ขับไล่ evil spirit” เธอเสริมว่าความเคลื่อนไหวทั้งหมดเป็นส่วนหนึ่งของสิ่งที่เธอทราบมาว่าเป็น “Spring Revolution” ซึ่งอุบัติขึ้นแล้ว

ที่กรุงเนปิดอ Clarissa ได้มีโอกาสสัมภาษณ์พลตรี Zaw Min Tun โฆษกที่ทางการสั่งให้มาตอบคำถาม สังเกตได้ว่า หน้าเขาไม่มีรอยยิ้มแม้แต่น้อยที่พูดตอบเป็นภาษาพม่า โดยมีเสียงล่ามภาษาอังกฤษอยู่ข้างเธอ และชาวพม่า 3-4 คนกำกับอยู่ด้วย เข้าใจว่าเป็นเจ้าหน้าที่การข่าว

โดยที่เป็นห้องโถงใหญ่ของพิพิธภัณฑสถานที่มีภาพของอู ออง ซาน ประดับอยู่บนฝาผนัง Clarissa จึงถามว่า หากเขา (ออง ซาน) อยู่ทุกวันนี้ คิดว่าเขาจะว่าอย่างไร? มินทุนตอบทันทีว่า “ถ้าออง ซานอยู่ทุกวันนี้ เขาก็ต้องว่า ลูกสาวเรานั้นโง่ (You are such a fool)” Clarissa มั่นใจว่า คำตอบเช่นนั้นคงจะมีได้เป็นความรู้สึกของทหารคนอื่นบางคนซึ่งอยู่ในที่นั้น แต่ข้าพเจ้าขอเสริมว่า ทหารส่วนใหญ่ในภาพข่าวคงเกิดไม่ทันระยะที่ชาวพม่ายังบูชาความกล้าหาญของโบโยคอง ซาน (Boyoke หมายถึงนายพล) เพราะไม่แน่ใจว่า หลุมฝังศพของออง ซาน ซึ่งมีชื่อว่า “Martyr Mausoleum” ที่ข้าพเจ้าเคยไปคารวะทุกครั้งที่มีวีไอพีจากเมืองไทยไป และถูกสายลับจากเกาหลีเหนือวางระเบิดทำลายไปเพื่อสังหารคณะวีไอพีจากเกาหลีใต้ที่ไปคารวะหลายปีหลังจากที่ข้าพเจ้าย้ายกลับประเทศไทยแล้ว นั้น ไม่ได้ข่าวว่ามี การสร้างขึ้นใหม่หรือไม่ เพราะที่เก่าเสียหาย

หมด และเมื่อซู จี ได้มาเป็นตำแหน่งสูงตั้งแต่ประมาณ 2015 เธอก็ไม่มีอำนาจพอที่จะสั่งทหารให้ทำ

โฆษกตอบคำถามที่ว่า ทำไมถึงอนุญาตให้เธอเข้าไปทำข่าว ว่าเพราะต้องการให้ต่างประเทศได้ทราบมุมมองของคณะทหาร แทนการรับข่าวบิดเบือนที่แพร่อยู่ในต่างประเทศ คนที่ไม่รู้เรื่องก่อความวุ่นวาย “หนวกหู” ถามว่าทำไมต้องใช้ความรุนแรง เขาปฏิเสธ อ้างว่าเจ้าหน้าที่ใช้ความนุ่มนวลเสมอ “แต่พวก violators มิได้ใช้เฉพาะอิฐหิน แต่ขว้าง Molotov cocktail, slingshots, แม้แต่ kerosene เผาสถานที่หลายแห่ง” เมื่อถามว่า โรงงานทอผ้าและโรงงานอื่นๆ ที่ถูกเผา ใครรับผิดชอบ เขาว่ากำลังสอบสวนอยู่ คงเป็นพวกก่อความไม่สงบ เมื่อเธอแย้งว่าประชาชนเขาไม่ทราบว่าเป็นฝีมือใคร โฆษกบอกว่าพวกนี้ก่อเหตุขึ้น “เป็นผู้ก่อการร้าย (terrorists/anarchists) แล้วโทษคนอื่น” เมื่อถามว่าเพราะเหตุใด ชายและหญิงที่เธอเข้าไปพูดคุยที่ตลาด (มิงกาลาดอน) จึงถูกจับ Clarissa Ward รายงานว่า เธอทราบว่ามีคนถูกจับไป 11 คน แต่ 8 คนได้รับการปล่อยตัวแล้ว พวกนี้อ้างว่า เขาต้องการประชาธิปไตย ซึ่งทางการก็จะให้มีประชาธิปไตย โดยจะให้มีการเลือกตั้งในหนึ่งถึงสองปีนี้ แต่เธอเสริมว่า ฝ่ายทหารต้องการจะครองอำนาจสืบต่อไป ในรายงานของเธอ หญิงมากกว่า 2 คนซูบ้ำยว่า “Please save our country”

ตามรายงานที่ข้าพเจ้าได้รับมา อย่างน้อยหญิงสาวชาวพม่า 3 คนในชื่อว่า Ma Nay Zar Chi Shine Ma Yin Thet Tin และ Ma Phoo Mon Kyaw ซึ่งได้พูดคุยกับ Clarissa Ward ที่ตลาด ยังถูกคุมขังอยู่ แต่เธอได้แสดงคลิป “ความ มิง ลาร์ อายุ 17 ซึ่งเดินอยู่ข้างถนน ถูกทหารบนท้ายรถกระบะยกปืนยาวยิงล้มข้างถนน กระสุนเข้าไปในสมอง ไหนว่าไม่ทำร้ายประชาชน?” ในรายงานของสหประชาชาติ เด็กอายุ 14 “ซุน ซุน อ่อง ก็ถูกฆ่า” มิน ทุนว่า เขาไม่ฆ่าเด็กหรอก ซึ่งเธอแย้งว่า ตามรายงานของสหประชาชาติ เด็กถูกฆ่าไปไม่น้อยกว่า 44 คน มิน ทุน มิได้ตอบแต่อย่างใด แต่ยกประเด็นอื่นมาพูด

ในรายงานของ Clarissa Ward ซึ่งปรากฏใน CNN Online เธอรู้สึกทึ่งว่า ทหารเมียนมามีได้เป็นหนึ่งเดียว เพราะเธอพอสังเกตได้ในฐานะที่ Clarissa Ward สื่อข่าวมา

นานและเห็นสัญญาณแจ้งชัดว่า วิธีการของ Tatmadaw หรือกองทัพเมียนมาที่กุมอำนาจด้วยการกดขี่และโหดร้ายต่อประชาชนอยู่ตลอดเวลา เพราะรู้้อยู่แก่ใจว่า ทั้งประเทศทหารไม่ได้รับความสนับสนุนจากปวงชนเลย ดังที่เธอกล่าว: “that I had seen far too many civil wars had erupted from such (brutal) tactics.”

เศษกระดาษเล็กๆ ที่หญิงสาวชาวพม่าแอบมอบให้แก่เธอมีข้อความว่า “Dear Clarissa Ward, please let know the world what is really happened in Myanmar. . .We civilians don’t want military junta.”

ด้วยการรายงานทุกสิ่งทุกอย่างที่เธอพบเห็นในเมียนมาและการให้สัมภาษณ์ประกอบสถานการณ์ต่างๆ ที่เป็นข่าวเกี่ยวกับเมียนมาติดต่อกันมากกว่า 6 วันจนถึงวันที่ 10 เมษายนและจะรายงานต่อไป วันละหลายรอบ Clarissa Ward ได้ทำตามคำขอร้องของหญิงสาวชาวเมียนมาและเพื่อนร่วมชาติของเธอ รวมทั้งกลุ่มชาติพันธุ์อีกเป็นจำนวนมาก ซึ่งเธอไม่มีโอกาสได้พบ

ตามรายงานของ CNN ในวันที่ 11 เมษายน “security forces used heavy weapons to fire on 82 civilians killing them in Bago on Friday, using assault rifles, rocket-propelled grenades, sending peoples fleeing in all directions.” รวมจำนวนผู้เสียชีวิตตั้งแต่การรัฐประหารในวันที่ 1 กุมภาพันธ์ ได้ไม่น้อยกว่า 700 ศพ มีรายงานที่อ้างข่าวของสถานีทางการด้วยว่า ศาลได้ตัดสินให้ประหารชีวิตพลเรือนอีก 19 คน ไม่ทราบด้วยข้อหาอะไร ผู้รายงานได้แก่ Paula Hancocks ซึ่งปกติเป็นผู้สื่อข่าวประจำเกาหลีใต้ แต่ได้ย้ายมารายงานจากกรุงเทพฯ เธอได้เทียบเหตุการณ์ในเมียนมากับคำที่ถูกใช้ในกัมพูชาสมัยเขมรแดงว่า “Killing Field” แสดงว่า CNN คาดหมายว่าคงจะเกิดเรื่องใหญ่ในเมียนมาในไม่ช้านี้ อันเป็นความคาดหมายของ Clarissa Ward ว่าคงจะหลีกเลี่ยงสงครามกลางเมืองไม่ได้ ซึ่งข้าพเจ้ายังไม่อาจสรุปได้ถึงขั้นนั้นในขั้นนี้ เพราะขึ้นอยู่กับคำนิยาม หากจะถือว่าประชาชนต่อต้านคณะรัฐประหารโดยปราศจากอาวุธ ก็เป็นสงครามกลางเมืองในระดับหนึ่ง ตัวแปรคือความร่วมมือโดยกองกำลังของชาติพันธุ์ที่มีอาวุธ อันยังมีสมรรถภาพจำกัด เพราะทหารพม่ามีอาวุธหลากหลายหรือ

อำนาจยิ่งมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากรัสเซียและจีนดังที่จะได้บรรยายต่อไป แต่ในขณะเดียวกัน เยาวชนที่ต่อต้านเผด็จการทหารมาตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ใช้สื่อสังคมและสื่ออื่น ๆ ตามเทคโนโลยีทันสมัยในการประสานกิจกรรมของกลุ่มต่างๆ เกินกว่าที่ทหารจะควบคุมได้ง่ายๆ จึงสามารถหลบเลี่ยงการประจันหน้ากับฝ่ายทหาร การต่อต้านจึงมีหลายรูปแบบ แต่มีขึ้นทั่วประเทศแทบทุกวัน ไม่แต่เท่านั้น ชาวพม่าอีกเป็นจำนวนมากที่อยู่ในต่างประเทศก็เป็นห่วงกังวลในความรุนแรงที่ทหารใช้แก่ประชาชน รวมทั้งหลายล้านคนที่อยู่ในประเทศไทยซึ่งมีพรมแดนติดต่อกับเมียนมา กว่า 2,400 กิโลเมตร ก็ได้เฝ้าติดตามเหตุการณ์ในประเทศของตนอย่างใกล้ชิดด้วยความหวังว่านานาชาติจะช่วยเหลือประชาชนชาวเมียนมาในทางที่จะช่วยให้เขามีอนาคตที่ดีได้ แม้สื่อพม่าที่ตั้งอยู่ในประเทศไทยก็ได้รายงานความเคลื่อนไหวในเมืองต่างๆ ด้วยความสนใจและมีความหวังไม่ต่างกัน

Paula Hancocks เสนอรายงานเกี่ยวกับเหตุการณ์ปราบปรามประชาชนที่บาโก ซึ่งคงจะเป็นพะโค (อันจะได้แก่หงสาวดีในอดีต) อีกหลายครั้งในวันนี้ ที่ 12 เมษายน และการที่ ออง ซาน ซู จี ต้องขึ้นศาลโดยผ่านวิดีโอ ลิ้งค์อีก ว่าทหารได้ตั้งข้อหาที่หนักแก่เธอ ซึ่งชัดเจนว่า ทหารต้องการให้เธอพ้นสายตาของประชาชนที่ยังนิยมเธออย่างมาก นอกจากนั้นทหารยังได้นำศพที่ถูกยิงตายไปก่ายกองกันใน mortuary จนเต็มไปหมด ยากที่ครอบครัวจะไปค้นหาเพื่อนำไปทำบุญตามประเพณี ถ้าอยากจะได้ศพไปก็ต่อชื่อจากทหาร ในขั้นนี้ไม่ทราบว่าจะศพเท่าไร

ต้องไม่ลืมว่าสถานการณ์ในเมียนมา นั้น ต่างจากซีเรียซึ่งรัสเซียมีฐานทัพอากาศที่ลาดตาเกียพร้อมเครื่องบินทันสมัยรุ่นซุกออยและมีหลายแบบ ฐานยิงขีปนาวุธทั้งแซม 300 และแซม 400 ฐานที่ตั้งทหารบกและส่งกำลังบำรุงในหลายพื้นที่และฐานทัพอากาศที่สามารถยิงอาวุธทางยุทธศาสตร์ได้ทางฝั่งตะวันตกของซีเรียในทะเลเมดิเตอร์เรเนียนอันเป็นภัยคุกคามต่อทั้งนาโต้และอเมริกาเหนือ แม้แต่ในทะเลดำ รัสเซียยังคงยิงขีปนาวุธข้ามมาถึงยูทภูมิในซีเรียได้อีกด้วย หากจะเทียบกับซีเรีย ก็พอได้ในระยะแรกของอาหรับสปริงในปี 2011 ซึ่งแปรสภาพเป็นสงครามกลางเมืองเมื่อ

อาสาสมัครกำลังปราบปรามอย่างหนัก หลังจากนั้น รูปการณ์เปลี่ยนไป เมื่อรัสเซียเข้าไปตั้งฐานบินที่ลาตาเกียและฐานทัพเรือทางฟากตะวันตกซึ่งยังคงอยู่จนทุกวันนี้

เรื่องเกี่ยวกับเมียนมาหรือพม่ายังมีอีกหลายมิติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งมิติระหว่างประเทศ อันได้แก่ความเกี่ยวพันของมหาอำนาจ ที่ไม่อาจมองข้ามได้คือรัสเซียและสาธารณรัฐประชาชนจีนในบริบทปัจจุบัน

ในระยะสงครามโลกครั้งที่ 2 พม่ามีกลุ่มการเมือง ซึ่งมีชื่อต่อมาว่า Anti-FASCIST People's Freedom League-AFPFL โดยมีอู ออง ซานเป็นผู้นำ ส่วนสมาชิกประกอบด้วยพวกที่มีความโน้มเอียงไปต่างๆ กัน¹ หัวหน้าชาวพม่าที่นิยมลัทธิฝ่ายซ้ายหรือคอมมิวนิสต์คนหนึ่งได้แก่ Thakin Soe จึงไม่น่าแปลกใจที่มีการจัดตั้งพรรคคอมมิวนิสต์พม่าขึ้น แต่อิทธิพลของสหภาพโซเวียตในพม่าขึ้นๆ ลงๆ เพราะความแปรเปลี่ยนของลำดับความสำคัญด้านยุทธศาสตร์และนโยบายต่างประเทศของสหภาพโซเวียตเอง สมัยหนึ่ง อูนู นายกรัฐมนตรีพม่าได้ไปเยือนกรุงมอสโก และผู้นำโซเวียต 2 คน ได้มาเยือนกรุงย่างกุ้ง และนิคิตา ครุชชอฟ ได้ก่อสร้างโรงแรมติดกับทะเลสาปอินย่าในกรุงย่างกุ้งด้วยแบบและโครงสร้างใหญ่แบบที่พอเห็นได้ในกรุงมอสโก ซึ่งข้าพเจ้าได้ไปพักเมื่อไปประจำการในปี 1965 หรือ 2508 ก่อนที่จะย้ายเข้าบ้านพัก เข้าใจว่าครุชชอฟได้ช่วยก่อสร้างโรงพยาบาลที่เมืองตองยี อันเป็น Hill Station ในรัฐฉานภาคใต้แต่ข้าพเจ้ามิได้เห็นคราวไปเยือนที่นั่นเมื่อปี 1966 และโรงเรียนช่างเทคนิคอีกแห่งหนึ่งด้วย

ความสัมพันธ์กับพม่าลดความสำคัญลงในสมัยเซอร์เก กอร์บาชอฟเป็นผู้นำ อันประจวบกับระยะประจำการ ณ กรุงมอสโกของข้าพเจ้าพอดี สถานการณ์ทาง

¹ อันเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในหลายประเทศเมืองขึ้น หลังจากที่ถูกกองทัพเรือญี่ปุ่นได้ชัยชนะเหนือกองเรือรัสเซียที่ไซบีเรียในปี 1905 แสดงว่าคน “ผิวเหลือง” สามารถเอาชนะ “คนผิวขาว” ได้ ขบวนการกู้ชาติจึงค่อยๆ เกิดขึ้นในเอเชีย และอีกหลายปีต่อจากนั้น ขบวนการต่อสู้เพื่อเอกราชจึงก่อตัวขึ้น โดยฝ่ายซ้ายและคอมมิวนิสต์ได้พยายามเข้ามาแทรกแซง

เศรษฐกิจไม่สู้จะดีนัก แต่ก็เป็นที่แรกที่ร้าน “แม็คโดนัลด์” ไปเปิดในกรุงมอสโกซึ่ง
แน่นอนว่าได้รับความนิยมมาก มีคนนับหมื่นเรียงคิวเพื่อเข้าซื้อทุกวัน

ความสัมพันธ์ฉันมิตรกับพม่ามากระชับขึ้นอีกและน่าจะมียุทธศาสตร์กับ
สถานการณ์ในเมียนมาเมื่อเวลาตีเมียะ ปูตินเข้ามาเป็นผู้นำของสหพันธรัฐเซีย ด้วย
การจำหน่ายอาวุธนาซานิดให้แก่กองทัพเมียนมาและใช้นโยบายทั้ง Smart Power
กับ Soft Power ของการทูตสาธารณะเป็นเครื่องมือ

อันที่จริง สหภาพโซเวียตพยายามที่จะจำหน่ายอาวุธทันสมัยให้กับประเทศใน
เอเชียตะวันออกเฉียงใต้รวมทั้งไทยและพม่ามานานปี เช่นในปี 1989 ทางทหารโซเวียต
ได้จัดแสดงสมรรถนะของเครื่องบินทันสมัยรุ่น MIG 29 ซึ่งในปีนั้นยังเป็นรุ่นค่อนข้าง
ใหม่ให้แก่คณะผู้ไปเยือนระดับสูงจากไทย และจากประเทศเช่นพม่าด้วย โดยพม่าได้
จัดซื้อเครื่องบิน MIG 29 สีเครื่องเข้าประจำการในปี 2001 อันแน่นอนว่า ได้ส่ง
นายทหารไปฝึกบินก่อนหน้านั้น เพราะในปีต่อมา คือ 2002 ได้ซื้อไปอีก 10 เครื่อง
และจัดตั้ง United Aircraft Corporation ขึ้นที่นครย่างกุ้ง และกองทัพอากาศเมียนมาได้
จัดซื้อ Mi-35 Hind Helicopter Gunships และ Mi-17 Transport Helicopter อันติดอาวุธ
ได้ด้วย ซึ่งใช้ในการโจมตี Kachin Independence Army-KIA ในปี 2012-2013 ที่ Kokang
และในปี 2015 ได้ซื้อปืนกลหนัก และ Rocket Launchers กับรถถังแบบ T-72 และ
ยานเกราะผ่านยูเครน? สรรพอาวุธและแสนยานุภาพเหล่านี้ปรากฏในการสวนสนาม
ใหญ่เนื่องในวันกองทัพ ที่ 27 มีนาคม ศกนี้ ส่วนเครื่องบิน นั้น ได้ใช้ในการข่มขวัญ
ประชาชนหลังจากรัฐประหาร เมื่อวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2021 และในการโจมตีที่
ระเบิดกองกำลังกะเหรี่ยงและคะฉิ่นตลอดมา อันเป็นครั้งแรกสำหรับกะเหรี่ยงในรอบ
20 ปี เมื่อต้นเดือนเมษายน

ส่วนการฝึกอบรม นั้น เมียนมาได้ส่งทหารไปอบรมทางวิทยาศาสตร์และ
ทางด้านการบินในรัสเซียตลอดทศวรรษ 1990's จนถึงเดือนมิถุนายน 2010 รัฐบาลเต็ง
เส่งได้ยกเลิกการส่งทหารไปฝึกในรัสเซียเพื่อเปิดทางติดต่อกับตะวันตกและลดการ
พึ่งพาจีน

ก่อนหน้านั้น ทราบกันว่าสาธารณรัฐประชาชนจีนมีผลประโยชน์ทางยุทธศาสตร์ในเมียนมาเพราะเป็นทางออกสู่มหาสมุทรอินเดีย จึงเป็นแหล่งที่มาของอาวุธประเภทต่างๆ โดยจีนได้ลงทุนไม่น้อยในเมียนมา ทั้งในด้านคมนาคมขนส่งและอุตสาหกรรม มีข่าวอยู่เสมอว่าคนจีนจำนวนมากได้ไปตั้งถิ่นฐานในเมียนมาตามโครงการต่างๆ จนเมื่อรัฐบาลทหารเมียนมาเห็นว่ารัสเซียต้องการหารายได้จากการขายอาวุธ ขณะที่เมียนมาประสงค์จะลดการพึ่งพาจีนในด้านนี้อาจจะเนื่องจากจีนอยู่ใกล้เมียนมาเกินไปจนไม่สู้จะไว้วางใจ ต่างจากรัสเซียซึ่งอยู่ห่างไปในยุโรป

ความใกล้ชิดกับรัสเซียอีกประการหนึ่งได้แก่การที่มิน อ่อง หล่าย ได้ไปฟื้นฟูความสัมพันธ์และความร่วมมือในด้านต่างๆ กับรัสเซียเมื่อเดือนมิถุนายน 2013 และได้รับเกียรติกับการต้อนรับที่ดีมาก ซึ่งมิน อ่อง หล่ายทราบดีว่ามหาวิทยาลัยย่างกุ้งมีการสอนภาษารัสเซียมานาน เช่นเดียวกับวิทยุมอสโคว์ภาคภาษาพม่า และศูนย์วัฒนธรรมของรัสเซีย มิน อ่อง หล่ายทราบดีเช่นกันว่ากรณีโรฮิงญาที่เข้าไปสู่คณะกรรมการความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ นั้น สิทธิที่ยังของรัสเซียและจีนปกป้องเมียนมาได้

จึงไม่น่าจะแปลกใจว่ารัสเซียโดย Alexander Vasilyevich Formin รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหมรัสเซีย ซึ่งมาร่วมในพิธีสวนสนามใหญ่วันกองทัพเมื่อวันที่ 27 มีนาคม พร้อมคณะทหารจากรัสเซียหลายคน ได้เป็นแขกพิเศษของพลเอกอาวุโส มิน อ่อง หล่าย ในชุดราตรีสีโมสร เมื่อวันก่อนวันที่ 1 กุมภาพันธ์อันเป็นวันก่อการรัฐประหาร เพื่อเปิด Military High-Tech Multimedia Complex ของบุตรชายของมิน อ่อง หล่าย มีการตีพิมพ์ข่าวการยึดอำนาจในวันรุ่งขึ้นด้วย ตามรายงานของ Bertil Lintner นักหนังสือพิมพ์ชาวสวีเดนใน Asia Times ซึ่งทราบเรื่องเกี่ยวกับพม่ามาหลายสิบปี และเคยทำรายงานให้แก่ Far Eastern Economic Review ด้วย

ตั้งแต่การพยายามก่อการกบฏโดยผู้ก่อการร้ายภายในประเทศซึ่งผู้ที่กำลังจะเป็น "อดีต" ประธานาธิบดีโดนัลด์ เจ. ทรัมป์ใช้ความเท็จปลุกปั่นให้บุกเข้าไปในตึกรัฐสภาหรือที่รู้จักกันว่า Capitol เพื่อขัดขวางการประกาศผลการเลือกตั้งที่เขาเป็นผู้พ่ายแพ้อย่างชัดแจ้งเมื่อวันที่ 6 มกราคม ปี 2021 ทำให้พิธีการประกาศผลต้องสะดุดหยุดลงพักใหญ่ โดยที่วุฒิสมาชิกและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต้องหลบลิ้นหนีภัยไปหลบซ่อนในที่ต่างๆ เนื่องจากผู้ก่อการร้ายได้ส่งเสียงจะเอาชีวิต และตำรวจรัฐสภากับคนบริสุทธ์ที่ตักอยู่ในวงล้อม 5 คนถึงแก่ชีวิต

นับแต่วันที่น่าสลดใจนั้นมา มีรายงานข่าวกรองจากหลายแหล่งว่า อาคารอันเป็นสัญลักษณ์ของความเป็นประชาธิปไตยที่สหรัฐอเมริกาภูมิใจยิ่ง จะถูกโจมตีอีกทางการจิงส่งกองกำลังทั้ง National Guards จำนวนนับหมื่น และเพิ่มกำลังตำรวจประจำอาคารรัฐสภาให้มากขึ้น กับสร้างรั้วเหล็กและตั้งแบ่นกีดขวาง โดยติดตั้งกล้องทีวีวงจรปิดไว้ทั่วอาณาบริเวณ ส่วนรถตำรวจ นั้น ได้วิ่งตรวจการณ์อยู่ตลอดเวลา

การเตรียมการป้องกันภัยดังกล่าว ทำให้นาย Fareed Zakaria ผู้จัดรายการ Global Public Square อันเป็นรายการวิเคราะห์และวิจารณ์การเมืองทั้งภายในและระหว่างประเทศประจำวันอาทิตย์ทาง CNN วันหนึ่งให้ความเห็นว่า การปิดล้อมระวางภัยเช่นนี้ดูจะไม่สอดคล้องกับระบอบประชาธิปไตยที่เดิยวันัก เนื่องจากไม่อำนวยความสะดวกประชาชนเข้าถึงสถานที่สำคัญเช่นอาคารรัฐสภา รั้วที่ล้อมทางเข้ากลุ่มอาคารซึ่งเป็นที่ตั้งของรัฐสภา นั้น เท่ากับเป็นการปิดกั้นมิให้เจ้าของประเทศเข้าถึงที่ปฏิบัติหน้าที่ของผู้แทนของเขา

อย่างไรก็ดี ทางเราก็ได้ผ่อนมาตรการระวางภัยลงบ้าง เช่นลดจำนวน National Guards ลงเหลือประมาณนับพันคน เป็นต้น เพราะเวลาผ่านไปหนึ่งเดือนแล้ว ก็ยังไม่มีเหตุร้ายใดๆ แต่ยังมีข่าวกรองว่า ผู้คิดร้าย รวมทั้งนายทรัมป์ ซึ่งยังมั่นใจว่าเขาถูก "ปล้น" ตำแหน่งไป มุ่งหมายที่จะก่อเหตุรุนแรงในตึกรัฐสภาในวันที่ประธานาธิบดีโจ ไบเดน ไปกล่าวสุนทรพจน์ต่อการประชุมร่วมของทั้งสองสภาซึ่งจะมีแขกอื่นๆ เช่นคณะทูตต่างประเทศและผู้ได้รับเชิญเป็นพิเศษอยู่ในนั้นด้วย อันได้แก่สุนทรพจน์

State of the Union ซึ่งฉบับนี้ คือต้นเดือนเมษายน ปี 2021 ประธานาธิบดีไบเดนก็ยังมิได้กล่าวสุนทรพจน์ดังกล่าว

เมื่อวันศุกร์ ที่ 2 เมษายน ตามเวลาในกรุงวอชิงตัน ดี.ซี. ตามเวลาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของสหรัฐ ชายคนหนึ่งได้ขับรถ sedan สีดำมาตามถนน Constitution Avenue และวิ่งเข้าชน Barricade ที่เจ้าหน้าที่ตำรวจตั้งขวางทางไว้ และใช้อาวุธปืนยิงตำรวจ 2 นายที่รักษาการอยู่ ณ จุดนั้น กระสุนถูกตำรวจ 1 นายถึงแก่ชีวิต อีก 1 นายได้รับบาดเจ็บ คนที่ถึงแก่ความตายมีชื่อว่า Williams Evans เจ้าหน้าที่ตำรวจสภา² พยายามจะจับเขา แต่เขามีมืออยู่ในมือและพยายามจ้วงแทง ตำรวจจึงใช้อาวุธปืนประจำตัวยิง ทำให้คนร้ายถึงแก่ชีวิต ทราบต่อมาว่า เขาชื่อ Noah Green ในชั้นแรก ตำรวจไม่อาจทราบถึงมูลเหตุจูงใจที่ทำให้ก่อเหตุร้าย นับเวลาได้ 86 วันหลังจากการจลาจลที่อาคารรัฐสภาในวันที่ 6 มกราคม

ตามสมมติฐานขั้นแรกและข้อมูลที่ได้รับการประสานต่อมา คนร้ายดูเป็นคนที่สมอง mentally disturbed ประมาณหนึ่งอาทิตย์ก่อนหน้านั้น เขาได้ลงข้อความในสื่อสังคมถึงความหวั่นเกรงพวก FBI และ CIA ถึงขั้นว่าเขาคงถูกรัฐบาลควบคุมสมองเขา (mind control)

การสอบสวนต่อมาทำให้ทราบว่ากรีนเป็นสมาชิกของกลุ่ม Nation of Islam และเป็นสาวกของ Louis Farrakhan ซึ่งเป็นผู้นำกลุ่ม ตามรายงานจนถึงวันที่ 4 เมษายน พนักงานสอบสวนยังไม่อาจระบุมูลเหตุจูงใจที่แท้จริงได้แน่ชัด

เมื่อเรือสินค้าขนาดยักษ์ Ever Given ของสายการเดินเรือ EVERGREEN ขนาดระวางขับน้ำกว่าสองแสนตันประสบภาวะอากาศแปรปรวนและพายุทรายจนเกยตื้นใน

² เช่นเดียวกับ Sicknick ที่เสียชีวิตในเหตุการณ์รัฐสภาเมื่อวันที่ 6 มกราคม ศกนี้ นอกจากการลอบสังหารครั้งเดียวที่ตีกรัฐสภาและทำเนียบขาวแล้ว หีบบรรจุศพของ Evans ยังได้รับเกียรติสูงโดยถูกนำไปตั้งรับการเคารพกลาง Capitol Rotunda ด้วย โดยประธานาธิบดีไบเดนจะไปให้การเคารพเช่นเคย

คลองสุเอซ (Suez Canal) ของอียิปต์ อันเป็นเหตุให้เรือขนส่งสินค้าประมาณ 400 ลำ ไม่อาจแล่นผ่านเข้าออกทางลัดจากเอเชียไปยุโรปได้ และการค้าระหว่างประเทศต้องสะดุดหยุดลงเกือบ 1 สัปดาห์ นับเป็นมูลค่าความเสียหายต่อฝ่ายต่างๆ หลายพันล้านดอลลาร์ ตามรายงานในวันที่ 14 เมษายน ศกนี้ อียิปต์ได้เรียกค่าเสียหายจากเจ้าของเรือ 900 ล้านดอลลาร์เพื่อเป็นค่ากู้เรือและค่าดูแล อันเป็นกรณีที่จะต้องเจรจกันระหว่างบริษัทรับประกันกับอียิปต์ต่อไป ทั้งนี้ นอกเหนือจากความเสียหายในการที่สินค้าติดอยู่ในคอนเทนเนอร์ซึ่งยังค้างอยู่บนเรือจนบัดนี้ เพราะอียิปต์ตั้งใจที่จะยึดเรือไว้ระหว่างรอผลการเจรจากับเจ้าของเรือและบริษัทประกัน

อันที่จริง คลองสุเอซต้องปิดทางเดินเรือในอดีตมาแล้วหลายครั้ง ตั้งแต่สมัยที่คลองยังเป็นของฝรั่งเศสและบริเตนอยู่ 87 ปี ในปี 1956 Gamal Abdel Nasser ผู้นำอียิปต์ได้ยึดกิจการคลองสุเอซ ทำให้เกิดสงครามขึ้น เมื่ออิสราเอล และต่อมาสหราชอาณาจักรกับฝรั่งเศสได้โจมตีอียิปต์ในระยะปลายปีจนเป็นวิกฤตการณ์ที่เรียกกันว่า Suez Crisis คลองต้องปิดตั้งแต่เดือนตุลาคม 1956 จนถึงเดือนมีนาคม 1957

คลองสุเอซต้องถูกปิดเพราะเหตุของสงคราม 6 วันเมื่อปี 1967 ระหว่างอิสราเอลกับประเทศอาหรับ ครั้งนั้น ต้องปิดนานมากที่สุดคือ 8 ปี และอีกประมาณปีกว่าในระหว่างสงครามอียิปต์กับอิสราเอลเมื่อปี 1973 หรือสงครามยอม คิปปูร์โดยประธานาธิบดี อันวาร์ ซาดัด

การที่ทางลัดระหว่างทะเลแดงกับทะเลเมดิเตอร์เรเนียนต้องถูกปิดในระยะที่ผ่านมา นั้น ไม่เป็นเหตุผลเพียงพอให้ประเทศใฝ่อำนาจเช่นรัสเซียใช้ในการสะสมพหุภาพเพื่อการเมืองแห่งอำนาจด้วยการสร้างเสริมขุมกำลังในทิศทางอื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งพื้นที่ซึ่งรัสเซียเรียกว่า Northern Sea Route ทางด้านทวีปอาร์คติกหรือขั้วโลกเหนือ

ตามรายงานพิเศษโดย Nick Paton Walsh จากสำนักข่าว CNN เมื่อวันที่ 5 เมษายน ปี 2021 รัสเซียภายใต้ประธานาธิบดีวลาดิมีร์ ปูตินกำลังเร่งรัดสร้างเสริม

พลานุภาพและอำนาจทำลายล้างสูงอันเป็นที่น่าหวงกังวลยิ่งของบรรดาเจ้าหน้าที่และผู้เชี่ยวชาญด้านอาวุธของประเทศตะวันตก

อันที่จริง ปรากฏการณ์น้ำแข็งที่ขั้วโลกเหนือละลาย นั้น มีมานาน จนบางประเทศเช่นแคนาดาสมัยที่ข้าพเจ้าเป็นเอกอัครราชทูต ณ กรุงออตตาวา (1984-1988) ก็ทราบถึงความเป็นไปได้ที่เส้นทางเดินเรือทางภาคเหนือสุดของแคนาดาอาจมีขึ้น และเมื่อข้าพเจ้าถูกย้ายต่อไปประจำกรุงมอสโก เป็นสมัยของมิกฮาอิล กอร์บาชอฟ จึงไม่มีแนวคิดที่จะใช้พื้นที่แถบขั้วโลกเหนือทางยุทธศาสตร์เท่าใดนัก

แต่วลาดีเมียร์ ปูติน คิดต่างจากทั้งกอร์บาชอฟและเยลต์ซินอย่างมาก เพราะมีความเคลื่อนไหวทางการทหารด้วยการสร้างฐานบินและฐานทัพอากาศในบริเวณอาร์คติก เพื่อเตรียมการด้านอาวุธทันสมัยอย่างคึกคัก ประจวบกับการที่น้ำแข็งในทะเลละลายเร็วเพราะความเปลี่ยนแปลงทางภูมิอากาศและภาวะโลกร้อนอันเป็นสิ่งที่เพ็ดันวอลซ์ ใช้น้ำคำว่า climate emergency ซึ่งช่วยให้รัสเซียสร้างสมพลานุภาพทางทหารและทดลองอาวุธใหม่ที่สุดเพื่อความมั่นคงของฝั่งทะเลด้านเหนือของรัสเซียและปูทางไปสู่การเปิดเส้นทางเดินเรือจากเอเชียไปยุโรปได้-(ภายใต้การควบคุมและกำกับดูแลของรัสเซีย ตราบใดที่ปูตินยังเป็นผู้นำของรัสเซียอยู่)

อาวุธที่น่ากังวลโดยเฉพาะอย่างยิ่งได้แก่ “The Poseidon 2M39 torpedo” ซึ่งปูตินขอให้กระทรวงกลาโหมเร่งทดลองเพิ่มขึ้นนับแต่เดือนกุมภาพันธ์ 2021 อันเป็นแบบล่องหนหรือ stealth ขับเคลื่อนด้วยเตาปฏิกรณ์พลังนิวเคลียร์เพื่อมิให้เรือขายนี้ออกนอกรายฝั่งเช่นของสหรัฐตรวจพบเพราะแล่นไปบนพื้นทะเล (sea floor) ตามการเปิดเผยของเจ้าหน้าที่รัสเซีย ตอร์ปิโดดังกล่าวจะติดหัวรบขนาดแรงหลาย Megatons ซึ่งจะทำให้คลื่นกัมมันตภาพรังสีแพร่กระจายไปทั่วชายฝั่งตลอดถึงเป้าหมาย ทำให้พื้นที่ขนาดใหญ่ทั้งแนวไม่สามารถให้คนอยู่ได้ไปหลายสิบปี

เมื่อเดือนพฤศจิกายน 2020 Christopher A. Ford ซึ่งขณะนั้นเป็นผู้ช่วยรัฐมนตรีต่างประเทศด้านความมั่นคงระหว่างประเทศและการไม่แพร่กระจาย (อาวุธ

นิวเคลียร์) กล่าวว่า the Poseidon ได้รับการออกแบบเพื่อ “inundate U.S. coastal cities with radioactive tsunamis.”

กระทรวงกลาโหมรัสเซียเปิดเผยว่า กองเรือภาคเหนือของรัสเซียซึ่งตั้งฐานอยู่ที่ “Alexandra Land ใกล้ trefoil base” ในอาร์คติก ได้ทดสอบยิงขีปนาวุธครุซต่อต้านเรือ ชื่อ “Onyx” ไปแล้ว ซึ่งผู้เชี่ยวชาญเห็นพ้องกันว่าอาวุธประเภทนี้เป็นของจริงและจวนจะสำเร็จผลอยู่แล้ว ในขณะที่เดียวกัน พลเรือตรี Nils Andreas Stensones ผู้บัญชาการ ข้าราชการนอร์เวย์ กล่าวแก่ CNN ว่าหน่วยงานการข่าวได้ประเมินสมรรถนะของ “Poseidon” ว่าเป็นส่วนหนึ่งของอาวุธป้องปรามอาวุธนิวเคลียร์ประเภทใหม่ ซึ่งยังอยู่ใน ขั้นตอนของการทดสอบ แต่ก็ถือได้ว่าเป็นระบบอาวุธทางยุทธศาสตร์อันมุ่งสู่การใช้ต่อ เป้าหมาย...โดยจะใช้ได้ผลไกลกว่าถิ่นอันเป็นที่ทดสอบขณะนี้มากมาย” ผบ ขว นอร์เวย์ ขอตัวที่จะกล่าวถึงความก้าวหน้าของการทดสอบ แต่ภาพถ่ายดาวเทียมที่ ซี เอ็นเอ็น ได้รับจากบริษัทเทคโนโลยีอวกาศ Maxar แสดงถึงรายละเอียดของ “a stark and continuous build-up of Russian military bases and hardware in the country’s Arctic coastline, together with underground storage facilities likely for the Poseidon and other new high-tech weapons. The Russian hardware in the High North area includes bombers and MiG31BM jets, and new radar systems close to the coast of Alaska.”

สหรัฐและนาโตก็ได้วางกำลังไว้ในนอร์เวย์และที่อื่นใกล้พื้นที่เป้าหมาย เช่น B-1 Lancer bombers และเรือใต้น้ำ stealth Seawolf ตามคำกล่าวของเจ้าหน้าที่กระทรวง การต่างประเทศสหรัฐ: “There’s clearly a military challenge from the Russians in the Arctic, including their refitting of old Cold War bases and build-up of new facilities on the Kola Peninsula near the city of Murmansk. That has implications for the United States and its allies, not least because it creates the capacity to project power up to the North Atlantic.”

ตลอดห้าปีที่ผ่านมา รัสเซียได้สร้างสนามบินและฐานทัพต่างๆ ในรูปแบบไบ shamrock ในสีแดง ขาวและน้ำเงินตามสีธงชาติรัสเซียกระจายไปตามฝั่งทะเลอาร์คติก ในดินแดนและส่วนที่เป็นเขตป้องกันตนเองภายในพรมแดนโดยถูกต้อง แต่เจ้าหน้าที่ สหรัฐก็ได้แสดงความกังวลว่ารัสเซียอาจใช้กำลังเลยเขตดังกล่าวไปซึ่งน้ำแข็งจะ ละลายไปในไม่ช้าและอ้างสิทธิ์ว่าเป็นดินแดนอาร์คติกในความควบคุมของตนโดย พถุติสัย ดังจะเห็นได้จากการใช้เรือเจาะน้ำแข็งแล่นผ่านทะเลตะวันออกกลางฤดู หนาวและการขยายเครือข่ายระบบป้องกันขีปนาวุธทางอากาศและทางชายฝั่งโดยห้าม มิให้ฝ่ายอื่นเข้าไปใช้พื้นที่อันสำคัญ (key portions) ในภาคพื้นอาร์คติกได้

พันโท ธอมัส แคมป์เบลล์ โฆษกกระทรวงกลาโหมสหรัฐ ตั้งข้อสังเกตด้วยว่า การก่อสร้างสนามบิน Quick Reaction Alert force ที่ Rogachevo และ Anadyr ในอาร์คติกและการทดสอบใช้สนามบินที่ Nagurskoye เมื่อปีที่แล้ว ภาพถ่ายดาวเทียมตั้งแต่วันที่ 16 มีนาคมแสดงว่าการส่งเครื่องบิน MiG31BMs ไปที่สนามบิน Nagurskoye อาจจะเป็นครั้งแรกที่รัสเซียนำความสามารถในการบินล่องหนแบบใหม่ไปที่ภาคเหนือ สุด

ตามคำให้สัมภาษณ์แก่สื่อทางการของเจ้าหน้าที่รัสเซียและเจ้าหน้าที่ตะวันตก การทดสอบอาวุธไฮเทคในภูมิภาคอาร์คติกโดยรัสเซีย นั้น ทำอยู่เป็นประจำ

พันโทแคมป์เบลล์กล่าวเสริมในส่วนนี้ว่า ในเดือนพฤศจิกายน รัสเซียอ้างว่าได้ ทดสอบ “Tsirkon’ anti-ship hypersonic cruise missile เป็นผลสำเร็จ

ทั้ง Tsirkon และ Poseidon เป็นส่วนหนึ่งของอาวุธรุ่นใหม่ (new generation of weapons) ที่ปูดินสัญญาไว้ในปี 2018 ว่าจะเป็น “strategic game changers in a fast-changing world.”

ในระยษณั้้น เจ้าหน้าที่สหรัฐหมีนว่า อาวุธใหม่ดังกล่าวไปไกลเกินไปทางเทคนิค และไม่น่าจะเกิดขึ้นได้ แต่บัดนี้ดูจะใกล้สำเร็จแล้ว ผู้บัญชาการข่าวกรองของนอร์เวย์ กล่าวแก่CNNว่า the Tsirkon ในฐานะที่เป็นเทคโนโลยีใหม่ด้วยความเร็วขั้นhypersonic ทำให้ยากที่จะป้องกัน

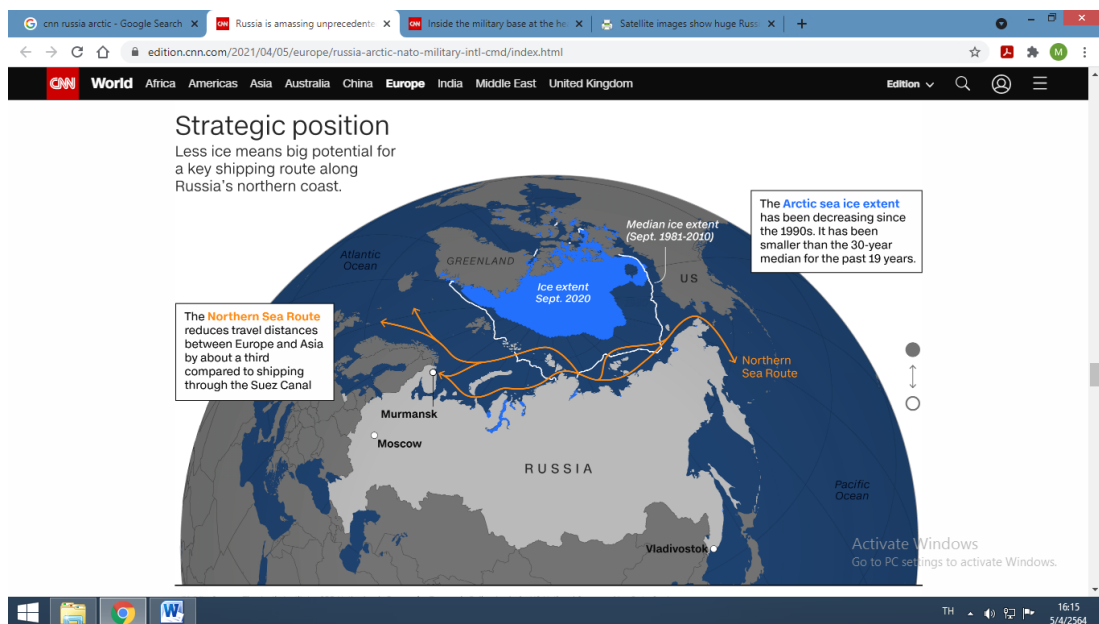
ตามข่าวจากแหล่งของรัสเซียเอง Tsirkon สี่ชุดได้รับการทดสอบอีกโดยถูกยิงจากเรือรบ Admiral Gorshkov อันสำเร็จผลในการเข้าสู่เป้าหมายได้ทั้งหมด จึงจะมีการทดสอบในระดับที่ก้าวหน้าเพิ่มขึ้นในเดือนพฤษภาคมหรือมิถุนายน ศกนี้

สถานการณ์ฉุกเฉินของภูมิภาค อันได้แก่การละลายของน้ำแข็งอย่างรวดเร็วเกินคาด เช่นกำแพงที่เป็นแผ่นน้ำแข็ง ทำให้เจ้าหน้าที่อาวุโสของกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐคนหนึ่งกล่าวว่า “It’s going to be a dramatic transformation in the decades ahead in terms of physical access.” ทำให้ความตั้งใจอย่างชัดเจนของรัสเซียที่จะครองอิทธิพลเหนือ Northern Sea Route “NSR” หรือเส้นทางเดินเรือจากนอร์เวย์ไปยังอลาสก้าตามชายฝั่งด้านเหนือของรัสเซียข้ามไปยังมหาสมุทรแอตแลนติกเหนือด้วยเวลาเพียงครึ่งเดียวของเวลาที่ต้องใช้สำหรับเรือบรรทุกคอนเทนเนอร์สินค้าจากเอเชียไปยุโรปโดยผ่านคลองสุเอซในปัจจุบัน

แต่รัสเซียบอกไว้ล่วงหน้าว่ารัสเซียจะเป็นฝ่ายวางข้อกำหนดกฎเกณฑ์การเดินทางเรือผ่าน NSR เช่นต้องขออนุญาตรัสเซียก่อน มีเจ้าหน้าที่ของรัสเซียอยู่บนเรือเพื่อกำกับและเป็นฝ่ายควบคุม GPS อันไม่สอดคล้องกับกฎหมายระหว่างประเทศ ฯลฯ ว่าด้วยเสรีภาพของทะเลหลวงเพราะเป็นการแล่นผ่านแบบ innocent passage

ไม่ว่ารัสเซียจะอ้างเหตุผลทางอื่นประการใดก็ตาม แต่เจตนาของปูตินบ่งบอกหลายอย่างอันควรระวังไว้ดังที่คัดมาอยู่ในรายงานเดียวกันนี้ แม้จะเป็นปัญหาในระดับมหาอำนาจและประเทศในอาณานิคมใกล้เคียงกับเส้นทางเดินเรือในภาคเหนือ ไทยอาจต้องพิจารณาบางประเด็น หากในที่สุด ไทยตัดสินใจจะขุดคลองเชื่อมระหว่างมหาสมุทรแปซิฟิกกับมหาสมุทรอินเดีย อันน่าจะเป็นประโยชน์แก่หลายประเทศมากกว่าการสร้างท่าเรือน้ำลึกที่ทวายของพม่า

(ถ้าจะพิมพ์ภาพข้างล่างนี้ต้องใช้หมึกสีเพื่อความชัดเจน)

Putin regularly extols the importance of Russia's technological superiority in the Arctic. In November, during the unveiling of a new icebreaker in St. Petersburg, the Russian President said: "It is well-known that we have a unique icebreaker fleet that holds a leading position in the development and study of Arctic territories. We must reaffirm this superiority constantly, every day."

Putin said of a submarine exercise last week in which three submarines surfaced at the same time in the polar ice: "The Arctic expedition ... has no analogues in the Soviet and the modern history of Russia."

Manash Pratim Boruah, a submarine expert at Jane's Fighting Ships, said: "The reality of the weapon is clear. You can absolutely see development around the torpedo, which is happening. There is a very good probability that the Poseidon will be tested, and then there is a danger of it polluting a lot. Even without a warhead, but definitely with just a nuclear reactor inside."

Boruah said some of the specifications for the torpedo leaked by the Russians

were optimistic and doubted it could reach a speed of 100 knots (around 115 miles per hour) with a 100MW nuclear reactor. He added that at such a speed, it would probably be detected quite easily as it would create a large acoustic signature.

"Even if you tone it down from the speculation, it is still quite dangerous," he said.

Boruah added that the construction of storage bays for the Poseidon, probably around Olenya Guba on the Kola Peninsula, were meant to be complete next year. He also expressed concerns about the Tsirkon hyper-sonic missile that Russia says it has tested twice already, which at speeds of 6 to 7 Mach would "definitely cause a lot of damage without a particularly having big warhead itself."

Katarzyna Zysk, professor of international relations at the state-run Norwegian Institute for Defence Studies, said the Poseidon was "getting quite real," given the level of infrastructure development and testing of submarines to carry the torpedo.

"It is absolutely a project that will be used to scare, as a negotiation card in the future, perhaps in arms control talks," Zysk said. "But in order to do so, it has to be credible. This seems to be real."

Stensønes also raised the concern that testing such nuclear weapons could have serious environmental consequences. "We are ecologically worried. This is not only a theoretical thing: in fact, we have seen serious accidents in the last few years," he said, referring to the testing of the Burevestnik missile which was reported to have caused a fatal nuclear accident in 2019. "The potential of a nuclear contamination is absolutely there."

ความตกลง Joint Comprehensive Plan of Action-JCPOA ซึ่งประเทศสมาชิกถาวรทั้ง 5 ของคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติและหัวหน้าฝ่ายต่างประเทศของสหภาพยุโรป (P5+1) กับอิหร่าน ลงนามร่วมกันไว้เมื่อเดือนกรกฎาคม ปี 2015 เพื่อห้ามอิหร่านพัฒนาอาวุธนิวเคลียร์โดยแลกกับการยกเลิกมาตรการคว่ำบาตรอิหร่านกับยุติการอายัดเงินของอิหร่านโดยสหรัฐฯ และพิธีสารเพิ่มเติมระหว่างอิหร่านกับทบวงการพลังงานปรมาณูระหว่างประเทศเพื่อให้คณะเจ้าหน้าที่ของ IAEA เข้าไปตรวจสอบสถานที่ต่างๆ ในอิหร่านเป็นประจำและเสนอรายงานตามช่วงเวลาที่กำหนดไป ยังภาคีทั้งหมดว่าอิหร่านปฏิบัติตามข้อห้ามหรือไม่

ต่อมาเมื่อเดือนพฤษภาคม 2018 ประธานาธิบดีโดนัลด์ เจ. ทรัมป์ ได้ประกาศถอนสหรัฐฯ ออกจากความตกลง JCPOA แต่ฝ่ายเดียวด้วยข้ออ้างว่าความตกลงฉบับนี้ไม่ได้จำกัดโครงการขีปนาวุธของอิหร่านและไม่ได้ขจัดอิทธิพลของอิหร่านในการก่อความยุ่งยากในตะวันออกกลาง ในปีที่แล้ว อิหร่านเริ่มละเมิดข้อห้ามในความตกลงหลายข้อ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเพิ่มสมรรถนะของแร่ยูเรเนียมและการติดตั้ง Centrifuges แบบใหม่

เมื่อใจ ไบเดนได้รับเลือกเป็นประธานาธิบดีและปฏิญาณตนเข้ารับตำแหน่งเมื่อวันที่ 20 มกราคม 2021 (2564) ขั้นตอนอันจะนำไปสู่การกลับเข้าเป็นภาคีความตกลงอีก ก็มิใช่่ง่าย เพราะสถานการณ์ได้ผันแปรไปอย่างมาก ความกดดันของเวลาที่ JCPOA จะหมดอายุก็ใกล้เข้ามามาก มาตรการคว่ำบาตรหลายชั้นหลายซ้อนที่นายทรัมป์และอดีตรัฐมนตรีต่างประเทศปอมเปโอได้วางกับระเบิดไว้เป็นอุปสรรคสำคัญ ซึ่งข้าพเจ้าได้ตั้งข้อสังเกตไว้ในรายงานเช่นฉบับนี้ ว่าในเดือนมิถุนายน ศกนี้ จะมีการเลือกตั้งในอิหร่าน อันยากที่จะทำนายว่า ประธานาธิบดีโรฮานี ซึ่งเป็นฝ่ายปฏิรูปจะชนะฝ่ายหัวรุนแรงหรือไม่ และไบเดนมีอิสระเพียงใดในการแก้ปมของมาตรการคว่ำบาตรในบริบทของการเมืองภายใน แม้เหตุผลของการคว่ำบาตรบางประการจะไม่เกี่ยวกับการพัฒนาอาวุธนิวเคลียร์แต่อย่างใด เช่นข้อกล่าวหาที่ว่ารัฐบาลอิหร่านให้การสนับสนุนขบวนการก่อการร้ายบางกลุ่ม เป็นต้น

ความเคลื่อนไหวระหว่างประเทศบางประการอันอาจสร้างความยุ่งยากในกระบวนการเจรจาทางการทูตก็เกิดขึ้นตลอดเวลา อาทิ การที่ประเทศภายนอกใช้วิธีการเร้นลับในการลอบสังหาร Dr. Mohsen Fakhrizadeh นักวิทยาศาสตร์นิวเคลียร์ชั้นนำของอิหร่านในรถยนต์ขณะจะกลับบ้านพัก เมื่อวันที่ 27 พฤศจิกายน 2020 การก่อวินาศกรรมแก๊งโรงงาน centrifuges และอุปกรณ์อื่นที่ Natanz เมื่อเดือนกรกฎาคม 2020 ทำให้เสียหายจนใช้งานมิได้ ซึ่งทั้งสองเหตุการณ์นี้เกิดขึ้นระหว่างที่ทรัมป์ยังอยู่ในตำแหน่ง และการก่อวินาศกรรมแก๊งระบบไฟฟ้าในวันอาทิตย์ที่ 11 เมษายน 2021 อันทำให้การเดินเครื่อง centrifuges แบบก้าวหน้ารุ่นใหม่และอุปกรณ์อันจำเป็นที่ Natanz เสียหาย แม้จะเพิ่งเปิดใช้โดยประธานาธิบดีโรฮานีในพิธีเมื่อวันที่ 10 เมษายน ศกนี้ ด้วยคำประกาศโดยทางการของอิหร่านว่าจะเพิ่มสมรรถนะของแร่ยูเรเนียมได้ถึงความบริสุทธิ์ร้อยละ 60 การบ่อนทำลายทั้งหมดนี้ อิหร่านมั่นใจว่าเป็นฝีมือของอิสราเอล แต่โดยที่เหตุร้ายครั้งล่าสุดเกิดขึ้นในระหว่างที่พลเอก (นอกราชการ) ลอยด์ ออสติน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมสหรัฐอยู่ระหว่างการเยือนอิสราเอลในฐานะแขกของนายเบนนิ แกันซ์ รัฐมนตรีกลาโหมของอิสราเอลพอดี และได้รับการต้อนรับจากนายเนตanyahu รักษาการนายกรัฐมนตรีอิสราเอลด้วย ซึ่งได้กล่าวคำปราศรัยว่า นโยบายของอิสราเอลได้แก่การไม่ยอมให้อิหร่านมีอาวุธนิวเคลียร์ และสื่อของอิสราเอล เช่นเจอร์ซาเล็ม โพสต์ก็เสนอข่าวในทำนองว่าม้อสсадหรือหน่วยราชการลับของอิสราเอลคงมีส่วนในเหตุร้ายที่เกิดขึ้นในอิหร่าน แม้สามัญสำนึกของข้าพเจ้าจะเชื่อว่าสหรัฐภายใต้ไบเดนไม่น่าจะรู้เห็นเป็นใจกับอิสราเอลก็ตาม และถ้อยแถลงของพลเอก ออสตินเองกล่าวเพียงว่า นโยบายของสหรัฐมุ่งต่อการใช้แนวทางการทูตแต่โสดเดียว ในขณะที่เดียวกันกับที่จีน ซึ่งเป็นภาคีของ JCPOA ด้วยได้ตกลงขายเครื่องบินไอพ่นทันสมัย 30 เครื่องให้แก่อิหร่าน โดยไม่เร่งรัดให้อิหร่านจ่ายเงินสดในช่วงที่จีนกับสหรัฐกำลังมีความตึงเครียดกันอยู่ ก็เป็นเหตุปัจจัยให้ต้องนำมาประกอบการพิจารณาในกระบวนการเจรจาเพื่อให้ทั้งอิหร่านกับสหรัฐกลับสู่ความตกลง ซึ่งยังมีได้เลิกลากันไป

อย่างไรก็ตาม การเจรจาทางอ้อม โดยฝ่ายสหรัฐอเมริกาฝ่ายการต่างประเทศของ สหภาพยุโรปในการเจรจากับอิหร่านที่กรุงเวียนนา ก็ยังก้าวไปอย่างดีพอสมควร โดย ภาติอื่น ๆ ร่วมการเจรจาด้วย เพราะดูทุกฝ่ายจะเห็นว่าการพบปะพูดคุยทางอ้อม เป็นไปในทาง “บวก” (positive) แต่จะบวกสักแค่ไหนยังไม่อาจทราบได้ในขั้นนี้

ตามรายงานของ ARAB NEWS and BLOOMBERG POLITICS April 19 and April 18: Good Progress has been made. New round of talks in Vienna continues next week.

ก่อนอื่น ขอรายงานว่าผู้ที่ทำหน้าที่หัวหน้าทีมในการเจรจาดังนี้ได้แก่ เอกอัครราชทูต Robert Malley สำหรับสหรัฐฯโดยอยู่ในโรงแรมฝั่งตรงข้ามถนนจาก โรงแรมอันเป็นสถานที่เจรจาในกรุงเวียนนา โดยรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการ ต่างประเทศอิหร่าน อันได้แก่นาย Abbas Araqchi เป็นหัวหน้าทีมอิหร่าน

ตามรายงานของบลูมเบอร์ก นิวส์ นาย Jake Sullivan ที่ปรึกษาประธานาธิบดี ไบเดนฝ่ายความมั่นคงแห่งชาติ ให้สัมภาษณ์แก่ FOX News เมื่อวันที่ 18 เมษายน ว่า “การเจรจาที่กรุงเวียนนาเป็นไปอย่างสร้างสรรค์ ในแง่ที่ว่า there is real effort underway there” and that world powers were focused on restoring the agreement on a “compliance for compliance” basis. รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการ ต่างประเทศอิหร่าน Abbas Araqchi injected fresh hope into the process on Saturday (April 17) by saying that a “new understanding” was taking shape at the talks and that his country would start work on a full draft text for negotiations to discuss. Negotiators, which include the European Union, Russia and China, have said the talks will continue this week.

ตามรายงานข่าวต่อไป—Almost all world powers have been meeting in Vienna since April 9 to help the U.S. and Iran map a path back to a restored nuclear deal and reduce tensions in the energy-rich Persian Gulf. The talks were almost derailed last week after Iran’s nuclear site (at Natanz was damaged).

ข่าวเพิ่มเติมจาก The Financial Times ซึ่งเสนอรายงานเมื่อวันอาทิตย์ที่ 18 เมษายน เช่นเดียวกับรายงานจาก CNN ซึ่ง “อ้างแหล่งข่าวที่มีได้เปิดเผย” ว่าซาอุดีอาระเบียกับอิหร่านได้ทำการเจรจา (กันโดยตรง) เพื่อฟื้นความสัมพันธ์ระหว่างกัน โดยไฟแนนเชียล ไทมส์รายงานเพิ่มเติมว่า การเจรจาอีกหนึ่งรอบจะมีขึ้นในสัปดาห์หน้า บรรยากาศระหว่างประเทศค่อยๆ ฟื้นดีขึ้น โดยประธานาธิบดีไบเดนจะเปิดการประชุมระดับสุดยอดทางวิดีโอเป็นเวลา 2 วันเริ่มแต่ในวันพฤหัสบดีที่ 22 เมษายน วันนี้ โดยผู้นำ 40 ประเทศยืนยันที่จะร่วมด้วย เพื่อหารือกันถึงความเปลี่ยนแปลงทางภูมิอากาศ การประกาศกำหนดระดับการลดก๊าซเรือนกระจกภายในปี 2030 และสหรัฐฯ ได้ย้ำว่าวันนี้เป็น World's Earth Day ซึ่งประธานาธิบดีสี จิ้นผิง แห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน ประธานาธิบดี วลาดิเมียร์ ปูติน แห่งสหพันธรัฐรัสเซีย ประธานาธิบดีเอ็มมานูเอล มาครง แห่งสาธารณรัฐฝรั่งเศส นายกรัฐมนตรีอังเกลา แมร์เคิล แห่งสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี นายกรัฐมนตรีบอริส จอห์นสัน แห่งสหราชอาณาจักร นายกรัฐมนตรีสุงะ แห่งญี่ปุ่น นายกรัฐมนตรีจัสติน ทรูโด แห่งแคนาดา และ ฯลฯ เป็นผู้นำในโลกที่จะมีส่วนร่วมในการหารือด้วย

การประชุมทางวิดีโอ ซึ่งเริ่มขึ้นเมื่อวันพฤหัสบดีที่ 22 เมษายน ยุติลงแล้วในวันศุกร์ที่ 23 เมษายน โดยผู้นำประเทศต่างๆ ได้ประกาศกำหนดเวลาที่จะให้ประเทศของตนเป็น Carbon Neutral ในปี 2050 ตามกำหนดของความตกลงปารีสว่าด้วยภูมิอากาศเมื่อปี 2015 ที่สำคัญได้แก่กำหนดเวลาของจีนซึ่งถือกันว่าเป็นประเทศที่ปล่อยก๊าซเรือนกระจกในปัจจุบันนี้มากที่สุดในโลก โดยประธานาธิบดีสี จิ้นผิง ของจีนแถลงว่าจีนจะเป็น Carbon Neutral .ในปี 2060 โดยจะพยายามลดการใช้ถ่านหินในการผลิตไฟฟ้าลงตามส่วนในปี 2030 อันเป็นเช่นเดียวกับที่เขาแถลงต่อสมัชชาสหประชาชาติในปีที่แล้ว

ปัญหาของจีนแตกต่างจากเมื่อปีที่ประธานาธิบดีโอบามาประกาศว่าสหรัฐฯจะเป็นประเทศชั้นนำในแผนการลดภาวะโลกร้อน ซึ่งตอนนั้นจีนดูจะไม่เกี่ยงว่าประเทศใดจะเป็นผู้นำ แต่เมื่อมีข่าวว่า สหรัฐฯภายใต้ไบเดนก็จะอยู่ในฐานะประเทศชั้นนำใน

การนำมาซึ่งความเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ในโลก ประธานาธิบดีสี จิ้นผิงได้กล่าวใน
ทำนองไม่ยอมรับความเป็นประเทศชั้นนำของฝ่ายใด

อย่างไรก็ดี ทั้งจีน โดย Xie Zhenhua ซึ่งบัดนี้เป็น Special Envoy on Climate
ของจีน และสหรัฐ โดย John Kerry ซึ่งเป็นที่ปรึกษาพิเศษของประธานาธิบดีด้าน
ภูมิอากาศ ได้เจรจากันที่นครเซี่ยงไฮ้และตกลงที่จะร่วมมือกันเพื่อรับมือกับความ
เปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ ก็จะหารือกันถึงเรื่องนี้ก่อนการประชุมใหญ่แบบ
การประชุมปารีสที่เมืองกลาสโกว์ในสกอตแลนด์ อันจะมีขึ้นในเดือนพฤศจิกายน ปีนี้
ในขณะเดียวกัน นายจอห์น แครร์รี่ ก็จะพบกับฝ่ายต่างๆ เช่นที่ได้ดำเนินการมาแล้ว
กับประเทศตะวันตกก่อนพบกับจีน เพราะเป็นความตั้งใจของไบเดนที่จะให้เรื่องนี้เป็น
วาระงานอันดับแรกๆ เช่นเดียวกับการรับมือกับโรคระบาด อันแสดงชัดถึงการ
ปฏิบัติงานตามวาระที่กำหนดไว้โดยไม่หยุดยั้ง ซึ่งประธานาธิบดีไบเดนคงจะย้ำเช่นนี้
ในการแสดงสุนทรพจน์ State of the Union Address ต่อการประชุมร่วมของทั้งสอง
สภาในค่ำวันพุธที่ 28 เมษายน ศกนี้ ตามเวลาในภาคตะวันออกของสหรัฐ ซึ่งจะตรงกับ
เช้าตรู่วันพฤหัสบดีที่ 29 เมษายน ตามเวลาในประเทศไทย

สำหรับการดำเนินการเพื่อฟื้นความตกลง JCPOA กับอิหร่านนั้น คงจะก้าวหน้า
ต่อไป แต่คงจะไม่ถูกผลกระทบทางลบจากการเลือกตั้งภายในของอิหร่านในเดือน
มิถุนายน ศกนี้ เพราะถึงอย่างไร อิหร่านก็คงจะต้องการให้มีการยุติมาตรการคว่ำบาตร
จากสหรัฐและจากประเทศในยุโรป แทนที่จะต้องประสบกับความถดถอยทาง
เศรษฐกิจเช่นที่เกิดขึ้นตลอดมา เพราะปัญหาอันสืบเนื่องมาจากโรคระบาดหนักก็ยังมี
อยู่

อย่างไรก็ตาม รายงานที่สื่อระหว่างประเทศแทบทุกสำนักนำเสนอในวันที่ 27
เมษายน วันนี ถึงการให้สัมภาษณ์ของ Dr. Mohammad Jawad Zarif รัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงการต่างประเทศ ยาว 3 ชั่วโมง แต่จะด้วยเหตุใดก็ตามได้รั่วออกมาและสถานี
ข่าวโทรทัศน์จากดาวเทียมของอิหร่านได้นำเสนอในภาคภาษาฟาร์ซีและรับได้ในกรุง
ลอนดอน อันมีสาระสำคัญหลายประการเกี่ยวกับการที่ผู้นำสูงสุดทางศาสนา คือ อายา

โตลลาห์ คามาเนอี อดีตพลตรีคัสเซ็ม โซไลมานี ซึ่งถูกสหรัฐสังหารที่ท่าอากาศยาน กรุงแบ็กแดดและผู้บัญชาการในกองกำลังพิทักษ์การปฏิวัติอิหร่านที่แทรกแซงการ ดำเนินนโยบายการต่างประเทศ จนทำให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศมี อิทธิพลต่อนโยบายเป็น “Zero” และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ทั้งอยาโตลลาห์ คามาเนอีและ โซไลมานีพยายามขัดขวางการเจรจาจัดทำความตกลงนิวเคลียร์เมื่อปี 2015 ในหลาย ขั้นตอนด้วยกัน เช่นการที่กองกำลังพิทักษ์ฯ ยิงซีปนาวูธซึ่งเขียนในภาษาฮีบรูว่า Israel should be wiped off the earth ไปยังเขตอิสราเอล และการแก้มัจฉาหารเรืออเมริกัน 10 นายไปในช่วงสุดท้ายที่ทำความตกลงนิวเคลียร์กับอิหร่านเสร็จแล้ว (ทำให้จอห์น แครร์รี่ต้องเรียกร้องให้ปล่อยตัว) รวมทั้งการที่ปูตินขอให้โซไลมานีส่งทหารภาคพื้นดิน ไปร่วมสงครามกลางเมืองในซีเรียโดยรัสเซียจะช่วยทางอากาศ

โดยที่ประเด็นเหล่านี้อาจมีผลกระทบการเจรจาพื้นความตกลงได้ เพราะอาจจะมีส่วนเกี่ยวข้องกับกาเลือกตั้งในอิหร่านในวันที่ 18 มิถุนายน ศกนี้ ซึ่งผู้บัญชาการ กองกำลังพิทักษ์การปฏิวัติหลายคนอยู่ในข่ายผู้สมัคร โดยฝ่ายหัวปานกลางได้เสนอชื่อ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศที่เป็นข่าว แต่เขาได้ปฏิเสธ และการเจรจาที่ กรุงเวียอานาไม่น่าจะแล้วเสร็จภายในเดือนเมษายน จึงขอไปรายงานและวิเคราะห์ใน ฉบับเดือนพฤษภาคมต่อไป

อย่างไรก็ดี ขอตั้งข้อสังเกตในขั้นนี้ว่า แนวทางของ ดร. ซารีฟที่ใครก็ตามทำให้ รั่วออกมา นั้น ตรงตามที่ข้าพเจ้าเข้าใจเกือบทั้งหมด หลายอย่างที่ ดร. ซารีฟกล่าว ระหว่างการเจรจาอันนำไปสู่การลงนามในความตกลงนิวเคลียร์ก็แสดงว่า อิหร่านมี ปัญหาการแตกความคิดภายในระบบรัฐบาลเป็นสองฝ่าย (อย่างน้อยที่สุด) คือฝ่ายหัว รุนแรงกับฝ่ายหัวปานกลาง โดยฝ่ายหลังนี้มีประธานาธิบดีโรฮานีเป็นผู้นำและมี ดร.ซา ริฟเป็นผู้ปฏิบัติตามมโนคติด้านบวก ดังที่ปรากฏในประมวลรายงานและวิเคราะห์ข่าว ฯ ก่อนหน้านี้ที่ข้าพเจ้าจัดกลุ่มนี้ไว้ในคณะปฏิรูป อันรวมอดีตประธานาธิบดีร่าฟซาน จานี (อาจจะสะกดผิดไปบ้าง) ซึ่งถึงแก่อสัญกรรมไปเมื่อไม่กี่ปีนี้ ต้องไม่ลืมว่าเมื่อสมัย ที่โอบามายังเป็นประธานาธิบดี และกำลังจะมีการประชุมสมัชชาสหประชาชาติ ประธานาธิบดีโรฮานีได้ลงบทความในหนังสือพิมพ์อชิงตัน โพสต์ในทางที่ปรารถนา

จะช่วยกันปูทางให้ความสัมพันธ์ระหว่างอิหร่านกับสหรัฐเป็นไปอย่างดีขึ้น ไม่แต่เท่านั้น ข้าพเจ้ายังได้เน้นความคาดหวังของ ดร. ซารีฟในโอกาส “Implementation day” ของ JCPOA ว่าภูมิทัศน์ทางการเมืองในภูมิภาคจะเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น หากจะมีประเด็นที่ข้าพเจ้าไม่เห็นด้วยกับสิ่งที่รั่วออกไปได้แก่ความที่ว่าปูตินไม่เห็นด้วยหรือไม่ต้องการให้อิหร่านเข้าร่วมใน JCPOA เพราะจะนำไปสู่การยกเลิกมาตรการคว่ำบาตรโดยสหรัฐอันจะเอื้อให้อิหร่านแย่งส่วนแบ่งการตลาดสำหรับก๊าซธรรมชาติไปจากรัสเซีย ซึ่งอันที่จริงผู้สังเกตการณ์ไมใช่น้อยก็เชื่อตามแนวคิดนี้ แต่แม้จะไม่ชอบปูตินและรัสเซียก็ได้ขัดขวางการที่อิหร่านเข้าร่วมด้วย เช่นเดียวกับการที่รัสเซียสนับสนุนการเจรจาที่กรุงเวียนนาเพื่อฟื้นความตกลงอยู่ขณะนี้

ตามรายงานล่าสุด ศัตรูทางการเมืองของวลาดีเมียร์ ปูติน อันได้แก่อเล็กซีหรืออเล็กเซ นาวาลนี ได้ประกาศยุติการประท้วงด้วยการอดอาหารแล้วเมื่อวันที่ 23 เมษายน ศกนี้ แต่แขนและหลังเขายังปวดกับชามาก อันส่วนหนึ่งอาจเป็นผลระยะยาวของสารพิษทำลายประสาทหรือโนวิซก ซึ่งเป็นอาวุธเคมี ที่เขาถูกสายลับตามบัญชาของปูตินพยายามฆ่าเขาขณะไปดำเนินกิจกรรมทางการเมืองในแคว้นไซบีเรียเมื่อปีที่แล้ว

แพทย์ชาวเยอรมันได้ประคองชีวิตเขาไว้ได้หลังจากที่ได้ส่งเครื่องบินไปรับนาวาลนีมาจากโรงพยาบาลที่ Omsk ในรัสเซีย เมื่ออาการดีขึ้นแล้ว เขาก็ต้องการจะกลับสู่บ้านเกิด แต่ถูกตำรวจจับบนเครื่องบินเมื่อไปถึงท่าอากาศยานกรุงมอสโกและหลังจากนั้นก็ถูกขู่หาต่างๆ นานา และล่าสุดก็ถูกนำตัวไปยัง penal colony ซึ่งเขาได้ประท้วงด้วยการอดอาหารอยู่กว่า 20 วัน จนประธานาธิบดีโบดีนได้บอกปูตินว่าผลร้ายหลายประการจะตามมา หากนาวาลนีเสียชีวิตในที่จองจำ ปูตินได้มีปฏิริยาตอบในด้านต่างๆ เช่นส่งทหารกว่าหนึ่งแสนคนไปประชิดชายแดนยูเครน และในไครเมีย (ซึ่งเป็นของยูเครน) เริ่มการซ้อมรบในทางยั่วยุในไครเมียและหนูนกกองกำลังฝักใฝ่รัสเซียในดอนบาสทางตะวันออกของยูเครนให้คุกคามยูเครนแบบสงครามหลุมเพลาะใน

สงครามโลก ครั้งที่ 1 ในขณะที่ ผู้สนับสนุนนาวาลินีนับแสนได้เดินขบวนต่อต้านปูดินทั่วรัสเซีย เมื่อวันที่ 21 เมษายน อันเป็นวันที่ประธานาธิบดีปูดินกล่าวคำปราศรัยใหญ่ต่อสภาทั้งสอง แต่ไม่มีสาระด้านความมั่นคงระหว่างประเทศเท่าใดนัก เพียงแต่ขู่ว่าจะตอบโต้อย่างหนักหากสหรัฐหรือพันธมิตรข้าม Red Line ซึ่งมีได้บ่งชี้ชัดว่าเป็นอะไร และอยู่ที่ไหน ไม่แต่เท่านั้น ปูดินยังอวดอ้างด้วยว่า เขาหรือรัสเซียซึ่งเขาเป็นผู้นำเด็ดขาดทรงศีลธรรมเหนือประเทศอื่นใดทั้งสิ้น

ความมี Moral Superiority เหนือผู้ใดหย่อนความหมายไปหรือเปล่าเมื่อประธานาธิบดีไบเดินตอบว่า “Yes” ที่ผู้สื่อข่าวอเมริกันถามเขาว่าจะเรียกปูดินว่าเป็นฆาตกร (killer) ได้ไหม ถ้าต้องการจะนับศพผู้ที่ต้องตายหรือรอดจากการตายโดยหวุดหวิดเพราะคำสั่งผู้บัญชาการสูงสุดของ FSB ก็ถามไปได้ หากประสงค์จะทราบว่ามีอดีตพันเอกของหน่วยงานเคจีบีคนนี้มีประวัติงานน่ากลัวเพียงใด

ในคืนวันที่ปูดินประกาศคำขู่และความมีศีลธรรมชั้นเลิศ นั้น ตรงกับวันที่นาวาลินีขอให้ผู้สนับสนุนเขาออกไปชุมนุมกันทั่วประเทศ ปรากฏว่าผู้สนับสนุนนาวาลินีถูกจับไปกว่าหนึ่งหมื่นห้าพันคน ฐานชุมนุมประท้วงโดยไม่ได้รับอนุญาตหรือข้อหาอื่นใดยังไม่ทราบได้ ตามโซนเวลาทั้ง 11 ของประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งใกล้สถานที่ซึ่งปูดิน กล่าวสุนทรพจน์ก่อนหน้านั้นเพียงไม่กี่ชั่วโมง ด้วยเสียงตะโกนของประชาชนไล่เขาให้ออกไป ในขณะที่ปูดินมิได้กล่าวถึงกองกำลังจำนวนกว่าหนึ่งแสนที่ถูกส่งไป “ล้อมรบ” ประชิดชายแดนของยูเครนเพียงไม่กี่วันก่อนหน้านั้น อย่าลืมว่า การส่งกองกำลังไปรุกรานยูเครนเมื่อปี 2014 นั้น ปูดินสัมฤทธิ์ผลโดยได้ไปเพียงไครเมีย หรือเพียงร้อยละ 3 ของดินแดนยูเครนเท่านั้น และปลายแหลมก็เป็นฐานทัพเรือเซวาสโตโพลที่รัสเซียเข้าจากยูเครน แต่ถูกรัสเซียรกวัดเข้าครองในการใช้กำลังผนวก ส่วนดินแดนอีกร้อยละ 97 ของยูเครน นั้น ก็ยังอยู่กับยูเครนเช่นที่เป็นมาหลังจากการล่มสลายของสหภาพโซเวียต

ในวันที่ 21 เมษายนอันเป็นวันที่ปูดินไปกล่าวสุนทรพจน์ State of the Nation นั้น นาวาลินีได้รับการตรวจโดยแพทย์อิสระชาวรัสเซียเป็นครั้งแรก มีไข้แพทย์สำหรับ

คนคุก ตามลำดับความเคลื่อนไหว ปูตินคล้าย ๆ ยอมตามคำขู่ของไบเด็นมาทีละ เล็กน้อย เนื่องจากในชั้นแรกคาดกันว่าหากนาวาลนีถึงแก่ความตายจริงจะในคุกหรือนอกคุกก็ตาม ปูตินน่าจะยินดีเพราะตามข่าวดูมาหลายเดือนแล้วตั้งแต่ไซบีเรีย แต่ไม่ถึง แก่ชีวิตสักที และใครเป็นคนออกคำสั่งอันทำให้หัวหน้าแพทย์ที่โรงพยาบาล Omsk ซึ่งพยายามรักษาเมื่อนาวาลนีล้มป่วยในเครื่องบินขณะจะกลับกรุงมอสโกและถูกส่งไป โรงพยาบาล Omsk เกิดตายอย่างกะทันหัน? อันที่จริง แพทย์รัสเซียคนนี้ได้พยายาม ช่วยปูตินอยู่ก่อนแล้ว โดยยืนยันว่าเขาตรวจไม่พบสารพิษในร่างกายของนาวาลนี ก่อนที่นาวาลนีจะถูกนำตัวไปรับการรักษาพยาบาลที่โรงพยาบาลในกรุงเบอร์ลินจน ได้รับการยืนยันว่าเขาถูกสารพิษทำลายประสาทโนวิซก อันเป็นอาวุธเคมีของรัสเซีย

จะอย่างไรก็ตาม บารมีทางการเมืองของนาวาลนีมากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญใน ระยะเวลาที่เทียบเท่ากับช่วงที่เขาแข่งขันกับปูตินในการเลือกตั้งประธานาธิบดีคราวที่แล้ว จำนวนประชาชนชาวรัสเซียที่ออกมาเรียกร้องให้ปล่อยตัวเขาทั้งหมด 11 ชั่วโมงใน ประเทศเป็นปรากฏการณ์ที่น่าจะทำให้ปูตินเองหวั่นไหวอยู่ไม่น้อย ต้องคอยดูว่าเขา จะทำอะไรต่อไปในทางคดี แม้ผู้สังเกตการณ์จะทราบว่าทุนในการใช้กลไกการ เลือกตั้งของเขายังมีอยู่อีกมากก็ตาม

ข่าวด่วนที่ Frederik Pleitgen ของ CNN รายงานจากกรุงมอสโกเมื่อเวลาเกือบ 17.00 น. ตามเวลาในประเทศไทยวันที่ 26 เมษายน วันนี้ ว่าศาลรัสเซียได้พิจารณาคดีเกี่ยวกับการชุมนุมของผู้ที่สนับสนุนอเล็กซี นาวาลนีเป็นการลับ ตาม "เศษเอกสาร" ที่เขา ได้รับมาจากพวกของนาวาลนี ดูเหมือนศาลตั้งใจจะระบุว่า ทั้งหมดเป็น Extremist Group ซึ่งอาจจะถูกห้ามมิให้กระทำการเคลื่อนไหวใดๆ ทั้งสิ้น แต่โดยที่เป็นการ พิจารณาลับ จึงยังยืนยันถ้อยคำที่แท้จริงมิได้ในชั้นนี้

ตามข่าวซึ่งได้รับการยืนยันจาก CNN Online ใน 2 ชั่วโมงต่อมาว่าถูกต้อง อัยการสูงสุดรัสเซียได้สั่งระงับหรือ Suspend ความเคลื่อนไหวและกิจกรรมทางการเมืองของอเล็กซี นาวาลนี ซึ่งยังถูกจำคุกอยู่ ทั่วประเทศ และได้ยื่นฎีกาไปยังศาลกรุง มอสโก (เพราะอัยการเองสั่งไม่ได้) ให้พิจารณาสั่งระงับกิจกรรมของ Anti-Corruption

Foundation ที่เขาก่อตั้งขึ้น ในขณะที่ศาลจะพิจารณากำหนดให้องค์กรทางการเมือง และการต่อต้านการคอร์รัปชันเป็น extremist groups ทำนองเดียวกับกลุ่มรัฐอิสลาม หรือ ISIS หรือ อัล ไคด้า

นายวลาดีเมียร์ โวโรนิน อัยการสูงสุดแถลงว่า ได้ตรวจตราข้อมูลและเอกสาร ต่าง ๆ ในที่ทำการทางการเมืองของขบวนการฯ แล้ว จึงได้ออกคำสั่งดังกล่าว

นาย Ivan Zhdanov ผู้อำนวยการมูลนิธิต่อต้านการคอร์รัปชัน (อักษรย่อใน ภาษารัสเซียว่า FBK) ที่ทางการรัสเซียทำไปเปรียบได้กับคำตะโกนว่า: “We are afraid of your activities, we are afraid of your rallies, we are afraid of smart voting,” in reference to a strategic voting system spearheaded by Navalny movement.

รายงานข่าวจากกรุงมอสโกในวันที่ 26 เมษายน วันนี้ แจ้งว่าปูตินจะพบกับไบ เด็น (เข้าใจว่าในยุโรป) ในเดือนมิถุนายน ศกนี้ ในขั้นนี้ ไบเด็นยังมีได้ตอบยืนยัน แต่ ไม่น่าจะมีปัญหา เพราะไบเด็นเป็นคนแนะเองว่ามีหลายประเด็นที่น่าจะพบปะพูดคุย กันโดยตรง และขณะนี้ ต่างฝ่ายต่างไม่มีเอกอัครราชทูตของแต่ละฝ่ายอยู่ในเมืองหลวง ของอีกฝ่ายหนึ่ง และในวันนี้เช่นกัน สหภาพยุโรปแสดงความพร้อมที่จะให้คนอเมริกัน ซึ่งได้รับการฉีดวัคซีนป้องกันโควิด-19 แล้วไปเยือนได้ตั้งแต่กลางเดือนมิถุนายน ศกนี้ ซึ่งเข้าใจว่า ในระยะใกล้เคียงกันจะมีการประชุมกลุ่ม G-7 ที่ยุโรปด้วย

เมื่อสัปดาห์ที่แล้ว ประธานาธิบดี โจ ไบเด็นได้ออกถ้อยแถลงว่า สหรัฐขอใช้คำ ว่า GENOCIDE ในการเรียกการสังหารหมู่หรือ Armenian Massacre โดยกองกำลังของ Ottoman Empire ซึ่งแปรสภาพเป็นตุรกีในระยะหลังสงคราม และตุรกีไม่ยอมรับการใช้ คำนี้ตลอดมา แต่ชาวอิสราเอล-อาร์มีเนียฉลองการใช้คำนี้ที่นครเจอร์ซาเล็มและที่ โบสถ์อาร์มีเนียที่นั่น ส่วนเอกอัครราชทูตอาร์มีเนียประจำสหประชาชาติเห็นว่า วุฒิสภาสหรัฐก็ได้ลงมติให้ใช้คำนี้เมื่อ 2019 แต่ทรัมป์ซึ่งอยู่ในตำแหน่งระยะนั้น ปฏิเสธที่จะใช้คำนี้เพราะเกรงใจเออร์โดวันแห่งตุรกี ด้วยเหตุผลทำนองเดียวกันหรือ

ต่างกัน ประธานาธิบดีในอดีตต่างเสี่ยงที่จะใช้คำนี้ส่วนใหญ่คงจะเพื่อมิให้
กระทบกระเทือนตราบทกัซึ่งร่วมสัมพันธไมตรีนาได้อยู่ด้วยกัน

มีเกร็ดเล็กน้อยจากที่ได้ฟังศาสตราจารย์ทางกฎหมายจาก University College,
London เมื่อคืนวันอาทิตย์ ที่ 25 เมษายน ในรายการ GPS ของ Fareed Zakaria .ใน
เรื่องเดียวกันว่า Genocide เป็นคำใหม่ที่ถูกใช้ในศาลอาชญากรรมสงครามโลก ครั้งที่
2 ที่นูร์เรมเบอร์ก แทนคำว่า Crime against humanity อันมีความหมายไม่ต่างกันและ
ใช้ได้กับเหตุการณ์รุนแรงหลายประการด้วยกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง Holocaust รวมทั้ง
เรื่องเขมรแดง รั้วดำและแม้กระทั่งการสังหารคนพื้นเมืองในที่ซึ่งบัดนี้มีชื่อว่า
สหรัฐอเมริกาด้วย อันเป็นการสังหารหมู่ มิใช่สังหารปัจเจกชน (individuals) จำนวน
มาก ในแง่นี้ จีนก็อาจจะเถียงได้ว่าการสังหารหมู่ในความหมายของ Genocide ดังที่
ผู้แทนสหรัฐใช้ใน ซินจาง/อุยกูร์หรือไม่ กล่าวโดยสรุป ตามความเห็นของ
ศาสตราจารย์จากกรุงลอนดอน ทั้ง Genocide กับ Crime against Humanity ดูจะมี
ความหมายเช่นเดียวกัน

แต่อดีตผู้อำนวยการยูเนสโกได้เลือกใช้คำว่า Genocide กับผู้ทำลายโบราณ
สถานด้วย-การทำลายอารยธรรมของปวงชน- ไซ้หรือไม่? และในกรณีของบาร์ซาร์
อัล-อาสอาด ของซีเรีย เขาน่าจะถูกข้อหาทั้ง crimes against humanity และ genocides
ฯลฯ

สถานการณ์ปราบปรามผู้ไม่เห็นด้วยกับการรัฐประหารในเมียนมายังมิได้ยุติ
หรือผ่อนคลายความรุนแรงลง ตามรายงานที่ทั้ง บีบีซี และ ซีเอ็นเอ็นนำเสนอในวันที่
27 เมษายน วันนี้ ในขณะที่เดียวกันมีรายงานการปะทะกันในบริเวณชายแดนไทยกับ
เมียนมาตรงข้ามแม่น้ำสาละวินที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยที่กำลังของฝ่าย KNU หรือ
สหภาพแห่งชาติกะเหรี่ยงได้ทำความเสียหายให้แก่กองทหารเมียนมาที่ปะทะกันอย่าง
มาก ก่อนหน้านี้ มีข่าวการที่กองกำลังคะฉิ่นได้รับกับทหารเมียนมา หลายครั้งและ
สามารถขับไล่ทหารเมียนมาออกจากเขตของตนได้ โดยได้สังหารผู้บังคับกองพันได้

ด้วย ทหารคะฉิ่นได้เปรียบและเชี่ยวชาญการรบบนที่สูงอันเป็นฐานของคะฉิ่นซึ่งเป็น
ขุนเขาเชื่อมต่อกับเทือกเขาหิมาลัยและมีชายแดนส่วนหนึ่งติดกับจีน

อดีตประธานาธิบดีโอบามาได้แสดงความเศร้าใจในความโหดร้ายของทหาร
เมียนมา และการทรมานผู้ที่ถูกจับกุมกับการกระทำการโหดร้ายต่ออดีตนักเรียน
นายทหาร (cadet) ซึ่งหนีไปหลบภัย ตามรายงานที่ Clarissa Ward ของ ซีเอ็นเอ็น ซึ่ง
เป็นผู้สื่อข่าวอาวุโสด้านการต่างประเทศคนแรกที่ได้ไปทำข่าวในเมียนมาเมื่อต้นเดือน
เมษายน ศกนี้และนำเสนอข่าวดังกล่าวในวันที่ 27 และ 28 เดือนนี้ ตามข่าวล่าสุดที่ได้
ทราบจากรายงานของมติชนรายวันฉบับวันที่ 29 เมษายน วันนี้ นักกีฬาชาวเมียนมา
ทั้งหมดปฏิเสธที่จะไปร่วมการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกที่กรุงโตเกียวเพราะไม่ต้องการมี
ส่วนร่วมเป็นตัวแทนของคณะผู้ปกครองที่ยึดอำนาจมาโดยไม่ชอบธรรม

เมื่อวันเสาร์ที่ 24 เมษายน ศกนี้ อาเซียนได้มีการประชุมระดับผู้นำเชิง Retreat
ที่สำนักเลขาธิการอาเซียนที่กรุงจาการ์ตา โดยสุลต่านฮาสซานาล โบลเกียห์ แห่งบรูไน
เป็นองค์ประธาน พลเอกอาวุโสหมิน อ่อง หล่าย หัวหน้าการรัฐประหารเมียนมาได้ไป
ร่วมด้วย โดยผู้แทนรัฐบาลเอกภาพแห่งชาติเมียนมาได้รับการเชิญให้เข้าร่วม

ประธานได้ออกคำแถลงของประธานเองสรุปเรื่องที่ได้มีการพูดจกกันในการ
ประชุม มีการกล่าวถึงข้อเสนอในทางการเมืองของเมียนมา เช่นการที่มีผู้ร่วมการ
ประชุมพูดถึงเหตุการณ์ในเมียนมาตลอดจนความเป็นห่วงกังวลในความรุนแรงและ
การเสียชีวิตที่มีรายงานว่าเกิดขึ้น ด้วยความคาดหวังว่าจะมีการแก้ไขในทางอันจะเป็น
ประโยชน์แก่ประชาชนชาวเมียนมา รวมทั้งการได้ยินเสียงเรียกร้องให้มีการปล่อยตัว
นักโทษการเมืองทั้งหมด รวมทั้งชาวต่างประเทศด้วย ส่วนที่เป็นฉันทานุมัติ 5 ข้อนั้น
แยกเป็นต่างหาก ดังปรากฏเป็นภาษาอังกฤษต่อไปนี้

On the situation in Myanmar, the Leaders reached consensus on the
following:

- First, there shall be immediate cessation of violence in Myanmar and all parties

shall exercise utmost restraint.

- Second, constructive dialogue among all parties concerned shall commence to seek a peaceful solution in the interests of the people.
- Third, a special envoy of the ASEAN Chair shall facilitate mediation of the dialogue process, with the assistance of the Secretary-General of ASEAN.
- Fourth, ASEAN shall provide humanitarian assistance through the AHA Centre.
- Fifth, the special envoy and delegation shall visit Myanmar to meet with all parties concerned.

ทั้งหมดนี้มิได้มีการกำหนดตารางเวลาของการดำเนินการ อันเป็นข้อสังเกตที่ผู้แทนสหประชาชาติและผู้นำหลายประเทศตั้งไว้

สำหรับมิน อ่อง หล่าย นั้น ไม่มีผู้ใดยืนยันว่าเขามีความเห็นอย่างไร

ในวันที่ 27 เมษายน ศกนี้ สำนักข่าว เอเอฟพี รายงานว่า “ถ้อยแถลงอย่างเป็นทางการของรัฐบาลทหารเมียนมาซึ่งเรียกตัวเองว่า “มนตรีเพื่อการบริหารแห่งรัฐ” หรือ SAC กำหนดเงื่อนไขว่า จะทำตามข้อเรียกร้องของอาเซียนว่าด้วยการยุติการใช้ความรุนแรง ก็ต่อเมื่อประเทศกลับคืนสู่เสถียรภาพแล้วเท่านั้น SAC จะพิจารณาข้อเสนอแนะเชิงสร้างสรรค์ของผู้นำอาเซียนเมื่อสถานการณ์ภายในประเทศกลับคืนสู่เสถียรภาพและจะพิจารณาข้อเสนอไปในทางบวก ถ้าหากอาเซียนจะเอื้ออำนวยให้ข้อเสนอเหล่านั้นเป็นไปในทางปฏิบัติได้ พลจัตวาซอ มิน ทุน โฆษกของ SAC ให้สัมภาษณ์ว่า SAC พอใจกับการเดินทางไปร่วมประชุมครั้งนี้เพราะช่วยให้ SAC อธิบายสถานการณ์ที่แท้จริงแก่บรรดาผู้นำอาเซียนได้”

เท่าที่ได้สอบถามผู้ที่ไปร่วมการประชุมและผู้ที่ทำทราบความเป็นไปในระหว่างการประชุม มิน อ่อง หล่าย หรือผู้เข้าประชุมจากเมียนมา ตลอดจนถ้อยแถลงของประธาน ไม่มีผู้ใดจากคณะผู้แทนเมียนมาชี้แจงหรืออธิบายสถานการณ์ที่แท้จริงแก่บรรดาผู้นำอาเซียน ในการประชุมผู้นำในวันเสาร์ที่ 24 เมษายน 2021 แต่อย่างใด

อ่านดูแล้ว คณะรัฐประหารเมียนมามีได้ยอมรับที่จะปฏิบัติตามฉันทามติของอาเซียนเลย การรอให้สถานการณ์ในเมียนมากลับสู่เสถียรภาพก่อน นั้น ต้องใช้เวลาอีกนาน อาจเป็นปี ขณะนี้ ฝ่ายทหารได้เปรียบเพราะมีกำลังพลมากกว่า และอาวุธยุทธโธปกรณ์เหนือกว่าฝ่ายต่อต้านมีใช้น้อย ฝ่ายประชาชนเริ่มฝึกการรบแล้ว โดยกองกำลังกะเหรี่ยงช่วยเป็นครูฝึกให้ แต่จะต้องใช้เวลาอีกนานกว่าจะมีกองกำลังภาคประชาชนในการปะทะกับ "ทัตมาดอว์" ซึ่งก็มีใช้เป็นหน่วยรบเก่งกาจนัก นอกจากนี้จะเป็นนายทหารที่ผ่านการฝึกแบบทหารอาชีพอันไม่น่าจะมีมากนัก

ประเด็นสำคัญอันดับแรกๆ ได้แก่การประสานงานอย่างใกล้ชิดกับกองกำลังชาติพันธุ์หลายกลุ่ม แทนที่ต่างกลุ่มต่างก็ดำเนินการเฉพาะในเขตของตน ใจทย์อันดับแรกๆ ได้แก่รัฐบาลเอกภาพแห่งชาติต้องหาทางประสานยุทธศาสตร์และยุทธวิธีกับกลุ่มชาติพันธุ์ อาจเริ่มด้วยกลุ่มกะเหรี่ยง คะฉิ่น กองทัพอาระกัน (AA) ฉาน (ไม่รวมว่าหรือพวกที่มุ่งสะสมทรัพย์สินด้วยการผลิตและค้ายาเสพติด ไม่ว่าจะรบเก่งเท่าใดก็ตาม เพราะเท่าที่เป็นมา พวกนี้เป็นอันตรายต่อมนุษยชาติ) และต่อไปอาจรวมโรฮีนจาด้วย

ความคิดของการจำกัดเขตอิทธิพลไว้ใน Pegu Yoma อันเน้นพม่าเป็นสำคัญ ต้องยกเลิกโดยเร็วเท่าที่จะทำได้

สารในฐานะส่วนตัวถึงรัฐมนตรีดอนเพื่อการพิจารณา ขอให้อ่านและพิจารณาดำเนินการต่อไป

ชาติที่มองอาเซียนในทางที่ดีได้ฝากความหวังไว้กับอาเซียนว่าจะอยู่ในฐานะที่จะช่วยแก้ปัญหาวิกฤตในเมียนมาหรือพม่าได้ แม้จะมีอยู่หลายชาติที่ไม่สู้จะแน่ใจนักว่าจะทำได้สักแค่ไหน ที่เป็นเช่นนั้นเพราะทราบประวัติของพม่าดีว่ามีประสบการณ์การปกครองแบบเสรีประชาธิปไตยจำกัด แต่ความที่เมียนมาได้ทดลองเป็นประเทศที่ให้อุซุนรุ่นใหม่ได้ดำรงชีวิตอยู่ด้วยความเป็นเสรีชน ทำให้ประชาชนชาวเมียนมาหวงแหนและใฝ่หาวิถีชีวิตที่ได้ลิ้มรสมาเพียงไม่เกิน 10 ปี แม้ระบอบที่เพิ่งผ่านมาจะยังไม่สมบูรณ์แบบก็ตาม

การประชุมระดับผู้นำซึ่งมีขึ้นที่กรุงจาการ์ตาเมื่อวันที่ 24 เมษายน พิสูจน์ว่า อาเซียนสามารถมีฉันทามติอันสะท้อนความพยายามที่จะแก้ปัญหาซึ่งยุ่งยากมากได้ในระดับที่ไปไกลเกินความคาดหวังของประเทศภายนอกเป็นครั้งแรกนับแต่ที่ได้ดำเนินการแก้ปัญหาในกัมพูชา และตั้งแต่ที่ได้สถาปนาประชาคมอาเซียนมา เมื่อบัดนี้ค่อนข้างชัดเจนแล้วว่า ฝ่ายยึดอำนาจในเมียนมาไม่อาจจะสนองความปรารถนาของอาเซียนได้ จำเป็นที่อาเซียนจะดำเนินการเป็นการภายในให้คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติพิจารณาดำเนินการที่จำเป็นเพื่อให้มีการเป็นไปตามข้อ 1 และตามเจตนาในข้อ 4 ของฉันทามติ อันอาจถือได้ว่าเป็น Humanitarian Intervention โดยร่วมมือกับ ASEAN AHA Centre เนื่องจากสถานการณ์โรคระบาด Coronavirus 2019 และโรคอื่นเช่น T.B., Malaria, elephantiasis, etc. ยังเป็นปัญหาใหญ่ของชาวเมียนมาทั้งที่อยู่ภายในประเทศและที่หลบหนีภัยไปต่างประเทศทั้งในอินเดียและประเทศไทย

รัฐมนตรีดอนที่รัก

เมื่ออ่าน และจะดำเนินการอย่างไร ขอให้อ้างแก่เอ็ดเพื่อแจ้งกลับไปยังผมด้วย เสนอมาเพราะเห็นคุณค่าในความสำเร็จของอาเซียน และเพราะเป็นกังวลอย่างมากกับอนาคตของพม่า โปรดทราบด้วยว่า ผมเป็นคนแรกที่ รมต. ถนัด สั่งให้ไปดูงานด้านความร่วมมือส่วนภูมิภาคที่ยุโรปในปีที่จัดตั้งสมาคมอาสาขึ้น

รายงานที่ส่งมานี้ ผมทำให้กระทรวงมากกว่า 7 ปีแล้ว คุณอานันท์ได้รับเป็นประจำ และเป็นคนเปิดตัว อี-บุ๊ก ให้ ซึ่งหาได้จากเว็บของ กต ทั้ง 7 ปีย้อนหลัง

ดร. มนัสพาสัน ชูโต

ประธานคณะกรรมการปรับปรุงแนวทางการประชาสัมพันธ์

และการดำเนินงานด้านสารนิเทศของกระทรวงการต่างประเทศ

ประมวลรายงานและวิเคราะห์ข่าวระหว่างประเทศ

เดือนพฤษภาคม 2021 (2564)

คำชี้แจง

ประมวลรายงานและวิเคราะห์ข่าวฯ เช่นฉบับนี้เป็นผลงานของข้าราชการเกษียณคนหนึ่งซึ่งมีความเชื่ออย่างจริงใจว่าคงจะเป็นประโยชน์แก่คนร่วมสมัยและอนุชนรุ่นหลังๆ ไม่ว่าจะป็นข้าราชการหรืออดีตข้าราชการกระทรวงการต่างประเทศหรือไม่ก็ตาม แต่สนใจในความเป็นไปของโลกเช่นเดียวกัน แม้โลกนี้จะแปรเปลี่ยนอยู่เป็นนิจด้วยเหตุปัจจัยอันแตกต่างกัน ความหมายของคำว่าอำนาจหรือการเมืองแห่งอำนาจย่อมเปลี่ยนไปถึงขั้นมูลฐาน จึงได้พยายามติดตามศึกษาและหาข้อมูลประกอบการจัดทำมาว่าสิบปีแล้ว

ในระยะแรกที่ทำรายงาน มีเว้นช่วงบ้างระหว่างที่ได้รับคำขอร้องจากรุ่นน้องให้ไปช่วยในหน้าที่อื่น เช่นเป็นที่ปรึกษารัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศถึง 4 คน แต่แม้จะไปอยู่ในตำแหน่งดังกล่าว ก็ได้ตั้งเงื่อนไขกับเจ้าสังกัดว่าขอไม่ยุ่งเกี่ยวกับการเมืองภายในและขอไม่เกี่ยวข้องข้องกับเรื่องบุคคลากร

ตามรูปแบบและเนื้อหาเช่นฉบับนี้ ได้ทำต่อเนื่องกันมาถึงปัจจุบันเป็นปีที่เจ็ดแล้ว นับแต่ฉบับแรกเมื่อเดือนมกราคม 2558 ด้วยข่าวใหญ่อันได้แก่การก่อการร้ายในการสังหารหมู่กองบรรณาธิการนิตยสารชาลี เอ็บโดในกรุงปารีส สาธารณรัฐฝรั่งเศส เมื่อวันที่ 7 มกราคม 2558 โดยกลุ่มรัฐอิสลามหรือ ไอเอส ซึ่งประเด็นการก่อการร้ายสากลในระยะนั้นเป็นภัยแก่มวลมนุษย์อย่างน่าหวงเป็นพิเศษจนอดีตนายกรัฐมนตริตเดวิด แคมารอนแห่งสหราชอาณาจักรเรียกว่าเป็นภัยคุกคามที่ปรากฏชัดอยู่ต่อหน้า

เจ็ดปีที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบัน การแพร่กระจายของภัยจากการก่อการร้ายสากลได้ลดน้อยถอยลงอย่างมีนัยสำคัญ แต่สำหรับประเทศชั้นนำของโลกเช่นสหรัฐอเมริกาอันตรายที่น่าหวงยิ่งในขณะนี้ได้แก่การก่อการร้ายภายใน เช่นเหตุร้ายของการจลาจลที่กระจายไปถึงปรากฏการณ์ประท้วงประชาธิปไตยที่กลุ่มอาคารรัฐสภาแห่งรัฐอัมมิตัน

สายปลายเหตุมาจากมุสวาทของประธานาธิบดีโดนัลด์ เจ. ทรัมป์ ซึ่งประวัติศาสตร์ จะต้องจารึกความไร้คุณธรรมของเขาไว้ชั่วกาลนาน

ความตั้งใจเดิมของการจัดทำประมวลรายงานและวิเคราะห์ข่าวฯ ได้แก่การทำ เป็นเชิงอัตชีวประวัติเพื่อไว้แจกจ่ายในโอกาสอันเหมาะสม ดังที่ได้เขียนไว้ในความนำ ของหนังสือ “ยุทธการยึดสถานทูตอิสราเอลกลางกรุง บันทึกรปฏิบัติการลับแบล็คเชป เทมเบอร์นุกกรุงเทพฯ การก่อการร้ายสากล บททดสอบการทูตไทย” ซึ่งเขียนจาก ความทรงจำสี่สิบปีหลังเหตุการณ์เมื่อปี 2554 ขณะไปพักอยู่ในโรงแรมเพราะเหตุจาก น้ำท่วมใหญ่ในปีนั้น จึงได้อธิบายว่า ทำไมจึงมีความเป็นส่วนตัวอยู่มาก “เพราะถือว่า . เป็นเหตุการณ์หนึ่ง ... ในข้อเขียนเชิงอัตชีวประวัติโดยมีส่วนเกี่ยวข้องตลอด เหตุการณ์จริง...” ต้องขอขอบคุณคุณประภัสสร เสวิกุล ศิลปินแห่งชาติ สาขา วรรณศิลป์ ผู้ล่วงลับไปแล้วก่อนวัยอันควรที่กรุณาให้กำลังใจแก่นักเขียนรุ่นใหม่เช่น ข้าพเจ้าด้วยการเขียนคำนิยมให้ และคำโปรยในหน้าปกหลังว่า “บันทึกจากความทรง จำฉบับนี้เป็นสิ่งที่ดี และมีคุณค่ายิ่ง ทั้งต่อนักศึกษาด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ความมั่นคง การเมือง นักวิชาการ นักศึกษาและผู้ที่สนใจโดยทั่วไป. . .การเขียนเรื่อง ทำนองนี้ยังไม่ปรากฏมากนักในประเทศไทย”

ประมวลรายงานและวิเคราะห์ข่าวฯ ระหว่างประเทศที่ได้พยายามนำเสนอใน เวลาที่เกิดเหตุจริงหรือ real time จึงน่าจะมีประโยชน์แก่ท่านต่าง ๆ จึงต้องขอขอบคุณ อานันท์ ปันยารชุน เพื่อนรักรุ่นพี่ ที่กรุณามาทำพิธีเปิดตัวให้เมื่อกรมสารนิเทศได้ดำริ ให้ทำเป็น อี-บุ๊กโดยสามารถเข้าถึงได้ตลอดเวลาทางหน้าเว็บไซต์ของกระทรวงการ ต่างประเทศเริ่มแต่ฉบับเดือนมกราคม 2558 ต่อมาจนปัจจุบัน โดยท่านที่สนใจจะ เปิดดูได้ทั้ง 7 ปีที่ผ่านมา (หน้าหลัก > ศูนย์ข่าว > ประมวลรายงานและวิเคราะห์ข่าว ระหว่างประเทศ)

ตั้งแต่รายงานแรก ๆ ซึ่งมีสาระสำคัญเกี่ยวกับปรากฏการณ์อันเรียกกันว่า Arab Spring และการไต่หาความเป็นประชาธิปไตย สำเร็จบ้างไม่สำเร็จบ้าง บางแห่งเช่น ซีเรียกลายเป็นสงครามกลางเมืองจนบัดนี้ ฉบับปัจจุบัน และตั้งแต่ฉบับนี้ไป จะมี

รายละเอียด ข้อสังเกตและข้อมูลหลากหลาย โดยนำประสบการณ์ส่วนตัวในฐานะที่เคยดำรงตำแหน่งหัวหน้าสำนักงานมาเกือบ 20 ปีมาประกอบ (สองปีในฐานะกงสุลใหญ่และสองปีในตำแหน่งอธิบดี ส่วนที่เหลือเป็นเอกอัครราชทูต) และความเป็นมาหรือภูมิหลังของเหตุการณ์หลายอย่าง อาทิ พัฒนาการของสถาบันต่างๆ ที่เรียกกันว่าเบิร์ตตันวูดอันทำให้เห็นว่าผู้นำประเทศสำคัญในอดีตมีวิสัยทัศน์กว้างไกลเพียงไร แม้กำลังบัญชาการการรบอย่างหนักในสงครามโลกอยู่ก็ตาม การเริ่มต้นของศาสตร์ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจอันใกล้เคียงกับระยะที่ข้าพเจ้าได้รับทุนไปศึกษาต่อในสหรัฐครั้งแรกเมื่อปี 2499 โรคระบาดใหญ่ในโลกที่ตั้งแต่แรกเรียกกันว่า โควิด-19 และผลกระทบรอบด้าน—ทำให้ต้องค้นคว้าถึงโรคระบาดใหญ่ของโลกที่มีชื่อว่า Spanish Flu เมื่อปี 1918-1921 ระหว่างสงครามโลกครั้งที่ 1 มาบันทึกไว้ด้วย สถานการณ์ในเมียนมาหรือพม่าอันเป็นโพสต์แห่งเดียวที่ออกไปประจำการในฐานะต่ำกว่าเอกอัครราชทูตและการที่ภูมิภาคตะวันออกกลางได้กลับร้อนระอุขึ้นมาอีกในระยะที่ประธานาธิบดีไบเดนไม่ยากจะมีความยุ่งยากกับปัญหาอันไม่รู้จบแห่งนี้ ฯลฯ ซึ่งสาระเหล่านี้จะปรากฏในเนื้อหาหรือในฟุตโน้ตอันผู้ที่ติดตามจะเห็นได้ว่ามีมากขึ้นและมีความละเอียดขึ้น เพื่อความสมบูรณ์ของสิ่งที่นำเสนอในรายงาน ดังที่ได้ตั้งเป็นโจทย์อยู่เสมอว่า คำถามโดยปกติที่ว่า Who What When Where นั้น ไม่เพียงพอ จะต้องตอบคำถามว่า How and Why ให้กระจ่างว่าเกิดขึ้นอย่างไรและทำไม อันเข้าสู่กระบวนการของการวิเคราะห์ไปถึงขั้นให้ได้ทราบมูลเหตุจูงใจและปัจจัยแวดล้อมด้วย

ด้วยความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีระดับสูงขึ้นเป็นลำดับอย่างรวดเร็ว วิธีการหาข้อเท็จจริงเช่นที่กล่าวในวรรคก่อนย่อมเป็นพื้นฐานขั้นต้นเท่านั้น เนื่องจากโลกได้ผ่านการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญมาแล้วหลายครั้ง อาทิ การปฏิวัติทางอุตสาหกรรม การปฏิวัติทางเทคโนโลยีสารสนเทศ ฯลฯ ส่วนการปฏิวัติทางวัฒนธรรม นั้น ดูจะเป็นเหตุการณ์เฉพาะถิ่นเท่านั้น

ดังที่ปรากฏในประมวลรายงานฯ แม้กระทั่งก่อนหน้านี้ซึ่งยังด้อยความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีอยู่ ทำไมชาวยิวจำนวนไม่มากเท่าใดนักจึงเอาชนะประเทศอาหรับเพื่อนบ้านในการสู้รบเพียง 6 วันในสงครามปี 1967 ได้และสามารถยึดครองดินแดน

ของประเทศจอร์แดนทางฝั่งตะวันตกของแม่น้ำจอร์แดน ที่ราบสูงโกลานจากประเทศ
ซีเรีย คาบสมุทรไซนายจนถึงทะเลแดงจากอียิปต์ รวมทั้งฉนวนกาซ่าอันเป็นสมรภูมิ
หนึ่งของวิกฤตการณ์ในตะวันออกกลางขณะนี้

การครอบครองดินแดนที่ยึดมาด้วยกำลังเหล่านี้ (ยกเว้นในส่วนที่ทำให้ความตกลง
สันติภาพต่างหากกับอียิปต์สมัยอันวาร์ ซาดัต) ถูกกลืนโดยอิสราเอลด้วยการคบคิดกับ
นายโด널ด์ ทรัมป์ ซึ่งเห็นคำสั่งประธานาธิบดีโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย “ยกให้”
อิสราเอล ไปตามอำเภอใจ ความสำเร็จของนายเนทันยาฮู ซึ่งชาญฉลาดกว่าทรัมป์
อย่างมากส่งผลกระทบต่อมาจนทุกวันนี้ ในการ “สงคราม” ระหว่างอิสราเอลกับกลุ่มฮา
มาส และการประท้วงเพื่อทวงสิทธิที่จะดำรงชีพอยู่โดยอิสระเสรีและเป็น
ประชาธิปไตยโดยแท้จริงของชาวปาเลสไตน์ทั่วอิสราเอล ฝั่งตะวันตก และในที่อื่น ๆ
ทั่วตะวันออกกลาง ดังจะปรากฏชัดในประมวลรายงานและวิเคราะห์ข่าวเดือน
พฤษภาคม ศกนี้

ต่อจากการตระเวนไปรอบตะวันออกกลางฯ แล้ว หากเวลาอำนวย ก็ขอ
บรรยายเท่าที่สามารถจะทำได้ถึงสถานการณ์การต่อสู้กับการ “ยึดอำนาจในเมียนมา”
ซึ่งเป็นที่ตระหนักรู้ของชาวโลกแล้ว และเข้าใจดีว่าชาวพม่าหรือเมียนมาต้องผ่าน
ประสบการณ์อันไม่พึงประสงค์มาเพียงใดและทำอย่างไรหนุ่มสาวชาวพม่าทุกวันนี้จะ
เติบโตไปสู่อนาคตที่สดใสตามความปรารถนาที่มีมาก่อนหน้าวันที่ 1 กุมภาพันธ์ ศก
นี้

ที่บรรยายมาทั้งหมดนี้มีใช่เป็นการสังลา โดยเฉพาะอย่างยิ่งเนื่องจากในวันนี้
องค์การอนามัยโลกได้เตือนว่า การทำงานหนักในแต่ละวัน นั้น อันตรายจนอาจถึงแก่
ชีวิตได้โดยบ่งว่าชาวเอเชียตะวันออกเฉียดได้และเอเชียตะวันออก เช่นญี่ปุ่น อยู่ใน
กลุ่มเสี่ยง แค่นั้นจะถือว่าหนัก เขากล่าวว่า 55 ชั่วโมงต่อสัปดาห์หรือ วันละ 11 ชั่วโมง
หากไม่นับวันเสาร์และอาทิตย์

ส่วนสหประชาชาติได้กำหนดให้วันที่ 17 พฤษภาคม วันนี้ เป็นวันพิงระวังโรค
ความดันโลหิตสูง แต่วันนี้กำลังจะเที่ยงคืนอยู่แล้ว หากรอดไป สหประชาชาติอาจสรร

หา “วันพึงระวังความไฝสูง” ซึ่งก็น่าจะอันตรายไม่น้อยมาแทนที่ ย่อมสามารถนำไปถก
ปรัชญากันได้ สู้หาเวลาไปถกว่าจะทำอย่างไรดีกับปวงชนที่อาจารย์คึกฤทธิ์เรียกติด
ปากว่า “พม่าข้าศึก” จะได้มีความเป็นอยู่ที่ดีเสียที น่าเห็นใจจริง ดูไปก็ไม่เห็นต่างจาก
คนไทยสักเท่าใด เมื่อร้อนก็หันมาพึ่งเย็น ทำไม่ถึงมีข่าวอยู่บ่อยครั้งว่าจะปลัดคนเขา
กลับ กล่าวถึงเรื่องนี้แล้ว ขอต่อความด้วยเนื้อเพลงบางตอนของคุณพวงค์ มุกดาที่ว่า
“เมื่อคิดดูแล้ว โลกนี้ประหลาด” !!! เมื่อใดความยุติธรรมที่แท้จริงและความเห็นอกเห็น
ใจในเพื่อนมนุษย์จะมาเหนือสิ่งอื่นใดเสียที

หลังจากที่เขียนข้างบนไปแล้ว รู้สึกทำท่าว่าจะไม่สบาย จึงพักงานไป 3 วัน วันที่
23 พฤษภาคม วันนี้ ลองมานั่งทำงานบ้าง แต่ยังไม่ทำอะไรเท่าใด เพียงแต่ “คิด” ว่า
ไม่น่าจะเป็นอะไรมากมาย จึงตั้งใจจะเติมต่อที่พิมพ์ทิ้งไว้ เท่าที่สมองคนสูงวัยจะ
อำนวย แต่เพราะความที่โรคระบาดยังแพร่กระจายไปหลายแห่ง จึงอยู่แต่ในบ้าน และ
โดยที่วันเสาร์และอาทิตย์มิใช่วันพักงาน เมื่อไม่มีอะไรดีกว่าการทำรายงานแทนการอยู่
เฉยๆ จึงกลับเข้าประจำที่เพื่อทำสิ่งที่คุ้นชินไปเช่นเดิม ระหว่างที่พักงานและนอนฟัง
รายงานข่าว “ฆ่าเวลา” ทั้งๆ ที่ทราบดีว่า เวลานั้น “ฆ่า” ไม่ได้ ได้ยินรายงานว่ายาน
สำรวจดาวพระอังคารของจีนได้สำรวจพื้นผิวของดาวอังคาร และสำนักงานนาซ่าของ
สหรัฐซึ่งพยายามสำรวจพื้นผิวดาวอังคารเช่นกันโดยส่งยานขึ้นไปเป็นลำที่สิบแล้วได้
ส่งสารแสดงความยินดีกับความก้าวหน้าของจีน ในความคิดส่วนน้อยๆ ของข้าพเจ้า
สิ่งที่เกิดขึ้นเป็นข่าวดีน่าปลื้มใจ นี่มิใช่เป็นการแข่งขันกันสร้างอาวุธเพื่อทำลายล้างซึ่ง
กันและกัน แต่เป็นการร่วมมือกันศึกษาเพื่ออนาคตที่ดีกว่า ยังมีข่าวว่า
นักวิทยาศาสตร์ที่ Delft ในเนเธอร์แลนด์กำลังคิดวิธีการสร้างออกซิเจนจากสาหร่าย
หรืออะไรพรรณนั้นอันจะนำไปแพร่ขยายต่อไปในโลกพระอังคาร เราไฝฝืนกันมานาน
ว่าทางดีที่สุดในการสำรวจอวกาศได้แก่การร่วมมือกันระหว่างประเทศ คิดกันมาใน
ทิศทางนี้ ช่วยกันทำให้เป็นจริงเสียที เพื่อความสงบสันติแก่ชาวโลกน้อยๆ แห่งนี้

มนัสพาสน์ ชูโต

ประมวลรายงานและวิเคราะห์ข่าวระหว่างประเทศ

เดือนพฤษภาคม 2021 (2564)

ความสำเร็จในการเจรจาทางการทูตบ่อยครั้งมิได้จำกัดอยู่กับความเคลื่อนไหว และพฤติกรรมเฉพาะของคู่เจรจาเท่านั้น ตัวอย่างหนึ่งในขณะนี้ได้แก่การเจรจาเพื่อฟื้นความตกลงห้ามอิหร่านพัฒนาอาวุธนิวเคลียร์ หรือ JCPOA หรือ P5+1 and Iran

เท่าที่ได้ติดตามข่าวจากแหล่งต่าง ๆ ฝ่ายที่อาจจะเกี่ยวข้องด้วยทั้งทางตรงหรือทางอ้อมอาจรวมถึงสหรัฐอเมริกา สาธารณรัฐอิสลามอิหร่าน รัฐอิสราเอล ราชอาณาจักรซาอุดี อาระเบีย เยเมน สหพันธรัฐรัสเซีย สาธารณรัฐประชาชนจีน สหราชอาณาจักร สาธารณรัฐฝรั่งเศส สาธารณรัฐเกาหลี สหภาพยุโรป สมาพันธ์สวิส ฯลฯ

สวิตเซอร์แลนด์อาจเกี่ยวข้องด้วยเหตุอย่างน้อย 2 ประการ (1) สถานเอกอัครราชทูตสวิส ณ กรุงเตหะรานเป็นผู้ดูแลผลประโยชน์ของสหรัฐฯ ในอิหร่านนับแต่วาระที่เกิดการปฏิวัติในอิหร่านเมื่อปี 1979 โดยที่นักการทูตสหรัฐฯ หลายสิบคนถูกจับขังไว้ในอดีตสถานเอกอัครราชทูตสหรัฐฯ และ (2) เมื่อวันอังคารที่ 4 พฤษภาคม ศกนี้ เลขานุการเอกประจำสถานเอกอัครราชทูตสวิส ณ กรุงเตหะราน อายุ 52 ปี “ประสบอุบัติเหตุ?” ตกจากอาคารสูงอันเป็นที่พักในเมือง ไม่มีการเปิดเผยถึงชื่อ เพศ และอัตลักษณ์อื่นๆ ของร่างไร้ชีวิตที่คนสวนตรวจพบ จะเกี่ยวเนื่องกับการเจรจาฟื้นความตกลงนิวเคลียร์หรือไม่ แม้ส่วนตัวจะคิดว่า “ไม่น่า” ก็ยังไม่ควรด่วนลงข้อยุติในขั้นนี้

ตามรายงานของข้าพเจ้าเมื่อเดือนเมษายน ซาอุดี อาระเบีย และอิหร่านซึ่งมีความขัดแย้งกันอย่างแรง โดยต่างทรงพลังในระดับภูมิภาคด้วยกันทั้งคู่ได้มีการเจรจากันที่อิรัก เริ่มมาแต่วันที่ 9 เมษายน ตามคำกล่าวของประธานาธิบดี Barham Salih แห่งอิรัก ทั้งสองฝ่ายได้พบกันมากกว่า 1 ครั้ง (round) หนังสือพิมพ์ Christian Science Monitor ที่บอสตันและ The Financial Times (FT) รายงานเชิงวิเคราะห์ว่า ตั้งแต่เดือนมกราคม ศกนี้ ผู้สังเกตการณ์ด้านการเมืองในภูมิภาคได้ลงข้อเขียนใน FT ว่าถึงเวลาของการเปลี่ยนทิศทางนโยบายของซาอุดี อาระเบียกับอิหร่านโดยคำนึงถึงความเสี่ยงหายจากซีปนาวุธอิหร่านต่อโรงงานผลิตน้ำมันอารามโคที่ Abqaiq และ Khurais ตลอดจนหลักประกันความมั่นคงทางการเดินเรือต่อการขนส่งน้ำมันทางอ่าวเปอร์เซีย และช่องแคบ Hormuz¹ และความล้มเหลวของนโยบายซาอุดีในเยเมนหลังจาก 6 ปีของการสู้รบ ด้วยการเปิดทางพบปะพูดคุยระหว่างสองยักษ์ใหญ่ในภูมิภาคอันได้แก่ซาอุดี อาระเบียกับอิหร่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการที่มกุฎราชกุมารบิน ซาลมาน อ่านสัญญาณจากการที่โจ ไบเดนกำลังเลือกวิถีทางการทูตในการคืนดีกับอิหร่านได้ถูกต้อง ซึ่งดูจะเป็นการปรับเปลี่ยนนโยบายที่จะนำผลดีมาสู่ภูมิภาคตะวันออกกลางสำหรับทุกฝ่ายที่ในปัจจุบันดูจะไม่ลงรอยกัน MBS ขานรับด้วยการประทานสัมภาษณ์แก่สถานีโทรทัศน์ทางการของซาอุดีเมื่อปลายเดือนมีนาคมจนถึง 90 นาที ซึ่งอิรัก โดยนายกรัฐมนตรี Mustafa al-Kadhimi ได้รับเป็นสถานที่เพื่อการพบปะพูดคุย แทนการเป็นสถานที่ประชันกันทางอำนาจในการสู้รบมาหลายสิบปี อันจะมีผลย้อนกลับไปถึงความคืบหน้าในการเจรจาฟื้นความตกลงที่กรุงเวียนนาในทางที่จะสมประโยชน์แห่งชาติและความมั่นคงในศตวรรษที่ 21

สาธารณรัฐประชาชนจีนซึ่งเป็นภาคีของความตกลง P5+1 and Iran ได้พยายามจะเข้ามาเป็นปัจจัย ด้วยการกระชับความสัมพันธ์อันดีกับอิหร่านด้วยการส่งเวชภัณฑ์และวัคซีนต่อต้านโรคโคโรนาไวรัส-2019 ไปให้อิหร่านโดยเครื่องบินพิเศษในยามที่อิหร่านกำลังเป็นประเทศที่ติดเชื้อมากที่สุดใภูมิภาค และเมื่อไม่นานมานี้ได้ลงนามในความร่วมมือด้านเศรษฐกิจและการค้า 25 ปีกับยังได้จำหน่ายเครื่องบินไอพ่น

¹ อันเป็นเส้นทางที่มีการส่งผ่านน้ำมันและผลิตภัณฑ์น้ำมันประมาณร้อยละ 25 ของน้ำมันที่ค้าขายกันในโลก

ทันสมัยรุ่น J ให้อีก 30 เครื่องโดยไม่ต้องจ่ายเงินสด แต่จะมีผลต่อความคืบหน้าของการเจรจา ณ กรุงเวียนนาหรือไม่ ยังไม่แน่ หากการเจรจายังคืบไปได้เช่นที่เป็นมาจนบัดนี้

ตามรายงานการเมืองแห่งอำนาจของสำนักข่าว บลูมเบิร์ก เมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม ว่าเมื่อนายแอนโตนิ บลินเกิน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐฯจะไปเยือนภูมิภาคตะวันออกกลางเพื่อติดตามความคืบหน้าของการหยุดยิงระหว่างอิสราเอลกับปาเลสไตน์กลุ่มฮามาส โดยไปที่อิสราเอลและรามาห์ลาห์โดยจะไปต่อที่กรุงอัมมันและกรุงไคโร เขาอดกังวลไม่ได้ถึงการที่จีนเริ่มแผ่อิทธิพลไปในภูมิภาคตะวันออกกลางด้วยการเริ่มการสั่งซื้อน้ำมันและสินค้าอื่นๆ จากอิหร่านตามความตกลงด้านการค้ายาว 25 ปีที่ลงนามไปก่อนหน้านี้ เพราะเกรงว่าจีนอาจทำให้การเจรจาฟื้นความตกลงห้ามอิหร่านพัฒนาอาวุธนิวเคลียร์ยุ่งยากขึ้น การที่นายบลินเกินไปปรากฏตัวในตะวันออกกลาง จึงจำเป็นในขณะนี้

อันที่จริง จีนก็ได้วางตัวอย่างสงบเสงี่ยมเจียมตัวมาตั้งแต่แรกๆ การแผ่ขยายอิทธิพลในแอฟริกา นั้น ทำมานานแล้ว เช่นการแสวงหาทรัพยากรที่จำเป็น การเพิ่มการค้าและการลงทุน และการสร้างทางรถไฟในทานเซเนีย (ทรานซาม) เป็นต้น เมื่อเกิดการสู้รบระหว่างอิสราเอลกับปาเลสไตน์กลุ่มฮามาสเมื่อไม่กี่วันมานี้ จีนได้แสดงความพร้อมที่จะให้เงินช่วยเหลือปาเลสไตน์ในขั้นแรก 2 ล้านดอลลาร์ ส่วนหนึ่งเพื่อบูรณะกาซ่า ก่อนหน้าที่สหรัฐฯจะระบุดำเนินเงินเพื่อวัตถุประสงค์เดียวกันเสียอีกแต่กำชับว่ามีให้แก่อิหร่าน จึงคาดได้ว่า มหาอำนาจคู่แข่งในขณะนี้ย่อมต้องติดตามดูความเคลื่อนไหวของอีกฝ่ายหนึ่งอยู่เป็นนิจ อันเป็นปกติวิสัยของการเมืองแห่งอำนาจ หากจะมีสิ่งหนึ่งที่ข้าพเจ้าเห็นว่า ไม่น่าจะจำเป็นและเร่งด่วน ก็ได้แก่การเสียเวลาไปในการค้นหาต้นตอของโรคระบาดโควิด-19 แต่ประธานาธิบดีไบเดนอาจจะมีเหตุผลที่ข้าพเจ้านึกไม่ถึงก็ได้ เนื่องจากข้าพเจ้าเห็นว่าเรื่องนี้เป็นประเด็นขึ้นมาในระยะหลังๆ ของนายทรัมป์ ซึ่ง “หาเรื่อง” ขึ้นมาเพราะในระยะนั้น เกิดหมั่นไส้จีนขึ้นมา จึงกู้เรื่องขึ้นในทางที่ต่างจากท่าทีของเขาเมื่อช่วงแรกๆ ของการระบาด ประมวลรายงานและ

วิเคราะห์ข่าวฯ หลายฉบับในปีที่แล้วได้กล่าวถึงความเป็นไปได้หลาย ๆ ทางในเรื่องนี้ รวมทั้งความเห็นของ Five Eyes อันสอดคล้องกันด้วย

อิสราเอลใช้เวลาหลายทศวรรษในการต่อต้านและสกัดกั้นการที่อิหร่านจะพัฒนาและครอบครองอาวุธนิวเคลียร์หรืออาวุธที่มีอำนาจทำลายล้างสูง ดังจะเห็นได้จากการที่นายเบนจามิน เนทันยาฮู ซึ่งเป็นนายกรัฐมนตรีอิสราเอลยาวนานที่สุดในประวัติศาสตร์ของประเทศและมีความคิดว่านาซีเยอรมนีกับอิหร่านเทียบได้แทบจะไม่ได้ต่างกัน ดังเช่นที่เขากล่าวในการให้สัมภาษณ์แก่ CNN เมื่อวันที่ 8 มีนาคม 2007 ว่า เยอรมนีก่อสงครามโลกก่อนพยายามที่จะสร้างระเบิดปรมาณู ส่วนอิหร่าน นั้น พยายามจะสร้างระเบิดปรมาณูก่อนแล้วก่อสงครามโลกต่อจากนั้น และเมื่อโดนัลด์ ทรัมป์สั่งให้สังหารนายพล Qasem Soleimani เนทันยาฮูได้แถลงแสดงความชื่นชมนาย ทรัมป์ว่าได้กระทำไปอย่าง “swiftly, forcefully and decisively” สำหรับการกระทำซึ่ง ข้าพเจ้าเชื่อว่าอิสราเอลเป็นตัวละครเพื่อบั่นทอนหรือบ่อนทำลายความพยายามของ อิหร่านที่จะพัฒนาระเบิดนิวเคลียร์ นั้น เท่าที่พอจำได้รวมถึงการลอบสังหาร ดร. Mohsen Fakhrizadeh นักวิทยาศาสตร์นิวเคลียร์ชั้นนำชาวอิหร่านบนถนนขณะนั่ง รถยนต์กลับบ้าน การลอบทำความเสียหายให้แก่เรือของอิหร่านในทะเลแดง การก่อ วินาศกรรมอันทำให้เครื่อง Centrifuges ที่ Natanz สองครั้ง ๆ สุดท้ายเมื่อเร็ว ๆ นี้ ด้วย วิธีที่แม้ว่านักวิทยาศาสตร์อิหร่านยังอดชมไม่ได้ว่าเยี่ยมและแนบเนียนมาก ในทุก เหตุร้ายที่อิสราเอลน่าจะเป็นผู้ก่อ อิหร่านไม่สามารถจะจับตัวการได้จับบัดนี้ ในส่วนที่ เกี่ยวกับอิสราเอล นั้น นายเนทันยาฮู รักษาการนายกรัฐมนตรีได้แถลงข่าวร่วมกับนาย แอนโตนี บลินเคนโดยย้ำว่าอิสราเอลไม่เห็นด้วยกับความตกลงกับอิหร่าน ฉบับปี 2015 และความพยายามที่จะฟื้นความตกลงดังกล่าว อันเป็นท่าทีตลอดมาของ อิสราเอล ส่วนเครื่องต่อต้านขีปนาวุธจากภายนอก นั้น นายบลินเคนได้ยืนยันว่าสหรัฐ จะช่วยเสริมสร้างอำนาจในการป้องกัน Iron Dome ให้แก่อิสราเอล

สาธารณรัฐเกาหลีมิได้มีส่วนในการเจรจาห้ามพัฒนาอาวุธนิวเคลียร์ของอิหร่านโดยตรง แม้ปัญหาที่เกิดขึ้นแก่เรือบรรทุกน้ำมันไปเกาหลีในสองสามโอกาสด้วยกันเมื่อไม่นานมานี้และการที่เกาหลีได้ยินยอมถอนอายัดเงินของอิหร่านอันเป็นการทำตามการ Sanctions สองชั้นของสหรัฐที่เป็นผลจากมาตรการของทรัมป์ ผ่อนคลายความตึงเครียดในความสัมพันธ์ระหว่างเกาหลีใต้กับอิหร่านได้ถูกจังหวะ เนื่องจากเป็นพัฒนาการของความเคลื่อนไหวในช่วงที่สหรัฐกับอิหร่านกำลังจะเปิดการเจรจาทางอ้อมกับอิหร่านที่กรุงเวียนนาพอดี ส่วนข้ออ้างที่เคยได้ฟังมาว่า อิหร่านอาจใช้อาจจะให้คำแนะนำในการพัฒนาอาวุธนิวเคลียร์ของเกาหลีเหนือ นั้น โดยที่ข้าพเจ้าไม่สู้จะมั่นใจนัก จึงขอปล่อยไว้เพียงการคาดคะเนก่อน เพราะถึงอย่างไรก็ได้ส่งผลกระทบโดยตรงต่อการเจรจาระหว่างสหรัฐกับอิหร่านในขั้นแรกนี้

สหพันธรัฐรัสเซียมีบทบาทที่สำคัญ ดังได้กล่าวถึงในประมวลรายงานฯ ฉบับเดือนเมษายน (หน้า 30) บ้างแล้ว แม้ในขั้นนั้นข้าพเจ้าก็มิได้เห็นด้วยกับความเชื่อของผู้สังเกตการณ์การเมืองระหว่างประเทศจำนวนไม่น้อยว่ารัสเซียภายใต้ปูตินน่าจะส่งเสริมความสำเร็จของการเจรจาจัดทำความตกลงห้ามอิหร่านพัฒนาอาวุธนิวเคลียร์ หากเราจะติดตามพฤติกรรมของรัสเซียที่จำหน่ายขีปนาวุธทันสมัยให้แก่อิหร่านตลอดมา เพราะห้วงนิวเคลียร์จะมีประโยชน์ในการคุกคามมหาอำนาจที่ตั้งอยู่ห่างเช่น สหรัฐประการใดหากไม่มีขีปนาวุธนำส่งหรือ means of delivery ที่กล่าวถึงประเด็นนี้ก็ในบริบทของรายงานการให้สัมภาษณ์ของ ดร. จาหวัด ซาริฟ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศอิหร่าน ที่รั่วออกไป ตามรายงานข่าวของสื่อตะวันตก ผู้แทนรัสเซียในการประชุมที่กรุงเวียนนาก็แสดงบทบาทในทางบวกเช่นเดิม อาจจะแปลกแต่จริง

สหราชอาณาจักรและสาธารณรัฐฝรั่งเศสเคยพยายามกระตุ้นให้สหรัฐยึดมั่นในความตกลงเมื่อปรากฏข่าวว่าประธานาธิบดีทรัมป์จะถอนตัวจากความตกลง และกระตุ้นเตือนสหรัฐอยู่เสมอว่า รายงานของทบวงการพลังงานปรมาณูระหว่างประเทศได้ให้คำยืนยันทุกครั้งว่า อิหร่านยังปฏิบัติตามเงื่อนไขของความตกลงทุกประการ แต่ทรัมป์ก็ถอนตัวอยู่ดี ไม่แต่เท่านั้น ทรัมป์ยังกำหนดมาตรการคว่ำบาตรและใช้ความ

กกดดัน Maximum Pressure กับอิหร่านอันสร้างคามยุ่งยากให้แก่ประเทศพันธมิตรในยุโรปด้วย ทำให้ประเทศเช่นฝรั่งเศสต้องหาทางหลบเลี่ยงการทำตาม ฉะนั้น เมื่อมีการเปลี่ยนตัวผู้นำสหรัฐ โดยไบเดินซึ่งได้รับเลือกให้เป็นผู้สืบตำแหน่งมิได้ปกปิดความต้องการที่จะฟื้นความเป็นภาคีความตกลง ทั้งสองประเทศจึงได้พยายามให้การกลับมาของสหรัฐประสบปัญหาน้อยที่สุด แม้จะเป็นเรื่องยาก เนื่องจากทรัมป์ได้สร้างอุปสรรคไว้หลายชั้นหลายซ้อน จึงทำให้การเจรจาที่กรุงเวียนนาทุกวันนี้ ยุ่งยากมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งเวลาที่ความตกลงเมื่อปี 2015 ใกล้จะหมดลงแล้ว โจทย์ที่รัฐบาลไบเดินจะต้องแก้ไขเพิ่มเติมได้แก่จะทำอย่างไรจึงจะขยายอายุของความตกลงออกไป เพราะมิฉะนั้นการฟื้นความตกลงก็จะไม่อำนวยความสะดวกเท่าที่ควร

สาธารณรัฐอิสลามอิหร่านมีบทบาทสำคัญยิ่งและ ดร. จาฮัด ซาริฟ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ เป็นนักเจรจาที่มีความสามารถไม่น้อย เพราะต้องใช้ปัญญา เชาว์และความแนบเนียนในการเจรจาออบแรกในท่ามกลางการต่อต้านจากภายในเป็นครั้งคราว โดยเฉพาะอย่างยิ่งเนื่องจากมิได้รับแรงหนุนอย่างเปิดเผยจากผู้นำสูงสุดในประเทศและพลตรีคาเซ็ม โชลีมานีกับเหล่าผู้พิทักษ์การปฏิวัติซึ่งทำให้เขาอึดอัดมากเพราะถูกกดดันและแทรกแซงในการตัดสินใจทางการทูตแทบจะตลอดเวลา ดังที่ได้กล่าวถึงในรายงานฉบับเดือนเมษายนบ้างแล้ว แม้ภายนอกจะพอทราบว่อิหร่านมิได้ตั้งใจจะพัฒนาอาวุธนิวเคลียร์ก็ตาม โชลีมานีที่ประธานาธิบดีฮาสซาน โรฮานี ซึ่งเป็นฝ่ายหัวปานกลางในฐานะแกนนำของฝ่ายปฏิรูป ทำนองเดียวกับอดีตประธานาธิบดีรีฟซานจานี ที่ถึงแก่อสัญกรรมไปแล้ว

ขอทวนความที่เคยอ้างถึงมาก่อนแล้ว ดร. จาฮัด ซาริฟ ได้เคยเสนอให้ประธานาธิบดีโรฮานี เกริ่นในบทความที่ลงในหนังสือพิมพ์วอชิงตันโพสต์เพื่อจะให้มีการพบปะพูดคุยกับประธานาธิบดีโอบามาของสหรัฐ ถ้าโอกาสอำนวย ในระหว่างการประชุมสมัชชาสหประชาชาติก่อนหน้าที่จะมีการลงนามในความตกลง P5+1 and Iran เสียอีก น่าเสียดายที่โอกาสไม่อำนวยในขั้นนั้น และในวันที่จะมีการเริ่มดำเนินการในความตกลงJCPOA หรือ Implementation Day ดร. ซาริฟได้ทวิตความในทวิตเตอร์ชัดเจนว่าการทำความตกลงดังกล่าวจะนำไปสู่ความเปลี่ยนแปลงของภูมิทัศน์ทาง

การเมืองในภูมิภาคเป็นประวัติศาสตร์ ไม่แน่ว่ามีผู้เห็นข้อความเช่นนั้นหรือเปล่า ถึงอย่างไรก็ตาม นายโดนัลด์ ทรัมป์ก็ได้ทำลายบรรยากาศอันสร้างสรรค์ดังกล่าวโดยสิ้นเชิงและได้สร้างปัญหาให้แก่ผู้สืบตำแหน่งจากเขามาจนทุกวันนี้

และเพราะเช่นนั้น การเจรจาที่กรุงเวียนนาในระยะประมาณ 1 เดือนที่ผ่านมา สหรัฐกับอิหร่านจึงยังมิได้พบปะกันโดยตรง แต่เป็นการเจรจาในทางที่ใช้ในภาษาอังกฤษว่า Indirect talks โดยรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศ อิหร่านเจรจาขั้นแรกนี้กับมหาอำนาจและชาติในสหภาพยุโรปกับจีน เว้นแต่สหรัฐซึ่งอยู่ในโรงแรมฝั่งตรงข้ามถนนในกรุงเวียนนา จากที่ประชุม โดยฝ่ายที่เป็นหัวหน้าคณะด้านการต่างประเทศของสหภาพยุโรปคือนาย Josep Borrell เป็นผู้นำข้อเสนอของอิหร่านข้ามถนนไปให้คณะผู้แทนสหรัฐ พิจารณา หากมีท่าทีตอบสนองหรือไม่ประการใด ผู้แทนสหภาพยุโรปก็จะนำไปสู่ที่ประชุมใหญ่ ฟังดูอาจจะน่ายุ่งยาก แต่ในสามสัปดาห์ที่ผ่านมา การเจรจาก็ได้คืบหน้าไปพอสมควร ตั้งแต่แรก ทั้งฝ่ายสหรัฐกับอิหร่านก็ดูจะตรงไปตรงมา โดยจริงจังไม่น้อย ทั้งสองฝ่ายมิได้ปกปิดความต้องการที่จะฟื้นความตกลงเช่นกัน แต่เวลาที่ผ่านไป และความไม่อยู่นิ่งของสถานการณ์แวดล้อมในภูมิภาคดังได้กล่าวถึงบ้างแล้ว อาจจะทำให้ต้องใช้เวลาพอสมควร สมมติฐานแต่เดิมว่า เพียงแต่ความตั้งใจจะฟื้นความตกลงในระยะนี้ดูจะไม่เพียงพอหรือกล่าวง่าย ๆ ไม่คุ้มกับเวลาที่จะเสียไปในการเจรจา หากจะย้อนกลับไปถึงอุปสรรคต่าง ๆ ที่ประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์และนายไมค์ ปอมเปโอสมัยที่เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศได้วางมาตรการไว้ ทั้งประเด็นที่เกี่ยวกับความตกลงและประเด็นที่ไม่น่าจะเกี่ยว เช่นการกล่าวหาว่าอิหร่านเป็นประเทศอุปถัมภ์การก่อการร้ายสากล ทั้ง ๆ ที่ใคร ๆ ก็ทราบ ว่า ไอซิสเองได้บุกเข้าไปก่อการร้ายที่รัฐสภาอิหร่าน ก่อความยุ่งยากในกรุงเตหะราน รวมทั้งทำความเสียหายที่อนุสรณ์สถานของอยาโกลลาห์ โคเมนีด้านท่าอากาศยานระหว่างประเทศใหม่ของกรุงเตหะราน แม้จะอยู่ไกลออกไปมากก็ตามในที่ตั้งค่อนข้างเปลี่ยวบนทางหลวงนอกเมือง

เกี่ยวกับเรื่องนี้ คณะกรรมการตรวจสอบคุณสมบัติผู้สมัครเข้ารับการเลือกตั้งเป็นประธานาธิบดีอิหร่าน ซึ่งจะมีขึ้นในเดือนมิถุนายน ศกนี้ และอาจจะมีผลกระทบ

ถึงการเจรจาฟื้นความตกลงนิวเคลียร์ได้ ได้อนุมัติผู้สมัครดังต่อไปนี้ (1) นาย Ebrahim Raisi ซึ่งมีชื่อว่าเป็นฝ่าย Hardliner (2) นาย Saeed Jalili, Conservative (3) อดีตผู้บัญชาการกองกำลังพิทักษ์การปฏิวัติ Mohsen Regaei ซึ่งเคยสมัครมาก่อนแล้ว (4) นาย Abdolnaser Hemmati, a low-profile moderate ซึ่งขณะนี้เป็นผู้ว่าการธนาคารชาติ

ทราบว่ามีผู้สมัครทั้งสิ้น 600 คน รวมทั้งอดีตประธานาธิบดีอบาดิเนjad ที่หัวรุนแรงด้วย แต่ถูกตัดชื่อออกไป แม้กระทั่งนาย Raisi ที่ได้ชื่อว่าเป็นฝ่ายหัวรุนแรง ก็บ่นว่าตัดชื่อผู้สมัครออกมากเกินไป ดูเฉินๆ เพราะข้าพเจ้าไม่ทราบว่าใครเป็นใคร อาจต้องสอบถามผู้ที่เคยประจำที่กรุงเตหะรานแล้วเช่น ดร. เกรียงศักดิ์ กิตติชัยเสรี หรือท่านทูตชาย กัลยาณะ ที่กรุงฮอนดูรัส แต่ถ้าหากจะคำนึงถึงความจำเป็นที่จะต้องฟื้นฟูสถานะทางเศรษฐกิจและการคลัง ถ้าเลือกผู้ว่าการธนาคารชาติมาเป็นก็คงจะเหมาะสม เพราะผู้นำฝ่ายบริหารของประเทศที่ต้องการการปฏิรูปอย่างมาก ถ้าเลือกพวกหัวรุนแรงเข้ามาไม่น่าจะสอดคล้องกับการฟื้นความตกลงนิวเคลียร์ ซึ่งจะมีการยกเลิกมาตรการคว่ำบาตรทางเศรษฐกิจเป็นการตอบแทนด้วย ไม่ทราบว่า ท่านประธานาธิบดีโรฮานีและ ดร. จาหวัด ซาริฟ สนับสนุนผู้ใด ในช่วงที่มีการหาเสียงนี้

ในขณะนี้ที่เกิดการสู้รบระหว่างอิสราเอลกับปาเลสไตน์กลุ่มฮามาสในฉนวนกาซ่าจนมีการยิงตอบโต้กันอย่างรุนแรงทุกวันตั้งแต่วันเจรูซาเล็ม การปะทะกันที่ เซคห์ ซาร์ร่าห์ในเขตต่อเนื่องจากเจรูซาเล็มอันเป็นผลของคำตัดสินของศาลอิสราเอลตามกฎหมายฉบับปี 1970 ของอิสราเอลให้ขับปาเลสไตน์ออกจากถิ่นฐานแต่ดั้งเดิมของตน และการขยายขอบเขตการยิงโต้ตอบกันในเมืองอื่นๆ ของอิสราเอล เช่น อาช เกอรอน อัคเครอ ลีอด เทลอาวีป การประทุกันดังกล่าวจะแปรเปลี่ยนไปอย่างไรก็ตาม ดูจะเป็นปัญหาในวงจำกัดและไม่เกี่ยวกับอิหร่านในทางใด แม้ดูๆ อิหร่านจะเพิ่มสมรรถนะแร่ยูเรเนียมเป็นร้อยละ 63 จาก 60 อันยังไม่ถึง weapon grade ที่ร้อยละ 90 อยู่ดี เพราะแม้แต่ร้อยละ 60 ก็ไม่แน่ว่าทำได้จริงหลังจากที่ถูกทำความเสียหาย centrifuges แบบก้าวหน้าเมื่อเร็วๆ นี้

อย่างไรก็ดี การสู้รบระหว่างอิสราเอลกับปาเลสไตน์กลุ่มฮามาสก็มีผลกระทบบ้างในการเจรจากับอิหร่านเพราะประธานาธิบดีไบเดนดูจะไม่ประสงค์ให้ปัญหาความขัดแย้งระหว่างอิสราเอลกับปาเลสไตน์เข้ามาถึงความสนใจด้านต่างประเทศในระหว่างนี้ แม้ไบเดนเองจะเคยชิมชั้กับปัญหานี้มาไม่น้อยสมัยที่เป็นแกนนำในกรรมาธิการต่างประเทศของวุฒิสภาและเป็นรองประธานาธิบดีของบารัค โอบามา แต่แม้กระนั้นไบเดนก็อดแผลงมิได้ เมื่อเขากล่าวสั้น ๆ หลังจากที่ถูกโทรศัพท์กับเนตanyahu ว่า “เป็นสิทธิของอิสราเอลที่จะป้องกันตนเอง” ขอย้ำว่าที่กล่าวไปเช่นนี้เป็นความเห็นของข้าพเจ้าเอง ที่คิดเช่นนั้น เพราะ “สิทธิ” ดังกล่าวเป็นคำพูดของเนตanyahu เองซึ่งคงจะได้พูดกับไบเดนทางโทรศัพท์ และเมื่อไบเดนนำมาอ้าง มีทางที่คนภายนอกจะเห็นไปได้ว่า บางทีประธานาธิบดีสหรัฐฯอาจจะละเลยความเป็นกลางในวิกฤตการณ์ที่กำลังเป็นปัญหาอันเป็นนโยบายของสหรัฐฯมานาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพราะไบเดนมิได้กล่าวเช่นใดเมื่อเขาได้รับสารจากมาห์มูด อับบาส ประธานาธิบดีแห่งปาเลสไตน์เมื่อวันอังคารที่ 11 พฤษภาคมเกี่ยวกับวิกฤตการณ์เดียวกัน ยิ่งนำคิดมากขึ้นเนื่องจากเมื่อคืนนี้ ที่ 13 พฤษภาคม มีข่าวว่า อิสราเอลได้ส่งกองกำลังภาคพื้นดินพร้อมปืนใหญ่ รถถังและยานเกราะกับเครื่องบินไประดมยิงกาซ่า ส่อว่าเนตanyahu ต้องการให้การเผชิญหน้ากับกลุ่มฮามาสในกาซ่า ยืดเยื้อต่อไป อย่างไรก็ดี ท่านที่สนใจติดตามเรื่องนี้ได้ในบทที่รายงานและวิเคราะห์การสงครามระหว่างอิสราเอลกับปาเลสไตน์และกลุ่มฮามาสในช่วงหลังจากนี้

เมื่อวันที่ 5 พฤษภาคม ศกนี้ ประธานาธิบดีไบเดนได้ประกาศว่า สหรัฐประสงค์ที่จะงดเว้นสิทธิบัตรยาสำหรับวัคซีนป้องกันโรคระบาดโควิด-19 ที่ครองสิทธิบัตรยา เพื่อให้ชาวโลกเข้าถึงยาต่อต้านโรคระบาดใหญ่ของโลกด้วยการใช้ตัวยาในการผลิต

วัคซีนด้วยตนเองหรือโดยผู้ผลิตอื่น ๆ ที่จะช่วยให้อาการวัคซีนถูกหรือฟรีเพื่อมวลมนุษยชาติจะสามารถใช้เยียวยาและรักษาชีวิตได้ถ้วนหน้ากัน

สิทธิบัตรยาอยู่ในข่ายทรัพย์สินทางปัญญาหรือ Intellectual Property ซึ่งข้าพเจ้าสามารถอ้างได้ว่าเป็นผู้บัญญัติศัพท์ภาษาไทยมาตั้งแต่ปี 1977 ขณะเป็นเอกอัครราชทูตฯ ผู้แทนถาวรประจำสหประชาชาติ ณ นครเจนีวา และเห็นว่าการที่คณะทูตถาวรฯ ใช้คำว่าพุทธิปัญญามาหลายปีก่อนหน้านั้น น่าจะเปลี่ยนได้แล้ว เพราะฟังดูคล้ายกับการไหว้ครู จึงขอให้คุณสัญญา คุปตารมย์ เจ้าหน้าที่ด้าน WIPO หรือ World Intellectual Property Organization เปลี่ยนตามที่พอลคิดได้ขณะนั้น แต่ใช้เวลาอยู่พักใหญ่กว่ากระทรวงพาณิชย์ กรมองค์การระหว่างประเทศ และศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ จะใช้ตาม สำหรับกระทรวงพาณิชย์ นั้น ได้ตั้งกรมทรัพย์สินทางปัญญาโดยเฉพาะด้วย

ข้าพเจ้าต้องเผชิญปัญหาเกี่ยวกับเรื่องนี้ตั้งแต่เริ่มแรกที่ทรัพย์สินทางปัญญาเกิดเป็นปัญหา โดยเมื่อเดินทางไปรับตำแหน่งที่เจนีวา ต้องทำหน้าที่หัวหน้าคณะผู้แทนในการเจรจาการค้าหลายฝ่ายหรือ Multilateral Trade Negotiations (MTN) รอบโตเกียวด้วย ขณะนั้นมีประเด็นใหม่ขึ้นมา เพราะอดีตเอกอัครราชทูตฯ ผู้แทนถาวรสหรัฐใน GATT หรือ General Agreement on Tariffs and Trade ซึ่งตั้งขึ้นมาเพื่อบรรเทาปัญหาด้านการค้าระหว่างประเทศด้วยการลดอัตราพิกัดอัตราภาษีศุลกากรและการค้าระหว่างประเทศอีกครั้งในปี 1974 เนื่องจากไม่อาจจัดตั้งองค์การการค้าโลกได้²

² เช่นเดียวกับสถาบันที่ตั้งขึ้นอันเรียกกันว่า Bretton Woods Institutions ซึ่งเจรจากันในช่วงสุดท้ายของสงครามโลกครั้งที่ 2 ที่มลรัฐนิวแฮมป์เชอร์ของสหรัฐเพื่อช่วยให้การเศรษฐกิจในระยะหลังสงครามโลกมีเสถียรภาพกว่าสมัยก่อนสงคราม อันได้แก่ International Monetary Fund (IMF) และ International Bank for Reconstruction and Development (IBRD) หรือ ธนาคารโลก ส่วน องค์การการค้าโลก หรือที่เรียกกันในระยะนั้นว่า International Trade Organization หรือ ITO นั้น การเจรจาที่ Havana ล้มเหลวด้วยเหตุที่ต่างจากในสมัยต่อมาเนื่องจากอินเดียและประเทศกำลังพัฒนาอื่นๆ ยืนกรานในท่าทีซึ่งต่อมาเป็นของประเทศพัฒนาแล้วในการเจรจา จึงต้องปล่อยเวลาผ่านไป แล้วไปตกลงจัดตั้งแก้ตั้งขึ้นมาดังกล่าวแล้ว

ในช่วงเวลาที่ผ่านมา ศาสตร์เกี่ยวกับประเทศด้อยพัฒนาและกำลังพัฒนาหรือ Development Economics ได้ก่อตัวขึ้นตามสถานอุดมศึกษาหลายแห่ง และสหประชาชาติได้ทดลองให้มีการประชุมว่าด้วยการค้าและการพัฒนาซึ่งได้มีการแบ่งกลุ่มในชมรมที่เกิดขึ้นมาเป็น United Nations Conference on Trade and Development หรือ UNCTAD ในปี 1964 อันกลายเป็นองค์การถาวรภายใต้สมัชชาจนบัดนี้

ประเด็นใหม่ที่ว่านี้สืบเนื่องจากการที่อดีตเอกอัครราชทูตสหรัฐฯ ได้ลาออกไปทำงานกับบริษัทผลิตกางเกงยีน Levi ซึ่งเขาได้ยื่นเรื่องไว้ให้ได้รับความคุ้มครองทางทรัพย์สินทางปัญญาในกรอบของการเจรจาการค้าหลายฝ่าย อันเป็นจุดเริ่มต้นให้ข้าพเจ้าได้ศึกษาเกี่ยวกับไวยโป้ (WIPO) เพราะในที่สุดความตกลง TRIP หรือ Trade Related Intellectual Property Agreement ก็กลายเป็นส่วนหนึ่งของผลการเจรจาการค้าหลายฝ่ายต่อมา

สำหรับสิทธิบัตรยา นั้น เป็นปัญหาที่ข้าพเจ้าต้องถือทำที่ต่างจากของรัฐมนตรีสาธารณสุขไทย ในฐานะที่ข้าพเจ้า ซึ่งขณะนั้นเป็นที่ปรึกษารัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ (นิത്യ พิบูลสงคราม) ต้องไปกล่าวสุนทรพจน์แทนประเทศไทยที่มลรัฐเวอร์จิเนียกับพบปะพูดคุยกับ กต สหรัฐและผู้ช่วยรัฐมนตรีกลาโหมสหรัฐ ต่อมาเมื่อไม่นานมานี้ ข้าพเจ้าได้พยายามให้ไทยเข้าเป็นภาคีของความตกลงว่าด้วยเขตการค้าเสรีในภูมิภาคแปซิฟิก ก็ต้องเผชิญกับการต่อต้านของทั้งอดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขและ FTA-Watch ซึ่งรายหลังนี้ไม่สู้จะศึกษาความเป็นมาของเรื่องเท่าไรนัก และเมื่อต้องปะทะคารมกับวีรชัย พลาศรัยในกรณีความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจกับญี่ปุ่น วีรชัยฯ ถึงต้องชี้หน้าผู้แทน FTA-Watch ว่า “นรกมีจริง” เพราะอ้างข้อมูลที่ไม่จริงเป็นประจำ

มาบัดนี้ ประธานาธิบดีไบเดนเองได้เสนอที่จะให้มีการยกเว้นการอ้างสิทธิบัตรยาวัคซีนเพื่อต่อสู้กับโรคระบาดโควิด-19 ไม่เห็นฝ่ายต่อต้านในอดีตแสดงความชื่นชมแต่อย่างใด อันที่จริง เรื่องนี้มีไหว้ว่าคนอเมริกันจะไม่เห็นด้วยเสียฝ่ายเดียว ดร. Joseph E. Stiglitz นักเศรษฐศาสตร์ชั้นนำที่เคยได้รับรางวัลโนเบลมาแล้ว ยังเคยย้ำไว้ในหนังสือ Making Globalization Work เทียบสิทธิบัตรยาและความตกลง TRIP กับ Operation Warp Speed ของกระทรวง Health and Human Services สมัยทรัมป์ว่าเสมือนการลงนามใน Death Warrant ของคนเป็นจำนวนมาก

ประธานาธิบดีไบเดนพิจารณาเรื่องนี้ในกรอบนโยบาย Build Back Better ระหว่างหาเสียงและใช้สืบต่อมา ซึ่งคงจะช่วยได้มากในการย่นเวลาการพิจารณาใน

General Council ในองค์การการค้าโลก เพราะสหรัฐมีน้ำหนักเสียงมากและเพราะสอดคล้องกับความปรารถนาของผู้อำนวยความสะดวกคนแรกขององค์การฯ ซึ่งให้ความสำคัญอันดับแรกกับเรื่องนี้

สี่ปีของโดนัลด์ เจ. ทรัมป์ในตำแหน่งผู้นำฝ่ายบริหารของสหรัฐได้จ้องใจสร้างปัญหาและอุปสรรคให้แก่ผู้สืบตำแหน่งมากมาย ดังที่ข้าพเจ้าเคยวิจารณ์มาก่อนแล้ว เมื่อทรัมป์ไปเยือนต่างประเทศครั้งแรกในฐานะประธานาธิบดี โดยเริ่มที่ราชอาณาจักรซาอุดี อาระเบียและต่อไปที่อิสราเอล โดยยอมตัวเองให้เป็นทาสความคิดเห็นด้านนโยบายต่างประเทศและความมั่นคงของเจ้าชาย MBS และนายเนตanyahu เพราะตนเองอ่อนความรู้และประสบการณ์ในด้านการทูตและประวัติศาสตร์ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

อันที่จริง เนตanyahuซึ่งเคยเป็นนักศึกษาชั้นดีมากที่สุดสมัยที่ไปเรียนต่อที่ MIT ในสหรัฐ และรักชาติอิสราเอลมาก เคยรู้จักกับ Fred Trump บิดาของโดนัลด์สมัยที่ BB เป็นเอกอัครราชทูตฯ ผู้แทนถาวรอิสราเอลประจำสหประชาชาติ อิทธิพลทางความคิดที่เขามีต่อทรัมป์ประการหนึ่งได้แก่การที่ยินยอมประกาศให้นครเจอร์ซาเล็มเป็นเมืองหลวงของอิสราเอลตามที่เนตanyahuและชาวยิวปรารถนา ทั้ง ๆ ที่ประชาคมระหว่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสหประชาชาติเห็นว่า ประเด็นเจอร์ซาเล็ม นั้น เป็นเรื่องละเอียดอ่อนยิ่ง และเพราะเหตุนี้ ควรอยู่ลำดับสุดท้ายในความพยายามจะแก้ปัญหาความขัดแย้งระหว่างอิสราเอลกับปาเลสไตน์ อันที่จริงจอร์แดนซึ่งครองฝั่งตะวันตกของแม่น้ำจอร์แดนมาก่อนสงคราม 6 วันในปี 1967 และนครเจอร์ซาเล็ม นั้น ฝ่ายปาเลสไตน์หวังที่จะให้อย่างน้อยทางตะวันออกเป็นเมืองหลวงของปาเลสไตน์หากบรรลุการแก้กรณีพิพาทกันได้ แต่ในขณะที่รอคอยวันแก้ปัญหา นครเจอร์ซาเล็มกับดินแดนอื่นในฝั่งตะวันตกของแม่น้ำจอร์แดนยังเป็นเขต “ยึดครอง” โดยอิสราเอล ทรัมป์สหรัฐไม่แต่เพียงประกาศให้เจอร์ซาเล็มโดยมิได้แบ่งเขตให้แน่ชัดเป็นเมืองหลวง

ของอิสราเอลเท่านั้น แต่ยังสั่งย้ายสถานเอกอัครราชทูตสหรัฐจากกรุงเทลอาวีปไปตั้งอยู่ที่เจอร์ซาเล็มด้วย และมีพิธีเปิดอย่างเป็นทางการโดยให้นายจาเร็ด คุชเนอร์ ลูกเขย เป็นตัวแทนในพิธีเปิด ซึ่งได้รับการถ่ายทอดทางโทรทัศน์ไปทั่วโลก เป็นสิ่งดีที่ไทยและประเทศอื่นๆ มิได้ทำตาม โดยยังคงให้สถานเอกอัครราชทูตตั้งอยู่ที่กรุงเทลอาวีปเช่นเดิม

ชาวที่ได้รับตลอด 3 วันมานี้ได้แก่การปะทะกันระหว่างชาวปาเลสไตน์และชาวอาหรับอิสราเอลกับชาวอิสราเอลกลุ่มชาวยิวและตำรวจอิสราเอล ทำให้มีคนตายและบาดเจ็บไปแล้ว หากมีผู้ได้รับความบาดเจ็บจากการยิงโดยกระสุนยางหรือกระสุนที่ลอกคราบเป็นโลหะและระเบิดมือประเภทต่างๆ จุดเริ่มต้นได้แก่วันเจอร์ซาเล็ม ซึ่งชาวอิสราเอลมีการเดินขบวนฉลอง อันเป็นชนวนที่ชาวปาเลสไตน์มองว่าเป็นการข่มขู่ ในระยะใกล้เคียงกันศาลอิสราเอลยังตัดสินให้เชคห์ จาร์ราห์เป็นถิ่นที่อยู่สำหรับชาวอิสราเอล ทั้งๆ ที่เป็นถิ่นพำนักของชาวปาเลสไตน์มาแต่เก่าก่อน อันที่จริง เป็นดินแดนของจอร์แดนในปี 1948

ไม่ทราบว่ทั้งอดีตประธานาธิบดีทรัมป์และลูกเขยคนโปรดมีความสุขแค่ไหนกับความสูญเสียของคนอื่นในเทศกาล EID เพื่อเฉลิมฉลองการสิ้นสุดของรอมฎอน หรือการถือศีลอดในบริเวณ Temple Mount และ Al Aqsa บนสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ของหลายศาสนาหลัก เป็นโชคดีที่ครั้งหนึ่งข้าพเจ้าได้มีโอกาสไปเยี่ยมชมสถานที่ซึ่งคนนับล้านถือว่าเป็น Holy Land แม้จะเป็นชาวพุทธโดยไม่เสื่อมถอยก็ตาม ในสมัยนั้น นครเจอร์ซาเล็มยังเป็นของกลางของชาวโลกทั้งมวล³

ปัญหาเกี่ยวกับปาเลสไตน์ นั้น เมื่อเกิดขึ้นแต่ครั้งมักจะแผ่ขยายไปยังที่อื่นและมีฝ่ายอื่นมาช่วยต่อสู้ด้วย ครั้นนี้ก็เช่นกัน เมื่ออย่างเข้าวันที่ 4 หรือคืนที่สี่ในวันที่ 10

³ และก็เป็นกุศลงดด้วยที่ในชีวิตได้มีโอกาสสงบจิตอยู่คนเดียวในถ้ำน้อยที่ลุมพินีในเนปาล อันเป็นที่ซึ่งเขาชินยันไว้ก่อนว่าเป็นที่ประสูติของพระพุทธเจ้า

พฤษภาคม ก็ไปยังเขต Sheikh Jarrah อันเป็นเขตต่อเนื่องของนครเจอร์ซาเล็มซึ่งชาวปาเลสไตน์ได้อยู่อาศัยมาตั้งแต่ก่อนตั้งรัฐอิสราเอลที่ทำให้ชาวปาเลสไตน์กลายเป็นผู้ลี้ภัยมาจนบัดนี้และฉนวนกาซ่า ซึ่งกลุ่มฮามาสที่เป็นปาเลสไตน์เช่นกันได้ถึง “จรวด” กว่า 500 ลูก ในภาษาชาวว่า rocket ทั้ง ๆ ที่น่าจะหมายถึง projectiles หรืออะไรทำนองนั้น ซึ่งทำจากบ้านแต่ใช้เป็นอาวุธสร้างความเสียหายได้หากทะลุผ่านแนวป้องกันที่อิสราเอลเรียกว่า Iron Dome (ซึ่งอิสราเอลได้ทำเองโดยสหรัฐช่วยให้คำปรึกษาบ้าง) ทำให้อิสราเอลได้เปิดสัญญาณเตือนภัยหรือ Siren และตอบโต้ด้วยการใช้เครื่องบินโจมตีต่อเนื่องกันมาถึง 150 เที่ยวบินทำให้ชาวฉนวนกาซ่าถึงแก่ความตายไปไม่น้อยกว่า 28 ชีวิตรวมทั้งเด็กอีก 10 คนด้วย บ้านเรือนประชาชนรวมทั้งอาคารสูงหลายชั้นสำหรับอยู่อาศัยถูกทำลายไปเป็นจำนวนมาก กองทัพอิสราเอลได้ระดมทหารกองหนุนอีก 5 พันคน เหตุการณ์จึงคงจะบานปลาย จนนายแอนโตนิ บลินเกิน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐและโฆษกของเลขาธิการสหประชาชาติกับประชาคมระหว่างประเทศขอร้องให้ทั้งสองฝ่ายกลับสู่ความสงบและใช้ความอดกลั้น ส่วนสันนิบาตอาหรับ นั้น ได้ออกแถลงการณ์ประณามการกระทำของอิสราเอลและมีการเดินขบวนประท้วงอิสราเอลในนครอิสตันบูลของตุรกี และตามเมืองของประเทศอาหรับและอิสลาม ก่อนหน้านั้น ตามเวลาในภาคตะวันออกของสหรัฐ นาย Ned Price โฆษกกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐกล่าวอย่างกลางๆ เพียงว่า “We take civilian deaths very seriously” ส่วนประธานาธิบดีไบเดน นั้น กำลังติดตามสถานการณ์อยู่โดยเมื่อวันอังคารได้รับสารจากประธานาธิบดีมาห์มูด อับบาสแห่งรัฐปาเลสไตน์ แต่ Noura Erakat ซึ่งมีชื่อคล้ายกับจะเป็นญาติหรือทายาทของหัวหน้าทีมเจรจาของปาเลสไตน์ (Saeb Erakat) ที่เสียชีวิตไปแล้วเมื่อปลายปี 2020 ด้วยโรคโควิด-19 แต่บัดนี้ไปอยู่ในมลรัฐเวอร์จิเนียของสหรัฐได้แต่งหนังสือถึงการขาดความยุติธรรมสำหรับชาวปาเลสไตน์ซึ่งอาจจะทำให้ต้องเป็นผู้ลี้ภัยตลอดไป

ความขัดแย้งระหว่างสองฝ่ายนี้ยากที่จะสงบลงได้และอาจกลายเป็นสงครามใหญ่ได้ในระดับที่ดูจะรุนแรงกว่าเมื่อปี 2014 ตราบไคที่นายเนตันยาฮูยังคงรักษาการ นายกรัฐมนตรีอิสราเอลอยู่ แม้เวลาที่ประธานาธิบดีให้แก่เขาในการจัดตั้งรัฐบาลผสม

จะหมดลงแล้วเพราะเขาไม่ไร้เดียงสากับเหตุที่เกิดขึ้นเสียทีเดียว และหากผู้ได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาคนต่อมาไม่สามารถจัดตั้งรัฐบาลได้ภายในช่วงเวลาตาม อาณัติที่ประธานาธิบดีมอบให้ ก็คงต้องมีการเลือกตั้งครั้งที่ห้า ซึ่งไม่แน่ว่านายเบนตัน ยาฮูจะลงสมัครอีกครั้งหรือไม่ หรือจะรอให้ถึงเดือนพฤศจิกายน ศกนี้ ก็จะต้องถึงเวลาของนายเบนนี่ แกนซ์เข้าเป็นอีก 18 เดือนแล้วจะจัดการเลือกตั้งใหม่ เพราะข้อตกลงแบ่งกันเป็นนี้ ถ้าเข้าใจไม่ผิด ได้รับการบัญญัติเป็นกฎหมายซึ่งยังใช้บังคับอยู่

ต้องไม่ลืมว่า การสู้รบระหว่างอิสราเอลกับกลุ่มฮามาสในกาซ่า นั้น ไม่มีทางที่ปาเลสไตน์จะเอาชนะได้ เพราะอิสราเอลมีพลานุภาพเหนือกว่าทุกด้านและยังมีอาวุธนิวเคลียร์ด้วย ในสายตาของผู้เชี่ยวชาญด้านอำนาจยิง อิสราเอลเป็นอภิมหาอำนาจใน ตะวันออกกลาง ไม่มีประเทศใดเทียบเท่าได้ สำหรับเหตุการณ์ปัจจุบัน ผลกระทบต่ออิสราเอลในขั้นนี้ ได้แก่วนต์โดยสาร 1 คันที่ถูกแรง “จรวด” จากกาซ่าภาคเหนือทำให้เกิดไฟไหม้ รถยนต์อีกไม่กี่คันที่ถูกจรวดทำให้เสียหายในกรุงเทลอาวีฟ การที่ต้องให้สายการบินที่จะมาลงที่ท่าอากาศยานระหว่างประเทศ Ben Gurion ในกรุงเทลอาวีฟ ระวังการบินชั่วคราวเพราะเกรงลูกหลง และการที่ชาวอิสราเอลที่เมือง Ashkelon เสียชีวิตอีก 2 คน เทียบมิได้กับจำนวนผู้ที่ถูกการโจมตีทางอากาศของอิสราเอลใน ฉนวนกาซ่า หากเบนตันยาฮูต้องการ การสู้รบก็จะสามารถสงบลงได้ จะยึดเยื่อออกไปก็ คงจำกัดอยู่ด้วยการขว้างปาก้อนอิฐและหินเช่นในช่วงที่เริ่มต้น นับเป็นอินตีฟาต้าหรือ Uprising ที่เกิดมาหลายครั้งแล้ว

การประท้วงในประเทศต่างๆ มีทั่วไป ตั้งแต่นายกรัฐมนตรีมาเลเซีย มาয়ง์ในประเทศส่วนภูมิภาคเช่นจอร์แดน ซาอุดี อาระเบีย สหรัฐอาหรับ เอมิเรตส์ โมร็อกโก เช่นที่คาซาบลังกา แม้กระทั่งอิหร่านก็ประกาศจะเพิ่มสมรรถนะแร่ยูเรเนียมให้ได้ถึง ความบริสุทธิ์ 63 % โดยยืนยันว่ามีได้มีเจตนาที่จะสร้างระเบิด ส่วนโมห์ ซาล่าห์ นักฟุตบอลล์ชาวอียิปต์เฝ้าเยี่ยมในทีม Liverpool ของยูเค ก็วิ่งวอนให้นายกรัฐมนตรี อังกฤษนำสันติภาพคืนสู่ตะวันออกกลางโดยด่วน ในวันพุธที่ 12 พฤษภาคม ชาวฉนวนกาซ่าเสียชีวิตไปแล้วไม่น้อยกว่า 56 คน รวมทั้งหัวหน้าฝ่ายข่าวกรองของฮามาส ควันดำพวยพุ่งขึ้นมาจากอาคารและบ้านเรือนประชาชนในกาซ่าหลายสิบจุด

แต่แม้ทรัมป์จะเปิดทางให้เกิดความรุนแรงขึ้นในพื้นที่ด้วยการรับรองเจรูซาเล็ม โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ไบเดนเองยังมีได้แสดงท่าทีโตมากไปกว่า การขอให้ทุกฝ่ายอดกลั้น ตามรายงานของจอห์น ฮาร์แลนด์ ผู้สื่อข่าว ซีเอ็นเอ็น ประจำทำเนียบขาว ปัญหาอิสราเอลกับปาเลสไตน์มิได้อยู่ในความสำคัญอันดับแรกในวาระงานด้านการต่างประเทศของเขา แต่ความเป็นจริงของเหตุการณ์วิกฤตในโลกคงจะกระตุ้นให้ไบเดนปรับเปลี่ยนแนวทาง จริงอยู่การแก้ปัญหาในตะวันออกกลางมิใช่ของง่าย แต่มั่นใจว่าประธานาธิบดีไบเดน พลเอกลออยด์ ออสติน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ซึ่งเพิ่งไปเยือนอิสราเอล นายแอนโตนิ บลินเคน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐ และเจ็ค ซัลลิแวน ที่ปรึกษาฝ่ายความมั่นคงแห่งชาติคงจะให้คำแนะนำที่เป็นไปได้ในทางปฏิบัติโดยเร็ว ที่สำคัญคือการโน้มน้าวเนทันยาฮูให้เปลี่ยนทิศทาง หากจะตกที่นั่งลำบากเมื่อคดีคอร์รัปชันของเขาที่ยืดเยื้อมานานแล้วเข้าสู่การพิจารณาอรรถคดีอย่างจริงจังก็เป็นปัญหาที่เขาจะต้องแก้ไขไปตามกระบวนการโดยอ้อมจากตำแหน่งเสียที อยู่มาเกินกว่า 5 สมัยแล้ว นานที่สุดในประวัติศาสตร์การเมืองของอิสราเอล จะผิดหรือไม่ผิดขึ้นอยู่กับกระบวนการยุติธรรมซึ่งของอิสราเอลน่าเชื่อถือได้ ดังเห็นมาแล้วจากกรณีคำพิพากษามือปืนที่สังหารอดีตนายกรัฐมนตรีอิซซัค ราบินและการตัดสินคดีอดีตนายกรัฐมนตรีเอฮุด โอลเมิร์ต

แม้กระทั่งประเทศอาหรับและแอฟริกาเหนือที่ลงนามในความตกลง Abraham Accord กับอิสราเอลก็ไม่ลังเลที่จะหลบหลับตาสนับสนุนอิสราเอลในวิกฤตการณ์ภายในภูมิภาคปัจจุบัน สมตามคำพูดของ Saeb Erakat หัวหน้าคณะเจรจาฝ่ายปาเลสไตน์ที่เพิ่งลวงลับไปเพราะโรคโควิด-19 ว่า ขอให้หาทางแก้ปัญหาทั้งตามแนวทางการสร้าง 2 รัฐ หรือ Two-State Formula โดยแบ่งเขตกันตามแนว 1967 Border ส่วนนครเจรูซาเล็มก็หาทางเจรจากันในอันดับสุดท้ายเนื่องจากเป็นเรื่องละเอียดอ่อนยิ่ง เชื่อว่าแนวทางดังกล่าวนี้ยังเป็นที่ยอมรับนับถือของประเทศสำคัญเช่นเดิม เป็นเพียงการ Righting the wrong ซึ่งเพื่อนรักชาวอินโดนีเซียของข้าพเจ้า Alex Alatas ที่ร่วมทีมเจรจา “เหนือ-ใต้” กันมานาน นิยมให้

เรื่องนี้ยากแก่การแก้ไข เพราะเนทันยาฮูคงไม่ยอมให้สงบราบคาบไปง่าย ๆ และแม้বেনนี แกันตซ์ คู่แข่งทางการเมืองในการเลือกตั้งของเขาและขณะนี้รักษาการในตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมในรัฐบาลเดียวกันก็เห็นความจำเป็นต้องใช้กำลังในการโจมตี แต่มีลู่วางที่จะขยายขอบเขตไปและยึดเยื้องดังที่กล่าวไว้ในส่วนของ การเจรจากับอิหร่านบ้างแล้ว เพราะสหรัฐยังใช้วิธีการทางการทูตเป็นสำคัญ โดยอาศัยการโทรศัพท์เป็นส่วนใหญ่ แม้ขณะนี้ ปาเลสไตน์ในฝั่งตะวันตกจะยังมีได้เข้ามา ร่วมโดยตรง รายงานจากสื่อต่างๆ ในประเทศตะวันตกและในไทยกล่าวถึงความ เป็นไปได้ที่จะบานปลายกลายเป็นสงครามใหญ่ บางแห่งไปไกลถึงสงครามโลก ซึ่งคิด มากเกินเกินไป แต่ความยุ่งยากคงจะใช้เวลา เมื่อเกิดเหตุทำนองเดียวกันระหว่าง อิสราเอลกับฮามาสในกาซ่าเมื่อปี 2014 กว่าจะยุติกันได้ต้องใช้เวลาถึง 50 วัน

ตามที่ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับคำพูดสั้น ๆ ของประธานาธิบดีไบเดนในประเด็น “สิทธิที่จะป้องกันตนเองของอิสราเอล” ในบทที่ว่าด้วย “ความสำเร็จในการเจรจา ทางการทูต...” นั้น ความห่วงกังวลของข้าพเจ้าจะถูกต้อน เพราะในรายการ Connect the World ของเบ็คกี้ แอนเดอร์สันของ CNN อีกไม่กี่ชั่วโมงหลังจากที่ไบเดนและเนทัน ยาฮูได้โทรศัพท์ถึงกัน นายกรัฐมนตรีเนทันยาฮูได้สั่งการให้กองกำลังอิสราเอลโจมตี กาซ่าหนักขึ้น โดยกล่าวว่าให้ Hit them hard ในกาลปัจจุบัน และอาจจะให้รุกเข้าไปใน ฉนวนเพื่อปฏิบัติการต่ออุโมงค์ต่างๆ ซึ่งฮามาสได้สร้างไว้เพื่อหลบภัยจากการโจมตี ของอิสราเอล และนอกจากการปะทะกันระหว่างยิวกับปาเลสไตน์ตามหมู่บ้านต่างๆ ที่ อยู่ร่วมกันในหลายเมืองภายในอิสราเอลแล้ว การเผชิญหน้ากันได้อุบัติขึ้นใน West Bank แล้วด้วย ดังเห็นได้จากรายงานของ Ben Wedeman นักข่าวผู้เจนจัดของ ซีเอ็นเอ็น ที่ได้ติดตามการปะทะกันระหว่างอิสราเอลกับปาเลสไตน์มาไม่ต่ำกว่า 20 ปีที่ผ่านมา ซึ่งกล่าวจากเมืองเบธเลแฮมในเจอร์ซาเล็มว่า ทั้งสองฝ่ายจะสู้กันจากแม่น้ำ (จอร์แดน) ถึงทะเลโดยไม่หยุดยั้ง เขายอมรับว่าการทวีความรุนแรงของการต่อสู้กัน ครั้งนี้ดูจะเต็มไปด้วยความมุ่งมั่นที่จะห้ามนันกว่าที่เคยเกิดมา (very intense) มีการ ขว้างระเบิด Molotov cocktail กันไปมา ดังเช่นที่เกิดขึ้นในชุมชนที่มีทั้งชาวอิสราเอล และชาวปาเลสไตน์ คำศัพท์ว่า escalation ดูจะเบากว่าที่กำลังเกิดขึ้นจริง ในขณะนี้

ขบวนการอิชบอลลาห์ในเลบานอนกำลังชุมนุมประท้วงอิสราเอลในกรุงเบรุตของ
เลบานอน และมีการระดมยิงมาจากทางใต้ของเลบานอนในทิศทางของอิสราเอลด้วย

ผู้นำสหรัฐ ฝรั่งเศส สหราชอาณาจักร และประเทศยุโรปตะวันตกอื่นๆ ต่าง
เรียกร้องให้ทั้งสองฝ่ายยุติการปะทะกันและเปิดการเจรจาให้มีการหยุดยิงโดยด่วน
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศนอร์เวย์ ได้ขอให้มีการประชุมคณะมนตรี
ความมั่นคงแห่งสหประชาชาติในวันศุกร์ที่ 14 วันนี้ แต่สหรัฐขอเลื่อนไปเป็นวัน
อาทิตย์ แม้นอร์เวย์จะต้องการให้เร็วกว่านั้น

สงครามระหว่างอิสราเอลกับปาเลสไตน์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มฮามาสใน
ฉนวนกาซ่าที่เข้าสู่สัปดาห์ที่ 2 ในวันจันทร์ที่ 17 พฤษภาคม วันนี้ และกำลังแผ่ขยาย
ขอบเขตออกไปในหลายทิศทาง เริ่มแต่ในฝั่งตะวันตกของแม่น้ำจอร์แดน เขตติดต่อ
ระหว่างเลบานอนกับอิสราเอล ตลอดจนการแพร่กระจายของผู้ประท้วงที่สนับสนุน
ปาเลสไตน์ไม่เฉพาะแต่ในประเทศอาหรับและมุสลิมทั่วไปเท่านั้น แต่ตามเมืองต่างๆ
ในประเทศตะวันตก เช่นกรุงมาดริด กรุงเบอร์ลิน กรุงลอนดอนซึ่งรายงานว่ามีจำนวน
นับแสนคน กรุงปารีส เป็นต้น โดยผู้ประท้วงต่างโบกธงปาเลสไตน์และชูป้ายต่อต้าน
อิสราเอล เท่าที่สังเกตเห็น ไม่มีในประเทศใดในโลกที่สนับสนุนอิสราเอลเลย หากจะมีก็
ได้แก่นายกรัฐมนตรี Sebastian Kurz ของออสเตรีย ส่วนสหรัฐ นั้น น่าจะเริ่มแรกด้วย
ความละเลยมากกว่า ซึ่งจะกล่าวถึงเท่าที่พอทำได้ ในบทรายงานเชิงวิเคราะห์ในช่วง
ต่อไป

แกนนำของแต่ละฝ่าย อันได้แก่นายเบนจามิน เนทันยาฮู นายกรัฐมนตรี
อิสราเอล และนาย Ismail Haniyeh ผู้นำกลุ่มฮามาส ต่างล้วนว่าจะรบกันให้หนัก
โดยนายเนทันยาฮูประกาศว่าจะโจมตีฮามาสต่อไปจนกว่าจะบรรลุเป้าหมาย ซึ่งเขาใช้
คำว่า degrade อันน่าจะหมายถึงการปราบปรามฮามาสให้ราบคาบ เพราะอิสราเอลไม่
เคยยุติการรุกรอบจนกว่าจะสัมฤทธิ์เป้าหมาย ส่วนนาย Riyadh al-Maliki รัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงการต่างประเทศและ Expatriates ของปาเลสไตน์ เรียกร้องให้อิสราเอลกลับสู่

โต๊ะเจรจาเพื่อสองรัฐในการแก้ปัญหา (two-state solution) แม้ในคำกล่าวต่อคณะมนตรีความมั่นคงเมื่อวันที่วานนี้ จะใช้ถ้อยแถลงที่รุนแรงขึ้น

บทรายงานเชิงวิเคราะห์

เมื่อปีที่แล้ว นายเบนจามิน เนทันยาฮู (บีบี) นายกรัฐมนตรีอิสราเอล ได้แถลงแก่ผู้สื่อข่าวว่า อิสราเอลได้ค้นคิดเครื่องป้องกันภัยจากจรวดอันทรงประสิทธิภาพได้แล้ว ผู้ได้รับฟังส่วนใหญ่คิดว่า บีบี คงจะเพ่งความสนใจไปที่ภัยคุกคามจากอิหร่าน เพราะอิทธิฤทธิ์ของขีปนาวุธประเภทต่าง ๆ ในครอบครองของอิหร่าน นั้น สร้างความวิตกกังวลให้แก่มหาอำนาจเช่นสหรัฐในสมัยโดนัลด์ ทรัมป์มาตลอด จนเป็นข้ออ้างหนึ่ง เมื่อเขาจะดันทุรังให้สหรัฐถอนตัวจากความตกลงห้ามอิหร่านพัฒนาอาวุธนิวเคลียร์เมื่อเดือนพฤษภาคม 2018 โดยไม่ฟังเสียงทัดทานจากที่ปรึกษาฝ่ายความมั่นคงแห่งชาติ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม และกรรมาธิการที่เกี่ยวข้องในรัฐสภา

ต่อมาเมื่อเกิดความขัดแย้งระหว่างอิสราเอลกับปาเลสไตน์กลุ่มฮามาสในฉนวนกาซ่า โดยฮามาสได้ยิงจรวดนับพันลูกไปยังอิสราเอล ซึ่งข้าพเจ้าได้เริ่มรายงานฉบับนี้โดยอ้างต้นเหตุที่น่าจะสืบเนื่องมาจากการที่ประธานาธิบดีทรัมป์ได้ลงนามในคำสั่งอันไม่ชอบด้วยกฎหมายว่า นครเจอร์ซาเล็มเป็นเมืองหลวงของอิสราเอลและได้ย้ายสถานเอกอัครราชทูตสหรัฐจากกรุงเทลอาวีปไปตั้งอยู่ ณ นครเจอร์ซาเล็ม อันเป็นการกระทำที่ผิดพลาดอย่างใหญ่หลวงและสร้างความเจ็บแค้นให้กับชาวปาเลสไตน์อย่างมาก แม้ชาวอาหรับอีกหลายหมู่เหล่าก็ไม่ปลื้มกับความเคลื่อนไหวดังกล่าว และชาวอาหรับในบริเวณใกล้เคียงที่นายทรัมป์ชักนำให้มาปรับสัมพันธ์ภาพกับอิสราเอลให้เป็นปกติตาม Abraham Accord ก็ไม่ยอมรับว่าปัญหาแต่ดึกดำบรรพ์ระหว่างสองเผ่าพันธุ์ได้รับการ

แก้ไขไปแล้ว และด้วยเหตุนี้ การไปแต่ต้องสถานะของเจรูซาเล็มจึงเปรียบได้กับการกระทบกับจุดเปราะบางอันอ่อนไหวยิ่งในภูมิภาคตะวันออกกลาง⁴

นายเนตันยาฮูเข้าใจดีกว่าคนไม่น้อยทั่วโลกและที่จงใจไปชี้ให้นายทรัมป์ซึ่งอ่อนความรู้ความเข้าใจในโลก ก็เพราะเชื่อว่า หากเป็นผู้นำอเมริกันคนอื่นคงจะไม่สามารถเนื่องจากส่วนใหญ่จะรู้เท่าทัน

ในช่วงก่อน ๆ ได้เจาะจงนายเนตันยาฮูว่าเป็นผู้จุดชนวนความขัดแย้งกันทางอาวุธในครั้งนี้ ด้วยเห็นว่าอิสราเอลได้เปรียบทุกประการเพราะในด้านอาวุธยุทธโศปกรณ์และกำลังพลทุกหมู่เหล่า อิสราเอลเป็นอภิมหาอำนาจระดับโลกในปัจจุบันอยู่แล้ว ในแง่กำลังรบ ชาวอิสราเอลจะรวมกันเป็นหนึ่ง ความแตกแยกกันจะถูกละทิ้งไว้ชั่วคราว หากต้องถูกใช้ คนอิสราเอลทั้งชายและหญิงต้องฝึกทหารและเข้ากองประจำการทั้งนั้น แม้เจ้านายหญิงของราชวงศ์ไทยในฐานะแขกเมืองก็ได้เข้าฝึกทหารตามพระราชประสงค์ ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอิสราเอลไม่ด้อยกว่าใคร ซึ่งช่วยมากในการดัดแปลงอาวุธให้ล้ำยุคขึ้นกว่าต้นแบบ รวมทั้งการแพทย์ด้วย นักวิทยาศาสตร์ชั้นนำของโลกเช่นไอแซค นิวตันก็มีเชื้อสายอิสราเอล เช่นเดียวกับนักฟิสิกส์อีกหลายคนที่อยู่ในโครงการพัฒนาระเบิดปรมาณูของสหรัฐ ตลอดจนบางคนที่ยังเข้ามาช่วยด้วยเพื่อส่งความลับของการค้นคว้าไปยังสหภาพโซเวียต ในด้านข่าวกรองและปฏิบัติการการข่าว แม้กระทั่งพม่าเมื่อสมัยที่ข้าพเจ้าไปประจำการอยู่ที่นั่นก็มักจะส่งทหารการข่าวไปฝึกกับมอสсадของอิสราเอล เมื่อจะต้องรับมือกับขบวนการก่อการร้ายต่าง ๆ บ่อยครั้งอิสราเอลจะเป็นผู้สนับสนุนการข่าว บางคนกล่าวว่า การที่ชาวอิสราเอลมีความสามารถค่อนข้างจะพิเศษเพราะนับพันปีต้องกระจัดกระจายไปอยู่กับสังคมหลากหลาย จึงได้พัฒนาตนให้ต้องใช้ความคิดมากเพื่อความอยู่รอดและเพื่อความ เป็นเยี่ยม แต่ก็มีผลกระทบเช่นกัน คือแนวคิดแบบ Siege Mentality จึงมักจะไม่เปิดกว้าง และอดคิดมิได้ว่าตนไม่ถูกกดขี่ข่มเหงอีกแล้ว

⁴ ประเทศเช่นยูเออีซึ่งร่วมลงนามและซาอุดี อาระเบียซึ่งยังไม่ยอมลงนามเพราะไม่แน่ใจว่าจะชี้แจงให้ประชาชนเข้าใจถึงประเด็นเจรูซาเล็มประการใด

หลังจากที่ต้องเร่ร่อนไปดำรงชีวิตในนานาสังคม คนยิวจึงมีความสั่นไหวในการรักษาตัวให้อยู่รอด ชีวิตจึงต้องผ่านมามาก ส่วนใหญ่ได้แก่ความเจ็บปวด โดยมักจะกล่าวอยู่ตลอดมาถึงความโหดร้ายและการล้างเผ่าพันธุ์ อันโดดเด่นที่สุดได้แก่ Holocaust ในสงครามโลก ครั้งที่ 2

ในระยะหลังสงคราม อิสราเอลก็ยังไม่มียิวอยู่ แต่เป็นนายทุนที่มีฐานะร่ำรวย นายธนาคาร และชนชั้นนำในหลายประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งมหาเศรษฐีชาวอเมริกันเชื้อสายยิวมีอิทธิพลทางการเมืองในสหรัฐมานาน บางส่วนได้ย้ายไปอยู่ในที่ปัจจุบันซึ่งเป็นถิ่นฐานมานานปีของจักรวรรดิออตโตมัน ศาสนาหลักในตะวันออกกลางซึ่งมีผู้นับถือมากในนามว่า Abraham อันตามตำนาน เป็นผู้ส่งเสริมสามศาสนาหลักในโลก อันได้แก่ศาสนาคริสเตียน ศาสนาอิสลามและศาสนาฮีบรู ทั้งหมดในตะวันออกกลาง ตำนานกล่าวว่า อับราฮัมยอมรับเป็นผู้อุปถัมภ์ทั้งสามศาสนา ซึ่งยืนยันแก่ท่านว่าจะนับถือว่ามีพระเจ้าพระองค์เดียวเท่านั้น ส่วนศาสนาสำคัญอื่นๆ ในที่อื่นของโลก ก็มีและไม่มีพระเจ้า

อาณาบริเวณที่เป็นรัฐอิสราเอลปัจจุบันนี้ (ปี ค.ศ. 2021) เป็นดินแดนในอาณัติของอังกฤษจนถึงปี 1947 สหราชอาณาจักรไม่สามารถจะดูแลได้ต่อไป เพราะดินแดนที่พยายามจะเข้าไปอยู่นั้นเป็นของปาเลสไตน์ ซึ่งย่อมจะมีปัญหาระหว่างชนเผ่าอันได้แก่ยิวกับปาเลสไตน์หรืออาหรับในช่วงนั้น โดยแต่ละฝ่ายอ้างว่าเป็นของตนมาตั้งแต่เก่าก่อน ความขัดแย้งระหว่างกันจึงหลีกเลี่ยงมิได้ จนเกิดการปะทะกันขึ้นเป็นสงครามระหว่างชาวยิวกับปาเลสไตน์ โดยสหประชาชาติพยายามจะเข้าไปไกล่เกลี่ย โดยมอบหน้าที่ให้แก่ Count (Folke) Bernadotte นักการทูตอาวุโสของสวีเดนและดำรงตำแหน่งประธานกาชาด ข้าพเจ้าเป็นเด็กอยู่ในประเทศไทยและเรียนหนังสือในชั้นมัธยมต้น แต่ยังจำชื่อนี้ได้ จำได้ด้วยว่าท่านเค้านท์ถูกสังหารระหว่างทำหน้าที่ หนังสือที่มีชื่อเขียนเกี่ยวกับการสังหารท่านหลายสิบปีต่อมา ก็ยังไม่ปลงใจว่า อะไรแน่ที่ทำให้ท่านต้องเสียชีวิต ข้าพเจ้าทราบแต่เพียงว่า ท่านถูกสังหารที่นครเจอร์ซาเล็มจากน้ำมือชาวยิวหัวรุนแรงคนหนึ่ง คนที่สังหารนายกรัฐมนตรีอิชคัก ราบินหลายปีต่อมา ซึ่ง

ต้องการให้เลิกทะเลาะกับอิสราเอลเสียที ตาม Oslo Accords ก็เป็นชาวยิวหัวรุนแรง
อีกคนหนึ่ง

ทราบจากการค้นคว้าทีหลังว่า สหประชาชาติได้วางแผนแบ่งแยกดินแดนไว้
โดยท่านดูเหมือนอยากจะแก้ไขเปลี่ยนแปลงบ้างด้วยการสร้างสรรค์ดินแดนอัน
ต่อเนื่องกันและสอดคล้องกับชนชาติที่จะเข้าอยู่ใน Arab and Jewish States within
Palestine โดยให้มีการ transfer of Jerusalem and the Negev to Arab control for
assigning the Galilee to Israel เท่าที่พิจารณาดูอิสราเอลคงจะไม่ยอม

หลังจากที่อิสราเอลประกาศเอกราชขึ้นเมื่อวันที่ 14 พฤษภาคม 1948 ต่อมา
สหรัฐอเมริกาโดยประธานาธิบดีแฮรี เอส. ทรูแมนได้รับรองรัฐอิสราเอลและให้เข้า
เป็นสมาชิกสหประชาชาติในปี 1948 แต่มีได้รับรองฐานะของชาวปาเลสไตน์ซึ่งตั้งถิ่น
ฐานอยู่ที่นั่น จนกลายเป็นผู้ลี้ภัยไป ซึ่งสหประชาชาติได้ตั้งองค์กร UNWRA
ขึ้นมาดูแลเมื่อปลายปี 1949 แม้นายโดนัลด์ ทรัมป์จะสั่งตัดเงินบริจาคช่วยเหลือจน
เพิ่งได้รับบริจาคใหม่เมื่อเดือนเมษายน 2021 ตามคำสั่งของประธานาธิบดีโจ ไบเดน⁵
ชนวนของสงครามระหว่างชนเผ่ามิได้ลดน้อยลงแต่อย่างใดจนบัดนี้

สหรัฐได้รับอิสราเอลมาเป็นชาติพันธมิตรในระยะต่อมาและให้ความสนับสนุน
ในทางต่างๆ โดยได้ให้ความช่วยเหลือทางทหาร รวมทั้งอาวุธทันสมัย เช่นล่าสุดใน
สมัยประธานาธิบดีโอบามาได้ลงนามให้ความช่วยเหลือทางทหารเป็นเวลา 10 ปีและ
อนุมัติให้จำหน่ายเครื่องบินทันสมัย รุ่น F-15E F-16 F-35 ฯลฯ ซึ่งเป็นอาวุธสำคัญที่
นายเนทันยาฮูสั่งให้ใช้ปฏิบัติการในการโจมตีกาซ่าตลอดหลายวันมานี้ ทั้งๆ ที่เป็น
เครื่องบินที่มีสมรรถนะสูงเกินความจำเป็นสำหรับเป้าหมายซึ่งอยู่ค่อนข้างไกลของ
ประเทศอิสราเอล อันได้แก่จนวนกาซ่า แต่มีประชากรเพียงไม่ถึง 2 ล้าน เป็นเด็กเสีย
ไม่น้อย

⁵ จนถึงปี 2019 จำนวนผู้ลี้ภัยปาเลสไตน์ที่ได้รับความช่วยเหลือจาก UNWRA มีมากถึง 5.6 ล้านคน โดยหน่วยงานนี้ได้ตั้ง
โรงเรียนในที่ต่างๆ เช่นโรงเรียนซาลาห์ เอ็ดดินในเมืองกาซ่า ซึ่งจากผลของการโจมตีที่ระเบิดจากเครื่องบินรบอิสราเอล ผู้
ลี้ภัยที่ต้องกลายเป็นคนพลัดถิ่นในกาซ่าขณะนี้จำนวน 48,000 คน ตามรายงานในวันที่ 20 พฤษภาคม ซึ่งมีข่าวหนาหูว่าสงคราม
จะสงบลงในช่วงเวลาอันสั้นนี้ จำนวนนี้ได้เพิ่มขึ้นเป็น 72,000 คน

ดังที่ได้กล่าวในส่วนของรายงานก่อนหน้านี้ วิกฤตการณ์ระหว่างอิสราเอลกับปาเลสไตน์เป็นสิ่งที่ไบเด็นไม่ต้องการให้เกิดขึ้น ถึงขั้นละเลยกับการตั้งผู้เชี่ยวชาญไปดูแลในอาณาบริเวณที่เป็นปัญหาตลอดมา แม้จะทราบว่า ความตกลง Abraham Accord ที่สมัทธิ์รมป์ ให้ลูกเขยไปจัดทำมา มิได้แก้ปัญหามาในตะวันออกกลางอย่างแท้จริง ไบเด็นก็อดชมความริเริ่มของนายทรัมป์มิได้ ทำให้ทรัมป์ไปคุยต่อว่า เขาเองเป็น peace presidency อันเป็นการยกตัวที่ไม่ยั่งยืน เพราะความรุนแรงในพื้นที่และการชุมนุมประท้วงในประเทศอาหรับต่างๆ ได้พิสูจน์ชัดถึงความล้มเหลวของความตกลงอับบราฮัม

ในขณะที่เดียวกัน จนบัดนี้ ไบเด็นก็ยังมิได้เสนอชื่อของผู้ที่จะให้ไปเป็นเอกอัครราชทูตประจำอิสราเอลซึ่งจะต้องไปประจำการที่ นครเจอร์ซาเล็ม ตามคำสั่งเดิมของนายทรัมป์ ผู้ช่วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศที่ดูแลด้าน Near East ก็ยังมิได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภา ส่วน Hady Amr ซึ่งรัฐมนตรี บลินกัน เสนอให้เป็นผู้แทนพิเศษไปยังภูมิภาคและเดินทางไปแล้ว นั้น ผู้เชี่ยวชาญกิจการตะวันออกกลางก็เห็นว่า เธอไม่สัมพันธ์กับความยุ่งยากของเหตุการณ์ดีพอ เพราะเดิมตั้งใจว่าจะให้ไปดูแลเกี่ยวกับรัสเซียและเธอไม่สามารถจะบอกให้เนตanyahu เลิกโจมตีกาซ่าได้ ต้องเป็นหน้าที่ของไบเด็นเอง

การรบกัันระหว่างอิสราเอลกับปาเลสไตน์กลุ่มฮามาส นั้น แม้จะเริ่มขึ้นจากการชุมนุมประท้วงอิสราเอลโดยชุมชนปาเลสไตน์ในเจอร์ซาเล็มและเขตต่อเนื่องที่ทราบกันต่อมาว่าเชคห์ จาร์ราห์ นั้น ไบเด็น คงไม่ต้องการให้มายุ่งใจในขณะที่เขากำลังทุ่มเทความสนใจกับเรื่องภายในในการเร่งการฉีดวัคซีนต่อสู้กับโรคระบาดให้ชาวอเมริกันสามารถประกาศอิสรภาพจากโรคได้ในวันชาติที่ 4 กรกฎาคมและในด้านต่างประเทศรับมือกับจีนซึ่งเร่งแข่งขันเป็นผู้นำโลกกับสหรัฐและจัดการปัญหากับประเทศอื่นเช่นในประเด็นความเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศของโลก ปัญหาการฟื้นความตกลงด้านอาวุธนิวเคลียร์กับอิหร่านและอันตรายจากรัสเซียซึ่งใกล้สหรัฐเข้ามาเร็วกว่าคาด

สำหรับปัญหาระหว่างอิสราเอลกับปาเลสไตน์ นั้น แม้จะมีสูตรของการแก้ไขอันเป็นนโยบายของสหรัฐอเมริกา ก็เป็นเรื่องยาก แต่สามาสเป็นปัญหาในตัวเอง เพราะรัฐบาลสหรัฐฯเคยถือว่าเป็นกลุ่มก่อการร้าย และจะไม่ติดต่อโดยตรง ไบเดนจึงต้องอาศัยเครื่องมือที่จะใช้อยู่เสมอ นั่นคือการทูตอย่างเงียบ ๆ หรือ Quiet Diplomacy ซึ่งช่วยในสองทาง คือกลบเกลื่อนการที่เขามิได้เผชิญกับวิกฤตการณ์ด้านนโยบายต่างประเทศแต่เนิ่น ๆ และการเริ่มปูทางไปสู่การแก้ปัญหาโดยไม่เป็นข่าวคริกโครม ด้วยข้อจำกัดดังกล่าว จึงหลีกเลี่ยงมิได้ที่จะต้องใช้ประเทศอื่น ๆ ในภูมิภาคที่มีลู่วางติดต่อ ด้วยการขอร้องแก่อียิปต์ซึ่งเคยช่วยแก้ปัญหาที่สามาส ส่วนอิสราเอล นั้น ไบเดนได้โทรศัพท์ถึงประมาณ 6 ครั้งจนทำให้ทั้งสองฝ่าย—อันได้แก่อิสราเอลกับสามาส—ยอมผ่อนการโจมตีซึ่งกันและกันจนเสี่ยงการรบสงบเงียบได้เมื่อ 2.00 น. ตามเวลาท้องถิ่นของวันศุกร์ที่ 21 พฤษภาคม 2021 และสถานะเช่นนั้นคงอยู่ต่อมาจนบัดนี้ จะมีการปะทะกันก็มีไ้เหตุใหญ่ เมื่อกลุ่มปาเลสไตน์ได้ขว้างปาอิฐและหินเมื่อตำรวจอิสราเอลได้ใช้ระเบิดแก๊สน้ำตา stun grenades และน้ำฉีดที่มัสยิด อัล อักซา บน Temple Mount ในเยรูซาเล็ม

การสู้รบระหว่างอิสราเอลกับกลุ่มสามาสได้แสดงให้เห็นถึงการแตกความคิดภายในพรรคเดโมแครตของไบเดนเอง ที่ปรากฏเด่นชัดได้แก่กลุ่ม Progressive หรือฝ่ายซ้าย อันมี Elizabeth Warren, Bernie Sanders (ซึ่งเป็นคนเชื้อสายยิว) Alexandria Ocasio-Cortez, Rashida Tlaib (หญิงเชื้อสายปาเลสไตน์คนแรกที่ได้รับเลือกเข้ามาเป็นสมาชิก) Ilhan Omar กับกลุ่ม Moderate ซึ่งน่าจะรวมไบเดนเองด้วย เพราะประธานาธิบดีที่มุ่งมั่นจะประสานสามัคคีภายในชาติ ควรจะอยู่ในสายกลาง ไม่ซ้ายจัดหรือขวาจัด

กลุ่มฝ่ายซ้ายต้องการให้กดดันเนตันยาฮูให้ยุติการโจมตีฝ่ายปาเลสไตน์โดยทันทีและหาทางแก้ปัญหาอิสราเอลกับปาเลสไตน์ให้เป็นธรรม ตามสูตรการสร้างสอง

รัฐตามแนวทางของนโยบายสหรัฐ เพื่อมิให้ชาวปาเลสไตน์ต้องอยู่ในเขตยึดครองโดยปราศจาก Homeland เช่นที่เป็นมา แม้จะให้ปาเลสไตน์รับรองสิทธิที่จะดำรงอยู่ของอิสราเอลก็ตาม ซึ่งอันที่จริงได้มีการปูทางไว้เช่นนี้มาตั้งแต่สมัยราบิน-เปเรชตามความตกลงออสโลอยู่แล้ว การสังหารนายกรัฐมนตรีราบินระหว่างการกล่าวคำปราศรัยหาเสียงทำให้ทุกอย่างแปรเปลี่ยนไปหมด เมื่อพรรคคิคุดได้ชัยชนะในการเลือกตั้งและมีคณะรัฐบาลชุดใหม่ โดยนายเนตันยาฮูได้สืบตำแหน่งนายกรัฐมนตรีและมีการสร้างกำแพงกันเขตทางใต้ซึ่งยังคงมีอยู่จนปัจจุบัน ส่วนนายเนตันยาฮูก็ได้เป็นหัวหน้ารัฐบาลมาจนทุกวันนี้

ทางฝ่ายปาเลสไตน์เองก็ขาดเอกภาพเช่นเดียวกัน เพราะความที่ต่างอยู่กันกระจัดกระจายตามประเทศต่าง ๆ ในกลุ่มอาหรับ เมื่อยัสเซอร์ อาราฟัดเสียชีวิตไปแล้ว และการขึ้นมาของกลุ่มฮามาสอันเป็นกองกำลังติดอาวุธและมีความรุนแรง จึงเกิดการแข่งขันกันเป็นผู้นำของปาเลสไตน์ในขณะที่ Palestinian Authority อาจจะมีปัญหาด้าน Good Governance เช่นที่มัทมุด อับบาส ประธานาธิบดี (อายุ 86 ปี) ถูกกล่าวหา จะจริงหรือไม่ยากที่จะบ่งชี้ได้ อย่างไรก็ดี ฮามาสก็มีความมุ่งมั่นที่จะเป็นแกนนำในการต่อสู้เพื่อ Palestinian Cause เช่นในวิกฤตการณ์ปัจจุบันและไม่พอใจที่อับบาสไม่ยอมให้มีการเลือกตั้งเพื่อเลือกผู้นำ ซึ่งภายใต้สถานการณ์ปัจจุบัน คงจะต้องมีขึ้นตามแนวทางของสหรัฐ เพราะไบเดินต้องการส่งเสริมประชาธิปไตยอยู่แล้ว แต่คงจะต้องดูความคลี่คลายขององค์ประกอบทางการเมืองไปก่อน เช่นที่นายแอนโตนิโอ บลินเกินปรารภเมื่อเดินทางถึงกรุงเทล อาวีฟ เช้าวันอังคารที่ 25 พฤษภาคม วันนี้ว่าการแก้ปัญหาหลายประการยัง Premature อยู่ แม้ก่อนเดินทางกลับกรุงวอชิงตัน จะตกลงให้เปิดสถานกงสุลที่เจอร์ซาเล็มตะวันออกก็ตาม ซึ่งควรอย่างยิ่ง

สรุปความเสียหายจากการรบกันครั้งนี้ ฝ่ายกาซ่าถูกเครื่องบินรบอิสราเอล ปืนใหญ่และการยิงเป้าจำเพาะด้วยเครื่องมือทันสมัย (targeted attacks) ซึ่งทำให้ชาวกาซ่าเสียชีวิต 250 ศพในจำนวนนี้เป็นเด็ก 66 ศพ นายเนตันยาฮูเรียกทั้งหมดนี้ว่าเป็น “ผู้ก่อการร้าย” บาดเจ็บไม่ทราบจำนวนแน่ แต่คงจะนับร้อย อันที่จริง อิสราเอลมิได้แบ่งระหว่าง combatants and non-combatants ตามกฎหมายมนุษยธรรมระหว่าง

ประเทศ ส่วนอิสราเอล นั้น ถูกจรวดจากฝ่ายฮามาส 4,000 ลูก แต่เสียชีวิตเพียง 12 ศพ ในจำนวนน้อยนิดนี้เป็นคนงานด้านการเกษตรชาวไทยเสียชีวิต 2 ศพขณะทำงานอยู่ในฟาร์มทางใต้ของอิสราเอล Iron Dome ของอิสราเอลสกัดจรวดของฮามาสได้กว่าร้อยละ 90 การพยายามโจมตีโดยฮามาสแทบจะผ่านเข้าไปไม่ได้เลย แต่อาคารบ้านเรือนและอุโมงค์หลบภัยในกาซ่าถูกทำลายแทบจะทั้งหมด เพราะกาซ่า นั้น เป็นพื้นที่เล็ก ๆ ฝืนเดียว ชาวบ้านอยู่กันแน่นขนัด เมื่อปี 2014 นั้น ฝ่ายที่เสียหายหนักได้รับการบูรณะด้วยเงินช่วยเหลือจากสหภาพยุโรป ครั้งนี้ สหรัฐคงต้องรับภาระหนัก โดยร่วมมือกับสหประชาชาติและประเทศในกลุ่มประเทศอื่น ที่เป็นข่าวใหญ่ได้แก่อาคารสูงอันเป็นที่ทำการของสำนักข่าวใหญ่ คือ AP, Al-Jazeera และสำนักข่าวอื่น ๆ ซึ่งยืนยันว่ามีไซเป็นที่ตั้งของการข่าวของฮามาส เพราะเขาอยู่ในอาคารนั้นมากกว่า 10 ปีแล้ว ไม่ปรากฏความเคลื่อนไหวว่าจะเป็นที่หลบซ่อนของหน่วยงานตามทีอิสราเอลอ้าง

ตามรายงานโดยเบอร์ทิล ลินด์เนอร์ใน asiatimes.com วันที่ 1 พฤษภาคม ศกนี้ เกิดเหตุระเบิดพร้อมกันตามเป้าหมายทางทหารในภาคกลางของเมียนมา รวมทั้งที่ฐานบินหลายแห่งซึ่งถูกใช้ในการโจมตีเป้าหมายกองกำลังติดอาวุธของกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ในบริเวณชายแดนของเมียนมา แต่ยังไม่มีการเปิดเผยถึงความรับผิดชอบ

ลินด์เนอร์ นักหนังสือพิมพ์ชาวสวีเดน ซึ่งรายงานเกี่ยวกับพม่ามาหลายสิบปี และเคยเป็นนักเขียนให้กับนิตยสาร Far Eastern Economic Review ซึ่งตั้งสำนักงานอยู่ที่ฮ่องกง และถ้าจำไม่ผิดมี Derek Davies นักหนังสือพิมพ์มีชื่อเป็นผู้พิมพ์โฆษณา ก่อนที่จะเลิกกิจการไปในปี 2009 ที่จำได้ดีเพราะข้าพเจ้าเคยทำงานอยู่ในกรมสารนิเทศนานกว่า 6 ปี และก่อนหน้านั้นประจำการอยู่ที่สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงย่างกุ้ง (2508-ต้นปี 2511) แต่ไม่เคยรู้จักกับนักหนังสือพิมพ์สวีเดนคนนี้

ลินต์เนอร์อ้างการวิเคราะห์ของฝ่ายความมั่นคงว่า เหตุระเบิดที่เกิดขึ้นอาจจะ เป็นความร่วมมือระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์กับฝ่ายนิยมประชาธิปไตยในเมือง หากเป็น เช่นนั้นจริงก็เป็นพัฒนาการที่น่าจะส่งผลดีให้กับฝ่ายต่อต้านการรัฐประหารภายใต้การ นำของพลเอกอาวุโส มิน อ่อง หล่าย เมื่อวันที่ 1 กุมภาพันธ์ ศกนี้ หากเป็นเช่นว่า เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นย่อมแสดงว่า สงครามกลางเมืองในเมียนมาเริ่มแผ่กว้างขึ้นและ การรัฐประหารอาจจะกลายเป็นความล้มเหลวครั้งแรกในประวัติศาสตร์สมัยใหม่ของ เอเชีย

การประท้วงการยึดอำนาจโดยประชาชนหลายหมู่เหล่าซึ่งกระจายไปตามชุมชน ตามเมืองใหญ่น้อยติดต่อกันมาโดยไม่ว่างวันตลอดเกือบ 4 เดือนที่ผ่านมาไม่เคยมี แบบอย่างในการยึดอำนาจของฝ่ายทหารมาตั้งแต่ครั้งแรกเมื่อวันที่ 2 มีนาคม 1962 โดยนายพลเนวิน แหล่งข่าววงในกองทัพให้ข่าวแก่ Asia Times อย่างลับ ๆ ว่าอดีต สมาชิกคณะรัฐประหาร เช่น State Law and Order Restoration Council (SLORC) และ State Peace and Development Council (SPDC) เริ่มไม่วางใจในความสามารถที่จะ ควบคุมสถานการณ์และยุทธวิธีของ มิน อ่อง หล่ายมากขึ้นเป็นลำดับ ความไม่สงบ ตามท้องที่ต่างๆ ในภาคกลางของประเทศ ดังเห็นได้จากการที่กองกำลังติดอาวุธได้ยิง จรวดเมื่อวันที่ 29 เมษายน เข้าไปยังฐานบินใน Magwe และ Meiktila ในภาคกลางของ ประเทศ และการวางระเบิดที่คลังแสงของกองทัพบกที่พะโค ในขณะที่เกิดการรบอย่าง หนักระหว่างกองทัพเมียนมากับกองกำลังของกองทัพปลดแอกกะเหรี่ยง KNLA ไกล่ ชายแดนไทย

แนวรบที่น่าจะสร้างความหนักใจให้แก่คณะรัฐประหารได้แก่ด้านคะฉิ่นทาง เหนือของประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง Kachin Independence Army (KIA) ซึ่งมีกอง กำลังติดอาวุธที่มีความสามารถในการรบ บ่อยครั้งเหนือกว่าทหารที่ติดอาวุธ ที่มีข่าว ว่ามักจะให้พวกทหารรุ่นหนุ่มไปปฏิบัติการในเมืองใหญ่เพื่อปราบปรามผู้ประท้วง ส่วนทหารรุ่นอาวุโสซึ่งไม่สันหัดในการรบด้วยอาวุธสมัยใหม่จะถูกส่งไปตาม ต่างจังหวัดไกล ๆ ในฐานที่เป็นผู้สังเกตการณ์ ข้าพเจ้าเห็นว่าจะเป็นการได้เปรียบเชิง การรบ หากหนุ่มสาวที่ออกไปฝึกการรบกับกองกำลังเช่นกะเหรี่ยง จะรวมกำลังกับ

กลุ่มชาติพันธุ์ที่ไว้ใจได้ในการต่อสู้กับกองทัพของฝ่ายรัฐประหาร ตามแนวทางที่
รัฐบาลเอกภาพแห่งชาติ (NUG) ได้ทำกฎบัตรไว้แล้วอันได้แก่กองทัพสหพันธ์ โดยมี
กองบัญชาการกลางร่วมกัน – Central Command- ตราบใดที่ยังรี ๆ รอ ๆ อยู่เช่นนี้
การรวมกำลังกันต่อสู้กับกองทัพฝ่ายรัฐประหารจะเป็นไปได้โดยลำบาก

ตามรายงานของสำนักข่าวท่าชีเหล็ก ซึ่งเคยตรวจสอบความน่าเชื่อถือดูแล้ว
พอรับฟังได้ แม้อาจจากชื่อแล้ว คงจะอยู่ในแถบจังหวัดเชียงรายนี่เอง เพราะท่าชีเหล็ก
อยู่ฝั่งตรงข้ามแม่น้ำด้านอำเภอแม่สาย กองทัพเมียนมาได้สู้รบกับกองกำลังติดอาวุธ
คะฉิ่นและกะเหรี่ยง แยกกัน รวม 195 ครั้ง ทหารเมียนมาเสียชีวิตในรอบเดือน
พฤษภาคม จนถึงวันที่ 26 พฤษภาคมรวม 128 ศพฝ่ายชาติพันธุ์เสียชีวิตเพียงไม่กี่คน
สำนักข่าวเดียวกันนี้รายงานด้วยว่า กองกำลังว่าแดงมีแผนที่จะเข้ายึดดินแดนรัฐฉาน
ทางตะวันออกซึ่งน่าห่วงกังวล เพราะแม้พวกเขาจะเก่งในการรบและมีได้เป็นพันธมิตร
ของพวกไทยใหญ่ ที่รวมตัวกันไม่ติด อันเป็นกรณีน่าเสียดาย แต่ว่าเป็นแหล่งผลิตยา
เสพติดรายใหญ่ของโลกมานาน อย่างไรก็ดี ขณะนี้ไม่ใช่เวลาที่จะร่วมมือกับทางการ
พม่า

บทความโดย ดร. สุรชาติ บำรุงสุข นิสิตรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ฯ รุ่นน้องของ
ข้าพเจ้าในมติชนสุดสัปดาห์ฉบับวันที่ 14-20 พฤษภาคม ศกนี้ ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้าน
ความมั่นคงระหว่างประเทศ ในชื่อว่า “รัฐบาลประชาชนเมียนมา! จุดเริ่มต้นสงคราม
กลางเมือง” ได้นำคำปราศรัยถึงนักเคลื่อนไหวในเมียนมาผ่านวิทยุเอเซียเสรีของ Min
Ko Naing ดั่งนี้มาลงในบทความ “นักกิจกรรมที่ต่อต้านรัฐประหารควรเดินทางเข้าสู่
พื้นที่ที่อยูในการควบคุมขององค์กรติดอาวุธของกลุ่มชาติพันธุ์ที่เป็นพันธมิตร (กับ
พวกเรา) ในภาคตะวันออกเฉียงใต้ พื้นที่เหล่านี้เป็น “เขตเสรี” ที่เราจะดำเนินการต่อสู้
กับฝ่ายทหารร่วมกันกับกลุ่มชาติพันธุ์ ชนกลุ่มน้อย และสำหรับนักกิจกรรมที่อยู่ใน
เมือง ขอให้ต่อสู้ต่อไปด้วยการประท้วงแบบกองโจร”

ส่วนนโยบายไทยเป็นอย่างไรแน่ นั้น ข้าพเจ้าไม่อาจจะทราบได้ เคยแต่ได้เห็น
บทความเชิงวิเคราะห์ของผู้ใช้ชื่อว่า “ชนันธร คำจันทร์” จากสำนักข่าวเกียวโดของ

ญี่ปุ่น ในหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน ฉบับวันอาทิตย์ที่ 23 พฤษภาคม 2564 ในหัวข้อ
ขนาดใหญ่ว่า “ประเทศไทยสงวนท่าทีท่ามกลางวิกฤตเมียนมา” ซึ่งในตอนท้ายสุดได้
อ้างคำพูดข้าราชการรุ่นน้องของข้าพเจ้าที่เคยเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการ
ต่างประเทศไทย คือกษิต ภิรมย์ ว่า “นายกฯ ประยุทธ์ต้องบอกแก่นำรัฐบาลทหาร
เมียนมาให้หยุดความรุนแรง และเปิดพรมแดนให้คนที่หลบหนีความขัดแย้งเข้ามา. . .
อาเซียนควรเห็นอกเห็นใจประชาชน ไม่ใช่ผู้ก่อรัฐประหาร มันไม่เป็นธรรมที่ ออง ซาน
ซูจี และชาวเมียนมา ต้องถูกปล้นประชาธิปไตยและชัยชนะของพวกเขา”

ความเจ็บแค้นของหนุ่มสาวชาวพม่าหรือเมียนมา นั้น เป็นที่ทราบกันในโลก
กว้างแล้ว ดังจะเห็นได้จากวงการต่าง ๆ เช่นเวทีประกวดนางงาม Miss Grand
International เมื่อฝ่ายก่อการยึดอำนาจได้ใช้กำลังปราบปรามประชาชนอย่างหนักและ
ฉลงใหญ่ด้วยการสวนสนามแสดงแสนยานุภาพวันกองทัพที่ 27 มีนาคม โดยฮัน เล
มิสเมียนมาในกรุงเทพมหานครได้รำให้ร้องเพลง We Are the World จึงชวนให้
ประชาคมระหว่างประเทศช่วยเพื่อนร่วมชาติของเธอจากการถูกทหารปราบปราม
อย่างโหดร้าย โดยในวันและคืนวันนั้น ผู้ประท้วงถูกทหารฝ่ายรัฐประหารเช่นฆ่ามาก
ที่สุดเป็นประวัติการณ์ ต่อมานายแบบที่มีชื่อในเมียนมาก็โดนจับกุม ทั้ง ๆ ที่มีได้
กระทำการอย่างไรมากไปกว่าการไม่เห็นด้วยกับการรัฐประหาร จนเมื่อเร็ว ๆ นี้ Win
Lwin มิสเมียนมาในเวทีการประกวดมิสยูนิเวิร์ส ซึ่งเครื่องแต่งกายประจำชาติของเธอ
หายไประหว่างเดินทางไปสหรัฐ ก็ได้ความช่วยเหลือจากชาวเมียนมาในสหรัฐจัดชุด
ง่าย ๆ ให้จนได้รับรางวัลชุดแต่งกายพร้อมป้ายห้อยเอาไว้ว่า PRAY FOR MYANMAR
นำยินดีที่รัฐบาลสหรัฐอนุญาตให้เธอลี้ภัยในสหรัฐได้ตลอดไป โดยเธอตั้งใจจะ
ประกอบอาชีพเป็นนางแบบที่นครนิวยอร์ก เพราะถ้าเดินทางกลับไปยังเมียนมาใน
ระยะนี้ก็เสี่ยงต่อการถูกจับไปดำเนินคดี

เมื่อปลายเดือนที่แล้ว ประเทศตะวันตกได้ประกาศมาตรการคว่ำบาตรกิจการ
ของทหารเมียนมา ส่วนท่าทีของคณะรัฐประหารในนาม SAC ต่อข้อมติของอาเซียน
ยังคงไม่เปลี่ยนแปลง อันหมายถึงการปฏิเสธที่จะทำตาม “ตราบไคที่ยังไม่สามารถฟื้นฟู
เสถียรภาพ” ในประเทศได้ แม้กระทั่งข้อเสนอของประธาน (บรูไน) ที่จะส่ง Special

Envoy” เข้าไปจัดให้มีการพบปะพูดคุยระหว่างฝ่ายที่ต่อต้านกันอยู่ ก็ไม่มีคำตอบจากเนปิดอ

อันที่จริง ข้าพเจ้าจะรายงานและวิเคราะห์ข่าวจากเมียนมามากกว่านี้ แต่เหตุการณ์สู้รบระหว่างอิสราเอลกับปาเลสไตน์กลุ่มฮามาสได้มีส่วนทำให้ไม่สามารถจะให้ความสนใจได้เต็มที่ และในการประเมินสถานการณ์ในเมียนมาหรือพม่าในขณะที่ทำรายงานมานี้ ก็ดูจะไม่มีอะไรใหม่ จึงขอผลัดไปในเดือนมิถุนายน ซึ่งจะมีความเคลื่อนไหวในวงการระหว่างประเทศหลายด้าน รวมทั้งการพบปะตัวต่อตัวระหว่างประธานาธิบดีไบเดนกับประธานาธิบดีวลาดิมีร์ ปูตินที่นครเจนีวา ในวันที่ 16 มิถุนายน แน่นนอน ทั้งคู่มีเรื่องที่จะต้องแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันมากมาย แม้ว่าเมื่อสัปดาห์ก่อนนายแอนโตนิ บลินเกิน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐฯได้ไปหารือกันเป็นการปูทางกับนายเซอร์เกย์ ลาฟรอฟ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศรัสเซียมาแล้ว ข่าวที่ได้รับมาจากการพบปะพูดคุยในครั้งนั้นจึงได้มีการแสดงชัดว่า รัสเซียได้เสริมสร้างพลาณภาพทันสมัยในอาณาบริเวณอาร์คติก ซึ่งข้าพเจ้าได้นำเสนอไว้อย่างละเอียดในรายงานพร้อมแผนที่ในเดือนเมษายนแล้ว อันสื่อเจตนาที่จะคุกคามประเทศในภาคขั้วโลกเหนือในไม่ช้า เพราะเหตุแห่งการที่น้ำแข็งละลายเร็วกว่าที่นักวิทยาศาสตร์คาดหมาย

เมื่อวันอาทิตย์ที่ 23 พฤษภาคม ศกนี้ เบลารุสได้ปั่นเรื่องอันเป็นอันตรายอย่างยิ่งต่อการบินพลเรือนระหว่างประเทศ เมื่อประธานาธิบดีอเล็กซานเดอร์ ลูกาเชนโกได้สั่งการให้หอบังคับการบินที่ทำอากาศยาน “มินส์ก” แจ้งไปว่า เครื่องบินโดยสารของ Ryan Air พร้อมผู้โดยสาร 170 คน มีระเบิดอยู่ในเครื่องที่อาจจะระเบิดได้ขณะบินอยู่ในน่านฟ้าเบลารุส บนเส้นทางปกติระหว่างกรุงเอเธนส์ของกรีซไปยังกรุงวิลเนียสของลิทัวเนีย

ทางการเบลารุสได้สั่งการให้เครื่องบินขับไล่สมรรถนะสูงแบบ MIG29 บินขึ้นไปบังคับให้ Ryan Air กลับลำไปลงที่ทำอากาศยานมินส์ก ตรวจสอบแล้ว ไม่ปรากฏว่ามีวัตถุ

ระเบิดแต่อย่างใด เจ้าหน้าที่ KGB ของเบลารุสได้จับตัวนาย Roman Protassevich นักข่าววัย 26 ปีฝ่ายต่อต้านรัฐบาลไปคุมขัง ซึ่งตามปกติจะถูกทรมานด้วย

สำนักงานการบินพลเรือนระหว่างประเทศเห็นว่า การสกัดเครื่องบินโดยสารระหว่างประเทศดังกล่าวน่าจะละเมิดอนุสัญญาชิคาโก ส่วนสหภาพยุโรป สหรัฐ แคนาดา สหราชอาณาจักร เทียบได้เท่ากับ “สลัดอากาศ” จึงห้ามการบินไปในน่านฟ้าเบลารุส จนกว่าจะกำหนดบทลงโทษทางอื่นต่อไป เข้าใจว่าจะเป็นวันพฤหัสบดีหน้า

นางสาว Svetlana Tsikanovkaya หัวหน้าพรรคฝ่ายค้านเบลารุสซึ่งลี้ภัยอยู่ในลิทัวเนีย เทียบการกระทำของเบลารุสเท่ากับเกาหลีเหนือ ประธานาธิบดีลูกาเซนโกได้ชื่อว่าเป็นจอมเผด็จการคนสุดท้ายในยุโรป ที่พึ่งของเขาตลอดมา โดยทุกครั้งที่มีปัญหา เขาจะไปหาปูดิน คราวนี้ก็เช่นกัน โดยลูกาเซนโกจะบินไปหาราติเมียร์ ปูดินที่บ้านตากอากาศในไซซี บนฝั่งทะเลดำ ในวันศุกร์ที่ 28 พฤษภาคม วันนี้

ปัญหาเบลารุสมิติดต่อกันมา ครั้งหลังสุดได้แก่ผลการเลือกตั้งซึ่ง Svetlana Tsikanovkaya ได้คะแนนอย่างถล่มทลาย จนมีการเดินขบวนประท้วงอยู่ในปีที่แล้วโดยคนนับแสน ลูกาเซนโกไม่ยอมแพ้และยังครองอำนาจอยู่จนทุกวันนี้ โดยได้จับกุมคุมขังผู้ประท้วง และมีการทรมานนักโทษเป็นจำนวนมาก

เพราะเหตุจากการที่มีให้สายการบินระหว่างประเทศบินเหนือน่านฟ้าเบลารุส การบินไปยังประเทศเช่นลิทัวเนีย ลัตเวียและเอสโตเนียจึงต้องอ้อมไปใช้น่านฟ้าของรัสเซีย แต่ในวันนี้เครื่องบินของสายการบินแอร์ฟรานซ์และออสเตรียได้ขอบินผ่านน่านฟ้ารัสเซีย ปรากฏว่าทางการรัสเซียปฏิเสธ คงจะเพ้อให้เห็นว่ารัสเซียอยู่ข้างเบลารุส

ทางการซีเรีย ซึ่งมีสงครามกลางเมืองยืดเยื้อมาตั้งแต่ Arab Spring เมื่อสิบปีมาแล้ว ประกาศผลการเลือกตั้งประธานาธิบดีในวันนี้ ว่าบาชาร์ อัล อัสซาด ซึ่งลง

สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมัยที่ 4 ได้คะแนนเสียงถล่มทลายกว่าร้อยละ 90 ได้เป็นประธานาธิบดีอีก

บาชาร์ อัล อัสซาด บุตรของฮาเฟซ อัล อัสซาด ซึ่งสืบตำแหน่งเมื่อบิดาถึงแก่อนิจกรรมเมื่อปี 2000 ขณะที่กำลังศึกษาวิชาจักษุแพทย์อยู่ที่สหราชอาณาจักร ส่วนวิชาแพทยศาสตร์ นั้น ได้ศึกษาจบที่มหาวิทยาลัยดามัสกัสในซีเรียก่อนแล้ว

ภายใต้การปกครองของบาชาร์ ชาวซีเรียเสียชีวิตนับแสนภายในคุก หลายล้านหลบหนีภัยไปอยู่ต่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุโรปและสหรัฐ และอีกจำนวนมากต้องอยู่ในค่ายผู้ลี้ภัยในภูมิภาค รวมทั้งตุรกี จอร์แดน เลบานอน ฯลฯ เมืองใหญ่ๆ ทั่วประเทศ เช่น รัคก้า อาเล็ปโป อิดลิบ พาเมียร์า ฯลฯ ถูกทำลายอย่างหนัก แม้กระทั่งปัจจุบันนี้ กองกำลังทางอากาศ ทางเรือและทางบกของรัสเซีย รวมทั้งฐานยิงขีปนาวุธ รัสเซียก็ยังคงอยู่ อาบู บัคร อัล บัคดาดี หัวหน้ากลุ่มก่อการร้ายรัฐอิสลาม จบชีวิตในที่หลบซ่อนด้านเหนือของซีเรียหลังจากที่ถูกหน่วยรบพิเศษของสหรัฐตามล่าจนสังหารได้ในที่สุด แม้ทุกวันนี้ สงครามกลางเมืองที่เริ่มมาจากการใช้กำลังปราบปรามตามคำสั่งของบาชาร์ อัล อัสซาด ก็ยังมีได้สงบราบคาบ

สรุปข่าวระหว่างประเทศที่น่าสนใจในวันที่ 28-29 พฤษภาคม 2021

+ ประธานาธิบดีเอ็มมานูเอล มาครงแห่งฝรั่งเศส เดินทางไปยัง Rwanda และประกาศยอมรับว่า ฝรั่งเศสมีส่วนในการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์เผ่าตูดซี ประมาณ 800,000 คนโดยเผ่าฮูตู่ระหว่างสงครามกลางเมือง (7 เมษายน-15 กรกฎาคม 1994) ในสมัยที่ประธานาธิบดีฟรองซัวส์ มิตเตอรอง เป็นผู้นำฝรั่งเศส และหวังว่าวันดาจะให้อภัยตามรายงานข่าว วันดาพอใจในการเปิดเผยความจริงของผู้นำคนปัจจุบันของฝรั่งเศส

+ หลังจากการเจรจากันมาครึ่งทศวรรษ นาย Heiko Maas รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศเยอรมนี ยอมรับว่า กองทหารเมืองขึ้นได้สังหารหมู่ชาว Herero และ Nana ไปอย่างทารุณหลายหมื่นคนในดินแดน South-west Africa ซึ่งบัดนี้

ได้แก่ Namibia ระหว่างปี 1904-1908 และจะจ่ายเงินค่าชดเชยความเสียหายให้
ประมาณ 1.1 พันล้านยูโร

+ นางบราเซร่า ข้าหลวงใหญ่ด้านสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติแจ้งความว่า
อิสราเอลกระทำอาชญากรรมสงครามในการรบกับปาเลสไตน์กลุ่มฮามาส ซึ่งเพิ่งหยุด
ยิงไปเมื่อวันศุกร์ ที่ 21 พฤษภาคม ศกนี้

+ รัฐบาลเอธิโอเปียกับเอริเทรียถูกข้อหาว่ากระทำการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ใน
ภูมิภาคทิเกรย์ต่อเนื่องมาหลายเดือน จากผลของการสอบสวนโดยสหรัฐกับสำนักข่าว
ซีเอ็นเอ็น ซึ่งมีหลักฐานพร้อมมูล

+ นาย Luiz Inacio Lula da Silva อดีตประธานาธิบดีบราซิลที่เคยได้รับความนิยม
จากประชาชนอย่างมาก แต่ต้องถูกจำคุกด้วยข้อหาคอร์รัปชันโดยศาลชั้นต้น แม้
ประชาชนจำนวนไม่น้อยจะเห็นว่าเขาได้กระทำความผิด จนถูก Supreme Court ของ
บราซิลตัดสินให้เขาพ้นผิดในทุกคดี กำลังหาเสียงอย่างไม่เอิกเกริก โดยเชื่อกันว่าใน
การเลือกตั้งประธานาธิบดีในปีหน้า เขาน่าจะได้ชัยชนะเหนือนาย Jair Bolsanaro ฝ่าย
ขวาจัดที่บริหารจัดการโรคระบาดใหญ่ล้มเหลวจนทำให้ชาวบราซิลและคนพื้นเมือง
ป่วยและล้มตายไปเป็นอันดับนำของโลกจนหลุมฝังศพไม่เพียงพอ ส่วนระบบการ
สาธารณสุขในบราซิลถึงขั้นล่มสลาย

+ ปฏิบัติการ HACK ข้อมูล หรือ Cyber Attack ซึ่งเป็นผลที่ตามมาของการ
ปฏิวัติเทคโนโลยีสารสนเทศ ในยุค Information Age ที่ถูกสาวเข้าพเจ้าเป็นผู้ช่วย
บรรณาธิการคนหนึ่งในบรรดานักศึกษาทั้งชั้น ตามที่ประมวลรายงานข่าวฯ ได้เดือนไว้
ตามที่วารสาร Journal of International Affairs ของมหาวิทยาลัยโคลัมเบียฉบับฤดูใบไม้
ผลิปี1998 ว่าจะเป็นเรื่องสำคัญระหว่างประเทศ นั้น มาถึงบัดนี้เป็นความเคลื่อนไหวที่
น่าห่วงกังวลจริงๆ เพราะหลายประเทศได้ใช้เป็นอาวุธในการบ่อนทำลายและก่อ
วินาศกรรมทั่วไปหมด ดังจะเห็นได้จากรายงานข่าวกรองของสหรัฐที่องค์กรต่าง ๆ ทั้ง
ภาครัฐและภาคเอกชนได้ถูกโจมตีอยู่บ่อยครั้ง ทั้งในการพยายามแทรกแซงการ
เลือกตั้ง การสกัดการทำงานของสาธารณูปโภคนานาชาติ การบิดเบือนความจริง ที่

อันตรายยิ่งได้แก่การโจมตีเป้าหมายทางด้านความมั่นคงแห่งชาติ ฝ่ายที่ดำเนินการ
ด้านนี้เป็นประจำได้แก่รัสเซีย จีน สหรัฐ อิหร่าน อิสราเอล เกาหลีเหนือ และ ฯลฯ
ตามคำแถลงของเกาหลีเหนือเอง มีกองกำลังพิเศษในชื่อว่า Cyber Warrior
ประกอบด้วยคนที่ได้รับการฝึกอบรมอย่างมากพอน้อยกว่าสามพันคน สำหรับ
รัสเซีย นั้น นอกจากจะใช้หน่วยงานข่าวกรองทั้งของพลเรือนและทหาร (GRU) แล้ว
ยังมีองค์กรอาชญากรรม และลูกมือ (troll) ทั้งในและนอกประเทศด้วย ส่วนสหรัฐหรือ
ประเทศตะวันตกอื่นๆ นั้นไม่มีการเปิดเผย แต่บรรดายักษ์ใหญ่ในอุตสาหกรรมไฮเทค
เช่น ไมโครซอฟท์ นั้น ดูจะได้คอยเตือนภาครัฐเป็นครั้งคราว

ดร. มนัสพาสน์ ชูโต

ประธานคณะกรรมการปรับปรุงแนวทางการประชาสัมพันธ์
และการดำเนินงานด้านสารสนเทศของกระทรวงการต่างประเทศ

ประมวลรายงานและวิเคราะห์ข่าวระหว่างประเทศ

เดือนมิถุนายน 2021 (2564)

ประมวลรายงานและวิเคราะห์ข่าวระหว่างประเทศ

เดือนมิถุนายน 2021 (2564)

ตามประมวลรายงานและวิเคราะห์ข่าวฯ ฉบับเดือนมีนาคม 2564 (2021) ได้ติดตามผลการเลือกตั้งสมาชิกรัฐสภาของอิสราเอลครั้งที่ 4 ในสองปี ซึ่งปรากฏว่าไม่มีผู้ใดสามารถรวบรวมผู้สนับสนุนให้จัดตั้งรัฐบาลผสมได้ อันหมายความว่าต้องได้เสียงทั้งหมด 61 ที่นั่งในสภา Knesset ของอิสราเอลอันมีสมาชิกทั้งหมด 120 ที่นั่ง แม้ประธานาธิบดี Reuven Rivlin จะให้โอกาสนายเบนจามิน เนทันยาฮู ซึ่งเป็นนายกรัฐมนตรีมาแล้ว 5 วาระ นานที่สุดในประวัติศาสตร์การเมืองของอิสราเอล พยายามจัดตั้งรัฐบาลผสมจนหมดเวลา บังเอิญเป็นช่วงที่เกิดวิกฤตการณ์การรบระหว่างอิสราเอลกับปาเลสไตน์กลุ่มฮามาส โดยมีศูนย์กลางการรบอยู่ที่กาซ่า ค่อยไปทางใต้ของอิสราเอล

ส่วนการจัดตั้งรัฐบาลอิสราเอล นั้น ต้องรอไปจนอิสราเอลกับปาเลสไตน์และปาเลสไตน์กลุ่มฮามาสบรรลุข้อตกลงหยุดยิงกันในวันศุกร์ที่ 21 พฤษภาคมด้วยการไกล่เกลี่ยเป็นการภายในของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศอิสราเอลและประธานาธิบดีไบเดน โดยนายเบนจามิน เนทันยาฮูทำหน้าที่รักษาการนายกรัฐมนตรีต่อมา และเพราะความเคลื่อนไหวดังกล่าวนี้ ข้าพเจ้าจึงวิเคราะห์ว่า ต้นเหตุของวิกฤตการณ์การสู้รบ นั้น ได้แก่นายเนทันยาฮูเป็นสำคัญ ดังที่ได้ลำดับเหตุการณ์และมูลเหตุจูงใจไว้ในประมวลฯ ฉบับเดือนพฤษภาคม ศกนี้แล้ว

โดยที่นายเนทันยาฮูมีลู่วางอย่างค่อนข้างมากที่จะพ้นจากตำแหน่งเสียที ด้วยการเปิดโอกาสให้นักการเมืองอื่นๆ จัดตั้งรัฐบาลบ้าง แต่นายเนทันยาฮูก็พยายามจะดึงดันที่จะครองตำแหน่งต่อไป ด้วยการกล่าวหาว่าความพยายามของนักการเมืองคนอื่น ๆ ที่จะจัดตั้งรัฐบาล นั้น “เป็นภัยต่อความมั่นคงและปลอดภัยของชาติ” ในวันที่ 31

พฤหัสบดี ศกนี้ อันเป็นวันที่ปรากฏข่าวว่า นาย Naftali Bennett อธิการมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมและเคยเป็น Chief of Staff ของเนตanyahu อันเป็นฝ่ายขวาจัด กับ นาย Yair Lapid ซึ่งเป็นพวกสายกลาง และพรรคเล็กพรรคน้อยจากฝ่ายซ้าย ได้กำลังจะรวมกันเป็นรัฐบาลผสม ที่ข้าพเจ้าเคยให้ความเห็นมาก่อนหน้านี้ว่า หากที่พรรคต่างๆ ที่ถือแนวทางต่างกันมากนี้จะยังยืนได้ แต่ทั้งหมดนี้มีจุดร่วมกันอยู่ประการหนึ่ง คือการให้นายเนตanyahuพ้นจากตำแหน่งเสียที

ในวันที่ 31 พฤษภาคม เช่นกัน แนวคิดที่เริ่มแพร่หลายไปทั่วทั้งในเขตยึดครองและมติของรัฐสภาไอร์แลนด์ก็ไม่ยอมรับ “รัฐบาล Apartheid” ในอิสราเอลที่มุ่งจะผนวกและเขมือบดินแดนยึดครองอันเป็นของปาเลสไตน์

อย่างไรก็ดี ความพยายามจัดตั้งรัฐบาลผสมในอิสราเอลจะต้องแล้วเสร็จ นั่นคือสามารถรวมเสียงข้างมากให้ได้ภายในเที่ยงคืนของวันพุธ ที่ 2 มิถุนายน ศกนี้ ตามเวลาท้องถิ่น มิฉะนั้นก็จะต้องมีการเลือกตั้งครั้งที่ 5 ต่อไป แต่มีคนจำนวนไม่น้อยที่ยังไม่ทราบว่านายเนตanyahuจะมีกลวิธีประการใดซ่อนเร้นอยู่เพื่อจะนำมาใช้ในการครองตำแหน่งต่อไป ซึ่งอาจเป็นทางให้เขาพยายามรวบรวมเสียงในสภาได้มากพออันจะได้ผ่านญัตติให้เขาได้รับความคุ้มกันจากอำนาจศาล เนื่องจากเขาถูกข้อหาในคดีคอร์รัปชัน Fraud และ Breach of Trust¹ ที่ค้างการพิจารณาตลอดมา

ตามคำชี้แจงของบรรณาธิการคนหนึ่งของเจอร์ซาเล็ม โพสต์ในวันที่ 1 มิถุนายน ศกนี้ แม้นายเนตanyahuจะไม่ได้เป็นหัวหน้ารัฐบาล แต่เขายังมีฐานะเป็นหัวหน้าพรรคlichudอยู่ จึงเป็นพรรคฝ่ายค้านในสภาอยู่ต่อไป แต่นโยบายสำคัญของพรรคทั้งหลาย ที่ร่วมเป็นรัฐบาลผสมยังมีแนวคิดต่างๆ กัน ได้แก่วาระการแก้ปัญหาปาเลสไตน์ หากยังยึดมั่นตาม Oslo Accords อยู่ ทราบแต่ว่า นายกรัฐมนตรีเนตanyahuได้ละเมิดความตกลงนี้ในสาระสำคัญหลายประการ ดังที่ได้กล่าวถึงแล้ว ความตกลงฉบับบราฮัมได้เปิดทางสำหรับการแก้ปัญหาไว้บ้างแล้ว โดยมีได้ระบุแนวทางการแก้ปัญหาไว้ แต่ทุก

¹ สถานีข่าวในประเทศไทยแห่งหนึ่งแปลคำนี้ว่า “ละเมิดความไว้วางใจ” อันสามารถจะใช้คำเช่นนั้นได้ในบริบทของความไว้วางใจจากสภาฯ แต่ข้าพเจ้าคิดว่า ข้อหานี้เป็นศัพท์ทางกฎหมายซึ่งอาจจะมีคามหมายไปอีกอย่างหนึ่ง จึงขอไม่แปลโดยใช้ทับศัพท์ไปก่อน

ฝ่ายก็ยอมรับว่า ข้อพิพาทระหว่างอิสราเอลกับปาเลสไตน์ซับซ้อนมาก และต้องการ
ปณิธานอันแน่วแน่ในทางการเมืองหรือ Political Will อย่างมากจากทั้งฝ่ายอิสราเอล
กับปาเลสไตน์

Hadas Gold ผู้สื่อข่าว CNN ให้ความเห็นว่า โดยที่อีกไม่กี่ชั่วโมงจะถึงเส้นตาย
แล้ว ยังไม่มีข่าวว่า การเจรจาจัดตั้งรัฐบาลใกล้จะแล้วเสร็จ โดยนาย Yair Lapid จาก
พรรคสายกลางกำลังใช้ความพยายามอยู่ และมีข่าวว่า นาย Naftali Bennett ฝ่ายเคร่ง
ศาสนาและนิยมแนวขวาจัดได้เข้าร่วมการเจรจาด้วย จึงอาจเป็นทางให้การเจรจา
สำเร็จผลได้ แต่ก็มีกระแสข่าวด้วยว่า มีความเป็นไปได้ที่นายเนตanyahu จะหาทางระงับ
การหยุดยิงและเปิดฉากการรุกรานกับฮามาสในกาซ่าอีก ซึ่งข้าพเจ้าคิดว่าไม่น่าจะ
เกิดขึ้นได้ เพราะกาซ่าแทบไม่มีอะไรเหลือจะให้โจมตีอีกแล้วและประธานาธิบดี
ไบเดนคงไม่ยอมให้นายเนตanyahu ทำเช่นนั้นอีก แต่ Hadas Gold จบรายงานส่วนนั้น
ของเธอด้วยคำกล่าวว่า ในการติดตามการเมืองของอิสราเอล นั้น “Never say never
again”

การเจรจากับพรรคเล็กพรรคน้อยในสภาใช้เวลาจนเหลือเพียง 38 นาทีจะถึง
เส้นตายในเวลาเที่ยงคืนระหว่างวันที่ 2 มิถุนายนก่อนเข้าวันที่ 3 มิถุนายน จนได้เสียง
จาก 8 พรรคในสภา Knesset ด้วยการตกลงใจของพรรค United Arab List ‘Raam’
ภายใต้ นาย Mansour Abbas ในการลงนามเข้าร่วมกับพรรคซึ่งเป็นแกนนำภายใต้ นาย
Naftali Bennett และนาย Yair Lapid เป็นรัฐบาลผสม โดยนาย Bennett จะเป็น
นายกรัฐมนตรีก่อน 2 ปีและให้นาย Lapid รับช่วง ด้วยสมมติฐานว่า พรรคร่วมเหล่านี้
จะอยู่ในรัฐบาลด้วยกัน

พรรคอาหรับอิสราเอล นั้น ไม่เคยร่วมรัฐบาลใดในอดีตมาก่อน และไม่ขอเป็น
รัฐมนตรีกระทรวงใดในรัฐบาลผสม อันเป็นการตัดสินใจที่มีความหมายมาก ไม่ควร
ด่วนสรุปไปในทางใด เพราะนายเนตanyahu ก็รับแถลงข่าวเป็นเชิงให้ร้ายว่า พรรค
อาหรับไม่ควรเข้าร่วม เนื่องจากนายเบ็นเนตไม่เคยยอมรับสิทธิของชาวปาเลสไตน์
เมื่ออยู่ร่วมในรัฐบาลเขา

ผู้สังเกตการณ์การเมืองอิสราเอลเห็นพ้องกันว่า แม้นายเนตanyahu จะไม่มีส่วน
ในรัฐบาลเป็นครั้งแรก “He may be down but not out” โดยมีข่าวว่า เขาจะหาโอกาสทุก
ทางที่จะ “ลื้อบปี” ให้บางพรรคร่วมตีตัว (Defect) จากรัฐบาลผสมให้ได้ หรือหาทางโค่น
รัฐบาลใหม่ อาจจะช่วยเหตุผลว่า เนื่องจากสมาชิกที่เข้าร่วมรัฐบาลไม่อาจสละ
ตำแหน่งไปรับหน้าที่ประธานสภาได้ แม้จะมีเสียงรวมกันได้ 61 ที่นั่ง และทุกคนก็
ทราบดีว่า ความเห็นร่วมกันของพรรคทั้ง 8 ที่อยู่ในรัฐบาลผสมได้แก่การไม่ยอมรับ
นายเนตanyahu ถึงอย่างไรรัฐบาลผสมก็ยังคงต้องได้รับการรับรองของรัฐสภาในวันที่
14 มิถุนายน ก่อนที่จะเริ่มปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นทางการ

ในเวลาก่อนหน้าที่จะมีการรวมตัวเป็นรัฐบาลผสม ทางสหรัฐซึ่งมีอิทธิพลต่อ
อิสราเอลไม่น้อย โดยนายลินด์ซี แกรม วุฒิสมาชิกสังกัดพรรครีพับลิกันจาก
มลรัฐเซาธ์ แคโรไลนา ได้เร่งรัดให้รัฐบาลไบเดนเพิ่มความช่วยเหลือทางทหารให้แก่
อิสราเอล ทั้งๆ ที่อิสราเอลมีพยานภาพจนล้นเหลืออยู่แล้ว ส่วนสมาชิกจากพรรคเดโม
แครต 18 คนขอให้รัฐบาลสหรัฐช่วยเหลือกษัตริย์ในการบูรณะบ้านเมืองเป็นการด่วน
เพราะถูกอิสราเอลโจมตีจนอาคารบ้านเรือนเสียหายแทบจะย่อยยับ

CNN ได้สัมภาษณ์นาย Dennis Ross อดีตเอกอัครราชทูตสหรัฐ ซึ่งได้เคย
พยายามที่จะแก้ปัญหากรณีพิพาทระหว่างอิสราเอลกับปาเลสไตน์ภายใต้
ประธานาธิบดีสหรัฐมาแล้วห้าคน ในบ่ายวันที่ 3 มิถุนายน ตามเวลาในกรุงเทพฯ มอง
การเมืองอิสราเอลไปในทางที่น่าสนใจว่า ควรพิจารณาความเคลื่อนไหวที่เกิดขึ้น โดย
คำนึงถึงประเด็นที่มักจะมองข้ามกันไปซึ่งได้แก่สถาบันของอิสราเอลเอง อันมิใช่เรื่อง
ตัวบุคคล เพราะจากการที่ตั้งรัฐบาลไม่ได้ อิสราเอลจึงไม่มีงบประมาณในการบริหาร
ประเทศมาแล้วกว่า 2 ปี โครงสร้างพื้นฐานต่างๆ ที่เสื่อมโทรมลง ไม่ได้รับการปรับปรุง
การเคารพในหลักนิติธรรมมิได้รับความสนใจ ปัญหาปาเลสไตน์ซึ่งสำคัญควรได้รับ
การเอาใจใส่แม้จะแก้ไม่ได้ง่าย ๆ แต่การที่พรรคอาหรับได้อยู่ในรัฐบาลด้วยน่าจะมีการ
ขับเคลื่อนไปได้บ้าง นาย Bennett เองและนาย Lapid ได้ให้สัญญาไว้แล้วว่า รัฐบาลนี้
จะเป็นรัฐบาลของชาวอิสราเอลทั้งประเทศอันหมายรวมถึงอาหรับอิสราเอล ซึ่งอันที่
จริงเป็นคนปาเลสไตน์นั่นเอง (แต่ไม่มีสิทธิใดๆ) ข้าพเจ้าได้เคยติดตามการทำหน้าที่

ของเดนิส รอสส์มาตั้งแต่ที่เป็นเอกอัครราชทูต ณ กรุงมอสโกและทราบว่าในขณะที่ เขากำลังทำหน้าที่แก้ไขปัญหาตะวันออกกลางอยู่ในพื้นที่ เขาต้องบินด่วนไปยังกรุง อูลานบาตอร์ ในมองโกเลียนอกขณะนั้นเพื่อ “อัปเดต” รัฐมนตรีเจมส์ เบเกอร์ที่ต้อง ไปพบกับรัฐมนตรี เซวาดนาสเซ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศไซเวียต ขณะนั้น เชื่อว่ารอสส์คงได้หารือกับบลินเกินบ้างเมื่อเร็ว ๆ มานี้เกี่ยวกับความยุ่งยาก ระหว่างอิสราเอลกับปาเลสไตน์กลุ่มฮามาส

สำหรับข้อมูลเกี่ยวกับนายเบนเนต ซึ่งขณะนี้กำลังรอโอกาสที่จะเป็น นายกรัฐมนตรีในช่วง 2 ปีแรก หากไม่มีเหตุขัดข้อง นั้น ยอมรับว่า ข้าพเจ้าไม่ทราบ มากนัก เท่าที่เคยได้รับฟังจากสื่อ ในทางอุดมการณ์ เป็นคนเคร่งศาสนาหรือ Orthodox Jew เพราะเขาจะใส่หมวกกลมเล็ก ๆ บนศีรษะตลอดเวลา นิยมความเป็นคน ขาวจัดแต่อาจจะต้องแปรเปลี่ยนบ้าง เพราะรัฐบาลผสมประกอบด้วยผู้นิยมทุกแนวคิด ถึงฝ่ายซ้ายจัด เคยรับการศึกษาระดับบัณฑิตวิทยาลัยที่มลรัฐแคลิฟอร์เนียในสหรัฐ และกลับไปเป็นผู้ประกอบการในอิสราเอล โดยสนใจในไฮเทคและมีฐานะค่อนข้างดี เมื่อเข้าสู่วงการเมืองในฐานะหัวหน้าพรรค Yamina ได้เป็นหัวหน้าสำนักงานหรือ Chief of Staff ให้แก่นายกรัฐมนตรีเนตanyahu และได้เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม กระทรวงศึกษาธิการ กับกระทรวงอื่นๆ ซึ่งมีใช้กระทรวงหลัก เช่นดูแลประชาชนชาว อิสราเอลที่ไปอยู่นอกประเทศ (Diaspora) ในช่วงหลังๆ มานี้มีข่าวว่า เขาเริ่มแตกคอกับนายเนตanyahu อาจจะเพราะเหตุนี้ที่ทำให้เขาสมัครเข้ารับเลือกตั้งแข่งกับอดีต นายกรัฐมนตรี เท่าที่พอทราบ อายุยังไม่มากนัก คงจะราวๆ 45 ปี

รายงานเชิงวิเคราะห์ (ต่อ) วันที่ 7 มิถุนายน 2021

ความสำเร็จในการจัดตั้งรัฐบาลผสมของอิสราเอลพึงได้รับการประเมินต่อ เนื่องจกานายเบนเนตanyahu อดีตนายกรัฐมนตรียังใช้วิธีการต่างๆ เพื่อจะโค่นล้มรัฐบาลใหม่ให้ได้

ตามความเห็นของนายฟาริด ชัคกาเรีย ผู้จัดการรายการ Global Public Square ทาง CNN ซึ่งเขียนลงในหนังสือพิมพ์วอชิงตัน โพสต์ พรรคหลากหลายที่รวมกันเป็นรัฐบาล

มิใช่เป็นการมาร่วมกันของผู้ที่เกลียดชังนายเนทันยาฮูเท่านั้น แต่ดูจะเป็นความหวัง
กังวลร่วมกันที่ตลอด 12 ปีต่อเนื่องกันมาได้มีการใช้อำนาจเกินขอบเขต (Abuse of
power) อันมีผลให้ศรัทธาในระบอบประชาธิปไตยของอิสราเอลภายใต้การนำของอดีต
นายกรัฐมนตรีเสื่อมถอยลงอย่างมาก

การขับให้เนทันยาฮูพ้นไปอาจดูคล้ายกับชัยชนะของฝ่ายเสรีประชาธิปไตย
เหนือฝ่ายอำนาจนิยมที่คืบคลานเข้ามา แต่ฝ่าย Center Left ก็ยังคิดไม่ออกว่าจะรับมือ
กับ Authoritarian Populism อันเป็นกระแสทั่วไปในโลกอย่างไรดี รวมทั้งในสหรัฐด้วย
ตราบดีที่พวกหนูนายทรัมป์ยังไม่ซาไป แม้ประธานาธิบดีไบเดนจะเรียกว่าระบบ
ของนายทรัมป์เป็น Phony Populism ก็ตาม

ทุกวันนี้ นายเนทันยาฮูและพวกในพรรคลิซุดก็ยังคงแพรวาทรกรรมคล้ายกับนาย
ทรัมป์ ว่าการเลือกตั้งครั้งที่สี่เมื่อเดือนมีนาคมที่ผ่านมาเต็มไปด้วยการโกง กับคำพูดที่
คล้ายกับที่แพร์หลายก่อนหน้าในอดีตนายกรัฐมนตรีอิซัค ราบินจะถูกมือปืนสังหาร
ขณะกล่าวคำปราศรัยหาเสียงเมื่อ 25 ปีมาแล้ว ทำให้หน่วยงานด้านความมั่นคงเกรงว่า
จะเกิดความรุนแรง จึงได้ให้เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยไปคุ้มกันบรรดาผู้นำทาง
การเมืองอยู่ขณะนี้

นักวิชาการจากมหาวิทยาลัย Hebrew ในอิสราเอลให้ข้อสังเกตว่า หากมีอะไร
เกิดขึ้นและมีการเลือกตั้งใหม่ ผู้มีโอกาสมากที่สุดน่าจะจะได้แก่นาย Yair Lapid จาก
พรรคสายกลาง เพราะเป็นนักการเมืองที่ยึดถือหลักการมั่นคงมากคนหนึ่ง การที่เขา
แยกจากเป็นนี้ แก๊งค์ หัวหน้าพรรคสายกลาง ก็เพราะแก๊งค์ยอมเปิดทางให้เนทันยาฮู
แม้จะถึงเวลาของเขาที่จะเป็นนายกรัฐมนตรีตามเงื่อนไขแบ่งเวลาคนละครึ่งโดย
ยอมรับตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมกับประเด็นงบประมาณประจำปี

อิสราเอลในวันที่ 9 มิถุนายนอ้างรายงานกระทรวงกลาโหมสมัยที่นายเนทันยาฮู
ยังรักษาการหัวหน้ารัฐบาลว่า อิสราเอลทราบมาว่า ที่ทำการมานานปีของสำนักข่าว
ระหว่างประเทศเช่นเอ.พี. อิลจาซีรา และ ฯลฯ ซึ่งอยู่ในกลุ่มอาคารสูงในกาซ่า ซึ่งถูก
กองกำลังของอิสราเอลโจมตีจนถูกทำลายสิ้น นั้น เป็นศูนย์กลางหน่วยปฏิบัติการด้าน

อิเล็คทรอนิกส์ของฮามาสเพื่อต่อต้านเครื่อง Iron Dome ของอิสราเอลที่ใช้สกัดจรวดของฮามาส แต่สำนักข่าวต่างๆ ได้แถลงข่าวแย้งมาก่อนหน้านี้แล้วว่า เป็นข้ออ้างอันไม่เป็นความจริง ดูราวกับจะเป็นส่วนหนึ่งของความพยายามโดยนายเนตanyahu ที่จะแสดงว่าเขาสามารถจะป้องกันประเทศได้ดีกว่าฝ่ายอื่น ในระยะใกล้เคียงกัน ฝ่ายชาตินิยมขวาจัดได้ขออนุญาตจัดเดินขบวนผู้สนับสนุนเนตanyahu ในไม่กี่วันนี้ แต่ทางการได้อนุญาตให้จัดได้ในสัปดาห์หน้า เพราะถ้าเข้าใจไม่ผิด วันอาทิตย์ที่ 13 มิถุนายน สภา Knesset จะมีการประชุมเพื่อลงมติรับรองรัฐบาลใหม่ สื่อระหว่างประเทศเห็นว่านายเนตanyahu จะหวังว่าการเดินขบวนดังกล่าวจะนำไปสู่การจลาจลเช่นที่นายทรัมป์ได้ช่วยทำให้เกิดขึ้นในกรุงวอชิงตันเมื่อวันที่ 6 มกราคม ศกนี้

วันอาทิตย์ที่ 13 มิถุนายน วันนี้ เป็นวันที่สภา Knesset ของอิสราเอลจะประชุมกันเพื่อออกเสียงลงมติอันจะมีผลเป็นการชี้ชะตากรรมของนายเบนจามิน เนตanyahu ความเป็นนายกรัฐมนตรีอันยาวที่สุดของเขาในประวัติศาสตร์การเมืองของอิสราเอล จะสิ้นสุดลงหรือไม่ เพราะสมาชิกสภาทั้ง 120 คนจะออกเสียงลงมติรับรองรัฐบาลผสม 8 พรรค จากฝ่ายขวาจัดถึงซ้ายจัด โดยเป็นที่ตกลงกันว่า นาย Naftali Bennett หัวหน้าพรรค Yamina ฝ่ายขวาจัด จะดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีก่อนไปสองปี จนถึงเดือนกันยายน ปี 2023 ซึ่งนาย Yair Lapid จากพรรคสายกลางจะรับช่วงตำแหน่งไปอีกสองปี

วันอาทิตย์ที่ 13 มิถุนายน เป็นวันที่ชุกมากสำหรับการกำหนดรายการข่าว เนื่องจากความต่างของเวลา ด้วยเป็นวันสุดท้ายของการประชุมกลุ่ม จี-7 + ออสเตรเลีย สาธารณรัฐเกาหลี และสาธารณรัฐแอฟริกาใต้ ส่วนอินเดีย นั้น มิได้ปรากฏในที่ประชุมคงจะเพราะติดภารกิจในประเทศเกี่ยวกับโรคระบาดใหญ่ หลังจากนั้น เป็นการให้สัมภาษณ์สื่อมวลชนของผู้นำบางคน และประธานาธิบดีไบเดน กับสตรีหมายเลขหนึ่งได้เดินทางโดยเครื่องบิน Air Force One จากคอร์นวอลล์ไปยังกรุงลอนดอนเพื่อเข้าเฝ้าฯ พระราชินีนาถเอลิซาเบธ ที่ 2 ณ พระที่นั่งวินด์เซอร์ในฐานะรัฐประมุขสหรัฐในตำแหน่งคนที่ 13

ภาพการประชุมสภา Knesset ที่ได้เห็นเป็นตอนเริ่มการประชุม ซึ่งมีพวกที่ไม่เห็นด้วยกับรัฐบาลใหม่ก่อความวุ่นวายขึ้น จนต้องถูกกันออกนอกห้อง การลงมติให้ความไว้วางใจเสียงค่อนข้างเฉียดฉิว คือ 60-59 พลาดไปเสียงเดียวก็จะทำให้รัฐบาลใหม่ตกที่นั่งลำบาก โดยนาย Naftali Bennett เป็นนายกรัฐมนตรีคนแรก และได้ปฏิญาณตนเข้ารับตำแหน่งกับประธานาธิบดี Rivlin กับได้ถ่ายภาพหมู่ร่วมกัน

นายเนตanyahu หัวหน้าพรรคฝ่ายค้าน ได้กล่าวคำปราศรัยอยู่นานประมาณกว่า 1 ชั่วโมง บางแหล่งกล่าวว่านานถึง 90 นาที กล่าวร้ายเป็นเหน็ดเหน็ดเกือบตลอดและประกาศความตั้งใจที่จะโค่นล้มรัฐบาลให้ได้ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป เขาได้ปราศรัยรัฐบาลใหม่ว่าอ่อนแอและจะนำอันตรายมาสู่ประเทศ ผิดจากเขาที่ได้ป้องกันมิให้อิหร่านมีอาวุธนิวเคลียร์ได้จนบัดนี้ แต่ข้าพเจ้าไม่สู้จะแน่ใจว่าเนตanyahu ยังเป็นที่นิยมโดยประชาชนสักเพียงใดเพราะเขาผ่านการเลือกตั้งมา 4 ครั้งแล้ว แต่ไม่สามารถรวบรวมเสียงข้างมากได้ตลอด 2 ปีที่ผ่านมา และโดยที่บัดนี้ เขาไม่อาจอ้างการติดภารกิจในฐานะหัวหน้ารัฐบาลได้เช่นที่ผ่านมาแล้ว การที่เขาจะถูกดำเนินคดีในศาลน่าจะใช้เวลาน้อยลง ที่จะกินเวลาได้แก่จำนวนพยานในคดีซึ่งมีถึง 300 คน อันอาจจะต้องสอบพยานให้ครบ อาจารย์มหาวิทยาลัยในอิสราเอลคาดว่า ด้วยจำนวนพยานมากเช่นนั้น คงเลียงเวลา 1 ปีได้ลำบาก และหากศาลพิพากษาว่าเขาผิดตามข้อกล่าวหา ความเปลี่ยนแปลงในรัฐบาลก็คงต้องเกิดขึ้น

ในส่วนของรัฐบาลนายเบเนต นั้น ทั้ง 8 พรรคที่มาร่วมกันจะต้องระมัดระวังเป็นพิเศษที่จะหลีกเลี่ยงประเด็นใดที่ต่างความคิดกันมาก ที่ร่วมกันได้ถึงบัดนี้น่าจะแสดงแล้วว่า ทุกคนต้องปรับเปลี่ยนท่าทีเดิมของตน อันดับความสำคัญของวาระงานจึงน่าจะได้แก่การหาทางให้สภารับรองงบประมาณใหม่ เพื่อฟื้นฟูโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภคที่ประชาชนเรียกร้องมานาน

ในระยะเปลี่ยนผ่านนี้ ปาเลสไตน์จะต้องปรับปรุงตนเอง โดยจะต้องเลือกผู้นำคนใหม่มาแทนรุ่นประธานาธิบดีมาห์มูด อับบาส ซึ่งมีความคล่องตัว มีหลักการมั่นคงและยึดมั่นในการบริหารจัดการที่ดี ผู้นำรุ่นฟาต้าควรจะเปิดทางให้อนุชนรุ่นใหม่ได้

แล้ว ต้องรีบทำก่อนหน้าที่กลุ่มติดอาวุธฮามาสจะกลับเข้มแข็งได้อีก เพราะการรบกับ อิสราเอลเมื่อเดือนที่แล้วได้สร้างความบอบช้ำให้กับฮามาสไม่น้อย และปาเลสไตน์ ฝ่ายที่อยู่ในฝั่งตะวันตกจะต้องทำตัวให้เป็นที่ยอมรับของปาเลสไตน์โดยส่วนรวม เพราะสิ่งที่จะตามมาได้แก่การเลือกตั้งตามครรลองของประชาธิปไตยโดยแท้จริง ใน บริบทดังกล่าว ฮามาสเป็นเสมือนพรรคการเมืองหนึ่ง แต่โดยพฤติกรรม มักถือกันว่าเป็นกลุ่มติดอาวุธ เนื่องจากกองทัพปลดแอกประชาชนของปาเลสไตน์ซึ่งมีตัวเลขอยู่ที่ ประมาณ 4,500 คน มิได้อยู่ในฝั่งตะวันตกของแม่น้ำจอร์แดน โดยอาจจะกระจายกัน อยู่ในประเทศตะวันออกกลาง เช่นเลบานอนและจอร์แดน

รายงานต่อไปนี้มีใช้สิ่งที่คาดหมายมาก่อน เพราะเริ่มพิมพ์เมื่อเวลาก่อนเที่ยง ของวันที่ 16 มิถุนายน ปี 2021 ตามเวลาที่นครเจนีวา หลังจากที่ประธานาธิบดี สมาพันธ์สวิส ประธานาธิบดีเวลาคีเมียร์ ปูตินแห่งสหพันธรัฐรัสเซียและประธานาธิบดี โจเซฟ อาร์ ไบเดน จูเนียร์แห่งสหรัฐอเมริกา ปรากฏตัวที่หน้า Villa La Grange ใน Parc des Eaux Vives เพื่อทักทายกันสั้น ๆ ก่อนหน้าที่จะเข้าไปในตัวตึก เพื่อการ พบปะกันในระดับสุดยอดเป็นครั้งแรกอันจะได้ทำรายงานแยกไปต่างหาก ถ้ามีเวลา และสุขภาพอำนวย ซึ่งข่าวที่ ซีเอ็นเอ็น นำเสนอก่อนหน้าได้แก่ความไม่สงบระหว่าง กองกำลังป้องกันอิสราเอลหรือIsrael Defence Force-IDF กับปาเลสไตน์กลุ่มฮามาส อันสืบเนื่องมาจากการเดินขบวนของกลุ่มชาตินิยมขวาจัดในนครเจอร์ซาเล็มโดยมีการ เชิญธงอิสราเอลอย่างเอิกเกริกตามที่ได้ขออนุญาตไว้ก่อนเมื่อวันอังคาร ที่ 16 มิถุนายน และการที่กลุ่มฮามาสในกาซ่าซึ่งไม่พอใจจึงประท้วงด้วยการส่งสิ่งที่สำนัก ข่าวเรียกว่า “Incendiary Balloons” เข้าไปทำให้เกิดเพลิงไหม้ในทุ่งนาข้าวสาลีทาง ภาคใต้ของอิสราเอล กองกำลังอิสราเอลจึงได้ส่งเครื่องบินเข้าไปโจมตีในกาซ่าตั้งแต่ คืนวันอังคาร ตามเวลาท้องถิ่น

การกระทำของฮามาสด้วยการส่งลูกโป่งพร้อมเชื้อเพลิงเข้าไปในเขตอิสราเอล นั้น เคยเกิดมาหลายครั้ง ซึ่งเป็นสิ่งที่ทำง่าย ๆ ไม่ต้องการฝีมืออะไร แม้บางครั้งอาจจะมี การใช้วัตถุระเบิดง่าย ๆ โดยอิสราเอลมักจะไม่นับตอบโต้ด้วยอาวุธทันสมัย แต่ครั้งนี้ เป็นการตอบโต้ด้วยเครื่องบินรบโดยรัฐบาลใหม่ภายใต้ นายน์ฟตาลี เป็นเหตุซึ่งมี

นายเบนนี่ แกันซ์ จากพรรคสายกลาง เป็นรัฐมนตรีกลาโหม โดยอิสราเอลอ้างว่า ได้โจมตีที่ประชุมของฝ่ายฮามาส แต่ไม่มีรายงานว่ามีใครได้รับบาดเจ็บหรือเสียชีวิต

ต่อมาในวันพฤหัสบดี ที่ 17 มิถุนายน พวกฮามาสได้ส่งลูกโป่งเข้าไปในเขตอิสราเอลอีก แต่เวลาผ่านไปจนถึงช่วงบ่าย ตามเวลาท้องถิ่น ยังไม่มีการตอบโต้จากอิสราเอล ตามข่าวจาก ซีเอ็นเอ็น อิสราเอลได้ติดต่อกับอียิปต์ซึ่งเป็นฝ่ายเจรจากับฮามาส อันนำไปสู่ข้อตกลงหยุดยิงเมื่อเดือนที่แล้ว คงจะมีการสื่อสารกันเพื่อขอให้ฮามาสระงับการก่อวินาศกรรมอิสราเอลเสียที จะได้ผลยั่งยืนเพียงใดต้องรอดติดตามความเคลื่อนไหวในพื้นที่ไปก่อน

เมื่อถึงเวลากลางคืนต่อจากที่ได้พิมพ์ไว้ รัฐบาลอิสราเอลก็ได้ตัดสินใจส่งเครื่องบินไปโจมตี “เป้าหมายทางการทหารในกาซ่า” 1 เที้ยว เช่นเดียวกับครั้งที่หนึ่งไม่ปรากฏว่ามีผู้เสียชีวิตหรือได้รับบาดเจ็บแต่อย่างใด นับจากนั้นมาจนช่วงหัวค่ำของวันศุกร์ ตามเวลาในประเทศไทย ไม่มีข่าวว่ามีการส่งลูกโป่งเข้าไปในเขตอิสราเอลอีก ทำให้เข้าใจว่าในการปะทะกันนาน 11 วันเมื่อเดือนที่แล้ว ฮามาสคงจะใช้จรวดไปมากพอสมควร เพราะมีข่าวว่า ฮามาสยิงไปประมาณ 4 พันลูก อาจจะคงเหลืออยู่ไม่มาก แม้จะไม่ทราบว่ายฝ่ายใดส่งจรวดมาให้ฮามาส หากเป็นอิหร่านหรือตัวแทนซึ่งมีอยู่ในหลายประเทศ โจมหน้่าทางการเมืองในตะวันออกกลาง คงจะเปลี่ยนแปลงไปไม่น้อย หากผลการเลือกตั้งประธานาธิบดี ปรากฏว่าผู้นำคนใหม่จะเน้นการแก้ปัญหาไปในทางเศรษฐกิจภายในและการแก้ประเด็นโรคระบาด ในกรณีที่เขาพอมิประสบความสำเร็จ ซึ่งไม่แน่เสมอไป

ตามรายงานของสื่อต่างประเทศ ฝ่าย Palestinian Authority ได้ส่งวัคซีนต้านโรคโคโรนาไวรัส-2019 ที่รัฐบาลอิสราเอลส่งไปให้ กลับคืนไปยังอิสราเอล ด้วยเหตุผลว่ายาที่ส่งไป นั้น ใกล้จะหมดอายุแล้ว และในขณะเดียวกัน ปาเลสไตน์ได้ส่งชื่อวัคซีนของตนเอง ขณะนี้กำลังรอการส่งมอบไปที่เวสต์แบงก์

ก่อนหน้าที่ประธานาธิบดีไบเดนจะเข้าร่วมการประชุม จี-7 ระดับสุดยอดที่ Carbis Bay ทางชายฝั่งด้านตะวันตกเฉียงใต้ของเกาะอังกฤษ (11-13 มิถุนายน 2021) อันต่างอย่างมากจากการกระทำของอดีตประธานาธิบดีทรัมป์ในการประชุม จี-7 ระดับสุดยอดที่ Charlevoix, Quebec (6-9 มิถุนายน 2018) ด้วยการไปถึงที่ประชุมในวันสุดท้ายเช้าและผิคมารยาทอย่างมากทั้ง ๆ ที่ทรัมป์ใช้เวลาเดินทางจากกรุงวอชิงตันเพียงชั่วโมงเศษ โดยมอบให้ที่ปรึกษาฝ่ายความมั่นคงอันได้แก่จอห์น โบลตันในระยะนั้นไปร่วมการประชุมในช่วงแรก ปล่อยให้ผู้นำจากประเทศอื่นรออยู่สองวัน และไม่เข้าใจหรือให้ความสนใจกับคำแถลงร่วมที่นายกรัฐมนตรีแอนโกลา แมร์เคิลจากเยอรมนีและจัสติน ทรูโดซึ่งเป็นเจ้าภาพจะพยายามชี้แจงร่าง (ปัญหาข้อหนึ่งที่ผู้นำอื่น ๆ กับนายจอห์น โบลตัน ผู้ช่วยนายทรัมป์ถกเถียงกันได้แก่ article “The” หน้า rules-based international order ว่าควรมีหรือไม่ ส่วนข้อความทั้งหมดก็มีได้มีเนื้อหาละเอียดเช่นฉบับหลังนี้) ไม่แน่ใจว่าในที่สุดทรัมป์ยอมลงนามหรือไม่เนื่องจากเขาอ้างว่าจะต้องรีบเดินทางไปพบกับคิม จอง อุนที่สิงคโปร์—ซึ่งผู้นำสหรัฐได้เดินทางไปถึงสหราชอาณาจักรตั้งแต่วันที่ 10 มิถุนายน 2021 หนึ่งวันก่อนการประชุม โดยได้ใช้เวลาช่วงแรกไปในเรื่อง “ไบแล็ต” ตามศัพท์ของการประชุมระดับสุดยอดอันเป็นที่เข้าใจกัน

ประธานาธิบดีไบเดนกับนายกรัฐมนตรีบอริส จอห์นสันได้หารือกันในเดือนที่เป็นปัญหาในความรู้สึกของเขาว่า ในฐานะที่ไบเดนมีเชื้อสายไอรแลนด์และมีส่วนในการเจรจาปัญหา IRA จนมีข้อตกลง Good Friday Agreement เขาหวังว่าความตกลง Brexit ของจอห์นสันคงจะไม่กระทบ Good Friday Agreement ส่วนความมีสัมพันธภาพพิเศษระหว่างสหรัฐกับสหราชอาณาจักร นั้น จะยังเป็นไปตามเจตนารมณ์เช่นเดิม ที่สำคัญได้แก่การที่ประธานาธิบดีไบเดนกับนายกรัฐมนตรีบอริส จอห์นสันได้ร่วมลงนามใน New Atlantic Charter มิใช่เพื่อใช้แทนฉบับเดิมระหว่างประธานาธิบดี Franklin Delano Roosevelt แห่งสหรัฐ กับนายกรัฐมนตรี Winston Churchill แห่งสหราชอาณาจักร เมื่อปี 1941 แต่เพื่อนำค่านิยมและหลักการใหม่มาใช้ในสถานการณ์ที่แปรเปลี่ยนไปใหม่

กฎบัตรแอตแลนติก ฉบับแรก นั้น เป็นการประกาศวิสัยทัศน์ของผู้นำในระหว่างที่ฝ่ายหนึ่ง คือสหราชอาณาจักรได้ร่วมรบอยู่ในสงครามโลก ครั้งที่ 2 โดยสหรัฐ ในขณะที่นั้นยังมิได้เข้าร่วมในสงคราม สารสำคัญจึงค่อนข้างไปทาง Fourteen Points ของประธานาธิบดี Woodrow Wilson แห่งสหรัฐ โดยให้ความสำคัญกับประเด็นสาเหตุของสงครามโลกครั้งที่ 1 ซึ่งเข้าใจว่าสืบเนื่องมาจากการทำความตกลงลับระหว่างประเทศต่างๆ จึงเริ่มต้นด้วย “Open covenant openly arrived at.” กับการจัดการกับดินแดนต่างๆ ที่มีได้ปกครองตนเอง แต่ที่มีความหมายมากต่อเนื่องมาจนปัจจุบัน ได้แก่การจัดตั้งประชาคมเพื่อสันติภาพระหว่างประเทศ อันได้แก่สันนิบาตชาติและสหประชาชาติ

เพื่อเป็นเอกสารอ้างอิงทางประวัติศาสตร์การทูต ขอคัดข้อความดังปรากฏในกฎบัตรหรือ The New Atlantic Charter มาไว้ ณ ที่นี้

Today, the President of the United States and Prime Minister of the United Kingdom reaffirm their commitment to work together to realise our vision for a more peaceful and prosperous future.

Our revitalised Atlantic Charter, building on the commitments and aspirations set out eighty years ago, affirms our ongoing commitment to sustaining our enduring values and defending them against new and old challenges. We commit to working closely with all partners who share our democratic values and to countering the efforts of those who seek to undermine our alliances and institutions.

First, we resolve to defend the principles, values, and institutions of democracy and open societies, which drive our own national strength and our alliances. We must ensure that democracies – starting with our own – can deliver on solving the critical challenges of our time. We will champion transparency, uphold the rule of law, and support civil society and independent media. We will also confront injustice and

inequality and defend the inherent dignity and human rights of all individuals.

Second, we intend to strengthen the institutions, laws, and norms that sustain international co-operation to adapt them to meet the new challenges of the 21st century, and guard against those that would undermine them. We will work through the rules-based international order to tackle global challenges together; embrace the promise and manage the peril of emerging technologies; promote economic advancement and the dignity of work; and enable open and fair trade between nations.

Third, we remain united behind the principles of sovereignty, territorial integrity, and the peaceful resolution of disputes. We oppose interference through disinformation or other malign influences, including in elections, and reaffirm our commitment to debt transparency, sustainability and sound governance of debt relief. So too will we defend key principles such as freedom of navigation and overflight and other internationally lawful uses of the seas.

Fourth, we resolve to harness and protect our innovative edge in science and technology to support our shared security and deliver jobs at home; to open new markets; to promote the development and deployment of new standards and technologies to support democratic values; to continue to invest in research into the biggest challenges facing the world; and to foster sustainable global development.

Fifth, we affirm our shared responsibility for maintaining our collective security and international stability and resilience against the full spectrum of modern threats, including cyber threats. We have declared our nuclear deterrents to the defence of NATO and as long as there are nuclear weapons, NATO will remain a nuclear

alliance. Our NATO Allies and partners will always be able to count on us, even as they continue to strengthen their own national forces. We pledge to promote the framework of responsible State behaviour in cyberspace, arms control, disarmament, and proliferation prevention measures to reduce the risks of international conflict. We remain committed to countering terrorists who threaten our citizens and interests.

Sixth, we commit to continue building an inclusive, fair, climate-friendly, sustainable, rules-based global economy for the 21st century. We will strengthen financial stability and transparency, fight corruption and illicit finance, and innovate and compete through high labour and environmental standards.

Seventh, the world has reached a critical point where it must act urgently and ambitiously to tackle the climate crisis, protect biodiversity, and sustain nature. Our countries will prioritise these issues in all our international action.

Eighth, we recognise the catastrophic impact of health crises, and the global good in strengthening our collective defences against health threats. We commit to continuing to collaborate to strengthen health systems and advance our health protections, and to assist others to do the same.

Joseph R. Biden, Jr.

Boris Johnson, M.P.

June 10, 2021

เมื่อวันอังคารที่ 1 มิถุนายน ศกนี้ นาย Hishammuddin Hussein รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศมาเลเซียได้เชิญเอกอัครราชทูตสาธารณรัฐประชาชนจีนไปพบที่กระทรวง เพื่อแจ้งให้ทราบว่า เมื่อวันที่ 31 พฤษภาคม ศกนี้ ฝูงบินจีนอันประกอบด้วยเครื่องบินลำเลียงทางยุทธศาสตร์ Xian Y-20 สี่เครื่องยนต์ และเครื่องบินไอพ่นทหารแบบขับไล่อีก 16 เครื่อง ได้บินลี้ลับเข้าไปในน่านฟ้าเหนือเขตพิพาทใกล้รัฐ Sarawak ในเกาะบอร์เนียว เครื่องบินไอพ่นของกองทัพอากาศมาเลเซียจากสนามบิน Labuan ได้ส่งสัญญาณเตือนและบินขึ้นไปสกัดกั้น แต่ฝูงบินจีนได้แปรขบวนเชิงยุทธวิธีและมีได้ปฏิบัติตามสัญญาณเตือน อันมาเลเซียถือว่าเป็นภัยคุกคามต่ออธิปไตยแห่งชาติ

กระทรวงการต่างประเทศมาเลเซียได้ออกแถลงข่าวเกี่ยวกับกรณีที่เกิดขึ้น ลงวันที่ 1 มิถุนายน 2021

จีนตอบว่า เครื่องบินจีนปฏิบัติตามกฎหมายระหว่างประเทศ อันเป็นคำตอบตามมาตรฐานของจีน

รายงานข่าว ทั้ง BBC & CNN ตั้งข้อสังเกตว่า การลวงล้าของจีนเกิดขึ้นบ่อยครั้งในระยะหลัง ๆ มา นี้ จีนได้ลวงล้าเขตของประเทศอื่นถี่ขึ้น ดังเช่นเมื่อเดือนมีนาคมที่ผ่านมา รัฐบาลฟิลิปปินส์ได้ประท้วงการที่เรือซึ่งจีนอ้างว่าเป็นเรือจับปลามากถึง 220 ลำได้เข้าไปในเขตเศรษฐกิจจำเพาะของฟิลิปปินส์ เมื่อแจ้งเตือนแล้ว ก็มีได้หลบไป

วันสุดสัปดาห์ที่ผ่านมา ตรงกับวันที่ระลึกทหารผ่านศึกของสหรัฐ (Memorial Day) ประธานาธิบดีไบเดนได้กล่าวคำปราศรัยสดุดีบรรดาทหารที่ต้องเสียชีวิต และกล่าวถึงบุตรชายของตนเองที่เคยรับราชการทหารมาหลายปี และเสียชีวิตจากโรคมะเร็งในสมอง กับได้ไปวางพวงมาลาที่สุสานแห่งชาติและกล่าวคำปราศรัยครั้งสำคัญที่ Arlington National Cemetery ในมลรัฐเวอร์จิเนียฝั่งตรงข้ามจากกรุงวอชิงตัน

ประธานาธิบดีไบเดน ในฐานะผู้บัญชาการทหารสูงสุดแห่งสหรัฐ ได้บัญชาการให้กองทัพอากาศ (USAF) ออกบินแสดงความพร้อมในการปฏิบัติการภายใต้ Operation Allied Skies นำโดยป้อมบินทิ้งระเบิด B-52 เครื่องบินเติมน้ำมันกลางอากาศ KC-135 และเครื่องบินประจัญบาน ขับไล่กับโจมตีอีกจำนวนมาก บินไปเหนือน่านฟ้าของภาคี 30 ประเทศของสัมพันธมิตรแอตแลนติกเหนือซึ่งสามารถเห็นได้ชัดจากรัสเซีย ตามแนวทาง “แม่หวังตั้งสงบ จงเตรียมรบให้พร้อมสรรพ” อันเป็นคติพจน์ที่ใช้กันในประเทศไทยเริ่มแต่สมัยรัชกาลที่ 6

การแสดงแสนยานุภาพทางอากาศครั้งนี้เป็นการส่งสัญญาณไปยังปูติน ก่อนหน้าที่ประธานาธิบดีไบเดนจะพบกับประธานาธิบดีปูตินในระดับสุดยอดครั้งแรกที่นครเจนีวา ในวันที่ 16 มิถุนายน ศกนี้ โดยมีประเด็นที่จะต้องหารือกันด้วยตัวจริงหลายประเด็นด้วยกัน

ก่อนหน้านี้ เมื่อรัสเซียได้ส่งทหารเป็นจำนวนมากไปยังไครเมียที่รัสเซียเข้ายึดและส่งกองกำลังไปล้อมรบประชิดชายแดนยูเครน แพบจะทันทีหลังจากนั้น สหรัฐและภาคีนาโต้ก็ได้เริ่มการล้อมรบครั้งใหญ่ในท้องทะเล บนบกและทางอากาศมาแล้ว อันแสดงความพร้อมของสัมพันธมิตรทุกเหล่าทัพที่จะเผชิญกับทุกสถานการณ์หากยูเครนถูกคุกคามอีก แม้ยูเครนจะมีไซ้ประเทศภาคีของนาโต้ในชั้นนี้ก็ตาม

รายงานที่นำเสนอข้างบนนี้เป็นการดำเนินการด้านหนึ่งของรัฐบาลสหรัฐภายใต้ประธานาธิบดี โจ ไบเดน ก่อนหน้าที่ผู้นำสหรัฐจะเดินทางไปยังต่างประเทศเป็นครั้งแรกหลังจากที่เข้ารับตำแหน่งอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 20 มกราคม 2021 (2564) โดยเริ่มที่สหราชอาณาจักร ในฐานะที่สหรัฐกับสหราชอาณาจักรมีความสัมพันธ์เป็นพิเศษระหว่างกันมายาวนาน โดยจะมีโอกาสได้เข้าเฝ้าฯ สมเด็จพระราชินีนาถเอลิซาเบธที่ 2 นอกจากภารกิจที่สำคัญอื่น ๆ เช่นการประชุมระดับสุดยอดของกลุ่ม G-7

ด้วยตนเอง แทนการประชุมเสมือนจริง โดยได้เชิญผู้นำจากอินเดีย สาธารณรัฐเกาหลี
เครือรัฐออสเตรเลีย และสาธารณรัฐแอฟริกาใต้มาร่วมด้วย

วันศุกร์ที่ 11 มิถุนายนเป็นวันแรกของการประชุมระดับสุดยอดของกลุ่ม จี-7 ที่
คอร์นวอลล์ ในสหราชอาณาจักรและเป็นวันที่ 2 ของการที่ประธานาธิบดีไบเดนแห่ง
สหรัฐและสตรีหมายเลขหนึ่งได้อยู่ในต่างประเทศด้วยตนเอง ซึ่งน่าจะเป็นข่าวใหญ่
ของสำนักข่าวระหว่างประเทศ แต่ตามรายงานของ ซีเอ็นเอ็น หัวข่าวต่อไปนี้แสดงชัด
ว่าโลกมิได้ลืมสถานการณ์ภายในเมียนมาแม้แต่น้อย.--

One American journalist was apprehended before trying to board a flight, another
tortured during interrogation. They are among thousands held in Myanmar prisons.

As bombs rain down on Myanmar's hotbeds of rural resistance, ten of thousands
flee to the jungle without food or water.

The UN says 100,000 fled fighting in Myanmar border state after indiscriminate
attacks by security forces.

The US demands release of US journalist imprisoned in Myanmar.

Military junta charges Aung San Suu Kyi with corruption

สื่อสิ่งพิมพ์ในประเทศไทย ซึ่งที่บ้านข่าวเจ้ารับอยู่เป็นประจำเพียงฉบับเดียว
บังเอิญคนส่งถูกสงสัยว่าจะติดเชื้อโควิด-19 ต้องถูกกักตัวอยู่สองสัปดาห์ ก็พอมีข่าว
เรื่องเดียวกันดังหัวข่าวต่อไปนี้

มะรัต จ่อ ตู นักข่าวเมียนมาผู้ลี้ภัยในอียูคนแรก

ยูเอ็นซีคนนับแสนพลัดถิ่นในเมียนมา

แม้จะมีได้ลงข่าวละเอียด หัวข่าวดั่งที่นำมาคงพอเล่าเรื่องได้พอสมควร สำหรับกรณีที่คณะรัฐประหารปฏิบัติต่อนักข่าวหรือนักหนังสือพิมพ์ นั้น ถือว่าเป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นบ่อยครั้งในเหตุการณ์ยึดอำนาจการปกครองด้วยการโค่นล้มรัฐบาลที่ได้รับการเลือกตั้งมาโดยถูกต้องตามระบอบประชาธิปไตย

กรณีที่ทางการเบลารุสใช้เครื่องบินรบแบบ MIG29 บังคับให้เครื่องบินโดยสารระหว่างประเทศของสายการบิน Ryan Air ในเส้นทางกรุงเอเธนส์-กรุงวิลเนียสไปลงที่ท่าอากาศยานกรุงมินสก์และจับนายโรมัน โปรชาเดรสกี นักหนังสือพิมพ์ฝ่ายค้านชาวเบลารุสซึ่งจะไปลี้ภัยที่ลิทัวเนียและแฟนสาวชาวรัสเซียไปคุมขัง ถือได้ว่าเป็นการกระทำออกอาจโดยไม่อาจจะอ้างสิทธิใดๆ ได้ ส่วนประเด็นที่ว่าการกระทำของเบลารุสละเมิดอนุสัญญาชิคาโกว่าด้วยการบินพลเรือนหรือไม่ องค์กร ICAO ของสหประชาชาติกำลังพิจารณาอยู่ สำหรับการตอบโต้ด้วยมาตรการคว่ำบาตร นั้น สหภาพยุโรปและประเทศในอเมริกาเหนือกำลังพิจารณาอยู่

สำหรับการจับกุมและคุมขังนายไบรอัน เบนสเตอร์ ชาวอเมริกันที่กำลังจะเดินทางไปยังกรุงกัวลาลัมเปอร์เพื่อต่อไปสหรัฐ อันเป็นการลุแก่อำนาจของเจ้าหน้าที่เมียนมา ตามที่เป็นข่าวก็เช่นกัน

ตามรายงานทางโทรทัศน์ระหว่างประเทศเมื่อวันที่ 14 มิถุนายน แสดงว่า การประท้วงการก่อรัฐประหารเมื่อวันที่ 1 กุมภาพันธ์ ศกนี้มีได้ลดระดับความเข้มข้นลง แม้แต่น้อย เพราะมีการชุมนุมกันในโอกาสเช่นวันที่ระลึกนักปฏิวัติชาวละติน อเมริกา ในนามว่า Che Guevara ในสมัยก่อนที่นักเคลื่อนไหวชาวเมียนมาจะเกิดเสียอีก โดยมีการเผาธงชาติเมียนมาและธงอาเซียนตามท้องถนนด้วย เพราะผิดหวังที่อาเซียนมิได้ดำเนินมาตรการใดๆ อย่างเป็นทางการในการปฏิเสธการยึดอำนาจโดยพลเอกอาวุโส มิน อ่อง หล่าย และทหารในบังคับบัญชาของเขา ซึ่งยังใช้กำลังกดขี่ข่มเหงประชาชนทั่วประเทศมาจนบัดนี้

อย่างไรก็ดี แม้วิกฤตการณ์ในโลกจะมีอยู่มาก กลุ่ม จี-7 ก็มีได้ละเลย สถานการณ์อันไม่พึงปรารถนาในเมียนมา ดังปรากฏคำประณามในวรรค ที่ 59 ของ แถลงการณ์ร่วม ดังต่อไปนี้ “59. We condemn in the strongest terms the military coup in Myanmar, and the violence committed by Myanmar’s security forces, and we call for the immediate release of those detained arbitrarily. We pledge our support to those advocating peacefully for a stable and inclusive democracy. Recalling ASEAN’s central role, we welcome its Five Point Consensus and urge swift implementation. We reiterate our commitment to ensuring that neither development assistance nor the sale of arms will benefit the military, and urge businesses to exercise due diligence in their trade and investment in the same vein. We reaffirm G7 unity on pursuing additional measures should they prove necessary. We are also deeply concerned by the humanitarian situation, call for unfettered humanitarian access to vulnerable and displaced populations, support the Humanitarian Response Plan, and encourage others to contribute.”

การใช้กำลังของฝ่ายยึดอำนาจในเมียนมาเพื่อปราบปรามฝ่ายประท้วง ซึ่งเริ่มมาตั้งแต่ต้นเดือนกุมภาพันธ์ ศกนี้ มิได้แสดงว่า ประชาชนได้ลดผลการต่อต้านแต่ประการใด นักเคลื่อนไหวในจำนวนมากขึ้นได้ “เข้าป่า” เพื่อฝึกการต่อสู้ด้วยอาวุธกับ กองกำลังจากกลุ่มชาติพันธุ์ แม้จะไม่มีเสบียงอาหารและน้ำอย่างเพียงพอ ในขณะที่ กองกำลัง Tatmadaw หรือกองทัพแห่งเมียนมาจะมีอาวุธทันสมัยอยู่มาก รวมทั้ง เครื่องบินรุ่นใหม่และฐานยิงจรวดพิสัยไกลที่ซื้อมาจากต่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง รัสเซีย ที่ “หิว” เงินมาก เนื่องจากในขณะนี้สถานะทางเศรษฐกิจและการเงินไม่ค่อยดีนัก แต่รัสเซียก็ได้ใช้ทรัพยากรอันมีอยู่จำกัดไปในทางพัฒนาและสร้างสมอาวุธใหม่ จนรายงานการเศรษฐกิจประเมินว่า จีดีพี ของรัสเซีย นั้น น้อยกว่าประเทศเช่นคอซตาริกาเสียอีก

อย่างไรก็ดี เมื่อสมัชชาสหประชาชาติได้อภิปรายปัญหาเมียนมาโดยเห็นว่า จันทามติของอาเซียนไม่มีผลในทางปฏิบัติ ร่างข้อมติได้ประณามการรัฐประหาร และ

เรียกร้องประเทศต่างๆให้เพิ่มความช่วยเหลือแก่ชาวเมียนมาทั้ง 230,000+คน ที่สหประชาชาติรายงานว่าต้องพลัดถิ่นและพลเรือนจำนวนมากที่ถูกฝ่ายยึดอำนาจปราบปรามอย่างหนักทุกวันตลอดหลายเดือนที่ผ่านมา กับผู้ลี้ภัยอีกส่วนหนึ่งที่ต้องการการบรรเทาทุกข์

ประเด็นหลักประการหนึ่งในร่างข้อมติฉบับนี้เรียกร้องให้มีการห้ามการจำหน่ายหรือส่งอาวุธให้ฝ่าย “ทหาร” ของเมียนมา

เมื่อถึงขั้นลงมติ เสียงส่วนใหญ่ในสมัชชา เห็นชอบด้วย กว่า 30 สมาชิกประเทศงดเว้นออกเสียง รวมทั้งรัสเซีย จีนและอาเซียนบางประเทศ แม้ข้อมติดังกล่าวจะไม่มีผลผูกพันทางกฎหมาย แต่เป็นการแสดงออกทางพันธกรณีด้านศีลธรรมและความถูกต้องด้านความชอบธรรม เบลารุสประเทศเดียวได้ออกเสียงคัดค้าน คงจะตามทีรัสเซียสั่ง

ในระยะใกล้เคียงกัน พลเอกอาวุโสมิน อ่อง หล่ายและคณะนายทหารชั้นนายพลได้เดินทางไปยังกรุงมอสโก ซึ่งมีไซ่เทียวแรกของมิน อ่อง หล่าย โดยมีข่าวว่าได้พบกับ Alexander V. Fomin ที่ประมวลรายงานฯ เมื่อต้นปีนี้ได้ลงข่าวว่าเป็นผู้ที่มาร่วมในการฉลองการเปิดกลุ่มอุตสาหกรรมของลูกชายมิน อ่อง หล่ายเมื่อวันที่ 31 มกราคม ศกนี้ ก่อนหน้าที่มิน อ่อง หล่ายจะก่อการรัฐประหารเพื่อโค่นล้มรัฐบาลที่ได้รับเลือกตั้งมาอย่างถูกต้องตามระบอบประชาธิปไตย และยังเป็นหัวหน้าคณะนายทหารจากรัสเซียที่มาร่วมในวันกองทัพมาที่กรุงเนปิดอ เมื่อวันที่ 27 มีนาคม ศกนี้อีกด้วย

การเดินทางไปจัดหาอาวุธทันสมัยจากรัสเซียดังกล่าวเกิดขึ้นใกล้กับการที่สมัชชาฯ ผ่านข้อมติห้ามต่างประเทศส่งอาวุธมาให้แก่ “ทหารเมียนมา” โดยฝ่ายรัสเซียจัดให้พบกับตัวแทนบริษัทค้าอาวุธประเภทต่างๆ ซึ่งเป็นรัฐวิสาหกิจ เมื่อพิเคราะห์รายการอาวุธที่เมียนมาสั่งมาจากรัสเซียตลอดไม่กี่ปีที่ผ่านมา ควรอย่างยิ่งที่ทางการไทยจะต้องสืบทางการข่าวให้ดี และสร้างความพร้อมที่จะรับมือ ซึ่งแต่ก่อนมิใช่ปัญหาเท่าใดนัก

ในช่วงนั้น ซึ่งพม่าเป็นระบบทหารภายใต้ นายพลเนวิน คณะจากไทยนำโดยพลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ (ขณะนั้นเป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศ) พร้อมด้วยพลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ และข้าราชการจากกระทรวงกับหน่วยงานอื่นได้ไปเยือนกรุงย่างกุ้ง (เพื่อไปหารื้อซื้อราชการและรับตัวตำรวจชายแดนไทยที่ถูกทางการพม่าจับตัวไปด้วยข้อหาว่าได้บินเฮลิคอปเตอร์ล้ำแดนพม่า) เจ้าหน้าที่ส่วนหนึ่งได้พบกับคณะจากฝ่ายข่าวกรองของพม่า ในระหว่างการหารือ เจ้าหน้าที่พม่าได้นำภาพถ่ายอันแสดงชัดว่า เจ้าหน้าที่ด้านความมั่นคงฯ ของไทยได้ส่งปืนกลมือ (เข้าใจว่า HK ให้แก่ฝ่ายต่อต้านหรือกลุ่มชาติพันธุ์ในป่าแห่งหนึ่งภายในเขตของพม่า แต่มิได้ประท้วงคณะฝ่ายไทย อันถือได้ว่าเป็นท่าทีต่างจากในปัจจุบัน ฝ่ายไทยมิได้แสดงความเห็นในทางยอมรับ เพียงแต่ว่า ฝ่ายเราไม่ทราบที่เจ้าหน้าที่ดังกล่าวทำไปตามคำสั่งของใครอันเป็นความจริง

อันที่จริง การสร้างเสริมกำลังของเมียนมา นั้น ข้าพเจ้าพอทราบและได้เคยรายงานไว้ในประมวลฯ เมื่อต้นปีนี้ (ฉบับเดือนเมษายน 2564) ตามรายงานจากแหล่งทั้งต่างประเทศและไทย กองทัพเมียนมาได้สั่งซื้ออาวุธหลากหลายจากรัสเซีย แม้กระทั่งในช่วงก่อนการรัฐประหาร บริษัทหลายแห่งปรากฏชื่ออยู่ในบัญชีของสหรัฐฯ และสหภาพยุโรปที่ถูกคว่ำบาตร เพราะรวมถึงบริษัทผู้ผลิตชิปนาวิคที่ทำให้เครื่องบินโดยสารของสายการบินมาเลเซีย เที่ยวบิน MH17 ตกเหนือยูเครนตะวันออก ซึ่งคณะสอบสวนระหว่างประเทศและผู้เชี่ยวชาญยืนยันแล้วว่า รัสเซียมีส่วนรับผิดชอบอย่างไม่มีความผิด

ตามบทความในคอลัมน์ ไทยพบพม่า เรื่อง “เมื่อรัสเซียกลายเป็นเพื่อนสนิทของพม่า” โดยคุณลลิตา หาญวงษ์ ในมติชนฉบับวันที่ 25 มิถุนายน พุทธศักราช 2564 หน้า 9 ..”เมื่อเดือนที่แล้ว ผู้บัญชาการทหารอากาศ พลเอกหม่อง หม่อง จอ ก็เคยเดินทางไปมอสโกเพื่อร่วมงานแสดงโชว์เฮลิคอปเตอร์ HeliRussia มาแล้ว....ระหว่างปี 1999-2018 กองทัพพม่าซื้ออาวุธจากรัสเซียคิดเป็นมูลค่า 1.5 พันล้านเหรียญ คิดเป็นร้อยละ 39 ของการซื้ออาวุธของกองทัพพม่า เมื่อไม่นานมานี้พม่าเพิ่งซื้อซุคกอย ซู-30 (Sukhoi Su-30) อันเป็นเครื่องบินขับไล่โจมตีไป 6 ลำ (เครื่อง) ในปี 2019 มูลค่ารวม

ราว 180-240 ล้านเหรียญ และก่อนเกิดรัฐประหารไม่นาน กองทัพพม่าก็เพิ่งเซ็นสัญญาซื้อโดรนลาดตระเวนไปชุดใหญ่ และระบบขีปนาวุธป้องกันทางอากาศพิสัยไกล Pansir (?) S1 ไปหมดๆ.....”

ในขั้นนี้ ขอสรุปเบื้องต้นว่า วงการภายนอกไม่อาจประเมินรูปการณ์ในพม่าต่อไปได้แม่นยำพอ ข้าพเจ้าเองมีโรคแอม็อบอยู่บ้าง เพราะสถานการณ์ครั้งนี้ต่างอย่างมากจากการครอบงำของฝ่ายรัฐประหารในอดีตนานถึง 59 ปี นำเสียดายที่ฝ่าย NUG ยังมีได้ดำเนินการขั้นแรกในรูปแบบของการเข้าไปช่วยเหลือทางมนุษยธรรมอย่างเดียว รวมทั้งการรับมือกับโรคระบาดอันไม่อาจทราบจำนวนผู้ติดเชื้อแต่ละวันในขณะนี้ได้แน่ชัดเพราะแพทย์และบุคลากรทางสาธารณสุขของพม่าต้องทำ “อารยะขัดขืน” ผู้ที่อยู่ในข่าย Humanitarian Operations นี้ น่าจะรวมพลเรือนทั้งหมด ทุกชาติพันธุ์ เนื่องจากสหประชาชาติและองค์การอนามัยโลกในฐานะทบวงการชำนัญพิเศษในระบบสหประชาชาติ ควรมีบทบาทชี้หน้าด้วยการประสานงานกับ AHA ของอาเซียน ตามฉันทามติของอาเซียน และตามนัยข้อมติของสมัชชาที่กล่าวถึงแล้ว

ประเทศ จี-7 พลัง โดยเฉพาอย่างยิ่งสหรัฐซึ่งค่อยๆ ปรับเปลี่ยนท่าทีไปในทาง Pro-active ในวิกฤตการณ์พม่ามากขึ้นเป็นลำดับและต้องการที่จะเป็นตัวนำในการรับมือกับการทำทลายจากจีนดังจะเห็นจากการที่ตั้งศูนย์ฝึกทางทะเลที่เกาะบาตานในอินโดนีเซียติดกับทะเลจีนใต้ตามรายงานในวันที่ 28 มิถุนายน วันนี้ สหราชอาณาจักรที่ดูจะเลิกนโยบายการวางกำลัง East of Suez โดยส่งเรือบรรทุกเครื่องบิน Queen Elizabeth II มาในทะเลจีนใต้ สหภาพยุโรปและอาเซียนบางประเทศที่ไม่โลเล อาจต้องรอจังหวะบ้างด้วยแนวโน้มอันไม่ช่วยการระดมกำลังในขณะนี้ ทั้งหมดนี้จะเกื้อหนุนปฏิบัติการมนุษยธรรมได้ ท่าทีของมหาอำนาจในด้านนี้รวมทั้งจีน คงจะให้ความร่วมมือได้ โดยจะถือว่าเรื่องนี้ ในขั้นนี้ เป็นโอกาสอันเหมาะสมในการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศในการรับมือกับปัญหาสาธารณสุขและการอยู่ดีกินดี หากนานาชาติช่วยกันคนละไม้คนละมือ

ในประการที่สองอันจำเป็นได้แก่การสร้างความปลอดภัยระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์ทั้งหลาย เว้นแต่กลุ่มว่าแดงหากไม่ยุติการผลิตและจำหน่ายซึ่งยาเสพติดให้โทษ และการจัดตั้ง One Single and Unified Command ของฝ่ายต่อต้านการปฏิวัติรัฐประหาร นั้น คติพจน์อันเน้นความเป็นใหญ่โดยให้ชาวพม่าเป็น primus-inter-pares นั้นต้องเปลี่ยน ถึงอย่างไร พม่าก็ต้องพัฒนาอย่างแท้จริงให้เป็น Federal Union ให้ได้

สำหรับคณะรัฐประหาร นั้น ไม่อาจจะพึ่งกำลังทางทหารจากรัสเซียได้นานนัก เพราะการไปแสดง “อำนาจ” กับ The Defender แห่งราชนาวิสหราชอาณาจักร ในทะเลดำ นั้น อาจล้มมาตรา 5 ของนาโตที่ว่า “An attack on one is (automatically) an attack on all” และขณะนี้นาโตมีภาคีอยู่ 30 ประเทศ การผนวกดินแดนเช่นคาบสมุทรไครเมีย นั้น ไม่มีประเทศใดที่เคารพตนเองยอมรับจนบัดนี้ ฐานทัพเรือที่เซบาสโตโปลนั้น ในความเป็นจริงรัสเซีย “เช่า” มาจากยูเครน

ข้อเสนอแนะบางประการเท่าที่นำเสนอมาข้างบนนี้ ยังไม่แล้วเสร็จ เพราะจะต้องค่อยๆ ประเมินขั้นตอนของความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติโดยคำนึงถึงปัจจัยรอบด้านให้ถี่ถ้วน แต่ประมวลาฯ ฉบับนี้จะมีควมยาวเป็นพิเศษอยู่แล้ว

วันศุกร์ที่ 18 มิถุนายน ปี 2021 เป็นวันเลือกตั้งประธานาธิบดีในอิหร่าน รายงานข่าวจากสาธารณรัฐอิสลามอิหร่านในวันก่อนหน้า แสดงว่านายเอบราฮิม ไรซี (Ebrahim Raisi) อดีตผู้พิพากษาหัวหน้าศาลซึ่งเป็นฝ่าย “Hardliner” ดูจะเป็นตัวนำกว่าผู้สมัครคนอื่น แต่ไม่แน่ เพราะสังคมอิหร่านกำลังอยู่ระหว่างการปรับโครงสร้าง และการเลือกตั้งเมื่อปี 2017 อาจจะเป็นตัวอย่างที่น่าคิด เนื่องจากครั้งนั้น ฮาซซาน โรฮานี สามารถเอาชนะผู้สมัครฝ่ายหัวรุนแรงได้อย่างท่วมท้น คราวนี้ เขาไม่สามารถสมัครอีกได้ เพราะรัฐธรรมนูญจำกัดให้ประธานาธิบดีดำรงตำแหน่งได้เพียง 2 วาระ และตามที่ได้ระบุไว้ในรายงานเดือนก่อนนี้ Guardian Council ซึ่งทำหน้าที่ตรวจสอบคุณสมบัติผู้สมัคร

ได้ตัดออกไปเป็นจำนวนมาก รวมทั้งอดีตประธานาธิบดีอบามาเนจัด ฝ่ายหัวรุนแรง และผู้สมัครฝ่าย Moderate เกือบทั้งหมดด้วย

เหตุผลหนึ่งที่ต้องติดตามการเคลื่อนไหวทางการเมืองของอิหร่านครั้งนี้ได้แก่ผลที่จะเกิดขึ้นกับการเจรจาทางอ้อมที่เริ่มมาแต่เดือนเมษายนที่กรุงเวียนนาเพื่อฟื้นความตกลง JCPOA หรือ P5+1 and Iran ซึ่งยังไม่แล้วเสร็จ แม้ในทางหนึ่ง สหรัฐฯ โดยประธานาธิบดีไบเดนจะได้ไปสร้างแนวร่วมในการประชุมกลุ่ม จี-7 ระหว่างวันที่ 10-13 มิถุนายน การประชุมระดับสุดยอดของสัมพันธมิตรนาโต้ที่ 14 มิถุนายน การประชุมระดับสุดยอดระหว่างสหรัฐกับสหภาพยุโรป ในวันที่ 15 มิถุนายนและการปรับความเข้าใจกับรัสเซียในการพบปะพูดคุยระหว่างประธานาธิบดีไบเดนกับประธานาธิบดีปูตินที่นครเจนีวา เมื่อวันที่ 16 มิถุนายน ต่างก็เรียกร้องให้ฟื้นความตกลงกันให้ได้

นาย Ebrahim Raisi ตัวเก็งในการเลือกตั้งประธานาธิบดีอิหร่าน ได้แถลงก่อนถึงวันเลือกตั้งว่า การกลับสู่ความตกลง JCPOA ไม่มีปัญหาแต่อย่างใด และอย่าโศกเศร้า คามาเนอี ก็ยืนยันแก่เขาเองว่าท่านสนับสนุน ข้อที่ทุกฝ่ายเป็นห่วงก็คือขอให้ผู้มีสิทธิไปออกเสียงลงคะแนนให้มาก ๆ ท่านผู้นำสูงสุดก็ขอให้มีการออกเสียงกันอย่างมาก มิฉะนั้นจะเป็นทางให้ศัตรูเข้าไปในประเทศมากขึ้น สิ่งที่ท่านไม่ได้กล่าวอย่างชัดแจ้งได้แก่การที่ท่านต้องการให้นายเอบราฮิม ไรซีเป็นคนที่จะต้องได้รับเลือก อันเป็นเช่นเดียวกับคราวที่ท่านได้กำหนดให้นายอบามาเนจัดซึ่งหัวรุนแรงเป็นประธานาธิบดี เมื่อรูปการณ์สื่อว่าฝ่ายหัวปานกลางอาจจะชนะ สำนักข่าว อัล จาซีรา รายงานว่า หากนาย Raisi ได้รับชัยชนะในการเลือกตั้ง เขาก็จะเป็นคนแรกที่เป็นผู้ถูกสหรัฐฯ และสหภาพยุโรปประกาศว่าบาตรตั้งแต่ก่อนเข้ารับตำแหน่งประธานาธิบดี เพราะเป็นผู้ละเมิดสิทธิมนุษยชนเมื่อปี 1988 ในฐานะอัยการแห่งรัฐที่สังหารชีวิตคนเป็นจำนวนหลายพันคน กับยังกระทำการทำนองเดียวกันอีกหลายครั้ง และ “potentially” อาจถูกคว่ำบาตรอีกหลังจากได้รับตำแหน่งแล้ว

สำหรับการฟื้นความตกลงห้ามอิหร่านพัฒนาอาวุธนิวเคลียร์ นั้น นาย Fred Pleitgen ผู้สื่อข่าว ซีเอ็นเอ็น ได้สอบถามที่ปรึกษาฝ่ายความมั่นคงฯ ของอิหร่านและ

ได้รับคำตอบทำนองเดียวกับที่นาย Raisi ได้แถลง แต่เมื่อถามถึงความสัมพันธ์กับ สหรัฐในกรอบกว้าง คำตอบที่ได้รับมาไม่แน่ชัด ด้วยเหตุผลว่าเป็นเรื่องซับซ้อนกว่า แต่ก็ยอมรับว่า การที่นายทรัมป์ถอนตัวจากความตกลง นั้น เป็นไปได้ด้วยการวิเคราะห์ “ที่ผิด”

ดร. Vali Nasr คณบดี School of Advanced International Studies ที่ มหาวิทยาลัย Johns Hopkins มีแนวคิดที่น่าสนใจว่า การเปลี่ยนแปลงทางโครงสร้างใน สังคมของอิหร่าน นั้น อาจ-อาจ-มีผลต่อการเลือกตั้งประธานาธิบดีครั้งนี้ได้ ที่ เปลี่ยนไปได้แก่การเพิ่มมากขึ้นของคนวัยหนุ่มสาว ซึ่งดูจะไม่นิยมระบอบการปกครอง โดยฝ่ายอนุรักษ์นิยมรวมทั้งบทบาทของฝ่ายศาสนา อีกทั้งชนชั้นกลางก็มีฐานะยากจน ขึ้น เช่นเดียวกับพลเมืองโดยทั่วไป การใช้ Maximum Pressure และ มาตรการคว่ำ บาตรของทรัมป์ได้ทำให้การเศรษฐกิจของอิหร่านเสื่อมทรามลงอย่างมาก บางทีผู้ออก เสียงชาวอิหร่านอาจจะระดมกันออกมาลงคะแนนเพื่อให้ฝ่าย moderate เช่นเฮมาติ อดีตผู้ว่าธนาคารชาติ เป็นฝ่ายชนะก็ได้ แต่ส่วนใหญ่ตั้งใจจะบอยคอตต์การเลือกตั้ง มากกว่า เพราะแม้จะถึงเวลาปิดหีบแล้ว แต่ได้มีการขยายเวลาออกเสียงไปอีก “เนื่องจากเหตุขัดข้องทางเทคนิค” ไม่ปรากฏว่ามีการออกเสียงเพิ่มมากขึ้นอย่างผิด สังเกต แม้ตามปกติชาวอิหร่านมักจะตัดสินใจในนาทีสุดท้าย จึงคาดการณ์ว่า ผลการ เลือกตั้งคงจะเป็นตามที่ทราบกันอยู่แล้ว อันทำให้สื่อต่างประเทศเรียกว่า Selection มากกว่า Election โดยนาย Raisi คงจะได้ชัยชนะเพราะเป็นผู้สมัครที่ผู้นำสูงสุดอยาก ให้เป็นประธานาธิบดี

ข้อที่น่าเป็นห่วงก็คือ นาย Raisi ขาดประสบการณ์การปกครอง และไม่สามารถ บริหารจัดการการเศรษฐกิจทั้งมหภาคและจุลภาคได้ ถ้าชนะก็จะต้องเรียนงานใน ตำแหน่ง และมีข่าวว่าหากคาเมเนอีถึงแก่อนิจกรรมก็จะให้ Raisi หรือลูกชายของท่าน เอง เป็นผู้นำสูงสุดต่อไป หลายสิ่งหลายอย่างในอิหร่านต่อไปนี้ต้องติดตามอย่าง ใกล้ชิด แม้จะเข้าใจว่า ระบบบริหารรัฐกิจของอิหร่าน นั้น ค่อนข้างซับซ้อนและมี ขั้นตอนต่างจากหลายประเทศในโลก รวมทั้งสิ่งที่เรียกกันว่า Deep State ด้วย ดังจะ

เห็นได้จากการทำให้คำให้สัมภาษณ์ของ ดร. จาหวัด ซาริฟ อดีตรัฐมนตรีต่างประเทศ
รั่วออกไป ซึ่งได้รายงานไปในเดือนที่แล้ว

ตามรายงานในวันเสาร์ที่ 19 มิถุนายน หลังจากการนับคะแนนไปกว่าร้อยละ 90
นายเอบราฮิม Raisi ชนะการเลือกตั้งด้วยคะแนนเหนือผู้สมัครอีก 2 คน “แบบถล่ม
ทลาย” คือร้อยละ 17.8 หรือร้อยละ 62 ของเสียงทั้งหมด ซึ่งไม่มากนัก เพราะอดีตนาย
พลของกองกำลังพิทักษ์การปฏิวัติ ที่มาเป็นอันดับสองได้เพียงร้อยละ 3.3 ส่วนที่สาม
หรือนายเฮมมาติ อดีตผู้ว่าการธนาคารชาติ ซึ่งดูเหมือนจะมีใช้คนหัวรุนแรง ได้เพียง
ร้อยละ 1.4 เท่านั้น ตามรายงานต่อมา จำนวนผู้ไปออกเสียงในการเลือกตั้งครั้งนี้ที่ร้อย
ละ 68.8 นับว่าน้อยที่สุดในประวัติศาสตร์การเลือกตั้งประธานาธิบดีของอิหร่านในยุค
ของการปฏิวัติ แต่แม้จะน้อยมาก คนเป็นจำนวนไม่น้อยก็ตั้งข้อสงสัยว่าตัวเลข
ดังกล่าวจริงหรือไม่ อาจจะเป็นการอ้างขึ้นมาลอยๆ ก็ได้

ประธานาธิบดีฮาสซาน โรฮานี ฝ่าย Moderate ซึ่งจะต้องส่งผ่านตำแหน่งให้นาย
Raisi ในเดือนสิงหาคม ศกนี้ เป็นนักการเมืองคนเดียวที่ได้แสดงความยินดีกับผู้ที่เพิ่ง
ชนะการเลือกตั้งในวันเสาร์ที่ 19 มิถุนายน

ในวันรุ่งขึ้น อันเป็นวันอาทิตย์ที่ 20 มิถุนายน ภาคี JCPOA ได้มีการประชุม
ทางอ้อมที่กรุงเวียนนา ตามที่นัดหมายไว้ล่วงหน้า ไม่มีข่าวว่าคณะผู้แทนอิหร่านมีการ
เปลี่ยนแปลงตัวบุคคลแต่อย่างใด ชาวอเมริกันผู้ติดตามความเคลื่อนไหวในด้านนี้จาก
ภายนอก ให้สัมภาษณ์ว่าการเจรจาดำเนินไปอย่างปกติ โดยคิดว่าหากเป็นการคงความ
ตกลงไว้ตามที่ได้จัดทำในปี 2015 ก็คงจะตกลงกันได้ในช่วงเดือนกรกฎาคม ศกนี้
อย่างไรก็ดี ในขั้นนี้คงจะเป็นการยากที่จะคาดคะเน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเด็นการ
ขยายอายุความตกลง การเจรจาเรื่องข้อจำกัดมิให้อิหร่านพัฒนาต้นขีปนาวุธ และ
การยกเลิกมาตรการคว่ำบาตร เพราะไม่อาจทราบได้ว่า คู่เจรจาโดยตรง อันได้แก่
สหรัฐกับอิหร่านได้ตั้งข้อเรียกร้องไปประการใดบ้าง เพราะทั้งคู่จะใช้วิธีเจรจาทางอ้อม
จนบัดนี้ โดยอาศัยนาย Josep Borrell หัวหน้าด้านการต่างประเทศของสหภาพยุโรป
เป็นตัวกลาง

สำหรับรัฐบาลใหม่ในอิสราเอล นั้น ยืนยันท่าทีเดิม โดยไม่เห็นด้วยกับการทำข้อตกลงทำนองเดียวกับฉบับปี 2015 หรือในรูปแบบอื่น แต่ก็ต้องยอมรับว่า สายลับของอิสราเอลได้กระทำการบางอย่าง ซึ่งบางครั้งอาจจะโหดร้ายบ้าง เช่นการลอบสังหารนักวิทยาศาสตร์อิหร่าน อันมีส่วนให้อิหร่านไม่อาจก้าวหน้าในการพัฒนาอาวุธนิวเคลียร์ได้จนบัดนี้ แต่ยังคงต้องระวัง

เมื่อวันจันทร์ที่ 21 มิถุนายน ศกนี้ นายเอบราฮิม ไรซี ซึ่งยังมีได้เข้ารับตำแหน่งอย่างเป็นทางการในเดือนสิงหาคม ศกนี้ ได้เปิดโอกาสให้ผู้สื่อข่าวระหว่างประเทศสัมภาษณ์เขาโดยมีการถ่ายทอดสด และนายเฟร็ด ไพลท์เกิน ผู้สื่อข่าว ซีเอ็นเอ็น มีความเห็นว่า นายไรซีได้ชี้แจงนโยบายต่างประเทศว่า จะมุ่งในเชิงรุกด้วยการดำเนินการตามผลประโยชน์แห่งชาติเหนือสิ่งอื่นใด สำหรับการเจรจาฟื้นความตกลง JCPOA นั้น เขาและอयाโตลลาห์ คาเมเนอีเห็นชอบด้วย โดยให้มีการยกเลิกมาตรการคว่ำบาตรอิหร่านที่จำเป็นเพื่อช่วยการเศรษฐกิจของอิหร่าน แต่ไม่ยินยอมให้นำประเด็นการพัฒนาขีปนาวุธมาเจรจา การพบปะกับประธานาธิบดีไบเดน นั้น อิหร่านไม่เห็นด้วย (นักวิชาการด้านอิหร่านเข้าใจว่า นายไรซีคงจะใช้วิธีว่าไปตาม “Talking points” ที่เจ้าหน้าที่ทำให้ จึงกล่าวไปได้อย่างรวดเร็ว ทั้ง ๆ ที่เป็นเรื่องละเอียดอ่อน) อันที่จริงถ้อยแถลงที่แสดงต่อสาธารณชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเด็นการพบปะพูดคุยกับประธานาธิบดีไบเดน นั้น นายไรซียกขึ้นมาเอง เนื่องจากประธานาธิบดีไบเดนยังมีได้ติดต่อขอพบกับผู้ที่จะเป็นประธานาธิบดี และก็ไม่เคยปรากฏข่าวว่าไบเดนมีดำริที่จะพบกับอิหร่านในขั้นนี้ สิ่งที่เกิดขึ้นจริงได้แก่ความเห็นขั้นต้นของเจ้าหน้าที่สหรัฐคนหนึ่งเกี่ยวกับวิธีการเลือกตั้งประธานาธิบดีคนใหม่ของอิหร่านว่า ดูจะไม่เป็นไปโดย Free และ Fair

Robin Wright ผู้เชี่ยวชาญด้านอิหร่าน มีความเห็นว่า ประวัติดิมของไรซีในการเป็นหัวหน้าอัยการ ซึ่งคุมงานของ Death Commission ด้วย คงจะทำให้เขาอยู่ในฐานะลำบากในทัศนะของไบเดน ในบริบทของสิทธิมนุษยชน ในช่วงหลังจากที่ฟื้นความตกลง JCPOA ได้ราวกลางเดือนสิงหาคม “เนื่องจากไบเดนไม่ได้ผูกพันการฟื้นความตกลงไว้กับการเลือกตั้งในอิหร่าน”

ที่เมือง Mashad ในอิหร่าน เมื่อวันที่ 22 มิถุนายน นายเอบราฮิม ไรซี ผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นประธานาธิบดีคนต่อไปของอิหร่านได้กล่าวคำปราศรัยครั้งแรก ต่อฝูงชนฝ่ายอนุรักษ์นิยมและความแข็งแกร่ง โดยเน้นหนักไปในทางกิจการภายใน แม้จะมีบางส่วนที่เกี่ยวข้องกับการต่างประเทศ ซึ่งเขาย้ำตามแนวเดิม และการยึดถือท่าทีแข็งแกร่งกับสหรัฐ

ในส่วนของ ไรซีย้ำหลักการของนโยบายอันมีใช้เป็นของใหม่สำหรับประเทศต่างๆ ในโลก กล่าวคือการปกป้องเกียรติภูมิและบูรณภาพของความเป็นอิหร่าน โดยเน้นหนักทาง Theocracy ตามแนวทางของอยาโตนลลาห์ คาเมเนอี ด้วยความสนับสนุนจากกองกำลังพิทักษ์การปฏิวัติและ Quds force ซึ่งอดีตผู้บัญชาการที่ทรงอิทธิพลทั่วไปในภูมิภาค คือพลตรีคาสเซ็ม โซไลมานี ที่ถูกประธานาธิบดีทรัมป์สั่งสังหารขณะเดินทางไปถึงท่าอากาศยานกรุงแบกแดดเมื่อวันที่ 3 มกราคม ปี 2020

ในวันที่ 25 มิถุนายน ศกนี้ กระทรวงยุติธรรมสหรัฐได้เปิดเผยรายชื่อเว็บไซต์ซึ่งสืบทราบมาแล้วว่าเป็นสื่อในการแพร่กระจายข่าวปลอมและ Misinformation กว่า 45 เว็บไซต์ที่อิหร่านทำเช่นนั้นมาหลายปีแล้ว แต่ในระยะใกล้เคียงกัน กระทรวงกลาโหมสหรัฐก็ได้สั่งการให้ถอนกองกำลังป้องกันซีปนาวุธระบบต่างๆ ออกจากประเทศต่างๆ ในภูมิภาคตะวันออกกลาง รวมทั้งซาอุดี อาระเบียและอีกหลายแห่ง อันอาจจะมิใช่เป็นคำสั่งใหม่ของไบเดน แต่เป็นไปตามแผนเดิมที่ให้ปรับกำลังในพื้นที่ต่างๆ ตามผลการ Recalibrate ความสัมพันธ์กับตะวันออกกลาง โดยมอบรายละเอียดและสถานที่ให้พลเอกลออยด์ ออสติน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ไปวางแผนปฏิบัติในรายละเอียดตามความเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ด้านความมั่นคงในพื้นที่ต่างๆ หากเป็นดังนี้ก็เป็นภาคปฏิบัติตามการแถลงนโยบายต่างประเทศของไบเดนครั้งแรก ที่ทำการของกระทรวงการต่างประเทศเมื่อวันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2021 และจะแสดงถึงการบริหารงานทั้งภายนอกและภายในที่เป็นระบบ ต่างจากการกระทำในสมัยทรัมป์อย่างยิ่ง

ก่อนรุ่งเช้าของวันจันทร์ที่ 28 มิถุนายน ศกนี้ฝูงบินสหรัฐ อันประกอบด้วย F-15s และ F-16s ได้ใช้ระเบิดชนิดนำวิถีโดยสัญญาณจากดาวเทียมเพื่อความแม่นยำในการโจมตีเป้าหมาย 2 แห่งในบริเวณชายแดนของซีเรียและ 1 แห่งในชายแดนของอิรัก ในขณะที่สื่อสารโดยตรงไปยังนาย Antony Blinken รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐซึ่งขณะนั้นอยู่ที่กรุงโรม และอดีตนายกรัฐมนตรีจอห์น เคอร์บี้ โฆษกกระทรวงกลาโหม ที่กระทรวงฯ

Syrian Observatory for Human Rights ซึ่งมีสำนักงานใหญ่อยู่ในสหราชอาณาจักร ให้ข่าวว่า ฝ่ายกองกำลังติดอาวุธใกล้กับ Albu Kamal ในพรมแดนซีเรีย เสียชีวิต 7 ราย ฝ่ายอิรักแถลงว่า กองกำลัง PMF เสียชีวิต 1 คน และกล่าวว่ากองกำลังที่ว่าเป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยสหรัฐในการปราบปรามไอซิส แต่รัฐมนตรีบลิเนนกลับให้ข่าวว่ากองกำลังที่ถูกโจมตีได้ใช้โดรนในการโจมตีสนามบินของสหรัฐและพันธมิตรที่เออร์บิลในอิรักเมื่อเดือนเมษายน ศกนี้ ส่วนเคอร์บี้แถลงว่าการโจมตีมีเป้าหมายจำเพาะเจาะจงเพื่อป้องกันการโจมตีด้วยโดรน อันเป็น defensive precision air strike ที่เข้าใจว่าเป็นกองกำลังติดอาวุธซึ่งได้รับความสนับสนุนจากอิหร่าน

ตามรายงานจาก ซีเอ็นเอ็น ในวันที่ 29 มิถุนายน กองกำลังติดอาวุธในบริเวณ Deir Azores ในซีเรียได้โจมตีที่ตั้งทหารสหรัฐและพันธมิตรเป็นการตอบโต้สหรัฐในเวลาหลังจากการโจมตีของสหรัฐหลายชั่วโมง

การโจมตีทางอากาศของสหรัฐเมื่อก่อนรุ่งเช้าของวันจันทร์ นับเป็นการใช้กำลังครั้งที่ 2 โดยรัฐบาลไบเดน โดยครั้งที่ 1 และครั้งแรกเพื่อเป็นการตอบโต้การโจมตีโดยกองกำลังติดอาวุธซึ่งเชื่อว่าจะได้รับความสนับสนุนจากอิหร่านเมื่อวันที่ 28 กุมภาพันธ์ ต่อมาในวันอังคารที่ 2 มีนาคม กองกำลังติดอาวุธซึ่งยังไม่แน่ชัดว่าอิหร่านอยู่เบื้องหลังหรือไม่ ได้ยิงจรวดเข้าไปที่ฐานทัพ อัล อะซาด นายบลิเนนต้องการให้สืบสวนให้แน่ชัดว่าใครทำ และไม่ได้มีการตอบโต้แต่อย่างใด ซึ่งในรายงาน ข้าพเจ้าให้ความเห็นว่า “เป็นการตัดสินใจที่รอบคอบ”

สำหรับการโจมตีตอบโต้ครั้งที่ 2 เมื่อวานนี้ อันอาจเห็นได้ว่าเป็นการทดสอบท่าทีของอิหร่านภายหลังจากที่ได้เลือกฝ่ายหัวรุนแรงมาเป็นผู้นำฝ่ายบริหาร นั้น ควรพิจารณาถ้อยแถลงของนาย Saeed Khatibzadeh โฆษกกระทรวงการต่างประเทศอิหร่าน ดังนี้ “The US may be destroying security in the Middle East and should refrain from taking emotional steps, escalating crises and tensions, and multiplying problems for people in the region.” ซึ่งมีได้แสดงความรุนแรงและแข็งกร้าวตามที่คาดหมาย กับยังอาจเป็นไปได้ในทางเดือนสติด้วยว่า ในช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อเช่นขณะนี้ อย่าใช้ “อารมณ์” ในการเพิ่มเติมปัญหา กับพึงดูคล้ายกับไม่ต้องการให้เสียโอกาสในการที่จะฟื้นความตกลง JCPOA และยกเลิกมาตรการคว่ำบาตรที่คณะมนตรีได้แยกแยะให้ผู้แทนอิหร่านทราบแล้วว่า ประเด็นโดยยกเลิกได้ และประเด็นใดไม่เกี่ยวกับความตกลงเลย เช่นข้อกล่าวหาของนายทรัมป์และสมาชิกพรรครีพับลิกันว่า อิหร่านเป็น State-sponsored international terrorism อันไม่มีมูลความจริง ดังที่ข้าพเจ้าได้เคยยกมาเป็นตัวอย่างในประมวลฯ เมื่อเดือนก่อนนี้

ตามรายงานบนหน้า 1 ของหนังสือพิมพ์ “มติชน” รายงานฉบับวันที่ 24 มิถุนายน 2564 กับรายงานการสัมมนาในหน้าใน มีการกล่าวถึงโครงการที่จะเชื่อมทะเลอันดามันกับอ่าวไทย (อีก) โดยการใช้แลนด์บริดจ์ และการสร้างท่าเรือน้ำลึกแบบ “อัจฉริยะ” นั้น ในฐานะที่ได้รายงานแผนการของรัสเซียภายใต้ประธานาธิบดีวลาดิมีร์ ปูตินที่กำลังเร่งพัฒนาเส้นทางน้ำสายเหนือหรือ Northern Sea Route เพื่อวัตถุประสงค์ (ของปูติน) ทางยุทธศาสตร์และทางเป็นเส้นทางเดินเรือระหว่างเอเชียกับยุโรปอันจะใช้เวลาน้อยกว่าทางคลองสุเอซถึงประมาณกว่าครึ่งหนึ่ง ซึ่งได้แนะนำให้ฝ่ายไทยที่สนใจจะสร้างคลองเชื่อมโงสองฝั่งทะเลพิจารณา นั้น ขอตั้งข้อสังเกตส่วนตัวตามมูลฐานข่าวจากหนังสือพิมพ์บางประการดังนี้

1. แนวคิดที่จะสร้างเส้นทางเชื่อมโยงในภาคใต้ของไทยมีมาแล้วเป็นศตวรรษ ความเห็นของฝ่ายที่สนใจมีหลากหลาย ทั้งเห็นด้วยและไม่เห็นด้วย บางฝ่ายไม่เห็นด้วย เพราะเกรงจะมีผลกระทบด้านความมั่นคงแห่งชาติ ซึ่งไปไกลมากเมื่อเกิดความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ บางคนเกรงว่า คลองดังกล่าวจะนำไปสู่การแบ่งแยกประเทศ ส่วนที่เห็นว่าควรสร้างบางคน ประเมินว่า ประโยชน์ประการหนึ่งย่อมได้แก่การช่วยให้เรือของราชนาวีไทยสามารถไปปฏิบัติภารกิจได้คล่องตัวขึ้นแทนที่จะต้องเดินทางอ้อมไปทาง สิงคโปร์หรือช่องแคบมาลัคกา
2. ที่ตั้งของไทยที่น่าจะเป็นศูนย์กลางของการคมนาคมระหว่างประเทศหรือ Hub นั้น เป็นอยู่บ้างแล้ว และถ้าจะว่าไป ไทยโชคดีในหลายๆ ประการ รวมทั้งด้านความปลอดภัยจากภัยพิบัติทางธรรมชาติ สายการบินระหว่างประเทศในอดีตจนเมื่อเร็ว ๆ นี้เลือกกรุงเทพฯ เป็นทางผ่านไป-มาเป็นจำนวนมาก แต่สิงคโปร์กำลังกลายเป็นศูนย์กลางที่สำคัญไม่น้อยและจะยิ่งเป็นที่ใฝ่หาของนักเดินทางระหว่างประเทศมากขึ้นเป็นลำดับ ด้วยเหตุปัจจัยที่ขอละเว้นไม่แจกแจงรายละเอียดในที่นี้
3. เกี่ยวกับเส้นทางเดินเรือ นั้น ได้เคยหารือกับนายทหารเรือชั้นผู้ใหญ่ถึงระดับผู้บัญชาการทหารเรือมาบ้างแล้วเมื่อข้าพเจ้าเป็นที่ปรึกษารอง นายกรัฐมนตรี ระดับน้ำของทะเลอันดามันกับฝั่งอ่าวไทย นั้น ไม่เท่ากัน (อันที่จริง คลองปานามาก็ต้องมีเครื่องยกเรือและระบบลือคมานานแล้ว ไม่น่าจะเกินความสามารถของมนุษย์ในยุคปัจจุบันที่จะแก้ปัญหาทำนองนี้) และอาจจะเพราะเหตุนี้ คุณสมัคร สุนทรเวชซึ่งเป็นคนรุ่นเดียวกับข้าพเจ้า จึงได้เสนอแนวคิดของแลนด์บริดจ์ขึ้นมาสมัยที่เป็นรัฐมนตรีคมนาคมในรัฐบาลพลเอกเปรมฯ อันเป็นวิธีหนึ่งในหมวดที่สหประชาชาติจัดไว้ใน “Multi-modal Transport” และแนวคิดนี้ก็ดูเหมือนจะเป็นเช่นแผนการล่าสุด แต่ต่างกันสาระสำคัญมาก เพราะล่าสุดเข้าใจว่าจะมีการสร้างท่าเรือน้ำลึกที่ทั้งสองฝั่ง อ่านตามรายงานหมายถึงผู้ขนส่งจะต้องใช้ท่าเรือทั้งสองด้านเท่าที่เข้าใจเพราะข้าพเจ้าเคยเป็นกงสุลใหญ่ ณ เมืองฮ่องกงสมัยยังเป็น

Crown Colony ของสหราชอาณาจักร ซึ่งเรือขนาดใหญ่ไปที่นั่นได้ ส่วนที่จะขนสินค้าไปประเทศไทย นั้น เขาจะขนถ่ายสินค้าลงเรือเล็กหรือ Feeder line เพื่อไปท่าเรือในไทย อ่านเท่านี้คงพอเข้าใจแล้วว่าประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการคมนาคมทางน้ำแค่นั้น

4. สำหรับทางอากาศในส่วนที่เกี่ยวกับการลงทุน นั้น ข้าพเจ้าได้เคยสอบถามว่าทำไมบริษัทระดับโลกเช่น General Electric จึงไปตั้งบริษัทสาขาที่มาเลเซีย ทั้ง ๆ ที่กรุงเทพฯ ควรจะเหมาะที่จะมาตั้งที่นี่เพราะในช่วงนั้น G.E. มีโรงงานผลิตชิ้นส่วนสำคัญคือ Reverse Thrust สำหรับเครื่องยนต์เครื่องบินไอพ่นขนาดใหญ่ในประเทศไทยอยู่แล้ว คำชี้แจงของเขามีรายละเอียดอยู่มาก ขอสรุปประเด็นใหญ่ว่าอยู่ที่ความสะดวกของท่าอากาศยานอันพร้อมมูลในทางต่าง ๆ ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิยังมีความสะดวกเต็มที่ไม่เพียงพอเมื่อปี 2562 เอกอัครราชทูต Leonard Unger ของสหรัฐได้มาเจรจากับท่านรัฐมนตรีถนัด คอมันตร์เกี่ยวกับความช่วยเหลือทางการศึกษาความเป็นไปได้หรือ Feasibility Studies ที่สหรัฐจะให้ความช่วยเหลือแก่ไทย โดยข้าพเจ้าในขณะนั้นต้องทำหน้าที่เป็นคนบันทึกการเจรจา โครงการหนึ่งที่จะต้องคัดเลือกได้แก่ความเหมาะสมที่จะขยายและปรับปรุงท่าอากาศยานดอนเมือง หรือการก่อสร้างแห่งใหม่ที่ “หนองงูเห่า” ในสมุทรปราการ อีกหลายปีต่อมา ความโน้มเอียงที่จะไปยังท่าอากาศยานหนองงูเห่าซึ่งบัดนี้มีชื่อว่า “สุวรรณภูมิ” ได้เปลี่ยนไปเปลี่ยนมา จากข้าพเจ้าเริ่มเป็นเลขานุการโทจนมาเสร็จเพื่อเริ่มใช้การหลังจากที่ข้าพเจ้าเกษียณแล้ว รวมเวลาหลายสิบปี ในขณะที่ท่าอากาศยานซางกิในสิงคโปร์ นั้น พอนายกรัฐมนตรี ลี กวน ยู ซึ่งเป็นผู้มีวิสัยทัศน์กว้างไกลสั่งการให้ผู้เกี่ยวข้องทำโครงการขณะท่านกำลังจะเดินทางไปละตินอเมริกา แผนงานไปถึงท่านในเครื่องบิน ซึ่งท่านตรวจดูอย่างละเอียดแล้ว เห็นชอบด้วยและอนุมัติให้ดำเนินการได้ “จากภายในเครื่องบินโดยสารของท่าน” ไม่ทราบว่าเป็นบัดนี้สิงคโปร์มีที่ “ซางกิ” แล้วและสิ่งอำนวยความสะดวกที่ท่าอากาศยานได้สอดคล้องกับการสร้างเมืองใหม่ในสิงคโปร์เพื่อให้เป็นป่าในดึก อาคารในเมืองอย่างได้ผลเพียงใด ทั้ง ๆ ที่

สิงคโปร์ต้องเผชิญกับโรคระบาดโคโรนาไวรัส 2019 และเชื้อกลายพันธุ์ในระดับที่มากกว่าเมืองไทย แต่เรามีปัจจัยใดบ้างที่ทำให้เราสร้างความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ การเงิน/การคลังและเทคโนโลยีได้ในขั้นที่ไม่ด้อยกว่าไทยในส่วนเทียบจนถึงวันนี้ แม้ในขั้นต้น ข้าพเจ้าพบสถาปนิกและนักออกแบบตกแต่งภายในชาวไทยที่ไปใช้วิชาชีพในสิงคโปร์หลายต่อหลายคน บางทีการอ้างถึงลี กวน ยู อาจจะเป็นกรณีพิเศษ เพราะจากการค้นคว้าของข้าพเจ้า เต็ง เสี่ยว ผิง ก็ได้ปรึกษาหารือกับลี้บ่อยครั้งก่อนที่จะนำความ “ทันสมัย” ไปสู่ประเทศจีน จนบัดนี้ได้กลายเป็นอำนาจทางเศรษฐกิจอันดับ 2 ของโลก รองจากสหรัฐอเมริกา แต่จะเป็นมหาอำนาจทางเศรษฐกิจอันดับหนึ่งของโลกในปี 2049 ได้หรือไม่ ข้าพเจ้าขอผลัดไปวิเคราะห์ในเดือนต่อ ๆ ไป เพราะฉบับนี้จะยาวมากเป็นพิเศษหากในที่สุดจะเต็มภาคผนวกอันว่าด้วย New Atlantic Charter, CARBIS BAY G7 SUMMIT COMMUNIQUE, NATO; Brussels Summit Communique and EU-US Summit Statement: “Towards a renewed ‘Transatlantic partnership”

5. หากจะสร้างเส้นทางเชื่อมต่อในภาคใต้ ทางเลือกที่จะสร้างคลองย่อมได้เปรียบกว่าการสร้างแลนด์บริดจ์ ตามความเป็นจริงที่ว่า ไทยยังมีจุดหมายปลายทางของการขนส่งสินค้าระหว่างประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้กับประเทศทางตะวันตกของไทย สายการเดินเรือคงจะไม่สะดวกที่จะใช้เส้นทางมาถึงท่าเรือน้ำลึกฝั่งหนึ่ง เพื่อขนส่งสินค้าสำหรับประเทศไทย แล้วขนถ่ายสินค้าไปทางบก (จะโดยรถขนส่งหรือทางรถไฟก็ตาม) ส่วนที่เหลือจะต้องไปรับการขนส่งโดยเรืออีกลำหนึ่งเพื่อไปยังปลายทาง ต้องไม่ลืมว่าเรือ “Ever Given” ของสายการเดินเรือ EVER GREEN พร้อมด้วยคอนเทนเนอร์หนัก 18,300 ตันที่ประสบปัญหาในคลองสุเอซและแม้จะแก้ปัญหาการเกยตื้นได้แล้ว ก็ยังมีได้ส่งสินค้าทั้งหมดต่อไปได้ เนื่องจากเพิ่งตกลงด้านเงินค่าปรับกับอียิปต์ได้เมื่อ 2 วันมานี้ ค่าเสียหาย ค่าปรับ และค่าใช้จ่ายที่จะต้องจ่ายให้อียิปต์และฝ่ายต่างๆ รวมแล้วนับแสนล้านบาท+เพราะต้องชดเชยฝ่ายที่รอรับสินค้าซึ่งยังค้างคั่งอยู่บนเรือซึ่งมีระวางขนน้ำหนักกว่าสองแสน

ตันในจำนวนที่ไม่อาจจะทราบได้ในขณะนี้ เนื่องจากในระหว่างที่เรือยังเกย
ตื้นอยู่ เรือสินค้านี้สามารถน้อยกว่าลำต้องลอยลำอยู่ที่ทางเข้า-ออกคลอง
อุประนครนี้เป็นจังหวะที่ทำให้รัสเซียเสนอทางเลือกในอนาคตโดยทาง
Northern Sea Route ที่อาจจะใช้เวลาน้อยกว่า ก็อาจไม่สะดวกเต็มที่ตามกฎหมาย
ควบคุมการเข้า-ออกคลองและผ่านฐานทัพนานาชาติของรัสเซียที่ปูติน
กำหนดไว้ รายละเอียดทั้งหมดปรากฏอยู่พร้อมแผนที่ในประมวลฯ ฉบับ
เดือนเมษายน 2564 (2021) หรือใน อี-บุ๊กทางเว็บไซต์ของกระทรวง
ต่างประเทศ ในหมวด “ศูนย์ข่าว”

6. กล่าวโดยสรุป การขุดคลองเชื่อมสองท้องน้ำ ณ จุดที่จะยังประโยชน์ต่อการ
เศรษฐกิจมากที่สุด และรีบดำเนินการในโอกาสแรก ย่อมได้เปรียบต่อ
ประเทศไทยอย่างมาก ค่าใช้จ่ายจะไม่สูงเกินความสามารถของไทย เนื่อง
ด้วยเทคโนโลยีปัจจุบันก้าวหน้าไปมาก และเรายังได้ค่าใช้จ่ายเป็นจำนวน
ไม่น้อยตลอดไป ไม่แต่เท่านั้น สหรัฐฯยังจะสนับสนุนในทางต่างๆ ด้วย
เพราะมีประโยชน์ทางยุทธศาสตร์ในหลายมิติ โดยจะไม่เป็นการชักศึกเข้า
บ้าน แม้จะอำนวยความสะดวกจากมุมมองของภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก ในขณะที่จีน
จะไม่ถือว่าตนจะเสียเปรียบในทางต่างๆ หากเดินแต่ให้เป็นตามวิสัยทัศน์
อันกว้างไกล

เพราะเวลาน้อย จึงขอให้ข้อสังเกตเพิ่มเติมในฉบับเดือนต่อไป เพราะต่อไปนี้จะขอนำเอกสารสำคัญของการประชุมระดับสุดยอดเพื่อเป็นเอกสารอ้างอิงทางประวัติศาสตร์ โดยเป็นภาคผนวกของประมวลรายงานและวิเคราะห์ข่าวระหว่างประเทศ เดือนมิถุนายน 2564 (2021) ดังนี้ (1) Carbis Bay G7 Summit Communiqué (2) NATO Brussels Summit Communiqué (3) EU-US Summit Statement: “Towards a renewed Transatlantic partnership”.

ดร. มนัสพาสน์ ชูโต

ประธานคณะกรรมการปรับปรุงแนวทางการประชาสัมพันธ์
และการดำเนินงานด้านสารนิเทศของกระทรวงการต่างประเทศ

CARBIS BAY G7 SUMMIT COMMUNIQUÉ

JUNE 13, 2021

We, the leaders of the Group of Seven, met in Cornwall on 11-13 June 2021 determined to beat COVID-19 and build back better. We remembered everyone who has been lost to the pandemic and paid tribute to those still striving to overcome it. Inspired by their example of collaboration and determination, we gathered united by the principle that brought us together originally, that shared beliefs and shared responsibilities are the bedrock of leadership and prosperity. Guided by this, our enduring ideals as free open societies and democracies, and by our commitment to multilateralism, we have agreed a shared G7 agenda for global action to:

- End the pandemic and prepare for the future by driving an intensified international effort, starting immediately, to vaccinate the world by getting as many safe vaccines to as many people as possible as fast as possible. Total G7 commitments since the start of the pandemic provide for a total of over two billion vaccine doses, with the commitments since we last met in February 2021, including here in Carbis Bay, providing for one billion doses over the next year. At the same time we will create the appropriate frameworks to strengthen our collective defences against threats to global health by: increasing and coordinating on global manufacturing capacity on all continents; improving early warning systems; and support science in a mission to shorten the cycle for the development of safe and effective vaccines, treatments and tests from 300 to 100 days.
- Reinvigorate our economies by advancing recovery plans that build on the \$12 trillion of support we have put in place during the pandemic. We will continue to support our economies for as long as is necessary, shifting the focus of our support from crisis response to promoting growth into the future, with plans that create jobs, invest in infrastructure, drive innovation, support people, and level up so that no place or person, irrespective of age, ethnicity or gender is left behind. This has not been the case with past global crises, and we are determined that this time it will be different.

- Secure our future prosperity by championing freer, fairer trade within a reformed trading system, a more resilient global economy, and a fairer global tax system that reverses the race to the bottom. We will collaborate to ensure future frontiers of the global economy and society, from cyber space to outer space, increase the prosperity and wellbeing of all people while upholding our values as open societies. We are convinced of the potential of technological transformation for the common good in accordance with our shared values.
- Protect our planet by supporting a green revolution that creates jobs, cuts emissions and seeks to limit the rise in global temperatures to 1.5 degrees. We commit to net zero no later than 2050, halving our collective emissions over the two decades to 2030, increasing and improving climate finance to 2025; and to conserve or protect at least 30 percent of our land and oceans by 2030. We acknowledge our duty to safeguard the planet for future generations.
- Strengthen our partnerships with others around the world. We will develop a new partnership to build back better for the world, through a step change in our approach to investment for infrastructure, including through an initiative for clean and green growth. We are resolved to deepen our current partnership to a new deal with Africa, including by magnifying support from the International Monetary Fund for countries most in need to support our aim to reach a total global ambition of \$100 billion.
- Embrace our values as an enduring foundation for success in an ever changing world. We will harness the power of democracy, freedom, equality, the rule of law and respect for human rights to answer the biggest questions and overcome the greatest challenges. We will do this in a way that values the individual and promotes equality, especially gender equality, including by supporting a target to get 40 million more girls into education and with at least \$2¾ billion for the Global Partnership for Education.

We shall seek to advance this open agenda in collaboration with other countries and within the multilateral rules-based system. In particular, we look forward to working alongside our G20 partners and with all relevant International Organisations to secure a cleaner, greener, freer, fairer and safer future for our people and planet.

INTRODUCTION

1. We, the Leaders of the Group of Seven, met together in Cornwall, United Kingdom on 11-

13 June 2021 at a critical juncture for our people and planet.

2. We acknowledge the ongoing impacts of COVID-19 in our own societies and around the world, and that those impacts have not been felt evenly. We remember all those who have died as a result of the pandemic and pay tribute to all those continuing to work to overcome the virus.

3. United as open societies and economies and guided by our shared values of democracy, freedom, equality, the rule of law and respect for human rights, we commit to beating COVID-19 everywhere and building back better for all. We are firmly convinced that these values remain the best foundation for the social and economic advancement of all humanity. We affirm that by investing in our people, tackling inequalities, including gender inequality, promoting dignity and championing freedoms, we will release innovation capable of tackling the great challenges of our time.

4. Our agenda for global action is built on our commitment to international cooperation, multilateralism and an open, resilient, rules-based world order. As democratic societies we support global institutions in their efforts to protect human rights, respect the rule of law, advance gender equality, manage tensions between states, address conflict, instability and climate change, and share prosperity through trade and investment. That open and resilient international order is in turn the best guarantor of security and prosperity for our own citizens.

5. We were joined in Cornwall by the Leaders of Australia, India, the Republic of Korea and South Africa, with whom we have agreed a shared statement on the value and role of open societies. We will continue to work together with these and all our partners in tackling global challenges. We reaffirm our commitment to multilateralism and to working with the G20, UN and wider multilateral system to deliver a strong, sustainable, resilient and inclusive recovery.

HEALTH

6. Our immediate focus is beating COVID-19 and we set a collective goal of ending the pandemic in 2022. The COVID-19 pandemic is not under control anywhere until it is under

control everywhere. In an interconnected world global health and health security threats respect no borders. We therefore commit both to strengthen global action now to fight COVID-19, and to take further tangible steps to improve our collective defences against future threats and to bolster global health and health security. This includes strengthening the World Health Organization (WHO) and supporting it in its leading and coordinating role in the global health system.

7. We recognise that the pandemic has left no one untouched, impacting not only physical health but also mental health and social wellbeing. We pay tribute to the extraordinary efforts of first responders, health workers, paid and unpaid care workers, scientists, and manufacturers who have developed and deployed COVID-19 medical tools at a pace few thought possible, opening up a path out of the pandemic. At the same time, we recognise that we have a long way to go to achieve global equitable access to these medical tools, and to manage the risks from new COVID-19 variants which have the potential to reverse our progress.

8. Recognising that ending the pandemic in 2022 will require vaccinating at least 60 per cent of the global population, we will intensify our action to save lives. Our international priority is to accelerate the rollout of safe and effective, accessible and affordable vaccines for the poorest countries, noting the role of extensive immunisation as a global public good. We reiterate our endorsement of the G20 Rome Declaration and the statement agreed by our Foreign and Development Ministers on equitable access. We will work together and with others, leveraging the full spectrum of the capability and capacity we can each deploy to support the global vaccination effort, through finance for and sharing of doses, science, ensuring accessibility through voluntary licensing, manufacturing and ensuring availability through exports, opening supply chains, and supporting final mile delivery.

9. We reaffirm our support for the ACT-A and its COVAX Facility as the primary route for providing vaccines to the poorest countries. Since the start of the pandemic, we have committed \$8.6 billion to the vaccines pillar of ACT-A to finance the procurement of vaccines, including \$1.9 billion since we last met in February. This provides for the equivalent of over one billion doses. We welcome the recent successful COVAX Summit co-hosted by Japan and Gavi which mobilised financing pledges exceeding the COVAX AMC

target. Recognising the urgent need to speed up delivery of doses, we are committing to share at least 870 million doses directly over the next year. We will make these doses available as soon as possible and aim to deliver at least half by the end of 2021 primarily channelled through COVAX towards those in greatest need. Taken together, the dose equivalent of our financial contributions and our direct dose sharing mean that the G7's commitments since the start of the pandemic provide for a total of over two billion vaccine doses. The commitments since we last met in February 2021 including here in Carbis Bay provide for one billion doses over the next year. We will work together with the private sector, the G20 and other countries to increase this contribution over the months to come.

10. These commitments build on our wider contributions to the global vaccination effort. These include exports from domestic production, with at least 700 million doses exported or to be exported this year, of which almost half have gone or will go to non-G7 countries, with a commitment to continue exporting in significant proportions; and the promotion of voluntary licensing and not-for-profit global production, which has so far accounted for over 95 per cent of the COVAX supply.

11. We reaffirm our support for all pillars of the ACT-A across, treatments, tests and strengthening public health systems as well as vaccines. As the G7, since our meeting in February, we have committed over \$2 billion in total to the ACT-Accelerator (including vaccines), taking our collective commitment since the start of the pandemic to over \$10 billion. We support discussions regarding the extension of the ACT-A mandate into 2022, noting the planned comprehensive review to optimise its effectiveness and accountability. Efforts on this scale require close monitoring of progress made by ACT-A with reliable, transparent, up-to-date and clear information on procurement and delivery to both donor and recipient countries in close partnership with regional organisations. Progress should be reported to the G20 in Rome.

12. In support of achieving our goal, we commit to an end-to-end approach to boost supply of COVID-19 tools, including vaccines, raw materials, tests, therapeutics, and personal protective equipment (PPE), through more production in more places to sustain a global supply network for this pandemic and the next. This will be based on the principles of open trade and transparency, including through terminating unnecessary trade restrictive measures

and supporting open, diversified, secure and resilient supply chains. It will be backed up by a practical and pragmatic approach to breaking down bottlenecks that are holding back the efficient use of current production capacity, as well as promoting partnerships to increase capacity further. To this end, we will support the ACT-A Facilitation Council Working Group together with the World Health Organisation (WHO), the World Trade Organisation (WTO), Coalition for Epidemic Preparedness Innovations (CEPI), Gavi, UNICEF and other partners such as the Medicines Patent Pool and the private sector, to coordinate a global vaccine supply network to optimise manufacturing capacities for safe and effective vaccines and other pandemic tools, and to share information about supply chains. Emphasising the need for equitable access to COVID-19 vaccines, we will support manufacturing in low income countries and, noting the importance of intellectual property in this regard, we will engage constructively with discussions at the WTO on the role of intellectual property, including by working consistently within the TRIPS agreement and the 2001 Doha Declaration on the TRIPS agreement and Public Health. We note the positive impact that voluntary licensing and technology transfer on mutually agreed terms have already made to increasing global supply. We note the positive impact that voluntary licensing and technology transfer on mutually agreed terms have already made to increasing global supply. We will explore all options to ensure affordable and accessible COVID-19 tools for the poorest countries, including non-profit production, tiered and transparent pricing, and sharing by manufacturers of a proportion of production with COVAX, noting the previous precedent of the 10 per cent target in relation to influenza. We support efforts to accelerate manufacturing capacities of COVID-19 tools on all continents, encouraging new partnerships based on voluntary licensing and technology transfer on mutually agreed terms and in particular will strive to support African efforts to establish regional manufacturing hubs. We will continue to work with partners, regional organisations and recipient countries, including through COVAX, to boost country-readiness, and will maintain our efforts to support vaccine confidence.

13. To get and stay ahead of the virus, we commit to continue our investment in cutting edge research and innovation, seeking to ensure that global vaccines remain effective against variants of concern, and that effective tests and treatments are available. To this end, we will boost global surveillance and genomic sequencing and swift information sharing needed to enable the rapid detection to combat the virus and its emerging variants. G7 countries should

extend every effort to achieve, wherever possible, a level of genomic sequencing of at least 10 per cent of all new positive COVID-19 samples during the pandemic phase and share genomic sequencing information with existing global databases.

14. Alongside the above, we will continue and enhance our commitments to support fragile countries in dealing with the pandemic and other health challenges. This includes supporting ACT-A partners such as The Global Fund and Unitaid which have played a crucial role in delivering lifesaving medical and other supplies, including oxygen, tests, therapeutics and PPE, and assisting countries together with WHO to strengthen their health systems, build capacity, manage outbreaks and prevent disease spread. We call on the World Bank Group and the other Multilateral Development Banks (MDBs) to increase the speed of their financial support, and will continue to support ACT-A in this regard.

15. Alongside responding to the current pandemic, we must act now to strengthen the global health and health security system to be better prepared for future pandemics and to tackle long standing global health threats, including Antimicrobial Resistance. We welcome the Rome Declaration, the measures set out within the ‘Strengthening WHO preparedness for and response to health emergencies’ Resolution as adopted at the 74th World Health Assembly, acknowledge the bold recommendations of the Independent Panel for Pandemic Preparedness and Response (IPPPR), and the work of the International Health Regulations Review Committee (IHR Review Committee) and Independent Oversight and Advisory Committee (IOAC). We look forward to continuing to work with the G20, UN, WHO, WTO and other relevant international organisations, in accordance with their mandates and rules for decision making, to make progress in the swift implementation of recommendations, and to seek the necessary multilateral action, including exploring the potential value of a treaty. We look forward to the special session on pandemic preparedness in the Autumn, as agreed at the World Health Assembly.

16. As G7 countries, we acknowledge our particular role and responsibilities in international efforts to strengthen the global health system, and commit to harnessing our unique strengths to support this. We endorse the G7 Carbis Bay Health Declaration and the G7 Health Ministers’ Communique, and the concrete actions outlined to ensure all countries are better

equipped to prevent, detect, respond to and recover from health crises including in alignment with the International Health Regulations (IHR). We place particular emphasis on:

- Improving integration, by strengthening a “One Health” approach across all aspects of pandemic prevention and preparedness, recognising the critical links between human and animal health and the environment.
- Strengthening transparency and accountability, including reiterating our commitment to the full implementation of, and improved compliance with, the International Health Regulations 2005. This includes investigating, reporting and responding to outbreaks of unknown origin. We also call for a timely, transparent, expert-led, and science-based WHO-convened Phase 2 COVID-19 Origins study including, as recommended by the experts’ report, in China.
- Improving the speed of response by developing global protocols which trigger collective action in the event of a future pandemic.
- Ensuring fairness, inclusion and equity, including the empowerment and leadership of women and minorities in the health and care sectors, and addressing the links between health crises and wider social determinants of health such as poverty and structural inequalities, and leaving no one behind by advancing the achievement of Universal Health Coverage.
- Increasing the resilience of global health systems to deal with outbreaks of emerging and enduring pathogens, including by investing in the health and care workforce worldwide to build capacity and keep health care workers safe.
- Strengthening financing models to support longer-term preparedness, sustainable global health and health security, in particular but not limited to the WHO. We will explore options for building consensus this year, around sustainable global health and health security financing, supported by robust financial reporting, increased and defined accountability, and oversight. We ask our Finance Ministers to work with others, the G20 and its High Level Independent Panel (HLIP) to make progress in this regard. We will explore options to strengthen global accountability, tracking and allocation of global health security financing, including the IPPPR recommendation toward a Global Health Threats Council.

17. The G7 has a leading role to play in deploying our collective scientific capabilities as part of an enhanced global health response. Data can play a transformative role in supporting

effective early warning and rapid response to health crises. We therefore need to improve the quality and coverage of international, regional and national pathogen surveillance to enable us to gather, share and analyse data to identify new variants in our fight against the current pandemic, and to detect and monitor future pathogens with pandemic potential. We support the establishment of the international pathogen surveillance network – a global pandemic radar – and welcome the WHO’s commitment to work with experts and countries to help achieve this, based on a common framework, including standards and rules for sharing data, that builds on existing detection systems such as the influenza and polio programmes but with greater capacity for genomic sequencing and broader in coverage. We note the report to the Presidency on pathogen surveillance by Sir Jeremy Farrar. To this end we welcome the WHO’s Global Hub for Pandemic and Epidemic Intelligence, as well as additional centres as part of this network. This will also need to be supported by capability building at the regional level, thereby increasing global sequencing and pathogen surveillance capacities across the world. We ask that the WHO reports back to Leaders on the progress of the network by the end of this year as part of the G20 process.

18. It is essential that we maintain and build upon the extraordinary innovation, scientific power, and collaboration that we have seen in the response to this pandemic, including the development of COVID-19 vaccines in just over 300 days. As G7 members we have a particular role to play in seeking to make safe and effective diagnostics, therapeutics and vaccines even more quickly available in the future. Recognising the unpredictable nature of future health emergencies, in the event of a future pandemic we will seek to create an adequate framework to have safe and effective vaccines, therapeutics and diagnostics available within 100 days, consistent with our core principles around trade and transparency of equitable access, and high regulatory standards. We thank the UK’s Chief Scientific Adviser and his G7 counterparts, the international organisations, industry representatives and expert advisers involved in the partnership on pandemic preparedness convened by the UK Presidency and note their practical proposals. We welcome the 100 Days Mission, and recognise that this will require continued, concerted collaboration between the public and private sectors, and the leadership of international health organisations, to make what has been exceptional during this crisis become routine in the future. We invite G7 Chief Scientific Advisers or equivalents to review progress and report to Leaders before the end of the year.

ECONOMIC RECOVERY AND JOBS

19. Our plans for the recovery from COVID-19 need to put us on a path to strong, sustainable, balanced, inclusive and resilient growth by not only addressing the immediate challenges arising from the pandemic, but also the long-term shifts in the global economy and society, including demographic, technological, and environmental trends, and inequalities between and within countries, many of which have been magnified by the COVID-19 pandemic. Recognising the interconnected nature of these global challenges, we are taking an integrated approach to our shared commitments.

20. To mitigate the impact of the pandemic, we have provided unprecedented support to citizens and businesses, including to retain jobs and support incomes and keep businesses afloat, totalling over \$12 trillion including fiscal support and liquidity measures. We will continue to support our economies for as long as is necessary, shifting the focus of our support from crisis response to promoting strong, resilient, sustainable, balanced and inclusive growth into the future. Once the recovery is firmly established, we need to ensure the long-term sustainability of public finances to enable us to respond to future crises and address longer-term structural challenges, including for the benefit of future generations.

21. We share key priorities including protecting, supporting and creating decent jobs, and investing in quality infrastructure, innovation, training and skills and addressing inequalities. We will continue to exchange ideas and share best practices to ensure we learn from each other and update our approaches through different phases of the recovery. We thank Lord Nick Stern for his paper on “G7 leadership for sustainable, resilient and inclusive economic recovery and growth” as commissioned by the UK G7 Presidency. At the heart of our agenda for economic growth and recovery is a green and digital transformation that will increase productivity, create new decent and quality jobs, cut greenhouse gas emissions, improve our resilience, and protect people and the planet as we aim for net zero by 2050.

22. We need a tax system that is fair across the world. We endorse the historic commitment made by the G7 on 5 June. We will now continue the discussion to reach consensus on a global agreement on an equitable solution on the allocation of taxing rights and an ambitious

global minimum tax of at least 15 per cent on a country-by-country basis, through the G20/OECD inclusive framework and look forward to reaching an agreement at the July meeting of G20 Finance Ministers and Central Bank Governors. With this, we have taken a significant step towards creating a fairer tax system fit for the 21st century, and reversing a 40-year race to the bottom. Our collaboration will create a stronger level playing field, and it will help raise more tax revenue to support investment and it will crack down on tax avoidance.

23. We recognise the importance to the global economy of safely restarting international travel, by land, air and sea, and multilateral efforts to achieve this, including new public health guidance on international travel by the WHO, International Civil Aviation Organisation and International Maritime Organisation. We recognise that this will need a set of common standards for travel including interoperability and mutual recognition of digital applications, testing requirements, recognition of vaccination status including exemptions and comparable criteria for when responsive measures may be required. We welcome G7 Transport and Health Ministers' ongoing discussions and ask them to deepen cooperation to support a safe reopening.

24. As leaders accountable to all our citizens, we are determined to ensure our plans for recovery build back better for all including by strengthening education and upskilling, and facilitating labour market participation and transitions to 'level up' our economies so that no geographic region or person, irrespective of their gender, age, disability, ethnicity, sexual orientation or economic status, is left behind. We recognise this has not always been the case with recoveries from previous global crises, and are together united in our resolve that this time our response should continue to be different.

25. While our support during the pandemic has helped to keep millions of people in employment, the crisis has meant that many have still lost their jobs, and the impact has not been felt equally, including with respect to young people, women and disadvantaged groups, as well as atypical and low-skilled workers. The crisis has also shown the importance of social protection systems and the critical role and incredible contribution of caregivers in our societies, often unpaid and often disproportionately women, and the importance of improving decent working conditions for these caregivers as part of our recovery plans. At the same

time, technological change is profoundly changing our labour markets. We welcome the contributions of the G7 Employment Taskforce on building back better, greener and more inclusively, including their discussions with social partners and G7 Engagement Groups, including Labour 7, Youth 7, Women 7 and Business 7 covering how we can prepare our labour markets for the future. One of the highest priorities for our ongoing cooperation will be ensuring our labour markets continue to evolve to respond to these changes and deliver decent jobs and equal opportunities for everyone, while fully respecting the ILO Fundamental Principles and Rights at Work, and taking into account relevant international labour standards.

26. The COVID-19 pandemic has illustrated the risk to economic resilience posed by global crises and shocks. These can manifest from acute shocks, for example as a result of pandemics, and chronically, from challenges such as market imbalances and distortions. Our recoveries must ensure we build back more resilient. As we recover, these risks need addressing in a more coordinated way. We will collaborate more strongly between us and with allies on a new approach to economic resilience. We recognise climate change and growing inequalities as key risks for the global economy. We will consider mechanisms and share best practices to address risks to the resilience of the critical global supply chains, in areas such as critical minerals and semiconductors, reflecting on models used elsewhere such as stress-testing. We will also enhance our cooperation on investment security within our G7 Investment Screening Expert Group, to ensure we are resilient in our openness to all, able to tackle risks in keeping with our shared principles of open markets, transparency and competition. Our solutions will be built on our shared principles of openness, sustainability, inclusion, innovation and competition will help retain and reinforce the benefits of open markets; without them, we risk a future of normalised volatility and fragmentation in the global economy. To this end we appreciate the work by the G7 Panel on Economic Resilience, and thank the OECD for its work in support, and we will continue to work on the issues highlighted by the Panel.

FREE AND FAIR TRADE

27. We stand united in our commitment to free and fair trade as foundational principles and objectives of the rules-based multilateral system. We agree on the need for the world's

leading democratic nations to unite behind a shared vision to ensure the multilateral trading system is reformed, with a modernised rulebook and a reformed World Trade Organization (WTO) at its centre, to be free and fair for all, more sustainable, resilient and responsive to the needs of global citizens. We will maintain a particular focus on ensuring that the prosperity trade can bring is felt in all parts of our countries and by all peoples across the globe, especially the poor.

28. We support multilateral and plurilateral agendas to address issues in the global trading system itself and shared global challenges. We support G7 Trade Ministers' efforts in this regard, and look forward to further work in the G20. Looking ahead to the 12th WTO Ministerial Conference (MC12) in November, we will work with other WTO members to make progress on immediate issues, including reaching a meaningful conclusion to the multilateral negotiation on fisheries subsidies and advancing negotiations on e-commerce. We also welcome the work undertaken towards the conclusion of the negotiations under the Joint Statement Initiative on Services Domestic Regulation by its participants. We support G7 Trade Ministers' commitments to review our trade policy to ensure it supports women's economic empowerment, and recognise the importance of developing a strong evidence base of gender-disaggregated data and analysis. We invite Trade Ministers to support the wider WTO membership to deliver an ambitious outcome at MC12 to bolster women's participation in trade and economic empowerment. We endorse the conclusions of G7 Trade Ministers on promoting the transition to sustainable supply chains, and acknowledge the risk of carbon leakage, and will work collaboratively to address this risk and to align our trading practices with our commitments under the Paris agreement. We also welcome G7 Trade Ministers' call to work in the WTO to formulate pragmatic, effective and holistic solutions to support trade in health, as well as their support for open, diversified, secure, and resilient supply chains in the manufacture of COVID-19 critical goods and vaccines and their components.

29. We are concerned by the use of all forms of forced labour in global supply chains, including state-sponsored forced labour of vulnerable groups and minorities, including in the agricultural, solar, and garment sectors. We agree on the importance of upholding human rights and of international labour standards, including those deriving from International Labour Organisation membership, throughout global supply chains and tackling instances of forced labour. We commit to continue to work together including through our own available

domestic means and multilateral institutions to protect individuals from forced labour and to ensure that global supply chains are free from the use of forced labour. We therefore task G7 Trade Ministers to identify areas for strengthened cooperation and collective efforts towards eradicating the use of all forms of forced labour in global supply chains, ahead of the G7 Trade Ministers' meeting in October 2021.

30. We will provide the sustained effort and momentum necessary to ensure progress is made in the modernisation of the WTO to promote fair competition and help secure shared prosperity for all. We will work together at the WTO and with the wider WTO membership ahead of MC12 to advance the following points:

- modernisation of the global trade rulebook so that it both better reflects, with new rules, the transformations underway in the global economy, such as digitalisation and the green transition; and strengthens rules to protect against unfair practices, such as forced technology transfer, intellectual property theft, lowering of labour and environmental standards to gain competitive advantage, market-distorting actions of state owned enterprises, and harmful industrial subsidies, including those that lead to excess capacity;
- stronger adherence to the existing and modernised rulebook, including through greater respect for and compliance with transparency obligations, and a strengthened WTO monitoring and deliberating function;
- a fairer approach to countries' different responsibilities under the rulebook, including through addressing the arrangements for special and differential treatment so they reflect developments in the global economy but continue to account for the special needs of the least developed and low-income developing countries;
- proper functioning of the WTO's negotiating function and dispute settlement system, requiring addressing long-standing issues; and,
- support for the interests of the least developed and low-income developing countries, including in the full implementation of WTO rules to integrate into the world trading system, so that any modernisation of the global trading system supports the social and economic growth and development of these countries.

FUTURE FRONTIERS

31. Future frontiers of the global economy and society – from cyber space to outer space – will determine the future prosperity and wellbeing of people all over the world in the decades ahead. As we are witnessing an increasing divergence of models, this transformation raises important questions about the interaction between economic opportunity, security, ethics, and human rights, and the balance between the role of the state, businesses and individuals.

32. We will work together as part of an ongoing agenda towards a trusted, values-driven digital ecosystem for the common good that enhances prosperity in a way that is sustainable, inclusive, transparent and human-centric. In doing so we will make it a sustained strategic priority to update our regulatory frameworks and work together with other relevant stakeholders, including young people, to ensure digital ecosystems evolve in a way that reflects our shared values. We commit to preserve an open, interoperable, reliable and secure internet, one that is unfragmented, supports freedom, innovation and trust which empowers people. If used properly, technologies can help us strengthen health capacities, tackle environmental threats, widen access to education and open new economic opportunities. We will leverage these technologies to advance tech for the common good and promote digital literacy worldwide. We will strengthen coordination on and support for the implementation and development of global norms and standards to ensure that the use and evolution of new technologies reflects our shared democratic values and commitment to open and competitive markets, strong safeguards including for human rights and fundamental freedoms. We also affirm our opposition to measures which may undermine these democratic values, such as government-imposed internet shutdowns and network restrictions. We support the development of harmonised principles of data collection which encourage public and private organisations to act to address bias in their own systems, noting new forms of decision-making have surfaced examples where algorithms have entrenched or amplified historic biases, or even created new forms of bias or unfairness.

33. We call on the private sector to join us in our efforts and reaffirm our support for industry-led inclusive multi-stakeholder approaches to standard setting, in line with our values and principles which underpin these standards. As such, we welcome the Presidency's initiative of a 'Future Tech Forum' in September 2021 with the support of the OECD. The

Forum will convene like-minded democratic partners to discuss the role of technology in supporting open societies and tackling global challenges. The Forum will support efforts to mitigate the risk of regulatory fragmentation and to facilitate coherency of our emerging technology ecosystems, and it will invite proposals for Leaders to consider in appropriate global fora. We support the aim to facilitate dialogue between governments, industry, academia, civil society and other key stakeholders. As such we will continue to take bold action to build more transparency in our technologies, building on the Open Government Partnership. Building on the work of the Global Partnership for Artificial Intelligence (GPAI) advanced by the Canadian and French G7 Presidencies in 2018 and 2019, we will aim to rally all partners around our open and human centric approach to artificial intelligence looking forward to the GPAI Summit in Paris in November 2021. To support effective standard-setting that reflects our core values and principles, we will strengthen our coordination, including by consulting with industry, with regards to engagement with and appointments to Standard Developing Organisations, where appropriate. We commit to better sharing of information and best practice, including between our national standards bodies, enhanced capacity building and support for multi-stakeholder participation in standard-setting. To this end, we endorse the Framework for G7 Collaboration on Digital Technical Standards.

34. We will support cooperation on specific areas in relation to the evolution of future frontiers. Based on the work of our Digital and Technology Ministers, we agree the focus of our cooperation for this year will be a structured dialogue around specific areas:

- Championing data free flow with trust, to better leverage the potential of valuable data-driven technologies while continuing to address challenges related to data protection. To that end we endorse our Digital Ministers' Roadmap for Cooperation on Data Free Flow with Trust.
- Enabling businesses to use electronic transferable records in order to generate efficiencies and economic savings to support the global economic recovery. In support of this aim we endorse the Framework for G7 Collaboration on Electronic Transferable Records.
- Taking further steps to improve internet safety and counter hate speech, while protecting human rights and fundamental freedoms, including free expression. We will protect our citizens online and offline, including children and vulnerable at-risk groups, and especially women and girls. We therefore endorse our Digital Ministers' Internet Safety Principles which

aim to set out common approaches to improving online safety. We invite Interior Ministers to work on a G7 agreement on sharing of information and best practice on tackling existing and emerging online forms of gender-based violence, including forms of online abuse. We affirm our support of the Christchurch Call, emphasising the need for respecting freedoms of speech and peoples' reasonable expectation of privacy and further invite G7 Interior Ministers to continue work on preventing and countering Violent Extremist and Terrorist Use of the Internet begun in Ischia in 2017 and continued in Toronto in 2018 and Paris in 2019. We commit to work together to further a common understanding of how existing international law applies to cyberspace and welcome the work of our Foreign Ministers to promote this approach at the UN and other international fora. We also commit to work together to urgently address the escalating shared threat from criminal ransomware networks. We call on all states to urgently identify and disrupt ransomware criminal networks operating from within their borders, and hold those networks accountable for their actions.

- Securing supply chains. Recognising the foundational role that telecommunications infrastructure, including 5G and future communication technologies, plays and will play in underpinning our wider digital and ICT infrastructure we will promote secure, resilient, competitive, transparent and sustainable and diverse digital, telecoms, and ICT infrastructure supply chains.
- Deepening cooperation on Digital Competition in order to drive innovation across the global economy, enhancing consumer choice. We recognise that there is increasing international consensus that participants with significant market power can exploit their power to hold back digital markets and the wider economy. Therefore, building on the 2019 French G7 Presidency's common understanding on 'Competition and the Digital Economy', we will work together through existing international and multilateral fora to find a coherent way to encourage competition and support innovation in digital markets.

35. Beyond these priorities, we will review whether other areas of collaboration with respect to future frontiers are appropriate. We are committed to the safe and sustainable use of space to support humanity's ambition now and in the future. We recognise the importance of developing common standards, best practices and guidelines related to sustainable space operations alongside the need for a collaborative approach for space traffic management and coordination. We call on all nations to work together, through groups like the United Nations Committee on the Peaceful Uses of Outer Space, the International Organization for

Standardization and the Inter-Agency Space Debris Coordination Committee, to preserve the space environment for future generations.

36. Underpinning all of these future frontiers, and wider challenges of the coming century, is the importance of scientific discovery and its deployment. We will therefore work together to promote stronger collaboration on research and development, and promote principles of research security and integrity and open science building off the historical levels of collaboration seen in the past year to internationally beneficial results. Central to this should be building a diverse and resilient science and research community, inclusive for all groups including women. Domestically we will seek to redress the imbalance in women's and girls' under-representation in science, technology, engineering and mathematics (STEM) which acts as a barrier to access to these growing industries. We will explore how existing and potential new mechanisms and initiatives can support risk reduction, prevention and response to future systemic crises, natural disasters and pace of technological change. As such we endorse the G7 Compact on Research Collaboration and its commitment to: support policies, legal frameworks and programmes to promote research collaboration; promote sharing of research data; explore enhancements to research assessment and rewards for collaboration and knowledge sharing; and develop a common set of principles which will help protect research and innovation ecosystem across the G7 to open and reciprocal research collaboration.

CLIMATE AND ENVIRONMENT

37. The unprecedented and interdependent crises of climate change and biodiversity loss pose an existential threat to people, prosperity, security, and nature. Through global action and concerted leadership, 2021 should be a turning point for our planet as we commit to a green transition that cuts emissions, increases adaptation action worldwide, halts and reverses biodiversity loss, and, through policy and technological transformation, creates new high quality jobs and increases prosperity and wellbeing. Ahead of the 15th Conference of the Parties of the Convention on Biological Diversity (CBD COP15), the 26th UN Climate Change Conference of the Parties (UNFCCC COP26) and the fifteenth session of the Conference of the Parties to the UN Convention to Combat Desertification (CCD COP15), we commit to accelerating efforts to cut greenhouse gas emissions and keep the 1.5°C global

warming threshold within reach, strengthening adaptation and resilience to protect people from the impacts of climate change, halting and reversing biodiversity loss, mobilising finance and leveraging innovation to reach these goals. We welcome and encourage business, civil society and regional commitments to global climate and biodiversity ambition through science based targets, including the Race to Resilience and Race to Zero campaigns. Together we welcome the active role and participation of vulnerable communities, underrepresented groups and will work towards achieving equality, including gender equality, in the climate and environment sector. We will continue our efforts to progress the Equal by 30 Campaign for gender equality in the energy sector.

38. As G7 members, we all reaffirm our commitment to the Paris Agreement and to strengthening and accelerating its implementation through robust national policies and measures and scaled up international cooperation. To this end we collectively commit to ambitious and accelerated efforts to achieve net zero greenhouse gas emissions as soon as possible and by 2050 at the latest, recognising the importance of significant action this decade. In line with this goal, we have each committed to increased 2030 targets and, where not done already, commit to submit aligned Nationally Determined Contributions (NDCs) as soon as possible ahead of COP26, which will cut our collective emissions by around half compared to 2010 or over half compared to 2005. We also commit to submit 2050 Long Term Strategies (LTSs) by COP26 and to regularly update these as needed in line with the Paris agreement to reflect the latest science, technological advances and market developments. Recognising the importance of adaptation in our own national planning, we also commit to submitting adaptation communications as soon as possible, and if feasible by COP26. In fulfilling these commitments we will continue to increase our efforts to keep a limit of 1.5°C temperature rise within reach and chart a G7 pathway towards Net Zero economies. We call on all countries, in particular major emitting economies, to join us in these goals as part of a global effort, stepping up their commitments to reflect the highest possible ambition and transparency on implementation under the Paris Agreement. We also note the value of supporting international initiatives such as the OECD's International Programme for Action on Climate Mechanism (IPAC).

39. To be credible, ambitions need to be supported by tangible actions in all sectors of our economies and societies. We will lead a technology-driven transition to Net Zero, supported

by relevant policies, noting the clear roadmap provided by the International Energy Agency and prioritising the most urgent and polluting sectors and activities:

- In our energy sectors, we will increase energy efficiency, accelerate renewable and other zero emissions energy deployment, reduce wasteful consumption, leverage innovation all whilst maintaining energy security. Domestically, we commit to achieve an overwhelmingly decarbonised power system in the 2030s and to actions to accelerate this. Internationally, we commit to aligning official international financing with the global achievement of net zero GHG emissions no later than 2050 and for deep emissions reductions in the 2020s. We will phase out new direct government support for international carbon-intensive fossil fuel energy as soon as possible, with limited exceptions consistent with an ambitious climate neutrality pathway, the Paris Agreement, 1.5°C goal and best available science. To be credible, ambitions need to be supported by tangible actions in all sectors of our economies and societies. We will lead a technology-driven transition to Net Zero, noting the clear roadmap provided by the International Energy Agency and prioritising the most urgent and polluting sectors and activities.
- Recognising that coal power generation is the single biggest cause of greenhouse gas emissions, and consistent with this overall approach and our strengthened NDCs, domestically we have committed to rapidly scale-up technologies and policies that further accelerate the transition away from unabated coal capacity, consistent with our 2030 NDCs and net zero commitments. This transition must go hand in hand with policies and support for a just transition for affected workers, and sectors so that no person, group or geographic region is left behind. To accelerate the international transition away from coal, recognising that continued global investment in unabated coal power generation is incompatible with keeping 1.5°C within reach we stress that international investments in unabated coal must stop now and we commit now to an end to new direct government support for unabated international thermal coal power generation by the end of 2021, including through Official Development Assistance, export finance, investment, and financial and trade promotion support. This transition must also be complemented by support to deliver this, including coordinating through the Energy Transition Council. We welcome the work by the Climate Investment Funds (CIFs) and donors plan to commit up to \$2 billion in the coming year to its Accelerating the Coal Transition and Integrating Renewable Energy programs. These concessional resources are expected to

mobilize up to \$10 billion in co-financing, including from the private sector, to support renewable energy deployment in developing and emerging economies. We call on other major economies to adopt such commitments and join us in phasing out the most polluting energy sources, and scaling up investment in the technology and infrastructure to facilitate the clean, green transition. More broadly, we reaffirm our existing commitment to eliminating inefficient fossil fuel subsidies by 2025, and call on all countries to join us, recognising the substantial financial resource this could unlock globally to support the transition and the need to commit to a clear timeline.

- In our transport sectors, we commit to sustainable, decarbonised mobility and to scaling up zero emission vehicle technologies, including buses, trains, shipping and aviation. We recognise that this will require dramatically increasing the pace of the global decarbonisation of the road transport sector throughout the 2020s, and beyond. This includes support for accelerating the roll out of necessary infrastructure, such as charging and fueling infrastructure and enhancing the offer of more sustainable transport modes, including public transport, shared mobility, cycling and walking. We commit to accelerate the transition away from new sales of diesel and petrol cars to promote the uptake of zero emission vehicles.
- In our industrial and innovation sectors we will take action to decarbonise areas such as iron and steel, cement, chemicals, and petrochemicals, in order to reach net zero emissions across the whole economy. To this end, we will harness our collective strengths in science, technological innovation, policy design, financing, and regulation including through our launch of the G7 Industrial Decarbonisation Agenda to complement, support and amplify ambition of existing initiatives. This includes further action on public procurement, standards and industrial efforts to define and stimulate demand for green products and enhance energy and resource efficiency in industry. We will focus on accelerating progress on electrification and batteries, hydrogen, carbon capture, usage and storage, zero emission aviation and shipping, and for those countries that opt to use it, nuclear power. We therefore fully support launching Mission Innovation phase two and the Clean Energy Ministerial third phase.
- In our homes and buildings, and also industry, we recognise the need for an urgent step change in the deployment of renewable heating and cooling and reduction in energy demand. This complements required shifts in building design, sustainable materials and retrofits. We therefore welcome the Super-Efficient Equipment and Appliance Deployment (SEAD)

initiative's goal of doubling the efficiency of lighting, cooling, refrigeration and motor systems sold globally by 2030.

- In our agricultural, forestry and other land use sectors, we commit to ensuring our policies encourage sustainable production, the protection, conservation, and regeneration of ecosystems, and the sequestration of carbon. We welcome the opportunity to discuss these issues at the COP26 Transition to Sustainable Agriculture Policy Dialogue and UN Food Systems Summit in September.

40. Achieving our collective ambitions of a global green and resilient recovery offers the greatest economic opportunity of our time to boost income, innovation, jobs, productivity and growth while also accelerating action to tackle the existential threat of climate change and environmental degradation. To close the gap between the funds needed and actual finance flows requires mobilising and aligning finance and investment at scale towards the technologies, infrastructure, ecosystems, businesses, jobs and economies that will underpin a net-zero emissions resilient future that leaves no one behind. This includes the deployment and alignment of all sources of finance: public and private, national and multilateral. We recognise the particular challenges of financing the transition to net zero economies poses for developing countries and stand by our bilateral and multilateral commitments to support these partners, in the context of meaningful and transparent decarbonisation efforts. We reaffirm the collective developed country goal to jointly mobilise \$100 billion per year from public and private sources, through to 2025 in the context of meaningful mitigation actions and transparency on implementation. Towards this end, we commit to each increase and improve our overall international public climate finance contributions for this period and call on other developed countries to join and enhance their contributions to this effort. We welcome the commitments already made by some of the G7 to increase climate finance and look forward to new commitments from others well ahead of COP26 in Glasgow. This increase in quantity and predictability is complemented by improved effectiveness and accessibility, and includes more finance contributing to adaptation and resilience, disaster risk and insurance, as well as support for nature and nature-based solutions. We are committed to further enhance synergies between finance for climate and biodiversity and to promote funding that has co-benefits for climate and nature and are working intensively towards increasing the quantity of finance to nature and nature-based solutions. We welcome efforts of the MDBs to scale up their climate and nature finance, urge them to mobilise increased finance including from the private sector,

and call on them, Development Finance Institutions (DFIs), multilateral funds, public banks and relevant agencies to publish before COP26 a high-level plan and date by which all their operations will be fully aligned with and support the objectives of the Paris Agreement and the multilateral environmental agreements we support.

41. We also support the transformation underway to mobilise further private capital towards these objectives in particular to support developing countries and emerging markets in making the most of the opportunities in the transition; whilst mitigating and adapting to climate change. We call upon the MDBs and our DFIs to prioritise capital mobilization strategies, initiatives and incentives within their operations. The G7 commits to leverage different types of blended finance vehicles including through our greater strategic approach to development finance, greater collaboration between our DFIs and billions worth of planned commitments towards CIF and Green Climate Fund, all of which will mobilise billions more in private finance. We also encourage further development of disaster risk finance markets. Towards this, G7 members have committed hundreds of millions worth of new financing for early action, disaster risk and insurance in line with the InsuResilience Global Partnership and Risk-Informed Early Action Partnership (REAP). We commit to establishing the necessary market infrastructure for private finance to support and incentivise the net zero transition. Developing the global green finance market will help mobilise private sector finance, and reinforce government policy to meet our net zero commitments. We support the recently launched Glasgow Finance Alliance for Net Zero, and call on swift, robust delivery of their commitments to reduce real economy emissions. We emphasise the need to green the global financial system so that financial decisions take climate considerations into account. We support moving towards mandatory climate-related financial disclosures that provide consistent and decision-useful information for market participants and that are based on the Task Force on Climate-related Financial Disclosures (TCFD) framework, in line with domestic regulatory frameworks. We also look forward to the establishment of the Taskforce on Nature-related Financial Disclosures and its recommendations. These initiatives will help mobilise the trillions of dollars of private sector finance needed, and reinforce government policy to meet our net zero commitments. We recognise the potential of high integrity carbon markets and carbon pricing to foster cost-efficient reductions in emission levels, drive innovation and enable a transformation to net zero, through the optimal use of a range of policy levers to price carbon. We underline their importance towards the establishment of a

fair and efficient carbon pricing trajectory to accelerate the decarbonisation of our economies, to achieve a net zero global emissions pathway. In all this, we will develop gender-responsive approaches to climate and nature financing, investment and policies, so that women and girls can participate fully in the future green economy.

42. Biodiversity loss is an intrinsically linked, mutually reinforcing, and equally important existential threat to our planet and our people alongside climate change. In this context, we acknowledge as the G7 our contribution to the decline of biodiversity and pledge to play our part in its restoration and conservation. We support an ambitious post-2020 global biodiversity framework to be adopted by parties at CBD COP15 which sets ambitious goals, strengthens implementation, and enhances regular reporting and review. We acknowledge our responsibility to support the world in reversing the trajectory of the loss of biodiversity and the natural environments that support it, alongside ensuring that the impact on nature is fully taken into account in our policy decision making.

43. In support of strong outcomes for nature at the Convention on Biological Diversity COP-15 in Kunming and COP26 this year, and noting the Leaders' Pledge for Nature launched at the 75th session of the UN General Assembly 2020, we adopt the G7 2030 Nature Compact in support of the global mission to halt and reverse biodiversity loss by 2030. The Nature Compact commits us to take action across four key pillars:

- First, we commit to champion ambitious and effective global biodiversity targets, including conserving or protecting at least 30 per cent of global land and at least 30 per cent of the global ocean by 2030. We will contribute by conserving or protecting at least 30 per cent of our own land, including terrestrial and inland waters, and coastal and marine areas by 2030 according to national circumstances and approaches. These actions will help stem the extinction crisis, safeguard water and food supplies, absorb carbon pollution, and reduce the risks of future pandemics. We also fully support the commitment of the Commission for the Conservation of Antarctic Marine Living Resources (CCAMLR) to develop a representative system of Marine Protected Areas (MPAs) in the Convention area in the Southern Ocean based on the best available scientific evidence.

- Second, we will support the transition to sustainable management and use of natural resources, and use appropriate levers to address unsustainable and illegal activities negatively impacting nature, and therefore livelihoods. This includes stepping up action to tackle increasing levels of plastic pollution in the ocean, including working through the UN Environment Assembly (UNEA) on options including strengthening existing instruments and a potential new agreement or other instrument to address marine plastic litter, including at UNEA-5.2.
- Third, we will work intensively towards increasing investment in the protection, conservation and restoration of nature, including committing to increase finance for nature based solutions through to 2025, maximising synergies of climate and biodiversity finance, and ensuring prominence of nature in both policy and economic decision-making.
- Finally, we will prioritise strengthened accountability and implementation mechanisms of Multilateral Environmental Agreements to which we are parties. We will implement the Compact and review our progress against it regularly through existing G7 mechanisms, including at the G7 Leaders' Summit in five years when we will review options to ratchet up our action and ambition, as needed, to ensure delivery of our 2030 vision. Those G7 members party to the CBD will also champion successful implementation of the post-2020 global biodiversity framework to be agreed at COP15.

GENDER EQUALITY

44. Gender equality is at the heart of an open, inclusive, and just society. Persistent gaps in gender equality affect access to basic services as well as decent work, equal pay, social protection, education, technology and many other areas. Unequal division of unpaid care responsibilities in the home and low pay for paid care work also limits women's empowerment, social and economic participation and leadership. Gender equality intersects with other characteristics and our actions need to take account of these intersections in a meaningful way, including tackling racism in all forms and violence and discrimination against LGBTQTI+ populations. We recognise the devastating and disproportionate impact of COVID-19 on women and girls, which risks reversing hard-won gains especially with regards to gender-based violence, sexual and reproductive health and rights, education and jobs.

45. The advancement of gender equity and equality are a central pillar of our plans and

policies to build back better, informed by three key priorities: educating girls, empowering women and ending violence against women and girls. Achieving gender equality needs to be underpinned by the full, equal and meaningful participation of women in all aspects of decision-making. We are committed to close alignment with the Generation Equality Forum (GEF) and commend the organisation of the first G20 Ministerial Conference on women's empowerment. We thank the Gender Equality Advisory Council (GEAC) for its work and recommendations, and look forward to receiving the GEAC's full report in the Autumn. We agree to a consistent and sustained focus on gender equality to project our global leadership on this issue, and intend to convene the GEAC as a standing feature of all G7 Presidencies. We know that we cannot make true progress towards gender equality without robust data and a way to track it over time. We invite the GEAC to work with existing accountability mechanisms such as the Accountability Working Group and the Taormina Roadmap to monitor G7 commitments to achieve gender equality on an annual basis.

46. We reaffirm our full commitment to promote and protect the sexual and reproductive health and rights (SRHR) of all individuals, and recognise the essential and transformative role they play in gender equality and women's and girls' empowerment, and in supporting diversity, including of sexual orientations and gender identities. We commit to working together to prevent and address the negative impacts on access to SRHR from the COVID-19 pandemic, with specific attention to the most at risk, marginalised and inadequately served groups. In recognition of increased violence against women and girls during the COVID-19 crisis, we commit to preventing, responding to and eliminating all forms of sexual and gender-based violence (GBV). We will achieve this through women's empowerment and by scaling-up implementation of evidence-based, accessible survivor and victim-centred policies, prevention and support programmes, including through our pandemic response and recovery at home, in partner countries and in conflict zones. We acknowledge our collective responsibility to beneficiaries and partners, their communities, and survivors to do more to address sexual exploitation and abuse in international aid. We condemn GBV against women and girls and denounce the use of sexual violence in conflict situations and underscore that such acts may constitute crimes against humanity or war crimes. We note the varied legal and institutional frameworks which currently address conflict and invite Foreign and Development Ministers to consider how best to strengthen international architecture around

conflict-related sexual violence.

47. COVID-19 has exacerbated underlying inequalities, leading to one of the worst education crises in history for children around the world, but especially for the most marginalised and at risk girls. Around 11 million girls from pre-primary to secondary school are at risk of not returning to school. We commit to two new global SDG4 milestone girls' education targets: 40 million more girls in education by 2026 in low and lower-middle income countries; and 20 million more girls reading by age 10 or the end of primary school by 2026, in low and lower-middle income countries. We endorse the G7 Foreign and Development Ministers' Girls Education Declaration. These targets should be underpinned by sustainable financing and so today G7 members commit to a combined total pledge of at least \$2¾ billion funding over the next 5 years for the Global Partnership for Education (GPE) ahead of its replenishment in July. We call on others to join with the G7 and make ambitious pledges to a fully funded GPE.

GLOBAL RESPONSIBILITY AND INTERNATIONAL ACTION

48. We will work together to promote our shared values as open societies in the international system, as reflected in the Statement on Open Societies signed with the Leaders of countries from the Indo-Pacific region and Africa, who have joined us at Carbis Bay, namely, Australia, India, South Africa and the Republic of Korea. Further to this, we commit to: increase cooperation on supporting democracy, including through strengthening the G7 Rapid Response Mechanism to counter foreign threats to democracy including disinformation; strengthen media freedom and ensure the protection of journalists; support freedom of religion or belief; condemn racism in all its forms; address human rights abuses, including the failure to protect civilians in conflict; oppose the practice of arbitrary detention, including by amplifying the Declaration Against Arbitrary Detention in State-to-State Relations and welcoming its Partnership Action Plan; and recognise the need for action on corruption, including by sharing information on illicit financial activities, tackling the misuse of shell companies, and curtailing the ability of illicit actors to hide wealth, including in real estate. We support the growth of peaceful, just and inclusive societies by ensuring safe and vibrant civic spaces. For our own part, our discussions have benefited from input from the perspectives and expertise of external engagement groups representing all sectors of society,

including the Business 7, Civil Society 7, Labour 7, Science 7, Women 7 and Youth 7. We thank them for their consideration and recommendations across the breadth of our policy priorities.

49. We recognise the particular responsibility of the largest countries and economies in upholding the rules-based international system and international law. We commit to play our role in this, working with all partners and as members of the G20, UN and wider international community, and encourage others to do the same. We will do this based on our shared agenda and democratic values. With regard to China, and competition in the global economy, we will continue to consult on collective approaches to challenging non-market policies and practices which undermine the fair and transparent operation of the global economy. In the context of our respective responsibilities in the multilateral system, we will cooperate where it is in our mutual interest on shared global challenges, in particular addressing climate change and biodiversity loss in the context of COP26 and other multilateral discussions. At the same time and in so doing, we will promote our values, including by calling on China to respect human rights and fundamental freedoms, especially in relation to Xinjiang and those rights, freedoms and high degree of autonomy for Hong Kong enshrined in the Sino-British Joint Declaration and the Basic Law.

50. We endorse the statement made by our Foreign and Development Ministers in May. Building on this, in particular to reflect recent developments, we have reviewed the following live issues.

51. We reiterate our interest in stable and predictable relations with Russia, and will continue to engage where there are areas of mutual interest. We reaffirm our call on Russia to stop its destabilising behaviour and malign activities, including its interference in other countries' democratic systems, and to fulfil its international human rights obligations and commitments. In particular, we call on Russia to urgently investigate and credibly explain the use of a chemical weapon on its soil, to end its systematic crackdown on independent civil society and media, and to identify, disrupt, and hold to account those within its borders who conduct ransomware attacks, abuse virtual currency to launder ransoms, and other cybercrimes.

52. We reiterate our support for the independence, sovereignty and territorial integrity of

Ukraine within its internationally recognised borders. We call on Russia to alleviate tensions and act in accordance with its international obligations, and to withdraw the Russian military troops and materiel at the eastern border of Ukraine and on the Crimean peninsula. We remain firmly of the view that Russia is a party to the conflict in Eastern Ukraine, not a mediator. We affirm our support for the Normandy Process to secure the implementation of the Minsk agreements, and call on Russia and the armed formations it backs to engage constructively and recommit to the ceasefire. We reaffirm our efforts to strengthen Ukraine's democracy and institutions, encouraging further progress on reform.

53. We are deeply concerned by the Belarusian authorities' continuing attacks on human rights, fundamental freedoms and international law, as exemplified by the forced landing of flight FR4978 and the arrest of an independent journalist and his partner. We will work together to hold those responsible to account, including through imposing sanctions, and to continue to support civil society, independent media and human rights in Belarus. We call on the regime to: change course and implement all the recommendations of the independent expert mission under the Organization for Security and Co-operation in Europe's (OSCE) Moscow Mechanism; enter into meaningful dialogue with all sectors of society; and hold new free and fair elections.

54. We are deeply concerned by the ongoing conflict in Ethiopia's Tigray region and reports of an unfolding major humanitarian tragedy, including potentially hundreds of thousands in famine conditions. We condemn ongoing atrocities, including widespread sexual violence, and we welcome the ongoing Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights (OHCHR) investigations and call for full accountability for reported human rights violations in Tigray and for the perpetrators to be brought to justice. We call for an immediate cessation of hostilities, unimpeded humanitarian access to all areas and the immediate withdrawal of Eritrean forces. We urge all parties to pursue a credible political process, which is the only solution to the crisis. We further call upon Ethiopia's leaders to advance a broader inclusive political process to foster national reconciliation and consensus toward a future based on respect for the human and political rights of all Ethiopians.

55. While acknowledging the increased international mobilisation and the progress in the fight against terrorism in the Sahel, we express our concern about the continuing attacks

targeting civilian populations, and the deepening humanitarian crisis. We urge all actors to respect human rights and international humanitarian law. We will deliver on our commitments to renew efforts to address drivers of instability, with a focus on political and civilian dimensions of the “civil surge” agreed upon by the governments of the G5 Sahel and their partners, gathered in the Sahel coalition, at the N’Djamena summit in February 2021. We support the efforts of the African Union and Economic Community of West African States (ECOWAS) in response to recent events in Chad and Mali. We reiterate the necessity to create the conditions for timely civilian-led transitions to democratic, constitutional rule in both countries.

56. We confirm our full support for the interim executive authority as it pursues Libyan-led and Libyan-owned stabilisation, facilitated by the UN in the framework of the Berlin Process. We reaffirm the importance of free, fair and inclusive elections to be held on 24 December. We reiterate the urgent need to implement in full the 23 October ceasefire agreement, including through the withdrawal of all foreign fighters and mercenaries from Libya. All states must comply with UN Security Council Resolutions 2570 and 2571.

57. We call on all Afghan parties to reduce violence and agree on steps that enable the successful implementation of a permanent and comprehensive ceasefire and to engage fully with the peace process. In Afghanistan, a sustainable, inclusive political settlement is the only way to achieve a just and durable peace that benefits all Afghans. We are determined to maintain our support for the Afghan government to address the country’s urgent security and humanitarian needs, and to help the people of Afghanistan, including women, young people and minority groups, as they seek to preserve hard-won rights and freedoms.

58. We call for the complete denuclearisation of the Korean peninsula and the verifiable and irreversible abandonment of the Democratic People’s Republic of Korea’s (DPRK) unlawful weapons of mass destruction and ballistic missile programmes in accordance with all relevant UN Security Council resolutions. We call on all states to fully implement these resolutions and their associated sanctions. We welcome the readiness of the United States to continue its diplomatic efforts in coordination with all relevant partners and call on the DPRK to engage and resume dialogue. We once again call on DPRK to respect human rights for all and to resolve the issue of abductions immediately.

59. We condemn in the strongest terms the military coup in Myanmar, and the violence committed by Myanmar's security forces, and we call for the immediate release of those detained arbitrarily. We pledge our support to those advocating peacefully for a stable and inclusive democracy. Recalling ASEAN's central role, we welcome its Five Point Consensus and urge swift implementation. We reiterate our commitment to ensuring that neither development assistance nor the sale of arms will benefit the military, and urge businesses to exercise due diligence in their trade and investment in the same vein. We reaffirm G7 unity on pursuing additional measures should they prove necessary. We are also deeply concerned by the humanitarian situation, call for unfettered humanitarian access to vulnerable and displaced populations, support the Humanitarian Response Plan, and encourage others to contribute.

60. We reiterate the importance of maintaining a free and open Indo Pacific, which is inclusive and based on the rule of law. We underscore the importance of peace and stability across the Taiwan Strait, and encourage the peaceful resolution of cross-Strait issues. We remain seriously concerned about the situation in the East and South China Seas and strongly oppose any unilateral attempts to change the status quo and increase tensions.

61. We are committed to ensuring that Iran will never develop a nuclear weapon. We welcome the substantive discussions between Joint Comprehensive Plan of Action (JCPoA) participants, and separately with the United States, to accomplish a return of the United States and Iran to their JCPoA commitments. We support the goal of restoring the nonproliferation benefits of the JCPoA and of ensuring the exclusively peaceful nature of Iran's nuclear programme. We urge Iran to stop and reverse all measures that reduce transparency and to ensure full and timely cooperation with the International Atomic Energy Agency. A restored and fully-implemented JCPoA could also pave the way to further address regional and security concerns. We condemn Iran's support to proxy forces and non-state armed actors, including through financing, training and the proliferation of missile technology and weapons. We call on Iran to stop all ballistic missile activities and proliferation inconsistent with UNSCR 2231 and other relevant resolutions, refrain from destabilising actions and play a constructive role in fostering regional stability and peace. We support efforts to pursue transparency, accountability and justice for the victims of Ukraine International Airlines

Flight 752, shot down by Iran in January 2020. We reiterate our deep concern over the continued human rights violations and abuses in Iran.

62. We commend the Iraqi Security Forces, including the Kurdish Peshmerga, and Government of Iraq in their success against ISIS and affirm continuing support for those efforts, including stabilisation in liberated areas. We also affirm our support for Iraq's sovereignty, independence, and territorial integrity. We fully endorse UNSCR 2576 and its call for election monitors to help ensure free and fair elections in October, and encourage all Iraqis to participate in those elections. Finally, we welcome the efforts of the Government of Iraq to hold illegal armed groups accountable for attacks against Iraqi citizens and Coalition personnel who are in Iraq at its invitation solely to train and advise Iraqi forces in their fight against ISIS.

63. We acknowledge the far-reaching impacts of COVID-19 on the poorest countries who already were grappling with the effects of conflict, climate change, socio-economic shocks and a chronic lack of resources and infrastructure. As we advance recovery plans to support our economies and build back better, in line with the 2030 Agenda for Sustainable Development, including through innovative measures and massive budgetary support, developing partner countries, especially in Africa, cannot be left behind. We are deeply concerned that the pandemic has set back progress towards the Sustainable Development Goals and continues to exacerbate global inequalities, and therefore recommit to enhance our efforts to achieve the SDGs by 2030, including by supporting the Addis Ababa Action Agenda (AAAA) and aligning financial flows with the SDGs. We take note of the policy options developed through the Financing for Development in the Era of COVID-19 and Beyond Initiative.

64. The IMF estimates that, between now and 2025, low income countries will need around \$200 billion to respond to the pandemic and \$250 billion in investment spending for convergence with advanced economies. We reiterate our commitment to implement the G20 and Paris Club Common Framework for Debt Treatments beyond the Debt Service Suspension Initiative. We support fair and open lending practices, and call on all creditors to adhere to these. We underline the importance of information sharing, and reiterate the need for comparability of treatment for private and other official bilateral creditors in debt

treatments. We urge the MDBs to explore all options to unlock additional financing for developing countries, including more efficient and effective use of their resources, further work on balance sheet optimisation and further analysis of their capital adequacy frameworks.

65. We welcome the agreement by G7 Finance Ministers and Central Bank Governors to support a new \$650 billion allocation of IMF Special Drawing Rights, urging implementation by the end of August 2021 accompanied by transparency and accountability measures. We encourage the IMF to work quickly with all relevant stakeholders to explore a menu of options for channelling SDRs to further support health needs, including vaccinations, and to help enable greener, more robust recoveries in the most affected countries, supporting the poorest and most vulnerable countries in tackling these urgent challenges. G7 countries are actively considering options that we can take as part of a global effort to magnify the impact of this general allocation for countries most in need, especially in Africa, including through voluntarily channelling SDRs and/or budget loans, in line with national circumstances and legal requirements. This includes scaling up financing to the IMF's Poverty Reduction and Growth Trust and the IMF's review of concessional financing and policies to strengthen its capacity to support low income countries. To support our aim to reach a total global ambition of \$100 billion, we call for contributions from other countries able to do so, alongside the G7. We task G7 Finance Ministers and Central Bank Governors to urgently consider the detail of this, including by working with the G20 and other stakeholders.

66. We note with grave concern that the world faces an unprecedented humanitarian crisis as the UN reports that over 34 million people are already facing emergency levels of food insecurity and are one step from catastrophe or famine. In this light, we endorse the G7 Famine Prevention and Humanitarian Crises Compact committed to by G7 Foreign and Development Ministers. We reaffirm our commitment to provide \$7 billion in humanitarian assistance, take diplomatic action to promote humanitarian access and the protection of civilians, including women and girls, and strengthen anticipatory and early action in partnership with the UN and World Bank Group. We call attention to the rise in poverty, hunger and malnutrition globally, noting the exacerbating role of the COVID-19 pandemic, climate change, economic shocks, biodiversity loss and increased conflict, and agree further action is needed to reverse these trends and strengthen global food systems. We reaffirm our

commitment to the Broad Food Security and Nutrition Development Approach made at Elmau in 2015, and note that responsible investments in food security, food systems, and nutrition are essential to support SDG2 and World Health Assembly nutrition targets. We further encourage strong commitments in these areas to be announced at the G20, the UN Food Systems Summit, COP26 and the Tokyo Nutrition for Growth Summit later this year.

67. We recognise the significant infrastructure needs across low and middle income countries, which have been exacerbated by the COVID-19 pandemic. Reflecting our shared values and shared vision, we will aim for a step change in our approach to infrastructure financing, notably on quality infrastructure and investment, to strengthen partnerships with developing countries and help meet their infrastructure needs. Working together and with others, and by building on and going beyond our existing action, we will develop a partnership to build back better for the world with the aim of maximising impact on the ground to meet the needs of our partners, and to ensure our collective effort is greater than the sum of its parts. This partnership will orient development finance tools toward the range of challenges faced by developing countries, including in resilient infrastructure and technologies to address the impacts of climate change; health systems and security; developing digital solutions; and advancing gender equality and education. A particular priority will be an initiative for clean and green growth to drive a sustainable and green transition in line with the Paris Agreement and Agenda 2030. Underpinning our approach will be the following key principles:

- values-driven vision: we believe that infrastructure development, implementation and maintenance – carried out in a transparent and financially, environmentally, and socially sustainable manner – will lead to beneficial outcomes for recipient countries and communities.
- intensive collaboration: we will each pursue the necessary actions through our own DFIs, and other relevant bodies, while strengthening collaboration to determine how we can increase the scale and scope of our collective offer to developing partner countries.
- market-led: we believe current funding and financing approaches are not adequate to address the infrastructure financing gap and are committed to enhancing the development finance tools at our disposal, including by mobilising private sector capital and expertise, through a strengthened and more integrated approach across the public and private sector, to reduce risk,

strengthen local capacities, and support and catalyse a significant increase in responsible and market-based private capital in sectors with anticipated returns, and to strengthen local capacities, in a sustainable manner, in line with the Addis Ababa Action Agenda on Financing for Development.

- strong standards: to ensure our approach and values are upheld, and to drive a race to the top, we will make high standards – across environmental, social, financial, labour, governance and transparency – a central plank of our approach, including by building on multilateral agreed standards on quality infrastructure such as the G20 Principles for Quality Infrastructure Investment. This will help to provide citizens of recipient communities with the long-run benefits they expect and deserve. We emphasise the importance of transparent, open, economically efficient, fair and competitive standards for lending and procurement, also in line with debt sustainability, and the adherence of international rules and standards for major creditor countries.
- enhanced multilateral finance: we recognise that many MDBs and other International Financial Institutions (IFIs) have evolved to embody the highest standards for project planning, implementation, social and environmental safeguards, and analytical capability. We will work with the IFIs to enhance their catalytic impact and increase the mobilisation of capital needed for impactful and sustainable infrastructure investment, and ensure that the pace of project development and disbursement meets the needs of partner countries.
- strategic partnerships: we will ground this initiative in strategic and substantial partnerships between countries, to support innovation and technological development, focused on the most pressing needs.

We will work together to take forward an agenda based on these principles and work closely with others, including developing country partners, to ensure that it is developed in an open and collaborative way. We will establish a taskforce to develop practical proposals and report back to us in the Autumn.

68. A central focus of our new strategic approach will be supporting sustainable growth in Africa. Building on the conclusions of the Summit on Financing African Economies that was held in Paris on 18 May 2021 and on the needs expressed by our African partners, we are resolved to deepen our current partnership to a new deal with the African continent, with

African states, institutions and expertise at its core. In line with these ambitions, our DFIs and multilateral partners intend to invest at least \$80 billion into the private sector in Africa over the next five years to support sustainable economic recovery and growth in line with the AAAA. This builds on the 2X Challenge partnership between G7 DFIs launched in 2018 and the target of an additional \$15 billion of new funding for this as announced by G7 Foreign and Development Ministers in May 2021 to help address the disproportionate barriers that women face to access capital, leadership roles, quality employment and affordable care. We welcome the Alliance for entrepreneurship in Africa that was launched on May 18 and look forward to its first meeting by the end of the year, under the auspices of the International Financing Corporation and in full partnership with all public and private partners willing to invest more in Africa's future and to leverage its growth opportunities. We ask the MDBs and especially the World Bank to mobilise more private financing into Africa by developing and reinforcing the relevant risk sharing instruments for the benefit of African small and medium-sized enterprises (SMEs). We reiterate our support to the G20 Compact with Africa as a key framework to enhance the business environment in Africa and call on reform orientated partners to join and strengthen this initiative. We invite G7 Foreign and Development ministers to continue to work with developing country partners and DFIs at the second Foreign and Development Ministers meeting.

69. As open societies we are committed to accountability and transparency, and to upholding the promises we have made. In this spirit, we endorse the 2021 Carbis Bay Progress Report from the G7 Accountability Working Group, reporting on G7 commitments to strengthen health systems to advance universal health coverage and global health. We look forward to the next Comprehensive Progress Report from the G7 Accountability working group in 2022.

CONCLUSION

70. In Cornwall we have revitalised our G7 partnership. Our Shared Agenda for Global Action is a statement of our shared vision and ambition as we continue to collaborate this year and under future Presidencies. As we do so we look forward to joining with others to ensure we build back better, in particular at the G20 Summit, COP26, and CBD15 and the UN General Assembly, and reiterate our support for the holding of the Olympic and

Paralympic Games Tokyo 2020 in a safe and secure manner as a symbol of global unity in overcoming COVID-19.

###

NATO Brussels Summit Communiqué

Issued by the Heads of State and Government participating in the meeting of the North Atlantic Council in Brussels 14 June 2021

1. We, the Heads of State and Government of the 30 NATO Allies, have gathered in Brussels to reaffirm our unity, solidarity, and cohesion, and to open a new chapter in transatlantic relations, at a time when the security environment we face is increasingly complex. NATO remains the foundation of our collective defence and the essential forum for security consultations and decisions among Allies. NATO is a defensive Alliance and will continue to strive for peace, security, and stability in the whole of the Euro-Atlantic area. We remain firmly committed to NATO's founding Washington Treaty, including that an attack against one Ally shall be considered an attack against us all, as enshrined in Article 5. We will continue to pursue a 360-degree approach to protect and defend our indivisible security and to fulfil NATO's three core tasks of collective defence, crisis management, and cooperative security.

2. NATO is the strongest and most successful Alliance in history. It guarantees the security of our territory and our one billion citizens, our freedom, and the values we share, including individual liberty, human rights, democracy, and the rule of law. We are bound together by our common values, enshrined in the Washington Treaty, the bedrock of our unity, solidarity, and cohesion. We commit to fulfilling our responsibilities as Allies accordingly. We reaffirm our adherence to the purposes and principles of the United Nations (UN) Charter. We are committed to the rules-based international order. We commit to reinforce consultations when the security or stability of an Ally is threatened or when our fundamental values and principles are at risk.

3. We face multifaceted threats, systemic competition from assertive and authoritarian powers, as well as growing security challenges to our countries and our citizens from all strategic directions. Russia's aggressive actions constitute a threat to Euro-Atlantic security; terrorism in all its forms and manifestations remains a persistent threat to us all. State and non-state actors challenge the rules-based international order and seek to undermine democracy across the globe. Instability beyond our borders is also contributing to irregular migration and human trafficking. China's growing influence and international policies can present challenges that we need to address together as an Alliance. We will engage China with a view to defending the security interests of the Alliance. We are increasingly confronted by cyber, hybrid, and other asymmetric threats, including disinformation campaigns, and by the malicious use of ever-more

sophisticated emerging and disruptive technologies. Rapid advances in the space domain are affecting our security. The proliferation of weapons of mass destruction and the erosion of the arms control architecture also undermine our collective security. Climate change is a threat multiplier that impacts Alliance security. The greatest responsibility of the Alliance is to protect and defend our territories and our populations against attack, and we will address all threats and challenges which affect Euro-Atlantic security.

4. We gather at a time when the COVID-19 pandemic continues to test our nations and our resilience. NATO and Allied militaries have supported the civilian response to the pandemic, while ensuring our collective defence and the effectiveness of our operations. We have also provided critical assistance to a number of partners through the delivery of vital medical supplies. We pay tribute to all those who combat this pandemic in our countries and around the world.

5. At our December 2019 meeting in London, we asked the Secretary General to carry out a forward-looking reflection process to further strengthen NATO's political dimension, including consultations. We recognise the important contribution of the independent group appointed by the Secretary General to support NATO 2030. As a result, today we agree NATO 2030 – a transatlantic agenda for the future. Throughout its history, NATO has continuously adapted to a changing security environment. The NATO 2030 agenda complements and builds on our ongoing political and military adaptation, strengthens our ability to deliver on the three core tasks and contributes to making our strong Alliance even stronger and ready for the future.

6. To that end we agree to:

- a. Reaffirm that NATO is the unique, essential and indispensable transatlantic forum for consultations and joint action on all matters related to our individual and collective security. We pledge to strengthen and broaden our consultations and to ensure that NATO remains flexible and effective to conduct military operations in support of our common security. We reaffirm the Alliance's shared democratic principles as well as our commitment to the spirit and the letter of the North Atlantic Treaty. We commit to reinforcing consultations when the security or stability of an Ally is threatened or when our fundamental values and principles are at risk.
- b. Strengthen NATO as the organising framework for the collective defence of the Euro-Atlantic area, against all threats, from all directions. We reiterate our commitment to maintaining an appropriate mix of nuclear, conventional and missile defence capabilities for deterrence and defence, and to the 2014 Defence Investment Pledge, in its entirety. We commit to the full and speedy implementation of ongoing work to further strengthen our deterrence and defence posture, and we pledge to continue to improve the readiness of our forces and to strengthen and modernise the NATO Force Structure to meet current and future defence needs.
- c. Enhance our resilience. Noting that resilience remains a national responsibility, we will adopt a more integrated and better coordinated approach, consistent with our collective commitment under Article 3 of the North Atlantic Treaty, to reduce vulnerabilities and ensure our militaries can effectively operate in peace, crisis and conflict. Allies will develop a proposal to establish, assess, review and monitor resilience objectives to guide

nationally-developed resilience goals and implementation plans. It will be up to each individual Ally to determine how to establish and meet national resilience goals and implementation plans, allowing them to do so in a manner that is compatible with respective national competences, structures, processes and obligations, and where applicable those of the EU.

- d. Foster technological cooperation among Allies in NATO, promote interoperability and encourage the development and adoption of technological solutions to address our military needs. For this purpose we will launch a civil-military Defence Innovation Accelerator for the North Atlantic. We also agree to establish a NATO Innovation Fund, where Allies who so wish can support start-ups working on dual-use emerging and disruptive technologies in areas key to Allied security.
- e. Enhance NATO's ability to contribute to preserve and shape the rules-based international order in areas that are important to Allied security. We will increase our dialogue and practical cooperation with existing partners, including with the European Union, aspirant countries and our partners in the Asia Pacific, and strengthen our engagement with key global actors and other new interlocutors beyond the Euro-Atlantic area, including from Africa, Asia and Latin America.
- f. Substantially strengthen NATO's ability to provide training and capacity building support to partners, recognising that conflict, other security developments and pervasive instability in NATO's neighbourhood directly impact Allied security.
- g. Aim for NATO to become the leading international organisation when it comes to understanding and adapting to the impact of climate change on security. We agree to significantly reduce greenhouse gas emissions from military activities and installations without impairing personnel safety, operational effectiveness and our deterrence and defence posture. We invite the Secretary General to formulate a realistic, ambitious and concrete target for the reduction of greenhouse gas emissions by the NATO political and military structures and facilities and assess the feasibility of reaching net zero emissions by 2050. We will also initiate a regular high-level climate and security dialogue to exchange views and coordinate further action.
- h. Invite the Secretary General to lead the process to develop the next Strategic Concept. The Concept will be negotiated and agreed by the Council in Permanent Session and endorsed by NATO Leaders at the next Summit.

7. The NATO 2030 agenda sets a higher level of ambition for NATO. It provides clear guidelines for further adaptation to address existing, new and future threats and challenges, building on the ongoing political and military adaptation of the Alliance. Delivering on the NATO 2030 agenda, the three core tasks and the next Strategic Concept requires adequate resourcing through national defence expenditure and common funding. Based on requirements, we agree to increase such resourcing, including as necessary NATO common funding starting in 2023, taking into account sustainability, affordability and accountability. When we meet in 2022, we will agree, alongside the Strategic Concept, the specific requirements for additional funding up to 2030 and the resource implications across the NATO Military Budget, the NATO Security Investment Programme and the Civil Budget, as well as identify potential efficiency measures.

8. NATO's fundamental and enduring purpose is to safeguard the freedom and security of all its members by political and military means. The evolving security environment increasingly requires us to address threats and challenges through the use of military and non-military tools in a deliberate, coherent, and sustained manner. NATO will take a tailored and structured approach. NATO uses a variety of non-military tools which support the Alliance's three core tasks. It also serves as a platform for enhancing the coherent use of these tools by Allies, under their own authority and control, and alongside other international actors. We will continue to strengthen effective, clear, and convincing strategic communication as an essential element to support all three of NATO's core tasks.

9. For more than twenty-five years, NATO has worked to build a partnership with Russia, including through the NATO-Russia Council (NRC). While NATO stands by its international commitments, Russia continues to breach the values, principles, trust, and commitments outlined in agreed documents that underpin the NATO-Russia relationship. We reaffirm our decisions towards Russia agreed at the 2014 Wales Summit and all our subsequent NATO meetings. We have suspended all practical civilian and military cooperation with Russia, while remaining open to political dialogue. Until Russia demonstrates compliance with international law and its international obligations and responsibilities, there can be no return to "business as usual". We will continue to respond to the deteriorating security environment by enhancing our deterrence and defence posture, including by a forward presence in the eastern part of the Alliance. NATO does not seek confrontation and poses no threat to Russia. Decisions we have taken are fully consistent with our international commitments, and therefore cannot be regarded by anyone as contradicting the NATO-Russia Founding Act.

10. We call on Russia to rescind the designation of the Czech Republic and the United States as "unfriendly countries" and to refrain from taking any other steps inconsistent with the Vienna Convention on Diplomatic Relations.

11. Russia's growing multi-domain military build-up, more assertive posture, novel military capabilities, and provocative activities, including near NATO borders, as well as its large-scale no-notice and snap exercises, the continued military build-up in Crimea, the deployment of modern dual-capable missiles in Kaliningrad, military integration with Belarus, and repeated violations of NATO Allied airspace, increasingly threaten the security of the Euro-Atlantic area and contribute to instability along NATO borders and beyond.

12. In addition to its military activities, Russia has also intensified its hybrid actions against NATO Allies and partners, including through proxies. This includes attempted interference in Allied elections and democratic processes; political and economic pressure and intimidation; widespread disinformation campaigns; malicious cyber activities; and turning a blind eye to cyber criminals operating from its territory, including those who target and disrupt critical infrastructure in NATO countries. It also includes illegal and destructive activities by Russian Intelligence Services on Allied territory, some of which have claimed lives of citizens and caused widespread material damage. We stand in full solidarity with the Czech Republic and other Allies that have been affected in this way.

13. Russia has continued to diversify its nuclear arsenal, including by deploying a suite of short- and intermediate-range missile systems that are intended to coerce NATO. Russia has recapitalised roughly 80 percent of its strategic nuclear forces, and it is expanding its nuclear capabilities by pursuing novel and destabilising weapons and a diverse array of dual-capable systems. Russia continues to use aggressive and irresponsible nuclear rhetoric and has increased its ongoing emphasis on destabilising conventional exercises that include dual-capable systems. Russia's nuclear strategy and comprehensive nuclear weapon systems modernisation, diversification, and expansion, including the qualitative and quantitative increase of Russian non-strategic nuclear weapons, increasingly support a more aggressive posture of strategic intimidation. We will continue to work closely together to address all the threats and challenges posed by Russia.

14. We reiterate our support for the territorial integrity and sovereignty of Ukraine, Georgia, and the Republic of Moldova within their internationally recognised borders. In accordance with its international commitments, we call on Russia to withdraw the forces it has stationed in all three countries without their consent. We strongly condemn and will not recognise Russia's illegal and illegitimate annexation of Crimea, and denounce its temporary occupation. The human rights abuses and violations against the Crimean Tatars and members of other local communities must end. Russia's recent massive military build-up and destabilising activities in and around Ukraine have further escalated tensions and undermined security. We call on Russia to reverse its military build-up and stop restricting navigation in parts of the Black Sea. We also call on Russia to stop impeding access to the Sea of Azov and Ukrainian ports. We commend Ukraine's posture of restraint and diplomatic approach in this context. We seek to contribute to de-escalation. We are also stepping up our support to Ukraine. We call for the full implementation of the Minsk Agreements by all sides, and support the efforts of the Normandy format and the Trilateral Contact Group. Russia, as a signatory of the Minsk Agreements, bears significant responsibility in this regard. We call on Russia to stop fuelling the conflict by providing financial and military support to the armed formations it backs in eastern Ukraine. We reiterate our full support to the Organization for Security and Cooperation in Europe (OSCE) Special Monitoring Mission to Ukraine. We stress the importance of ensuring its safety and full and unhindered access throughout the entire territory of Ukraine, including Crimea and the Russia-Ukraine border, in accordance with its mandate. We further call on Russia to reverse its recognition of the Abkhazia and South Ossetia regions of Georgia as independent states; to implement the EU-mediated 2008 ceasefire agreement; to end its militarisation of these regions and attempts to forcibly separate them from the rest of Georgia through the continued construction of border-like obstacles; and to cease the human rights violations, arbitrary detentions, and harassments of Georgian citizens. We reiterate our firm support to the Geneva International Discussions. We also call on Russia to engage constructively in the Transnistria Settlement Process. We are committed to supporting the Republic of Moldova's democratic reforms and providing assistance through our Defence and Related Security Capacity Building Initiative.

15. We remain open to a periodic, focused, and meaningful dialogue with a Russia willing to engage on the basis of reciprocity in the NRC, with a view to avoiding misunderstanding, miscalculation, and unintended escalation, and to increase transparency and predictability. NRC meetings have helped us communicate clearly our positions, and we are

ready for the next meeting of the NRC. We will continue to focus our dialogue with Russia on the critical issues we face. The conflict in and around Ukraine is, in current circumstances, the first topic on our agenda. NATO remains committed to making good use of the existing military lines of communication between both sides to promote predictability and transparency, and to reduce risks, and calls on Russia to do so as well. We continue to aspire to a constructive relationship with Russia when its actions make that possible.

16. Terrorism, in all its forms and manifestations, continues to pose a direct threat to the security of our populations, and to international stability and prosperity. We categorically reject and condemn terrorism in the strongest possible terms. Allies will continue to fight this threat with determination, resolve, and in solidarity. While nations retain the primary responsibility for their domestic security and their own resilience, the fight against terrorism demands a coherent, long-term effort by the international community as a whole, involving a wide range of instruments and actors. NATO's role in the fight against terrorism contributes to all three core tasks of the Alliance, and is an integral part of the Alliance's 360-degree approach to deterrence and defence. Cooperation in NATO adds value to Allies' national efforts and capacity to prevent, mitigate, respond to, and be resilient against acts of terrorism. We condemn all financial support of terrorism. We also recognise the need to address the conditions conducive to the spread of terrorism. Our approach to terrorism, and its causes, is in accordance with international law and the purposes and principles of the UN Charter, and upholds all relevant United Nations Security Council Resolutions (UNSCRs) on the fight against terrorism.

17. We remain fully committed to NATO's enhanced role in the international community's fight against terrorism, including through awareness and analysis, preparedness and responsiveness, capabilities, capacity building and partnerships, and operations. We continue to implement our 2019 Action Plan and will update it by the end of this year, to take account of the evolving terrorist threats. We are determined to meet our commitments under UNSCR 2396, including through NATO's new Battlefield Evidence Policy, supported by improved information and data collection, preservation, sharing, and analysis, within NATO's mandate. We will continue our work to defend against improvised explosive devices and chemical, biological, radiological, and nuclear (CBRN) threats. We are developing capabilities to protect our forces against terrorist misuse of technology, while capitalising on emerging technologies to help us in the fight against terrorism. We are also stepping up support to partner countries to fight terrorism themselves and deny terrorists safe haven, which in turn strengthens NATO's own security. NATO will also continue to engage, as appropriate, with partner countries and other international actors to ensure added value and complementarity. NATO continues to play its part in the Global Coalition to Defeat ISIS/Da'esh, including through our Airborne Warning & Control System (AWACS) surveillance flights and staff-to-staff support.

18. After almost 20 years, NATO's military operations in Afghanistan are coming to an end. We have denied terrorists a safe haven from which to plot attacks against us, helped Afghanistan to build its security institutions, and trained, advised, and assisted the Afghan National Defence and Security Forces; they are now taking on full responsibility for security in their country. We pay tribute to those who have lost their lives or have been wounded, and express our deep appreciation to all the men and women who have served under the NATO flag, and to their families.

19. Withdrawing our troops does not mean ending our relationship with Afghanistan. We will now open a new chapter. We affirm our commitment to continue to stand with Afghanistan, its people, and its institutions in promoting security and upholding the hard-won gains of the last 20 years. Recalling our previous commitments, NATO will continue to provide training and financial support to the Afghan National Defence and Security Forces, including through the Afghan National Army Trust Fund. NATO will retain a Senior Civilian Representative's Office in Kabul to continue diplomatic engagement and enhance our partnership with Afghanistan. Recognising its importance to an enduring diplomatic and international presence, as well as to Afghanistan's connectivity with the world, NATO will provide transitional funding to ensure continued functioning of Hamid Karzai International Airport. We will also step up dialogue on Afghanistan with relevant international and regional partners. We continue to support the ongoing Afghan-owned and Afghan-led peace process, and call on all stakeholders to help Afghanistan foster a lasting inclusive political settlement that puts an end to violence; safeguards the human rights of Afghans, particularly women, children, and minorities; upholds the rule of law; and ensures that Afghanistan never again serves as a safe haven for terrorists.

20. NATO remains a leading and active contributor to international security through operations, missions, and activities. We are grateful to our partners for their substantial contributions to these efforts. NATO and Allies support Iraq in its fight against ISIS/Da'esh and terrorism in all its forms and manifestations. We commend the Government of Iraq and the Iraqi Security Forces for their continued efforts to combat ISIS/Da'esh. Based on a request from the Iraqi Government, we will strengthen our support to Iraq through our NATO Mission Iraq. We will broaden our non-combat advisory, training, and capacity building mission to support Iraq in building more effective, sustainable, accountable, and inclusive security institutions and forces. This expansion of NATO Mission Iraq, including additional support to the Iraqi security institutions, will be demand-driven, incremental, scalable, and based on conditions on the ground. It will be carried out with the full consent of the Iraqi authorities, in full respect of Iraq's sovereignty and territorial integrity, and in close coordination with relevant partners and international actors, including the Global Coalition to Defeat ISIS/Da'esh, the United Nations, and the European Union.

21. Deterrence and defence are at the heart of the Alliance, underpinned by Article 5 of the Washington Treaty and an enduring transatlantic bond. We are united and resolute in our ability and commitment to defend one another. We will maintain and further develop the full range of ready forces and capabilities necessary to ensure credible deterrence and defence and provide the Alliance with a wide range of options to tailor our response to specific circumstances and to respond to any threats, from state and non-state actors, from wherever they arise, and potentially from multiple directions in more than one region simultaneously. While reaffirming our commitment to the three core tasks, we have placed a renewed emphasis on collective defence, and have also ensured that NATO retains the ability to project stability and fight against terrorism.

22. We welcome the significant progress already made to implement our previous decisions to strengthen NATO's deterrence and defence posture and reaffirm our commitment to their full and speedy implementation. We have accelerated our military adaptation with increased defence spending, modern capabilities, enhanced political and military responsiveness, and higher readiness of our forces. NATO is taking forward a new military strategy through the implementation of two significant military concepts that will further strengthen our ability to deter and defend against any potential adversary and to maintain and develop our military advantage now and in the future. The deterrence and defence concept provides a single, coherent framework to contest and deter and defend against the Alliance's main threats in a multi-domain environment, and will strengthen our preparedness to address challenges, particularly pervasive instability and strategic shocks. The warfighting concept provides a long-term vision for maintaining and developing NATO's decisive military edge. The implementation of the deterrence and defence concept will guide enhanced advance planning to respond to potential crisis and conflict, as well as further improve the use and organisation of Allied forces and capabilities in all operational domains and ensure more effective command and control. We are developing strategic, domain-specific and regional military plans to improve our ability to respond to any contingencies and ensure timely reinforcement. We will emphasise persistent activities in peacetime to support deterrence, including through the presence and dynamic posture of our military forces and exercises, based on enhanced coordination amongst Allies and NATO. Through the implementation of the warfighting concept, we will ensure that the Alliance continuously develops its military and technological advantage, as the character of conflict evolves. We commit to the full implementation of these new concepts, and to taking the necessary steps to enhance the coherence between relevant national and NATO activities and plans and the concepts.

23. We commit to further strengthening and modernising the NATO Force Structure to meet current and future deterrence and defence needs. We will ensure a flexible, agile, and resilient multi-domain force architecture with the right forces in the right place at the right time. We will strengthen modern command and control tailored to support our 360-degree posture, dynamic force management, improved response system, and plans. In doing so, we will place increased emphasis on the interdependence of geography, domains, and readiness. As part of these overall efforts, we are committed to continue increasing the readiness of our forces and the Alliance's rapid response capability, including through the ongoing implementation of the NATO Readiness Initiative, which is designed to strengthen the culture of readiness and help to provide forces at 30 days readiness or less. We have sourced all the combat forces of the NATO Readiness Initiative with 30 major naval combatants, 30 heavy or medium manoeuvre battalions, and 30 kinetic air squadrons. They are being organised and trained as larger combat formations for reinforcement and high-intensity warfighting, or for rapid military crisis intervention.

24. We will ensure that the NATO Command Structure is robust, resilient, and able to undertake all elements of effective command and control for simultaneous challenges across all domains and the full spectrum of missions, including large-scale operations for collective defence. Our two new commands, Joint Force Command Norfolk headquarters and Joint Support and Enabling Command, as well as the Cyberspace Operations Centre, have achieved Initial Operational Capability. Allied contributions to command and control through the NATO Force Structure and

national headquarters as well as their strengthened relationship with the NATO Command Structure, including by providing host nation support, remain essential to improve the Alliance's regional understanding, vigilance, and ability to rapidly respond to any threat from any direction.

25. We will not be constrained by any potential adversary as regards the freedom of movement of Allied forces by land, air, or sea to and within any part of Alliance territory. Our deterrence and defence posture is underpinned by credible forces, both in-place and ready for reinforcement within Europe and from across the Atlantic. We will continue to strengthen and regularly exercise the Alliance's ability to rapidly reinforce any Ally that comes under threat. We will continue to give high priority, both nationally and in the Alliance, to ensuring enablement of SACEUR's Area of Responsibility to improve our ability to support the deployment and sustainment of Allied forces into, across, and from the entire Alliance territory. These efforts include taking forward our work on fuel supply distribution arrangements. We reiterate that NATO's efforts to ensure a coherent approach and synergies with the EU in the area of military mobility should be pursued, including with regard to military mobility related procedures that should apply to all Allies equally. We continue to reinforce our maritime posture and to protect our sea lines of communication. We welcome the establishment of the NATO Maritime Security Centre of Excellence in Turkey. We will maintain awareness of any potential threats to our critical undersea infrastructure and will continue to address them nationally and, where needed, collectively. We welcome the Full Operational Capability of NATO's Rapid Air Mobility which was activated and utilised by Allies for relief flights carrying critical supplies to Allies and partners in response to the COVID-19 pandemic.

26. We reaffirm our commitment to respond in a measured, balanced, coordinated, and timely way to Russia's growing and evolving array of conventional and nuclear-capable missiles, which is increasing in scale and complexity and which poses significant risks from all strategic directions to security and stability across the Euro-Atlantic area. We will continue to implement a coherent and balanced package of political and military measures to achieve Alliance objectives, including strengthened integrated air and missile defence; advanced defensive and offensive conventional capabilities; steps to keep NATO's nuclear deterrent safe, secure, and effective; efforts to support and strengthen arms control, disarmament, and non-proliferation; intelligence; and exercises. We have no intention to deploy land-based nuclear missiles in Europe.

27. NATO Integrated Air and Missile Defence (IAMD) is an essential and continuous mission in peacetime, crisis, and times of conflict, which contributes to deterrence and defence and the indivisible security and freedom of action of the Alliance, including NATO's capability to reinforce, and to provide a strategic response. NATO IAMD incorporates all measures to contribute to deter any air and missile threat or to nullify or reduce their effectiveness. This mission is conducted in a 360-degree approach and tailored to address all air and missile threats emanating from all strategic directions.

28. NATO has enhanced its IAMD mission and we have taken steps to improve our IAMD forces' readiness and responsiveness in peacetime, crisis, and times of conflict, strengthening our ability to ensure that all necessary measures

are implemented for the security of the Alliance. We are taking into account the increasingly diverse and challenging air and missile threats from state and non-state actors ranging from simple Unmanned Aerial Vehicles (UAVs) to sophisticated hypersonic missiles.

29. Allies will continue to work on NATO IAMD to ensure that it remains flexible and adaptive. Allies will also continue to effectively train and exercise their IAMD forces. Allies have committed to improving NATO IAMD capabilities, including sensors, interceptors, and command and control, in particular through the NATO Defence Planning Process. We welcome the establishment of NATO's new IAMD Centre of Excellence in Greece.

30. Resilience is essential for credible deterrence and defence and the effective fulfilment of the Alliance's core tasks. It is a national responsibility and a collective commitment, anchored in Article 3 of the Washington Treaty. Recognising the significant progress achieved since our Resilience Commitment at the 2016 Warsaw Summit, we have agreed today a Strengthened Resilience Commitment that sets out further steps we intend to take in the coming years. We will continue to take a whole-of-government approach to enhancing the resilience of our societies, and achieving the seven NATO Baseline Requirements for national resilience, through enhanced civil-military cooperation and civil preparedness; closer engagement with our populations, the private sector, and non-governmental actors; and the centres of expertise on resilience established by Allies. We welcome the establishment of the Euro-Atlantic Centre for Resilience in Romania. NATO and Allies, within their respective authority, will maintain and enhance the security of our critical infrastructure, key industries, supply chains, and communication information networks, including 5G. NATO will further strengthen its own resilience, ensuring our ability to consult, decide, and act together. We will continue to work closely with our partners and other international organisations engaged in similar efforts in order to make the Euro-Atlantic area and our broader neighbourhood more secure.

31. Our nations continue to face threats and challenges from both state and non-state actors who use hybrid activities to target our political institutions, our public opinion, and the security of our citizens. While the primary responsibility for responding to hybrid threats rests with the targeted nation, NATO is ready, upon Council decision, to assist an Ally at any stage of a hybrid campaign being conducted against it, including by deploying a Counter Hybrid Support Team. In cases of hybrid warfare, the Council could decide to invoke Article 5 of the Washington Treaty, as in the case of an armed attack. NATO and Allies will continue to prepare for, deter, and defend against hybrid threats. Individual Allies may consider, when appropriate, attributing hybrid activities and responding in a coordinated manner, recognising attribution is a sovereign national prerogative. We are enhancing our situational awareness and expanding the tools at our disposal to counter hybrid threats, including disinformation campaigns, by developing comprehensive preventive and response options. We will also continue to support our partners as they strengthen their resilience in the face of hybrid challenges.

32. Cyber threats to the security of the Alliance are complex, destructive, coercive, and becoming ever more frequent. This has been recently illustrated by ransomware incidents and other malicious cyber activity targeting our

critical infrastructure and democratic institutions, which might have systemic effects and cause significant harm. To face this evolving challenge, we have today endorsed NATO's Comprehensive Cyber Defence Policy, which will support NATO's three core tasks and overall deterrence and defence posture, and further enhance our resilience. Reaffirming NATO's defensive mandate, the Alliance is determined to employ the full range of capabilities at all times to actively deter, defend against, and counter the full spectrum of cyber threats, including those conducted as part of hybrid campaigns, in accordance with international law. We reaffirm that a decision as to when a cyber attack would lead to the invocation of Article 5 would be taken by the North Atlantic Council on a case-by-case basis. Allies recognise that the impact of significant malicious cumulative cyber activities might, in certain circumstances, be considered as amounting to an armed attack. We remain committed to act in accordance with international law, including the UN Charter, international humanitarian law, and international human rights law as applicable. We will promote a free, open, peaceful, and secure cyberspace, and further pursue efforts to enhance stability and reduce the risk of conflict by supporting international law and voluntary norms of responsible state behaviour in cyberspace. We will make greater use of NATO as a platform for political consultation among Allies, sharing concerns about malicious cyber activities, and exchanging national approaches and responses, as well as considering possible collective responses. If necessary, we will impose costs on those who harm us. Our response need not be restricted to the cyber domain. We will enhance our situational awareness to support NATO's decision-making. Resilience and the ability to detect, prevent, mitigate, and respond to vulnerabilities and intrusions is critical, as demonstrated by malicious cyber actors' exploitation of the COVID-19 pandemic. NATO as an organisation will therefore continue to adapt and improve its cyber defences. Five years since the adoption of our Cyber Defence Pledge, we remain committed to uphold strong national cyber defences as a matter of priority. We continue to implement cyberspace as a domain of operations. We will enhance the effective integration of sovereign cyber effects, provided voluntarily by Allies, into collective defence and Alliance operations and missions, in the framework of strong political oversight. We will further seek to develop mutually beneficial and effective partnerships as appropriate, including with partner countries, international organisations, industry, and academia, furthering our efforts to enhance international stability in cyberspace. We welcome the recent opening of the NATO Communications and Information Academy in Portugal.

33. We recognise the growing importance of space for the security and prosperity of our nations and for NATO's deterrence and defence. Secure access to space services, products, and capabilities is essential for the conduct of the Alliance's operations, missions and activities. We will accelerate our work to deepen and expand our use of space as an operational domain, including through the NATO Space Centre in Germany and the upcoming establishment of the Space Centre of Excellence in France, which we welcome. We will strengthen NATO's space domain awareness and better integrate space in our activities, including training and exercises, resilience, and innovation efforts. Consistent with the Overarching Space Policy, NATO's approach to space will remain fully in line with international law. We support the international efforts to promote responsible behaviour in space. We consider that attacks to, from, or within space present a clear challenge to the security of the Alliance, the impact of which could threaten national and Euro-Atlantic prosperity, security, and stability, and could be as harmful to modern societies as a conventional attack. Such attacks

could lead to the invocation of Article 5. A decision as to when such attacks would lead to the invocation of Article 5 would be taken by the North Atlantic Council on a case-by-case basis.

34. We continue to stand and act together in response to the challenging security environment. As it continues to evolve, the Alliance will continue to respond and adapt as necessary. Since the Warsaw Summit, we have established a forward presence in the eastern part of the Alliance. We continue to improve our enhanced Forward Presence in Estonia, Latvia, Lithuania, and Poland through alignment with plans and by ensuring the ability of the four combat-ready battlegroups to operate with national home defence forces in an integrated manner. We have increased our contributions to our tailored Forward Presence on land, at sea, and in the air in the Black Sea region, and we remain committed to its full implementation. Our assurance measures, including exercises and various other air, land, and maritime activities, remain in place and continue to provide the fundamental baseline requirement for assurance and deterrence. We have increased our contributions to our tailored assurance measures for Turkey, and we remain committed to their full implementation. We have a range of forces, including the Very High Readiness Joint Task Force, which are ready to deploy on short notice to respond to any contingencies and reinforce Allies. The full implementation of NATO's Framework for the South, as an enduring component of NATO's deterrence and defence posture, is ongoing. Building on the progress achieved since 2016, including the establishment of the Hub for the South, we will continue to strengthen our capacity to deal with the threats and challenges emanating from the South, including in the Mediterranean Sea region and its approaches, by enhancing our strategic awareness, our plans, and the readiness of our forces. In the High North, we will continue to undertake necessary, calibrated, and coordinated activities in support of the Alliance's security interests. We will seek to strengthen cooperation with relevant and like-minded partners in the interests of NATO's agreed deterrence and defence objectives, in line with NATO's decisions, policies and procedures, as appropriate, and with consideration of political implications.

35. We reaffirm our unwavering commitment to all aspects of the Defence Investment Pledge agreed at the 2014 Wales Summit. Fair burden sharing underpins the Alliance's cohesion, solidarity, credibility, and ability to fulfil our fundamental Article 3 and Article 5 commitments. We are, individually and collectively, committed to further improving the balance of sharing the costs and responsibilities of Alliance membership. We have made considerable progress since the Wales Summit with seven consecutive years of real growth in non-US defence expenditure, which reinforces our shared responsibility to provide capabilities to the Alliance. All Allies have increased the amount they spend on defence in real terms and this trend is set to continue. Since 2014, European Allies and Canada will have added 260 billion US dollars by the end of this year. Furthermore, ten Allies are expected to spend 2% or more of GDP on defence this year. About two-thirds of Allies plan to reach or exceed the 2% guideline by 2024. Additionally, 24 Allies are spending more than 20% of their defence expenditures on major equipment, including related research and development, and, according to their national plans, 27 Allies will meet the 20% guideline by 2024. Our overall security and defence depend both on how much we spend and how we spend it. Allies continue to make valuable force and capability contributions that benefit the security of the Euro-Atlantic area through NATO's operations, missions, and other activities, as well as through the operations and missions conducted under national authority and the authority of other

organisations. Allies invest considerable resources in preparing their forces, capabilities, and infrastructure for Alliance activities and Allies' operations. In the years ahead, in line with the Defence Investment Pledge and building on the good progress to date, we affirm our commitment to continue our efforts as a matter of priority across the three pillars of cash, capabilities, and contributions. We must and will do more.

36. We are investing in our military capabilities in order to meet new and enduring challenges across all operational domains. We continue to deliver an array of robust and sophisticated capabilities across all domains, including heavier, more high-end, technologically advanced, better-supported forces and capabilities at the required readiness. We will continue to improve and adapt the sustainability, deployability, and interoperability of our capabilities for a demanding strategic environment, as well as high-end operations. Our national capability development plans will support the full and timely implementation of the capabilities, in particular those required by the Alliance in line with the NATO Defence Planning Process. In light of the pace, breadth, and scale of technological developments, as we further develop our forces and capabilities, we recognise the vital importance of research and development and innovation to exploit the opportunities and to address the challenges posed by emerging and disruptive technologies. This will help to ensure, individually and collectively, our technological edge now and in the future. We continue working to address, as appropriate, existing dependencies on Russian-sourced legacy military equipment through national efforts and multinational cooperation. We welcome the modernisation of the NATO AWACS fleet and the progress of the Alliance Future Surveillance and Control programme, as well as the initial operations of the new Alliance Ground Surveillance Force. Through NATO-supported multinational cooperation projects, Allies are committed to working together to develop or acquire new capabilities in key areas such as air-to-air refuelling, training, precision strike, munitions, air defence, CBRN defence, autonomous systems, and next-generation rotorcraft capability.

37. The speed of technological change has never been higher, creating both new opportunities and risks in the security environment and to the way NATO operates. We are determined to preserve our technological edge, and ensure Alliance interoperability, in order to maintain the credibility of our deterrence and defence posture. We have recently taken important steps to that end, building on the Emerging and Disruptive Technologies (EDTs) Roadmap we agreed in 2019, and have now adopted our strategy to foster and protect EDTs. This strategy outlines a clear approach for identifying, developing, and adopting EDTs at the speed of relevance, guided by principles of responsible use, in accordance with international law, and taking into account discussions in relevant international fora. Moreover, this strategy seeks to preserve our interoperability; safeguard our sensitive technologies; and actively address the threats and challenges posed by technological developments by others, both now and in the future. Drawing on the extensive innovation expertise of all 30 Allies, we will further leverage our partnerships, including with the private sector and academia, to maintain our technological edge.

38. The greatest responsibility of the Alliance is to protect and defend our territory and our populations against attack, as set out in Article 5 of the Washington Treaty. No one should doubt NATO's resolve if the security of any of its members were to be threatened. Faced with a highly diverse, complex, and demanding international security

environment, NATO is determined to maintain the full range of capabilities necessary to deter and defend against any threat to the safety and security of our populations, wherever it should arise.

39. Credible deterrence and defence is essential as a means to prevent conflict and war and will continue to be based on an appropriate mix of nuclear, conventional, and missile defence capabilities. A robust deterrence and defence posture strengthens Alliance cohesion and provides an essential political and military transatlantic link, through an equitable and sustainable distribution of roles, responsibilities, and burdens. We acknowledge the increasingly challenging security environment with risks arising from changes in the posture, doctrine, and behaviour of potential adversaries and their significant investments to develop, modernise, and expand capabilities. NATO continues to adapt and remains steadfast in its resolve to take all necessary steps to ensure that its deterrence and defence posture remains credible, coherent, resilient, and adaptable to the security environment.

40. Allies' goal is to continue to bolster deterrence as a core element of our collective defence and to contribute to the indivisible security of the Alliance. As long as nuclear weapons exist, NATO will remain a nuclear alliance. In response to the more challenging security environment, NATO has taken steps to ensure its nuclear deterrent capabilities remain safe, secure, and effective. The strategic forces of the Alliance, particularly those of the United States, are the supreme guarantee of the security of Allies. The independent strategic nuclear forces of the United Kingdom and France have a deterrent role of their own and contribute significantly to the overall security of the Alliance. These Allies' separate centres of decision-making contribute to deterrence by complicating the calculations of potential adversaries. NATO's nuclear deterrence posture also relies on United States' nuclear weapons forward-deployed in Europe and the capabilities and infrastructure provided by Allies concerned. National contributions of dual-capable aircraft to NATO's nuclear deterrence mission remain central to this effort. The Alliance reaffirms the imperative to ensure the broadest possible participation by Allies concerned in the agreed nuclear burden-sharing arrangements to demonstrate Alliance unity and resolve. Allies concerned will continue to drive forward progress on sustaining leadership focus and institutional excellence for the nuclear deterrence mission. Allies will also continue to ensure greater coherence between conventional and nuclear components of NATO's deterrence and defence posture, strengthen effective strategic communications and enhance the effectiveness of NATO exercises to maintain and demonstrate a credible deterrence and reduce strategic risk. NATO supports efforts towards strategic risk reduction which constitute important contributions to regional and international security. In particular, transparency and dialogue can help avoid misunderstanding and miscalculation.

41. The fundamental purpose of NATO's nuclear capability is to preserve peace, prevent coercion, and deter aggression. Given the deteriorating security environment in Europe, a credible and united nuclear Alliance is essential. Nuclear weapons are unique. The circumstances in which NATO might have to use nuclear weapons are extremely remote. NATO reiterates that any employment of nuclear weapons against NATO would fundamentally alter the nature of a conflict. If the fundamental security of any of its members were to be threatened, however, NATO has the

capabilities and resolve to impose costs on an adversary that would be unacceptable and far outweigh the benefits that any adversary could hope to achieve.

42. Missile defence can complement the role of nuclear weapons in deterrence; it cannot substitute them. We reaffirm our commitment to continue to deliver a NATO Ballistic Missile Defence (BMD) capability, to pursue the Alliance's core task of collective defence and to provide full coverage and protection for all NATO European populations, territory, and forces against the increasing threat posed by the proliferation of ballistic missiles. NATO BMD is purely defensive. The aim and political principles of NATO BMD remain unchanged from the 2010 Lisbon Summit. These principles are the indivisibility of Allies' security and NATO solidarity, equitable sharing of risks and burdens as well as reasonable challenge, taking into account the level of threat, affordability, and technical feasibility, and in accordance with the latest common threat assessments agreed by the Alliance. Should international efforts reduce the threats posed by ballistic missile proliferation, NATO missile defence can and will adapt accordingly.

43. NATO BMD is based on voluntary national contributions, including the US European Phased Adaptive Approach assets in Romania, Turkey, Spain, and Poland, as well as the NATO BMD command and control, the only component eligible for common funding. Additional voluntary national contributions will provide robustness. We are committed to completing additional essential components of NATO BMD command and control, which is necessary for achieving the next major milestone before reaching the Full Operational Capability. Full Allied political control and oversight are essential, and full implementation will be ensured and monitored. We will continue to engage with third states on a case-by-case basis to enhance transparency, build mutual confidence, and increase ballistic missile defence effectiveness.

44. NATO BMD is not directed against Russia and will not undermine Russia's strategic deterrence. NATO BMD is intended to defend against potential threats emanating from outside the Euro-Atlantic area. We have explained to Russia many times that the BMD system is not capable against Russia's strategic nuclear deterrent and there is no intention to redesign this system to have such a capability in the future. Hence, Russian statements threatening to target Allies because of NATO BMD are unacceptable and counterproductive. Should Russia be ready to discuss BMD with NATO, and subject to Alliance agreement, NATO remains open to the discussion.

45. Arms control, disarmament, and non-proliferation have made and should continue to make an essential contribution to achieving the Alliance's security objectives and for ensuring strategic stability and our collective security. NATO has a long track record of doing its part on disarmament and non-proliferation. After the end of the Cold War, NATO dramatically reduced the number of nuclear weapons stationed in Europe and its reliance on nuclear weapons in NATO strategy. We regret that the conditions for achieving disarmament have not been realised since the 2018 Brussels NATO Summit. Allies remain collectively determined to uphold and support existing disarmament, arms control, and non-proliferation agreements and commitments. We will further strengthen arms control, disarmament, and non-proliferation, as a key element of Euro-Atlantic security, taking into account the prevailing security

environment. We welcome and fully support the agreement between the United States and the Russian Federation to extend the New START Treaty for five years. NATO Allies believe the New START Treaty contributes to international stability, and Allies again express their strong support for its continued implementation and for early and active dialogue on ways to improve strategic stability. Allies will welcome new strategic talks between the United States and Russia on future arms control measures, taking into account all Allies' security. Allies will support further arms control negotiations, with the aim of improving the security of the Alliance, taking into account the prevailing international security environment.

46. NATO remains clear-eyed about the challenges Russia poses, including the qualitative and quantitative increase of Russian non-strategic nuclear weapons. The Alliance will be guided by experience, not least Russia's material breach of the Intermediate-range Nuclear Forces (INF) Treaty, which ultimately led to the termination of that agreement. NATO will continue to respond in a measured and responsible way to the significant risks posed by the Russian 9M729 missile, and other short- and intermediate-range missiles, to Allied security. We have agreed a balanced, coordinated, and defensive package of measures to ensure NATO's deterrence and defence posture remains credible and effective, including through potential arms control, disarmament, and non-proliferation contributions. Russia's proposal for a moratorium on the deployment of intermediate-range missiles in Europe is inconsistent with Russia's unilateral and ongoing deployment of such systems on the continent and would not prevent Russia from building up such missiles outside of its European territory; this proposal is therefore not credible and not acceptable. At the same time, NATO Allies remain open to meaningful arms control discussions and dialogue on reciprocal transparency and confidence-building measures that would take into account security interests of all Allies and increase security across the Alliance.

47. The Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons (NPT) remains the essential bulwark against the spread of nuclear weapons, the cornerstone of the global nuclear non-proliferation and disarmament architecture, and the framework for international cooperation in sharing the benefits of the peaceful uses of nuclear energy, science, and technology. Allies remain strongly committed to the full implementation of the NPT in all its aspects, as an irreplaceable platform, and the strengthening of the NPT across its mutually reinforcing three pillars. We are committed to working towards a meaningful outcome at the upcoming Tenth Review Conference, which presents a major opportunity to contribute to the preservation, universalisation, and full implementation of the NPT. The Alliance reaffirms its resolve to seek a safer world for all and to take further practical steps and effective measures to create the conditions for further nuclear disarmament negotiations. NATO Allies support the ultimate goal of a world without nuclear weapons in full accordance with all provisions of the NPT, including Article VI, in an ever more effective and verifiable way that promotes international stability, and is based on the principle of undiminished security for all. NATO's nuclear arrangements have always been fully consistent with the NPT, which remains the only credible path to nuclear disarmament. The enduring success of the NPT cannot be taken for granted and requires sustained effort to further its achievements. In this spirit, we call on all NPT States Parties to work together towards a successful Tenth Review Conference. We reiterate our opposition to the Treaty on the Prohibition of Nuclear Weapons (TPNW) which is inconsistent with the Alliance's nuclear deterrence policy, is at odds with the existing non-proliferation and disarmament

architecture, risks undermining the NPT, and does not take into account the current security environment. The TPNW does not change the legal obligations on our countries with respect to nuclear weapons. We do not accept any argument that the TPNW reflects or in any way contributes to the development of customary international law. We call on our partners and all other countries to reflect realistically on the ban treaty's impact on international peace and security, including on the NPT, and join us in working to improve collective security through tangible and verifiable measures that can reduce strategic risks and enable lasting progress on nuclear disarmament.

48. While NATO is not itself party to any arms control agreement, Allies will make best use of NATO as an important platform for in-depth discussion and close consultations on arms control efforts that will support Alliance unity, political cohesion, and solidarity. We continue actively to address the collapse of the INF Treaty due to Russian actions, and we are committed to maintain appropriate consultations among Allies on these issues.

49. We remain deeply concerned by the proliferation of nuclear weapons and other weapons of mass destruction (WMD), as well as their means of delivery and related materials, by states and non-state actors, which represents a growing threat to our populations, territory, and forces. We condemn in the strongest possible terms the repeated use of chemical weapons in Syria, as well as use in Iraq, Russia, Malaysia, and, for the first time since NATO's foundation on Allied territory, the United Kingdom. The use of chemical weapons anywhere, at any time, by anyone, for any reason is unacceptable. There can be no impunity for those who use chemical weapons. We therefore welcome, as an important step towards accountability, the decision by the April 2021 Conference of the State Parties of the Chemical Weapons Convention (CWC) to suspend Syria's rights and privileges under the CWC. We are determined to uphold the CWC and the global norm against the development, production, stockpiling and use of chemical weapons, and to hold those who use chemical weapons accountable for their actions, including through our joint commitment within the International Partnership Against the Impunity for the Use of Chemical Weapons. We support the full implementation of the CWC and the work of the Organisation for the Prohibition of Chemical Weapons (OPCW) in addressing WMD threats and condemn those who seek to impede its work. NATO remains committed to ensuring that Allies can protect their populations, forces, and territories against CBRN threats, including through reviewing NATO's Comprehensive, Strategic Level Policy for Preventing the Proliferation of Weapons of Mass Destruction and Defending against CBRN Threats. We are united in our resolve to promote the goals and objectives of the Comprehensive Nuclear-Test-Ban Treaty. We underline the need to bring the treaty into force and we support the Comprehensive Nuclear-Test-Ban Treaty Organization Preparatory Commission, including the International Data Centre and International Monitoring System. We call for the immediate commencement and early conclusion of negotiations in the Conference on Disarmament of a treaty banning the production of fissile material for use in nuclear weapons or other explosive devices in accordance with Conference on Disarmament report CD/1299 and the mandate contained therein. In the meantime, the Alliance calls on all states to declare and maintain voluntary moratoria on the production of fissile material for nuclear weapons or other nuclear explosive devices.

50. We remain committed to conventional arms control as a key element of Euro-Atlantic security. We are determined to preserve, strengthen, and modernise conventional arms control in Europe, based on key principles and commitments, including reciprocity, transparency, and host nation consent. Russia's continuing aggressive military posture, its refusal to fully comply with its obligations under the Treaty on Open Skies, its ongoing selective implementation of the Vienna Document, and its long-standing failure to implement the Treaty on Conventional Armed Forces in Europe, continue to undermine security and stability in the Euro-Atlantic area. Allies call on Russia to return to full implementation of, and compliance with the letter and spirit of all of its international obligations and commitments, which is essential to rebuilding trust and confidence, military transparency and increasing predictability in the Euro-Atlantic region. We specifically call on Russia to be open and transparent about its no-notice snap exercises, large-scale exercises and large-scale troop movements, in accordance with its Vienna Document commitments, particularly in light of its recent unprovoked and unjustified military build-up in and around Ukraine. Allies underscore the importance of modernising the Vienna Document, and welcome the broad support for its comprehensive modernisation package. We look forward to intensified discussions in the Forum for Security Cooperation leading to consensus on an updated Vienna Document at the 2021 OSCE Ministerial. To maintain the contributions of the Treaty on Open Skies to the security of all State Parties, it is essential that all State Parties fully implement its provisions. We will continue to actively support ongoing discussions at the OSCE, including the Structured Dialogue. We call on Russia to engage constructively on all these efforts.

51. We reiterate the Alliance's full support to the goal of the complete, verifiable, and irreversible denuclearisation of North Korea, in accordance with relevant UNSCRs. We call on the Democratic People's Republic of Korea (DPRK) to engage in meaningful negotiations with the United States towards achieving this goal. We urge the DPRK to fully implement its international obligations; to eliminate its nuclear, chemical, and biological warfare capabilities and ballistic missiles; to return to the NPT and its Comprehensive Safeguards Agreement with the International Atomic Energy Agency (IAEA); and to abandon all related programmes. We call on nations to fully implement existing UN sanctions.

52. We are committed to ensuring that Iran will never develop a nuclear weapon. We welcome the substantive discussions between Joint Comprehensive Plan of Action (JCPOA) participants, and separately with the United States, to accomplish a mutual return to compliance with the JCPOA by the United States and Iran. We support the goal of restoring the non-proliferation benefits of the JCPOA and of ensuring the exclusively peaceful nature of Iran's nuclear programme. It is vital that Iran preserves the space for these discussions by avoiding any further escalation. We strongly support the IAEA in its crucial monitoring and verification work to help ensure Iran's compliance with the NPT-related safeguards obligations, as well as its other commitments. A restored and fully implemented JCPOA could also pave the way to further address regional and security concerns, including in support of the non-proliferation regime. We condemn Iran's support to proxy forces and non-state armed actors, including through financing, training, and the proliferation of missile technology and weapons. We call on Iran to stop all ballistic missile activities inconsistent with UNSCR 2231, refrain from destabilising actions, and play a constructive role in fostering regional stability and peace.

Syria retains an inventory of short-range ballistic missiles whose range covers parts of NATO's territory and some of our partners' territories. Syria has used these missiles extensively against its own population. We remain vigilant over missile launches from Syria which could again hit or target Turkey. We continue to monitor and assess the ballistic missile threat from Syria.

The increasing threat posed by the proliferation of ballistic missiles in the vicinity of the south-eastern border of the Alliance has been, and remains a driver in NATO's development and deployment of a ballistic missile defence system, which is configured to counter threats from outside the Euro-Atlantic area.

53. The conflict in Syria has entered its eleventh year and continues to have significant consequences on the stability of the region and the security of NATO's south-eastern border. We remain concerned and vigilant over its ramifications. We reiterate our determination to defend NATO territory and borders against any threats and to address challenges emanating from Syria. The presidential elections held on 26 May 2021 by the Syrian regime cannot be considered as free and fair and do not contribute to the efforts to achieve a political solution. We underline that stability and security cannot be reinstated in Syria without a genuine political process in line with UNSCR 2254. We call for a nationwide ceasefire and the reauthorisation and expansion of the UN cross-border humanitarian assistance for a period of at least 12 months in order to meet the needs of the Syrian people. We reiterate our appreciation to our Ally Turkey for hosting millions of Syrian refugees.

54. Allies remain deeply concerned about developments in Belarus since August 2020. The policies and actions of Belarus have implications for regional stability and have violated the principles which underpin our partnership. NATO will remain vigilant of and monitor the implications for the security of the Alliance. The unacceptable diversion of a civilian aircraft in May 2021 and the subsequent arrest of a journalist and his partner travelling on board endangered the safety of civilians and was a grave affront to political dissent and freedom of the press. We support the independent investigations, including by the International Civil Aviation Organization (ICAO). We support measures taken by Allies individually and collectively in response to this incident. We call on Belarus to abide by international law, respect human rights and fundamental freedoms, and immediately and unconditionally release all political prisoners, including those belonging to the Union of Poles in Belarus. A democratic, sovereign, and stable Belarus is in all of our interests. Allies stand ready for a mutually beneficial NATO-Belarus partnership, taking into account political and security conditions. We will follow the scale, scope, and aftermath of the Zapad-2021 exercise, and continue to call on Russia and Belarus to act in a predictable, transparent way in compliance with their international obligations and OSCE commitments.

55. China's stated ambitions and assertive behaviour present systemic challenges to the rules-based international order and to areas relevant to Alliance security. We are concerned by those coercive policies which stand in contrast to the fundamental values enshrined in the Washington Treaty. China is rapidly expanding its nuclear arsenal with more warheads and a larger number of sophisticated delivery systems to establish a nuclear triad. It is opaque in implementing

its military modernisation and its publicly declared military-civil fusion strategy. It is also cooperating militarily with Russia, including through participation in Russian exercises in the Euro-Atlantic area. We remain concerned with China's frequent lack of transparency and use of disinformation. We call on China to uphold its international commitments and to act responsibly in the international system, including in the space, cyber, and maritime domains, in keeping with its role as a major power.

56. NATO maintains a constructive dialogue with China where possible. Based on our interests, we welcome opportunities to engage with China on areas of relevance to the Alliance and on common challenges such as climate change. There is value in information exchange on respective policies and activities, to enhance awareness and discuss potential disagreements. Allies urge China to engage meaningfully in dialogue, confidence-building, and transparency measures regarding its nuclear capabilities and doctrine. Reciprocal transparency and understanding would benefit both NATO and China.

57. We are working together as an Alliance and with like-minded partners, in particular with the European Union, to protect critical infrastructure, strengthen resilience, maintain our technological edge, and address these challenges to the rules-based international order.

58. Climate change is one of the defining challenges of our times. It is a threat multiplier that impacts Allied security, both in the Euro-Atlantic area and in the Alliance's broader neighbourhood. Climate change puts our resilience and civil preparedness to the test, affects our planning and the resilience of our military installations and critical infrastructure, and may create harsher conditions for our operations. Today we have endorsed an Action Plan to implement our NATO Agenda on Climate Change and Security, which increases our awareness, adaptation, mitigation, and outreach efforts, while ensuring a credible deterrence and defence posture and upholding the priorities of the safety of military personnel and operational and cost effectiveness. To increase awareness, NATO will conduct annual assessments of the impact of climate change on its strategic environment as well as on missions and operations. To adapt to climate change, NATO will incorporate climate change considerations into its full spectrum of work, ranging from defence planning and capability development to civil preparedness and exercises. To contribute to the mitigation of climate change, drawing on best practices of Allies, and taking into account their different national circumstances, NATO will develop a mapping methodology to help Allies measure greenhouse gas emissions from military activities and installations, which could contribute to formulating voluntary goals to reduce such emissions. NATO will also strengthen exchanges with partner countries as well as with international and regional organisations that are active on climate change and security issues.

59. Energy security plays an important role in our common security. A stable and reliable energy supply, the diversification of routes, suppliers, and energy resources, including the integration of sustainable energy sources, and the interconnectivity of energy networks, are all of critical importance and increase our resilience against political and economic pressure. It is essential to ensure that the members of the Alliance are not vulnerable to political or coercive

manipulation of energy, which constitutes a potential threat. Allies will therefore continue to seek further diversification of their energy supplies, in line with their needs and conditions. While these issues are primarily the responsibility of national authorities, energy developments can have significant political and security implications for Allies and also affect our partners. Consequently, we will continue to enhance our strategic awareness, including through regular Allied consultations and intelligence sharing, and will strengthen our links with relevant international organisations. We will further develop NATO's capacity to support national authorities in protecting critical infrastructure, including against malicious hybrid and cyber activity. We will ensure reliable energy supplies to our military forces.

60. NATO has long recognised the importance of Human Security, which focuses on risks and threats to populations in conflict or crisis areas and how to mitigate and respond to them. Taking a Human Security approach is a reflection of our values and makes us more operationally effective. We are committed to ensuring that all efforts are made to avoid, minimise, and mitigate any potential negative effects on civilians arising from our missions or activities, as underscored in our Policy for the Protection of Civilians. Today, we endorse NATO's new Policy on Preventing and Responding to Conflict-Related Sexual Violence, a landmark demonstration of our commitment to addressing such violence, which inflicts long-term stigma and trauma on individuals and families, contributes to their marginalisation, destroys the social fabric of communities, triggers displacement, fuels armed actors' activities, fosters prolonged conflict and instability, and is an impediment to sustainable peace and reconciliation. We are updating our policy on combating trafficking in human beings. Our ongoing work on Human Security also includes Children and Armed Conflict and Cultural Property Protection. NATO will continue to work with its partners, international organisations, and civil society to further our Human Security agenda, which includes robust policies and clear operational guidelines, in support of lasting peace and security and our populations' common defence.

61. Recognising the critical importance of women's full, equal, and meaningful participation in all aspects of peace and stability, as well as the disproportionate impact that conflict has on women and girls, including conflict-related sexual violence, we are committed to fully implementing the Women, Peace and Security agenda set out by the UN Security Council. NATO's Policy and Action Plan on Women, Peace and Security better prepare the Alliance to address the challenges of today and tomorrow. NATO's Policy on Preventing and Responding to Sexual Exploitation and Abuse, agreed in 2019, reinforces our commitment to hold ourselves to the highest standards of behaviour, in keeping with our values. Working together with partners, international organisations, and civil society, we will consistently continue to implement our policy on Women, Peace and Security, and, in this context, we will advance gender equality and integrate gender perspectives and foster the principles of the Women, Peace and Security agenda in all that we do, including in NATO operations, missions, and activities.

62. We remain committed to NATO's Building Integrity Policy and Programme. Corruption and poor governance undermine democracy, the rule of law, and economic development, thus constituting challenges to our security. Implementing measures to improve integrity building, to fight against corruption, and to foster good governance is of continued importance for NATO, Allies, and partners alike.

63. NATO's partnerships are, and will continue to be, essential to the way NATO works. The success of NATO's partnerships is demonstrated by their strategic contribution to Alliance and international security. They play an important role in supporting NATO's three core tasks and our 360-degree security approach. They are central to advancing NATO's cooperative security agenda, helping to shape our security environment, and contributing to stability in the Euro-Atlantic area, and to the pursuit of NATO's political and military objectives. We remain committed to the principles underpinning our relations with our partners, and have taken steps to make our partnerships more strategic, more coherent, and more effective. The Alliance's partner relationships are also based on reciprocity, mutual benefit and mutual respect. We will strengthen political dialogue and practical cooperation with our partners. We are grateful to our partners for their significant contributions to NATO's situational awareness, operations, missions, and activities, including Trust Fund projects. We recognise their sacrifices for Euro-Atlantic and international security over the years. We will continue to improve interoperability, in particular with our Enhanced Opportunities Partners. Recognising that conflict and instability in NATO's neighbourhood directly undermine Allied security, we will continue to intensify NATO's assistance and capacity building support to our partners. We reaffirm our commitment to expand political dialogue and practical cooperation with any nation that shares the Alliance's values and interest in international peace and security and will further develop our partnerships so that they continue to meet the interests of both Allies and partners. In line with our Comprehensive Approach Action Plan, we will continue to pursue coherence within NATO's own tools and strands of work, concerted approaches with partner nations and organisations such as the UN, the EU, and the OSCE, as well as further dialogue with non-governmental organisations.

64. The European Union remains a unique and essential partner for NATO. The NATO-EU strategic partnership is essential for the security and prosperity of our nations and of the Euro-Atlantic area. NATO recognises the importance of a stronger and more capable European defence. The development of coherent, complementary and interoperable defence capabilities, avoiding unnecessary duplication, is key in our joint efforts to make the Euro-Atlantic area safer. Such efforts, including recent developments, will lead to a stronger NATO, help enhance our common security, contribute to transatlantic burden sharing, help deliver needed capabilities, and support an overall increase in defence spending. Non-EU Allies continue to make significant contributions to the EU's efforts to strengthen its capacities to address common security challenges. For the strategic partnership between NATO and the EU, non-EU Allies' fullest involvement in these efforts is essential. We look forward to mutual steps, representing tangible progress, in this area to support a strengthened strategic partnership. We reaffirm in their entirety all the decisions, principles, and commitments with regard to NATO and EU cooperation. We will continue to further strengthen our strategic partnership in a spirit of full mutual openness, transparency, complementarity, and respect for the organisations' different mandates, decision-making autonomy and institutional integrity, and as agreed by the two organisations.

65. NATO-EU cooperation has reached unprecedented levels, with tangible results in countering hybrid and cyber threats, strategic communication, operational cooperation including maritime issues, military mobility, defence capabilities, defence industry and research, exercises, counter-terrorism, and defence and security capacity building. Political dialogue between NATO and the EU remains essential to advance this cooperation. We will continue

to develop and deepen our cooperation by fully implementing the common set of 74 proposals, which contribute to the coherence and complementarity of our efforts. The current strategic environment and the COVID pandemic underscore the importance of NATO-EU cooperation in the face of current and evolving security challenges, in particular in addressing resilience issues, emerging and disruptive technologies, the security implications of climate change, disinformation, and the growing geostrategic competition. The ongoing distinct strategic processes within NATO and the EU offer a unique opportunity to intensify further our consultations and cooperation to enhance the security of our citizens and promote peace and stability in the Euro-Atlantic area and beyond, while reaffirming that NATO remains the transatlantic framework for strong collective defence and the essential forum for security consultations and decisions among Allies. We value the Secretary General's continued close cooperation with the President of the European Council, the President of the European Commission, and the High Representative, on all aspects of the NATO-EU strategic partnership.

66. We reaffirm our commitment to NATO's Open Door Policy under Article 10 of the Washington Treaty, which has been a historic success. North Macedonia's accession last year is yet another tangible demonstration of this commitment. Successive rounds of enlargement have strengthened Euro-Atlantic security by helping to spread and consolidate the rule of law and democratic institutions and practices across the European continent, and have respected the right of all states to seek their own security arrangements, as enshrined in the 1990 Charter of Paris for a New Europe. NATO's door remains open to all European democracies which share the values of our Alliance, which are willing and able to assume the responsibilities and obligations of membership, which are in a position to further the principles of the Treaty, and whose inclusion can contribute to the security of the North Atlantic area. Decisions on enlargement are for NATO itself; no third party has a say in that process. We remain committed to the integration of those countries that aspire to join the Alliance, judging each on its own merits. We encourage them to continue to implement the necessary reforms and decisions to prepare for membership. We will continue to offer support to their efforts and look to them to take the steps necessary to advance their aspirations.

67. Allies strongly support the sovereignty and territorial integrity of a stable and secure Bosnia and Herzegovina in accordance with the General Framework Agreement for Peace in Bosnia and Herzegovina and other relevant international agreements, encourage domestic reconciliation, and urge political leaders to avoid divisive rhetoric. We commend Bosnia and Herzegovina, an aspirant country, for its contributions to NATO-led operations. We are committed to maintaining strong political dialogue with Bosnia and Herzegovina, and offer our continued support to the implementation of all reform efforts, including through NATO HQ Sarajevo. We encourage the leadership of Bosnia and Herzegovina to take full advantage of the breadth of NATO cooperative security and partnership tools. Allies welcome the work of the Commission for Cooperation with NATO. Allies urge political leaders to work constructively and to demonstrate political will for the benefit of all in Bosnia and Herzegovina in advancing Euro-Atlantic aspirations by implementing the much-needed political, electoral, rule of law, economic, and defence reforms, including through the country's Reform Programme with NATO, without prejudice to a final decision on NATO membership.

68. We reiterate the decision made at the 2008 Bucharest Summit that Georgia will become a member of the Alliance with the Membership Action Plan (MAP) as an integral part of the process; we reaffirm all elements of that decision, as well as subsequent decisions, including that each partner will be judged on its own merits. We stand firm in our support for Georgia's right to decide its own future and foreign policy course free from outside interference. As an Enhanced Opportunities Partner, Georgia is cooperating closely with the Alliance across a wide range of issues. We highly appreciate Georgia's substantial contributions to NATO operations, which demonstrate its commitment and capability to contribute to Euro-Atlantic security. We welcome the recent political agreement on the Way Ahead for Georgia and encourage its full implementation by all sides. This agreement paves the way for the important reforms which will help Georgia, an aspirant country, progress in its preparations towards membership. We remain committed to making full use of the NATO-Georgia Commission and the Annual National Programme in deepening political dialogue and cooperation. We commend the significant progress on reforms which Georgia has made and must continue to make, and which have helped Georgia strengthen its defence capabilities and interoperability with the Alliance. Georgia's relationship with the Alliance contains all the practical tools to prepare for eventual membership. We are working closely with Georgia on security in the Black Sea region, in response to Russia's increasingly destabilising activities, and welcome the steps taken to implement the refreshed Substantial NATO-Georgia Package. We stand ready to enhance our support to Georgia, including in building resilience against hybrid threats, in training and exercises, and in secure communications. We look forward to the next NATO-Georgia exercise in 2022.

69. We reiterate the decision made at the 2008 Bucharest Summit that Ukraine will become a member of the Alliance with the Membership Action Plan (MAP) as an integral part of the process; we reaffirm all elements of that decision, as well as subsequent decisions, including that each partner will be judged on its own merits. We stand firm in our support for Ukraine's right to decide its own future and foreign policy course free from outside interference. The Annual National Programmes under the NATO-Ukraine Commission (NUC) remain the mechanism by which Ukraine takes forward the reforms pertaining to its aspiration for NATO membership. Ukraine should make full use of all instruments available under the NUC to reach its objective of implementing NATO principles and standards. The success of wide-ranging, sustainable, and irreversible reforms, including combating corruption, promoting an inclusive political process, and decentralisation reform, based on democratic values, respect for human rights, minorities, and the rule of law, will be crucial in laying the groundwork for a prosperous and peaceful Ukraine. Further reforms in the security sector, including the reform of the Security Services of Ukraine, are particularly important. We welcome significant reforms already made by Ukraine and strongly encourage further progress in line with Ukraine's international obligations and commitments. We will continue to provide practical support to reform in the security and defence sector, including through the Comprehensive Assistance Package. We will also continue to support Ukraine's efforts to strengthen its resilience against hybrid threats, including through intensifying activities under the NATO-Ukraine Platform on Countering Hybrid Warfare. We welcome the cooperation between NATO and Ukraine with regard to security in the Black Sea region. The Enhanced Opportunities Partner status granted last year provides further impetus to our already ambitious cooperation and will promote greater interoperability, with the option of more joint exercises, training, and enhanced situational awareness. Military cooperation and capacity building initiatives between Allies and

Ukraine, including the Lithuanian-Polish-Ukrainian Brigade, further reinforce this effort. We highly value Ukraine's significant contributions to Allied operations, the NATO Response Force, and NATO exercises.

70. The Western Balkans is a region of strategic importance for NATO, as highlighted by our long history of cooperation and operations. NATO remains strongly committed to the security and stability of the Western Balkans and to supporting the Euro-Atlantic aspirations of the countries in the region. We will intensify our efforts in the region and enhance our political dialogue and practical cooperation in order to support reform efforts, promote regional peace and security, and counter the malign influence of outside actors. Democratic values, the rule of law, domestic reforms, and good neighbourly relations are vital for regional cooperation and Euro-Atlantic integration, and we look to continued progress in this regard. We value the NATO-Serbia partnership. Strengthening NATO-Serbia relations would be of benefit to the Alliance, to Serbia, and to the whole region. We support the EU-facilitated Dialogue and other efforts aimed at the normalisation of relations between Belgrade and Pristina, and urge the sides to seize the moment and engage in good faith towards reaching a lasting political solution.

71. We remain committed to NATO's continued engagement in Kosovo, including through the NATO-led Kosovo Force (KFOR) which contributes to a safe and secure environment and to wider stability in the Western Balkans, and through ongoing capacity building efforts with the Kosovo security organisations. Any changes to our force posture in KFOR remain conditions-based and not calendar-driven.

72. The Alliance's close and mutually beneficial security cooperation with our Enhanced Opportunities Partners Finland and Sweden, which share our values and contribute to NATO-led operations and missions, has grown across a wide range of areas. We will continue to strengthen our ability to respond rapidly and effectively to any common challenges and to work together on enhancing our resilience and civil preparedness. We will bolster our regular and open political dialogue and cooperation in support of our common security, including by crisis management preparation, exercises, and exchanging information and analysis, notably on the security situation in the Baltic Sea region.

73. We will work more closely with all our Western European partners to share expertise, address emerging security challenges, and continue our cooperation on operations, missions, and other initiatives. We will also seek to further develop relations with our partners across the globe. We are enhancing political dialogue and practical cooperation with our long-standing Asia-Pacific partners – Australia, Japan, New Zealand, and the Republic of Korea – to promote cooperative security and support the rules-based international order. We will discuss common approaches to global security challenges where NATO's interests are affected, share perspectives through deeper political engagement, and seek concrete areas for cooperation to address shared concerns. We are intensifying our interaction with Colombia, NATO's partner in Latin America, on good governance, military training, interoperability, demining, and maritime security. We remain open to deepening our political dialogue and intensifying our practical cooperation with our partners in Central Asia, taking into account the regional situation. We welcome the interest of other global actors to work with NATO in addressing our shared security concerns and stand ready to explore further engagement on a case-by-case basis.

74. We are committed to enhancing our long-standing engagement in the Middle East and North Africa (MENA) region. We will strengthen our political dialogue and practical cooperation with our Mediterranean Dialogue (MD) and Istanbul Cooperation Initiative (ICI) partners. This will build stronger security and defence institutions and capacities, promote interoperability, and help to counter terrorism. We have upgraded our defence capacity building assistance to Jordan, our Enhanced Opportunities Partner, to include additional counter-terrorism support, and have contributed to the establishment of the new Military Women's Training Centre. We will continue our engagement with Tunisia on defence capacity building. We will leverage the NATO-ICI Regional Centre in Kuwait as an important hub for education, training, and public diplomacy activities, and we remain open to the potential establishment of other education and training centres with interested MENA countries. Our Regional Hub for the South, in Naples, is making tangible progress in implementing its four functions and contributing to our situational awareness and understanding. We will continue to engage with the African Union and further develop our relations with the League of Arab States and the Gulf Cooperation Council in order to enhance our ability to better address mutual security concerns.

75. The deteriorating situation in the Sahel region matters to NATO's collective security. This region is a theatre of complex and interconnected challenges. NATO's approach to the Sahel is currently focused on our long-standing partnership with Mauritania, and we are looking into providing additional advice and training support. We will also continue to engage in dialogue with relevant NATO partners, representatives from the Sahel region, international and regional organisations and entities such as the African Union, the G5 Sahel structures, the UN, and the EU, as well as with the Coalition for the Sahel. NATO will enhance its engagement with the G5 Sahel structures and remains open, upon request, to consider further engagements in the region.

76. The crisis in Libya has direct implications for regional stability and the security of all Allies. We welcome the progress achieved in Libya, including the recent endorsement of the interim Government of National Unity (GNU) and Presidency Council. We commend the UN efforts in support of a Libyan-led and Libyan-owned political process, aimed at promoting national reconciliation as well as unifying and strengthening state institutions. We call on all the relevant Libyan authorities and institutions, including the GNU and the House of Representatives, to take actions set out in the Libyan Political Dialogue Forum roadmap and to make the necessary preparations for free, fair, and inclusive national Presidential and Parliamentary elections on 24 December 2021. We fully support the implementation of UNSCRs 2570 and 2571 and the 23 October 2020 ceasefire agreement. In accordance with our Summit decisions, we remain committed to providing advice to Libya, upon its request, in the area of defence and security institution building, taking into account political and security conditions.

77. NATO is an Alliance that constantly modernises and adapts to new threats and challenges. NATO is also adapting as an institution. To enhance our political-military coherence and situational awareness, we have restructured the activities of the NATO Headquarters, and established a Chief Information Officer function. We welcome and will continue progress towards an optimised NATO intelligence enterprise, better postured to provide timely and relevant support to Alliance operations and decision-making on contemporary and future challenges. We will also further

strengthen the security of our cyber and communications systems and continue to protect the Alliance against espionage attempts. We will continuously pursue greater coherence, improved effectiveness, and new efficiencies, in support of the flexibility and responsiveness we need as an Alliance.

78. We express our deep appreciation for the generous hospitality extended to NATO by the Government and the people of Belgium for over five decades, and to us today on the occasion of our Summit meeting at NATO Headquarters. We pay tribute to all the men and women in uniform who continue to work daily for our collective security. And we extend a special word of thanks to all those who made it possible for us to have a safe and productive Summit meeting despite the ongoing COVID-19 pandemic, including the NATO medical personnel and the Polish Medical Emergency Detachment.

79. With our decisions today, we have opened a new chapter in the transatlantic relationship and set the direction for the Alliance's continued adaptation towards 2030 and beyond. We look forward to meeting again in Spain in 2022, followed by our next meeting in Lithuania.

###

EU-US summit statement: "Towards a renewed Transatlantic partnership"

1. The European Union and the United States represent 780 million people who share democratic values and the largest economic relationship in the world. We have a chance and a responsibility to help people make a living and keep them safe and secure, fight climate change, and stand up for democracy and human rights. We laid the foundations of the world economy and the rules-based international order after World War II based on openness, fair competition, transparency and accountability. Some of the rules need an update: to protect our health, our climate and planet, to ensure democracy delivers and technology improves our lives.

2. We, the leaders of the European Union and the United States, met today to renew our Transatlantic partnership, set a Joint Transatlantic Agenda for the post-pandemic era, and commit to regular dialogue to take stock of progress.

3. Together, we intend to: (i) end the COVID-19 pandemic, prepare for future global health challenges, and drive forward a sustainable global recovery; (ii) protect our planet and foster green growth; (iii) strengthen trade, investment and technological cooperation; and (iv) build a more democratic, peaceful and secure world. We are committed to uphold the rules-based international order with the United Nations at its core, reinvigorate and reform multilateral institutions where needed, and cooperate with all those who share these objectives. I. End the COVID-19 pandemic, prepare for future global health challenges, and drive forward a sustainable global recovery

4. Ending the COVID-19 pandemic through global cooperation is our first priority. We promote equitable and affordable access and delivery of safe and effective COVID-19 vaccines, diagnostics, and therapeutics through the Access to COVID-19 Tools Accelerator. We commit to continuing to support the COVAX Facility and encourage more donors to make 2 billion vaccine doses available worldwide by late 2021. We aspire to vaccinate at least two thirds of the world's population by the end of 2022.

5. A Joint EU–US COVID Manufacturing and Supply Chain Taskforce has been established to deepen cooperation and identify and resolve issues around expanding vaccine and therapeutics production capacity, including by building new production facilities, maintaining open and secure supply chains, avoiding any unnecessary export restrictions, and encouraging voluntary sharing of knowhow and technology on mutually-determined terms including through the ACT-A. We are committed to strengthen global health security, pandemic preparedness, and response to health emergencies and future outbreaks. We plan to leverage our strengths to help countries build the capacities to prevent, detect, and respond to infectious disease threats. We intend to work together with like-minded countries this year to explore options towards sustainable global health and health security financing, supported by strengthened global accountability, tracking and allocation of global health security financing, including the IPPPR recommendation toward a Global Health Threats Council.

6. We resolve to reinforce cooperation to reform the World Health Organisation (WHO), including advancing sustainable financing and improving its internal operations. We welcome the “Rome Declaration” principles endorsed at the G20 Global Health Summit and the outcomes of the World Health Assembly, including the establishment of a Working Group on Strengthening WHO Preparedness and Response to Health Emergencies that will prioritise the assessment of the benefits of developing a WHO convention, agreement or other international instrument on pandemic preparedness and response and provide a report to be considered at the special session of the Health Assembly in November 2021. We will continue to engage in health research initiatives, including to develop medical countermeasures in a much shorter period of time, to support the regional surge capacity to produce them, and to facilitate trade in essential medical goods. We call for progress on a transparent, evidence-based, and expert-led WHO-convened phase 2 study on the origins of COVID-19, that is free from interference, and we commit to working together toward the development and use of a swift and independent means for investigating such outbreaks in the future.

7. We welcome G7 discussions to build back better for the world - orienting development finance tools toward the range of challenges faced by developing countries, including in resilient infrastructure and technologies, addressing the impact of climate change, health systems and security, developing digital solutions, and advancing gender equality and education. We intend to jointly drive forward a sustainable and inclusive global recovery, in line with the UN 2030 Agenda for Sustainable Development that leaves no one behind and prioritizes the most vulnerable and marginalized, protects our climate and planet, protects human rights, empowers women and girls and creates decent jobs. We will enhance our cooperation on sustainable connectivity and highquality infrastructure. We intend to continue providing assistance to countries in need, address debt vulnerabilities, and stimulate domestic reforms and increased private investment. To address the problem of unsustainable debts faced by many countries in the aftermath of the Covid-19 pandemic, we plan to promote the swift and transparent implementation of the G20 Common

Framework for debt treatment and explore innovative instruments such as debt swaps. Recognizing the increase in food insecurity and malnutrition projected, including as a result of the pandemic, we commit to building resilient food systems.

8. We resolve to support efforts to ensure safe and secure global mobility. We will establish a joint EU-U.S. Experts' Working Group to exchange information and expertise to reinstate safe and sustainable travel between the EU and the United States. We welcome progress made by the United States and the EU toward additional EU member states meeting the requirements necessary for visa-free travel to the United States and intend to continue our dialogue towards visa waiver travel.

II. Protect our planet and foster green growth

9. Climate change, environmental degradation and the loss of biodiversity are mutually-reinforcing, extraordinary threats to humanity. We plan to continue and strengthen our cooperation to tackle climate change, environmental degradation and the loss of biodiversity, promote green growth, protect our oceans, and urge ambitious action by all other major players.

10. We are committed to the Paris Agreement and its effective and strengthened implementation. To provide an effective platform for cooperation in this regard, we commit to establish an EU-US High-Level Climate Action Group. We intend to lead by example through becoming net zero greenhouse gases (GHG) economies no later than 2050 and implementing our respective enhanced 2030 targets / Nationally Determined Contributions (NDCs). We resolve to engage our international partners to achieve an ambitious outcome at the 26th UN Climate Change Conference of the Parties (COP26), making every effort to keep a 1.5 degree Celsius limit on global temperature within reach. We intend to closely coordinate to promote robust climate measures, address the risk of carbon leakage and cooperate on sustainable finance, including by providing the private sector with usable tools and metrics.

11. We are determined to accelerate a climate-neutral future and ensure a just transition that leaves no one behind, including through low greenhouse gas emission technologies, an increasing uptake of renewable energies, a stronger engagement to promote clean energy innovation in Mission Innovation, increased energy efficiency and methane emissions reduction, sustainable food systems, including climate smart agricultural systems, and sustainable and smart mobility. We commit to rapidly scaling up technologies and policies that further accelerate the transition away from unabated coal capacity and to an overwhelmingly decarbonised power system in the 2030s, consistent with our respective 2030 NDCs and 2050 net zero commitments. The EU-US Energy Council will continue to lead coordination on strategic energy issues, including decarbonisation of the energy sector, energy security, and sustainable energy supply chains. We resolve to increase our cooperation on transition towards a climate-neutral, resource-efficient and circular economy. In this context, we intend to work towards a Transatlantic Green Technology Alliance that would foster cooperation on the development and deployment of green technologies, as well as promote markets to scale such technologies.

12. We intend to continue to scale up efforts to meet the USD 100 billion per year climate finance goal through to 2025, in the context of meaningful mitigation actions and transparency on implementation from public and private sources, as well as to continue to scale up finance contributing to climate adaptation action. In order to fulfill the objectives of the Paris Agreement, we stress that international investments in unabated coal must stop now and call for global efforts

to phase out unabated coal in energy production. We resolve to take concrete steps towards an absolute end to new direct government support for unabated international thermal coal power generation in third countries by the end of 2021, including through Official Development Assistance, export finance, investment and financial and trade promotion support. We commit to reviewing our official trade, export and development finance policies towards these objectives.

13. We are strongly determined to halt and reverse biodiversity loss by 2030 and take urgent action to address its drivers. In this context, we are committed to the goal of conserving or protecting at least 30 percent of the global land and 30 percent of the global oceans by 2030. We commit to contribute to this goal by conserving or protecting at least 30 percent of our own land, including terrestrial and inland waters, and coastal and marine areas by 2030 according to national circumstances and approaches. We plan to actively restore nature for the benefit of the health and well-being of our citizens, and step up our cooperation on deforestation and wildlife trafficking. We encourage others to make similar commitments to support efforts that benefit both climate and biodiversity, and protect our oceans. We plan to jointly promote a successful and ambitious post-2020 global biodiversity framework at the 15th UN Biodiversity Conference of the Parties (COP15). We also encourage partners to join multilateral efforts at the UN Environment Assembly to consider next steps at the global level to tackle plastics pollution.

14. We commit to working together to protect our oceans, including by combatting marine litter. We resolve to support the designation of new marine protected areas in the Southern Ocean, and continue cooperating for the purpose of the sustainable blue economy, sustainable fishing, prevention of Illegal, Unreported and Unregulated (IUU) Fishing, and research through the AllAtlantic Ocean Research alliance. We will also plan to work together at the next UN Ocean Conference and at the intergovernmental conference on Marine Biodiversity beyond National Jurisdiction. III. Strengthen trade, investment and technological cooperation

15. We commit to grow the EU-US trade and investment relationship as well as to uphold and reform the rules-based multilateral trading system. We intend to use trade to help fight climate change, protect the environment, promote workers' rights, expand resilient and sustainable supply chains, continue to cooperate in emerging technologies and create decent jobs. We resolve to stand together to protect our businesses and workers from unfair trade practices, in particular those posed by nonmarket economies that are undermining the world trading system.

16. We resolve to drive digital transformation that spurs trade and investment, strengthens our technological and industrial leadership, boosts innovation and protects and promotes critical and emerging technologies and infrastructure. We plan to cooperate on the development and deployment of new technologies based on our shared democratic values, including respect for human rights, and that encourages compatible standards and regulations.

17. To kick-start this positive agenda and to provide an effective platform for cooperation, we establish a high-level EU-US Trade and Technology Council (TTC). The major goals of the TTC will be to grow the bilateral trade and investment relationship; to avoid new unnecessary technical barriers to trade; to coordinate, seek common ground and strengthen global cooperation on technology, digital issues and supply chains; to support collaborative research and exchanges; to cooperate on compatible and international standards development; to facilitate regulatory policy and enforcement cooperation and, where possible, convergence; to promote innovation and leadership

by US and European firms; and to strengthen other areas of cooperation. The cooperation and exchanges of 4 the TTC will be without prejudice to the regulatory autonomy of the United States and the European Union and will respect the different legal systems in both jurisdictions. Cooperation within the TTC will also feed into coordination in multilateral bodies and wider efforts with like-minded partners, with the aim of promoting a democratic model of digital governance.

18. The TTC will initially include working groups with agendas focused on technology standards cooperation (including on AI, Internet of Things, among other emerging technologies), climate and green tech, ICT security and competitiveness, data governance and technology platforms, the misuse of technology threatening security and human rights, export controls, investment screening, promoting SMEs access to, and use of, digital technologies, and global trade challenges. It will also include a working group on reviewing and strengthening our most critical supply chains. Notably, we commit to building an EU-US partnership on the rebalancing of global supply chains in semiconductors with a view to enhancing EU and US respective security of supply as well as capacity to design and produce the most powerful and resource efficient semiconductors.

19. In parallel with the TTC, we intend to establish an EU-US Joint Technology Competition Policy Dialogue that would focus on approaches to competition policy and enforcement, and increased cooperation in the tech sector. To support collaborative research and innovation exchanges, we promote a staff exchange programme between our research funding agencies, and we intend to explore the possibility of developing a new research initiative on biotechnology and genomics, with a view to setting common standards. A new implementing arrangement between the EU Joint Research Centre and the US National Institute of Standards and Technologies aims to expand cooperation to new areas. We also resolve to deepen cooperation on cybersecurity information sharing and situational awareness, as well as cybersecurity certification of products and software.

20. We commit to work together to ensure safe, secure, and trusted cross-border data flows that protect consumers and enhance privacy protections, while enabling Transatlantic commerce. To this end, we plan to continue to work together to strengthen legal certainty in Transatlantic flows of personal data. We also commit to continue cooperation on consumer protection and access to electronic evidence in criminal matters.

21. We salute having reached an Understanding on a Cooperative Framework for Large Civil Aircraft, reflecting a new transatlantic relationship in this area. We are committed to make this framework work to promote a level playing field, overcome long-standing differences, avoid future litigation, and more effectively address the challenge posed by non-market economies. We will engage in discussions to allow the resolution of existing differences on measures regarding steel and aluminium before the end of the year. In this regard, we are determined to work together to resolve tensions arising from the U.S. application of tariffs on imports from the EU under U.S. Section 232, and will work towards allowing trade to recover from its 2020 lows and ending the WTO disputes. We commit to ensure the long-term viability of our steel and aluminium industries, and to address excess capacity. We are determined to foster a fair, sustainable, and modern international tax system and cooperate to reach a global consensus on the question of taxation of multinational companies through the G20/OECD Inclusive Framework and look forward to reaching an agreement at the July meeting of G20 Finance Ministers and Central Bank Governors.

22. We intend to work cooperatively on efforts to achieve meaningful World Trade Organisation (WTO) reform and help promote outcomes that benefit our workers and companies. We commit to work together to advance the proper functioning of the WTO's negotiating function and dispute settlement system, which requires addressing long-standing issues. Plurilateral mechanisms can provide a means for addressing new trade concerns when multilateral solutions are not possible. We plan to continue to cooperate on special and differential treatment, and on our joint transparency proposal. We intend to seek to update the WTO rulebook with more effective disciplines on industrial subsidies, unfair behaviour of state-owned enterprises, and other trade and market distorting practices. We intend to work closely together, and with the wider support of the Membership of the WTO, to conclude a meaningful agreement on fisheries subsidies, and to a trade policy response to the COVID-19 pandemic that facilitates expansion of production and equitable 5 access to vaccines, and to work towards a WTO Ministerial later this year that contributes to a more effective and modernised rules-based trading system.

23. We commit to strengthen our cooperation on space by building on the Galileo – GPS Agreement. This could include making progress on access to Galileo's Public Regulated Service signal, engaging on space-based Earth observation to support climate policies, for instance by monitoring CO2 levels and emergency services, as well as exchanging on our respective approaches on space traffic management. IV. Build a more democratic, peaceful and secure world

24. Together, the European Union and the United States are an anchor for democracy, peace, and security around the world, to peacefully prevent and resolve conflicts, uphold the rule of law and international law, and promote human rights for all, gender equity and equality, and the empowerment of women and girls, including by working together through multilateral institutions including the UN Human Rights Council. Together, we resolve to address humanitarian needs and stand up for international humanitarian law as well as expand the resource base for humanitarian action. We reject authoritarianism in all its forms around the globe, resisting autocrats' efforts to create an environment that protects their rule and serves their interests, while undermining liberal democracies. We intend to enhance cooperation on the use of sanctions to pursue shared foreign policy and security objectives, while avoiding possible unintended consequences for European and US interests. In this respect, we resolve to continue to engage on issues on which we might have different approaches.

25. We intend to support democracy across the globe by defending media freedom; advancing a free and open internet; fostering responsible behaviour in cyberspace; upholding transparency and combatting corruption in financial systems, politics and the economy; tackling disinformation; protecting civil society and civic space; advancing women's political participation and empowerment; and protecting the human rights of all people. We resolve to lead by example at home. We intend to partner in the Summit for Democracy, committing to concrete actions to defend universal human rights, prevent democratic backsliding, and fight corruption. We plan to increase cooperation and exchange information and expertise to increase resilience against and to counter foreign information manipulation and interference, all forms of coercion including economic pressure, hybrid threats, malicious cyber activities, terrorism and violent extremism, and other common security threats. We resolve to support the ability of civil society and independent media to operate freely, and to protect and defend journalists in order to hold governments accountable.

26. We intend to closely consult and cooperate on the full range of issues in the framework of our respective similar multi-faceted approaches to China, which include elements of cooperation, competition, and systemic rivalry. We intend to continue coordinating on our shared concerns, including ongoing human rights violations in Xinjiang and Tibet; the erosion of autonomy and democratic processes in Hong Kong; economic coercion; disinformation campaigns; and regional security issues. We remain seriously concerned about the situation in the East and South China Seas and strongly oppose any unilateral attempts to change the status quo and increase tensions. We reaffirm the critical importance of respecting international law, in particular the UN Convention on the Law of the Sea (UNCLOS) noting its provisions setting forth the lawful maritime entitlements of States, on maritime delimitation, on the sovereign rights and jurisdictions of States, on the obligation to settle disputes by peaceful means, and on the freedom of navigation and overflight and other internationally lawful uses of the sea. We underscore the importance of peace and stability across the Taiwan Strait, and encourage the peaceful resolution of cross-Strait issues. We intend also to coordinate on our constructive engagement with China on issues such as climate change and non-proliferation, and on certain regional issues.

27. We stand united in our principled approach towards Russia and we are ready to respond decisively to its repeating pattern of negative behaviour and harmful activities, which Russia must address to prevent the further deterioration of relations including on the list of so-called unfriendly states. To coordinate our policies and actions we plan to establish an EU-US high-level dialogue on Russia. We condemn Russia's continued actions to undermine Ukraine's and Georgia's sovereignty, territorial integrity and independence. We call on Russia to ensure foreign diplomatic missions in Russia can operate in a safe, secure and productive fashion. We urge Russia to stop its continuous crackdown on civil society, the opposition and independent media and release all political prisoners. At the same time, we keep channels of communication open and possibilities for selective cooperation in areas of common interest. We also commit to work together to address the urgent and escalating threat from criminal ransomware networks that pose risks to our citizens and companies.

28. We are determined to continue to stand in support of the sovereignty, independence, and territorial integrity of the EU's Eastern partners and will support the reform path of Ukraine, Georgia, and the Republic of Moldova. We resolve to work towards long-term peace, resilience and stability in the South Caucasus. We stand with the people of Belarus and their demands for human rights and democracy. We resolve to hold the Lukashenka regime to account for its escalating attacks on human rights and fundamental freedoms and for endangering aviation safety through the unprecedented and unacceptable forced diversion of an EU passenger airplane under false pretences, and the subsequent arrest of a journalist as part of a continuing assault on opposition voices and the freedom of the press.

29. We intend to further strengthen our joint engagement in the Western Balkans, including through the EU-facilitated dialogue between Belgrade and Pristina on normalisation of their relations, and by supporting key reforms for EU integration. We resolve to work hand-in-hand for sustainable deescalation in the Eastern Mediterranean, where differences should be settled through dialogue in good faith and in accordance with international law. We aim for a cooperative and mutually beneficial relationship with a democratic Turkey. We plan to join efforts for a stable and secure Middle East and North Africa. The European Union and the United States welcome the ceasefire in

the conflict in the Middle East and reaffirm the need for Israelis and Palestinians to enjoy equal measures of freedom, security, prosperity, and democracy on the basis of a two-State solution. In light of the growing humanitarian needs across Syria and the COVID 19 pandemic, we call on the UN Security Council to ensure that humanitarian aid can reach all people in need in Syria, including through cross border and cross line operations. We also regret the recent illegitimate elections in Syria and call on the international community to hold the Assad regime accountable for its brutal crimes and to work together to advance a political resolution to the conflict in line with UNSC resolution 2254. We reaffirm our commitment to support Libya in its path towards peace, security and stability and to work with parties in Yemen to agree to the UN's proposal for an immediate ceasefire.

30. We are committed to peace and sustainable development in Africa. The political, human rights, security and humanitarian situation in Ethiopia, Somalia, and the Sahel countries is of grave concern. We share deep concerns about the growing political and ethnic polarization throughout Ethiopia that threatens the country's sovereignty and territorial integrity. We condemn ongoing atrocities, including widespread sexual violence, and we welcome the ongoing OHCHR investigations and call for full accountability for reported human rights violations in Tigray and for the perpetrators to be brought to justice. We also call for the withdrawal of foreign forces, and unimpeded humanitarian access. Following the Summit on financing African economies, we plan to act together with our African partners to ensure equitable access to safe and effective vaccines and to provide financial support towards a sustainable recovery. We are determined to significantly amplify, on a voluntary basis, the impact of the proposed general allocation of Special Drawing Rights by the IMF for Africa.

31. We intend to work together with our partners for a free and open Indo-Pacific, which is inclusive, based on the rule of law and democratic values and will contribute to the security and sustainable development of the region. We intend to work together to promote a swift return to democracy in Myanmar. In view of the withdrawal of international troops from Afghanistan, we intend to work closely to support the ongoing peace process and sustain regional stability and protect human rights gains, in particular for women and girls. 7

32. We further commit to strengthen our cooperation with the countries of Latin America and the Caribbean to support socio-economic recovery, address economic vulnerability and push for stronger democratic governance, including supporting a negotiated outcome that leads to free and fair elections in Venezuela.

33. We resolve to work together to retain the Arctic as a region of peace and stability and collaborate, in particular through the Arctic Council, to ensure a clean habitat and constructive cooperation on climate change, environmental protection and sustainable economic development benefiting the region's inhabitants.

34. We resolve to work together to counter the proliferation of weapons of mass destruction and renew global arms control efforts. We emphasise our support for the ongoing diplomatic efforts and negotiations in Vienna aimed at facilitating the return of the United States to the Joint Comprehensive Plan of Action (JCPOA) as well as the full and effective implementation of the deal by Iran and the United States. We share serious concerns about steps taken by Iran, which are inconsistent with the JCPOA. The European Union and the United States recognise that, alongside the return to full and effective implementation by Iran of its nuclear related commitments, the lifting

of sanctions constitutes an essential part of the JCPOA. The JCPOA remains critical to ensuring the exclusively peaceful nature of Iran's nuclear programme and to upholding the global nuclear nonproliferation architecture.

35. We resolve to revive dialogue on migration and mobility, including innovative solutions on effective and safe migration policy in cooperation with third countries, including via the EU-US Platform on Migration and Asylum. 36. We welcome the EU's invitation to the United States to join the PESCO project Military Mobility as an important step towards closer EU-US partnership in security and defence. We recognize the contribution EU security and defence initiatives can make to both European and Transatlantic security and plan to launch a dedicated dialogue on security and defence and pursue closer cooperation in this field. We commit to work towards an Administrative Arrangement for the United States with the European Defence Agency, with discussions, including on modalities and conditions for a closer and mutually beneficial cooperation in this framework, beginning as soon as possible. We reaffirm our unwavering support for robust NATO-EU cooperation and to the commitments outlined and principles enshrined in the 2016 and 2018 Joint Declarations. We will work jointly to raise the level of NATO-EU ambition in order to further strengthen this mutually reinforcing key strategic partnership.

ประมวลรายงานและวิเคราะห์ข่าวระหว่างประเทศ

เดือนกรกฎาคม 2021 (2564)

ประมวลรายงานและวิเคราะห์ข่าวระหว่างประเทศ

เดือนกรกฎาคม 2021 (2564)

วันที่ 1 กรกฎาคม 2564 (ปี 2021) เป็นวันที่ระลึกและวันเฉลิมฉลองโอกาสสำคัญของบางประเทศ แต่ในขณะเดียวกันก็มีความเคลื่อนไหวภายในดินแดนและข้ามแดนทั้งทางบก ทางทะเล แม้กระทั่งอวกาศที่สุริยะจันทรวัลอันควรแก่ความสนใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับผู้ที่ต้องการติดตามพัฒนาการในวงการระหว่างประเทศ ด้วยเหตุผลและมูลเหตุจูงใจต่างๆ กันไป

การกล่าวถึงวันที่ 1 กรกฎาคมมิได้หมายถึงเหตุหรือปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นบนพื้นโลกหรือนอกโลกเฉพาะในวันนั้น หากแต่จะกล่าวถึงและวิเคราะห์ความเคลื่อนไหวในวันต่อๆ มาด้วย เนื่องจากเดือนนี้มีเรื่องที่เกี่ยวข้องและรำลึกถึงอยู่ไม่น้อย อาทิ วันนี้เป็นวันคล้ายวันประสูติกาลของเจ้าหญิงไดแอนน่า สเปนเซอร์และต่อมาเป็นเจ้าหญิงแห่งเวลส์ แม้กระทั่งภาวะอากาศอันร้อนจัดเป็นประวัติการณ์ในดินแดนที่ไม่เคยต้องเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศร้ายแรงถึงระดับนี้มาก่อน ซึ่งได้แก่ภาคตะวันตกของแคนาดาแถบมณฑล Saskatchewan กับ British Columbia และแปซิฟิกทางตะวันตกเฉียงเหนือหรือ Pacific Northwest ของสหรัฐอเมริกา ในระยะใกล้กันกับวันชาติแคนาดาหรือ Canada Day ที่ 1 กรกฎาคม อันจะได้กล่าวถึงในอันดับต่อไป ความร้อนที่สูงถึงระดับ 50+ องศาเซลเซียสนำมาซึ่งภัยร้ายแรงต่อทั้งสัตว์น้ำกับชีวิตท่องเที่ยวในมหาสมุทรแปซิฟิกป่าไม้และบ้านช่องในและใกล้ป่า และคนที่เคยใช้ชีวิตในอากาศหนาวจัดของพื้นที่มหาศาลแถบอาร์คติก ตามมาในวันที่ 3 กรกฎาคม 2021 ด้วยการระเบิดครั้งใหญ่ขนาด X1 solar flare บนพื้นผิวของดวงอาทิตย์จาก Sunspot AR2838 เมื่อ 10.29 น. ตามเวลาในภาคตะวันออกของสหรัฐ ส่งรังสีอันมีพลังงานเทียบได้กับการระเบิดพร้อมกันของระเบิดไฮโดร

เจ็น ขนาด 100 megatons นับล้านล้านลูก แต่โดยที่โลกนี้อยู่ห่างมากกว่า 93 ล้านไมล์จากดวงอาทิตย์ Corona ที่ส่องพลังงานมหาศาลจึงต้องใช้เวลาอีกนานกว่าจะรับรู้ได้ในโลก ไม่ทราบว่าการปรากฏการณ์ครั้งนี้เป็นสัญญาณของการเข้าสู่ยุค Aquarius หรือไม่ เพราะมีได้ศึกษามาทางดาราศาสตร์และโหราศาสตร์ และ ฯลฯ แต่วงการวิทยาศาสตร์และดาราศาสตร์ได้ให้ข้อมูลอันน่าวิตกสำหรับเดือนนี้มาบางประการว่าเดือนมิถุนายนที่เพิ่งผ่านไปเกิดอากาศร้อนที่สุดนับแต่การปฏิวัติอุตสาหกรรม ไกล่เหลือเกินกับเป้าหมาย 1.5 องศาที่ความตกลงปารีสว่าด้วยความเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศพยายามจะไม่ให้เกิน Lunar Cycle มาถึงยุคที่จะทำให้ฝนตกหนักในหลายภูมิภาคของโลก แม้จะในฤดูร้อน ในขณะที่ความแห้งแล้งจะเป็นปัญหาในหลายพื้นที่ และอาจทำให้เพลิงไหม้ป่าในที่ต่าง ๆ ซึ่งจะทวีความรุนแรงยิ่งกว่าครั้งใด นอกจากนั้นยังจะมีอุบัติเหตุและความน่าหวงกังวลทางด้านสาธารณสุขอันเป็นประเด็นทางการทูตและการต่างประเทศที่เป็นวาระในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในสหประชาชาติด้วย

ไม่ทราบเช่นกันคือการที่ก่อกองระเบิดและเพลิงไหม้ใหม่ในกรุงเทพมหานคร/ปริมณฑล (ทั้งที่บางพลีและลาดกระบัง) มหาเพลิงที่โรงงานน้ำผลไม้/เครื่องดื่มที่บังกลาเทศอันทำให้คนตายกว่า 52+ คน บาดเจ็บหลายสิบ และที่เมืองท่าดูไบในสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ด้วยเสียงระเบิดดังสนั่นไปไกลกว่า 15 ไมล์ การระเบิดอย่างรุนแรงของภูเขาไฟ Etna ในเกาะซิซิลีของอิตาลี คอนโดยี่สิบชั้นกว่าครึ่งถล่มลงที่ Surfside ในมลรัฐฟลอริดาของสหรัฐทำให้ผู้อยู่อาศัยชาวละตินอเมริกา แคนาดาและอเมริกันกว่า 100 ชีวิตถูกซากปรักหักพังกลบจนค้นหาศพไม่พบตลอดหลายวันที่ผ่านมา นับเป็นมหันตภัยคร่าชีวิตมนุษย์ในสหรัฐอันดับสองรองจาก 9/11 โคลนถล่มที่ Atami และฝนตกหนักในเมืองใหญ่ของญี่ปุ่น ขณะที่นายกรัฐมนตรีโยชิฮิเดะ ซูงะต้องประกาศสภาวะฉุกเฉินคลุมเวลาไปถึงวันที่ 22 สิงหาคมเพราะเหตุจากการระบาดของโรคโคโรนาไวรัสกับเชื้อกลายพันธุ์อันมีผลให้มหกรรมกีฬาโลกหรือ Tokyo Olympic Games ซึ่งจะเริ่มในวันที่ 23 กรกฎาคม ศกนี้ ต้องแข่งขันกันโดยไม่มีคนภายนอกเข้าชม ทำให้ไม่แน่ใจว่า Winter Olympic Games ที่กรุงปักกิ่งจะมีขึ้นได้ตามกำหนดในเดือนกุมภาพันธ์หน้าหรือไม่ เนื่องจากจีนได้ประกาศปิดประเทศไป 1 ปีเพื่อกันโรคระบาดเช่นกัน ไม่แต่เท่านั้น ตาม

รายงานในวันที่ 9 กรกฎาคม เกิดแผ่นดินไหวในบริเวณรอยต่อระหว่างมลรัฐแคลิฟอร์เนีย กับมลรัฐเนวาด้า ด้วยความแรง 6.0 ในมาตรวัดริคเตอร์ ด้วย aftershocks อีกหลายครั้ง ตามมาด้วยคลื่นความร้อนในระดับกว่า 115 F ส่วนเฮอริเคน Elsa จากแคริบเบียนตามฤดูกาลของพายุโซนร้อน นั้น ได้แผลงฤทธิ์ต่อโดยนำพายุฝนขึ้นทางตะวันออกเฉียงเหนือของสหรัฐไปทำให้น้ำท่วมฉับพลัน (Flash flood) ในมลรัฐนิวยอร์ก นิวเจอร์ซีย์และคอนเนคติกัต โดยท่วมด้านล่างของตึกระฟ้า Empire State รถใต้ดินและสถานี กับอีกหลายพื้นที่ในมหานครนิวยอร์ก ทำให้นาย Eric Adams ซึ่งอาจได้เป็นนายกเทศมนตรีคนใหม่ลั่นวาจาว่า “This cannot be New York!” และอีกหลายคนถึงกับประกาศว่า Climate Change เกิดขึ้นแล้วหรือ?

แต่แม้ภัยธรรมชาติจะผลักดันกระหน่ำอย่างหนักในระยะนี้ก็ตาม นายโดนัลด์ เจ. ทรัมป์ ก็ยังเดินสายพรั้มสาวาจาของตนต่อไปว่าเขาไม่ได้พ่ายแพ้การเลือกตั้งตามแนวทางที่ว่า “หากกล่าวความเท็จไปเรื่อยๆ คนจะเชื่อว่าเป็นความจริงในที่สุด” อันเป็นแนวทางโดยตรงของ Joseph Goebbels จอมโฆษณาชวนเชื่อของลัทธินาซี นับเป็นการถูกต้องแล้วที่นิตยสาร Economist (September 2016) แต่งตั้งให้ทรัมป์เป็น Lord of the Lies จึงขอใช้ตามที่เซอร์ วินสตัน เชอร์ชิลล์ เขียนไว้ในหนังสือชุดสงครามโลก ครั้งที่ 2 ว่า “More on this later” เนื่องจากผลที่จะตามมาจากการย้ำกระแสให้สังคมแตกแยกตามความประสงค์ของอดีตประธานาธิบดีผู้ซึ่งมุ่งจะเอาประโยชน์เข้าตัวและครอบครองเท่านั้นแม้ชาติจะล่มสลายก็แล้วแต่ อย่างไรก็ตาม เมื่อวันที่ 11 กรกฎาคม นายทรัมป์ได้ไปกล่าวคำปราศรัยหาเสียงด้วยความเท็จตามเคยต่อกลุ่ม Political Action Committee มีการออกเสียงทดสอบ (straw ballot) ว่า ผู้ใดควรเป็นผู้แทนพรรครีพับลิกันในการแข่งขันเป็นประธานาธิบดีในปี 2024 ปราบกว่า นายทรัมป์ได้คะแนนสูงสุด จึงได้แต่เพียงหวังว่าฝ่ายกฎหมายจะจัดการกับเขาได้โดยเร็วเท่าใดยิ่งดี ทั้งต่อชาวอเมริกันและชาวโลก ประชาธิปไตยจะต้านกระแสอำนาจนิยมของเขาได้หรือไม่ต้องคอยติดตามกันต่อไป ด้วยความตระหนักอยู่เป็นนิจว่า คนชั่วปานนี้มีอยู่อีกหลายคนในโลกเล็กๆ โปนี่

งานเฉลิมฉลองใหญ่ยิ่งเป็นพิเศษในวันที่ 1 กรกฎาคม ย่อมได้แก่วาระการครบรอบ 100 ปีของการจัดตั้งพรรคคอมมิวนิสต์จีนเมื่อวันที่เดียวกันนี้ในปี 1921 ในฐานะพรรค

มวลชนในจำนวนไม่มากนักที่นครเซี่ยงไฮ้ ซึ่งในวาระการครบรอบ 100 ปี พรรคนี้ได้กลายเป็นพรรคการเมืองตามอุดมการณ์คอมมิวนิสต์/เลนินนิสต์ซึ่งมีวิวัฒนาการและความผันผวนในทางต่างๆ มีการเรียนผิดเรียนถูกตลอดมา บางครั้งด้วยความเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ ซึ่งจะได้นำเสนอความเป็นมาเท่าที่ความจำจากประวัติศาสตร์ของข้าพเจ้าจะอำนวยความสะดวกให้ผู้นำทรงอำนาจเบ็ดเสร็จเด็ดขาดในนามของ สี จิ้นผิง (Xi Jinping) ผู้จะครองอำนาจอยู่ไปอีกนานเนื่องจากได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมและเปลี่ยนแปลงกฎหมายให้เขาเป็นผู้นำสูงสุดด้วยวาระงานที่มีได้กำหนดวันสิ้นสุดไว้ ดังที่ได้กล่าวไว้แล้ว เรื่องของเขายังมีอีกมาก

Canada Day เมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2021 (2564) ไม่อาจมีการเฉลิมฉลองยิ่งใหญ่ได้ในปีนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพราะการแพร่กระจายของโรคระบาดใหญ่ COVID-19 ชนิดกลายพันธุ์ แม้จะเป็นวันครบรอบปีที่ 60 ของความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่าง Confederation of Canada กับราชอาณาจักรไทยก็ตาม สถานเอกอัครราชทูตแคนาดาประจำไทยจึงใช้วิธีการ “เสมือนจริง” แทนด้วยการแสดงนิทรรศการภาพธรรมชาติทางภาคเหนือของแคนาดาและภาพทะเลสาบบัวในเมืองไทย ซึ่งได้คัดสรรบริเวณที่งดงามไม่น้อยมาสู่สายตาของผู้มีโอกาสชม โดยแคนาดาได้ย้อนรำลึกถึงความผิดพลาดของคริสต์จักรนิกายหนึ่งซึ่งก่อเหตุกับเด็กนักเรียนชาวพื้นเมือง นับเป็นอดีตอันน่าสลดใจยิ่งเมื่อร้อยปีกว่ามาแล้ว แต่การค้นพบหลุมฝังศพเด็กนักเรียนยังเกิดขึ้นเป็นครั้งคราวต่อมาครั้งสุดท้ายเมื่อวันที่ 15 กรกฎาคม ศกนี้ เมื่อเดือนที่แล้ว องค์สันตะปาปาฟรานซิสก็ได้แสดงความเศร้าพระทัยต่อสาธารณชนจากสำนักวาติกันเมื่อได้ทรงทราบโศกนาฏกรรมที่เพิ่งเป็นข่าว

ประเด็นหลากหลายจากจุดเริ่มต้นของวันที่ 1 กรกฎาคม 2564 (2021) จะมีต่อไป โดยบางประเด็นย่อมหลีกเลี่ยงไม่พ้นจากความเกี่ยวข้องของประเทศจีน ในบริบทและจากทัศนคติต่างๆ กัน เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับแคนาดา ก็หลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะกล่าวถึงความสัมพันธ์กับจีน ซึ่งจนบัดนี้ก็มีปมขัดแย้งระหว่างกัน ดังตัวอย่างที่หลีกเลี่ยงไม่ได้จากความเกี่ยวข้องของอดีตประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์

ในกรณีนี้ จุดเริ่มต้นมาจากข้อสังเกตของประชาคมข่าวกรองของสหรัฐทำนองว่า บริษัท Huawei ของจีน ซึ่งเป็นเจ้าของเทคโนโลยีเช่น 5G อาจมีการครอบงำข้อมูลและสารสนเทศของประเทศต่างๆ มากขึ้น เป็นภัยต่อความมั่นคงของประเทศต่างๆ

ตามความเห็นของนายฟิลลิป แฮมมอนต์ อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศและอดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังในรัฐบาลของนายกรัฐมนตรีนอร์แมน เพอร์ซิว เชมเบอร์ส¹ สหราชอาณาจักรและโดยเฉพาะอย่างยิ่งสหรัฐละเลยการคิดค้นทางเทคโนโลยีเหล่านี้ แม้จะมีพื้นฐานที่จะก้าวรุดหน้าไปได้ แต่ได้ปล่อยให้โอกาสสำคัญนี้ผ่านไป นายทรัมป์ได้ขอร้องนายกรัฐมนตรีนอร์แมน เพอร์ซิวแห่งแคนาดาให้ส่งตัว Meng Wangzhou หรือ Sabrina Meng บุตรสาวของ Ren Zheng ประธาน هواเหว ซึ่งมีตำแหน่งเป็น Chief Financial Officer-CFO และไปทำวิทยานิพนธ์กับธุรกิจบางประการอยู่ในแคนาดาขณะนั้น ไปดำเนินคดีในสหรัฐ ด้วยข้อหาว่ากระทำการละเมิดมาตรการคว่ำบาตรอิหร่านของสหรัฐ แต่ตามกระบวนการส่งผู้ร้ายข้ามแดนของแคนาดาจะทำเช่นนั้นได้ ต้องได้รับการพิจารณาฐานความผิดโดยศาลแคนาดา ก่อน ซึ่งต้องใช้เวลาานพอสมควร ดังที่คนไทยซึ่งสนใจคงจะจำได้ถึงคดีนายราเกช คักเสนา กับธนาคารกรุงเทพพาณิชย์การที่มณฑลบริติช โคลัมเบียว่าใช้เวลาานปีทีเดียว

ส่วนคดีบุตรสาวของประธาน هواเหว นั้น เจ้าตัวต้องถูกกักบริเวณอยู่ในแคนาดา ตลอดเวลาที่ศาลพิจารณา แต่เมื่อในที่สุด ถูกส่งตัวไปให้สหรัฐ ก็มิได้จับเธอไว้ จึงถูกปล่อยตัวไป อันเป็นปกติวิสัยของอดีตนางาธิปไตยโดนัลด์ เจ. ทรัมป์ ซึ่งตั้งหน้าตั้งตากล่าวเท็จต่อไป โดยมุ่งหมายตามแนวที่ข้าพเจ้าเคยตั้งข้อห้วงกังวลไว้ในประมวลรายงานฯ เมื่อปีที่แล้ว ว่าเพื่อให้เขากลับมาเป็นประธานาธิบดีอีก หากวาทกรรมของเขาจะสร้างความแตกแยกในสังคมอเมริกันจนถึงขั้นให้เกิดสงครามกลางเมืองอีก เขาก็จะพอใจ ทั้งนี้ทั้งนั้น ทรัมป์มิได้มีกลวิธีล้าลิกอะไร ทุกอย่างที่เขาพูด ทำและทวิต อันน้อยนิดในเชิงคุณภาพ แต่มากมายในด้านปริมาณ สร้างความน่าวิตกกับอนาคตของสาธารณรัฐวัย 200 กว่าปีที่มีนักการเมืองผู้ทรยศต่อชาติโดยปราศจากความรับผิดชอบมานานกว่า 4 ปีที่เขาและพวก

¹ ในสภาสามัญจะเป็นรัฐมนตรีอาวุโสแถวหน้า (Front Bench) ในสภาสามัญของสหราชอาณาจักรโดยมีที่นั่งทางซ้ายและขวาของนายกรัฐมนตรีระหว่างการประชุม

กระหายอำนาจโดยไม่มีควมพอเพียง นำความเสียหายมาสู่สถานะของสหรัฐที่เคยเป็นผู้นำของโลกเสรีโดยปราศจากสิ้นซึ่งจิตสำนึกในค่านิยมอันคนอเมริกันนับล้านภาคภูมิใจ และคงยึดถืออยู่สืบมา ในเดือนกรกฎาคม ศกนี้ หนังสือซึ่งแต่งโดยคนใกล้ชิดของทรัมป์ในอดีตจะเปิดเผยอันตรายจากทรัมป์หลายเล่มด้วยกัน รวมทั้งความวิตกกังของอดีตนายทหารซึ่งเคยดำรงตำแหน่งประธานคณะเสนาธิการร่วมในระหว่างที่ทรัมป์เป็นผู้บัญชาการทหารสูงสุดโดยตำแหน่งด้วย ดังที่กล่าวมาก่อนนี้: More about this (and a whole lot more) later

ในอีกทางหนึ่ง ทางการเงินได้ตั้งข้อหาเป็นการตอบโต้กับอดีตเจ้าหน้าที่ทางการทูตของแคนาดาและผู้เชี่ยวชาญด้านเกาหลีเหนือรวม 2 คน คือ นาย Michael Kovrig และ Michael Spavor โดยกักตัวไว้พักใหญ่ ก่อนนำขึ้นสู่ศาลซึ่งพิจารณาคดีอย่างไม่เปิดเผยและพิพากษาให้จำคุกโดยไม่มีกำหนดเมื่อประมาณ 4 เดือนมานี้ แม้นายกรัฐมนตรีจัสติน ทรูโดจะได้ติดต่อกับผู้นำจีนและขอให้สหรัฐช่วยอีกทางหนึ่ง แต่จีนไม่ยินยอมปล่อยตัวจนบัดนี้

ในระยะเดียวกัน หว่าเหวได้ระดมการจดสิทธิบัตรกว่า 85,000 ฉบับและกำลังยื่นขออีกกว่า 44,000 ฉบับ โครงการกับประเทศต่างๆ โดยอ้างว่า “เพื่อเป็นการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศ” มีประเทศที่ร่วมด้วยกว่า 100 ประเทศ ซึ่งหว่าเหวได้ลงโฆษณาเรื่องนี้ใน BBC Online อยู่บ่อยครั้ง

โดยที่บัดนี้ แคนาดาเป็นสัมพันธมิตรใกล้ชิดกับสหรัฐภายใต้ประธานาธิบดีไบเดน แคนาดาจึงย่อมคาดหมายที่จะเกิดความขัดแย้งกับจีนต่อไปเพราะทัศนคติแตกต่างกัน แม้สัมพันธภาพทางการทูตจะยังคงดำเนินต่อเนื่องมา

ความสัมพันธ์ระหว่างจีนกับเขตปกครองพิเศษฮ่องกง ซึ่งเมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2564 เป็นการครบรอบปีที่ 24 ของการถ่ายโอนฮ่องกงจากอังกฤษไปอยู่ใต้อิทธิพลของจีนด้วย ในยามที่นายสีหั่นไปเลือกใช้การทูตแบบ Wolf Warrior มากขึ้นกว่าเดิม

เมื่อประมาณกลางศตวรรษที่ 19 ต่างชาติในซีกโลกภาคตะวันตกได้พยายามที่จะเข้าไปค้าขายกับประเทศเช่นจีนในฐานะที่เป็นอาณาจักรใหญ่ในทวีปเอเชีย แต่ไม่อาจจะดำเนินธุรกิจและการค้าโดยราบรื่นกับแว่นแคว้นและศูนย์กลางของโลก Middle Kingdom ได้ แม้อังกฤษซึ่งรุดหน้ากว่าประเทศอื่น โดยอาศัยบริษัทอีสต์ อินเดียเป็นตัวแทนทางธุรกิจ ซึ่งบริษัทนี้เป็นผู้ผูกขาดการค้าฝิ่นในเอเชียใต้ ตะวันออกเฉียงใต้ โดยได้ส่งต่อไปยังจีน แม้ถิ่นสำคัญของการปลูกฝิ่นแต่แรกเริ่มจะอยู่ที่ Thebes ในอียิปต์ก็ตาม การพยายามจะบีบให้จีนรับซื้อฝิ่นและมอมเมาประชาชนทำให้เกิดความขัดแย้งกับราชวงศ์ Qing และนำไปสู่การสู้รบในสงครามฝิ่น (Opium Wars) ถึงสองรอบ ระหว่างปี 1839-1842 จนมีการจัดทำสนธิสัญญาหนานกิง อันส่งผลประการหนึ่งในการยกเกาะฮ่องกงให้อังกฤษชั่วคราวแล้ว ในระยะที่เกาะแห่งนั้นยังมีขุนเขาใหญ่น้อยตามธรรมชาติไม่กี่แห่ง ด้วยยอดสูงสุดซึ่งอังกฤษตั้งชื่อว่า Victoria Peak สูง 552 เมตรจากระดับน้ำทะเล ส่วนเกาะ นั้น ได้กลายเป็น Crown Colony ของอังกฤษ จนเมื่อวันที่ 30 พฤษภาคม ปี 1888 หรือ 133 ปีมาแล้ว Sir William Des Voeux ผู้ว่าราชการฮ่องกงได้ทำพิธีเปิดรถรางชนิดแขวน (Funicular railways) สำหรับโดยสารคนขึ้นไปยัง peak ด้วยความสูง 396 เมตรเหนือระดับน้ำทะเล ซึ่งเป็นที่ชมวิวอันงดงามได้รอบเกาะ²

สหราชอาณาจักรจะมีประวัติน่าซึ้งหรือน่าชื่นชมในการครองอาณานิคมทั่วโลกเพียงไร ขอไม่นำมาบรรยายในที่นี้ แต่สำหรับฮ่องกง ผู้ว่าราชการหลายคน³ และรัฐบาล

² ข้าพเจ้าไม่เคยใช้รถรางนี้ เพราะได้ขึ้นไปโดยรถประจำตำแหน่งสมัยเป็นกงสุลใหญ่ชั้นพิเศษ ณ เมืองฮ่องกงระหว่างปี 1974-1976 –ตำแหน่งชั้นพิเศษนี้ ซึ่งเท่ากับ ออท หายไปเฉยๆ เมื่อ ก.พ. นำระบบ classification มาใช้โดยลิมที่จะให้คงชั้นพิเศษไว้แม้จะเป็นเฉพาะบุคคล ต้องคอยอีกปีกว่าและย้ายไปประจำการที่เจนีวา จึงกลับเป็น ออท รอบที่สอง อีกครั้งหนึ่งที่ได้ชมวิวทั้งฮ่องกงและฝั่งเกาลูน ก็ด้วยความกรุณาของผู้การทหารอากาศ UK ที่จัดเฮลิคอปเตอร์ให้บินชม

³ ตำแหน่งนี้เรียกหลายชื่อตลอดเวลาที่อังกฤษเป็นผู้ปกครอง ขอกล่าวถึง Sir John Bowring นักเศรษฐศาสตร์การเมือง นักการทูต นักการเมือง นักเดินทาง ฯลฯ ซึ่งทำหน้าที่ผู้ว่าราชการฮ่องกงอยู่ 5 ปี 19 วัน (1854-1859) โดยได้มายังสยามและจัดทำสนธิสัญญาเบาริงกับพระมหากษัตริย์สยาม อันเป็นฉบับแรกที่นำ “สิทธิสภาพนอกอาณาเขต” หรือ Extraterritoriality มาบรรจุไว้ ทำให้ฝ่ายไทยต้องแก้ไข

อาณานิคมได้สร้าง Crown Colony แห่งนี้ให้เจริญก้าวหน้าในหลายๆ ด้าน ตามข้อมูลของ CNN เกาะเล็ก ๆ นี้มีตึกระฟ้ามากกว่าอาคารสูงทั่วมหานครนิวยอร์ก และเมืองต่างๆ ในประเทศอื่นใด โดยตามรายการประวัติศาสตร์ซึ่งโทรทัศน์สถานีแห่งหนึ่งในประเทศไทย นำมาแพร่ภาพ การก่อสร้างอาคารสูงในกลางเมืองฮ่องกง รวมทั้งตึกที่ทำการธนาคาร HSBC ด้วย ต่างออกแบบตามแนวทางฮวงจุ้ยอันเป็นความเชื่อของจีนโบราณกันหลาย แห่ง ในสมัยที่ข้าพเจ้าประจำอยู่ ได้เห็นความสำเร็จของการปราบปรามการคอร์รัปชัน หลังจากที่เคยเกิดกรณีการทุจริตในการซื้อเครื่องบินของสายการบินคาเธ่ย์แปซิฟิก อัน พัวพันไปถึงคนในรัฐบาลญี่ปุ่นด้วย แต่ในภาพรวม สหราชอาณาจักรได้ผสมผสานความเป็นเอเชียและจีนทันสมัยในระยะหลังสงครามกับวิถีชีวิตแบบตะวันตกให้ได้โดยไม่ปรากฏ ความตึงเครียดในสังคม ระบบตุลาการ ระบบเศรษฐกิจทุนนิยม ระบบสวัสดิการ ได้รับการ ถ่ายทอดให้กับผู้คนโดยปราศจากการกดขี่บังคับ รวมทั้งการศึกษา โรงเรียน และ อุดมศึกษากับการวิจัย วิทยาลัยเทคนิค ฯลฯ แต่ที่ยั่งยืนมานานปีได้แก่เสรีภาพของการ แสดงออก อิสรภาพของกระบวนการยุติธรรมและความมีส่วนร่วมในทางการเมืองในระดับ ที่อาณานิคมน้อยแห่งในโลกจะเทียบทาน สภาพแวดล้อมดังกล่าวนี้อาจเป็นปัจจัยที่ เอื้ออำนวยให้สื่อมวลชนจำนวนไม่น้อยจากทั่วโลกไปตั้งสำนักงานอยู่ที่นั่น ระบบการ เลือกตั้งทั้งส่วนกลางและส่วนท้องถิ่นเป็นไปโดยเสรี ฮ่องกงจึงเป็นแหล่งท่องเที่ยวและ shopping ซึ่งชาวต่างชาติเคยนิยมแห่งหนึ่งในเอเชีย

มรดกตกทอดของอังกฤษและการเปิดทางให้คนฮ่องกงที่ถือหนังสือเดินทางที่ เรียกว่า British Hong Kong passport เดินทางไป-มาได้ทำให้ข้าพเจ้าเริ่มการเจรจาและลง นามในความตกลงกับหัวหน้ารัฐบาลฮ่องกง ยกเว้นการตรวจลงตราสำหรับชาวฮ่องกง ซึ่ง กระทรวงการต่างประเทศไทยยอมรับว่า เป็นครั้งแรกที่รัฐบาลไทยทำความตกลงกับรัฐบาล เมืองขึ้น แม้จะมีใช้ประเทศเอกราชตามแนวทางในอดีตของไทย

เสรีภาพเหล่านี้ค่อยๆ สึกกร่อนไปหลังจากที่สหราชอาณาจักรได้ลงนามในปฏิญญา ร่วมกับจีน ซึ่งยอมให้ชาวฮ่องกงคงวิถีชีวิตตามที่เคยมาไปอีก 50 ปี และมีสิทธิปกครอง

เปลี่ยนแปลงต่อมาเพราะเปรียบเสมือน unequal treaties โดยประเทศต่างๆ ได้นำไปใช้ เช่น สนธิสัญญาแฮร์ริส เมื่อปี 1856 โดย Townsend Harris อันเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมจาก Edmund Roberts Treaty เมื่อปี 1833

ตนเอง (Autonomy) ในระดับที่คนพื้นเมืองพอใจ จนเมื่อ สี จิ้นผิง ตามความเห็นชอบของ พรรคคอมมิวนิสต์จีน ลัดชั้นตอน โดยในปีที่แล้วได้บัญญัติกฎหมายว่าด้วยความมั่นคง แห่งชาติซึ่งจีนแผ่นดินใหญ่ได้มาควบคุมกระบวนการออกคดี สั่งให้สภานิติบัญญัติฮ่องกง ต้องบัญญัติกฎหมายห้ามชาวฮ่องกงหมิ่นเพลงชาติจีน และแทรกแซงสถาบันเสรี หลากหลายในฮ่องกง กล่าวง่าย ๆ จีนได้ละเลยปฏิญญาร่วมที่ใช้บังคับมาแต่ปี 1997 ด้วยการละเมิดหลักการและแนวทางที่ตกลงไว้ ซึ่งได้จดทะเบียนเป็นทางการไว้กับ สหประชาชาติตามกฎหมายบัตรฯ ข้อบทที่ 102 และควรจะใช้บังคับได้ต่อมาจนทุกวันนี้ อันที่จริง นายกรัฐมนตรี มาร์กาเร็ต แธตเชอร์ เองก็ยอมรับตั้งแต่ช่วงเจรจากับจีนหลายปีก่อนที่ จะนำมาใช้แล้วว่า เธอรู้สึกได้ถึงความพยายามเอาเปรียบของฝ่ายจีน

ในช่วงนี้ 24 ปีหลังจากการถ่ายโอนอำนาจอันวันที่ 1 กรกฎาคม 1997 ทุกสิ่งทุกอย่างที่ตกลงกับสหราชอาณาจักรจะไม่เหลือหลงอยู่อีกต่อไป ฮ่องกงและภาคส่วนอื่น ๆ อยู่ในสถานะไม่ต่างจาก Tutelage ของจีนและพรรคคอมมิวนิสต์จีนที่เพิ่งฉลองวันครบร้อยปีของการจัดตั้งพรรคฯ จีนเคยกล่าวถึงหลักการว่าด้วย “หนึ่งประเทศ สองระบบ” แต่ในทางปฏิบัติจะคงเหลืออยู่เพียงประเทศเดียว คือจีนเท่านั้น การเข้าเป็นเจ้าเข้าครอง เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ชาวฮ่องกงที่คิดอิสระและนิยมประชาธิปไตยไม่ลี้ภัยไปอยู่ ต่างประเทศ ก็อยู่ในตารางภายในฮ่องกง หนังสือพิมพ์ Apple Daily อันเป็นสื่ออิสระมานาน จำหน่ายฉบับสุดท้ายเมื่อต้นเดือนกรกฎาคม ศกนี้และปิดกิจการไป โดยที่ จิมมี ลายมหาเศรษฐีซึ่งเป็นเจ้าของ กองบรรณาธิการและฝ่ายนิยมประชาธิปไตย ต่างต้องไปใช้ชีวิตในคุก เช่นเดียวกับผู้ที่ถูกจีนกล่าวหาว่าละเมิดกฎหมายความมั่นคงแห่งชาติ (จีน) อีกจำนวนมาก หากจะย้อนไปอ่านประมวลรายงานฯ เช่นฉบับนี้ ในเดือนกุมภาพันธ์ 2562 และเดือนพฤศจิกายน 2562 ในส่วนที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาตำบลหรือสภาเขต ในฮ่องกง ซึ่งปรากฏผลว่าฝ่ายนิยมประชาธิปไตยได้คะแนนอย่างท่วมท้น ไม่นานหลังจากนั้น สมัชชาประชาชนแห่งชาติที่กรุงปักกิ่งก็ได้ดำเนินการ “ปฏิรูประบบเลือกตั้งในฮ่องกง” ใหม่ โดยก่อนหน้านั้นได้มีการออกรัฐบัญญัติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติเพื่อคุม ฮ่องกงให้เข้มงวดยิ่งขึ้น

แน่นอนว่า รัฐบาลสหราชอาณาจักร โดยเฉพาะอย่างยิ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวง การต่างประเทศและนายกรัฐมนตรี ได้ให้ถ้อยแถลงแสดงความไม่พอใจในการกระทำอัน อีกริมของจีนเหนือฮ่องกงต่อเนื่องกันมา แต่ดังที่ประมวลฯ เช่นฉบับนี้ได้ตั้งข้อสังเกตไว้ แล้ว การที่สหราชอาณาจักรถอนตัวจากสมาชิกภาพหรือ Brexit สหราชอาณาจักรดูจะเสีย อำนาจต่อรองไปมาก และดูมีน้ำหนักน้อยลงในบริบทของการเมืองระหว่างประเทศ ครั้ง สุดท้ายที่สหราชอาณาจักรปรากฏชื่อกับประเทศอื่นๆ ในการประกาศเจตนารมณ์เกี่ยวข้องกับ ฮ่องกงได้แก่การร่วมกับประเทศกลุ่ม จี-7 ณ คอร์นวอลล์ในการออกแถลงการณ์ร่วม คาร์ปิส เบย์ ทำวาระที่ 49 ความว่า “. . . we will. . .(be) calling on China to respect human rights and fundamental freedoms, especially in relation to Xinjiang and those rights, freedoms and high degree of autonomy for Hong Kong enshrined in the Sino-British Joint Declaration and the Basic Law.” (13 มิถุนายน 2021) และในวันที่ 15 มิถุนายน 2021 ถ้อยแถลงจากการประชุมระดับสุดยอดของสหรัฐกับสหภาพยุโรป (ซึ่งไม่มี สหราชอาณาจักร) มีดังนี้ - “We intend to continue coordinating on our shared concern, including ongoing human rights violations in Xinjiang and Tibet, the erosion of autonomy and democracy processes in Hong Kong, economic coercion, disinformation campaigns, and regional security issues.” ในขั้นนี้ ยังไม่อาจคาดเดาว่าประเทศที่เกี่ยวข้องจะ ดำเนินการอันเป็นรูปธรรมอย่างไรเพื่อให้ประกาศเจตนารมณ์ดังกล่าวเป็นผล พอจะมอง โลกในแง่ดีได้บ้าง ก็เมื่อได้เห็นคำให้สัมภาษณ์ของประธานาธิบดีไบเดน ร่วมกับ นายกรัฐมนตรีแอนเจลา แมร์เคิล แห่งเยอรมนี ในวันที่ 15 กรกฎาคม ว่าสหรัฐจะออก คำแนะนำในวันที่ 16 กรกฎาคม ศกนี้ ให้บริษัทอเมริกันระวังความเสี่ยงของการทำธุรกิจ กับฮ่องกง เพราะจีนพยายามที่จะบีบบังคับฮ่องกงหนักขึ้น จนทำให้หลักการหนึ่งประเทศ สองระบบ หมดความหมายไปโดยสิ้นเชิง อันเท่ากับเป็นการทำลายล้างระบบตุลาการ อิสระ สื่อมวลชนเสรีและอิสระภาพในการประท้วงสิ่งที่ไม่ชอบธรรมของขบวนการทั้งหลาย แต่ผลทันตาที่ได้ทราบมาก็คือแผนการเดินทางของ Wendy R. Sherman รัฐมนตรีช่วยว่า การกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐ ซึ่งเดิมจะไปพบกับรัฐมนตรีช่วยว่าการต่างประเทศจีน ในแผ่นดินจีนในอีกสองสามวันนี้ อาจจะมีการเปลี่ยนแปลง แม้เมื่อวานนี้ (16 กรกฎาคม)

ประธานาธิบดีสี จิ้นผิงกับประธานาธิบดีไบเดน ได้ร่วมการประชุมแบบเสมือนจริงหรือผ่านทางวิดีโอ ระหว่างผู้นำ APEC ทั้งหมดตามกำหนด อันเป็นกรอบพหุภาคี

ตามรายงานในวันที่ 26 กรกฎาคม การพบปะหารือระหว่าง Wendy R. Sherman รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐกับนาย Xie Feng รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศจีนที่เมือง Tianjin (อาจหมายถึงเทียนสิน ทางภาคเหนือของจีน) จะมีขึ้นตามนัด แต่วันที่อาจเปลี่ยนแปลงไปบ้าง ก่อนหน้าที่จะพบกัน ท่าทีของฝ่ายจีนยังแข็งกร้าว โดยใช้พื้นฐานของการปะทะคารมระหว่างหวังอี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศจีนและหัวหน้าฝ่ายการต่างประเทศของพรรคฯ จีนกับนายแอนโทนี บลิงเคน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐและที่ปรึกษาฝ่ายความมั่นคงของประธานาธิบดีสหรัฐที่อัสกาเมื่อเดือนมีนาคม ศกนี้ อันเป็นการพบปะทางการทูตครั้งแรกในระดับสูงสุดภายใต้รัฐบาลไบเดน ซึ่งหลายคนอาจจะมองไปในแง่ว่า ไบเดนใช้การประจันหน้าโดยเลือกประเด็นอันเป็นการวิจารณ์นโยบายของจีนในทางตำหนิติเตียน เช่น กรณีที่สหรัฐถือว่าจีนละเมิดสิทธิมนุษยชนในซินเจียนและฮ่องกงและการคุกคามไต้หวัน และการสร้างเกาะเทียมกับการอ้างสิทธิเหนือทะเลจีนใต้ อันขัดต่อคำวินิจฉัยขององค์กรด้านกฎหมายระหว่างประเทศ แทนการแสดงให้เห็นว่ารัฐบาลใหม่ต่างจากรัฐบาลนายทรัมป์อย่างมีนัยยะสำคัญ เพราะฝ่ายจีน โดยนายหวังอีได้เคยแถลงว่า ประธานาธิบดีทรัมป์เป็นผู้ทำลายความสัมพันธ์ฉันมิตรระหว่างสหรัฐกับจีนจนถึงขั้นที่ไม่อาจจะพบปะพูดคุยกันได้เช่นที่เคยเป็นมา ด้วยความมุ่งหวังว่าไบเดนคงจะเริ่มต้นด้วยการเปิดศักราชใหม่ในความสัมพันธ์ฉันมิตรใกล้ชิด สื่อต่าง ๆ ใช้คำว่า Reset

บางทีอาจเป็นไปได้ว่า รัฐบาลไบเดนต้องการแสดงให้เห็นว่า มีประเด็นปัญหาใดที่จำต้องชี้แจงล่วงหน้าไว้ก่อน ตามแนวทางการเจรจา From the position of strength ซึ่งจำเป็นในทางการเมืองภายใน เพราะทั้งสองคู่เจรจาต่างก็จำเป็นต้องแถลงท่าทีซึ่งทางบ้านร่วมได้ยื่นอย่างชัดแจ้ง มิใช่การพูดข้ามโต๊ะเจรจาท่านั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพราะการเมืองภายในฝ่ายตรงข้ามเผ่าหาจุดอ่อนของฝ่ายรัฐบาลอยู่ เมื่อได้แสดงจุดยืนไปแล้วขั้นต่อไป ก็จะต้องปรับเปลี่ยนวิธีพูดไปในแบบที่คู่เจรจาพร้อมฟังได้ อันอาจต้องใช้เวลาบ้าง เนื่องจากไบเดนเป็นคนที่ยึดมั่นในหลักการค่อนข้างมาก แต่ก็ไม่ใช่สิ่งซึ่งความพร้อมใน

การประนีประนอม ดังที่พอเห็นได้ในนโยบายภายในกับรัฐสภา ที่บ่อยครั้งไบเดินพยายามที่จะให้เกิด Bipartisanship เสียก่อน เมื่อไม่เป็นผล ก็จะใช้เสียงข้างมากเพียง 1 เสียงในวุฒิสภาในปัจจุบัน อันได้แก่การอาศัยการออกเสียง Tie-breaker ของรองประธานาธิบดีคามาลา แฮร์ริส ซึ่งเป็นประธานของวุฒิสภาโดยตำแหน่ง สมมติฐานดังที่นำเสนอมานี้จะ เป็นผลหรือไม่ในการเจรจาระหว่างมหาอำนาจอันดับหนึ่งกับมหาอำนาจอันดับสอง หรือ อีกนัยหนึ่งระหว่างสหรัฐกับสาธารณรัฐประชาชนจีน ดังความเคลื่อนไหวในการเจรจา ณ เมืองเทียนสินขณะนี้ (เริ่มจากวันที่ 25 กรกฎาคม อันเป็นวันที่ Wendy Sherman เดินทางถึงเมืองเทียนสินทางภาคเหนือของจีน) ซึ่งก่อนหน้านั้นไม่นานนักปรากฏข่าวว่า นาย Kurt Campbell หัวหน้าคณะทำงานพิเศษที่ประธานาธิบดีไบเดินมอบหมายให้ใช้เวลา 4 เดือนในการศึกษาและพิจารณาจัดทำข้อเสนอแนะนโยบายต่อจีน ได้ “Put finishing touches” on ข้อเสนอแนะทั้งฉบับและประธานาธิบดีได้ตรวจและให้ความความเห็นชอบแล้ว แนวทางนี้แหละจะเป็น Guideline สำหรับการเจรจากับจีนต่อไป แน่ละต้องมีการปรับเปลี่ยนบ้างเล็กน้อยเพราะการเมืองระหว่างประเทศมีพลวัตอยู่เสมอ

ฝ่ายจีน โดยนายหวังอี้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ได้เริ่มแสดงท่าที ด้วยการให้สัมภาษณ์แก่สถานีโทรทัศน์ในฮ่องกง ซึ่งยังใช้แนวเช่นเดียวกับที่เป็น ประสพการณ์ส่วนตัวมาในการเจรจาที่อแลสกา เมื่อเดือนมีนาคม ศกนี้ แต่การที่หวังอี้จะพบกับ Sherman ในวันที่ 26 กรกฎาคม ด้วยตนเอง ในความเห็นของหลายฝ่าย แสดงว่าฝ่ายจีนถือว่าการเจรจาครั้งนี้เป็นเรื่องจริงจัง “and must be taken seriously” โดยเซอร์มาน ได้พูดก่อนหน้าว่าเธอจะต้องสร้างรั้วป้องกันและกำหนดขอบเขตของการเจรจาอย่างระมัดระวัง โดยทั้งสองฝ่ายตระหนักดีว่า จุดเริ่มต้นในวันนี้จะนำไปสู่การพบปะในระดับสุดยอดระหว่างประธานาธิบดีไบเดินกับประธานาธิบดีสี จิ้นผิง “ตัวต่อตัว” ในการประชุม G-20 ระดับสุดยอดที่อิตาลีในเดือนตุลาคม ศกนี้

เพื่อเป็นการเสริมฐานะในการเจรจาที่เทียนสิน รัฐบาลสหรัฐได้มีความเคลื่อนไหวอันน่าสังเกตหลายประการ ดังเช่นการร่วมซ้อมรบกับกลุ่ม Quad และประเทศต่างๆ รวม 8 ประเทศและการซ้อมรบในภูมิภาคอินโด-แปซิฟิกดังได้กล่าวถึงในช่วงหลังของรายงานนี้ การที่นายแอนโทนี บลินเคน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศไปเยือนอินเดียเพื่อ

กระชับความสัมพันธ์ฉันพินมิตร โดยได้หารือกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ
อินเดียและที่ปรึกษาฝ่ายความมั่นคงแห่งชาติ และมีกำหนดที่จะเข้าเยี่ยมคารวะกับ
แลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นในวันที่ 28 กรกฎาคมกับนายกรัฐมนตรีนาเรนทราโมดีแห่งอินเดีย
และการที่พลเอก (นอกราชการ) ลอยด์ ออสติน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมไปเยือน
สิงคโปร์ เวียดนามและฟิลิปปินส์เพื่อกระชับความเป็นหุ้นส่วนกับประเทศในเอเชีย
ตะวันออกเฉียงใต้ในระยะเดียวกันกับที่เซอร์มานเจรจากับฝ่ายการทูตของจีน

ผลของการเจรจาปรากฏตามคำแถลงของทั้งสองฝ่ายว่า แม้จะมีการตั้งข้อสังเกต
บางประเด็นที่ได้วิเคราะห์ไว้ก่อนนี้ ดังพอเห็นได้จากคำให้สัมภาษณ์แก่นิวยอร์กไทมส์ของ
เซอร์มานและถ้อยแถลงของนายเน็ด ไพรส์ โฆษกกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐฯ หลังจาก
การเจรจา และคำบรรยายต่อสื่อมวลชนหลังการเจรจาของนายจ้าว หลีเจี้ยน “นักรบหมา
ป่า” ทางการทูตคนแรกของจีน ในฐานะโฆษกกระทรวงการต่างประเทศจีน ดังนี้.—

Sherman: “On areas where we have common interests, and there are great global
interests, we had very substantive discussions, shared some ideas. We will have to see
where that goes.” รายงานของสื่อแจกแจกรายละเอียดของประเด็นที่เธอยกขึ้นว่าเกี่ยวกับ
พฤติกรรมของจีนในเรื่อง cyberspace ในช่องแคบไต้หวันกับใน the East and South China
Seas

Ned Price: “She also affirmed the importance of cooperation in areas of global
interest, such as the climate crisis, counter-narcotics, nonproliferation and regional
concerns including North Korea, Iran, Afghanistan, and Burma.”

Chinese side: “on relationship (which) is due not to any of the issues she
(Sherman) raised but to America’s portrayal of China as the ‘imagined enemy’ (Xie Feng
เป็นคนกล่าวกับเธอ แต่เจ้าหน้าที่จีนก็ได้พูดถึงประเด็นนี้ทั่วกัน)

Lijian: “China expressed ‘strong dissatisfaction’ with US ‘extremely dangerous
China policy’ adding rather significantly that the talks were ‘in-depth and frank’ AND

THAT IT WAS BENEFICIAL FOR THE HEALTHY DEVELOPMENT OF SINO-US RELATIONS.”

ที่สะกดตัวใหญ่เพราะเห็นว่าเป็นการประเมินการเจรจาว่ามีผลค่อนข้างดีและอาจจะพัฒนาไปสู่การดำเนินความสัมพันธ์เชิงสร้างสรรค์อันจะเป็นประโยชน์แก่ทั้งสองมหาอำนาจที่แม้จะเป็นคู่แข่งกันต่อไป แต่ไม่จำเป็นต้องขัดแย้งกัน ทั้งหมดนี้จะไปถึงขั้นตกผลึกก็ต่อเมื่อประธานาธิบดีสี จิ้นผิงได้พูดคุยกันโดยตรงกับประธานาธิบดีโจ ไบเดน

แต่แม้จะปรากฏสัญญาณในทางที่จะมองโลกในทางที่ดีขึ้นกว่าก่อนหน้านี้ในระดับหนึ่ง ก็ยังต้องเฝ้าติดตามพฤติกรรมของมหาอำนาจที่ครอบครองอาวุธซึ่งทรงอำนาจทำลายล้างสูงอย่างใกล้ชิดต่อไป เพราะรัสเซียยังไม่หยุดยั้งในการพัฒนาอาวุธร้ายแรงมากขึ้นและได้อวดอ้างถึงความล้ำสมัยของสรรพาวุธที่มีแล้ว โดยในวันที่ 27 กรกฎาคม ศกนี้ วลาดิเมียร์ ปูติน ได้กล่าวด้วยความภาคภูมิใจว่า รัสเซียครอบครองขีปนาวุธความเร็วสูงหรือ Hypersonic ซึ่งรายงานนี้ได้กล่าวถึงแล้วในตอนต้น และล่าสุดได้กล่าวถึงความสำเร็จของขีปนาวุธอันตรายร้ายแรงยิ่งในชื่อว่า Tsirkon ซึ่งมีรายละเอียดอยู่ในประมวลรายงานฯ ฉบับเดือนเมษายน ศกนี้ ว่า

“พันโท (ธอมัส) แคมป์เบลล์ (โฆษกกระทรวงกลาโหมสหรัฐ) กล่าวเสริมในส่วนนี้ว่า ในเดือนพฤศจิกายน (ศกก่อน) รัสเซียอ้างว่าได้ทดสอบ Tsirkon anti-ship hypersonic cruise missile เป็นผลสำเร็จ

“ทั้ง Tsirkon และ Poseidon (ทุ่นระเบิดใต้น้ำกัมมันตภาพรังสีสูงยิ่ง) เป็นส่วนหนึ่งของอาวุธรุ่นใหม่ (new generation of weapons) ที่ปูตินสัญญาไว้ในปี 2018 ว่าจะเป็น “strategic game changers in a fast-changing world.”

“ในระยะนั้น เจ้าหน้าที่สหรัฐหมิ่นว่า อาวุธใหม่ดังกล่าวไปไกลเกินไปทางเทคนิคและไม่น่าจะเกิดขึ้นได้ แต่บัดนี้ดูจะใกล้สำเร็จ ผู้บัญชาการข่าวกรองของนอร์เวย์กล่าวแก่ CNN ว่า the Tsirkon ในฐานะที่เป็นเทคโนโลยีใหม่ด้วยความเร็วขั้น hypersonic ทำให้ยากที่จะป้องกัน

“ตามข่าวจากแหล่งของรัสเซียเอง Tsirkon สี่ชุดได้รับการทดสอบอีกโดยถูกยิงจากเรือรบ Admiral Gorshkov อันสำเร็จผลในการเข้าสู่เป้าหมายได้ทั้งหมด จึงจะมีการทดสอบในระดับที่ก้าวหน้าเพิ่มขึ้นในเดือนพฤษภาคมหรือมิถุนายน ศกนี้”

รายงานข่าวโดยมีได้อ่างแหล่งชัดเจนในวันที่ 28 กรกฎาคม โดย Steven Chang ของ CNN แจ้งว่า: เพื่อเพิ่มอำนาจทำลายล้างสูง จีนกำลังเร่งสร้างขีปนาวุธทันสมัย พร้อมหัวรบนิวเคลียร์ โดยได้ทดลองในเขตทะเลทรายทางภาคตะวันตก” ซึ่งข้าพเจ้าเองเคยรายงานเชิงคาดคะเนมาบ้างแล้ว ประมาณ 4 ชั่วโมงหลังจากที่พิมพ์รายงานดังกล่าว CNN ได้เสนอรายงานอีกชิ้นหนึ่งว่า จีนได้เร่งรัดการสร้าง Field ขีปนาวุธในทะเลทรายที่ว่า โดยสร้างเป็นไซโลสำหรับเตรียมขีปนาวุธพร้อมใช้ในอาณาบริเวณกว้างขวาง เพื่อการตอบโต้ศัตรู รายงานอีกชิ้นหนึ่งกล่าวว่า ประธานาธิบดีไบเดนได้ไปเยี่ยมสำนักข่าวกรองต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เพื่อรับทราบการประเมินสถานการณ์ล่าสุดและประกาศทำที่ว่า ในด้านการโจมตีด้านไซเบอร์ซึ่งทำความเสียหายแก่กิจการของเอกชนและประชาชนแล้ว ในส่วนของรัฐ นั้น ถึงขั้นหนึ่งอาจจำเป็นต้องตอบโต้ด้วยอาวุธจริง เพราะได้กล่าวเตือนอย่างเป็นทางการแล้ว

เกี่ยวกับสถานการณ์ระหว่างประเทศในภาพรวมถึงวันนี้ ประธานาธิบดีไบเดนได้เกริ่นถึงแนวทางด้านการทูตอันอาจนำไปสู่การพบปะพูดคุยกับผู้นำสูงสุดของเกาหลีเหนือ (ก่อนหน้าที่จะมีการเจรจาระหว่างเซอร์มานกับฝ่ายการทูตของจีน) แต่จะหารือกับผู้นำเกาหลีใต้และญี่ปุ่นเสียก่อน ในขณะที่ทราบกันทั่วไปว่า สถานการณ์ทางเศรษฐกิจและการเงินของเกาหลีเหนืออยู่ในขั้นวิกฤตและเกาหลีเหนือได้เริ่มมาตรการสั่งห้ามการใช้คำ slang และการเลียนแบบวัฒนธรรมซึ่งเป็นที่นิยมในเกาหลีใต้ เช่น K-POP เป็นต้น แต่ในช่วงเวลาอันสั้น คือวันครบรอบปีที่ 68 ของการลงนามในความตกลงสงบศึก (Armistice) ในสงครามเกาหลีเมื่อปี 1953 เกาหลีใต้ก็ยืนยันว่าโทรศัพท์ Hot Line ระหว่างผู้นำเกาหลีเหนือกับเกาหลีใต้กลับมาใช้ได้อีก หลังจากถูกตัดสายไปเมื่อปีที่แล้ว นัยยะยังไม่ปรากฏชัดเจนในขั้นนี้

สถานการณ์ความวุ่นวายและการจลาจลในเดือนกรกฎาคม ศกนี้ อุบัติขึ้นหลายแห่งในโลก ซึ่งจะได้นำมากล่าวถึงบ้างเป็นเรื่อง ๆ ไป โดยแยกต่างหากจากกัน เนื่องจากไม่ถนัดนักที่จะทำเป็นกลุ่มก้อน เพราะบ่อยครั้งเกิดขึ้นต่อเนื่องไปหลายวัน ดังเช่นในปี 2019 ซึ่ง BBC ให้ความเห็นว่า น่าจะเป็นปีของ “Global Demonstrations” เดือนกรกฎาคม ศกนี้ ก็อาจจะเกิดเหตุจลาจลขึ้นได้อีก นอกจากภัยธรรมชาติอันอุบัติขึ้นอย่างรุนแรงเป็นพิเศษ ทั้งนี้มิได้มองข้ามความร้ายแรงของ Equal Opportunity Disease-COVID-19 ซึ่งในเดือนนี้กลับมาระบาดเพิ่มมากขึ้นอีกในประเทศต่าง ๆ ในโลก ไม่เว้นแม้แต่ประเทศที่รับมือกับการระบาดก่อนหน้านี้ได้เป็นอย่างดี จนคาดได้ว่าในอีกไม่กี่สามสัปดาห์ต่อจากนี้ จำนวนผู้ติดเชื้อทั่วโลกจะถึง 200 ล้านคน ตามการพยากรณ์เมื่อวันที่ 21 กรกฎาคม ขององค์การอนามัยโลก

หลังจากที่ไม่เป็นข่าวมานาน ประชาชนชาวคิวบาได้เริ่มการประท้วงรัฐบาลคอมมิวนิสต์ภายใต้ประธานาธิบดี Miguel Diaz-Canel (หลังจากที่ Raul Castro ลาออกจากตำแหน่ง) การชุมนุมประท้วงอันแพร่กระจายไปทั่วเกาะเพราะเหตุจากความตกต่ำทางเศรษฐกิจ ความขาดแคลนสิ่งต่าง ๆ อันจำเป็นต่อการดำรงชีวิตรวมทั้งพลังงานที่มีราคาแพงขึ้นอย่างมาก สาธารณูปโภค เช่นไฟฟ้าและน้ำประปาซึ่งขาดๆ หายๆ และระบบเชื่อมต่อทางอินเทอร์เน็ตที่รัฐบาลคิวบาได้ตัดไป ตลอดจนความไม่พอใจการปกครองระบอบคอมมิวนิสต์ที่เริ่มมาตั้งแต่การปฏิวัติโค่นล้มระบบของบาติस्ताโดยฟีเดล คาสโตร ด้วยความร่วมมือของ Che Ernesto Guevara (an Argentinian revolutionary)

ความผิดพลาดของหน่วยงานสหรัฐในการพยายามปฏิบัติการที่ Bay of Pigs และการที่สหภาพโซเวียตพยายามจะติดตั้งขีปนาวุธในคิวบาหรือ Cuban Missile Crisis อันเป็นภัยคุกคามสหรัฐโดยตรง จนเกิดความตึงเครียดในความสัมพันธ์ระหว่างสหรัฐภายใต้ประธานาธิบดีจอห์น เอฟ. เคนเนดี กับสหภาพโซเวียตภายใต้ เลขาธิการ นิกิตา ครุชเชฟ (ระหว่างปี 1961-1962) ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างสหรัฐกับสาธารณรัฐคิวบาไม่อาจจะ

ดำเนินไปอย่างปกติได้ ชาวคิวบาเป็นจำนวนมากได้หลบหนีไปลี้ภัยอยู่ในสหรัฐต่อเนื่องมาจนปัจจุบันนี้

ด้วยความช่วยเหลืออย่างเจียบ ๆ ขององค์สันตะปาปาฟรานซิสและมิตรประเทศที่หวังดี ประธานาธิบดีบารัค โอบามาจึงได้ริเริ่มนโยบายใหม่เพราะเขากล่าวว่า 50 ปีที่ผ่านมาได้ช่วยให้ทั้งสหรัฐและคิวบายังความเปลี่ยนแปลงในทางสร้างสรรค์ใดๆ ได้ ทั้งสองประเทศจึงได้ตกลงกัน สถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างกัน โดยมีการแลกเปลี่ยนนักการทูตและความร่วมมือซึ่งกันและกัน พร้อมกับการจัดตั้งสถานเอกอัครราชทูตในเมืองหลวงของแต่ละฝ่าย ประธานาธิบดีโอบามาได้เดินทางไปเยือนกรุงฮาวานา หลังจากที่ยังคงสันตะปาปาฟรานซิสได้เสด็จไปทรงเยือนคิวบากับประกอบศาสนกิจพร้อมกับมวลชนชาวคิวบาจำนวนมาก⁴

การเข้ามาดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีสหรัฐของนายโดนัลด์ ทรัมป์ ทำให้เขาลดหลั่นความสำคัญของสัมพันธภาพทางการทูตและความร่วมมือในทางสร้างสรรค์อื่นๆ ไม่แต่เท่านั้น นายทรัมป์ยังกำหนดมาตรการคว่ำบาตรคิวบาทั้งในทางเศรษฐกิจและทางอื่นๆ ซึ่งมีส่วนอย่างมากในการทวีความรุนแรงของปัญหาเศรษฐกิจและความเป็นอยู่ของชาวบ้าน อันมาแสดงออกในเดือนกรกฎาคม ศกนี้ ซึ่งถือว่ารุนแรงที่สุดในระยะกว่า 30 ปีที่ผ่านมา การปราบปรามของรัฐบาลเป็นเหตุให้มีผู้เสียชีวิตและบาดเจ็บเป็นจำนวนมาก ถูกจับตัวไปก็ไม่่น้อย (ข่าวจาก Human Rights Watch ว่าประมาณไม่น้อยกว่า 400 คน) ผู้ลี้ภัยชาวคิวบาที่หนีไปอยู่ในสหรัฐ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในมลรัฐฟลอริดา รวมทั้งวุฒิสมาชิก มาร์ก รูบิโอ สังกัดพรรครีพับลิกัน ก็ได้ออกมาให้ความสนับสนุนตลอดจนความช่วยเหลือต่างๆ โดยมีการปิดถนนบางแห่งในมลรัฐด้วย การประท้วงมีต่อมาทุกวัน การขาดความสัมพันธ์ฉันมิตรในสมัยรัฐบาลทรัมป์ทำให้คิวบาชักนำประเทศสมาชิกสหประชาชาติ

⁴ ตามเอกสารทางประวัติศาสตร์ที่ข้าพเจ้าพอมีอยู่ สยามได้เริ่มการติดต่อกับคิวบามาตั้งแต่คราวที่คิวบาได้เลือกตั้งประธานาธิบดีคนแรก โดยพระมหากษัตริย์สยามได้โปรดเกล้าฯ ให้ส่งพระราชสาส์นแสดงความยินดีที่คิวบาได้ประธานาธิบดีคนแรก และทั้งสองประเทศก็ได้เปิดความสัมพันธ์ทางการทูตกันมานับแต่นั้น เมื่อสมัยที่ข้าพเจ้าประจำการอยู่ ณ เมืองฮ่องกง กงสุลคิวบาก็ติดต่อกับข้าพเจ้าเป็นครั้งคราว ซึ่งได้ทราบจากกงสุลคนนั้นว่าคิวบาจำหน่าย “หูลลาม” ไปในเอเชียหลายประเทศ แต่ข้าพเจ้ามิได้แสดงความสนใจที่จะติดตามในเรื่องนั้น เนื่องจากเริ่มมีการต่อต้านการค้ารายการต่างๆ เพื่อสงวนอาณาจากการสูญพันธุ์

กว่า 50 ประเทศให้ลงมติต่อต้านร่างข้อมติของสหรัฐในคณะมนตรีว่าด้วยสิทธิมนุษยชนซึ่งคัดค้านการที่จีนละเมิดสิทธิมนุษยชนในฮ่องกง

แม้จะไม่ใช่ประเด็นทางนโยบายต่างประเทศอันดับแรกๆ ของรัฐบาลไบเดน แต่คาดได้ว่า สหรัฐคงจะดำเนินการอันชอบด้วยเหตุผลบางประการ ดังจะเห็นได้จากคำกล่าวต่อสาธารณชนของประธานาธิบดีไบเดนและของ Wendy R. Sherman รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐว่า ขอให้ผู้นำคิวบาฟังเสียงประชาชนและความต้องการของเขาบ้าง ซึ่งเป็นการเริ่มต้นที่น่าจะเหมาะสม เนื่องจากในระยะต่อไปนี้อาจมีการติดต่อเป็นการภายในเช่นในสมัยโอบามา ซึ่งไม่มีทางทราบได้ในขั้นตอนนี้ว่ามีหรือไม่

อย่างไรก็ดี เมื่อการประท้วงของชาวคิวบายืดเยื้อต่อมา การปะทะคารมระหว่างสหรัฐ ภายใต้อำนาจรัฐบาลไบเดน กับรัฐบาลคิวบาเริ่มเข้มข้นขึ้น โดยเมื่อวันพฤหัสบดีที่ 15 กรกฎาคม ประธานาธิบดีไบเดนได้กล่าวถึงคิวบาในปัจจุบันว่าเป็น “Failed state” หรือ “รัฐล้มเหลว” และลัทธิคอมมิวนิสต์ซึ่งรัฐบาลคิวบาชุดหลังคาสโตรยังยึดมั่นอยู่เป็น “ระบบล้มเหลว” แม้ไบเดนได้เสนอที่จะช่วยฟื้นฟูระบบอินเทอร์เน็ตให้ก็ตาม ซึ่งในทางปฏิบัติจะช่วยให้เพียงไร หากรัฐบาลคอมมิวนิสต์ในคิวบาไม่ให้ความร่วมมือ

ปฏิกริยาจากรัฐบาลคิวบายังแข็งกร้าวยิ่งขึ้น ด้วยการปลุกปั่นมวลชนฝ่ายตนออกมาชุมนุมตามท้องถนนเมื่อวันเสาร์ ที่ 17 กรกฎาคม เพื่อเผชิญหน้ากับฝ่ายที่ต่อต้านรัฐบาล ความเคลื่อนไหวในทิศทางนี้อาจนำไปสู่สงครามกลางเมืองได้ในไม่ช้า เนื่องจากมีการกล่าวถึงสถานการณ์ในคิวบาว่าจะเป็นจุดเริ่มต้นของอาหรับสปริง ซึ่งคำเดียวกันนี้มีการนำมาใช้ในกรณีของการต่อต้านการรัฐประหารในพม่าหรือเมียนมา แต่รูปการณ์ต่างกันพอสมควร เพราะในพม่าประชาชนเกือบทั้งหมดไม่ยอมรับระบบรัฐประหาร แต่จะได้ผลเพียงใด ต้องคอยดูความเคลื่อนไหวต่อไป เมื่อทหารใช้อำนาจยิ่งมาควบคุมในที่ต่างๆ ฝ่ายต่อต้านคงต้องใช้เวลาอีกมาก トラบใดที่ไม่ถอดใจเสียก่อน ในขณะที่รัสเซียได้ตั้งหน้าตั้งตาดูเงินจากการขายอาวุธยุทธโธปกรณ์ให้พม่าโดยไม่หยุดยั้ง ส่วนจีน นั้น ใ้ใช้ช่องทางต่างๆ ในการปกป้องผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจต่อไป รวมทั้งความพยายามที่จะดำเนินการทาง

ยุทธศาสตร์ในระดับภูมิภาคและระดับโลกต่อไป เนื่องจากในขณะนี้ สถานการณ์ในพื้นที่
ยังไม่อำนวย

สำหรับไบเดิน นั้น แม้ในส่วนลึกอยากจะย้อนกลับไปถือนิวเฮาส์ที่โอบามาเริ่มไว้ อัน
เป็นไปในทางสร้างสรรค์ เนื่องจากเขามีส่วนร่วมในระยะนั้นด้วยเพราะเป็นรอง
ประธานาธิบดี แต่ในทางการเมืองระหว่างประเทศ สถานการณ์ย่อมผันแปรไปได้อย่าง
รวดเร็ว ใคร ๆ ก็คงจะทราบถึงอิทธิพลของชาวคิวบาโพ้นทะเลที่บัดนี้อยู่ในสหรัฐ นับเป็น
ปัจจัยทางการเมืองภายในซึ่งทำให้กระบวนการแสวงหาทางเลือกในทางนโยบายการ
ต่างประเทศยุ่งยากมากขึ้น ปัญหาที่ควรจะไม่ยุ่งยาก กลับซับซ้อนขึ้น เพราะรัฐบาลดิอาซ-
คาเนลคุมมุ้งมันที่จะปราบปรามประชาชน ทั้ง ๆ ที่ไม่ปรากฏหลักฐานว่า ต่างชาติได้เข้าไป
แทรกแซง แม้ปูตินก็ยังมิได้แสดงท่าทีในทางสนับสนุนคิวบา เท่าที่ได้ติดตามรายงานข่าว
จนถึงวันนี้ Maria Zakharova โฆษกหญิงของกระทรวงการต่างประเทศรัสเซีย ออกถ้อย
แถลงในวันที่ 12 กรกฎาคม ศกนี้ว่า “We consider it unacceptable for there to be outside
interference in the internal affairs of a sovereign state or any destructive actions that
would encourage the destabilisation of the situation on the Island.” ซึ่งดูจะเป็นการกล่าว
ตามความจำเป็น แต่ไม่น่าคาดหวังว่าจะมีผลแต่ประการใด ต่างจากคำพูดของปูตินในปี
2015 ที่เข้าไปช่วยเวเนซุเอลา และเมื่อถูกตั้งข้อสังเกต ได้อ้อมยืมและอ้างสิทธิภายใต้
Monroe Doctrine ส่วนประธานาธิบดีโอบาธาต่อแห่งเม็กซิโก นั้น ได้ขอรับรองให้ประเทศ
ภายนอกเข้าไปแทรกแซง โดยเม็กซิโกจะให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชนชาวคิวบาในด้าน
อาหารและยารักษาโรคระบาด ในขณะที่ Global Times ของจีน รายงานการแถลงข่าวของ
อุปทูตฯ คิวบา ณ กรุงปักกิ่ง ในฉบับวันที่ 15 กรกฎาคม และการแถลงข่าวของนาย Zhao
Lijian ซึ่งเป็น “นักรบหมาป่า” ทางการทูตคนแรก ในฐานะโฆษกกระทรวงการต่างประเทศ
จีน โดยได้เรียกร้องให้สหรัฐยุติการปิดอ่าวคิวบาและหันมาดำเนินการทางสร้างสรรค์ใน
การช่วยชาวคิวบาเอาชนะผลร้ายของโรคระบาดใหญ่

ส่วนชาวคิวบาที่อพยพไปพักพิงตามประเทศละตินอเมริกาอื่น ๆ นั้น ก็ชุมนุมกัน
ประท้วงเช่นที่เพื่อนร่วมชาติกระทำในประเทศของตน

ในวันที่ 26 กรกฎาคม การประท้วงสนับสนุนชาวคิวบาได้ไปรวมกันใกล้ทำเนียบขาว ในกรุงวอชิงตัน ดีซี ในขั้นนี้ ยังไม่มีรายงานข่าวคืบหน้าแต่อย่างใด เพราะประธานาธิบดีไบเดนและรองประธานาธิบดีคามาลา แฮร์ริสได้กล่าวสุนทรพจน์ในโอกาสการฉลองรัฐบัญญัติว่าด้วยคนพิการในด้านต่างๆ ในสนามที่ทำเนียบขาว โดยมีการถ่ายทอดสดมาทาง Facebook ที่สามารถรับฟังได้ในกรุงเทพมหานคร

อีกประเทศหนึ่งที่ประมวลรายงานฯ เช่นฉบับนี้เคยใช้คำ “รัฐล้มเหลว” อันได้แก่ เลบานอนที่ทรุดโทรมมากยิ่งขึ้นหลังจากการเกิดระเบิดครั้งใหญ่เทียบเท่าแรงระเบิดปรมาณูที่นางะซากิจากสารแอมโมเนียมซัลเฟตซึ่งถูกเก็บไว้อย่างประมาทในโกดังที่ทำเรือกลางกรุงเบรุตเมื่อปี 2020 ขณะที่ประเทศประสบความเสียหายทางเศรษฐกิจและการเงินอย่างหนัก และวิกฤตการณ์ทางการเมืองอันแก้ไขไม่ตกอยู่แล้ว โดยเมื่อกลางเดือนกรกฎาคม ศกนี้ นาย Hariri อดีตนายกรัฐมนตรีซึ่งเคยถูกลี้ภัยตัวไปอันเป็นส่วนหนึ่งของความซับซ้อนซ่อนเงื่อนในภูมิภาคแถบนั้น ได้ยอมรับที่จะเป็นหัวหน้ารัฐบาลอีกวาระหนึ่ง แต่เพราะเหตุที่การประท้วงระหว่างฝ่ายต่างๆ มิได้ผ่อนคลายลง จึงขอถอนตัวไปอีกในวันที่ 16 กรกฎาคม ศกนี้ ทำให้เลบานอนไม่มีรัฐบาลบริหารประเทศอยู่ในบัดนี้

ธนาคารโลกและกองทุนการเงินระหว่างประเทศซึ่งติดตามสถานการณ์เศรษฐกิจและการเงินของเลบานอนมานานปีดูจะยังหาทางออกจากวิกฤตการณ์ในประเทศที่มีแต่ดิ่งลงอย่างยากที่จะช่วยดังเช่นที่ผู้สังเกตการณ์ใช้คำว่า Free fall ความจำเป็นพื้นฐานที่จะต้องสร้างเอกภาพทางการเมืองภายในประเทศขณะนี้ยังไม่มีลู่ทางว่าจะเห็นแม้กระทั่งแสงลิบหลี่ที่ปลายอุโมงค์ เอ็มมานูเอล มาครง จากฝรั่งเศส ซึ่งเดินทางไปยังเลบานอนหลายรอบแล้ว อาจจะใช้ความพยายามต่อไป แต่ปัญหาทางการเมืองของผู้นำฝรั่งเศสก็มีพอสมควรเหมือนกัน และปีหน้าก็จะมีเลือกตั้งครั้งสำคัญอีกในฝรั่งเศส ซึ่งต้องทุ่มทรัพยากรหาเสียงอย่างหนัก เนื่องจากทั้งพรรครัฐบาลของเขาเองและพรรคขวาจัดของมารีน เลอแป็ง ทำคะแนนได้ต่ำมากในการเลือกตั้งท้องถิ่นเมื่อเร็วๆ นี้ การเดินขบวนในกรุงปารีสโดยเฉพาะ

อย่างยิ่ง เกิดขึ้นบ่อยครั้ง ด้วยเหตุผลของการต่อต้านข้อจำกัดตามมาตรการบรรเทาโรคระบาด ครั้งล่าสุดในเดือนกรกฎาคม ศกนี้ ได้แก่การต่อต้าน Vaccine Passport อันสืบเนื่องมาจาก Passe Sanitaire สำหรับผู้ที่ประสงค์จะเข้าไปในสถานที่สาธารณะบางแห่ง เช่นภัตตาคาร สถานนันทนาการ ฯลฯ ซึ่งในยามที่ยังมีโรคระบาดอยู่ ประชาชนทั่วไปต้องแสดงบัตรหรือเอกสารเช่นว่าเพื่อแสดงว่าได้รับการฉีดวัคซีนมาแล้วอันจะเป็นการป้องกันมิให้เชื้อโรคระบาดไปยังผู้อื่น ในที่สุดที่ประชุมรัฐสภาได้ร่วมการประชุมกันแบบมาราธอนจนตกลงกันได้เมื่อเช้าตรู่วันจันทร์ ที่ 26 กรกฎาคม แต่การประท้วงก็ยังมีอยู่ เหตุผลของการประท้วงเป็นไปตามแบบของชาวฝรั่งเศสด้วยการอ้างว่าเป็นเสรีภาพของปวงชน โดยไม่คำนึงถึงความรับผิดชอบต่อคนอื่นที่อาจติดเชื้อไปได้

ความไม่พอใจจากการที่ประธานาธิบดี Jair Bolsonaro แห่งบราซิลที่ล้มเหลวอย่างชัดแจ้งในการจัดการกับโรคระบาดโควิด-19 และความไม่โปร่งใสในการจัดหาวัคซีนอันทำให้บราซิลมีผู้ติดเชื้อมากเป็นอันดับนำๆ ของโลก โดยมีคนตายมากมายจนคนทำศพไม่สามารถดำเนินการได้ หลุมฝังศพกลาดเกลื่อนตามเมืองต่างๆ จนมีการเดินขบวนเรียกร้องให้ถอดถอนประธานาธิบดีตลอดเดือนกรกฎาคม ศกนี้ ล่าสุดในวันนี้ที่ 26 กรกฎาคม ก็ยังไม่เงียบสงบ และแม้ว่า การเลือกตั้งใหม่จะมีขึ้นในปีหน้า ประชาชนก็เหลือจะทนแล้ว รัฐมนตรีสาธารณสุขถูกปลดไปประมาณ 4 คน และผู้บัญชาการเหล่าทัพได้ลาออกจากตำแหน่ง แต่ “ทรมันป์ของบราซิล” ก็ยังไม่ยอมถอย อดีตประธานาธิบดีเดซิลวาหรือที่ชาวบราซิลเรียกกันว่า “ลูลู” ซึ่งศาลสูงปล่อยออกมาจากการถูกจองจำ ก็กำลังมีคะแนนนิยมนำ แต่จนวันนี้ ประธานาธิบดีโบลซอานาไรก็ยังไม่ยอมให้มีการถอดถอนเขา เรื่องจึงยังคาราคาซังอยู่

ตามข่าวล่าสุดจากอิสราเอลในวันที่ 20 กรกฎาคม คืบวันนี้ มีการยิงจรวด 2 ลูกจากเลบานอนไปยังอิสราเอล กระทรวงกลาโหมอิสราเอลแถลงว่า เครื่องป้องกันภัยทางอากาศ

ของอิสราเอลสกัดได้ลูกหนึ่ง อีกลูกหนึ่งตกในที่ไม่มีผู้คน จึงไม่มีความเสียหายต่อผู้ใดในอิสราเอล กองกำลังป้องกันอิสราเอลได้ยิงปืนใหญ่ไปยัง Wadi Hamoui ในเลบานอน เหตุการณ์สงบลงหลังจากนั้น แต่หากมีใครในเลบานอนทำเช่นนั้นจริง ข้าพเจ้าก็เข้าใจว่าคงจะเป็นจากกลุ่มเฮซบอลล่าห์ เพราะดูจะเป็นกลุ่มเดียวที่มักจะทำเช่นนั้น

เมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม ศกนี้ คนร้ายได้บุกเข้าไปวางระเบิด ชนิด IED ที่ตลาดกลางกรุงแบกแดดในอิรัก มีผู้เสียชีวิตไม่น้อยกว่า 30 ศพและบาดเจ็บอีกไม่น้อยกว่า 50 คน ต่อมา ไอซิสได้แถลงข่าวแสดงความรับผิดชอบ เพียงไม่กี่วันก่อนนี้ เกิดเพลิงไหม้ที่โรงพยาบาลที่เชี่ยวชาญรักษาผู้ป่วยโควิด-19 ในกรุงแบกแดด ด้วยเหตุที่ถังออกซิเจนระเบิดเกิดเพลิงไหม้ใหญ่ตามมา เพลิงได้ลามไปยังส่วนอื่นๆ นับเป็นความเสียหายรุนแรง หลังจากที่สถานการณ์ค่อนข้างอยู่ในความสงบมาพักใหญ่ แต่การรับผิดชอบต่อไอซิส นั้น น่าจะติดตามความเคลื่อนไหวต่อไป เนื่องจากไอซิสหรือกลุ่มรัฐอิสลามไม่มีคาลิเฟท แต่หัวหน้าเก่าและผู้รับช่วงได้สั่งให้พลพรรคกระจายกันไปในที่ต่างๆ และเลือกที่ก่อเหตุร้ายโดยไม่จำเป็นต้องรอคำสั่งจากกองบัญชาการกลาง

เมื่อวันอาทิตย์ ที่ 11 กรกฎาคม 2021 Sir Richard Branson มหาเศรษฐีชาวอังกฤษที่ยอมรับว่าเคยไฝ่ฝันมาแต่เด็กที่จะบินไปยังนอกโลกและเป็นเจ้าของในเครื่องบินพาณิชย์การบินเวอร์จิ้น พร้อมกับคณะได้ประสบความสำเร็จในการใช้เครื่อง Virgin Galactic พร้อมยานอวกาศ Unity 22 บินจากทางวิ่งในมลรัฐนิวเม็กซิโก ขึ้นไปโดยUnity แยกตัวจากเครื่องบินหลักไปในระดับ 50 ไมล์และร่อนกลับมาสู่พื้นดินด้วยความสวัสดิภาพ

Sir Richard แถลงต่อมาว่า ภารกิจครั้งนี้เป็น Dawn of Space Travel in the new age เพราะในวันที่ 20 กรกฎาคม มหาเศรษฐีอีกคนหนึ่ง อันได้แก่นาย Jeff Bezos หัวหน้าผู้บริหารสูงสุดของกิจการ Amazon Online ซึ่งลาออกจากตำแหน่งเมื่อวันที่ 5 กรกฎาคม โดยยังไม่มีข่าวว่า เขาได้สละตำแหน่งอื่นๆ หรือไม่ จะบินขึ้นไปยังอวกาศเช่นกัน ด้วยยาน Blue Origin แต่ต่างจากแบรนสัน เพราะเบซอสจะไม่ทำตัวเป็นชาวเท่าใดนัก

ริชาร์ด แบรนสัน ได้ผ่านประสบการณ์น่าสลดใจมาก่อน ในรอบทศวรรษที่แล้ว ทำให้นักบินทดสอบต้องเสียชีวิต Virgin Galactic ที่เป็นพาหนะครั้งนี้ ได้รับการแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ อย่างเต็มที่ และในเครื่องบินทั้งชุดนักบินอวกาศ พร้อมระบบอ็อกซิเจนหลายชุด เพื่อความปลอดภัยของผู้ที่จะบินขึ้นไป เพดานบินครั้งนี้มิได้สูงเกินการบินทดลองของกองทัพอากาศสหรัฐมาก่อน ถือเป็น Suborbital flight เข้าใจว่า Jeff Bezos จะบินขึ้นไปในระดับสูงกว่า

ผู้สังเกตการณ์เห็นว่า แม้การขึ้นไปในอวกาศเพื่อสัมผัส “สภาวะไร้น้ำหนัก” ครั้งนี้เป็นความริเริ่มของภาคเอกชน โดยมีโอกาสอยู่เพียง 4 นาที แต่ก็มีบางคนเห็นว่าปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นแสดงชัดถึงความเหลื่อมล้ำกันของมนุษย์โลกเพราะมหาเศรษฐีที่ยอมทุ่มเทเงินส่วนตัวเพื่อจะसानฝันอันมีจำนวนอยู่ไม่มากนัก ในขณะที่ผู้คนอีกหลายร้อยล้านต้องเผชิญกับความขัดสนที่ยิ่งรุนแรงขึ้นเพราะเหตุจากการระบาดของเชื้อโรคในโลกอีกมุมมองหนึ่งเห็นว่า เช่นเดียวกับการไต่เขาสูงเพื่อพิชิตยอดภูเขาเอเวอเรสต์ในเทือกเขาหิมาลัย เมื่อมีคนพิชิตยอดเขาสูงที่สุดในโลกแล้ว (เข้าใจว่า ได้แก่ Sir Edmund Hillary ชาวนิวซีแลนด์ กับเท็นซิงห์ คนนำทางชาวเนปาล) กลับมีคนเลียนแบบตามมาอีกเป็นจำนวนมาก เชื่อว่าผลจะไม่ต่างกับการบินขึ้นไปในอวกาศครั้งนี้

Sir Richard Branson มีชื่อคนแรกที่ขึ้นไปเหนือพื้นโลกในระดับสูง นับจากยูรี กาการิน จากสหภาพโซเวียตที่ขึ้น Sputnik ไปโดยไม่มีการประกาศล่วงหน้าในปี 1961 และนักบินอวกาศรุ่นต่อๆมาอีกมากมายจากสหรัฐและชาติต่างๆ ซึ่งได้รับความสนับสนุนจากองค์กรของรัฐ เช่น NASA ของสหรัฐ ทั้งหมดนี้ถือเป็น Astronaut โดยสมบูรณ์ สำหรับแบรนสัน นั้น ตั้งใจจะเปิดการท่องเที่ยวเชิงพาณิชย์ในอวกาศต่อไป โดยในขั้นนี้ เขาคิดค่าโดยสารไว้ที่ละ 250,000 ดอลลาร์

ในวันที่ 20 กรกฎาคม วันนี้ ยาน Blue Origin พร้อมแคปซูลในชื่อ New Shepard ตามชื่อ Allan Shepard นักบินอวกาศอเมริกันคนแรก ได้นำมหาเศรษฐี Jeff Bezos พร้อมกับอดีตนักบินอวกาศหญิงวัย 82 ซึ่งมีได้ขึ้นไปในอวกาศเพราะช่วงนั้นยังมีได้ให้เพศหญิง

ร่วมทีม นักบินประจำเครื่อง และเด็กหนุ่มวัย 18 ปี นับว่ามีทั้งวัยสูงที่สุดและวัยหนุ่มที่สุด อยู่ในเที่ยวบินนี้

ยานสำรวจอวกาศ Blue Origin พร้อมแคปซูลบนยอด booster rocket ได้ออกจากฐานที่วาม ฮอนโนมรัฐเท็กซัสตะวันตกขึ้นสู่อวกาศเพื่อให้ได้เข้าในยานไร้น้ำหนักหรือ Zero Gravity และร่อนยาน New Shepard ลงมาสู่ชั้นบรรยากาศ โดยใช้ร่ม 3 ชุดในการลงสู่ทะเลทรายได้อย่างนุ่มนวล เป็นความสำเร็จของการขึ้นสู่อวกาศโดยภาคเอกชนโดยแท้จริง

ที่ควรแก่การรำลึกถึงได้แก่การที่ในวันนี้ ที่ 20 กรกฎาคม ตรงกันวันที่ Neil Armstrong นักบินอวกาศชาวอเมริกัน ได้ก้าวลงบนพื้นผิวของพระจันทร์ และกล่าวว่า “One small step for man, one giant leap for mankind”

ความสำเร็จอันน่าชื่นชมดังกล่าว มีขึ้นหนึ่งวันหลังจากที่รัสเซียได้เปิดเผยผลสำเร็จในการยิงจรวดความเร็วสูงยิ่ง (Hypersonic) ที่สามารถไปทำลายเป้าที่ต้องการในโลกโดยเรดาร์และเครื่องป้องกันขีปนาวุธของฝ่ายอื่นไม่สามารถสกัดกั้นได้ ตามมาในวันพุธด้วยการผลิตเครื่องบินแบบล่องหนเพื่อแข่งกับเครื่องบิน F-35 ของสหรัฐ เพื่อจะจำหน่ายให้แก่ประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และอื่นๆ ไว้ใช้ในการสงคราม อันมีวัตถุประสงค์ตรงกันข้ามกับที่มหาเศรษฐีชาวอเมริกันได้เปิดทางไปสู่อนาคตอันสันติของอนุชนรุ่นต่อไป

ไม่แต่เท่านั้น ภารกิจอันน่าประทับใจของเอกชนชาวอังกฤษและอเมริกันในรอบเดือนนี้เป็นผลของความอุตสาหะพยายามของปัจเจกชนโดยอิสระ แทนการเอาชนะกันระหว่างภาครัฐตามแนวทางของฝ่ายอำนาจนิยมและอดีตลัทธิคอมมิวนิสต์ซึ่งยังติดนิสัยเดิมๆ อยู่ หากมองในแง่นี้ บางทีฝ่ายต่างๆ จะใช้ทรัพยากรไปในทางที่เป็นการสร้างสรรค์ต่อมวลมนุษยชาติทั้งหลาย ดังที่ข้าพเจ้าได้กล่าวไว้ในประมวลฯ เช่นฉบับนี้ซึ่งเน้นความพึงปรารถนาของความร่วมมือระหว่างประเทศ

ภัยพิบัติทางธรรมชาติยังคงคุกคามมนุษย์ในภูมิภาคต่างๆ สืบต่อมา อากาศซึ่งร้อนจัดและความแห้งแล้งได้คุกคามชีวิตและทรัพย์สินไปทั่วภาคตะวันตกของทั้งสหรัฐกับแคนาดา เริ่มมาแต่ต้นเดือนกรกฎาคม ศกนี้ พื้นที่ป่าและบริเวณอันเป็นที่อยู่อาศัยของชาวมลรัฐและมณฑลนับล้านเอเคอร์ถูกเผาผลาญไปแล้ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพลิงซึ่งไหมเป็นเปลวพลุ่งขึ้นไปในอากาศเหนือมลรัฐออเรกอนหนักกว่าครั้งอื่นใด (Bootleg fire) ในมลรัฐแคลิฟอร์เนีย นักผจญเพลิงยอมรับว่าไฟป่ากว่า 83 จุดในปีนี้นักเกินความสามารถที่จะควบคุมได้ นับว่ารุนแรงกว่าเมื่อครั้งก่อนๆ ความเปลี่ยนแปลงของภูมิภาคอากาศก่อนกลางเดือนกรกฎาคม ทำให้น้ำท่วมใหญ่เป็นประวัติการณ์ในยุโรปตะวันตกบางประเทศ เช่นเบลเยียม เนเธอร์แลนด์ ลักเซมเบิร์กและเยอรมนี เป็นเหตุให้บ้านเรือนและสิ่งปลูกสร้างพังเสียหายตามกระแสน้ำอันเชี่ยวกรากและมีผู้เสียชีวิตแล้วกว่า 150+ คนตามรายงานในวันที่ 14-17 กรกฎาคม อีกจำนวนมากมายสูญหายอยู่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเยอรมนีและเบลเยียม ขณะที่แองเกลา แมร์เคิล นายกรัฐมนตรีสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ซึ่งจะไม่รับตำแหน่งหัวหน้าพรรค CDU อีกต่อไป ได้เดินทางในกลางเดือนกรกฎาคมไปยังกรุงวอชิงตัน ดี.ซี. เพื่ออำนวยการปฏิบัติภารกิจที่ต้องห่างเหินไประหว่างรัฐบาลอดีตประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์ แมร์เคิลได้เคยทำหน้าที่ “รักษาการ” ผู้นำสัมพันธมิตรตะวันตกในช่วงช่องว่างจากผู้นำ ตลอด 4 ปีที่ผ่านมา โดยได้เคยทำงานร่วมกับประธานาธิบดีสหรัฐมาแล้ว 4 คน นายกรัฐมนตรีแองเกลา แมร์เคิลกล่าวที่กรุงวอชิงตันว่า อุทกภัยที่ไหลผ่านบ้านเมืองในยุโรปตะวันตกรวมทั้งเยอรมนี ถือได้ว่าเป็นวินาศภัยอันน่าวิตก โดยสำนักข่าวหลายแห่งใช้คำที่เธอกล่าวว่า “Extreme” เห็นแล้ว “ดูเหลือเชื่อ (Surreal)” ส่วนประธานาธิบดี Frank-Walter Steinmeier ถือว่า “เป็นวินาศภัยทางธรรมชาติเลวร้ายที่สุดในศตวรรษ” ตามตัวเลขในวันที่ 19 กรกฎาคม มีผู้เสียชีวิตในเยอรมนีและเบลเยียมไปแล้วกว่า 200 คน ในไซบีเรียของรัสเซีย ไฟป่าได้เผาผลาญป่าไปแล้วหลายล้านเอเคอร์บนพื้นดินที่ปกติแข็งเพราะความหนาวจัด จนขณะที่รายงานนี้ เพลิงในรัสเซียยังไหมแรงอยู่โดยลามเข้าไปในภูมิภาค Yakutia ด้วย และขณะที่จัดทำรายงานเรื่องนี้อยู่ BBC ก็ได้ประกาศให้รับฟังสัญญาณเตือนภัยจากคลื่นความร้อนที่มหานครลอนดอน ซึ่งจะรุนแรงไม่น้อยกว่าคลื่นความร้อนทางตะวันตกเฉียงใต้ของเกาะอังกฤษก่อนหน้านี้ ความวิปริตทางอากาศดูจะแผ่ไปทั่วโลก โดยในสาธารณรัฐตุรกี ก็กำลังเผชิญกับคลื่นความร้อนที่น่า

อากาศร้อนที่สุดเป็นประวัติการณ์ และอากาศแปรปรวนที่ทำให้เกิดฝนหนักและน้ำท่วมใน บริเวณทางทะเลดำ

ตามรายงานต่อมาในวันที่ 27 และ 28 กรกฎาคม ศกนี้ เกิดไฟไหม้ป่าครั้งเลวร้าย ที่สุดบนเกาะ Sardinia ทางตอนกลางของอิตาลี และน้ำท่วมฉับพลันทางภาคเหนือของประเทศ ส่วนน้ำท่วมหนักในมหานครลอนดอนของสหราชอาณาจักร นั้น ดูจะเป็นการ แสดงว่า ทั้งเมืองหลวงของอังกฤษและเมืองใหญ่อีกหลายแห่งในยุโรปยังมิได้เตรียมการใน การรับมือกับความเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศอย่างเพียงพอ แม้จะตั้งอยู่บนฝั่งแม่น้ำ ทั้งนี้ แต่ที่อาจจะมิใช่เป็นภัยจากธรรมชาติ ได้แก่การระเบิดครั้งใหญ่ในวันที่โรงงานเคมี ในเมือง Leverkusen ของเยอรมนี มีผู้เสียชีวิตและได้รับบาดเจ็บจำนวนหนึ่ง เศรษฐกิจที่ดีที่ มิได้เกิดการแพร่กระจายของสารเคมีไปในเขตใกล้เคียง

ในอีกภาคหนึ่ง ฝนตกหนักที่อุตรประเทศในอินเดียทำให้ดินถล่มหลายแห่ง รวมทั้งที่เมืองมุมไบด้วย นับว่าหนักมากสำหรับฤดูมรสุมปีนี้ ตามรายงานในปลายเดือน กรกฎาคม พายุฝนฟ้าคะนองได้ถล่มพื้นที่ในรัฐมหาราษฏระและอีกสองรัฐทางตะวันตก ของอินเดีย เกิดน้ำท่วมและดินถล่มในพื้นที่กว้างขวาง มีผู้เสียชีวิตและทรัพย์สินเสียหายไม่ น้อย ส่วนทางเอเชียตะวันออก พายุไต้ฝุ่นกำลังมีวิถีทางไปยังฮ่องกง ไต้หวัน โอ๊กินาวา ฟิลิปปินส์ จากจุดเริ่มต้นในมหาสมุทรแปซิฟิก และในวันที่ 22 กรกฎาคม ศกนี้ ได้ฝุ่นอีก ลูกหนึ่งจากมหาสมุทรแปซิฟิกกำลังเคลื่อนตัวไปแถบไต้หวัน และอีกลูกหนึ่งกำลังทำความเสียหายในมณฑลกว๋างตุ้ง และฝนหนักได้ถล่มไหหลำ กวางสีและ Henan หรือเหอหนาน ในภาคกลางของจีนแผ่นดินใหญ่ด้วยฝนหนักมากถึงขั้นที่จีนเรียกว่าเป็น “ฝนพันปี” โดยมี รายงานว่า ระดับน้ำในแม่น้ำเหลืองใกล้จะล้นฝั่ง รถยนต์และรถโดยสารถูกน้ำท่วมในหลาย พื้นที่จนคว่ำและกลิ้งกลาดเคลื่อนตามท้องถนน เชื้อนกใกล้จะพัง บ้านเรือนพังทลาย มี ผู้เสียชีวิตไม่น้อยกว่า 51 ศพ ส่วนรถไถดินและสถานีรถถูกน้ำท่วม ทำให้มีผู้เสียชีวิต จำนวนหนึ่ง ในขณะที่พายุฝุ่นสีเหลืองจากทะเลทรายโกบีได้พัดเข้ามาในหลายพื้นที่ ทำให้ คุณภาพอากาศเลวมาก ส่วนมวลน้ำจากจีนกำลังไหลไปสู่แม่น้ำโขงทางแขวงไซยะบูลีของ ลาว ทำให้ทางการไทยได้สั่งเตือนภัยน้ำใน 8 จังหวัดของประเทศไทยเริ่มแต่วันที่ 27 กรกฎาคม ในขณะที่เดียวกัน พายุโซนร้อนจากอ่าวตังเกี๋ยกำลังพัดผ่านมาทางเขื่อนที่มิติน

เรียกว่า “ไชยะบุรี” อีกทางหนึ่ง สำหรับภัยจากโรคระบาดโควิด-19ที่กำลังแพร่กระจายในเมียนมา นั้น นาย Thomas Andrews ผู้เสนอรายงานพิเศษด้านสิทธิมนุษยชนประจำเมียนมา ได้ขอร้องให้คณะรัฐประหารยุติการโจมตีชาวพม่าในที่ต่างๆ เพื่อเปิดโอกาสให้เขาสามารถแสวงหาทางเยียวยาจากการล้มป่วยด้วยโรคระบาดซึ่งมีจำนวนมาก

อากาศวิปริตที่เกิดขึ้นทั่วไปในโลก ทำให้ผู้เชี่ยวชาญเปลี่ยนจากการเรียกว่า Climate Change เป็น Climate Crisis โดยขณะนี้มีการประชุมของกลุ่ม G-20 อยู่ที่เมืองเนเป้ล ในภาคใต้ของอิตาลี ผู้ร่วมประชุมหลายคนเห็นว่า เป้าหมายของอุณหภูมิความร้อน อาจต้องมีการปรับเปลี่ยนใหม่ เพราะตามที่ชาติต่างๆ ตกลงกันที่กรุงปารีส นั้น ประเทศส่วนใหญ่ มิได้ปฏิบัติตาม โดยยังมีอีกมากที่มิได้ให้กำหนดการลดแก๊สเรือนกระจกที่จะส่งผลดีให้กับปัญหาโลกร้อนอย่างแท้จริงในเวลาอันสั้นกว่าที่บัดนี้เห็นแล้วว่าไม่มีความจริงจั่งเพียงพอ และประเทศร่ำรวยก็มิได้แสดงความพร้อมใจจริงที่จะบริจาคทุนทรัพย์ให้แก่ประเทศยากจนในการปรับโครงสร้างด้านการอุตสาหกรรมตามที่ตกลงไว้ในความตกลงปารีสเมื่อปี 2015 ผู้เชี่ยวชาญหลายคนเห็นว่า วิกฤตการณ์ของอากาศโลกเข้าสู่จุดอันตรายแล้ว หมดเวลาที่จะโทษว่าเป็นเนื่องจากการกระทำของมนุษย์ หากแต่ธรรมชาติก็เข้าสู่สภาวะอันจะแปรปรวนได้เอง อันแสดงว่า Exponential Growth ของมลภาวะที่กระจายไปในพื้นบรรยากาศอาจจะเริ่มส่งผลร้ายต่ออากาศของโลกแล้ว เวลาที่จะแก้ไขเริ่มมีน้อยลง จะมัวกันเกียงว่าใครควรทำก่อนไม่ได้อีกต่อไป

ประเทศหลักๆ ที่อาจมีส่วนสำคัญในการบรรเทาปัญหาความแปรเปลี่ยนของสภาพภูมิอากาศได้ แสดงความมีส่วนรับผิดชอบในทางแตกต่างกันดังจะเห็นได้จากกรณีตัวอย่างดังต่อไปนี้

1. สหรัฐอเมริกาภายใต้ประธานาธิบดี โจ ไบเดน ถือว่าปัญหาความเปลี่ยนแปลงทางภูมิอากาศเป็นวาระแห่งชาติอันมีความสำคัญระดับวาระลำดับแรกๆ ของนโยบายทั้งภายในและระหว่างประเทศ ด้วยการต่อยอดสิ่งที่อดีตรัฐมนตรีต่างประเทศ โอบามา ได้ริเริ่มไว้ โดยเพิ่มความรับผิดชอบของการแก้ปัญหาอันไม่สามารถจะรื้อต่อไปได้แล้ว และได้พยายามจะชักนำจีนซึ่งเป็นผู้ก่อปัญหา

มากที่สุดให้ร่วมกันแก้ไข เมื่อครั้งที่ประธานาธิบดีโอบามาเปลี่ยนท่าทีมาเร่งรัดการแก้ปัญหา สอดรับกับพระประสงค์ขององค์พระสันตะปาปาฟรานซิสที่ทรงมี Encyclical มีสาระสำคัญตามโน้ตที่จดไว้ดัง⁵ ข้างล่างนี้ นายโดนัลด์ ทรัมป์ ผู้สืบทำแหน่งจากโอบามาได้ประกาศถอนตัวจากความตกลงปารีส อันอาจมีผลในส่วนที่เกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติของจีน ดังตัวอย่างในข้อ 3 ข้างล่างนี้ อย่างไรก็ตาม กิติ เมื่อไบเดินเข้ามารับตำแหน่ง สิ่งแรกๆ ที่เขากระทำได้แก่การแต่งตั้งให้นายจอห์น แครร์รี อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสมัยโอบามา ซึ่งเป็นผู้มีส่วนในการทำความตกลงปารีสเมื่อปี 2015 และ ถ้าเข้าใจไม่ผิด เป็นผู้ลงนามในความตกลงปารีสด้วย เป็นที่ปรึกษาพิเศษของประธานาธิบดีด้านอากาศ ซึ่งเขาได้เริ่มงานในการหารือกับประเทศในยุโรป และเดินทางไปพบกับผู้รับผิดชอบด้านนี้กับจีนจนบรรลุความเข้าใจอันมีนัยยะสำคัญ โดยจะร่วมมือกันอีกในการประชุมระดับรัฐมนตรีที่เมืองกลาสโกว์ในเดือนพฤศจิกายน ศกนี้ แต่นายแครร์รีก็มีได้อยู่เฉยๆ แต่ได้ร่วมกับประธานาธิบดีไบเดินในการขับเคลื่อนมาตรการต่างๆ อันริบดาวน์ ทั้งภายในประเทศ เพื่อปรับโครงสร้างการอุตสาหกรรมและเร่งรัดการยกเลิกการใช้ถ่านหิน โดยเปลี่ยนเป็นการใช้ Renewables แทน และยังไปร่วมกับต่างประเทศในด้านนี้ด้วย เช่นการเพิ่มพื้นที่สีเขียวในประเทศทะเลทรายเช่นสหรัฐ ออสเตรเลีย ออสเตรเลีย ด้วยการพัฒนาป่าชายเลนและอื่นๆ แนวทางของสหรัฐดูตรงไปตรงมา เพราะแม้แต่การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานซึ่งจะต้องใช้งบประมาณหลายล้านล้านดอลลาร์ก็เน้นหนักในทาง climate-friendly ส่วนรถยนต์ของรัฐบาลทั้งหมด ก็ให้เปลี่ยนเป็นรถไฟฟ้า คือไม่ใช้น้ำมันเชื้อเพลิง ส่วนนาง Kate Brown ผู้ว่าการมลรัฐออริกอน ซึ่งถูกไฟ

⁵ องค์สันตะปาปาฟรานซิสได้ประกาศ Encyclical ยาว 180 หน้าเรื่องความเปลี่ยนแปลงของสภาวะอากาศ (Climate Change) ในวันนี้ (18 มิถุนายน 2558) ยืนยันว่า ความวิปริตของอากาศที่กำลังเกิดขึ้นในทุกวันนี้เป็นผลของพฤติกรรมมนุษย์ ทั้งนี้มีใช้เป็นแนวคิดทางวิทยาศาสตร์ หากแต่เป็นปรากฏการณ์จริงที่นับวันจะยิ่งรุนแรงขึ้นอีก และทำความยากลำบากให้แก่คนยากจนในประเทศกำลังพัฒนาและด้อยพัฒนา บรรดาคนร่ำรวยและผู้มีอำนาจได้ทำให้โลกเต็มไปด้วยความสกปรกโสมม การพัฒนาอุตสาหกรรมและทางอื่นสร้างความเหลื่อมล้ำอันน่าสลดใจในสังคมโลกและนำความเสื่อมโทรมมาสู่ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ท่านรับสั่งในพระราชสาส์นด้วยว่า มลพิษที่มีอยู่ทั่วๆ จะทำลายโลกต่อไป ท่านขอประณามการใช้ Fossil และปล่อยสารพิษ ทำให้มีความจำเป็นที่ทุกคนจะต้องลดอัตรา Emission ท่านย้ำว่า มนุษย์ทุกคนมีส่วนในการทำให้สภาวะอากาศในโลกเลวลง สาเหตุใหญ่ส่วนหนึ่งมาจากแนวทางการใช้ชีวิต (Lifestyles)

ป่าถูกไหม้อย่างหนักในเดือนกรกฎาคม ศกนี้ ทำให้ความเสียหายต่อพื้นที่ป่าไปแล้วกว่า 408,000 เฮกตาร์ ให้คำตอบในรายการ Global Public Square ทาง CNN เมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม เกี่ยวกับอัคคีภัยครั้งใหญ่ในมลรัฐทางตะวันตกของสหรัฐ ตอนหนึ่งว่า “Climate change is here and is real.”

2. สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี โดยนายกรัฐมนตรีอังเกลา แมร์เคิล มิได้กล่าวถึงเรื่องนี้โดยตรง แต่แสดงว่า เธอเองเป็นผู้รับผิดชอบในกรณีภัยพิบัติทางธรรมชาติที่เพิ่งเกิดขึ้น ทั้ง ๆ ที่เธอจะไม่รับตำแหน่งหัวหน้าพรรค CDU ในการเลือกตั้งครั้งต่อไป จึงไม่จำเป็นต้องพูดเพื่อหาเสียง โดยปรากฏข่าวด้วยว่า รัฐบาลเยอรมันได้อนุมัติงบประมาณจำนวนกว่า 850 ล้านยูโร เพื่อช่วยเหลือและบรรเทาทุกข์ผู้ประสบภัย แต่ก่อนหน้านั้น แมร์เคิลได้ตัดสินใจที่จะเลิกการใช้ถ่านหินในการผลิตพลังงาน กับจะส่งเสริมการผลิตยานยนต์ที่ใช้ไฟฟ้าในการขับเคลื่อนกับปรับเปลี่ยนการอุตสาหกรรมเพื่อช่วยแก้ปัญหาโลกร้อน ส่วนสหภาพยุโรป นั้น ข้าพเจ้าได้เห็นรายงานการให้สัมภาษณ์ของ Ursula von der Leyen อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมของเยอรมนี ซึ่งมีบทบาทสำคัญในพันธมิตรต่อต้านไอซิส และเป็นรองหัวหน้าพรรค CDU ของอังเกลา แมร์เคิล ที่บัดนี้มีตำแหน่งเป็นประธานคณะกรรมการแห่งสหภาพยุโรป ซึ่งกล่าวว่า สหภาพยุโรปส่งเสริมการต่อต้านภาวะโลกร้อนอย่างเต็มที่ แต่เกรงว่า แนวทาง Green New Deals ที่ได้รับความเห็นชอบแล้ว จะตกเป็นเหยื่อของสงครามตัวแทน (Proxy) ของความขัดแย้งระหว่างสมาชิกประเทศในสหภาพยุโรป

3. สาธารณรัฐประชาชนจีน ซึ่งเป็นฝ่ายปล่อยแก๊สเรือนกระจกมากเป็นอันดับหนึ่งของโลก อาจจำเป็นต้องลดการใช้ถ่านหินลง ซึ่งทราบว่า ได้มีการเริ่มการปิดเหมืองไปบ้างแล้ว และเมื่อประธานาธิบดีไบเดนจัดให้มีการแถลงกำหนดเวลาที่จะต้องให้เป็น Carbon Neutral ประธานาธิบดี สี จิ้นผิง ยังคงใช้ปี 2060 เช่นเดียวกับที่แถลงต่อสมัชชาสหประชาชาติในปีก่อน ซึ่งก็ช้ากว่ากำหนดของความตกลงปารีส และยังย้ำด้วยว่า จีนไม่เห็นด้วยที่จะให้ประเทศใดมาเป็นผู้นำในการรับมือกับความเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศ ซึ่งประเด็น “ความเป็นผู้นำ” นี้มิได้เป็นปัญหาเมื่อประธานาธิบดีโอบามาได้เชิญให้จีนร่วมกัน

บรรเทาความเดือดร้อนที่จะเกิดขึ้นอย่างค่อนข้างแน่ เพื่อเป็นข้อมูล
ประกอบการพิจารณาของผู้ที่อ่านรายงานฉบับนี้ ขอนำความเคลื่อนไหวในเหตุ
ภัยพิบัติธรรมชาติเมื่อไม่กี่วันมานี้มาถ่ายทอดต่อ – เมื่อเกิดฝนถล่มหนักในภาค
กลางของประเทศจีนในระยะกลางเดือนกรกฎาคม ศกนี้ ที่มีฝนตกเหินหวนซึ่ง
มิใช่บริเวณชายฝั่งทะเล โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่เมือง Zhengzhou ซึ่งบางคนออก
เสียงว่าเมืองเจิ้งโจว นายสถานีอากาศที่เมืองรายงานว่ ปริมาณน้ำฝนมากถึง
โดยวัดได้ที่ 8 นิ้วหรือ 20 เซนติเมตรใน 1 ชั่วโมงเกือบเท่าฝนครั้งเดียวในหนึ่ง
พันปีหรือ “Once in a thousand years” กรมทรัพยากรทางน้ำของจีนเห็นว่า
น่าจะเป็นห้าพันปีมากกว่า ฝนยังคงกระหน่ำลงมาอีก ปริมาณน้ำฝนวัดได้
เพิ่มขึ้นเป็น 24 นิ้วหรือ 61 เซนติเมตรใน 3 วันต่อมา หนังสือพิมพ์เชิง Tabloid
Global Times ของทางการจีนรายงานว่ Ren Guoyu หัวหน้าผู้เชี่ยวชาญที่ศูนย์
ภูมิอากาศแห่งชาติ ปฏิเสธว่เหตุที่อุบัตินั้นไม่เกี่ยวกับความเปลี่ยนแปลงของ
ภูมิอากาศ พร้อมกับคำชี้แจงว่ น้ำที่ท่วมเป็นเพราะ Abnormal planetary scale
atmospheric circulation เกี่ยวกับเรื่องนี้ Liu Junyan ผู้เชี่ยวชาญด้านภูมิอากาศ
ของ Greenpeace East Asia ตั้งข้อสังเกตว่ “ถ้ามิใช่ผลกระทบของความ
เปลี่ยนแปลงทางภูมิอากาศแล้ว “it is very difficult to imagine such extreme
rainfall would occur in an inland city like Zhengzhou” แต่เธอก็เข้าใจดีว่
ทางการจีนมักไม่ค่อยจะยอมรับความเชื่อมโยงของความเปลี่ยนแปลงทาง
ภูมิอากาศ “เพราะหากจะวิเคราะห์เช่นนั้นจะต้องมีการค้นคว้าวิจัยและหา Data
มาประกอบมากขึ้น เพื่อความสบายใจ จึงพยายามหลีกเลี่ยงที่จะกล่าวถึง
โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพราะปรากฏการณ์เหล่านี้มักจะไม่ได้รับการนำเสนอโดยสื่อ
ทางการอยู่ดี” แม้ผู้เชี่ยวชาญอีกหลายคนจะมั่นใจในความเชื่อมโยงซึ่งชัดเจน
เหลือเกิน และจำเป็นอย่างน้อยเพื่อการเตือนภัย อันมีน้อยมากและหน่วยกัภัย
ยังมีไม่เพียงพอ ยิ่งไม่มีเลยในชนบท! ในระหว่างที่เกิดอุทกภัยและภัยธรรมชาติ
ครั้งยิ่งใหญ่นี้ ประธานาธิบดี สี จิ้นผิงได้เดินทางไปเยือนนครลั่วซาในเขต
ปกครองตนเองทิเบตและมีได้กล่าวถึงเหตุเภทภัยในประเทศต่อสาธารณชนจน
บัดนี้ ท่าทีอันแท้จริงของจีนจึงไม่สู้จะกระจ่างนัก

ขณะที่ทำรายงานอยู่นี้เป็นวันที่ 22 กรกฎาคม อีก 1 วันก็จะถึงพิธีเปิดการแข่งขันมหกรรมกีฬาโอลิมปิก หรือ Tokyo Games ซึ่งสมเด็จพระจักรพรรดินารูฮิโตะแห่งญี่ปุ่น พร้อมด้วยผู้อำนวยการองค์การอนามัยโลก ประธานาธิบดีมาครงแห่งฝรั่งเศส นางจิว ไบเด็น สตรีหมายเลขหนึ่งของสหรัฐและแขกพิเศษอีกจำนวนหนึ่งจะร่วมอยู่ในผู้ที่อยู่ในพิธี รวมทั้งหมดไม่เกิน 950 คน แม้อัตมจันทร์จะจูงคนได้ถึง 68,000 คน ส่วนนักกีฬาที่จะเดินพาเหรดพร้อมคนเชิญธงชาติก็จะให้ได้ประเทศละไม่กี่คน ตามข้อจำกัดภายใต้สภาวะฉุกเฉินอันเนื่องมาจากโรคระบาดโควิด-19 จนถึงเวลานี้ยังไม่มีพยากรณ์อากาศว่าพายุไซร่อนหรือความวិปริตทางภูมิอากาศจะเป็นอุปสรรคหรือไม่ ตามรายงานล่าสุด Naomi Osaka จะเป็นผู้จุดคบเพลิงเปิดการแข่งขัน ซึ่งจะมีไปจนถึงวันที่ 8 สิงหาคม ส่วนพาราลิมปิก นั้น จะเริ่มขึ้นหลังจากนั้น โดยที่เป็นฤดูไต้ฝุ่น ไม่สามารถคาดได้แน่นอนว่า พายุไซร่อนจะพัดผ่านเข้ามายังสนามแข่งขันหรือไม่ ตามพยากรณ์อากาศล่าสุดในวันอาทิตย์ที่ 25 กรกฎาคม พายุไซร่อนจากมหาสมุทรแปซิฟิกตะวันตกมีโอกาส ในชื่อว่า Nepartak จะพัดมาในทิศทางของสนามแข่งขันในสัปดาห์นี้ และนักกีฬาหลายคนได้เริ่มบ่นถึงอากาศที่เริ่มร้อนจัดและระดับความชื้นกันแล้ว

อันที่จริง ในระยะหลังสงครามโลก ครั้งที่ 2 มหกรรมกีฬาโอลิมปิกครั้งแรกที่จัดในเอเชียได้แก่ที่กรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น เมื่อเดือนตุลาคม ปี 1964 ซึ่งอากาศดีมากเพราะเป็นต้นฤดูใบไม้ร่วง อนุสรณ์จากมหกรรมกีฬาโลกครั้งนั้นมีสิ่งหนึ่งที่ยังอยู่จนบัดนี้โดยขยายเส้นทางไปทั่วมหานครได้แก่ทางหลวงยกระดับ Shuto Boulevard ซึ่งประจบกับในวันนี้นี้หลานชายคนหนึ่งได้นำพระราชสาส์นส่วนพระองค์ ลงวันที่ 10 กรกฎาคม 2456 ของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวฯ มามอบให้ข้าพเจ้า ซึ่งในนั้น ทรงโปรดเกล้าฯ ให้สะกดสกุล “ชูโต” ในภาษาโรมันว่า “X’ UTO” อันมีการออกเสียง X ตรงกับอักษรไทยว่า “ช” สำหรับผู้สืบสายสกุลมาจากเจ้าคุณชายชูโตและข้าพเจ้าเองได้เคยปรารภกับฝ่ายญี่ปุ่นว่า นามสกุลของข้าพเจ้า นั้น ออกเสียงเช่นเดียวกับที่ญี่ปุ่นใช้เป็นชื่อทางด่วนยกระดับกลางเมืองที่สร้างขึ้นในระยะนั้นในโอกาสที่เป็นเจ้าภาพกีฬาโอลิมปิก ซึ่งเพื่อนชาวญี่ปุ่นอธิบายว่า คำเช่นนั้นแปลว่า “เมืองหลวง” และอีกหลายปีต่อมา เมื่อข้าพเจ้าไปยัง

กรุงโตเกียวอีกพอดีกับวันพิธีเปิดส่วนต่อขยายของทางด่วนเส้นเดียวกัน คือทางสาย”ชูโต” จึงเป็นเหตุบังเอิญอันน่าจดจำ ศาสตราจารย์ ดร. สมศักดิ์ ชูโต ลูกพี่ลูกน้องของข้าพเจ้า เคยเล่าว่า อาจารย์ที่มหาวิทยาลัยลอนดอนเคยเข้าหาว่า “X (uto) is an unknown quantity” อันอาจจะหมายความว่า เป็นสิ่งที่ต้องพิสูจน์กันต่อไป

อย่างไรก็ดี Tokyo Games 2021 (ญี่ปุ่นถือว่าเป็น 2020) ประสบปัญหาขาดลอด ทำให้ต้องเลื่อนจากปีที่แล้วเป็นเดือนกรกฎาคม ปีนี้ เพราะเหตุจากการระบาดของโคโรนาไวรัส-2019 โดยประชาชนชาวญี่ปุ่นกว่าครึ่งที่มีการสำรวจประชามติ รวมทั้งคณะแพทย์ด้วย เห็นว่า ควรยกเลิก แต่รัฐบาลญี่ปุ่นก็ยืนยันที่จะจัดให้ได้ แม้ว่านักกีฬาจากประเทศต่างๆ จะอยู่ในข่ายที่ต้องห้ามไปร่วมการแข่งขันก็ตาม ซึ่งก็มีหลายคนที่ต้องยกเลิกการไปร่วมการแข่งขันด้วยการตัดสินใจของตนเองเพราะเกรงติดเชื้อ เนื่องจากในญี่ปุ่นเองยังมีเชื้อระบาดอยู่ไม่น้อย ตามรายงานในวันที่ 23 ก่อนถึงพิธีเปิด นักกีฬา 12 คนต้องออกจากหมู่บ้านนักกีฬาเพราะถูกค้นพบว่า มีความเกี่ยวข้องกับผู้ติดเชื้อ อีก 110 คนตั้งแต่ต้น ถูกกันมิให้ไปที่สนามแข่งขันด้วยข้ออ้างของฝ่ายจัดการว่ามีเครื่องชี้บ่งบอกว่าอาจมีส่วนเกี่ยวข้องกับการแข่งขันในทางที่อาจเพิ่มความเสี่ยงแก่ผู้อื่น และในนาทีสุดท้าย นายโคบายาชิ ผู้จัดเพลงและรายการในพิธีเปิดต้องถูกปลดเนื่องจากเมื่อสมัยที่เขาแสดงมุขตลกในปี 1998 เขาได้ใช้คำพูดไม่เหมาะสมเกี่ยวกับการสังหารล้างเผ่าพันธุ์ชาวยิว แม้ว่าเขาจะได้สารภาพว่าทำไม่ถูกและได้ขอขมาไปแล้ว

อย่างไรก็ดี เมื่อวันที่ 21 กรกฎาคม คณะกรรมการโอลิมปิก ในการประชุมที่กรุงโตเกียว ได้ตัดสินใจให้มหกรรมกีฬาฤดูร้อนในปี 2032 มีขึ้นที่เมืองบรีสเบนในรัฐควีนส์แลนด์ของออสเตรเลีย ก่อนหน้านั้นได้ตัดสินใจมาแล้วให้จัดขึ้นที่กรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศส ในปี 2024 และที่นครลอส แองเจลีส มลรัฐแคลิฟอร์เนียในประเทศสหรัฐอเมริกาในปี 2028

เมื่อวันที่ 7 กรกฎาคม ปี 2021 (2564) เวลากลางดึก ที่ Port au Prince สาธารณรัฐเฮติ ในแคริบเบียน คนร้ายจำนวนหนึ่ง พร้อมอาวุธสงคราม ได้บุกเข้าไปยังทำเนียบประธานาธิบดี Jovenal Moise และระดมยิงประธานาธิบดีถึง 12 นัด เจาะที่หน้าผากหลายนัด ถึงแก่ความตาย ส่วน Martine Moise สตรีหมายเลขหนึ่ง ได้รับบาดเจ็บไม่น้อย ต้องนำตัวเธอไปรับการรักษาพยาบาล ณ โรงพยาบาลในมลรัฐฟลอริดา สหรัฐอเมริกา ซึ่งรักษาชีวิตเธอไว้ได้

เจ้าหน้าที่ตำรวจและหน่วยปฏิบัติการพิเศษได้ตามจับผู้ก่อเหตุร้ายได้จำนวนกว่า 20 คน ส่วนใหญ่เป็นทหารรับจ้างจากโคลอมเบีย โดยมีชาวสัญชาติอเมริกัน 3 คนๆ หนึ่งเป็นชาวเฮติแต่สัญชาติอเมริกันในชื่อว่า Christian Emmanuel Sanon ซึ่งกระแสนักข่าวกล่าวว่า เป็น Mastermind ของเหตุร้ายครั้งนี้ โดยเข้าใจว่าเป็นผู้วางแผน ว่าจ้างมือสังหาร ด้วยเจตนาจะเป็นประธานาธิบดีในที่สุด แต่เขาปฏิเสธว่า ไม่มีส่วนในการฆาตกรรมอดีตผู้นำ นอกจากนี้ ยังมีผู้ต้องสงสัยอีกจำนวนหนึ่งที่กำลังตามล่าอยู่ มีการกล่าวหาว่า อดีตเจ้าหน้าที่ปราบปรามยาเสพติดหรือ Drug Enforcement Agency-DEA ของสหรัฐมีส่วนด้วย แต่ทางการสหรัฐปฏิเสธความเกี่ยวข้อง โดยชี้แจงว่าอาจจะเป็นอดีต informant มากกว่า

ได้วันตกเป็นข่าวเล็กน้อย เพราะเฮติเป็นเพียงไม่กี่ประเทศที่ยังรับรองได้วันอยู่ และคนร้ายอย่างน้อย 2 คน ได้หลบหนีเข้าไปซ่อนตัวอยู่ในสถานเอกอัครราชทูตจีน (คณะชาติ) แต่ในระหว่างที่เกิดเหตุ มียามเฝ้าสถานเอกอัครราชทูตอยู่เพียง 2 คน และในที่สุด ก็สามารถจับกุมตัวผู้ที่หนีเข้าไปซ่อนได้

ประธานาธิบดี Ivan Duque Marquez แห่งโคลอมเบียมีความเห็นว่า บรรดาชาวโคลอมเบียที่ปรากฏข่าวว่าเป็นมือรับจ้างไปในการสังหารประธานาธิบดีเฮติ นั้น มีส่วนในปฏิบัติการร้าย แต่มิได้ให้รายละเอียดเพิ่มเติม คณะเจ้าหน้าที่ซึ่งสหรัฐส่งไปช่วยในการสอบสวนร่วมกับตำรวจเฮติยังสอบปากคำผู้ต้องสงสัยไม่แล้วเสร็จ แต่โดยที่ขณะนี้ นาง Martine Moise สตรีหมายเลขหนึ่งซึ่งไปรักษาตัวที่มลรัฐฟลอริดา ได้เดินทางกลับไปยัง Port au Prince ในเฮติแล้วเพื่อร่วมในพิธีศพของสามี เธอคงจะให้การอันเป็นประโยชน์ต่อรูป

คดีได้ เพราะเป็นผู้ที่อยู่ในเหตุการณ์โดยตลอดและได้รับบาดเจ็บค่อนข้างสาหัส จึงถูกนำตัวไปรับการรักษาพยาบาลในสหรัฐอเมริกา ซึ่งก็ช่วยชีวิตเธอไว้ได้

จุดอ่อนของปฏิบัติการครั้งนี้อาจจะเพราะคาดหมายว่าจะเป็นฝ่ายชนะ โดยเป็นที่ทราบกันว่า เหล่าร้ายมิได้มีอาหารเพียงพอ

สำหรับสหรัฐ นั้น ได้ให้ความช่วยเหลือในการส่งตำรวจ เอฟ บี ไอ และเจ้าหน้าที่ทางกฎหมายไปช่วยสอบสวน ซึ่งอันที่จริง เมื่อสมัยที่ข้าพเจ้าเป็นเอกอัครราชทูต ณ กรุงวอชิงตัน ปัญหามนุษยชนที่อดอยากและวิกฤตการณ์ทางการเมืองในเฮติเริ่มคุกรุ่นแล้ว ผู้ที่จะเป็นประธานาธิบดี คือ Jean-Bertrand Aristide ซึ่งเป็นนักการเมืองที่ controversial คนหนึ่งที่พักพิงอยู่ในสหรัฐและติดต่อขอความช่วยเหลือจากสหประชาชาติ แผนการช่วยเหลือเฮติในสมัยบิลล์ คลินตันเป็นประธานาธิบดี รวมถึงการสร้างชาติและกองกำลังรักษาความสงบ โดยได้แต่งตั้งอดีตผู้บัญชาการตำรวจของมหานครนิวยอร์ก ไปเป็นหัวหน้าในการฝึกอบรมตำรวจแห่งชาติเฮติ แต่ต่อมาอริสติดถูกโค่นอำนาจและไปลี้ภัยอยู่ในแอฟริกาใต้ในสมัยที่จาคอป ซูมาเป็นผู้นำ แต่มีข่าวว่า เขาอาจจะกลับมายังเฮติอีก ในขณะที่นาย Ariel นายกรัฐมนตรีเมื่อประธานาธิบดีมอริสถูกสังหารจะรักษาการไปจนมีการเลือกตั้ง ส่วนนาย Joseph จะไปเป็นรัฐมนตรีต่างประเทศ การเลือกตั้งจะมีขึ้นในไม่ช้านี้

สำหรับผู้สนใจศึกษาให้ลึกถึงสาเหตุของความไม่สงบในเกาะเล็ก ๆ แห่งนี้ สามารถจะค้นคว้าต่อได้ เพื่อให้ทราบความเป็นมาในประวัติศาสตร์นับร้อยปีของเฮติ รวมทั้งระบบทาส กับผู้นำที่สวนใหญ่ขาดจริยธรรมในการปกครองเพียงพอ เทียบกับประเทศข้างกันอันได้แก่ดอมินีกาหรือ Dominican Republic ซึ่งมีพื้นที่ใหญ่กว่ามากและดูไม่สู้เป็นปัญหา แม้รัฐธรรมนูญก็ไม่ค่อยได้ไปเบียดเบียน จนชาวดอมินีกันในยามขาดความระวังในคำพูดมักอ้างว่า ประเทศเขาสงบดีเพราะพระเจ้าอู้มสม ต่างกับเฮติในเกาะเดียวกัน ซึ่งดูจะถูกสวบนักศึกษาไม่ควรมองในแง่เช่นนี้ แต่ควรศึกษารากเหง้าของปัญหาให้ได้ความจริง และถ้าสนใจ ก็มองหาทางแก้ไขอันจะมีผลยั่งยืนในระยะยาวต่อประชาชนชาวเฮติ ที่ถึงเวลามานานแล้ว ที่จะมีชีวิตที่ดีเสียที

วันที่ 12 กรกฎาคม 2021 เป็นวันครบรอบ 5 ปีของการที่คณะอนุญาโตตุลาการระหว่างประเทศ ณ กรุงเฮกได้ลงมติตามคำร้องเรียนของสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ว่า การอ้างสิทธิตามประวัติศาสตร์ของสาธารณรัฐประชาชนจีนเหนือทะเลจีนใต้ นั้น ไม่มีฐานรองรับทางกฎหมาย

รัฐบาลฟิลิปปินส์ ญี่ปุ่น สหรัฐ และประเทศต่างๆ ทั้งในเอเชียและที่อื่นต่างยอมรับคำตัดสินดังกล่าวเทียบเท่ากับเป็นกฎหมายระหว่างประเทศ ซึ่งตั้งแต่ไหนแต่ไรมาถือว่าเป็นทะเลหลวงและทะเลระหว่างประเทศ นอกจากเขตที่ UNCLOS กำหนดว่าเป็นทะเลอาณาเขตและเขตเศรษฐกิจจำเพาะที่จะมีเงื่อนไขจำกัดไว้ เว้นแต่จีนที่ไม่เห็นด้วยโดยคงอ้างสิทธิตามที่กระทำมาเมื่อไม่กี่ปีมานี้ รวมทั้งการแปรสภาพโขดหินและปะการังเป็นเกาะเทียมเพื่อใช้ประโยชน์ทางการทหาร แม้กระทั่งการอ้างอธิปไตยเหนือท้องทะเลเมื่อเรือต่างชาติใช้สิทธิตามกฎหมายในการเดินเรือโดยเสรี (Freedom of Navigation and Innocent Passage)

ปัญหาที่เกิดขึ้นเมื่อไม่กี่ปีที่ผ่านมา ได้แก่ความพยายามแผ่ขยายอำนาจ ดังปรากฏชัดในกรณีการอ้างสิทธิเหนือพื้นที่ทางบกหรือทางทะเล ซึ่งจะเห็นได้ในกรณีที่จีนประกาศความเป็นเจ้าของเหนือทะเลจีนใต้ อันกินไปถึงทะเลส่วนอื่นๆ เช่น หมู่เกาะเดี่ยวไกลหรือที่ญี่ปุ่นเรียกว่า “เซ็นกากุ” พฤติกรรมที่เกิดขึ้นในการพัฒนาโขดหินใต้น้ำจนกลายเป็นฐานกำลังทางทหารในที่สุด และในขณะเดียวกัน จีนได้เพิ่มพละานุภาพทางทหารไปตามท้องทะเลต่างๆ จะเรียกว่าท้องทะเลสีน้ำตาลหรือสีน้ำเงินก็แล้วแต่ เจตนาคือการขยายเขตอำนาจ เช่นเดียวกับนโยบาย One-Belt-One-Road Initiative ที่แทนจะสร้างสันติ กลับกลายเป็นสนามประลองกำลังที่นำมาซึ่งความไม่สงบในทุกวันนี้ แม้กระทั่งประเทศใกล้ชิดอันได้แก่ปากีสถาน ก็กำลังเกิดความขัดแย้งกันหลังจากที่วิศวกรจีนประสบอุบัติเหตุเสียชีวิต 9 คนและจีนได้ตัดความร่วมมือใกล้ชิดกันชั่วคราว ซึ่งรวมถึงโครงการ One-Belt-One-Road Initiative ในส่วนที่เกี่ยวกับปากีสถานด้วย

เดือนกรกฎาคม ศกนี้ มีการซ้อมรบทางทะเลในยามสันติบ่อยครั้งเป็นพิเศษ สำหรับจีน นั้น ได้ซ้อมรบติดต่อกันมาหลายเดือนแล้ว อันเป็นการคุกคามทั้งต่อได้หวันและหมู่เกาะเซ็นกากู ไม่นับถึงการส่งเรือได้นำไปแถบหมู่เกาะมาเรียน่าเหนือเพราะผู้ที่มีใช้ทหารย่อมไม่อาจทราบความเคลื่อนไหวทางได้นำ ราชนาวีอังกฤษได้ส่งเรือบรรทุกเครื่องบินทันสมัยใหม่มา 2 ลำไปปฏิบัติการในภาคตะวันออกของคลองสุเอซ คือ HMS Queen Elizabeth II ซึ่งจะร่วมซ้อมรบกับอีก 4 ประเทศ เพื่อเป็นการป้องปรามปฏิบัติการของโจรสลัด ซึ่งจีนเคยรับจะดูแลเอง โดยควีน อี จะเยี่ยมเยียนชายฝั่งแถบอ่าวเอเด็น โดยได้เดินทางพร้อมเรือสนับสนุนไปเสริมกำลังทางทะเลจีนใต้กับกองเรืออินโด แปซิฟิก อันเป็นครั้งแรกหลังจากที่ประกาศถอนกำลังจากทางตะวันออกของคลองสุเอซเมื่อหลายปีมาแล้ว

กล่าวโดยสรุป ประเทศกลุ่ม QUAD อันได้แก่สหรัฐ ออสเตรเลีย อินเดียและญี่ปุ่น เมื่อไม่กี่วันมานี้ได้ร่วมกับอีก 8 ประเทศ ซ้อมรบในหลายรูปแบบ รวมทั้งการยกพลขึ้นบกด้วยโดยจะใช้เวลาทั้งเดือนกรกฎาคมนี้ ส่วนทางทะเลอาชีบ Operation Seabreeze 202 ซึ่งสหรัฐ สหราชอาณาจักร และประเทศนาโต้อีกหลายสิบประเทศ พร้อมกำลังพล 5,000 คนได้เริ่มซ้อมรบประจำปีระหว่างวันที่ 28 มิถุนายน-12 กรกฎาคม เพื่อให้ความมั่นใจกับยูเครนที่ถูกรัสเซียขู่เข็ญอยู่เป็นนิจ โดยในปีนี้ ประธานาธิบดีเซเลน สกี้แห่งยูเครนได้ไปติดตามชมด้วย ส่วนรัสเซียก็ได้ทำการซ้อมรบไกลไปถึงมหาสมุทรแปซิฟิก ตลอดจนในทิศทางของหมู่เกาะฮาวาย แต่ยังไม่เห็นเหตุร้ายใด ๆ เพราะต่างฝ่ายต่างก็ทราบดีว่า “red line” อยู่ที่ใด

ที่น่าเป็นห่วงทั้งในทางความมั่นคงแห่งชาติและทางแพร่กระจายของเชื้อไวรัส อากาศกรรมได้แก่การระดมโจมตีซึ่งกันและกันทางไซเบอร์” ซึ่งแพร่ขยายไปทั่วโลก โดยหลายประเทศตกเป็นเหยื่อมากยิ่งขึ้น

ได้หวันเป็นประเทศแรกที่ประกาศว่า สงครามโลกครั้งที่ 3 เกิดขึ้นแล้ว ทางไซเบอร์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากจีนแผ่นดินใหญ่ ซึ่งผู้เชี่ยวชาญด้านนี้ในได้หวันประเมินว่าในช่วงเวลาเพียงเดือนกรกฎาคม ศกนี้ ได้หวันถูกโจมตีด้วยไซเบอร์ไปแล้วระหว่าง 20 ถึง 40 ล้านครั้ง ก่อนหน้านี้ถูกโจมตีประมาณนับหลายสิบล้านครั้งต่อเดือน

ในช่วงนี้ที่มีการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกฤดูร้อนที่กรุงโตเกียว สำนักงาน เอฟบีไอ ของ สหรัฐได้ประกาศคำเตือนไปทั่วให้ระวังการโจมตี จากจีน รัสเซีย เกาหลีเหนือ และอื่น ๆ อีก สำหรับรัสเซีย นั้น ได้เคยใช้ไซเบอร์โจมตีเครือข่ายหลายแห่งเพื่อตอบโต้การที่ถูกบาง ฝ่ายโจมตีไปที่ไซซี ทางเกาหลีเหนือและประเทศที่จัดตั้งหน่วยโจมตีทางไซเบอร์ โดยแทนที่จะเรียกว่า Cyber warriors ได้เปลี่ยนเป็น Cyber Armies เพราะใช้คนมาก มีทั้ง Spyware Malware Ransomware ฯลฯ สงครามร้ายแรงในรูปแบบใหม่ดูจะเริ่มขึ้นแล้ว

โดยที่ไม่มีบุคคลภายนอกคาดคิด ประชาชนชาวตูนิเซียได้ชุมนุมประท้วงรัฐบาลที่ ประสบความล้มเหลวในการรับมือกับโรคระบาดโควิด-19 ทำให้ตูนิเซียมีจำนวนผู้ติดเชื้อ ในอันดับมากที่สุดในแอฟริกาเหนือ สถานการณ์เศรษฐกิจเสื่อมทรามลงเป็นลำดับแม้ ตูนิเซียจะเป็นประเทศประชาธิปไตย

อันที่จริง ตูนิเซียเป็นประเทศในภูมิภาคแห่งแรกที่จุดประกายของการเรียกร้อง ประชาธิปไตยแห่งแรกของ “อาหรับสปริง” ในปี 2011 โดยมีได้มีการเปลี่ยนแปลงในทาง รุนแรงแต่อย่างใด

มาบัดนี้ สิบปีล่วงแล้ว สถานการณ์ทางการเมืองเริ่มสุกงอม จนประธานาธิบดี Kais Saied ได้สั่งปลดนายกรัฐมนตรีออกจากตำแหน่ง และโดยที่รัฐธรรมนูญมิได้ให้อำนาจใน การยุบสภาไว้ จึงสั่งระงับการประชุมของรัฐสภาไว้ 30 วัน เริ่มแต่วันที่ 26 กรกฎาคม ศกนี้

ในวันที่ 27 เดือนนี้ ประธานาธิบดี Saied ได้เสนอชื่อ นาย Najib Mikati นักธุรกิจ ซึ่ง เคยเป็นนายกรัฐมนตรีมาสองวาระ โดยนายกรัฐมนตรีที่ถูกปลดก็ยอมรับด้วยดี เพราะไม่ ต้องการให้เกิดความยุ่งยากในบ้านเมือง แต่ไม่ทราบด้วยเหตุใด เจ้าหน้าที่ฝ่ายความมั่นคง ได้บุกเข้าค้นสำนักงานของอัลจาซีรา ณ กรุงตูนิส คล้ายกับเหตุการณ์ในอียิปต์ ซึ่งนักข่าว อัล จาซีรามักถูกจับด้วยข้อหาว่าพัวพันกับขบวนการภราดรภาพมอสเล็ม แต่ฝ่ายต่อต้าน กล่าวหาว่า การกระทำของประธานาธิบดี Saied เทียบได้กับการรัฐประหาร

ในวันที่ 28 กรกฎาคม ศกนี้ ผู้ได้รับการเสนอชื่อเป็นนายกรัฐมนตรีได้ขอถอนตัว และประธานาธิบดี Saied กำลังสรรหาผู้ที่เหมาะสมมาแทน แต่ยังไม่สำเร็จ ส่วนพรรค Ennahda ของอดีตนายกรัฐมนตรีซึ่งเป็นฝ่ายหัวปานกลาง ได้เสนอให้จัดการพบปะหารือระดับชาติขึ้น เข้าใจว่าหมายถึง National Dialogue เพื่อสร้างความปรองดองในทางการเมืองและบรรเทาความแตกแยกภายในบ้านเมือง ซึ่งมีส่วนในการทำให้เสถียรภาพของประเทศต้องสั่นคลอนตลอดมานับแต่ปี 2011 โดยต้องเปลี่ยนตัวนายกรัฐมนตรีมาแล้วถึง 9 คนใน 10 ปี แต่ประธานาธิบดีซึ่งดูจะไม่สกัดกั้นทางการเมืองเท่าใดนัก เพราะศึกษามาทางกฎหมายเบื้องต้น ดูจะยังไม่โอนอ่อนไปตามคำเรียกร้อง อย่างไรก็ตาม สถานการณ์ควรจะคลี่คลายไปบ้างภายใน 30 วันที่รัฐสภาถูกคำสั่งประธานาธิบดีระงับสมัยประชุม และขณะนี้ดูเหมือนประธานาธิบดีจะใช้อำนาจตามสภาวะฉุกเฉินอยู่ในขณะที่ปัญหาต่างๆ ทั้งการเศรษฐกิจตกต่ำและโรคระบาดโควิด-19 ยังรุมเร้าอยู่ดังที่กล่าวแล้วข้างต้น

ส่วนการเดินทางประท้วงครั้งใหญ่ในสาธารณรัฐแอฟริกาใต้ นับแต่ที่อดีตประธานาธิบดีจาคอป ซูมาซึ่งยอมมอบตัวให้ไปจองจำเป็นเวลา 15 เดือน ยังรุนแรงอยู่

การดำเนินคดีกับอดีตประธานาธิบดีซูมาฐานไม่ยอมไปให้การต่อศาลในคดีที่เขาถูกกล่าวหาว่าคอร์รัปชัน นั้น เจียบหายไปนาน ทั้งๆ ที่คาดหมายได้ว่าในระหว่างที่เขาดำรงตำแหน่ง นั้น ได้กระทำการหลายอย่าง รวมทั้งการใช้จ่ายเงินหลวงไปตกแต่งบ้านพักด้วย อันจะต้องขึ้นศาล

แต่คดีทำนองนี้มักจะบานปลาย ดังเช่นกรณีที่เคยเกิดในซิมบับเว โดยคนจากเผ่าได้ก่อความยุ่งยากขึ้นเมื่อประธานาธิบดีโรเบิร์ต มูกาเบต้องสละตำแหน่ง

ครั้งนี้ก็เช่นกัน มวลชนชั้นแรกๆ ที่เดินทางประท้วงก็มาจากฐานเสียงและคนเผ่าที่สนับสนุนจาคอป ซูมา และเมื่อมีการควบคุมฝูงชน เพราะปัญหาต่างๆ ก็จะมาผสมผสานด้วย ในขณะที่ผู้สังเกตการณ์เห็นว่า ประธานาธิบดีรามาโพอาอาจจะเข้าควบคุม

สถานการณ์ในท้องถนนเข้าไปหน่อย แต่เมื่อใช้กำลังทั้งตำรวจและทหาร ความรุนแรงจึง
หลีกเลียงได้ยาก

อัฟกานิสถานมิได้เป็นหัวข้อประจำในประมวลรายงานและวิเคราะห์ข่าวที่ได้
รวบรวมจัดทำมาในรอบหลายปี เนื่องจากสาเหตุหนึ่ง อันได้แก่การที่จะกำหนดได้ยากว่า
จะเริ่มตอนไหนดีและจะจบอย่างไรดี ถ้าจะว่าไป บางทีข้าพเจ้าจะศึกษาประสบการณ์ที่น่า
เหนื่อยหน่ายของการเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับดินแดนอันค่อนข้างเร้นลับในท่ามกลางขุนเขา
แห่งนี้ เพราะต่างเข้าไปสู้รบอยู่นานปี โดยในที่สุดต่างก็ถึงบางอ้อเช่นกันว่าเข้าไปยึดครอง
ทำไม มีแต่เสีย และแม้จะเป็นประเทศมหาอำนาจ ในที่สุดก็ตัดสินใจถอนและถอย ที่ว่านี้
หมายถึงมหาอำนาจในสงครามเย็นทั้งสองฝ่าย อันได้แก่สหภาพโซเวียต และสหรัฐอเมริกา

เมื่อข้าพเจ้าได้รับทุนไปศึกษาชั้นบัณฑิตวิทยาลัยต่อในสหรัฐในปี 1956 เพื่อนร่วม
ชั้นคนหนึ่งเป็นนักศึกษาจากอัฟกานิสถาน หากจำไม่ผิด ดูเหมือนจะชื่อว่ามาห์มูด เป็นคน
ค่อนข้างเจียมขริม ถือได้ว่าเป็นเพื่อนที่ดีต่อกัน เพราะเป็นคนเรียบร้อยและไม่ค่อยกวนใจ
เพื่อนนักศึกษาด้วยกัน เขาเรียนอยู่หนึ่งปีอันเป็นหลักสูตรสำหรับปริญญาโทในระยะนั้น
และก็ได้เดินทางกลับประเทศของเขา พวกเรามิได้ติดตามข่าวคราวเกี่ยวกับมาห์มูด
หลังจากที่ต่างแยกย้ายกันไป จนหลายปีต่อมา ก็เริ่มได้ข่าวว่า เขามีใช้สามัญชนที่
ปราศจากฐานะทางครอบครัว แต่เป็นสมาชิกของราชวงศ์ และมีตำแหน่งในช่วงเวลาหนึ่ง
ว่าเป็นประธานสายการบินในอัฟกานิสถาน และเขาก็ไม่ปรากฏชื่อและความเกี่ยวข้องกับ
อะไรในประเทศเขากอีก จะเป็นตายร้ายดีอย่างไรก็ไม่มีใครทราบ

ที่ทราบได้แก่ความผันผวนของสถานการณ์ในประเทศ มีการช่วงชิงอำนาจกัน แต่ยังไม่
จำกัดวงอยู่ภายในประเทศ ระบบเริ่มวุ่นวายมากขึ้น เพราะการแผ่อำนาจของบรรดา
Warlords ต่าง ๆ ผู้นำสหภาพโซเวียตที่ทุ่มเททรัพยากรไปในการครอบครองอัฟกานิสถาน
ตระหนักดี เรื่องของสหรัฐเป็นอีกแบบหนึ่ง แม้ว่าความเกี่ยวข้องกันกับกองกำลังต่าง ๆ จะให้

บทเรียนมากมายเพียงพอ ในอดีตแต่เก่าก่อน ตะลิบันหลายฝ่ายก็ได้รับความช่วยเหลือจาก สหรัฐ อีกส่วนหนึ่งอยู่ในปากีสถาน

การก่อการร้ายครั้งใหญ่ในแผ่นดินสหรัฐเมื่อปี 2001 เป็นจุดเริ่มต้นของความเชื่อมโยงของการใช้กำลังในดินแดนอัฟกานิสถานตลอดประมาณ 20 ปีที่ผ่านมา ด้วยค่าใช้จ่ายหลายล้านล้านดอลลาร์สหรัฐ (trillions)

หลังจากเหตุการณ์ระทึกขวัญที่เรียกกันว่า 9/11 ซึ่งเป็นครั้งแรกและครั้งเดียวจนบัดนี้ที่ภาคีสัมพันธมิตรนาโต้ทั้งหมดได้ใช้ข้อบทที่ 5 ของสนธิสัญญาฯ ว่าการโจมตีภาคีหนึ่งเดียวถือว่าเป็นการโจมตีภาคีทั้งหมดเพื่อร่วมกันป้องกัน ไม่นานหลังจากนั้น ประธานาธิบดีจอร์จ ดับเบิลยู บุช และภาคีนาโต้ได้ตัดสินใจส่งกองกำลังทางทหารเข้าไปในอัฟกานิสถาน เพื่อตามปราบปรามผู้ก่อการร้ายกลุ่ม อัล ไคด้า ซึ่งเคยอยู่ภายใต้อุซามา บิน ลาดิน เพราะมีข่าวซึ่งคงจะจริงว่า เขาได้เข้าไปหลบซ่อนอยู่ในอัฟกานิสถาน และในระยะใกล้เคียงกัน คือเดือนมีนาคม 2001 ผู้นำตะลิบันหัวรุนแรงอันได้แก่ Mullah Mohammed Omar ได้สั่งให้ตะลิบันใช้ระเบิดทำลายพระพุทธรูปสมัยคริสต์ศตวรรษที่ 6 ขนาดใหญ่ที่สุดในโลก สร้างด้วย Sandstones (ไม่ทราบว่าจะแปลเป็นไทยว่าศิลาแลงหรือหินทราย) สถิตอยู่ในเขาใหญ่ที่บามิยานและเป็นมรดกโลก นับเป็นความสูญเสียครั้งสำคัญของชาวพุทธและชาวโลก โดยไม่มีใครจะสร้างขึ้นอีก นับเป็นการกระทำเชิง “ปฏิวัติวัฒนธรรม” ของฝ่ายตะลิบัน โดยแหล่งหนึ่งเข้าใจว่าเป็นความต้องการของอุซามา บิน ลาดิน ซึ่งไปหลบซ่อนอยู่ในอัฟกานิสถาน

กองกำลังสหรัฐและภาคีนาโต้ได้ควบคุมความสงบเรียบร้อยเท่าที่จะสามารถ ด้วยวัตถุประสงค์ขั้นแรกที่จะไม่เปิดทางให้กลุ่มก่อการร้ายสากล โดยเฉพาะอย่างยิ่งอัล ไคด้า และต่อมาไอซิสเข้าไปตั้งฐาน แต่ฝ่ายสหรัฐและพันธมิตรตะวันตกจะเปลี่ยนแนวทางของนโยบายไปตลอด โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลังจากที่ได้ลักลอบเข้าไปสังหาร อุซามา บิน ลาดิน ตามคำสั่งของประธานาธิบดีโอบามาในระบุนั้น แต่มีไซในอัฟกานิสถาน หากแต่ที่บ้านพักในอับบอตตาบัด ใกล้โรงเรียนนายทหารภายในปากีสถาน การจัดทัพก็ได้เปลี่ยนแปลงไป

ตลอด โดยในระยะหลังๆ ได้ใช้ กองกำลังพิเศษ (Special Operation Forces) เป็นสำคัญ
อันจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องอาศัยการข่าวกรอง

ในระยะหลัง สหรัฐจะไม่มีนโยบายแน่ชัดและถ้าจะว่าไป กำลังทหารก็ไม่มีมากนัก
โดยมี Turnover ค่อนข้างสูง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสมัยที่นายโดนัลด์ ทรัมป์เป็น
ประธานาธิบดี ในขณะที่เดียวกัน อัล ไค ด้า ก็ไม่มีผู้นำที่อยู่ได้นานเพราะนายสวาหิรี ชาว
อียิปต์ซึ่งรับช่วงมาจาก อู ซา มา ส่วนตัวเก่งต่างๆ ก็ถูกโคโรนาของสหรัฐสังหารเป็นคนๆ ไป
โดยนายสวาหิรี ซึ่งอายุมากแล้ว ต้องได้รับการรักษาตัวเป็นประจำ

ไอซิส ซึ่งแตกกระจายมาจากตะวันออกกลาง ในแกนอิรัก-ซีเรีย ไม่สามารถ ตั้งฐาน
ได้มั่นคงพอ เพราะตะลิบันกลุ่มต่างๆ ไม่ไว้ใจและมักมุ่งที่จะก่อเหตุในต่างประเทศ ซึ่งตะลิบัน
ไม่ต้องการ แต่กลุ่มตะลิบันเองก็มีนโยบายหลายด้านซึ่งต่างชาติไม่สามารถรับได้ ทั้ง
นโยบายต่อการศึกษาและการกีดกันเพศหญิง

เมื่อในปีที่ประธานาธิบดีไบเดินตัดสินใจให้ถอนทหารทั้งหมดออกจาก
อัฟกานิสถานภายในวันที่ 11 กันยายนปีนี้ และเริ่มถอนทหารอย่างรวดเร็วโดยทาง
สนามบิน “บากรัม” (ซึ่งคนไทยเป็นส่วนหนึ่งไปร่วมบูรณะและก่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวก
สะดวกตั้งแต่แรก) ผู้ที่มีส่วนในนโยบายอัฟกานิสถาน ไม่สู้จะสบายใจ เพราะเกรงจะเกิด
สงครามกลางเมืองขึ้น เนื่องจากปรากฏข่าวว่ากองกำลังตะลิบันได้เปิดฉากการรุกรบในที่
ต่างๆ ทั่วประเทศ จนคล้ายกับจะสูญเสียดินแดนนี้ไปให้กับฝ่ายตรงข้าม

ประธานาธิบดี อาชราฟ กานี ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเศรษฐกิจการคลังจากสถาบัน
การเงินระหว่างประเทศมานานปี มองไปอีกทางหนึ่งว่า อะไรจะเกิดขึ้น ไม่มีผู้ใดถามกับ
ชาวอัฟกันว่าจะดูแลประเทศของตนต่อไปได้หรือไม่ ในฐานะผู้นำ เขาไม่คิดว่า
อัฟกานิสถานจะล่มสลายไปง่ายๆ ในขั้นนี้ แม้ไบเดินก็บอกว่า ลำพังตะลิบันไม่อาจจะยึด
เมืองใหญ่และบริหารต่อไปได้ง่ายๆ รถถังและยานเกราะก็ไม่มี แต่ไบเดินถือว่า ตั้งแต่
ต่อไป เป็นหน้าที่ของอัฟกันเองที่จะดูแลประเทศของตนเองให้ก้าวไปข้างหน้าได้ บรรดา
ชาวอัฟกันที่ช่วยกองกำลังฝ่ายพันธมิตร เช่นเป็นคนแปลเอกสาร ล่ามและอื่นๆ จะได้

อพยพไปอยู่ในที่ซึ่งปลอดภัย “No one will be left behind” การเจรจาทางปรองดองที่กรุงโตฮัว ในการ์ตา ก็กำลังมีอยู่ อะไรจะเกิดขึ้นคงจะไม่มีใครบอกได้ในขั้นนี้

การรุกรบของตะลิบันและ“กองกำลังติดอาวุธ”ในอัฟกานิสถาน เป็นประเด็นที่ควรแก่การตั้งข้อสังเกตอย่างยิ่ง เพราะการเข้ามาร่วมของ “กองกำลังติดอาวุธและการก่อเหตุระเบิดพลีชีพในอิรักโดยกลุ่มรัฐอิสลามหรือไอซิส และเหตุร้ายต่างๆ ที่เกิดขึ้นเมื่อเร็วๆ นี้ ในแอฟริกา ทั้งในมาลี บูร์กินา ฟาโซ โซมาเลีย ไนจีเรีย และการคุกคามของเหตุการณ์ใน “เขตเซเฮล (Sehel)” ส่อเค้าที่จะต้องศึกษากันให้ถี่ถ้วนว่า การก่อการร้ายสากลที่ข้าพเจ้าเห็นว่าน่าจะหมดฤทธิ์ไปส่วนใหญ่แล้ว จะกลับมาเป็นภัยคุกคามมนุษยโลกอีกคำรบหนึ่งหรือไม่

โดยที่มีเวลาค่อนข้างกระชั้น ขอสรุปประเด็นสำคัญและรายงานเพิ่มเติมจนถึงเวลา 17.00 น. ตามเวลาในประเทศไทยของวันพฤหัสบดีที่ 29 กรกฎาคม 2564 ดังนี้

การประชุม “Strategic Stability” ซึ่งไปเดินกับปูดินตกลงกันในหลักการระหว่างการประชุมระดับสุดยอดเมื่อวันที่ 16 มิถุนายน ศกนี้ มีขึ้นในวันพุธที่ 28 กรกฎาคม ศกนี้ ณ นครเจนีวา โดยมีนาง Wendy R. Sherman รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐ กับนาย Sergey Ryabkov รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศสหพันธ์รัสเซีย ประชุมกัน โดยทั้งสองฝ่ายออกถ้อยแถลง ปรากฏตามรายงานของสถานีโทรทัศน์ CGTN ของจีนดังต่อไปนี้

A U.S. government statement issued Wednesday said that the U.S. delegation discussed U.S. policy priorities and the current security environment, national perceptions of threats to strategic stability, prospects for new nuclear arms control and the format for future "Strategic Stability Dialogue" sessions.

"The discussions in Geneva were professional and substantive. The two delegations agreed to meet again in a plenary session at the end of September, and to hold informal consultations in the interim, with the aim of determining topics for expert working groups

at the second plenary," read the statement.

According to a statement issued by the Russian Foreign Ministry, Wednesday's meeting covered a number of "comprehensive" topics.

"In accordance with the instructions of the Presidents of the two countries, a comprehensive discussion of the sides' approaches to maintaining strategic stability, the prospects for arms control and measures to reduce risks was held," read the Russian statement.

"Various aspects of the further development of cooperation on this topic were also touched upon," it added.

รายงานความเคลื่อนไหวของจีนในการสร้างฐานสะสมขีปนาวุธในไซโลบนพื้นทีหลายตารางกิโลเมตรบนทะเลทรายทางตะวันตกของประเทศที่กล่าวถึงในรายงานก่อนหน้านี้ ได้รับการยืนยันจากภาพถ่ายทางอากาศของสื่อต่างประเทศ รวมทั้ง CNN ด้วย และเพราะเหตุนี้ ความเคลื่อนไหวข้างต้นจึงจูงใจให้รายงานจากสื่อระหว่างประเทศของจีน เนื่องจากจีนยังไม่เคยตกลงที่จะร่วมการประชุมด้าน Arms Control กับฝ่ายใด

ปรากฏการณ์ทางธรรมชาติอันอุบัติขึ้นแทบจะทั่วทุกภูมิภาคของโลกดังที่ได้นำเสนอในรายงานฉบับเดือนกรกฎาคม เดือนนี้ เป็นหลักฐานยืนยันว่า ความเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศทั่วโลกและภาวะโลกร้อนได้เกิดขึ้นแล้ว อันตรงกับคำแถลงร่วมของนักวิทยาศาสตร์ระหว่างประเทศหลายพันคนที่ได้ลงนามในเอกสาร ซึ่งได้รับการลงพิมพ์ในวารสาร BIO-SCIENCE ฉบับล่าสุดในเดือนกรกฎาคม ศกนี้ จำเป็นอย่างยิ่งที่รัฐบาลประเทศต่าง ๆ รวมทั้งรัฐบาลไทยด้วย จะเร่งดำเนินการอย่างจริงจังตามพันธกรณีในความตกลงว่าด้วยสภาพภูมิอากาศ ณ กรุงปารีส เมื่อปี 2015 และเตรียมการอย่างแข็งขันในการประชุมระดับสุดยอดที่เมืองกลาสโกว์ในเดือนพฤศจิกายน ศกนี้

สถานการณ์ประท้วงในคิวบารุนแรงยิ่งขึ้น เมื่อรัฐบาลได้เริ่มใช้กำลังปราบปรามประชาชน ล่าสุด รัฐบาลโบลิเวียและนิการากัวได้ประกาศจะให้ความช่วยเหลือ เข้าใจว่า

ในทางมนุษยธรรม ส่วนแปรรูปได้มีพิธีปฏิญาณตนของประธานาธิบดีคนที่ 5 เมื่อวานนี้ ตามเวลาท้องถิ่น

ในอัฟกานิสถาน กองกำลังของรัฐบาลสามารถควบคุมสถานการณ์ในเมืองสำคัญได้ดีขึ้น โดยเขตยึดครองของกองกำลังตาลิบันได้ลดน้อยลง พื้นที่แถบเมืองใหญ่ เช่นกรุงคาบูล กันดาร์ฮาร์ ฯลฯ ยังมีได้ถูกยึดไปแต่อย่างไรก็ตาม กลุ่มตาลิบันในปากีสถานดูจะไม่เห็นด้วยกับการรุกรานของตาลิบันบางกลุ่มในอัฟกานิสถาน สหรัฐได้ใช้โดรนในการโจมตีฝ่ายตรงข้ามอยู่ต่อมา และยืนยันที่จะถอนทหารรวมทั้งของพันธมิตรนาโต้ให้แล้วเสร็จภายในสิ้นเดือนสิงหาคมที่จะถึงนี้

เมื่อสัปดาห์ที่ผ่านมา นายมุสตาฟา คาคิมิ นายกรัฐมนตรีอิรักได้ไปพบกับประธานาธิบดีไบเดนที่กรุงวอชิงตัน และหลังจากนั้นสหรัฐได้ประกาศจะถอนทหารอเมริกันและพันธมิตรต่อต้านไอซิสออกจากอิรัก ซึ่งอันที่จริงก็มีเหลืออยู่ไม่มากนัก แต่จะให้หน่วยปฏิบัติการพิเศษให้คำปรึกษาแก่ฝ่ายอิรักในการรับมือกับไอซิสต่อไป เข้าใจว่าจนถึงสิ้นปีนี้

ดร. มนัสพาสน์ ชูโต

ประธานคณะกรรมการปรับปรุงแนวทางการประชาสัมพันธ์

และการดำเนินงานด้านสารสนเทศของกระทรวงการต่างประเทศ

ประมวลรายงานและวิเคราะห์ข่าวระหว่างประเทศ

เดือนกรกฎาคม 2021 (2564)

ประมวลรายงานและวิเคราะห์ข่าวระหว่างประเทศ

เดือนกรกฎาคม 2021 (2564)

วันที่ 1 กรกฎาคม 2564 (ปี 2021) เป็นวันที่ระลึกและวันเฉลิมฉลองโอกาสสำคัญของบางประเทศ แต่ในขณะเดียวกันก็มีความเคลื่อนไหวภายในดินแดนและข้ามแดนทั้งทางบก ทางทะเล แม้กระทั่งอวกาศที่สุริยະจักรวาลอันควรแก่ความสนใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับผู้ที่ต้องการติดตามพัฒนาการในวงการระหว่างประเทศ ด้วยเหตุผลและมูลเหตุจูงใจต่างๆ กันไป

การกล่าวถึงวันที่ 1 กรกฎาคมมิได้หมายถึงเหตุหรือปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นบนพื้นโลกหรือนอกโลกเฉพาะในวันนั้น หากแต่จะกล่าวถึงและวิเคราะห์ความเคลื่อนไหวในวันต่อๆ มาด้วย เนื่องจากเดือนนี้มีเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการนำเสนอและรำลึกถึงอยู่เสมอ อาทิ วันนี้เป็นวันคล้ายวันประสูติกาลของเจ้าหญิงไดแอนน่า สเปนเซอร์และต่อมาเป็นเจ้าหญิงแห่งเวลส์ แม้กระทั่งภาวะอากาศอันร้อนจัดเป็นประวัติการณ์ในดินแดนที่ไม่เคยต้องเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศร้ายแรงถึงระดับนี้มาก่อน ซึ่งได้แก่ภาคตะวันตกของแคนาดาแถบมณฑล Saskatchewan กับ British Columbia และแปซิฟิกทางตะวันตกเฉียงเหนือหรือ Pacific Northwest ของสหรัฐอเมริกา ในระยะใกล้กันกับวันชาติแคนาดาหรือ Canada Day ที่ 1 กรกฎาคม อันจะได้กล่าวถึงในอันดับต่อไป ความร้อนที่สูงถึงระดับ 50+ องศาเซลเซียสนำมาซึ่งภัยร้ายแรงต่อทั้งสัตว์น้ำกับชีวิตท่องเที่ยวในมหาสมุทรแปซิฟิกป่าไม้และบ้านช่องในและใกล้ป่า และคนที่เคยใช้ชีวิตในอากาศหนาวจัดของพื้นที่มหาศาลแถบอาร์คติก ตามมาในวันที่ 3 กรกฎาคม 2021 ด้วยการระเบิดครั้งใหญ่ขนาด X1 solar flare บนพื้นผิวของดวงอาทิตย์จาก Sunspot AR2838 เมื่อ 10.29 น. ตามเวลาในภาคตะวันออกของสหรัฐ ส่งรังสีอันมีพลังงานเทียบได้กับการระเบิดพร้อมกันของระเบิดไฮโดร

เจ็น ขนาด 100 megatons นับล้านล้านลูก แต่โดยที่โลกนี้อยู่ห่างมากกว่า 93 ล้านไมล์จากดวงอาทิตย์ Corona ที่ส่องพลังงานมหาศาลจึงต้องใช้เวลาอีกนานกว่าจะรับรู้ได้ในโลก ไม่ทราบว่าการปรากฏการณ์ครั้งนี้เป็นสัญญาณของการเข้าสู่ยุค Aquarius หรือไม่ เพราะมิได้ศึกษามาทางดาราศาสตร์และโหราศาสตร์ และ ฯลฯ แต่วงการวิทยาศาสตร์และดาราศาสตร์ได้ให้ข้อมูลอันน่าวิตกสำหรับเดือนนี้มาบางประการว่าเดือนมิถุนายนที่เพิ่งผ่านไปเกิดอากาศร้อนที่สุดนับแต่การปฏิวัติอุตสาหกรรม ไกล่เหลือเกินกับเป้าหมาย 1.5 องศาที่ความตกลงปารีสว่าด้วยความเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศพยายามจะไม่ให้เกิน Lunar Cycle มาถึงยุคที่จะทำให้ฝนตกหนักในหลายภูมิภาคของโลก แม้จะในฤดูร้อน ในขณะที่ความแห้งแล้งจะเป็นปัญหาในหลายพื้นที่ และอาจทำให้เพลิงไหม้ป่าในที่ต่าง ๆ ซึ่งจะทวีความรุนแรงยิ่งกว่าครั้งใด นอกจากนั้นยังจะมีอุบัติเหตุและความน่าหวงกังวลทางด้านสาธารณสุขอันเป็นประเด็นทางการทูตและการต่างประเทศที่เป็นวาระในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในสหประชาชาติด้วย

ไม่ทราบเช่นกันคือการที่เกิดระเบิดและเพลิงไหม้ใหม่ในกรุงเทพมหานคร/ปริมณฑล (ทั้งที่บางพลีและลาดกระบัง) มหาเพลิงที่โรงงานน้ำผลไม้/เครื่องดื่มที่บังกลาเทศอันทำให้คนตายกว่า 52+ คน บาดเจ็บหลายสิบ และที่เมืองท่าดูไบในสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ด้วยเสียงระเบิดดังสนั่นไปไกลกว่า 15 ไมล์ การระเบิดอย่างรุนแรงของภูเขาไฟ Etna ในเกาะซิซิลีของอิตาลี คอนโดยี่สิบชั้นกว่าครึ่งถล่มลงที่ Surfside ในมลรัฐฟลอริดาของสหรัฐทำให้ผู้อยู่อาศัยชาวละตินอเมริกา แคนาดาและอเมริกัันกว่า 100 ชีวิตถูกซากปรักหักพังกลบจนค้นหาศพไม่พบตลอดหลายวันที่ผ่านมา นับเป็นมหันตภัยคร่าชีวิตมนุษย์ในสหรัฐอันดับสองรองจาก 9/11 โคลนถล่มที่ Atami และฝนตกหนักในเมืองใหญ่ของญี่ปุ่น ขณะที่นายกรัฐมนตรีโยชิฮิเดะ สุงะต้องประกาศสภาวะฉุกเฉินคลุมเวลาไปถึงวันที่ 22 สิงหาคมเพราะเหตุจากการระบาดของโรคโคโรน่าไวรัสกับเชื้อกลายพันธุ์อันมีผลให้มหกรรมกีฬาโลกหรือ Tokyo Olympic Games ซึ่งจะเริ่มในวันที่ 23 กรกฎาคม ศกนี้ ต้องแข่งขันกันโดยไม่มีคนภายนอกเข้าชม ทำให้ไม่แน่ใจว่า Winter Olympic Games ที่กรุงปักกิ่งจะมีขึ้นได้ตามกำหนดในเดือนกุมภาพันธ์หน้าหรือไม่ เนื่องจากจีนได้ประกาศปิดประเทศไป 1 ปีเพื่อกันโรคระบาดเช่นกัน ไม่แต่เท่านั้น ตาม

รายงานในวันที่ 9 กรกฎาคม เกิดแผ่นดินไหวในบริเวณรอยต่อระหว่างมลรัฐแคลิฟอร์เนีย กับมลรัฐเนวาด้า ด้วยความแรง 6.0 ในมาตรวัดริคเตอร์ ด้วย aftershocks อีกหลายครั้ง ตามมาด้วยคลื่นความร้อนในระดับกว่า 115 F ส่วนเฮอริเคน Elsa จากแคริบเบียนตามฤดูกาลของพายุโซนร้อน นั้น ได้แผลงฤทธิ์ต่อโดยนำพายุฝนขึ้นทางตะวันออกเฉียงเหนือของสหรัฐไปทำให้น้ำท่วมฉับพลัน (Flash flood) ในมลรัฐนิวยอร์ก นิวเจอร์ซีย์และคอนเน็คติคัต โดยท่วมด้านล่างของตึกระฟ้า Empire State รถใต้ดินและสถานี กับอีกหลายพื้นที่ในมหานครนิวยอร์ก ทำให้นาย Eric Adams ซึ่งอาจได้เป็นนายกเทศมนตรีคนใหม่ลั่นวาจาว่า “This cannot be New York!” และอีกหลายคนถึงกับประกาศว่า Climate Change เกิดขึ้นแล้วหรือ?

แต่แม้ภัยธรรมชาติจะผลักดันกระหน่ำอย่างหนักในระยะนี้ก็ตาม นายโดนัลด์ เจ. ทรัมป์ ก็ยังเดินสายพรั่มสาวาจาของตนต่อไปว่าเขาไม่ได้พ่ายแพ้การเลือกตั้งตามแนวทางที่ว่า “หากกล่าวความเท็จไปเรื่อยๆ คนจะเชื่อว่าเป็นความจริงในที่สุด” อันเป็นแนวทางโดยตรงของ Joseph Goebbels จอมโฆษณาชวนเชื่อของลัทธินาซี นับเป็นการถูกต้องแล้วที่นิตยสาร Economist (September 2016) แต่งตั้งให้ทรัมป์เป็น Lord of the Lies จึงขอใช้ตามที่เซอร์ วินสตัน เชอร์ชิลล์ เขียนไว้ในหนังสือชุดสงครามโลก ครั้งที่ 2 ว่า “More on this later” เนื่องจากผลที่จะตามมาจากการย้ำกระแสให้สังคมแตกแยกตามความประสงค์ของอดีตประธานาธิบดีผู้ซึ่งมุ่งจะเอาประโยชน์เข้าตัวและครอบครองเท่านั้นแม้ชาติจะล่มสลายก็แล้วแต่ อย่างไรก็ตาม เมื่อวันที่ 11 กรกฎาคม นายทรัมป์ได้ไปกล่าวคำปราศรัยหาเสียงด้วยความเท็จตามเคยต่อกลุ่ม Political Action Committee มีการออกเสียงทดสอบ (straw ballot) ว่า ผู้ใดควรเป็นผู้แทนพรรครีพับลิกันในการแข่งขันเป็นประธานาธิบดีในปี 2024 ปรากฏว่า นายทรัมป์ได้คะแนนสูงสุด จึงได้แต่เพียงหวังว่าฝ่ายกฎหมายจะจัดการกับเขาได้โดยเร็วเท่าใดยิ่งดี ทั้งต่อชาวอเมริกันและชาวโลก ประชาธิปไตยจะต้านกระแสอำนาจนิยมของเขาได้หรือไม่ต้องคอยติดตามกันต่อไป ด้วยความตระหนักอยู่เป็นนิจว่า คนชั่วปานนี้มีอยู่อีกหลายคนในโลกเล็กๆ โปนี่

งานเฉลิมฉลองใหญ่ยิ่งเป็นพิเศษในวันที่ 1 กรกฎาคม ย่อมได้แก่วาระการครบรอบ 100 ปีของการจัดตั้งพรรคคอมมิวนิสต์จีนเมื่อวันที่เดียวกันนี้ในปี 1921 ในฐานะพรรค

มวลชนในจำนวนไม่มากนักที่นครเซี่ยงไฮ้ ซึ่งในวาระการครบรอบ 100 ปี พรรคนี้ได้กลายเป็นพรรคการเมืองตามอุดมการณ์คอมมิวนิสต์/เลนินนิสต์ซึ่งมีวิวัฒนาการและความผันผวนในทางต่างๆ มีการเรียนผิดเรียนถูกตลอดมา บางครั้งด้วยความเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ ซึ่งจะได้นำเสนอความเป็นมาเท่าที่ความจำจากประวัติศาสตร์ของข้าพเจ้าจะอำนวยความสะดวกเฉลิมฉลองภายใต้ผู้นำทรงอำนาจเบ็ดเสร็จเด็ดขาดในนามของ สี จิ้นผิง (Xi Jinping) ผู้จะครองอำนาจอยู่ไปอีกนานเนื่องจากได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมและเปลี่ยนแปลงกฎหมายให้เขาเป็นผู้นำสูงสุดด้วยวาระงานที่มีได้กำหนดวันสิ้นสุดไว้ ดังที่ได้กล่าวไว้แล้ว เรื่องของเขายังมีอีกมาก

Canada Day เมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2021 (2564) ไม่อาจมีการเฉลิมฉลองยิ่งใหญ่ได้ในปีนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพราะการแพร่กระจายของโรคระบาดใหญ่ COVID-19 ชนิดกลายพันธุ์ แม้จะเป็นวันครบรอบปีที่ 60 ของความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่าง Confederation of Canada กับราชอาณาจักรไทยก็ตาม สถานเอกอัครราชทูตแคนาดาประจำไทยจึงใช้วิธีการ “เสมือนจริง” แทนด้วยการแสดงนิทรรศการภาพธรรมชาติทางภาคเหนือของแคนาดาและภาพทะเลสาบบัวในเมืองไทย ซึ่งได้คัดสรรบริเวณที่งดงามไม่น้อยมาสู่สายตาของผู้มีโอกาสชม โดยแคนาดาได้ย้อนรำลึกถึงความผิดพลาดของคริสต์จักรนิกายหนึ่งซึ่งก่อเหตุกับเด็กนักเรียนชาวพื้นเมือง นับเป็นอดีตอันน่าสลดใจยิ่งเมื่อร้อยปีก่อนมาแล้ว แต่การค้นพบหลุมฝังศพเด็กนักเรียนยังเกิดขึ้นเป็นครั้งคราวต่อมาครั้งสุดท้ายเมื่อวันที่ 15 กรกฎาคม ศกนี้ เมื่อเดือนที่แล้ว องค์สันตะปาปาฟรานซิสก็ได้แสดงความเศร้าพระทัยต่อสาธารณชนจากสำนักวาติกันเมื่อได้ทรงทราบโศกนาฏกรรมที่เพิ่งเป็นข่าว

ประเด็นหลากหลายจากจุดเริ่มต้นของวันที่ 1 กรกฎาคม 2564 (2021) จะมีต่อไปโดยบางประเด็นย่อมหลีกเลี่ยงไม่พ้นจากความเกี่ยวข้องของประเทศจีน ในบริบทและจากทัศนคติต่างๆ กัน เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับแคนาดา ก็เลี่ยงมิได้ที่จะกล่าวถึงความสัมพันธ์กับจีน ซึ่งจนบัดนี้ก็มีปมขัดแย้งระหว่างกัน ดังตัวอย่างที่หลีกเลี่ยงมิได้จากความเกี่ยวข้องของอดีตประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์

ในกรณีนี้ จุดเริ่มต้นมาจากข้อสังเกตของประชาคมข่าวกรองของสหรัฐทำนองว่า บริษัท Huawei ของจีน ซึ่งเป็นเจ้าของเทคโนโลยีเช่น 5G อาจมีการครอบงำข้อมูลและสารสนเทศของประเทศต่างๆ มากขึ้น เป็นภัยต่อความมั่นคงของประเทศต่างๆ

ตามความเห็นของนายฟิลลิป แฮมมอนด์ อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศและอดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังในรัฐบาลของนายกรัฐมนตรี เกริส ช่า เมย์¹ สหราชอาณาจักรและโดยเฉพาะอย่างยิ่งสหรัฐละเลยการคิดค้นทางเทคโนโลยีเหล่านี้ แม้จะมีพื้นฐานที่จะก้าวรุดหน้าไปได้ แต่ได้ปล่อยให้โอกาสสำคัญนี้ผ่านไป นายทรัมป์ได้ขอร้องนายกรัฐมนตรีจัสติน ทรูโดแห่งแคนาดาให้ส่งตัว Meng Wangzhou หรือ Sabrina Meng บุตรสาวของ Ren Zheng ประธาน هواเหว ซึ่งมีตำแหน่งเป็น Chief Financial Officer-CFO และไปทำวิทยานิพนธ์กับธุรกิจบางประการอยู่ในแคนาดาขณะนั้น ไปดำเนินคดีในสหรัฐ ด้วยข้อหาว่ากระทำการละเมิดมาตรการคว่ำบาตรอิหร่านของสหรัฐ แต่ตามกระบวนการส่งผู้ร้ายข้ามแดนของแคนาดาจะทำเช่นนั้นได้ ต้องได้รับการพิจารณาฐานความผิดโดยศาลแคนาดา ก่อน ซึ่งต้องใช้เวลาานพอสมควร ดังที่คนไทยซึ่งสนใจคงจะจำได้ถึงคดีนายราเกช คักเสนา กับธนาคารกรุงเทพพาณิชย์การที่มณฑลบริติช โคลัมเบียว่าใช้เวลาานปีทีเดียว

ส่วนคดีบุตรสาวของประธาน هواเหว นั้น เจ้าตัวต้องถูกกักบริเวณอยู่ในแคนาดา ตลอดเวลาที่ศาลพิจารณา แต่เมื่อในที่สุด ถูกส่งตัวไปให้สหรัฐ ก็มิได้จับเธอไว้ จึงถูกปล่อยตัวไป อันเป็นปกติวิสัยของอดีตประธานาธิบดีโดนัลด์ เจ. ทรัมป์ ซึ่งตั้งหน้าตั้งตากล่าวเท็จต่อไป โดยมุ่งหมายตามแนวที่ข้าพเจ้าเคยตั้งข้อห้วงกังวลไว้ในประมวลรายงานฯ เมื่อปีที่แล้ว ว่าเพื่อให้เขากลับมาเป็นประธานาธิบดีอีก หากวาทกรรมของเขาจะสร้างความแตกแยกในสังคมอเมริกันจนถึงขั้นให้เกิดสงครามกลางเมืองอีก เขาก็จะสะใจ ทั้งนี้ทั้งนั้น ทรัมป์มิได้มีกลวิธีล้าลิกอะไร ทุกอย่างที่เขาพูด ทำและทวิต อันน้อยนิดในเชิงคุณภาพ แต่มากมายในด้านปริมาณ สร้างความน่าวิตกกับอนาคตของสาธารณรัฐวัย 200 กว่าปีที่มีนักการเมืองผู้ทรยศต่อชาติโดยปราศจากความรับผิดชอบมานานกว่า 4 ปีที่เขาและพวก

¹ ในสภาสามัญจะเป็นรัฐมนตรีอาวุโสแถวหน้า (Front Bench) ในสภาสามัญของสหราชอาณาจักรโดยมีที่นั่งทางซ้ายและขวาของนายกรัฐมนตรีระหว่างการประชุม

กระหายอำนาจโดยไม่มีความพอเพียง นำความเสียหายมาสู่สถานะของสหรัฐที่เคยเป็นผู้นำของโลกเสรีโดยปราศจากสิ้นซึ่งจิตสำนึกในค่านิยมอันคนอเมริกันนับล้านภาคภูมิใจ และคงยึดถืออยู่สืบมา ในเดือนกรกฎาคม ศกนี้ หนังสือซึ่งแต่งโดยคนใกล้ชิดของทรัมป์ในอดีตจะเปิดเผยอันตรายจากทรัมป์หลายเล่มด้วยกัน รวมทั้งความวิตกกังของอดีต นายทหารซึ่งเคยดำรงตำแหน่งประธานคณะเสนาธิการร่วมในระหว่างที่ทรัมป์เป็นผู้บัญชาการทหารสูงสุดโดยตำแหน่งด้วย ดังที่กล่าวมาก่อนนี้: More about this (and a whole lot more) later

ในอีกทางหนึ่ง ทางการเงินได้ตั้งข้อหาเป็นการตอบโต้กับอดีตเจ้าหน้าที่ทางการทูตของแคนาดาและผู้เชี่ยวชาญด้านเกาหลีเหนือรวม 2 คน คือ นาย Michael Kovrig และ Michael Spavor โดยกักตัวไว้พักใหญ่ ก่อนนำขึ้นสู่ศาลซึ่งพิจารณาคดีอย่างไม่เปิดเผยและพิพากษาให้จำคุกโดยไม่มีกำหนดเมื่อประมาณ 4 เดือนมานี้ แม้นายกรัฐมนตรีจัสติน ทรูโดจะได้ติดต่อกับผู้นำจีนและขอให้สหรัฐช่วยอีกทางหนึ่ง แต่จีนไม่ยินยอมปล่อยตัวจนบัดนี้

ในระยะเดียวกัน หว่าเหวได้ระดมการจดสิทธิบัตรกว่า 85,000 ฉบับและกำลังยื่นขออีกกว่า 44,000 ฉบับ โครงการกับประเทศต่างๆ โดยอ้างว่า “เพื่อเป็นการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศ” มีประเทศที่ร่วมด้วยกว่า 100 ประเทศ ซึ่งหว่าเหวได้ลงโฆษณาเรื่องนี้ใน BBC Online อยู่บ่อยครั้ง

โดยที่บัดนี้ แคนาดาเป็นสัมพันธมิตรใกล้ชิดกับสหรัฐภายใต้ประธานาธิบดีไบเดน แคนาดาจึงย่อมคาดหมายที่จะเกิดความขัดแย้งกับจีนต่อไปเพราะทัศนคติแตกต่างกัน แม้สัมพันธภาพทางการทูตจะยังคงดำเนินต่อเนื่องมา

ความสัมพันธ์ระหว่างจีนกับเขตปกครองพิเศษฮ่องกง ซึ่งเมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2564 เป็นการครบรอบปีที่ 24 ของการถ่ายโอนฮ่องกงจากอังกฤษไปอยู่ใต้อิทธิปไตยของจีนด้วย ในยามที่นายสีหั่นไปเลือกใช้การทูตแบบ Wolf Warrior มากขึ้นกว่าเดิม

เมื่อประมาณกลางศตวรรษที่ 19 ต่างชาติในซีกโลกภาคตะวันตกได้พยายามที่จะเข้าไปค้าขายกับประเทศเช่นจีนในฐานะที่เป็นอาณาจักรใหญ่ในทวีปเอเชีย แต่ไม่อาจจะดำเนินธุรกิจและการค้าโดยราบรื่นกับแว่นแคว้นและศูนย์กลางของโลก Middle Kingdom ได้ แม้อังกฤษซึ่งรุดหน้ากว่าประเทศอื่น โดยอาศัยบริษัทอีสต์ อินเดียเป็นตัวแทนทางธุรกิจ ซึ่งบริษัทนี้เป็นผู้ผูกขาดการค้าฝิ่นในเอเชียใต้ ตะวันออกเฉียงใต้ โดยได้ส่งต่อไปยังจีน แม้ถิ่นสำคัญของการปลูกฝิ่นแต่แรกเริ่มจะอยู่ที่ Thebes ในอียิปต์ก็ตาม การพยายามจะบีบให้จีนรับซื้อฝิ่นและมอมเมาประชาชนทำให้เกิดความขัดแย้งกับราชวงศ์ Qing และนำไปสู่การสู้รบในสงครามฝิ่น (Opium Wars) ถึงสองรอบ ระหว่างปี 1839-1842 จนมีการจัดทำสนธิสัญญาหนานกิง อันส่งผลประการหนึ่งในการยกเกาะฮ่องกงให้อังกฤษชั่วคราวแล้ว ในระยะที่เกาะแห่งนั้นยังมีขุนเขาใหญ่อยู่ตามธรรมชาติไม่กี่แห่ง ด้วยยอดสูงสุดซึ่งอังกฤษตั้งชื่อว่า Victoria Peak สูง 552 เมตรจากระดับน้ำทะเล ส่วนเกาะ นั้น ได้กลายเป็น Crown Colony ของอังกฤษ จนเมื่อวันที่ 30 พฤษภาคม ปี 1888 หรือ 133 ปีมาแล้ว Sir William Des Voeux ผู้ว่าราชการฮ่องกงได้ทำพิธีเปิดรถรางชนิดแขวน (Funicular railways) สำหรับโดยสารคนขึ้นไปยัง peak ด้วยความสูง 396 เมตรเหนือระดับน้ำทะเล ซึ่งเป็นที่ชมวิวอันงดงามได้รอบเกาะ²

สหราชอาณาจักรจะมีประวัติน่าซึ้งหรือน่าชื่นชมในการครองอาณานิคมทั่วโลกเพียงไร ขอไม่นำมาบรรยายในที่นี้ แต่สำหรับฮ่องกง ผู้ว่าราชการหลายคน³ และรัฐบาล

² ข้าพเจ้าไม่เคยใช้รถรางนี้ เพราะได้ขึ้นไปโดยรถประจำตำแหน่งสมัยเป็นกงสุลใหญ่ชั้นพิเศษ ณ เมืองฮ่องกงระหว่างปี 1974-1976 –ตำแหน่งชั้นพิเศษนี้ ซึ่งเท่ากับ ออท หายไปเฉยๆ เมื่อ ก.พ. นำระบบ classification มาใช้โดยลิมที่จะให้กงชั้นพิเศษไว้แม้จะเป็นเฉพาะบุคคล ต้องคอยอีกปีกว่าและย้ายไปประจำการที่เจนีวา จึงกลับเป็น ออท รอบที่สอง อีกครั้งหนึ่งที่ได้ชมวิวทั้งฮ่องกงและฝั่งเกาลูน ก็ด้วยความกรุณาของผู้การทหารอากาศ UK ที่จัดเฮลิคอปเตอร์ให้บินชม

³ ตำแหน่งนี้เรียกหลายชื่อตลอดเวลาที่อังกฤษเป็นผู้ปกครอง ขอกล่าวถึง Sir John Bowring นักเศรษฐศาสตร์การเมือง นักการทูต นักการเมือง นักเดินทาง ฯลฯ ซึ่งทำหน้าที่ผู้ว่าราชการฮ่องกงอยู่ 5 ปี 19 วัน (1854-1859) โดยได้มายังสยามและจัดทำสนธิสัญญาเบาริงกับพระมหากษัตริย์สยาม อันเป็นฉบับแรกที่นำ “สิทธิสภาพนอกอาณาเขต” หรือ Extraterritoriality มาบรรจุไว้ ทำให้ฝ่ายไทยต้องแก้ไข

อาณานิคมได้สร้าง Crown Colony แห่งนี้ให้เจริญก้าวหน้าในหลายๆ ด้าน ตามข้อมูลของ CNN เกาะเล็ก ๆ นี้มีตึกระฟ้ามากกว่าอาคารสูงทั่วมหานครนิวยอร์ก และเมืองต่างๆ ในประเทศอื่นใด โดยตามรายการประวัติศาสตร์ซึ่งโทรทัศน์สถานีแห่งหนึ่งในประเทศไทย นำมาแพร่ภาพ การก่อสร้างอาคารสูงในกลางเมืองฮ่องกง รวมทั้งตึกที่ทำการธนาคาร HSBC ด้วย ต่างออกแบบตามแนวทางฮวงจุ้ยอันเป็นความเชื่อของจีนโบราณกันหลาย แห่ง ในสมัยที่ข้าพเจ้าประจำอยู่ ได้เห็นความสำเร็จของการปราบปรามการคอร์รัปชัน หลังจากที่เคยเกิดกรณีการทุจริตในการซื้อเครื่องบินของสายการบินคาเธ่ย์แปซิฟิก อัน พัวพันไปถึงคนในรัฐบาลญี่ปุ่นด้วย แต่ในภาพรวม สหราชอาณาจักรได้ผสมผสานความเป็นเอเชียและจีนทันสมัยในระยะหลังสงครามกับวิถีชีวิตแบบตะวันตกให้ได้โดยไม่ปรากฏ ความตึงเครียดในสังคม ระบบตุลาการ ระบบเศรษฐกิจทุนนิยม ระบบสวัสดิการ ได้รับการ ถ่ายทอดให้กับผู้คนโดยปราศจากการกดขี่บังคับ รวมทั้งการศึกษา โรงเรียน และ อุดมศึกษากับการวิจัย วิทยาลัยเทคนิค ฯลฯ แต่ที่ยั่งยืนมานานปีได้แก่เสรีภาพของการ แสดงออก อิสรภาพของกระบวนการยุติธรรมและความมีส่วนร่วมในทางการเมืองในระดับ ที่อาณานิคมน้อยแห่งในโลกจะเทียบทาน สภาพแวดล้อมดังกล่าวนี้อาจเป็นปัจจัยที่ เอื้ออำนวยให้สื่อมวลชนจำนวนไม่น้อยจากทั่วโลกไปตั้งสำนักงานอยู่ที่นั่น ระบบการ เลือกตั้งทั้งส่วนกลางและส่วนท้องถิ่นเป็นไปโดยเสรี ฮ่องกงจึงเป็นแหล่งท่องเที่ยวและ shopping ซึ่งชาวต่างชาติเคยนิยมแห่งหนึ่งในเอเชีย

มรดกตกทอดของอังกฤษและการเปิดทางให้คนฮ่องกงที่ถือหนังสือเดินทางที่ เรียกว่า British Hong Kong passport เดินทางไป-มาได้ทำให้ข้าพเจ้าเริ่มการเจรจาและลง นามในความตกลงกับหัวหน้ารัฐบาลฮ่องกง ยกเว้นการตรวจลงตราสำหรับชาวฮ่องกง ซึ่ง กระทรวงการต่างประเทศไทยยอมรับว่า เป็นครั้งแรกที่รัฐบาลไทยทำความตกลงกับรัฐบาล เมืองขึ้น แม้จะมีใช้ประเทศเอกราชตามแนวทางในอดีตของไทย

เสรีภาพเหล่านี้ค่อยๆ สึกกร่อนไปหลังจากที่สหราชอาณาจักรได้ลงนามในปฏิญญา ร่วมกับจีน ซึ่งยอมให้ชาวฮ่องกงคงวิถีชีวิตตามที่เคยมาไปอีก 50 ปี และมีสิทธิปกครอง

เปลี่ยนแปลงต่อมาเพราะเปรียบเสมือน unequal treaties โดยประเทศต่างๆ ได้นำไปใช้ เช่น สนธิสัญญาแฮร์ริส เมื่อปี 1856 โดย Townsend Harris อันเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมจาก Edmund Roberts Treaty เมื่อปี 1833

ตนเอง (Autonomy) ในระดับที่คนพื้นเมืองพอใจ จนเมื่อ สี จิ้นผิง ตามความเห็นชอบของ พรรคคอมมิวนิสต์จีน ลัดชั้นตอน โดยในปีที่แล้วได้บัญญัติกฎหมายว่าด้วยความมั่นคง แห่งชาติซึ่งจีนแผ่นดินใหญ่ได้มาควบคุมกระบวนการออกคดี สั่งให้สถานิติบัญญัติฮ่องกง ต้องบัญญัติกฎหมายห้ามชาวฮ่องกงหมิ่นเพลงชาติจีน และแทรกแซงสถาบันเสรี หลากหลายในฮ่องกง กล่าวง่าย ๆ จีนได้ละเลยปฏิญญาร่วมที่ใช้บังคับมาแต่ปี 1997 ด้วยการละเมิดหลักการและแนวทางที่ตกลงไว้ ซึ่งได้จดทะเบียนเป็นทางการไว้กับ สหประชาชาติตามกฎหมายบัตรฯ ข้อบทที่ 102 และควรจะใช้บังคับได้ต่อมาจนทุกวันนี้ อันที่จริง นายกรัฐมนตรี มาร์กาเร็ต แธตเชอร์ เองก็ยอมรับตั้งแต่ช่วงเจรจากับจีนหลายปีก่อนที่ จะนำมาใช้แล้วว่า เธอรู้สึกได้ถึงความพยายามเอาเปรียบของฝ่ายจีน

ในช่วงนี้ 24 ปีหลังจากการถ่ายโอนอำนาจอันวันที่ 1 กรกฎาคม 1997 ทุกสิ่งทุกอย่างที่ตกลงกับสหราชอาณาจักรจะไม่เหลือหลงอยู่อีกต่อไป ฮ่องกงและภาคส่วนอื่น ๆ อยู่ในสถานะไม่ต่างจาก Tutelage ของจีนและพรรคคอมมิวนิสต์จีนที่เพิ่งฉลองวันครบร้อยปีของการจัดตั้งพรรคฯ จีนเคยกล่าวถึงหลักการว่าด้วย “หนึ่งประเทศ สองระบบ” แต่ในทางปฏิบัติจะคงเหลืออยู่เพียงประเทศเดียว คือจีนเท่านั้น การเข้าเป็นเจ้าเข้าครอง เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ชาวฮ่องกงที่คิดอิสระและนิยมประชาธิปไตยไม่ลี้ภัยไปอยู่ ต่างประเทศ ก็อยู่ในตารางภายในฮ่องกง หนังสือพิมพ์ Apple Daily อันเป็นสื่ออิสระมานาน จำหน่ายฉบับสุดท้ายเมื่อต้นเดือนกรกฎาคม ศกนี้และปิดกิจการไป โดยที่ จิมมี ลายมหาเศรษฐีซึ่งเป็นเจ้าของ กองบรรณาธิการและฝ่ายนิยมประชาธิปไตย ต่างต้องไปใช้ชีวิตในคุก เช่นเดียวกับผู้ที่ถูกจีนกล่าวหาว่าละเมิดกฎหมายความมั่นคงแห่งชาติ (จีน) อีกจำนวนมาก หากจะย้อนไปอ่านประมวลรายงานฯ เช่นฉบับนี้ ในเดือนกุมภาพันธ์ 2562 และเดือนพฤศจิกายน 2562 ในส่วนที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาตำบลหรือสภาเขต ในฮ่องกง ซึ่งปรากฏผลว่าฝ่ายนิยมประชาธิปไตยได้คะแนนอย่างท่วมท้น ไม่นานหลังจากนั้น สมัชชาประชาชนแห่งชาติที่กรุงปักกิ่งก็ได้ดำเนินการ “ปฏิรูประบบเลือกตั้งในฮ่องกง” ใหม่ โดยก่อนหน้านั้นได้มีการออกรัฐบัญญัติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติเพื่อคุม ฮ่องกงให้เข้มงวดยิ่งขึ้น

แน่นอนว่า รัฐบาลสหราชอาณาจักร โดยเฉพาะอย่างยิ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวง การต่างประเทศและนายกรัฐมนตรี ได้ให้ถ้อยแถลงแสดงความไม่พอใจในการกระทำอัน อีกริมของจีนเหนือฮ่องกงต่อเนื่องกันมา แต่ดังที่ประมวลฯ เช่นฉบับนี้ได้ตั้งข้อสังเกตไว้ แล้ว การที่สหราชอาณาจักรถอนตัวจากสมาชิกภาพหรือ Brexit สหราชอาณาจักรดูจะเสีย อำนาจต่อรองไปมาก และดูมีน้ำหนักน้อยลงในบริบทของการเมืองระหว่างประเทศ ครั้ง สุดท้ายที่สหราชอาณาจักรปรากฏชื่อกับประเทศอื่นๆ ในการประกาศเจตนารมณ์เกี่ยวข้องกับ ฮ่องกงได้แก่การร่วมกับประเทศกลุ่ม จี-7 ณ คอร์นวอลล์ในการออกแถลงการณ์ร่วม คาร์ปิส เบย์ ทำวาระที่ 49 ความว่า “. . . we will. . .(be) calling on China to respect human rights and fundamental freedoms, especially in relation to Xinjiang and those rights, freedoms and high degree of autonomy for Hong Kong enshrined in the Sino-British Joint Declaration and the Basic Law.” (13 มิถุนายน 2021) และในวันที่ 15 มิถุนายน 2021 ถ้อยแถลงจากการประชุมระดับสุดยอดของสหรัฐกับสหภาพยุโรป (ซึ่งไม่มี สหราชอาณาจักร) มีดังนี้ - “We intend to continue coordinating on our shared concern, including ongoing human rights violations in Xinjiang and Tibet, the erosion of autonomy and democracy processes in Hong Kong, economic coercion, disinformation campaigns, and regional security issues.” ในขั้นนี้ ยังไม่อาจคาดเดาว่าประเทศที่เกี่ยวข้องจะ ดำเนินการอันเป็นรูปธรรมอย่างไรเพื่อให้ประกาศเจตนารมณ์ดังกล่าวเป็นผล พอจะมอง โลกในแง่ดีได้บ้าง ก็เมื่อได้เห็นคำให้สัมภาษณ์ของประธานาธิบดีไบเดน ร่วมกับ นายกรัฐมนตรีแอนเจลา แมร์เคิล แห่งเยอรมนี ในวันที่ 15 กรกฎาคม ว่าสหรัฐจะออก คำแนะนำในวันที่ 16 กรกฎาคม ศกนี้ ให้บริษัทอเมริกันระวังความเสี่ยงของการทำธุรกิจ กับฮ่องกง เพราะจีนพยายามที่จะบีบบังคับฮ่องกงหนักขึ้น จนทำให้หลักการหนึ่งประเทศ สองระบบ หมดความหมายไปโดยสิ้นเชิง อันเท่ากับเป็นการทำลายล้างระบบตุลาการ อิสระ สื่อมวลชนเสรีและอิสระภาพในการประท้วงสิ่งที่ไม่ชอบธรรมของขบวนการทั้งหลาย แต่ผลทันตาที่ได้ทราบมาก็คือแผนการเดินทางของ Wendy R. Sherman รัฐมนตรีช่วยว่า การกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐ ซึ่งเดิมจะไปพบกับรัฐมนตรีช่วยว่าการต่างประเทศจีน ในแผ่นดินจีนในอีกสองสามวันนี้ อาจจะมีการเปลี่ยนแปลง แม้เมื่อวานนี้ (16 กรกฎาคม)

ประธานาธิบดีสี จิ้นผิงกับประธานาธิบดีไบเดน ได้ร่วมการประชุมแบบเสมือนจริงหรือผ่านทางวิดีโอ ระหว่างผู้นำ APEC ทั้งหมดตามกำหนด อันเป็นกรอบพหุภาคี

ตามรายงานในวันที่ 26 กรกฎาคม การพบปะหารือระหว่าง Wendy R. Sherman รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐกับนาย Xie Feng รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศจีนที่เมือง Tianjin (อาจหมายถึงเทียนสิน ทางภาคเหนือของจีน) จะมีขึ้นตามนัด แต่วันที่อาจเปลี่ยนแปลงไปบ้าง ก่อนหน้าที่จะพบกัน ท่าทีของฝ่ายจีนยังแข็งกร้าว โดยใช้พื้นฐานของการปะทะคารมระหว่างหวังอี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศจีนและหัวหน้าฝ่ายการต่างประเทศของพรรคฯ จีนกับนายแอนโทนี บลิงเคน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐและที่ปรึกษาฝ่ายความมั่นคงของประธานาธิบดีสหรัฐที่อัสกาเมื่อเดือนมีนาคม ศกนี้ อันเป็นการพบปะทางการทูตครั้งแรกในระดับสูงสุดภายใต้รัฐบาลไบเดน ซึ่งหลายคนอาจจะมองไปในแง่ว่า ไบเดนใช้การประจันหน้าโดยเลือกประเด็นอันเป็นการวิจารณ์นโยบายของจีนในทางตำหนิติเตียน เช่น กรณีที่สหรัฐถือว่าจีนละเมิดสิทธิมนุษยชนในซินเจานและฮ่องกงและการคุกคามไต้หวัน และการสร้างเกาะเทียมกับการอ้างสิทธิเหนือทะเลจีนใต้ อันขัดต่อคำวินิจฉัยขององค์กรด้านกฎหมายระหว่างประเทศ แทนการแสดงให้เห็นว่ารัฐบาลใหม่ต่างจากรัฐบาลนายทรัมป์อย่างมีนัยยะสำคัญ เพราะฝ่ายจีน โดยนายหวังอีได้เคยแถลงว่า ประธานาธิบดีทรัมป์เป็นผู้ทำลายความสัมพันธ์ฉันมิตรระหว่างสหรัฐกับจีนจนถึงขั้นที่ไม่อาจจะพบปะพูดคุยกันได้เช่นที่เคยเป็นมา ด้วยความมุ่งหวังว่าไบเดนคงจะเริ่มต้นด้วยการเปิดศักราชใหม่ในความสัมพันธ์ฉันมิตรใกล้ชิด สื่อต่าง ๆ ใช้คำว่า Reset

บางทีอาจเป็นไปได้ว่า รัฐบาลไบเดนต้องการแสดงให้เห็นว่า มีประเด็นปัญหาใดที่จำต้องชี้แจงล่วงหน้าไว้ก่อน ตามแนวทางการเจรจา From the position of strength ซึ่งจำเป็นในทางการเมืองภายใน เพราะทั้งสองคู่เจรจาต่างก็จำเป็นต้องแถลงท่าทีซึ่งทางบ้านร่วมได้ยินอย่างชัดแจ้ง มิใช่การพูดข้ามโต๊ะเจรจาท่านั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพราะการเมืองภายในฝ่ายตรงข้ามเผ่าหาจุดอ่อนของฝ่ายรัฐบาลอยู่ เมื่อได้แสดงจุดยืนไปแล้วขั้นต่อไป ก็จะต้องปรับเปลี่ยนวิธีพูดไปในแบบที่คู่เจรจาพอรับฟังได้ อันอาจต้องใช้เวลาบ้าง เนื่องจากไบเดนเป็นคนที่ยึดมั่นในหลักการค่อนข้างมาก แต่ก็ไม่ใช่สิ้นซึ่งความร่วมมือใน

การประนีประนอม ดังที่พอเห็นได้ในนโยบายภายในกับรัฐสภา ที่บ่อยครั้งไบเดินพยายามที่จะให้เกิด Bipartisanship เสียก่อน เมื่อไม่เป็นผล ก็จะใช้เสียงข้างมากเพียง 1 เสียงในวุฒิสภาในปัจจุบัน อันได้แก่การอาศัยการออกเสียง Tie-breaker ของรองประธานาธิบดีคามาลา แฮร์ริส ซึ่งเป็นประธานของวุฒิสภาโดยตำแหน่ง สมมติฐานดังที่นำเสนอมานี้จะ เป็นผลหรือไม่ในการเจรจาระหว่างมหาอำนาจอันดับหนึ่งกับมหาอำนาจอันดับสอง หรือ อีกนัยหนึ่งระหว่างสหรัฐกับสาธารณรัฐประชาชนจีน ดังความเคลื่อนไหวในการเจรจา ณ เมืองเทียนสินขณะนี้ (เริ่มจากวันที่ 25 กรกฎาคม อันเป็นวันที่ Wendy Sherman เดินทางถึงเมืองเทียนสินทางภาคเหนือของจีน) ซึ่งก่อนหน้านั้นไม่นานนักปรากฏข่าวว่า นาย Kurt Campbell หัวหน้าคณะทำงานพิเศษที่ประธานาธิบดีไบเดินมอบหมายให้ใช้เวลา 4 เดือนในการศึกษาและพิจารณาจัดทำข้อเสนอแนะนโยบายต่อจีน ได้ “Put finishing touches” on ข้อเสนอแนะทั้งฉบับและประธานาธิบดีได้ตรวจและให้ความความเห็นชอบแล้ว แนวทางนี้แหละจะเป็น Guideline สำหรับการเจรจากับจีนต่อไป แน่ละต้องมีการปรับเปลี่ยนบ้างเล็กน้อยเพราะการเมืองระหว่างประเทศมีพลวัตอยู่เสมอ

ฝ่ายจีน โดยนายหวังอี้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ได้เริ่มแสดงท่าที ด้วยการให้สัมภาษณ์แก่สถานีโทรทัศน์ในฮ่องกง ซึ่งยังใช้แนวเช่นเดียวกับที่เป็น ประสพการณ์ส่วนตัวมาในการเจรจาที่อูลาสกา เมื่อเดือนมีนาคม ศกนี้ แต่การที่หวังอี้จะพบกับ Sherman ในวันที่ 26 กรกฎาคม ด้วยตนเอง ในความเห็นของหลายฝ่าย แสดงว่าฝ่ายจีนถือว่าการเจรจาครั้งนี้เป็นเรื่องจริงจัง “and must be taken seriously” โดยเซอร์มาน ได้พูดก่อนหน้าว่าเธอจะต้องสร้างรั้วป้องกันและกำหนดขอบเขตของการเจรจาอย่างระมัดระวัง โดยทั้งสองฝ่ายตระหนักดีว่า จุดเริ่มต้นในวันนี้จะนำไปสู่การพบปะในระดับสุดยอดระหว่างประธานาธิบดีไบเดินกับประธานาธิบดีสี จิ้นผิง “ตัวต่อตัว” ในการประชุม G-20 ระดับสุดยอดที่อิตาลีในเดือนตุลาคม ศกนี้

เพื่อเป็นการเสริมฐานะในการเจรจาที่เทียนสิน รัฐบาลสหรัฐได้มีความเคลื่อนไหวอันน่าสังเกตหลายประการ ดังเช่นการร่วมซ้อมรบกับกลุ่ม Quad และประเทศต่างๆ รวม 8 ประเทศและการซ้อมรบในภูมิภาคอินโด-แปซิฟิกดังได้กล่าวถึงในช่วงหลังของรายงานนี้ การที่นายแอนโทนี บลินเคน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศไปเยือนอินเดียเพื่อ

กระชับความสัมพันธ์ฉันพินมิตร โดยได้หารือกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศอินเดียและที่ปรึกษาฝ่ายความมั่นคงแห่งชาติ และมีกำหนดที่จะเข้าเยี่ยมคารวะกับ แลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นในวันที่ 28 กรกฎาคมกับนายกรัฐมนตรีนาเรนทราโมดีแห่งอินเดีย และการที่พลเอก (นอกราชการ) ลอยด์ ออสติน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมไปเยือน สิงคโปร์ เวียดนามและฟิลิปปินส์เพื่อกระชับความเป็นหุ้นส่วนกับประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในระยะเดียวกันกับที่เซอร์มานเจรจากับฝ่ายการทูตของจีน

ผลของการเจรจาปรากฏตามคำแถลงของทั้งสองฝ่ายว่า แม้จะมีการตั้งข้อสังเกตบางประเด็นที่ได้วิเคราะห์ไว้ก่อนหน้านี้ ดังพอเห็นได้จากคำให้สัมภาษณ์แก่นิวยอร์กไทมส์ของเซอร์มานและถ้อยแถลงของนายเน็ด ไพรส์ โฆษกกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐฯ หลังจากการเจรจา และคำบรรยายต่อสื่อมวลชนหลังการเจรจาของนายจ้าว หลีเจี้ยน “นักรบหมาป่า” ทางการทูตคนแรกของจีน ในฐานะโฆษกกระทรวงการต่างประเทศจีน ดังนี้—

Sherman: “On areas where we have common interests, and there are great global interests, we had very substantive discussions, shared some ideas. We will have to see where that goes.” รายงานของสื่อแจกแจงรายละเอียดของประเด็นที่เธอยกขึ้นว่าเกี่ยวกับพฤติกรรมของจีนในเรื่อง cyberspace ในช่องแคบไต้หวันกับใน the East and South China Seas

Ned Price: “She also affirmed the importance of cooperation in areas of global interest, such as the climate crisis, counter-narcotics, nonproliferation and regional concerns including North Korea, Iran, Afghanistan, and Burma.”

Chinese side: “on relationship (which) is due not to any of the issues she (Sherman) raised but to America’s portrayal of China as the ‘imagined enemy’ (Xie Feng เป็นคนกล่าวกับเธอ แต่เจ้าหน้าที่จีนก็ได้พูดถึงประเด็นนี้ทั่วกัน)

Lijian: “China expressed ‘strong dissatisfaction’ with US ‘extremely dangerous China policy’ adding rather significantly that the talks were ‘in-depth and frank’ AND

THAT IT WAS BENEFICIAL FOR THE HEALTHY DEVELOPMENT OF SINO-US RELATIONS.”

ที่สะกดตัวใหญ่เพราะเห็นว่าเป็นการประเมินการเจรจาว่ามีผลค่อนข้างดีและอาจจะพัฒนาไปสู่การดำเนินความสัมพันธ์เชิงสร้างสรรค์อันจะเป็นประโยชน์แก่ทั้งสองมหาอำนาจที่แม้จะเป็นคู่แข่งกันต่อไป แต่ไม่จำเป็นต้องขัดแย้งกัน ทั้งหมดนี้จะไปถึงขั้นตกผลึกก็ต่อเมื่อประธานาธิบดีสี จิ้นผิงได้พูดคุยกันโดยตรงกับประธานาธิบดีโจ ไบเดน

แต่แม้จะปรากฏสัญญาณในทางที่จะมองโลกในทางที่ดีขึ้นกว่าก่อนหน้านี้ในระดับหนึ่ง ก็ยังต้องเฝ้าติดตามพฤติกรรมของมหาอำนาจที่ครอบครองอาวุธซึ่งทรงอำนาจทำลายล้างสูงอย่างใกล้ชิดต่อไป เพราะรัสเซียยังไม่หยุดยั้งในการพัฒนาอาวุธร้ายแรงมากขึ้นและได้อวดอ้างถึงความล้ำสมัยของสรรพอาวุธที่มีแล้ว โดยในวันที่ 27 กรกฎาคม ศกนี้ วลาดิเมียร์ ปูติน ได้กล่าวด้วยความภาคภูมิใจว่า รัสเซียครอบครองขีปนาวุธความเร็วสูงหรือ Hypersonic ซึ่งรายงานนี้ได้กล่าวถึงแล้วในตอนต้น และล่าสุดได้กล่าวถึงความสำเร็จของขีปนาวุธอันตรายร้ายแรงยิ่งในชื่อว่า Tsirkon ซึ่งมีรายละเอียดอยู่ในประมวลรายงานฯ ฉบับเดือนเมษายน ศกนี้ ว่า

“พันโท (ธอมัส) แคมป์เบลล์ (โฆษกกระทรวงกลาโหมสหรัฐ) กล่าวเสริมในส่วนนี้ว่า ในเดือนพฤศจิกายน (ศกก่อน) รัสเซียอ้างว่าได้ทดสอบ Tsirkon anti-ship hypersonic cruise missile เป็นผลสำเร็จ

“ทั้ง Tsirkon และ Poseidon (ทุ่นระเบิดใต้น้ำกัมมันตภาพรังสีสูงยิ่ง) เป็นส่วนหนึ่งของอาวุธรุ่นใหม่ (new generation of weapons) ที่ปูตินสัญญาไว้ในปี 2018 ว่าจะเป็น “strategic game changers in a fast-changing world.”

“ในระยะนั้น เจ้าหน้าที่สหรัฐมั่นใจว่า อาวุธใหม่ดังกล่าวไปไกลเกินเป้าหมายเทคนิคและไม่น่าจะเกิดขึ้นได้ แต่บัดนี้ดูจะใกล้สำเร็จ ผู้บัญชาการข่าวกรองของนอร์เวย์กล่าวแก่ CNN ว่า the Tsirkon ในฐานะที่เป็นเทคโนโลยีใหม่ด้วยความเร็วขั้น hypersonic ทำให้ยากที่จะป้องกัน

“ตามข่าวจากแหล่งของรัสเซียเอง Tsirkon ที่ชุดได้รับการทดสอบอีกโดยถูกยิงจากเรือรบ Admiral Gorshkov อันสำเร็จผลในการเข้าสู่เป้าหมายได้ทั้งหมด จึงจะมีการทดสอบในระดับที่ก้าวหน้าเพิ่มขึ้นในเดือนพฤษภาคมหรือมิถุนายน ศกนี้”

รายงานข่าวโดยมิได้อ้างแหล่งชัดเจนในวันที่ 28 กรกฎาคม โดย Steven Chang ของ CNN แจ้งว่า: เพื่อเพิ่มอำนาจทำลายล้างสูง จีนกำลังเร่งสร้างขีปนาวุธทันสมัย พร้อมหัวรบนิวเคลียร์ โดยได้ทดลองในเขตทะเลทรายทางภาคตะวันตก” ซึ่งข้าพเจ้าเองเคยรายงานเชิงคาดคะเนมาบ้างแล้ว ประมาณ 4 ชั่วโมงหลังจากที่พิมพ์รายงานดังกล่าว CNN ได้เสนอรายงานอีกชิ้นหนึ่งว่า จีนได้เร่งรัดการสร้าง Field ขีปนาวุธในทะเลทรายที่ว่า โดยสร้างเป็นไซโลสำหรับเตรียมขีปนาวุธพร้อมใช้ในอาณาบริเวณกว้างขวาง เพื่อการตอบโต้ศัตรู รายงานอีกชิ้นหนึ่งกล่าวว่า ประธานาธิบดีไบเดนได้ไปเยี่ยมสำนักข่าวกรองต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เพื่อรับทราบการประเมินสถานการณ์ล่าสุดและประกาศทำที่ว่า ในด้านการโจมตีด้านไซเบอร์ซึ่งทำความเสียหายแก่กิจการของเอกชนและประชาชนแล้ว ในส่วนของรัฐ นั้น ถึงขั้นหนึ่งอาจจำเป็นต้องตอบโต้ด้วยอาวุธจริง เพราะได้กล่าวเตือนอย่างเป็นทางการแล้ว

เกี่ยวกับสถานการณ์ระหว่างประเทศในภาพรวมถึงวันนี้ ประธานาธิบดีไบเดนได้เกริ่นถึงแนวทางด้านการทูตอันอาจนำไปสู่การพบปะพูดคุยกับผู้นำสูงสุดของเกาหลีเหนือ (ก่อนหน้าที่จะมีการเจรจาระหว่างเซอร์มานกับฝ่ายการทูตของจีน) แต่จะหารือกับผู้นำเกาหลีใต้และญี่ปุ่นเสียก่อน ในขณะที่ทราบกันทั่วไปว่า สถานการณ์ทางเศรษฐกิจและการเงินของเกาหลีเหนืออยู่ในขั้นวิกฤตและเกาหลีเหนือได้เริ่มมาตรการสั่งห้ามการใช้คำ slang และการเลียนแบบวัฒนธรรมซึ่งเป็นที่นิยมในเกาหลีใต้ เช่น K-POP เป็นต้น แต่ในช่วงเวลาอันสั้น คือวันครบรอบปีที่ 68 ของการลงนามในความตกลงสงบศึก (Armistice) ในสงครามเกาหลีเมื่อปี 1953 เกาหลีใต้ก็ยืนยันว่าโทรศัพท์ Hot Line ระหว่างผู้นำเกาหลีเหนือกับเกาหลีใต้กลับมาใช้ได้อีก หลังจากถูกตัดสายไปเมื่อปีที่แล้ว นัยยะยังไม่ปรากฏชัดเจนในขั้นนี้

สถานการณ์ความวุ่นวายและการจลาจลในเดือนกรกฎาคม ศกนี้ อุบัติขึ้นหลายแห่งในโลก ซึ่งจะได้นำมากล่าวถึงบ้างเป็นเรื่อง ๆ ไป โดยแยกต่างหากจากกัน เนื่องจากไม่ถนัดนักที่จะทำเป็นกลุ่มก้อน เพราะบ่อยครั้งเกิดขึ้นต่อเนื่องไปหลายวัน ดังเช่นในปี 2019 ซึ่ง BBC ให้ความเห็นว่า น่าจะเป็นปีของ “Global Demonstrations” เดือนกรกฎาคม ศกนี้ ก็อาจจะเกิดเหตุจลาจลขึ้นได้อีก นอกจากภัยธรรมชาติอันอุบัติขึ้นอย่างรุนแรงเป็นพิเศษ ทั้งนี้มิได้มองข้ามความร้ายแรงของ Equal Opportunity Disease-COVID-19 ซึ่งในเดือนนี้กลับมาระบาดเพิ่มมากขึ้นอีกในประเทศต่าง ๆ ในโลก ไม่เว้นแม้แต่ประเทศที่รับมือกับการระบาดก่อนหน้านี้ได้เป็นอย่างดี จนคาดได้ว่าในอีกไม่กี่สัปดาห์ต่อจากนี้ จำนวนผู้ติดเชื้อทั่วโลกจะถึง 200 ล้านคน ตามการพยากรณ์เมื่อวันที่ 21 กรกฎาคม ขององค์การอนามัยโลก

หลังจากที่ไม่เป็นข่าวมานาน ประชาชนชาวคิวบาได้เริ่มการประท้วงรัฐบาลคอมมิวนิสต์ภายใต้ประธานาธิบดี Miguel Diaz-Canel (หลังจากที่ Raul Castro ลาออกจากตำแหน่ง) การชุมนุมประท้วงอันแพร่กระจายไปทั่วเกาะเพราะเหตุจากความตกต่ำทางเศรษฐกิจ ความขาดแคลนสิ่งต่าง ๆ อันจำเป็นต่อการดำรงชีวิตรวมทั้งพลังงานที่มีราคาแพงขึ้นอย่างมาก สาธารณูปโภค เช่นไฟฟ้าและน้ำประปาซึ่งขาด ๆ หาย ๆ และระบบเชื่อมต่อทางอินเทอร์เน็ตที่รัฐบาลคิวบาได้ตัดไป ตลอดจนความไม่พอใจการปกครองระบอบคอมมิวนิสต์ที่เริ่มมาตั้งแต่การปฏิวัติโค่นล้มระบบของบาติस्ताโดยฟีเดล คาสโตร ด้วยความร่วมมือของ Che Ernesto Guevara (an Argentinian revolutionary)

ความผิดพลาดของหน่วยงานสหรัฐในการพยายามปฏิบัติการที่ Bay of Pigs และการที่สหภาพโซเวียตพยายามจะติดตั้งขีปนาวุธในคิวบาหรือ Cuban Missile Crisis อันเป็นภัยคุกคามสหรัฐโดยตรง จนเกิดความตึงเครียดในความสัมพันธ์ระหว่างสหรัฐภายใต้ประธานาธิบดีจอห์น เอฟ. เคนเนดี กับสหภาพโซเวียตภายใต้ เลขาธิการ นิกิตา ครุชเชฟ (ระหว่างปี 1961-1962) ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างสหรัฐกับสาธารณรัฐคิวบาไม่อาจจะ

ดำเนินไปอย่างปกติได้ ชาวคิวบาเป็นจำนวนมากได้หลบหนีไปลี้ภัยอยู่ในสหรัฐต่อเนื่องมาจนปัจจุบันนี้

ด้วยความช่วยเหลืออย่างเจียม ๆ ขององค์สันตะปาปาฟรานซิสและมิตรประเทศที่หวังดี ประธานาธิบดีบารัค โอบามาจึงได้ริเริ่มนโยบายใหม่เพราะเขากล่าวว่า 50 ปีที่ผ่านมาได้ช่วยให้ทั้งสหรัฐและคิวบายังความเปลี่ยนแปลงในทางสร้างสรรค์ใดๆ ได้ ทั้งสองประเทศจึงได้ตกลงกัน สถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างกัน โดยมีการแลกเปลี่ยนนักการทูตและความร่วมมือซึ่งกันและกัน พร้อมกับการจัดตั้งสถานเอกอัครราชทูตในเมืองหลวงของแต่ละฝ่าย ประธานาธิบดีโอบามาได้เดินทางไปเยือนกรุงฮาวานา หลังจากที่ยังคงสันตะปาปาฟรานซิสได้เสด็จไปทรงเยือนคิวบากับประกอบศาสนกิจพร้อมกับมวลชนชาวคิวบาจำนวนมาก⁴

การเข้ามาดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีสหรัฐของนายโดนัลด์ ทรัมป์ ทำให้เขาลดหลั่นความสำคัญของสัมพันธภาพทางการทูตและความร่วมมือในทางสร้างสรรค์อื่นๆ ไม่แต่เท่านั้น นายทรัมป์ยังกำหนดมาตรการคว่ำบาตรคิวบาทั้งในทางเศรษฐกิจและทางอื่นๆ ซึ่งมีส่วนอย่างมากในการทวีความรุนแรงของปัญหาเศรษฐกิจและความเป็นอยู่ของชาวบ้าน อันมาแสดงออกในเดือนกรกฎาคม ศกนี้ ซึ่งถือว่ารุนแรงที่สุดในระยะกว่า 30 ปีที่ผ่านมา การปราบปรามของรัฐบาลเป็นเหตุให้มีผู้เสียชีวิตและบาดเจ็บเป็นจำนวนมาก ถูกจับตัวไปก็ไม่่น้อย (ข่าวจาก Human Rights Watch ว่าประมาณไม่น้อยกว่า 400 คน) ผู้ลี้ภัยชาวคิวบาที่หนีไปอยู่ในสหรัฐ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในมลรัฐฟลอริดา รวมทั้งวุฒิสมาชิก มาร์ก รูบิโอ สังกัดพรรครีพับลิกัน ก็ได้ออกมาให้ความสนับสนุนตลอดจนความช่วยเหลือต่างๆ โดยมีการปิดถนนบางแห่งในมลรัฐด้วย การประท้วงมีต่อมาทุกวัน การขาดความสัมพันธ์ฉันมิตรในสมัยรัฐบาลทรัมป์ทำให้คิวบาชักนำประเทศสมาชิกสหประชาชาติ

⁴ ตามเอกสารทางประวัติศาสตร์ที่ข้าพเจ้าพอมีอยู่ สยามได้เริ่มการติดต่อกับคิวบามาตั้งแต่คราวที่คิวบาได้เลือกตั้งประธานาธิบดีคนแรก โดยพระมหากษัตริย์สยามได้โปรดเกล้าฯ ให้ส่งพระราชสาส์นแสดงความยินดีที่คิวบาได้ประธานาธิบดีคนแรก และทั้งสองประเทศก็ได้เปิดความสัมพันธ์ทางการทูตกันมานับแต่นั้น เมื่อสมัยที่ข้าพเจ้าประจำการอยู่ ณ เมืองฮ่องกง กรุงฮาวานาก็ติดต่อกับข้าพเจ้าเป็นครั้งคราว ซึ่งได้ทราบจากกงสุลคนนั้นว่าคิวบาจำหน่าย “หูลลาม” ไปในเอเชียหลายประเทศ แต่ข้าพเจ้ามิได้แสดงความสนใจที่จะติดตามในเรื่องนั้น เนื่องจากเริ่มมีการต่อต้านการค้ารายการต่างๆ เพื่อสงวนอลามจากการสูญพันธุ์

กว่า 50 ประเทศให้ลงมติต่อต้านร่างข้อมติของสหรัฐในคณะมนตรีว่าด้วยสิทธิมนุษยชนซึ่งคัดค้านการที่จีนละเมิดสิทธิมนุษยชนในฮ่องกง

แม้จะไม่ใช่ประเด็นทางนโยบายต่างประเทศอันดับแรกๆ ของรัฐบาลไบเดน แต่คาดได้ว่า สหรัฐคงจะดำเนินการอันชอบด้วยเหตุผลบางประการ ดังจะเห็นได้จากคำกล่าวต่อสาธารณชนของประธานาธิบดีไบเดนและของ Wendy R. Sherman รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐว่า ขอให้ผู้นำคิวบาฟังเสียงประชาชนและความต้องการของเขาบ้าง ซึ่งเป็นการเริ่มต้นที่น่าจะเหมาะสม เนื่องจากในระยะต่อไปนี้อาจมีการติดต่อเป็นการภายในเช่นในสมัยโอบามา ซึ่งไม่มีทางทราบได้ในขั้นตอนนี้ว่ามีหรือไม่

อย่างไรก็ดี เมื่อการประท้วงของชาวคิวบายืดเยื้อต่อมา การปะทะคารมระหว่างสหรัฐ ภายใต้อำนาจรัฐบาลไบเดน กับรัฐบาลคิวบาเริ่มเข้มข้นขึ้น โดยเมื่อวันพฤหัสบดีที่ 15 กรกฎาคม ประธานาธิบดีไบเดนได้กล่าวถึงคิวบาในปัจจุบันว่าเป็น “Failed state” หรือ “รัฐล้มเหลว” และลัทธิคอมมิวนิสต์ซึ่งรัฐบาลคิวบาชุดหลังคาสโตรยังยึดมั่นอยู่เป็น “ระบบล้มเหลว” แม้ไบเดนได้เสนอที่จะช่วยฟื้นฟูระบบอินเทอร์เน็ตให้ก็ตาม ซึ่งในทางปฏิบัติจะช่วยให้เพียงไร หากรัฐบาลคอมมิวนิสต์ในคิวบาไม่ให้ความร่วมมือ

ปฏิกริยาจากรัฐบาลคิวบายังแข็งกร้าวยิ่งขึ้น ด้วยการปลุกปั่นมวลชนฝ่ายตนออกมาชุมนุมตามท้องถนนเมื่อวันเสาร์ ที่ 17 กรกฎาคม เพื่อเผชิญหน้ากับฝ่ายที่ต่อต้านรัฐบาล ความเคลื่อนไหวในทิศทางนี้อาจนำไปสู่สงครามกลางเมืองได้ในไม่ช้า เนื่องจากมีการกล่าวถึงสถานการณ์ในคิวบาว่าจะเป็นจุดเริ่มต้นของอาหรับสปริง ซึ่งคำเดียวกันนี้มีการนำมาใช้ในกรณีของการต่อต้านการรัฐประหารในพม่าหรือเมียนมา แต่รูปการณ์ต่างกันพอสมควร เพราะในพม่าประชาชนเกือบทั้งหมดไม่ยอมรับระบบรัฐประหาร แต่จะได้ผลเพียงใด ต้องคอยดูความเคลื่อนไหวต่อไป เมื่อทหารใช้อำนาจยิ่งมากควบคุมในที่ต่างๆ ฝ่ายต่อต้านคงต้องใช้เวลาอีกมาก トラบใดที่ไม่ถอดใจเสียก่อน ในขณะที่รัสเซียได้ตั้งหน้าตั้งตาดูเงินจากการขายอาวุธยุทธโธปกรณ์ให้พม่าโดยไม่หยุดยั้ง ส่วนจีน นั้น ปล่อยให้ทางต่างๆ ในการปกป้องผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจต่อไป รวมทั้งความพยายามที่จะดำเนินการทาง

ยุทธศาสตร์ในระดับภูมิภาคและระดับโลกต่อไป เนื่องจากในขณะนี้ สถานการณ์ในพื้นที่
ยังไม่อำนวย

สำหรับไบเดิน นั้น แม้ในส่วนลึกอยากจะย้อนกลับไปถือนิวเฮาส์ที่โอบามาเริ่มไว้ อัน
เป็นไปในทางสร้างสรรค์ เนื่องจากเขามีส่วนร่วมในระยะนั้นด้วยเพราะเป็นรอง
ประธานาธิบดี แต่ในทางการเมืองระหว่างประเทศ สถานการณ์ย่อมผันแปรไปได้อย่าง
รวดเร็ว ใคร ๆ ก็คงจะทราบถึงอิทธิพลของชาวคิวบาโพ้นทะเลที่บัดนี้อยู่ในสหรัฐ นับเป็น
ปัจจัยทางการเมืองภายในซึ่งทำให้กระบวนการแสวงหาทางเลือกในทางนโยบายการ
ต่างประเทศยุ่งยากมากขึ้น ปัญหาที่ควรจะไม่ยุ่งยาก กลับซับซ้อนขึ้น เพราะรัฐบาลดิอาซ-
คาเนลคุมมุ้งมันที่จะปราบปรามประชาชน ทั้ง ๆ ที่ไม่ปรากฏหลักฐานว่า ต่างชาติได้เข้าไป
แทรกแซง แม้ปูตินก็ยังมิได้แสดงท่าทีในทางสนับสนุนคิวบา เท่าที่ได้ติดตามรายงานข่าว
จนถึงวันนี้ Maria Zakharova โฆษกหญิงของกระทรวงการต่างประเทศรัสเซีย ออกถ้อย
แถลงในวันที่ 12 กรกฎาคม ศกนี้ว่า “We consider it unacceptable for there to be outside
interference in the internal affairs of a sovereign state or any destructive actions that
would encourage the destabilisation of the situation on the Island.” ซึ่งดูจะเป็นการกล่าว
ตามความจำเป็น แต่ไม่น่าคาดหวังว่าจะมีผลแต่ประการใด ต่างจากคำพูดของปูตินในปี
2015 ที่เข้าไปช่วยเวเนซุเอลา และเมื่อถูกตั้งข้อสังเกต ได้อ้อมยืมและอ้างสิทธิภายใต้
Monroe Doctrine ส่วนประธานาธิบดีโอบาธาต่อแห่งเม็กซิโก นั้น ได้ขอรับรองมิให้ประเทศ
ภายนอกเข้าไปแทรกแซง โดยเม็กซิโกจะให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชนชาวคิวบาในด้าน
อาหารและยารักษาโรคระบาด ในขณะที่ Global Times ของจีน รายงานการแถลงข่าวของ
อุปทูตฯ คิวบา ณ กรุงปักกิ่ง ในฉบับวันที่ 15 กรกฎาคม และการแถลงข่าวของนาย Zhao
Lijian ซึ่งเป็น “นักรบหมาป่า” ทางการทูตคนแรก ในฐานะโฆษกกระทรวงการต่างประเทศ
จีน โดยได้เรียกร้องให้สหรัฐยุติการปิดอ่าวคิวบาและหันมาดำเนินการทางสร้างสรรค์ใน
การช่วยชาวคิวบาเอาชนะผลร้ายของโรคระบาดใหญ่

ส่วนชาวคิวบาที่อพยพไปพักพิงตามประเทศละตินอเมริกาอื่น ๆ นั้น ก็ชุมนุมกัน
ประท้วงเช่นที่เพื่อนร่วมชาติกระทำในประเทศของตน

ในวันที่ 26 กรกฎาคม การประท้วงสนับสนุนชาวคิวบาได้ไปรวมกันใกล้ทำเนียบขาว ในกรุงวอชิงตัน ดีซี ในขั้นนี้ ยังไม่มีรายงานข่าวคืบหน้าแต่อย่างใด เพราะประธานาธิบดีไบเดนและรองประธานาธิบดีคามาลา แฮร์ริสได้กล่าวสุนทรพจน์ในโอกาสการฉลองรัฐบัญญัติว่าด้วยคนพิการในด้านต่างๆ ในสนามที่ทำเนียบขาว โดยมีการถ่ายทอดสดมาทาง Facebook ที่สามารถรับฟังได้ในกรุงเทพมหานคร

อีกประเทศหนึ่งที่ประมวลรายงานฯ เช่นฉบับนี้เคยใช้คำ “รัฐล้มเหลว” อันได้แก่ เลบานอนที่ทรุดโทรมมากยิ่งขึ้นหลังจากการเกิดระเบิดครั้งใหญ่เทียบเท่าแรงระเบิดปรมาณูที่นางะซากิจากสารแอมโมเนียมไนเตรทซึ่งถูกเก็บไว้อย่างประมาทในโกดังที่ทำเรือกลางกรุงเบรุตเมื่อปี 2020 ขณะที่ประเทศประสบความเสียหายทางเศรษฐกิจและการเงินอย่างหนัก และวิกฤตการณ์ทางการเมืองอันแก้ไขไม่ตกอยู่แล้ว โดยเมื่อกลางเดือนกรกฎาคม ศกนี้ นาย Hariri อดีตนายกรัฐมนตรีซึ่งเคยถูกลักพาตัวไปอันเป็นส่วนหนึ่งของความซับซ้อนซ่อนเงื่อนในภูมิภาคแถบนั้น ได้ยอมรับที่จะเป็นหัวหน้ารัฐบาลอีกวาระหนึ่ง แต่เพราะเหตุที่การประท้วงระหว่างฝ่ายต่างๆ มิได้ผ่อนคลายลง จึงขอถอนตัวไปอีกในวันที่ 16 กรกฎาคม ศกนี้ ทำให้เลบานอนไม่มีรัฐบาลบริหารประเทศอยู่ในบัดนี้

ธนาคารโลกและกองทุนการเงินระหว่างประเทศซึ่งติดตามสถานการณ์เศรษฐกิจและการเงินของเลบานอนมานานปีดูจะยังหาทางออกจากวิกฤตการณ์ในประเทศที่มีแต่ดิ่งลงอย่างยากที่จะช่วยดังเช่นที่ผู้สังเกตการณ์ใช้คำว่า Free fall ความจำเป็นพื้นฐานที่จะต้องสร้างเอกภาพทางการเมืองภายในประเทศขณะนี้ยังไม่มีลู่ทางว่าจะเห็นแม้กระทั่งแสงลิบหลี่ที่ปลายอุโมงค์ เอ็มมานูเอล มาครง จากฝรั่งเศส ซึ่งเดินทางไปยังเลบานอนหลายรอบแล้ว อาจจะใช้ความพยายามต่อไป แต่ปัญหาทางการเมืองของผู้นำฝรั่งเศสก็มีพอสมควรเหมือนกัน และปีหน้าก็จะมีเลือกตั้งครั้งสำคัญอีกในฝรั่งเศส ซึ่งต้องทุ่มทรัพยากรหาเสียงอย่างหนัก เนื่องจากทั้งพรรครัฐบาลของเขาเองและพรรคขวาจัดของมารีน เลอแป็ง ทำคะแนนได้ต่ำมากในการเลือกตั้งท้องถิ่นเมื่อเร็วๆ นี้ การเดินขบวนในกรุงปารีสโดยเฉพาะ

อย่างยิ่ง เกิดขึ้นบ่อยครั้ง ด้วยเหตุผลของการต่อต้านข้อจำกัดตามมาตรการบรรเทาโรคระบาด ครั้งล่าสุดในเดือนกรกฎาคม ศกนี้ ได้แก่การต่อต้าน Vaccine Passport อันสืบเนื่องมาจาก Passe Sanitaire สำหรับผู้ที่ประสงค์จะเข้าไปในสถานที่สาธารณะบางแห่ง เช่นภัตตาคาร สถานนันทนาการ ฯลฯ ซึ่งในยามที่ยังมีโรคระบาดอยู่ ประชาชนทั่วไปต้องแสดงบัตรหรือเอกสารเช่นว่าเพื่อแสดงว่าได้รับการฉีดวัคซีนมาแล้วอันจะเป็นการป้องกันมิให้เชื้อโรคระบาดไปยังผู้อื่น ในที่สุดที่ประชุมรัฐสภาได้ร่วมการประชุมกันแบบมาราธอนจนตกลงกันได้เมื่อเช้าตรู่วันจันทร์ ที่ 26 กรกฎาคม แต่การประท้วงก็ยังมีอยู่ เหตุผลของการประท้วงเป็นไปตามแบบของชาวฝรั่งเศสด้วยการอ้างว่าเป็นเสรีภาพของปวงชน โดยไม่คำนึงถึงความรับผิดชอบต่อคนอื่นที่อาจติดเชื้อไปได้

ความไม่พอใจจากการที่ประธานาธิบดี Jair Bolsonaro แห่งบราซิลที่ล้มเหลวอย่างชัดแจ้งในการจัดการกับโรคระบาดโควิด-19 และความไม่โปร่งใสในการจัดหาวัคซีนอันทำให้บราซิลมีผู้ติดเชื้อมากเป็นอันดับนำๆ ของโลก โดยมีคนตายมากมายจนคนทำศพไม่สามารถดำเนินการได้ หลุมฝังศพกลาดเกลื่อนตามเมืองต่างๆ จนมีการเดินขบวนเรียกร้องให้ถอดถอนประธานาธิบดีตลอดเดือนกรกฎาคม ศกนี้ ล่าสุดในวันนี้ที่ 26 กรกฎาคม ก็ยังไม่เงียบสงบ และแม้ว่า การเลือกตั้งใหม่จะมีขึ้นในปีหน้า ประชาชนก็เหลือจะทนแล้ว รัฐมนตรีสาธารณสุขถูกปลดไปประมาณ 4 คน และผู้บัญชาการเหล่าทัพได้ลาออกจากตำแหน่ง แต่ “ทรมันป์ของบราซิล” ก็ยังไม่ยอมถอย อดีตประธานาธิบดีเดซิลวาหรือที่ชาวบราซิลเรียกกันว่า “ลุงลู” ซึ่งศาลสูงปล่อยออกมาจากการถูกจองจำ ก็กำลังมีคะแนนนิยมนำ แต่จนวันนี้ ประธานาธิบดีโบลซอานาไรก็ยังไม่ยอมให้มีการถอดถอนเขา เรื่องจึงยังคาราคาซังอยู่

ตามข่าวล่าสุดจากอิสราเอลในวันที่ 20 กรกฎาคม คืบวันนี้ มีการยิงจรวด 2 ลูกจากเลบานอนไปยังอิสราเอล กระทรวงกลาโหมอิสราเอลแถลงว่า เครื่องป้องกันภัยทางอากาศ

ของอิสราเอลสกัดได้ลูกหนึ่ง อีกลูกหนึ่งตกในที่ไม่มีผู้คน จึงไม่มีความเสียหายต่อผู้ใดในอิสราเอล กองกำลังป้องกันอิสราเอลได้ยิงปืนใหญ่ไปยัง Wadi Hamoui ในเลบานอน เหตุการณ์สงบลงหลังจากนั้น แต่หากมีใครในเลบานอนทำเช่นนั้นจริง ข้าพเจ้าก็เข้าใจว่าคงจะเป็นจากกลุ่มเฮซบอลล่าห์ เพราะดูจะเป็นกลุ่มเดียวที่มักจะทำเช่นนั้น

เมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม ศกนี้ คนร้ายได้บุกเข้าไปวางระเบิด ชนิด IED ที่ตลาดกลางกรุงแบกแดดในอิรัก มีผู้เสียชีวิตไม่น้อยกว่า 30 ศพและบาดเจ็บอีกไม่น้อยกว่า 50 คน ต่อมา ไอซิสได้แถลงข่าวแสดงความรับผิดชอบ เพียงไม่กี่วันก่อนนี้ เกิดเพลิงไหม้ที่โรงพยาบาลที่เชี่ยวชาญรักษาผู้ป่วยโควิด-19 ในกรุงแบกแดด ด้วยเหตุที่ถังออกซิเจนระเบิดเกิดเพลิงไหม้ใหญ่ตามมา เพลิงได้ลามไปยังส่วนอื่นๆ นับเป็นความเสียหายรุนแรง หลังจากที่สถานการณ์ค่อนข้างอยู่ในความสงบมาพักใหญ่ แต่การรับผิดชอบต่อไอซิส นั้น น่าจะติดตามความเคลื่อนไหวต่อไป เนื่องจากไอซิสหรือกลุ่มรัฐอิสลามไม่มีคาลิเฟท แต่หัวหน้าเก่าและผู้รับช่วงได้สั่งให้พลพรรคกระจายกันไปในที่ต่างๆ และเลือกที่ก่อเหตุร้ายโดยไม่จำเป็นต้องรอคำสั่งจากกองบัญชาการกลาง

เมื่อวันอาทิตย์ ที่ 11 กรกฎาคม 2021 Sir Richard Branson มหาเศรษฐีชาวอังกฤษที่ยอมรับว่าเคยไฝ่ฝันมาแต่เด็กที่จะบินไปยังนอกโลกและเป็นเจ้าของในเครื่องบินพาณิชย์การบินเวอร์จิ้น พร้อมกับคณะได้ประสบความสำเร็จในการใช้เครื่อง Virgin Galactic พร้อมยานอวกาศ Unity 22 บินจากทางวิ่งในมลรัฐนิวเม็กซิโก ขึ้นไปโดยUnity แยกตัวจากเครื่องบินหลักไปในระดับ 50 ไมล์และร่อนกลับมาสู่พื้นดินด้วยความสวัสดิภาพ

Sir Richard แถลงต่อมาว่า ภารกิจครั้งนี้เป็น Dawn of Space Travel in the new age เพราะในวันที่ 20 กรกฎาคม มหาเศรษฐีอีกคนหนึ่ง อันได้แก่นาย Jeff Bezos หัวหน้าผู้บริหารสูงสุดของกิจการ Amazon Online ซึ่งลาออกจากตำแหน่งเมื่อวันที่ 5 กรกฎาคม โดยยังไม่มีข่าวว่า เขาได้สละตำแหน่งอื่นๆ หรือไม่ จะบินขึ้นไปยังอวกาศเช่นกัน ด้วยยาน Blue Origin แต่ต่างจากแบรนสัน เพราะเบซอสจะไม่ทำตัวเป็นชาวเท่าใดนัก

ริชาร์ด แบรนสัน ได้ผ่านประสบการณ์น่าสลดใจมาก่อน ในรอบทศวรรษที่แล้ว ทำให้นักบินทดสอบต้องเสียชีวิต Virgin Galactic ที่เป็นพาหนะครั้งนี้ ได้รับการแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ อย่างเต็มที่ และในเครื่องบินที่ขึ้นบินในอวกาศ พร้อมระบบอีออกซิเจนหลายชุด เพื่อความปลอดภัยของผู้ที่จะบินขึ้นไป เพดานบินครั้งนี้มีได้สูงเกินการบินทดลองของกองทัพอากาศสหรัฐมาก่อน ถือเป็น Suborbital flight เข้าใจว่า Jeff Bezos จะบินขึ้นไปในระดับสูงกว่า

ผู้สังเกตการณ์เห็นว่า แม้การขึ้นไปในอวกาศเพื่อสัมผัส “สภาวะไร้น้ำหนัก” ครั้งนี้เป็นความริเริ่มของภาคเอกชน โดยมีโอกาสอยู่เพียง 4 นาที แต่ก็มีบางคนเห็นว่าปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นแสดงชัดถึงความเหลื่อมล้ำกันของมนุษย์โลกเพราะมหาเศรษฐีที่ยอมทุ่มเทเงินส่วนตัวเพื่อจะसानฝันอันมีจำนวนอยู่ไม่มากนัก ในขณะที่ผู้คนอีกหลายร้อยล้านต้องเผชิญกับความขัดสนที่ยิ่งรุนแรงขึ้นเพราะเหตุจากการระบาดของเชื้อโรคในโลกอีกมุมมองหนึ่งเห็นว่า เช่นเดียวกับการไต่เขาสูงเพื่อพิชิตยอดภูเขาเอเวอเรสต์ในเทือกเขาหิมาลัย เมื่อมีคนพิชิตยอดเขาสูงที่สุดในโลกแล้ว (เข้าใจว่า ได้แก่ Sir Edmund Hillary ชาวนิวซีแลนด์ กับเท็นซิงห์ คนนำทางชาวเนปาล) กลับมีคนเลียนแบบตามมาอีกเป็นจำนวนมาก เชื่อว่าผลจะไม่ต่างกันกับการบินขึ้นไปในอวกาศครั้งนี้

Sir Richard Branson มีชื่อคนแรกที่ขึ้นไปเหนือพื้นโลกในระดับสูง นับจากยูรี กาการิน จากสหภาพโซเวียตที่ขึ้น Sputnik ไปโดยไม่มีการประกาศล่วงหน้าในปี 1961 และนักบินอวกาศรุ่นต่อๆ มาอีกมากมายจากสหรัฐและชาติต่างๆ ซึ่งได้รับความสนับสนุนจากองค์กรของรัฐ เช่น NASA ของสหรัฐ ทั้งหมดนี้ถือเป็น Astronaut โดยสมบูรณ์ สำหรับแบรนสัน นั้น ตั้งใจจะเปิดการท่องเที่ยวเชิงพาณิชย์ในอวกาศต่อไป โดยในขั้นนี้ เขาคิดค่าโดยสารไว้ที่ละ 250,000 ดอลลาร์

ในวันที่ 20 กรกฎาคม วันนี้ ยาน Blue Origin พร้อมแคปซูลในชื่อ New Shepard ตามชื่อ Allan Shepard นักบินอวกาศอเมริกันคนแรก ได้นำมหาเศรษฐี Jeff Bezos พร้อมกับอดีตนักบินอวกาศหญิงวัย 82 ซึ่งมีได้ขึ้นไปในอวกาศเพราะช่วงนั้นยังมีได้ให้เพศหญิง

ร่วมทีม นักบินประจำเครื่อง และเด็กหนุ่มวัย 18 ปี นับว่ามีทั้งวัยสูงที่สุดและวัยหนุ่มที่สุด อยู่ในเที่ยวบินนี้

ยานสำรวจอวกาศ Blue Origin พร้อมแคปซูลบนยอด booster rocket ได้ออกจากฐานที่วาน ฮอนโนลูลู รัฐเท็กซัสตะวันตกขึ้นสู่อวกาศเพื่อให้ได้เข้าในยานไร้น้ำหนักหรือ Zero Gravity และร่อนยาน New Shepard ลงมาสู่ชั้นบรรยากาศ โดยใช้ร่ม 3 ชุดในการลงสู่ทะเลทรายได้อย่างนุ่มนวล เป็นความสำเร็จของการขึ้นสู่อวกาศโดยภาคเอกชนโดยแท้จริง

ที่ควรแก่การรำลึกถึงได้แก่การที่ในวันนี้ ที่ 20 กรกฎาคม ตรงกันวันที่ Neil Armstrong นักบินอวกาศชาวอเมริกัน ได้ก้าวลงบนพื้นผิวของพระจันทร์ และกล่าวว่า “One small step for man, one giant leap for mankind”

ความสำเร็จอันน่าชื่นชมดังกล่าว มีขึ้นหนึ่งวันหลังจากที่รัสเซียได้เปิดเผยผลสำเร็จในการยิงจรวดความเร็วสูงยิ่ง (Hypersonic) ที่สามารถไปทำลายเป้าที่ต้องการในโลกโดยเรดาร์และเครื่องป้องกันขีปนาวุธของฝ่ายอื่นไม่สามารถสกัดกั้นได้ ตามมาในวันพุธด้วยการผลิตเครื่องบินแบบล่องหนเพื่อแข่งกับเครื่องบิน F-35 ของสหรัฐ เพื่อจะจำหน่ายให้แก่ประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และอื่นๆ ไว้ใช้ในการสงคราม อันมีวัตถุประสงค์ตรงกันข้ามกับที่มหาเศรษฐีชาวอเมริกันได้เปิดทางไปสู่อนาคตอันสันติของอนุชนรุ่นต่อไป

ไม่แต่เท่านั้น ภารกิจอันน่าประทับใจของเอกชนชาวอังกฤษและอเมริกันในรอบเดือนนี้เป็นผลของความอุตสาหะพยายามของปัจเจกชนโดยอิสระ แทนการเอาชนะกันระหว่างภาครัฐตามแนวทางของฝ่ายอำนาจนิยมและอดีตลัทธิคอมมิวนิสต์ซึ่งยังติดนิสัยเดิมๆ อยู่ หากมองในแง่นี้ บางทีฝ่ายต่างๆ จะใช้ทรัพยากรไปในทางที่เป็นการสร้างสรรค์ต่อมวลมนุษยชาติทั้งหลาย ดังที่ข้าพเจ้าได้กล่าวไว้ในประมวลฯ เช่นฉบับนี้ซึ่งเน้นความพึงปรารถนาของความร่วมมือระหว่างประเทศ

ภัยพิบัติทางธรรมชาติยังคงคุกคามมนุษย์ในภูมิภาคต่างๆ สืบต่อมา อากาศซึ่งร้อนจัดและความแห้งแล้งได้คุกคามชีวิตและทรัพย์สินไปทั่วภาคตะวันตกของทั้งสหรัฐกับแคนาดา เริ่มมาแต่ต้นเดือนกรกฎาคม ศกนี้ พื้นที่ป่าและบริเวณอันเป็นที่อยู่อาศัยของชาวมลรัฐและมณฑลนับล้านเอเคอร์ถูกเผาผลาญไปแล้ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพลิงซึ่งไหมเป็นเปลวพลุ่งขึ้นไปในอากาศเหนือมลรัฐออเรกอนหนักกว่าครั้งอื่นใด (Bootleg fire) ในมลรัฐแคลิฟอร์เนีย นักผจญเพลิงยอมรับว่าไฟป่ากว่า 83 จุดในปีนี้นักเกินความสามารถที่จะควบคุมได้ นับว่ารุนแรงกว่าเมื่อครั้งก่อนๆ ความเปลี่ยนแปลงของภูมิภาคอากาศก่อนกลางเดือนกรกฎาคม ทำให้น้ำท่วมใหญ่เป็นประวัติการณ์ในยุโรปตะวันตกบางประเทศ เช่นเบลเยียม เนเธอร์แลนด์ ลักเซมเบิร์กและเยอรมนี เป็นเหตุให้บ้านเรือนและสิ่งปลูกสร้างพังเสียหายตามกระแสน้ำอันเชี่ยวกรากและมีผู้เสียชีวิตแล้วกว่า 150+ คนตามรายงานในวันที่ 14-17 กรกฎาคม อีกจำนวนมากมายสูญหายอยู่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเยอรมนีและเบลเยียม ขณะที่แองเกลา แมร์เคิล นายกรัฐมนตรีสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ซึ่งจะไม่รับตำแหน่งหัวหน้าพรรค CDU อีกต่อไป ได้เดินทางในกลางเดือนกรกฎาคมไปยังกรุงวอชิงตัน ดี.ซี. เพื่ออำลาพันธมิตรใกล้ชิดที่ต้องห่างเหินไประหว่างรัฐบาลอดีตประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์ แมร์เคิลได้เคยทำหน้าที่ “รักษาการ” ผู้นำสัมพันธมิตรตะวันตกในช่วงช่องว่างจากผู้นำ ตลอด 4 ปีที่ผ่านมา โดยได้เคยทำงานร่วมกับประธานาธิบดีสหรัฐมาแล้ว 4 คน นายกรัฐมนตรีแองเกลา แมร์เคิลกล่าวที่กรุงวอชิงตันว่า อุทกภัยที่ไหลผ่านบ้านเมืองในยุโรปตะวันตกรวมทั้งเยอรมนี ถือได้ว่าเป็นวินาศภัยอันน่าวิตก โดยสำนักข่าวหลายแห่งใช้คำที่เธอกล่าวว่า “Extreme” เห็นแล้ว “ดูเหลือเชื่อ (Surreal)” ส่วนประธานาธิบดี Frank-Walter Steinmeier ถือว่า “เป็นวินาศภัยทางธรรมชาติเลวร้ายที่สุดในศตวรรษ” ตามตัวเลขในวันที่ 19 กรกฎาคม มีผู้เสียชีวิตในเยอรมนีและเบลเยียมไปแล้วกว่า 200 คน ในไซบีเรียของรัสเซีย ไฟป่าได้เผาผลาญป่าไปแล้วหลายล้านเอเคอร์บนพื้นดินที่ปกติแข็งเพราะความหนาวจัด จนขณะที่รายงานนี้ เพลิงในรัสเซียยังไหมแรงอยู่โดยลามเข้าไปในภูมิภาค Yakutia ด้วย และขณะที่จัดทำรายงานเรื่องนี้อยู่ BBC ก็ได้ประกาศให้รับฟังสัญญาณเตือนภัยจากคลื่นความร้อนที่มหานครลอนดอน ซึ่งจะรุนแรงไม่น้อยกว่าคลื่นความร้อนทางตะวันตกเฉียงใต้ของเกาะอังกฤษก่อนหน้านี้ ความวิปริตทางอากาศดูจะแผ่ไปทั่วโลก โดยในสาธารณรัฐตุรกี ก็กำลังเผชิญกับคลื่นความร้อนที่น่า

อากาศร้อนที่สุดเป็นประวัติการณ์ และอากาศแปรปรวนที่ทำให้เกิดฝนหนักและน้ำท่วมใน บริเวณทางทะเลดำ

ตามรายงานต่อมาในวันที่ 27 และ 28 กรกฎาคม ศกนี้ เกิดไฟไหม้ป่าครั้งเลวร้าย ที่สุดบนเกาะ Sardinia ทางตอนกลางของอิตาลี และน้ำท่วมฉับพลันทางภาคเหนือของประเทศ ส่วนน้ำท่วมหนักในมหานครลอนดอนของสหราชอาณาจักร นั้น ดูจะเป็นการ แสดงว่า ทั้งเมืองหลวงของอังกฤษและเมืองใหญ่อีกหลายแห่งในยุโรปยังมิได้เตรียมการใน การรับมือกับความเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศอย่างเพียงพอ แม้จะตั้งอยู่บนฝั่งแม่น้ำ ทั้งนี้ แต่ที่อาจจะมิใช่เป็นภัยจากธรรมชาติ ได้แก่การระเบิดครั้งใหญ่ในวันที่โรงงานเคมี ในเมือง Leverkusen ของเยอรมนี มีผู้เสียชีวิตและได้รับบาดเจ็บจำนวนหนึ่ง เศรษฐกิจที่ดีที่ มิได้เกิดการแพร่กระจายของสารเคมีไปในเขตใกล้เคียง

ในอีกภาคหนึ่ง ฝนตกหนักที่อุตรประเทศในอินเดียทำให้ดินถล่มหลายแห่ง รวมทั้งที่เมืองมุมไบด้วย นับว่าหนักมากสำหรับฤดูมรสุมปีนี้ ตามรายงานในปลายเดือน กรกฎาคม พายุฝนฟ้าคะนองได้ถล่มพื้นที่ในรัฐมหาราษฏระและอีกสองรัฐทางตะวันตก ของอินเดีย เกิดน้ำท่วมและดินถล่มในพื้นที่กว้างขวาง มีผู้เสียชีวิตและทรัพย์สินเสียหายไม่ น้อย ส่วนทางเอเชียตะวันออกเฉียงใต้พายุไต้ฝุ่นกำลังมีวิถีทางไปยังฮ่องกง ไต้หวัน โอกินาวา ฟิลิปปินส์ จากจุดเริ่มต้นในมหาสมุทรแปซิฟิก และในวันที่ 22 กรกฎาคม ศกนี้ ได้พายุอีก ลูกหนึ่งจากมหาสมุทรแปซิฟิกกำลังเคลื่อนตัวไปแถบไต้หวัน และอีกลูกหนึ่งกำลังทำความเสียหายในมณฑลกว๋างตุ้ง และฝนหนักได้ถล่มไหหลำ กวางสีและ Henan หรือเหอหนาน ในภาคกลางของจีนแผ่นดินใหญ่ด้วยฝนหนักมากถึงขั้นที่จีนเรียกว่าเป็น “ฝนพันปี” โดยมี รายงานว่า ระดับน้ำในแม่น้ำเหลืองใกล้จะล้นฝั่ง รถยนต์และรถโดยสารถูกน้ำท่วมในหลาย พื้นที่จนคว่ำและกลิ้งกลาดเคลื่อนตามท้องถนน เชื้อเพลิงใกล้จะ罄 บ้านเรือนพังทลาย มี ผู้เสียชีวิตไม่น้อยกว่า 51 ศพ ส่วนรถไถดินและสถานีรถถูกน้ำท่วม ทำให้มีผู้เสียชีวิต จำนวนหนึ่ง ในขณะที่พายุไต้ฝุ่นสีเหลืองจากทะเลทรายโกบีได้พัดเข้ามาในหลายพื้นที่ ทำให้ คุณภาพอากาศเลวมาก ส่วนมวลน้ำจากจีนกำลังไหลไปสู่แม่น้ำโขงทางแขวงไซยะบูลีของ ลาว ทำให้ทางการไทยได้สั่งเตือนภัยน้ำใน 8 จังหวัดของประเทศไทยเริ่มแต่วันที่ 27 กรกฎาคม ในขณะที่เดียวกัน พายุโซนร้อนจากอ่าวตังเกี๋ยกำลังพัดผ่านมาทางเขื่อนที่มิตซุน

เรียกว่า “ไชยะบุรี” อีกทางหนึ่ง สำหรับภัยจากโรคระบาดโควิด-19ที่กำลังแพร่กระจายในเมียนมา นั้น นาย Thomas Andrews ผู้เสนอรายงานพิเศษด้านสิทธิมนุษยชนประจำเมียนมาได้ขอร้องให้คณะรัฐประหารยุติการโจมตีชาวพม่าในที่ต่างๆ เพื่อเปิดโอกาสให้เขาสามารถแสวงหาทางเยียวยาจากการล้มป่วยด้วยโรคระบาดซึ่งมีจำนวนมาก

อากาศวิปริตที่เกิดขึ้นทั่วไปในโลก ทำให้ผู้เชี่ยวชาญเปลี่ยนจากการเรียกว่า Climate Change เป็น Climate Crisis โดยขณะนี้มีการประชุมของกลุ่ม G-20 อยู่ที่เมืองเนเปิ้ล ในภาคใต้ของอิตาลี ผู้ร่วมประชุมหลายคนเห็นว่า เป้าหมายของอุณหภูมิความร้อน อาจต้องมีการปรับเปลี่ยนใหม่ เพราะตามที่ชาติต่างๆ ตกลงกันที่กรุงปารีส นั้น ประเทศส่วนใหญ่ มิได้ปฏิบัติตาม โดยยังมีอีกมากที่มีได้ให้กำหนดการลดแก๊สเรือนกระจกที่จะส่งผลดีให้กับปัญหาโลกร้อนอย่างแท้จริงในเวลาอันสั้นกว่าที่บัดนี้เห็นแล้วว่าไม่มีความจริงจั่งเพียงพอ และประเทศร่ำรวยก็มีได้แสดงความพร้อมใจจริงที่จะบริจาคทุนทรัพย์ให้แก่ประเทศยากจนในการปรับโครงสร้างด้านการอุตสาหกรรมตามที่ตกลงไว้ในความตกลงปารีสเมื่อปี 2015 ผู้เชี่ยวชาญหลายคนเห็นว่า วิกฤตการณ์ของอากาศโลกเข้าสู่จุดอันตรายแล้ว หมดเวลาที่จะโทษว่าเป็นเนื่องจากการกระทำของมนุษย์ หากแต่ธรรมชาติก็เข้าสู่สภาวะอันจะแปรปรวนได้เอง อันแสดงว่า Exponential Growth ของมลภาวะที่กระจายไปในพื้นบรรยากาศอาจจะเริ่มส่งผลร้ายต่ออากาศของโลกแล้ว เวลาที่จะแก้ไขเริ่มมีน้อยลง จะมัวกันเกียงว่าใครควรทำก่อนไม่ได้อีกต่อไป

ประเทศหลักๆ ที่อาจมีส่วนสำคัญในการบรรเทาปัญหาความแปรเปลี่ยนของสภาพภูมิอากาศได้แสดงความมีส่วนรับผิดชอบในทางแตกต่างกันดังจะเห็นได้จากกรณีตัวอย่างดังต่อไปนี้

1. สหรัฐอเมริกาภายใต้ประธานาธิบดี โจ ไบเดน ถือว่าปัญหาความเปลี่ยนแปลงทางภูมิอากาศเป็นวาระแห่งชาติอันมีความสำคัญระดับลำดับแรกๆ ของนโยบายทั้งภายในและระหว่างประเทศ ด้วยการต่อยอดสิ่งที่อดีตประธานาธิบดีบารัค โอบามา ได้ริเริ่มไว้ โดยเพิ่มความรับผิดชอบของการแก้ปัญหาอันไม่สามารถจะรื้อต่อไปได้แล้ว และได้พยายามจะชักนำจีนซึ่งเป็นผู้ก่อปัญหา

มากที่สุดให้ร่วมกันแก้ไข เมื่อครั้งที่ประธานาธิบดีโอบามาเปลี่ยนท่าทีมาเร่งรัดการแก้ปัญหา สอดรับกับพระประสงค์ขององค์พระสันตะปาปาฟรานซิสที่ทรงมี Encyclical มีสาระสำคัญตามโน้ตที่จดไว้ดัง⁵ ข้างล่างนี้ นายโดนัลด์ ทรัมป์ ผู้สืบทำแหน่งจากโอบามาได้ประกาศถอนตัวจากความตกลงปารีส อันอาจมีผลในส่วนที่เกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติของจีน ดังตัวอย่างในข้อ 3 ข้างล่างนี้ อย่างไรก็ตาม กิติ เมื่อไบเดินเข้ามารับตำแหน่ง สิ่งแรกๆ ที่เขากระทำได้แก่การแต่งตั้งให้นายจอห์น แครร์รี อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสมัยโอบามา ซึ่งเป็นผู้มีส่วนในการทำความตกลงปารีสเมื่อปี 2015 และ ถ้าเข้าใจไม่ผิด เป็นผู้ลงนามในความตกลงปารีสด้วย เป็นที่ปรึกษาพิเศษของประธานาธิบดีด้านอากาศ ซึ่งเขาได้เริ่มงานในการหารือกับประเทศในยุโรป และเดินทางไปพบกับผู้รับผิดชอบด้านนี้กับจีนจนบรรลุความเข้าใจอันมีนัยยะสำคัญ โดยจะร่วมมือกันอีกในการประชุมระดับรัฐมนตรีที่เมืองกลาสโกว์ในเดือนพฤศจิกายน ศกนี้ แต่นายแครร์รีก็มีได้อยู่เฉยๆ แต่ได้ร่วมกับประธานาธิบดีไบเดินในการขับเคลื่อนมาตรการต่างๆ อันริบดาวน์ ทั้งภายในประเทศ เพื่อปรับโครงสร้างการอุตสาหกรรมและเร่งรัดการยกเลิกการใช้ถ่านหิน โดยเปลี่ยนเป็นการใช้ Renewables แทน และยังไปร่วมกับต่างประเทศในด้านนี้ด้วย เช่นการเพิ่มพื้นที่สีเขียวในประเทศทะเลทรายเช่นสหรัฐ ออสเตรเลีย ออสเตรเลีย ด้วยการพัฒนาป่าชายเลนและอื่นๆ แนวทางของสหรัฐดูตรงไปตรงมา เพราะแม้แต่การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานซึ่งจะต้องใช้งบประมาณหลายล้านล้านดอลลาร์ก็เน้นหนักในทาง climate-friendly ส่วนรถยนต์ของรัฐบาลทั้งหมด ก็ให้เปลี่ยนเป็นรถไฟฟ้า

⁵ องค์สันตะปาปาฟรานซิสได้ประกาศ Encyclical ยาว 180 หน้าเรื่องความเปลี่ยนแปลงของสภาวะอากาศ (Climate Change) ในวันนี้ (18 มิถุนายน 2558) ยืนยันว่า ความวิปริตของอากาศที่กำลังเกิดขึ้นในทุกวันนี้เป็นผลของพฤติกรรมมนุษย์ ทั้งนี้มีใช้เป็นแนวคิดทางวิทยาศาสตร์ หากแต่เป็นปรากฏการณ์จริงที่นับวันจะยิ่งรุนแรงขึ้นอีก และทำความยากลำบากให้แก่คนยากจนในประเทศกำลังพัฒนาและด้อยพัฒนา บรรดาคนร่ำรวยและผู้มีอำนาจได้ทำให้โลกเต็มไปด้วยความสกปรกโสมม การพัฒนาอุตสาหกรรมและทางอื่นสร้างความเหลื่อมล้ำอันน่าสลดใจในสังคมโลกและนำความเสื่อมโทรมมาสู่ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ท่านรับสั่งในพระราชสาส์นด้วยว่า มลพิษที่มีอยู่ทั่วๆ จะทำลายโลกต่อไป ท่านขอประณามการใช้ Fossil และปล่อยสารพิษ ทำให้มีความจำเป็นที่ทุกคนจะต้องลดอัตรา Emission ท่านย้ำว่า มนุษย์ทุกคนมีส่วนในการทำให้สภาวะอากาศในโลกเลวลง สาเหตุใหญ่ส่วนหนึ่งมาจากแนวทางการใช้ชีวิต (Lifestyles)

คือไม่ใช้น้ำมันเชื้อเพลิง ส่วนนาง Kate Brown ผู้ว่าการมลรัฐออเรกอน ซึ่งถูกไฟป่าลุกลามอย่างหนักในเดือนกรกฎาคม ศกนี้ ทำความเสียหายต่อพื้นที่ป่าไปแล้วกว่า 408,000 เอเคอร์ ให้คำตอบในรายการ Global Public Square ทาง CNN เมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม เกี่ยวกับอัคคีภัยครั้งใหญ่ในมลรัฐทางตะวันตกของสหรัฐ ตอนหนึ่งว่า “Climate change is here and is real.”

2. สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี โดยนายกรัฐมนตรีอังเกลา แมร์เคิล มิได้กล่าวถึงเรื่องนี้โดยตรง แต่แสดงว่า เธอเองเป็นผู้รับผิดชอบในกรณีภัยพิบัติทางธรรมชาติที่เพิ่งเกิดขึ้น ทั้ง ๆ ที่เธอจะไม่รับตำแหน่งหัวหน้าพรรค CDU ในการเลือกตั้งครั้งต่อไป จึงไม่จำเป็นต้องพูดเพื่อหาเสียง โดยปรากฏข่าวด้วยว่า รัฐบาลเยอรมันได้อนุมัติงบประมาณจำนวนกว่า 850 ล้านยูโร เพื่อช่วยเหลือยิวาและบรรเทาทุกข์ผู้ประสบภัย แต่ก่อนหน้านั้น แมร์เคิลได้ตัดสินใจที่จะเลิกการใช้ถ่านหินในการผลิตพลังงาน กับจะส่งเสริมการผลิตยานยนต์ที่ใช้ไฟฟ้าในการขับเคลื่อนกับปรับเปลี่ยนการอุตสาหกรรมเพื่อช่วยแก้ปัญหาโลกร้อน ส่วนสหภาพยุโรป นั้น ข้าพเจ้าได้เห็นรายงานการให้สัมภาษณ์ของ Ursula von der Leyen อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมของเยอรมนี ซึ่งมีบทบาทสำคัญในพันธมิตรต่อต้านไอซิส และเป็นรองหัวหน้าพรรค CDU ของอังเกลา แมร์เคิล ที่บัดนี้มีตำแหน่งเป็นประธานคณะกรรมการแห่งสหภาพยุโรป ซึ่งกล่าวว่า สหภาพยุโรปส่งเสริมการต่อต้านภาวะโลกร้อนอย่างเต็มที่ แต่เกรงว่า แนวทาง Green New Deals ที่ได้รับความเห็นชอบแล้ว จะตกเป็นเหยื่อของสงครามตัวแทน (Proxy) ของความขัดแย้งระหว่างสมาชิกประเทศในสหภาพยุโรป

3. สาธารณรัฐประชาชนจีน ซึ่งเป็นฝ่ายปล่อยแก๊สเรือนกระจกมากเป็นอันดับหนึ่งของโลก อาจจำเป็นต้องลดการใช้ถ่านหินลง ซึ่งทราบว่า ได้มีการเริ่มการปิดเหมืองไปบ้างแล้ว และเมื่อประธานาธิบดีไบเดนจัดให้มีการแถลงกำหนดเวลาที่จะต้องให้เป็น Carbon Neutral ประธานาธิบดี สี จิ้นผิง ยังคงใช้ปี 2060 เช่นเดียวกับที่แถลงต่อสมัชชาสหประชาชาติในปีก่อน ซึ่งก็ช้ากว่ากำหนดของความตกลงปารีส และยังย้ำด้วยว่า จีนไม่เห็นด้วยที่จะให้ประเทศใดมาเป็นผู้นำในการรับมือกับความเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศ ซึ่งประเด็น “ความเป็น

ผู้นำ” นี้มิได้เป็นปัญหาเมื่อประธานาธิบดีโอบามาได้เชิญให้จีนร่วมกัน
บรรเทาความเดือดร้อนที่จะเกิดขึ้นอย่างค่อนข้างแน่ เพื่อเป็นข้อมูล
ประกอบการพิจารณาของผู้ที่อ่านรายงานฉบับนี้ ขอนำความเคลื่อนไหวในเหตุ
ภัยพิบัติธรรมชาติเมื่อไม่กี่วันมานี้มาถ่ายทอดต่อ – เมื่อเกิดฝนถล่มหนักในภาค
กลางของประเทศจีนในระยะกลางเดือนกรกฎาคม ศกนี้ ที่มณฑลเหอหนานซึ่ง
มิใช่บริเวณชายฝั่งทะเล โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่เมือง Zhengzhou ซึ่งบางคนออก
เสียงว่าเมืองเจิ้งโจว นายสถานีอากาศที่เมืองรายงานว่ ปริมาณน้ำฝนมากถึง
โดยวัดได้ที่ 8 นิ้วหรือ 20 เซนติเมตรใน 1 ชั่วโมงเกือบเท่าฝนครั้งเดียวในหนึ่ง
พันปีหรือ “Once in a thousand years” กรมทรัพยากรทางน้ำของจีนเห็นว่า
น่าจะเป็นห้าพันปีมากกว่า ฝนยังคงกระหน่ำลงมาอีก ปริมาณน้ำฝนวัดได้
เพิ่มขึ้นเป็น 24 นิ้วหรือ 61 เซนติเมตรใน 3 วันต่อมา หนังสือพิมพ์เชิง Tabloid
Global Times ของทางการจีนรายงานว่ Ren Guoyu หัวหน้าผู้เชี่ยวชาญที่ศูนย์
ภูมิอากาศแห่งชาติ ปฏิเสธว่เหตุที่อุบัติขึ้นไม่เกี่ยวกับความเปลี่ยนแปลงของ
ภูมิอากาศ พร้อมกับคำชี้แจงว่ น้ำที่ท่วมเป็นเพราะ Abnormal planetary scale
atmospheric circulation เกี่ยวกับเรื่องนี้ Liu Junyan ผู้เชี่ยวชาญด้านภูมิอากาศ
ของ Greenpeace East Asia ตั้งข้อสังเกตว่ “ถ้ามิใช่ผลกระทบของความ
เปลี่ยนแปลงทางภูมิอากาศแล้ว “it is very difficult to imagine such extreme
rainfall would occur in an inland city like Zhengzhou” แต่เธอก็เข้าใจดีว่
ทางการจีนมักไม่ค่อยจะยอมรับความเชื่อมโยงของความเปลี่ยนแปลงทาง
ภูมิอากาศ “เพราะหากจะวิเคราะห์เช่นนั้นจะต้องมีการค้นคว้าวิจัยและหา Data
มาประกอบมากขึ้น เพื่อความสบายใจ จึงพยายามหลีกเลี่ยงที่จะกล่าวถึง
โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพราะปรากฏการณ์เหล่านี้มักจะมิได้รับการนำเสนอโดยสื่อ
ทางการอยู่ดี” แม้ผู้เชี่ยวชาญอีกหลายคนจะมั่นใจในความเชื่อมโยงซึ่งชัดเจน
เหลือเกิน และจำเป็นอย่างน้อยเพื่อการเตือนภัย อันมีน้อยมากและหน่วยกู้ภัย
ยังมีไม่เพียงพอ ยิ่งไม่มีเลยในชนบท! ในระหว่างที่เกิดอุทกภัยและภัยธรรมชาติ
ครั้งยิ่งใหญ่นี้ ประธานาธิบดี สี จิ้นผิงได้เดินทางไปเยือนนครลาซาในเขต

ปกครองตนเองธิเบตและมีได้กล่าวถึงเหตุเภทภัยในประเทศต่อสาธารณชนจนบัดนี้ ทำที่อันแท้จริงของจีนจึงไม่สู้จะกระจ่างนัก

ขณะที่ทำรายงานอยู่นี้เป็นวันที่ 22 กรกฎาคม อีก 1 วันก็จะถึงพิธีเปิดการแข่งขันมหกรรมกีฬาโอลิมปิก หรือ Tokyo Games ซึ่งสมเด็จพระจักรพรรดินารูฮิโตะแห่งญี่ปุ่น พร้อมด้วยผู้อำนวยการองค์การอนามัยโลก ประธานาธิบดีมาครงแห่งฝรั่งเศส นางจิว ไบเด็น สตรีหมายเลขหนึ่งของสหรัฐและแขกพิเศษอีกจำนวนหนึ่งจะร่วมอยู่ในผู้ที่อยู่ในพิธี รวมทั้งหมดไม่เกิน 950 คน แม้อัฒจันทร์จะจุคนได้ถึง 68,000 คน ส่วนนักกีฬาที่จะเดินพาเหรดพร้อมคนเชิญธงชาติก็จะให้ได้ประเทศละไม่กี่คน ตามข้อจำกัดภายใต้สภาวะฉุกเฉินอันเนื่องมาจากโรคระบาดโควิด-19 จนถึงเวลานี้ยังไม่มีพยากรณ์อากาศว่าพายุไซร่อนหรือความวិปริตทางภูมิอากาศจะเป็นอุปสรรคหรือไม่ ตามรายงานล่าสุด Naomi Osaka จะเป็นผู้จุดคบเพลิงเปิดการแข่งขัน ซึ่งจะมีไปจนถึงวันที่ 8 สิงหาคม ส่วนพาราลิมปิก นั้น จะเริ่มขึ้นหลังจากนั้น โดยที่เป็นฤดูได้ฝุ่น ไม่สามารถคาดได้แน่นอนว่า พายุไซร่อนจะพัดผ่านเข้ามายังสนามแข่งขันหรือไม่ ตามพยากรณ์อากาศล่าสุดในวันอาทิตย์ที่ 25 กรกฎาคม พายุไซร่อนจากมหาสมุทรแปซิฟิกตะวันตกมีโอกาส ในชื่อว่า Nepartak จะพัดมาในทิศทางของสนามแข่งขันในสัปดาห์นี้ และนักกีฬาหลายคนได้เริ่มบ่นถึงอากาศที่เริ่มร้อนจัดและระดับความชื้นกันแล้ว

อันที่จริง ในระยะหลังสงครามโลก ครั้งที่ 2 มหกรรมกีฬาโอลิมปิกครั้งแรกที่จัดในเอเชียได้แก่ที่กรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น เมื่อเดือนตุลาคม ปี 1964 ซึ่งอากาศดีมากเพราะเป็นต้นฤดูใบไม้ร่วง อนุสรณ์จากมหกรรมกีฬาโลกครั้งนั้นมีสิ่งหนึ่งที่ยังอยู่จนบัดนี้โดยขยายเส้นทางไปทั่วมหานครได้แก่ทางหลวงยกระดับ Shuto Boulevard ซึ่งประจบกับในวันนี้หลานชายคนหนึ่งได้นำพระราชสาส์นส่วนพระองค์ ลงวันที่ 10 กรกฎาคม 2456 ของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวฯ มามอบให้ข้าพเจ้า ซึ่งในนั้น ทรงโปรดเกล้าฯ ให้สะกดสกุล “ชูโต” ในภาษาโรมันว่า “X’ UTO” อันมีการออกเสียง X ตรงกับอักษรไทยว่า “ช” สำหรับผู้สืบสายสกุลมาจากเจ้าคุณชายชูโตและข้าพเจ้าเองได้เคยปรารภกับฝ่ายญี่ปุ่นว่า นามสกุลของข้าพเจ้า นั้น ออกเสียงเช่นเดียวกับที่ญี่ปุ่นใช้เป็นชื่อทางด่วนยกระดับ

กลางเมืองที่สร้างขึ้นในระยษณั้ในโอกาสที่เป็นเจ้าภาพกีฬาโอลิมปิก ซึ่งเพื่อนชาวญี่ปุ่นอธิบายว่า คำเช้ันนั้นแปลว่า “เมืองหลวง” และอีกหลายปีต่อมา เมื่อข้าพเจ้าไปยังกรุงโตเกียวอีกพอดีกับวันพิธีเปิดส่วนต่อขยายของทางด่วนเส้นเดียวกัน คือทางสาย”ชูโต” จึงเป็นเหตุบังเอิญอันน่าจดจำ ศาสตราจารย์ ดร. สมศักดิ์ ชูโต ลูกพี่ลูกน้องของข้าพเจ้าเคยเล่าว่า อาจารย์ที่มหาวิทยาลัยลอนดอนเคยเ้าเขาว่า “X (uto) is an unknown quantity” อันอาจจะหมายความว่า เป็นสิ่งที่ต้องพิสูจน์กันต่อไป

อย่างไรก็ดี Tokyo Games 2021 (ญี่ปุ่นถือว่าเป็น 2020) ประสบปัญหาขาดลอด ทำให้ต้องเลื่อนจากปีที่แล้วเป็นเดือนกรกฎาคม ปีนี้ เพราะเหตุจากการระบาดของโคโรนาไวรัส-2019 โดยประชาชนชาวญี่ปุ่นกว่าครึ่งที่มีการสำรวจประชามติ รวมทั้งคณะแพทย์ด้วย เห็นว่า ควรยกเลิก แต่รัฐบาลญี่ปุ่นก็ยืนยันที่จะจัดให้ได้ แม้ว่านักกีฬาจากประเทศต่างๆ จะอยู่ในข่ายที่ต้องห้ามไปร่วมการแข่งขันก็ตาม ซึ่งก็มีหลายคนที่ต้องยกเลิกการไปร่วมการแข่งขันด้วยการตัดสินใจของตนเองเพราะเกรงติดเชื้อ เนื่องจากในญี่ปุ่นเองยังมีเชื้อระบาดอยู่ไม่น้อย ตามรายงานในวันที่ 23 ก่อนถึงพิธีเปิด นักกีฬา 12 คนต้องออกจากหมู่บ้านนักกีฬาเพราะถูกค้นพบว่า มีความเกี่ยวข้องกับผู้ติดเชื้อ อีก 110 คนตั้งแต่ต้น ถูกกันมิให้ไปที่สนามแข่งขันด้วยข้ออ้างของฝ่ายจัดการว่ามีเครื่องชี้บอกว่าอาจมีส่วนเกี่ยวข้องกับการแข่งขันในทางที่อาจเพิ่มความเสี่ยงแก่ผู้อื่น และในนาที่สุดท้าย นายโคบายาชิ ผู้จัดเพลงและรายการในพิธีเปิดต้องถูกปลดเนื่องจากเมื่อสมัยที่เขาแสดงมุขตลกในปี 1998 เขาได้ใช้คำพูดไม่เหมาะสมเกี่ยวกับการสังหารล้างเผ่าพันธุ์ชาวยิว แม้ว่าเขาจะได้สารภาพว่าทำไม่ถูกและได้ขอขมาไปแล้ว

อย่างไรก็ดี เมื่อวันที่ 21 กรกฎาคม คณะกรรมการโอลิมปิก ในการประชุมที่กรุงโตเกียว ได้ตัดสินใจให้มหกรรมกีฬาฤดูร้อนในปี 2032 มีขึ้นที่เมืองบรีสเบนในรัฐควีนส์แลนด์ของออสเตรเลีย ก่อนหน้านั้นได้ตัดสินใจมาแล้วให้จัดขึ้นที่กรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศสในปี 2024 และที่นครลอส แองเจลีส์ มลรัฐแคลิฟอร์เนียในประเทศสหรัฐอเมริกาในปี 2028

เมื่อวันที่ 7 กรกฎาคม ปี 2021 (2564) เวลากลางดึก ที่ Port au Prince สาธารณรัฐเฮติ ในแคริบเบียน คนร้ายจำนวนหนึ่ง พร้อมอาวุธสงคราม ได้บุกเข้าไปยังทำเนียบประธานาธิบดี Jovenal Moise และระดมยิงประธานาธิบดีถึง 12 นัด เฉพาะที่หน้าผากหลายนัด ถึงแก่ความตาย ส่วน Martine Moise สตรีหมายเลขหนึ่ง ได้รับบาดเจ็บไม่น้อย ต้องนำตัวเธอไปรับการรักษาพยาบาล ณ โรงพยาบาลในมลรัฐฟลอริดา สหรัฐอเมริกา ซึ่งรักษาชีวิตเธอไว้ได้

เจ้าหน้าที่ตำรวจและหน่วยปฏิบัติการพิเศษได้ตามจับผู้ก่อเหตุร้ายได้จำนวนกว่า 20 คน ส่วนใหญ่เป็นทหารรับจ้างจากโคลอมเบีย โดยมีชาวสัญชาติอเมริกัน 3 คนๆ หนึ่งเป็นชาวเฮติแต่สัญชาติอเมริกันในชื่อว่า Christian Emmanuel Sanon ซึ่งกระแสวิพากษ์วิจารณ์ว่าเป็น Mastermind ของเหตุร้ายครั้งนี้ โดยเข้าใจว่าเป็นผู้วางแผน ว่าจ้างมือสังหาร ด้วยเจตนาจะเป็นประธานาธิบดีในที่สุด แต่เขาปฏิเสธว่า ไม่มีส่วนในการฆาตกรรมอดีตผู้นำ นอกจากนี้ ยังมีผู้ต้องสงสัยอีกจำนวนหนึ่งที่กำลังตามล่าอยู่ มีการกล่าวหาว่า อดีตเจ้าหน้าที่ปราบปรามยาเสพติดหรือ Drug Enforcement Agency-DEA ของสหรัฐมีส่วนด้วย แต่ทางการสหรัฐปฏิเสธความเกี่ยวข้อง โดยชี้แจงว่าอาจจะเป็นอดีต informant มากกว่า

ได้วันตกเป็นข่าวเล็กน้อย เพราะเฮติเป็นเพียงไม่กี่ประเทศที่ยังรับรองได้วันอยู่ และคนร้ายอย่างน้อย 2 คน ได้หลบหนีเข้าไปซ่อนตัวอยู่ในสถานเอกอัครราชทูตจีน (คณะชาติ) แต่ในระหว่างที่เกิดเหตุ มียามเฝ้าสถานเอกอัครราชทูตอยู่เพียง 2 คน และในที่สุด ก็สามารถจับกุมตัวผู้ที่หนีเข้าไปซ่อนได้

ประธานาธิบดี Ivan Duque Marguez แห่งโคลอมเบียมีความเห็นว่า บรรดาชาวโคลอมเบียที่ปรากฏข่าวว่าเป็นมือรับจ้างไปในการสังหารประธานาธิบดีเฮติ นั้น มีส่วนในปฏิบัติการร้าย แต่มิได้ให้รายละเอียดเพิ่มเติม คณะเจ้าหน้าที่ซึ่งสหรัฐส่งไปช่วยในการสอบสวนร่วมกับตำรวจเฮติยังสอบปากคำผู้ต้องสงสัยไม่แล้วเสร็จ แต่โดยที่ขณะนี้ นาง Martine Moise สตรีหมายเลขหนึ่งซึ่งไปรักษาตัวที่มลรัฐฟลอริดา ได้เดินทางกลับไปยัง Port

au Prince ในเฮติแล้วเพื่อร่วมในพิธีศพของสามี เธอคงจะให้การอันเป็นประโยชน์ต่อรูปคดีได้ เพราะเป็นผู้อยู่ในเหตุการณ์โดยตลอดและได้รับบาดเจ็บค่อนข้างสาหัส จึงถูกนำตัวไปรับการรักษาพยาบาลในสหรัฐอเมริกา ซึ่งก็ช่วยชีวิตเธอไว้ได้

จุดอ่อนของปฏิบัติการครั้งนี้อาจจะเพราะคาดหมายว่าจะเป็นฝ่ายชนะ โดยเป็นที่ทราบกันว่า เหล่าร้ายมิได้มีอาหารเพียงพอ

สำหรับสหรัฐ นั้น ได้ให้ความช่วยเหลือในการส่งตำรวจ เอฟ บี ไอ และเจ้าหน้าที่ทางกฎหมายไปช่วยสอบสวน ซึ่งอันที่จริง เมื่อสมัยที่ข้าพเจ้าเป็นเอกอัครราชทูต ณ กรุงวอชิงตัน ปัญหามนุษยชนที่อดอยากและวิกฤตการณ์ทางการเมืองในเฮติเริ่มคุกรุ่นแล้ว ผู้ที่จะเป็นประธานาธิบดี คือ Jean-Bertrand Aristide ซึ่งเป็นนักการเมืองที่ controversial คนหนึ่งที่พักพิงอยู่ในสหรัฐและติดต่อขอความช่วยเหลือจากสหประชาชาติ แผนการช่วยเหลือเฮติในสมัยบิลล์ คลินตันเป็นประธานาธิบดี รวมถึงการสร้างชาติและกองกำลังรักษาความสงบ โดยได้แต่งตั้งอดีตผู้บัญชาการตำรวจของมหานครนิวยอร์ก ไปเป็นหัวหน้าในการฝึกอบรมตำรวจแห่งชาติเฮติ แต่ต่อมาอริสติดถูกโค่นอำนาจและไปลี้ภัยอยู่ในแอฟริกาใต้ในสมัยที่จาคอป ซูมาเป็นผู้นำ แต่มีข่าวว่า เขาอาจจะกลับมายังเฮติอีก ในขณะที่นาย Ariel นายกรัฐมนตรีเมื่อประธานาธิบดีมอริสถูกสังหารจะรักษาการไปจนมีการเลือกตั้ง ส่วนนาย Joseph จะไปเป็นรัฐมนตรีต่างประเทศ การเลือกตั้งจะมีขึ้นในไม่ช้านี้

สำหรับผู้ที่สนใจศึกษาให้ลึกถึงสาเหตุของความไม่สงบในเกาะเล็ก ๆ แห่งนี้ สามารถจะค้นคว้าต่อได้ เพื่อให้ทราบความเป็นมาในประวัติศาสตร์นับร้อยปีของเฮติ รวมทั้งระบบทาส กับผู้นำที่ส่วนใหญ่ขาดจริยธรรมในการปกครองเพียงพอ เทียบกับประเทศข้างกันอันได้แก่ดอมินีกาหรือ Dominican Republic ซึ่งมีพื้นที่ใหญ่กว่ามากและดูไม่สู้เป็นปัญหา แม้ภัยธรรมชาติก็ไม่ค่อยได้ไปเบียดเบียน จนชาวดอมินีกันในยามขาดความระวังในคำพูดมักอ้างว่า ประเทศเขาสงบดีเพราะพระเจ้าอู่มสม ต่างกับเฮติในเกาะเดียวกัน ซึ่งดูจะถูกสาบนักศึกษาไม่ควรมองในแง่เช่นนี้ แต่ควรศึกษารากเหง้าของปัญหาให้ได้ความจริง และถ้าสนใจ ก็มองหาทางแก้ไขอันจะมีผลยั่งยืนในระยะยาวต่อประชาชนชาวเฮติ ที่ถึงเวลามานานแล้ว ที่จะมีชีวิตที่ดีเสียที

วันที่ 12 กรกฎาคม 2021 เป็นวันครบรอบ 5 ปีของการที่คณะอนุญาโตตุลาการระหว่างประเทศ ณ กรุงเฮกได้ลงมติตามคำร้องเรียนของสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ว่า การอ้างสิทธิตามประวัติศาสตร์ของสาธารณรัฐประชาชนจีนเหนือทะเลจีนใต้ นั้น ไม่มีฐานรองรับทางกฎหมาย

รัฐบาลฟิลิปปินส์ ญี่ปุ่น สหรัฐ และประเทศต่างๆ ทั้งในเอเชียและที่อื่นต่างยอมรับคำตัดสินดังกล่าวเทียบเท่ากับเป็นกฎหมายระหว่างประเทศ ซึ่งตั้งแต่ไหนแต่ไรมาถือว่าเป็นทะเลหลวงและทะเลระหว่างประเทศ นอกจากเขตที่ UNCLOS กำหนดว่าเป็นทะเลอาณาเขตและเขตเศรษฐกิจจำเพาะที่จะมีเงื่อนไขจำกัดไว้ เว้นแต่จีนที่ไม่เห็นด้วยโดยคงอ้างสิทธิตามที่กระทำมาเมื่อไม่กี่ปีมานี้ รวมทั้งการแปรสภาพโขดหินและปะการังเป็นเกาะเทียมเพื่อใช้ประโยชน์ทางการทหาร แม้กระทั่งการอ้างอธิปไตยเหนือท้องทะเลเมื่อเรือต่างชาติใช้สิทธิตามกฎหมายในการเดินเรือโดยเสรี (Freedom of Navigation and Innocent Passage)

ปัญหาที่เกิดขึ้นเมื่อไม่กี่ปีที่ผ่านมา ได้แก่ความพยายามแผ่ขยายอำนาจ ดังปรากฏชัดในกรณีการอ้างสิทธิเหนือพื้นที่ทางบกหรือทางทะเล ซึ่งจะเห็นได้ในกรณีที่จีนประกาศความเป็นเจ้าของเหนือทะเลจีนใต้ อันกินไปถึงทะเลส่วนอื่นๆ เช่น หมู่เกาะเดี่ยวไกลหรือที่ญี่ปุ่นเรียกว่า “เซ็นกากุ” พฤติกรรมที่เกิดขึ้นในการพัฒนาโขดหินใต้น้ำจนกลายเป็นฐานกำลังทางทหารในที่สุด และในขณะเดียวกัน จีนได้เพิ่มพละานุภาพทางทหารไปตามท้องทะเลต่างๆ จะเรียกว่าท้องทะเลสีน้ำตาลหรือสีน้ำเงินก็แล้วแต่ เจตนาคือการขยายเขตอำนาจ เช่นเดียวกับนโยบาย One-Belt-One-Road Initiative ที่แทนจะสร้างสันติ กลับกลายเป็นสนามประลองกำลังที่นำมาซึ่งความไม่สงบในทุกวันนี้ แม้กระทั่งประเทศใกล้ชิดอันได้แก่ปากีสถาน ก็กำลังเกิดความขัดแย้งกันหลังจากที่วิศวกรจีนประสบอุบัติเหตุเสียชีวิต 9 คนและจีนได้ตัดความร่วมมือใกล้ชิดกันชั่วคราว ซึ่งรวมถึงโครงการ One-Belt-One-Road Initiative ในส่วนที่เกี่ยวกับปากีสถานด้วย

เดือนกรกฎาคม ศกนี้ มีการซ้อมรบทางทะเลในยามสันติบ่อยครั้งเป็นพิเศษ สำหรับจีน นั้น ได้ซ้อมรบติดต่อกันมาหลายเดือนแล้ว อันเป็นการคุกคามทั้งต่อไต้หวันและหมู่เกาะเซ็นกากู ไม่นับถึงการส่งเรือไต้ฟ้าไปแถบหมู่เกาะมาเรียน่าเหนือเพราะผู้ที่มีใช้ทหารย่อมไม่อาจทราบความเคลื่อนไหวทางไต้ฟ้า ราชนาวิกอังกฤษได้ส่งเรือบรรทุกเครื่องบินทันสมัยใหม่มา 2 ลำไปปฏิบัติการในภาคตะวันออกของคลองสุเอซ คือ HMS Queen Elizabeth II ซึ่งจะร่วมซ้อมรบกับอีก 4 ประเทศ เพื่อเป็นการป้องปรามปฏิบัติการของโจรสลัด ซึ่งจีนเคยรับจะดูแลเอง โดยควีน อี จะเยี่ยมเยียนชายฝั่งแถบอ่าวเอเด็น โดยได้เดินทางพร้อมเรือสนับสนุนไปเสริมกำลังทางทะเลจีนใต้กับกองเรืออินโด แปซิฟิก อันเป็นครั้งแรกหลังจากที่ประกาศถอนกำลังจากทางตะวันออกของคลองสุเอซเมื่อหลายปีมาแล้ว

กล่าวโดยสรุป ประเทศกลุ่ม QUAD อันได้แก่สหรัฐ ออสเตรเลีย อินเดียและญี่ปุ่น เมื่อไม่กี่วันมานี้ได้ร่วมกับอีก 8 ประเทศ ซ้อมรบในหลายรูปแบบ รวมทั้งการยกพลขึ้นบกด้วยโดยจะใช้เวลาทั้งเดือนกรกฎาคมนี้ ส่วนทางทะเลอาชีบบ Operation Seabreeze 202 ซึ่งสหรัฐ สหราชอาณาจักร และประเทศนาโต้อีกหลายสิบประเทศ พร้อมกำลังพล 5,000 คนได้เริ่มซ้อมรบประจำปีระหว่างวันที่ 28 มิถุนายน-12 กรกฎาคม เพื่อให้ความมั่นใจกับยูเครนที่ถูกรัสเซียขู่เข็ญอยู่เป็นนิจ โดยในปีนี้ ประธานาธิบดีเซเลน สกี้แห่งยูเครนได้ไปติดตามชมด้วย ส่วนรัสเซียก็ได้ทำการซ้อมรบไกลไปถึงมหาสมุทรแปซิฟิก ตลอดจนในทิศทางของหมู่เกาะฮาวาย แต่ยังไม่เห็นเหตุร้ายใด ๆ เพราะต่างฝ่ายต่างก็ทราบดีว่า “red line” อยู่ที่ใด

ที่น่าเป็นห่วงทั้งในทางความมั่นคงแห่งชาติและทางแพร่กระจายของเชื้อร้าย อาชญากรรมได้แก่การระดมโจมตีซึ่งกันและกันทางไซเบอร์” ซึ่งแพร่ขยายไปทั่วโลก โดยหลายประเทศตกเป็นเหยื่อมากยิ่งขึ้น

ไต้หวันเป็นประเทศแรกที่ประกาศว่า สงครามโลกครั้งที่ 3 เกิดขึ้นแล้ว ทางไซเบอร์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากจีนแผ่นดินใหญ่ ซึ่งผู้เชี่ยวชาญด้านนี้ในไต้หวันประเมินว่าใน

ช่วงเวลาเพียงเดือนกรกฎาคม ศกนี้ ได้หันถูกโจมตีด้วยไซเบอร์ไปแล้วระหว่าง 20 ถึง 40 ล้านครั้ง ก่อนหน้านี้ถูกโจมตีประมาณนับหลายสิบล้านครั้งต่อเดือน

ในช่วงนี้ที่มีการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกฤดูร้อนที่กรุงโตเกียว สำนักงาน เอฟบีไอ ของ สหรัฐฯ ได้ประกาศคำเตือนไปทั่วให้ระวังการโจมตี จากจีน รัสเซีย เกาหลีเหนือ และอื่น ๆ อีก สำหรับรัสเซีย นั้น ได้เคยใช้ไซเบอร์โจมตีเครือข่ายหลายแห่งเพื่อตอบโต้การที่ถูกบาง ฝ่ายโจมตีไปที่ไซซี ทางเกาหลีเหนือและประเทศที่จัดตั้งหน่วยโจมตีทางไซเบอร์ โดยแทนที่จะเรียกว่า Cyber warriors ได้เปลี่ยนเป็น Cyber Armies เพราะใช้คนมาก มีทั้ง Spyware Malware Ransomware ฯลฯ สงครามร้ายแรงในรูปแบบใหม่ดูจะเริ่มขึ้นแล้ว

โดยที่ไม่มีบุคคลภายนอกคาดคิด ประชาชนชาวตูนิเซียได้ชุมนุมประท้วงรัฐบาลที่ ประสบความล้มเหลวในการรับมือกับโรคระบาดโควิด-19 ทำให้ตูนิเซียมีจำนวนผู้ติดเชื้อ ในอันดับมากที่สุดไนแอฟริกาเหนือ สถานการณ์เศรษฐกิจเสื่อมทรามลงเป็นลำดับแม้ ตูนิเซียจะเป็นประเทศประชาธิปไตย

อันที่จริง ตูนิเซียเป็นประเทศในภูมิภาคแห่งแรกที่จุดประกายของการเรียกร้อง ประชาธิปไตยแห่งแรกของ “อาหรับสปริง” ในปี 2011 โดยมีได้มีการเปลี่ยนแปลงในทาง รุนแรงแต่อย่างใด

มาบัดนี้ สิบปีล่วงแล้ว สถานการณ์ทางการเมืองเริ่มสุกงอม จนประธานาธิบดี Kais Saied ได้สั่งปลดนายกรัฐมนตรีออกจากตำแหน่ง และโดยที่รัฐธรรมนูญมิได้ให้อำนาจใน การยุบสภาไว้ จึงสั่งระงับการประชุมของรัฐสภาไว้ 30 วัน เริ่มแต่วันที่ 26 กรกฎาคม ศกนี้

ในวันที่ 27 เดือนนี้ ประธานาธิบดี Saied ได้เสนอชื่อนาย Najib Mikati นักธุรกิจ ซึ่ง เคยเป็นนายกรัฐมนตรีมาสองวาระ โดยนายกรัฐมนตรีที่ถูกปลดก็ยอมรับด้วยดี เพราะไม่ ต้องการให้เกิดความยุ่งยากในบ้านเมือง แต่ไม่ทราบด้วยเหตุใด เจ้าหน้าที่ฝ่ายความมั่นคง ได้บุกเข้าค้นสำนักงานของอัลจาซีรา ณ กรุงตูนิส คล้ายกับเหตุการณ์ในอียิปต์ ซึ่งนักข่าว

อัล จาซีร่ามักถูกจับด้วยข้อหาว่าพัวพันกับขบวนการฆาตกรรมมอสเล็ม แต่ฝ่ายต่อต้านกล่าวหาว่า การกระทำของประธานาธิบดี Saied เทียบได้กับการรัฐประหาร

ในวันที่ 28 กรกฎาคม ศกนี้ ผู้ได้รับการเสนอชื่อเป็นนายกรัฐมนตรีได้ขอถอนตัว และประธานาธิบดี Saied กำลังสรรหาผู้ที่เหมาะสมมาแทน แต่ยังไม่สำเร็จ ส่วนพรรค Ennahda ของอดีตนายกรัฐมนตรีซึ่งเป็นฝ่ายหัวปานกลาง ได้เสนอให้จัดการพบปะหารือระดับชาติขึ้น เข้าใจว่าหมายถึง National Dialogue เพื่อสร้างความปรองดองในทางการเมืองและบรรเทาความแตกแยกภายในบ้านเมือง ซึ่งมีส่วนในการทำให้เสถียรภาพของประเทศต้องสันคลอนตลอดมานับแต่ปี 2011 โดยต้องเปลี่ยนตัวนายกรัฐมนตรีมาแล้วถึง 9 คนใน 10 ปี แต่ประธานาธิบดีซึ่งดูจะไม่สกัดทางการเมืองเท่าใดนัก เพราะศึกษามาทางกฎหมายเบื้องต้น ดูจะยังไม่โอนอ่อนไปตามคำเรียกร้อง อย่างไรก็ตาม สถานการณ์ควรจะคลี่คลายไปบ้างภายใน 30 วันที่รัฐสภาถูกคำสั่งประธานาธิบดีระงับสมัยประชุม และขณะนี้ดูเหมือนประธานาธิบดีจะใช้อำนาจตามสภาวะฉุกเฉินอยู่ในขณะที่ปัญหาต่างๆ ทั้งการเศรษฐกิจตกต่ำและโรคระบาดโควิด-19 ยังรุมเร้าอยู่ดังที่กล่าวแล้วข้างต้น

ส่วนการเดินทางประท้วงครั้งใหญ่ในสาธารณรัฐแอฟริกาใต้ นับแต่ที่อดีตประธานาธิบดีจาคอป ซูมาซึ่งยอมมอบตัวให้ไปจองจำเป็นเวลา 15 เดือน ยังรุนแรงอยู่

การดำเนินคดีกับอดีตประธานาธิบดีซูมาฐานไม่ยอมไปให้การต่อศาลในคดีที่เขาถูกกล่าวหาว่าคอร์รัปชัน นั้น เจียบหายไปนาน ทั้งๆ ที่คาดหมายได้ว่าในระหว่างที่เขาดำรงตำแหน่ง นั้น ได้กระทำการหลายอย่าง รวมทั้งการใช้จ่ายเงินหลวงไปตกแต่งบ้านพักด้วย อันจะต้องขึ้นศาล

แต่คดีทำนองนี้มักจะบานปลาย ดังเช่นกรณีที่เคยเกิดในซิมบับเว โดยคนจากเผ่าได้ก่อความยุ่งยากขึ้นเมื่อประธานาธิบดีโรเบิร์ต มูกาเบต้องสละตำแหน่ง

ครั้งนี้ก็เช่นกัน มวลชนชั้นแรกที่เกิดขึ้นบนประท้วงก็มาจากฐานเสียงและคนเผ่าที่สนับสนุนจากคอป ชูมา และเมื่อมีการควบคุมฝูงชน เพราะปัญหาต่างๆ ก็จะมาผสมผสานด้วย ในขณะที่ผู้สังเกตการณ์เห็นว่า ประธานาธิบดีรามาโปลาอาจจะเข้าควบคุมสถานการณ์ในท้องถนนเข้าไปหน่อย แต่เมื่อใช้กำลังทั้งตำรวจและทหาร ความรุนแรงจึงหลีกเลี่ยงได้ยาก

อัฟกานิสถานมิได้เป็นหัวข้อประจำในประมวลรายงานและวิเคราะห์ข่าวที่ได้รวบรวมจัดทำมาในรอบหลายปี เนื่องจากสาเหตุหนึ่ง อันได้แก่การที่จะกำหนดได้ยากว่า จะเริ่มต้นไหนดีและจะจบอย่างไรดี ถ้าจะว่าไป บางทีข้าพเจ้าจะศึกษาประสบการณ์ที่น่าเหนื่อยหน่ายของการเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับดินแดนอันดุก่อนข้างเร้นลับในท่ามกลางขุนเขาแห่งนี้ เพราะต่างเข้าไปสู่อ้อมอยู่หลายปี โดยในที่สุดต่างก็ถึงบางอ้อเช่นกันว่าเข้าไปยึดครองทำไม มิแต่เสีย และแม้จะเป็นประเทศมหาอำนาจ ในที่สุดก็ตัดสินใจถอนและถอย ที่ว่านี้หมายถึงมหาอำนาจในสงครามเย็นทั้งสองฝ่าย อันได้แก่สหภาพโซเวียต และสหรัฐอเมริกา

เมื่อข้าพเจ้าได้รับทุนไปศึกษาชั้นบัณฑิตวิทยาลัยต่อในสหรัฐในปี 1956 เพื่อนร่วมชั้นคนหนึ่งเป็นนักศึกษาจากอัฟกานิสถาน หากจำไม่ผิด ดูเหมือนจะชื่อว่ามาห์มูด เป็นคนค่อนข้างเงิบขริม ถือได้ว่าเป็นเพื่อนที่ดีต่อกัน เพราะเป็นคนเรียบร้อยและไม่ค่อยกวนใจเพื่อนนักศึกษาด้วยกัน เขาเรียนอยู่หนึ่งปีอันเป็นหลักสูตรสำหรับปริญญาโทในระยะนั้น และก็ได้เดินทางกลับประเทศของเขา พวกเรามิได้ติดตามข่าวคราวเกี่ยวกับมาห์มูดหลังจากที่ต่างแยกย้ายกันไป จนหลายปีต่อมา ก็เริ่มได้ข่าวว่า เขามีใช้สามัญชนที่ปราศจากฐานะทางครอบครัว แต่เป็นสมาชิกของราชวงศ์ และมีตำแหน่งในช่วงเวลาหนึ่งว่าเป็นประธานสายการบินในอัฟกานิสถาน และเขาก็ไม่ปรากฏชื่อและความเกี่ยวข้องกับอะไรในประเทศเขากอีก จะเป็นตายร้ายดีอย่างไรก็ไม่มีใครทราบ

ที่ทราบได้แก่ความผันผวนของสถานการณ์ในประเทศ มีการช่วงชิงอำนาจกัน แต่ยังคงจำกัดวงอยู่ภายในประเทศ ระบบเริ่มวุ่นวายมากขึ้น เพราะการแผ่อำนาจของบรรดา

Warlords ต่างๆ ผู้นำสหภาพโซเวียตที่ทุ่มเททรัพยากรไปในการครอบครองอัฟกานิสถาน ตระหนักดี เรื่องของสหรัฐเป็นอีกแบบหนึ่ง แม้ว่าความเกี่ยวข้องกับกองกำลังต่างๆ จะให้ บทเรียนมามากเพียงพอ ในอดีตแต่เก่าก่อน ตะลิบันหลายฝ่ายก็ได้รับความช่วยเหลือจาก สหรัฐ อีกส่วนหนึ่งอยู่ในปากีสถาน

การก่อการร้ายครั้งใหญ่ในแผ่นดินสหรัฐเมื่อปี 2001 เป็นจุดเริ่มต้นของความ เชื่อมโยงของการใช้กำลังในดินแดนอัฟกานิสถานตลอดประมาณ 20 ปีที่ผ่านมา ด้วย ค่าใช้จ่ายหลายล้านล้านดอลลาร์สหรัฐ (trillions)

หลังจากเหตุการณ์ระทึกขวัญที่เรียกกันว่า 9/11 ซึ่งเป็นครั้งแรกและครั้งเดียวจน บัดนี้ที่ภาคีสัมพันธมิตรนาโต้ทั้งหมดได้ใช้ข้อบทที่ 5 ของสนธิสัญญาฯ ว่าการโจมตีภาคี หนึ่งเดียวถือว่าเป็นการโจมตีภาคีทั้งหมดเพื่อร่วมกันป้องกัน ไม่นานหลังจากนั้น ประธานาธิบดีจอร์จ ดับเบิลยู บุช และภาคีนาโต้ได้ตัดสินใจส่งกองกำลังทางทหารเข้าไป ในอัฟกานิสถาน เพื่อตามปราบปรามผู้ก่อการร้ายกลุ่ม อัล ไคด้า ซึ่งเคยอยู่ภายใต้อุซามา บิน ลาดิน เพราะมีข่าวซึ่งคงจะจริงว่า เขาได้เข้าไปหลบซ่อนอยู่ในอัฟกานิสถาน และใน ระยะใกล้เคียงกัน คือเดือนมีนาคม 2001 ผู้นำตะลิบันหัวรุนแรงอันได้แก่ Mullah Mohammed Omar ได้สั่งให้ตะลิบันใช้ระเบิดทำลายพระพุทธรูปสมัยคริสต์ศตวรรษที่ 6 ขนาดใหญ่ที่สุดในโลก สร้างด้วย Sandstones (ไม่ทราบว่าเป็นไทยว่าศิลาแลงหรือหิน ททราย) สถิตอยู่ในเขาใหญ่ที่บามิยานและเป็นมรดกโลก นับเป็นความสูญเสียครั้งสำคัญ ของชาวพุทธและชาวโลก โดยไม่มีใครจะสร้างขึ้นอีก นับเป็นการกระทำเชิง “ปฏิวัติ วัฒนธรรม” ของฝ่ายตะลิบัน โดยแหล่งหนึ่งเข้าใจว่าเป็นความต้องการของอุซามา บิน ลาดิน ซึ่งไปหลบซ่อนอยู่ในอัฟกานิสถาน

กองกำลังสหรัฐและภาคีนาโต้ได้ควบคุมความสงบเรียบร้อยเท่าที่จะสามารถ ด้วย วัตถุประสงค์ขั้นแรกที่จะไม่เปิดทางให้กลุ่มก่อการร้ายสากล โดยเฉพาะอย่างยิ่งอัล ไคด้า และต่อมาไอซิสเข้าไปตั้งฐาน แต่ฝ่ายสหรัฐและพันธมิตรตะวันตกจะเปลี่ยนแนวทางของ นโยบายไปตลอด โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลังจากที่ได้ลักลอบเข้าไปสังหาร อุซามา บิน ลาดิน ตามคำสั่งของประธานาธิบดีโอบามาในระยุษณัั้น แต่มีใช้ในอัฟกานิสถาน หากแต่ที่บ้านพัก

ในอัปเดตฉบับล่าสุด ใกล้โรงเรียนนายทหารภายในป่าก็สถาน การจัดทัพก็ได้เปลี่ยนแปลงไป ตลอด โดยในระยะหลังๆ ได้ใช้ กองกำลังพิเศษ (Special Operation Forces) เป็นสำคัญ อันจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องอาศัยการข่าวกรอง

ในระยะหลัง สหรัฐจะไม่มีนโยบายแน่ชัดและถ้าจะว่าไป กำลังทหารก็ไม่มีมากนัก โดยมี Turnover ค่อนข้างสูง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสมัยที่นายโดนัลด์ ทรัมป์เป็น ประธานาธิบดี ในขณะที่เดียวกัน อัล ไค ด้า ก็ไม่มีผู้นำที่อยู่ได้นานเพราะนายสวาหิรี ชาว อียิปต์ซึ่งรับช่วงมาจาก อู ซา มา ส่วนตัวเก่งต่างๆ ก็ถูกโดนของสหรัฐสังหารเป็นคนๆ ไป โดยนายสวาหิรี ซึ่งอายุมากแล้ว ต้องได้รับการรักษาตัวเป็นประจำ

ไอซิส ซึ่งแตกกระจายมาจากตะวันออกกลาง ในแกนอิรัก-ซีเรีย ไม่สามารถ ตั้งฐาน ได้มั่นคงพอ เพราะตะลันกลุ่มต่างๆ ไม่ไว้ใจและมักมุ่งที่จะก่อเหตุในต่างประเทศ ซึ่งตะลันไม่ต้องการ แต่กลุ่มตะลันเองก็มีนโยบายหลายด้านซึ่งต่างชาติไม่สามารถรับได้ ทั้ง นโยบายต่อการศึกษาและการกีดกันเพศหญิง

เมื่อในปีที่ประธานาธิบดีไบเดินตัดสินใจให้ถอนทหารทั้งหมดออกจาก อัฟกานิสถานภายในวันที่ 11 กันยายนปีนี้ และเริ่มถอนทหารอย่างรวดเร็วโดยทาง สนามบิน “บากรัม” (ซึ่งคนไทยเป็นส่วนหนึ่งไปร่วมบูรณะและก่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวก ตั้งแต่แรก) ผู้ที่มีส่วนในนโยบายอัฟกานิสถาน ไม่สู้จะสบายใจ เพราะเกรงจะเกิด สงครามกลางเมืองขึ้น เนื่องจากปรากฏข่าวว่ากองกำลังตะลันได้เปิดฉากการรุกรบในที่ ต่างๆ ทั่วประเทศ จนคล้ายกับจะสูญเสียดินแดนนี้ไปให้กับฝ่ายตรงข้าม

ประธานาธิบดี อาซราฟ กานี ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเศรษฐกิจการคลังจากสถาบัน การเงินระหว่างประเทศมานานปี มองไปอีกทางหนึ่งว่า อะไรจะเกิดขึ้น ไม่มีผู้ใดถามกับ ชาวอัฟกันว่าจะดูแลประเทศของตนต่อไปได้หรือไม่ ในฐานะผู้นำ เขาไม่คิดว่า อัฟกานิสถานจะล่มสลายไปง่ายๆ ในขั้นนี้ แม้ไบเดินก็บอกว่า ลำพังตะลันไม่อาจจะยึด เมืองใหญ่และบริหารต่อไปได้ง่ายๆ รถถังและยานเกราะก็ไม่มี แต่ไบเดินถือว่า ตั้งแต่นี้ ต่อไป เป็นหน้าที่ของอัฟกันเองที่จะดูแลประเทศของตนเองให้ก้าวไปข้างหน้าได้ บรรดา ชาวอัฟกันที่ช่วยกองกำลังฝ่ายพันธมิตร เช่นเป็นคนแปลเอกสาร ล่ามและอื่นๆ จะได้

อพยพไปอยู่ในที่ซึ่งปลอดภัย “No one will be left behind” การเจรจาทางปรองดองที่กรุงโตฮะ ในการ์ตา ก็กำลังมีอยู่ อะไรจะเกิดขึ้นคงจะไม่มีใครบอกได้ในขั้นนี้

การรุกรบของตะลิบันและ“กองกำลังติดอาวุธ”ในอัฟกานิสถาน เป็นประเด็นที่ควรแก่การตั้งข้อสังเกตอย่างยิ่ง เพราะการเข้ามาร่วมของ “กองกำลังติดอาวุธและการก่อเหตุระเบิดพลีชีพในอิรักโดยกลุ่มรัฐอิสลามหรือไอซิส และเหตุร้ายต่างๆ ที่เกิดขึ้นเมื่อเร็วๆ นี้ ในแอฟริกา ทั้งในมาลี บูร์กินา ฟาโซ โซมาเลีย ไนจีเรีย และการคุกคามของเหตุการณ์ใน “เขตเซเฮล (Sehel)” ส่อเค้าที่จะต้องศึกษากันให้ถี่ถ้วนว่า การก่อการร้ายสากลที่ข้าพเจ้าเห็นว่าน่าจะหมดฤทธิ์ไปส่วนใหญ่แล้ว จะกลับมาเป็นภัยคุกคามมนุษยโลกอีกคำรบหนึ่งหรือไม่

โดยที่มีเวลาค่อนข้างกระชั้น ขอสรุปประเด็นสำคัญและรายงานเพิ่มเติมจนถึงเวลา 17.00 น. ตามเวลาในประเทศไทยของวันพฤหัสบดีที่ 29 กรกฎาคม 2564 ดังนี้

การประชุม “Strategic Stability” ซึ่งไปเดินกับปูดินตกลงกันในหลักการระหว่างการประชุมระดับสุดยอดเมื่อวันที่ 16 มิถุนายน ศกนี้ มีขึ้นในวันพุธที่ 28 กรกฎาคม ศกนี้ ณ นครเจนีวา โดยมีนาง Wendy R. Sherman รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศ สหรัฐ กับนาย Sergey Ryabkov รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศสหพันธ์รัสเซีย ประชุมกัน โดยทั้งสองฝ่ายออกถ้อยแถลง ปรากฏตามรายงานของสถานีโทรทัศน์ CGTN ของจีนดังต่อไปนี้

A U.S. government statement issued Wednesday said that the U.S. delegation discussed U.S. policy priorities and the current security environment, national perceptions of threats to strategic stability, prospects for new nuclear arms control and the format for future "Strategic Stability Dialogue" sessions.

"The discussions in Geneva were professional and substantive. The two delegations agreed to meet again in a plenary session at the end of September, and to hold informal consultations in the interim, with the aim of determining topics for expert working groups

at the second plenary," read the statement.

According to a statement issued by the Russian Foreign Ministry, Wednesday's meeting covered a number of "comprehensive" topics.

"In accordance with the instructions of the Presidents of the two countries, a comprehensive discussion of the sides' approaches to maintaining strategic stability, the prospects for arms control and measures to reduce risks was held," read the Russian statement.

"Various aspects of the further development of cooperation on this topic were also touched upon," it added.

รายงานความเคลื่อนไหวของจีนในการสร้างฐานสะสมขีปนาวุธในไซโลบนพื้นทีหลายตารางกิโลเมตรบนทะเลทรายทางตะวันตกของประเทศที่กล่าวถึงในรายงานก่อนหน้านี้ ได้รับการยืนยันจากภาพถ่ายทางอากาศของสื่อต่างประเทศ รวมทั้ง CNN ด้วย และเพราะเหตุนี้ ความเคลื่อนไหวข้างต้นจึงจูงใจให้รายงานจากสื่อระหว่างประเทศของจีน เนื่องจากจีนยังไม่เคยตกลงที่จะร่วมการประชุมด้าน Arms Control กับฝ่ายใด

ปรากฏการณ์ทางธรรมชาติอันอุบัติขึ้นแทบจะทั่วทุกภูมิภาคของโลกดังที่ได้นำเสนอในรายงานฉบับเดือนกรกฎาคม เดือนนี้ เป็นหลักฐานยืนยันว่า ความเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศทั่วโลกและภาวะโลกร้อนได้เกิดขึ้นแล้ว อันตรงกับคำแถลงร่วมของนักวิทยาศาสตร์ระหว่างประเทศหลายพันคนที่ได้ลงนามในเอกสาร ซึ่งได้รับการลงพิมพ์ในวารสาร BIO-SCIENCE ฉบับล่าสุดในเดือนกรกฎาคม ศกนี้ จำเป็นอย่างยิ่งที่รัฐบาลประเทศต่าง ๆ รวมทั้งรัฐบาลไทยด้วย จะเร่งดำเนินการอย่างจริงจังตามพันธกรณีในความตกลงว่าด้วยสภาพภูมิอากาศ ณ กรุงปารีส เมื่อปี 2015 และเตรียมการอย่างแข็งขันในการประชุมระดับสุดยอดที่เมืองกลาสโกว์ในเดือนพฤศจิกายน ศกนี้

สถานการณ์ประท้วงในคิวบารุนแรงยิ่งขึ้น เมื่อรัฐบาลได้เริ่มใช้กำลังปราบปรามประชาชน ล่าสุด รัฐบาลโบลิเวียและนิการากัวได้ประกาศจะให้ความช่วยเหลือ เข้าใจว่า

ในทางมนุษยธรรม ส่วนแปรรูปได้มีพิธีปฏิญาณตนของประธานาธิบดีคนที่ 5 เมื่อวานนี้ ตามเวลาท้องถิ่น

ในอัฟกานิสถาน กองกำลังของรัฐบาลสามารถควบคุมสถานการณ์ในเมืองสำคัญได้ดีขึ้น โดยเขตยึดครองของกองกำลังตาลิบันได้ลดน้อยลง พื้นที่แถบเมืองใหญ่ เช่นกรุงคาบูล กันดาร์ฮาร์ ฯลฯ ยังมีได้ถูกยึดไปแต่อย่างไรก็ตาม กลุ่มตาลิบันในปากีสถานดูจะไม่เห็นด้วยกับการรุกรานของตาลิบันบางกลุ่มในอัฟกานิสถาน สหรัฐได้ใช้โดรนในการโจมตีฝ่ายตรงข้ามอยู่ต่อมา และยืนยันที่จะถอนทหารรวมทั้งของพันธมิตรนาโต้ให้แล้วเสร็จภายในสิ้นเดือนสิงหาคมที่จะถึงนี้

เมื่อสัปดาห์ที่ผ่านมา นายมุสตาฟา คาคิมิ นายกรัฐมนตรีอิรักได้ไปพบกับประธานาธิบดีไบเดนที่กรุงวอชิงตัน และหลังจากนั้นสหรัฐได้ประกาศจะถอนทหารอเมริกันและพันธมิตรต่อต้านไอซิสออกจากอิรัก ซึ่งอันที่จริงก็มีเหลืออยู่ไม่มากนัก แต่จะให้หน่วยปฏิบัติการพิเศษให้คำปรึกษาแก่ฝ่ายอิรักในการรับมือกับไอซิสต่อไป เข้าใจว่าจนถึงสิ้นปีนี้

ดร. มนัสพาสน์ ชูโต

ประธานคณะกรรมการปรับปรุงแนวทางการประชาสัมพันธ์

และการดำเนินงานด้านสารสนเทศของกระทรวงการต่างประเทศ

ประมวลรายงานและวิเคราะห์ข่าวระหว่างประเทศ

เดือนสิงหาคม 2021 (2564)

ประมวลรายงานและวิเคราะห์ข่าวระหว่างประเทศ

เดือนสิงหาคม 2021 (2564)

ภัยพิบัติทางธรรมชาติทั้งไฟไหม้ป่า คลื่นความร้อน น้ำท่วมฉับพลัน น้ำป่าไหลหลาก พายุฝนฟ้าคะนอง พายุทรายขนาดใหญ่ พายุไซนร้อนด้วยวิธีเรียกต่างกันไป ตามภูมิภาคของโลกเช่นไต้ฝุ่น ไชโคลน หรือเฮอริเคนและพายุทอร์เนโด ที่อุบัติขึ้นแทบจะทั่วโลก ตั้งแต่เดือนกรกฎาคม 2021 (2564) ยังคงเป็นปรากฏการณ์ต่อมาในระยวันสิ้นเดือนกรกฎาคมและต้นเดือนสิงหาคม ด้วยแผ่นดินไหวที่มัลดีวัลส์กาของสหรัฐด้วยความแรง 8.2 ตามมาตรวัดริคเตอร์ ไฟป่าในแถบตะวันตกของสหรัฐ ฝนหนักที่อิสลามาบัต ในปากีสถาน น้ำท่วมและดินถล่มในโกลกาตาหรือกัลกัตตา ทางตะวันออกของอินเดีย คลื่นความร้อนและไฟป่าในสเปน อิตาลี กรีซด้วยความร้อนถึงระดับ 47+ องศาเซลเซียส และตุรกี พายุทอร์เนโดในมลรัฐเพนน์ซิลเวเนีย ในสหรัฐ และภัยพิบัติอื่นๆ อันทำให้ค่าประกันภัยตามการประเมินขั้นต้นสูงกว่าครึ่งใดในรอบสิบปีที่ผ่านมา ดังที่ประมวลรายงานฯ ฉบับเดือนกรกฎาคมได้สรุปสาระสำคัญไว้ต่อไป

“ปรากฏการณ์ทางธรรมชาติอันอุบัติขึ้นแทบจะทั่วทุกภูมิภาคของโลกเป็นประจักษ์พยานว่า ความเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศทั่วโลกและภาวะโลกร้อนน่าจะเริ่มเกิดขึ้นแล้ว อันตรงกับคำแถลงร่วมของนักวิทยาศาสตร์ระหว่างประเทศไม่น้อยกว่าหนึ่งหมื่นสี่พันคนที่ได้ลงนามในเอกสาร ซึ่งได้รับการลงพิมพ์ในวารสาร BioScience ฉบับวันที่ 28 เดือนกรกฎาคม ศกนี้ จำเป็นอย่างยิ่งที่รัฐบาลประเทศต่างๆ รวมทั้งรัฐบาลไทยด้วย จะเร่งดำเนินการอย่างจริงจังตามพันธกรณีในความตกลงว่าด้วยความ

เปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ ณ กรุงปารีส เมื่อปี 2015 และเตรียมการอย่างแข็งขันในการประชุมCOP26 ระดับสุดยอดที่เมือง Glasgow ในเดือนพฤศจิกายน ศกนี้”

ตัวอย่างบางประการอันน่าจะเป็นข้อเตือนใจต่อมวลมนุษย์ได้แก่ภาวะการละลายอย่างรวดเร็วของน้ำแข็งและธารน้ำแข็งที่แอนตาร์กติกาในขั้วโลกใต้ แถบพินแลนด์ใกล้ขั้วโลกเหนือ ส่วนการละลายของกำแพงน้ำแข็งที่ช่วยให้รัสเซียภายใต้ปูตินสั่งให้รีบก่อสร้างฐานทัพหลายรูปแบบในอาร์คติกพร้อมกับการพัฒนาอาวุธรุ่นใหม่ เพื่อใช้ในเส้นทางเดินเรือ Northern Sea Route ด้วยเหตุผลทางยุทธศาสตร์มากกว่าการอำนวยความสะดวกด้านการค้าระหว่างประเทศ การแปรเปลี่ยนของป่าแอมazonอันใหญ่มหาศาลในบราซิลจากการเป็นปอดของโลกมาเป็นที่แพร่กระจายของแก๊สคาร์บอน หากทางการในบราซิลยังเป็นที่ใจให้มีการตัดไม้ทำลายป่าอยู่ต่อไป

เมื่อวันที่ 10 สิงหาคม ศกนี้ นายอันโตนิโอ กูแตร์เรส เลขาธิการสหประชาชาติได้แถลงเตือนชาวโลกตามพื้นฐานผลการศึกษาของคณะระหว่างรัฐบาลว่าด้วยความเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศว่า บัดนี้ถึงขั้น CODE RED แล้ว ว่าความร้อนของโลกในเดือนกรกฎาคม ศกนี้ สูงถึง 1.1 องศาเซลเซียสเทียบกับระดับความร้อนเมื่อก่อนการปฏิวัติอุตสาหกรรม และความร้อนจะถึงขั้น 1.5 องศาเซลเซียสในปี 2040 แม้จะมีการลดระดับการปล่อยแก๊สเรือนกระจกได้บ้างในระยะตั้งแต่นี้ต่อไป อันเป็นผลจากการกระทำของมนุษย์ สภาวะภัยพิบัติทางธรรมชาติที่รุนแรงยิ่งในภูมิภาคต่างๆของโลกน่าจะเป็นการยืนยันว่าถ้า COP26 ซึ่งจะมีขึ้นที่เมืองกลาสโกว์ในเดือนพฤศจิกายน ศกนี้ ไม่สามารถบรรลุความตกลงกันได้อย่างเป็นทางการเพียงพอ ก็ไม่แน่ว่าจะแก้ไขสถานการณ์ได้เพียงใด

พิธีเฉลิมฉลองวาระครบรอบ 100 ปีของพรรคคอมมิวนิสต์จีนเมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2021 ภายใต้การนำของประธานาธิบดี สี จิ้นผิง (Xi Jinping) อาจจะแสดงความเป็นปึกแผ่นแน่นหนาของสาธารณรัฐประชาชนจีน เนื่องจากผู้นำคนปัจจุบันได้รวบรวมอำนาจการปกครองประเทศอย่างเบ็ดเสร็จและเด็ดขาดไว้ในมือ โดยได้ใช้เวลา

พอสมควรในการกำจัดผู้ที่อาจเป็นคู่แข่งทางการเมืองของเขาเป็นจำนวนมากโดยอ้างว่าเพื่อเป็นการทำลายล้างการทุจริตในวงราชการและวงการเมือง แก้ไขเพิ่มเติมด้วยบทรัฐธรรมนูญเพื่อยกเลิกข้อบทเดิมซึ่งจำกัดการดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีไว้ไม่ให้เกินสองวาระต่อเนื่องกัน อันเปิดโอกาสให้เขาได้เป็นผู้นำสูงสุดอยู่ตลอดไป และเป็นผู้นำคนที่สามในประวัติศาสตร์ของพรรคคอมมิวนิสต์จีนที่จารึกแนวความคิด (Thought) ของเขาไว้ในรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่งได้แก่เหมา เจ๋อตง ตามด้วยทฤษฎี (Theory) ของเติ้ง เสี่ยวผิง และ สี จิ้นผิง ทั้งหมดปรากฏในภาคอารัมภบทของรัฐธรรมนูญที่ได้รับการแก้ไขเพิ่มเติมในปี 2019 โดยสมัชชาประชาชนแห่งชาติ

พรรคคอมมิวนิสต์จีนจะยังยืนชั้วกัลปาวสานดังที่ สี จิ้นผิง ตั้งความหวังไว้หรือไม่ คงต้องประเมินจากประสบการณ์ของประเทศอื่นๆ ในโลก ว่าบัดนี้มีผู้เชื่อถือตามมากขึ้นหรือน้อยลง นับแต่สหภาพสังคมนิยมโซเวียตที่ล่มสลายไปตั้งแต่ปี 1991 ซึ่งคงอยู่ได้ทุกวันนี้ เพราะลัทธินิยมคอมมิวนิสต์หรือเพราะความพยายามค้นคิดอาวุธที่มีอำนาจทำลายล้างสูง ทั้งๆ ที่การเศรษฐกิจมิได้เจริญก้าวหน้า เพื่อทำทายมหาอำนาจอื่นๆ ในโลกเท่าใดนัก แม้แต่จีนก็เช่นกัน การเร่งรัดสร้างสมอาวุธและการเศรษฐกิจที่ก้าวหน้ามากขึ้นกว่าเดิมกำลังช่วยให้ทำทายมหาอำนาจอื่นได้จริงหรือไม่ เพราะพลานุภาพของจีนยังไม่เทียบเท่าทันมหาอำนาจหมายเลข 1 ในปัจจุบัน อันได้แก่สหรัฐอเมริกา ยิ่งสหรัฐได้รับการเสริมส่งโดยพันธมิตรที่มีได้อ่อนด้อยกว่ามากอีกหลากหลาย และเพราะการเศรษฐกิจจีนซึ่งอาจจะเคยรุ่งโรจน์มาสมัยหนึ่ง ปัจจุบันนี้น่าสงสัยว่าจะแผ่วลงมาน้อยเพียงใด หลังจากที่ทุกฝ่ายต้องเผชิญกับโรคระบาดทั่วโลก แม้กระทั่ง เป้าหมายของ สี จิ้นผิง อันได้แก่การผลักดันให้การเศรษฐกิจของจีนคอมมิวนิสต์ขึ้นเป็นอันดับหนึ่งของโลกภายในปี 2049 สถาบันการเงินและการเศรษฐกิจระหว่างประเทศทั่วโลกที่ผู้เชี่ยวชาญยอมรับนับถือยังไม่ยืนยันว่าจะเป็นเช่นนั้น ซึ่งประเด็นนี้จะได้รับการประเมินต่อไป แต่โดยที่ประมวลรายงานและวิเคราะห์ข่าวระหว่างประเทศเช่นฉบับนี้เป็นเชิงประวัติศาสตร์ร่วมสมัย จึงขอบรรยายความเป็นมาของพรรคคอมมิวนิสต์จีนแต่เริ่มแรกโดยสรุปเป็นพื้นฐานดังนี้

ความยิ่งใหญ่ที่น่าประทับใจของพิธีเฉลิมฉลองวาระครบรอบ 100 ปีของการจัดตั้งพรรคคอมมิวนิสต์จีนดังที่กล่าวถึงข้างต้น อาจจะต้องบังข้อเท็จจริงที่ว่า แกนนำของพรรคเองดูจะมีความทรงจำค่อนข้างเลอะเลือนว่าการสถาปนาพรรคฯ เมื่อปี 1921 นั้น เกิดขึ้นที่ไหนแน่และในวันใด ตามหลักฐานจากการค้นคว้าของผู้ที่สนใจหลายคน ทราบเพียงว่า วันที่ 1 กรกฎาคม นั้น เป็นวันที่เหมาะ เจ็ดดวง ให้ไว้ในหลายปีต่อมา ส่วนสถานที่ซึ่ง “สหายทั้ง 13” ไปประชุมร่วมกันในชมรมที่เรียกกันว่า “First National Congress” นั้น ยิ่งยากที่จะระบุอย่างมั่นใจ ทราบกันแต่เพียงว่าเป็น “บ้านเลขที่ 109 Rue Waitz ในเขตสัมปทานของฝรั่งเศส (French concession) ในเซี่ยงไฮ้” ตามที่ Wikipedia นำมาลงไว้ สื่ออื่นใช้เลขที่ว่า 106 ถนน Waitz จากข้อเขียนโดย Richard McGregor ในนิตยสาร Nikkei ของญี่ปุ่น ผู้เขียนกล่าวถึงประเด็นเดียวกันที่ได้ทราบมาจากแท็กซีในนครเซี่ยงไฮ้เมื่อไม่นานมานี้ ว่าสถานที่ซึ่งเขาถูกนำไปชมเป็นพิพิธภัณฑ์ในถิ่นหรูหราของเซี่ยงไฮ้ สภาพแวดล้อมดูโอ้อ่าเป็นพิเศษ แทนที่จะเป็นบ้านเก่าแก่หรือโบราณสถานสมัยก่อนสงครามกับญี่ปุ่นซึ่งต่อเนื่องกับสงครามโลก ครั้งที่ 2 หรือที่ญี่ปุ่นเรียกว่าสงครามมหาเอเชียบูรพา ภาพประกอบบทความแสดงถึงห้องประชุมขนาดใหญ่ ด้วยฝาผนังสีแดง ด้านหนึ่งเป็นภาพท่อนบนของ สี จิ้นผิงขนาดใหญ่ในชุดสากลสีเข้ม อยู่ข้างหลังแท่นที่วางไมโครโฟนขนาดใหญ่ 4 ตัว ฝาผนังอีกด้านหนึ่งเป็นสีแดงเช่นกัน แต่มีธงค้อนกับเคียวสีเหลืองบนพื้นแดงตามสัญลักษณ์ของพรรคคอมมิวนิสต์ ในห้องปรากฏภาพรูปปั้นคนยืน ในระยะห่างๆ กัน ประปราย ไม่สามารถบอกได้ว่าหมายถึง “13 สหาย” หรือไม่ พื้นห้องสีดำหรือเทาแก่ ค่อนข้างมันราวกับจะเป็นหินแกรนิตสะท้อนภาพของ สี จิ้นผิง จากฝาผนังและรูปปั้นที่ยืนอยู่ในห้องประชุมใหญ่ บรรยากาศในห้องเงียบขรึมหรืออาจจะมีเสียงของ สี จิ้นผิง ก็เป็นได้ ได้ภาพมีคำบรรยายของผู้เขียนว่า For Chinese President Xi Jinping, the CCP's centenary arrives at perhaps the most confident moment in the history of the party and the People's Republic. ที่ข้าพเจ้าแน่ใจก็คือพิพิธภัณฑ์แห่งดังกล่าวสร้างขึ้นใหม่ และไม่น่าจะเป็นถิ่นกำเนิดดั้งเดิมของพรรคคอมมิวนิสต์จีนแต่อย่างใด

ต่างชาติมีส่วนโดยตรงในการจัดตั้งพรรคคอมมิวนิสต์จีนขึ้น เพราะเป็นความต้องการของทั้งขบวนการบอลเชวิกและคอมมิวนเทอร์น (Communist International) ซึ่งได้ส่งตัวแทนมาดำเนินการหลายชุด แต่ที่ปรากฏผลเป็นจุดเริ่มต้นของการจัดตั้งพรรคคอมมิวนิสต์จีนในระยะต่อมาได้แก่นาย Grigori Voitinsky ซึ่งได้ให้เงินสนับสนุนการจัดตั้ง Socialist Youth Corps ขึ้นที่เซี่ยงไฮ้ ทั้งนี้ เพราะพรรคบอลเชวิกเห็นว่าจีนมีภูมิหลังคล้ายกับรัสเซียในสมัยก่อนการปฏิวัติในปี 1917 โดยเป็นประเทศล่าหลังในการพัฒนาเศรษฐกิจ กิจกรรมส่วนใหญ่ของประชาชนได้แก่การทำไร่ทำนา และตกอยู่ใต้การปกครองของอำนาจนิยมเชิงทราชาธิปไตยมานานปี แต่ในสายตาของพวกบอลเชวิกและคอมมิวนเทอร์น จีนมิได้ผ่านขั้นตอนของการปฏิวัติโดยชนชั้นกลาง (Bourgeois) มาก่อน แต่ในที่สุด Hans Sneevliet ซึ่งเป็นคอมมิวนิสต์และทำงานอยู่ในบริษัท Dutch East India Co, ได้เป็นตัวแทนของคอมมิวนเทอร์นเข้ามาจัดกระบวนการฝ่ายจีน โดยมอบให้นาย Chen Duxiu เป็นผู้ยกร่าง Manifesto ภายใต้การกำกับดูแลของคณะจากรัสเซียในเดือนมิถุนายน 1921 และในเดือนต่อมา ได้มีการชุมนุม “สหาย 12-13 คน” ขึ้นที่โรงเรียนหญิงแห่งหนึ่งในเขตสัมปทานของฝรั่งเศส และจัดการประชุมครั้งแรกขึ้นเพื่อจัดตั้งสิ่งที่กลายมาเป็นพรรคคอมมิวนิสต์จีนในระยะต่อมา ในบรรดาผู้ที่ไปร่วมการประชุมครั้งแรกนี้ เหมา เจ๋อตงกับผู้แทนอีกคนหนึ่งจากหูหนานได้เข้าร่วมด้วย แม้จะไม่มีผู้ใดจำสถานที่และวันที่ได้แน่ชัดว่าเหตุการณ์สำคัญดังกล่าวนี้เกิดขึ้นที่ใดแน่ ส่วนผู้ที่ได้รับการบันทึกว่าเป็นผู้มีส่วนในการจัดตั้ง ได้แก่ Li Dazhao และ Chen Duxiu นำเสียชีวิตที่ทั้งสองคนและผู้เข้าร่วมคณะด้วยในระยะนั้นเสียชีวิตไปโดยมิได้ทิ้งหลักฐานเกี่ยวกับประสบการณ์ ในส่วนที่น่าจะบอกเล่าถึงความเป็นมาครั้งสำคัญนั้นได้ แม้กระทั่งเหมา เจ๋อตงที่มีส่วนร่วมด้วยก็ไม่สามารถฟื้นความทรงจำได้ดีพอในระยะที่เขาได้มาเป็นแกนนำของพรรคฯ

ด้วยเหตุที่ว่าพรรคคอมมิวนิสต์จีนได้ก่อร่างสร้างตัวมาจากการชี้แนะของต่างชาติ และผู้ที่ได้รับการกล่าวถึงว่าเป็นผู้ร่วมจัดตั้งดังกล่าวถึงแล้วต่างก็มีได้ซาบซึ่งในลัทธินิยมของมาร์กซ์และเลนินเท่าใดนัก พรรคฯ จึงก้าวหน้าต่อไปในระยะแรกๆ ด้วยการเรียนผิดเรียนถูก เนื่องจากขบวนการต่างๆ มีอยู่หลากหลาย แม้จะมีการกล่าวอย่าง

คลุม ๆ ถึงการปฏิวัติอันมิใช่ของ “ชนชั้น” ตามที่อ้างกันอยู่บ่อยครั้ง แต่การปฏิวัติที่พรรคคอมมิวนิสต์จีนกล่าวถึงอย่างเป็นทางการได้แก่ The Chinese Revolution เมื่อปี 1911 ซึ่งมี ดร. ชุน ยัตเซ็น เป็นหัวหน้า แม้บางครั้งบางคราว ดร. ชุน ยัตเซ็น อาจจะทำอ้างว่า เขาก็เป็นคอมมิวนิสต์เช่นกัน แต่โดยความเป็นจริงแล้ว เขานิยมความเป็นเสรีประชาธิปไตย (Liberal Democracy) มากกว่า แม้ในตอนแรก ๆ เขาอาจจะเลียนแบบมาจากระบบของโซเวียตบ้าง แม้กระทั่งการจัดกองกำลังทหาร เจียง ไคเช็ค ซึ่งอยู่ฝ่ายทหารและได้ไปดูงานที่โซเวียตรัสเซียเพียง 2 เดือนก็กลับมาจัดกองทัพตามแบบ Red Army ในขั้นแรก สิ่งที่ทำไปโดยคณะของ ดร. ชุน ยัตเซ็นที่สำคัญได้แก่การเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชและลัทธิศักดินา อันรวมถึงการต่อต้านระบบอาณานิคมด้วย

ระบอบกษัตริย์ในสมัยนั้น ได้แก่ราชวงศ์ Qing หรือ แมนจู มิใช่จีนตามรายงานของสารานุกรมฉบับ Britannica ซึ่งหลังจากที่ถูกโค่นแล้ว ผู้ที่เข้ามาเป็นประธานาธิบดีได้แก่ Yuan Shikai คำบรรยายเกี่ยวกับพรรคคอมมิวนิสต์จีนมักกล่าวถึงต้นเหตุสำคัญว่ามาจาก May Fourth Movement อันเป็นการประท้วงของนักศึกษาที่ไม่เห็นด้วยกับเนื้อหาของการประชุมสันติภาพที่กรุงปารีส จนเป็นแรงกดดันให้คณะผู้แทนจีนปฏิเสธที่จะลงนามในสนธิสัญญาแวร์ซายส์ซึ่งมีขึ้นเพื่อยุติสงครามโลก ครั้งที่ 1

ในปี 1922 นาย Hans Sneevliet ได้เสนอให้จัดประชุม Special Plenum ของคณะกรรมการกลางพรรคขึ้น โดยได้แนะนำให้รวมพรรคกัวมินตังเข้ามาร่วมกัน แต่ Li และพวกไม่เห็นด้วย ไม่นานหลังจากนั้นคอมมิวนิสต์ได้ส่งตัวแทนมาหารือ เพื่อจะให้จัดตั้งพรรคตามแนวทางของเลนิน โดยเตรียมการให้เดินทางไปยังเมืองทางเหนือจากถิ่นเดิมที่เซียงไฮ้เพื่อเป็นสัญญาณการต่อต้านจักรวรรดินิยม แต่ยังมีได้มีความเคลื่อนไหวอื่นใด ตัวแทนจากคอมมิวนิสต์อีกคนหนึ่งในชื่อว่า Mikhail Markovich Borodin ได้เริ่มการเจรจากับ ชุน ยัตเซ็น และ Wang Jing-wei เพื่อขยายพรรคอันจะอำนวยให้ต่อสู้ได้จากภายในซึ่งจะได้ผลกว่า ในขณะที่เดียวกัน พลเอก Vasilli Biyukher จากโซเวียตรัสเซีย ได้ร่วมกับเจียง ไค-เช็ค ในการจัดตั้งวิทยาลัยการทหารขึ้นที่ Whampoa (Whampoa Military Academy) ในมณฑลลกวางโจว ซึ่งเจียงได้เป็นผู้

บัญชาการ จนถึงปี 1925 ดร. ชุน ยัตเซ็น ถึงแก่อนิจกรรม เจียงไคเช็คนำพลพรรค KMT ซึ่งมี CCP อยู่ด้วยขึ้น Northern Expedition ในปี 1927 ความขัดแย้งจึงปรากฏชัดด้วยการแยกตัวจากพรรคฝ่ายซ้ายหรือกลุ่มคอมมิวนิสต์โดยมีการเริ่มปราบปรามฝ่ายคอมมิวนิสต์อย่างหนัก และเจียงไคเช็คนำกำลังทหารไปตั้งกองบัญชาการที่เมืองนานกิง มีการต่อสู้ระหว่างกันอยู่หลายรอบ โดยในสงครามกลางเมืองระหว่างสองฝ่าย ซึ่งในการประชุมฉุกเฉินของพรรคคอมมิวนิสต์จีนเมื่อวันที่ 7 สิงหาคม 1927 เหมาได้ออกประกาศ Dictum เป็นครั้งแรกว่า “Political power grows from the barrel of a gun” และถูกนำไปใช้อีกหลายครั้งในปีต่อๆ มา อันอาจถือเป็นสัญญาณว่า พรรคคอมมิวนิสต์จะเป็นตัวเป็นตนได้ก็ด้วยการสู้รบเท่านั้น

พรรคคอมมิวนิสต์ได้จัดตั้ง Soviet Republic of China โดยเหมา เจ๋อตุงและ จู เต๋อเป็นแกนนำ มี Peasant Revolt เป็นแรงหนุน เจียง ไคเช็คจึงใช้กำลังปราบปรามอย่างหนัก จนฝ่ายเหมาและพรรคคอมมิวนิสต์จีนต้องยอมถอยและเริ่มการอพยพเพื่อหาฐานที่ตั้งใหม่ โดยมี Otto Braun ชาวเยอรมันร่วมไปด้วยในเดือนตุลาคม 1934 ถึงเดือนตุลาคม 1935 เป็นมหากาพย์ที่เรียกกันว่า Long March ใช้ระยะทางอันลำเค็ญยาวกว่า 12,500 กิโลเมตรไปยัง Yan'an ทางภาคเหนือ แล้วต่อไปยังมณฑลชานซีและซีอาน โดยทั้งจู เต๋อ และเหมาได้เป็นแกนนำ แต่ไม่นานหลังจากนั้น เหมาได้เป็นผู้นำแต่ผู้เดียว โดยมีจู เต๋อเป็นสหายที่ใกล้ชิด และมีโจว เอินไล เต็ง เสี่ยวผิง Liu Shaoqi กับสมาชิกชั้นนำอีกจำนวนหนึ่งสมทบไปด้วย

เมื่อสงครามกับญี่ปุ่นซึ่งเข้ายึดแมนจูเรียมาตั้งแต่ปี 1931 มีทางที่จะเข้มข้นขึ้นหลังจากเหตุที่เรียกกันว่า Xian Incident ทั้งสองฝ่ายได้ตกลงสงบศึกกันชั่วคราว โดยพรรคภายใต้เหมาซึ่งแข็งแกร่งขึ้นเนื่องจากได้ศรัทธาจากชาวนา ซึ่งในระยะนั้นมีถึงร้อยละ 90 ของปวงชน จึงได้ทุ่มเทให้การรบกับต่างชาติมากกว่าฝ่ายก๊กมินตั๋ง เพราะเจียง ไคเช็ค มิได้ร่วมรบเท่าใดนัก สมัครงใจที่จะบั่นทอนพรรคคอมมิวนิสต์มากกว่า จนเมื่อสหรัฐได้เข้าสู่สงครามในปี 1941 จึงให้ความสนับสนุนทั้งฝ่ายเหมาและเจียง โดยหวังว่าทั้งสองฝ่ายจะร่วมรบเพื่อเอาชนะญี่ปุ่นให้ได้ มาตามเจียง อันได้แก่หมาย หลังจากสกุล Soong และเป็นภริยาคนที่ 2 ของเจียง มีความใกล้ชิดกับสหรัฐเป็นพิเศษ

ในระบายนั้ สหรั้ดูจะไม่เข้าใจซาบซึ่งถึงความขมขื่นระหวางฝ่ายคอมมิวนิสต์ กับฝ่ายกั๊กมินตั้วาลั้กซึ่งเพ็ยงไร โดยเมือสงครามยุติลง นายพลนอกราชการ จอร์จ ซี มาร์แชลล์ รั้ดูมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสหรั้ดูได้อาสาที่จะไปสร้าความปรองดองโดยนำสองฝ่ายมาเจรจากันในกรอบที่เรียกว้า Marshall Mission ซึ่งก็ ล้มเหลวไปในที่สุด ทั้งสองฝ่ายมิได้ลดราการรบซึ่งกันและกัน จนทำให้นายพลเจียง ไค เช็คต้องหลบหนีไปตั้งรั้ดูบาลจีนคณะชาติอยู่ที่เกาะไต้หวัน จนเปิดโอกาสให้เหมา เจ๋อ ตุงพิชิตศึกในแผ่นดินใหญ่และประกาศการสถาปนาสาธารณรั้ดูประชาชนจีนได้ในปี 1949 ส่วนสหรั้ดูก็ได้หันความสนใจไปในที่อื่นภายในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้¹ รวมทั้ง ประเทศไทยโดยเฉพาะอย่างยิ่ง

พัฒนาการของพรรคคอมมิวนิสต์จีนนับแต่วาระที่เหมา เจ๋อ ตุงได้ขึ้นเป็นผู้นำมี เหตุปัจจัยจากภายนอกและภายในประกอบบางประการที่ข้าพเจ้าพอวิเคราะห้ได้ดังนี้

1 “Long March” ของพลพรรคที่เริ่มมาระหวางปี 1934-35 มิได้มีการวางแผน และเส้นทางมาก่อน เปิดโอกาสให้แกนนำพรรคคอมมิวนิสต์ได้คลุกคลีและใช้ชีวิตกับ ปวงชนระดับฐานรากอันได้แก่ชาวไร่ชาวนา (peasants) ตามชนบทเป็นส่วนใหญ่ หาก จะมีชนชั้นอื่น เช่นคนงานและผู้ประกอบการอุตสาหกรรมขนาดเล็ก ก็เป็นส่วนน้อย เมื่อเป็นเช่นนั้น แกนหลักของขบวนการซึ่งเหมา เจ๋อ ตุงและพวกผูกสัมพันธ์ด้วยจึงได้แก่ the peasantry ด้วยพื้นฐานเช่นนี้ พรรคคอมมิวนิสต์จีนจึงมิใช่พรรคของชนชั้น กรรมมาชีพตามคำจำกัดความโดยแท้จริง แม้ตามลัทธินิยมพรรคจีนจะอ้างตามแนวทาง ที่คอมมิวนิสต์โซเวียตว่ากำลังปูพื้นฐานสู่ระบบ “เผด็จการของชนชั้นกรรมมาชีพหรือ Dictatorship of the Proletariat” ก็ตาม อันอาจจะเป็นสาเหตุเบื่องลั้กที่นำไปสู่ความ แตกต่างระหวางลัทธิคิดของจีนภายใต้เหมา กับสหภาพโซเวียต ซึ่งมีนัยยะไปถึงความ ไม่สู้จะเต็มใจของเหมาและพวกที่จะปฏิบัติตามนโยบายต่างประเทศของสมัชชา

¹ เกี่ยวกับภารกิจของ Marshall Mission นั้น โดยที่เป็นหัวข้อของ term paper ที่ข้าพเจ้าได้ทำขึ้นที่ Fletcher School of Law and Diplomacy เมื่อปี 1957 จึงพอจ้รายละเอียดได้พอสมควร แต่มิใช่บริบทที่จะกล่าวถึงมากนักในที่นี้ เพียงแต่ขอ ตั้งข้อสังเกตว่า ในระบายนั้ สหรั้ดูมิได้สันทัดในกิจการภายในของจีนเท่าใดนัก ผู้เชี่ยวชาญจาก กต. บางคนก็ถูกเพ่งเล็งโดย กรรมมาธิการพิเศษของรั้ดูสภาภายใต้ ใจ แม้กคชาติในระบายนั้ต่อมา

CPSU ต่อมาอีกหลายสิบปี จนถึงอย่างน้อยในทศวรรษ 1960's ดังจะได้ตั้งข้อสังเกตใน
วิเคราะห์ ข้อ 3

2 เจียง ไคเช็คมีส่วนส่งเสริมการเพิ่มพูนทั้งกำลัง อำนาจและอิทธิพลของเหมา
เจ๋อตุงและคณะผู้นำโดยไม่ได้ตั้งใจ ด้วยการที่เจียงเองได้แปรเปลี่ยนไปทางอนุรักษ
นิยมมากขึ้นในระยะที่ความเป็นคู่แข่งในการช่วงชิงอำนาจของพรรคคอมมิวนิสต์
ปรากฏชัดแล้ว แทนการฝึกฝนกองกำลังฝ่ายตนให้เข้มแข็งขึ้นเช่นแต่ก่อนที่เขาดำรง
ความมั่นคงได้ในฐานะผู้บัญชาการทหาร กองกำลังภายใต้เจียงกลับด้อยความสามารถ
มากขึ้น และแทนที่จะศึกษาระบบพิชัยสงครามจากปรมาจารย์เยียง ซุน ซื่อ เป็นแรง
บันดาลใจ เจียงกลับหันไปให้ความสนใจกับปรัชญาของขงจื้อ ซึ่งมุ่งไปทางการใช้ Soft
Power และเลือกที่จะใช้ทางประนีประนอมมากกว่า อันไม่น่าจะเหมาะสมกับยุคสมัย
ของเจียง ในการปกครองประเทศก็เช่นกัน มีการคอร์รัปชันหรือการทุจริตในวง
ราชการทั่วทั้งระบบ อันนำมาซึ่งความเสื่อมศรัทธาของประชากร ที่ต่างหันไปทางเหมา
มากขึ้นเป็นลำดับ กล่าวอีกนัยหนึ่ง เจียงอาจจะหลงในความสามารถของตนเองใน
ฐานะ Generalissimo อันเป็นระดับสุดยอดแล้ว และตามหลักฐานทางประวัติศาสตร์ ดู
เขาจะไม่ถือว่า เหมา เจ๋อตุง จะเทียบทันเขาได้ อันเป็นการประเมินพรรคคอมมิวนิสต์
จีนต่ำกว่าที่ควร เจียงคิดเช่นนั้นจนอีกหลายปีต่อมา เมื่อต้องย้ายพรรค Nationalist ไป
ตั้งหลักที่เกาะไต้หวัน โดยได้เริ่มการเปลี่ยนแปลงทั้งระบบด้วยการปฏิรูปที่ดิน และ
ปรับแผนเศรษฐกิจเป็นแบบสมัยใหม่ ซึ่งเขาและผู้สืบอำนาจทำให้เกาะไต้หวัน
กลายเป็นดินแดนก้าวหน้าแม้กระทั่งทางด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมด้วยเทคโนโลยี
ระดับสูงและการปกครองตามระบอบเสรีประชาธิปไตยผ่านการเลือกตั้งอย่างแท้จริง
อันแตกต่างจากระบอบอำนาจนิยมบนแผ่นดินใหญ่จวบจนทุกวันนี้

3.เมื่อเหมา เจ๋อตุงได้เป็นผู้นำสูงสุดของพรรคคอมมิวนิสต์จีน ตามการค่อยๆ
สร้างสมอำนาจจากฐานรากดังที่กล่าวถึงแล้ว และภาคส่วนอื่นๆ เหมาและพวกได้ทำ

ตามแนวทางของโซเวียตรัสเซียมาตั้งแต่ต้น² โดยการใช้หลักการของ Marxism-Leninism ไม่นานหลังการสถาปนาสาธารณรัฐประชาชนจีนในชื่อ People's Republic of China ส่วน โจเซฟ สตาลิน นั้น เป็นต้นคิดของการแผ่ขยายอิทธิพลของคอมมิวนิสต์ ด้วยการเกื้อหนุนให้ Kim Il-sung หัวหน้า Korean Workers Party ยกพลข้ามเส้นขนานที่ 38 ไปรุกรานเกาหลีใต้ นับเป็นบททดสอบแรกของสหประชาชาติ เมื่อเข้าตุลาคมของวันที่ 25 มิถุนายน 1950 ตามเวลาในคาบสมุทรเกาหลี ในปีก่อนหน้านั้น สตาลินได้ขอร้องให้เหมา เจ๋อตุงส่งกำลังเข้าไปช่วยในการรบหากเกาหลีเหนืออยู่ในฐานะเพลี่ยงพล้ำ (ตามเอกสารโซเวียตที่ได้รับการยกเลิกชั้นความลับในหลายปีต่อมา) ฉะนั้น เมื่อกองกำลังร่วมภายใต้บัญชาการของนายพลแม็คอาเธอร์ได้การรุกรบของเกาหลีเหนือ ด้วยการยกพลขึ้นบกที่อินชอนและรุกคืบหน้าจนฝ่ายเกาหลีเหนือต้องถอยถอยจนเสี่ยงที่จะพ่ายแพ้แม้ในขั้นนั้น กองทัพจีนคอมมิวนิสต์จำนวนประมาณหนึ่งล้านคนได้ข้ามแม่น้ำยาหลูมาช่วยเกาหลีเหนือ แต่ก็ทำอะไรไม่ได้ อาจจะเพราะในตอนนั้น ทหารจีนคอมมิวนิสต์ยังใหม่สำหรับการรบในดินแดนนอกประเทศ แต่ก็ร่วมอยู่ด้วยจนทั้งสองฝ่ายที่เข้าร่วมในการรบตกลงให้มีการสงบศึกโดยลงนามในความตกลงที่เรียกว่า Armistice Agreement ในเดือนกรกฎาคม ปี 1953 เพียงช่วงสั้นหลังจากที่สตาลินถึงแก่อนิจกรรม ตั้งแต่นั้นมา พรรคคอมมิวนิสต์จีนได้ยอมปฏิบัติตามแนวที่ CPSU กำหนดแต่ในทางปฏิบัติ จีนเพียงแต่รับฟังมา โดยมีได้เชื่อตามในทุกเรื่อง เท่าที่ทราบ จีนมิได้ปฏิบัติตามแนวของโซเวียตอย่างเต็มใจนัก อันที่จริง เหมา เจ๋อตุง ไม่พอใจอย่างยิ่งที่สตาลินขอให้จีนส่งทหารไปในเกาหลี แล้วมิได้ช่วยเหลือแต่อย่างใด ปล่อยให้ทหารจีนต้องเผชิญกับกองกำลังผสมของสหประชาชาติแต่ลำพัง ซึ่งเป็นเหตุปัจจัยหนึ่งของความตึงเครียดในความสัมพันธ์ Sino-Soviet ดังจะได้กล่าวถึงต่อไป เนื่องจากปัญหามูลฐานมีมาตั้งแต่แรกเริ่มที่บอลเชวิกและคอมมิวนิสต์ไปชี้แนะแนวทางของกลุ่มคอมมิวนิสต์จีนอันมุ่งหมายที่จะให้เป็นกลุ่มการเมืองของชนชั้นกรรมาชีพและการ

² ซึ่งรัฐบาลรัสเซียต่อมาถือว่า ผู้นำการปฏิวัติได้แก่ Vladimir Ilyich Ulyanov alias Lenin ที่เป็นนายกรัฐมนตรีของโซเวียต (1917-1924) และนายกรัฐมนตรีของสหภาพโซเวียต (1924-1924) โดยมีการสร้างสุสาน (Lenin Mausoleum) ไว้ที่จัตุรัสแดง (Red Square) ข้างกำแพงวังเครมลินกลางกรุงมอสโก โดยมีได้ฝังศพไว้ที่ใดจนบัดนี้

ยอมรับตามแนวคิดของคาร์ล มาร์กซในความหลีกเลี่ยงมิได้ของ “การปฏิวัติตลอดกาล หรือ permanent revolution”

วันที่ 1 ตุลาคม ปี ค.ศ. 1949 เป็นวันที่เหมา เจ๋อตุง ในฐานะหัวหน้าพรรคคอมมิวนิสต์จีนประกาศเป็นวันสถาปนาสาธารณรัฐประชาชนจีนหรือ The People’s Republic of China นับเป็นหลักชัยสำคัญยิ่งของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย

เป็นธรรมดาที่ประชาชนชาวจีนที่มีโชพลพรรคของจีนคณะชาติ จะมีความปีติยินดีในความสำเร็จของความเป็นชาติ ซึ่งประสบความแตกแยกมานานปีและยังต้องตระก่ำลำบากแสนสาหัสในการสงครามกับชาติภายนอก อันได้แก่ญี่ปุ่น และการสู้รบกันเองในสงครามกลางเมืองภายในประเทศหลายต่อหลายรอบ

ในฐานะหัวหน้าพรรคที่นำมาซึ่งรัฐนาวาสำหรับปวงชนอย่างชัดเจน เหมา เจ๋อตุงย่อมมีความภาคภูมิใจเป็นพิเศษ แม้ในขณะนั้นเขาเองอาจจะคาดไม่ถึงว่าภารกิจข้างหน้าจะดำเนินไปอย่างราบรื่นหรือเต็มไปด้วยอุปสรรคขัดข้องประการใดบ้าง และการตัดสินใจในนโยบายการบริหารประเทศจะสอดคล้องกับความมุ่งมาดปรารถนาของคนใต้การปกครองหรือไม่ หรือเขาเองและคณะปกครองจะต้องใช้อำนาจเบ็ดเสร็จเด็ดขาดในการนำรัฐนาวาลำใหม่ให้ฝ่าคลื่นโต้ลมจัดอันระบอบที่เขาเลือกมาเองไม่อาจจะหลบเลี่ยงได้

แม้เหมา เจ๋อตุงจะไม่อาจจำได้ว่า พรรคฯ ที่เขาเป็นผู้นำคนหนึ่ง นั้น เริ่มขึ้น ณ ที่ไหนและในวันใด เขาไม่น่าจะหลงลืมความลุ่มๆ ดอนๆ ของขบวนการคอมมิวนิสต์จีนที่เขามีส่วนร่วมมากกว่าสองทศวรรษนับจากปี 1921 ที่มีการประกาศ Manifesto ฉบับแรกโดย Chen Duxiu ซึ่งได้ยกร่างขึ้นตามคำชี้แนะของตัวแทนจากกลุ่มบอลเชวิคและคอมมิวนิสต์จากไซเบียร์รัสเซีย หรือในวันที่ 7 สิงหาคม 1927 ที่เขาประกาศ Dictum ครั้งแรกว่า “Political Power grows from the barrel of a gun” อย่างไรก็ตาม พรรค

คอมมิวนิสต์จีนต้องใช้เวลานานเพียงใดกว่าจะได้มาซึ่งอัตลักษณ์เต็มที่ แม้จะมีฐานที่ตั้งเป็นประเทศชาติในปี 1949 ก็ตาม

ที่กล่าวเช่นนั้น เพราะแม้การสร้างชาติภายใต้ลัทธิคอมมิวนิสต์ในรูปของสาธารณรัฐประชาชนจีนจะแล้วเสร็จตั้งแต่ปี 1949 ประเทศในชื่อใหม่ก็ได้เป็นผู้แทนของประชาชนชาวจีนในขมรมระหว่างประเทศ อันได้แก่องค์การสหประชาชาติและหน่วยงานสำคัญคือคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติอยู่ดี เนื่องจากรูปแบบการเมืองระหว่างประเทศในระยะนั้นเป็นอุปสรรคขวางกั้นมิให้จีนแผ่นดินใหญ่เป็นผู้แทนของประเทศจีนในสหประชาชาติทั้งระบบ โดยคงให้สาธารณรัฐจีน (Republic of China) ครองที่นั่งจีนมาตั้งแต่วาระที่มีการจัดตั้งสหประชาชาติขึ้นเมื่อปี 1945 และคงเป็นเช่นนั้นต่อมาจนปลายเดือนตุลาคม 1971 เมื่อเสียงส่วนใหญ่ในสมัชชาสหประชาชาติชนะมติระเบียบวิธี (Procedural resolution) ว่าประเด็นในระเบียบวาระการประชุมที่ว่า representation of China “มิใช่เรื่องสำคัญ หรือ not substantive”³ ทำให้สาธารณรัฐประชาชนจีนสามารถส่งผู้แทนไปร่วมการประชุมสหประชาชาติทั้งระบบนับแต่บัดนั้น

ระยะแรกของสาธารณรัฐประชาชนจีนอาจจะเป็นที่กล่าวขวัญถึงกันบ้างในวงการระหว่างประเทศ เพราะมิใช่เป็นความเคลื่อนไหวผิดคาด แต่สำหรับประชาชนชาวจีนในแผ่นดินใหญ่ ไม่ปรากฏเป็นข่าวมากนัก เนื่องจากความปิติยินดีของคนจีนควบคู่ไปกับการเฉลิมฉลองโดยการสวนสนามของกองทัพปลดแอกประชาชนตามปกติ โดยพรรคคอมมิวนิสต์จีนมีการรณรงค์ส่งเสริมลัทธินิยมตามมูลฐานมาร์กซ์-เลนิน อันในสายตาคนส่วนใหญ่มิใช่เรื่องใหม่

เรื่องแรกของรัฐบาลใหม่ได้แก่การบัญญัติกฎหมายปฏิรูปการเกษตร 1950 โดยให้ยึดที่ดินซึ่งมีผู้ถือครองกรรมสิทธิ์และแบ่งแยกให้ชาวนาชาวไร่เพื่อเป็นการตอบ

³ ข้าพเจ้าอยู่ในคณะผู้แทนไทยในการประชุมสมัชชาสหประชาชาติในคืนอันเป็นประวัติศาสตร์วันนั้น โดยมีท่านรัฐมนตรีถนัด คอมันตร์ เป็นหัวหน้าคณะ โดยท่านได้สั่งให้เอกอัครราชทูตฯ ผู้แทนถาวรฯ อานันท์ ปันยารชุน รองหัวหน้าคณะ ‘งดเว้นออกเสียง’ ในวันต่อมา นายกรัฐมนตรีโจว เอินไหลของสาธารณรัฐประชาชนจีนได้ให้สัมภาษณ์แก่ นสพ. นิวยอร์กไทมส์ ให้ความเห็นเกี่ยวกับการออกเสียงในทางต่างๆ ว่า สำหรับประเทศที่ ‘งดเว้นออกเสียง’ นั้น จีนให้ความสำคัญ เพราะอาจนำไปสู่ความเข้าใจอันดีต่อกัน

แทน เท่ากับเป็นการล้มล้างระบบศักดินาหรือกึ่งศักดินา ที่ซึ่งถูกยึดไปก็แน่นอนเป็นของสกุลต่างๆ รวมทั้งสกุลสูง ฝ่ายภริยาของเจียง ไคเช็คและคณาญาติด้วยและของต่างชาติ ทั้งนี้เพื่อใช้เป็นพื้นฐานในการพัฒนาอุตสาหกรรมและใช้ประโยชน์ตามแนวทางสังคมนิยม โครงการที่ควบคู่ไปได้แก่การแก้ไขเปลี่ยนแปลงกฎหมายว่าด้วยการสมรสและสหภาพแรงงานเพื่อให้แยกออกจากระเบียบสังคมเก่า โดยทั้งหมดนี้มีการรณรงค์ไปด้วย ในระยะ 1947-50 ภาครัฐเริ่มสนใจกับตัวเมือง (Urban) ด้วยการจัดระเบียบใหม่เพื่อฟื้นฟูการเศรษฐกิจและสกัดสถานะเงินเพื่อซึ่งเริ่มบั่นทอนการเศรษฐกิจและจัดวินัยแรงงานใหม่ ด้วยการพยายามชักชวนนายทุนมาช่วยวางระบบการคลังใหม่เพื่อต่อสู้กับภาวะเงินเฟ้อเช่นกัน ซึ่งในขั้นนั้นหลายฝ่ายรวมทั้งฝ่ายทุนดูจะเห็นชอบด้วย

ต่อมาในปี 1951 มีการปราบปรามบรรดาสมัคมาคมอั้งยี่และพวกก๊กมินตั๋งที่ยังหลงเหลืออยู่ ด้วยการรณรงค์ต่อต้าน- 3 Antis- และพยายามขจัดอิทธิพลของตะวันตก กับการนำหลักสูตรระดับมหาวิทยาลัยตามแบบของโซเวียตมาใช้กับระดับอุดมศึกษา

ในแมนจูเรีย มีการใช้โรงงานและโครงสร้างพื้นฐานจำนวนมากที่ญี่ปุ่นทิ้งไว้ในระยะนั้น ผลกระทบทางลบนานัปการของการไปร่วมรบในสงครามเกาหลีเริ่มปรากฏขึ้น และมีผู้ชำนาญการจากโซเวียตเข้ามาในจำนวนมาก โดยทำหน้าที่เป็นช่าง ที่ปรึกษาเศรษฐกิจและผู้เชี่ยวชาญด้านต่างๆ เพราะในภาคตะวันออกเจียงเหนือใกล้ Soviet Far East นั้น เป็นภูมิภาคที่ชาวโซเวียตสนใจจะขยายตัวมาอยู่แล้ว (อันที่จริงความสนใจดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของการที่โซเวียตรัสเซียได้มาจัดการตั้งพรรคคอมมิวนิสต์จีนตั้งแต่ 1920 แล้ว แต่อาจจะมิได้เปิดเผยให้ฝ่ายจีนทราบ)

Gao Gang ชาวจีนซึ่งเป็นผู้ดำเนินการปรับเปลี่ยนบริเวณแถบนั้นอยู่แล้ว และเมื่อถูกย้ายไปครองตำแหน่งที่กรุงปักกิ่ง ก็ได้จัดตั้ง State Planning Commission ขึ้นในเมืองหลวงและพยายามบั่นทอนอำนาจของแกนนำในอดีตของพรรค เช่น Liu Shaoqi และโจว เอินไล นำไปสู่การแย่งอำนาจกันนานถึง 1 ปี สร้างความแตกแยกขึ้นในพรรค

ในระยะแรกๆ โดยที่ Gao มีพื้นฐานทางชนบท ในขณะที่โจวและ Liu อยู่ในฐานะเหนืออำนาจบังคับของพรรคฯ จึงเป็นธรรมดาที่ Gao เป็นฝ่ายพ่าย

หลังจากนั้น National Conference of the Party ลงมติเห็นชอบแผนการห้าปีฉบับที่ 1 ซึ่งรวมการ Collectivization of Agriculture และ Socialization of Industry ด้วย อันเป็นแนวทางที่ตึง เสียวผิง ไม่เห็นด้วย แต่ไม่อาจจะทัดทานเหมาได้ และทำให้เขาตกเป็นเป้าหมายของการปฏิวัติภายในพรรคและการปฏิวัติวัฒนธรรมในระยะต่อมา

ในช่วงปี 1949 – 1952 อิทธิพลของสหภาพโซเวียตในจีนเป็นประเด็นที่ฝ่ายจีนให้ความสนใจมากขึ้น อันเป็นความเคลื่อนไหวที่วงการภายนอกอาจจะมีได้ทราบกันเท่าใดนัก ประมาณกลางเดือนธันวาคมของปี 1949 ถึงเดือนมีนาคม ปี 1950 เหมาเจ๋อตุง ได้เดินทางไปเยือนกรุงมอสโก โดยผู้นำของสองประเทศคอมมิวนิสต์ได้หารือกันในหลายเรื่องด้วยกัน ซึ่งน่าจะรวมถึงการที่สตาลินขอให้จีนส่งทหารไปช่วยในสงครามเกาหลีด้วยดังที่ได้กล่าวถึงบ้างแล้ว ผลประการหนึ่งของการเยือนครั้งนั้น ซึ่งใช้เวลาเกินกว่าสองเดือน ได้แก่การลงนามเมื่อวันที่ 14 กุมภาพันธ์ 1950 ในความตกลงชื่อ Treaty of Friendship, Alliance and Mutual Assistance อันน่าจะบรรลุถึงความเข้าใจร่วมกันในปัญหาที่ทำให้จีนไม่สบายใจในความสัมพันธ์กับสหภาพโซเวียตหลายประการด้วยกัน แต่อีกหลายปีต่อมา จีนได้กล่าวหาสหภาพโซเวียตว่ามีได้ให้ความช่วยเหลือแก่จีนอย่างเพียงพอ ดังเช่นในกรณีที่ขอให้จีนเข้าไปช่วยในสงครามเกาหลี เพราะนอกจากการสนับสนุนทางการเงิน ซึ่งไม่มีมาแล้ว สหภาพโซเวียตยังกลับมิได้ส่งกองกำลังเข้าไปร่วมรบด้วย ปล่อยให้จีนต้องสู้รบกับฝ่ายเกาหลีใต้และกองกำลังผสมของสหประชาชาติแต่ฝ่ายเดียว ความระแวงสงสัยในความพร้อมของสหภาพโซเวียตที่จะช่วยจีนเพิ่มมากขึ้นนับแต่เวลานั้น เมื่อพิจารณากลับไปถึงพฤติกรรมของ Gao Gang ดังข้างต้น ซึ่งเป็นคนเปิดทางให้ผู้ชำนาญการของโซเวียตเข้ามาแสดงบทบาทในทางต่างๆ เป็นจำนวนมากในภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จีนจึงได้พยายามจะลดบทบาทของโซเวียตลง เริ่มด้วยการให้ชาวโซเวียตถอนตัวจาก Port Arthur ภายในปี 1955 (ภูมิภาคดังกล่าวได้เปลี่ยนชื่อในปี 1984 เป็น Lushun อันเป็นส่วนหนึ่งของ Dalian ในปัจจุบัน) การถึงแก่อนิจกรรมของโจเซฟ สตาลินเมื่อปี 1953 มีส่วนในการ

ผ่อนคลายความตึงเครียดดังกล่าวเหล่านี้ลงบ้าง แต่ก็ยังมีปัญหาสืบต่อมาเพราะ
แนวโน้มของสหภาพโซเวียตที่จะ “manipulate” จีนในทางต่างๆ ด้วยการให้ทำตาม
แบบแผนของตนซึ่งมักจะถือว่าเป็นต้นแบบ

แต่ในด้านหนึ่งคือการจัดทัพ สหภาพโซเวียตสามารถให้ฝ่ายจีนเลียนแบบ Red
Army ได้ ดังจะเห็นได้จากท่าเดินมาร์ชของกองทัพปลดแอกประชาชน และยุทธวิธีทั้ง
การใช้อำนาจยิง (firepower) และการเคลื่อนพล ในขณะเดียวกัน สหภาพโซเวียตได้
เพิ่มการเผยแพร่ข่าวสารและการโฆษณาชวนเชื่อในจีนให้มากขึ้น โดยให้การฝึกสอน
ฝ่ายจีนในด้านดังกล่าวด้วย คงจะด้วยเหตุผลประการหนึ่งที่จะให้จีนตามการนำของ
สหภาพโซเวียตในเวทีโลกซึ่งจีนมิได้มีบทบาทเท่าใดนัก ยิ่งกว่านั้น สหภาพโซเวียตได้
ให้สินเชื่อแก่จีนในวงเงิน \$300 ล้าน ให้ใช้ได้ถึงปี 1953 และให้เงินกู้เพื่อการพัฒนาใน
จำนวนที่น้อยกว่านั้น ซึ่งจีนใช้ได้จนถึงปี 1956

ในระยะเวลาที่สหภาพโซเวียตปรับท่าทีบางด้านดังกล่าว จีนก็ได้ยินยอมที่จะทำตาม
นโยบายต่างประเทศบางประการของฝ่ายโซเวียต โดยส่งเสริมการปฏิวัติทั่วเอเชียและ
ไม่ยอมประนีประนอมกับประเทศที่ยึดระบอบเป็นกลาง

ทางด้านนโยบายภายใน การเร่งรัดพัฒนาการเปลี่ยนผ่านเป็นประเทศ
อุตสาหกรรมอันเป็นไปตามแผนการเศรษฐกิจ 5 ปีฉบับที่ 1 ซึ่งทำให้จีนต้องหันไป
สร้างอุตสาหกรรมหนัก ในขั้นนั้น หลายคนเห็นว่าจีนเริ่มมีความแข็งแกร่งขึ้น และ
แผนการนี้จึงได้รับความเห็นชอบในการประชุม First National People's Congress ใน
เดือนกันยายน 1954 โดยได้จัดตั้งรัฐบาลประชาชนกลางขึ้นและผ่านรัฐธรรมนูญ
สาธารณรัฐประชาชนจีนฉบับแรก ซึ่งบางคนเห็นว่าจัดลำดับความสำคัญทางเศรษฐกิจ
และสังคมไปตามแบบ Stalinist เป็นส่วนใหญ่ ทั้งๆ ที่ประชากรชาวจีน 4 ใน 5 ยังเป็น
ชาวนาบท แต่ถึงกระนั้น ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้ถูกผันไปยังภาคอุตสาหกรรมหนัก
อันเป็นภาวะที่ต่างจากที่เป็นอยู่ก่อนหน้าปี 1949 ในขณะที่ ตามแผนการเศรษฐกิจ 5 ปี
มีการเปลี่ยนแปลงการเศรษฐกิจภาคชนบทเป็น Collective farms

โดยที่ความแข็งแกร่งของเหมา เจ๋อตุงอยู่ที่นโยบายทางการเมือง การเกษตร ความเปลี่ยนแปลงทางสังคมและความเคลื่อนไหวทางการเมืองต่างประเทศอันมีมากในช่วงกลางทศวรรษ 1950's ได้ก่อกระแสสังคมซึ่งต่อต้าน Hu Feng ผู้กว้างขวางในวงการศิลปะ และวรรณคดีอันยืดเยื้อไปถึงปี 1956 แกนนำพรรคคอมมิวนิสต์จีนได้เริ่มอภิปรายกันถึงบทบาทของปัญญาชนในการสร้างชาติใหม่ตามแนว "Let a hundred flowers blossom" ควบคู่ไปกับข้อเรียกร้องที่ว่า "Let a hundred schools of thought contend" อันเป็นกระแสซึ่งกระทบถึงคนที่มีส่วนเกี่ยวข้องเป็นจำนวนมาก โดยบางฝ่ายถือว่าแนวคิดดังกล่าวมีความหมายเหนือกว่า Marxism-Leninism การอภิปรายภายในจีนในประเด็นดังกล่าวสอดคล้องกับเวลาที่ปัญญาชนชาวฮังการีเริ่มกระแสต่อต้านลัทธิคอมมิวนิสต์ในกรุงบูดาเปสต์พอดี เหมา เจ๋อตุงได้เสนอแนวทางอภิปรายในประเด็นอื่น แต่ข้อเสนอของเขาไม่ชัดเจนจนทำให้ Contradictions ของกระแสดอกไม้บานกระจัดไปในวงการระหว่างประเทศด้วย

เพื่อเป็นภูมิหลังและความเป็นไปในระดับระหว่างประเทศในช่วงที่เกิดการแข่งขันกันระหว่างอภิมหาอำนาจอันได้แก่สหรัฐอเมริกา กับสหภาพโซเวียต ซึ่งก่อตัวมาตั้งแต่ที่ทั้งสองฝ่ายร่วมกันเป็น Grand Alliance ในสงครามโลก ครั้งที่ 2 โดยโจเซฟ สตาลินวางยุทธศาสตร์ระดับโลกไว้ อันประธานาธิบดีแฟรงคลิน เดลาโน รูสเวลท์ เพียงแต่ระแวงว่า เพราะเหตุใด สตาลินจึงยังใช้คอมมิวนิสต์เป็นเครื่องมือสืบต่อมา และยอมเปลี่ยนเป็น Cominform ในปลายปี 1943 กับยังได้ทำการจารกรรมมหาพันธมิตรโดยเฉพาะอย่างยิ่งในโครงการพัฒนาอาวุธปรมาณูของสหรัฐจนโซเวียตสามารถผลิตได้เองซึ่งจะได้กล่าวต่อไปในบริบทของปี 1948- 1949 ในขณะที่จีนมิได้มีบทบาทในระดับโลกจนอีกหลายสิบปีต่อมา เพราะความสนใจแทบทั้งหมดจดจ่ออยู่กับพัฒนาการภายใน

ความเคลื่อนไหวต่างๆ ในสมัยหลังสงครามโลก ครั้งที่ 2 โดยเฉพาะอย่างยิ่งในภูมิภาคยุโรป มีหลายประการ ดังพอสรุปได้ดังนี้.- การที่กองทัพแดงและพลพรรคที่โซเวียตได้จัดตั้งขึ้นได้เคลื่อนเข้ายึดประเทศต่างๆ ในยุโรปตะวันออกและแปรสภาพเป็นประเทศบริวาร (satellite countries) ซึ่งสหภาพโซเวียตได้กำกับดูแลอย่างใกล้ชิด เว้น

บ้างเฉพาะเยอรมนี ซึ่งกองกำลังของมหาสัมพันธมิตรรีบเข้าไปครอบครองได้บางส่วน การที่สหภาพโซเวียตได้ปิดทางส่งเครื่องอุปโภคบริโภคเข้าไปในเขตยึดครองของ พันธมิตรตะวันตกหรือ the Berlin Blockade (June 24, 1948-May 12, 1949) แต่สหรัฐ ได้ระดมกำลังทางอากาศเพื่อลำเลียงสัมภาระเข้าไปส่งอย่างไม่ขาดสาย (Berlin Airlift) จนสกัดการปิดกั้นของสหภาพโซเวียตได้สำเร็จ การที่สหภาพโซเวียตซึ่งกระทำการ กรรมโครงการพัฒนาอาวุธปรมาณูตามโครงการแมนฮัตตันมาโดยตลอดประกาศ ผลสำเร็จของการทดลองระเบิดปรมาณูลูกแรก การรุกคืบหน้าของคอมมิวนิสต์โซเวียตที่จะแผ่ขยายเขตในกรีซและการเผชิญกับการไม่ยอมจำนนของยูโกสลาเวีย ภายใต้โจเซฟ บรือซ ตีโต ซึ่งเลือกที่จะดำรงความเป็นกลางในการเมืองระหว่าง ประเทศ การประกาศแผนกู้เศรษฐกิจของกรีซ และสุนทรพจน์ของประธานาธิบดีทรูแมน ซึ่งมี Point Four ที่หลายฝ่ายเห็นว่ามึนยยะในเชิงจำกัดการขยายอิทธิพลของ ลัทธิคอมมิวนิสต์ซึ่งมีสหภาพโซเวียตเป็นตัวนำในที่อื่นของโลกด้วยการสนับสนุนการ พัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศด้อยพัฒนา (และกำลังพัฒนา) สหรัฐและ พันธมิตรตะวันตกเห็นว่าพฤติกรรมของสหภาพโซเวียตแสดงชัดว่า กำลังตั้งตัวเป็น ศัตรู จึงได้ร่วมกันจัดตั้งสนธิสัญญาร่วมป้องกันแอตแลนติกเหนือขึ้นในวันที่ 4 เมษายน ปี 1949 และหลังจากนั้นได้จัดตั้งระบบร่วมป้องกันขึ้นอีกในหลายภูมิภาค ของโลก เช่น Central Treaty Organization หรือ CENTO ในปี 1955 และในปีเดียวกัน ได้ขยายเครือข่ายการป้องกันร่วมกันมายังเอเชียด้วยการลงนามใน Manila Pact อัน เป็นพื้นฐานของการจัดตั้ง Southeast-Asia Treaty Organization or SEATO ในวันที่ 19 กุมภาพันธ์ 1955 โดยมีศูนย์กลางอยู่ที่กรุงเทพฯ ประเทศไทย เพื่อปกป้องประเทศภาคี จากการรุกรานของประเทศเช่นจีน แต่ไม่ได้มีการเจาะจงเป้าหมายชัดเจนในขั้นนั้น บางคนอาจจะมีปัญหากับการเล็งเป้าไปที่จีนเพราะในขั้นนั้น ประเทศใหม่ยังมิได้แสดง เจตนาที่จะใช้นโยบายสงครามกับประเทศภายนอก แต่ก็มีพฤติกรรมบางอย่างอัน ควบคู่ไปกับการไปร่วมในสงครามเกาหลีตามคำขอร้องของสตาลิน โดยจีนได้ส่งทหาร ไปยึดครองทิเบตบนภูเขาคีมาลัยด้วย แม้จะไม่ใช่ข่าวมักนักในขณะนั้น

ส่วนจีนเอง ก็มีการปรับเปลี่ยนทัศนคติหลายประการ อันเป็นผลจากการอภิปรายประเด็นข้อโต้เถียงภายใน โดยในที่สุด ทุกฝ่ายกลับไปสู่ทางเลือกที่จะไม่ตามโซเวียตมากเกินไป

อันที่จริง ความพยายามปรับกระแสความคิดมีผลทางด้านต่างประเทศอย่างมีนัยยะสำคัญด้วยการแสดงบทบาทภายนอกด้วยตนเอง โดยจีนยอมรับความตกลงเจนีวาในปัญหาอินโดจีน (Geneva Accords on Indochina ในปี 1954) และปรับสภาพความสัมพันธ์กับประเทศต่าง ๆ ให้เป็นปกติ เพราะเริ่มเข้าใจว่าบรรดาประเทศเป็นกลางในเอเชีย-แอฟริกาไม่ใช่เป็น “หุ่นหรือ puppets” ของประเทศตะวันตกเช่นที่เข้าใจมาก่อนหน้านั้น ทั้งหมดนี้เป็นการแสดงความสามารถเชิงการทูตของ โจว เอินไล ซึ่งปรากฏแก่โลกภายนอกในการประชุมเอเชีย-แอฟริกา 29 ประเทศ ที่เมืองบันดุงในประเทศอินโดนีเซีย ระหว่างวันที่ 18-24 เมษายน 1955 อันมีการยอมรับหลักการของสหประชาชาติ การอยู่ร่วมกันโดยสันติ (Peaceful Co-existence) หลักการตามสิทธิมนุษยชน การไม่แทรกแซงกิจการภายในของแต่ละประเทศ ฯลฯ การประชุมบันดุงมีขึ้นในช่วงที่ประเทศอาณานิคมจำนวนมากได้รับเอกราชเพิ่มมากขึ้น ซึ่งในระยะนั้น โจว เอินไลเสนอให้มีการปรับสภาพความสัมพันธ์กับทุกฝ่ายให้เป็นปกติ รวมทั้งสหรัฐด้วย จากจุดนั้นได้มีการเริ่มให้มีการพบปะพูดคุยจากระดับเอกอัครราชทูตกับสหรัฐหลายปีก่อนหน้าที่ ดร. เฮนรี คิสซิงเจอร์เดินทางอย่างลับ ๆ ไปยังกรุงปักกิ่ง แต่ที่ล้มเลิกไปเพราะปัญหาระหว่างสหรัฐกับสหภาพโซเวียตซึ่งเริ่มตึงเครียดขึ้นกลายเป็นสงครามเย็นต่อมา ทำให้จีนเห็นควรใช้ความระมัดระวังไว้ก่อน เพราะปัญหาที่เกิดขึ้นซึ่งยืดเยื้อต่อไปเป็น Cuban Missile Crisis ในช่วง 1961-62 และการที่สหภาพโซเวียตส่ง Yuri Gagarin และยานสปูตนิคขึ้นไปยังอวกาศในปี 1961 เหตุการณ์เหล่านี้ ทำให้เหมา เจ๋อตง และบรรดาแกนนำคนสำคัญของพรรคและรัฐบาลเริ่มเห็นความแตกต่างอย่างมีนัยยะสำคัญระหว่างจีนกับสหภาพโซเวียตในชนบประเพณีแห่งชาติ ประสพการณ์ด้านการปฏิวัติและระดับของการพัฒนาประเทศ โดยเหมา เจ๋อตงมีข้อยุติว่า การไปตามแนวทางของโซเวียต นั้น ไม่อาจพินกลับไปตามที่เคยเป็นมาได้

และในช่วงแห่งการทบทวนท่าทีนี้ เหมา เจ๋อตงได้กล่าวว่า “The East Wind prevails over the West Wind อันปรากฏผลในช่วงนั้นว่า จีนหันไปผูกมิตรกับประเทศใน Third World เพราะประจวบกับการปลดปล่อยอาณานิคมหลายแห่ง โดยมีการจัดตั้ง Non-Aligned Movement ขึ้น ในขณะที่ สหภาพโซเวียต ซึ่งถูกวิพากษ์วิจารณ์ไม่น้อยที่บัดนี้ มีประเด็นดุลแห่งอำนาจในระดับโลกที่จะต้องประเมินสำหรับตนเอง

{ไทยซึ่งได้มอบให้เสด็จในกรมฯ พระองค์เจ้าวรรณไวทยากรณ์ นักการทูตอาวุโส ซึ่งทรงเป็นผู้แทนไทยในการประชุมสันนิบาตชาติมาก่อน และทรงมีบทบาทสำคัญในการเจรจากับประเทศต่าง ๆ รวมทั้งนาย Andrei Gromyko ผู้แทนถาวรโซเวียตด้วย จนทำให้ประเทศไทยได้เข้าเป็นสมาชิกสหประชาชาติอันดับที่ 55 ในวันที่ 16 ธันวาคม 1946 ไปร่วมการประชุมบันดุงในเดือนเมษายน 1955 โดยได้ทรงพบปะแลกเปลี่ยนทัศนคติกับนายโจว เอินไล ด้วยไมตรีจิตมิตรภาพเป็นอย่างดี และในปี 1956 ทรงได้รับเลือกเป็นประธานสมัชชาสหประชาชาติ อันเป็นปีที่เกิดวิกฤตการณ์ระหว่างประเทศที่สำคัญอย่างน้อยสองประการ อันได้แก่ Suez Crisis ที่กามาลอับเดลนาศเซอร์แห่งอียิปต์ต้องทำสงครามกับอิสราเอล สหราชอาณาจักรและฝรั่งเศสและการปฏิวัติต่อต้านสหภาพโซเวียตในฮังการี ในวิกฤตการณ์แรก ซึ่งทั้งสหรัฐและสหภาพโซเวียตได้ร่วมกัน บังคับให้สหราชอาณาจักร ฝรั่งเศสและอิสราเอล ยอมคืนคลองสุเอซให้แก่อียิปต์ โดยประธานาธิบดีไอเซนฮาวร์แห่งสหรัฐได้ใช้ข้อมติสมัชชาที่สหรัฐใช้เป็นครั้งแรกในสงครามเกาหลี อันได้แก่ Uniting for Peace resolution หรือ resolution ที่ 377 A (V) เป็นครั้งแรกอย่างได้ผล ส่วนวิกฤตการณ์การปฏิวัติในฮังการีนั้น สหภาพโซเวียตได้ใช้กำลังปราบปรามอย่างรุนแรงทำให้ชาวฮังการีจำนวนมากต้องเป็นผู้ลี้ภัยหลบหนีไปอยู่ตามประเทศต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุโรป จีนมิได้แสดงท่าทีสนับสนุนฝ่ายใด เพราะในขั้นนั้นจีนยังไม่มีที่นั่งในสหประชาชาติดังกล่าวแล้ว – ที่นำความข้างต้นมาเติมในส่วนนี้ เพราะวันที่ 26 สิงหาคม วันนี้ ตรงกับวันประสูติกาลครบรอบ 130 ปีของพระองค์ท่าน}

ในปี 1958 เหมาได้พยายามแต่งตั้งตำแหน่งสำคัญภายใน ด้วยการให้นายพลหลิน เปียวดำรงตำแหน่งสูงในพรรค เพื่อจะส่งเสริมระบบ people's communes และ

มอบหมายให้ Peng Dehuai ซึ่งได้รับแต่งตั้งเป็นผู้บัญชาการ Chinese People's Volunteer Army ตลอดครึ่งแรกของสงครามเกาหลี (แม่เหมาและโจว เอินไลจะอาวุโสกว่า) ให้กำกับดูแลแนวทาง Great Leap Forward ในการเร่งรัดพัฒนาอุตสาหกรรมหนักโดยทำความเสียหายให้เศรษฐกิจการเกษตร แต่ไม่นานก็ปลดออกจากตำแหน่งและแต่งตั้งให้หลิน เปียวเข้ามาทำหน้าที่แทน จากการเลือกแนวทางดังกล่าว เป็นเหตุให้ชาวจีนซึ่งเป็นเกษตรกรและคนงานประมาณ 20 ล้านคนต้องอดตาย นับเป็นจำนวนมากที่สุดประวัติศาสตร์ และในปี 1961 ทั้งการเกษตรและการอุตสาหกรรมของจีนล่มสลายเกือบหมด อีกสิบปีต่อมา การปฏิวัติวัฒนธรรมสร้างความพินาศต่อหลายวงการ เมื่อปี 1967 เต็ง เสี่ยวผิง ซึ่งเป็นรองประธานพรรคฯ ที่ถูกกล่าวหาว่าเป็น 'capitalist roader' และถูกกักบริเวณ ถูกลงโทษหลายประการ รวมทั้งการให้ตีเดียนตัวเองอย่างน่าเสียดาย ถูก "ลากไปตามท้องถนนที่เต็มไปด้วยโคลน" ถูกเนรเทศไปต่างจังหวัดไกลจากกรุงปักกิ่ง ถูกส่งไปทำงานเป็นพนักงานในโรงซ่อมรถแทร็คเตอร์อยู่ 3 ปี ลูกชายของเขาซึ่งเป็นนักเรียนอยู่ขณะนั้นถูก red guards จับตัวโยนลงมาจากชั้นบนของตัวบ้านจนต้องเป็นอัมพาต จนปี 1973 โจว เอินไล เพื่อนของเขา ได้ขอให้เหมาฟื้นสถานะของเต็ง แต่ในปี 1976 ที่โจว ถึงแก่อนิจกรรม เต็งต้องต่อสู้กับ Gang of Four อยู่พักใหญ่ มีความพยายามจะทำลายชื่อเสียงของโจว แต่ประชาชนได้ชุมนุมกันที่จัตุรัสเทียนอันเหมินเพื่อยกย่องโจว (เข้าใจว่า เต็งมีส่วนในการชุมนุมครั้งนั้นด้วย) จนต่อมาอีกไม่กี่เดือน เหมาเองถึงแก่อนิจกรรม และ Hua Guofeng ได้ขึ้นเป็นผู้นำ มีการจับกุม Gang of Four ยกเลิกการปฏิวัติวัฒนธรรม ส่วนฐานะของเต็ง เสี่ยวผิงไม่ถูกกระทบกระเทือน

การสลับปรับเปลี่ยนตำแหน่งชั้นนำสะท้อนถึงแรงกดดันจากวงการเมืองทั้งในและนอกพรรคคอมมิวนิสต์จีน หลายคนต้องรับกรรมไปต่าง ๆ กัน ที่ได้เลื่อนขั้นก็มี เช่น นาย Liu Shaoqi ซึ่งในปี 1962 ได้เป็นประธานาธิบดีแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน ในขณะที่ผู้ครองอำนาจสูงสุดอันคงได้แก่เหมา เจ๋อตง ยังเป็นประธานพรรคคอมมิวนิสต์จีนอยู่เช่นเดิมจนถึงแก่อนิจกรรม อันที่จริง หลิวมีส่วนร่วมในพรรคมาตั้งแต่เริ่มต้นในปี 1921 หนังสือที่เขาแต่งเมื่อปี 1939 How to be a Good Communist

เป็นตำราของสมาชิกพรรคเป็นจำนวนมาก เขาเคยกล่าวว่า ภัยพิบัติที่เกิดขึ้น นั้น ร้อยละ 30 เป็นโดยธรรมชาติ อีกร้อยละ 70 เป็นความผิดพลาดของมนุษย์เอง หลิวได้ทำงานหนักในการพยายามจัดการคอร์รัปชันในวงราชการและการเมือง แม้จีนคนละชาติจะได้คอร์รัปชันมาไม่น้อย จีนคอมมิวนิสต์ก็กระทำทุจริตมาเหมือนกัน ในปี 1967 หลิวตกเป็นเหยื่อของ Gang of Four อีกคนหนึ่ง นอกเหนือจากที่ถูกเปรียบเป็น “ครูชอฟจีน” เข้าใจว่า เขาจบชีวิตเพราะถูกซ้อมหนัก และถูกตัดมิให้เข้าถึงยาที่เขาต้องใช้เพื่อบรรเทาอาการเบาหวาน ความไม่แน่ใจเกี่ยวกับสาเหตุของการตายเกิดขึ้นกับ หลินเปียว เช่นกัน แม้บางฝ่ายกล่าวถึงอุบัติเหตุทางเครื่องบิน ซึ่งมีได้เป็นไปได้โดยตรงไปตรงมา กล่าวโดยสรุป Great Leap Forward และการปฏิวัติวัฒนธรรมทั้งสองครั้งทำให้จีน “ถอยหลังเข้าครองไปเป็นสิบ ๆ ปี”

หลังจากการอนิจกรรมของเหมา เจ๋อตุงในปี 1976 วงการเมืองระดับสูงของจีนได้หันไปหา Hua Guofeng มาสืบอำนาจ

Hua เป็นรัฐมนตรีด้านความปลอดภัยสาธารณะเมื่อข้าพเจ้า ซึ่งเป็นกงสุลใหญ่ ณ เมืองฮ่องกง ได้ร่วมคณะของนายกรัฐมนตรีคิกกุกกี ปราโมชในการเดินทางไปเปิดความสัมพันธ์ทางการทูตกับสาธารณรัฐประชาชนจีนในปลายเดือนมิถุนายน-ต้นเดือนกรกฎาคม ปี 1975 และหัวหน้าฝ่ายจีนที่ให้การต้อนรับได้แก่ เต็ง เสี่ยวผิง (Deng Xiaoping) แม้ในโอกาสสำคัญ เช่นงานเลี้ยงต้อนรับครั้งใหญ่จะมีนายพลจู่เต๋อ ซึ่งอาวุโสมากแล้วมาร่วมเป็นเจ้าภาพ เพราะขณะนั้นทั้งประธานเหมา เจ๋อตุงและนายกรัฐมนตรีโจว เอินไล ยังมีชีวิตอยู่ แต่ทราบกันดีว่า ทั้งสองสุขภาพไม่สู้จะแข็งแรงเท่าใดนัก แต่บทบาทผู้นำในขณะนั้นอยู่ที่เต็ง เสี่ยวผิงอย่างชัดเจน และผู้แทนกระทรวงการต่างประเทศจีนที่มาประจำคณะของไทยได้แก่นาย ฮัน เนียนหลุง รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศในขณะนั้น

ภายใต้การนำของเต็ง เสี่ยวผิง จีนได้ย้ำอย่างชัดเจนว่า จีนไม่ส่งเสริมการทำตัวเป็น Hegemony ของฝ่ายใด และนับแต่นั้นมา การโฆษณาชวนเชื่อตามแนวที่ส่งเสริมให้เกิดการปฏิวัติทั่วไปในเอเชีย ซึ่งเหมารับฟังมาจากสตาลินหลายสิบปีแล้วก่อนหน้านี้

นั้น ไม่ปรากฏคำยุงเช่นว่าทางวิทยุ “เสียงประชาชนแห่งประเทศไทย” ของจีน
คอมมิวนิสต์อีกต่อมา

เต็ง เสี่ยวผิง ชายร่างเตี้ย (สูงประมาณ 153 ซม.) แต่ล่ำบึกบึนจากมณฑล เส-
ฉวนและได้ใช้ช่วงปีที่ข้าพเจ้ามักเรียกว่า formative years ศึกษาและรับจ้างอยู่ใน
ฝรั่งเศส โดยดื่มด่ำในลัทธิของ Karl Marx อย่างมาก และมีเพื่อนสนิทคู่คิดคนหนึ่งคือ
โจว เอินไล ตั้งแต่สมัยที่อยู่ในฝรั่งเศส เต็งได้อยู่ในพรรคคอมมิวนิสต์จีนมาตลอดชีวิต
ที่เจริญวัย แต่เป็นคนที่มีความจำแนกทุกคำในสิ่งที่ได้อ่านมาอย่างดีเลิศคนหนึ่งซึ่งเป็น
ปัจจัยช่วยเขามากเมื่อต้องเผชิญกับปัญหาอันหนักหน่วงในระยะต่อมา เป็นคนซึ่งผู้ที่
ได้ศึกษาเกี่ยวกับเขาถือในความเป็นไปได้ในผลปฏิบัติเป็นหลักหรือ Pragmatic ดังคำ
กล่าวเกี่ยวกับสีของแมงว่า จะขาวหรือดำไม่สำคัญ ตราบใดที่ยังจับหนูได้ เต็งตระหนัก
มานานแล้วว่า เหมา เจ๋อตุงเลือกนโยบายหลักหลายเรื่องผิดพลาดและขาดความ
เข้าใจเพียงพอในการบริหารงานเศรษฐกิจมหภาค อันนำมาซึ่งความเสียหายอย่าง
รุนแรงสืบต่อมา แต่เต็งได้เก็บเงียบไว้ และคิดหาทางแก้ไขและปฏิรูปเมื่อได้ขึ้นเป็น
ผู้นำสืบต่อจาก Hua Guofeng ในปี 1979 ทั้งระบบเศรษฐกิจมหภาคและจุลภาค ระบบ
การบริหารงานทั้งของรัฐและพรรค รวมทั้งภาคเอกชน ดังเช่นวาระการปฏิบัติงานซึ่ง สี
จิ้นผิงมิได้ปฏิบัติตามอันจะเป็นปัญหากับเขาต่อไป แม้สีจะได้อ้างเสมอว่าเขาไม่จำเป็นต้อง
ปฏิรูปเพิ่มเติม เพราะเต็งทำไว้หมดแล้ว

ส่วนการที่มีบางคนกล่าวหาว่า เต็งมิได้ไร้เดียงสาเสียทีเดียวในเหตุการณ์
ร้ายแรงที่เกิดขึ้นที่จัตุรัสเทียน อันเหมินเมื่อวันที่ 4 มิถุนายน 1989 ศาสตราจารย์
Peter F. Krogh, Dean Emeritus of Georgetown’s Walsh School of Foreign Service ผู้
ที่เขียนเกี่ยวกับผลสำเร็จของเต็งในฐานะรัฐบุรุษระดับโลกคนหนึ่ง ได้นำคำกล่าวของ
เต็งเองเกี่ยวกับการเรียกร้องระบอบประชาธิปไตยในครั้งนั้นมาลงไว้ในหนังสือ The
World’s Westward March ดังที่ขอคัดมาต่อไปนี้.--

“Democracy can develop only gradually, and we cannot copy Western
systems. If we did, that would only make a mess of everything. Our socialist

construction can only be carried out under leadership, in an orderly way and in an environment of stability and unity. That's why I lay such emphasis on the need for high ideals and strict discipline. Bourgeois liberalization would plunge the country into turmoil once more.”

แม้ว่าผลการค้นคว้าจากแหล่งเปิดเผยต่างๆ ของข้าพเจ้าจะยืนยันตรงกันว่า การหาคำตอบของความทันสมัยอันแท้จริง เสี่ยวผิงนำมาใช้ในการปฏิรูปทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองของประเทศจีนมาจากการหารือและแลกเปลี่ยนแนวความคิด ในทางปฏิบัติกับผู้ที่มีประสบการณ์และวิสัยทัศน์กว้างไกลในต่างประเทศหลายท่าน ครอบคลุมเวลาหลายปี โดยเฉพาะอย่างยิ่ง แต่มิได้จำกัดอยู่ เฉพาะ ลี กวน ยู แห่ง สิงคโปร์ ซึ่งไปมาหาสู่กันหลายครั้ง

ผลงานที่สำคัญบางประการของการปฏิรูปของเติ้ง เสี่ยวผิงได้รับการกล่าวถึงใน ภาพรวมโดย The Economist ฉบับวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 1997 ดังนี้ “Deng Xiaoping may be seen as one of the greatest political leaders of the 20th century, a man who set underway the biggest improvement in the living standards and personal freedoms of the largest number of people in human history.”

ความสำเร็จในทางเศรษฐกิจ การเงินและการพัฒนาสังคมของเติ้ง เสี่ยวผิง อาจ เห็นได้จากผลที่เกิดขึ้นบางประการดังนี้.--

“In the last fifteen years of the 20th century—the Deng Xiaoping years— China's national income quadrupled and its share of world trade trebled. Foreign direct investment into China poured in at the rate of \$40 billion annually and China's foreign exchange reserves topped \$100 billion. Literacy rates soared, life expectancy dramatically increased and infant mortality rates plunged. Private life—and its accompanying dignity—returned to China. Using the people's welfare as an index, nothing short of a historic humanitarian revolution took place in China during the Deng Xiaoping era.”

Michael Dillon ผู้ประพันธ์หนังสือ Deng Xiaoping, The Man Who Made Modern China เขียนไว้ว่า “China today is largely of his making.” ซึ่งข้าพเจ้าเห็นด้วย

บัดนี้ ผู้นำจีนคนปัจจุบันในชื่อว่า สี จิ้นผิง กำลังไผ่ฝันที่จะสร้างให้ประเทศจีนฟื้นคืนด้วยความเข้มแข็งยิ่งใหญ่ในระดับโลกหรือ Rejuvenation of the Chinese nation เหนือกว่าประเทศอื่นหรือกลุ่มประเทศทั้งหลาย โดยอาศัยความรุ่งโรจน์ของจีนทางเศรษฐกิจและการเงินที่สืบทอดกันมาตั้งแต่ยุคที่เติ้ง เสี่ยวผิง เริงอำนาจ

เพื่อจะวิเคราะห์แนวทางของจอมเผด็จการ สี จิ้นผิง ได้ถูกต้อง และประเมินว่าความสัมพันธ์ระหว่างประเทศจะเป็นเช่นใดในเมื่อบัดนี้เป็นที่ชัดเจนแล้วว่าความทะเยอทะยานของจีนภายใต้การนำของ สี จิ้นผิงนั้นยากที่จะให้ลดน้อยถอยลง ขอบรรยายความเป็นมาของคนที่ชื่อ Xi Jinping โดยสรุปดังนี้

สี จิ้นผิงเกิดที่กรุงปักกิ่งหรืออีกเมืองหนึ่งในวันที่ 15 มิถุนายน ปี ค.ศ. 1953 เป็นบุตรของ Xi Zhongsun อดีตนักปฏิวัติของพรรคคอมมิวนิสต์จีนและเป็นเจ้าหน้าที่แห่งรัฐจนได้ดำรงตำแหน่งรองนายกรัฐมนตรี แต่มีมโนคติทางเสรีนิยม (Liberal) และไม่เห็นด้วยกับแนวทางของ เหมา เจ๋อตุงในทางต่างๆ จึงถูกขับออกจากตำแหน่งและถูกจับตัวขังในระหว่างการปฏิวัติวัฒนธรรมระหว่างปี 1966-1976 อันเป็นปีที่เหมา เจ๋อตุง ถึงแก่อนิจกรรม ทำให้เขาพ้นโทษและได้รับการฟื้นฟูสถานะ ส่วน สี จิ้นผิง ซึ่งยังเป็นเยาวชนอยู่ในขณะที่บิดาถูกเล่นงานทางการเมือง จึงถูกไล่ให้ไปอยู่ที่ซานซี อันเป็นถิ่นฐานดั้งเดิมของบรรพบุรุษเขา ซึ่งที่นั่นเขาได้ร่ำเรียนจนปี 1973 ได้พยายามจะสมัครเข้าเป็นสมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์แต่ถูกปฏิเสธถึง 10 ครั้ง จนในปี 1974 เขาได้เข้าเป็นสมาชิกของ Communist Youth League ที่ซานซี และได้เข้าเป็นสมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์จีนระดับชาติและได้เริ่มสร้างตัวเองจนเป็นที่ยอมรับให้เลื่อนชั้นจากหัวหน้าพรรคในระดับท้องถิ่นเช่นที่เมืองชายทะเลซึ่งมีฐานะทางการเงินดี เช่นฝู เจียงขึ้นไป ทำให้เขาสร้างสมผลงาน บารมีและอิทธิพลเพิ่มมากขึ้นตามที่เขาต้องการอย่างรวดเร็ว จนได้เป็นหัวหน้าพรรคฯ ที่นครเซียงไฮ้ อันเป็นเมืองใหญ่อันดับสองของจีน

และเป็นศูนย์กลางด้านการเงินของประเทศ ในปี 2007 โดยในเดือนตุลาคม ปีเดียวกันนั้น เขาได้รับเลือกเป็นสมาชิกของ Politburo Standing Committee ซึ่ง สี ได้ดำรงตำแหน่งสำคัญนั้นสืบต่อมาจนปัจจุบันและมีตำแหน่งที่ทรงอิทธิพล เช่นรองประธาน Chinese Academy of Military Science โดยเลื่อนขึ้นเป็นประธานไม่นานหลังจากนั้น ในปี 2008 จนปี 2013 สีได้รับตำแหน่งรองประธานาธิบดี อีกปีเศษต่อมา สี ได้เป็นรองประธาน Central Military Commission จนปี 2012 ในชีวิตครอบครัว สี สมรสใหม่กับ Peng Liyuan นักร้องที่มีชื่อเสียง โดยมีลูกสาวคนหนึ่ง ซึ่งได้ไปศึกษาที่มหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ดในสหรัฐ แต่ไม่มีข้อมูลมากนัก

ในเดือนมีนาคมปี 2012 สมัชชาประชาชนแห่งชาติได้ลงมติให้ สี ดำรงตำแหน่งเลขาธิการใหญ่ของพรรค (General Secretary) สืบต่อจาก Hu Jintao โดยเป็นประธานาธิบดี และประธานของ Central Military Commission ด้วย สี จึงฝังได้กุมอำนาจเด็ดขาดอยู่ในมือนับแต่นั้น กล่าวอีกนัยหนึ่ง สี ได้ยกเลิกระบบ Collective Leadership ตามที่เหมา เจ๋อตง และ เต็ง เสี่ยวผิงกับผู้นำอื่นๆ ได้ถือปฏิบัติมาด้วยการเปลี่ยนแปลงเป็น One-Man Rule โดยในเดือนตุลาคม 2014 รัฐบาลจีนได้พิมพ์เผยแพร่ประมวลสุนทรพจน์และคำปราศรัยของ สี จิ้นผิง เป็นครั้งแรก ในชื่อว่า The Governance of China เพื่อแจกจ่ายไปทั่วประเทศ อันมีบทเกี่ยวกับระเบียบโลกในทัศนะของ สี จิ้นผิง ซึ่งต่างจากระเบียบโลกตามมาตรฐานของตะวันตก ในระยะนั้นเป็นที่ชัดเจนว่า สีกำลังสร้าง Cult of Personality ขึ้น เพื่อให้เขาเป็นที่ยึดถือของประชาชนทั่วไป

ก่อนหน้านั้นเล็กน้อย คือระหว่างวันที่ 22-24 กันยายน, 2014 ประธานาธิบดี บารัค โอบามาแห่งสหรัฐอเมริกาและประธานาธิบดี สี จิ้นผิงแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน ได้หารือกันเกี่ยวกับสภาพภูมิอากาศของโลก และเมื่อวันที่ 2 พฤศจิกายน ปีเดียวกันนั้น ผู้นำทั้งคู่ได้ประกาศข้อตกลงร่วมกันที่จะลดภาวะแก๊สเรือนกระจกหนึ่งในสาม (a Third) ใน 20 ปี ซึ่งทำเนียบขาวที่กรุงวอชิงตันแถลงว่า ประกาศนั้น เป็นครั้งแรกที่จีนยอมตกลงที่จะลดภาวะการแพร่กระจายของแก๊สคาร์บอน ที่จีนปล่อยเข้าสู่ชั้นบรรยากาศมากที่สุดในโลก โดยสหรัฐเป็นอันดับที่สอง

ในปลายเดือนกันยายน ปีต่อมา (2015) ประธานาธิบดี สี จิ้นผิงได้เดินทางไปเยือนสหรัฐอเมริกาอย่างเป็นทางการเป็นครั้งแรก โดยได้เดินทางไปยังเมือง Seattle ก่อนเพื่อพบกับผู้นำทางเทคโนโลยีและธุรกิจ และเดินทางต่อไปยังกรุงวอชิงตันในฐานะแขกของประธานาธิบดีโอบามา โดยได้รับการต้อนรับในพิธีที่ทำเนียบขาวอย่างเป็นทางการตามพิธีทางการทูต ทั้งสองฝ่ายได้ถือโอกาสยืนยันความเข้าใจร่วมกันที่จะต่อสู้กับความเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศ อันเป็นหัวข้อใหญ่สำหรับการประชุม ณ กรุงปารีสในประมาณ 2 เดือนต่อจากนั้น และหลังจากการเยือนสหรัฐอเมริกาไม่นาน สี จิ้นผิง ก็ได้เดินทางไปเยือนสหราชอาณาจักรอย่างเป็นทางการ เพื่อส่งเสริมสัมพันธภาพทางเศรษฐกิจและทางการทูต ซึ่งมีข่าวว่า สี จิ้นผิง ที่ชอบกีฬาฟุตบอลกำลังดูเส้นทางที่จะซื้อทีมฟุตบอลชื่อดังของอังกฤษมาเป็นเจ้าของ แต่ไม่ทราบว่าจะเพราะเหตุใดเรื่องนี้จึงหายเงียบไป

ในระบอบนั้น หาก สี จิ้นผิงกำลังคิดจะแข่งขันเป็นผู้นำระดับโลก แทนสหรัฐฯ เขายังมิได้แสดงให้เห็นปรากฏชัด จนเมื่อนายโดนัลด์ ทรัมป์เข้ามาเป็นผู้นำและเลือกทางเดินของนโยบายไปในทางที่ผิดแผกจากที่เคยเป็นมา ความตึงเครียดในความสัมพันธ์ระดับโลกจึงเริ่มบังเกิดขึ้น ด้วยการประกาศสงครามทางการค้ากับจีน และกระจายไปยังประเทศต่างๆ รวมทั้งกลุ่มที่เคยเป็นพันธมิตรใกล้ชิดกับสหรัฐฯ ความไม่อยู่ก็บ่งบอกกับรอยของทรัมป์อเมริกา ทำให้ สี จิ้นผิง เริ่มแสดงออกด้วยวิธีต่างๆ แม้ว่า เขาจะเป็นผู้นำคนแรกๆ ที่แสดงความยินดีกับชัยชนะของทรัมป์ ในระหว่างที่โดนัลด์ ทรัมป์เป็นประธานาธิบดี สีและภริยาได้เคยไปเยือนเขา โดยได้รับการต้อนรับที่บ้านพักของทรัมป์ที่มารีไอลาโกที่มลรัฐฟลอริดา อันเป็นช่วงที่ทรัมป์ได้เปิดเผยแก่ สี ว่า เขาได้สั่งให้ยิงซีปนาวุธโทมาฮ็อก 57 ลูกไปถล่มสนามบินในซีเรียฐานใช้อาวุธเคมีกับชาวซีเรีย และ สี ได้ให้การต้อนรับแก่ทรัมป์และภริยาที่ Forbidden Palace ในกรุงปักกิ่ง เมื่อแวะไปเยือนระหว่างเดินทางไปเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งทรัมป์ภูมิใจเป็นพิเศษ แต่นายหวังอี้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศจีน ประกาศเมื่อปี 2020 ว่าทรัมป์เป็นผู้ที่สร้างความเสื่อมทรามในสัมพันธภาพระหว่างจีนกับสหรัฐฯ จนไม่อาจมี

การพบปะพูดคุยสองฝ่าย (Dialogue) กันได้ และในปีเดียวกัน จีนได้เริ่มระดมใช้ Wolf Warrior Diplomacy อย่างเต็มที่นับแต่นั้นมา

แม้ว่าอำนาจที่ สี จิ้นผิงได้รวบรวมไว้ในมือจะทำให้เขาเป็นฝ่ายอำนาจนิยมอย่างไม่น่าจะต้องกังวลใจอยู่แล้ว ในเดือนเมษายน 2016 ก่อนหน้าที่ทรัมป์จะได้รับเลือกตั้งหลายเดือน สี จิ้นผิงได้สถาปนาตนเองเป็น Commander-in-Chief of Joint Forces Battle Command Centre โดยมีอำนาจเด็ดขาดเหนือทหารทุกเหล่าทัพ เพราะในตอนที่มีการเศรษฐกิจเริ่มชะลอตัว สี ได้ลดกำลังทหารบกลง โดยเน้นที่การเพิ่มกำลังทางเรือและทางอากาศ ตามเป้าหมายระยะกลางที่จะประกาศสิทธิในทะเลจีนจากใต้ถึงเหนือตามลัทธิ The Near Seas ที่เขามุ่งหมายมานาน

ตามแนวทางอ้างสิทธิ์ต่างๆ (Assertive Foreign Policy) และการก้าวสู่ระบบอำนาจนิยม (Authoritarianism) ดังได้กล่าวถึงบ้างแล้ว สี ได้ให้มีการยกเลิกการจำกัดวาระการดำรงตำแหน่ง เพื่อคงอยู่ได้เกินสองวาระต่อเนื่องกันหรืออยู่ได้จนหมดอายุขัย เป็นผู้นำแต่ผู้เดียวซึ่งจะควบคุมรัฐบาล การเศรษฐกิจและการทหาร และเพื่อขจัดคู่แข่งทั้งในระดับสูงและระดับต่ำ (tigers and flies) ดังตัวอย่างเช่น Zhou Yongkang หัวหน้าฝ่ายความปลอดภัยและเป็นสมาชิก Politburo Standing Committee ชุดเดียวกับสี ซึ่งถูกจำคุกตลอดชีวิต ก่อนที่เขาจะยกเลิกกฎว่าด้วยการดำรงตำแหน่ง สี ได้ส่งสัญญาณชัดว่า เขาจะอยู่นานกว่า เจียง เซอหมิน และหู จินเถ่า ใน Politburo ที่ สี คุม ไม่มีใครที่จะสืบทอดอำนาจหรือแข่งกับเขาได้ ที่เคยคาดหมายกันว่า หลี เคอะเจียง นายกรัฐมนตรี อาจจะเป็นทายาททางการเมืองของ สี ก็ถูกปิดทางไปแล้ว

ตามรายงานจาก นิตยสาร Nikkei ฉบับวันครบรอบ 100 ปีของการจัดตั้งพรรคคอมมิวนิสต์จีน ต่อไปนี้คือรายนามสมาชิก Politburo Standing Committee ชุดล่าสุดจากการเลือกตั้งโดยสมัชชาประชาชนแห่งชาติ สมัยที่ 19 (คำชี้แจงประกอบเป็นของนิตยสาร)

Li Keqiang – Premier, Directs and oversees the State Council, China’s top administrative body and has authority over economic policy. His influence as Xi has tightened his grip on power is believed to be on the wane.

Li Zhanshu – Chairman of the National People’s Congress Standing Committee. Essentially, Chief of Staff and one of Xi’s closest allies. Played a behind scenes role in the President’s anti-corruption crusades and in making him the “core leader.” Ranks third in party’s hierarchy.

Wang Yang (66) – Chairman of People’s Political Consultative Conference; supports Xi as head of the country’s top advisory body. Once played a key role as top trade negotiator, but now focuses more on domestic issues, including ethnic affairs. He ranks 4th in party hierarchy.

Wang Hunin – Chief of the Secretariat which oversees the party’s ideology and propaganda division. A former professor at Shanghai prestigious Fudan University, he studied in the United States and is fluent in French. He ranks 5th in party hierarchy.

Zhao Leji (64) – Head of Central Commission for Discipline Inspection. Zhao succeeded Xi’s long-time ally Wang Qishan as graft czar. He served as party chief in Shaanxi Province, Xi’s ancestral home and developed close ties with future president’s family. He ranks 6th in party hierarchy.

Han Zheng (67) – Vice Premier, top official for Hong Kong affairs and an active player in Belt and Road Initiative (BRI). He worked for about 40 years in Shanghai before moving to Beijing. He ranks 7th in party hierarchy.

ตามคำบรรยายบางส่วน ของ Elizabeth Economy ผู้เชี่ยวชาญกิจการจีนจาก Brookings Institute และ Council on Foreign Relations ในการสัมมนาของ CSIS: เมื่อประมาณปี 2010 จีนเริ่มเฟื่องความสนใจไปที่ทะเลจีนใต้ ในชั้นนั้น วงการภายนอกเริ่มเห็นแนวของ a more assertive China ในระยะเดือนพฤศจิกายน 2012 เธอได้พบกับสมาชิกโปลิตบูโรชุดปีนั้นที่เมืองดูไบซึ่งมิได้ช่วยให้สามารถอ่านเจตนาของจีนได้ชัดเจนพอ.....ความโน้มเอียงของจีน นั้น พอมีลามมาตั้งแต่สมัยเจียง เซอหมินและ หู จินเถ่าว่าต้องการจะแยกจากแนวทางของสหรัฐฯ (ส่วน สี จิ้นผิง นั้น ได้แถลงทัศนะว่า จะไม่รับระเบียบโลกตามรูปแบบของสหรัฐฯ รวมทั้งแนวทาง governance และ ค่านิยมซึ่งล้ำสมัยแล้ว เมื่อเทียบกับแนวทางของจีน) แต่แนวคิดเกี่ยวกับ Rejuvenation of the Chinese nation และการเน้นย้ำในบริบทของอำนาจอธิปไตยนั้น เริ่มมาตั้งแต่สมัย ซุนยัตเซ็น แต่ สี ถือว่าเป็นหลักของเขา โดยเขานำมาเป็นนโยบายสำคัญด้วยการอ้างสิทธิ์ในทะเลจีนใต้ และใช้วิถีทางการทูตแบบ “นักรบหมาป่า” และรวมถึงการจะเอาใต้หัว “คืนกลับมา” การอ้างอธิปไตยเหนือฮ่องกง ขยายเขตทะเลจีนใต้ไปตามขอบเขตที่ครอบคลุมกว่านั้น ซึ่ง Andrew Schwartz ได้เสริม The Near Sea Doctrine ของ สี เมื่อปี 2009 ประกอบ Elizabeth Economy จึงกล่าวถึงกรณีพิพาทกับอินเดียเมื่อปีที่แล้วบนภูเขาหิมาลัยและการที่จีนอ้างสิทธิ์เหนือหมู่เกาะ Diaoyu หรือ Sensaku กับญี่ปุ่นและปัญหาชายแดนที่จีนมีปัญหาเกี่ยวกับประเทศต่างๆ อีกประมาณ 14 แห่ง

ในความเห็นของ เอลิซาเบธ อีคอนโนมี การจะปฏิรูประบบ Global Governance ที่จีนอ้างนั้น ขัดกับ “Rules-based International Order” ที่ฝ่ายตะวันตกและสหรัฐยึดถือดังจะเห็นได้จากถ้อยแถลงของ Yang Jiechi ผู้แทนพรรคคอมมิวนิสต์จีนที่เมือง Anchorage มลรัฐอลาสก้า ซึ่งได้ตอบกับคณะของบลินเคน ว่า จีนจะทำได้ดีกว่าตามกฎบัตรสหประชาชาติ โดยลืมไปว่า สหประชาชาติยึดถือตาม Rules-based Order แต่ฝ่าย สี ถือว่า แม้ในเรื่องการจัดระเบียบโลก จีนก็จะจัดทำได้ดีกว่าสหรัฐ เพราะจีนมีค่านิยม ทางเลือกด้านนโยบายและมาตรฐานอันควรได้รับการสะท้อนไว้ในระเบียบโลกด้วย ตลอดเวลาที่ผ่านมา จีนได้พยายามจะจัดระบบของสถาบันระหว่างประเทศและองค์การระหว่างประเทศต่างๆ ดังเห็นได้จากการแสดงบทบาทของจีนใน

สหภาพโทรคมนาคมระหว่างประเทศ องค์การอนามัยโลก อันแสดงว่าจีนใช้วิธีอำนาจนิยมเป็นหลัก โดยให้ทั่วโลกเห็นว่าจีนได้วางตนเป็นผู้ปรับเปลี่ยนระบบใหม่เอง ด้วยความตั้งใจจะแสดงว่าจีนควรเป็น transformational power ในฐานะที่บัดนี้จีนภายใต้ สี จิ้นผิง เป็นมหาอำนาจของโลก และเพื่อประกันความมั่นคงและปลอดภัยของตน จีนจึงต้องมีส่วนในทุกด้านของความเคลื่อนไหวในโลก ดังคำปราศรัยของเขาต่อการประชุม World Economic Forum ที่ Davos ว่าจีนจะเป็นผู้นำในการนำโลกไปสู่ระบบการค้าเสรีและจะเป็นตัวนำในการวางข้อกำหนดกฎเกณฑ์ในองค์การการค้าโลก ในระยะที่ทรมัปกำลังย้อนกลับไปยึดถือแนวทาง Mercantilism และขัดขวางการแต่งตั้งผู้อำนวยการคนใหม่อยู่เกือบ 7 เดือน เอลิซาเบธ อีคอนโนมีบรรยายต่อไปว่า เมื่อ สี ยังเป็นผู้เยาว์ เขาต้องผ่านการปฏิวัติวัฒนธรรมมาแล้ว พ่อเขาถูกขับออกจากตำแหน่ง (purged) มาเช่นกัน.....ในสุนทรพจน์แรกของเขาที่เขาได้รับตำแหน่งผู้นำเมื่อเดือนพฤศจิกายน ปี 2012 สี จิ้นผิงได้กล่าวถึงความใฝ่ฝันของคนจีนที่ฝังอยู่เป็น DNA ในตัวเขา และบทบาทสำคัญอันรุ่งโรจน์ของกองทัพปลดแอกประชาชน (PLA) ที่ประสบความสำเร็จจนมาตลอด รวมทั้งความเจริญรุ่งเรืองของพรรคคอมมิวนิสต์จีน อันทั้งหมดนี้สะท้อนถึงตัวตนของเขาเอง เต็มไปด้วยความมั่นใจในตนเองและความเป็นผู้นำของเขา

อนาคตของจีนภายใต้สีปรากฏอยู่ส่วนหนึ่งในวรรคขึ้นต้นของรายงานนี้บ้างแล้วว่าจะเป็นอย่างไหน แต่ขอวิเคราะห์คร่าวๆ ดังต่อไปนี้เพิ่มเติม โดยอาศัยข้อมูลบางส่วนจากอดีตอาจารย์ของพรรคคอมมิวนิสต์จีนและการแลกเปลี่ยนความคิดของผู้เชี่ยวชาญจาก Brookings Institute ของสหรัฐกับผู้เชี่ยวชาญจาก CSIS ในสหรัฐเช่นกัน และบทวิเคราะห์ของผู้เชี่ยวชาญอีกหลายคน

สี จิ้นผิงเป็น revisionist สำหรับแนวทางที่เขาคิดว่าน่าจะมีการเปลี่ยนแปลง เพราะเขาเชื่อในแนวคิดของเขาเป็นใหญ่ โดยมีโอกาสหลอหลอมให้ฝังแน่นในมโนคติของเขาเกี่ยวกับอำนาจอธิปไตยและความรักชาติถึงขนาดที่อาจเรียกได้ว่าคลั่งชาติใน

สมัยที่ปฏิบัติงานให้กับอดีตผู้นำเช่น เจียง เซอหมิน และ Hu Jintao แม้ทั้งคู่จะปฏิบัติตามแนวทางปฏิรูปทางการเมืองและการเศรษฐกิจของเติ้ง เสี่ยวผิง ซึ่งสี จิ้นผิงมิได้สานต่อหรือต่อ ยอดมรดกตกทอดของเติ้ง แต่กลับเบี่ยงแนวทางตามสัญชาตญาณส่วนตัวของเขาในทันทีที่เขาได้เถลิงอำนาจ

ผู้เชี่ยวชาญจาก CSIS ซึ่งสังกัดในกิจการญี่ปุ่น ได้มีโอกาสมายังจีนและได้ฟังแนวคิดของ สี ในฐานะรองประธานของ Chinese Academy of Military Science ในปี 2009 ภายใต้หัวข้อ The Near Sea Doctrine อันหมายถึงเกาะและหมู่เกาะต่างๆ เช่น ญี่ปุ่น ไต้หวัน ฟิลิปปินส์ และกวม ที่สีคาดหวังว่าจีนควรรุกเข้าไปครอง ด้วยน้ำเสียงที่ผู้เชี่ยวชาญกล่าวว่า “very aggressive, very assertive” ต่อมา สีได้เป็นประธานของวิทยาลัยดังกล่าว และพยายามผลักดันแนวคิดเดียวกันในระดับชาติ ซึ่งผู้แทนสถาบันบรูคกิงส์เสริมว่า จีนได้เริ่มอ้างสิทธิ์และอธิปไตยเหนือทะเลจีนใต้ โดยญี่ปุ่นและเกาะอื่นๆ ยังมองไม่เห็นความไฝ่ฝันของสีในระยะนั้น แต่แม้จะทราบว่าเป็นประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้หลายประเทศ จะอ้างสิทธิ์เหนือเกาะต่างๆ สีก็สั่งการให้จีนประกาศ “สิทธิทางประวัติศาสตร์เหนือทะเลจีนใต้” และขยายขอบเขตไปทั่วอันรวมถึงหมู่เกาะต่างๆ ใน “Near Sea” ตามลัทธิ (Doctrine) ที่เขาประกาศ “ทางวิชาการ” มาตั้งแต่ปี 2009 เมื่ออนุญาตตุลาการระหว่างประเทศที่กรุงเฮกตัดสินว่า การอ้างสิทธิ์ทางประวัติศาสตร์ของจีนในทะเลจีนไม่มีพื้นฐานทางกฎหมายระหว่างประเทศ สี จิ้นผิง ก็ไม่รับฟังและยังเสริมกำลังรบในบริเวณที่เป็นปัญหาเพิ่มมากขึ้นจนบัดนี้

Deng Yuwen อดีตบรรณาธิการ Study Times ซึ่งเคยทำงานอยู่ในพรรคคอมมิวนิสต์จีน แต่บัดนี้ได้ลี้ภัยไปพักพิงอยู่ในต่างประเทศ เคยเชื่อว่า การเศรษฐกิจของจีนที่ก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็วอาจเปิดทางให้เกิดการปฏิรูปทางการเมืองภายในประเทศ แต่การณ์ดังกล่าวมิได้เกิดขึ้น หากแต่เมื่อสิบปีที่แล้ว พรรคคอมมิวนิสต์กำลังค่อยๆ หมดรัศมีและมีได้แสดงบทบาทต่อภายนอกมากขึ้น สี จิ้นผิงจึงแผ่อำนาจของเขาเองในนามของพรรคเพื่อคุ้มครองจีนทั่วประเทศอย่างเบ็ดเสร็จด้วยเหตุนี้ Deng จึงเห็นว่า จีนกำลัง “taking the great leap backwards—increasing

aggression at home—with giant re-education camps in Xinjiang as well as mass arrests in Hong Kong and assert its authoritarian values on the global stage.”

เป้าหมายสองประการที่สี่ไม่เคยปิดบัง ได้แก่การที่จะเป็นอภิมหาอำนาจของโลกโดยมิได้กำหนดเวลาแจ้งชัด และที่จะเป็นการเศรษฐกิจอันดับหนึ่งของโลกโดยแซงหน้าสหรัฐภายในปี 2049

สำหรับเป้าหมายแรก นั้น ทุกฝ่ายที่เป็นกลางคงจะเห็นว่า น่าจะไกลเกินไปที่จีนจะทรงอำนาจเหนือสหรัฐได้ เพราะพลานุภาพของสหรัฐยิ่งใหญ่มากกว่าของจีนมาก กับยังพัฒนาอาวุธใหม่ๆ อันก้าวหน้ากว่าของจีนอย่างเทียบกันไม่ได้ ไม่แต่เท่านั้น สหรัฐยังมีเครือข่ายสัมพันธมิตรที่ทรงพลังด้วยตนเองอย่างหลากหลายและกว้างขวางทั่วโลก แม้ในเขตที่จีนอ้างสิทธิ์โดยไม่ชอบด้วยกฎหมายในปัจจุบันนี้ คือในทะเลจีนใต้และตะวันออก กองเรือของประเทศพันธมิตรได้ไปปรากฏตัวอยู่ทั่วไปหมด เช่น กองเรือของกลุ่มประเทศอินโด-แปซิฟิกพร้อมเรือบรรทุกเครื่องบินจำนวนมาก กองเรือของสหราชอาณาจักรและ HMS Queen Elizabeth II เรือบรรทุกเครื่องบินลำใหม่ที่สุดของอังกฤษ พร้อมกองเรือคุ้มกัน กองเรือของญี่ปุ่นและกองบินทันสมัยทั้งที่ญี่ปุ่นพัฒนาเองและที่สหรัฐจำหน่ายให้ นอกจากนี้ เยอรมนียังส่งเรือรบมาเยือนในบริเวณด้วยเพียงเท่านี้ ก็ดูจะเกินกว่าที่จีนจะระดมกำลังได้ ทั้งนี้ ด้วยสมมติฐานว่า หากมีการรบกันขึ้น – ซึ่งข้าพเจ้าไม่คิดว่าจีนจะกล้าไปขั้นสู่ถึงขั้นนั้น – จะจำกัดอยู่ที่การรบแบบ (Conventional warfare) ฉะนั้น การที่คามาลา แฮร์ริส รองประธานาธิบดีสหรัฐได้ย้ายการที่ไม่เห็นด้วยกับการอ้างสิทธิ์ของจีนเหนือทะเลจีนใต้ระหว่างการเยือนสิงคโปร์และเวียดนามเมื่อสามสัปดาห์ที่ผ่านมาจึงเป็นการส่งสัญญาณที่ชัดเจนและเป็นที่น่าทราบนอกอยู่ทั่วภูมิภาคอยู่แล้ว แม้จีนจะพยายามใช้การทูตแบบนักรบหมาป่า “ดำน” ตอบโต้คามาลาทุกวันก็ตาม

สำหรับเป้าหมายประการที่ 2 คือการแทนที่สหรัฐในฐานะเป็นการเศรษฐกิจอันดับหนึ่งของโลกภายในปี 2049 นั้น คงจะเป็นการยาก เพราะแม้ว่าจีนจะฟื้นตัวจากความถดถอยในระหว่างที่ต้องเผชิญกับโรคระบาดโควิด-19 ได้เร็วกว่าประเทศอื่น แต่

สหรัฐได้ฟื้นตัวอย่างค่อนข้างเข้มแข็ง ดังจะเห็นได้ประการหนึ่งจากการที่ดัชนี Dow Jones Industrial Average ได้ขึ้นจาก 10,000 เป็น 35,000 + จวน 36,000 อยู่แล้วอันหมายความว่ามีการขยายตัวของการค้าในตลาดโลกด้วย ในขณะที่สหรัฐมีทุนที่จะใช้จ่ายต่อไปอีกประมาณ 5-6 ล้านล้านดอลลาร์ ในอีกสามสี่ปีตั้งแต่นี้ไป เพื่อโครงสร้างพื้นฐาน บรอดแบนด์/อินเทอร์เน็ตและอื่นๆ อีกนานาชนิด ในขณะที่จีนกำลังเผชิญปัญหาหนัก ๆ อีกหลายประการ ที่นับว่ายุ่งยากมากได้แก่ปัญหาประชากรอันส่งผลโดยตรงต่อแรงงานหรือ work force ซึ่งมีแนวโน้มตกต่ำลง บางพื้นที่ของประเทศได้กลายเป็น Rust Belt ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลสำหรับชาวจีนได้แก่การที่คนวัยหนุ่มจำนวนไม่น้อยต้องต่อสู้เพื่อให้ยืนอยู่บนขาของตนได้ ในภาพรวมจำนวนประชากรเป็นจุดอ่อนของ สี จิ้นผิง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในปี 2020 จีนคาดว่าจะให้มีประชากรกว่า 1.4 พันล้านคน แต่ก่อนหน้านั้น คือในปี 2019 ประชากรเพิ่มขึ้นเพียง 1,412 ล้านคน โดยประชากรอายุเกิน 66 ปีอันเป็นวัยเกษียณเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 18.7 แสดงชัดว่าจีนกำลังเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ ที่เป็นเช่นนี้เพราะจีนหันนโยบายให้มีลูก 1 คนนานถึง 35 ปี โดยเพิ่งเปลี่ยนเป็น 2 คนตั้งแต่ปี 2016 จนเมื่อเร็วๆ นี้อาจเพิ่มขึ้นเป็น 3 คน แต่อัตรายาร่างกลับมีมากขึ้น และการสมรสก็ไม่ค่อยมีมากตามที่ตั้งเป้าหมาย อัตราของผู้ใช้แรงงานจากชนบทในย่านอุตสาหกรรมก็มีอยู่มาก เป็นปัญหาของการที่ต้องแยกครอบครัวระหว่างชนบทกับในเมืองการผลิต

นับถึงปี 2020 และ 2021 สี จิ้นผิงเป็นผู้นำทางการเมืองที่ยิ่งใหญ่ที่สุดในโลก และประเทศจีนร่ำรวยที่สุดแห่งหนึ่งเมื่อฟื้นจากโรคระบาด ในสมัยปัจจุบัน ลัทธิคอมมิวนิสต์และพรรคฯ ซึ่งมีสมาชิก 95 ล้านคน (จาก 53 คนเมื่อเริ่มต้น) ยังคงยิ่งใหญ่ แต่ผู้นำทุกคนจากทุกวงการต้องเป็นสมาชิกของพรรคฯ ไม่มีฝ่ายค้านและไม่มีใครแข่งขันเป็นเจ้าหน้าที่ระดับสูงได้ สี จิ้นผิง ถือว่าสังคมนิยมเท่านั้นจะระดมความสามารถไปในการพัฒนา ต่างจากสังคมนิยมแบบ เต็ง เสี่ยวผิงซึ่งเปิดเสรีทางเศรษฐกิจและให้โอกาสภาคผู้ประกอบการที่เข้มแข็ง แต่ภายใต้ สี จิ้นผิง มีการสร้างเศรษฐกิจแบบผสมผสาน (Hybrid) โดยให้ภาครัฐกับภาคเอกชนเป็นหนึ่งเดียวกัน ภาคเอกชนที่ร่ำรวยขึ้นมาด้วยการทำธุรกิจกับต่างประเทศ ถูกติดตามตรวจสอบอย่าง

เฝ้าระวัง (Surveillance) เช่นกรณีของ Jack Ma และกิจการที่ก้าวหน้าไปมาก บางทีหายหน้าจากวงการไปโดยไม่มีใครทราบเป็นเดือน ทะเบียนที่จัดไว้กับตลาดต่างประเทศ รวมทั้ง Wall Street ถูกถอนไป โดยแต่ละคนต้องยอมรับทุกอย่างที่เกิดขึ้น วิธีการที่ทำไปเป็นการบั่นทอนความพยายามของจีนเองที่จะเร่งรัดความก้าวหน้าทางการนวัตกรรมและเทคโนโลยีที่จำเป็นหากจีนหวังที่จะก้าวหน้าทางเศรษฐกิจยิ่งกว่าในปัจจุบัน

สี จิ้นผิงเป็นบุคคลพิเศษ เพราะเขาเท่านั้นที่เป็นใหญ่ ไม่มีคู่แข่งและผู้สืบทำแหน่ง เพราะเขาได้กำจัดคู่แข่งไปหมดแล้ว

วันที่ 4 สิงหาคม วันนี้ เป็นวันครบรอบ 1 ปีของเหตุระเบิดร้ายแรงที่ทำเรือเบรุตอันเนื่องมาจากความละเลยและการคอร์รัปชันในระบบ ที่ปล่อยให้สารเคมี “แอมโมเนียมไนเตรท” หนัก 2,750 ตัน ซึ่งเรือสัญชาติรัสเซียขนมาจากรัฐจอร์เจียเพื่อจะไปส่งที่โมซัมบิกและมาถูกจับที่เบรุตถูกปล่อยปลະละเลยมากกว่า 6 ปีในกุดังที่ทำเรือกลางกรุง จนเกิดระเบิดขนานใหญ่ที่สุดในโลกครั้งหนึ่ง ที่มีได้มาจากระเบิดปรมาณู

ประมวลรายงานฯ เช่นฉบับนี้ ได้เสนอรายงานและวิเคราะห์วินาศภัยดังกล่าวอย่างละเอียด อันทำความเสียหายอย่างหนักทั่วไปในเมืองหลวงของประเทศเลบานอนเมื่อเดือนสิงหาคม ศกที่แล้ว ขณะที่ประชาชนในประเทศกำลังต้องเผชิญกับการระบาดอย่างหนักของโรคโคโรนาไวรัส 2019 เช่นประเทศอื่นทั่วโลก นับเป็นภาระหนักของโรงพยาบาลและบุคลากรทางการแพทย์และพยาบาลที่จะต้องดูแลอยู่แล้วอย่างเต็มกำลัง แต่ยังคงต้องช่วยกันเยียวยาและรักษาพยาบาลคนอีกนับพันซึ่งได้รับบาดเจ็บจากแรงระเบิดที่อุบัติขึ้นจนเกินกำลังความสามารถเพราะโรงพยาบาลหลายแห่งได้รับความเสียหายไปด้วย

แรงระเบิดที่เกิดขึ้นกลางแจ้งภายใต้ฟ้าใสสีน้ำเงินในเลบานอนทำให้ความเป็น
อัมพาตทางการเมือง วิกฤตการณ์ทางการเงินและการคลังและกระบวนการสอบสวน
หาความจริงภายในประเทศสะดุดหยุดอยู่ตลอดหนึ่งปีที่ผ่านมา ทั้ง ๆ ที่ปัญหาหนัก
หน่วงดังกล่าวมิใช่เป็นประเด็นที่สามารถแยกเป็นเรื่อง ๆ ได้ หากแต่ทั้งหลายทั้งปวง
เหล่านี้เป็นผลมาจากความปล่อยปละละเลยที่ฝังลึกอยู่ในระบบและการขาดสิ้นซึ่ง
ความรู้สึกรับผิดชอบชั่วดีอันสืบเนื่องมาจากสงครามกลางเมืองในเลบานอนที่ยืดเยื้อ
อยู่ถึง 15 ปี คือจากปี 1975-1990

เมื่อเกิดระเบิดขึ้น นาย Hassan Diab นายกรัฐมนตรีและคณะได้ขอลาออก แม้
จะต้องรักษาการอยู่จนกว่าจะตั้งรัฐบาลใหม่ได้ ความพยายามของบุคคลและกลุ่ม
การเมืองอื่นได้รับคำขอร้องจากประธานาธิบดี Michel Aoun ให้จัดตั้งรัฐบาล แต่ก็
ล้มเหลวทุกชุด รวมทั้งการสืบสวน/สอบสวนโดยภาครัฐถึงสาเหตุของการระเบิดที่
ทำเรือ เนื่องจากบรรดาเจ้าหน้าที่ซึ่งจะถูกสอบสวนต่างอ้างสิทธิ์ในการได้รับความคุ้ม
กัน

เลบานอนต้องเผชิญกับสภาวะเงินเฟ้ออย่างหนักหน่วงยิ่งตลอดมาจนนำไปสู่
การล่มสลายทางการเศรษฐกิจและวิกฤตการณ์การเงินเลวร้ายที่สุดซึ่งธนาคารโลกจัด
ไว้ใน 3 ลำดับแรกของโลกนับแต่ปี 1850 เป็นต้นมา เงินตราลีรา (Lira) ไร้เสถียรภาพ
เพราะสูญค่าไปกว่าร้อยละ 90+ เครื่องอุปโภคบริโภคขาดแคลน ระบอบของรัฐบาล ซึ่ง
แบ่งอำนาจกันระหว่างซุนนีอิสลาม เชียหรือชีอะ และมารอนไนท์คริสเตียน กับระบบ
อุปถัมภ์และการคอร์รัปชันที่เรื้อรังมานาน ยังผลให้ระบบล่มสลายโดยสิ้นเชิง

นิตยสาร Economist สรุปว่า “The country feels exhausted ชาวเบรุตเร่ร่อนไป
ตามท้องถนนอย่างไร้จุดหมาย ผู้คนต้องอดหลับอดนอน ไม่มีแม้กระทั่งพัดลมเพื่อ
บรรเทาอากาศอันร้อนจัดและความชื้นสูง ทุกคนดูจะมีปัญหาในท้องเพราะอาหาร
ไม่ได้รับการเก็บรักษา เนื่องจากไฟฟ้าซึ่งดับเป็นระยะแต่ครั้งค่อนข้างนาน มีคนชั้น
นำกลุ่มน้อยนิดที่สามารถไปจ้างงานของตนในท้องทะเลนอกฝั่งได้ สำหรับชาว
เลบานอนทั่วไปมีแต่ความโกรธและสิ้นหวัง ถึงขั้นที่ธนาคารโลกเรียกว่าเป็น

“deliberate depression—a man-made crisis” และคณะที่ก่อเหตุขึ้นมายังอยู่ในอำนาจ โดยมีได้มีแผนใด ๆ ที่จะแก้ไข”

ในวันครบรอบหนึ่งปีของเหตุระเบิดครั้งใหญ่ มีพิธีไว้อาลัยสั้น ๆ ด้วยการยืนสงบชั่วคราว ในขณะที่ตามท้องถนนประชาชนผู้ประท้วงต้องปะทะกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ อันเป็นภาพซ้ำซากในถนนของเลบานอน อนาคตของประเทศยังมีมืดมน

ประธานาธิบดีเอ็มมานูเอ็ล มาครง แห่งฝรั่งเศส ซึ่งเดินทางไปเยือนกรุงเบรุต ในระยะแรก ๆ ที่เกิดการระเบิด พยายามจะระดมทุนช่วยเหลือ และนาย Josep Borrell หัวหน้าสูงสุดฝ่ายการต่างประเทศของสหภาพยุโรปยังเห็นลู่ทางการรวบรวมเงินจากยุโรป แต่สิ่งที่จำเป็นยิ่งและมีการผลัดวันเวลากันมานานได้แก่ “การปฏิรูป” ประเทศอย่างขนานใหญ่ ส่วนการระดมทุนตามความริเริ่มของมาครง นั้น เท่าที่ปรากฏในรายงานเมื่อวันที่ 5 สิงหาคม มีผู้บริจาครวม 370 ล้านดอลลาร์ อันไม่มากนัก นอกจากนี้ยังมีเงินช่วยเหลือจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศหรือ IMF อีก 900 ล้านดอลลาร์ซึ่งธนาคารแห่งชาติเลบานอนกำลังพิจารณา แต่คงต้องคอยให้ประเทศมีรัฐบาลที่ซอบธรรมเข้ามาบริหารงานเสียก่อน ฝ่ายการเมืองบางพรรคต้องการให้บรรดาสมาชิกทั้งสภาลาออกและจัดให้มีการเลือกตั้งทั่วไปใหม่ ซึ่งมีใช่เป็นหลักประกันว่าสถานการณ์ทางการเมืองจะดีขึ้น

ตามรายงานในวันนี้เช่นกัน กลุ่มซึ่งยังไม่ทราบชัดว่าเป็นฝ่ายใดซึ่งอยู่ทางใต้ของเลบานอนได้ยิงจรวดเข้าไปในอิสราเอล กองกำลังป้องกันอิสราเอลหรือ IDF จึงได้ยิงปืนใหญ่ตอบโต้ แต่ไม่ถือว่าเป็นเหตุการณ์ใหญ่นัก อย่างไรก็ตาม ในวันที่ 6 สิงหาคม แจ้งว่า กลุ่มเฮซบอลลาห์รับว่าเป็นฝ่ายยิงเป็นรอบที่สาม ส่วนทางฝ่ายอิสราเอลแถลงว่า ได้ตอบโต้หนึ่งครั้งด้วยการโจมตีทางอากาศและต่อมาได้ใช้วิถีทางการเมืองโดยมิได้ให้รายละเอียดเพิ่มเติมเพียงแต่ว่าถ้ายังไม่ได้ผล ก็อาจใช้วิถีทางการทหาร รายงานจาก CNN ในวันที่ 6 สิงหาคม แจ้งว่า กองกำลังรักษาความปลอดภัยของเลบานอนได้รุกเข้าไปที่ฐานยิงจรวดทางใต้ของประเทศ และจับผู้ก่อเหตุได้ 4 คน ชาวคิบนายังไม่ปรากฏ ส่วนนาย Samy Gemagel หัวหน้าพรรค Kateab ซึ่ง

มักถูกเรียกว่า Lebanese Phalange Party นั้น ถือว่าเฮซบอลลาห์อยู่ใต้อิทธิพลของอิหร่านมาตลอด หรืออีกนัยหนึ่งอิหร่านมีอำนาจในเลบานอนบางส่วนนั่นเอง

โดยที่สถานการณ์อันย่ำแย่ในเลบานอนเป็นไปดังที่รายงานความเห็นของธนาคารโลกและของนิตยสาร Economist ไว้ด้านบนแล้ว ทำให้ยากที่จะเข้าใจวิถีคิดของกลุ่มเฮซบอลลาห์ว่ามีมูลเหตุจูงใจประการใดถึงได้เลือกการกระทำอันจะทำให้ประเทศทรุดหนักยิ่งขึ้นอีก แม้หลายแห่งจะกล่าวว่าอิหร่านอยู่เบื้องหลังก็ตาม ซึ่งวิเคราะห์ดูแล้ว ไม่สมเหตุสมผลเลยตามจังหวะเวลาที่อิหร่านกำลังมีอยู่ในปัจจุบัน ซึ่งประเด็นนี้ควรพิจารณาประกอบกับความเห็นของหัวหน้าพรรค Kateab ในพรรคก่อนนี้ด้วย อันสะท้อนถึงความสลับซับซ้อนของการเมืองในตะวันออกกลางซึ่งเลบานอนเป็นหมากตัวหนึ่ง โดยพิจารณาประกอบกับรายงานในบทต่อไปนี้

วันพฤหัสบดี ที่ 5 สิงหาคม ศกนี้ เป็นวันปฏิญาณตนเข้ารับตำแหน่งประธานาธิบดีแห่งสาธารณรัฐอิสลามอิหร่านของอयाโตลลาห์ อิบราฮิม รายอิซี แม้อयाโตลลาห์ อาลี คาเมเนอี ผู้นำสูงสุดทางศาสนาจะได้ออมรับเขาในตำแหน่งผู้บริหารสูงสุดตั้งแต่เมื่อวานนี้แล้วก็ตาม อย่างไรก็ตาม อย่างไรก็ดี นายรายอิซีจะต้องเสนอรายชื่อคณะรัฐมนตรีในหนึ่งสัปดาห์หลังจากการปฏิญาณตน

แต่ที่แน่นอน ก็คือความสนับสนุนจากอयाโตลลาห์ คาเมเนอี กองกำลังพิทักษ์การปฏิวัติและกลุ่มอนุรักษ์นิยมในอิหร่าน อันทำให้ยากที่จะเห็นการอ่อนข้อจากอิหร่านในเรื่องที่สำคัญ

ความที่เป็นคนแข็งกร้าวทั้งทางนโยบายภายในและนโยบายการต่างประเทศ ไม่สามารถคาดได้ว่านายรายอิซีจะปรับเปลี่ยนท่าทีได้เพียงใด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีการเจรจาเพื่อฟื้นความตกลง JCPOA ซึ่งการเจรจาทางอ้อมที่กรุงเวียนนาได้ระงับไปชั่วคราว

เท่าที่ได้รับฟังจากรายงานของสื่อต่างประเทศ ประธานาธิบดีอัฟกานิสถานและอิรัก กับนาย Josep Borrell หัวหน้าสูงสุดฝ่ายการต่างประเทศของสหภาพยุโรปและเป็นผู้ประสานการเจรจาทางอ้อมระหว่างคณะผู้แทนอิหร่านกับคณะผู้แทนสหรัฐ ได้ไปร่วมในพิธีปฏิญาณตนของอญาโตลลาห์ รายอิชี

ถ้อยแถลงของประธานาธิบดีรายอิชีหลังจากการปฏิญาณตน แสดงชัดถึงความแข็งกร้าวอันเป็นทั้งอุปนิสัยส่วนตัวและแนวคิดในการบริหารประเทศ แต่จะสะท้อนถึงแนวนโยบายในฐานะผู้นำฝ่ายบริหารของประเทศสักเพียงใด ไม่อาจจะทราบได้ในขั้นนี้ เพราะเข้าใจว่าเขาใช้แนวทางในการแถลงและการตอบปัญหาที่มีผู้อื่นจัดเตรียมไว้ให้ คงเป็นเพราะรายอิชีมิใช่ผู้มากด้วยประสบการณ์ในการบริหารงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการต่างประเทศดังที่ได้ตั้งข้อสังเกตมาก่อนแล้วในระยะเวลาที่มีการเลือกตั้ง

ถ้อยแถลงของรายอิชีย้ำว่า วัตถุประสงค์สำหรับเทคโนโลยีนิวเคลียร์ของอิหร่านนั้นเพื่อสันติทั้งสิ้น (Peaceful Purposes) อิหร่านเป็นอำนาจหนึ่งในภูมิภาคและไม่ยอมรับให้ชาติใดเป็น Hegemonic นโยบายต่างประเทศของอิหร่านจะส่งเสริมเสถียรภาพในภูมิภาคตะวันออกกลาง และจะปรับความสัมพันธ์กับประเทศใกล้เคียงในภูมิภาค รวมทั้งซาอุดี อาระเบีย ให้คืบหน้าต่อไป โดยไม่เห็นด้วยที่ประเทศภายนอกจะเข้ามาพัวพัน แล้วกล่าวถึงแนวทางที่แถลงไว้ก่อนหน้านี้ว่าจะสงวนรักษาไว้ซึ่งเกียรติภูมิและผลประโยชน์แห่งชาติ

ในขณะนี้ สถานการณ์ภายในสาธารณรัฐอิสลามอิหร่านทั้งทางเศรษฐกิจ การเงินและสังคมเสื่อมถอยลงอย่างมาก ข่าวของอัตคัดขาดแคลน แม้กระทั่งน้ำประปาอันเป็นสาเหตุหนึ่งของการประท้วงตามท้องถนนในหลายวันที่ผ่านมา มาตรการคว่ำบาตรต่างๆ ที่รัฐบาลสหรัฐสมัยนายโดนัลด์ ทรัมป์ใช้เป็นแรงกดดันอิหร่านมาตั้งแต่ระยะที่ถอนตัวจากความตกลงห้ามอิหร่านพัฒนาอาวุธนิวเคลียร์ โดยเพิ่มความเข้มงวดขึ้นอีกหลายตลบโดยบางมาตรการขยายไปใช้บังคับแก่ประเทศอื่นด้วย แต่ผู้นำคนใหม่ยังมิได้เปิดเผยว่ารัฐบาลเขาจะยอมรับเงื่อนไขใดบ้าง เพียงแต่กล่าวในภาพกว้างว่า อิหร่านจะไม่ยอมตามในทุกสิ่งทุกอย่างที่สหรัฐเรียกร้องในการ

เจรจาเพื่อฟื้นความตกลง JCPOA ที่ปฏิเสธมิได้คือการที่รายอิชีต้องการให้ยกเลิก
มาตรการคว่ำบาตรในโอกาสแรกซึ่งเขาเรียกว่าเป็นมาตรการเชิงทรรายชย์ แหล่งข่าว
บางแห่งเข้าใจว่า อิหร่านคงไม่รีบที่จะดำเนินการเจรจาในประเด็นความตกลง
นิวเคลียร์ ตราบใดที่ยังขายน้ำมันให้กับจีนได้อยู่ ทักษะนี้พอรับฟังได้ แม้ว่าจีนจะเป็น
ภาคีหนึ่งของความตกลง ในขั้นนี้ ท่าทีของจีนยังไม่ชัด เนื่องจากในประเด็นการไม่แพร่
ขยายอาวุธนิวเคลียร์หรือ Non-Proliferation Regime นั้น จีนมิได้กระตือรือร้นเท่าใดนัก
ในทางปฏิบัติโดยมักจะอ้างว่าจีนมีหวัรบในคลังแสงน้อยกว่าทั้งรัสเซียและสหรัฐ

ผู้เชี่ยวชาญในกิจการอิหร่านเห็นว่า การที่อโยโตลลาห์ อิบราฮิม รายอิชี เข้ามา
เป็นผู้นำอาจจะเป็นสัญญาณของความต่ำสุดในความสัมพันธ์ระหว่างสหรัฐกับอิหร่าน
“ต่ำยิ่งกว่าสมัยที่นายอมาดิเนjad เป็นประธานาธิบดีเสียอีก” Robin Wright ซึ่งสันักัดใน
เรื่องอิหร่านให้สัมภาษณ์แก่คริสเตียน อามันพอร์ “เรื่อตรงด้านการต่างประเทศ” ของ
CNN มีความตอนหนึ่งดังนี้ “The most zealous wing of the hardline faction” has now
taken “control of the instruments of power. Dynamics between Iran and the West
could become worse than the Ahmadinejad era” ซึ่งความสัมพันธ์กับประเทศตะวันตก
“reach a recent nadir” ในบทความที่ลงพิมพ์ในวารสาร Foreign Affairs Mohammed
Ayatollahi Tabaar เห็นด้วยกับทัศนะดังกล่าวและเสริมว่า “As a new era of the Islamic
Republic begins, Iran and the United States are on a collision course.” ความเห็นของ
ผู้เชี่ยวชาญด้านตะวันออกกลางและ Near East ที่ Chatham House ในกรุงลอนดอน
เป็นไปในทำนองเดียวกัน

สถานการณ์ระหว่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในภูมิภาคตะวันออกกลางใน
ปัจจุบันนี้น่าเป็นห่วง เนื่องจากได้เกิดเหตุการณ์บางประการในระยะใกล้เคียงกันอัน
อาจเป็นชนวนนำไปสู่ความขัดแย้งในวงกว้างได้ ดังตัวอย่างที่ประมวลมาต่อไปนี้

1 เมื่อวันที่ 29 กรกฎาคม ค.ศ. นี้ เรือบรรทุกน้ำมันของญี่ปุ่นที่จดทะเบียนตาม
ระบบ open registry กับอีกประเทศหนึ่งชื่อ Mercer Street ซึ่งอิสราเอลได้ว่าจ้างมาเพื่อ
ไปขนน้ำมันที่สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ แต่ยังคงอยู่ระหว่างทางในมหาสมุทรในบริเวณไม่

ห่างจากรัฐสุลต่านโอมานมากนัก ได้ถูกโจมตีจากโดรนไม่ปรากฏสัญชาติจนเจ้าหน้าที่ด้านความปลอดภัยชาวอังกฤษบนเรือ 1 คนและลูกเรือชาวโรมาเนียอีก 1 คนเสียชีวิต เรือรบสหรัฐซึ่งปฏิบัติการอยู่ในมหาสมุทรได้เข้าไปช่วยเหลือ ผู้เชี่ยวชาญด้าน forensic ของสหรัฐได้ตรวจชิ้นส่วนของโดรนดูแล้ว พบว่าเป็นของที่ผลิตจากอิหร่าน อันเป็นเหตุผลให้ทางการสหรัฐได้แถลงประณามอิหร่านเมื่อวันที่ 6 สิงหาคม ก่อนหน้านั้นทางการสหราชอาณาจักรและโรมาเนียต่างได้ประณามการโจมตีที่ทำให้คนชาติของทั้งสองประเทศเสียชีวิต โดยพุ่งเป้าไปที่อิหร่าน ส่วนอิสราเอล นั้น แถลงว่าจะตอบโต้ อย่างเหมาะสมด้วยตนเอง เพราะสามารถจัดการได้ อิหร่านได้ปฏิเสธเด็ดขาดว่าไม่มีความเกี่ยวข้องกับเหตุร้ายที่เกิดขึ้น ในส่วนที่เกี่ยวกับอิสราเอล นั้น เมื่อประมาณ 3 เดือนที่ผ่านมา เรือบรรทุกน้ำมันของอิสราเอลถูกโจมตีในทะเลแดง โดยอิหร่านสงสัยว่าเป็นฝีมือของอิสราเอล แต่ไม่มีฝ่ายใดมีหลักฐานแน่นอน

2 อิสราเอลตกเป็นเป้าของจรวดที่ยิงมาจาก “ทางตอนใต้ของเลบานอน” ไม่น้อยกว่า 3 ครั้ง กองกำลังป้องกันของอิสราเอลหรือ Israel Defence Force (IDF) ได้ยิงปืนใหญ่ตอบโต้ในครั้งแรก แต่โดยที่มิได้รับความเสียหายต่อทั้งชีวิตและทรัพย์สิน จึงมิได้ใช้กำลังตอบโต้รุนแรงกว่านั้น จนเมื่อถูกจรวดที่ยิงมาจากอาณาบริเวณเดียวกันของเลบานอน จึงได้ตอบโต้ด้วยวิธีการโจมตีทางอากาศ (air strikes) ประกอบกับ “วิธีการเมือง” โดยมิได้ชี้แจงรายละเอียดเพิ่มเติม เพราะอิสราเอลถือว่าการกระทำ “ชั่วร้าย” และอิสราเอลมีความสามารถและวิธีการที่จะจัดการได้เอง โดยไม่ต้องอาศัยความช่วยเหลือจากฝ่ายใด ในขณะที่เดียวกัน กองกำลังความมั่นคงของเลบานอนได้บุกเข้าไปทางตอนใต้ของประเทศและจับกุม “ผู้ก่อเหตุได้ 4 คน” จึงควบคุมตัวไป และไม่มีการแถลงข่าวเพิ่มเติม เกี่ยวกับการยิงจรวดนี้ ประมวลรายงานฯ เคยบ่งว่า น่าจะเป็นการกระทำของกลุ่มเฮซบอลลาห์ อันเป็นกลุ่มการเมืองใหญ่กลุ่มหนึ่งในระบบการเมืองไตรภาคีของเลบานอน ซึ่งทราบกันมานานว่าได้รับความสนับสนุนจากกองกำลัง Quds ของอิหร่าน และดังที่นาย Samy Gemayel หัวหน้าพรรค Kateab ของเลบานอนกล่าว อิหร่านมีอิทธิพลเหนือบางส่วนของเลบานอนมานานปี อันสื่อชัดว่า

กลุ่มเฮชบอลลาห์ก็อยู่ในความควบคุมของอิหร่านเช่นกัน อาจจะไม่ตลอดเวลา
เนื่องจากบางครั้งเฮชบอลลาห์ก็ได้ดำเนินการไปตามลำพังบ่อย ๆ

เมื่อวันศุกร์ ที่ 27 สิงหาคม นาย Naftali Bennett นายกรัฐมนตรีอิสราเอลคน
ใหม่ ได้เดินทางไปเยือนกรุงวอชิงตัน เพื่อหารือข้อราชการกับประธานาธิบดีไบเดนที่
ทำเนียบขาว อันนับเป็นครั้งแรกสำหรับเขา

ในการให้สัมภาษณ์ร่วมหลังการหารือ นายเบนเน็ตต์ได้ยืนยันว่า สหรัฐเป็น
ประเทศที่อิสราเอลให้ความสำคัญเป็นที่สุด เพราะได้เกือบทุกประเทศอิสราเอลมา
ตั้งแต่ต้นที่อิสราเอลได้กลับมาตั้งประเทศในถิ่นของชาวยิวแต่โบราณกาล อิสราเอลถือ
ว่าอิหร่านเป็นภัยต่อความมั่นคงและปลอดภัยของภูมิภาคอย่างยิ่ง แต่ความพยายาม
ของอิสราเอลที่ไม่ละทิ้งความพยายามที่จะสร้างอาวุธนิวเคลียร์ นั้น อิสราเอลตระหนัก
ดีและไม่เห็นว่า การฟื้นความตกลงห้ามอิหร่านพัฒนาอาวุธร้ายแรงดังกล่าวเมื่อปี
2015 นั้น จะป้องกันความทะเยอทะยานของอิหร่านได้ ดังเห็นได้จากการที่อิหร่าน
ยังคงติดตั้งอุปกรณ์ Centrifuges เพิ่มเติมเพื่อเสริมสมรรถนะของแร่ยูเรเนียม
อย่างไรก็ดี อิสราเอลไม่ขอรบกวนสหรัฐในการสกัดความพยายามของอิหร่านดังกล่าว
เนื่องจากอิสราเอลสามารถจัดการกับอิหร่านได้ด้วยตนเอง

ประธานาธิบดีไบเดนได้กล่าวในการให้สัมภาษณ์ร่วมว่า สหรัฐยังต้องการให้มี
การแก้ปัญหาในภูมิภาคโดยคำนึงถึงสิทธิของชาวปาเลสไตน์ด้วย ซึ่งในการให้
สัมภาษณ์ นายเบนเน็ตต์มิได้กล่าวถึงปัญหาอิสราเอลกับปาเลสไตน์แม้แต่บ่อย

อย่างไรก็ดี การเจรจาทางอ้อมเพื่อฟื้นความตกลง JCPOA ที่กรุงเวียนนา ซึ่ง
ระงับไป “ชั่วคราว” ในช่วงที่มีการเลือกตั้งประธานาธิบดีอิหร่านตามรายงานในช่วงต้น
นี้ ยังไม่มีข่าวคืบหน้าแต่อย่างใดจนบัดนี้ ซึ่งความสนใจของวงการระหว่างประเทศไป
จดจ่ออยู่กับความเป็นไปในอัฟกานิสถาน

เมื่อวันที่ 9 สิงหาคม ศกนี้ กองกำลังพร้อมอาวุธทันสมัยของสาธารณรัฐประชาชนจีนกับสหพันธรัฐรัสเซียรวมแล้วไม่น้อยกว่า 10,000 คนได้เริ่มการซ้อมรบร่วม ในชื่อว่า Zapad/Interaction 2021 Exercise ที่เขตปกครองตนเอง Ningxia Hai ทางตะวันตกเฉียงเหนือของประเทศจีน ซึ่งถือเป็นการซ้อมรบขนาดใหญ่ เพื่อแสดงถึงความทันสมัยของอาวุธยุทธโปกรณ์และถือเป็นการทดสอบอาวุธใหม่ๆ ของแต่ละฝ่าย และการฝึกยุทธวิธีพร้อมกันไป โดยจะใช้เวลา 5 วัน ถึงวันที่ 13 สิงหาคม

รัสเซียได้ส่งทหาร motorized rifle units air defence พร้อมเครื่องบิน SU-30m ทหารราบที่จะใช้อาวุธของจีนในการซ้อมรบร่วม

Liu Xiaowu รองผู้บัญชาการกองทัพปลดแอกประชาชนภาคตะวันตก ซึ่งเป็นผู้บัญชาการทหารจีนทั้งหมดในการซ้อมรบ ให้สัมภาษณ์แก่สถานีโทรทัศน์ CCTV ของทางการจีนเมื่อวันที่ 9 สิงหาคม ว่าร้อยละ 81 ของอาวุธที่นำมาใช้ในการซ้อมรบเป็นของใหม่เอี่ยม (brand new) ทั้งสิ้น แม้การซ้อมยุทธวิธีก็ใช้แบบนวัตกรรม (innovative combat tactics) ดังตัวอย่างเช่น “emergency troops and weapon drops” ปฏิบัติการโจมตีจากระยะยาวโดยเครื่องบินขับไล่/ประจัญบาน แบบ J-16 ของจีน เครื่องบินทิ้งระเบิด และ drones

ระหว่างการซ้อมรบครั้งนี้ นักข่าวได้สัมภาษณ์ประธานาธิบดีวลาดิมีร์ ปูติน แห่งรัสเซีย ว่าจะมีการสร้างพันธมิตรกับจีนหรือ ปูตินมิได้ปฏิเสธ เพียงแต่ “Hinted” ว่าเป็นไปได้ แม้จะไม่สู้จะจำเป็น แล้วเสริมว่า “But theoretically, it’s quite possible to imagine it.”

ตามรายงานข่าวในวันที่ 17 สิงหาคม จีนได้ส่งกองกำลังทางเรือนานาชาติไป “ซ้อมรบ” ในบริเวณใกล้เคียงกับไต้หวัน ซึ่งเป็นที่ทราบกันมาว่า เรือรบจากประเทศต่างๆ ซึ่งเป็นพันธมิตรกับอเมริกัน รวมทั้งเรือรบอย่างน้อย 4 ลำจากกองทัพเรืออินเดียได้เคลื่อนกำลังไปปกป้องเส้นทางเดินเรือโดยเสรีในทะเลจีนใต้ “อย่างเปิดเผย” พร้อมกับเรือบรรทุกเครื่องบิน HMS Queen Elizabeth II และเรือคุ้มกัน อันนับเป็นการเปลี่ยนนโยบายและยุทธศาสตร์ครั้งสำคัญยิ่งนับแต่การยกเลิกไปตั้งแต่การยุติการส่ง

กำลังไปทางตะวันออกของคลองสุเอซโดยสหราชอาณาจักร นอกจากนี้ยังมีการล้อม
รอบทางนาวิของภาคีประเทศ Quad ซึ่งรวมออสเตรเลีย สหรัฐ ญี่ปุ่น และอินเดีย ทั้งนี้
ประเทศจากอาเซียนก็มีส่วนในกรณีพิพาททางทะเลกับท้องน้ำที่จีนอ้างสิทธิ์ว่าเป็น
ของตนและบางประเทศก็มีส่วนในการล้อมรอบทางทะเลด้วย

สำหรับจีน นั้น ได้พยายามเดินแต่ในหลายทิศทางในขณะเดียวกัน เนื่องจาก
สถานการณ์ใหม่ทางด้านอัฟกานิสถาน และความพยายามที่จะทำลายอำนาจของ
สหรัฐ ซึ่งได้กล่าวถึงบ้างแล้วในส่วนที่เกี่ยวกับความพลิกผันของสถานการณ์ใน
อัฟกานิสถาน

ตามที่ประธานาธิบดี โจ ไบเดน แห่งสหรัฐได้ประกาศที่จะถอนทหารสหรัฐ ที่
เหลืออยู่ประมาณ 2,500 คน ออกจากอัฟกานิสถานทั้งหมดภายในวันที่ 11 กันยายน
ศกนี้ แทนที่จะเป็นวันที่ 1 พฤษภาคม ตามที่อดีตประธานาธิบดีทรัมป์ประกาศไว้ก่อน
นั้น ในทางปฏิบัติ ไบเดนได้สั่งให้มีการถอนกำลังมาเป็นลำดับก่อนหน้ากำหนดเสียอีก
แต่ในขณะเดียวกัน ไบเดนก็สัญญาว่าจะเปิดโอกาสให้ชาวอัฟกันที่เคยปฏิบัติงาน
ให้แก่กองกำลังของอเมริกัน เช่นล่าม คนแปลเอกสาร และงานฝ่ายอื่นๆ ได้มีโอกาส
อพยพออกจากประเทศ โดยกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐได้อนุมัติการออกวีซ่า
พิเศษในการเข้าเมือง และได้สัญญาต่อมาว่า ในการอพยพครั้งนี้ จะไม่ปล่อยให้ใคร
หลงเหลืออยู่ (No one will be left behind) อีก

ส่วนประเทศปากีสถานได้ซึ่งเข้าไปร่วมกับสหรัฐตามพันธกรณีในข้อบทที่ 5 ของ
สนธิสัญญา นั้น ก็ได้ดำเนินการเช่นเดียวกัน

แต่สถานการณ์ภายในอัฟกานิสถานผันแปรไปอย่างรวดเร็ว เนื่องจากกองกำลัง
ตะลิบันซึ่งต่อต้านรัฐบาลและเคยต่อสู้กับสหภาพโซเวียตในช่วงที่สหภาพโซเวียตเคย
ยึดครองอัฟกานิสถานอยู่กว่า 10 ปีและได้เข้ามาเป็นรัฐบาลระหว่างปี 1996-2001 ได้

เปิดจากการรุกรบเพื่อเข้ายึดพื้นที่ในภาคต่างๆ อย่างรวดเร็ว โดยกองกำลังของ
อัฟกานิสถานภายใต้รัฐบาลประธานาธิบดีอาชราฟ กานี มีได้ต่อต้านฝ่ายรุกรบอย่าง
สำคัญแต่อย่างใด ทั้งๆ ที่ได้รับการฝึกอบรมมาอย่างดีและมีกำลังพลมากถึงกว่า
สามแสนคน จนทำให้กองกำลังตะลิบันสามารถเข้ายึดกรุงคาบูลได้อย่างง่ายดาย โดย
ก่อนหน้านั้น ประธานาธิบดีกานีได้หนีไปหลบภัยอยู่ที่สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ โดยอ้าง
ว่าเพื่อหลีกเลี่ยงมิให้เกิดการนองเลือด

ด้วยเหตุนี้ แผนการอพยพทหารและผู้คนของสหรัฐจึงต้องปรับเปลี่ยนใหม่ แต่
สหรัฐก็ยังมีได้รับรองรัฐบาลใหม่ภายใต้การนำของตะลิบัน แม้จะมีการพบปะหารือกัน
รวมทั้งในระดับนายบิล เบอรั่นส์ ผู้อำนวยการ ซีไอเอ ซึ่งเดินทางอย่างเงียบๆ ไปยัง
กรุงคาบูลด้วย ทั้งนี้ เพราะการรักษาความปลอดภัยในทางเข้าท่าอากาศยาน ฮามิด คา
ไซ เป็นเรื่องสำคัญรีบด่วน เพราะมีข่าวว่า ฝ่ายก่อการร้าย โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มรัฐ
อิสลาม ในชื่อ ISIS-K (Korazan) ได้แทรกซึมเข้ามาในบริเวณหน้าท่าอากาศยาน

ในสภาพการณ์อันคับขันเช่นนี้ กอปรกับการที่ประธานาธิบดีไบเดนยังคงยืน
กรานที่จะอพยพทั้งทหารและผู้คนให้ได้ภายในวันที่ 31 สิงหาคม ศกนี้ นับเป็นภารกิจ
อันหนักหน่วงมาก จนเมื่อวันพฤหัสบดีที่ 26 สิงหาคม ผู้ก่อการร้ายได้ก่อระเบิดพลีชีพ
ขึ้นที่หน้าท่าอากาศยานคาบูล ซึ่งมีผู้คนออกันอยู่เป็นจำนวนมาก ทำให้ทหารสหรัฐทั้ง
หนุ่มและสาวเสียชีวิตไป 13 ศพ บาดเจ็บอีกจำนวนหนึ่ง และชาวอัฟกันถึงแก่ชีวิตอีก
ประมาณ 190 ศพ ถึงกระนั้นก็ตาม สหรัฐก็สามารถอพยพผู้คนออกไปได้ถึง 117,000+
คน นับจากวันที่ 14 สิงหาคม ศกนี้ เมื่อคืนวันอาทิตย์ ตามเวลาท้องถิ่น มีรายงานว่า ผู้
ไม่หวังดีได้ยิงจรวดไปในทิศทางของท่าอากาศยานฮามิด คาไซ อีกประมาณ 5 ลูก
จนถึงเวลาที่รายงานข่าวนี้ ในช่วงเย็นของวันจันทร์ที่ 30 สิงหาคม ในเวลาที่ประเทศ
ไทย ยังไม่ได้รับรายงานว่ามีผู้ตายหรือบาดเจ็บเท่าใด แต่สหรัฐได้ส่งโดรนไปโจมตีกลุ่ม
ไอซิส-เค ที่น่านกาฮาร์ และต่อมาที่จาลาลาบัด ปรากฏข่าวว่า ทำให้ระดับผู้นำของไอ
ซิส-เคถึงแก่ชีวิต 2 คนและบาดเจ็บ 1 คน

ดร. มนัสพาสน์ ชูโต

ประธานคณะกรรมการปรับปรุงแนวทางการประชาสัมพันธ์
และการดำเนินงานด้านสารสนเทศของกระทรวงการต่างประเทศ

ประมวลรายงานและวิเคราะห์ข่าวระหว่างประเทศ

เดือนกันยายน 2021 (2564)

ประมวลรายงานและวิเคราะห์ข่าวระหว่างประเทศ

เดือนกันยายน 2021 (2564)

เมื่อเวลา 1 นาฬิกา ก่อนจะถึง 24.00 น ตามเวลาท้องถิ่นที่กรุงคาบูล ของวันที่ 31 สิงหาคม ปี ค.ศ. 2021 หรือ 15.29 น ตามเวลาในอเมริกาภาคตะวันออกของวันที่ 30 สิงหาคม กองทหารสหรัฐได้ขึ้นเครื่องบินทหารเที่ยวสุดท้ายออกจากอัฟกานิสถาน

สหรัฐ ภายใต้อดีตประธานาธิบดี George W. Bush เริ่มส่งกองกำลังรบสหรัฐไปยังอัฟกานิสถานในเดือนกันยายน 2001 เพื่อตามล่าและปราบปรามกลุ่มก่อการร้าย Al Qaeda และกองกำลังติดอาวุธ Taliban ซึ่งครองอำนาจเหนือพื้นที่ส่วนใหญ่ของอัฟกานิสถานอยู่ในขณะนั้นโดยให้ที่พำนักแก่กลุ่มก่อการร้ายผู้สร้างเหตุการณ์ในสหรัฐอันบันลือโลกเมื่อวันที่ 11 กันยายน 2001 หรือที่เรียกกันมานับแต่นั้นว่า 9/11 อันทำให้ประชาชนชาวอเมริกันและนานาชาติจากทั่วโลกต้องเสียชีวิตไปทั้งสิ้น 2,977 ศพ บาดเจ็บอีกเป็นจำนวนมาก

ในโอกาสที่ส่งกำลังทหารเข้าไปในอัฟกานิสถานครั้งนั้น อดีตประธานาธิบดี Bush กล่าวว่า กองทหาร 'should not expect one battle but a lengthy campaign' แต่โดยที่กองกำลังต้องเผชิญกับกองกำลังติดอาวุธหลากหลาย ทั้งตาลิบันและกลุ่มอื่น รวมทั้งพวกกบฏหลายชุด ทำให้ต้องต่อสู้กันต่อเนื่องมาจนถึงเวลาที่ถอนกำลังนับได้ถึง 20 ปี เป็นสงครามยืดเยื้อที่สุดของสหรัฐและพันธมิตรนาโต้ ซึ่งไปช่วยรบตามพันธกรณีจากข้อบทที่ 5 ของสนธิสัญญาแอตแลนติกเหนือที่จะร่วมป้องกัน อันเป็นครั้งแรกและครั้งเดียวในประวัติศาสตร์ขององค์การฯ ที่ภาคีสมาชิกได้ประกาศเช่นนั้น ตั้งแต่ที่เกิดเหตุการณ์โจมตีโดยพร้อมเพรียงกัน และมีการขานรับด้วยการกำหนดมาตรการป้องกันการก่อการร้ายสากลโดยสหประชาชาติ

ความสูญเสียของกองกำลังสหรัฐตลอด 20 ปีที่ผ่านมาได้แก่ ทหารสหรัฐ 2,400 ศพ รวมทั้ง 13 ศพที่ต้องเสียชีวิตจากน้ำมือของกลุ่มก่อการร้าย ISIS-K (Khorasan) ที่ จุกระเปิดพลีชีพเมื่อวันที่ 26 สิงหาคม ศกนี้ ขณะกำลังคุ้มกันผู้อพยพหลายกลุ่มที่หน้าท่าอากาศยาน Hamid Karzai ของกรุงคาบูล อันทำให้ชาวอัฟกันที่รวมกันอยู่ใกล้เคียงเพื่อหาทางหนีไปอยู่นอกประเทศเสียชีวิตจากแรงระเบิดอีกประมาณ 170 ศพ

รัฐบาลสหรัฐต้องเสียค่าใช้จ่ายในการส่งกองกำลังไปอัฟกานิสถานตลอด 20 ปี ดังกล่าว ประมาณสองล้านล้านดอลลาร์

ประธานาธิบดีไบเดนแถลงก่อนหน้านี้ว่า “ข้าพเจ้าขอรายงานว่า คณะผู้บัญชาการร่วมและผู้บัญชาการทุกเหล่าทัพ เสนอแนะเป็นเอกฉันท์ว่า ควรยุติปฏิบัติการขนส่งทางอากาศตามแผนที่วางไว้ได้แล้ว ถือว่าเป็นการเสร็จภารกิจดังที่วางแผน”

พลเอก Kenneth McKenzie ผู้บัญชาการนาวิกโยธินที่ Tampa มลรัฐฟลอริดา ซึ่งเป็นผู้บัญชาการกองบัญชาการกลาง ประกาศ “Completion of our withdrawal from Afghanistan and the end of the military mission to evacuate American citizens, third-country nationals and vulnerable Afghans.”

กระทรวงกลาโหมสหรัฐได้เผยแพร่ภาพถ่ายยามดึกของพลเอก Chris Donahue ผู้บัญชาการกองพล 82nd Airborne Division เมื่อวันที่ 31 สิงหาคม 2021 ขณะจะก้าวขึ้นเครื่องบิน C-17 ซึ่งเป็นเที่ยวสุดท้ายที่บินออกจากท่าอากาศยานกรุงคาบูล เป็นสัญญาณของการเสร็จสิ้นภารกิจในอัฟกานิสถาน

การก่อการร้ายรุนแรงที่สุดภายในดินแดนสหรัฐอเมริกาในประวัติศาสตร์ซึ่งอุบัติขึ้นเมื่อช่วงเช้าของวันที่ 11 กันยายน 2001 ที่บัดนี้เรียกกันว่า 9/11 นั้น นำ

สะท้อนขวัญมนุษย์ของทุกชาติ รวมทั้งชาวซาอุดี อาระเบีย ซึ่งเป็นส่วนใหญ่ของผู้ก่อเหตุร้ายครั้งนั้น

ข้าราชการกระทรวงการต่างประเทศไทยและผู้ที่ได้รับประมวลรายงานและวิเคราะห์ข่าวระหว่างประเทศเช่นฉบับนี้ ที่ปัจจุบันมีอายุไม่เกิน 25-30 ปี อาจจะมีได้เห็นรายงานข่าวสดทางโทรทัศน์หรือเข้าใจว่าอะไรเกิดขึ้นในคืนนั้น ตามเวลาในประเทศไทย และบางคนอาจจะตั้งคำถามว่า เรื่องใหญ่ถึงปานนั้น ไม่มีผู้ใดเลยหรือแม้แต่ในสหรัฐ ที่มีได้กริ่งเกรงว่าใครบางคนกำลังวางแผนก่อความหฤโหดดังกล่าวมาก่อนไม่มากนักน้อย

ก่อนที่จะตอบคำถามว่ามีผู้ใดกริ่งเกรงว่าจะมีเหตุร้ายเกิดขึ้นบ้างหรือไม่ ขอชี้แจงคร่าว ๆ ว่าต้นคิดของการก่อการร้าย 9/11 นั้น ได้แก่ นาย Abu Abdullah อันเป็นนามแฝง (nom de guerre) ของ Osama bin Laden เมื่อไปพักพิงอยู่ในอัฟกานิสถาน โอซามา อยู่ในกลุ่มอัฟกันอาหรับในชื่อ Tayeb el Afghan เขาเป็นคนจ่ายเงินอุดหนุนให้อัฟกันอาหรับ กลุ่มดังกล่าวได้บุกเข้าโจมตีฝ่ายรักษาการณ์ชายแดนของอัลจีเรียเมื่อเดือนพฤศจิกายน 1991 รายละเอียดเหตุการณ์ของโอซามา บิน ลาเด็น จะปรากฏในประวัติของเขา ตลอดจนเหตุร้ายที่เขาเป็นผู้สั่งการต่อเป้าหมาย ซึ่งแทนที่จะเป็นสหรัฐ กลายเป็นสหภาพโซเวียต

ชาวอเมริกันคนแรกที่กริ่งเกรงว่าโอซามา บิน ลาเด็นคงจะก่อเหตุร้ายครั้งใหญ่ต่อผลประโยชน์ของสหรัฐ ได้แก่นางสาว Gina M. Bennett ซึ่งเริ่มทำงานเมื่อเดือนมิถุนายน 1988 แทบจะในทันทีที่จบปริญญาตรีจากมหาวิทยาลัยในตำแหน่งพนักงานพิมพ์ดีดในแผนกงานด้านวิจัยและข่าวกรอง อันเป็นหน่วยงานเล็กๆ ในกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐ แต่อยู่ที่นั่นไม่นาน ผู้บังคับบัญชาเห็นความสามารถของเธอ จึงได้เลื่อนชั้นและตำแหน่งให้เธอเป็นนักวิเคราะห์ข่าวกรอง หลังจากนั้น เธอได้ย้ายไปอยู่ที่สำนักข่าวกรองกลาง (Central Intelligence Agency-CIA) และประจำอยู่ใน Counter Terrorism Center จนบัดนี้แต่งงานและมีบุตร 5 คนแล้ว โดยดำรงตำแหน่งเป็น Senior Analyst ประจำศูนย์ และเป็น Adjunct Associate Professor หรืออาจารย์พิเศษที่ศูนย์

ศึกษาด้านความมั่นคงที่มหาวิทยาลัยจอร์จทาวน์ (Georgetown University) ในกรุงวอชิงตัน ชื่อและข้อมูลบางประการในวรรคข้างต้นมาจากเธอ ซึ่งสงสัยในพฤติกรรมของโอบามาติดต่อกันมาหลายปี และไม่อาจรับพฤติกรรมโหดเหี้ยมของกลุ่มอัฟกันอาหรับที่ได้รับเงินอุดหนุนจากโอบามา บิน ลาดันในการสังหารกองรักษาการณ์ชายแดนของอัลจีเรียเมื่อเดือนพฤศจิกายน 1991 ได้ หลังจากที่ได้อึดติดตามความเคลื่อนไหวของโอบามา บิน ลาดันมากขึ้น เธอจึงทราบด้วยว่า เธอได้สนับสนุนกลุ่มจิฮาดให้ไปกระทำการร้ายในประเทศต่างๆ ทั่วโลก รวมทั้งในปากีสถาน พม่าและประเทศไทยด้วย

ในเดือนสิงหาคม-กันยายน 2001 เบนเนตต์และเพื่อนร่วมงานใกล้ชิดได้ออกคำเตือนเป็นเอกสารลับมากถึง 3 ครั้ง แต่การก่อการร้ายสุดโหดก็ได้เกิดขึ้นอยู่ดีโดยเธอเองได้เห็นเหตุการณ์จากรายงานข่าวทางโทรทัศน์ในห้องทำงานที่ CIA ผู้ปฏิบัติงานในสวนงานอื่นได้รับคำสั่งให้หนีออกจากสำนักงาน CIA เมื่อเครื่องบินเครื่องหนึ่งได้มาตามทิศทางของกรุงวอชิงตัน เป็นการก่อเหตุร้ายรุนแรงยิ่ง ตามที่เธอคาดหมายว่า ถ้าเป็นไปตามแผนของโอบามา บิน ลาดันแล้ว ต้องเป็นเรื่องใหญ่สะเทือนโลก

ตามคำบอกเล่าของ Gina Bennett เมื่อเกิดเหตุ 9/11 แล้ว ความเห็นของฝ่ายความมั่นคงกลับมิได้คำนึงถึงคำเตือนลับมากของเธอ โดยพุ่งเป้าไปที่ซัดตาม ฮุสเซน แห่งอิรัก อันทำให้โอบามา บิน ลาดันหลุดรอดไปได้เพราะมีซัดตาม ฮุสเซนมาเป็นตัวช่วย ทั้งๆ ที่ซัดตามไม่มีส่วนเกี่ยวข้องด้วยเลย เบนเนตต์ตั้งข้อสังเกตอย่างอ่อนนัยใจว่า ในวันรุ่งขึ้นนายพลโคลิน พาวเวลล์ได้ไปกล่าวคำปราศรัยเกี่ยวกับอาวุธที่มีอำนาจทำลายล้างสูง (Weapons of Mass Destruction-WMD) ซึ่งวงการชั้นสูงของวอชิงตันในระยะนั้นเชื่อกันว่าซัดตาม ฮุสเซนกำลังจะสร้างสมอยู่

Osama bin Laden เป็นคนชาติซาอุดี อาระเบียโดยกำเนิด อยู่ในครอบครัวฐานะดี ร่ำรวยจากกิจการการก่อสร้าง เข้าใจว่ากิจการของครอบครัวเขาเป็นบริษัทใหญ่ที่สุดบริษัทหนึ่งในตะวันออกกลาง ด้วยความที่มีความเชื่อในพระเจ้าหรือ Allah

ของอิสลาม คงจะเป็นเพราะโน้มเอียงไปในทาง Wahhabism ซึ่งแพร่หลายในซาอุดีอาระเบีย จึงนิยมในความรุนแรง การต่อสู้ของเขาจึงถือเป็นสงครามอันศักดิ์สิทธิ์

เมื่อสหภาพโซเวียตยกพลเข้าบุกอัฟกานิสถานในปี 1979 โอซามา บิน ลาเด็น เห็นว่าเป็นการรุกรานประเทศอิสลาม จึงได้หาทุนมาช่วยเกื้อหนุนในการต่อต้าน เขาได้ช่วยอีกทางหนึ่งในการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อเก็บฐานข้อมูลสำหรับชื่ออาสาสมัครที่จะมอบหมายให้ไปก่อเหตุในที่ต่าง ๆ แต่ตอนนั้นเขายังไม่มีจุดประสงค์แน่นอนอยู่หลายปี จนเมื่อมิดคาลิล กอร์บาซอฟเข้ามาเป็นผู้นำสหภาพโซเวียต เขาจึงเห็นควรให้ถอนกำลังออกจากอัฟกานิสถานในปี 1989 อันเป็นปีเดียวกับที่เกิดการปราบปรามประชาชนในจัตุรัสเทียน อัน เหมินในจีนขณะที่กอร์บาซอฟไปเยือนจีนและเป็นปีที่มีการทำลายกำแพงเบอร์ลิน อันมีส่วนช่วยให้ “สงครามเย็น” ยุติลง โอซามาจึงได้กลับไปยังซาอุดีอาระเบีย แต่รัฐบาลที่นั่นเห็นว่าเขาหัวรุนแรงและเป็นภัยคุกคาม โดยจะใช้ซาอุดีต่อต้านซัดตาม สุลเซนจากอิรัก โอซามาจึงแตกกับคณะปกครองในซาอุดี จนในปลายปี 1991 โอซามา บิน ลาเด็น ในระยะนั้น เขาได้หนุนด้วยการเงินให้อาสาสมัครอัฟกันอาหารบุกเข้าโจมตีฝ่ายรักษาการณ์ชายแดนของอัลจีเรียอย่างทารุณ และหลบไปตั้งฐานและกำลังพลที่กรุงคาร์ทูมในสาธารณรัฐซูดาน อันเป็นช่วงที่เกิดสงครามอ่าวเปอร์เซียพอดี ซึ่งซาอุดี อาระเบีย หนีไปอยู่ข้างสหรัฐในการต่อสู้กับซัดตาม สุลเซนแห่งอิรัก

ที่ซูดาน โอซามาได้ระดมกำลังพลจากที่ต่าง ๆ มากมายขึ้น โดยดำเนินการฝึกอบรมกองกำลังติดอาวุธเพื่อจะส่งไปปฏิบัติการทั่วไปในโลก ซาอุดี อาระเบียซึ่งทราบความเคลื่อนไหวของเขาเป็นอย่างดี จึงได้อายัดทรัพย์สินเขาในปี 1995 และถอนสัญชาติเขาด้วย ทำให้เขาต้องอาศัยแหล่งเงินทุนจากภายนอก ต่อมาในปี 1996 แรงกดดันจากภายนอกทำให้ซูดานขับเขาออกจากประเทศ โอซามา บิน ลาเด็น (เป็นเน็ตต์กักล่าววว่า เขาโกรธมาก โดยตั้งใจจะล้างแค้นสหรัฐเป็นสำคัญ และอาจจะเริ่มวางแผนมาตั้งแต่นั้น คือล่วงหน้ากว่า 6 ปี) ในที่สุด เขาตั้งใจจะย้ายกลับเข้าถิ่นเดิม คืออัฟกานิสถาน โดยฝ่ายตาลิบัน ซึ่งขณะนั้นได้ครอบครองพื้นที่เกือบหมดทั้งประเทศ ยินดีจะให้ความสนับสนุน

ปลายปี 1996 นั้นเอง ที่โศฮามา บิน ลาเด็น ได้ออก Fatwa สองฉบับ (โดยความหมายคือ “ความเห็นทางศาสนา”) ฉบับที่หนึ่งประกาศสงครามศักดิ์สิทธิ์กับสหรัฐอเมริกาว่าเป็นฝ่ายที่ล้างผลาญทรัพยากรธรรมชาติของโลกอิสลาม ยึดครองคาบสมุทรอาระเบียและสนับสนุนรัฐบาลที่ยอมรับใช้สหรัฐซึ่งมีผลประโยชน์ในตะวันออกกลาง โศฮามาต้องการทำสงครามใหญ่กับสหรัฐในโลกอิสลาม เพื่อโค่นล้ม world order ในขณะนั้นและสถาปนา a single Islamic State ขึ้น นั่นเป็นครั้งแรกที่โศฮามา บิน ลาเด็น กำหนดเป้าหมายแน่นอน โดยมีขบวนการ Al Qaida เป็นฐานที่ตั้ง เนื่องจากเขามีได้ขึ้นอยู่กับรัฐใด ในมุมมองของการเมืองระหว่างประเทศ เขาเป็น non-state actor เช่นกลุ่มก่อการร้ายสากลทั้งหลาย

ด้วยเป้าหมายประสงค์ดังกล่าว โศฮามา บิน ลาเด็นจึงวางแผนโจมตีศัตรูของพวกเขาพร้อมกัน เริ่มที่ สถานเอกอัครราชทูตสหรัฐ ณ กรุงไนโรบี ประเทศเคนยา และสถานเอกอัครราชทูตสหรัฐ ณ กรุงดาร์ เอส ซาลาม ประเทศแทนซาเนีย ทำให้มีผู้เสียชีวิตไป 224 ศพ สหรัฐได้ตอบโต้ด้วยการยิงขีปนาวุธ cruise ไปยังเป้าหมายซึ่งคาดว่าเป็นที่ตั้งของโศฮามาในอัฟกานิสถาน ในปี 2000 อัล ไคด้า ได้ระเบิดเรือรบ USS Cole ขณะจอดเทียบท่าที่เอเด็น ในเยเมน ทหารเรืออเมริกันเสียชีวิต 17 ศพ อันแสดงถึงการเติบโตใหญ่ของ อัล ไคด้าด้วยการนำของโศฮามา บิน ลาเด็น ซึ่งมีพลพรรคมากขึ้น และโศฮามาเองเป็นนักพูดที่สามารถให้คนเข้าใจในไวยาหารของเขาได้ แม้กับคนที่ได้รับการศึกษาน้อย ในระยะปลายศตวรรษที่ 20 เชื่อกันว่าเขามีพลพรรคนับพันคนทั่วทั้งโลก อันรวมถึงในซาอุดี อาระเบีย ลิเบีย เยเมน บอสเนีย เซ็คเชเนีย (ในรัสเซีย) และฟิลิปปินส์

ในวันที่ 9 กันยายน 2001 Mohammad Shah Massoud ซึ่งเป็นผู้นำฝ่ายต่อต้านทั้งตาลิบันและอัล ไคด้า ถูกสังหาร อันเป็นสัญญาณของเหตุการณ์ใหญ่ในสหรัฐในทัศนะของ Gina Bennett ซึ่งติดตามปฏิบัติการของโศฮามามาตั้งแต่ต้น โดยคิดว่าการสังหาร Massoud ด้วยฝีมือของ อัล ไคด้า ที่จ้างให้คนของตนปลอมตัวเป็นนักหนังสือพิมพ์เป็นผู้ลงมือโดยใส่ระเบิดไว้ในกล่องถ่ายโทรทัศน์ เท่ากับการเปิดฉาก (curtain raiser) ไปสู่การโจมตีสหรัฐในวงกว้างตามแบบของโศฮามา อันได้แก่เหตุการณ์ร้าย 9/11 ในวันอังคาร ที่ 11 กันยายน 2001

เช้าวันอังคาร ที่ 11 กันยายน อากาศทั้งในนครนิวยอร์กและกรุงวอชิงตัน ดี.ซี. แม้จะเป็นช่วงทำยฤดูร้อน ค่อนข้างสบาย ท้องฟ้าแจ่มใส สีนํ้าเงิน ปราศจากเมฆ หมอกใดๆ ทั้งสิ้น อัล โคต้า 19 คน ซึ่งไปฝึกบินพลเรือนในสหรัฐ ส่วนใหญ่ได้เข้าไปยัง ท่าอากาศยานโลแกนที่นครบอสตัน มลรัฐแมสซาชูเซตส์ และสามารถผ่านเข้าไปยัง ลานบินได้โดยสะดวก ขึ้นสู่เครื่องและบังคับตนเองเข้าไปยังห้องนักบิน นำเครื่องแรก 2 เครื่องขึ้นสู่ท้องฟ้า โดยเครื่องแรก อันได้แก่เที่ยวบินที่ 11 บินเข้าชนตึก World Trade Center อาคารเหนือก่อน ส่วนเครื่องที่ 2 คือเที่ยวบินที่ 175 พุ่งเข้าชนด้านบนของ อาคารใต้เมื่อเวลา 9.03 น. เกิดเพลิงไหม้ชัดเจนต่อผู้ชมโทรทัศน์ เครื่องที่ 3 อันได้แก่ เครื่องบิน American Airlines เที่ยวบินที่ 77 มาจากท่าอากาศยาน Newark ในมลรัฐ นิวเจอร์ซีย์บินไปถล่มด้านล่างของตึก Pentagon ที่ทำการของกระทรวงกลาโหมสหรัฐ ส่วนเครื่องสุดท้าย อันเป็นของ United Airlines เที่ยวบินที่ 93 เมื่อบินไปถึงมลรัฐเพนน์ ซิลเวเนีย ผู้โดยสาร 40 คนซึ่งทราบว่าจะเกิดเหตุใดก่อนหน้านั้น ได้ลุกขึ้นต่อต้านคนจี้ เครื่องบินเป็นผลให้เครื่องบินตกลงที่เมือง Shanksville ทั้งผู้โดยสารผู้กล้าหาญ คน บริสุทธิ์และคนร้ายเสียชีวิตทั้งหมด รวมจำนวนผู้เสียชีวิตจากเหตุการณ์ 9/11 ทั้งสิ้น 2,977 ศพ อันหมายถึงประชาชนนานาชาติที่ทำงานในอาคารต่างๆ เจ้าหน้าที่กู้ภัย และพนักงานดับเพลิงที่เสี่ยงเข้าไปในอาคารที่โค่นลงมาจนหมดสิ้น ผู้โดยสารที่นั่ง อากาศยานพาณิชย์มหาภัยมาโดยไม่สามารถทราบได้ว่าอะไรจะเกิดขึ้นแก่ตน และ เหล่าร้ายใจอำมหิต การหาอัตลักษณ์ของผู้เสียชีวิตที่เพิ่งค้นพบในวันที่ 9 กันยายน 2021 สองศพเป็นชาวอเมริกัน ร่างหนึ่งทราบชื่อและที่พักอาศัยแต่อีกร่างหนึ่ง ครอบครัวยังปิดชื่อเสียงเรียงนามเพื่อความเป็นส่วนตัว

ในวันที่เกิดเหตุเหตุโหด โศขามา บิน ลาเด็นได้หลบซ่อนในที่ต่างๆ โดยฝ่ายที่ ตามล่าไม่อาจทราบที่อยู่ได้ จนหลังจากที่หนีจากเรือขายถ้ำ Tora Bora ในเทือกเขา อันซิบซ็อนของอัฟกานิสถาน เขาหายหน้าหายตาไปหลายปี จนเดือนตุลาคม 2004 เขาได้ปรากฏตัวในวิดีโอเพื่ออ้างความรับผิดชอบในเหตุร้าย 9/11 มีภาพของเขา และคนใกล้ชิดไม่กี่คนอยู่ในที่นั้นด้วย และออกวิดีโออีกเป็นครั้งคราวหลังจากนั้น รวมทั้งเมื่อปี 2008 เมื่อเขาออกคำขู่ที่จะตอบได้ที่ชาวปาเลสไตน์ถูกสังหารในบริเวณ

จนวนกาซ่า และในปี 2009 เมื่อเขาทำทนายบาร์ค โอบามา ซึ่งเพิ่งเป็นประธานาธิบดี สหรัฐให้หันมาสู้กับ อัล ไคด้า

ในส่วนของสหรัฐ นั้น พยายามเสาะหา โอซามา บิน ลาเด็น ทั้งในอัฟกานิสถาน และปากีสถาน จนการข่าวกรองของสหรัฐทราบว่า โอซามา บิน ลาเด็นหลบซ่อนอยู่ที่ Abbottabad เมืองขนาดกลางไม่ห่างจากอิสลามาบัด เท่าใดนัก เมื่อวันที่ 2 พฤษภาคม 2011 ประธานาธิบดีโอบามาจึงสั่งให้หน่วยรบพิเศษจากกองทัพเรือสหรัฐ (Navy Seal) ใช้เฮลิคอปเตอร์ในภารกิจลับสุดยอดเข้าไปในปากีสถานและสังหารโอซามา บิน ลาเด็นในห้องนอนของเขา และได้นำศพพร้อมเอกสารที่รวบรวมได้ไปยังกองกำลัง ของสหรัฐในอัฟกานิสถานเพื่อยืนยันอัตลักษณ์ของเขา ก่อนนำศพไปฝังในทะเลตาม พิธีกรรมของศาสนาอิสลาม ทั่วโลกได้เห็นปฏิบัติการลับสุดยอดนี้จากจุดต่างๆ และ จาก Situation Room ในทำเนียบขาวโดยตลอด

รายงานข่าวนี้ทำขึ้นในวันที่ 8 กันยายน 2021 เพื่อประโยชน์แก่อนุชนรุ่นต่อๆ ไป เพราะในวันนี้เช่นกัน ศาลในสหรัฐได้เริ่มการพิจารณาคดีของผู้สมรู้ร่วมคิดในคดี 9/11 โดยได้นำตัว Khalid Scheik Mohammad และผู้ต้องหาอีก 4 คนไปขึ้นศาล ส่วนที่ กรุงปารีส ศาลได้พิจารณาคดีขบวนการก่อการร้ายรัฐอิสลาม ซึ่งก่อเหตุใหญ่ในกรุง ปารีสเมื่อวันศุกร์ ที่ 13 พฤศจิกายน 2015 โดยมีนาย Saleh Abdessalam ซึ่งเป็นคน เดียวที่ยังมีชีวิตอยู่กับผู้ต้องหาคนอื่นๆ อีกจำนวนหนึ่ง ขึ้นดำเนินคดี แต่โดยที่มีพยาน และผู้เบิกความเป็นจำนวนมาก จึงอาจต้องใช้เวลาในการดำเนินคดีไม่น้อยกว่า 9 เดือนตามกระบวนการศาลของฝรั่งเศส

เมื่ออดีตประธานาธิบดีจอร์จ ดับเบิลยู บุช ประกาศส่งกำลังรบเข้าไปใน อัฟกานิสถานเมื่อเดือนกันยายน 2001 และให้รณรงค์กับฝ่ายก่อการร้ายและ ปราบปรามอยู่นาน เขาคาดว่าจะสามารถทำลายล้างขบวนการก่อการร้ายได้จนหมด สิ้น อันหมายถึงความถึงกลุ่มอื่นๆ ด้วย บัดนี้ ก็เป็นที่ทราบกันแล้วว่า ผู้ที่ถูกปราบปราม ได้เป็นในระดับหัวหน้าและผู้ที่อาจจะสืบทอดอำนาจจากโอซามา บิน ลาเด็นเท่านั้น

ยี่สิบปีล่วงไป ขบวนการอัล ไคด้าเพียงแต่อ่อนกำลังลงเฉพาะส่วนที่ยังหลงเหลืออยู่ในอัฟกานิสถานเท่านั้น อัล ไคด้าในแอฟริกาเหนือ อัล ไคด้าในแอฟริกาตะวันตก อัล ไคด้าในคาบสมุทรอาหรับ และกลุ่มก่อการร้ายที่ยังฝังใฝ่ในอัล ไคด้า เช่นขบวนการอัล ซาบาบในโซมาเลีย และขบวนการโบโก ฮาราม ในไนจีเรีย และอาจจะยังมีกลุ่มก่อการร้ายในฟิลิปปินส์แต่บางคนอาจจะไปแสดงความภักดีกับกลุ่มรัฐอิสลามบางครั้งบางคราว และกลุ่มรัฐอิสลามเองที่อาจจะไม่มีคาลิเฟตแล้วขณะนี้ แต่ยังเคลื่อนไหวสร้างภัยคุกคามอยู่ต่อมา ในที่ต่างๆ ในโลกนี้ ดังตัวอย่างล่าสุด ได้แก่ การจุดระเบิดพลีชีพขึ้นที่หน้าท่าอากาศยานคาร์ซายในกรุงคาบูลโดยกลุ่ม ISIS-K ขณะที่สหรัฐกำลังจะอพยพผู้คนออกจากอัฟกานิสถาน ทำให้ทหารสหรัฐทั้งสาวและหนุ่มสังกัดหน่วยนาวิกโยธินเสียชีวิต 13 ศพ และชาวอัฟกันเองอีกประมาณ 170 ศพ เป็นที่คาดหมายได้ว่าเหตุร้ายทำนองนี้คงจะเกิดขึ้นอีกได้ ที่ไหนก็แล้วแต่ เพราะภัยจากการก่อการร้ายซึ่งหย่อนความรุนแรงไปนานปีหรือ War on Terror remains an existential Threat ขออิมคำกล่าวต่อสภาสามัญในสหราชอาณาจักรของอดีตนายกรัฐมนตรี David Cameron ซึ่งกล่าวเกี่ยวกับ Daesh (ISIS-IS-ISIL) มาใช้ในโอกาสนี้

เมื่อวันที่ 9 กันยายน 2021 พลเอก (นอกราชการ) ลอยด์ ออสติน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมสหรัฐกล่าวที่ Kuwait City ว่า อัล ไคด้าอาจใช้อัฟกานิสถาน ซึ่งใช้เป็นฐานปฏิบัติการตลอด 20 ปีที่ผ่านมาและแม้จะหย่อนกำลังไปมาก ก็อาจจะพยายามฟื้นกำลัง (regenerate) หลังจากที่สหรัฐได้ถอนกำลังและตาลีบันได้กลับมาปกครองประเทศอีก แต่สหรัฐจะพยายามป้องกันมิให้มาเป็นภัยคุกคามถึง “ฝั่งสหรัฐ” ได้อีก แต่อัล ไคด้ากำลังจะฟื้นตัวและขยายกำลัง ไม่ว่าจะป็นในโซมาเลียหรือที่ซึ่งปกครองตนเองไม่ได้ในพื้นที่อื่น อันเป็นธรรมชาติของขบวนการนี้ ในเวลาใกล้เคียงกัน พลเรือตรีคูปเปอร์ ผู้บัญชาการกองทัพเรือที่ 5 ที่บาร์เรนกล่าวว่า สหรัฐสามารถใช้ “การโจมตีทางอากาศ” (เช่นโดรนหรืออากาศยานอื่นๆ) ในการควบคุมสถานการณ์ในอาณาบริเวณนั้นได้เมื่อจำเป็น ตามรายงานของ เอ.พี. โดรนที่ยิงไปก่อนหน้านั้น เกี่ยวกับความตึงเครียดทางอิหร่าน แต่มิได้ให้รายละเอียด

ส่วนประเทศอื่น นั้น ยังติดตามล่าบรรดาแกนนำของขบวนการก่อการร้าย ทั้งหลายอยู่ตลอดมา ดังรายงานจากประธานาธิบดีเอ็มมานูเอล มาครงแห่งฝรั่งเศส เมื่อวันที่ 16 กันยายน ศกนี้ ว่า กองกำลังของฝรั่งเศสได้ทราบที่ Walid al-Shrawi หัวหน้าของกลุ่มรัฐอิสลามใน Greater Sahara รวมทั้ง Sahel อันเป็นแหล่งซ่องสุมของกลุ่มก่อการร้ายหลายกลุ่ม ถึงแก่ความตายแล้ว ซึ่งมาครงถือว่าการสังหารเขาได้เป็น “a major success” Walid ปฏิบัติการอยู่ในบริเวณชายแดนติดต่อกันระหว่าง Niger กับ Mali โดยมีฐานในแถบ Sahel อันเป็นอาณาบริเวณชุมนุมกลุ่มก่อการร้ายที่คาดว่าจะ เป็นภัยคุกคามต่อประเทศต่าง ๆ ในแถบแอฟริกาเหนือและตอนล่างของทะเลทรายซาฮาราต่อไป เพราะส่วนใหญ่เป็นประเทศค่อนข้างยากจนทั้งนั้น รวมทั้งบูร์กินา ฟาโซ ด้วย

ในวันเดียวกัน ประธานาธิบดีโจโก วิโดโดก็ได้แถลงข่าวว่าทางการอินโดนีเซีย สามารถบุกเข้าจับนาย Abu Rusdan ซึ่งอยู่กับกลุ่ม Jamaah Islamiyah ได้ นาย รุสดาน เป็นผู้ก่อการร้ายจากกลุ่ม เจ ไอ ที่วางระเบิดบาร์ที่เกาะบาห์ลีเมื่อวันที่ 12 ตุลาคม ปี 2002 ทำให้นักท่องเที่ยวซึ่งส่วนใหญ่เป็นชาวออสเตรเลียเสียชีวิตเกือบร้อยศพ รวมคนอื่นด้วยเป็น 202 ศพ รายงานข่าว บีบีซี เมื่อปี 2002 กล่าวว่า การวางแผนล่วงหน้าการวางระเบิดทำกันหลายเดือนที่โรงแรมแห่งหนึ่งในภาคใต้ของประเทศไทย โดยพวกของอัลไคด้า ซึ่งมี ฮัมบาลี เป็นแกนนำ คนในกลุ่มนี้หลายคนถูกนำตัวไปขังที่กวนตานาโมในเกาะคิวบาในระยะต่อมา เจ ไอ อยู่ในเครือข่ายของ อัลไคด้า ในรายงานนั้น ไม่ปรากฏชื่อของรุสดาน แต่อีกรายงานหนึ่งเมื่อเดือนมกราคม ศกนี้กล่าวถึงครูสอนศาสนาหัวรุนแรงชื่อ Abu Bakar Bashir ในวัย 82 ซึ่งได้รับการปล่อยตัวโดยทางการอินโดนีเซีย จากคดีเกี่ยวกับอาเจะ แม้จะเคยเกี่ยวข้องกับ เจ ไอ และผู้ที่ทำและวางระเบิดพลีชีพที่บาห์ลี (จากรายงาน France 24) เหตุระเบิดที่บาห์ลีเกิดขึ้น 1 ปีหลังจาก 9/11

ในโอกาสวันครบรอบ 20 ปีของ 9/11 อดีตประธานาธิบดี George W. Bush ซึ่งอยู่ในตำแหน่ง แต่ถูกนำตัวซึ่งอยู่ในเครื่อง Air Force One บินไปในที่ต่างๆ เพื่อรักษาความปลอดภัย ได้กล่าวคำปราศรัยในพิธีไว้อาลัยที่ Shanksville ในมลรัฐเพนซิลเว

เนี่ย เกี่ยวกับเหตุร้ายที่เกิดขึ้น ความตอนหนึ่งว่า การก่อการร้ายที่เกิดขึ้นเมื่อ 20 ปีมาแล้ว อาจเกิดขึ้นได้ในรูปแบบที่แตกต่างกันออกไป แม้จะเป็นเหตุที่มาจากภายนอก แต่ที่น่าห่วงเฉพาะหน้าได้แก่ภัยของการก่อความรุนแรงโดย Extremist ภายในประเทศ (Domestic Extremism) ซึ่งแม้จะมีได้กล่าวนาม ก็เป็นที่เข้าใจว่า บู้ชหมายถึงกลุ่มขวาจัดและพวกสุดโต่งเช่นที่โดนัลด์ ทรัมป์ปลุกกระดมให้บุกอาคารรัฐสภาสหรัฐเมื่อวันที่ 6 มกราคม ศกนี้ และได้วิงวอนให้ชาวอเมริกันรู้จักสามัคคีกันเพื่อป้องกันภัยอันตรายดังกล่าว เนื่องจากยังมีอยู่ไม่หยุดหย่อนจนทุกวันนี้

การสื่อสารของประธานาธิบดีคนที่ 43 ของสหรัฐเป็นไปเช่นที่ประธานาธิบดีไบเดน รองประธานาธิบดีคามาลา แฮร์ริส พลเอกลออยด์ ออสติน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม พลเอกมาร์ค มิวลลี ประธานคณะเสนาธิการร่วม อดีตประธานาธิบดีบารัค โอบามา บิลล์กับฮิลลารี คลินตัน และอเลฮานโดร์ มายอร์กาส รัฐมนตรีว่าการกระทรวงความปลอดภัยของมาตุภูมิ ได้สื่อ ในการขอให้ทั้งประเทศจงมุ่งสร้างสรรค์เอกภาพและรักษาไว้ซึ่งความเป็นประชาธิปไตยที่แท้จริงอันเป็นค่านิยมแห่งชาติ ในโอกาสเดียวกัน แม้จะกล่าวในสถานที่ต่าง ๆ กันก็ตาม

ในฐานะที่มีโช้ชาวอเมริกัน แต่ได้เคยศึกษาระดับบัณฑิตวิทยาลัยในสหรัฐมาบ้าง ข้าพเจ้าอดมิได้ที่จะเป็นห่วงในอเมริกาซึ่งอดีตผู้นำคนหนึ่งที่ไม่พยายามจะปฏิบัติตามหรือเข้าใจถึงค่านิยมดังที่กล่าวถึงข้างต้นมาจนบัดนี้ ว่ากำลังนำประเทศตนเข้าสู่มุมอับและดูจะพาประเทศที่ตนเกิดขึ้นไปสู่อนาคตที่มีดมนหรือ Carnage ดังที่เขากล่าวในวันปฏิญาณตนเข้ารับตำแหน่งเมื่อปี 2017

ชาวอเมริกันจำนวนไม่น้อยพอทราบถึงภัยของการก่อการร้ายภายใน แต่ฝ่ายหัวรุนแรงก็ยังไม่ลดละ โดยได้นัดหมายที่จะก่อความไม่สงบขึ้นในวันที่ 18 กันยายน ศกนี้ ที่บริเวณอาคารรัฐสภา ซึ่งฝ่ายรักษาความปลอดภัยกำลังวางมาตรการป้องกันเหตุการณ์รุนแรงเช่นที่เกิดมาแล้วโดยการปลุกกระดมของโดนัลด์ ทรัมป์เมื่อวันที่ 6 มกราคม 2021 ในขณะที่เขายังอยู่ในตำแหน่ง และเมื่อสัปดาห์ที่ผ่านมา FBI สามารถสืบทราบได้ว่าใครเป็นผู้ที่จะวางระเบิดแบบ Pipe Bomb ณ ศูนย์กลางของพรรค

การเมืองทั้งสองที่อาคารรัฐสภาเมื่อต้นปี แต่ดูจะยังตามจับตัวไม่ได้ ส่วนเจ้าหน้าที่กระทรวงความปลอดภัยของมาตุภูมิหลายคนก็พูดเป็นเสียงเดียวกันว่าภัยจากการก่อการร้ายภายในประเทศจะต้องมีการสกัดกั้นเท่าที่จะทำได้ ข้อเสนอหนึ่งได้แก่การจะทำรั้วล้อมรอบกลุ่มอาคารรัฐสภา ส่วนกองกำลัง นั้น คงต้องใช้ตำรวจ เอฟบีไอ และ National Guards

เมื่อเช้าตรู่วันจันทร์ ที่ 13 กันยายน 2021 ตำรวจรัฐสภาสหรัฐได้จับกุมชายคนหนึ่งใกล้ที่ทำการของพรรคเดโมแครตในบริเวณรัฐสภา ทราบต่อมาว่าชื่อนาย Donald Craighead อายุ 44 ปี จากมลรัฐแคลิฟอร์เนีย ขับรถกระบะไม่มีทะเบียนปิดประทุนสีคล้ำของพวกเขา White supremacist ระบายป้ายและสัญลักษณ์ของฝ่ายขวาจัด เช่นสัญลักษณ์ของนาซี คั่นในรถพบหอกปลายปืน มีด machete และมีดอีกหลายด้าม ตำรวจได้สอบถามว่าจะไปที่ไหน เขาตอบเพียงว่า “กำลังวิ่งตรวจการณ์” (On patrol) เจ้าหน้าที่ได้นำตัวไปสอบปากคำเพิ่มเติม

รายงานจากสายข่าวแสดงว่า ฝ่ายขวาจัดยังมีได้เปลี่ยนความตั้งใจที่จะชุมนุมกันให้มีความสนับสนุนคณะที่ชุมนุมก่อความวุ่นวายเมื่อวันที่ 6 มกราคม ในวันเสาร์ ที่ 18 กันยายน ศกนี้ ตามเวลาในสหรัฐ

ดังที่รายงานแล้วก่อนหน้านี้ ฝ่ายรักษากฎหมายอเมริกันได้เตรียมรับมือฝ่ายขวาจัดที่จะมาชุมนุมกันในบริเวณอาคารรัฐสภา (Capitol) อย่างเต็มที่ รวมทั้งการสร้างรั้วล้อมรอบด้วย ต่างจากเมื่อวันที่ 6 มกราคม ที่บางภาคส่วนปิดข่าว ทำให้กำลังตำรวจรัฐสภามีไม่เพียงพอ จึงเสียเปรียบพวก insurgents ซึ่งมาชุมนุมกันเป็นจำนวนมาก หลายคนสวมหมวก MAGA สีแดงของฝ่ายนิยมทรัมป์ คือ make America great again

ครั้งนี้ ผู้ชุมนุมในจำนวนประมาณ 5-600 คน มิได้ทำตัวเยี่ยงอันธพาลเช่นคราวที่แล้ว และมีได้ก่อความวุ่นวาย เพราะเห็นเจ้าหน้าที่อยู่ทั่วไป เดินชุมนุมกันอย่างประปรายจนใกล้เย็นจึงสลายการชุมนุม โดยไม่ปรากฏเหตุการณ์รุนแรงแต่อย่างใด ในขั้นนี้ยังไม่มีรายงานข่าวว่าจะมีการนัดหมายกันอีกที่ไหน เมื่อใด

วิธีการสร้างความแตกแยกในชาติที่นายทรัมป์และพวกพยายามทำมาตั้งแต่ก่อนการเลือกตั้งเมื่อปีที่แล้ว จนเป็นสาเหตุให้ข้าพเจ้าบันทึกไว้ในประมวลฯ เมื่อปีเศษมาแล้วว่า เพื่อจะเอาชนะการเลือกตั้ง โดนัลด์ ทรัมป์ได้ทำทุกอย่าง รวมทั้งการสร้างสถานการณ์ความขัดแย้งภายใน รวบรวมจะก่อสงครามกลางเมืองขึ้น คาดไม่ถึงว่าถึงวันนี้ ที่ 21 กันยายน 2021 นักประวัติศาสตร์อเมริกันและผู้สันตติกรรมอย่างน้อย 3 คน จะวิตกในทำนองเดียวกันว่า ตามรูปการณ์ที่เป็นมา สงครามกลางเมืองหรือ Civil War ในสหรัฐ นั้น “เกิดขึ้นได้”

หลังจากที่กลุ่มตาลิบันยกกำลังเข้ายึดศูนย์กลางรัฐบาลในกรุงคาบูล โดยปราศจากการต่อต้านของกองกำลังอัฟกานิสถาน ด้วยเหตุผลหลายประการด้วยกัน เมื่อกลางเดือนสิงหาคมและประธานาธิบดีอาชราฟ กานีได้บินหนีไปลี้ภัยอยู่ในสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ตั้งแต่แรกเริ่ม กองกำลังตาลิบันนำโดยนักรบกลุ่มบาดีร์ ได้เข้ารักษาความสงบในเมืองหลวงและเมืองต่าง ๆ ส่วนที่ทำอากาศยานฮามิด คาร์ไซของกรุงคาบูล นั้น สหรัฐได้เร่งรัดการอพยพผู้คนไปประมาณ 124,000+ คน นับเป็นการอพยพทางอากาศในจำนวนมากที่สุดครั้งหนึ่งในประวัติศาสตร์ตั้งแต่สงครามโลกครั้งที่ 2 โดยได้รับ “ความร่วมมือ” อย่างไม่เอิกเกริกจากฝ่ายตาลิบัน ทั้งนี้เป็นส่วนหนึ่งของการหารือกันระหว่างนายวิลเลียม เบอห์นส์ อดีตนักการทูตที่ปัจจุบันเป็นผู้อำนวยการสำนักข่าวกรองกลางหรือ CIA ซึ่งบินไปพบกับแกนนำคนหนึ่งของฝ่ายตาลิบันที่กรุงคาบูลในขณะที่กำลังมีการอพยพกันอยู่

ในขั้นแรก เป็นที่คาดหมายกันว่ากลุ่มตาลิบันจะปกครองประเทศในรูปแบบใหม่หรือ Taliban 2.0 โดยไม่เหมือนกับสมัยที่ครองเมืองระหว่าง ปี 1996-2001 จนถึงวันที่ทำรายงานนี้ อันได้แก่วันที่ 13 กันยายน ไม่อาจจะพูดได้ว่าจะเป็นเช่นนั้น รัฐบาลที่มีการประกาศชื่อมาแล้วหลายตำแหน่งยังถือว่าเป็น “รัฐบาลรักษาการ” หรือ “รัฐบาลชั่วคราว” และประกอบด้วยบุคคลที่ค่อนข้างจะเคร่งศาสนาและแข็งกร้าว ดังเห็นได้จากการจะยินยอมให้ผู้หญิงเข้าศึกษาในระดับมหาวิทยาลัยได้แต่ก็ต้องแยกห้องเรียน

จากนักศึกษาชาย โดยนักศึกษาหญิงจะต้องแต่งกายตามกฎระเบียบที่ตลึงบ้นตีความ คือ ชุดดำและคลุมศีรษะแบบฮิจาบ ทั้งนี้ เป็นคำชี้แจงของ Hassan Haqqani รักษาการ รัฐมนตรีศึกษาในวันนี้ (เท่าที่พอจำได้ชื่อ Haqqani นี้เป็นกลุ่มที่ก่อเหตุร้ายที่โรงแรม Intercontinental Kabul เมื่อปี 2015) ผู้ที่มีชื่อว่า Mullah Mohammad Hassan Akhund เป็นผู้รักษาการในตำแหน่งนายกรัฐมนตรี โดยมี Abdul Ghani Barradar ที่หารือกับ ผู้อำนวยการ ซีไอเอ สหรัฐ เป็นรักษาการรองนายกรัฐมนตรี และ Mullah Yaqoop เป็น รักษาการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม

จนถึงวันนี้ ไม่สามารถกล่าวได้อย่างมั่นใจว่า สถานการณ์ทั่วไปสงบเต็มที่ ประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักเคลื่อนไหวหญิงเพื่อสิทธิเท่าเทียมกัน ได้เดินขบวน เรียกร้องสิทธิทั้งในกรุงคาบูลและเมืองอื่น ๆ เช่น Herat ตลึงบ้นได้ใช้กำลังควบคุม เช่น ไม้และกระบองตี บางทีมีการยิงกราดเหนือหัว ซึ่งก็มีผลให้คนตายและบาดเจ็บเป็น ครั้งคราว ผู้หญิงอัฟกันรุ่นนี้กล้าหาญมากขึ้นกว่าสมัยก่อน อัฟกานิสถานมีกลุ่มชนเผ่า อยู่หลากหลายตามหัวเมืองต่างๆ War Lords มีอยู่ในที่ต่างๆ แต่ที่ได้จับอาวุธสู้รบกับ ตลึงบ้นตลอดมา อันได้แก่ National Resistance Force ยังยืนยันจากสมรภูมิที่ Panjshir Valley ว่าฝ่ายตนยังต่อสู้อยู่เช่นเดิม แม้ฝ่ายตลึงบ้นจะได้เข้ายึดที่ตั้งรัฐบาลท้องถิ่นไป ได้ แต่ฐานกำลังหลักของตลึงบ้นฝ่ายหัวรุนแรงยังคงอยู่ที่กันดาฮาร์ อย่างไรก็ตาม ผู้ที่ ได้รับการประกาศชื่อว่าเป็นรัฐมนตรีรักษาการจะอยู่ที่ใดบ้างยังคงค่อนข้างจะเป็นปัญหา เพราะวงการภายนอกไม่ค่อยได้พบเห็น บางคนตั้งข้อสังเกตว่าแกนนำตลึงบ้นมักจะ หลบมิให้คนนอกเห็นหน้าเนื่องจากความไม่ไว้วางใจว่าจะถูกทำร้าย หากหน้าเป็นที่จำ ได้ อีกประการหนึ่ง ฝ่ายที่ pragmatic กับฝ่ายหัวรุนแรงในรัฐบาลเดียวกันดูจะไม่ลง รอยกันอยู่เสมอ จนปรากฏข่าวว่า บางคนอาจจะถูกฆ่าไปแล้วก็ได้ เช่นข่าวที่มีมาเมื่อไม่กี่วันมานี้ว่า Barradar ซึ่งเคยเป็นหัวหน้าคณะเจรจาสงบศึกกับคณะของโตนัลด์ ทรัมป์ที่กรุงโดฮาร์และได้พบปะพูดคุยกับผู้อำนวยการ ซีไอเอ ของสหรัฐ ระหว่างการ อพยพผู้คน อาจจะถูกกำจัดไปแล้ว แม้จะมีการแก้ข่าว แต่เขาก็มิได้ปรากฏตัวอยู่ดี ทำ ให้คนอดนึกไปถึงสมัยที่มุลลาะห์ โอมาร์ หัวหน้าของตลึงบ้นที่ช่วยไอชามา บิน ลาเด็น

มามาก และเคยสั่งการให้ระเบิดรูปปั้นพระพุทธรูปใหญ่ที่สุดในโลกที่บามิยาน เสียชีวิตไปถึง 2 ปีแล้ว ถึงจะมีการยืนยันกัน

ปัญหาเฉพาะหน้าได้แก่การช่วยเหลือทางมนุษยธรรม ซึ่งโครงการอาหารโลกได้ แลกต่อสหประชาชาติ ณ นครเจนีวาว่า มีความจำเป็นรีบด่วนที่จะต้องระดมเงินช่วยเหลือไม่ต่ำกว่า 600 ล้านดอลลาร์เพื่อบรรเทาทุกข์ทางด้านอาหารซึ่งขาดแคลนหนัก หลังจากการประชุม ประเทศต่างๆ ได้ประกาศว่าจะร่วมการบริจาคประมาณ 1 พันล้านดอลลาร์ โดยผู้แทนสหรัฐว่าจะร่วมบริจาค 64 ล้านดอลลาร์ ซึ่งเลขาธิการสหประชาชาติได้สรุปสถานการณ์ด้านมนุษยธรรมว่า อัฟกานิสถานกำลังจะล่มสลายทั้งประเทศในไม่ช้า เพราะการเศรษฐกิจหยุดชะงักโดยสิ้นเชิง ความอดอยากในหมู่ประชาชนแพร่ไปทั่วประเทศ

ความพยายามที่จะฟื้นความตกลงห้ามอิหร่านพัฒนาอาวุธนิวเคลียร์ มีสัญญาณดีขึ้นบ้างหลังจากที่ทั้งสองฝ่ายเห็นด้วยกับการจะเจรจาทางอ้อมกันต่อในวันจันทร์ ที่ 13 กันยายน ศกนี้ หลังจากที่ได้ระงับมาตั้งแต่เดือนมิถุนายน

ในการหารือกันที่กรุงเบอร์ลินระหว่างนายแอนโทนี บลิงเคน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐกับนาย Heiko Maas รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศเยอรมนีเมื่อสัปดาห์ที่ผ่านมา นอกจากประเด็นด้านการต่างประเทศอื่นๆ เช่นอัฟกานิสถานแล้ว ทั้งสองฝ่ายเห็นพ้องกันว่า การเจรจากับอิหร่านเกี่ยวกับการฟื้นความตกลง JCPOA นั้น เวลามากมายแล้ว ควรเร่งรัดให้เสร็จสิ้นโดยไม่ช้า นาย Maas เองให้สัมภาษณ์กับสื่อมวลชนว่า การที่ประธานาธิบดีคนใหม่ของอิหร่านขอเวลาทบทวนท่าทีอีก 2-3 เดือน นั้น นานเกินควร จึงขอให้รีบดำเนินการให้แล้วเสร็จ

ต่อมาในวันอาทิตย์ ที่ 12 กันยายน รายงานข่าวจากอัลจาซีราของกาตาร์แจ้งว่า อิหร่านได้ตกลงให้ทบวงการพลังงานปรมาณูระหว่างประเทศซึ่งเป็นหน่วยงานที่

ตรวจสอบว่าอิหร่านปฏิบัติตามความตกลงหรือไม่ก่อนออกหนังสือรับรองไปยังภาคี
ทุกประเทศและคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ แต่ถูกอิหร่านให้ระงับการ
ตรวจสอบมาตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ ศกนี้ ทำให้เครื่องไม้เครื่องมือในการตรวจอยู่ใน
สภาพไม่สมบูรณ์ ให้ทบวงการเตรียมเครื่องมือให้พร้อมได้แล้ว อันสอดคล้องกับข่าวที่
การเจรจาทางอ้อม ณ กรุงเวียนนาจะเริ่มขึ้นอีกในวันจันทร์ ที่ 13 กันยายน

อันที่จริง แม้รัฐบาลใหม่ในอิหร่านจะมาจากสายแข็งกร้าว แต่อิหร่านก็ตระหนัก
ดีว่าต้องการให้มีการฟื้นความตกลงเพื่อสหรัฐและประเทศอื่น ๆ จะได้ยกเลิกมาตรการ
คว่ำบาตรที่นายทรัมป์ใช้มานาน เพราะอิหร่านต้องการเงินและทรัพย์สินที่ถูกอายัดไว้
เพื่อบรรเทาความอดอยากที่คลั่งทั่วไปในประเทศ

อิหร่านทราบดีว่า หากอิหร่านไม่ปรับเปลี่ยนท่าที อิสราเอลซึ่งไม่ต้องการเห็น
การฟื้นความตกลง ก็อาจดำเนินการจัดการกับอิหร่านได้โดยไม่ต้องพึ่งประเทศอื่น
ใด และเท่าที่อิหร่านต้องประสบมาทุกคราว นักวิทยาศาสตร์อิหร่านก็ยังมี
ความสามารถและแนบเนียนของทางอิสราเอลอย่างเจียบ ๆ เพราะไม่เคยจับตัว
ผู้กระทำได้ แม้กระทั่งหลักฐานของการกระทำก็ไม่สามารถค้นหาได้จนบัดนี้

อย่างไรก็ดี ประธานาธิบดีไบเดนกล่าวถึงประเด็นนี้บ้างในสุนทรพจน์ครั้งแรก
ของเขาต่อสมัชชาสหประชาชาติเมื่อวันที่ 21 กันยายน ว่าสหรัฐพร้อมที่จะฟื้นความตก
ลงโดยปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ระบุไว้ หากอีกฝ่ายหนึ่ง (อิหร่าน) จะทำตามเงื่อนไขในส่วน
ของตนเช่นเดียวกัน ส่วนประธานาธิบดีเอ็บบราฮิม รายอิชิยังมีได้แสดงสุนทรพจน์

เมื่อวันพุธที่ 15 กันยายน ศกนี้ เครือรัฐออสเตรเลีย สหรัฐอเมริกาและสหราชอาณาจักร ได้ประกาศความตกลงร่วมกันที่จะร่วมกันทางการทหารเพื่อรับมือกับ
ประเทศที่กำลังแผ่อำนาจเหนือท้องน้ำด้านตะวันตกของมหาสมุทรแปซิฟิก ซึ่งอันที่
จริงไม่น่าจะเป็นข่าวใหญ่นัก ในเมื่อฝ่ายหนึ่ง คือสาธารณรัฐประชาชนจีนได้แผ่อำนาจ

ทางทหารไปทั่วบริเวณไม่น้อยกว่า 130 ตารางไมล์ของท้องทะเลและเกาะแก่งในที่ซึ่ง
จีนอ้างว่าเป็นเขตใต้อธิปไตยของตน ตามสิทธิทางประวัติศาสตร์ ซึ่งอนุญาโตตุลาการ
ระหว่างประเทศตัดสินตามคำร้องเรียนของประเทศฟิลิปปินส์มาก่อนแล้วว่า การอ้าง
สิทธิตามประวัติศาสตร์ดังกล่าวไม่มีพื้นฐานทางกฎหมายระหว่างประเทศรองรับ และ
อีกฝ่ายหนึ่งนำโดยสหรัฐภายใต้นามว่า กองบัญชาการอินโด-แปซิฟิกและกลุ่มที่คิด
เหมือนกันหรือ QUAD ซึ่งกำหนดจะประชุมกันในสัปดาห์หน้า เพื่อหารือกันเพิ่มเติม
เกี่ยวกับความร่วมมือระหว่างกัน เพิ่มเติมจากการประชุมเสมือนจริงครั้งที่แล้ว

ที่เป็นปัญหาเนื่องจากความตกลง AUKUS มีข้อตกลงที่เป็นปัญหา เพราะ
ฝรั่งเศสไม่พอใจที่เมื่อปี 2016 ออสเตรเลียเคยทำสัญญาส่งต่อเรือใต้น้ำเครื่องยนต์
ดีเซลเป็นมูลค่า 6 หมื่น 5 พันล้านดอลลาร์ไว้กับอู่ต่อเรือฝรั่งเศส ต่อมา ออสเตรเลีย
ได้ยกเลิกความตกลงนั้น เพราะตามข้อตกลง AUKUS ออสเตรเลียจะเปลี่ยนไปใช้เรือ
ใต้น้ำซึ่งขับเคลื่อนด้วยพลังงานนิวเคลียร์และปัญญาประดิษฐ์ตามเทคโนโลยีของ
สหรัฐและสหราชอาณาจักร ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศฝรั่งเศสถือว่า
เท่ากับเป็นการแทงที่หลังและว่าสหรัฐได้ทำกับฝรั่งเศสเช่นเดียวกับในสมัยของโดนัลด์
ทรัมป์

สำหรับจีน นั้น ไม่น่าประหลาดใจที่ได้มอบให้นายจ้าว หลีเจียน นักรบทางการ
ทูตแบบหมาป่า ซึ่งเขาเริ่มขึ้น เป็นผู้โจมตีสหรัฐในฐานะโฆษกกระทรวงการ
ต่างประเทศจีน

ทั้งฝรั่งเศสกับสหรัฐไม่แต่เพียงเป็นพันธมิตรใกล้ชิดกันมาเก่าแก่ย้อนหลังไปได้
ถึงสมัยสงครามเพื่อเอกราชของอเมริกัน ความขัดแย้งก็มีมาบ้าง ตั้งแต่สมัยที่ชาร์ล
เดอ โกลล์เป็นหัวหน้าฝ่ายฝรั่งเศสได้ดินในสงครามโลกครั้งที่ 2 ฝ่ายราชการลับของ
ฝรั่งเศสเองได้ฝังเครื่องบันทึกเสียงเพื่อล้วงความลับของนักเทคโนโลยีอเมริกันในที่นั่ง
ชั้นหนึ่งของเครื่องบิน Air France และการที่เดอ โกลล์ไม่ไว้วางใจสหรัฐมาตลอด และทำ
ให้สหราชอาณาจักรไม่สามารถเข้าเป็นสมาชิกของประชาคมเศรษฐกิจแห่งยุโรปได้
ตลอดเวลาที่เดอ โกลล์ยังมีชีวิตอยู่ เพราะเขาเชื่อว่า สหราชอาณาจักรจะเป็นโตรจาน

ฮอสส์ให้กับสหรัฐ ทั้งหมดนี้เกิดขึ้นก่อนอายุขัยของมาครง พอสมควร ความขุ่นเคืองกันกับบางประเทศพันธมิตรจะคงอยู่ในระยะสั้นเท่านั้น เพราะถึงอย่างไรทั้งสองประเทศก็เป็นพันธมิตรใกล้ชิดกันและจะเป็นไปอีกนาน บางทีมาครงคงจะเกิดอารมณ์ขันได้บ้าง เมื่อทราบว่า ประธานาธิบดีไบเดนเองนี่ก็ชื่อของ Scott Morrison นายกอสเตรเลีย ไม่ออกจึงเรียกว่า the guy down under ในช่วงที่เกิดการจู่โจมกันในเรื่องเรือได้นำับเคลื่อนพลังนิวเคลียร์ครั้งนี้

เมื่อวันที่ 17 กันยายน ฝรั่งเศส ซึ่งได้ยกเลิกงานเลี้ยงฉลองมิตรภาพเก่าแก่กับสหรัฐที่เดิมกำหนดจะมีขึ้นในวันนี้ที่กรุงวอชิงตันและให้ลดขนาดของงานที่เมืองบัลติมอร์ลง และต่อจากนั้น ประธานาธิบดีมาครงได้เรียกเอกอัครราชทูตฝรั่งเศส ณ กรุงวอชิงตันกลับไปยังกรุงปารีส อันเป็นการกระทำที่ค่อนข้างจะรุนแรง ส่วน Jen Psaki โฆษกทำเนียบขาวได้แถลงว่า สหรัฐได้แจ้งให้รัฐบาลฝรั่งเศสทราบล่วงหน้าแล้วเกี่ยวกับการดำเนินการด้านออสเตรเลียและทั้งสองฝ่ายก็กำลังหารือกันต่อมา ซึ่งยังไม่แล้วเสร็จ

ทางกรุงแคนเบอร์รา รัฐบาลออสเตรเลียชี้แจงว่า ออสเตรเลียได้แจ้งให้ทางการฝรั่งเศสทราบมาก่อนแล้วถึงการยกเลิกสัญญาว่าจ้างต่อเรือดำน้ำ โดยมีได้ปิดบังทางการฝรั่งเศสแต่อย่างใด อันที่จริง ทั้งสองประเทศเคยมีปัญหาขัดใจกัน เมื่อระหว่างปี 1995-1996 ฝรั่งเศส โดยประธานาธิบดีจาค ชีรัคได้ทำการทดลองระเบิดนิวเคลียร์ที่เกาะมูรูว์และฟานตาเตาฟาใน French Polynesia 6 ครั้งด้วยกัน ซึ่งออสเตรเลียได้ร่วมกับประเทศเกาะใกล้เคียงและกลุ่มกรีนพีสประท้วงอย่างหนักในหลายรูปแบบด้วยกัน เนื่องจากมีรายงานการแพร่กระจายของกัมมันตภาพรังสี จนเป็นเรื่องที่มีการกล่าวขวัญกันมากในระยะนั้น

การที่ฝรั่งเศสถือความเคลื่อนไหวครั้งล่าสุดเป็นเรื่องใหญ่จะเป็นด้วยเหตุผลใดแน่ยังไม่สามารถจะบ่งบอกได้ในขั้นนี้เพราะแม้กระทั่งผู้สื่อข่าว ซีเอ็นเอ็น ซึ่งมีชื่อเสียงคล้ายกับจะมีเชื้อสายฝรั่งเศสก็ยอมรับว่า “ไม่ทราบแน่” แต่เข้าใจว่า การบอกเลิกสัญญาอันทำให้ฝรั่งเศสสูญรายได้ไปเป็นจำนวนมาก การถูกกันมิให้มีส่วนร่วมในการ

แบ่งปันเทคโนโลยีการขับเคลื่อนเรือด้วยพลังนิวเคลียร์และปัญญาประดิษฐ์ และการเลือกตั้งครั้งใหญ่ในฝรั่งเศสในไม่ช้านี้อาจเป็นเหตุปัจจัยส่วนหนึ่งได้ สำหรับประเด็นที่ว่า ประเทศ Anglo-Saxon ร่วมหัวกันโดยแยกฝรั่งเศสออกไป ไม่น่าจะเป็นแรงจูงใจ เพราะมาครองเองก็มักจะใช้ภาษาอังกฤษในการพูดจากับคนอเมริกันและอังกฤษ (และออสเตรเลีย) อยู่แล้ว

นาย Fareed Zakaria ผู้ดำเนินรายการ Global Public Square-GPS ทาง CNN เมื่อวันที่ 19 กันยายน ได้ตั้งข้อสังเกตว่า แม้ประธานาธิบดีไบเดนจะมีวาทกรรมว่า เขาไม่เห็นด้วยกับจุดยืน America First ของโดนัลด์ ทรัมป์ แต่ในทางปฏิบัติ เขาก็มักจะทำเช่นทรัมป์อยู่บ่อยๆ เช่นในกรณีที่จะให้ความสำคัญแก่พันธมิตรในยุโรป ซึ่งบางครั้ง เขาเองกลับมิได้ให้ความสำคัญเป็นพิเศษเท่าใดนัก ดังจะเห็นได้ในกรณีความขัดแย้งกับจีนซึ่งยุโรปบางประเทศ รวมทั้งฝรั่งเศสด้วย ก็ได้คล้อยตามสหรัฐฯ ในการดำเนินความสัมพันธ์กับจีนเสียทีเดียว กรณีออสเตรเลียก็เช่นกัน Fareed ได้เชิญนาย Gerard Araud อดีตเอกอัครราชทูตฝรั่งเศส ณ กรุงวอชิงตันมาออกในรายการ และสอบถามเขาในประเด็นเดียวกัน ซึ่ง Araud กล่าวตอบตอนหนึ่งว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นค่อนข้าง “แรง” “You kicked us out of the strategic partnership” และแม้ในเรื่องการถอนทหารจากอัฟกานิสถานก็เหมือนกัน คุณจะไม่ได้มีการหารือกับพันธมิตรในยุโรปอย่างเพียงพอ อีกประการหนึ่ง ประธานาธิบดีมาครองจะต้องแข่งขันในการเลือกตั้งในเดือนเมษายน ศกหน้านี้ เขาคงต้องคำนึงถึงสถานะของเขาเช่นกัน

โดยที่ทัศนคติของทั้งสองคนข้างบนนี้ ครอบคลุมการเลือกแนวทางนโยบายต่างประเทศทั้งหมด แม้ข้าพเจ้าจะยังแปลกใจว่าเพราะเหตุใด ไบเดนถึงลงมือในการจะกลับเข้าสู่ความตกลง CPTPP ทั้งๆ ที่เป็นการริเริ่มของประธานาธิบดีโอบามา ซึ่งเขาเองร่วมในความริเริ่มนั้นมาด้วย ในฐานะรองประธานาธิบดี และทำไมเขาจึงริ้องการเจรจาฟื้นความตกลงห้ามอิหร่านพัฒนาอาวุธนิวเคลียร์ในช่วงที่คณะรัฐบาลอิหร่านยังต้องการที่จะฟื้นความตกลง จนมีการเลือกตั้งในอิหร่านอันปรากฏผลว่านายรายฮินี ฝ่ายแข็งกร้าว เข้ามาเป็นประธานาธิบดี แทนประธานาธิบดีโรฮานีที่พร้อมจะพูดจากับสหรัฐมานาน เพื่อให้ไบเดนแถลงนโยบายสหรัฐครั้งแรกต่อสมัชชา

สหประชาชาติในวันอังคาร ที่ 21 กันยายนนี้ ซึ่งเขาควรจะย้ำแนวทางพหุภาคีให้แจ่มชัด เพราะในคำแถลงสุดท้ายของโดนัลด์ ทรัมป์ เขาย้ำแนว Unilateralism อย่างหนักแน่น จำเป็นอย่างยิ่งที่ไบเดนจะต้องให้ปรากฏชัดว่าเขาคิดต่างจากทรัมป์อย่างเทียบกันมิได้ และจะเป็นโอกาสสร้างความเข้าใจถึงแนวคิดของเขาและรัฐบาลสหรัฐ รวมทั้งบรรดาประเทศพันธมิตรที่มีปัญหากันอยู่ขณะนี้ด้วย และควรเน้นหนทางที่จะร่วมมือกันได้ดีกับจีน โดยละเว้นประเด็นข้อขัดแย้งระหว่างกัน ซึ่งทั้งโลกได้ยินได้ฟังมาครบถ้วนแล้ว

เมื่อคริสเตียน อาร์มันพอร์ “เรือดง” ด้านการต่างประเทศของ ซีเอ็นเอ็น ได้สัมภาษณ์เออร์ซูลา ฟอน เดอเลเยิน ประธานคณะกรรมการยุโรป เมื่อวันที่ 20 กันยายน เกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นจากการทำความตกลง AUKUS เธอว่า ในกรอบกว้าง ฝ่ายที่เกี่ยวข้องควรพิจารณาให้รอบด้าน การปรับเปลี่ยนยุทธศาสตร์ระหว่างประเทศเป็นเรื่องละเอียดอ่อน อันหมายถึงการจะย้ายโฟกัสหรือ Pivot ไปสู่รัสเซียกับจีนก็เช่นกัน จำต้องพิจารณาวิธีดำเนินการด้วยความระมัดระวัง แต่เออร์ซูลาดูจะเห็นใจฝรั่งเศสในฐานะที่เป็นสมาชิกสหภาพยุโรป ด้วยการกล่าวว่า สหภาพยุโรปจะปล่อยให้สหรัฐทำเช่นนั้นกับสมาชิกประเทศมิได้ เป็นเรื่องอันไม่อาจยอมรับได้ (Unacceptable) ที่สำคัญในความเห็นของเธอได้แก่ลำดับความสำคัญของปัญหา เนื่องจากที่เรื่องรีบด่วนซึ่งประเทศพัฒนาแล้วจะต้องทบทวนทำทีให้ดี เช่นพันธกรณีตามข้อตกลงปารีสว่าด้วยความเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศ ที่จะต้องให้ความช่วยเหลือแก่ประเทศที่ยังมีทุนทรัพย์ไม่พอในการรับมือกับความเปลี่ยนแปลงทางภูมิอากาศเป็นจำนวนปีละไม่ใช่น้อย ไม่เห็นว่าจะได้ให้ความช่วยเหลือหรือยัง ทั้งๆ ที่ภัยของความเปลี่ยนแปลงทางภูมิอากาศทวีความรุนแรงขึ้นอย่างมาก เธอเชื่อว่าในที่สุดพันธมิตรฝ่ายต่างๆ คงจะทำความเข้าใจกันได้ สำหรับสหภาพยุโรป นั้น ได้ดำเนินการตามแนวทางยุทธศาสตร์เขียวมาตลอด รวมทั้งการออกพันธบัตรเขียว (Green Bond) ด้วย ซึ่งราคาเป็นไปอย่างน่าพอใจ

ตามรายงานจากสหประชาชาติเมื่อวันที่ 21 กันยายน ประธานาธิบดีไบเดนได้กล่าวสุนทรพจน์ครั้งแรกต่อสมัชชา ซึ่งแสดงชัดว่า เขาเชื่อในแนวทางอันต่าง

จากนายโดนัลด์ ทรัมป์อย่างตรงกันข้าม โดยยึดมั่นตามแนว Internationalist และว่าอำนาจทางการทหาร นั้น จะใช้เป็น last resort และไม่ต้องการแสวงหาสงครามเย็นใดๆ ขึ้นอีก การแข่งขันกันในโลก นั้น มิได้หมายถึงการจะปล่อยให้ไปสู่ความขัดแย้งกัน ส่วนประธานาธิบดีมาครง นั้น มิได้เดินทางไปที่นครนิวยอร์กและไม่มีกำหนดที่จะกล่าวคำปราศรัย ไม่ว่าจะโดยทางวิดีโอหรือวิธีเสมือนจริงอื่นใด สำหรับปัญหาที่รบกวนของโลก เช่นความเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศและการบริจาคเงินให้แก่ประเทศต่างๆ นั้น ไบเดนได้แถลงท่าทีชัดเจน ว่าชาวโลกต้องร่วมกันเป็นหนึ่งเดียวในการแก้ปัญหาที่มีอยู่ร่วมกัน ทั้งโลกจะต้อง Build Back Better Together

ตามรายงานข่าวล่าสุดในวันที่ 22 กันยายน ประธานาธิบดีมาครงกับประธานาธิบดีไบเดนได้พูดคุยกันทางโทรศัพท์ในวันนี้ และจะหารือกันอยู่เสมอมือเพื่อแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นกันในประเด็นต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องความมั่นคงระหว่างประเทศ ซึ่งทั้งสองประเทศมีผลประโยชน์ร่วมกันอยู่

การหาทางปิดเป่าวิกฤตการณ์ในความสัมพันธ์ระหว่างสหรัฐกับฝรั่งเศสด้วยวิธีการทูต นั้น จำเป็นแม้ทั้งสองประเทศจะเป็นสัมพันธมิตรใกล้ชิดกัน ไม่น้อยกว่าระหว่างประเทศที่ตั้งตัวเป็นอริกัน โดยวงการระหว่างประเทศได้ใช้คำว่า Preventive diplomacy เพื่อป้องกันมิให้ประเด็นที่เป็นข้อขัดแย้ง รุนแรงยิ่งขึ้นและมีผลกระทบความมั่นคงและเสถียรภาพระหว่างประเทศในวงกว้าง ถ้อยคำที่ต่างฝ่ายต่างนำมาใช้ก็มีความสำคัญไม่น้อยกว่ากัน

การแก้ปัญหาในกรณีที่เกิดขึ้นระหว่างฝรั่งเศสกับสหรัฐ และประเทศที่มีส่วนเกี่ยวข้องอันได้แก่สหราชอาณาจักรและออสเตรเลียเป็นโจทย์สำคัญและมีความริบด่วนที่จะรอให้ยืดเยื้อต่อไปไม่ได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพราะมิใช่เป็นปัญหาที่เพิ่งเกิดขึ้น หากแต่อเมริกา อังกฤษและออสเตรเลีย ได้ติดต่อกันในกรณีนี้มาตั้งแต่ระยะของรัฐบาลประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์และรัฐบาลไบเดนมิได้เปิดโอกาสให้ฝรั่งเศสทราบชัด ทั้งๆ ที่เป็นประเทศที่ต้องรับผลกระทบโดยตรงในฐานะที่เป็นผู้ทำความตกลงในการต่อเรือดำน้ำกว่าสิบลำกับออสเตรเลียเป็นมูลค่ากว่า 6 หมื่น 5 พันล้าน

ดอลลาร์ ไม่แต่เท่านั้น ความตกลงไตรภาคี AUKUS ยังมีนัยยะในทางมองข้ามฝรั่งเศส ซึ่งมีผลประโยชน์อยู่ในภูมิภาคแปซิฟิกไม่น้อยใน Caledonia ที่มีฐานทัพฝรั่งเศสมานานปี การจะทักท้วงว่าฝรั่งเศสไม่น่าเกี่ยวข้องในประเด็นความมั่นคงในภูมิภาคนั้น จึงน่าจะเข้าใจความกังวลของฝรั่งเศสตามความเห็นของอดีตเอกอัครราชทูตอาไรต์ที่ว่า “You kicked us out of the strategic partnership” ในส่วนที่เกี่ยวกับการสัมภาษณ์ของ Fareed Zakaria ก่อนหน้านี้ได้ดี อันเป็นเหตุปัจจัยที่อยู่เหนือกว่าปัญหาการสูญเสียเงินค่าต่อเรืออย่างไม่อาจประเมินมูลค่าได้

การเลือกทางทำให้เรื่องนี้อาจจะบานปลายเป็นกรณีเบาบางลง เช่นที่ Benjamin Franklin ซึ่งมีได้เป็นนักการทูตอาชีพ ใช้วิธีการพูดจาในแบบที่ชาวฝรั่งเศสพอใจ แม้จะใช้ภาษาอังกฤษ และฝรั่งเศสซึ่งเขาไม่ทราบมากนัก แต่เขาถนัดที่จะใช้วิธีกล่าวกลอนสด จะด้วยเหตุใดก็ตาม เขาสามารถเจรจาขอความช่วยเหลือทางการเงินไปทำสงครามปฏิวัติจากคู่แข่งซึ่งเป็นนักการทูตชั้นนำของฝรั่งเศสได้ อย่างไรก็ดี ประธานาธิบดีโจไบเดน สามารถพูดจากับประธานาธิบดีมาครงเป็นเวลาประมาณครึ่งชั่วโมงเมื่อวันที่ 22 กันยายน ด้วยการทำความเข้าใจกับมาครงได้ ดังเช่นในประเด็นที่สหรัฐพลั้งเผลอที่จะให้ฝรั่งเศสมีส่วนร่วมในการปรึกษาหารือระหว่างกัน ทางฝรั่งเศสก็แปลความในบันทึกโดยใช้อดีตกาลแทน กล่าวคือ “*auraient permis d’éviter cette situation*” ทำให้เข้าใจได้ว่า ไบเดนขอภัยในความละเลย ทั้ง ๆ ที่ไม่เชิงขอโทษ อีกทางหนึ่ง บอริสจอห์นสัน นายกรัฐมนตรีสหราชอาณาจักร ซึ่งก่อนหน้านี้กล่าวว่า ความรักระหว่างสองฝ่ายนั้น “*ineradicable*” ได้ใช้อารมณ์ขันแบบอังกฤษเข้ามาช่วยในอีกช่วงหนึ่ง โดยกล่าวว่า “. . .donnez moi un break”

ผลประการหนึ่งของการสนทนาระหว่างไบเดนกับมาครงได้แก่การที่มาครงสั่งให้เอกอัครราชทูตฝรั่งเศสเดินทางกลับไปปฏิบัติหน้าที่ ณ กรุงวอชิงตันเมื่อค่ำวันที่ 23 กันยายน ตามเวลาในประเทศไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศฝรั่งเศสซึ่งเป็นคนกล่าวว่า ประเทศเขาถูกแทงที่หลัง ได้หารือกับนายแอนโทนี บลินเคน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐ ที่สหประชาชาติและ

ยืนยันว่า เอกอัครราชทูตฝรั่งเศสกำลังเดินทางกลับไปยังกรุงวอชิงตัน อันแสดงว่า จุด
เปราะบางในความสัมพันธ์ทวิภาคีได้ผ่านไปแล้ว

แต่ความไม่สบายใจระหว่างฝรั่งเศสกับออสเตรเลีย นั้น ทั้งสองฝ่ายยังมีได้
ดำเนินการอย่างใกล้ชิดกัน มีแต่รายงานข่าวจากกรุงปารีสว่า ฝรั่งเศสจะเรียก
ค่าเสียหายคืนจากออสเตรเลียต่อไป และในวันที่ 28 กันยายน กรีซซึ่งเป็นภาคีเก่าแก่
ของนาโต้ได้สั่งซื้อเรือฟริเกต 3 ลำจากฝรั่งเศสในมูลค่าสามพันล้านยูโร เพื่อเสริมกำลัง
ทางทะเลของประเทศกรีซ

บทบาทของสื่อมวลชนมีส่วนอย่างสำคัญในการผ่อนเหตุการณ์ร้ายแรงบาง
ประการให้เบาบางลง ดังเห็นได้จากกรณีการปฏิบัติหน้าที่ของสื่อมิใช่ทางการ เช่น ซี
เอ็นเอ็น ของชาวอเมริกัน ซึ่งในเรื่องภายในประเทศ เครือข่ายข่าวทางโทรทัศน์นี้
ต่อต้านการกระทำของรัฐบาลตนหากเห็นว่าละเลยค่านิยมอันเป็นหลักการสำคัญของ
ส่วนรวม โดยเฉพาะอย่างยิ่งพฤติกรรมอันย้อนแย้งต่อความเป็นประชาธิปไตยที่อดีต
ประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์มีอยู่เสมอจนแม้จะพ้นจากตำแหน่งไปแล้วก็ตาม

กรณีที่ขอยกเป็นตัวอย่าง ณ ที่นี้ได้แก่ความผิดพลาดของฝ่ายปฏิบัติการใน
อัฟกานิสถาน ซึ่งเป็นข่าวมาหลายวันแล้ว อันได้แก่กรณีที่ฝ่ายสหรัฐได้ใช้โดรนเข้า
ระเบิดบริเวณไม่ห่างจากท่าอากาศยานกรุงคาบูลและมีการออกข่าวว่า ระเบิดของ
สหรัฐได้ถูกยิงไปยังสถานที่แห่งหนึ่งโดยเข้าใจว่าเป็นยานพาหนะของกลุ่มก่อการร้ายที่
บรรทุกระเบิดเพื่อไปใช้สกัดการอพยพผู้คนออกจากอัฟกานิสถาน

แอนนา คอเรน ผู้สื่อข่าว ซีเอ็นเอ็น ประจำฮ่องกงไม่ปลงใจเชื่อว่าเหตุที่เกิดขึ้น
เป็นไปตามข่าว จึงเริ่มการสอบสวนหาข้อเท็จจริงด้วยการโทรศัพท์สอบถามไปยังผู้ที่
เธอเคยติดต่อด้วยในกรุงคาบูล และลำดับเหตุการณ์ตั้งแต่ต้น จนเธอสรุปได้ว่าเป็น
การยิงผิดเป้าทำให้ชาวอัฟกันเสียชีวิตถึง 10 ราย รวมทั้งเด็กด้วย (เข้าใจว่า) อีก 6 คน

แทนที่ฝ่ายทหารอเมริกันที่เกี่ยวข้องจะปล่อยให้เรื่องนี้หายเงียบไป ในสองสามวันต่อมา พลเอก Keneth McKenzie ผู้บัญชาการกองบัญชาการกลาง ได้ปรากฏตัวทางโทรทัศน์ ที่มีการถ่ายทอดกันหลายช่อง บรรยายเหตุการณ์โดยละเอียดทุกขั้นตอนเพื่อชี้แจงว่า มีการยิงโดรนผิดเป้าจริง ทำให้ชาวอัฟกันจำนวนตามข่าวเสียชีวิตและส่วนที่บ้านพักได้รับความเสียหาย ซึ่งรัฐบาลสหรัฐจะชดเชยค่าเสียหายและชดเชยค่าทำขวัญอย่างเต็มที่ ผู้บัญชาการได้เปิดเผยรายงานการสอบสวน ณ ที่เกิดเหตุอย่างครบถ้วน อันแสดงชัดถึงการยอมรับตามหลักการของ Accountability โดยมีได้แจ้งผลการสอบสวนของผู้สื่อข่าว ซีเอ็นเอ็น แต่อย่างไร

แม้ตามปกติจะประจำการที่ฮ่องกง แอนนา คอเรนได้รายงานจากประเทศต่าง ๆ ด้วย อันที่จริง เธอเป็นผู้เสนอรายงานจากเชียงรายในช่วงแรกที่เกิดเหตุทีมฟุตบอลล์หายเข้าไปในถ้ำน้อยนางนวลด้วย และ ซีเอ็นเอ็น ได้ส่งผู้สื่อข่าวสลับกันหลายคนมาทำข่าว โดยผู้เสนอรายงานหรือ Anchor ที่สถานีกลางในอเมริกา (Robyn Curnow) ได้ส่งเสียงแสดงความยินดีอย่างลึกลับเมื่อคนสุดท้ายก้าวออกมาจากถ้ำโดยปลอดภัย ส่วนแอนนา คอเรนจากฐานที่ฮ่องกง นั้น ยังรายงานความเป็นไปในอัฟกานิสถานเช่นเดียวกับผู้สื่อข่าวอื่น ๆ ตลอดมาจนทุกวันนี้ นอกเหนือจากการช่วยให้ดีดล้ามของเจ้าหน้าที่อเมริกันและครอบครัวหลบหนีไปตั้งถิ่นฐานในสหรัฐ โดยปกปิดความเคลื่อนไหวจนทั้งหมดเดินทางถึงท่าอากาศยานกรุงวอชิงตันโดยปลอดภัยแล้ว

เกาหลีเหนือยิงขีปนาวุธเป็นครั้งที่ 3 ในวันอังคาร ที่ 28 กันยายน ศกนี้ ในเวลาเดียวกันกับที่ผู้แทนเกาหลีเหนือแสดงสุนทรพจน์ต่อสมัชชาสหประชาชาติด้วยการกล่าวหาว่า สหรัฐใช้นโยบาย Hostile ต่อเกาหลีเหนือโดยสะสมอาวุธทางยุทธศาสตร์ไว้ในเกาหลีใต้ ขีปนาวุธซึ่งถูกยิงไปเป็นชนิดใดยังไม่ปรากฏรายงานในชั้นนี้ แต่แหล่งข่าวยืนยันว่าเป็นการกระทำอันขัดต่อข้อมติของสหประชาชาติ รัฐบาลเกาหลีใต้ได้มอบหมายให้ฝ่ายความมั่นคงศึกษานัยยะของพฤติกรรมของเกาหลีเหนือครั้งนี้ ส่วน

ญี่ปุ่น นั้น ได้แสดงความห่วงกังวลในการกระทำของเกาหลีเหนือ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เพราะซีปนาวุธดังกล่าวไปตกในเขตเศรษฐกิจจำเพาะของญี่ปุ่น

สื่อทางการของเกาหลีเหนือแถลงข่าวในวันที่ 29 กันยายน ศกนี้ ว่า ซีปนาวุธที่ ทดลองไปตามข่าวข้างบนนี้ เป็นแบบทันสมัยมาก โดยอ้างว่าเป็นรุ่นที่มีความเร็วสูงยิ่ง หรือ Hypersonic อันหมายถึงมีความเร็วกว่าเสียงประมาณ 5 เท่า

นาย Will Ripley ผู้สื่อข่าว ซีเอ็นเอ็น ประจำเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เคยได้รับ อนุญาตให้เข้าไปทำข่าวในเกาหลีเหนือกว่า 10 ครั้ง ให้ความเห็นว่าเท่าที่พอทราบ เกาหลีเหนือยังไม่เคยค้นคิดซีปนาวุธความเร็วสูงยิ่งตามที่อ้าง ทราบเพียงว่า เกาหลี เหนือเคยแสดงซีปนาวุธชนิด ICBM ในการสวนสนามครั้งหนึ่ง แต่ไม่เคยทราบผลการ ทดลองซีปนาวุธดังกล่าว ในขณะที่เดียวกันเขาก็ไม่ประเมินความพยายามของเกาหลี เหนือที่จะกล่าวอ้างถึงความก้าวหน้าของตนต่ำเกินไปเสียทีเดียว เพราะบางทีคิดว่าไม่ น่าจะทำได้ แต่เกาหลีเหนือก็ทำให้แปลกใจได้ แม้จะไม่ถึงขั้นล้ำยุคก็ตาม พิสัยของ ซีปนาวุธล่าสุดซึ่งไปไม่ได้ไกลนักก่อนที่จะตกลงในทะเล ทำให้ยากที่จะประเมิน สมรรถนะได้แน่

นายอิมราน ข่าน นายกรัฐมนตรีปากีสถาน ให้สัมภาษณ์แก่นายจอห์น ซิมพ์สัน ของ บีบีซี เมื่อวันที่ 26 กันยายน ว่าปากีสถานซึ่งเคยเป็นส่วนหนึ่งของ Anti Al Qaida Coalition อยู่หลายปี และสูญเสียกำลังทหารไปเป็นจำนวนมาก ขณะนี้กำลังรอ ใ้ฝ่ายตาลีบันปรับเปลี่ยนองค์ประกอบในรัฐบาลเป็นแบบ Inclusive เสียก่อน จึงจะให้ การรับรอง ซึ่งคงต้องใช้เวลาบ้าง

อิมราน ข่านยอมรับว่า ปากีสถานมีโอกาสติดต่อกับตาลีบันมาบ้าง

นายจอห์น ซิมพ์สัน ตั้งข้อสังเกตว่า ฝ่ายตาลีบันได้กระทำทารุณกรรมต่อ ประชาชนชาวอัฟกันต่อเนื่องกันมา โดยอ้างว่า กระทำการตามกฎหมายอิสลาม ซึ่งอิม ราน ข่านแย้งว่า ที่ทำไปมิใช่เป็นไปตามกฎหมายอิสลาม เขาได้ตรวจดูแล้ว กฎหมาย

มิได้ระบุข้อความตามที่อ้าง แต่อาจจะเป็นไปตามวัฒนธรรมของพวกตาลีบันเอง ให้เวลาพวกเขา ทุกอย่างคงจะดีขึ้น

รายงานข่าวจากสื่อต่างๆ เมื่อวันที่ 27 กันยายน แจ้งว่า รัฐมนตรีที่ตรวจตราพฤติกรรมอันผิดกฎหมายทางศาสนา ได้สั่งประหารชีวิตพลเมืองชาวอัฟกัน 4 คน และนำศพแขวนคอที่กลางเมืองทั้งในกรุงคาบูลและที่กัณฑาฮาร์ เป็นภาพอันน่าอเนจอนาถใจมาก

ที่สมัชชาสหประชาชาติ ผู้แทนรัฐบาลอัฟกันกับผู้แทนรัฐบาลตาลีบันเกิดปัญหาว่าฝ่ายใดเป็นผู้แทนโดยชอบธรรมของอัฟกานิสถาน อันเป็นปัญหาที่ข้าพเจ้าเคยวิจารณ์ในกรณีผู้แทนถาวรเมียนมามาก่อนว่า กรณีนี้มีใช่เป็นประเด็นที่เลขาธิการสหประชาชาติจะวินิจฉัยได้ด้วยตนเอง แต่จะต้องส่งเรื่องให้คณะกรรมการตราสารของสมัชชา (Credential Committee) เป็นฝ่ายพิจารณา ซึ่งเป็นกระบวนการที่สหประชาชาติเลือกใช้ โดยคณะกรรมการตราสารมีกำหนดที่จะพิจารณาเรื่องนี้ในเดือนพฤศจิกายนนี้ ด้วยการตรวจสอบหนังสือแต่งตั้งของแต่ละฝ่าย สำหรับในกรณีเมียนมา นั้น ที่เป็นปัญหาเพราะรองผู้แทนถาวรเคยเข้าใจว่า เขาคงจะเป็นผู้แทนโดยอัตโนมัติ แต่เขาเองได้ขอลาออกไป และรัฐบาลที่เข้ามาโดยการยึดอำนาจจากรัฐบาลที่ได้รับการเลือกตั้งมาอย่างถูกต้อง มิได้มีหนังสือแต่งตั้งผู้แทนมาโดยถูกต้อง ไม่แต่เท่านั้น ผู้แทนถาวรที่รัฐบาล NLD แต่งตั้งมา ตกเป็นเป้าหมายของการถูกปองร้าย โดย FBI ได้ออกหมายจะดำเนินคดีอย่างเป็นทางการ ไม่ทราบว่าจะดำเนินคดีในชั้นใดขณะนี้ แต่ข้าพเจ้ามีสำเนาหมายจะดำเนินคดีจาก เอฟบีไอ เพราะคนจากประเทศไทยมีส่วนในการจำหน่ายอาวุธให้กับผู้ต้องหาและหมายดังกล่าวได้รับการเผยแพร่ต่อสาธารณชนทั่วไป

หลังจากที่นาย Yoshihide Suga ซึ่งได้เป็นนายกรัฐมนตรีญี่ปุ่น เมื่อนาย Shinzo Abe ขอลาออกจากตำแหน่งด้วยเหตุผลทางสุขภาพ ไม่อาจจะทำหน้าที่ต่อไปได้ และขอลาออก พรรคเสรีประชาธิปไตยหรือ Liberal Democratic Party และสมาชิกพรรคได้

เลือกผู้จะเป็นหัวหน้าพรรคซึ่งจะดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีคนใหม่ โดยมีผู้สมัคร
แข่งกัน 4 ราย เป็นหญิง 2 และชาย 2

ผลการเลือกตั้งในวันที่ 29 กันยายน ปรากฏว่า นาย Fumio Kishida ได้คะแนน
นำเหนือ นาย Kono ซึ่งมีคะแนนนิยมนำมาตลอด ส่วนผู้หญิงอีก 2 คนได้คะแนนใน
อันดับ 3 และ 4 จึงพลาดโอกาสที่จะเป็นหัวหน้ารัฐบาลที่เป็นสตรีคนแรกใน
ประวัติศาสตร์ของพรรคแอลดีพี

นาย Kishida อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ มีชื่อว่าเป็นคน
พูดจาอ่อนโยน (Soft Spoken) และเป็น consensus builder จึงน่าจะช่วยประสานเสียง
ในรัฐบาลได้เป็นอย่างดี ต่างจากนายโคโนะ อดีตนักศึกษามหาวิทยาลัยจอร์จทาวน์ ซึ่ง
สันทัดในการพูดภาษาอังกฤษเป็นอย่างดี แต่อาจจะเป็นคนพูดจาค่อนข้างโผงผางเป็น
นิสัย

โดยที่พรรคแอลดีพีมีเสียงข้างมากในสภาไดเอต หัวหน้าพรรคจึงจะต้องเป็น
นายกรัฐมนตรีด้วย สำหรับนายโยชิฮิเดะ สุงะ เพิ่งกลับจากการประชุมกลุ่ม Quad ที่
กรุงวอชิงตันร่วมกับประธานาธิบดีไบเดน นายกรัฐมนตรีนาเรนทรา โมดีแห่งอินเดีย
และนายสก็อตต์ มอร์ริสันแห่งออสเตรเลีย ซึ่งมีขึ้นที่ทำเนียบขาวเมื่อวันศุกร์ ที่ 24
กันยายน ศกนี้ อันเป็นการประชุมด้วยตนเองเป็นครั้งแรกในช่วงของการระบาดของ
โรคโควิด-19 ส่วนการเลือกตั้งในญี่ปุ่นก็จะมีขึ้นในไม่ช้านี้ ตามกำหนดเดิมที่นายสุงะ
ริเริ่มไว้

ดร. มนัสพาสน์ ชูโต

ประธานคณะกรรมการปรับปรุงแนวทางการประชาสัมพันธ์
และการดำเนินงานด้านสารนิเทศของกระทรวงการต่างประเทศ

ประมวลรายงานและวิเคราะห์ข่าวระหว่างประเทศ

เดือนตุลาคม 2021 (2564)

ประมวลรายงานและวิเคราะห์ข่าวระหว่างประเทศ

เดือนตุลาคม 2021 (2564)

ศัพท์ “Hostage Diplomacy” หรือการทูตด้วยวิธีจับตัวประกัน อาจจะได้รับการกล่าวถึงบ่อยครั้งในคดีที่ศาลในนครแวนคูเวอร์กำลังพิจารณามูลฐานทางกฎหมายของแคนาดา ที่จะส่ง Meng Wanzhou นักบริหารระดับสูงของบริษัทอุปกรณ์โทรคมนาคมใหญ่ที่สุดของจีน คือ Hua Wei ให้สหรัฐนำตัวไปดำเนินคดีในอเมริกาหรือไม่ ซึ่งเรื่องนี้เริ่มมาแต่เดือนธันวาคม 2018 ตามคำเรียกร้องของประธานาธิบดีโดนัลด์ เจ. ทรัมป์ กรณีนี้ ทางกรจีนก็ได้ตอบโต้ด้วยการจับนักการทูตแคนาดาหนึ่งคนและชาวแคนาดาอีก 1 คนไปคุมขังในข้อหาว่ากระทำความจารกรรม

เหตุการณ์ที่กงสุลใหญ่สหรัฐ (Angus Ward) และเจ้าหน้าที่สถานกงสุลใหญ่สหรัฐถูกเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารของจีนคอมมิวนิสต์ท้องถิ่นกักบริเวณและปิดกั้นการติดต่อกับภายนอกเกิดขึ้นเป็นครั้งแรกที่มีผู้คน¹ ตั้งแต่วันที่ 20 พฤศจิกายน 1948 ก่อนที่พรรคคอมมิวนิสต์จีนจะได้สถาปนาสาธารณรัฐประชาชนจีนเป็นประเทศขึ้นเมื่อปลายปี 1949 โดยที่ในระยะนั้น สหรัฐยังมีได้รับรองรัฐบาลใหม่ในจีน แต่จีนได้ปกครองพื้นที่เกือบทุกแห่งในแผ่นดินใหญ่ กว่าจะติดต่อกับทางการจีนได้ ก็ต้องถูกกักตัวไว้กว่า 1 ปี จนในที่สุดกงสุลใหญ่สหรัฐ ณ กรุง Peiping ได้แจ้งแก่นายพลจูเต๋อ ในฐานะผู้บัญชาการทหารสูงสุดให้ได้รับทราบ จนในที่สุด สถานกงสุลบริเตนในมุกเต๋น

¹ มุกเต๋นเป็นชื่อเมืองหลักในแมนจูเรียซึ่งถูกญี่ปุ่นจัดระเปิดเมื่อวันที่ 18 กันยายน 1931 และใช้เป็นเหตุในการเข้ายึดครอง โดยเปลี่ยนชื่อเป็นแมนจูกุว และครองอยู่จนสิ้นสุดสงครามโลกครั้งที่ 2 ในปี 1945 สหภาพโซเวียตซึ่งเพิ่งเข้าร่วมสงครามในเดือนสิงหาคม 1945 ได้ยึดอาวุธของกองทัพญี่ปุ่นที่แพ้เช่นในแมนจูเรียและเกาหลีทางเหนือเส้นขนานที่ 38 และมอบอาวุธที่ยึดได้ให้แก่กองกำลังของคิมอิลซุงและกองกำลังจีนคอมมิวนิสต์บางส่วน

ได้ช่วยอำนวยความสะดวก โดยในระยะนั้นมิได้ใช้คำว่า Hostage Diplomacy หากจะมีการใช้คำนั้น ทุกฝ่ายอาจจะยังไม่ทราบความหมายของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในบริบทของปัจจุบันนี้ ส่วนในสหภาพโซเวียต นั้น มักจะใช้การจับตัวประกันเพื่อผลทางการทูตบ่อยครั้งกว่าประเทศอื่นใด อันเป็นพฤติกรรมเช่นเดียวกับอิหร่านในสมัยที่ต้องการสร้างความไม่พอใจกับสหรัฐ

ในเอเชีย ฝ่ายที่ใช้คำนี้ในการเตือนฝ่ายอื่นได้แก่รัฐบาลไต้หวัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลังจากที่เกิดการชุมนุมของนักเคลื่อนไหวเพื่อประชาธิปไตยในฮ่องกงและถูกทางการจีนแผ่นดินใหญ่จับตัวได้ระหว่างหลบหนีไปลี้ภัยในไต้หวันหรือถูกจับกุมคุมขังในฮ่องกง

แคนาดาและมิตรประเทศจำนวนหนึ่งได้พยายามขอให้ทางการจีนปล่อยตัวนาย Michael Kovrig และ Michael Spavor ให้เป็นเสรี เพราะก่อนหน้านี้ ศาลในจีนได้ตัดสินโดยลับๆ ให้ทั้งสองต้องถูกจำคุก 11 ปีด้วยความผิดฐานกระทำจารกรรม เพราะเป็นที่ทราบกันทั่วไปว่า ชาวแคนาดาทั้งคู่ถูกจับในชั้นแรกหลังจากที่ Meng Wanzhou ผู้บริหารระดับสูงของ هوا เว่ย (Hua Wei) ถูกจับขณะเดินทางถึงนครแวนคูเวอร์และถูกนำตัวขึ้นศาลเพื่อพิจารณามูลฐานทางกฎหมายแคนาดาว่าจะส่งตัวเธอไปดำเนินคดีที่สหรัฐตามคำขอของประธานาธิบดีทรัมป์และฝ่ายแข็งกร้าวในสภาที่กรุงวอชิงตันได้หรือไม่ อันใช้เวลาหลายปี คนสุดท้ายที่เรียกร้องให้ฝ่ายยุติธรรมของสหรัฐยุติเรื่องเสียได้แก่ Wendy Sherman รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐ ซึ่งได้เดินทางไปพบกับฝ่ายการต่างประเทศจีนเมื่อเดือนกรกฎาคม ศกนี้ ปรากฏว่า ฝ่ายยุติธรรมของสหรัฐได้ระงับการจะดำเนินคดีกับ Meng Wanzhou เมื่อวันที่ 24 กันยายน และศาลแคนาดาได้ยุติการพิจารณาส่งตัวเธอไปให้สหรัฐในทันที ซึ่งเธอได้เดินทางกลับสู่เมืองเสินเจิ้นในสาธารณรัฐประชาชนจีนโดยเครื่องบินพาณิชย์ของจีน ในขณะที่ทางการจีนได้ปล่อยตัวชาวแคนาดาทั้งสองคนให้เดินทางกลับประเทศ โดยจีนยืนยันว่าทั้งสองกรณีไม่เกี่ยวกัน แต่เป็น Hostage Diplomacy ที่แท้จริง ข้อต่างอาจจะอยู่ที่การต้อนรับ Meng Wanzhou เมื่อเธอกลับถึงเสินเจิ้น ซึ่งเอิกเกริกมากและตลอดเวลาที่เธออยู่ที่นครแวนคูเวอร์ของแคนาดา เพราะเธอเพียงแต่ถูกสั่งให้อยู่

ในบ้านพักของเธอเอง มิได้ถูกจองจำแต่ประการใดและยังสามารถใช้เวลาในการศึกษาและค้นคว้าวิจัยต่อในระดับบัณฑิตวิทยาลัยได้อีกด้วย

ประธานาธิบดี สี จิ้นผิงแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน ปราศรัยครั้งสำคัญเมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2021 อันเป็นวันครบรอบ 100 ปีของการจัดตั้งพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศจีน ประเด็นสำคัญข้อหนึ่งที่ว่าได้แก่การประกาศเจตนารมณ์ที่จะนำเกาะไต้หวันกลับมาอยู่ใต้การปกครองของจีนแผ่นดินใหญ่

ในระยะแรกๆ ของสาธารณรัฐประชาชนจีนเมื่อปี 1949 กองทัพปลดแอกประชาชนจีนซึ่งทำสงครามกลางเมืองกับกองทัพจีนคณะชาติมิได้ติดตามไปปราบกองกำลังภายใต้นายพลเจียง ไค-เช็คที่ยกพลและรัฐบาลไปยังเกาะไต้หวันและตั้งหลักอยู่จนปัจจุบันนี้ ตามหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่ไม่ได้รับการยืนยันจากแหล่งอื่น กองทหารจีนคอมมิวนิสต์ได้พยายามไล่ตามทหารจีนคณะชาติไปยังเมืองหนึ่งใกล้ชายฝั่งของจีนแผ่นดินใหญ่ แต่ต้องล้มป่วยด้วยโรค Blood Fluke ต้องป่วยหนักและเสียชีวิตไปเป็นจำนวนมาก จึงล้มเลิกแผนการศึกษาเพิ่มเติม

จีนคอมมิวนิสต์ได้ยิงปืนใหญ่ไปยังเกาะเล็กเกาะน้อยใกล้ฝั่งจีนบ่อยครั้ง ที่เป็นข่าวได้แก่คิมยอและมัตสึในทศวรรษ 1960's ถือเป็นปัญหาใหญ่ในช่วงที่จอห์น เอฟ. เคนเนดี จะเข้ามาเป็นประธานาธิบดี อย่างไรก็ตาม ตั้งแต่ต้นจนบัดนี้ จีนคอมมิวนิสต์ไม่เคยได้ไปปกครองเกาะไต้หวันเลย

การคุกคามเกาะไต้หวัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในโลกปัจจุบันนี้ มีความเป็นไปได้มากขึ้นในสมัยที่ สี จิ้นผิงเข้ามาเป็นประธานาธิบดี และได้ประกาศความตั้งใจที่จะ “รวมชาติ” โดยเข้าครองไต้หวันซึ่งจีนถือว่าเป็นดินแดนภายใต้จีนเดียว ซึ่งในประเด็นนี้ข้าพเจ้าไม่มั่นใจนักตามมูลฐานการค้นคว้าจัดทำวิทยานิพนธ์ปริญญาเอกเรื่อง U.S. and Formosa เพราะเมื่อประมาณกลางศตวรรษที่ 17 โจรสลัดในชื่อว่าโคชินก่าได้เคยไปยึดครองพื้นที่ด้านตะวันตกของเกาะและนำไปถวายให้กษัตริย์ในจีนระหว่างนั้น แต่ฮ่องเต้องค์ดังกล่าวเป็นชาวแมนจู มิใช่ชาวจีน และก็ไม่มี การเข้าไปครอบครองดินแดน

จนเมื่อนายพลเจียง ไคเช็คและรัฐบาลจีนคณะชาติได้ไปตั้งรัฐบาลพลัดถิ่นขึ้นที่นั่นในปี 1949 จนในระยะต่อมา จึงมีการพัฒนาเกาะในทางต่างๆ จนกลายเป็นประเทศประชาธิปไตยด้วยการเลือกตั้งอย่างแท้จริงและมีความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจและเทคโนโลยีกว่าหลายประเทศในโลกนับแต่ทศวรรษที่ 1960's ผลประการหนึ่งก็คือ ในขณะที่ทั้งโลกกำลังประสบปัญหาการขาดแคลนห่วงโซ่อุปทาน สิ่งสำคัญที่หายากในปัจจุบันนี้ได้แก่ Chips หรือ Semi-conductor คนทั่วไปอาจจะไม่ทราบว่า เกาะรูปมันฝรั่งหวาน (Sweet-potato Shaped Island) ในแปซิฟิกตะวันตกชื่อไต้หวันหรือฟอร์โมซานี้แหละ เป็นแหล่งผลิตรายใหญ่ของอุปทานดังกล่าว บริษัทผู้ผลิตรายใหญ่ที่สุดในไต้หวันมีชื่อว่า Taiwan Semi-conductor Corp (TSMC) เมื่อปีที่แล้ว ผลิตได้น้อยลงเพราะความแล้งของอากาศ เมื่อข้าพเจ้าไปถึงนครลอสแอนเจลิส ในมลรัฐแคลิฟอร์เนียของสหรัฐหลายปีก่อนหน้านั้น และเมื่อมองไปด้านหนึ่ง ก็ได้เห็นโรงงานคอมพิวเตอร์ขนาดใหญ่ชื่อ Acer อันเป็นแบรนด์ของไต้หวันเช่นกัน และเป็นแบบที่ใช้พิมพ์รายงานนี้มาหลายปี

ผู้สนใจในกิจการด้านเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ออกหลายคนคาดเดาเจตนาของจีนในปัจจุบันว่าเพราะเหตุใดจึงใช้เครื่องบินหลายประเภทเข้าไปในบริเวณน่านฟ้าที่เรียกว่า Taiwan's Air Defense Identification Zone (ADIZ) ซึ่งกินพื้นที่ประมาณ 12 นอติคอลลไมล์ แต่ยังมีได้ล้ำเข้าไปในน่านฟ้าที่เป็นเขตอธิปไตยของไต้หวันจนบัดนี้ ว่าอาจเป็นเพราะ (1) เพื่อใช้กำลังข่มขู่และในขณะเดียวกันก็เพื่อแสดงว่า จีนมีสิทธิเหนือเกาะเนื่องจาก สี จิ้นผิงไม่เคยปฏิเสธโดยเปิดเผยว่า รัฐบาลเขาจะไม่ใช้กำลังในการเข้ายึดเกาะไต้หวัน (2) จีนภายใต้สี จิ้นผิง รวมทั้งผู้นำจีนก่อนหน้านี้บางคน ไม่ต้องการให้ไต้หวันแสดงว่าจะแยกตัวเป็นอิสระ (Independent) แม้จะมีกระแสข่าวมาเป็นระยะๆ ว่า ชาวพื้นเมืองของเกาะไต้หวันเอง ไม่ต้องการอยู่ใต้อำนาจของจีนใดก็ตาม (ประเด็นนี้ต้องเสริมความว่า ชาวพื้นเมืองของเกาะไต้หวันแต่ดั้งเดิมไม่ยอมอยู่ใต้ต่างชาติมาเลย แต่ในระยะหลังๆ มา นี้ ความเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างมากภายในตัวเกาะเองซึ่งผลักดันให้ไต้หวันกลับกลายเป็นประเทศในระดับพัฒนาแล้ว ทำให้ฝ่ายปกครองในกรุงไทเปค่อยๆ เป็นที่ยอมรับของชาวพื้นเมืองมากขึ้น ข้อนี้จะ

ใช้ได้กับอดีตพรรคก๊กมินตั๋งที่ยังเป็นพรรคการเมืองอยู่ขณะนี้มากนักน้อยเพียงไร ไม่อาจ
ยืนยันได้ ยิ่งกว่านั้น ประธานาธิบดี Tsai Ing-wen ก็ดูเหมือนจะมีเชื้อสายมาจากชนเผ่า
พื้นเมืองดั้งเดิมของไต้หวันและเธอมักจะใช้สำเนียงจีนฮกเกี้ยนแทนที่จะใช้ผู้เจี้ยน
ส่วนสำเนียงจีนกลาง นั้น ใช้อยู่แล้ว แต่มักไม่มีการกล่าวถึง) (3) ผู้เชี่ยวชาญบางคน
เห็นว่า การที่จีนคอมมิวนิสต์ส่งกำลังทางอากาศมาโจมตีเฉียวในระยะไม่ห่างจากเขต
อธิปไตยของไต้หวันน่าจะอาจเป็นปฏิกริยาต่อการที่สหรัฐและพันธมิตรนำเรือรบและ
กองกำลังทางเรือมาทางช่องแคบไต้หวันหรือใกล้ตัวเกาะบ่อยครั้งขึ้น และการที่สหรัฐ
จะจำหน่ายอาวุธเป็นมูลค่าประมาณ 750 ล้านดอลลาร์ให้แก่ไต้หวันเมื่อไม่นานมานี้
เพิ่มเติมจากที่จำหน่ายให้ก่อนหน้านี้ อันเป็นอาวุธและยุทธโปกรณ์ในการป้องกัน
ประเทศทั้งนั้น ทั้งนี้ เป็นสาระสำคัญส่วนหนึ่งจากถ้อยแถลงของ Hua Chunying ใน
ฐานะโฆษกกระทรวงการต่างประเทศจีน (4) –เพื่อผลทางการเมืองภายในของจีน—
พรรคคอมมิวนิสต์จีนและประธานาธิบดี สี จิ้นผิงต้องการกระตุ้นความรู้สึกชาตินิยม
กับประชาชนในประเทศ ดังจะเห็นได้จากการเพิ่มการคุกคามต่อไต้หวันมากขึ้นจนถึง
ประมาณ 150 เครื่อง นับแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2021 อันเป็นวันครบรอบปีที่ 72 ของการที่
พรรคคอมมิวนิสต์เข้าครองประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน (1 ตุลาคม 1949)
หนังสือพิมพ์ Global Times ของทางการจีน ลงบทความในบริบทเดียวกันว่า ความ
เคลื่อนไหวเหล่านี้เป็นการฉลองโอกาสสำคัญของประเทศ (5) การส่งกำลังมหาศาล
ดังกล่าวเป็นการสร้างประสบการณ์ให้แก่กองทัพปลดแอกประชาชน (P.L.A.) ในการ
ประสานปฏิบัติการของกองกำลังส่วนต่างๆ ให้สอดคล้องกัน เนื่องจากกองทัพไม่สู้จะมี
โอกาสประสานงานของกำลังขนาดใหญ่เช่นนี้มาก่อนเท่าใดนัก และเพื่อตรวจสอบ
สมรรถภาพของไต้หวันด้วยว่า จะสามารถตามตรวจสอบการรุกรานของฝ่ายจีนได้
เพียงไร (Tracking capacities)

ตามรายงานจากสื่อต่างๆ จีนได้ใช้เครื่องบินไอพ่นแบบขับไล่ ประจัญบาน
ตรวจการณ์หรือลาดตระเวน เครื่องปราบเรือตื้นน้ำ ตลอดจนเครื่องบินทิ้งระเบิด
รวมทั้งที่ทิ้งระเบิดนิวเคลียร์ได้ด้วย ในปฏิบัติการเหล่านี้ โดยจีนทราบดีว่า ถึงวันนี้ จีน

ยังมีพลังทางเรือ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เรือบรรทุกเครื่องบินน้อยกว่าของสหรัฐและพันธมิตรอย่างเทียบกันไม่ได้

ในบทความที่ประธานาธิบดี Tsai Ing-wen แห่งไต้หวันนำลงในวารสาร Foreign Affairs อันเป็นวารสารชั้นนำของสหรัฐเมื่อวันอังคาร ที่ 5 ตุลาคม ศกนี้ เธอกล่าวย้ำว่า ไต้หวัน “is committed to defending its democracy against an increasingly aggressive China, warning of catastrophic consequences for the region should it fall.” ในวันเดียวกัน นาย Su Tseng-chang นายกรัฐมนตรีไต้หวันกล่าวเสริมว่า “the ‘over the top’ activity violated regional peace, and Taiwan needed to be on alert.”

ออสเตรเลียแถลงเตือนจีนมิให้คุกคามหรือใช้กำลังต่อไต้หวัน ในวันเดียวกับที่ นาย Toshimitsu Motegi รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศญี่ปุ่น แสดงความหวังว่า ไต้หวันกับจีนจะสามารถแก้ปัญหากันได้โดยสันติวิธี โดยญี่ปุ่นกำลังชั่งน้ำหนักจากทัศน์ (Scenarios) ต่างๆ เพื่อญี่ปุ่นจะได้เตรียมตัวต่อไป

ทำเนียบขาวที่กรุงวอชิงตันได้แถลงคล้ายกับออสเตรเลีย และเสริมว่า สหรัฐกำลังหารือเป็นการภายในกับจีนโดยวิถีทางการทูต เกี่ยวกับการดำเนินการของจีนใน ส่วนที่เกี่ยวกับไต้หวัน (ข่าวอีกด้านหนึ่งแจ้งว่า นายเจ็ค ชัลลิแวน ที่ปรึกษาฝ่ายความมั่นคงแห่งชาติของประธานาธิบดีได้หารือกับนายจาง เจียซี ผู้ควบคุมกิจการต่างประเทศจากพรรคคอมมิวนิสต์จีน ที่นครซูริค ในสวิตเซอร์แลนด์ เป็นเวลาหลาย ชั่วโมงในประเด็นไต้หวันและเรื่องอื่นๆ เพื่อเตรียมการหารือทางไกลระหว่างประธานาธิบดี สี จิ้นผิง กับประธานาธิบดีโจ ไบเดน ก่อนสิ้นปีนี้ อันหมายถึงหลังจากการประชุมกลุ่ม 20 ที่อิตาลีและการประชุม COP 26 ที่กลาสโกวในสก๊อตแลนด์)

ในวันอังคาร ที่ 5 ตุลาคม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศไต้หวัน แถลงว่า คณะวุฒิสมาชิกจากฝรั่งเศสจะเดินทางไปเยือนไต้หวันในสัปดาห์นี้

โดยที่บทความของประธานาธิบดี Tsai Ing-wen แสดงความมั่นใจในการดำรงอยู่ได้ด้วยตนเองของไต้หวัน พร้อมกับการมีความเป็นหุ้นส่วนกับเครือข่ายอัน

กว้างขวางแม้จะไม่ใช่ว่าเป็นรัฐเช่นประเทศอื่น จึงขอเน้นความบางตอนที่เห็นว่ามีนัยยะสำคัญมาเสนอ ดังนี้

"Taiwan's desire for peace must be stressed but if its democracy and way of life are threatened, Taiwan will do whatever it takes to defend itself".

Taiwan is already a sovereign nation with no need to declare independence, and has no wish for conflict.

"Amid almost daily intrusions by the People's Liberation Army, our position on cross-strait relations remains constant; Taiwan will not bend to pressure, but nor will it turn adventurist, even when it accumulates support from the international community,"

Taiwan is an increasingly important democracy, trading partner and global supplier, and a crucial segment of the first island chain, which stretches from northern Japan to Borneo,

"Should this line be broken by force, the consequences would disrupt international trade and destabilise the entire western Pacific, In other words, a failure to defend Taiwan would not only be catastrophic for the Taiwanese; it would overturn a security architecture that has allowed for peace and extraordinary economic development in the region for seven decades."

Taiwan hopes to provide a deterrence to China through strong international ties and investment in its defence capabilities, including arms purchases through the US.

"Such initiatives are meant to maximise Taiwan's self-reliance and preparedness and

to signal that we are willing to bear our share of the burden and don't take our security partners' support for granted,"

"Taiwan is fully committed to collaborating with our neighbours to prevent armed conflict in the East China and South China Seas, as well as in the Taiwan Strait".

และเพื่อเป็นแนวป้องกันที่สอง พลเรือนบนเกาะได้เริ่มการฝึกภาคสนามในการต่อต้านการบุกรุกมายังเกาะ เรื่องนี้ หนังสือพิมพ์ Wall Street Journal ได้ลงข่าวว่า หน่วยรบพิเศษของสหรัฐฯได้ไปช่วยในการฝึก แต่สื่ออื่นๆ มิได้กล่าวถึงประเด็นนี้ แม้กระทั่ง The Guardian ของอังกฤษ ซึ่งเสนอข่าวสั้นๆ เพียงว่า มีการฝึกภาคสนาม เป็น a second line of defence เท่านั้น

ตั้งแต่ต้นที่รัฐบาลภายใต้ นายพลเจียง ไคเช็คได้ไปตั้งอยู่ในเกาะไต้หวัน นั้น ทั้ง จีนคณะชาติและจีนคอมมิวนิสต์ต่างอ้างว่า ตนเป็นผู้ครองจีน “เดียว” กัน ต่อมาเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงรัฐบาลในไต้หวัน การกล่าวอ้างว่าใครกันแน่ที่ เป็นผู้ครองประเทศจีน แต่ผู้เดียวค่อยๆ จางความหมายไป โดยที่มีการรับความเป็นเกาะไต้หวันมากขึ้น ดังจะเห็นได้จากการใช้คำว่า “ไต้หวัน” ในถ้อยแถลงของสายอิงเหวินโดยตลอด ส่วนในบริบทอื่น เช่นในกรอบความร่วมมือภาคพื้นเอเชีย-แปซิฟิกหรือเอเปค จะเลี่ยงไปใช้คำว่า “การเศรษฐกิจ” หรือ Economy แทน และใช้คำว่า Chinese Taipei ในการแข่งขันกีฬาสากลอันเป็นวิธีการเรียกเกาะฮ่องกง โดยสมมติว่ายังคงเป็นเขตปกครองพิเศษของจีน ไม่ว่าตามกฎหมายและข้อเท็จจริงจะเป็นเช่นนั้นหรือเปล่าก็ตาม

วันอาทิตย์ ที่ 10 ตุลาคม วันนี้ เป็น “วันชาติ” ของไต้หวัน โดยถือตามวัน Double Ten ซึ่งตรงกับการปฏิวัติ Wuchang เมื่อปี 1911 ด้วยการนำของ ดร. ซุน ยัตเซ็น ที่มีการโค่นราชวงศ์ Qing และระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชอันมีมาในจีนนับพันปี โดยสถาปนา Republic of China เป็นครั้งแรกบนผืนแผ่นดินใหญ่ และเมื่อรัฐบาลสาธารณรัฐจีนโดยการนำของนายพลเจียง ไคเช็ค แห่งพรรคก๊กมินตั๋ง พ่ายแพ้สงคราม

กลางเมืองแก่พรรคคอมมิวนิสต์ ก็ได้ไปตั้งอยู่ที่เกาะไต้หวันและยังคงใช้ธงชาติจีนคณะชาติสีบ่อมาจนบัดนี้ แม้ในพิธีวันนี้ก็เช่นกัน

ประธานาธิบดี Tsai Ing-wen ซึ่งมีใช้สมาชิกพรรค KMT แต่เป็นพรรค DPP เป็นประธานในพิธีฉลองวันชาติในวันนี้ เธอกล่าวสุนทรพจน์ทำนองเดียวกับที่นำเสนอมาก่อนนี้ และว่า “Taiwan is no longer seen as the orphan of Asia but as an island of resilience. . . Our military’s dedication to protecting our nation and our understanding of why we fight is rooted in that conviction, passed down through generation after generation.” ประธานาธิบดี Tsai กล่าวด้วยความภูมิใจว่า “Taiwan economic growth made it back in the league of the four Asian tigers. และเพื่อจะให้เหมาะแก่สถานการณ์วิกฤตของความเปลี่ยนแปลงด้านภูมิอากาศ เธอจึงแถลงว่าพันธกรณีที่ไต้หวัน ซึ่งต้องอาศัยเชื้อเพลิงอย่างมากตลอดมา ได้แก่ การที่จะเปลี่ยนไต้หวันเป็น “net zero emission by 2050.” อันเป็นกำหนดเดียวกับที่ไบเดนแถลง แต่ก่อนที่ สีจิ้นผิงประกาศ 10 ปี

ส่วนใหญ่ของการฉลองวันชาติของไต้หวันในวันนี้ ได้แก่การสวนสนามทั้งหมดเหล่าทัพด้วยการแสดงอาวุธยุทโธปกรณ์ทันสมัย รวมทั้งเครื่องยิงขีปนาวุธและฝูงบินจำนวนมาก โดยข้าราชการพลเรือน พนักงานดับเพลิงและผู้แทนประชาชนได้ร่วมในการสวนสนามด้วย ทางฝ่ายประธานาธิบดีสี จิ้นผิงได้กล่าวถึงการรวมชาติเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของ national rejuvenation โดยละเว้นการกล่าวถึงการใช้กำลัง อันเป็นคำที่ใส่ไว้ในบริบทของการฟื้นความยิ่งใหญ่ของจีนที่เป็นมาตั้งแต่โบราณกาลในสถานะกึ่งกลางของจักรวาล แต่ในช่วงต่อมาของวันอาทิตย์ ที่ 10 ตุลาคม จีนได้ส่งเครื่องบิน 3 เครื่องเข้าไปในเขต Adiz ของไต้หวัน แต่มิได้ปฏิบัติการประการใด แม้จะมีข่าวว่ากองทหารกว่า 4 กองพลได้ตั้งอยู่ตรงข้ามเกาะไต้หวัน พร้อมด้วยเรือยกพลขึ้นบกจำนวนหนึ่ง โดยได้ให้ทหารประมาณหนึ่งกองพลซ้อมการเข้ายึดไต้หวัน แต่มิได้มีการเคลื่อนกำลังจริงออกไปจากมณฑลฝูเจียงที่อยู่ตรงข้ามทางช่องแคบ ส่วนไต้หวันก็มีกองเรือทำลายเรือยกพลขึ้นบกและขีปนาวุธล้ำสมัยในการสกัดกั้นเรือต่างๆ ซึ่งผลิต

ด้วยเทคโนโลยีของตัวเอง สำหรับฝูงบิน F-16 ซึ่งซื้อมาจากสหรัฐ นั้น ได้รับการปรับปรุงด้านอาวุธจนทันสมัยไม่น้อย

เมื่อวันศุกร์ ที่ 22 ตุลาคมที่ผ่านมา ประธานาธิบดีไบเดนได้ออกรายการแบบ Town Hall และได้ตอบคำถามตอนหนึ่งว่า สหรัฐยอมจะช่วยให้หน้ในการป้องกันตนเองจากการโจมตีของจีน แม้สหรัฐจะยังยึดถือตามสัญญาเดิมที่เห็นชอบในนโยบาย "จีนเดียว" ก็ตาม อันทำให้เกิดปัญหาตามมา แต่ทำเนียบขาวชี้แจงว่า ไต้หวันเป็นประเทศประชาธิปไตยที่แท้จริงและการเศรษฐกิจอันก้าวหน้าของไต้หวันจะเป็นปัจจัยสำคัญยิ่งที่จะป้องกันตนเองได้ กล่าวอีกนัยหนึ่ง ความเป็นเสรีชนของชาวไต้หวันทำให้ต่างจากจีนแผ่นดินใหญ่ซึ่งใช้ระบอบเผด็จการหรืออำนาจนิยมอยู่แล้ว

ตั้งแต่วันที่ 27 และ 28 ตุลาคม สำนักข่าว ซีเอ็นเอ็น ได้นำการสัมภาษณ์ ประธานาธิบดี Tsai Ing Wen แห่งไต้หวันโดยนาย Will Ripley มาออกรายการ ซึ่งผู้นำหญิงของไต้หวันได้กล่าวถึง การที่ทหารสหรัฐได้มาช่วยฝึกการต่อสู้ของทหารไต้หวัน "เพื่อให้ชาวไต้หวันสามารถป้องกันตนเองได้" ในบริบทของการที่ไต้หวันถูกโจมตี และในวันเดียวกัน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมไต้หวันได้ชี้แจงต่อสภานิติบัญญัติว่า สหรัฐได้ไปช่วยฝึกทหารในไต้หวัน แต่มีค่าใช้จ่ายมากและมีได้ตั้งฐานบนเกาะแต่อย่างใด ส่วนนาย Will Ripley ผู้สัมภาษณ์เองกล่าวว่า สหรัฐเคยส่งครูฝึก 10 คนไปเมื่อปี 2018 ตอนหลังนี้ ไต้หวันต้องการครูฝึก 32 คน แต่มีได้ชี้แจงต่อว่า สหรัฐส่งไปช่วยเท่าใดแน่ (อาจเป็นไปได้ว่า ข้าพเจ้าไม่ทันได้ยินคำชี้แจงของเขา เพราะกำลังทำธุระบางอย่างอยู่ตอนนั้น) อย่างไรก็ดี ปฏิกริยาจากจีนค่อนข้างทันที โดยนาย Wang Wenbin โฆษกคนหนึ่งของกระทรวงการต่างประเทศจีนได้เน้นถึงการที่สหรัฐได้เข้าไปแทรกแซงกิจการภายในของจีนและกล่าวเป็นเชิงขู่ ว่า จีนไม่พอใจกับการที่สหรัฐและพวกได้ส่งเรือไปในน่านน้ำใกล้ (ไต้หวัน) เพราะเป็นเขตของจีน ตามแนวที่ว่า ไต้หวันเป็นจังหวัดหนึ่งของจีน

เมื่อเดือนกันยายน 2021 ประธานาธิบดีเอ็มมานูเอล มาครงแห่งฝรั่งเศสได้ส่ง ทวิตเตอร์ในภาษาฝรั่งเศสว่า “Adnan Abou Walid al Shraoui chef du groupe terroriste État islamique au Grand Sahara a été neutralisé par les forces françaises. Il s’agit d’un nouveau succès majeur dans le combat que nous menons contre les groupes terroristes au Sahel.” 5.46 am Sep 16 2021 อันเป็นข่าวเดียวกับที่ได้กล่าวถึงใน ประมวลรายงานฯ เมื่อเดือนที่แล้ว เกี่ยวกับการสังหารนาย Walid al Shrawi หัวหน้า กลุ่มก่อการร้ายรัฐอิสลามในซาเฮล ซึ่งกลุ่มนี้ปฏิบัติการในบริเวณ Mali และ Niger กับ เขต Sahel อันเป็นที่ซ่องสุมของกลุ่มก่อการร้ายหลายกลุ่มด้วยกัน และศูนย์ต่อต้าน การก่อการร้ายของประเทศตะวันตกบางแห่งจะต้องเพิ่มการระแวดระวังภัยคุกคาม อย่างมาก

ฝรั่งเศสได้มีบทบาทในประเทศในย่านนั้นมานานเพราะเป็นประเทศในกลุ่ม Francophone โดยเคยเป็นเมืองขึ้นของฝรั่งเศสมาก่อน แต่ในรายงานต่อไปในบทนี้จะ นำเสนอรายละเอียดของการลักลอบขยายพื้นที่ในดินแดนแอฟริกาหลายแห่งของ รัสเซียในคราบของบริษัทเอกชนและคนที่เข้าไปปฏิบัติการซึ่งทราบกันว่าเป็นทหาร จ้าง (merceneries)

นาย Shrawi ปฏิบัติการในแถบทะเลทรายซาฮาร่ามานาน เริ่มต้นโดยอยู่กับ Polisario Front ซึ่งต่อสู้กับสเปนและโมริตาเนียทาง Western Sahara และได้รับการ ฝึกอบรมจากกลุ่มก่อการร้าย Al-Qaida in the Islamic Magreb ซึ่งเคยมีนาย Mochtar Belmochtar เป็นแกนนำ โดยได้ขยายพื้นที่การก่อการร้ายไปยัง West Africa ด้วย ส่วน นาย Shrawi นั้น ในปี 2015 (ไม่นานหลังจากที่นายบั๊กดาดี ผู้นำของกลุ่มรัฐอิสลาม ประกาศการจัดตั้ง Caliphate ที่ Raqqa ในซีเรีย โดยประกาศที่บันไดโบสถ์ในนครโมซูล ของอิรักเมื่อปลายเดือนมีนาคม 2014 และเรียกร้องให้บรรดาผู้ก่อการร้ายกลุ่มต่าง ๆ ทั่วโลก แสดงความจงรักภักดีต่อเขาในฐานะ “คาลิฟ”) เขา (Shrawi) ได้เปลี่ยนไป แสดงความจงรักภักดีกับกลุ่มรัฐอิสลามและอยู่มาจนถึงวันที่ถูกสังหาร คือวันที่ 17

สิงหาคม 2021 โดยสหรัฐได้ตั้งค่าหัวเขาไว้ที่ 5 ล้านดอลลาร์ และก่อนถูกสังหาร Shrawi ได้ต่อสู้กับหน่วยปราบของฝรั่งเศสติดต่อกันถึง 8 ปี

รัสเซียมีแผนการหลายอย่างในแอฟริกาเหนือ-ตะวันออกกลางและใต้ ทะเลทรายซาฮาราลงไป นับจากลิเบียและซูดาน บริษัทเอกชนที่มีบทบาทมากตาม ยุทธศาสตร์ดังกล่าวใช้ชื่อว่า Wagner Group

บริษัทนี้ได้ไปปฏิบัติการครั้งแรกๆ เมื่อปี 2014 ด้วยการไปช่วยกลุ่มแบ่งแยก ดินแดนในยูเครนตะวันออก แถวดอนบาสส์ แต่หลังจากนั้นมาได้ไปปฏิบัติการในซีเรีย ซึ่งที่นั่น รัสเซียได้ไปตั้งฐานบินและขีปนาวุธอยู่ที่ลาตาเกียและฐานทัพเรืออยู่ที่ฝั่ง ตะวันตกของซีเรียบนฝั่งทะเลเมดิเตอร์เรเนียนตั้งแต่ปลายเดือนกันยายน 2015 จน ปัจจุบัน ส่วนกำลังทางบก นั้น ได้กระจายไปหลายแห่ง อาทิ โมซามบิก มาดากัสกา ซูดานกับลิเบีย และ Central African Republic โดยส่วนใหญ่ Wagner Group มักวางตัว เป็นฝ่ายซุดหาทรัพยากรธรรมชาติ ซึ่งในแอฟริกายังมีอยู่ไม่น้อย แต่ในขณะเดียวกันก็ จะเข้าแทรกในการเมืองของท้องถิ่นด้วยเมื่อโอกาสอำนวย

ในมาลี Wagner Group มีความเคลื่อนไหวมาตลอด ไม่เว้นแม้ในทางการเมือง เพราะประเทศนั้นมีการแตกแยกกันมาก เมื่อปี 2013 กลุ่มก่อการร้ายนิยามอิสลามได้ บุกรุกเข้าไปก่อการร้ายบ่อยครั้ง แต่รัฐบาลมาลีในขณะนั้นยังเห็นว่า น่าจะพึ่งฝรั่งเศส มากกว่าเพราะกองกำลังของฝรั่งเศสสามารถปราบปรามฝ่ายก่อการร้ายได้ก่อนที่เหล่า ร้ายจะรุกคืบเข้ามายึดอำนาจรัฐ ความรู้สึกของฝ่ายมาลีจึงขึ้นอยู่กับความประสงค์ของ ฝรั่งเศสว่าจะคุ้มครองต่อไปหรือไม่

เมื่อไม่นานมานี้ ประธานาธิบดีมาครงปรารถนเปรยๆ ว่า อาจจะลดกำลังทหาร ฝรั่งเศสจากที่ตั้งอยู่ 5,000 คนลงครึ่งหนึ่ง นาย Choguel Maiga รัฐมนตรีกลาโหมมาลีก็ โทษฝรั่งเศสว่าจะทอดทิ้งมาลี เท่านั้นไม่พอ นายกรัฐมนตรีมาลีได้ใช้คำว่า “ฝรั่งเศส กำลังจะล้างเท้าด้วยเลือดของทหารฝรั่งเศส” ถึงกับทำให้มาครง “Shocked” และได้ กลับว่า “ตัวนายกรัฐมนตรีมาลีนั้นแหละขาดความชอบธรรมทางประชาธิปไตย ด้วยการทำรัฐประหารถึง 2 ครั้งภายในปีเดียว” แต่การสำรวจความเห็นของประชาชนชาว

มาลี ส่วนหนึ่งเห็นว่าฝรั่งเศสไม่ควรเป็นที่พึ่ง เพราะเคยเป็นเจ้าอาณานิคมมาก่อน
ทั้งหมดนี้ อยู่ใน การสังเกตการณ์อย่างใกล้ชิดของ Wagner Group (และรัสเซียซึ่งคุม
อยู่เบื้องหลังโดยมอบให้ฝ่ายปฏิบัติการข่าวกรอง GRU เป็นผู้กำกับการ)

ตลอด 8 ปีที่ผ่านมา วิกฤตการณ์ความมั่นคงขยายตัวไปยังบูร์กินา ฟาโซและนิ
เจอร์ (Niger) โดยกลุ่มต่างๆ ซึ่งเชื่อมโยงกับ อัล ไคด้า และ ไอเอส ได้เคลื่อนไหวยุติใน
เขต Sahel ในระยะนั้น ทหารฝรั่งเศส 55 คน และชาวมาลีนับร้อยถูกฆ่า ชาวมาลีเริ่ม
วางตัวในการต่อต้านฝรั่งเศส มีการชุมนุมประท้วงฝรั่งเศสบ่อยครั้งที่ไม่สามารถจัดการ
กับพวกจิสาดิสต์อย่างได้ผล ยิ่งตั้งอยู่ต่อไปก็เท่ากับเป็นการยึดครองประเทศ
(Occupation) โดยส่วนหนึ่งเรียกร้องให้ถอนออกไป และส่วนหนึ่งต้องการให้รัสเซียเข้า
มาอยู่แทน แต่นักเคลื่อนไหวเพื่อสันติภาพในภูมิภาคอ้างว่า รัสเซียเป็นหุ้นส่วนของ
กองทัพมาลีตามประวัติศาสตร์ที่เป็นมา โดยไม่สนใจด้านการเมืองในมาลี สำหรับ
Wagner Group นั้น ต้องแยกกัน

The Coordination of the Movements of the Azawad (CMA) ซึ่งเป็นพันธมิตร
ระหว่างอาหรับกับ Tureq rebels ทางเหนือของมาลีเห็นว่า การหันไปทางรัสเซียจะเป็น
ภัยคุกคามต่อข้อตกลงสันติภาพเมื่อปี 2015

ตามรายงานของสื่อ Wagner ได้ร่วมกับองค์การทหารจ้าง แต่รัสเซียปฏิเสธความ
เกี่ยวข้อง โดยที่นาย Sergei Lavrov รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศรัสเซีย
อธิบายไปอีกแบบหนึ่งว่า มาลีได้ให้กลุ่มเอกชนจากรัสเซียช่วยต่อสู้กับกลุ่ม Jihadist

บทบาทของ Wagner Group ในตะวันออกกลางและแอฟริกา นั้น รายงานของ
คณะกรรมการคว่ำบาตรของสหประชาชาติในลิเบีย ใช้คำว่า Shadowy หรือเป็นหน่วย
รบทหารจ้างของรัสเซียในสงครามกลางเมืองที่ลิเบียโดยอยู่ข้างหัวหน้าฝ่ายต่อต้าน
รัฐบาลรักษาการในลิเบียซึ่งมีนาย Khalifa Haftar เป็นหัวหน้า แต่ปูตินและผู้นำรัสเซีย
ยืนยันกรานที่จะปฏิเสธความเกี่ยวข้องตลอดมา ข้อเท็จจริงก็คือ Wagner Group ต้อง
เสียชีวิตไปนับร้อยในซีเรีย และมีบทบาทในการบริการยุทธโศปกรณ์ต่างๆ และร่วมใน
การรบในหลายสมรภูมิ ทหารจ้างที่ Wagner Group ใช้มีทั้งชาวรัสเซีย เบลารุส ยูเครน

และเชื้อชาติอื่น กำลังในแต่ละที่มีโดยเฉลี่ยประมาณแปดร้อยถึงหนึ่งพันคนแล้วแต่สถานการณ์ในพื้นที่

Clarissa Ward นักข่าวสงครามของ ซีเอ็นเอ็น ได้เคยติดตามรายงานกิจกรรมของ Wagner Group ที่กำลังซุ่มหาทรัพยากรและทำเหมืองแร่ในสาธารณรัฐแอฟริกากลางและเสนอรายงานสดมาทางโทรทัศน์ เธอได้กล่าวถึงกิจกรรมการรบของกลุ่มนี้ด้วย ตามรายงานของสื่ออื่น Wagner ได้ส่งกำลังเข้าไปช่วยทหารฝ่ายรัฐบาลที่ตกอยู่ในวงล้อม และพวกนี้มีส่วนเชื่อมโยงกับอาชญากรรมสงคราม (War Crimes) ในลิเบียด้วย

สำหรับรัสเซีย นั้น ได้เข้าไปในสาธารณรัฐแอฟริกากลางเมื่อปี 2017 อันเป็นส่วนหนึ่งของความพยายามแผ่อิทธิพลในแอฟริกา โดยได้ให้อาวุธและครูฝึกจำนวน 175 คน กระทรวงการต่างประเทศและเครือข่ายภาพสหราชาอาณาจักรเห็นว่า Wagner Group เป็น “ตัวขับเคลื่อนของความขัดแย้ง” และ (It) “capitalises on instability for its own interests as we have seen in other countries affected by conflict such as Libya and the Central African Republic.” ถ้าการรุกคืบได้ผล ก็จะเป็นสัญญาณของ “a major expansion of Russia’s military interests in Africa and a strategic setback for the West. The deployment of Russian military contractors would signal a profound break with France and the West.”

เมื่อเดือนกันยายน ศกนี้ นายเซอร์เก ลาฟรอฟ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศรัสเซีย ได้พบปะหารือกับนาย Abdoulaye Diop รัฐมนตรีต่างประเทศของมาลี เข้าใจว่าเรื่องที่หารือกันประเด็นหนึ่งได้แก่ข่าวการลดกำลังทหารฝรั่งเศสในปฏิบัติการ Barkhane ซึ่งมีกองกำลังของเยอรมนีและเอสโตเนียจาก Euroforce อยู่ด้วย เรื่องนี้องค์การความร่วมมือส่วนภูมิภาคด้านแอฟริกาตะวันตก (ECOWAS) ไม่เห็นด้วยกับการให้ “ผู้รับเหมาเพื่อความปลอดภัยของเอกชน (คงหมายถึง Wagner Group) เข้ามาเกี่ยวข้องด้วย”

ตามข่าวอีกกระแสหนึ่ง นาย Cherif Muhamat Zene รัฐมนตรีต่างประเทศของ Chad ซึ่งได้ต่อสู้กับกลุ่มอิสลามในแอฟริกาตะวันตกมานาน เชื่อว่า ฝ่ายกบฏที่สังหารอดีตประธานาธิบดี Idriss Deby เมื่อเดือนเมษายน ศกนี้ ได้รับการฝึกอบรมโดย Wagner Group จึงเตือนว่าอย่ายินยอมให้กลุ่มนี้เข้ามาแทรกแซงอีก

มาลิกับรัสเซียนั้นมีความใกล้ชิดกันมานาน เมื่อเกิดการกระทบกระทั่งกันระหว่างมาลิกับฝรั่งเศสอันเกิดขึ้นบ่อย แม้ทั้งสองฝ่ายจะมี Defense Cooperation Agreement กันมาตั้งแต่ปี 1994 และมาแก้ไขเพิ่มเติมในปี 2019 ดังที่กล่าวถึงในตอนต้น ผู้สังเกตการณ์ก็ทราบกันว่า นาย Sadio Camara รัฐมนตรีกลาโหม และแกนนำของคณะรัฐประหารในมาลี ได้รับการฝึกอบรมในรัสเซีย และเมื่อวันที่ 30 กันยายน ศกนี้ รัสเซียได้ส่งมอบเฮลิคอปเตอร์ให้แก่ Junta ของมาลี 4 เครื่อง สังเกตดูคล้ายกับที่ รัสเซียดำเนินการกับคณะรัฐประหารในเมียนมา อันเป็นการจำหน่ายให้โดยรัฐมนตรีช่วยกลาโหมของรัสเซียเป็นผู้ประสานงาน

ประเด็นที่มีการโต้เถียงกันอยู่ขณะนี้ได้แก่ว่า พันเอก Assami Goita ผู้ปกครองในมาลีจะปฏิบัติตามผลการลงประชามติในรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ในวันที่ 31 ตุลาคม ศกนี้ซึ่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ ในวันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2022 หรือไม่ เพราะ นายกรัฐมนตรี Maiga กล่าวว่า การเลือกตั้งอาจเลื่อนได้ ส่วนนาย Hassoumi Massasoudou รัฐมนตรีต่างประเทศของไนเจอร์ ซึ่งเป็นประเทศเพื่อนบ้านติดกัน เป็นห่วงว่า ความเป็นพันธมิตรจะล่มสลายหากมาลี ว่าจ้าง Wagner Group มาช่วยเพราะมีความโน้มเอียงอยู่แล้ว โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เพราะทุกฝ่ายได้เห็นการที่สหรัฐถอนตัวออกจากอัฟกานิสถาน ดูคล้ายกับการที่ฝรั่งเศสจะถอนจากแอฟริกาตะวันตก

รายงานจากสำนักข่าว เอ.พี. ในวันที่ 15 ตุลาคม ศกนี้ แจ้งว่า ประชาชนที่อาศัยอยู่ใน Timbuktu วิตกกันอย่างมาก หลังจากที่มิข่าวว่า ฝรั่งเศสจะถอนกำลังออกจากมาลี เพราะเชื่อว่ากลุ่มก่อการร้ายอิสลามจะเข้ายึดมาลีในโอกาสแรก แต่ข่าวมิได้กล่าวถึงบทบาทของรัสเซียในขั้นนี้ ตามรายงานของ France 24 ในวันที่ 26 ตุลาคม

ฝรั่งเศสได้ถอนกำลังบางส่วนออกจากมาลี ในขณะที่แกนนำของรัฐบาลได้ขับผู้แทนของ ECOWAS ออกจากประเทศ “ฐานวางตัวไม่เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่”

การสู้รบกันกลางกรุงเบรุตของเลบานอน จะสงบเงียบลงในวันศุกร์ ที่ 15 ตุลาคม ศกนี้ หลังจากทีกลุ่มการเมืองสองฝ่าย อันได้แก่กลุ่มเฮซโบลลาห์ซึ่งมีอิหร่านหนุนหลังและขบวนการ Amal ซึ่งเป็นพันธมิตรกันได้ปะทะกับฝ่ายหัวรุนแรงสายคริสเตียนเมื่อวันพฤหัสบดี ที่ 14 ตุลาคม ณ วงเวียนอันเป็นเส้นแบ่งของสงครามกลางเมืองในช่วงปี 1975-1990 เป็นเหตุให้มีผู้เสียชีวิตอย่างน้อย 7 ศพและบาดเจ็บอีกหลายสิบคน สร้างความตื่นตระหนกให้แก่ชาวเมืองของประเทศที่กำลังจะล่มสลายและกลายเป็นรัฐล้มเหลวตลอดมาตั้งแต่การระเบิดครั้งมหึมาที่ทำเรือกรุงเบรุตเมื่อวันที่ 4 สิงหาคม 2020 ของสารแอมโมเนียมไนเตรทกว่า 2,750 ตันที่เก็บไว้ในโกดังอย่างฉาบฉวย ใกล้กับพลุและ thinner ที่ไวไฟทั้งนั้นมากกว่า 6 ปี

สาเหตุของการปะทะกันด้วยอาวุธสงครามครั้งนี้ เนื่องมาจากการที่กลุ่มการเมืองเฮซโบลลาห์ได้เรียกร้องให้ปลดนาย Tarok Bitar ผู้พิพากษาศาลสูงที่เป็นผู้ดำเนินคดีกับผู้ที่น่าจะเป็นผู้รับผิดชอบในเหตุระเบิดครั้งใหญ่ที่ทำเรือกรุงเบรุต และ Bitar เพิ่งออกหมายจับนาย Ali Hassan Khalil จากขบวนการ Amal อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ซึ่งกลุ่มเฮซโบลลาห์ไม่พอใจอย่างยิ่ง และอ้างว่าฝ่ายคริสเตียนได้ก่อเหตุปะทะกันขึ้น ด้วยการใช้พลแม่นปืนระดมยิงมาจากหลังคาอาคารต่างๆ ในกรุงเบรุต

นาย Bitar รับช่วงการสอบสวนมาจากนาย Fadi Sawan ซึ่งมุ่งหาผู้รับผิดชอบในการอนุมัติให้นำสารเคมีอันตรายไปเก็บไว้ในโกดังที่ทำเรือ

ในวันที่เกิดการต่อสู้กันอยู่ในกรุงเบรุตระหว่างฝ่ายการเมืองต่างศาสนาดังกล่าวนาง Victoria Nuland ปลัดกระทรวงการต่างประเทศฝ่ายกิจการการเมืองสหรัฐ ได้ไป

เยือนเลบานอนและได้ประกาศที่จะบริจาคเงินช่วยเหลือจำนวน 67 ล้านดอลลาร์พอดี แต่ไม่มีข่าวว่า เธอได้แถลงประกาศใดในเหตุการณ์ความไม่สงบที่เกิดขึ้น สำหรับนาย Najib Mikati ซึ่งเพิ่งรับตำแหน่งนายกรัฐมนตรีของเลบานอนเมื่อวันที่ 10 กันยายน ศก นี้หลังจากที่ว่างเว้นมานาน นั้น ได้แถลงประณามความรุนแรงที่ประทุขึ้นและประกาศให้วันศุกร์ ที่ 15 ตุลาคม วันนี้ เป็นวันไว้อาลัย ในขณะที่ประธานาธิบดี Michel Aoun ฝ่ายคริสเตียนซึ่งมีส่วนร่วมในวิกฤตการณ์การเมืองและสงครามกลางเมืองใน เลบานอนมาหลายสิบปี ได้แสดงความหวังว่า เขาไม่ต้องการให้เหตุการณ์รุนแรงที่ เกิดขึ้นในวันพฤหัสบดีเกิดขึ้นอีก

กำลังทหารจากกองทัพเลบานอนได้ใช้ยานเกราะพร้อมอาวุธวิ่งตรวจการณ์ไป ตามท้องถนน มีการสร้างรั้วลวดหนามที่หัวถนนต่าง ๆ ในเมืองหลวงของประเทศซึ่ง ข้าพเจ้าได้กล่าวก่อนหน้านี้ว่าเป็น “รัฐล้มเหลว”

ตามรายงานข่าว ซีเอ็นเอ็น จากกรุงเบรุตในวันที่ 22 ตุลาคม ประชาชนชาว เบรุตยังต้องการให้ผู้พิพากษา Bitar ทำหน้าที่ต่อไป แต่การประท้วงในท้องถนนยังคงมี อยู่ทุกวัน แม้ความอึดอัดขาดแคลนอาหารการกิน รวมทั้งนมสดและเครื่องบริโภค อื่น ๆ ยังไม่มีอยู่ทั่วไปเช่นเดิม ส่วนสาธารณูปโภค โดยเฉพาะอย่างยิ่งไฟฟ้า นั้น ประเทศเพื่อนบ้านสามประเทศ ซึ่งรวมซีเรียด้วย จะเชื่อมระบบเพื่อส่งไฟฟ้าให้แก่ เลบานอนที่ขาดไฟฟ้ามาหลายเดือน แต่อาจต้องคอยไปถึงต้นปีหน้ากว่าจะจัดสายส่ง ให้เรียบร้อย

วันนี้ ที่ 15 ตุลาคม 2021 เช่นกัน Sir David Amess สมาชิกสภาสามัญจากพรรค อนุรักษ์นิยม ถูกชายวัย 25 ปีจ้วงแทงหลายครั้งในกรุงลอนดอนถึงแก่ชีวิตในที่เกิดเหตุ ขณะกำลังสนทนากับผู้สนับสนุนทางการเมือง เป็นเหตุการณ์คล้ายกับที่ Jo Cox ส.ส. หญิงที่น่ารักและน้ำใจเมตตาจากพรรคแรงงานถูกสังหารโดยพวกขวาจัดขณะกำลังพบกับผู้สนับสนุนเธอในกรุงลอนดอนเมื่อปี 2016 เป็นเหตุน่าเศร้าสลดใจอย่างยิ่ง และ

ประมวลรายงานฯ ได้นำเสนอข่าวต่อเนื่องกันหลายวัน เพราะข้าพเจ้าชื่นชมในความ เป็น Internationalist ของเธอจนบัดนี้ โจถูกสังหารเพียงไม่กี่วันก่อนการออกเสียงลง ประชามติ ซึ่งเธอไม่ต้องการให้สหราชอาณาจักรออกจากสหภาพยุโรป (ฝ่าย Remain) แต่บัดนี้ก็เป็นที่ไปแล้วตาม Brexit

เจ้าหน้าที่ตำรวจยังไม่อาจยืนยันได้ในขั้นนี้ว่าเป็นการกระทำร้ายหรือการก่อการ ร้ายหรือไม่ แต่นายชาติค ข่าน นายกรัฐมนตรีมหานครลอนดอน เชื่อสายปาकिสถาน เห็นว่า การให้ความปลอดภัยแก่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองดูจะไม่เพียงพอ เพราะ เขาเองก็เคยถูกปองร้ายมาแล้วถึง 2 ครั้ง

เจ้าหน้าที่สก๊อตแลนด์ยาร์ดของสหราชอาณาจักรชี้แจงในวันจันทร์ ที่ 18 ตุลาคม ว่าคนร้ายเป็นคนที่เชื่อสายโซมาเลียและมีความเป็นคนหัวรุนแรง ส่วนสภา สามีญได้มีการกล่าวไว้ว่า Sir David Amess ในการประชุมวันนี้ ก่อนจะมีพิธีศพใน โบสถ์ใกล้กับเวสต์มินสเตอร์ สมาชิกหลายคนได้เสนอให้วางมาตรการรักษาความ ปลอดภัยแก่สมาชิกทั่วกัน เพราะสมาชิกถูกฆาตกรรมไปแล้ว 2 รายใน 5 ปี โดยทั้ง สองถูกทำร้ายในท้องถนนขณะกำลังพบกับผู้ออกเสียงเลือกตั้งในเขตของแต่ละคน

ตามรายงานจากกรุงลอนดอนในวันที่ 21 ตุลาคม ศกนี้ เจ้าหน้าที่ฝ่ายความ มั่นคงของอังกฤษแถลงข่าวว่า จะนำตัวนาย Ali Harbi Ali คนอังกฤษเชื้อสายโซมาเลีย ขึ้นศาลฐานมีความเชื่อมโยงกับการก่อการร้ายและการฆาตกรรม Sir David Amess

เมื่อวันที่ 13 ตุลาคม ศกนี้ คนร้ายชาวเดนมาร์ควัย 37 ปี ได้ใช้ธนูและหน้าไม้ยิง ชาวนอร์เวย์ขณะกำลังซื้อของอยู่ในซูเปอร์มาร์เก็ตในนอร์เวย์ เป็นเหตุให้มีผู้เสียชีวิต 5 ราย เป็นผู้หญิง 4 ราย ผู้ชาย 1 ราย และบาดเจ็บอีก 3 คน

คนร้ายชาวเดนมาร์ค มีชื่อว่าเอสเพน แอนเดอร์สัน บราเทน ซึ่งได้แปลงเป็นผู้ นับถือศาสนาอิสลาม ทำให้เจ้าหน้าที่ด้านความมั่นคงของนอร์เวย์เชื่อว่าเขาอาจได้

เปลี่ยนเป็นคนหัวรุนแรงหลังจากนั้น แต่ยังไม่ทราบชัดในแง่นี้ เพราะเขาเคยมีประวัติว่าป่วยทางจิตมาก่อนในอดีต

นายบราเทนมิดำรงตำแหน่งมาเป็นพิเศษ เพราะใช้การยิงแบบไม่เลือกหน้า ซูเปอร์มาร์เก็ตอันเป็นที่เกิดเหตุร้ายอยู่ในเมืองคองสเบิร์กของนอร์เวย์

เจ้าหน้าที่ฝ่ายความมั่นคงของนอร์เวย์ตั้งใจจะนำตัวนายบราเทนมิดขึ้นศาลในวันเสาร์ ที่ 16 ตุลาคม ศกนี้ เพื่อให้ศาลชี้ขาดว่าจะสามารถคุมตัวเขาไว้ได้ก่อนการตั้งข้อหาอย่างเป็นทางการเป็นเวลา 4 สัปดาห์ได้หรือไม่ โดยจะมีนักจิตวิทยาร่วมประเมินสภาพจิตของนายบราเทนมิดด้วย

ตามปกติ นอร์เวย์มักไม่ค่อยมีเหตุการณ์ร้าย เว้นแต่เมื่อปี 2016 ซึ่งชายหนุ่มหัวรุนแรงคนหนึ่งได้วิ่งระดมยิงกราดไปในฝูงชน ทำให้มีผู้เสียชีวิตในเหตุการณ์เดียวถึง 77 ราย แต่โทษในนอร์เวย์ไม่สูงนักและนักโทษสามารถต่อรองเกี่ยวกับสภาพห้องขังซึ่งจะมีสิ่งอำนวยความสะดวกครบถ้วน รวมทั้งห้องนอน ห้องน้ำเตี้ย และห้องนั่งเล่นพร้อมเครื่องทำความอุ่น แทบเทียบได้กับอพาร์ทเมนต์เฉพาะตัวของบุคคลธรรมดา

แม้กลุ่มตาลิบันจะเข้าครอบครองอัฟกานิสถานเกือบหมดทั้งประเทศ กลุ่มก่อการร้ายก็ยังคงความยุ่งยากในที่อันอ่อนไหว เช่นการจู่ระเบิดพลีชีพในมัสยิดของเซี่ยะที่เมืองคุนดุซทางภาคเหนือเมื่อไม่นานมานี้ และการกระทำการรุนแรงด้วยระเบิดพลีชีพภายในมัสยิดของศาสนานิกายเซี่ยะอีกเมื่อวันศุกร์ที่ 15 ตุลาคม ศกนี้ ที่เมืองกานดาฮาร์ทางภาคใต้ของประเทศ ทั้งสองเหตุร้ายซึ่งทำให้มีผู้เสียชีวิตกว่าร้อยและบาดเจ็บอีกมาก กลุ่มรัฐอิสลามได้แถลงแสดงความรับผิดชอบว่าเป็นฝ่ายกระทำ

เหตุที่เกิดขึ้นทำให้อดคิดไม่ได้ถึงการวางระเบิดพลีชีพในขณะที่สหรัฐกำลังขณผู้อพยพออกจากท่าอากาศยานฮามิด คาร์ไซในกรุงคาบูล โดยกลุ่ม ISIS-K ทำให้ทหารอเมริกันเสียชีวิตไป 13 ศพและชาวอัฟกันซึ่งอยู่ในบริเวณหน้าท่าอากาศยานเสียชีวิต

ไปกว่า 190 ศพ ผู้ก่อเหตุร้ายหลายคนเป็นพวกที่ดัลบันปล่อยออกจากที่คุมขัง โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่บากรัม อันเป็นฐานบินเก่าของสหรัฐในอัฟกานิสถาน

เหตุร้ายทั้งหมดนี้แสดงถึงการย้อนกลับมาก่อความไม่สงบในพื้นที่ต่าง ๆ ของโลก ไม่เฉพาะแต่อัฟกานิสถาน ซึ่งรวมถึงในแอฟริกาและตะวันออกกลางดังที่ได้รายงานไว้บ้างก่อนหน้านี้ แสดงว่าภัยจากการก่อการร้ายสากลกำลังกลับมาคุกคามมวลมนุษยชาติอีก จะเปลี่ยนรูปแบบไปเป็นอย่างไรบ้าง ต้องติดตามความเคลื่อนไหวและระวังภัยด้วยความไม่ประมาทต่อไป ประมวลรายงานและวิเคราะห์ข่าว เช่นฉบับนี้ก็จะพยายามติดตามข่าวและนำเสนอเพื่อฝ่ายที่รับผิดชอบจะได้ปรับยุทธวิธีในการรับมือและปราบปราม เช่นที่ได้ทำมาอย่างละเอียดตั้งแต่เดือนมกราคม 2558 เริ่มด้วยการสังหารหมู่กองบรรณาธิการนิตยสาร Charlie Hebdo ในกรุงปารีสและเหตุก่อการร้ายครั้งใหญ่กลางกรุงปารีสเมื่อวันศุกร์ ที่ 13 พฤศจิกายน 2015 ซึ่งศาลฝรั่งเศสกำลังพิจารณาคดีครั้งนั้นอยู่ในขณะนี้ กว่าจะเสร็จคงต้องใช้เวลาอีกหลายปี เพียงแต่หวังว่าทางการไทยจะให้ความสนใจในปัญหานี้อย่างจริงจังแบบมีอาชีพกว่าที่เคยเฝ้าดูและเห็นมานานปี รวมทั้งกระทรวงการต่างประเทศด้วย เพราะเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ยังเป็นศูนย์กลางสำคัญแห่งหนึ่งของการก่อการร้ายสากล ซึ่งมีเครือข่ายแผ่กระจายไปทั่ว คงไม่ลืมนว่าการก่อการร้ายครั้งใหญ่ที่บาห์ลีทำให้คนตายเป็นร้อย นั้น มีการวางแผนในโรงแรมที่ภาคใต้ของประเทศไทย โดยมีนายฮัมบารี ซึ่งซ่อนตัวอยู่ในไทยเป็นแกนนำคนหนึ่ง แม้ในช่วงหลังจะถูกจับตัวได้และนำตัวไปขังไว้ที่ค่ายกวนตานาโม ในเกาะคิวบา

ตามรายงานจากกรุงวอชิงตัน ปลัดกระทรวงกลาโหมสหรัฐคาดการณ์ว่า กลุ่มก่อการร้าย ISIS-K ซึ่งมีกำลังพลอยู่ทั่วโลกหลายพันคนอาจจะพยายามก่อการร้ายในอเมริกาในระยะครึ่งถึง 12 เดือนของปี 2022 และกลุ่มอัล-ไควด้าก็จะพยายามเช่นกันแต่อาจต้องใช้เวลามากกว่า ประเทศอื่นบางประเทศก็อาจถูกคุกคามเช่นกัน ในขณะที่อิรักได้แถลงว่ากลุ่ม ISIS ได้ก่อเหตุร้ายเมื่อไม่กี่วันมานี้ ทำให้คนตาย 11 ศพ และทางการกำลังตามล่าเพื่อปราบปรามต่อไป

รายงานข่าวด่วนจากสหรัฐในวันจันทร์ ที่ 18 ตุลาคม แจ้งว่าพลเอก Colin Powell บุคคลชั้นนำทางฝ่ายทหารและพลเรือนชาวอเมริกัน เชื้อสายจามาเมก้า ถึงแก่อนิจกรรมในวันนี้จากความยุ่งยากของโรคโควิด-19 อายุ 84 ปี

Colin Powell เติบโตจากเขตบรีอนซีในนครนิวยอร์ก เมื่อเข้ารับการศึกษาก็สนใจในวิชา geology แต่ในระยะต่อมาได้เข้าศึกษาในวิชาทหารที่เวสต์พอยท์ซึ่งตามความเห็นของนายพลจอร์จ ซี. เอ็น. เอ็น. มิเช่ นักศึกษาชั้นดีเด่น แต่ได้ปรับปรุงตัวเองมาจนได้รับราชการ และได้เป็นที่ปรึกษาฝ่ายความมั่นคงของประธานาธิบดีเรแกน และกลับไปเป็นนายทหารชั้นสูงจนถึงขั้นประธานคณะเสนาธิการร่วมในสมัยประธานาธิบดี H.W. Bush ซึ่งขณะนั้น เป็นนายทหารที่อายุน้อยที่สุด ต่อมาได้เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ นับเป็นคนผิวสีคนแรกที่ได้ครองตำแหน่งนั้น พาวเวลล์เคยไปรับราชการในสงครามเวียดนาม 2 วาระด้วยกัน ในรายงานเกี่ยวกับเหตุก่อการร้าย 9/11 ข้าพเจ้ากล่าวถึงการตัดสินใจทุ่มเทไปในการปราบปราม ชัดตามสุดเช่น ว่ากำลังสะสมอาวุธที่มีอำนาจทำลายล้างสูง และเสนอให้ส่งทหารจำนวนมากไปยังอิรัก แทนที่จะเชื่อในคำเตือนของนักวิเคราะห์ชาวกรองว่า เป็นเพราะอิสลามะฮิดบินลาเด็น แต่เมื่อเวลาล่วงเลยไปแล้ว พลเอกโคลิน พาวเวลล์ ยอมรับว่าตีความข่าวกรองผิดพลาดไป

ตามข่าวล่าสุดต่อมา โคลิน พาวเวลล์ ได้ฉีดวัคซีนเรียบร้อยแล้ว ที่อาการหนักต่อมา เพราะมีอาการมะเร็งบางอย่างแทรกซ้อน จึงทำให้ต้องถึงแก่อนิจกรรมในวันนี้

ในชีวิตการงาน โคลิน พาวเวลล์ได้รับมอบ Medal of Freedom อันเป็นอิสริยาภรณ์ชั้นสูงถึงสองครั้งด้วยกัน นอกเหนือจากความเป็นนายพล 4 ดาวแล้ว

มดีรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียนในการประชุมฉุกเฉินเมื่อวันที่ 16 ตุลาคม ศกนี้ ซึ่งมีผลเป็นการไม่ต้อนรับฝ่ายการเมืองในเมียนมาในการมาร่วมการประชุมระดับสุดยอดของอาเซียนที่กำหนดจะมีขึ้นในปลายเดือนตุลาคม ศกนี้ ด้วยเหตุผลประการสำคัญว่า คณะรัฐประหารในเมียนมาได้ให้ความร่วมมือใดๆ ในการต้อนรับผู้แทนพิเศษ (Special Envoy) ของอาเซียนซึ่งจะมาช่วยดำเนินการสานเสวนาระหว่างกลุ่มการเมืองที่มีความขัดแย้งกันอยู่ทั่วประเทศ ตามฉันทามติ 5 ประการของการประชุมพิเศษของอาเซียนที่กรุงจาการ์ต้าเมื่อวันที่ 24 เมษายน 2021 (2564) ซึ่งพลเอกอาวุโส มิน อ่อง หล่าย หัวหน้าและคณะรัฐประหารของเมียนมาได้รับฟังมาด้วยตนเองในที่ประชุมครั้งนั้น

ตามมติร่วมกันของอาเซียน ชาวเมียนมาหรือพม่าที่จะสามารถไปร่วมการประชุมระดับสุดยอดของอาเซียนในปีนี้จะต้องมีผู้แทนฝ่ายการเมือง (Non-Political Representative) จากเมียนมา มิน อ่อง หล่ายหรือผู้แทนยอมอยู่ในข่ายต้องห้าม ซึ่งตามความเป็นไปที่แท้จริงตลอดเกือบ 9 เดือนที่ผ่านมา ไม่น่าจะมีใครที่มีใช่เป็นฝ่ายการเมืองในเมียนมา เพราะนอกจากฝ่ายที่ใช่กำลังยึดอำนาจไปจากรัฐบาลที่ได้รับการเลือกตั้งมาโดยบริสุทธิ์ยุติธรรมเมื่อวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2021 แล้ว ก็มีแต่ปวงชนที่ต่อต้านการรัฐประหารจากในและนอกประเทศเท่านั้น ที่อาจถือว่าเป็นฝ่ายการเมืองเช่นกัน เพราะการต่อต้านได้มีมาโดยไม่ลดละจนบัดนี้

แถลงข่าวทางการ (Press Release) จากกรุงเนปิตอร์ อ้างคำแถลงของ “รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศแห่งสหภาพเมียนมา” โจมตีมติร่วมของอาเซียนดังกล่าวว่า ไม่ชอบด้วยกฎหมายและประเพณีการปฏิบัติของอาเซียน โดยได้ส่งผ่านเสมือนใบปลิวไปยังคนเป็นจำนวนมาก รวมทั้งข้าพเจ้าด้วย ภายใต้ชื่อของคนๆ หนึ่งซึ่งเสียชีวิตไปหลายปีแล้ว อันเป็นวิธีการที่มีโทษธรรมดา

การตัดสินใจของผู้รับผิดชอบหลักด้านการต่างประเทศของอาเซียนครั้งนี้มีความสำคัญเป็นพิเศษ โดยประวัติศาสตร์น่าจะจารึกได้ว่าเป็นครั้งแรกที่สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้หรืออาเซียนได้เลือกวิถีทางอันถูกต้องใน

ความพยายามขั้นแรกที่จะสร้างความสมานฉันท์ในประเทศร่วมประชาคมที่ปวงชนจะ
ได้ดำรงอยู่ในสังคมซึ่งเห็นคุณค่าของศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์ หวังแต่เพียงว่ามิติ
ของที่ประชุมระดับสุดยอดจะสานต่อความพยายามขั้นแรกนี้อย่างเป็นทางการ เพราะ
อันที่จริง หากจะมีการยอมรับนับถือรัฐบาลเอกภาพแห่งชาติ ซึ่งรวมผู้แทนของปวงชน
ชาวพม่าและกลุ่มชาติพันธุ์ทั้งหลายเป็นหนึ่งเดียว ก็จะเป็นก้าวสำคัญที่สุดของ
ประชาคมอาเซียนนับแต่ที่ได้รวมตัวกันมาในปี ค.ศ. 1967

การประชุมระดับสุดยอดของอาเซียนได้มีขึ้นและเสร็จสิ้นไปแล้ว โดยเมียนมา
มิได้มีผู้แทนของฝ่ายใดไปร่วม ฝ่ายรัฐประหารได้ออกข่าวสำหรับหนังสือพิมพ์เช่นที่
กล่าวถึงก่อนนี้ ว่าอาเซียนมิได้เชิญให้ “รัฐบาลเมียนมาไปร่วม. . . มิใช่เพราะเมียนมา
“บอยคอตต์” การประชุม แต่เพราะอาเซียนเองที่ไม่ทำตามที่เป็นประเพณี”

ระหว่างที่ผู้สนใจในการเมืองระหว่างประเทศกำลังหาคำตอบว่า เพราะเหตุใด
ประธานาธิบดีวลาดิมีร์ ปูตินแห่งสหพันธรัฐรัสเซียจึงพยายามจะโดดเดี่ยวตนเอง
จากการมีปฏิสัมพันธ์ในระดับสูงกับต่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปฏิเสธที่จะไป
ร่วมการประชุมระดับสุดยอดของกลุ่ม 20 ที่อิตาลีและ COP26 ที่เมืองกลาสโกว์ อัน
เป็นเหตุให้เกิดความตึงเครียดกับมหาอำนาจตะวันตก รอบๆ สหพันธรัฐรัสเซียได้เกิด
วิกฤตการณ์จากการหลังไหลของผู้อพยพ/ผู้ลี้ภัยที่เข้าไปหาแหล่งพักพิงในเบลารุส แต่
ถูกผลักดันโดยกองกำลังของประธานาธิบดี Alexander Lukashenko แห่งเบลารุส ทำ
ให้ต้องหลบหนีต่อไปลัตเวีย ลิทัวเนียและโปแลนด์ซึ่งอยู่ติดกัน ทำให้ผู้นำของสหภาพ
ยุโรปต้องประชุมด่วนกันที่กรุงบรัสเซลส์ในขณะนี้ (22 ตุลาคม 2021) ด้วยเหตุผล
ประการหนึ่งในการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายของสหภาพยุโรปว่าด้วยคนพลัดถิ่นจาก
ต่างประเทศ

ผู้อพยพ/ลี้ภัยดังกล่าวมิได้รวมถึงผู้ที่รัฐบาลเบลารุสถือว่าเป็นฝ่ายค้านในบริบท
ของการเมืองภายในปัจจุบันนี้ แต่เป็นผู้หาแหล่งพักพิงจากดินแดนต่างๆ โดยมีชาว
เคิร์ด ยาซีดีส และชนเผ่าจากอิรักและซีเรียในตะวันออกกลางด้วย

สำหรับปูติน นั้น ยังหาคำตอบเกี่ยวกับพฤติกรรมส่วนตัวของอดีตสายลับจาก อดีตสหภาพโซเวียตผู้นี้ได้ยาก แต่ Jill Doherty อดีตหัวหน้าสำนักข่าว CNN ประจำกรุง มอสโกสมัยที่เข้าพเจ้าเป็นเอกอัครราชทูตและบัดนี้เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านรัสเซียกับ อาจารย์พิเศษที่มหาวิทยาลัยจอร์จทาวน์ในกรุงวอชิงตัน คาดการณ์ไว้หลายประการ รวมทั้งการต้องเก็บตัวไว้ต่างหาก หลังจากการที่คณะเจ้าหน้าที่ประจำนครมอสโกกว่า 10 คน ต่างติดเชื้อจากโควิด-19 แม้ว่า ปูตินจะเคยแยกไปเก็บตัวอยู่ต่างหากเพราะเหตุ เดียวกันมาก่อน และเขาได้รับการฉีดวัคซีนมาครบ 2 เข็มเรียบร้อยแล้ว การที่เขา จะครบวาระการดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีในปี 2024 นี้ ซึ่งก็ไม่น่าจะเป็นปัญหา เพราะเขาได้ให้มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงรัฐธรรมนูญอันจะทำให้เขาสามารถอยู่ใน ตำแหน่งได้จนถึงปี 2036 ถ้าเขาต้องการ อย่างไรก็ตาม แม้จะไม่ปรากฏตัวในการเดินทางไป ต่างประเทศในขณะนี้ รัสเซียภายใต้เขาก็มิได้ทอดทิ้งยุทธศาสตร์ตามที่เขาต้องการ ตาม Hot Spots หลายแห่ง เช่นร่วมการซ้อมรบกับจีนทางทะเลในเอเชียตะวันออกเฉียง และเมื่อสามวันมานี้ ได้นำเรือรบพร้อมกับจีนผ่านช่องแคบสุบารูระหว่างเกาะฮ็อกไกโดกับเกาะฮอนชูของญี่ปุ่น ทั้ง ๆ ที่ทั้งรัสเซียและจีนมีปัญหาข้อพิพาทเกี่ยวกับเกาะ ต่าง ๆ กับญี่ปุ่นมาตลอดหลายสิบปีที่ผ่านมา

จากการติดตามเหตุการณ์ในรัสเซีย กรณีที่น่าจะทำให้ผู้นำรัฐบาลวิตกได้แก่ อัตราการติดเชื้อโรคระบาดซึ่งตลอดหลายวันที่ผ่านมาเพิ่มมากขึ้นวันละกว่าหนึ่งพัน คน ถึงขั้นที่รัฐบาลปูตินประกาศการ Lock Down รอบใหม่อีก 11 วันจนถึงวันที่ 7 พฤศจิกายนนี้ ชาวรัสเซียที่ไม่ต้องการการปิดเมืองอีกจึงหลั่งไหลออกจากประเทศเพื่อ ไปท่องเที่ยวยังประเทศอื่น เช่นที่อียิปต์ ไชปรัส ไทย และประเทศที่พร้อมจะเปิดเมือง

รายงานของสื่อต่าง ๆ ในวันที่ 29 ตุลาคม ศกนี้ ประธานาธิบดีปูตินจะไม่ เดินทางไปร่วมการประชุมกลุ่ม 20 ณ กรุงโรม เช่นเดียวกับประธานาธิบดีสี จิ้นผิงแห่ง จีน แต่ทั้งสองคนจะใช้วิธีเชื่อมต่อวิดีโอแทน ส่วนประธานาธิบดีโจ ไบเดนแห่งสหรัฐ นั้น ได้เดินทางไปยังกรุงโรมและในวันที่ 29 ตุลาคม ได้เข้าเฝ้าองค์สันตะปาปา พร้อมกับ ดร. จิลล์ ไบเดน ภริยา ที่สำนักวาติกันเป็นรายการแรกโดยใช้เวลากว่า 90 นาที หลังจากนั้นได้ไปหารือข้อราชการกับนายกรัฐมนตรีมาริโอ ดรากี ที่ทำเนียบคิรินาล่

ก่อนเดินทางไปพบปะพูดคุยกับประธานาธิบดีมาครงที่สถานเอกอัครราชทูตฝรั่งเศส
ไบเด็นจะร่วมการประชุมกลุ่ม 20 ด้วยตนเองในวันเสาร์ ที่ 30 ตุลาคม และไปประชุม
COP26 ณ เมืองกลาสโกว์ต่อ

การที่ประธานาธิบดีไบเด็นเป็นฝ่ายไปพบกับประธานาธิบดีมาครงที่สถาน
เอกอัครราชทูตฝรั่งเศสและการที่ไบเด็นยอมรับว่าการดำเนินการเกี่ยวกับเรือดำน้ำ
ออสเตรเลีย นั้น “Clumsy” กับกล่าวเป็นเชิงว่าสหราชอาณาจักรและออสเตรเลียคงจะ
ให้ฝรั่งเศสทราบเรื่องบ้างแล้ว น่าจะมีผลดีในการฟื้นความเข้าใจระหว่างมิตรเก่าแก่ทั้ง
สองย้อนไปถึงสมัยสหรัฐกำลังทำสงครามเพื่อให้ได้เอกราชเมื่อกว่า 200 ปีมาแล้ว ไม่
แต่เท่านั้น ไบเด็นยังยอมรับความสำคัญของฝรั่งเศสในด้านหุ้นส่วนความมั่นคงทั้งใน
ยุโรปและพื้นที่ต่าง ๆ กับยืนยันจะสนับสนุนฝรั่งเศสในการต่อต้านการก่อการร้ายใน
แอฟริการวมทั้งในซาเฮลยังเป็นการยืนยันผลประโยชน์ร่วมกันของสองประเทศอีก
ด้วย

ความเคลื่อนไหวอันควรจะได้อนสติสมาชิกพรรคเดโมแครตอเมริกันและ
รัฐสภาสหรัฐได้แก่ความสำเร็จของประธานาธิบดีไบเด็นในการได้รับฉันทามติในการ
ประชุมกลุ่ม 20 ในวันแรก ในประเด็นการเก็บภาษีบริษัททั่วโลกขั้นต่ำ (Global
Corporate Minimum Tax) ในอัตรา 15% อันเป็นข้อเสนอของไบเด็นมาแต่ต้น การที่จะ
ให้อิหร่านกลับมาเจรจาฟื้นความตกลง JCPOA โดยให้ภาคีกลับไปปฏิบัติตาม
พันธกรณี แม้เงื่อนไขเพิ่มเติม เช่นเรื่องปรับปรุงสมรรถนะของซีปนาวูธ อาจจะขึ้นอยู่กับ
กับว่าอิหร่านภายใต้รัฐบาลแข็งกร้าวจะยอมหรือไม่ แต่ก็มีเงื่อนไขตอบแทน เช่นการที่
จะยกเรื่องมาตรการคว่ำบาตรต่าง ๆ และการที่ประเทศในอ่าวจะให้ความเกื้อกูลต่อ
อิหร่าน อันสอดคล้องกับความพร้อมของประเทศเหล่านั้นที่จะปรับสภาพ
ความสัมพันธ์ฉันมิตรกับอิหร่าน ซึ่งตามรายงานข่าวดูจะพร้อมอยู่แล้ว โดยต้องปล่อยให้
ให้เป็นไปตามการดำเนินการของประเทศเหล่านั้นเอง

ตามความเห็นของนิค โรเบิร์ตสันแห่ง ซีเอ็นเอ็นและเดวิด แอ็คเซลรอด
ผู้เชี่ยวชาญซึ่งเคยเป็นที่ปรึกษาของอดีตประธานาธิบดี ผู้นำชาวยุโรปส่วนใหญ่

อยากจะทำผลของการเลือกตั้งผู้ว่าการมลรัฐเวอร์จิเนียในวันอังคาร ที่ 2 พฤศจิกายนก่อน เพราะหวังเกรงว่า หากนายแม็กคอลลีฟพ่ายต่อคู่แข่ง ซึ่งเป็นคนสังกัดพรรครีพับลิกัน อาจจะเป็นสัญญาณว่า อาจมีการเปลี่ยนแปลงผู้นำจากไบเดินไปเป็นนายโดนัลด์ ทรัมป์ ก็อาจจะยกเลิกข้อตกลงที่มีฉันทามติจากการประชุมกลุ่ม 20 เมื่อเช้าวันเสาร์ ที่ 30 ตุลาคม แต่ผู้สังเกตการณ์คนอื่นไม่เชื่อว่า นายทรัมป์จะมีโอกาสย้อนกลับมาอีก เนื่องจากวงการภายนอกได้รับทราบสาระสำคัญของเอกสารส่วนตัวของทรัมป์ ซึ่งเชื่อมโยงเขาและคนใกล้ชิดกับการกระทำเชิง “การกบฏ (Insurrection) เมื่อวันที่ 6 มกราคม 2021 อันรวมถึงนาย Steve Bannon และนาย John Eastbourne ที่ส่งอีเมลล์และโน้ตส่วนตัว ซึ่งเป็นพยานเอกสารอันชัดแจ้ง แม้นายทรัมป์จะพยายามให้ศาลระงับการเผยแพร่เอกสารทั้งหมดโดยอ้าง “Executive Privilege” ในฐานะที่เขายังดำรงตำแหน่งผู้นำฝ่ายบริหารอยู่ในขณะที่เกิดการจลาจลที่อาคารรัฐสภา แต่สื่อต่างๆ ก็ได้เห็นเอกสารเหล่านั้นหมดแล้ว

ในขณะเดียวกัน รายงานจากผู้สื่อข่าวรัฐสภาสหรัฐในวันเสาร์ ที่ 30 ตุลาคม ว่าสภาผู้แทนราษฎรอาจจะเสนอร่างกฎหมายการเงินในวันจันทร์ทั้ง 2 ฉบับ—อันได้แก่ร่างงบประมาณว่าด้วยการก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานทั่วประเทศเป็นมูลค่า 1.2 ล้านล้านดอลลาร์และร่างงบการเงินด้านสังคมกับการแก้ปัญหาความเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศอีก 1.75 ล้านล้านดอลลาร์-- โดยจะมีการออกเสียงลงมติในวันอังคาร แต่ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่า ความคาดหวังเช่นนั้นมามาก่อนแล้ว แต่ในวาระสุดท้าย อาจต้องถอยกลับมาเช่นที่แนนซี เปโลซี ประธานสภาล่างต้องเผชิญมาก่อนแล้วเนื่องจากการแตกความคิดภายในพรรคเดโมแครตเอง อย่างไรก็ตาม เสี่ยงสะท้อนจากกลุ่ม 20 ที่กรุงโรมอาจมีส่วนให้เกิดฉันทามติได้

สำหรับในส่วนที่เกี่ยวกับการแบ่งปันวัคซีนให้แก่ประเทศกำลังพัฒนาที่ขาดเงินนั้น แม้ประธานาธิบดีไบเดินจะเห็นด้วยกับองค์สันตะปาปาและได้เคยแถลงต่อสาธารณชนมาแล้ว แต่บางประเทศ เช่นสหราชอาณาจักรยังมิได้เห็นด้วยกับการยกเลิกสิทธิบัตรยา จึงต้องติดตามดูต่อไป ถึงอย่างไรก็ตาม การที่สี จิ้นผิงและวลาดิ

เมียร์ ปูติน มิได้ไปร่วมการประชุมด้วยตนเอง อาจจะเป็นตัวแปรที่มีความหมายต่อมติบางประการได้

ผลดีในขั้นนี้ได้แก่การที่ประธานาธิบดีไบเดนสามารถฟื้นความน่าเชื่อถือในฐานะผู้นำของกลุ่มได้อีกในทุกด้าน ในเวลาอันสั้น เมื่อไปถึงเมืองกลาสโกว์เพื่อการประชุมด้านความเปลี่ยนแปลงทางภูมิอากาศ โอกาสที่จะทำหน้าที่ผู้นำจะมีอีกครั้งหนึ่ง โดยเขาได้แถลงอย่างเป็นทางการก่อนออกเดินทางไปยุโรปว่า สหรัฐได้เตรียมงบเพื่อช่วยแก้ปัญหาไว้ประมาณ 550 พันล้านดอลลาร์แล้ว และ John Kerry ที่ปรึกษาประธานาธิบดีด้านภูมิอากาศได้ไปปูพื้นฐานอยู่ในที่ประชุมหลายวันแล้ว มีข่าวด้วยว่าอดีตประธานาธิบดีบารัค โอบามาก็อาจจะไปยังที่ประชุมด้วย

ปัจจัยเอื้ออำนวย ซึ่งน่าจะส่งผลดีแก่การบรรลุข้อตกลงในระดับโลกและการเมืองภายในของเยอรมนีในไม่ช้านี้ ได้แก่การที่แองเกลา แมร์เคิล ได้ไปร่วมในการประชุมกลุ่ม 20 ครั้งนี้ด้วย และได้แสดงบทบาทในการเจรจาในประเด็นใหญ่ๆ อย่างมีนัยยะสำคัญเช่นที่เธอเคยทำมาตลอด 16 ปีที่เป็นผู้นำของยุโรปมา โดยเธอได้นำนายโอลาฟ ไชลซ์ ซึ่งร่วมทีมกับแมร์เคิลมานานปี อยู่ในคณะของเธอด้วย ดูจะเป็นการเตือนสติของชาวเยอรมันว่า ในช่วงที่กำลังมีการตัดสินใจในปัญหาของโลกโดยผู้นำสหรัฐซึ่งคิดเหมือนกับเธอไปร่วมด้วย เยอรมนีควรจะอาศัยผู้นำชุดเดิม แทนที่จะเปลี่ยนตัวบุคคลในระยะนี้ เชื่อว่าแมร์เคิลยังคงเป็นที่ยอมรับนับถือในประเทศของเธอโดยไม่แปรเปลี่ยนไป

อีกเรื่องหนึ่งที่น่าจะช่วยฝายความมั่นคงของโลกตะวันตกได้แก่การที่ประธานาธิบดีไบเดนได้พบปะพูดคุยกับประธานาธิบดีรีเซ็ปตา โตวันแห่งตุรกี ซึ่งมีปัญหากับไบเดนโดยเฉพาะอย่างยิ่งที่เขาได้กล่าวว่าตุรกีได้กระทำการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ชาวอาร์มีเนียเมื่อสมัยสงครามโลกครั้งที่ 1 อันเป็นเรื่องเก่าตั้งแต่สมัยออตโตมัน แต่สหรัฐพยายามหลีกเลี่ยงการใช้คำว่า Genocide มาตลอด จนต้นปีนี้ ไบเดนได้นำมาใช้ไม่แต่เท่านั้น อาโตวัน ซึ่งเป็นพันธมิตรนาโต้ตั้งแต่ต้น ได้หันไปผูกมิตรกับปูตินแห่งรัสเซียและยังได้ไปรับขีปนาวุธจากพื้นต่ออากาศแบบ S-400 จากรัสเซียมาด้วย

ในขณะที่สหรัฐยังมีได้ตกลงที่จะจำหน่ายเครื่องบินทันสมัยแบบ FS-15 และ F-35 ให้แก่ตุรกี อย่างไรก็ตาม ทั้งสองฝ่ายกำลังหารือกันอยู่ในขณะที่ทำรายงานอยู่นี้ในวันอาทิตย์ ที่ 31 ตุลาคม โดยตั้งใจจะส่งถึงผู้อ่านในอีกไม่ช้านี้

โดยการที่ทั้งแอมร์เคิลและไบเดินไปเป็นผู้นำในการเจรจาของกลุ่ม 20 ที่กรุงโรม ครั้งนี้ ผลการประชุมน่าจะมีผลเป็นที่น่าพอใจของฝ่ายตะวันตกอย่างไรก็ตามน่าจะเป็นปัญหา เพราะทั้งสองคนต่างมุ่งหวังในทางที่ดีของการประชุม เนื่องด้วยทั้งคู่ต้องการให้การประชุมมีผล Consequential ตามผลประโยชน์ร่วมกัน การประชุมจะแล้วเสร็จในค่ำวันนี้ ตามเวลาในประเทศไทย โดยทั้งคู่จะเดินทางต่อไปยังเมืองกลัสโกว์เพื่อการประชุม COP26 ที่สำคัญยิ่งต่อมวลมนุษยชาติเกี่ยวกับความเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ

เมื่อเดือนเมษายน 2019 หลังจากที่ประชาชนชาวซูดานจำนวนมากได้เดินขบวนประท้วงนาย Omar Hassan al-Bashir ประธานาธิบดีที่ครองอำนาจมาถึง 30 ปีและมีคดีการสังหารหมู่ในเซ้าท์ ซูดาน และที่อื่นไปกว่าสามแสนคนโดยมีส่วนร่วมทำให้ประชาชนต้องพลัดถิ่นไปอีกสองล้านเจ็ดแสนคน ระหว่างปี 2003-2008 ตามประมาณการของสหประชาชาติ คณะทหารได้เข้ายึดอำนาจ จับตัวอัล-บาเซียร์เข้าคุมขัง โดยในชั้นแรกประชาชนเห็นด้วยกับฝ่ายทหาร จนมีการตกลงแบ่งปันอำนาจกัน (Power-sharing) ในคณะรัฐบาล “เปลี่ยนผ่าน” ส่วนศาลระหว่างประเทศที่มีหมายจะดำเนินคดีกับนายอัล-บาเซียร์มีโอกาสเข้าเยี่ยมเขาในที่คุมขังเพียงช่วงเวลาอันสั้น แต่ไม่ได้รับอนุญาตให้นำตัวไปดำเนินคดี ณ กรุงเฮก โดยศาลของซูดานเองเป็นผู้พิจารณาและตัดสินให้จำคุกอยู่ในกรุงคาร์ตุมของซูดานเอง ด้วยเหตุผลประการหนึ่งคือทหารบางส่วนอาจอยู่ในข่ายอาชญากรรมที่นายอัล-บาเซียร์ถูกข้อหา เพราะต่างอยู่ใต้บัญชาของอัล-บาเซียร์มาทั้งนั้น

อย่างไรก็ดี ความสัมพันธ์ระหว่างคณะทหารกับพลเรือนในคณะรัฐบาลเปลี่ยนผ่านได้เริ่มตึงเครียดตลอดเวลาที่ผ่านมา ยิ่งหนักขึ้นเนื่องจากการเศรษฐกิจและ

การเงินของซูดานได้ตกหนัก จนต้องได้รับความช่วยเหลือจาก IMF เนื่องจากเงินที่ได้จากรัฐบาลโดนัลด์ ทรัมป์จำนวน 335 ล้านดอลลาร์ในโอกาสที่ซูดานยอมรับรองอิสราเอลภายใต้ข้อตกลง Abraham Accord อันถือเป็นค่าชดเชยการที่อิสราเอลมา บินลาเด็นซึ่งเคยไปหลบอยู่ในซูดานและสั่งให้อัล คุดาไปโจมตีสถานเอกอัครราชทูตสหรัฐฯในเคนยาและทานซาเนีย แต่ยังไม่ยอมให้ไม่หมด ส่วนเงินช่วยเหลือวงใหม่อีก 700 ล้านดอลลาร์ นั้น รัฐบาลไบเดนขอชะลอไว้ก่อนระหว่างที่ดูความคลี่คลายของสถานการณ์ภายในซูดาน ภัยอีกด้านหนึ่งได้แก่การแพร่กระจายของโควิด-19

เข้าวันจันทร์ ที่ 25 ตุลาคม กระทรวงแถลงข่าวแจ้งว่า คณะทหารได้ยึดอำนาจยกเลิกข้อตกลงแบ่งปันอำนาจอายุ 2 ปีเศษ ประกาศสภาวะฉุกเฉิน นายกรัฐมนตรี Abdallah Hamdok ถูกจับตัวไป แต่ข่าวที่กระจายไปทั่วโลกได้แก่การก่อรัฐประหาร อินเทอร์เน็ตถูกตัดส่วนใหญ่ในประเทศทำให้หลายฝ่ายไม่ทราบว่าจะไรกำลังเกิดขึ้น และทำอากาศยานกรุงคาร์ตุมถูกปิด ทำให้สหรัฐฯ สหภาพยุโรป สันนิบาตอาหรับ สหภาพแอฟริกา UN Human Right Watch ต่างแสดงความกังวลและบางองค์กรเรียกร้องให้ฝ่ายยึดอำนาจกลับสู่สภาพปกติ

ข่าวจากกรุงคาร์ตุมตั้งแต่วันจันทร์ ที่ 25 ตุลาคม ค่อนข้างสับสน สื่อบางแห่งรายงานว่ ไม่มีการรัฐประหาร แต่ที่แน่ชัดคือการประกาศสภาวะฉุกเฉินและการปิดทำอากาศยาน และไม่มีฝ่ายใดยืนยันว่า นายกรัฐมนตรี Hamdok ถูกนำตัวไปไว้ที่ใด ส่วนประชาชนจำนวนมาก ทั้งในกรุงคาร์ตุมและจากต่างจังหวัด ได้มาชุมนุมประท้วงในกรุงคาร์ตุม โดยเรียกร้องการกลับสู่การปกครองโดยพลเรือน อันหมายถึงการต่อต้านรัฐบาลทหารด้วย ผู้ประกอบวิชาชีพต่างๆ และคนงานหลายสาขาอาชีพได้กระทำการอารยะขัดขืน

เทียบกับครั้งก่อนๆ การยึดอำนาจในซูดานครั้งนี้ซับซ้อนกว่าที่เกิดขึ้นในแอฟริกาประเทศอื่น เพราะแรงกดดันจากภายนอกมีผลต่างกัน ดังเช่นเมื่อมีคำยืนยันว่า นายกรัฐมนตรี Hamdok มิได้ถูกขับออกจากตำแหน่งเช่นที่เป็นข่าวขั้นแรกๆ แต่อยู่ที่บ้านของผู้บัญชาการทหาร นายแอนโทนี บลินเคน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการ

ต่างประเทศสหรัฐ ได้รับโทรศัพท์พูดจากับผู้บัญชาการทหารชุดาน คือนายพล Abdel Fattah al-Burhan ปรากฏผลว่า นายฮัมดีคได้รับการนำตัวกลับไปที่บ้านพักของตนเองเรียบร้อยแล้ว ต่อจากนั้น คณะปกครองได้สั่งให้ทำอากาศยานระหว่างประเทศ เปิดทำการตามปกติในวันนี้ จึงดูคล้ายกับสถานการณ์จะคลี่คลายไปอย่างมาก แต่จะกลับมาเป็นตามปกติก่อนความเคลื่อนไหวในวันจันทร์หรือไม่ยังไม่ปรากฏในรายงานข่าว ส่วนการประท้วงของประชาชน นั้น ยังคงมีอยู่ในกรุงคาร์ทุม

ในวันศุกร์ ที่ 29 ตุลาคม นายฮาซิม นักหนังสือพิมพ์ที่ทราบความเคลื่อนไหวทางการเมืองของซูดานดี ได้ให้สัมภาษณ์แก่ ซีเอ็นเอ็น ว่า ตั้งแต่แรก คือย้อนหลังไปถึงคราวอาหรับสปริงเมื่อปี 2011 คณะทหารไม่เห็นด้วยกับการปกครองของรัฐบาลพลเรือน โดยพยายามจะเข้ายึดอำนาจมาตลอด แม้กระทั่งในระหว่างที่ประธานาธิบดี อัล-บาเซียร์ ยังอยู่ในอำนาจ ฝ่ายการเมืองใน UAE และอียิปต์ได้ให้ท้ายเป็นการภายใน แต่โอกาสไม่อำนวย เพราะการเปลี่ยนแปลงตามกระแสอาหรับสปริงแผ่กระจายไปทั่วตะวันออกกลาง จนถึงปี 2019 คณะทหารจึงได้จับกุมประธานาธิบดี อัล-บาเซียร์และนำตัวไปคุมขัง แต่การประท้วงของประชาชนทั่วกรุงคาร์ทุมต่างเรียกร้องให้พลเรือนได้เป็นรัฐบาล จึงนำไปสู่การตกลงแบ่งปันอำนาจทางการเมือง โดยฝ่ายทหารยังคงร่วมอยู่ด้วยและชื่อคณะเปลี่ยนผ่านได้ถูกนำมาใช้ อันสะท้อนความต้องการของคณะทหารที่จะยึดอำนาจต่อไป

ก่อนที่จะมีการยึดอำนาจในเช้าวันจันทร์ ที่ 25 ตุลาคม นั้น คณะทหารได้มีโอกาสพบกับนาย Jeffrey Feltman ทูตพิเศษของสหรัฐประจำ Horn of Africa ซึ่งฝ่ายสหรัฐมิได้เห็นด้วยกับการที่ทหารจะยึดอำนาจและดูเหมือนจะมีได้มีการพูดจากันในประเด็นนี้ แต่นายพล อับเดล ฟาห์ด้าห์ อัล-เบอร์แฮม ได้ดำเนินการตามแผนที่มีอยู่แล้ว แต่ในขั้นแรกจะนำตัวนายฮัมดีค นายกรัฐมนตรี ไปพักที่บ้านเขาเองหรือไม่ เขาไม่มีโอกาสได้ทราบ แต่ทราบว่า แม้นายฮัมดีคเองก็มิได้ทราบแผนการของคณะทหารเท่าใดนัก แม้จะระแวงฝ่ายทหารตลอดมา หลังจากนั้น การตัดอินเทอร์เน็ตทั้งประเทศ ทำให้ไม่มีใครทราบว่า ทหารได้ทำอะไรไปบ้าง ชาวที่ออกมาจากกระทรวงแถลงข่าว นั้น ต่อมาต้องเป็นไปตามแนวของฝ่ายยึดอำนาจซึ่งเข้ายึดสถานีวิทยุและโทรทัศน์และ

ให้อดีดทหารเข้าไปควบคุมรายการ การก่อรัฐประหาร นั้น ไม่มีการประกาศ แต่ในทางปฏิบัติเป็นการรัฐประหารแน่ เพราะข้อตกลงแบ่งปันอำนาจจะหมดอายุในเดือน พฤศจิกายน ศกนี้ ตัวเขาเองหลบจากกรุงคาร์ทุมได้เมื่อมีการเปิดท่าอากาศยาน ระหว่างประเทศใหม่ เขาจึงหนีไปยังกรุงลอนดอน อันเป็นที่ซึ่งเขาให้สัมภาษณ์กับ ซี เอ็นเอ็น

ประชาชนชาวซูดานและอารยะขัดขืนของฝ่ายต่างๆ กับแรงกดดันจากต่างประเทศ เช่นองค์การเอกภาพแอฟริกาได้ระงับหรือ Suspend สมาชิกภาพของซูดาน ธนาคารโลกและ IMF ได้ระงับโครงการความช่วยเหลือไว้จนกว่าสถานการณ์จะกลับสู่ปกติ และประธานาธิบดีโจ ไบเดนได้โทรศัพท์ ถึงผู้นำทางทหารของซูดาน เรียกร้องให้ยุติการยึดอำนาจและคืนการปกครองให้แก่ฝ่ายการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยโดยยืนยันให้ระงับเงินช่วยเหลือ 700 ล้านดอลลาร์ที่อนุมัติไว้ล่วงหน้า ซึ่งความกดดันต่างๆ นี้เป็นไปตามข่าวล่าสุดเมื่อวันศุกร์ ที่ 29 ตุลาคม ก่อนที่ประธานาธิบดีไบเดนจะออกเดินทางไปยังยุโรปดังปรากฏตามรายงานข่าวก่อนหน้านี้ ในขั้นนี้ ยังมีได้ทราบการตอบสนองของคณะทหารจากซูดาน แต่การที่ประชาชนชาวซูดานเป็นจำนวนมากได้เรียกร้องให้คณะทหารคืนอำนาจการปกครองให้แก่รัฐบาลพลเรือน เช่นเดียวกับผู้นำต่างประเทศ รวมทั้งประธานาธิบดีไบเดน มีความเป็นไปได้ที่คณะทหารคงต้องยอมเปลี่ยนแปลงในที่สุด เพราะเสียงประชาชนในซูดานดูจะมีน้ำหนักกว่าในประเทศแอฟริกาหลายประเทศ

ดร. มนัสพาสน์ ชูโต

ประธานคณะกรรมการปรับปรุงแนวทางการประชาสัมพันธ์
และการดำเนินงานด้านสารนิเทศของกระทรวงการต่างประเทศ

ประมวลรายงานและวิเคราะห์ข่าวระหว่างประเทศ

เดือนพฤศจิกายน 2021 (2564)

ประมวลรายงานและวิเคราะห์ข่าวระหว่างประเทศ

เดือนพฤศจิกายน 2021 (2564)

รายงานส่วนนี้อาจถือว่าเป็นฉบับต่อจากการประชุมกลุ่ม 20 ที่กรุงโรมซึ่งเสร็จสิ้นลงใ
ภาคบ่าย (เย็น) ของวันอาทิตย์ ที่ 31 ตุลาคม โดยผู้นำส่วนใหญ่ได้เดินทางไปร่วมการประชุม
COP26 หรือการประชุมอัครภาคีของความตกลงว่าด้วยความเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ซึ่ง
จัดขึ้นที่เมืองกลาสโกว์ ในสหราชอาณาจักร ที่เป็นแหล่งสำคัญแห่งหนึ่งของการปฏิวัติ
อุตสาหกรรมอันเป็นจุดเริ่มต้นของการเปลี่ยนแปลงทางภูมิอากาศหรือภาวะโลกร้อนหรืออีกนัย
หนึ่ง เป็นจุดเทียบของความอุตสาหกรรมที่จะควบคุมมิให้อากาศร้อนเกินกว่า 2 องศาโดย
ต้องคุมให้ได้ในระดับ 1.5 องศาเซลเซียสในปี 2050 เพราะผู้นำส่วนใหญ่ที่ให้คำมั่นไว้ในการ
ประชุมที่กรุงปารีสเมื่อปี 2015 มิได้ดำเนินการให้บังเกิดผลอย่างเป็นทางการ นับเป็นอันตราย
ต่อชีวิตและความเป็นอยู่ของมวลมนุษยชาติอย่างไม่อาจจะช่วยได้

ประมวลรายงานฯ เมื่อเดือนตุลาคมได้นำเสนอประเด็นสำคัญบางประการของการ
ประชุมกลุ่ม 20 ในระดับสุดยอดไว้บ้างแล้ว ที่มีได้กล่าวถึงได้แก่การที่สหรัฐฯได้แก้ไขความ
ผิดพลาดของรัฐบาลนายโดนัลด์ ทรัมป์ในการเริ่มสงครามทางการค้ากับประเทศต่างๆ ในโลก
ด้วยการยกเลิกอัตราภาษีศุลกากรสำหรับสินค้าของยุโรปเช่นอะลูมิเนียมและเหล็กกล้ากับความ
พยายามร่วมกันที่จะแก้ปัญหาที่มากับโรคระบาดใหญ่อันหนักหน่วงยิ่งในปัจจุบันอันได้แก่ความ
ขาดแคลนห่วงโซ่อุปทานของการผลิตทั่วโลกซึ่งมีต้นเหตุซับซ้อนมากกว่าระบบการขนส่งหรือ
Logistics และโดยที่ปฏิญญากรุงโรมของกลุ่ม 20 มีสาระสำคัญน่าสนใจอยู่มาก จึงได้นำคำ
แถลงทั้งฉบับแนบมาเป็นภาคผนวกของรายงานนี้ เช่นเดียวกับที่ได้ทำในกรณีการประชุมกลุ่ม
7 กับการประชุมกลุ่ม 20+ ที่คอร์ดนวลลันในสหราชอาณาจักรและการประชุมนาโตในระดับสุด

ยอดและการประชุมสหรัฐกับสหภาพยุโรปเมื่อเดือนมิถุนายน ศกนี้ เป็นภาคผนวกของประมวล รายงานและวิเคราะห์ข่าวระหว่างประเทศ ซึ่งอาจถือได้ว่าเป็นเอกสารเชิงประวัติศาสตร์ร่วม สมัยให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ที่ผ่านมา กลุ่ม 20 ให้ความสำคัญเป็นพิเศษแก่ความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการคลัง แต่ประเด็นด้านอื่น เช่น การเมืองระหว่างประเทศและการสาธารณสุข เป็นต้น ได้กลายเป็น เรื่องสำคัญไม่น้อยกว่าเรื่องอื่น โดยหลายเรื่องเป็นการขยายความจากประเด็นที่มักปรากฏใน แถลงการณ์ของกลุ่ม จี-7 และเมื่อในสองปีที่ผ่านมาได้มีอุบัติการณ์ของโรคระบาดใหญ่ไปทั่วโลก (Global Pandemic) ความไม่เท่าเทียมกันในการแบ่งปันวัคซีนระหว่างประเทศในโลกจึงเป็น ประเด็นที่ปรากฏในแถลงการณ์ของกลุ่ม 20 ทั้งในครั้งก่อนที่คอร์นวอลล์ในสหราชอาณาจักร และครั้งนี้ที่กรุงโรม สาธารณรัฐอิตาลี

นายกอร์ดอน บราวน์ อดีตนายกรัฐมนตรีสหราชอาณาจักรสังกัดพรรคแรงงานซึ่งเคยทำ หน้าที่ประธานกลุ่ม 20 ที่ยอมรับกันว่าประสบความสำเร็จไม่น้อยในบริบทของปี 2010-2011 ย้ำ ถึงความสำคัญของหลักการ Interdependence ระหว่างประเทศ ที่ข้าพเจ้ายืนยันมาตลอดตั้งแต่ จะ เห็นได้จากคำปราศรัยของผู้นำรัฐบาลไทยในอดีตที่ข้าพเจ้าเป็นผู้ยกร่าง ควบคู่กับความจำเป็น ที่จะต้องยึดมั่นในการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศหรือ International Cooperation ดังที่ได้ระบุไว้ในประมวลรายงานและวิเคราะห์ข่าวระหว่างประเทศเมื่อเกือบหนึ่งปีมานี้ว่า จะ หากทางนำเสนอ ความตระหนักแน่วแน่ดังกล่าวนี้ไปยังรัฐบาลใหม่ของสหรัฐภายใต้ประธานาธิบดีโจ ไบเดน ซึ่งข้าพเจ้ามั่นใจว่า คิดต่างจากนาย โดนัลด์ ทรัมป์ที่ใช้วิธีอันน่าละอายใจเพื่อให้ได้ ตำแหน่งผู้นำของประเทศที่เคยเป็นผู้นำของโลกมาหลายทศวรรษ น่าเสียดายที่สิ่งซึ่งน่าจะเป็น ปัจจัยนำทางถูกทำให้บิดเบือนไป จนบัดนี้ต้องใช้เวลาอีกนานที่จะเปิดศักราชใหม่ได้อย่างเต็มที่ แต่ ข้าก็ยังคงดีกว่ามิได้เริ่มเสียเลย ตามที่ฝรั่งเศส “พูด” กันมานาน

อีกประเด็นหนึ่งที่กอร์ดอน บราวน์กล่าวได้แก่ความกังวลของบางฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับ อาทิ องค์การอนามัยโลก ฯลฯ ถึงความไม่เท่าเทียมกันในการเข้าถึงวัคซีนหรือ Vaccine Inequality ซึ่งบัดนี้ กำลังได้รับการแก้ไขในระดับที่น่าจะผ่อนคลายความกังวลได้บ้าง คือหลาย พันล้านโดส+ ในระยะตั้งแต่เดือนมกราคม 2022 เป็นต้นไป กับยาเม็ดสำหรับผู้เริ่มมีอาการ

เนื่องจากสหราชอาณาจักรได้อนุมัติให้ใช้ยาได้แล้ว ที่อื่นกำลังตามมาในไม่ช้า ในขณะที่บริษัท ยาอีกบริษัทหนึ่งก็ได้ผลิตยาเม็ดได้แล้ว รอการอนุมัติจาก FDA ของสหรัฐและประเทศอื่นๆ เท่านั้น

เรื่องสำคัญยิ่งที่ต้องการความร่วมมือระหว่างประเทศอย่างเต็มที่ ได้แก่ การแก้ไขสภาพ การเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศ ซึ่งประชาคมระหว่างประเทศได้เริ่มให้ความสนใจในการหา ทางแก้ไข อันวิวัฒนาการมาจากการประชุมว่าด้วยสิ่งแวดล้อมตั้งแต่ทศวรรษที่ 1970's และ เจาะจงไปยังปัญหาโลกร้อนที่เป็นผลมาจากการกระทำของมนุษย์ แต่ความพยายามในอดีตมิได้ รับความร่วมมือระหว่างประเทศมากนัก การประชุมมีขึ้นหลายครั้งแต่มิได้บังเกิดผลยั่งยืน จนปี 2015 ซึ่งผู้นำโลกหลายท่านได้ให้ความสำคัญกับปัญหาความเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ อย่างจริงจังมากขึ้น อาทิ องค์พระสันตะปาปาฟรานซิส ที่ได้ทรงออกปฏิญญาในรูปของ Encyclical ประธานาธิบดีบารัค โอบามาจากสหรัฐซึ่งได้รับการขานรับจากผู้นำจีนที่เป็นประเทศ ซึ่งปล่อยก๊าซเรือนกระจกออกสู่บรรยากาศมากที่สุดในโลก โดยในระยะนั้นสหรัฐเป็นอันดับ สอง

ปี 2015 จึงมีกำหนดนัดสำหรับการประชุมที่กรุงปารีสในระยะปลายปีในชื่อว่า COP21 เพื่อระดมความร่วมมือของนานาชาติในการรับมือกับความเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ

2015 เป็นปีที่เกิดเหตุสลดใจจากการก่อการร้ายรุนแรง เริ่มแต่วันที่ 7 มกราคม ด้วยการ ที่ผู้ก่อการร้ายได้สังหารหมู่กองบรรณาธิการนิตยสารชาลี เอ็บโดกลางกรุงปารีส โดยมีเหตุร้าย ต่อเนื่องกันหลายวันต่อมา นับเป็นจุดเริ่มต้นของการก่อการร้ายสากล อันในขั้นนั้นยังไม่อาจ ระบุได้ชัดว่าเป็นโดยกลุ่มอัลไคด้าหรือกลุ่มรัฐอิสลาม แต่เมื่อเกิดเหตุก่อการร้ายครั้งใหญ่กลาง กรุงปารีสอีกเริ่มแต่วันศุกร์ ที่ 13 พฤศจิกายน ในปีนั้น ก็ไม่ต้องสงสัยกันอีกต่อไปว่า ไอซิสหรือ รัฐอิสลามเป็นคนร้าย ตั้งแต่การโจมตีครั้งแรกที่โรงแสดงคอนเสิร์ตที่บาตาคลอง และการกราดยิงตามบาร์และภัตตาคารต่างๆ ในบริเวณใกล้เคียง ทำให้มีผู้เสียชีวิตนับร้อยศพ และบาดเจ็บ อีกเป็นจำนวนมาก หากคนร้ายมิได้ล้มเลิกความตั้งใจแต่เดิมที่จะจุดระเบิดพลีชีพที่สนามกีฬา แห่งชาติ (Stade de France) คีฬาที่มีการแข่งขันฟุตบอลระหว่างฝรั่งเศสกับเยอรมนี ซึ่ง ประธานาธิบดีฟรองซัวส์ ออลลองด์ไปร่วม แต่เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยสามารถนำคณะ

ระดับสูงออกจากสนามได้ก่อน อันเป็นเหตุการณ์เดียวกัน จะมีผู้เสียชีวิตและบาดเจ็บอีกเท่าใด ไม่อาจจะคาดเดาได้ เหตุร้ายทั้งหมดนี้ซึ่งแผ่ไปยังเบลเยียมด้วยอีกนานหลังจากนั้น ทำให้คนเป็นจำนวนมากหลงลืมไปว่า การประชุมสำคัญด้านความเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศในกรุงปารีสจะเป็นไปอย่างไร เพราะจะเริ่มขึ้นปลายเดือนนั้น

ท่ามกลางความไม่วางใจในสถานการณ์ดังกล่าว ผู้นำจาก 195 ประเทศและดินแดนได้ไป ณ ที่ประชุม และได้แถลงจุดยืนในส่วนของตน และแยกย้ายกันไปโดยให้ผู้รับผิดชอบกับผู้เชี่ยวชาญแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นกันไปอีกประมาณ 2 สัปดาห์ จนถึงวันที่ 12 ธันวาคม 2015 ทุกประเทศสามารถบรรลุความตกลงได้ อันถือเป็นข่าวดีเป็นพิเศษสำหรับปีนั้น ถ้าจำไม่ผิด ประมวลรายงานและวิเคราะห์ข่าวของข้าพเจ้า ฉบับที่ 1 ของเดือนธันวาคมนี้ ซึ่งทั้งปีมีแต่รายงานความเคลื่อนไหวด้านการก่อการร้ายอันได้สร้างความหนักใจให้แก่ผู้คนเป็นจำนวนมาก ได้จบลงด้วยข่าวดีว่า เมื่อเวลา 19.26 น. ตามเวลาในกรุงปารีส นายลอรองส์ ฟาบีอุส ประธานที่ประชุม ได้ลั่นค้อนอันแสดงว่านานาชาติที่ไปร่วมกันอยู่ในที่ประชุมสามารถบรรลุฉันทามติกันได้ที่จะพยายามควบคุมอากาศในระยะสั้นศตวรรษหรือในปี 2100 ให้ได้ไม่เกิน 2 องศาเซลเซียสเทียบกับระดับก่อนการปฏิวัติอุตสาหกรรม โดยจะพยายามให้ได้ในระดับ 1.5 องศาและประเทศร่ำรวยจะให้ความช่วยเหลือในการปรับตัวแก่ประเทศกำลังพัฒนาทางการเงินไม่ต่ำกว่า 100 พันล้านดอลลาร์ รายละเอียดมีมากกว่านี้

แม้การเริ่มต้นดำเนินการตามฉันทามติในระยะนั้นก็อาจจะไม่ทันการณ์อยู่แล้ว แต่ในความเป็นจริง นานาชาติมิได้กระทำการในการแก้ปัญหาเท่าใดนัก จนในเดือนพฤศจิกายน ปี 2016 นายโดนัลด์ ทรัมป์ ซึ่งไม่เห็นด้วยกับประธานาธิบดีบารัค โอบามาที่แข่งขันในปัญหาความเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและทุกเรื่องที่โอบามาได้ทำไป ได้เข้ามาดำรงตำแหน่งประธานาธิบดี และได้เริ่มยกเลิกทุกสิ่งทุกอย่างที่ผู้นำก่อนหน้าเขาได้สร้างสรรค์หรือริเริ่มไว้ การประกาศถอนตัวสหรัฐออกจากความตกลงปารีสว่าด้วยภูมิอากาศเป็นเรื่องหนึ่ง ที่ทำให้นานาชาติถือโอกาสละเลยพันธกรณีของส่วนตนไป ต้องรอจนมีการเปลี่ยนแปลงรัฐบาลสหรัฐใหม่เป็นนายโจ ไบเดน จากพรรคเดโมแครตเมื่อต้นปี 2021 แรงขับเคลื่อนเรื่องสภาพภูมิอากาศจึงฟื้นกลับมาอีกครั้งหนึ่ง แม้ในช่วงที่ว่างเว้นไป บางประเทศสำคัญจะได้ถือโอกาสปรับแนวทางของตนใหม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเงื่อนไขของการดำเนินการอันจำเป็นทำให้ต้องมี

การเจรจากันใหม่ในกรอบของการประชุม COP26 ซึ่งมีขึ้นที่เมืองกลาสโกว์ ในสหราชอาณาจักร เริ่มจากการเสร็จสิ้นการประชุมกลุ่ม 20 ณ กรุงโรม ดังรายงานมาก่อนนี้

สัญญาณทางบวกของการประชุม COP26 ได้แก่การประกาศให้ความสำคัญในการบรรเทาปัญหาโลกร้อนหรืออันที่จริง “โลกร้อน” มาระหว่างการรณรงค์หาเสียงของอดีตรองประธานาธิบดีโจ ไบเดนที่ เป็นผู้ชนะการเลือกตั้ง และคำสั่งแรกของประธานาธิบดีคนที่ 46 อันได้แก่โจ ไบเดน ที่แต่งตั้งให้นายจอห์น แคร์รีย์ อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐ เป็นที่ปรึกษาพิเศษของประธานาธิบดีด้านอากาศ ซึ่งเริ่มทำหน้าที่ในการเยือนประเทศในยุโรปก่อนหน้าที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศคนใหม่จะเดินทางไปเสียอีก และเดินทางไปยังสาธารณรัฐประชาชนจีนตามภารกิจเฉพาะของตน หากเข้าใจไม่ผิด จอห์น แคร์รีย์ ในตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสมัยโอบามา เป็นผู้ลงนามแทนสหรัฐในความตกลงปารีสภายหลังการประชุม COP21

นิมิตรหมายที่สำคัญของการประชุม COP26 ซึ่งประธานาธิบดีโจ ไบเดน ได้เดินทางไปประชุมด้วยตนเอง ได้แก่การเข้าเฝ้าองค์สันตะปาปาฟรานซิส ณ Vatican City เป็นเวลานานถึง 90 นาที ในวันแรกที่เดินทางถึงยุโรป ไม่เพียงแต่เพราะไบเดนเป็นชาวโรมัน แคทอลิก อันนับเป็นประธานาธิบดีสหรัฐคนที่สอง ด้วยคนแรกได้แก่ประธานาธิบดีจอห์น เอฟ. เคนเนดี เท่านั้น แต่เพราะองค์สันตะปาปาฟรานซิสเป็นผู้ประกาศ Encyclical ถึงความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการอย่างจริงจังเพื่อบรรเทาปัญหาต่างๆ ที่มาจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เมื่อปี 2015 ที่มีการประชุม ณ กรุงปารีสของ COP21

ก่อนที่การประชุม COP26 ที่เมืองกลาสโกว์จะเริ่มขึ้น ผู้นำประเทศต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสหรัฐอเมริกา และสหราชอาณาจักรซึ่งเป็นเจ้าภาพ ได้เผยแพร่โลกทัศน์และแนวทางที่ควรได้รับการดำเนินการเพราะทุกฝ่ายตระหนักดีถึงความร้ายแรงของปัญหาที่เกิดขึ้นแล้วและส่งผลกระทบต่อแทบจะทั่วทุกหย่อมหญ้า ภัยพิบัติทางธรรมชาติในรูปแบบต่างๆ เป็นที่ประจักษ์ชัดต่อคนทั่วไปว่า Climate Change is here and real. . . and life-threatening ดังที่ประมวลรายงานฯ ได้นำเสนอในฉบับเดือนมิถุนายนและเดือนกรกฎาคม ศกนี้ สำหรับสหราชอาณาจักร ซึ่งเป็นประเทศเจ้าภาพ นั้น ตั้งแต่องค์พระประมุขและพระบรมราชวงศ์ ก็ได้มีพระ

ราชปรารภด้วยความมีพระราชหฤทัยห่วงในชะตากรรมของมนุษยโลกตั้งแต่นี้ต่อไป และนาย บอริส จอห์นสัน นายกรัฐมนตรีได้เปรียบความร้ายแรงของสภาพภูมิอากาศว่า เสมือนการล่มสลายของอาณาจักรโรมัน

ในพระราชดำรัสของสมเด็จพระราชินีนาถเอลิซาเบธที่ 2 แห่งสหราชอาณาจักร ที่ทรงมีไปถึงผู้ไปร่วมการประชุม COP26 พระองค์ได้ทรงย้ำถึงความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการอย่างจริงจังให้บังเกิดผล ไม่แต่เพียงการให้คำมั่นสัญญาว่าจะดำเนินมาตรการอย่างใดบ้างเท่านั้น ซึ่งสำหรับผู้นำหลายประเทศก็พอมั่นใจได้ว่าจะดำเนินการตามคำมั่นที่ได้ให้ไว้ต่อสาธารณชน เช่น กำหนดการที่จะเปลี่ยนแปลงระบบต่าง ๆ ในประเทศให้มีผลในการแก้ไขปรับเปลี่ยนสภาพภูมิอากาศ อันรวมทั้งการยกเลิกการใช้ Fossil Fuel ถ่านหิน การตัดไม้ทำลายป่า การเลิกการใช้จ่ายเงินทุนไปเพื่อเอื้ออำนวยต่อการรักษาสิ่งแวดล้อม การแสดงความพร้อมที่จะให้เงินทุนช่วยเหลือประเทศที่ด้อยทุนทรัพย์ในการปรับเปลี่ยนระบบพลังงานต่าง ๆ ด้วย

ประธานาธิบดีโจ ไบเดนแห่งสหรัฐฯได้แถลงแผนดำเนินการทุกด้านอย่างเปิดเผย ว่าได้เตรียมงบประมาณเพื่อการปรับเปลี่ยนทุกด้านไว้ 550 พันล้านดอลลาร์ตามแผนการดำเนินการอย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรม ตามตารางเวลาที่แน่นอน และได้แสดงความไม่พอใจที่ประธานาธิบดี สี จิ้นผิง แห่งจีน ประธานาธิบดีวลาดิมีร์ ปูติน แห่งรัสเซีย และซาอูดิ อาระเบีย มิได้ไปปรากฏตัวในการประชุมที่สำคัญยิ่งครั้งนี้ เพียงแต่ส่งคำปราศรัยโดยทางวิดีโอแทน ทั้ง ๆ ที่ผู้นำเหล่านี้มีส่วนอย่างสำคัญยิ่งในด้านนี้ และสิ่งที่ส่งไปก็มิได้มีอะไรใหม่จากถ้อยแถลงก่อนหน้านั้นในชมรมอื่น เช่นสมัชชาสหประชาชาติ เป็นต้น ซึ่งประธานาธิบดีสี จิ้นผิงได้เลื่อนกำหนดที่จีนจะเป็น Carbon Neutral ในปี 2060

โดยที่จีนถือทำที่อันต่างจากเดิม นายจอห์น แครร์รี่ ซึ่งทำหน้าที่ผู้แทนสหรัฐฯหลังจากที่ประธานาธิบดีไบเดนเดินทางกลับไปยังสหรัฐอเมริกาแล้ว ได้ดำเนินการเจรจากับหัวหน้าคณะผู้แทนจีนหลายครั้งด้วยกันจนสามารถบรรลุข้อตกลงในประเด็นสำคัญได้ ซึ่งเป็นที่ทราบกันในที่ประชุม จากถ้อยแถลงของนายแครร์รี่ที่เริ่มต้นว่า While there is no shortage of issues that divide us (US and China), on climate we can find common ground. การยกเลิกการปล่อยก๊าซเรือนกระจกภายในเงื่อนไขที่แน่นอนเป็นเรื่องหนึ่ง ทั้งสองฝ่ายได้พินิจพิจารณาทำงานร่วมเพื่อ

หารือกันถึงรายละเอียดที่จะดำเนินการต่อไป เป็นที่เข้าใจว่า ประเด็นด้านอากาศจะเป็นหัวข้อหนึ่งในการหารือระหว่างประธานาธิบดีสี จิ้นผิงกับประธานาธิบดีโจ ไบเดนในแบบเสมือนจริงในวันจันทร์ ที่ 15 พฤศจิกายน ศกนี้ อีกเรื่องหนึ่งที่แคร์รี่ตกลงกับจีนได้แก่การที่จีนขอไปทำแผนการลดก๊าซมีเทนเอง แต่จะมีการหารือกันในกรอบคณะทำงานร่วมต่อไป

ระหว่างที่ผู้แทนประเทศต่างๆ ทั่วโลกประชุมกันอยู่ในหอประชุมที่เมืองกลาสโกว์ เยาวชนที่เป็นนักเคลื่อนไหวเพื่อเรียกร้องให้มีการดำเนินการอย่างจริงจังเพื่อปัญหาสภาพภูมิอากาศ รวมทั้ง Greta Thunberg ผู้นำวัยรุ่นจากสวีเดนซึ่งเริ่มเคลื่อนไหวมาตั้งแต่อายุเพียง 15 ปีด้วย เธอและนักเคลื่อนไหวชุมนุมกันอยู่บนถนนนอกที่ประชุม ในชั้นแรก เธอไม่ได้มุ่งหวังจาก COP26 มากนัก เพราะเห็นว่าเป็นงานโฆษณาหรือ PR มากกว่า และกล่าวว่า “We don’t just need goals for just 2030 or 2050. We above all, need them for 2020 and every following month and year to come.”

ในวันที่ 8 พฤศจิกายน อดีตประธานาธิบดีบารัค โอบามา ซึ่งเป็นแกนนำในการผลักดันให้มีการแก้ปัญหาในการประชุม COP21 ที่กรุงปารีส ได้กล่าวคำปราศรัยต่อการประชุมครั้งนี้ เขากล่าวถึงข้อตกลงที่กรุงปารีสให้พยายามรักษาอุณหภูมิไว้ไม่ให้เกิน 1.5 องศาเป็นพื้นฐานที่ดี แต่หลายประเทศมิได้ดำเนินการไปในทิศทางนั้น โดยยกตัวอย่างเช่นจีนและรัสเซีย เขาเสียชีวิตที่ความตกลง ณ กรุงปารีสสำเร็จผลในวงจำกัดมาก จนน่าหวังว่าจะไม่อาจช่วยแก้ไขสภาพภูมิอากาศที่เปลี่ยนแปลงไปได้ โอบามายอมรับว่าการปรับเปลี่ยนต่างๆ มีค่าใช้จ่ายไม่น้อย เช่นการเปลี่ยนจากการใช้ถ่านหินอันจำเป็น แต่แม้จะเป็นเรื่องยาก ในการประชุมครั้งนี้ก็มีคำมั่นสัญญาว่าจะเปลี่ยนกันมาก ซึ่งเป็นสัญญาณที่ดี ด้วยเหตุนี้ เขาก็หวังว่าที่เขาวิงวอนไปจะช่วยได้บ้าง แม้จะแก้ไขได้ไม่หมด ก็ต้องพยายามช่วยกัน “เราต้องทำมากกว่านี้ ทั้งหมดขึ้นอยู่กับท่านทั้งหลาย”

ในที่ประชุม ผู้แทนบางคน โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่มาจากเกาะเล็กเกาะน้อยในมหาสมุทร ได้ปรากฏตัวในน้ำท่วมขัง เช่นผู้นำจากเกาะ Tuvalu ซึ่งยื่นปราศรัยจากแท่นในน้ำ ส่วนผู้นำจาก Palau นั้น เสนอให้ทิ้งระเบิดเกาะเขาก่อนที่จะจมน้ำ ในขณะที่ผู้แทนต่างๆ ได้พยายามแก้ไขร่างรายงานการประชุม อันทำให้ต้องใช้เวลาเพิ่มจากที่เดิมจะแล้วเสร็จในวันศุกร์ ที่ 12

พฤศจิกายน จะต้องต่อเวลาไปอีกเกือบ 1 วัน เนื่องจากอินเดียยื่นกรานที่จะขอเปลี่ยนคำเกี่ยวกับการจะเลิกใช้ถ่านหินจาก “phase out” เป็น “phase down” การประชุมจึงจบลงได้โดยการยอมประณีประณอมตามที่อินเดียเสนอ

กรณีของอินเดีย นั้น ไม่เข้าใจว่าทำไมถึงทำให้การประชุมต้องเสียเวลา เพราะตามความเป็นจริง อินเดียได้ทุ่มเทพยายามเพื่อก่อสร้างพลังงานไปเป็นจำนวนมาก เช่นลานสำหรับ Solar cell แห่งหนึ่งขนาดมหึมาเทียบได้เท่ากับสนามฟุตบอล 700 สนาม การเศรษฐกิจของอินเดียใหญ่เป็นอันดับนำๆ ของโลก สำหรับถ่านหินที่อินเดียไม่ยอมผูกพันที่จะยกเลิกในการประชุม COP26 ก็แปลก เพราะตามข่าวในวันที่ 18 พฤศจิกายน ศกนี้ คุณภาพอากาศในกรุงนิวเดลีซึ่งเต็มไปด้วยหมอกควันจนหนาทึบ ทำให้ต้องสั่งปิดโรงไฟฟ้าที่ผลิตจากถ่านหิน 5 แห่งในทันที ชาวเมืองหลวงจำนวนมากได้รับปลุกต้นไม้พันธุ์ต่างๆ ที่เชื่อว่าจะช่วยบำบัดเป่าฝุ่นละอองได้และทางการได้สั่งห้ามมิให้รถที่ปล่อยไอเสียมากเข้าสู่กรุงนิวเดลีด้วย ส่วนโรงเรียนมหาวิทยาลัยและสถานศึกษาอื่นๆ ในกรุงนิวเดลี ก็ถูกสั่งปิดโดยไม่มีกำหนด แต่คุณภาพอากาศตามข่าวล่าสุดในวันที่ 20 พฤศจิกายน ก็ยังเลวร้ายอยู่ ดีขึ้นเล็กน้อยตามรายงานในวันที่ 23 พฤศจิกายน

ปัญหามลภาวะร้ายแรงจะเป็นสภาวะในประเทศอื่นของเอเชียได้ไม่น้อยเช่นกัน เพราะตามรายงานจาก ซีเอ็นเอ็น ในวันอาทิตย์ ที่ 21 พฤศจิกายน คุณภาพอากาศในเมืองลาฮอร์ของปากีสถานอยู่ในระดับ “เลวร้ายที่สุดในโลก” กรุงเดहरานของอิหร่านซึ่งไม่เคยมีข่าวเกี่ยวกับด้านอากาศมาก่อน ก็ประสบกับหมอกควันหรือ Smog อย่างหนักตลอดมาตั้งแต่วันที่ 22 พฤศจิกายน และคุณภาพอากาศไม่ดีขึ้นจนถึงวันสิ้นเดือนนี้

ตามรายงานของ ซีเอ็นเอ็น ในวันที่ 20 พฤศจิกายน อุณหภูมิเฉลี่ยของโลกอยู่ที่ 1.24 องศาเซลเซียสเทียบกับระดับก่อนการปฏิวัติอุตสาหกรรม นับว่าสูงขึ้นกว่าระดับเมื่อเดือนกรกฎาคมซึ่งอยู่ที่ 1.1 องศา ในขณะที่พายุและฝนกับน้ำที่ท่วมภูมิภาคต่างๆ ของมณฑลบริติชโคลัมเบียทางตะวันตกของแคนาดายังสร้างปัญหาใหญ่อยู่ตลอดหลายวันที่ผ่านมา ซึ่งมีผลต่อ Pacific Northwest ของสหรัฐด้วย ตามรายงาน ฝนที่กระหน่ำลงมาในมณฑลในเวลาเพียง 48 ชั่วโมงมีปริมาณเท่ากับฝน 1 เดือน นายกรัฐมนตรี Justin Trudeau ซึ่งกำลังร่วมการประชุม 3

ประเทศในอเมริกาเหนืออยู่ที่กรุงวอชิงตัน ดี ซี ต้องสั่งการให้กองทัพพระดมกำลังกันไปช่วย บรรเทาทุกข์ของประชาชน อากาศแปรปรวนก็กำลังสร้างความยุ่งยากให้หลายมลรัฐในแถบที่ เรียกกันว่า Inter-mountains ในสหรัฐ ส่วนประธานาธิบดีไบเดนก็กำลังไปเยือนมลรัฐมิชิแกน และทดลองขับรถพลังไฟฟ้ารุ่น Hummer ของบริษัท General Motors ที่นั่น เพราะไบเดนได้ ประกาศที่จะเปลี่ยนรถของทางการทั้งหมดเป็นรถใช้ไฟฟ้า (แบตเตอรี่) ในการขับเคลื่อน ภายในอีกไม่กี่ปีข้างหน้าตามที่ได้แถลงไว้ในการประชุม COP26 และเขาได้เตรียมงบประมาณ ไว้กว่า 550 พันล้านดอลลาร์ ซึ่งจะเข้าไปในการติดตั้งสถานที่ชาร์ตแบตเตอรี่กว่า 5 แสนแห่งทั่วประเทศและการปรับเปลี่ยนระบบต่างๆ เพื่อรับมือกับสภาพที่จะมากับการเปลี่ยนแปลงของ ภูมิอากาศ และสหรัฐจะขอจัดการประชุมในไม่ช้าเพื่อจัดการกับปัญหา Deforestation ซึ่ง ประเทศต่างๆ ได้เสนอจะให้มีการยุติการตัดไม้ทำลายป่าในระหว่างการประชุม ณ เมืองกลาส โกว์ของ COP26 เมื่อไม่กี่วันมานี้

เมื่อสัปดาห์ที่แล้ว (ระหว่างวันที่ 8-11 พฤศจิกายน) คณะกรรมการกลางของพรรค คอมมิวนิสต์จีนได้มีการประชุมลับเป็นเวลา 4 วัน หากได้อ่านรายงานและวิเคราะห์ข่าวเมื่อ เดือนสิงหาคมมาแล้ว ก็คงจะไม่สงสัยว่าประเด็นสำคัญของการประชุมดังกล่าวจะเป็นอย่างไร ไปไม่ได้ หากมิใช่การกระชับอำนาจเด็ดขาดของจอมเผด็จการสี จิ้นผิง ซึ่งจะหมดวาระการดำรง ตำแหน่งประธานาธิบดีครบสองวาระแล้ว โดยที่เขาไม่จำเป็นต้องสละตำแหน่งเนื่องด้วยพรรค คอมมิวนิสต์จีนพร้อมรับรองให้เขาเป็นผู้นำแบบอำนาจนิยมอยู่ต่อไป จนบัดนี้ สื่อในประเทศ ตะวันตกถือว่าเขาเป็นผู้ทรงอำนาจที่สุดในโลก และผู้จัดรายการ Global Public Square ทาง ซี เอ็นเอ็น ใช้คำว่า Iron Fist leader

มติของคณะกรรมการกลางก็เป็นไปเช่นนั้นจริง โดยเฉพาะอย่างยิ่งได้มีการยืนยันว่า สี จิ้น ผิงเป็นผู้นำในตำแหน่งสำคัญทุกด้านของสาธารณรัฐประชาชนจีน “ความคิดของเขายังเป็น หลักมันคงที่จะจารึกไว้ในรัฐธรรมนูญอยู่ต่อไปโดยมีการขยายความให้ละเอียดขึ้นอีก อันถือได้ ว่าไม่อยู่ในระดับที่ต่ำกว่าคตินิยมของเหมา เจ๋อตุงและ “ทฤษฎีของเต็ง เสี่ยว ผิง” เพราะก่อน หน้านี้ความคิดเกี่ยวกับ “ลัทธิสังคมนิยม (คอมมิวนิสต์) ตามลักษณะจำเพาะแบบจีน” เช่นที่ สี

จีนจึงกำหนดได้เป็นหลักสูตรสำหรับนักเรียนทั่วประเทศแล้ว การไปเรียนพิเศษเช่นที่ต่างชาติ เข้าใจกันไม่จำเป็นอีกต่อไป มติของคณะกรรมการกลางพรรคคอมมิวนิสต์จะไม่เป็นกฎหมาย ด้วยตัวของตัวเอง เพราะตามกระบวนการจะต้องได้รับความเห็นชอบจากสมัชชาประชาชน แห่งชาติ (National People's Congress – NPC) ที่เรียกกันว่าเป็น “สภาตรายาง” ในต้นปีหน้าอีก ที่หนึ่ง อีกมติหนึ่งได้แก่การยกเลิกข้อห้ามการใช้ Personality Cult ซึ่งสี จิ้นผิงและพวกส่งเสริม ให้ใช้กับเขามากกว่า 10 ปี

ในภาพรวม สี จิ้นผิงจะเป็นผู้ทรงอำนาจที่ยิ่งใหญ่กว่าผู้ใดในประเทศจีน และโดยที่เขายังมีชีวิตอยู่และไม่มีคู่แข่งที่จะมาชิงอำนาจ เนื่องจากใครก็ตามที่มีราศรีจะมาขัดขวางทางของเขา ในประเทศ ก็ได้ถูกกำจัดไปจนหมดแล้ว แม้จะมีกระแสข่าวอยู่ว่าฝ่ายต่อต้านเขายังมีอยู่ทั้งใน และนอกวงการพรรคคอมมิวนิสต์ แต่ทุกคนเก็บตัวเงียบอยู่ เพราะสายลับในบัญชีของ สีและ พวกเขามีอยู่ทั่วไปทั่วประเทศ

ความใหญ่ยิ่งของ สี จิ้นผิง ควบคู่กันไปกับการแผ่อำนาจทางทหาร เพราะงบประมาณ ทางทหารของจีน นั้น เพิ่มมากขึ้นจนน่าหวง รวมทั้งการเสริมสร้างอาวุธทางยุทธศาสตร์ อัน หมายถึงการพยายามให้ขึ้นมาเทียบทันกับอาวุธยุทโธปกรณ์ของสหรัฐอเมริกาซึ่งยังทรงพลังที่สุดในโลกอยู่ แต่จีนก็ไม่หยุดยั้งในการพัฒนาอาวุธที่มีอำนาจทำลายล้างสูงอยู่ตลอดมา ดังที่ กระทรวงกลาโหมอเมริกันได้รายงานเป็นระยะ ๆ ถึงการที่จีนได้สร้าง Silo ในการเตรียมระเบิด นิวเคลียร์ซึ่งในขั้นนี้คาดว่ามิได้ต่ำกว่า 1 พันหัวรบ การทดสอบยิงขีปนาวุธ Hypersonic ไปรอบ โลกถึง 5 รอบอันสื่อเจตนาว่าถ้าต้องการก็อาจจะติดหัวรบให้โจมตีสหรัฐได้

เมื่อวันจันทร์ ที่ 15 พฤศจิกายน ประธานาธิบดีสี จิ้นผิงกับประธานาธิบดีโจ ไบเดน ได้ พบกันแบบเสมือนจริง และได้สนทนากันนานถึงเกือบสามชั่วโมงครึ่ง โดย สี จิ้นผิง ได้เริ่มต้น ด้วยการแสดงความยินดี “ที่ได้มีโอกาสพบกับเพื่อนเก่าอีกครั้งหนึ่ง” ซึ่งไบเดนที่ไม่สู้จะชอบ วิธีการเสมือนจริงนัก มิได้ยืนยันถึงความเป็น ‘เพื่อนเก่า’ เนื่องจากทั้งสองได้สนทนากันทาง โทรศัพท์ครั้งหนึ่งเมื่อเดือนกันยายน ศกนี้ รายละเอียดของการพูดจากันในระดับสุดยอดครั้งนี้ มิได้รับการเปิดเผยเท่าใดนัก เพียงแต่มีการออกข่าวโดยผู้ใกล้ชิดของไบเดนว่า ไม่มี Breakthroughs ในการแลกเปลี่ยนทัศนะระหว่างกัน ไบเดนได้ย้ำว่า ความเห็นแตกต่างระหว่าง

กัน นั้น เพราะเป็นคู่แข่งกัน ซึ่งจะไม่นำไปสู่ความขัดแย้ง (Conflict) ต่อกันและกัน โดยไปได้
นได้กล่าวถึงการที่จีนละเมิดสิทธิมนุษยชนในซินเจียง/อุยกูร์ การล่วงเกินสิทธิของชาวฮ่องกง
การแสดงอำนาจในทะเลจีน และที่ถือกันว่าเป็น Flash Point อันได้แก่การคุกคามไต้หวัน ซึ่งใน
กรณีนี้ สี จิ้นผิงมิได้ลดราวาศอกเลย โดยถือว่าการที่ไต้หวันจะทำตัวเป็นเอกราช นั้น เป็นเส้น
ตายหรือ Red Line ที่จะไม่ยอมให้มีการล้ำเส้นอย่างเด็ดขาด ส่วนกรณีพิพาทระหว่างจีนกับ
อินเดียในเทือกเขาหิมาลัย นั้น จะได้รับการกล่าวถึงหรือไม่ ข้าพเจ้าไม่แน่ใจ เพียงแต่คิดว่า น่า
ที่ไบเด็นจะได้กล่าวถึงเพราะแสดงถึงการที่จีนขัดแย้งกับหลายประเทศในภูมิภาคที่บัดนี้สหรัฐฯ
เรียกว่า Indo-Pacific แทนเอเชีย-แปซิฟิกแต่เดิม ซึ่งก็ครอบคลุมอาณาบริเวณทำนองเดียวกัน
เหตุผลที่แท้จริงอาจจะเป็นเพราะกองทัพเรือสหรัฐฯได้เปลี่ยนชื่อกองบัญชาการเอเชีย-แปซิฟิก
เป็น Indo-Pacific Command อย่างเป็นทางการแล้วหรือต้องการจะให้ครอบคลุมจากอินเดียไป
ถึงออสเตรเลีย/นิวซีแลนด์ ก็ไม่อาจจะทราบได้ อย่างไรก็ตาม ข้อนี้ก็อาจจะสร้างปัญหากับฝรั่งเศส
ได้อีก เพราะฝรั่งเศสมีบทบาทอยู่ไม่น้อยในแปซิฟิก ทั้งในคาบิโดเนียและที่อื่น ๆ อีก

ไต้หวันเป็นจุดสำคัญสำหรับจีน แต่ในอนาคตอันใกล้นี้อาจจะไม่ง่ายนัก เนื่องจากไต้หวัน
มีการเศรษฐกิจใหญ่อันดับ 6 ของโลก มีทุนสำรองเงินตราอยู่กว่า 543 พันล้านดอลลาร์ เป็น
ผู้ผลิต Semi-conductor รายใหญ่ที่สุดในโลก และดังที่ประธานาธิบดี Tsai Ing-wen กล่าวเมื่อวัน
ชาติ Double Ten ในวันที่ 10 ตุลาคม ศกนี้ ไต้หวันเป็นหนึ่งใน 4 เสือของเอเชียหรือ Asian
Tigers เช่นเดิม ไม่แต่เท่านั้น กองทัพไต้หวันได้รับการปรับปรุงให้ทันสมัยขึ้นอย่างมาก ดังเช่น
การปรับสมรรถนะฝูงบิน F-16V ใหม่ แม้ในด้านอาวุธจะเทียบมิได้กับของจีนก็ตาม

ในรายการ Global Public Square ซึ่งจัดโดย Fareed Zakaria คินนี่ (อาทิตย์ ที่ 21
พฤศจิกายน) ดร. เฮนรี คิสซิงเจอร์ มีความเห็นว่า การจะรวมชาติกับไต้หวัน นั้น เป็น
จุดมุ่งหมายบั้นปลายของผู้นำจีนทุกคน และเสริมว่า "I don't expect an outright attack on
Taiwan in the near future, but in the long run it might. When that will be it's difficult to say
now."

ในขณะที่เดียวกัน ไต้หวันได้ดำเนินการทางการทูตด้วยการเปิดความสัมพันธ์ทางการทูต
กับบางประเทศต่อไป โดยใช้ชื่อว่าไต้หวัน และหลีกเลี่ยงการใช้คำว่า Chinese Taipei เช่นที่ใช้

ในโอกาสอื่นๆ ล่าสุดได้แก่ที่ลิจูเอเนีย ซึ่งใช้ชื่อว่า Taiwan Representative Office อันทำความไม่พอใจให้แก่จีนที่กรุงปักกิ่งมาก ถึงกับตอบโต้ด้วยการลดระดับความสัมพันธ์ทางการทูตที่กรุงวิลเนียสเป็นระดับอุปทูต แต่ที่ฮอนดูรัสก็ต้อนรับได้หัวนอย่างดีแต่จะมีการเปลี่ยนแปลงหรือไม่ขึ้นอยู่กับผลการเลือกตั้งประธานาธิบดีในไม่ช้านี้ ส่วนที่กรุงปอร์โตแปริงส์ในเฮติ นั้น จะเปลี่ยนจากสาธารณรัฐจีนไปเป็นไต้หวันแล้วหรือยัง ไม่อาจทราบได้ในขั้นนี้ เพราะมีความเสี่ยงเหมือนกัน เนื่องจาก สี จิ้นผิงอาจถือว่าเป็นการประกาศเอกราชซึ่งเขาเคยประกาศว่าเป็นเส้นตายที่ล้มมิได้ แต่ในคำปราศรัยของประธานาธิบดี Tsai Ing-wen เมื่อวันชาติและในบทความของเธอที่ลงพิมพ์ในวารสาร Foreign Affairs เธอใช้ชื่อไต้หวันโดยตลอด มิได้กล่าวถึงจีนคณะชาติเลย แม้ธงชาติก็ยังใช้ธงของจีนคณะชาติเช่นเดิม ที่เปลี่ยนไปดูจะเป็นธงที่ใช้สำหรับสำนักงานผู้แทนไต้หวัน ณ กรุงวิลเนียสในลิจูเอเนีย แต่ข้าพเจ้าก็เห็นในข่าวโทรทัศน์ไม่ชัดเจน ปัจจุบันนี้ ไต้หวันยังมีความสัมพันธ์ทางการทูตอยู่กับประเทศต่างๆ 15 ประเทศ จำนวนนี้อาจเปลี่ยนแปลงไปบ้าง เพราะเมื่อปี 2019 หมู่เกาะ Solomon Islands ได้เปลี่ยนความสัมพันธ์การทูตจากจีนคณะชาติไปเป็นสาธารณรัฐประชาชนจีน แต่ไม่ทราบว่าเพราะเหตุใดเมื่อวันที่ 25 พฤศจิกายน ศกนี้ China Town ขนาดใหญ่ในเมืองหลวงของโซโลมอนได้ถูกไฟไหม้ใหญ่จนเป็นข่าวไปทั่วโลก นอกจากนี้ ยังมีกระแสข่าวว่า บางประเทศกำลังคิดถึงความเป็นไปได้ที่จะมีการจัดตั้งเครือรัฐหรือ Commonwealth ขึ้นระหว่างประเทศในทะเลเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งอาจรวมไต้หวัน ญี่ปุ่นและเกาหลีใต้ เพื่อวัตถุประสงค์ในการร่วมกันป้องกันจากภัยคุกคามของจีนแผ่นดินใหญ่ แต่ข้าพเจ้าเองไม่คิดว่าจะเป็นไปเช่นนั้นได้ เพราะวิธีที่ไต้หวันจะปกป้องตนเองได้แก่การหลีกเลี่ยงการยั่วยุจีนภายใต้การนำของจอมเผด็จการ สี จิ้นผิงและมุ่งหน้าสร้างความมั่งคั่งให้แก่การเศรษฐกิจของไต้หวันด้วยการปลูกฝังการที่ประเทศอื่นๆ ต้องพึ่งพาไต้หวันซึ่งมีการเศรษฐกิจก้าวหน้าอย่างมากสืบต่อไป แต่การที่สหรัฐจะจัดการประชุมประเทศที่ยึดถือระบอบประชาธิปไตยทั้งโลกโดยเชิญไต้หวันไปร่วมด้วย อันทำให้จีนเกี่ยวกราดมาก นั้น จะถือว่าไต้หวันเป็นฝ่าย ยั่วยุจีนแผ่นดินใหญ่ คงจะไม่ถูกต้องนัก เรื่องนี้ต้องคอยดูความเคลื่อนไหวของทุกฝ่ายต่อไป

อะไรจะเกิดหรือไม่เกิดในกรณีของไต้หวันก็ตาม ปัญหาที่อาจสร้างความยุ่งยากใจในวงการพรรคคอมมิวนิสต์จีนในระยะนี้ได้แก่กรณี Peng Shuai แซมเปี่ยนเทนนิสหญิง

ผู้กว้างขวางในประเทศจีนซึ่งได้เคยกล่าวหาว่า เธอถูกอดีตรองนายกรัฐมนตรีและสมาชิกชั้นนำของพรรคคอมมิวนิสต์จีนในชื่อว่า Zhang Gaoli ชุ้จะล่องเกินเธอทางเพศหรือได้ล่องเกินไปแล้ว และ Peng Shuai ได้หายตัวอย่างลึกลับตลอดสามสัปดาห์ที่ผ่านมา วงการเทนนิสระหว่างประเทศ ประธาน Women's Tennis Association-WTA International Olympic Committee สหประชาชาติ และสื่อสังคมในจีนเป็นจำนวนมากได้เรียกหาเธอ โดยใช้ #where is Peng Shuai ไปทั่ว จนเมื่อวันเสาร์ ที่ 20 เดือนนี้ ปรากฏภาพของเธอและวิดีโอทางสื่อของทางการอันคล้ายกับจะแสดงว่า เธอเรียบร้อยดี ส่วนกระทรวงการต่างประเทศจีนได้ปฏิเสธที่จะตอบคำถามในเรื่องนี้ด้วยเหตุผลว่า มิใช่กรณีทางการทูต สื่อทั่วโลกไม่ยอมยืนยันความถูกต้องของภาพถ่ายและวิดีโอ ผู้สื่อข่าว ซีเอ็นเอ็น ประจำฮ่องกง ก็ไม่แน่ใจเช่นกัน เนื่องจากมีการเซ็นเซอร์อย่างเข้มงวดในจีน แม้ความจาก Naomi Osaka อดีตแชมป์ในการแข่งขัน US Open ซึ่งใส่ # เซ่นข้างบนนี้ก็ถูกระงับเช่นกัน โดยทุกฝ่ายต้องการให้เธอแสดงตัวโดยอิสระและตอบคำถามได้โดยเสรี รายงานข่าวจากสหรัฐฯว่า ทำเนียบขาวยังมีได้แถลงทำที่ว่าจะบอยคอตต์กีฬาโอลิมปิกฤดูหนาวที่จีนจะเป็นเจ้าภาพที่กรุงปักกิ่งในเดือนกุมภาพันธ์ ปีหน้า แต่ตามปกติแล้ว ไม่มีประเพณีในการเชิญรัฐประมุขต่างประเทศไปในพิธีเปิดบอยครั้งนัก และไบเดนไม่มีแผนจะไปอยู่แล้ว ในขั้นนี้จึงยังไม่มีวี่แววเคลื่อนไหวเพิ่มเติมในทางใด

ต่อมาในวันจันทร์ ที่ 22 พฤศจิกายน คณะกรรมการโอลิมปิกระหว่างประเทศได้ออกข่าวว่า “ตามที่ได้พูดทางวิดีโอคอลล์กับเบิ่งฉ่วยเมื่อวานนี้ เธอดูเป็นปกติดีโดยได้พักผ่อนอยู่ที่บ้านในกรุงปักกิ่ง แต่ต้องการความเป็นส่วนตัว” องค์กรกีฬาอื่นๆ และสื่อระหว่างประเทศทั้งหลายไม่ขอยืนยันเช่นที่ปรากฏในแถลงข่าวของ IOC ผู้แทน Human Right Watch เองก็สงสัยในความน่าเชื่อถือของ IOC เพราะประกอบด้วยผู้แทนจีนอยู่หลายคน ถ้อยคำที่อ้างว่าเบิ่งฉ่วยกล่าวอาจเป็นไปตาม script ที่ทางการจีนให้ใช้ก็ได้ มีบางฝ่ายกล่าวว่า IOC น่าจะสมรู้ร่วมคิดกับทางการจีนและดำเนินการตามแนวทางการโฆษณาชวนเชื่อของจีน ผู้สื่อข่าว ซีเอ็นเอ็น ทั้งที่ฮ่องกงและไทเปต่างไม่แน่ใจว่าเป็นรายงานที่เชื่อถือได้ โดยตั้งข้อสังเกตว่าข่าวทั้งหมดนี้มาจากสื่อทางการของจีนทั้งนั้นและข่าวเหล่านี้มีได้รับการเผยแพร่ภายในประเทศจีนเลย

กรณีของเบ็งฉ่วยนี้ยังไม่มีวี่แววในสาระสำคัญจากจีนจนถึงวันที่ 29 พฤศจิกายน แต่ Women's Tennis Association ยังเรียกร้องให้เบ็งฉ่วยได้รับโอกาสในการปรากฏตัวและให้สัมภาษณ์สื่อต่างชาติโดยเสรี

โดนัลด์ ทรัมป์ได้ทำเรื่องผิดพลาดไว้หลายกรณี เรื่องหนึ่งได้แก่การประกาศรับรองว่านครเจอร์ซาเล็มเป็นเมืองหลวงของอิสราเอล และสั่งการให้ย้ายสถานเอกอัครราชทูตสหรัฐฯจากกรุงเทลอาวีบไปตั้งอยู่ในนครเจอร์ซาเล็ม อันขัดต่อมติของประชาคมระหว่างประเทศซึ่งถือว่านครศักดิ์สิทธิ์นี้ยังเป็นเขตยึดครองโดยกองกำลังของอิสราเอลอยู่ และตามข้อมติของสหประชาชาติ สถานะของเจอร์ซาเล็มจะเป็นประเด็นสุดท้ายของการแก้ปัญหาอิสราเอลกับปาเลสไตน์ ซึ่งจนบัดนี้ยังไม่ปรากฏผลคืบหน้าแต่ประการใด

ข้าพเจ้าเคยให้ความเห็นไว้ในประมวลรายงานและวิเคราะห์ข่าวฯ เช่นฉบับนี้หลายครั้งว่า นายทรัมป์กระทำการหลายอย่างเกี่ยวกับอิสราเอลเพราะตกอยู่ใต้อิทธิพลทางความคิดของนายเบนจามิน เนทันยาฮู อดีตนายกรัฐมนตรีของอิสราเอล ซึ่งพ้นจากวงจรของอำนาจไปแล้ว และกำลังสู้คดีที่เขาถูกข้อหาว่าคอร์รัปชันและ Breach of Faith

บัดนี้ ปัญหาเริ่มเกิดขึ้นแล้ว เมื่อประธานาธิบดีไบเดนของสหรัฐฯต้องการจะแก้ปัญหาด้วยการตั้งสถานกงสุลสหรัฐฯขึ้นที่นครเจอร์ซาเล็ม เพื่อจะลดฐานะของสถานเอกอัครราชทูตที่ประธานาธิบดีทรัมป์ได้ทำพิธีเปิดอย่างเอิกเกริกโดยให้นาย Jared Kushner ลูกเขยคนโปรดเป็นผู้แทน แต่แม้บัดนี้ อิสราเอลจะมีรัฐบาลผสมใหม่ นำโดยนาย Naftali Bennett ซึ่งยอมรับว่าสหรัฐฯเป็นประเทศที่อิสราเอลเชื่อมั่นที่สุด เขาก็ยังไม่เห็นด้วยกับข้อเสนอของสหรัฐฯ โดยบ่ายเบี่ยงไปว่า ถ้าจะให้มีสถานกงสุลก็ควรไปตั้งที่รามัลลาห์ อันเป็นที่ตั้งของปาเลสไตน์ในเขตยึดครองทางฝั่งตะวันตกของแม่น้ำจอร์แดน เรื่องจึงคาราคาซังอยู่ ตามรายงานของนายแอนโตนิโอ บลินเกิน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐฯ เมื่อไม่กี่วันมานี้

สถานการณ์ทางการเมืองในซูดานยังไม่กระเตื้องขึ้นเท่าใดนัก ตามรายงานของสำนักข่าว อัล จาซีรา ในวันที่ 24 พฤศจิกายน ศกนี้

วิกฤตการณ์ครั้งนี้เกิดขึ้นเมื่อเช้าวันที่ 25 ตุลาคม 2021 เมื่อคณะทหารภายใต้บัญชาการของนายพล Abdel Fattah al-Burhan เข้ายึดอำนาจและนำตัวนาย Abdalla Hamdok นายกรัฐมนตรีไปควบคุมตัวไว้ที่บ้านพักและจับกุมรัฐมนตรีที่เป็นพลเรือนไปควบคุมตัวไว้ในที่ต่างๆ ตลอดจนนักการเมืองสำคัญอีกจำนวนหนึ่งซึ่งทั้งหมดถูกปลดจากตำแหน่ง เช่นเคย ประชาชนนับหมื่นได้ชุมนุมประท้วงการยึดอำนาจ โดยผู้แทนสื่อมวลชนอิสระส่วนหนึ่งได้เดินทางไปอยู่ในต่างประเทศทันทีที่ท่าอากาศยานคาร์ตูมเปิดทำการอีกครั้งหนึ่ง หลังจากที่นายพล Fattah al-Burhan ปฏิบัติตามคำขอทางโทรศัพท์ของนายแอนโตนิ บลินเก้น รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐ ด้วยการส่งตัวนาย Abdalla Hamdok กลับไปยังบ้านพักของเขาเอง พร้อมทั้งภรรยา แต่คณะทหารก็ยังคุมอำนาจปกครองอยู่และใช้กำลังปราบปรามประชาชนผู้ประท้วง จนเสียชีวิตไป 41 ศพ

การประท้วงมีอยู่ต่อมา แต่สหรัฐและองค์การสหภาพแอฟริกายังไม่ลดละในการเรียกร้องให้คณะทหารคืนอำนาจให้แก่รัฐบาลพลเรือน และสนับสนุนให้นาย Hamdok ดำเนินการเจรจากับนายพล อัล-เบอร์นัน ผลปรากฏว่า คณะทหารตกลงให้นาย Hamdok กลับเป็นนายกรัฐมนตรีได้อีกในวันที่ 21 พฤศจิกายน ซึ่งรัฐมนตรีบลินเก้นที่กำลังเดินทางเยือนแอฟริกาบางประเทศอยู่ รวมทั้งซูดานด้วย เห็นว่าเป็น “ก้าวแรก” ของการคลี่คลายสถานการณ์ แต่มิได้แถลงว่าสหรัฐจะส่งเงิน 700 ล้านดอลลาร์ที่จะลดการส่งให้ซูดานมาตั้งแต่เกิดการยึดอำนาจ อันรัฐบาลซูดานต้องการมาก เพราะการเศรษฐกิจการเงินของซูดานได้เสื่อมถอยอย่างมาก

ข้อตกลงที่ทำให้นายฮัมด็อคได้กลับไปเป็นนายกรัฐมนตรีอีก นั้น คณะรัฐมนตรีในรัฐบาลเขา 14 คนจากคณะรัฐมนตรีทั้งหมด 17 คนได้ยื่นใบลาออกในวันที่ 22 พฤศจิกายน และตามรายงานล่าสุดยังมีได้เปลี่ยนท่าที ส่วนประชาชนผู้ประท้วงแสดงความไม่เห็นด้วย จนกว่าจะมีการกลับไปใช้ระบอบประชาธิปไตยอย่างแท้จริง ด้วยรัฐบาลที่เป็นพลเรือนทั้งหมด โดยผู้

ประท้วงประกาศชัดเจนว่าจะไม่ยอมประณิประณอมกับฝ่ายทหารอย่างเด็ดขาดและ 41 คนที่ต้องเสียชีวิตไปเพราะน้ำมือทหารนั้น เป็นวีรชนซึ่งคุณควรแก่การยกย่อง

ประมวลรายงานและวิเคราะห์ข่าวฯ ฉบับเดือนตุลาคม หน้า 28 ได้ตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับการที่แองเกลา แมร์เคิล อดีตนายกรัฐมนตรีสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน ซึ่งได้รับการยอมรับว่าเป็นผู้นำของสหภาพยุโรปในช่วง 16 ปีที่ผ่านมา ได้ไปร่วมการประชุมระดับสุดยอดของกลุ่ม 20 ที่กรุงโรม โดยได้นำนายโอลาฟ ไชล์ช รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังในรัฐบาลผสมของเธอไปในคณะของเธอด้วย “ดูจะเป็นการเตือนสติของชาวเยอรมันว่า ในช่วงที่กำลังมีการตัดสินใจในปัญหาของโลกโดยผู้นำสหรัฐซึ่งคิดเหมือนกับเธอไปร่วมด้วย เยอรมนีควรจะอาศัยผู้นำชุดเดิม แทนที่จะเปลี่ยนตัวบุคคลในระยะนี้” เนื่องจากผลการเลือกตั้งแสดงว่า นายโอลาฟ ไชล์ช ได้คะแนนน้อยกว่าคู่แข่งอย่างเฉียดฉิว ทำให้ต้องแข่งขันกับคู่แข่งในการเจรจาจัดตั้งรัฐบาลใหม่

ตามรายงานจากกรุงเบอร์ลินในวันนี้ ที่ 25 พฤศจิกายน นายโอลาฟ ไชล์ชได้รับเลือกเป็นนายกรัฐมนตรี ตรงตามความคาดหมาย อันแสดงถึงการยอมรับในการขึ้นำของอดีตนายกรัฐมนตรีแองเกลา แมร์เคิล ซึ่งคงจะมีฐานะเป็นรัฐสตรีของชาติและของยุโรปต่อไป

นายโอลาฟ ไชล์ชได้ปฏิญาณตนเข้ารับตำแหน่งหัวหน้ารัฐบาลแล้วในวันนี้ และได้แถลงว่าเขาจะไปพบประธานาธิบดีเอ็มมานูเอล มาครงแห่งฝรั่งเศสเป็นคนแรก เพราะมาครงจะรับตำแหน่งประธานคณะมนตรีสหภาพยุโรป โดยจะหารือกันถึงแผนการที่จะดำเนินการตาม European Project ที่ประธานาธิบดีฝรั่งเศสเสนอต่อไป อย่างไรก็ดี ปัญหาเฉพาะหน้าอันเป็นเรื่องภายในได้แก่การรับมือกับโรคระบาดซึ่งในเยอรมนีได้กลับมาเพิ่มมากขึ้นอีก แต่แองเกลา แมร์เคิล ซึ่งยังเป็นนายกรัฐมนตรีรักษาการอยู่นกว่า นายโอลาฟ ไชล์ชจะเริ่มปฏิบัติหน้าที่ในเดือนธันวาคม จึงยังช่วยหาทางดำเนินการต่าง ๆ ไปก่อน เพราะหลายประเทศในยุโรปกำลังเผชิญกับปัญหาระลอกใหม่จนต้องนำมาตรการคุมเข้มมาใช้อีกครั้งหนึ่ง

การที่นายโอลาฟ ไชล์ชได้เป็นผู้นำของประเทศเยอรมนีน่าจะเป็นข่าวดีด้านความมั่นคงของยุโรปตะวันตกในขณะที่มีความเคลื่อนไหวที่ท้าทายประเทศตะวันตกอยู่ไม่น้อย โดยเฉพาะ

อย่างยิ่งการคุกคามในหลายทิศทางจากรัสเซียภายใต้ปูติน ทั้งในอาณาบริเวณที่ประดิษฐานชายแดนยูเครน ชายแดนติดต่อกับเบลารุสและในทะเลดำ เยอรมนีเองเป็นฐานที่ตั้งสำคัญยิ่งของกองกำลังต่างๆ ของสหรัฐฯ โดยประธานาธิบดีโจ ไบเดนได้สั่งยกเลิกคำสั่งทั้งหมดของโดนัลด์ ทรัมป์ที่ให้อพยพย้ายกองกำลังออกไปจากเยอรมนี

ปัญหาผู้อพยพในบริเวณชายแดนระหว่างเบลารุสกับประเทศโปแลนด์ นั้น มิใช่เป็นวิกฤตการณ์ท้องถิ่น หากแต่ทราบกันดีว่าเบลารุสได้ใช้กลวิธีในการชักนำให้บรรดาผู้คนจากตะวันออกกลาง เช่นอิรัก ซีเรีย ซนเผ่าเคิร์ด ยาซิดีส และเอเชียใต้บางส่วน เดินทางโดยเครื่องบินไปสู่กรุงมินสก์ ในเบลารุส และจากที่นั่นได้ถูกผลักดันไปยังบริเวณชายแดนต่อเนื่องกับโปแลนด์ เพื่อปล่อยให้หาทางไปยังประเทศอื่นในสหภาพยุโรป โดยเฉพาะอย่างยิ่งเยอรมนี ซึ่งเคยรับผู้อพยพเหล่านี้เข้าไปพักพิงในประเทศเป็นจำนวนมาก ทั้งนี้ เพื่อเป็นการกดดันต่อประเทศ เช่นโปแลนด์เป็นการล้างแค้นการที่สหภาพยุโรปได้ประกาศมาตรการคว่ำบาตรเบลารุส

ที่เรื่องนี้กลายเป็นวิกฤตการณ์อันหนักหน่วงเพราะโปแลนด์ไม่ยินยอมให้ผู้อพยพจำนวนมากเหล่านี้ผ่านเข้าไปในประเทศ โดยได้ใช้กำลังสกัดอย่างเต็มที่ มีการสร้างรั้วลวดหนามกันตลอดแนว และเมื่อผู้อพยพพยายามตัดลวดหนามและจะบุกข้ามแดน ก็เกิดการปะทะกับกองกำลังทั้งตำรวจและทหารของโปแลนด์ ซึ่งใช้การฉีดน้ำด้วยความดันสูงเข้าไปยังหมู่ผู้อพยพ จนมีผู้ได้รับบาดเจ็บและอาจมีบางส่วนเสียชีวิต และเนื่องจากอากาศหนาวมาก ผู้อพยพซึ่งมิได้มีเครื่องนุ่งห่มเพียงพอ จึงตกอยู่ในสภาวะหนาวเหน็บมาก หน่วยงานบรรเทาทุกข์ระหว่างประเทศ เช่น International Rescue Committee ได้พยายามจะช่วยเหลือ แต่สถานที่ก็คับแคบ จึงติดต่อกับประเทศที่เป็นเจ้าของสายการบินให้ระงับการนำผู้อพยพไปยังเบลารุส ซึ่งสายการบินบางสายได้ปฏิบัติตาม และขอให้ทางการเบลารุสจัดที่ตรวจตราอัตลักษณ์ (Processing Centre) ขึ้น โดยใช้คลังสินค้าเก่าๆ ไปก่อน

ในช่วงที่เกิดปัญหานี้ในบริเวณชายแดน รัสเซีย ซึ่งแถลงว่าไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับปัญหาในบริเวณชายแดนเบลารุส-โปแลนด์ ได้ส่งเครื่องบินทิ้งระเบิดที่สามารถใช้ระเบิดนิวเคลียร์ได้

และเครื่องบินประจัญบานไปวนเวียนอยู่ในน่านฟ้าของเบลารุสหลายต่อหลายรอบต่อวัน อัน
ประจวบกับการส่งทหารจำนวนเกือบ 1 แสนคนไปประชิดชายแดนยูเครนและเส้นทางไปสู่
แหลมไครเมีย ซึ่งถูกवादิเมียร์ ปูตินสั่งให้ยึดไปและผนวกเข้าเป็นดินแดนของรัสเซียในปี 2014
และยังคงคุกคามยูเครนเป็นครั้งคราวตลอดมาจนทุกวันนี้

ทางด้านผู้อพยพ รัฐบาลอิรักได้ตัดสินใจส่งเครื่องบินโดยสารไปรับชาวอิรักที่อยู่ใน
ชายแดนเบลารุส-โปแลนด์กลับไปยังอิรัก จำนวนเท่าใดแน่ยังไม่มีข้อมูล แต่เข้าใจว่าทั้งหมด
ทั้งนี้ ไม่รวมถึงชนเผ่า เช่นเคิร์ดและยาซิดีส ซึ่งปกติพำนักอยู่ในอิรัก ไม่ทราบว่ามีผู้อพยพจาก
ประเทศอื่นได้รับการขนย้ายกลับไปทำนองเดียวกันหรือไม่ เพราะปัญหาในบริเวณชายแดน
เบลารุสยังคงมีอยู่ โดยองค์การระหว่างประเทศได้เข้าไปช่วยบรรเทาทุกข์เช่นที่ทำมาแล้ว

ดังที่เคยรายงานมาก่อนหน้านี้แล้ว ประธานาธิบดีอเล็กซานเดอร์ ลูกาเชนโกแห่งเบลารุส ซึ่ง
ได้สมญานามว่าเป็นเผด็จการคนสุดท้ายของยุโรป (ไม่นับปูติน) ได้พึ่งพาประธานาธิบดีวลาดิ
เมียร์ ปูตินมาตลอด ทุกครั้งที่ประสบปัญหา เขาจะเดินทางไปหารือกับผู้นำรัสเซียเป็นประจำ
จึงไม่น่าประหลาดใจว่า เพราะเหตุใด เมื่อเกิดปัญหาผู้อพยพในบริเวณชายแดน เครื่องบินรบ
รัสเซียจึงไปบินวนเวียนเหนือน่านฟ้าเบลารุส ทั้ง ๆ ที่อ้างว่าปัญหาดังกล่าวไม่เกี่ยวกับรัสเซีย

อันที่จริง รายงานข่าวกรองแจ้งว่า เบลารุสเป็นอีกเส้นทางหนึ่งในกรณีที่รัสเซียจะรุกราน
ยูเครนตามที่กังวลกันอยู่ขณะนี้ ปูตินเฝื่อนมานานที่จะยึดยูเครนกลับมาในการครอบครองของ
รัสเซียอีก เช่นที่เคยเป็นส่วนหนึ่งของรัสเซียและสหภาพโซเวียตมาก่อนแล้ว ปูตินเองไม่เคย
ปกปิดความมุ่งหวังที่จะนำดินแดนที่เคยอยู่กับสหภาพโซเวียตและจักรวรรดิรัสเซียกลับมาอยู่
กับรัสเซีย เพราะการยึดแหลมไครเมียเมื่อปี 2014 เป็นเพียงจุดเริ่มต้นเท่านั้น นับแต่นั้น ปูตินก็
ได้พยายามใช้ชาวยูเครนที่คุ้นเคยกับภาษารัสเซียเป็นกองกำลังส่วนหน้าดังเช่นความไม่สงบที่
เกิดขึ้นเป็นครั้งคราวในยูเครนตะวันออกและดอนบาสส์ การใช้จรวดยิงเครื่องบินพาณิชย์ของ
สายการบินมาเลเซีย เที่ยวบินที่ MH17 ตกในยูเครนตะวันออก คณะสอบสวนระหว่างประเทศก็
ได้ระบุแล้วว่า จรวดที่ยิงเครื่องบินดังกล่าวตกทำให้ผู้โดยสารทั้งหมดเสียชีวิต นั้นยานที่ยิง
ชิปนาวูดดังกล่าวเป็นของรัสเซีย ชิปนาวูดที่ใช้ยิงเครื่องบินโดยสารตามเที่ยวบินปกติจากเน

เธอร์แลนด์สไปกรุงกัวลาลัมเปอร์ผลิตจากบริษัทในรัสเซีย ซึ่งเมื่อโจมตีจนเครื่องบินตกแล้ว ก็ได้แล่นกลับไปยังประเทศรัสเซีย

เมื่อคณะสอบสวนระหว่างประเทศแถลงรายละเอียดดังกล่าว พร้อมกับการทำภาพยนตร์จำลองเหตุการณ์ตั้งแต่ต้นจนจบ นายเปสกอฟ โฆษกของปูติน ก็ได้แถลงเช่นที่ทำทุกครั้งที่ถูกกล่าวหาว่า กระทำผิด ได้แก่ “ปฏิเสธ”

ความเคลื่อนไหวทางทหารของรัสเซียครั้งนี้สื่อเจตนาชัดเจน พลเอกนอกราชการลอยด์ ออสติน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมสหรัฐฯ แถลงเป็นนัยว่า รัสเซียกำลังจะดำเนินการเกี่ยวกับยูเครนบางอย่าง และเสริมว่า เขาสงสัยอย่างมากว่า It's clear that they (Russians) are up to something. รัฐบาลสหรัฐฯ กำลังพิจารณาว่าจะส่งอาวุธประเภทใดบ้างให้ยูเครนเพิ่มเติม และอาจจะให้ที่ปรึกษาไปช่วยในการฝึกทหารด้วย ในขณะเดียวกัน ประธานาธิบดีเซเลนสกี แห่งยูเครนแถลงว่า เขาทราบว่ปูตินได้เตรียมการจะก่อรัฐประหารเพื่อโค่นอำนาจเขา แล้วแต่งตั้งคนที่ยินมรัสเซียเป็นผู้นำใหม่

เดือนพฤศจิกายน ศกนี้ ปรากฏเหตุการณ์ระหว่างประเทศอันสุ่มเสี่ยงต่อการที่จะนำไปสู่ สงครามใหญ่ได้อย่างน้อย 2 เวทีๆ หนึ่งได้แก่การที่จีนแผ่นดินใหญ่ยังสำแดงกำลังรบ—ล่าสุด ในวันนี้ ที่ 29 พฤศจิกายนด้วยการส่งเครื่องบินรบ 27 เครื่องไปใกล้ไต้หวัน—และความ เคลื่อนไหวทางการทูตในทางต่างๆ ด้วยเป้าหมายบั้นปลายที่จะยึดเกาะไต้หวันมาเป็นส่วนหนึ่งของจีนแผ่นดินใหญ่ แม้ในประวัติศาสตร์ จีนคอมมิวนิสต์จะไม่เคยได้เข้าปกครองเกาะไต้หวัน มาเลย แต่โอกาสที่จะทำได้ตามเป้าหมายของผู้นำจีนคอมมิวนิสต์ในปัจจุบัน ยังน่าสงสัยอยู่ เนื่องจากมีปัจจัยภายนอก โดยเฉพาะอย่างยิ่งปฏิบัติการของสหรัฐอเมริกาและพันธมิตรทั้งใน และนอกภูมิภาค เป็นเครื่องเหนี่ยวรั้งการที่จีนจะตัดสินใจใช้กำลัง อย่างไรก็ตาม ทั่วโลกก็ยังถือว่า ไต้หวันเป็น Flash Point อยู่ดี แม้จะไม่มีผลกระทบทางการเศรษฐกิจและการเมืองต่อไต้หวันใน ชั้นนี้

อีกเวทีหนึ่งได้แก่การที่รัสเซียภายใต้ประธานาธิบดีวลาดิมีร์ ปูติน ซึ่งดูมุ่งมั่นที่จะเข้า ยึดครองยูเครน ซึ่งสหรัฐฯ และพันธมิตรตะวันตกกำลังทำทุกอย่างเพื่อสกัดกั้นความมุ่งประสงค์

ของรัสเซียในด้านนี้เช่นที่ทำมาตลอด เว้นแต่เมื่อสมัยที่นายโดนัลด์ ทรัมป์เป็นประธานาธิบดี แต่ความตึงเครียดระหว่างมหาอำนาจชั้นนำทั้งสองในโลกก็ยังคงสร้างความกังวลอยู่จนถึงวันสุดท้ายของเดือนพฤศจิกายน ศกนี้

ดร. มนัสพาสน์ ชูโต

ประธานคณะกรรมการปรับปรุงแนวทางการประชาสัมพันธ์
และการดำเนินงานด้านสารนิเทศของกระทรวงการต่างประเทศ

ต่อไปนี้จะเป็นปฏิญญากรุงโรมของผู้นำกลุ่ม 20 อันเป็นภาคผนวกของประมวลรายงาน
และวิเคราะห์ข่าวประจำเดือนนี้

G20 ROME LEADERS' DECLARATION

1. We, the Leaders of the G20, met in Rome on October 30th and 31st, to address today's most pressing global challenges and to converge upon common efforts to recover better from the COVID-19 crisis and enable sustainable and inclusive growth in our Countries and across the world. As the premier forum for international economic cooperation, we are committed to overcoming the global health and economic crisis stemming from the pandemic, which has affected billions of lives, dramatically hampered progress towards the achievement of the Sustainable Development Goals and disrupted global supply chains and international mobility. With this in mind, we express our profound gratitude to the health and care professionals, frontline workers, international organizations and scientific community for their relentless efforts to cope with COVID-19.
2. Underlining the crucial role of multilateralism in finding shared, effective solutions, we have agreed to further strengthen our common response to the pandemic, and pave the way for a global recovery, with particular regard to the needs of the most vulnerable. We have taken decisive measures to support Countries most in need to overcome the pandemic, improve their resilience and address critical challenges such as ensuring food security and environmental sustainability. We have agreed upon a shared vision to combat climate change, and taken important steps towards the achievement of gender equality. We have also further advanced in our common efforts to ensure that the benefits of digitalization are shared broadly, safely and contribute to reducing inequalities.
3. **Global economy.** Over 2021, global economic activity has been recovering at a solid pace, thanks to the roll-out of vaccines and continued policy support. However, the recovery remains highly divergent across and within countries, and exposed to downside risks, in particular the possible spread of new variants of COVID-19 and uneven vaccination paces. We remain determined to use all available tools for as long as required to address the adverse consequences of the pandemic, in particular on those most impacted, such as women, youth, and informal and low-skilled workers, and on inequalities. We will continue to sustain the recovery, avoiding any premature withdrawal of support measures, while preserving financial stability and long-term fiscal sustainability and safeguarding against downside risks and negative spill-overs. Central banks are monitoring current price dynamics closely. They will act as needed to meet their mandates, including price stability, while looking through inflation pressures where they are transitory and remaining committed to clear communication of policy stances. We remain vigilant to the global challenges that are impacting on our economies, such as disruptions in supply chains. We will work together to monitor and address these issues as our economies recover and to support the stability of the global economy. We commit to advancing the forward-looking agenda set in the G20 Action Plan as updated in April 2021 and we welcome the

fourth Progress Report. We reaffirm the commitments on exchange rates made by our Finance Ministers and Central Bank Governors in April 2021.

4. **Health.** Recognizing that vaccines are among the most important tools against the pandemic, and reaffirming that extensive COVID-19 immunization is a global public good, we will advance our efforts to ensure timely, equitable and universal access to safe, affordable, quality and effective vaccines, therapeutics and diagnostics, with particular regard to the needs of low- and middle-income countries. To help advance toward the global goals of vaccinating at least 40 percent of the population in all countries by the end of 2021 and 70 percent by mid-2022, as recommended by the World Health Organization (WHO)'s global vaccination strategy, we will take steps to help boost the supply of vaccines and essential medical products and inputs in developing countries and remove relevant supply and financing constraints. We ask our Health Ministers to monitor progress toward this end and to explore ways to accelerate global vaccination as necessary.
5. We will reinforce global strategies to support research and development as well as to ensure their production and swift and equitable distribution worldwide, also by strengthening supply chains and by expanding and diversifying global vaccine manufacturing capacity at local and regional level, while promoting vaccine acceptance, confidence and fighting disinformation. To this end, we commit to refrain from WTO inconsistent export restrictions and to increase transparency and predictability in the delivery of vaccines. We reiterate our support to all pillars of the ACT-Accelerator, including COVAX, and will continue to improve its effectiveness. We support the extension of ACT-A's mandate throughout 2022 and acknowledge the formation of the Multilateral Leaders Task Force on COVID-19. We welcome the work undertaken by the COVAX ACT-A Facilitation Council Vaccine Manufacturing Working Group and its report aimed at creating a broader base for vaccine manufacturing. In particular, we will support increasing vaccine distribution, administration and local manufacturing capacity in LMICs, including through technology transfer hubs in various regions, such as the newly established mRNA Hubs in South Africa, Brazil and Argentina, and through joint production and processing arrangements. We will work together towards the recognition of COVID-19 vaccines deemed safe and efficacious by the WHO and in accordance with national legislation and circumstances, and to strengthen the organization's ability regarding approval of vaccines, including optimizing procedures and processes, with the aim of broadening the list of vaccines authorized for emergency use (EUL), while continuing to protect public health and ensuring privacy and data protection. As a collective G20 effort, and in light of the enduring vaccination gaps, we commit to substantially increase the provision of and access to vaccines, as well as to therapeutics and diagnostics. We will enhance our efforts to ensure the transparent, rapid and predictable delivery and uptake of vaccines where they are needed. We call on the private sector and on multilateral financial institutions to contribute to this endeavor. We acknowledge the work of the World Bank Group in this respect and of the IMF and the WHO through the vaccine supply forecast dashboard.
6. We reaffirm our commitment to the Global Health Summit Rome Declaration as a compass for collective action and are committed to strengthening global health governance. We support the ongoing work on strengthening the leading and coordination role of an adequately and sustainably

funded WHO. We acknowledge that financing for pandemic prevention, preparedness and response (PPR) has to become more adequate, more sustainable and better coordinated and requires a continuous cooperation between health and finance decision-makers, including to address potential financing gaps, mobilizing an appropriate mix of existing multilateral financing mechanisms and explore setting up new financing mechanisms. We establish a G20 Joint Finance-Health Task Force aimed at enhancing dialogue and global cooperation on issues relating to pandemic PPR, promoting the exchange of experiences and best practices, developing coordination arrangements between Finance and Health Ministries, promoting collective action, assessing and addressing health emergencies with cross-border impact, and encouraging effective stewardship of resources for pandemic PPR, while adopting a One Health approach. Within this context, this Task Force will work, and report back by early 2022, on modalities to establish a financial facility, to be designed inclusively with the central coordination role of the WHO, G20-driven and engaging from the outset Low- and Middle-Income Countries, additional non-G20 partners and Multilateral Development Banks, to ensure adequate and sustained financing for pandemic prevention, preparedness and response.

7. We reaffirm our commitment to achieve the health-related SDGs, in particular Universal Health Coverage. We welcome multilateral efforts aimed at supporting and strengthening pandemic preparedness and response, including consideration of a possible international instrument or agreement in the context of the WHO, and at strengthening implementation of and compliance with the International Health Regulations 2005. We commit to pursue a One Health approach at global, regional, national and local levels. To this end, we will enhance global surveillance, early detection and early warning systems, under the coordinating role of the WHO, FAO, OIE and UNEP, and address risks emerging from the human-animal-environment interface, particularly the emergence of zoonotic diseases, while pursuing global efforts to fight antimicrobial resistance, while ensuring access to antimicrobials and their prudent stewardship, and continuing to address other critical issues, including non-communicable diseases and mental health. Acknowledging the importance of swiftly reacting to pandemics, we will support science to shorten the cycle for the development of safe and effective vaccines, therapeutics and diagnostics from 300 to 100 days following the identification of such threats and work to make them widely available.
8. We reaffirm the importance of ensuring the continuity of health services beyond COVID-19 and of strengthening national health systems and primary health care services, in light of therepercussions of the pandemic on mental health and well-being, due to isolation, unemployment, foodinsecurity, increased violence against women and girls and constrained access to education as well ashealth services, including sexual and reproductive health, paying special attention to women and girlsand to the needs of the most vulnerable. We will continue to support initiatives aimed at fighting AIDS, Tuberculosis and Malaria. We will pursue our efforts to enhance innovation in digital and other health-related technologies, taking into account the need to protect personal health data, encourage voluntary technology transfer on mutually agreed terms, and work with the WHO towards updating and reinforcing public health workforce operation standards through enhanced health curricula and training materials. To this end, we will pursue our engagement with the Global Innovation Hub for Improving

Value in Health and we welcome the launch of the WHO Academy and initiatives such as the Public Health Workforce *Laboratorium* proposed by the Italian G20 Presidency.

9. **Sustainable Development.** We remain deeply concerned about the impacts of the COVID-19 crisis, especially in developing countries, which has set back progress towards the 2030 Agenda for Sustainable Development and the Addis Ababa Action Agenda. We reaffirm our commitment to a global response to accelerate progress on the implementation of the SDGs and to support a sustainable, inclusive and resilient recovery across the world, able to promote equity and accelerate progress on all SDGs, recognizing the importance of nationally owned strategies, SDG localization, women and youth empowerment, sustainable production and responsible consumption patterns, and access to affordable, reliable, sustainable and modern energy for all. We will strengthen our actions to implement the G20 Action Plan on the 2030 Agenda and the G20 Support to COVID-19 Response and Recovery in developing countries, building on the 2021 Rome Update, with particular regard to the most vulnerable countries. We welcome the progress made and reiterate our continued support to African Countries, in particular through the G20 Initiative on Supporting the Industrialization in Africa and LDCs, the G20 Africa Partnership, the Compact with Africa and other relevant initiatives. We remain committed to addressing illicit financial flows.
10. **Support to vulnerable countries.** We welcome the new general allocation of Special Drawing Rights (SDR), implemented by the International Monetary Fund (IMF) on 23 August 2021, which has made available the equivalent of USD 650 billion in additional reserves globally. We are working on actionable options for members with strong external positions to significantly magnify its impact through the voluntary channelling of part of the allocated SDRs to help vulnerable countries, according to national laws and regulations. We welcome the recent pledges worth around USD 45 billion, as a step towards a total global ambition of USD 100 billion of voluntary contributions for countries most in need. We also welcome the ongoing work to significantly scale up the Poverty Reduction and Growth Trust's lending capacity and call for further voluntary loan and subsidy contributions from countries able to do so. We also call on the IMF to establish a new Resilience and Sustainability Trust (RST) – in line with its mandate – to provide affordable long-term financing to help low-income countries, including in the African continent, small island developing states, and vulnerable middle-income countries to reduce risks to prospective balance of payments stability, including those stemming from pandemics and climate change. The new RST will preserve the reserve asset characteristics of the SDRs channelled through the Trust. Our Finance Ministers look forward to further discussion of surcharge policy at the IMF Board in the context of the precautionary balances interim review.
11. We welcome the progress achieved under the G20 Debt Service Suspension Initiative (DSSI), which is also agreed to by the Paris Club. Preliminary estimates point to at least USD 12.7 billion of total debt service deferred, under this initiative, between May 2020 and December 2021, benefitting 50 countries. We welcome the recent progress on the Common Framework for debt treatment beyond the DSSI. We commit to step up our efforts to implement it in a timely, orderly and coordinated manner. These enhancements would give more certainty to debtor countries and facilitate the IMF's

and MDBs' quick provision of financial support. We look forward to progress in the current negotiations under the Common Framework. We stress the importance for private creditors and other official bilateral creditors to provide debt treatments on terms at least as favourable, in line with the comparability of treatment principle. We recall the forthcoming work of the MDBs, as stated in the Common Framework, in light of debt vulnerabilities. We affirm the importance of joint efforts by all actors, including private creditors, to continue working towards enhancing debt transparency. We look forward to progress by the IMF and World Bank Group on their proposal of a process to strengthen the quality and consistency of debt data and improve debt disclosure.

12. We reaffirm the crucial role of the Multilateral Development Banks' (MDBs) long-term support towards achieving the SDGs. Acknowledging the high financing needs of low income countries, we look forward to an ambitious IDA20 replenishment by December 2021, including through the sustainable use of IDA's balance sheet. We also look forward to the future African Development Fund-16 replenishment. We welcome the launch of the Independent Review of MDBs' Capital Adequacy Frameworks and the G20 Recommendations on the use of Policy-Based lending, which will help maximize the impact of MDB operations.
13. **International Financial Architecture.** We reiterate our commitment to strengthening long-term financial resilience and supporting inclusive growth, including through promoting sustainable capital flows, developing local currency capital markets and maintaining a strong and effective Global Financial Safety Net with a strong, quota-based, and adequately resourced IMF at its centre. We look forward to the forthcoming review of the IMF's Institutional View on the liberalisation and management of capital flows, informed, among others, by the Integrated Policy Framework. We remain committed to revisiting the adequacy of IMF quotas and will continue the process of IMF governance reform under the 16th General Review of Quotas, including a new quota formula as a guide, by 15 December 2023.
14. Recognizing the importance of strengthening the alignment of all sources of Financing for Sustainable Development with the SDGs and the need to address the related financing gaps, in line with existing commitments, we endorse the G20 Framework for Voluntary Support to Integrated National Financing Frameworks, the G20 High-Level Principles on Sustainability-Related Financial Instruments and the G20 Common Vision on SDG Alignment, noting the importance of transparency and mutual accountability. We also ask our Development and Finance Ministers to further enhance their cooperation.
15. **Food security, nutrition, agriculture and food systems.** We are committed to achieving food security and adequate nutrition for all, leaving no one behind. To this end, we endorse the Matera Declaration and its Call to Action. We encourage partners and stakeholders to collaborate with or join the Food Coalition launched by the FAO as a means to respond to the impacts of COVID-19 on food security and nutrition. We are concerned by famine conditions and acute food insecurity fuelled by armed conflicts in many parts of the world, particularly in the countries listed in the 2021 Global Report on Food Crises. We will foster sustainable and resilient food systems and agriculture innovation, which are vital to end hunger and malnutrition, eradicate poverty and ensure sustainability,

also by increasing access to finance through responsible investment, developing and improving early warning programmes, reducing food loss and waste along the food value chain, improving livelihoods for small-holder and marginal farmers and better integrating urban-rural interface. We recognize that promoting sustainable food systems, including by strengthening global, regional and local food value-chains and international food trade, will contribute not only to food security, but also make a major contribution to tackling the interlinked global challenges of climate change and biodiversity loss. We acknowledge the outcomes of the Food Systems Summit, including initiatives such as the School Meals Coalition, and invite all partners to contribute to its follow-up, highlighting the importance of reinforced co-ordination in food system policy-making and of improved financing tools for sustainable food systems.

16. **Environment.** We commit to strengthen actions to halt and reverse biodiversity loss by 2030 and call on CBD Parties to adopt an ambitious, balanced, practical, effective, robust and transformative post 2020 Global Biodiversity Framework at COP15 in Kunming. We welcome the launch of the UN Decade on Ecosystem Restoration 2021-2030, reaffirm the shared ambition to achieve a 50% reduction of degraded land by 2040 on a voluntary basis, and will strive to achieve Land Degradation Neutrality by 2030. We will build on the G20 Global Initiative on Reducing Land Degradation and Enhancing Conservation of Terrestrial Habitats launched under Saudi Presidency and look forward to its upcoming Implementation Strategy. We recognize the efforts made by a number of countries to adhere to the Leaders' Pledge for Nature and to ensure that at least 30 % of global land and at least 30 % of the global ocean and seas are conserved or protected by 2030, and we will help to make progress towards this objective in accordance with national circumstances. We encourage and support others to make similarly ambitious commitments. We will pursue our efforts to ensure the conservation, protection and sustainable use of natural resources and will take concrete measures to end overfishing, deliver on our commitment to end illegal, unreported and unregulated fishing, and combat crimes that affect the environment such as illegal logging, illegal mining, illegal wildlife trade and illegal movement and disposal of waste and hazardous substances. We underline the many synergies in financial flows for climate, biodiversity and ecosystems, and we will strengthen those synergies to maximize co-benefits. In this context, we recognize the importance of work on nature-related financial disclosure.
17. We will scale up and encourage the implementation of Nature-based Solutions or Ecosystem-based Approaches as valuable tools providing economic, social, climate and environmental benefits including in and around cities, in an inclusive manner and through the participation of local communities and Indigenous Peoples. We will integrate the implementation of a One Health approach in relevant policies and decision-making processes. We recognize that water resources are globally at risk due to anthropogenic pressure. We will continue to share innovation and best practices, also as a means to support integrated water resources management, including through the G20 Dialogue on Water and the G20 Water Platform adopted under Saudi Presidency.
18. We commit to intensify our actions to conserve, protect, restore and sustainably use marine biodiversity and reiterate our commitment to the Global Coral Reef R&D Accelerator Platform

launched under Saudi Presidency. We highlight the importance of parties to UNCLOS making progress as soon as possible in the ongoing negotiations for an ambitious and balanced international legally binding instrument under UNCLOS on the conservation and sustainable use of marine biodiversity of areas beyond national jurisdiction. In the context of the Antarctic Treaty System, we fully support, and encourage further progress to implement the long-standing commitment of the Commission for the Conservation of Antarctic Marine Living Resources (CCAMLR), recognizing Marine Protected Areas (MPAs) can serve as a powerful tool for protecting sensitive ecosystems representative of the Convention Area, in particular in East Antarctica, the Weddell Sea and in the Antarctic Peninsula. We reaffirm our commitment to prohibit fishing subsidies that contribute to overfishing and overcapacity, in line with the SDGs. In line with the Osaka Blue Ocean Vision, we reaffirm our commitment to end Illegal, Unreported and Unregulated fishing and to address marine plastic litter, building on the initiatives conducted, inter alia, by the UNEA, in view of strengthening existing instruments and developing a new global agreement or instrument.

19. Acknowledging the urgency of combating land degradation and creating new carbon sinks, we share the aspirational goal to collectively plant 1 trillion trees, focusing on the most degraded ecosystems in the planet, and urge other countries to join forces with the G20 to reach this global goal by 2030, including through climate projects, with the involvement of the private sector and civil society.
20. **Cities and Circular Economy.** We commit to increase resource efficiency, including through the G20 Resource Efficiency Dialogue and recognize the importance of cities as enablers of sustainable development and the need to improve sustainability, health, resilience and well-being in urban contexts as underlined by the Habitat III New Urban Agenda. With the involvement of businesses, citizens, academia and civil society organizations, we will enhance our efforts towards achieving sustainable consumption and production patterns and management and reduction of emissions, including by adopting circular economy approaches, and will support local actions for climate mitigation and adaptation. We endorse the G20 Platform on SDG Localization and Intermediary Cities, with the support of the OECD and UN-Habitat. We will support intermediary cities in adopting integrated and inclusive urban planning; accelerating their transitions towards clean and sustainable energy and sustainable mobility for all; improving waste management; fostering empowerment and decent work for women, youth, migrants and refugees; assisting disabled and elderly persons; enhancing food systems sustainability; and enabling more equitable access to digital innovations. Partnerships like the Coalition for Disaster Resilience Infrastructure could act as a vehicle to accelerate this agenda.
21. **Energy and Climate.** Responding to the call of the scientific community, noting with concern the recent reports of the IPCC and mindful of our leadership role, we commit to tackle the critical and urgent threat of climate change and to work collectively to achieve a successful UNFCCC COP26 in Glasgow. To this end, we reaffirm our commitment to the full and effective implementation of the UNFCCC and of the Paris Agreement, taking action across mitigation, adaptation and finance during this critical decade, on the basis of the best available scientific knowledge, reflecting the principle of common but differentiated responsibilities and respective capabilities, in light of different national

circumstances. We remain committed to the Paris Agreement goal to hold the global average temperature increase well below 2°C and to pursue efforts to limit it to 1.5°C above pre-industrial levels, also as a means to enable the achievement of the 2030 Agenda.

22. We recognize that the impacts of climate change at 1.5°C are much lower than at 2°C. Keeping 1.5°C within reach will require meaningful and effective actions and commitment by all countries, taking into account different approaches, through the development of clear national pathways that align long-term ambition with short- and medium-term goals, and with international cooperation and support, including finance and technology, sustainable and responsible consumption and production as critical enablers, in the context of sustainable development. We look forward to a successful COP26.
23. In this endeavour, informed by the IPCC assessments, we will accelerate our actions across mitigation, adaptation and finance, acknowledging the key relevance of achieving global net zero greenhouse gas emissions or carbon neutrality by or around mid-century and the need to strengthen global efforts required to reach the goals of the Paris Agreement. Accordingly, recognizing that G20 members can significantly contribute to the reduction of global greenhouse gas emissions, we commit, in line with the latest scientific developments and with national circumstances, to take further action this decade and to formulate, implement, update and enhance, where necessary, our 2030 NDCs, and to formulate Long-Term Strategies that set out clear and predictable pathways consistent with the achievement of a balance between anthropogenic emissions and removal by sinks by or around mid-century, taking into account different approaches, including the Circular Carbon Economy, socio-economic, economic, technological, and market developments, and promoting the most efficient solutions. We acknowledge the efforts made to date, including net zero and carbon neutrality commitments and new and ambitious NDCs and LTSs by G20 members, and those to come by or at COP26.
24. We will deliver national recovery and resilience plans that allocate, according to national circumstances, an ambitious share of the financial resources to mitigating and adapting to climate change and avoid harm to the climate and environment. We acknowledge the Sustainable Recovery Tracker developed in cooperation with the IEA, encouraging its update. In order to deploy the full potential of zero, low-emission, innovative, modern and clean solutions, we will collaborate to accelerate the development and deployment of the most efficient and effective solutions and help them rapidly achieve cost parity and commercial viability, including to ensure access to clean energy for all, especially in developing countries. We commit to scale up public Research, Development and Deployment. We will increase our cooperation on enhanced country-driven capacity building and technology development and transfer on mutually agreed terms, including through key global initiatives and joint or bilateral projects on the most efficient solutions in all sectors of economy.
25. Impacts of climate change are being experienced worldwide, particularly by the poorest and most vulnerable. We stress the importance of the effective implementation of the global goal on adaptation and will submit adaptation communications. We also commit to scale up adaptation finance, with a view to achieving a balance with the provision of finance for mitigation to address the needs of developing countries including by facilitating mechanisms, conditions and procedures to access

available funds, taking national strategies, priorities and needs into account. We recall and reaffirm the commitment made by developed countries, to the goal of mobilizing jointly USD 100 billion per year by 2020 and annually through 2025 to address the needs of developing countries, in the context of meaningful mitigation actions and transparency on implementation and stress the importance of meeting that goal fully as soon as possible. In this regard, we welcome the new commitments made by some of the members of the G20 to each increase and improve their overall international public climate finance contributions through to 2025 and look forward to new commitments from others. We note the Climate Finance Delivery Plan, which shows, based on OECD estimates, that the goal is expected to be met no later than 2023. We also recall the Paris Agreement aim to strengthen the global response to the threat of climate change, in the context of sustainable development and efforts to eradicate poverty, and that one of its goals is to make finance flows consistent with a pathway towards low GHG emissions and climate-resilient development. We encourage International Financial Institutions, including MDBs, to step up their efforts to pursue alignment with the Paris Agreement within ambitious timeframes, to support sustainable recovery and transition strategies, NDCs and long-term low greenhouse gas emission development strategies in emerging markets and developing economies, and to set out plans to mobilize private finance, in line with their mandates and internal approval procedures, while continuing to support the achievement of the UN 2030 Agenda.

26. We commit to significantly reduce our collective greenhouse gas emissions, taking into account national circumstances and respecting our NDCs. We acknowledge that methane emissions represent a significant contribution to climate change and recognize, according to national circumstances, that its reduction can be one of the quickest, most feasible and most cost-effective ways to limit climate change and its impacts. We welcome the contribution of various institutions, in this regard, and take note of specific initiatives on methane, including the establishment of the International Methane Emissions Observatory (IMEO). We will further promote cooperation, to improve data collection, verification, and measurement in support of GHG inventories and to provide high quality scientific data.
27. We will increase our efforts to implement the commitment made in 2009 in Pittsburgh to phaseout and rationalize, over the medium term, inefficient fossil fuel subsidies that encourage wasteful consumption and commit to achieve this objective, while providing targeted support for the poorest and the most vulnerable.
28. We acknowledge the close link between climate and energy and commit to reduce emission intensity, as part of mitigation efforts, in the energy sector to meet timeframes aligned with the Paris temperature goal. We will cooperate on deployment and dissemination of zero or low carbon emission and renewable technologies, including sustainable bioenergy, to enable a transition towards low-emission power systems. This will also enable those countries that commit to phasing out investment in new unabated coal power generation capacity to do so as soon as possible. We commit to mobilize international public and private finance to support green, inclusive and sustainable energy development and we will put an end to the provision of international public finance for new unabated coal power generation abroad by the end of 2021.

29. As we are recovering from the crisis, we are committed to maintain energy security, while addressing climate change, and guaranteeing just and orderly transitions of our energy systems that ensures affordability, including for the most vulnerable households and businesses. In this endeavour, we will remain vigilant of the evolution of energy markets, taking into account trends over the years, and promote an intensive dialogue. Accordingly, the G20 in collaboration with the International Energy Forum (IEF) will facilitate a dialogue between producers and consumers to bolster the efficiency, transparency and stability of the energy markets. We emphasize the importance of maintaining uninterrupted flows of energy from various sources, suppliers and routes, exploring paths to enhanced energy security and markets stability, while promoting open, competitive and free international energy markets. We recognize the role of digitalization in enhancing energy security and market stability through improved energy planning, while ensuring the security of energy systems against risks of attacks, including through malicious use of ICT. In addition to continuing to address traditional energy security challenges, we are mindful that clean energy transitions require an enhanced understanding of energy security, integrating aspects such as the evolving share of intermittent energy sources; the growing demand for energy storage, system flexibility changing climate patterns; the increase in extreme weather events; responsible development of energy types and sources; reliable, responsible and sustainable supply chains of critical minerals and materials, as well as semiconductors and related technologies.
30. **Policies for the transition and sustainable finance.** We welcome the agreement by Finance Ministers and Central Bank Governors to coordinate their efforts to tackle global challenges such as climate change and environmental protection, and to promote transitions towards green, more prosperous and inclusive economies. We welcome the introduction of a Pillar dedicated to Protecting the Planet in the G20 Action Plan. We agree on the importance of a more systematic analysis of macroeconomic risks stemming from climate change and of the costs and benefits of different transitions, as well as of the macroeconomic and distributional impact of risk prevention strategies and mitigation and adaptation policies, including by drawing on well-established methodologies. We ask the different G20 work streams to act in synergy, within their respective mandates and while avoiding duplication, to inform our discussions on the most appropriate policy mix to move towards low-greenhouse gas emission economies, taking into account national circumstances. Such policy mix should include investment in sustainable infrastructure and innovative technologies that promote decarbonisation and circular economy, and a wide range of fiscal, market and regulatory mechanisms to support clean energy transitions, including, if appropriate, the use of carbon pricing mechanisms and incentives, while providing targeted support for the poorest and the most vulnerable. We welcome the constructive discussions held at the Venice International Conference on Climate and at the G20 High Level Tax Symposium on Tax Policy and Climate Change and we recognise that the policy dialogue on the macroeconomic and fiscal impact of climate change policies could benefit from further technical work.
31. Sustainable finance is crucial for promoting orderly and just transitions towards green and more sustainable economies and inclusive societies, in line with the 2030 Agenda for Sustainable Development and the Paris Agreement. We welcome the establishment of the G20 Sustainable Finance

Working Group (SFWG) and we endorse the G20 Sustainable Finance Roadmap and the Synthesis Report. The Roadmap, initially focused on climate, is a multi-year action-oriented document, voluntary and flexible in nature, which will inform the broader G20 agenda on climate and sustainability. We recognise the importance of gradually expanding the Roadmap's coverage to include additional issues, such as biodiversity and nature as well as social matters, based on mutual agreement by G20 members in the coming years. We welcome the Financial Stability Board (FSB) Roadmap for addressing financial risks from climate change, which will complement the work carried out by the SFWG. We welcome the FSB report on the availability of data on climate-related financial stability risks and the FSB report on promoting globally consistent, comparable and reliable climate-related financial disclosures and its recommendations. We also welcome the work programme of the International Financial Reporting Standards Foundation to develop a baseline global reporting standard under robust governance and public oversight, building upon the FSB's Task Force on Climate-Related Financial Disclosures framework and the work of sustainability standard-setters.

32. **International taxation.** The final political agreement as set out in the Statement on a Two- Pillar Solution to Address the Tax Challenges Arising from the Digitalisation of the Economy and in the Detailed Implementation Plan, released by the OECD/G20 Inclusive Framework on Base Erosion and Profit Shifting (BEPS) on 8 October, is a historic achievement through which we will establish a more stable and fairer international tax system. We call on the OECD/G20 Inclusive Framework on BEPS to swiftly develop the model rules and multilateral instruments as agreed in the Detailed Implementation Plan, with a view to ensure that the new rules will come into effect at global level in 2023. We note the OECD report on Developing Countries and the OECD/G20 Inclusive Framework on BEPS identifying developing countries' progress made through their participation in the OECD/G20 Inclusive Framework on BEPS and possible areas where domestic resource mobilisation efforts could be further supported.
33. **Gender Equality and Women's Empowerment.** We reaffirm our commitment to gender equality and emphasize the pivotal role of women's and girls' empowerment and leadership at all levels for inclusive and sustainable development. We commit to put women and girls, who have been disproportionately affected by the pandemic, at the core of our efforts to build forward better. We will work on key factors such as equal access to education and opportunities, including in STEM sectors, the promotion of women's entrepreneurship and leadership, the elimination of gender-based violence, the enhancement of social, health, care and educational services, the overcoming of gender stereotypes, and the uneven distribution of unpaid care and domestic work. We commit to implement the G20 Roadmap Towards and Beyond the Brisbane Goal and to rapidly enhance the quality and quantity of women's employment, with a particular focus on closing the gender pay gap. We reiterate our commitment to share progress and actions taken towards the Brisbane Goal in the related annual report and ask the ILO and the OECD to continue reporting annually on our progress, taking into account the Roadmaps' Auxiliary Indicators.
34. We welcome the hosting of the first G20 conference on Women's Empowerment and will continue to enhance our concrete measures towards a systemic and cross-cutting approach to gender

equality in our national policies, with adequate implementation tools. We will work on women's empowerment in cooperation with academia, civil society and the private sector. To this end, we support the convening of a G20 Conference on Women's Empowerment under the upcoming Presidencies. We welcome the work of the EMPOWER Alliance and its engagement with the G20, to be reviewed in 2025. We acknowledge the Women Entrepreneurs Finance Initiative as an important partnership to support women-led SMEs.

35. **Employment and social protection.** The Covid-19 pandemic has exacerbated inequalities in our labour markets, disproportionately affecting vulnerable workers. In cooperation with social partners, we will adopt human-centered policy approaches to promote social dialogue and to ensure greater social justice; safe and healthy working conditions; and decent work for all, including within global supply chains. To reduce inequalities, eradicate poverty, support worker transitions and reintegration in labour markets and promote inclusive and sustainable growth, we will strengthen our social protection systems, as outlined in the G20 Policy Principles to Ensure Access to Adequate Social Protection for All in a Changing World of Work. We welcome the G20 Policy Options to Enhance Regulatory Frameworks for Remote Working Arrangements and Work through Digital Platforms. We will work to ensure decent working conditions for remote and platform workers and strive to adapt our regulatory frameworks to new forms of work, ensuring that these are fair and inclusive, leaving no one behind, while paying special attention to addressing the digital gender divide and intergenerational inequalities. We also ask the ILO and the OECD to continue monitoring progress towards the Antalya Youth Goal. We underscore our commitment to further international cooperation to strengthen safe and healthy working conditions for all workers and welcome the G20 Approaches on Safety and Health at Work.
36. **Education.** Access to education is a human right and a pivotal tool for inclusive and sustainable economic recovery. We commit to ensure access to quality education for all, with particular attention to women and girls and vulnerable students. We will increase our efforts to make education systems inclusive, adaptable and resilient, and will enhance the coordination between education, employment and social policies to improve the transition from education to quality employment, also through lifelong learning.
37. We recognize the critical role of education for sustainable development, including environmental stewardship, in empowering younger generations with the necessary skills and mindset to address global challenges. We commit to enhance cooperation and to foster stronger, effective measures to this end.
38. **Migration and forced displacement.** The impact of the pandemic has confronted us with new challenges with regard to migration in our globalized economies. We commit to take steps to support the full inclusion of migrants, including migrant workers, and refugees in our pandemic response and recovery efforts, in the spirit of international cooperation and in line with national policies, legislation and circumstances, ensuring full respect for their human rights and fundamental freedoms regardless of their migration status. We also recognize the importance of preventing irregular migration flows and the smuggling of migrants, as part of a comprehensive approach for safe, orderly and regular

migration, while responding to humanitarian needs and the root causes of displacement. We note the 2021 Annual International Migration and Forced Displacement Trends and Policies Report to the G20 prepared by the OECD in cooperation with ILO, International Organization for Migration (IOM) and United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR). We will continue the dialogue on migration and forced displacement in future Presidencies.

39. **Transportation and Travel.** We will endeavor to restart international travel in a safe and orderly manner, consistent with the work of relevant international organizations such as the WHO, the International Civil Aviation Organization, the International Maritime Organization and the OECD. To this end, taking into consideration national public health policies, we acknowledge the relevance of shared standards to ensure seamless travel, including testing requirements and results, vaccination certificates and interoperability and mutual recognition of digital applications, while continuing to protect public health and ensuring privacy and data protection. We reiterate the essential role of transport personnel and the need for a coordinated approach to the treatment of air, maritime and land crews, consistent with public health standards and with the principle of non-discrimination.
40. **Financial regulation.** We welcome the FSB final report on the lessons learnt from the COVID-19 pandemic from a financial stability perspective and the proposed next steps. While the global financial system has been largely resilient, gaps in the regulatory framework remain which we are committed to addressing, including by completing the remaining elements of the G20 regulatory reforms agreed after the 2008 financial crisis. We are also committed to strengthening the resilience of the non-bank financial intermediation (NBFi) sector with a systemic perspective, and reducing the need for extraordinary central bank interventions, by implementing the FSB NBFi work programme. We endorse the FSB final report on policy proposals to enhance money market fund (MMF) resilience and we will assess and address MMF vulnerabilities in our jurisdictions, using the framework and policy toolkit in the report, recognizing the need to tailor measures to jurisdictions' specific circumstances, as well as taking account of cross-border considerations.
41. We welcome the progress reported against milestones set for 2021 by the G20 Roadmap to enhance cross-border payments, and we endorse the ambitious but achievable quantitative global targets for addressing the challenges of cost, speed, transparency and access by 2027 set out in the FSB report. We call on public authorities and the private sector to work together to make the practical improvements to achieve these goals. We reiterate that no so-called "global stablecoins" should commence operation until all relevant legal, regulatory and oversight requirements are adequately addressed through appropriate design and by adhering to applicable standards. We encourage jurisdictions to progress in the implementation of the FSB High-Level Recommendations, and standardsetting bodies to complete their assessment of whether to make any adjustments to standards or guidance in light of the FSB Recommendations. We encourage the Committee on Payments and Market Infrastructures, Bank for International Settlements Innovation Hub, IMF and World Bank to continue deepening the analysis on the potential role of central bank digital currencies in enhancing cross-border payments and their wider implications for the international monetary system. We thank

Mr. Randal K. Quarles for his service as FSB Chair and we welcome the appointment of Mr. Klaas Knot as his successor.

42. **Trade and Investment.** We affirm the important role of open, fair, equitable, sustainable, non-discriminatory and inclusive rules-based multilateral trade system in restoring growth, job creation and industrial productivity and promoting sustainable development, as well as our commitment to strengthen it with the WTO at its core. Recalling the Riyadh Initiative on the future of the WTO, we remain committed to working actively and constructively with all WTO Members to undertake the necessary reform of the WTO, improving all its functions, and we highlight the need to implement this commitment in practice through an inclusive and transparent approach including tackling the development issues. We commit to a successful and productive WTO 12th Ministerial Conference (MC12) as an important opportunity to advance that reform and revitalize the organization. We will work with all WTO members in the lead-up to the MC12 and beyond to enhance the capacity of the multilateral trading system to increase our pandemic and disaster preparedness and resilience through a multifaceted response, with a view to deliver an outcome on trade and health by MC12, including to work towards enhancing timely, equitable and global access to vaccines. We support reaching a meaningful WTO agreement on harmful fisheries subsidies by the MC12, in line with the SDG 14.6, and we welcome the ongoing work on agriculture.
43. We recognize the importance of sound, predictable and transparent domestic regulatory frameworks for trade in services and investment. We underscore the importance of fair competition and we will continue to work to ensure a level playing field to foster a favourable trade and investment environment. Reducing trade tensions, tackling distortions in all sectors of trade and investment, addressing supply chain disruptions and fostering mutually beneficial trade and investment relations will be critical as economies respond to and recover from the COVID-19 pandemic. We believe that trade and environmental policies should be mutually supportive and WTO consistent and contribute to the optimal use of the world's resources in accordance with the objectives of sustainable development. We highlight the importance of strengthening MSMEs' capacity to become more integrated into the global economy.
44. **Infrastructure investment.** We recognize the critical role of quality infrastructure investments in the recovery phase. We acknowledge that resilient, properly funded, well maintained and optimally managed systems are essential to preserve infrastructure assets over their life-cycles, minimising loss and disruption, and securing the provision of safe, reliable and high-quality infrastructure services. To this end, we endorse the G20 Policy Agenda on Infrastructure Maintenance. In line with the G20 Roadmap for Infrastructure as an Asset Class, and building on the G20 Infrastructure Investors Dialogue, we will continue, in a flexible manner, to develop further the collaboration between the public and private investors to mobilise private capital. We underline the importance of promoting knowledge sharing between local authorities and national governments to foster more inclusive infrastructure. We will continue to advance the work related to the G20 Principles for Quality Infrastructure Investment. We agree to extend the Global Infrastructure Hub mandate until the end of 2024.

45. **Productivity.** Digital transformation has the potential of boosting productivity, strengthening the recovery and contributing to broad-based and shared prosperity. We endorse the G20 Menu of Policy Options - Digital Transformation and Productivity Recovery, which provides policy options, shares good practices, promotes inclusion and sheds light on the key role of international cooperation to make use of the growth opportunities of digitalization. Drawing on the Menu we will continue discussing policies to sustain productivity growth, and to help ensure that the benefits are evenly shared within and across countries and sectors. We recognise the importance of good corporate governance frameworks and well-functioning capital markets to support the recovery, and look forward to the review of the G20/OECD Principles of Corporate Governance.
46. **Digital economy, higher education and research.** We recognize the role of technology and innovation as key enablers for the global recovery and sustainable development. We recognize the importance of policies to create an enabling, inclusive, open, fair and non-discriminatory digital economy that fosters the application of new technologies, allows businesses and entrepreneurs to thrive, and protects and empowers consumers, while addressing the challenges related to privacy, data protection, intellectual property rights, and security. Mindful of the need to support a better inclusion of MSMEs in the digital economy, we commit to reinforce our actions and international cooperation towards the digital transformation of production, processes, services and business models, also through the use of consensus-based international standards and the improvement of consumer protection, digital skills and literacy. We welcome the results of the G20 Innovation League, as a platform through which multilateral endeavors can boost partnerships, collaboration, co-creation, and private investments in technologies and applications benefitting humankind, highlighting how trade and digital policies can help strengthen the competitiveness of MSMEs in global markets and address the particular challenges they face. We have also begun to address the application of distributed ledger technologies such as blockchain networks to protect consumers through increased traceability. We recognize the growing role that Information and Communication Technologies play in our societies. In this context, we emphasize the need to address the increased security challenges in the digital environment, including from ransomware and other forms of cyber crime. With this in mind, we will work to strengthen bilateral and multilateral cooperation to secure our ICT, address shared vulnerabilities and threats, and combat cyber crime.
47. Well aware of the benefits stemming from the responsible use and development of trustworthy human-centered Artificial Intelligence (AI), we will advance the implementation of the G20 AI Principles, while considering the specific needs of MSMEs and start-ups to encourage competition and innovation, as well as diversity and inclusion, and the importance of international cooperation to promote research, development and application of AI. We welcome the G20 Policy Examples on How to Enhance the Adoption of AI by MSMEs and Start-ups.
48. We acknowledge the importance of data free flow with trust and cross-border data flows. We reaffirm the role of data for development. We will continue to work on addressing challenges such as those related to privacy, data protection, security and intellectual property rights, in accordance with the relevant applicable legal frameworks. We will also continue to further common understanding and

to work towards identifying commonalities, complementarities and elements of convergence between existing regulatory approaches and instruments enabling data to flow with trust, in order to foster future interoperability. Recognizing the responsibility of digital service providers, we will work in 2022 towards enhancing confidence in the digital environment by improving internet safety and countering online abuse, hate speech, online violence and terrorism while protecting human rights and fundamental freedoms. We remain committed to protecting the most vulnerable, and acknowledge the G20 High Level Principles for Children Protection and Empowerment in the Digital Environment, drawn from the OECD Recommendation on Children in the Digital Environment and other relevant tools, such as the ITU 2020 Guidelines on Child Online Protection.

49. **Financial inclusion.** We reaffirm our commitment to enhancing digital financial inclusion of vulnerable and underserved segments of society, including micro, small and medium-sized enterprises (MSMEs), carrying forward the work of the Global Partnership for Financial Inclusion (GPII) and implementing the G20 2020 Financial Inclusion Action Plan. We endorse the G20 Menu of Policy Options for digital financial literacy and financial consumer and MSME protection “Enhancing digital financial inclusion beyond the COVID-19 crisis”, with the aim to provide a guide for policymakers in their efforts to lay the ground for new financial inclusion strategies in the post-pandemic world. We welcome the 2021 GPII Progress Report to G20 Leaders and the 2021 Update to Leaders on Progress Towards the G20 Remittance Target. We support the GPII in bringing forward the monitoring of National Remittances Plans, also gathering more granular data, and strongly encourage the continued facilitation of the flow of remittances and the reduction of average remittance transfer costs.
50. **Data gaps.** Improving data availability and provision, including on environmental issues, and harnessing the wealth of data produced by digitalization is critical to better inform our decisions. We take note of the work done so far by the IMF, in close cooperation with the FSB and the Inter-Agency Group on Economic and Financial Statistics (IAG) towards a possible new G20 Data Gaps Initiative and we look forward to its further development.
51. Recognizing the importance of an efficient use of digital tools within public administrations, we will continue to promote agile regulatory frameworks and will provide digital public services that are human-centric, proactive, easy to use and accessible to all. We welcome the novel emphasis on secure, interoperable and trusted digital identity solutions that can provide better access to public and private sector services while promoting privacy and personal data protection. We will pursue further work on designing digital identity tools, deployable also in emergency scenarios.
52. Recognizing that sustainable investment in quality digital infrastructure can greatly contribute to reducing the digital divide, we will promote universal, and affordable access to connectivity for all by 2025. Recognizing universal, secure, affordable, advanced and well-functioning digital infrastructure as an important driver for the economic recovery, we endorse the G20 Guidelines for Financing and Fostering High-Quality Broadband Connectivity for a Digital World, developed with the support of the OECD.

53. We will enhance our efforts to ensure that our research and work forces are able to adapt their skills to the rapidly evolving digital environment and harness the potential of innovation and digital tools whilst upholding shared ethical principles and values. We will also leverage common digital infrastructures to promote research collaboration, open science and higher education. Firmly convinced about the crucial relevance of scientific progress in improving the lives of billions around the world and effectively addressing global challenges, we will also continue to ensure that scientific research, including on digital technology, is carried out in a responsible, safe, transparent, equitable, inclusive and secure manner, taking into account the risks stemming from cutting-edge technologies.
54. We welcome the transformation of the Digital Economy Task Force into a Working Group and invite our Digital Ministers to further their discussions on the digital economy as appropriate.
55. **Tourism.** Building on the work made in 2020, we will continue to support a rapid, resilient, inclusive and sustainable recovery of the tourism sector, which is among those hardest hit by the pandemic, with a particular focus on developing countries and MSMEs. We endorse the G20 Rome Guidelines for the Future of Tourism, and commit to take action to fulfill its objectives, in particular with regard to safe mobility and seamless travel and sustainability and digitalization. We will explore collaboration in the fields of creative economy and innovation in support of tourism. To this end, we ask our Ministers of Tourism to pursue their collaboration with the OECD, the UNWTO and other relevant international organizations.
56. **Culture.** Recalling that culture has intrinsic value, we underline the role of culture and of cultural and creative professionals and businesses as drivers for sustainable development and in fostering the resilience and the regeneration of our economies and societies, stressing the importance of international efforts to safeguard and promote culture, with a key role to be played by UNESCO, and the need to support workers, including in the cultural field, also by facilitating access to employment, social protection, digitalization and business support measures. We emphasize the importance of addressing threats to irreplaceable cultural resources and protecting and preserving cultural heritage damaged, trafficked or endangered by conflicts and disasters, recalling the objectives of UNSC Resolution 2347. We ask our relevant institutions to further pursue the G20 cooperation on culture.
57. **Anti-corruption.** Renewing our commitment to zero tolerance for corruption in the public and private sectors and to achieving common goals in the global fight against corruption, we adopt our 2022-2024 Anti-Corruption Action Plan. We will further strengthen our engagement with other stakeholders such as academia, civil society, media and the private sector, and will continue to promote their important role and active participation in this field. We are committed to fight any new and sophisticated forms of corruption. We endorse the G20 High-Level Principles on Corruption related to Organized Crime, on Tackling Corruption in Sport, and on Preventing and Combating Corruption in Emergencies, and adopt the G20 Anti-corruption Accountability Report. We reaffirm our commitment to deny safe haven to corruption offenders and their assets, in accordance to domestic laws and to combat transnational corruption. We will also provide competent authorities with adequate, accurate and up-to-date information by adopting legally appropriate measures to improve international

and domestic beneficial ownership transparency of legal persons and arrangements and real estate, especially trans-national flows, in line with the Financial Action Task Force recommendations.

58. We remain committed to promoting a culture of integrity in the private sector, particularly in their relations with the public sector. In our collective efforts to better measure corruption, we welcome the Compendium of Good Practices on Measurement of Corruption. We will ensure that G20 Countries adapt their regulation and legislation to comply with the relevant obligation to criminalize bribery, including bribery of foreign public officials, and bolster efforts to effectively prevent, detect, investigate, prosecute and sanction domestic and foreign bribery. We will demonstrate concrete efforts for the duration of the Action Plan and share information on our actions towards criminalizing foreign bribery and enforcing foreign bribery legislation in line with article 16 of UNCAC, with a view to the possible adherence of all G20 countries to the OECD Anti-Bribery Convention. As a means to further improve international cooperation on anti-corruption, we welcome the progress made by the GLOBE Network.
59. **AML/CFT/CPF.** We reaffirm our full support for the Financial Action Task Force (FATF) and the Global Network and recognize that effective implementation of Anti-Money Laundering/Countering the Financing of Terrorism and Proliferation (AML/CFT/CPF) measures is essential for building confidence in financial markets, ensuring a sustainable recovery and protecting the integrity of the international financial system. We stress the relevance of the risk-based approach of the FATF recommendations with the aim to ensure legitimate cross-border payments and to promote financial inclusion. We confirm our support for strengthening the FATF recommendations to improve beneficial ownership transparency and call on countries to fight money laundering from environmental crime, particularly by acting on the findings of the FATF report. We reaffirm the commitments made by Finance Ministers and Central Bank Governors aimed at sustaining and strengthening the work of the FATF-Style Regional Bodies.
60. We look ahead to Beijing Winter Olympics and Paralympics 2022, as opportunities for competition for athletes from around the world, which serves as a symbol of humanity's resilience.
61. We thank the international organizations and the G20 Engagement Groups for their valuable inputs and policy recommendations. We thank Italy for its Presidency, for successfully hosting the Global Health Summit, co-Chaired with the European Commission, and the Rome Leaders' Summit, and for its contribution to the G20 process, and we look forward to meeting again in Indonesia in 2022, in India in 2023 and in Brazil in 2024.

ANNEX

Ministerial Declarations and Communiqués

1. Second G20 Finance Ministers and Central Bank Governors Meeting Communiqué (7 April)
2. G20 Tourism Ministers Communiqué (4 May)
3. G20 Education Ministers' Declaration (22 June)
4. G20 Joint Education and Labour and Employment Ministers' Declaration (22 June)
5. G20 Labour and Employment Ministerial Declaration (23 June)
6. Matera Declaration on Food Security, Nutrition and Food Systems (29 June)
7. G20 Development Ministers Communiqué (29 June)
8. Chair's Summary – "The role of logistics in preparedness and response for Covid-19 pandemic and future humanitarian and health crisis" (30 June)
9. Third G20 Finance Ministers and Central Bank Governors Meeting Communiqué (9-10 July)
10. G20 Environment Communiqué (22 July)
11. Joint G20 Energy-Climate Ministerial Communiqué (23 July)
12. Rome Declaration of the G20 Ministers of Culture (29-30 July)
13. G20 Digital Ministers Declaration (5 August)
14. G20 Ministers of Research Declaration (6 August)
15. Chair's Summary – G20 Conference on Women's Empowerment (26 August)
16. G20 Health Ministers Declaration (5-6 September)
17. G20 Agriculture Ministers' Meeting Communiqué (17-18 September)
18. G20 Ministerial Statement on Trade and Investment (12 October)
19. Fourth G20 Finance Ministers and Central Bank Governors Meeting Communiqué (13 October)
20. G20 Joint Finance and Health Ministers Communiqué (29 October)

G20 Working Groups and Other Documents

1. Global Health Summit Rome Declaration
2. Update of the G20 Action Plan
3. Fourth Progress Report on the G20 Action Plan
4. ACT-Accelerator Facilitation Council Vaccine Manufacturing Working Group – Report to the G20
5. 2021 Rome Update on the G20 Action Plan on the 2030 Agenda for Sustainable Development and G20 Development Commitments
6. G20 Recommendations for the use of policy-based lending
7. Financing for Sustainable Development: G20 Framework for voluntary support to INFFs, G20 High-Level principles on sustainability-related financial instruments and G20 common vision on SDG alignment
8. DWG outcome document on Territorial Development and SDGs Localisation
9. G20 Sustainable Finance Roadmap
10. 2021 Synthesis Report prepared by the G20 Sustainable Finance Working Group

11. G20 Roadmap towards and beyond the Brisbane Goal
12. G20 Policy Principles to ensure access to adequate social protection for all in a changing world of work
13. G20 Policy Options to enhance regulatory frameworks for remote working arrangements and workthrough digital platforms
14. G20 Approaches on safety and health at work
15. G20 Policy Agenda on infrastructure maintenance
16. G20 Menu of Policy Options - Digital transformation and productivity recovery
17. G20 Policy Examples on how to enhance the adoption of AI by MSMEs and start-ups
18. G20 High Level Principles for children protection and empowerment in the digital environment
19. G20 Menu of Policy Options for digital financial literacy and financial consumer and MSME protection“Enhancing digital financial inclusion beyond the COVID-19 crisis”
20. 2021 GPMI Progress Report to G20 Leaders
21. 2021 Update to Leaders on progress towards the G20 remittance target
22. G20 Guidelines for financing and fostering high-quality broadband connectivity for a digital world
23. G20 Rome Guidelines for the future of tourism
24. 2022-2024 Anti-Corruption Action Plan
25. G20 High-Level Principles on Corruption related to Organized Crime
26. G20 High-Level Principles on Tackling Corruption in Sport
27. G20 High-Level Principles on Preventing and Combating Corruption in Emergencies
28. G20 Anti-Corruption Accountability Report
29. Compendium of Good Practices on Measurement of Corruption

ประมวลรายงานและวิเคราะห์ข่าวระหว่างประเทศ

เดือนพฤศจิกายน 2021 (2564)

ประมวลรายงานและวิเคราะห์ข่าวระหว่างประเทศ

เดือนพฤศจิกายน 2021 (2564)

รายงานส่วนนี้อาจถือว่าเป็นฉบับต่อจากการประชุมกลุ่ม 20 ที่กรุงโรมซึ่งเสร็จสิ้นลงในภาคบ่าย (เย็น) ของวันอาทิตย์ ที่ 31 ตุลาคม โดยผู้นำส่วนใหญ่ได้เดินทางไปร่วมการประชุม COP26 หรือการประชุมอัครภาคีของความตกลงว่าด้วยความเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ซึ่งจัดขึ้นที่เมืองกลาสโกว์ ในสหราชอาณาจักร ที่เป็นแหล่งสำคัญแห่งหนึ่งของการปฏิวัติอุตสาหกรรมอันเป็นจุดเริ่มต้นของการเปลี่ยนแปลงทางภูมิอากาศหรือภาวะโลกร้อนหรืออีกนัยหนึ่ง เป็นจุดเทียบของความอุตสาหกรรมที่จะควบคุมมิให้อากาศร้อนเกินกว่า 2 องศาโดยต้องคุมให้ได้ในระดับ 1.5 องศาเซลเซียสในปี 2050 เพราะผู้นำส่วนใหญ่ที่ให้คำมั่นไว้ในการประชุมที่กรุงปารีสเมื่อปี 2015 มิได้ดำเนินการให้บังเกิดผลอย่างเป็นทางการ นับเป็นอันตรายต่อชีวิตและความเป็นอยู่ของมวลมนุษยชาติอย่างไม่อาจจะช่วยได้

ประมวลรายงานฯ เมื่อเดือนตุลาคมได้นำเสนอประเด็นสำคัญบางประการของการประชุมกลุ่ม 20 ในระดับสุดยอดไว้บ้างแล้ว ที่มีได้กล่าวถึงได้แก่การที่สหรัฐฯได้แก้ไขความผิดพลาดของรัฐบาลนายโดนัลด์ ทรัมป์ในการเริ่มสงครามทางการค้ากับประเทศต่างๆ ในโลก ด้วยการยกเลิกอัตราภาษีศุลกากรสำหรับสินค้าของยุโรปเช่นอะลูมิเนียมและเหล็กกล้ากับความพยายามร่วมกันที่จะแก้ปัญหาที่มากับโรคระบาดใหญ่อันหนักหน่วงยิ่งในปัจจุบันอันได้แก่ความขาดแคลนห่วงโซ่อุปทานของการผลิตทั่วโลกซึ่งมีต้นเหตุซับซ้อนมากกว่าระบบการขนส่งหรือ Logistics และโดยที่ปฏิญญากรุงโรมของกลุ่ม 20 มีสาระสำคัญน่าสนใจอยู่มาก จึงได้นำคำแถลงทั้งฉบับแนบมาเป็นภาคผนวกของรายงานนี้ เช่นเดียวกับที่ได้ทำในกรณีการประชุมกลุ่ม 7 กับการประชุมกลุ่ม 20+ ที่คอร์ดนวลลันในสหราชอาณาจักรและการประชุมนาโตในระดับสูงสุด

ยอดและการประชุมสหรัฐกับสหภาพยุโรปเมื่อเดือนมิถุนายน ศกนี้ เป็นภาคผนวกของประมวล รายงานและวิเคราะห์ข่าวระหว่างประเทศ ซึ่งอาจถือได้ว่าเป็นเอกสารเชิงประวัติศาสตร์ร่วม สมัยให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ที่ผ่านมา กลุ่ม 20 ให้ความสำคัญเป็นพิเศษแก่ความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการคลัง แต่ประเด็นด้านอื่น เช่น การเมืองระหว่างประเทศและการสาธารณสุข เป็นต้น ได้กลายเป็น เรื่องสำคัญไม่น้อยกว่าเรื่องอื่น โดยหลายเรื่องเป็นการขยายความจากประเด็นที่มักปรากฏใน แถลงการณ์ของกลุ่ม จี-7 และเมื่อในสองปีที่ผ่านมาได้มีอุบัติการณ์ของโรคระบาดใหญ่ไปทั่วโลก (Global Pandemic) ความไม่เท่าเทียมกันในการแบ่งปันวัคซีนระหว่างประเทศในโลกจึงเป็น ประเด็นที่ปรากฏในแถลงการณ์ของกลุ่ม 20 ทั้งในครั้งก่อนที่คอร์นวอลล์ในสหราชอาณาจักร และครั้งนี้ที่กรุงโรม สาธารณรัฐอิตาลี

นายกอร์ดอน บราวน์ อดีตนายกรัฐมนตรีสหราชอาณาจักรสังกัดพรรคแรงงานซึ่งเคยทำ หน้าที่ประธานกลุ่ม 20 ที่ยอมรับกันว่าประสบความสำเร็จไม่น้อยในบริบทของปี 2010-2011 ย้ำ ถึงความสำคัญของหลักการ Interdependence ระหว่างประเทศ ที่ข้าพเจ้ายืนยันมาตลอดตั้งแต่ จะ เห็นได้จากคำปราศรัยของผู้นำรัฐบาลไทยในอดีตที่ข้าพเจ้าเป็นผู้ยกร่าง ควบคู่กับความจำเป็น ที่จะต้องยึดมั่นในการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศหรือ International Cooperation ดังที่ได้ระบุไว้ในประมวลรายงานและวิเคราะห์ข่าวระหว่างประเทศเมื่อเกือบหนึ่งปีมานี้ว่า จะ หากทางนำเสนอ ความตระหนักแน่วแน่ดังกล่าวนี้ไปยังรัฐบาลใหม่ของสหรัฐภายใต้ประธานาธิบดีโจ ไบเดน ซึ่งข้าพเจ้ามั่นใจว่า คิดต่างจากนาย โดนัลด์ ทรัมป์ที่ใช้วิธีอันน่าละอายใจเพื่อให้ได้ ตำแหน่งผู้นำของประเทศที่เคยเป็นผู้นำของโลกมาหลายทศวรรษ น่าเสียดายที่สิ่งซึ่งน่าจะเป็น ปัจจัยนำทางถูกทำให้บิดเบือนไป จนบัดนี้ต้องใช้เวลาอีกนานที่จะเปิดศักราชใหม่ได้อย่างเต็มที่ แต่ ข้าพเจ้าก็ยังดีกว่ามิได้เริ่มเสียเลย ตามที่ฝรั่งเศส “พูด” กันมานาน

อีกประเด็นหนึ่งที่กอร์ดอน บราวน์กล่าวได้แก่ความกังวลของบางฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้อง อาทิ องค์การอนามัยโลก ฯลฯ ถึงความไม่เท่าเทียมกันในการเข้าถึงวัคซีนหรือ Vaccine Inequality ซึ่งบัดนี้ กำลังได้รับการแก้ไขในระดับที่น่าจะผ่อนคลายความกังวลได้บ้าง คือหลาย พันล้านโดส+ ในระยะตั้งแต่เดือนมกราคม 2022 เป็นต้นไป กับยาเม็ดสำหรับผู้เริ่มมีอาการ

เนื่องจากสหราชอาณาจักรได้อนุมัติให้ใช้ยาได้แล้ว ที่อื่นกำลังตามมาไม่ช้า ในขณะที่บริษัท ยาอีกบริษัทหนึ่งก็ได้ผลิตยาเม็ดได้แล้ว รอการอนุมัติจาก FDA ของสหรัฐและประเทศอื่นๆ เท่านั้น

เรื่องสำคัญยิ่งที่ต้องการความร่วมมือระหว่างประเทศอย่างเต็มที่ ได้แก่ การแก้ไขสภาพ การเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศ ซึ่งประชาคมระหว่างประเทศได้เริ่มให้ความสนใจในการหา ทางแก้ไข อันวิวัฒนาการมาจากการประชุมว่าด้วยสิ่งแวดล้อมตั้งแต่ทศวรรษที่ 1970's และ เจาะจงไปยังปัญหาโลกร้อนที่เป็นผลมาจากการกระทำของมนุษย์ แต่ความพยายามในอดีตมิได้ รับความร่วมมือระหว่างประเทศมากนัก การประชุมมีขึ้นหลายครั้งแต่มิได้บังเกิดผลยั่งยืน จนปี 2015 ซึ่งผู้นำโลกหลายท่านได้ให้ความสำคัญกับปัญหาความเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ อย่างจริงจังมากขึ้น อาทิ องค์พระสันตะปาปาฟรานซิส ที่ได้ทรงออกปฏิญญาในรูปของ Encyclical ประธานาธิบดีบารัค โอบามาจากสหรัฐซึ่งได้รับการขานรับจากผู้นำจีนที่เป็นประเทศ ซึ่งปล่อยก๊าซเรือนกระจกออกสู่บรรยากาศมากที่สุดในโลก โดยในระยะนั้นสหรัฐเป็นอันดับ สอง

ปี 2015 จึงมีกำหนดนัดสำหรับการประชุมที่กรุงปารีสในระยะปลายปีในชื่อว่า COP21 เพื่อระดมความร่วมมือของนานาชาติในการรับมือกับความเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ

2015 เป็นปีที่เกิดเหตุสลดใจจากการก่อการร้ายรุนแรง เริ่มแต่วันที่ 7 มกราคม ด้วยการ ที่ผู้ก่อการร้ายได้สังหารหมู่กองบรรณาธิการนิตยสารชาลี เอ็บโดกลางกรุงปารีส โดยมีเหตุร้าย ต่อเนื่องกันหลายวันต่อมา นับเป็นจุดเริ่มต้นของการก่อการร้ายสากล อันในขั้นนั้นยังไม่อาจ ระบุได้ชัดว่าเป็นโดยกลุ่มอัลไคด้าหรือกลุ่มรัฐอิสลาม แต่เมื่อเกิดเหตุก่อการร้ายครั้งใหญ่กลาง กรุงปารีสอีกเริ่มแต่วันศุกร์ ที่ 13 พฤศจิกายน ในปีนั้น ก็ไม่ต้องสงสัยกันอีกต่อไปว่า ไอซิสหรือ รัฐอิสลามเป็นคนร้าย ตั้งแต่การโจมตีครั้งแรกที่โรงแสดงคอนเสิร์ตที่บาตาคลอง และการกราดยิงตามบาร์และภัตตาคารต่างๆ ในบริเวณใกล้เคียง ทำให้มีผู้เสียชีวิตนับร้อยศพ และบาดเจ็บ อีกเป็นจำนวนมาก หากคนร้ายมิได้ล้มเลิกความตั้งใจแต่เดิมที่จะจุดระเบิดพลีชีพที่สนามกีฬา แห่งชาติ (Stade de France) คีฬาที่มีการแข่งขันฟุตบอลระหว่างฝรั่งเศสกับเยอรมนี ซึ่ง ประธานาธิบดีฟรองซัวส์ ออลลองด์ไปร่วม แต่เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยสามารถนำคณะ

ระดับสูงออกจากสนามได้ก่อน อันเป็นเหตุการณ์เดียวกัน จะมีผู้เสียชีวิตและบาดเจ็บอีกเท่าใด ไม่อาจจะคาดเดาได้ เหตุร้ายทั้งหมดนี้ซึ่งแผ่ไปยังเบลเยียมด้วยอีกนานหลังจากนั้น ทำให้คนเป็นจำนวนมากหลงลืมไปว่า การประชุมสำคัญด้านความเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศในกรุงปารีสจะเป็นไปอย่างไร เพราะจะเริ่มขึ้นปลายเดือนนั้น

ท่ามกลางความไม่วางใจในสถานการณ์ดังกล่าว ผู้นำจาก 195 ประเทศและดินแดนได้ไป ณ ที่ประชุม และได้แถลงจุดยืนในส่วนของตน และแยกย้ายกันไปโดยให้ผู้รับผิดชอบกับผู้เชี่ยวชาญแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นกันไปอีกประมาณ 2 สัปดาห์ จนถึงวันที่ 12 ธันวาคม 2015 ทุกประเทศสามารถบรรลุความตกลงได้ อันถือเป็นข่าวดีเป็นพิเศษสำหรับปีนั้น ถ้าจำไม่ผิดประมวลรายงานและวิเคราะห์ข่าวของข้าพเจ้า ฉบับที่ 1 ของเดือนธันวาคม นั้น ซึ่งทั้งปีมีแต่รายงานความเคลื่อนไหวด้านการก่อการร้ายอันได้สร้างความหนักใจให้แก่ผู้คนเป็นจำนวนมาก ได้จบลงด้วยข่าวดีว่า เมื่อเวลา 19.26 น. ตามเวลาในกรุงปารีส นายลอรองส์ ฟาบิอุส ประธานที่ประชุม ได้ลั่นฆ้องอันแสดงว่านานาชาติที่ไปร่วมกันอยู่ในที่ประชุมสามารถบรรลุฉันทามติกันได้ที่จะพยายามควบคุมอากาศในระยะสิ้นศตวรรษหรือในปี 2100 ให้ได้ไม่เกิน 2 องศาเซลเซียส เทียบกับระดับก่อนการปฏิวัติอุตสาหกรรม โดยจะพยายามให้ได้ในระดับ 1.5 องศาและประเทศร่ำรวยจะให้ความช่วยเหลือในการปรับตัวแก่ประเทศกำลังพัฒนาทางการเงินไม่ต่ำกว่า 100 พันล้านดอลลาร์ รายละเอียดมีมากกว่านี้

แม้การเริ่มต้นดำเนินการตามฉันทามติในระยะนั้นก็อาจจะไม่ทันการณ์อยู่แล้ว แต่ในความเป็นจริง นานาชาติมิได้กระทำการในการแก้ปัญหาเท่าใดนัก จนในเดือนพฤศจิกายน ปี 2016 นายโดนัลด์ ทรัมป์ ซึ่งไม่เห็นด้วยกับประธานาธิบดีบารัค โอบามาที่แข่งขันในปัญหาความเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและทุกเรื่องที่โอบามาได้ทำไป ได้เข้ามาดำรงตำแหน่งประธานาธิบดี และได้เริ่มยกเลิกทุกสิ่งทุกอย่างที่ผู้นำก่อนหน้าเขาได้สร้างสรรค์หรือริเริ่มไว้ การประกาศถอนตัวสหรัฐออกจากความตกลงปารีสว่าด้วยภูมิอากาศเป็นเรื่องหนึ่ง ที่ทำให้นานาชาติถือโอกาสละเลยพันธกรณีของส่วนตนไป ต้องรอจนมีการเปลี่ยนแปลงรัฐบาลสหรัฐใหม่เป็นนายโจ ไบเดน จากพรรคเดโมแครตเมื่อต้นปี 2021 แรงขับเคลื่อนเรื่องสภาพภูมิอากาศจึงฟื้นกลับมาอีกครั้งหนึ่ง แม้ในช่วงที่ว่างเว้นไป บางประเทศสำคัญจะได้ถือโอกาสปรับแนวทางของตนใหม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเงื่อนไขของการดำเนินการอันจำเป็นทำให้ต้องมี

การเจรจากันใหม่ในกรอบของการประชุม COP26 ซึ่งมีขึ้นที่เมืองกลาสโกว์ ในสหราชอาณาจักร เริ่มจากการเสร็จสิ้นการประชุมกลุ่ม 20 ณ กรุงโรม ดังรายงานมาก่อนนี้

สัญญาณทางบวกของการประชุม COP26 ได้แก่การประกาศให้ความสำคัญในการบรรเทาปัญหาโลกร้อนหรืออันที่จริง “โลกร้อน” มาระหว่างการรณรงค์หาเสียงของอดีตรองประธานาธิบดีโจ ไบเดนที่ เป็นผู้ชนะการเลือกตั้ง และคำสั่งแรกของประธานาธิบดีคนที่ 46 อันได้แก่โจ ไบเดน ที่แต่งตั้งให้นายจอห์น แคร์รีย์ อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐ เป็นที่ปรึกษาพิเศษของประธานาธิบดีด้านอากาศ ซึ่งเริ่มทำหน้าที่ในการเยือนประเทศในยุโรปก่อนหน้าทีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศคนใหม่จะเดินทางไปเสียอีก และเดินทางไปยังสาธารณรัฐประชาชนจีนตามภารกิจเฉพาะของตน หากเข้าใจไม่ผิด จอห์น แคร์รีย์ ในตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสมัยโอบามา เป็นผู้ลงนามแทนสหรัฐในความตกลงปารีสภายหลังการประชุม COP21

นิมิตรหมายที่สำคัญของการประชุม COP26 ซึ่งประธานาธิบดีโจ ไบเดน ได้เดินทางไปประชุมด้วยตนเอง ได้แก่การเข้าเฝ้าองค์สันตะปาปาฟรานซิส ณ Vatican City เป็นเวลานานถึง 90 นาที ในวันแรกที่เดินทางถึงยุโรป ไม่เพียงแต่เพราะไบเดนเป็นชาวโรมัน แคธอลิก อันนับเป็นประธานาธิบดีสหรัฐคนที่สอง ด้วยคนแรกได้แก่ประธานาธิบดีจอห์น เอฟ. เคนเนดี เท่านั้น แต่เพราะองค์สันตะปาปาฟรานซิสเป็นผู้ประกาศ Encyclical ถึงความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการอย่างจริงจังเพื่อบรรเทาปัญหาต่างๆ ที่มาจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เมื่อปี 2015 ที่มีการประชุม ณ กรุงปารีสของ COP21

ก่อนที่การประชุม COP26 ที่เมืองกลาสโกว์จะเริ่มขึ้น ผู้นำประเทศต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสหรัฐอเมริกา และสหราชอาณาจักรซึ่งเป็นเจ้าภาพ ได้เผยแพร่โลกทัศน์และแนวทางที่ควรได้รับการดำเนินการเพราะทุกฝ่ายตระหนักดีถึงความร้ายแรงของปัญหาที่เกิดขึ้นแล้วและส่งผลกระทบต่อแทบจะทั่วทุกหย่อมหญ้า ภัยพิบัติทางธรรมชาติในรูปแบบต่างๆ เป็นที่ประจักษ์ชัดต่อคนทั่วไปว่า Climate Change is here and real. . . and life-threatening ดังที่ประมวลรายงานฯ ได้นำเสนอในฉบับเดือนมิถุนายนและเดือนกรกฎาคม ศกนี้ สำหรับสหราชอาณาจักร ซึ่งเป็นประเทศเจ้าภาพ นั้น ตั้งแต่องค์พระประมุขและพระบรมราชวงศ์ ก็ได้มีพระ

ราชปรารภด้วยความมีพระราชหฤทัยห่วงในชะตากรรมของมนุษยโลกตั้งแต่นี้ต่อไป และนายบอริส จอห์นสัน นายกรัฐมนตรีได้เปรียบเทียบความร้ายแรงของสภาพภูมิอากาศว่า เปรียบเหมือนการล่มสลายของอาณาจักรโรมัน

ในพระราชดำรัสของสมเด็จพระราชินีนาถเอลิซาเบธที่ 2 แห่งสหราชอาณาจักร ที่ทรงมีไปถึงผู้ไปร่วมการประชุม COP26 พระองค์ได้ทรงย้ำถึงความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการอย่างจริงจังให้บังเกิดผล ไม่แต่เพียงการให้คำมั่นสัญญาว่าจะดำเนินการอย่างไรบ้างเท่านั้น ซึ่งสำหรับผู้นำหลายประเทศก็พอมั่นใจได้ว่าจะดำเนินการตามคำมั่นที่ได้ให้ไว้ต่อสาธารณชน เช่น กำหนดการที่จะเปลี่ยนแปลงระบบต่างๆ ในประเทศให้มีผลในการแก้ไขปรับเปลี่ยนสภาพภูมิอากาศ อันรวมทั้งการยกเลิกการใช้ Fossil Fuel ถ่านหิน การตัดไม้ทำลายป่า การเลิกการใช้จ่ายเงินทุนไปเพื่อเอื้ออำนวยต่อการรักษาสิ่งแวดล้อม การแสดงความพร้อมที่จะให้เงินทุนช่วยเหลือประเทศที่ด้อยทุนทรัพย์ในการปรับเปลี่ยนระบบพลังงานต่างๆ ด้วย

ประธานาธิบดีโจ ไบเดนแห่งสหรัฐฯ ได้แถลงแผนดำเนินการทุกด้านอย่างเปิดเผย ว่าได้เตรียมงบประมาณเพื่อการปรับเปลี่ยนทุกด้านไว้ 550 พันล้านดอลลาร์ตามแผนการดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรม ตามตารางเวลาที่แน่นอน และได้แสดงความไม่พอใจที่ประธานาธิบดี สี จิ้นผิง แห่งจีน ประธานาธิบดีวลาดิเมียร์ ปูติน แห่งรัสเซีย และซาอูดิ อาระเบีย มิได้ไปปรากฏตัวในการประชุมที่สำคัญยิ่งครั้งนี้ เพียงแต่ส่งคำปราศรัยโดยทางวิดีโอแทน ทั้งๆ ที่ผู้นำเหล่านี้มีส่วนอย่างสำคัญยิ่งในด้านนี้ และสิ่งที่ส่งไปก็มิได้มีอะไรใหม่จากถ้อยแถลงก่อนหน้านั้นในชมรมอื่น เช่นสมัชชาสหประชาชาติ เป็นต้น ซึ่งประธานาธิบดีสี จิ้นผิงได้เลื่อนกำหนดที่จีนจะเป็น Carbon Neutral ในปี 2060

โดยที่จีนถือทำที่อันต่างจากเดิม นายจอห์น แครร์รี่ ซึ่งทำหน้าที่ผู้แทนสหรัฐฯ หลังจากที่ประธานาธิบดีไบเดนเดินทางกลับไปยังสหรัฐอเมริกาแล้ว ได้ดำเนินการเจรจากับหัวหน้าคณะผู้แทนจีนหลายครั้งด้วยกันจนสามารถบรรลุข้อตกลงในประเด็นสำคัญได้ ซึ่งเป็นที่ทราบกันในที่ประชุม จากถ้อยแถลงของนายแครร์รี่ที่เริ่มต้นว่า While there is no shortage of issues that divide us (US and China), on climate we can find common ground. การยกเลิกการปล่อยก๊าซเรือนกระจกภายในเงื่อนไขที่แน่นอนเป็นเรื่องหนึ่ง ทั้งสองฝ่ายได้พินิจการทำงานร่วมเพื่อ

หารือกันถึงรายละเอียดที่จะดำเนินการต่อไป เป็นที่เข้าใจว่า ประเด็นด้านอากาศจะเป็นหัวข้อหนึ่งในการหารือระหว่างประธานาธิบดีสี จิ้นผิงกับประธานาธิบดีโจ ไบเดนในแบบเสมือนจริงในวันจันทร์ ที่ 15 พฤศจิกายน ศกนี้ อีกเรื่องหนึ่งที่แคร์รี่ตกลงกับจีนได้แก่การที่จีนขอไปทำแผนการลดก๊าซมีเทนเอง แต่จะมีการหารือกันในกรอบคณะทำงานร่วมต่อไป

ระหว่างที่ผู้แทนประเทศต่างๆ ทั่วโลกประชุมกันอยู่ในหอประชุมที่เมืองกลาสโกว์ เยาวชนที่เป็นนักเคลื่อนไหวเพื่อเรียกร้องให้มีการดำเนินการอย่างจริงจังเพื่อปัญหาสภาพภูมิอากาศ รวมทั้ง Greta Thunberg ผู้นำวัยรุ่นจากสวีเดนซึ่งเริ่มเคลื่อนไหวมาตั้งแต่อายุเพียง 15 ปีด้วย เธอและนักเคลื่อนไหวชุมนุมกันอยู่บนถนนนอกที่ประชุม ในชั้นแรก เธอมิได้มุ่งหวังจาก COP26 มากนัก เพราะเห็นว่าเป็นงานโฆษณาหรือ PR มากกว่า และกล่าวว่า “We don’t just need goals for just 2030 or 2050. We above all, need them for 2020 and every following month and year to come.”

ในวันที่ 8 พฤศจิกายน อดีตประธานาธิบดีบารัค โอบามา ซึ่งเป็นแกนนำในการผลักดันให้มีการแก้ปัญหาในการประชุม COP21 ที่กรุงปารีส ได้กล่าวคำปราศรัยต่อการประชุมครั้งนี้ เขากล่าวถึงข้อตกลงที่กรุงปารีสให้พยายามรักษาอุณหภูมิไว้ไม่ให้เกิน 1.5 องศาเป็นพื้นฐานที่ดี แต่หลายประเทศมิได้ดำเนินการไปในทิศทางนั้น โดยยกตัวอย่างเช่นจีนและรัสเซีย เขาเสียดายที่ความตกลง ณ กรุงปารีสสำเร็จผลในวงจำกัดมาก จนน่าหวังว่าจะไม่อาจช่วยแก้ไขสภาพภูมิอากาศที่เปลี่ยนแปลงไปได้ โอบามายอมรับว่าการปรับเปลี่ยนต่างๆ มีค่าใช้จ่ายไม่น้อย เช่นการเปลี่ยนจากการใช้ถ่านหินอันจำเป็น แต่แม้จะเป็นเรื่องยาก ในการประชุมครั้งนี้ก็มีคำมั่นสัญญาว่าจะเปลี่ยนกันมาก ซึ่งเป็นสัญญาณที่ดี ด้วยเหตุนี้ เขาก็หวังว่าที่เขาวิงวอนไป จะช่วยได้บ้าง แม้จะแก้ไขได้ไม่หมด ก็ต้องพยายามช่วยกัน “เราต้องทำมากกว่านี้ ทั้งหมดขึ้นอยู่กับท่านทั้งหลาย”

ในที่ประชุม ผู้แทนบางคน โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่มาจากเกาะเล็กเกาะน้อยในมหาสมุทร ได้ปรากฏตัวในน้ำท่วมขัง เช่นผู้นำจากเกาะ Tuvalu ซึ่งยื่นปราศรัยจากแท่นในน้ำ ส่วนผู้นำจาก Palau นั้น เสนอให้ทิ้งระเบิดเกาะเขาก่อนที่จะจมน้ำ ในขณะที่ผู้แทนต่างๆ ได้พยายามแก้ไขร่างรายงานการประชุม อันทำให้ต้องใช้เวลาเพิ่มจากที่เดิมจะแล้วเสร็จในวันศุกร์ ที่ 12

พฤศจิกายน จะต้องใช้เวลาไปอีกเกือบ 1 วัน เนื่องจากอินเดียยื่นกรานที่จะขอเปลี่ยนคำเกี่ยวกับการจะเลิกใช้ถ่านหินจาก “phase out” เป็น “phase down” การประชุมจึงจบลงได้โดยการยอมประณีประณอมตามที่อินเดียเสนอ

กรณีของอินเดีย นั้น ไม่เข้าใจว่าทำไมถึงทำให้การประชุมต้องเสียเวลา เพราะตามความเป็นจริง อินเดียได้ทุ่มเทพยายามเพื่อก่อสร้างพลังงานไปเป็นจำนวนมาก เช่นลานสำหรับ Solar cell แห่งหนึ่งขนาดมหึมาเทียบได้เท่ากับสนามฟุตบอล 700 สนาม การเศรษฐกิจของอินเดียใหญ่เป็นอันดับนำๆ ของโลก สำหรับถ่านหินที่อินเดียไม่ยอมผูกพันที่จะยกเลิกในการประชุม COP26 ก็แปลก เพราะตามข่าวในวันที่ 18 พฤศจิกายน ศกนี้ คุณภาพอากาศในกรุงนิวเดลีซึ่งเต็มไปด้วยหมอกควันจนหนาทึบ ทำให้ต้องสั่งปิดโรงไฟฟ้าที่ผลิตจากถ่านหิน 5 แห่งในทันที ชาวเมืองหลวงจำนวนมากได้รับปลูกต้นไม้พันธุ์ต่างๆ ที่เชื่อว่าจะช่วยบำบัดเป่าฝุ่นละอองได้และทางการได้สั่งห้ามมิให้รถที่ปล่อยไอเสียมากเข้าสู่กรุงนิวเดลีด้วย ส่วนโรงเรียน มหาวิทยาลัยและสถานศึกษาอื่นๆ ในกรุงนิวเดลี ก็ถูกสั่งปิดโดยไม่มีกำหนด แต่คุณภาพอากาศตามข่าวล่าสุดในวันที่ 20 พฤศจิกายน ก็ยังเลวร้ายอยู่ ดีขึ้นเล็กน้อยตามรายงานในวันที่ 23 พฤศจิกายน

ปัญหามลภาวะร้ายแรงจะเป็นสภาวะในประเทศอื่นของเอเชียได้ไม่น้อยเช่นกัน เพราะตามรายงานจาก ซีเอ็นเอ็น ในวันอาทิตย์ ที่ 21 พฤศจิกายน คุณภาพอากาศในเมืองลาฮอร์ของปากีสถานอยู่ในระดับ “เลวร้ายที่สุดในโลก” กรุงเดहरานของอิหร่านซึ่งไม่เคยมีข่าวเกี่ยวกับด้านอากาศมาก่อน ก็ประสบกับหมอกควันหรือ Smog อย่างหนักตลอดมาตั้งแต่วันที่ 22 พฤศจิกายน และคุณภาพอากาศไม่ดีขึ้นจนถึงวันสิ้นเดือนนี้

ตามรายงานของ ซีเอ็นเอ็น ในวันที่ 20 พฤศจิกายน อุณหภูมิเฉลี่ยของโลกอยู่ที่ 1.24 องศาเซลเซียสเทียบกับระดับก่อนการปฏิวัติอุตสาหกรรม นับว่าสูงขึ้นกว่าระดับเมื่อเดือนกรกฎาคมซึ่งอยู่ที่ 1.1 องศา ในขณะที่พายุและฝนกับน้ำที่ท่วมภูมิภาคต่างๆ ของมณฑลบริติชโคลัมเบียทางตะวันตกของแคนาดายังสร้างปัญหาใหญ่อยู่ตลอดหลายวันที่ผ่านมา ซึ่งมีผลต่อ Pacific Northwest ของสหรัฐด้วย ตามรายงาน ฝนที่กระหน่ำลงมาในมณฑลในเวลาเพียง 48 ชั่วโมงมีปริมาณเท่ากับฝน 1 เดือน นายกรัฐมนตรี Justin Trudeau ซึ่งกำลังร่วมการประชุม 3

ประเทศในอเมริกาเหนืออยู่ที่กรุงวอชิงตัน ดี ซี ต้องสั่งการให้กองทัพพระดมกำลังกันไปช่วย บรรเทาทุกข์ของประชาชน อากาศแปรปรวนก็กำลังสร้างความยุ่งยากให้หลายมลรัฐในแถบที่ เรียกกันว่า Inter-mountains ในสหรัฐ ส่วนประธานาธิบดีไบเดนก็กำลังไปเยือนมลรัฐมิชิแกน และทดลองขับรถพลังไฟฟ้ารุ่น Hummer ของบริษัท General Motors ที่นั่น เพราะไบเดนได้ ประกาศที่จะเปลี่ยนรถของทางการทั้งหมดเป็นรถใช้ไฟฟ้า (แบตเตอรี่) ในการขับเคลื่อน ภายในอีกไม่กี่ปีข้างหน้าตามที่ได้แถลงไว้ในการประชุม COP26 และเขาได้เตรียมงบประมาณ ไว้กว่า 550 พันล้านดอลลาร์ ซึ่งจะนำไปใช้ในการติดตั้งสถานีชาร์ตแบตเตอรี่กว่า 5 แสนแห่งทั่วประเทศและการปรับเปลี่ยนระบบต่างๆ เพื่อรับมือกับสภาพที่จะมากับการเปลี่ยนแปลงของ ภูมิอากาศ และสหรัฐจะขอจัดการประชุมในไม่ช้าเพื่อจัดการกับปัญหา Deforestation ซึ่ง ประเทศต่างๆ ได้เสนอจะให้มีการยุติการตัดไม้ทำลายป่าในระหว่างการประชุม ณ เมืองกลาส โกว์ของ COP26 เมื่อไม่กี่วันมานี้

เมื่อสัปดาห์ที่แล้ว (ระหว่างวันที่ 8-11 พฤศจิกายน) คณะกรรมการกลางของพรรค คอมมิวนิสต์จีนได้มีการประชุมลับเป็นเวลา 4 วัน หากได้อ่านรายงานและวิเคราะห์ข่าวเมื่อ เดือนสิงหาคมมาแล้ว ก็คงจะไม่สงสัยว่าประเด็นสำคัญของการประชุมดังกล่าวจะเป็นอย่างไร ไปไม่ได้ หากมิใช่การกระชับอำนาจเด็ดขาดของจอมเผด็จการสี จิ้นผิง ซึ่งจะหมดวาระการดำรง ตำแหน่งประธานาธิบดีครบสองวาระแล้ว โดยที่เขาไม่จำเป็นต้องสละตำแหน่งเนื่องด้วยพรรค คอมมิวนิสต์จีนพร้อมรับรองให้เขาเป็นผู้นำแบบอำนาจนิยมอยู่ต่อไป จนบัดนี้ สื่อในประเทศ ตะวันตกถือว่าเขาเป็นผู้ทรงอำนาจที่สุดในโลก และผู้จัดรายการ Global Public Square ทาง ซี เอ็นเอ็น ใช้คำว่า Iron Fist leader

มติของคณะกรรมการกลางก็เป็นไปเช่นนั้นจริง โดยเฉพาะอย่างยิ่งได้มีการยืนยันว่า สี จิ้น ผิงเป็นผู้นำในตำแหน่งสำคัญทุกด้านของสาธารณรัฐประชาชนจีน “ความคิดของเขายังเป็น หลักมันคงที่จะจารึกไว้ในรัฐธรรมนูญอยู่ต่อไปโดยมีการขยายความให้ละเอียดขึ้นอีก อันถือได้ ว่าไม่อยู่ในระดับที่ต่ำกว่าคติพจน์ของเหมา เจ๋อตุงและ “ทฤษฎีของเต็ง เสี่ยว ผิง” เพราะก่อน หน้านี้ความคิดเกี่ยวกับ “ลัทธิสังคมนิยม (คอมมิวนิสต์) ตามลักษณะจำเพาะแบบจีน” เช่นที่ สี

จีนจึงกำหนดได้เป็นหลักสูตรสำหรับนักเรียนทั่วประเทศแล้ว การไปเรียนพิเศษเช่นที่ต่างชาติ เข้าใจกันไม่จำเป็นอีกต่อไป มติของคณะกรรมการกลางพรรคคอมมิวนิสต์จะไม่เป็นกฎหมาย ด้วยตัวของตัวเอง เพราะตามกระบวนการจะต้องได้รับความเห็นชอบจากสมัชชาประชาชน แห่งชาติ (National People's Congress – NPC) ที่เรียกกันว่าเป็น “สภาตรายาง” ในต้นปีหน้าอีก ที่หนึ่ง อีกมติหนึ่งได้แก่การยกเลิกข้อห้ามการใช้ Personality Cult ซึ่งสี จิ้นผิงและพวกส่งเสริม ให้ใช้กับเขามากกว่า 10 ปี

ในภาพรวม สี จิ้นผิงจะเป็นผู้ทรงอำนาจที่ยิ่งใหญ่กว่าผู้ใดในประเทศจีน และโดยที่เขายังมีชีวิตอยู่และไม่มีคู่แข่งที่จะมาชิงอำนาจ เนื่องจากใครก็ตามที่มีราศรีจะมาขัดขวางทางของเขา ในประเทศ ก็ได้ถูกกำจัดไปจนหมดแล้ว แม้จะมีกระแสข่าวอยู่ว่าฝ่ายต่อต้านเขายังมีอยู่ทั้งใน และนอกวงการพรรคคอมมิวนิสต์ แต่ทุกคนเก็บตัวเงียบอยู่ เพราะสายลับในบัญชีของ สีและ พวกมีอยู่ทั่วไปทั่วประเทศ

ความใหญ่ยิ่งของ สี จิ้นผิง ควบคู่กันไปกับการแผ่อำนาจทางทหาร เพราะงบประมาณ ทางทหารของจีน นั้น เพิ่มมากขึ้นจนน่าหวง รวมทั้งการเสริมสร้างอาวุธทางยุทธศาสตร์ อัน หมายถึงการพยายามให้ขึ้นมาเทียบทันกับอาวุธยุทโธปกรณ์ของสหรัฐอเมริกาซึ่งยังทรงพลังที่สุดในโลกอยู่ แต่จีนก็ไม่หยุดยั้งในการพัฒนาอาวุธที่มีอำนาจทำลายล้างสูงอยู่ตลอดมา ดังที่ กระทรวงกลาโหมอเมริกันได้รายงานเป็นระยะ ๆ ถึงการที่จีนได้สร้าง Silo ในการเตรียมระเบิด นิวเคลียร์ซึ่งในขั้นนี้คาดว่ามิได้ต่ำกว่า 1 พันหัวรบ การทดสอบยิงขีปนาวุธ Hypersonic ไปรอบ โลกถึง 5 รอบอันสื่อเจตนาว่าถ้าต้องการก็อาจจะติดหัวรบให้โจมตีสหรัฐได้

เมื่อวันจันทร์ ที่ 15 พฤศจิกายน ประธานาธิบดีสี จิ้นผิงกับประธานาธิบดีโจ ไบเดน ได้ พบกันแบบเสมือนจริง และได้สนทนากันนานถึงเกือบสามชั่วโมงครึ่ง โดย สี จิ้นผิง ได้เริ่มต้น ด้วยการแสดงความยินดี “ที่ได้มีโอกาสพบกับเพื่อนเก่าอีกครั้งหนึ่ง” ซึ่งไบเดนที่ไม่สู้จะชอบ วิธีการเสมือนจริงนัก มิได้ยืนยันถึงความเป็น ‘เพื่อนเก่า’ เนื่องจากทั้งสองได้สนทนากันทาง โทรศัพท์ครั้งหนึ่งเมื่อเดือนกันยายน ศกนี้ รายละเอียดของการพูดจกกันในระดับสุดยอดครั้งนี้ มิได้รับการเปิดเผยเท่าใดนัก เพียงแต่มีการออกข่าวโดยผู้ใกล้ชิดของไบเดนว่า ไม่มี Breakthroughs ในการแลกเปลี่ยนทัศนะระหว่างกัน ไบเดนได้ย้ำว่า ความเห็นแตกต่างระหว่าง

กัน นั้น เพราะเป็นคู่แข่งกัน ซึ่งจะไม่นำไปสู่ความขัดแย้ง (Conflict) ต่อกันและกัน โดยไบนเด็นได้กล่าวถึงการที่จีนละเมิดสิทธิมนุษยชนในซินเจียง/อุยกูร์ การล่วงเกินสิทธิของชาวฮ่องกง การแสดงอำนาจในทะเลจีน และที่ถือกันว่าเป็น Flash Point อันได้แก่การคุกคามไต้หวัน ซึ่งในกรณีนี้ สี จิ้นผิงมิได้ลดราวาศอกเลย โดยถือว่าการที่ไต้หวันจะทำตัวเป็นเอกราช นั้น เป็นเส้นตายหรือ Red Line ที่จะไม่ยอมให้มีการล้ำเส้นอย่างเด็ดขาด ส่วนกรณีพิพาทระหว่างจีนกับอินเดียในเทือกเขาหิมาลัย นั้น จะได้รับการกล่าวถึงหรือไม่ ข้าพเจ้าไม่แน่ใจ เพียงแต่คิดว่า น่าที่ไบนเด็นจะได้กล่าวถึงเพราะแสดงถึงการที่จีนขัดแย้งกับหลายประเทศในภูมิภาคที่บัดนี้สหรัฐฯ เรียกว่า Indo-Pacific แทนเอเชีย-แปซิฟิกแต่เดิม ซึ่งก็ครอบคลุมอาณาบริเวณทำนองเดียวกัน เหตุผลที่แท้จริงอาจจะเป็นเพราะกองทัพเรือสหรัฐฯ ได้เปลี่ยนชื่อกองบัญชาการเอเชีย-แปซิฟิก เป็น Indo-Pacific Command อย่างเป็นทางการแล้วหรือต้องการจะให้ครอบคลุมจากอินเดียไปถึงออสเตรเลีย/นิวซีแลนด์ ก็ไม่อาจจะทราบได้ อย่างไรก็ตาม ข้อนี้ก็อาจจะสร้างปัญหากับฝรั่งเศสได้อีก เพราะฝรั่งเศสมีบทบาทอยู่ไม่น้อยในแปซิฟิก ทั้งในคาบิโดเนียและที่อื่น ๆ อีก

ไต้หวันเป็นจุดสำคัญสำหรับจีน แต่ในอนาคตอันใกล้นี้อาจจะไม่ง่ายนัก เนื่องจากไต้หวันมีการเศรษฐกิจใหญ่อันดับ 6 ของโลก มีทุนสำรองเงินตราอยู่กว่า 543 พันล้านดอลลาร์ เป็นผู้ผลิต Semi-conductor รายใหญ่ที่สุดในโลก และดังที่ประธานาธิบดี Tsai Ing-wen กล่าวเมื่อวันชาติ Double Ten ในวันที่ 10 ตุลาคม ศกนี้ ไต้หวันเป็นหนึ่งใน 4 เสือของเอเชียหรือ Asian Tigers เช่นเดิม ไม่แต่เท่านั้น กองทัพไต้หวันได้รับการปรับปรุงให้ทันสมัยขึ้นอย่างมาก ดังเช่นการปรับสมรรถนะฝูงบิน F-16V ใหม่ แม้ในด้านอาวุธจะเทียบมิได้กับของจีนก็ตาม

ในรายการ Global Public Square ซึ่งจัดโดย Fareed Zakaria คินนี่ (อาทิตย์ ที่ 21 พฤศจิกายน) ดร. เฮนรี คิสซิงเจอร์ มีความเห็นว่า การจะรวมชาติกับไต้หวัน นั้น เป็นจุดมุ่งหมายอันปลายของผู้นำจีนทุกคน และเสริมว่า "I don't expect an outright attack on Taiwan in the near future, but in the long run it might. When that will be it's difficult to say now."

ในขณะที่เดียวกัน ไต้หวันได้ดำเนินการทางการทูตด้วยการเปิดความสัมพันธ์ทางการทูตกับบางประเทศต่อไป โดยใช้ชื่อว่าไต้หวัน และหลีกเลี่ยงการใช้คำว่า Chinese Taipei เช่นที่ใช้

ในโอกาสอื่นๆ ล่าสุดได้แก่ที่ลิจูเอเนีย ซึ่งใช้ชื่อว่า Taiwan Representative Office อันทำความไม่พอใจให้แก่จีนที่กรุงปักกิ่งมาก ถึงกับตอบโต้ด้วยการลดระดับความสัมพันธ์ทางการทูตที่กรุงวิลเนียสเป็นระดับอุปทูต แต่ที่ฮอนดูรัสก็ต้อนรับได้หัวนอย่างดีแต่จะมีการเปลี่ยนแปลงหรือไม่ขึ้นอยู่กับผลการเลือกตั้งประธานาธิบดีในไม่ช้านี้ ส่วนที่กรุงปอร์โตแปริงส์ในเฮติ นั้น จะเปลี่ยนจากสาธารณรัฐจีนไปเป็นไต้หวันแล้วหรือยัง ไม่อาจทราบได้ในขั้นนี้ เพราะมีความเสี่ยงเหมือนกัน เนื่องจาก สี จิ้นผิงอาจถือว่าเป็นการประกาศเอกราชซึ่งเขาเคยประกาศว่าเป็นเส้นตายที่ล้มมิได้ แต่ในคำปราศรัยของประธานาธิบดี Tsai Ing-wen เมื่อวันชาติและในบทความของเธอที่ลงพิมพ์ในวารสาร Foreign Affairs เธอใช้ชื่อไต้หวันโดยตลอด มิได้กล่าวถึงจีนคณะชาติเลย แม้ธงชาติก็ยังใช้ธงของจีนคณะชาติเช่นเดิม ที่เปลี่ยนไปจะจะเป็นธงที่ใช้สำหรับสำนักงานผู้แทนไต้หวัน ณ กรุงวิลเนียสในลิจูเอเนีย แต่ข้าพเจ้าก็เห็นในข่าวโทรทัศน์ไม่ชัดเจน ปัจจุบันนี้ ไต้หวันยังมีความสัมพันธ์ทางการทูตอยู่กับประเทศต่างๆ 15 ประเทศ จำนวนนี้อาจเปลี่ยนแปลงไปบ้าง เพราะเมื่อปี 2019 หมู่เกาะ Solomon Islands ได้เปลี่ยนความสัมพันธ์การทูตจากจีนคณะชาติไปเป็นสาธารณรัฐประชาชนจีน แต่ไม่ทราบว่าเพราะเหตุใดเมื่อวันที่ 25 พฤศจิกายน ศกนี้ China Town ขนาดใหญ่ในเมืองหลวงของโซโลมอนได้ถูกไฟไหม้ใหญ่จนเป็นข่าวไปทั่วโลก นอกจากนี้ ยังมีกระแสข่าวว่า บางประเทศกำลังคิดถึงความเป็นไปได้ที่จะมีการจัดตั้งเครือรัฐหรือ Commonwealth ขึ้นระหว่างประเทศในทะเลเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ไต้หวัน ญี่ปุ่นและเกาหลีใต้ เพื่อวัตถุประสงค์ในการร่วมกันป้องกันจากภัยคุกคามของจีนแผ่นดินใหญ่ แต่ข้าพเจ้าเองไม่คิดว่าจะเป็นไปเช่นนั้นได้ เพราะวิธีที่ไต้หวันจะปกป้องตนเองได้แก่การหลีกเลี่ยงการยั่วยุจีนภายใต้การนำของจอมเผด็จการ สี จิ้นผิงและมุ่งหน้าสร้างความมั่งคั่งให้แก่การเศรษฐกิจของไต้หวันด้วยการปลูกฝังการที่ประเทศอื่นๆ ต้องพึ่งพาไต้หวันซึ่งมีการเศรษฐกิจก้าวหน้าอย่างมากสืบต่อไป แต่การที่สหรัฐจะจัดการประชุมประเทศที่ยึดถือระบอบประชาธิปไตยทั้งโลกโดยเชิญไต้หวันไปร่วมด้วย อันทำให้จีนเกี่ยวกราดมาก นั้น จะถือว่าไต้หวันเป็นฝ่าย ยั่วยุจีนแผ่นดินใหญ่ คงจะไม่ถูกต้องนัก เรื่องนี้ต้องคอยดูความเคลื่อนไหวของทุกฝ่ายต่อไป

อะไรจะเกิดหรือไม่เกิดในกรณีของไต้หวันก็ตาม ปัญหาที่อาจสร้างความยุ่งยากใจในวงการพรรคคอมมิวนิสต์จีนในระยะนี้ได้แก่กรณี Peng Shuai แชมป์เทนนิสหญิง

ผู้กว้างขวางในประเทศจีนซึ่งได้เคยกล่าวหาว่า เธอถูกอดีตรองนายกรัฐมนตรีและสมาชิกชั้นนำของพรรคคอมมิวนิสต์จีนในชื่อว่า Zhang Gaoli ชุ้จะล่องเกินเธอทางเพศหรือได้ล่องเกินไปแล้ว และ Peng Shuai ได้หายตัวอย่างลึกลับตลอดสามสัปดาห์ที่ผ่านมา วงการเทนนิสระหว่างประเทศ ประธาน Women's Tennis Association-WTA International Olympic Committee สหประชาชาติ และสื่อสังคมในจีนเป็นจำนวนมากได้เรียกหาเธอ โดยใช้ #where is Peng Shuai ไปทั่ว จนเมื่อวันเสาร์ ที่ 20 เดือนนี้ ปรากฏภาพของเธอและวิดีโอทางสื่อของทางการอันคล้ายกับจะแสดงว่า เธอเรียบร้อยดี ส่วนกระทรวงการต่างประเทศจีนได้ปฏิเสธที่จะตอบคำถามในเรื่องนี้ด้วยเหตุผลว่า มิใช่กรณีทางการทูต สื่อทั่วโลกไม่ยอมยืนยันความถูกต้องของภาพถ่ายและวิดีโอ ผู้สื่อข่าว ซีเอ็นเอ็น ประจำฮ่องกง ก็ไม่แน่ใจเช่นกัน เนื่องจากมีการเซ็นเซอร์อย่างเข้มงวดในจีน แม้ความจาก Naomi Osaka อดีตแชมป์ในการแข่งขัน US Open ซึ่งใส่ # เซ่นข้างบนนี้ก็ถูกระงับเช่นกัน โดยทุกฝ่ายต้องการให้เธอแสดงตัวโดยอิสระและตอบคำถามได้โดยเสรี รายงานข่าวจากสหรัฐฯว่า ทำเนียบขาวยังมีได้แถลงทำที่ว่าจะบอยคอตต์กีฬาโอลิมปิกฤดูหนาวที่จีนจะเป็นเจ้าภาพที่กรุงปักกิ่งในเดือนกุมภาพันธ์ ปีหน้า แต่ตามปกติแล้ว ไม่มีประเพณีในการเชิญรัฐประมุขต่างประเทศไปในพิธีเปิดบอยครั้งนัก และไบเดนไม่มีแผนจะไปอยู่แล้ว ในขั้นนี้จึงยังไม่มีความเคลื่อนไหวเพิ่มเติมในทางใด

ต่อมาในวันจันทร์ ที่ 22 พฤศจิกายน คณะกรรมการโอลิมปิกระหว่างประเทศได้ออกข่าวว่า “ตามที่ได้พูดทางวิดีโอคอลล์กับเบ็งฉ่วยเมื่อวานนี้ เธอดูเป็นปกติดีโดยได้พักผ่อนอยู่ที่บ้านในกรุงปักกิ่ง แต่ต้องการความเป็นส่วนตัว” องค์กรกีฬาอื่นๆ และสื่อระหว่างประเทศทั้งหลายไม่ขอยืนยันเช่นที่ปรากฏในแถลงข่าวของ IOC ผู้แทน Human Right Watch เองก็สงสัยในความน่าเชื่อถือของ IOC เพราะประกอบด้วยผู้แทนจีนอยู่หลายคน ถ้อยคำที่อ้างว่าเบ็งฉ่วยกล่าวอาจเป็นไปตาม script ที่ทางการจีนให้ใช้ก็ได้ มีบางฝ่ายกล่าวว่า IOC น่าจะสมรู้ร่วมคิดกับทางการจีนและดำเนินการตามแนวทางการโฆษณาชวนเชื่อของจีน ผู้สื่อข่าว ซีเอ็นเอ็น ทั้งที่ฮ่องกงและไทเปต่างไม่แน่ใจว่าเป็นรายงานที่เชื่อถือได้ โดยตั้งข้อสังเกตว่าข่าวทั้งหมดนี้มาจากสื่อทางการของจีนทั้งนั้นและข่าวเหล่านี้มิได้รับการเผยแพร่ภายในประเทศจีนเลย

กรณีของเบ็งฉ่วยนี้ยังไม่มีวี่แววเคลื่อนไหวในสาระสำคัญจากจีนจนถึงวันที่ 29 พฤศจิกายน แต่ Women's Tennis Association ยังเรียกร้องให้เบ็งฉ่วยได้รับโอกาสในการปรากฏตัวและให้สัมภาษณ์สื่อต่างชาติโดยเสรี

โดนัลด์ ทรัมป์ได้ทำเรื่องผิดพลาดไว้หลายกรณี เรื่องหนึ่งได้แก่การประกาศรับรองว่านครเจอร์ซาเล็มเป็นเมืองหลวงของอิสราเอล และสั่งการให้ย้ายสถานเอกอัครราชทูตสหรัฐฯจากกรุงเทลอาวีบไปตั้งอยู่ในนครเจอร์ซาเล็ม อันขัดต่อมติของประชาคมระหว่างประเทศซึ่งถือว่านครศักดิ์สิทธิ์นี้ยังเป็นเขตยึดครองโดยกองกำลังของอิสราเอลอยู่ และตามข้อมติของสหประชาชาติ สถานะของเจอร์ซาเล็มจะเป็นประเด็นสุดท้ายของการแก้ปัญหาอิสราเอลกับปาเลสไตน์ ซึ่งจนถึงบัดนี้ยังไม่ปรากฏผลคืบหน้าแต่ประการใด

ข้าพเจ้าเคยให้ความเห็นไว้ในประมวลรายงานและวิเคราะห์ข่าวฯ เช่นฉบับนี้หลายครั้งว่า นายทรัมป์กระทำการหลายอย่างเกี่ยวกับอิสราเอลเพราะตกอยู่ใต้อิทธิพลทางความคิดของนายเบนจามิน เนทันยาฮู อดีตนายกรัฐมนตรีของอิสราเอล ซึ่งพ้นจากวงจรของอำนาจไปแล้ว และกำลังสู้คดีที่เขาถูกข้อหาว่าคอร์รัปชันและ Breach of Faith

บัดนี้ ปัญหาเริ่มเกิดขึ้นแล้ว เมื่อประธานาธิบดีไบเดนของสหรัฐฯต้องการจะแก้ปัญหาด้วยการตั้งสถานกงสุลสหรัฐฯขึ้นที่นครเจอร์ซาเล็ม เพื่อจะลดฐานะของสถานเอกอัครราชทูตที่ประธานาธิบดีทรัมป์ได้ทำพิธีเปิดอย่างเอิกเกริกโดยให้นาย Jared Kushner ลูกเขยคนโปรดเป็นผู้แทน แต่แม้บัดนี้ อิสราเอลจะมีรัฐบาลผสมใหม่ นำโดยนาย Naftali Bennett ซึ่งยอมรับว่าสหรัฐฯเป็นประเทศที่อิสราเอลเชื่อมั่นที่สุด เขาก็ยังไม่เห็นด้วยกับข้อเสนอของสหรัฐฯ โดยบ่ายเบี่ยงไปว่า ถ้าจะให้มีสถานกงสุลก็ควรไปตั้งที่รามัลลาห์ อันเป็นที่ตั้งของปาเลสไตน์ในเขตยึดครองทางฝั่งตะวันตกของแม่น้ำจอร์แดน เรื่องจึงคาราคาซังอยู่ ตามรายงานของนายแอนโตนิ บลินเกิน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐฯ เมื่อไม่กี่วันมานี้

สถานการณ์ทางการเมืองในซูดานยังไม่กระเตื้องขึ้นเท่าใดนัก ตามรายงานของสำนักข่าว อัล จาซีรา ในวันที่ 24 พฤศจิกายน ศกนี้

วิกฤตการณ์ครั้งนี้เกิดขึ้นเมื่อเช้าวันที่ 25 ตุลาคม 2021 เมื่อคณะทหารภายใต้บัญชาการของนายพล Abdel Fattah al-Burhan เข้ายึดอำนาจและนำตัวนาย Abdalla Hamdok นายกรัฐมนตรีไปควบคุมตัวไว้ที่บ้านพักและจับกุมรัฐมนตรีที่เป็นพลเรือนไปควบคุมตัวไว้ในที่ต่างๆ ตลอดจนนักการเมืองสำคัญอีกจำนวนหนึ่งซึ่งทั้งหมดถูกปลดจากตำแหน่ง เช่นเคย ประชาชนนับหมื่นได้ชุมนุมประท้วงการยึดอำนาจ โดยผู้แทนสื่อมวลชนอิสระส่วนหนึ่งได้เดินทางไปอยู่ในต่างประเทศทันทีที่ท่าอากาศยานคาร์ตูมเปิดทำการอีกครั้งหนึ่ง หลังจากที่นายพล Fattah al-Burhan ปฏิบัติตามคำขอทางโทรศัพท์ของนายแอนโตนิ บลินเก้น รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐ ด้วยการส่งตัวนาย Abdalla Hamdok กลับไปยังบ้านพักของเขาเอง พร้อมทั้งภรรยา แต่คณะทหารก็ยังคุมอำนาจปกครองอยู่และใช้กำลังปราบปรามประชาชนผู้ประท้วง จนเสียชีวิตไป 41 ศพ

การประท้วงมีอยู่ต่อมา แต่สหรัฐและองค์การสหภาพแอฟริกายังไม่ลดละในการเรียกร้องให้คณะทหารคืนอำนาจให้แก่รัฐบาลพลเรือน และสนับสนุนให้นาย Hamdok ดำเนินการเจรจากับนายพล อัล-เบอร์นัน ผลปรากฏว่า คณะทหารตกลงให้นาย Hamdok กลับเป็นนายกรัฐมนตรีได้อีกในวันที่ 21 พฤศจิกายน ซึ่งรัฐมนตรีบลินเก้นที่กำลังเดินทางเยือนแอฟริกาบางประเทศอยู่ รวมทั้งซูดานด้วย เห็นว่าเป็น “ก้าวแรก” ของการคลี่คลายสถานการณ์ แต่มิได้แถลงว่าสหรัฐจะส่งเงิน 700 ล้านดอลลาร์ที่ชะลอการส่งให้ซูดานมาตั้งแต่เกิดการยึดอำนาจ อันรัฐบาลซูดานต้องการมาก เพราะการเศรษฐกิจการเงินของซูดานได้เสื่อมถอยอย่างมาก

ข้อตกลงที่ทำให้นายฮัมดีอคได้กลับไปเป็นนายกรัฐมนตรีอีก นั้น คณะรัฐมนตรีในรัฐบาลเขา 14 คนจากคณะรัฐมนตรีทั้งหมด 17 คนได้ยื่นใบลาออกในวันที่ 22 พฤศจิกายน และตามรายงานล่าสุดยังมีได้เปลี่ยนท่าที ส่วนประชาชนผู้ประท้วงแสดงความไม่เห็นด้วย จนกว่าจะมีการกลับไปใช้ระบอบประชาธิปไตยอย่างแท้จริง ด้วยรัฐบาลที่เป็นพลเรือนทั้งหมด โดยผู้

ประท้วงประกาศชัดเจนว่าจะไม่ยอมประณีประณอมกับฝ่ายทหารอย่างเด็ดขาดและ 41 คนที่ต้องเสียชีวิตไปเพราะน้ำมือทหารนั้น เป็นวีรชนซึ่งคุณควรแก่การยกย่อง

ประมวลรายงานและวิเคราะห์ข่าวฯ ฉบับเดือนตุลาคม หน้า 28 ได้ตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับการที่แองเกลา แมร์เคิล อดีตนายกรัฐมนตรีสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน ซึ่งได้รับการยอมรับว่าเป็นผู้นำของสหภาพยุโรปในช่วง 16 ปีที่ผ่านมา ได้ไปร่วมการประชุมระดับสุดยอดของกลุ่ม 20 ที่กรุงโรม โดยได้นำนายโอลาฟ ไชล์ช รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังในรัฐบาลผสมของเธอไปในคณะของเธอด้วย “ดูจะเป็นการเตือนสติของชาวเยอรมันว่า ในช่วงที่กำลังมีการตัดสินใจในปัญหาของโลกโดยผู้นำสหรัฐซึ่งคิดเหมือนกับเธอไปร่วมด้วย เยอรมนีควรจะอาศัยผู้นำชุดเดิม แทนที่จะเปลี่ยนตัวบุคคลในระยะนี้” เนื่องจากผลการเลือกตั้งแสดงว่า นายโอลาฟ ไชล์ช ได้คะแนนน้อยกว่าคู่แข่งอย่างเฉียดฉิว ทำให้ต้องแข่งขันกับคู่แข่งในการเจรจาจัดตั้งรัฐบาลใหม่

ตามรายงานจากกรุงเบอร์ลินในวันนี้ ที่ 25 พฤศจิกายน นายโอลาฟ ไชล์ชได้รับเลือกเป็นนายกรัฐมนตรี ตรงตามความคาดหมาย อันแสดงถึงการยอมรับในการขึ้นำของอดีตนายกรัฐมนตรีแองเกลา แมร์เคิล ซึ่งคงจะมีฐานะเป็นรัฐสตรีของชาติและของยุโรปต่อไป

นายโอลาฟ ไชล์ชได้ปฏิญาณตนเข้ารับตำแหน่งหัวหน้ารัฐบาลแล้วในวันนี้ และได้แถลงว่าเขาจะไปพบประธานาธิบดีเอ็มมานูเอล มาครงแห่งฝรั่งเศสเป็นคนแรก เพราะมาครงจะรับตำแหน่งประธานคณะมนตรีสหภาพยุโรป โดยจะหารือกันถึงแผนการที่จะดำเนินการตาม European Project ที่ประธานาธิบดีฝรั่งเศสเสนอต่อไป อย่างไรก็ดี ปัญหาเฉพาะหน้าอันเป็นเรื่องภายในได้แก่การรับมือกับโรคระบาดซึ่งในเยอรมนีได้กลับมาเพิ่มมากขึ้นอีก แต่แองเกลา แมร์เคิล ซึ่งยังเป็นนายกรัฐมนตรีรักษาการอยู่นกว่า นายโอลาฟ ไชล์ชจะเริ่มปฏิบัติหน้าที่ในต้นเดือนธันวาคม จึงยังช่วยหาทางดำเนินการต่าง ๆ ไปก่อน เพราะหลายประเทศในยุโรปกำลังเผชิญกับปัญหาโรคระบาดใหม่จนต้องนำมาตรการคุมเข้มมาใช้อีกครั้งหนึ่ง

การที่นายโอลาฟ ไชล์ชได้เป็นผู้นำของประเทศเยอรมนีน่าจะเป็นข่าวดีด้านความมั่นคงของยุโรปตะวันตกในขณะที่มีความเคลื่อนไหวที่ท้าทายประเทศตะวันตกอยู่ไม่น้อย โดยเฉพาะ

อย่างยิ่งการคุกคามในหลายทิศทางจากรัสเซียภายใต้ปูติน ทั้งในอาณาบริเวณที่ประดิษฐานชายแดนยูเครน ชายแดนติดต่อกับเบลารุสและในทะเลดำ เยอรมนีเองเป็นฐานที่ตั้งสำคัญยิ่งของกองกำลังต่างๆ ของสหรัฐฯ โดยประธานาธิบดีโจ ไบเดนได้สั่งยกเลิกคำสั่งทั้งหมดของโดนัลด์ ทรัมป์ที่ให้อพยพย้ายกองกำลังออกไปจากเยอรมนี

ปัญหาผู้อพยพในบริเวณชายแดนระหว่างเบลารุสกับประเทศโปแลนด์ นั้น มิใช่เป็นวิกฤตการณ์ท้องถิ่น หากแต่ทราบกันดีว่าเบลารุสได้ใช้กลวิธีในการชักนำให้บรรดาผู้คนจากตะวันออกกลาง เช่นอิรัก ซีเรีย ซนเผ่าเคิร์ด ยาซิดีส และเอเชียใต้บางส่วน เดินทางโดยเครื่องบินไปสู่กรุงมินสก์ ในเบลารุส และจากที่นั่นได้ถูกผลักดันไปยังบริเวณชายแดนต่อเนื่องกับโปแลนด์ เพื่อปล่อยให้หาทางไปยังประเทศอื่นในสหภาพยุโรป โดยเฉพาะอย่างยิ่งเยอรมนี ซึ่งเคยรับผู้อพยพเหล่านี้เข้าไปพักพิงในประเทศเป็นจำนวนมาก ทั้งนี้ เพื่อเป็นการกดดันต่อประเทศ เช่นโปแลนด์เป็นการล้างแค้นการที่สหภาพยุโรปได้ประกาศมาตรการคว่ำบาตรเบลารุส

ที่เรื่องนี้กลายเป็นวิกฤตการณ์อันหนักหน่วงเพราะโปแลนด์ไม่ยินยอมให้ผู้อพยพจำนวนมากเหล่านี้ผ่านเข้าไปในประเทศ โดยได้ใช้กำลังสกัดอย่างเต็มที่ มีการสร้างรั้วลวดหนามกันตลอดแนว และเมื่อผู้อพยพพยายามตัดลวดหนามและจะบุกข้ามแดน ก็เกิดการปะทะกับกองกำลังทั้งตำรวจและทหารของโปแลนด์ ซึ่งใช้การฉีดน้ำด้วยความดันสูงเข้าไปยังหมู่ผู้อพยพ จนมีผู้ได้รับบาดเจ็บและอาจมีบางส่วนเสียชีวิต และเนื่องจากอากาศหนาวมาก ผู้อพยพซึ่งมิได้มีเครื่องนุ่งห่มเพียงพอ จึงตกอยู่ในสภาวะน่าเวทนามาก หน่วยงานบรรเทาทุกข์ระหว่างประเทศ เช่น International Rescue Committee ได้พยายามจะช่วยเหลือ แต่สถานที่ก็คับแคบ จึงติดต่อกับประเทศที่เป็นเจ้าของสายการบินให้ระงับการนำผู้อพยพไปยังเบลารุส ซึ่งสายการบินบางสายได้ปฏิบัติตาม และขอให้ทางการเบลารุสจัดที่ตรวจตราอัตลักษณ์ (Processing Centre) ขึ้น โดยใช้คลังสินค้าเก่าๆ ไปก่อน

ในช่วงที่เกิดปัญหานี้ในบริเวณชายแดน รัสเซีย ซึ่งแถลงว่าไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับปัญหาในบริเวณชายแดนเบลารุส-โปแลนด์ ได้ส่งเครื่องบินทิ้งระเบิดที่สามารถใช้ระเบิดนิวเคลียร์ได้

และเครื่องบินประจัญบานไปวนเวียนอยู่ในน่านฟ้าของเบลารุสหลายต่อหลายรอบต่อวัน อันประจวบกับการส่งทหารจำนวนเกือบ 1 แสนคนไปประชิดชายแดนยูเครนและเส้นทางไปสู่แหลมไครเมีย ซึ่งถูกवादิเมียร์ ปูตินสั่งให้ยึดไปและผนวกเข้าเป็นดินแดนของรัสเซียในปี 2014 และยังคงคุกคามยูเครนเป็นครั้งคราวตลอดมาจนทุกวันนี้

ทางด้านผู้อพยพ รัฐบาลอิรักได้ตัดสินใจส่งเครื่องบินโดยสารไปรับชาวอิรักที่อยู่ในชายแดนเบลารุส-โปแลนด์กลับไปยังอิรัก จำนวนเท่าใดแน่ยังไม่มีข้อมูล แต่เข้าใจว่าทั้งหมดทั้งนี้ ไม่รวมถึงชนเผ่า เช่นเคิร์ดและยาซิดีส ซึ่งปกติพำนักอยู่ในอิรัก ไม่ทราบว่ามีผู้อพยพจากประเทศอื่นได้รับการขนย้ายกลับไปทำนองเดียวกันหรือไม่ เพราะปัญหาในบริเวณชายแดนเบลารุสยังคงมีอยู่ โดยองค์การระหว่างประเทศได้เข้าไปช่วยบรรเทาทุกข์เช่นที่ทำมาแล้ว

ดังที่เคยรายงานมาก่อนหน้านี้แล้ว ประธานาธิบดีอเล็กซานเดอร์ ลูกาเชนโกแห่งเบลารุส ซึ่งได้สมญานามว่าเป็นเผด็จการคนสุดท้ายของยุโรป (ไม่นับปูติน) ได้พึ่งพาประธานาธิบดีवादิเมียร์ ปูตินมาตลอด ทุกครั้งที่ประสบปัญหา เขาจะเดินทางไปหารือกับผู้นำรัสเซียเป็นประจำ จึงไม่น่าประหลาดใจว่า เพราะเหตุใด เมื่อเกิดปัญหาผู้อพยพในบริเวณชายแดน เครื่องบินรบรัสเซียจึงไปบินวนเวียนเหนือน่านฟ้าเบลารุส ทั้ง ๆ ที่อ้างว่าปัญหาดังกล่าวไม่เกี่ยวกับรัสเซีย

อันที่จริง รายงานข่าวกรองแจ้งว่า เบลารุสเป็นอีกเส้นทางหนึ่งในกรณีที่รัสเซียจะรุกรานยูเครนตามที่กังวลกันอยู่ขณะนี้ ปูตินเฝื่อนมานานที่จะยึดยูเครนกลับมาในการครอบครองของรัสเซียอีก เช่นที่เคยเป็นส่วนหนึ่งของรัสเซียและสหภาพโซเวียตมาก่อนแล้ว ปูตินเองไม่เคยปกปิดความมุ่งหวังที่จะนำดินแดนที่เคยอยู่กับสหภาพโซเวียตและจักรวรรดิรัสเซียกลับมาอยู่กับรัสเซีย เพราะการยึดแหลมไครเมียเมื่อปี 2014 เป็นเพียงจุดเริ่มต้นเท่านั้น นับแต่นั้น ปูตินก็ได้พยายามใช้ชาวยูเครนที่คุ้นเคยกับภาษารัสเซียเป็นกองกำลังส่วนหน้าดังเช่นความไม่สงบที่เกิดขึ้นเป็นครั้งคราวในยูเครนตะวันออกและดอนบาสส์ การใช้จรวดยิงเครื่องบินพาณิชย์ของสายการบินมาเลเซีย เที่ยวบินที่ MH17 ตกในยูเครนตะวันออก คณะสอบสวนระหว่างประเทศก็ได้ระบุแล้วว่า จรวดที่ยิงเครื่องบินดังกล่าวตกทำให้ผู้โดยสารทั้งหมดเสียชีวิต นั้นยานที่ยิงชิปนาอูธดังกล่าวเป็นของรัสเซีย ชิปนาอูธที่ใช้ยิงเครื่องบินโดยสารตามเที่ยวบินปกติจากเน

เธอร์แลนด์สไปกรุงกัวลาลัมเปอร์ผลิตจากบริษัทในรัสเซีย ซึ่งเมื่อโจมตีจนเครื่องบินตกแล้ว ก็ได้แล่นกลับไปยังประเทศรัสเซีย

เมื่อคณะสอบสวนระหว่างประเทศแถลงรายละเอียดดังกล่าว พร้อมกับการทำภาพยนตร์จำลองเหตุการณ์ตั้งแต่ต้นจนจบ นายเปสกอฟ โฆษกของปูติน ก็ได้แถลงเช่นที่ทำทุกครั้งที่ถูกกล่าวหาว่า กระทำผิด ได้แก่ “ปฏิเสธ”

ความเคลื่อนไหวทางทหารของรัสเซียครั้งนี้สื่อเจตนาชัดเจน พลเอกนอกราชการลอยด์ ออสติน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมสหรัฐฯ แถลงเป็นนัยว่า รัสเซียกำลังจะดำเนินการเกี่ยวกับยูเครนบางอย่าง และเสริมว่า เขาสงสัยอย่างมากว่า It's clear that they (Russians) are up to something. รัฐบาลสหรัฐฯ กำลังพิจารณาว่าจะส่งอาวุธประเภทใดบ้างให้ยูเครนเพิ่มเติม และอาจจะให้ที่ปรึกษาไปช่วยในการฝึกทหารด้วย ในขณะที่เดียวกัน ประธานาธิบดีเซเลนสกี แห่งยูเครนแถลงว่า เขาทราบว่ปูตินได้เตรียมการจะก่อรัฐประหารเพื่อโค่นอำนาจเขา แล้วแต่งตั้งคนที่ยินมรัสเซียเป็นผู้นำใหม่

เดือนพฤศจิกายน ศกนี้ ปรากฏเหตุการณ์ระหว่างประเทศอันลุ่มเสี่ยงต่อการที่จะนำไปสู่ สงครามใหญ่ได้อย่างน้อย 2 เวทีๆ หนึ่งในได้แก่การที่จีนแผ่นดินใหญ่ยังสำแดงกำลังรบ—ล่าสุด ในวันนี้ ที่ 29 พฤศจิกายนด้วยการส่งเครื่องบินรบ 27 เครื่องไปใกล้ไต้หวัน—และความ เคลื่อนไหวทางการทูตในทางต่างๆ ด้วยเป้าหมายบั่นปลายที่จะยึดเกาะไต้หวันมาเป็นส่วนหนึ่งของจีนแผ่นดินใหญ่ แม้ในประวัติศาสตร์ จีนคอมมิวนิสต์จะไม่เคยได้เข้าปกครองเกาะไต้หวัน มาเลย แต่โอกาสที่จะทำได้ตามเป้าหมายของผู้นำจีนคอมมิวนิสต์ในปัจจุบัน ยังน่าสงสัยอยู่ เนื่องจากมีปัจจัยภายนอก โดยเฉพาะอย่างยิ่งปฏิกิริยาของสหรัฐอเมริกาและพันธมิตรทั้งใน และนอกภูมิภาค เป็นเครื่องเหนี่ยวรั้งการที่จีนจะตัดสินใจใช้กำลัง อย่างไรก็ตาม ทั่วโลกก็ยังถือว่า ไต้หวันเป็น Flash Point อยู่ดี แม้จะไม่มีผลกระทบทางการเศรษฐกิจและการเมืองต่อไต้หวันใน ชั้นนี้

อีกเวทีหนึ่งได้แก่การที่รัสเซียภายใต้ประธานาธิบดีวลาดิมีร์ ปูติน ซึ่งดูมุ่งมั่นที่จะเข้า ยึดครองยูเครน ซึ่งสหรัฐฯ และพันธมิตรตะวันตกกำลังทำทุกอย่างเพื่อสกัดกั้นความมุ่งประสงค์

ของรัสเซียในด้านนี้เช่นที่ทำมาตลอด เว้นแต่เมื่อสมัยที่นายโดนัลด์ ทรัมป์เป็นประธานาธิบดี แต่ความตึงเครียดระหว่างมหาอำนาจชั้นนำทั้งสองในโลกก็ยังคงสร้างความกังวลอยู่จนถึงวันสุดท้ายของเดือนพฤศจิกายน ศกนี้

ดร. มนัสพาสน์ ชูโต

ประธานคณะกรรมการปรับปรุงแนวทางการประชาสัมพันธ์
และการดำเนินงานด้านสารนิเทศของกระทรวงการต่างประเทศ

ต่อไปนี้จะป็นปฏิญญากรุงโรมของผู้นำกลุ่ม 20 อันเป็นภาคผนวกของประมวลรายงาน
และวิเคราะห์ข่าวประจำเดือนนี้

G20 ROME LEADERS' DECLARATION

1. We, the Leaders of the G20, met in Rome on October 30th and 31st, to address today's most pressing global challenges and to converge upon common efforts to recover better from the COVID-19 crisis and enable sustainable and inclusive growth in our Countries and across the world. As the premier forum for international economic cooperation, we are committed to overcoming the global health and economic crisis stemming from the pandemic, which has affected billions of lives, dramatically hampered progress towards the achievement of the Sustainable Development Goals and disrupted global supply chains and international mobility. With this in mind, we express our profound gratitude to the health and care professionals, frontline workers, international organizations and scientific community for their relentless efforts to cope with COVID-19.
2. Underlining the crucial role of multilateralism in finding shared, effective solutions, we have agreed to further strengthen our common response to the pandemic, and pave the way for a global recovery, with particular regard to the needs of the most vulnerable. We have taken decisive measures to support Countries most in need to overcome the pandemic, improve their resilience and address critical challenges such as ensuring food security and environmental sustainability. We have agreed upon a shared vision to combat climate change, and taken important steps towards the achievement of gender equality. We have also further advanced in our common efforts to ensure that the benefits of digitalization are shared broadly, safely and contribute to reducing inequalities.
3. **Global economy.** Over 2021, global economic activity has been recovering at a solid pace, thanks to the roll-out of vaccines and continued policy support. However, the recovery remains highly divergent across and within countries, and exposed to downside risks, in particular the possible spread of new variants of COVID-19 and uneven vaccination paces. We remain determined to use all available tools for as long as required to address the adverse consequences of the pandemic, in particular on those most impacted, such as women, youth, and informal and low-skilled workers, and on inequalities. We will continue to sustain the recovery, avoiding any premature withdrawal of support measures, while preserving financial stability and long-term fiscal sustainability and safeguarding against downside risks and negative spill-overs. Central banks are monitoring current price dynamics closely. They will act as needed to meet their mandates, including price stability, while looking through inflation pressures where they are transitory and remaining committed to clear communication of policy stances. We remain vigilant to the global challenges that are impacting on our economies, such as disruptions in supply chains. We will work together to monitor and address these issues as our economies recover and to support the stability of the global economy. We commit to advancing the forward-looking agenda set in the G20 Action Plan as updated in April 2021 and we welcome the

fourth Progress Report. We reaffirm the commitments on exchange rates made by our Finance Ministers and Central Bank Governors in April 2021.

4. **Health.** Recognizing that vaccines are among the most important tools against the pandemic, and reaffirming that extensive COVID-19 immunization is a global public good, we will advance our efforts to ensure timely, equitable and universal access to safe, affordable, quality and effective vaccines, therapeutics and diagnostics, with particular regard to the needs of low- and middle-income countries. To help advance toward the global goals of vaccinating at least 40 percent of the population in all countries by the end of 2021 and 70 percent by mid-2022, as recommended by the World Health Organization (WHO)'s global vaccination strategy, we will take steps to help boost the supply of vaccines and essential medical products and inputs in developing countries and remove relevant supply and financing constraints. We ask our Health Ministers to monitor progress toward this end and to explore ways to accelerate global vaccination as necessary.
5. We will reinforce global strategies to support research and development as well as to ensure their production and swift and equitable distribution worldwide, also by strengthening supply chains and by expanding and diversifying global vaccine manufacturing capacity at local and regional level, while promoting vaccine acceptance, confidence and fighting disinformation. To this end, we commit to refrain from WTO inconsistent export restrictions and to increase transparency and predictability in the delivery of vaccines. We reiterate our support to all pillars of the ACT-Accelerator, including COVAX, and will continue to improve its effectiveness. We support the extension of ACT-A's mandate throughout 2022 and acknowledge the formation of the Multilateral Leaders Task Force on COVID-19. We welcome the work undertaken by the COVAX ACT-A Facilitation Council Vaccine Manufacturing Working Group and its report aimed at creating a broader base for vaccine manufacturing. In particular, we will support increasing vaccine distribution, administration and local manufacturing capacity in LMICs, including through technology transfer hubs in various regions, such as the newly established mRNA Hubs in South Africa, Brazil and Argentina, and through joint production and processing arrangements. We will work together towards the recognition of COVID-19 vaccines deemed safe and efficacious by the WHO and in accordance with national legislation and circumstances, and to strengthen the organization's ability regarding approval of vaccines, including optimizing procedures and processes, with the aim of broadening the list of vaccines authorized for emergency use (EUL), while continuing to protect public health and ensuring privacy and data protection. As a collective G20 effort, and in light of the enduring vaccination gaps, we commit to substantially increase the provision of and access to vaccines, as well as to therapeutics and diagnostics. We will enhance our efforts to ensure the transparent, rapid and predictable delivery and uptake of vaccines where they are needed. We call on the private sector and on multilateral financial institutions to contribute to this endeavor. We acknowledge the work of the World Bank Group in this respect and of the IMF and the WHO through the vaccine supply forecast dashboard.
6. We reaffirm our commitment to the Global Health Summit Rome Declaration as a compass for collective action and are committed to strengthening global health governance. We support the ongoing work on strengthening the leading and coordination role of an adequately and sustainably

funded WHO. We acknowledge that financing for pandemic prevention, preparedness and response (PPR) has to become more adequate, more sustainable and better coordinated and requires a continuous cooperation between health and finance decision-makers, including to address potential financing gaps, mobilizing an appropriate mix of existing multilateral financing mechanisms and explore setting up new financing mechanisms. We establish a G20 Joint Finance-Health Task Force aimed at enhancing dialogue and global cooperation on issues relating to pandemic PPR, promoting the exchange of experiences and best practices, developing coordination arrangements between Finance and Health Ministries, promoting collective action, assessing and addressing health emergencies with cross-border impact, and encouraging effective stewardship of resources for pandemic PPR, while adopting a One Health approach. Within this context, this Task Force will work, and report back by early 2022, on modalities to establish a financial facility, to be designed inclusively with the central coordination role of the WHO, G20-driven and engaging from the outset Low- and Middle-Income Countries, additional non-G20 partners and Multilateral Development Banks, to ensure adequate and sustained financing for pandemic prevention, preparedness and response.

7. We reaffirm our commitment to achieve the health-related SDGs, in particular Universal Health Coverage. We welcome multilateral efforts aimed at supporting and strengthening pandemic preparedness and response, including consideration of a possible international instrument or agreement in the context of the WHO, and at strengthening implementation of and compliance with the International Health Regulations 2005. We commit to pursue a One Health approach at global, regional, national and local levels. To this end, we will enhance global surveillance, early detection and early warning systems, under the coordinating role of the WHO, FAO, OIE and UNEP, and address risks emerging from the human-animal-environment interface, particularly the emergence of zoonotic diseases, while pursuing global efforts to fight antimicrobial resistance, while ensuring access to antimicrobials and their prudent stewardship, and continuing to address other critical issues, including non-communicable diseases and mental health. Acknowledging the importance of swiftly reacting to pandemics, we will support science to shorten the cycle for the development of safe and effective vaccines, therapeutics and diagnostics from 300 to 100 days following the identification of such threats and work to make them widely available.
8. We reaffirm the importance of ensuring the continuity of health services beyond COVID-19 and of strengthening national health systems and primary health care services, in light of therepercussions of the pandemic on mental health and well-being, due to isolation, unemployment, foodinsecurity, increased violence against women and girls and constrained access to education as well ashealth services, including sexual and reproductive health, paying special attention to women and girlsand to the needs of the most vulnerable. We will continue to support initiatives aimed at fighting AIDS, Tuberculosis and Malaria. We will pursue our efforts to enhance innovation in digital and other health-related technologies, taking into account the need to protect personal health data, encourage voluntary technology transfer on mutually agreed terms, and work with the WHO towards updating and reinforcing public health workforce operation standards through enhanced health curricula and training materials. To this end, we will pursue our engagement with the Global Innovation Hub for Improving

Value in Health and we welcome the launch of the WHO Academy and initiatives such as the Public Health Workforce *Laboratorium* proposed by the Italian G20 Presidency.

9. **Sustainable Development.** We remain deeply concerned about the impacts of the COVID-19 crisis, especially in developing countries, which has set back progress towards the 2030 Agenda for Sustainable Development and the Addis Ababa Action Agenda. We reaffirm our commitment to a global response to accelerate progress on the implementation of the SDGs and to support a sustainable, inclusive and resilient recovery across the world, able to promote equity and accelerate progress on all SDGs, recognizing the importance of nationally owned strategies, SDG localization, women and youth empowerment, sustainable production and responsible consumption patterns, and access to affordable, reliable, sustainable and modern energy for all. We will strengthen our actions to implement the G20 Action Plan on the 2030 Agenda and the G20 Support to COVID-19 Response and Recovery in developing countries, building on the 2021 Rome Update, with particular regard to the most vulnerable countries. We welcome the progress made and reiterate our continued support to African Countries, in particular through the G20 Initiative on Supporting the Industrialization in Africa and LDCs, the G20 Africa Partnership, the Compact with Africa and other relevant initiatives. We remain committed to addressing illicit financial flows.
10. **Support to vulnerable countries.** We welcome the new general allocation of Special Drawing Rights (SDR), implemented by the International Monetary Fund (IMF) on 23 August 2021, which has made available the equivalent of USD 650 billion in additional reserves globally. We are working on actionable options for members with strong external positions to significantly magnify its impact through the voluntary channelling of part of the allocated SDRs to help vulnerable countries, according to national laws and regulations. We welcome the recent pledges worth around USD 45 billion, as a step towards a total global ambition of USD 100 billion of voluntary contributions for countries most in need. We also welcome the ongoing work to significantly scale up the Poverty Reduction and Growth Trust's lending capacity and call for further voluntary loan and subsidy contributions from countries able to do so. We also call on the IMF to establish a new Resilience and Sustainability Trust (RST) – in line with its mandate – to provide affordable long-term financing to help low-income countries, including in the African continent, small island developing states, and vulnerable middle-income countries to reduce risks to prospective balance of payments stability, including those stemming from pandemics and climate change. The new RST will preserve the reserve asset characteristics of the SDRs channelled through the Trust. Our Finance Ministers look forward to further discussion of surcharge policy at the IMF Board in the context of the precautionary balances interim review.
11. We welcome the progress achieved under the G20 Debt Service Suspension Initiative (DSSI), which is also agreed to by the Paris Club. Preliminary estimates point to at least USD 12.7 billion of total debt service deferred, under this initiative, between May 2020 and December 2021, benefitting 50 countries. We welcome the recent progress on the Common Framework for debt treatment beyond the DSSI. We commit to step up our efforts to implement it in a timely, orderly and coordinated manner. These enhancements would give more certainty to debtor countries and facilitate the IMF's

and MDBs' quick provision of financial support. We look forward to progress in the current negotiations under the Common Framework. We stress the importance for private creditors and other official bilateral creditors to provide debt treatments on terms at least as favourable, in line with the comparability of treatment principle. We recall the forthcoming work of the MDBs, as stated in the Common Framework, in light of debt vulnerabilities. We affirm the importance of joint efforts by all actors, including private creditors, to continue working towards enhancing debt transparency. We look forward to progress by the IMF and World Bank Group on their proposal of a process to strengthen the quality and consistency of debt data and improve debt disclosure.

12. We reaffirm the crucial role of the Multilateral Development Banks' (MDBs) long-term support towards achieving the SDGs. Acknowledging the high financing needs of low income countries, we look forward to an ambitious IDA20 replenishment by December 2021, including through the sustainable use of IDA's balance sheet. We also look forward to the future African Development Fund-16 replenishment. We welcome the launch of the Independent Review of MDBs' Capital Adequacy Frameworks and the G20 Recommendations on the use of Policy-Based lending, which will help maximize the impact of MDB operations.
13. **International Financial Architecture.** We reiterate our commitment to strengthening long-term financial resilience and supporting inclusive growth, including through promoting sustainable capital flows, developing local currency capital markets and maintaining a strong and effective Global Financial Safety Net with a strong, quota-based, and adequately resourced IMF at its centre. We look forward to the forthcoming review of the IMF's Institutional View on the liberalisation and management of capital flows, informed, among others, by the Integrated Policy Framework. We remain committed to revisiting the adequacy of IMF quotas and will continue the process of IMF governance reform under the 16th General Review of Quotas, including a new quota formula as a guide, by 15 December 2023.
14. Recognizing the importance of strengthening the alignment of all sources of Financing for Sustainable Development with the SDGs and the need to address the related financing gaps, in line with existing commitments, we endorse the G20 Framework for Voluntary Support to Integrated National Financing Frameworks, the G20 High-Level Principles on Sustainability-Related Financial Instruments and the G20 Common Vision on SDG Alignment, noting the importance of transparency and mutual accountability. We also ask our Development and Finance Ministers to further enhance their cooperation.
15. **Food security, nutrition, agriculture and food systems.** We are committed to achieving food security and adequate nutrition for all, leaving no one behind. To this end, we endorse the Matera Declaration and its Call to Action. We encourage partners and stakeholders to collaborate with or join the Food Coalition launched by the FAO as a means to respond to the impacts of COVID-19 on food security and nutrition. We are concerned by famine conditions and acute food insecurity fuelled by armed conflicts in many parts of the world, particularly in the countries listed in the 2021 Global Report on Food Crises. We will foster sustainable and resilient food systems and agriculture innovation, which are vital to end hunger and malnutrition, eradicate poverty and ensure sustainability,

also by increasing access to finance through responsible investment, developing and improving early warning programmes, reducing food loss and waste along the food value chain, improving livelihoods for small-holder and marginal farmers and better integrating urban-rural interface. We recognize that promoting sustainable food systems, including by strengthening global, regional and local food value-chains and international food trade, will contribute not only to food security, but also make a major contribution to tackling the interlinked global challenges of climate change and biodiversity loss. We acknowledge the outcomes of the Food Systems Summit, including initiatives such as the School Meals Coalition, and invite all partners to contribute to its follow-up, highlighting the importance of reinforced co-ordination in food system policy-making and of improved financing tools for sustainable food systems.

16. **Environment.** We commit to strengthen actions to halt and reverse biodiversity loss by 2030 and call on CBD Parties to adopt an ambitious, balanced, practical, effective, robust and transformative post 2020 Global Biodiversity Framework at COP15 in Kunming. We welcome the launch of the UN Decade on Ecosystem Restoration 2021-2030, reaffirm the shared ambition to achieve a 50% reduction of degraded land by 2040 on a voluntary basis, and will strive to achieve Land Degradation Neutrality by 2030. We will build on the G20 Global Initiative on Reducing Land Degradation and Enhancing Conservation of Terrestrial Habitats launched under Saudi Presidency and look forward to its upcoming Implementation Strategy. We recognize the efforts made by a number of countries to adhere to the Leaders' Pledge for Nature and to ensure that at least 30 % of global land and at least 30 % of the global ocean and seas are conserved or protected by 2030, and we will help to make progress towards this objective in accordance with national circumstances. We encourage and support others to make similarly ambitious commitments. We will pursue our efforts to ensure the conservation, protection and sustainable use of natural resources and will take concrete measures to end overfishing, deliver on our commitment to end illegal, unreported and unregulated fishing, and combat crimes that affect the environment such as illegal logging, illegal mining, illegal wildlife trade and illegal movement and disposal of waste and hazardous substances. We underline the many synergies in financial flows for climate, biodiversity and ecosystems, and we will strengthen those synergies to maximize co-benefits. In this context, we recognize the importance of work on nature-related financial disclosure.
17. We will scale up and encourage the implementation of Nature-based Solutions or Ecosystem-based Approaches as valuable tools providing economic, social, climate and environmental benefits including in and around cities, in an inclusive manner and through the participation of local communities and Indigenous Peoples. We will integrate the implementation of a One Health approach in relevant policies and decision-making processes. We recognize that water resources are globally at risk due to anthropogenic pressure. We will continue to share innovation and best practices, also as a means to support integrated water resources management, including through the G20 Dialogue on Water and the G20 Water Platform adopted under Saudi Presidency.
18. We commit to intensify our actions to conserve, protect, restore and sustainably use marine biodiversity and reiterate our commitment to the Global Coral Reef R&D Accelerator Platform

launched under Saudi Presidency. We highlight the importance of parties to UNCLOS making progress as soon as possible in the ongoing negotiations for an ambitious and balanced international legally binding instrument under UNCLOS on the conservation and sustainable use of marine biodiversity of areas beyond national jurisdiction. In the context of the Antarctic Treaty System, we fully support, and encourage further progress to implement the long-standing commitment of the Commission for the Conservation of Antarctic Marine Living Resources (CCAMLR), recognizing Marine Protected Areas (MPAs) can serve as a powerful tool for protecting sensitive ecosystems representative of the Convention Area, in particular in East Antarctica, the Weddell Sea and in the Antarctic Peninsula. We reaffirm our commitment to prohibit fishing subsidies that contribute to overfishing and overcapacity, in line with the SDGs. In line with the Osaka Blue Ocean Vision, we reaffirm our commitment to end Illegal, Unreported and Unregulated fishing and to address marine plastic litter, building on the initiatives conducted, inter alia, by the UNEA, in view of strengthening existing instruments and developing a new global agreement or instrument.

19. Acknowledging the urgency of combating land degradation and creating new carbon sinks, we share the aspirational goal to collectively plant 1 trillion trees, focusing on the most degraded ecosystems in the planet, and urge other countries to join forces with the G20 to reach this global goal by 2030, including through climate projects, with the involvement of the private sector and civil society.
20. **Cities and Circular Economy.** We commit to increase resource efficiency, including through the G20 Resource Efficiency Dialogue and recognize the importance of cities as enablers of sustainable development and the need to improve sustainability, health, resilience and well-being in urban contexts as underlined by the Habitat III New Urban Agenda. With the involvement of businesses, citizens, academia and civil society organizations, we will enhance our efforts towards achieving sustainable consumption and production patterns and management and reduction of emissions, including by adopting circular economy approaches, and will support local actions for climate mitigation and adaptation. We endorse the G20 Platform on SDG Localization and Intermediary Cities, with the support of the OECD and UN-Habitat. We will support intermediary cities in adopting integrated and inclusive urban planning; accelerating their transitions towards clean and sustainable energy and sustainable mobility for all; improving waste management; fostering empowerment and decent work for women, youth, migrants and refugees; assisting disabled and elderly persons; enhancing food systems sustainability; and enabling more equitable access to digital innovations. Partnerships like the Coalition for Disaster Resilience Infrastructure could act as a vehicle to accelerate this agenda.
21. **Energy and Climate.** Responding to the call of the scientific community, noting with concern the recent reports of the IPCC and mindful of our leadership role, we commit to tackle the critical and urgent threat of climate change and to work collectively to achieve a successful UNFCCC COP26 in Glasgow. To this end, we reaffirm our commitment to the full and effective implementation of the UNFCCC and of the Paris Agreement, taking action across mitigation, adaptation and finance during this critical decade, on the basis of the best available scientific knowledge, reflecting the principle of common but differentiated responsibilities and respective capabilities, in light of different national

circumstances. We remain committed to the Paris Agreement goal to hold the global average temperature increase well below 2°C and to pursue efforts to limit it to 1.5°C above pre-industrial levels, also as a means to enable the achievement of the 2030 Agenda.

22. We recognize that the impacts of climate change at 1.5°C are much lower than at 2°C. Keeping 1.5°C within reach will require meaningful and effective actions and commitment by all countries, taking into account different approaches, through the development of clear national pathways that align long-term ambition with short- and medium-term goals, and with international cooperation and support, including finance and technology, sustainable and responsible consumption and production as critical enablers, in the context of sustainable development. We look forward to a successful COP26.
23. In this endeavour, informed by the IPCC assessments, we will accelerate our actions across mitigation, adaptation and finance, acknowledging the key relevance of achieving global net zero greenhouse gas emissions or carbon neutrality by or around mid-century and the need to strengthen global efforts required to reach the goals of the Paris Agreement. Accordingly, recognizing that G20 members can significantly contribute to the reduction of global greenhouse gas emissions, we commit, in line with the latest scientific developments and with national circumstances, to take further action this decade and to formulate, implement, update and enhance, where necessary, our 2030 NDCs, and to formulate Long-Term Strategies that set out clear and predictable pathways consistent with the achievement of a balance between anthropogenic emissions and removal by sinks by or around mid-century, taking into account different approaches, including the Circular Carbon Economy, socio-economic, economic, technological, and market developments, and promoting the most efficient solutions. We acknowledge the efforts made to date, including net zero and carbon neutrality commitments and new and ambitious NDCs and LTSs by G20 members, and those to come by or at COP26.
24. We will deliver national recovery and resilience plans that allocate, according to national circumstances, an ambitious share of the financial resources to mitigating and adapting to climate change and avoid harm to the climate and environment. We acknowledge the Sustainable Recovery Tracker developed in cooperation with the IEA, encouraging its update. In order to deploy the full potential of zero, low-emission, innovative, modern and clean solutions, we will collaborate to accelerate the development and deployment of the most efficient and effective solutions and help them rapidly achieve cost parity and commercial viability, including to ensure access to clean energy for all, especially in developing countries. We commit to scale up public Research, Development and Deployment. We will increase our cooperation on enhanced country-driven capacity building and technology development and transfer on mutually agreed terms, including through key global initiatives and joint or bilateral projects on the most efficient solutions in all sectors of economy.
25. Impacts of climate change are being experienced worldwide, particularly by the poorest and most vulnerable. We stress the importance of the effective implementation of the global goal on adaptation and will submit adaptation communications. We also commit to scale up adaptation finance, with a view to achieving a balance with the provision of finance for mitigation to address the needs of developing countries including by facilitating mechanisms, conditions and procedures to access

available funds, taking national strategies, priorities and needs into account. We recall and reaffirm the commitment made by developed countries, to the goal of mobilizing jointly USD 100 billion per year by 2020 and annually through 2025 to address the needs of developing countries, in the context of meaningful mitigation actions and transparency on implementation and stress the importance of meeting that goal fully as soon as possible. In this regard, we welcome the new commitments made by some of the members of the G20 to each increase and improve their overall international public climate finance contributions through to 2025 and look forward to new commitments from others. We note the Climate Finance Delivery Plan, which shows, based on OECD estimates, that the goal is expected to be met no later than 2023. We also recall the Paris Agreement aim to strengthen the global response to the threat of climate change, in the context of sustainable development and efforts to eradicate poverty, and that one of its goals is to make finance flows consistent with a pathway towards low GHG emissions and climate-resilient development. We encourage International Financial Institutions, including MDBs, to step up their efforts to pursue alignment with the Paris Agreement within ambitious timeframes, to support sustainable recovery and transition strategies, NDCs and long-term low greenhouse gas emission development strategies in emerging markets and developing economies, and to set out plans to mobilize private finance, in line with their mandates and internal approval procedures, while continuing to support the achievement of the UN 2030 Agenda.

26. We commit to significantly reduce our collective greenhouse gas emissions, taking into account national circumstances and respecting our NDCs. We acknowledge that methane emissions represent a significant contribution to climate change and recognize, according to national circumstances, that its reduction can be one of the quickest, most feasible and most cost-effective ways to limit climate change and its impacts. We welcome the contribution of various institutions, in this regard, and take note of specific initiatives on methane, including the establishment of the International Methane Emissions Observatory (IMEO). We will further promote cooperation, to improve data collection, verification, and measurement in support of GHG inventories and to provide high quality scientific data.
27. We will increase our efforts to implement the commitment made in 2009 in Pittsburgh to phaseout and rationalize, over the medium term, inefficient fossil fuel subsidies that encourage wasteful consumption and commit to achieve this objective, while providing targeted support for the poorest and the most vulnerable.
28. We acknowledge the close link between climate and energy and commit to reduce emission intensity, as part of mitigation efforts, in the energy sector to meet timeframes aligned with the Paris temperature goal. We will cooperate on deployment and dissemination of zero or low carbon emission and renewable technologies, including sustainable bioenergy, to enable a transition towards low-emission power systems. This will also enable those countries that commit to phasing out investment in new unabated coal power generation capacity to do so as soon as possible. We commit to mobilize international public and private finance to support green, inclusive and sustainable energy development and we will put an end to the provision of international public finance for new unabated coal power generation abroad by the end of 2021.

29. As we are recovering from the crisis, we are committed to maintain energy security, while addressing climate change, and guaranteeing just and orderly transitions of our energy systems that ensures affordability, including for the most vulnerable households and businesses. In this endeavour, we will remain vigilant of the evolution of energy markets, taking into account trends over the years, and promote an intensive dialogue. Accordingly, the G20 in collaboration with the International Energy Forum (IEF) will facilitate a dialogue between producers and consumers to bolster the efficiency, transparency and stability of the energy markets. We emphasize the importance of maintaining uninterrupted flows of energy from various sources, suppliers and routes, exploring paths to enhanced energy security and markets stability, while promoting open, competitive and free international energy markets. We recognize the role of digitalization in enhancing energy security and market stability through improved energy planning, while ensuring the security of energy systems against risks of attacks, including through malicious use of ICT. In addition to continuing to address traditional energy security challenges, we are mindful that clean energy transitions require an enhanced understanding of energy security, integrating aspects such as the evolving share of intermittent energy sources; the growing demand for energy storage, system flexibility changing climate patterns; the increase in extreme weather events; responsible development of energy types and sources; reliable, responsible and sustainable supply chains of critical minerals and materials, as well as semiconductors and related technologies.
30. **Policies for the transition and sustainable finance.** We welcome the agreement by Finance Ministers and Central Bank Governors to coordinate their efforts to tackle global challenges such as climate change and environmental protection, and to promote transitions towards green, more prosperous and inclusive economies. We welcome the introduction of a Pillar dedicated to Protecting the Planet in the G20 Action Plan. We agree on the importance of a more systematic analysis of macroeconomic risks stemming from climate change and of the costs and benefits of different transitions, as well as of the macroeconomic and distributional impact of risk prevention strategies and mitigation and adaptation policies, including by drawing on well-established methodologies. We ask the different G20 work streams to act in synergy, within their respective mandates and while avoiding duplication, to inform our discussions on the most appropriate policy mix to move towards low-greenhouse gas emission economies, taking into account national circumstances. Such policy mix should include investment in sustainable infrastructure and innovative technologies that promote decarbonisation and circular economy, and a wide range of fiscal, market and regulatory mechanisms to support clean energy transitions, including, if appropriate, the use of carbon pricing mechanisms and incentives, while providing targeted support for the poorest and the most vulnerable. We welcome the constructive discussions held at the Venice International Conference on Climate and at the G20 High Level Tax Symposium on Tax Policy and Climate Change and we recognise that the policy dialogue on the macroeconomic and fiscal impact of climate change policies could benefit from further technical work.
31. Sustainable finance is crucial for promoting orderly and just transitions towards green and more sustainable economies and inclusive societies, in line with the 2030 Agenda for Sustainable Development and the Paris Agreement. We welcome the establishment of the G20 Sustainable Finance

Working Group (SFWG) and we endorse the G20 Sustainable Finance Roadmap and the Synthesis Report. The Roadmap, initially focused on climate, is a multi-year action-oriented document, voluntary and flexible in nature, which will inform the broader G20 agenda on climate and sustainability. We recognise the importance of gradually expanding the Roadmap's coverage to include additional issues, such as biodiversity and nature as well as social matters, based on mutual agreement by G20 members in the coming years. We welcome the Financial Stability Board (FSB) Roadmap for addressing financial risks from climate change, which will complement the work carried out by the SFWG. We welcome the FSB report on the availability of data on climate-related financial stability risks and the FSB report on promoting globally consistent, comparable and reliable climate-related financial disclosures and its recommendations. We also welcome the work programme of the International Financial Reporting Standards Foundation to develop a baseline global reporting standard under robust governance and public oversight, building upon the FSB's Task Force on Climate-Related Financial Disclosures framework and the work of sustainability standard-setters.

32. **International taxation.** The final political agreement as set out in the Statement on a Two- Pillar Solution to Address the Tax Challenges Arising from the Digitalisation of the Economy and in the Detailed Implementation Plan, released by the OECD/G20 Inclusive Framework on Base Erosion and Profit Shifting (BEPS) on 8 October, is a historic achievement through which we will establish a more stable and fairer international tax system. We call on the OECD/G20 Inclusive Framework on BEPS to swiftly develop the model rules and multilateral instruments as agreed in the Detailed Implementation Plan, with a view to ensure that the new rules will come into effect at global level in 2023. We note the OECD report on Developing Countries and the OECD/G20 Inclusive Framework on BEPS identifying developing countries' progress made through their participation in the OECD/G20 Inclusive Framework on BEPS and possible areas where domestic resource mobilisation efforts could be further supported.
33. **Gender Equality and Women's Empowerment.** We reaffirm our commitment to gender equality and emphasize the pivotal role of women's and girls' empowerment and leadership at all levels for inclusive and sustainable development. We commit to put women and girls, who have been disproportionately affected by the pandemic, at the core of our efforts to build forward better. We will work on key factors such as equal access to education and opportunities, including in STEM sectors, the promotion of women's entrepreneurship and leadership, the elimination of gender-based violence, the enhancement of social, health, care and educational services, the overcoming of gender stereotypes, and the uneven distribution of unpaid care and domestic work. We commit to implement the G20 Roadmap Towards and Beyond the Brisbane Goal and to rapidly enhance the quality and quantity of women's employment, with a particular focus on closing the gender pay gap. We reiterate our commitment to share progress and actions taken towards the Brisbane Goal in the related annual report and ask the ILO and the OECD to continue reporting annually on our progress, taking into account the Roadmaps' Auxiliary Indicators.
34. We welcome the hosting of the first G20 conference on Women's Empowerment and will continue to enhance our concrete measures towards a systemic and cross-cutting approach to gender

equality in our national policies, with adequate implementation tools. We will work on women's empowerment in cooperation with academia, civil society and the private sector. To this end, we support the convening of a G20 Conference on Women's Empowerment under the upcoming Presidencies. We welcome the work of the EMPOWER Alliance and its engagement with the G20, to be reviewed in 2025. We acknowledge the Women Entrepreneurs Finance Initiative as an important partnership to support women-led SMEs.

35. **Employment and social protection.** The Covid-19 pandemic has exacerbated inequalities in our labour markets, disproportionately affecting vulnerable workers. In cooperation with social partners, we will adopt human-centered policy approaches to promote social dialogue and to ensure greater social justice; safe and healthy working conditions; and decent work for all, including within global supply chains. To reduce inequalities, eradicate poverty, support worker transitions and reintegration in labour markets and promote inclusive and sustainable growth, we will strengthen our social protection systems, as outlined in the G20 Policy Principles to Ensure Access to Adequate Social Protection for All in a Changing World of Work. We welcome the G20 Policy Options to Enhance Regulatory Frameworks for Remote Working Arrangements and Work through Digital Platforms. We will work to ensure decent working conditions for remote and platform workers and strive to adapt our regulatory frameworks to new forms of work, ensuring that these are fair and inclusive, leaving no one behind, while paying special attention to addressing the digital gender divide and intergenerational inequalities. We also ask the ILO and the OECD to continue monitoring progress towards the Antalya Youth Goal. We underscore our commitment to further international cooperation to strengthen safe and healthy working conditions for all workers and welcome the G20 Approaches on Safety and Health at Work.
36. **Education.** Access to education is a human right and a pivotal tool for inclusive and sustainable economic recovery. We commit to ensure access to quality education for all, with particular attention to women and girls and vulnerable students. We will increase our efforts to make education systems inclusive, adaptable and resilient, and will enhance the coordination between education, employment and social policies to improve the transition from education to quality employment, also through lifelong learning.
37. We recognize the critical role of education for sustainable development, including environmental stewardship, in empowering younger generations with the necessary skills and mindset to address global challenges. We commit to enhance cooperation and to foster stronger, effective measures to this end.
38. **Migration and forced displacement.** The impact of the pandemic has confronted us with new challenges with regard to migration in our globalized economies. We commit to take steps to support the full inclusion of migrants, including migrant workers, and refugees in our pandemic response and recovery efforts, in the spirit of international cooperation and in line with national policies, legislation and circumstances, ensuring full respect for their human rights and fundamental freedoms regardless of their migration status. We also recognize the importance of preventing irregular migration flows and the smuggling of migrants, as part of a comprehensive approach for safe, orderly and regular

migration, while responding to humanitarian needs and the root causes of displacement. We note the 2021 Annual International Migration and Forced Displacement Trends and Policies Report to the G20 prepared by the OECD in cooperation with ILO, International Organization for Migration (IOM) and United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR). We will continue the dialogue on migration and forced displacement in future Presidencies.

39. **Transportation and Travel.** We will endeavor to restart international travel in a safe and orderly manner, consistent with the work of relevant international organizations such as the WHO, the International Civil Aviation Organization, the International Maritime Organization and the OECD. To this end, taking into consideration national public health policies, we acknowledge the relevance of shared standards to ensure seamless travel, including testing requirements and results, vaccination certificates and interoperability and mutual recognition of digital applications, while continuing to protect public health and ensuring privacy and data protection. We reiterate the essential role of transport personnel and the need for a coordinated approach to the treatment of air, maritime and land crews, consistent with public health standards and with the principle of non-discrimination.
40. **Financial regulation.** We welcome the FSB final report on the lessons learnt from the COVID-19 pandemic from a financial stability perspective and the proposed next steps. While the global financial system has been largely resilient, gaps in the regulatory framework remain which we are committed to addressing, including by completing the remaining elements of the G20 regulatory reforms agreed after the 2008 financial crisis. We are also committed to strengthening the resilience of the non-bank financial intermediation (NBFIs) sector with a systemic perspective, and reducing the need for extraordinary central bank interventions, by implementing the FSB NBFIs work programme. We endorse the FSB final report on policy proposals to enhance money market fund (MMF) resilience and we will assess and address MMF vulnerabilities in our jurisdictions, using the framework and policy toolkit in the report, recognizing the need to tailor measures to jurisdictions' specific circumstances, as well as taking account of cross-border considerations.
41. We welcome the progress reported against milestones set for 2021 by the G20 Roadmap to enhance cross-border payments, and we endorse the ambitious but achievable quantitative global targets for addressing the challenges of cost, speed, transparency and access by 2027 set out in the FSB report. We call on public authorities and the private sector to work together to make the practical improvements to achieve these goals. We reiterate that no so-called "global stablecoins" should commence operation until all relevant legal, regulatory and oversight requirements are adequately addressed through appropriate design and by adhering to applicable standards. We encourage jurisdictions to progress in the implementation of the FSB High-Level Recommendations, and standardsetting bodies to complete their assessment of whether to make any adjustments to standards or guidance in light of the FSB Recommendations. We encourage the Committee on Payments and Market Infrastructures, Bank for International Settlements Innovation Hub, IMF and World Bank to continue deepening the analysis on the potential role of central bank digital currencies in enhancing cross-border payments and their wider implications for the international monetary system. We thank

Mr. Randal K. Quarles for his service as FSB Chair and we welcome the appointment of Mr. Klaas Knot as his successor.

42. **Trade and Investment.** We affirm the important role of open, fair, equitable, sustainable, non-discriminatory and inclusive rules-based multilateral trade system in restoring growth, job creation and industrial productivity and promoting sustainable development, as well as our commitment to strengthen it with the WTO at its core. Recalling the Riyadh Initiative on the future of the WTO, we remain committed to working actively and constructively with all WTO Members to undertake the necessary reform of the WTO, improving all its functions, and we highlight the need to implement this commitment in practice through an inclusive and transparent approach including tackling the development issues. We commit to a successful and productive WTO 12th Ministerial Conference (MC12) as an important opportunity to advance that reform and revitalize the organization. We will work with all WTO members in the lead-up to the MC12 and beyond to enhance the capacity of the multilateral trading system to increase our pandemic and disaster preparedness and resilience through a multifaceted response, with a view to deliver an outcome on trade and health by MC12, including to work towards enhancing timely, equitable and global access to vaccines. We support reaching a meaningful WTO agreement on harmful fisheries subsidies by the MC12, in line with the SDG 14.6, and we welcome the ongoing work on agriculture.
43. We recognize the importance of sound, predictable and transparent domestic regulatory frameworks for trade in services and investment. We underscore the importance of fair competition and we will continue to work to ensure a level playing field to foster a favourable trade and investment environment. Reducing trade tensions, tackling distortions in all sectors of trade and investment, addressing supply chain disruptions and fostering mutually beneficial trade and investment relations will be critical as economies respond to and recover from the COVID-19 pandemic. We believe that trade and environmental policies should be mutually supportive and WTO consistent and contribute to the optimal use of the world's resources in accordance with the objectives of sustainable development. We highlight the importance of strengthening MSMEs' capacity to become more integrated into the global economy.
44. **Infrastructure investment.** We recognize the critical role of quality infrastructure investments in the recovery phase. We acknowledge that resilient, properly funded, well maintained and optimally managed systems are essential to preserve infrastructure assets over their life-cycles, minimising loss and disruption, and securing the provision of safe, reliable and high-quality infrastructure services. To this end, we endorse the G20 Policy Agenda on Infrastructure Maintenance. In line with the G20 Roadmap for Infrastructure as an Asset Class, and building on the G20 Infrastructure Investors Dialogue, we will continue, in a flexible manner, to develop further the collaboration between the public and private investors to mobilise private capital. We underline the importance of promoting knowledge sharing between local authorities and national governments to foster more inclusive infrastructure. We will continue to advance the work related to the G20 Principles for Quality Infrastructure Investment. We agree to extend the Global Infrastructure Hub mandate until the end of 2024.

45. **Productivity.** Digital transformation has the potential of boosting productivity, strengthening the recovery and contributing to broad-based and shared prosperity. We endorse the G20 Menu of Policy Options - Digital Transformation and Productivity Recovery, which provides policy options, shares good practices, promotes inclusion and sheds light on the key role of international cooperation to make use of the growth opportunities of digitalization. Drawing on the Menu we will continue discussing policies to sustain productivity growth, and to help ensure that the benefits are evenly shared within and across countries and sectors. We recognise the importance of good corporate governance frameworks and well-functioning capital markets to support the recovery, and look forward to the review of the G20/OECD Principles of Corporate Governance.
46. **Digital economy, higher education and research.** We recognize the role of technology and innovation as key enablers for the global recovery and sustainable development. We recognize the importance of policies to create an enabling, inclusive, open, fair and non-discriminatory digital economy that fosters the application of new technologies, allows businesses and entrepreneurs to thrive, and protects and empowers consumers, while addressing the challenges related to privacy, data protection, intellectual property rights, and security. Mindful of the need to support a better inclusion of MSMEs in the digital economy, we commit to reinforce our actions and international cooperation towards the digital transformation of production, processes, services and business models, also through the use of consensus-based international standards and the improvement of consumer protection, digital skills and literacy. We welcome the results of the G20 Innovation League, as a platform through which multilateral endeavors can boost partnerships, collaboration, co-creation, and private investments in technologies and applications benefitting humankind, highlighting how trade and digital policies can help strengthen the competitiveness of MSMEs in global markets and address the particular challenges they face. We have also begun to address the application of distributed ledger technologies such as blockchain networks to protect consumers through increased traceability. We recognize the growing role that Information and Communication Technologies play in our societies. In this context, we emphasize the need to address the increased security challenges in the digital environment, including from ransomware and other forms of cyber crime. With this in mind, we will work to strengthen bilateral and multilateral cooperation to secure our ICT, address shared vulnerabilities and threats, and combat cyber crime.
47. Well aware of the benefits stemming from the responsible use and development of trustworthy human-centered Artificial Intelligence (AI), we will advance the implementation of the G20 AI Principles, while considering the specific needs of MSMEs and start-ups to encourage competition and innovation, as well as diversity and inclusion, and the importance of international cooperation to promote research, development and application of AI. We welcome the G20 Policy Examples on How to Enhance the Adoption of AI by MSMEs and Start-ups.
48. We acknowledge the importance of data free flow with trust and cross-border data flows. We reaffirm the role of data for development. We will continue to work on addressing challenges such as those related to privacy, data protection, security and intellectual property rights, in accordance with the relevant applicable legal frameworks. We will also continue to further common understanding and

to work towards identifying commonalities, complementarities and elements of convergence between existing regulatory approaches and instruments enabling data to flow with trust, in order to foster future interoperability. Recognizing the responsibility of digital service providers, we will work in 2022 towards enhancing confidence in the digital environment by improving internet safety and countering online abuse, hate speech, online violence and terrorism while protecting human rights and fundamental freedoms. We remain committed to protecting the most vulnerable, and acknowledge the G20 High Level Principles for Children Protection and Empowerment in the Digital Environment, drawn from the OECD Recommendation on Children in the Digital Environment and other relevant tools, such as the ITU 2020 Guidelines on Child Online Protection.

49. **Financial inclusion.** We reaffirm our commitment to enhancing digital financial inclusion of vulnerable and underserved segments of society, including micro, small and medium-sized enterprises (MSMEs), carrying forward the work of the Global Partnership for Financial Inclusion (GPII) and implementing the G20 2020 Financial Inclusion Action Plan. We endorse the G20 Menu of Policy Options for digital financial literacy and financial consumer and MSME protection “Enhancing digital financial inclusion beyond the COVID-19 crisis”, with the aim to provide a guide for policymakers in their efforts to lay the ground for new financial inclusion strategies in the post-pandemic world. We welcome the 2021 GPII Progress Report to G20 Leaders and the 2021 Update to Leaders on Progress Towards the G20 Remittance Target. We support the GPII in bringing forward the monitoring of National Remittances Plans, also gathering more granular data, and strongly encourage the continued facilitation of the flow of remittances and the reduction of average remittance transfer costs.
50. **Data gaps.** Improving data availability and provision, including on environmental issues, and harnessing the wealth of data produced by digitalization is critical to better inform our decisions. We take note of the work done so far by the IMF, in close cooperation with the FSB and the Inter-Agency Group on Economic and Financial Statistics (IAG) towards a possible new G20 Data Gaps Initiative and we look forward to its further development.
51. Recognizing the importance of an efficient use of digital tools within public administrations, we will continue to promote agile regulatory frameworks and will provide digital public services that are human-centric, proactive, easy to use and accessible to all. We welcome the novel emphasis on secure, interoperable and trusted digital identity solutions that can provide better access to public and private sector services while promoting privacy and personal data protection. We will pursue further work on designing digital identity tools, deployable also in emergency scenarios.
52. Recognizing that sustainable investment in quality digital infrastructure can greatly contribute to reducing the digital divide, we will promote universal, and affordable access to connectivity for all by 2025. Recognizing universal, secure, affordable, advanced and well-functioning digital infrastructure as an important driver for the economic recovery, we endorse the G20 Guidelines for Financing and Fostering High-Quality Broadband Connectivity for a Digital World, developed with the support of the OECD.

53. We will enhance our efforts to ensure that our research and work forces are able to adapt their skills to the rapidly evolving digital environment and harness the potential of innovation and digital tools whilst upholding shared ethical principles and values. We will also leverage common digital infrastructures to promote research collaboration, open science and higher education. Firmly convinced about the crucial relevance of scientific progress in improving the lives of billions around the world and effectively addressing global challenges, we will also continue to ensure that scientific research, including on digital technology, is carried out in a responsible, safe, transparent, equitable, inclusive and secure manner, taking into account the risks stemming from cutting-edge technologies.
54. We welcome the transformation of the Digital Economy Task Force into a Working Group and invite our Digital Ministers to further their discussions on the digital economy as appropriate.
55. **Tourism.** Building on the work made in 2020, we will continue to support a rapid, resilient, inclusive and sustainable recovery of the tourism sector, which is among those hardest hit by the pandemic, with a particular focus on developing countries and MSMEs. We endorse the G20 Rome Guidelines for the Future of Tourism, and commit to take action to fulfill its objectives, in particular with regard to safe mobility and seamless travel and sustainability and digitalization. We will explore collaboration in the fields of creative economy and innovation in support of tourism. To this end, we ask our Ministers of Tourism to pursue their collaboration with the OECD, the UNWTO and other relevant international organizations.
56. **Culture.** Recalling that culture has intrinsic value, we underline the role of culture and of cultural and creative professionals and businesses as drivers for sustainable development and in fostering the resilience and the regeneration of our economies and societies, stressing the importance of international efforts to safeguard and promote culture, with a key role to be played by UNESCO, and the need to support workers, including in the cultural field, also by facilitating access to employment, social protection, digitalization and business support measures. We emphasize the importance of addressing threats to irreplaceable cultural resources and protecting and preserving cultural heritage damaged, trafficked or endangered by conflicts and disasters, recalling the objectives of UNSC Resolution 2347. We ask our relevant institutions to further pursue the G20 cooperation on culture.
57. **Anti-corruption.** Renewing our commitment to zero tolerance for corruption in the public and private sectors and to achieving common goals in the global fight against corruption, we adopt our 2022-2024 Anti-Corruption Action Plan. We will further strengthen our engagement with other stakeholders such as academia, civil society, media and the private sector, and will continue to promote their important role and active participation in this field. We are committed to fight any new and sophisticated forms of corruption. We endorse the G20 High-Level Principles on Corruption related to Organized Crime, on Tackling Corruption in Sport, and on Preventing and Combating Corruption in Emergencies, and adopt the G20 Anti-corruption Accountability Report. We reaffirm our commitment to deny safe haven to corruption offenders and their assets, in accordance to domestic laws and to combat transnational corruption. We will also provide competent authorities with adequate, accurate and up-to-date information by adopting legally appropriate measures to improve international

and domestic beneficial ownership transparency of legal persons and arrangements and real estate, especially trans-national flows, in line with the Financial Action Task Force recommendations.

58. We remain committed to promoting a culture of integrity in the private sector, particularly in their relations with the public sector. In our collective efforts to better measure corruption, we welcome the Compendium of Good Practices on Measurement of Corruption. We will ensure that G20 Countries adapt their regulation and legislation to comply with the relevant obligation to criminalize bribery, including bribery of foreign public officials, and bolster efforts to effectively prevent, detect, investigate, prosecute and sanction domestic and foreign bribery. We will demonstrate concrete efforts for the duration of the Action Plan and share information on our actions towards criminalizing foreign bribery and enforcing foreign bribery legislation in line with article 16 of UNCAC, with a view to the possible adherence of all G20 countries to the OECD Anti-Bribery Convention. As a means to further improve international cooperation on anti-corruption, we welcome the progress made by the GLOBE Network.
59. **AML/CFT/CPF.** We reaffirm our full support for the Financial Action Task Force (FATF) and the Global Network and recognize that effective implementation of Anti-Money Laundering/Countering the Financing of Terrorism and Proliferation (AML/CFT/CPF) measures is essential for building confidence in financial markets, ensuring a sustainable recovery and protecting the integrity of the international financial system. We stress the relevance of the risk-based approach of the FATF recommendations with the aim to ensure legitimate cross-border payments and to promote financial inclusion. We confirm our support for strengthening the FATF recommendations to improve beneficial ownership transparency and call on countries to fight money laundering from environmental crime, particularly by acting on the findings of the FATF report. We reaffirm the commitments made by Finance Ministers and Central Bank Governors aimed at sustaining and strengthening the work of the FATF-Style Regional Bodies.
60. We look ahead to Beijing Winter Olympics and Paralympics 2022, as opportunities for competition for athletes from around the world, which serves as a symbol of humanity's resilience.
61. We thank the international organizations and the G20 Engagement Groups for their valuable inputs and policy recommendations. We thank Italy for its Presidency, for successfully hosting the Global Health Summit, co-Chaired with the European Commission, and the Rome Leaders' Summit, and for its contribution to the G20 process, and we look forward to meeting again in Indonesia in 2022, in India in 2023 and in Brazil in 2024.

ANNEX

Ministerial Declarations and Communiqués

1. Second G20 Finance Ministers and Central Bank Governors Meeting Communiqué (7 April)
2. G20 Tourism Ministers Communiqué (4 May)
3. G20 Education Ministers' Declaration (22 June)
4. G20 Joint Education and Labour and Employment Ministers' Declaration (22 June)
5. G20 Labour and Employment Ministerial Declaration (23 June)
6. Matera Declaration on Food Security, Nutrition and Food Systems (29 June)
7. G20 Development Ministers Communiqué (29 June)
8. Chair's Summary – "The role of logistics in preparedness and response for Covid-19 pandemic and future humanitarian and health crisis" (30 June)
9. Third G20 Finance Ministers and Central Bank Governors Meeting Communiqué (9-10 July)
10. G20 Environment Communiqué (22 July)
11. Joint G20 Energy-Climate Ministerial Communiqué (23 July)
12. Rome Declaration of the G20 Ministers of Culture (29-30 July)
13. G20 Digital Ministers Declaration (5 August)
14. G20 Ministers of Research Declaration (6 August)
15. Chair's Summary – G20 Conference on Women's Empowerment (26 August)
16. G20 Health Ministers Declaration (5-6 September)
17. G20 Agriculture Ministers' Meeting Communiqué (17-18 September)
18. G20 Ministerial Statement on Trade and Investment (12 October)
19. Fourth G20 Finance Ministers and Central Bank Governors Meeting Communiqué (13 October)
20. G20 Joint Finance and Health Ministers Communiqué (29 October)

G20 Working Groups and Other Documents

1. Global Health Summit Rome Declaration
2. Update of the G20 Action Plan
3. Fourth Progress Report on the G20 Action Plan
4. ACT-Accelerator Facilitation Council Vaccine Manufacturing Working Group – Report to the G20
5. 2021 Rome Update on the G20 Action Plan on the 2030 Agenda for Sustainable Development and G20 Development Commitments
6. G20 Recommendations for the use of policy-based lending
7. Financing for Sustainable Development: G20 Framework for voluntary support to INFFs, G20 High-Level principles on sustainability-related financial instruments and G20 common vision on SDG alignment
8. DWG outcome document on Territorial Development and SDGs Localisation
9. G20 Sustainable Finance Roadmap
10. 2021 Synthesis Report prepared by the G20 Sustainable Finance Working Group

11. G20 Roadmap towards and beyond the Brisbane Goal
12. G20 Policy Principles to ensure access to adequate social protection for all in a changing world of work
13. G20 Policy Options to enhance regulatory frameworks for remote working arrangements and workthrough digital platforms
14. G20 Approaches on safety and health at work
15. G20 Policy Agenda on infrastructure maintenance
16. G20 Menu of Policy Options - Digital transformation and productivity recovery
17. G20 Policy Examples on how to enhance the adoption of AI by MSMEs and start-ups
18. G20 High Level Principles for children protection and empowerment in the digital environment
19. G20 Menu of Policy Options for digital financial literacy and financial consumer and MSME protection“Enhancing digital financial inclusion beyond the COVID-19 crisis”
20. 2021 GPMI Progress Report to G20 Leaders
21. 2021 Update to Leaders on progress towards the G20 remittance target
22. G20 Guidelines for financing and fostering high-quality broadband connectivity for a digital world
23. G20 Rome Guidelines for the future of tourism
24. 2022-2024 Anti-Corruption Action Plan
25. G20 High-Level Principles on Corruption related to Organized Crime
26. G20 High-Level Principles on Tackling Corruption in Sport
27. G20 High-Level Principles on Preventing and Combating Corruption in Emergencies
28. G20 Anti-Corruption Accountability Report
29. Compendium of Good Practices on Measurement of Corruption

ประมวลรายงานและวิเคราะห์ข่าวระหว่างประเทศ

เดือนธันวาคม 2021 (2564)

ประมวลรายงานและวิเคราะห์ข่าวระหว่างประเทศ

เดือนธันวาคม 2021 (2564)

หัวข้อข่าวของสำนักข่าว ซีเอ็นเอ็น ใช้คำว่าบาร์เบดอส Cut ties กับสมเด็จพระราชินีนาถเอลิซาเบธแห่งสหราชอาณาจักรเมื่อประเทศในทะเลแคริบเบียนแห่งนี้ได้เปลี่ยนไปเป็นสาธารณรัฐโดยมีประธานาธิบดีเป็นรัฐประมุข ดูจะเป็นการเลือกคำที่ไม่สอดคล้องกับข้อเท็จจริงที่เดิวนัก

จริงอยู่ เมื่อวันที่ 30 พฤศจิกายน ศกนี้ บาร์เบดอสได้มีพิธีสถาปนา นาง Sandra Mason เป็นประธานาธิบดีคนแรกของประเทศ โดยเปลี่ยนจากการให้สมเด็จพระราชินีนาถเอลิซาเบธที่ 2 เป็นองค์พระประมุขหรือ Queen แห่งบาร์เบดอส โดยได้เชิญเจ้าฟ้าชายชาร์ลส์ (Prince of Wales) เสด็จไปร่วมในพิธีและได้ทรงมีพระราชดำรัสแสดงความยินดีกับสาธารณรัฐใหม่ ซึ่งยังคงมีความสัมพันธ์ทางการทูตกับสหราชอาณาจักร และยังคงเป็นประเทศสมาชิกในเครือจักรภพหรือ Commonwealth of Nations ซึ่งมีสมเด็จพระราชินีนาถเอลิซาเบธที่ 2 เป็นองค์พระประมุข แต่ประเทศสมาชิกที่ปัจจุบันมีอยู่ 54 ประเทศต่างมีอำนาจอธิปไตยของตนเองอย่างเต็มที่ เกือบทั้งหมดเป็นอดีตอาณานิคมของอังกฤษ

ประเทศที่ได้เปลี่ยนองค์พระประมุขไปเป็นสาธารณรัฐก่อนนี้ได้แก่มอริเชียส เมื่อปี 1992

โดยที่เครือจักรภพ มีสมาชิกอยู่บัดนี้ถึง 54 ประเทศ มีประชากรรวมกันกว่า 2,000 ล้านคน หรือกว่าร้อยละ 30 ของประชากรโลก (โดยกว่า 1,300 ล้านเป็นชาวอินเดีย) ซึ่งทุกประเทศได้เข้ามาร่วมกันโดยสมัครใจ จึงอาจเป็นประโยชน์ที่จะบรรยายถึงประวัติความเป็นมาเท่าที่ได้ค้นหามาจากแหล่งต่างๆ ดังนี้

หลังจากที่มีการปลดปล่อยอาณานิคมของจักรวรรดิบริติชให้เป็นรัฐเอกราช ตั้งแต่ศตวรรษที่ 19 มาโดยลำดับ นั้น มีดำริที่จะจัดตั้งองค์การของประเทศต่างๆ ขึ้น โดยในปี 1884 Lord Rosebery นักการเมืองบริติชคนหนึ่ง ได้ผ่านกฎหมายในรัฐสภา โดยขนานนามจักรวรรดิบริติชว่าเป็น Commonwealth of Nations แต่ไม่ได้มีการดำเนินการอย่างเป็นทางการจนปี 1931 รัฐสภาที่เวสต์มินสเตอร์ได้ตราพระราชบัญญัติจัดตั้ง British Commonwealth of Nations พร้อมด้วยสมาชิกแรกเริ่ม 5 ประเทศ อันได้แก่สหราชอาณาจักร (United Kingdom), the Irish Free State, Newfoundland, สหภาพแอฟริกาใต้ (Ireland ได้ออกจาก Commonwealth ในปี 1949 และแอฟริกาใต้ถูกถอนตัวในปี 1961 เพราะยึดถือนโยบาย Apartheid แต่ได้กลับเข้ามาเป็นสมาชิกใหม่ในปี 1994 ในนาม Republic of South Africa)

ในปี 1946 ได้มีการยกเลิกใช้คำว่า British แต่คงใช้เพียง Commonwealth of Nations โดยออสเตรเลียและนิวซีแลนด์ได้เข้าเป็นภาคีพระราชบัญญัติในปี 1942 และ 1947 ตามลำดับ

เมื่ออินเดียได้รับเอกราชในปี 1947 และตั้งตัวเองเป็นสาธารณรัฐโดยไม่ถือว่า กษัตริย์เป็นรัฐประมุข และต่อมาได้มีประกาศ London Declaration เมื่อปี 1949 ให้มีการเปลี่ยนแปลงบทบัญญัติว่าด้วยการให้กษัตริย์เป็นรัฐประมุข โดยให้ใช้คำว่า Leader of the Commonwealth แทน โดยการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ประเทศอีกหลายประเทศจึงได้เข้าร่วมใน Commonwealth เมื่อได้รับเอกราช รวมเป็นทั้งหมด 54 ประเทศ ในจำนวนนี้ 33 ประเทศเป็นสาธารณรัฐ (เช่นอินเดีย) 5 ประเทศมีกษัตริย์ของตนเอง (เช่นบรูไน ดารุสซาลาม) และ 16 ประเทศมีระบบกษัตริย์ภายใต้รัฐธรรมนูญและมีประมุขแห่งสหราชอาณาจักรเป็นรัฐประมุข (ดังเช่นแคนาดาและออสเตรเลีย)

แม้ว่า สมาชิกภาพจะเคยเป็นประเทศราชแห่งสหราชอาณาจักรหรืออาณานิคมของประเทศราช โมซัมบิก ซึ่งเป็นอาณานิคมของปอร์ตุเกส ได้เข้ามาเป็นสมาชิกในปี

1995 ด้วยเหตุผลพิเศษเนื่องจากโมซามบิกสนับสนุนความร่วมมือของเครือจักรภพ ในการต่อสู้กับระบอบ Apartheid ในแอฟริกาใต้

วัตถุประสงค์ของเครือจักรภพได้แก่การส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศ และผลักดันการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมและสิทธิมนุษยชนในบรรดาสมาชิกประเทศ มติคณะมนตรีของเครือจักรภพต่างๆ ไม่มีผลผูกพันทางกฎหมาย

เครือจักรภพมีสำนักเลขาธิการอยู่ที่กรุงลอนดอนและมีธงของตัวเอง สำหรับเลขาธิการ นั้น จะเป็นผู้ที่ได้รับเลือกโดยหัวหน้ารัฐบาลของสมาชิกประเทศโดย จะอยู่ในตำแหน่งวาระละ 4 ปี ทั้งหมด 2 วาระ ตำแหน่งนี้จัดตั้งขึ้นเมื่อปี 1965

เครือจักรภพสนับสนุนการแข่งขันกีฬาในระหว่างสมาชิกประเทศ เรียกว่า Commonwealth Games ซึ่งมีขึ้นทุก 4 ปี และกำหนดให้วันจันทร์ที่ 2 ของเดือนมีนาคม เป็นวันเครือจักรภพ (Commonwealth Day) โดยมี Theme ต่างๆ กันทุกปี แต่ประเทศ สมาชิกอาจเลือกธีมอื่นๆ ของตนได้

คงเพื่อดูแลงานด้านเครือจักรภพ สหราชอาณาจักรจึงใช้ชื่อกระทรวงการ ต่างประเทศว่า Foreign and Commonwealth Office

แผนการที่จีนจะดำเนินการสร้าง “ทางสายไหมยุคใหม่” เป็นกระแสข่าวที่โลก ภายนอกได้ทราบมาก่อนระยะหนึ่งแล้วและทางการจีนภายใต้ประธานาธิบดี สี จิ้นผิง ก็ได้เคยกล่าวถึงความเป็นไปได้ที่โครงการนี้จะมีขึ้นอย่างเป็นทางการ โดยเข้าใจกันว่า จะเป็นการก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานต่างๆ เพื่อเชื่อมโยงกับประเทศต่างๆ และทวีป อื่นๆ ด้วยเงินลงทุนของจีนที่พอกพูนมากขึ้นในระยะหลังๆ มา

ผู้เชี่ยวชาญด้านวิเทศสัมพันธ์ในประเทศตะวันตกและบางประเทศในเอเชียเอง มีความเห็นตั้งแต่แรกว่า โครงการเช่นว่าเป็นการแผ่อิทธิพลของจีนตามแนวทางภูมิ รัฐศาสตร์ด้วยการบุกเบิกไปในทิศทางต่างๆ ในโลกตามเป้าหมายของจีนที่จะเป็น

มหาอำนาจยิ่งใหญ่ในวงการระหว่างประเทศทั้งทางเศรษฐกิจ การค้าและการเมืองแห่งอำนาจ ซึ่งแน่นอนว่าจีนจะปฏิเสธแนวคิดดังกล่าวอันเป็นที่เข้าใจได้

เมื่อวันที่ 14-15 พฤษภาคม 2017 จีนได้จัดการประชุม Belt and Road Forum for International Cooperation ขึ้นที่กรุงปักกิ่ง อันเทียบได้กับการประชุมระดับสุดยอดโดยมีรัฐประมุขและหัวหน้ารัฐบาลกับผู้แทนจาก 130 ประเทศและองค์การระหว่างประเทศอีก 70 แห่งไปร่วมด้วย นับเป็นการประชุมที่ใหญ่ยิ่ง โดยประธานาธิบดี สี จิ้นผิงได้ทำหน้าที่ประธาน อาจจะเป็นเพราะเข้าใจดีถึงนัยยะอันแอบแฝงของการประชุมครั้งนั้น ผู้นำอินเดียและญี่ปุ่นจึงมิได้ไปร่วมการประชุม

นาย Wang Xiaobao รองประธานกรรมการพัฒนาและปฏิรูปแห่งชาติจีนชี้แจงเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการประชุมครั้งนั้นว่าเป็นการก่อตั้ง “a more open and efficient international platform, a closer, stronger partnership network and to push for a more just, reasonable and balanced international governance system.”

ประโยคสุดท้าย อันว่าด้วย “balanced international governance” แสดงถึงเป้าประสงค์ประการหนึ่งของ สี จิ้นผิงที่จีนต้องการจะเป็นผู้วางแนวทางของ governance และ world order เอง ซึ่งผู้เชี่ยวชาญกิจการจีนคอมมิวนิสต์ได้วิเคราะห์ไว้ดังจะเห็นได้จากรายงานประจำเดือนสิงหาคม ศกนี้ ของข้าพเจ้า ที่กล่าวถึงหลักคิดของจีนว่า Global Governance และ World Order นั้น จีนรับไม่ได้ เพราะจีนคิดว่า rules-based international order ที่ฝ่ายตะวันตกยึดถือ นั้น ขัดกับบรรทัดฐานอันเหมาะสม โดยนาย Yang Jiechi ผู้แทนด้านการต่างประเทศจากพรรคคอมมิวนิสต์จีนได้กล่าวในการเจรจากับนายแอนโตนิ บลินเกิน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐ ที่มลรัฐอลาสก้า ว่าจีนจะวางระเบียบได้ดีกว่าตามกฎบัตรสหประชาชาติ โดยนาย Yang Jiechi คงจะไม่ทันคิดว่า สหประชาชาติใช้แนวตาม rules-based world order เช่นสหรัฐนั่นเอง และกฎบัตรสหประชาชาติก็เป็นไปตามบรรทัดฐานและหลักการของโลกตะวันตกมาตลอด

การประชุมที่กรุงปักกิ่ง ซึ่งประธานาธิบดี สี จิ้นผิง ทำหน้าที่ประธาน นั้น มีข่าวว่าจีนไม่สู้จะพอใจนัก เพราะต้องการให้ สี จิ้นผิง เป็นจุดที่เป็นข่าวมากที่สุด แต่เกาหลีเหนือได้ทดลองการยิงขีปนาวุธครั้งสำคัญหลังจากที่สงบเงียบมานาน ชาวเกาหลีต่างกล่าวจึงได้รับการเสนอรายงานไปทั่วโดยสื่อระหว่างประเทศ เพราะตรงกับเวลาที่ผู้นำจีนเริ่มกล่าวคำปราศรัยต่อที่ประชุมพหุ แต่เชื่อว่าเป็นเหตุบังเอิญมากกว่าอย่างอื่น

แผนการของกลุ่มประเทศตะวันตกที่จะสร้างระบบโครงสร้างพื้นฐานอย่างขนานใหญ่ นั้น มีมาตั้งแต่ที่รัฐบาลสหรัฐเปลี่ยนผ่านจากรัฐบาลนายโดนัลด์ ทรัมป์มาเป็นรัฐบาลประธานาธิบดีโจ ไบเดน ซึ่งใช้ถ้อยคำว่า Build Back Better เป็นส่วนหนึ่งของการรณรงค์หาเสียงในการเลือกตั้ง โดยในขั้นนั้นไม่มีหลักฐานว่าเกี่ยวข้องกับโครงการ BRI ของจีนเท่าใดนัก เพราะผู้สมัครเป็นประธานาธิบดีทุกคน รวมทั้งฮิลลารี คลินตันด้วย ก็ได้กล่าวถึงการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานอันล้ำสมัยภายในประเทศมานาน แต่ นายทรัมป์ซึ่งเป็นผู้ชนะในการเลือกตั้งเมื่อปี 2016 ก็ได้ดำเนินการอย่างจริงจังแม้แต่น้อย กลับกล่าวซ้ำแล้วซ้ำเล่าที่จะสร้างกำแพงทางชายแดนด้านใต้โดยจะให้เม็กซิโกเป็นผู้ออกค่าใช้จ่าย แม้ผู้นำเม็กซิโกจะปฏิเสธอย่างเด็ดขาดตลอดมาว่ามีใช้หน้าที่ของเม็กซิโกแต่อย่างใด

เมื่อได้รับเลือกตั้ง ประธานาธิบดีโจ ไบเดนก็ถือว่า การปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานอันครอบคลุมมากกว่าการปรับปรุงถนนหนทาง สะพาน อุโมงค์และการคมนาคมขนส่งและระบบรางเท่านั้น แต่รวมถึงระบบสื่อสารและสารสนเทศ เช่น Broadband อินเทอร์เน็ต และเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับต้องวางระบบให้สอดคล้องกับโครงการด้านอากาศอันหลากหลายด้วย ซึ่งต้องการงบประมาณมหาศาล ที่จนถึงบัดนี้ก็ยังไม่ผ่านรัฐสภาครบถ้วน เพราะวุฒิสมาชิกจากพรรคเดียวกับไบเดนได้ขัดขวาง ด้วยเหตุที่ยากจะอธิบาย

ตามรายงานข่าวล่าสุดในวันศุกร์ ที่ 17 ธันวาคม นาย Joe Manchin วุฒิสมาชิกสังกัดพรรคเดโมแครตจากมลรัฐเวสต์ เวอร์จิเนีย ยังขัดขวางร่างกฎหมายงบประมาณ

อันรวมถึง Build Back Better โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเด็น child tax credit และความช่วยเหลือด้านสังคมอื่นๆ อันเป็นส่วนหนึ่งของร่างกฎหมายทั้ง 2 ฉบับ ทำให้ประธานาธิบดีไบเดนไม่สามารถผ่านร่างกฎหมายได้ก่อนเทศกาลคริสต์มาสตามที่ตั้งใจ จึงอาจต้องหาทางเจรจากับนาย Manchin ต่อไปในปี 2022

โครงการ Build Back Better เริ่มมีนัยยะมากกว่าการปรับปรุงระบบภายในประเทศเมื่อไบเดนเดินทางไปร่วมการประชุมกลุ่ม จี-7 และจี-20 ที่คอร์นวอลล์ ในสหราชอาณาจักรและการประชุมระดับสุดยอดของสัมพันธมิตรแอตแลนติกเหนือ และการประชุมกับสหภาพยุโรปที่กรุงบรัสเซลส์เมื่อเดือนมิถุนายน ศกนี้

ต่อมาในวันที่ 1 ธันวาคม ศกนี้ Ursula von der Leyen ประธานกรรมาธิการสหภาพยุโรปก็ได้แถลงโครงการ Global Gateway ของสหภาพยุโรป อันได้แก่โครงการสร้าง “High quality digital, climate, energy and transport infrastructure, including fibre-optic cables, road and rail and renewable power, primarily in developing nations โดยจะลงทุนทั่วโลกเพื่อสนับสนุนโครงการอันดับแรกของยุโรป อันได้แก่ Green and Digital Transition โดยเธอยกตัวอย่างการลงทุนใน clean hydrogen เพื่อขับเคลื่อนพลังงานลมและแสงอาทิตย์ รวมทั้งสายเคเบิลใต้น้ำสำหรับส่งข้อมูล (Data) เชื่อมต่อระหว่างทวีป Global Gateway นอกจากนี้ จะมุ่งสร้างการเชื่อมโยงทางการขนส่ง Health Care Capacity และจะสนับสนุนระบบโรงเรียนและการศึกษา โดยกันเงินไว้ 340 พันล้านดอลลาร์จนถึงปี 2024 ซึ่งส่วนใหญ่เป็นเงินกู้มากกว่าเงินให้เปล่า โดยถือพื้นฐานทางระบอบประชาธิปไตย อันเป็นการเผชิญกับความท้าทายกับการยังประโยชน์ให้แก่สหภาพยุโรป เพราะเกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ทางยุทธศาสตร์ทั่วโลก

อาจารย์ประจำ Free University ที่กรุงบรัสเซลส์ ประเทศเบลเยียม ให้ความเห็นเกี่ยวกับโครงการ Global Gateway ว่ามีมูลเหตุจูงใจในทางภูมิรัฐศาสตร์ แม้ฟอน แดร์ เลเยน จะมีได้กล่าวเช่นนั้นออกมาตรงๆ เพราะแนวทางที่แถลงออกมาเป็นการ “ตอบโครงการ BRI ของจีน” ทั้งนี้เพราะตามแผนของจีน บริษัทจีนได้แข่งขันกับบริษัทยุโรป อันทำให้บริษัทที่ได้โครงการไปต้องตกอยู่ใน “Orbit” ของจีน เนื่องจากจีนคาดหมายว่า

จะมุ่งลงทุนในแอฟริกาและอินเดีย โดยจีนเตรียมลงทุน 1,500 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ อันเป็นวงเงินที่มากกว่าที่ยุโรปจะใช้ในช่วงแรกหลายเท่า เขาได้ยกตัวอย่างการลงทุนของจีนในการสร้างทางรถไฟในลาว (สายคุนหมิง-เวียงจันทน์) ซึ่งต้องใช้เงิน 5.9 พันล้านดอลลาร์สำหรับเส้นทางยาวหนึ่งพันกิโลเมตร โดยจีนจ่ายเป็นเงินกู้ให้ลาวร้อยละ 60 ด้วยการที่จีนจะขยายมูลค่าการค้าด้วยการสร้างท่าเรือ ทางรถไฟและสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ เชื่อมต่อในเอเชีย แอฟริกาและแปซิฟิกตามแผนใหญ่ ซึ่งบางคนเห็นว่า ภาระหนักกับจีนที่จะเกิดขึ้น นั้น สูงจนน่าวิตก โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับลาว ซึ่งโครงการเสร็จแล้ว และทำให้ลาวตกอยู่ใต้ “Orbit” ของจีนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ส่วนการเสียโอกาสของไทยที่ประจักษ์ชัดแล้ว นั้น เพราะไทยมิได้ดำเนินการล่วงหน้าแต่อย่างใด ทั้ง ๆ ที่ทราบมานานว่าทางรถไฟความเร็วสูงจีน-ลาวจะมาถึงฝั่งตรงกันข้ามกับจังหวัดหนองคายซึ่งยังด้อยสิ่งอำนวยความสะดวกอยู่มาก

ในยุโรปเอง จีนได้ลงทุนไปไม่น้อย เช่นการซื้อท่าเรือ Piraeus ในกรีซ ซึ่งใหญ่เป็นอันดับ 6 ของยุโรปและมีการใช้เป็นอย่างมาก กับยังลงทุนอีกมหาศาลสำหรับเส้นทางในบอลข่าน มอนเตเนโกรขณะนี้ต้องจำใจขอความช่วยเหลือจากธนาคารในอเมริกาและยุโรปเพื่อใช้หนี้ให้จีนจำนวน 1 พันล้านดอลลาร์ ที่นำไปสร้าง Freeway ใหม่

เมื่อจีนก้าวล่วงเข้ามาเช่นนี้ สหภาพยุโรปจึงต้องให้มีทางเลือก โดย Global Gateway จะต้องประสานกับ Build Back Better ของสหรัฐฯ ซึ่งได้เริ่มมาตั้งแต่การประชุม จี-7 เมื่อเดือนมิถุนายน ดังกล่าวถึงก่อนหน้านี้อแล้ว

ฝ่ายจีนเองได้คาดหมายถึงแนวคิดเช่นว่าไว้ในเวลาใกล้เคียงกัน โดยนาย Wang Wenbin โฆษกกระทรวงการต่างประเทศจีน ได้แถลงว่า ทางที่จะร่วมมือกันในด้านโครงสร้างพื้นฐานนั้นมีอยู่มากมาย “where different initiatives will not offset or replace each other. What the world needs is to build bridges instead of tearing them down, to be inter-connected instead of decoupling, and to be mutually beneficial, not enclosed or exclusive.”

วันที่ 8 ธันวาคม เป็นวันครบรอบปีที่ 80 ของการที่กองทัพญี่ปุ่นได้ยกพลทั้งทางบก ทางเรือและทางอากาศเข้าโจมตีหลายต่อหลายจุดในเอเชียและแปซิฟิก อาทิ ฐานทัพสหรัฐที่อ่าวเพิร์ลในเกาะฮาวาย และดินแดนกับเกาะต่างๆ รวมทั้งประเทศไทย แหลมมลายู สิงคโปร์ เกาะชวา เกาะอีกหลายแห่งในแปซิฟิก ในเวลาเดียวกันด้วย

การโจมตีอ่าวเพิร์ล นั้น เกิดขึ้นตอนเช้าตรู่ของวันเสาร์ ที่ 7 ธันวาคม 1941 เพราะความต่างของเวลา แต่อันที่จริง เวลาเกือบจะใกล้เคียงกับการโจมตีในภูมิภาคเอเชีย และเป็นเหตุให้ประธานาธิบดีแฟรงคลิน เดลาโน รูสเวลท์ ประกาศว่า วันนั้นเป็นวันอันน่าอดสูยหรือ Day of Infamy ทำให้สหรัฐเข้าร่วมสงครามโลก ครั้งที่ 2 อย่างเป็นทางการ เนื่องด้วย ญี่ปุ่นกับพันธมิตรอักษะได้ประกาศสงครามกับสหรัฐพร้อมกับการโจมตี¹

สำหรับประเทศไทย นั้น มีประเด็นที่เห็นต่างกันมาก ว่ารัฐบาลไทยเห็นด้วยกับการที่ญี่ปุ่นยกทัพผ่านประเทศไทยหรือไม่ บางประเทศเห็นว่า รัฐบาลไทยต้องยอมให้ญี่ปุ่นส่งกำลังผ่านดินแดนไทย “Under duress” แต่บางฝ่ายเห็นว่าไทยรู้เห็นเป็นใจกับญี่ปุ่น โดยยกประเด็นที่รัฐบาลไทยประกาศสงครามกับประเทศต่างๆ อย่างเป็นทางการในลำดับต่อมา และบางประเทศได้ยกข้อนี้ขึ้นเป็นเหตุผลที่ชะลอการที่รัฐบาลไทยจะสมัครเข้าเป็นสมาชิกสหประชาชาติในปี 1946 (2489)

¹ ทั้งฝ่ายญี่ปุ่นและเยอรมนีได้ศึกษาจุดอ่อนของทั้งสหรัฐและไทยอย่างลึกซึ้งก่อนหน้านี้ที่จะเปิดยุทธการซึ่งจะบั่นทอนความสามารถของผู้ถูกโจมตีที่จะตอบโต้ได้อย่างทันท่วงที ประจักษ์พยานในส่วนของสหรัฐที่ชัดเจนปรากฏในการเริ่มกระทำสงครามในทีๆ ฝ่ายตรงข้ามไม่คาดคิดและในเวลาที่ได้โดยอุปนิสัยมักจะพักผ่อนหลังจากการสนุกสนานในคืนวันศุกร์ ดังเห็นได้จากการเปิดฉากโจมตีแต่เช้าตรู่ของวันเสาร์ที่อ่าวเพิร์ลในหมู่เกาะฮาวาย อันมิได้อยู่ในแผนป้องกันของอเมริกัน ซึ่งเห็นว่าจุดเปราะบางน่าจะอยู่ที่ฟิลิปปินส์และได้วางแผนสีส้มไว้ถึง 2 ฉบับ เนื่องจากอเมริกามีกองกำลังทางบกและอากาศอยู่ โดยมีนายพลดักลาส แม็คคาเธอร์เป็นผู้บัญชาการสูงสุด ก็ยังได้รับการเสริมกำลังด้วยเครื่องบินทิ้งระเบิดแบบ บี-17 ที่ฐานบินคลาร์ค ซึ่งก็ถูกฝูงบินของญี่ปุ่นหลายร้อยเครื่องจากเกาะไต้หวันของญี่ปุ่นทำลาย “flat-footed on the ground” พร้อมกับการโจมตีที่เพิร์ล จุดอ่อนอีกแห่งหนึ่งได้แก่ประเทศไทยที่ญี่ปุ่นทราบมานานปีแล้วว่ากำลังป้องกันประเทศน้อยมาก เหมาะอย่างยิ่งที่จะเป็นฐานที่ตั้งหลักในการเข้ายึดดินแดนต่างๆ ภายใต้การปกครองของอังกฤษและเนเธอร์แลนด์ แต่เป็นแหล่งทรัพยากรธรรมชาติสำคัญที่ญี่ปุ่นต้องการได้มาอย่างยิ่งทั้งเพื่อเป็นยุทธปัจจัยและเพื่อเสริมสนธิสัญญาของญี่ปุ่นในการสร้างวงศ์ไพบูลย์ร่วมกัน ไทยจึงเป็นกุญแจดอกสำคัญแห่งหนึ่งในการไขไปสู่การก่อตั้ง “มหาเอเชียบูรพา”

สำหรับการประกาศสงครามของรัฐบาลไทย นั้น ม.ร.ว. เสนีย์ ปราโมช อัครราชทูตไทย ณ กรุงวอชิงตัน ได้นำไปยื่นแก่นาย Cordell Hull รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐ ซึ่งนาย Hull แทนที่จะรับประกาศ กลับโยนใส่ลิ้นชัก (อะไรเกิดขึ้นยากที่จะยืนยัน เนื่องจาก ม.ร.ว. เสนีย์ ปราโมช กล่าวแก่ผู้สื่อข่าวในเดือนมกราคม 1942 ว่า ท่านใส่ประกาศสงครามไว้ในกระเป๋าเสื้อนอกของท่าน โดยไม่ได้ยื่นให้แก่คอร์เดลล์ ฮัลล์ ประเด็นที่สำคัญกว่าได้แก่การที่สหรัฐไม่ถือว่าทั้งสองประเทศมีสถานะสงครามระหว่างกัน) และกล่าวว่า Forget it! อันหมายความว่า สหรัฐไม่ถือว่าไทยมีสถานะสงครามกับสหรัฐ ซึ่งประเด็นนี้สำคัญเพราะเมื่อไทยเสนอที่จะเป็นสมาชิกสหประชาชาติในสมัยหลังสงคราม สหรัฐมีส่วนสนับสนุนการสมัครของไทยอย่างแข็งขันโดยตลอด ประเทศสมาชิกถาวรของคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่สร้างปัญหาได้แก่ สหราชอาณาจักรที่ต้องการให้ไทยชดเชยด้วยการส่งข้าวไทยไปให้ฝรั่งเศสที่ต้องการให้ไทยคืนดินแดนในอินโดจีนที่ไทยทำสงครามและยึดไป และสหภาพโซเวียตที่ต้องการให้ไทยกลับมีความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างกันใหม่ อันประเด็นหลังนี้ เสด็จในกรมฯ พระองค์เจ้าวรรณไวทยากรได้หารือกับนายอันโดร โกรมิโกะ ผู้แทนโซเวียต และตกลงกันได้ในวันที่สุดท้ายก่อนเข้าสู่ที่ประชุม

กรณีของอัครราชทูตเสเนีย์ ปราโมช นั้น หลังจากที่พบกับ Cordell Hull แล้ว ท่านได้ลาออกจากตำแหน่งแต่สหรัฐยังยอมรับท่านสืบต่อมา และไปร่วมกับขบวนการลับใต้ดินซึ่งมีชื่อต่อมาว่า “เสรีไทย” โดยท่านบัญชาการอยู่นอกประเทศ ร่วมกับหลวงประดิษฐมนูธรรม (ปรีดี พนมยงค์) ซึ่งเป็นแกนนำอย่างลับที่สุดภายในประเทศ โดยในตอนท้ายได้สัญจรบ้างในเอเชียใต้ รวมทั้งที่แคนดีในซีลอน อันเป็นกองบัญชาการภาคตะวันออกที่มี Lord Louis Mountbatten เป็นผู้บัญชาการ แต่ความเคลื่อนไหวของนายปรีดี นั้น ไม่เป็นที่ทราบกันแน่

แต่ที่ข้าพเจ้าได้เห็นด้วยตนเองก็คือในระยะหลังสงคราม Lord Louis เป็นผู้บัญชาการกองกำลังสหราชอาณาจักร รวมทั้งทหารกูรข่าของอังกฤษ ที่เข้ามาสวนสนามในกรุงเทพต่อหน้าพระพักตร์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล ซึ่งทรงเป็นองค์ประธานพร้อมพระศากยมทัพอไทยบนพลับพลาที่อนุสาวรีย์

ประชาธิปไตย ภาพที่ปรากฏมิใช่เป็นกองกำลังที่เข้ามาปราบปรามคู่สงคราม เพราะหลังจากนั้นกองกำลังทั้งหมด ก็ได้ออกจากประเทศไทยไป แม้ท่าทีของสหราชอาณาจักรในระยะแรกของสงครามจะค่อนข้างก้าวร้าวเกี่ยวกับการประกาศสงครามของรัฐบาลไทย โดยได้ยื่นคำเรียกร้องให้ไทยส่งข้าวจำนวนหนึ่งให้แก่สหราชอาณาจักร ความจริงข้อเรียกร้องแรกหนักกว่านั้น จนมีการเปรียบเทียบว่าราวกับ 21 Demands ที่อังกฤษเรียกร้องจากจีนในยุคล่าอาณานิคม แต่ครั้งนี้สหรัฐได้กดดันให้เปลี่ยนแปลงเสีย จึงกลายมาเป็นเงื่อนไขหนึ่งเมื่อไทยจะสมัครเข้าเป็นสมาชิกสหประชาชาติ ซึ่งในที่สุดก็ตกลงกันได้²

สำหรับประเด็นที่ว่า ไทยยินยอมให้ญี่ปุ่นส่งกองกำลังผ่านดินแดนไทยเพื่อไปยึดดินแดนอื่นในประเทศใกล้เคียงกับไทย นั้น ข้าพเจ้ามีความเห็นต่างจากนักวิชาการชาวต่างประเทศคนอื่น และสามารถกล่าวได้อย่างมั่นใจว่า ผู้นำไทยในสมัยนั้น อันได้แก่นายพล ป.พิบูลสงครามมิได้ทำสัญญาอย่างเป็นทางการกับผู้แทนโดยชอบธรรมของรัฐบาลญี่ปุ่นไว้

ที่สามารถแสดงจุดยืนเช่นนี้ได้ เพราะข้าพเจ้าได้ค้นคว้าเอกสารเกี่ยวกับประเด็นนี้อย่างละเอียด เริ่มมาแต่ปี 1960 และต่อๆ มาเมื่อโอกาสอำนวย ครั้งสุดท้ายซึ่งเกษียณอายุแล้ว เมื่อมีโอกาสเดินทางไปยังกรุงวอชิงตันระหว่างที่ไปพบปะกับเจ้าหน้าที่กระทรวงการต่างประเทศสหรัฐและกระทรวงศึกษาธิการขณะที่เป็นประธานกรรมการมูลนิธิการศึกษาไทย-อเมริกัน (ฟูลไบรท์) โดยได้ไปค้นคว้าที่หอสมุดกองจดหมายเหตุแห่งชาติ (National Archives) เพื่อศึกษาเอกสาร Far Eastern Tribunals หรือ Tokyo Trials เช่นเดียวกับที่ได้ค้นคว้าจากต้นฉบับเมื่อปี 1960 ขณะที่เก็บไว้ที่ห้องสมุดของ Harvard Law School ในเมืองเคมบริดจ์ เอกสารเหล่านี้มีเป็นหมื่น ๆ หน้า แต่บัดนี้ได้จัดทำเป็นเอกสารที่มีการพิมพ์และจัดหมวดหมู่เรียบร้อยแล้ว

² เพื่อเป็นการเสริมความรู้ทางประวัติศาสตร์ ผู้อ่านสามารถดูบทความของข้าพเจ้าในหัวข้อ 75 ปีประเทศไทยกับสหประชาชาติ ต่อท้ายประมวลรายงานฯ ฉบับนี้ได้ เพราะจะมีเนื้อหาสมบูรณ์กว่าที่ Bangkok Post นำลงในฉบับวันที่ 20 ธันวาคม 2021

การค้นคว้าหมายถึงการอ่านบันทึกการประชุมระดับสูงต่างๆ จนถึงชั้น Imperial General Staff อันเป็นระดับสูงสุด ด้วยการตรวจตรารายละเอียดของการประชุม รวมทั้งคำสั่งของผู้บัญชาการเหล่าทัพต่างๆ โดยเน้นตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม ปี 1941 ซึ่งกองเรือเฉพาะกิจญี่ปุ่นที่จะโจมตีเพิร์ล ฮาร์เบอร์ได้ไปล่องเรืออยู่ในมหาสมุทรแปซิฟิกภาคเหนือและทำการฝึกปฏิบัติการเพื่อการโจมตีเป้าหมายที่กำหนดไว้ล่วงหน้าแล้ว “ในวัน X เวลา X ซึ่งหน่วยเหนือจะได้สั่งการไป

ในทำนองเดียวกัน ญี่ปุ่นก็ได้เตรียมการจะยกพลผ่านประเทศไทยไปยังพม่า และเป้าหมายทางใต้ โดยกองเรือก็ได้เตรียมการให้พร้อมอยู่ตลอดเวลา สำหรับไทยนั้น ญี่ปุ่นได้ดำเนินการทางการทูตหลายขั้นตอน รวมทั้งการผูกมิตรกับฝ่ายต่างๆ ในรัฐบาลด้วย

Office of Strategic Services-OSS ซึ่งต่อมาในสมัยหลังสงครามได้แปรสภาพเป็นสำนักงานข่าวกรองกลาง (Central Intelligence Agency) ได้แต่งหนังสือเล่มไม่ใหญ่นักซึ่งข้าพเจ้าได้ไปค้นพบใน Library of Congress ในโดมของอาคารรัฐสภาที่กรุงวอชิงตัน อันได้พยายามวิเคราะห์ว่า คนไทยผู้ใดนิยมญี่ปุ่นบ้าง ต่อต้านบ้าง อ่านดูแล้วมีความคลาดเคลื่อนอยู่ไม่น้อย ซึ่งเป็นที่เข้าใจได้เนื่องจากหน่วยงานข่าวกรองของสหรัฐในระยะนั้นยังอยู่ในขั้นเริ่มต้น เช่นการวิเคราะห์ว่าพระองค์เจ้าวรรณไวทยากรทรงนิยมญี่ปุ่นอย่างมากเนื่องจากท่านทรงมั่นพระทัยว่าญี่ปุ่นจะเป็นฝ่ายชนะสงคราม “มหาเอเซียบูรพา” ซึ่งข้าพเจ้าได้ศึกษาเกี่ยวกับท่านแล้ว ท่านมิได้เป็นอย่างที่วิเคราะห์ นอกจากนี้ยังมีวิเคราะห์เกี่ยวกับบุคคลอื่นอีก แต่ขอไม่นำมากล่าวถึงในที่นี้³

อย่างไรก็ดี ผลการค้นคว้าของข้าพเจ้าดูจะแตกต่างจากที่นักศึกษาอเมริกันคนหนึ่งอ้างและอาจารย์ที่คณะรัฐศาสตร์จุฬาลงกรณ์เริ่มลังเลว่าจะฟังใครดี กล่าวโดยสรุปการที่เขาอ้างว่า ท่านนายพล ป. พิบูลสงคราม ได้ “สัญญา” ที่จะยินยอมให้กองกำลัง

³ คำนำหน้า ยศและบรรดาศักดิ์ นั้น ข้าพเจ้าอาจจะใช้ไม่ถูกต้อง เนื่องจากในระยะนั้น ได้มีการเปลี่ยนการใช้ภาษาใหม่ เช่นการยกเลิกการใช้บรรดาศักดิ์ และใช้คำว่า “นาย” แทน สำหรับยศทหาร ข้าพเจ้าไม่แน่ใจว่า คุณหลวงพิบูลสงครามได้เป็นจอมพลเมื่อใด จึงขอภัยไว้ ณ ที่นี้หากเรียกแต่ละคนไม่ถูกต้องกับยุคสมัย เพราะรายงานทุกฉบับเป็นการพิมพ์สด โดยไม่มีร่าง ส่วนการใช้คำว่าท่านจอมพลและท่านปรีดี พนมยงค์ นั้น ใช้ตามที่ท่านทูตกนตธีร์เขียนไว้ในหนังสือของท่าน เพราะความเคารพที่ท่านมีอยู่เฉพาะแต่ละคน

ญี่ปุ่นยกพลผ่านประเทศไทยไปครอบครองดินแดนอื่น ๆ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ได้ โดยไม่ต้องมีการสู้รบกับทหารไทย นั้น ไม่ตรงกับข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น และท่าน นายกรัฐมนตรีไทยมิได้ทราบกำหนดวันและเวลาที่ญี่ปุ่นจะยกพลผ่านประเทศไทย แน่นนอน ข้อตกลงอันสำคัญยิ่งนี้ นายกรัฐมนตรีจะไปให้ “สัญญา” ด้วยวาจาไม่ได้ และ บรรดาระัฐมนตรีในคณะของท่านมิได้ทราบแม้แต่แต่น้อย ซึ่งจะได้บรรยายในตอนหลัง ต่อไป นิสัยของท่านก็เป็นแบบ “ไทย ไทย” กล่าวคือเมื่อมีผู้ใดมาขอร้อง ท่านจะไม่ ปฏิเสธไปตรง ๆ แต่การสัญญาในทางอันกระทบถึงอำนาจอธิปไตยแห่งชาติ นั้น นายกรัฐมนตรีจะทำเช่นนั้นไม่ได้ ซึ่งท่านก็ทราบดี ตามเอกสารลับมากที่ข้าพเจ้า ค้นพบ ไม่นานก่อนวันยกพล (8 ธันวาคม 1941) นายทสุโบกามิ เอกอัครราชทูตญี่ปุ่น ประจำกรุงเทพฯ ได้โทรเลขไปยังรัฐบาลญี่ปุ่นว่า การที่จะยกพลผ่านประเทศไทย นั้น เป็นการละเมิดอธิปไตยของไทยอย่างแน่นนอนเพราะไทยเป็นประเทศเอกราช จึงขอให้ ใช้เวลาน้อยที่สุด หลีกเลี่ยงการสร้างปัญหาใดๆ ให้เจ้าของประเทศต้องลำบาก ทหาร ญี่ปุ่นจะต้องละเว้นการประทุพถิตินอันจะทำให้คนไทยต้องได้รับผลกระทบ โทรเลข จากเอกอัครราชทูตญี่ปุ่นเน้นหลายครั้งถึงความจำเป็นยิ่งยวดที่จะต้องไม่ละเมิด อธิปไตยของประเทศและประชาชนชาวไทย ความในโทรเลขของญี่ปุ่นฉบับนี้มีได้ กล่าวถึงการยินยอมของฝ่ายไทยให้ญี่ปุ่นยกพลผ่านแม้แต่แต่น้อย

เอกสารที่ได้ค้นคว้ามาสะท้อนให้เห็นว่า หน่วยเหนือของฝ่ายญี่ปุ่นไม่เคยได้รับ รายงานที่ว่า ทางทหารไทยยินยอมให้ญี่ปุ่นยกพลผ่านดินแดนไทยโดยไม่ต้องต้าน จน ประมาณทศวรรษที่สามของเดือนพฤศจิกายน ปี 1941 ผู้บัญชาการกองเรือในแปซิฟิก ก็ออกคำสั่งให้กองเรือเฉพาะกิจและกองเรืออื่นๆ ออกเดินเรือไปยังเป้าหมายได้ ส่วน กำหนดวันและเวลาโจมตี นั้น เป็นรหัสที่ผู้บัญชาการปฏิบัติการเดินหน้าเข้าใจ ความหมายอยู่แล้ว และในการประชุม Imperial General Staff เมื่อวันที่ 1 ธันวาคม ปี 1941 ซึ่งมีสมเด็จพระเจ้าจักรพรรดิทรงเข้าร่วมด้วย นอกจากเรื่องอื่นๆ แล้ว มีการ รับทราบว่า ยังไม่ได้รับคำตอบจากรัฐบาลไทย แต่กองกำลังของญี่ปุ่นทั้งหมดได้รับ คำสั่งให้เคลื่อนกำลังได้ทุกด้าน

โดยที่ความเป็นไประหว่างไทยกับญี่ปุ่น นั้น ค่อนข้างซับซ้อนและต้องมั่นใจว่า เป็นข้อมูลจริงกับเชื่อถือได้ ซึ่งข้าพเจ้าได้อ่านรายละเอียดที่ศาสตราจารย์ กนต์ธีร์ ศุภมงคล นักการทูตอาวุโสที่ท่านใช้เวลาหลายปีในการค้นคว้าเอกสารทางการทูต “ลับมาก” ของสหราชอาณาจักรและสหรัฐที่กองจดหมายเหตุของประเทศต่างๆ และ ประสบการณ์ส่วนตัวของท่านเอง ในฐานะที่เคยเป็นนักการทูตชั้นนำที่กรุงโตเกียว นครนิวยอร์กและกรุงลอนดอน โดยท่านนำมาเขียนหนังสือชื่อ “การวิเทโศบายของ ไทยระหว่างปี 2483-2495” ความที่จะนำเสนอต่อไปนี้มีมูลฐานส่วนใหญ่จากผลการ ค้นคว้าของท่าน

คำนำของท่านทูตกนต์ธีร์เกี่ยวกับบุคคลสำคัญ 2 ท่านที่มีส่วนเกี่ยวกับ ความสัมพันธ์ไทย-ญี่ปุ่นในช่วงแรกของสงครามโลกครั้งที่ 2 มีดังนี้ “ท่านจอมพล ป. พิบูลสงครามและท่านปรีดี พนมยงค์เหมือนกันอย่างหนึ่ง คือ ต่างคำนึงถึงประโยชน์ ของประเทศชาติเป็นมูลฐาน. . . ถ้าไม่ได้ท่านจอมพลทำเป็นญาติกับญี่ปุ่น ใน ระยะแรกของสงคราม บ้านเมืองไทยอาจจะพินาศวอดวายเป็นผุยผงไปหมดสิ้นภายใต้ แสยยานุภาพอันเกรียงไกรของกองทัพจักรพรรดิญี่ปุ่น ถ้าไม่ได้ท่านปรีดีจัดตั้ง ขบวนการต่อต้านภายในในประเทศไทย เราก็คงหนีภาวะผู้แพ้สงครามเช่นญี่ปุ่นไม่พ้น”

ท่านทูตสรุปว่า “การดำเนินวิเทโศบายของไทยพยายามเจริญรอยสายกลาง เสมอมา ไทยไม่อยากจะเข้าร่วมในการขัดแย้งระหว่างประเทศที่อุบัติขึ้นเป็นระยะๆ โดยเฉพาะระหว่างมหาอำนาจ แต่ก็ไม่วายที่เหตุการณ์ภายนอกบังคับให้ต้องเข้าข้าง ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเพื่อความปลอดภัยและผาสุกของประชากรไทย รัฐบาลจำเป็นต้องออก นอกทางไปบ้าง แล้วเราก็กระเสือกกระสนหันกลับมาหาสายกลาง”

แม้ญี่ปุ่นจะมีจุดมุ่งหมายในบั้นปลายที่จะแผ่อำนาจเข้าครอบครองดินแดนใน เอเชียตะวันออกเฉียงใต้และแปซิฟิกตะวันตกมานานปี โดยมุ่งต่อผลในการสร้าง จักรวรรดิมหาเอเชียบูรพาหรือ Greater East Asia และวงศ์ไพบูลย์ร่วมกันหรือ Co-Prosperity Sphere อันเป็นกระแสที่ก่อตัวมาจากลัทธิ Expansionism ซึ่งค่อยๆ

กรอบจำแนกความคิดของคนญี่ปุ่นมาตั้งแต่ทศวรรษที่ 1920's ดังเห็นได้จากในระยะหลังการประชุมเพื่อลดกำลังทางเรือที่กรุงวอชิงตัน (Washington Naval Conference of 1922) ซึ่งมีสหรัฐอเมริกาประเทศเดียวที่ลดกำลังตามฉันทามติของที่ประชุม ส่วนญี่ปุ่น เยอรมนี และอิตาลีกลับขยายกำลังทางนาวิเพิ่มมากขึ้น แต่ตลอดเวลาที่ผ่านมา หลังจากสงครามโลก ครั้งที่ 1 ประเทศไทยมิได้คิดไกลเหมือนญี่ปุ่น ที่ได้ส่งคนเข้ามา ประกอบอาชีพต่างๆ นานาในกรุงเทพ (ซึ่งคนญี่ปุ่นเหล่านี้ไม่แต่เพียงทำหน้าที่สืบราชการลับในประเทศไทยเท่านั้น แต่เมื่อกลางดึกของคืนวันที่ 7 ต่อ 8 ธันวาคม 2484 ได้นำรถโดยสารจำนวนมากไปรบกวนทหารญี่ปุ่นที่ยกพลขึ้นบกที่บางปูเข้ามายังกรุงเทพ)

รัฐบาลไทยได้ยึดมั่นตามนโยบายเป็นกลาง ดังเห็นได้จากวาระที่ญี่ปุ่นได้ก่อเหตุระเบิดที่สถานีรถไฟมุกเดินเมื่อวันที่ 18 กันยายน ปี 1931 และได้ยกพลเข้ายึดแมนจูเรียทั้งหมดโดยเปลี่ยนชื่อเป็นแมนจูกุว จนเรื่องเข้าสู่การพิจารณาของสันนิบาตชาติ ซึ่งไทยได้งดเว้นออกเสียง ด้วยเหตุผลจริงอย่างน้อย 2 ประการ คือ 1. สภาวะเศรษฐกิจตกต่ำครั้งใหญ่ (The Great Depression) อันมีผลกระทบต่อประเทศไทยอย่างมาก และ 2. เพราะเหตุตามข้อ 1. ไทยจำต้องยึดถือนโยบายเป็นกลางตามที่เคยถือปฏิบัติมา เช่นเดียวกับที่ไทยได้งดเว้นออกเสียงในกรณีที่อิตาลีเข้ายึดเอธิโอเปียและเปลี่ยนชื่อเป็นอภิสซีเนียจนพระเจ้าจักรพรรดิไฮเล เซลาสซีต้องเสด็จไปร้องเรียนต่อสันนิบาตชาติ อันที่จริงอิตาลีภายใต้จอมเผด็จการมุสโสลินีได้แผ่อำณานิคมไปยังโซมาเลียและดินแดนอื่นๆ ใน Horn of Africa ด้วย

พลวัตทางการเมืองระหว่างประเทศเหล่านี้ รัฐบาลไทยได้เฝ้ามองด้วยความสนใจ แต่ไม่มีหลักฐานว่าไทยได้เปลี่ยนนโยบายการต่างประเทศจากการยึดถือความเป็นกลางแต่อย่างใด ไม่ว่าจะในช่วงก่อนเปลี่ยนแปลงการปกครองมาเป็นระบอบประชาธิปไตยในปี 1932 หรือ พ.ศ. 2475 และในระยะหลังจากนั้น

ส่วนการเรียกร่องดินแดนที่ถูกฝรั่งเศสยึดไปตั้งแต่ ร.ศ. 112 นั้น เป็นเหตุการณ์จำเพาะ เพราะไทยเห็นว่าฝรั่งเศสกำลังมีปัญหาเกี่ยวกับเพื่อนบ้านในยุโรป ในขณะเดียวกัน

ญี่ปุ่นก็มีแผนที่จะแผ่อิทธิพลมาสู่อินโดจีน ส่วนจะมีเจตนาแผ่ไปไกลกว่านั้นในภูมิภาคหรืออย่างใด นั้น ทางกรไทยไม่อยู่ในวิสัยและไม่มีความสามารถทางด้านการข่าวที่จะประเมินได้แน่ชัด แม้หลักฐานต่อมาจะแสดงว่าพลวัตในช่วงนั้นเป็นโอกาสทางการทูตของญี่ปุ่นที่จะเลือกดำเนินการในทางที่จะสนองประโยชน์ในด้านต่างๆ ได้

จึงไม่น่าประหลาดใจว่า ญี่ปุ่นได้กระทำหลายอย่าง รวมทั้งการประสานท่าทีกับนาซีเยอรมนีในการกดดันฝรั่งเศสฝ่ายวิซี เพื่อช่วยให้ไทยประสบความสำเร็จในการสงครามกับฝรั่งเศสแม้ไทยจะสูญเสียไปไม่น้อยในการสู้รบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในทางยุทธนาวิ เนื่องจากอาวุธที่ไทยซื้อและได้จากญี่ปุ่น นั้น มีปริมาณจำกัดมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระยะหลังจากที่มีการเจรจาที่กรุงโตเกียวตามการไกล่เกลี่ยของญี่ปุ่น เพราะญี่ปุ่นไม่ต้องการให้กองทัพไทยมีอาวุธเข้มแข็งมาก อันจะเป็นปัญหาแก่ญี่ปุ่นเองตามแผนการที่จะยกพลผ่านประเทศไทย

แม้จะเป็นความจริงว่า ญี่ปุ่นมีความใกล้ชิดกับไทยเพิ่มมากขึ้นในระยะต่อจากนั้นมา แต่ปรากฏการณ์ดังกล่าวมิได้มีผลเป็นการผูกมัดประเทศไทยในทางการต่างประเทศอย่างมีนัยยะสำคัญแต่ประการใด ในทางตรงกันข้าม พฤติกรรมการเบ่งอำนาจของญี่ปุ่นในอินโดจีนปรากฏชัดเมื่อนายทหารญี่ปุ่นบีบบังคับให้ (เข้าใจว่า) นายวงศ์ พลนิกร ข้าราชการการทูตระดับนายเวรหรือเลขานุการตรี มอบสมุดรหัสลับให้แก่เขา แต่นายถนัด คอมันตร์ซึ่งขณะนั้นเป็นเลขานุการโท ได้ปฏิเสธและดึงมาไว้กับตัว ทำให้ทหารญี่ปุ่น “ตบหน้า” นายถนัดฯ ด้วยความไม่พอใจ จึงเป็นเหตุขัดแย้งกันขึ้น ทั้งๆ ที่เหตุเกิดขึ้นในเขตยึดครองของไทยในเขมร และกรณีนี้เป็น “ข้อพิพาท” ระหว่างประเทศที่นายกรัฐมนตรี ป. พิบูลสงครามต้องเดินทางโดยทางรถยนต์เพื่อไปสอบสวนข้อเท็จจริงในคืนที่เอกอัครราชทูตญี่ปุ่นอยู่ที่วังสวนกุหลาบกับคณะรัฐมนตรีไทยมาตั้งแต่เย็นและย้อนกลับมาอีกในเวลาประมาณ 20.00 น เพื่อเร่งรัดให้ไทยยินยอมให้ญี่ปุ่นเคลื่อนพลเข้าประเทศไทย โดยปราศจากการต่อต้านจากกองกำลังของไทย ซึ่งคำตอบอย่างใดอย่างหนึ่งต้องมาจากนายกรัฐมนตรีด้วยความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีทั้งคณะ ซึ่งรายละเอียดเรื่องนี้จะปรากฏในช่วงหลังต่อไป

อย่างไรก็ดี ในช่วงเวลาหลายปีก่อนหน้าวันเริ่มสงคราม นั้น ทางกาไทยกับ ทางกาสหราชอาณาจักรและสหรัฐอเมริกาในหลายระดับได้มีการติดต่อกันอย่าง ใกล้ชิด แทบทุกวันก็ว่าได้ และมีการสื่อสารถึงรัฐบาลไทยโดยเจ้าหน้าที่ระดับสูงอยู่ ตลอดเวลา ทั้งปลัดกระทรวงการต่างประเทศสหราชอาณาจักรและผู้ที่ติดต่อกับฝ่าย ไทยเป็นประจำคือ เซอร์โจเซฟ ครอบสบี้ อัครราชทูตสหราชอาณาจักร แต่ในกรณีการ วางแผนลับที่สุดเพื่อช่วยเหลือไทยทางภาคใต้โดยกำลังจากสิงคโปร์ ที่เรียกว่า “แผน มากาตอร์” นั้น กระทรวงสงครามสหราชอาณาจักรมิได้ให้แจ้งแก่เซอร์ โจเซฟ ครอบสบี้ อัครราชทูตที่ประเทศไทย และก็มีได้ถูกนำมาใช้จนสิ้นสุดสงคราม กล่าวโดยสรุป สหราชอาณาจักรไม่พร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือในทางการรบแก่ไทยตั้งแต่ต้น แม้แต่ อาวุธยุทโธปกรณ์ก็ไม่อาจจะส่งให้ได้ หากจะทำอะไรก็ต้องให้สหรัฐเป็นกำลังสำคัญ แต่ในระยะก่อนการโจมตีที่ฮาวาย สหรัฐมิได้ร่วมสงครามอย่างเต็มที่อยู่ที่

สำหรับการติดต่อกับสหรัฐ นั้น นายพล ป. พิบูลสงครามและกระทรวงกลาโหม ได้สั่งการผ่านกระทรวงการต่างประเทศให้อัครราชทูตเสนีย์ ปราโมช และพันโท ม.ล. ขาบ กุญชร ผู้ช่วยทูตฝ่ายทหารบกพยายามขอให้สหรัฐช่วยเหลือทางอาวุธและ ยุทโธภัณฑ์ ซึ่งไทยไม่สู้จะมี แม้กองทัพจะมีทหารตามบัญชีอยู่แสนกว่าคน ที่พอติด อาวุธมีอยู่เพียงไม่ถึง 40,000 คน และอาวุธก็ล้าสมัย ความพยายามขอความช่วยเหลือ ด้านอาวุธและเครื่องบินรบจากสหรัฐหลายต่อหลายครั้ง ไม่เป็นผลสำเร็จ ดังที่คนส่วน ใหญ่ทราบกันอยู่แล้ว

นายพล ป. พิบูลสงคราม ในฐานะนายกรัฐมนตรีและผู้บัญชาการทหาร ตระหนักดีว่า ไทยไม่มีกำลังที่จะรับมือกับกองทัพญี่ปุ่นที่มีกำลังอยู่ในอินโดจีนไม่น้อย กว่าสองแสนคน ในระยะหลังๆ มา นี้ นายกรัฐมนตรีพอทราบว่าญี่ปุ่นคงจะหาทาง โจมตีแหลมมลายูและสิงคโปร์ แต่ท่านวิตกว่าญี่ปุ่นอาจจะไม่ตรงไปยังดินแดน เหล่านั้น และได้ปกปิดความกังวลของท่านเมื่อสนทนากับพันเอก (?) ทามูระ ผู้ช่วย ทูตทหารบกของญี่ปุ่น ว่าท่านรับไม่ได้หากญี่ปุ่นจะ “โจมตีทางภาคกลางลงไปถึง

ประจวบคีรีขันธ์ อันจะทำให้ประเทศไทยเสียอธิปไตย” และท่านเอง “เสื่อมเกียรติภูมิอย่างยิ่ง” นายกรัฐมนตรีได้ปรารภในทำนองเดียวกันกับรัฐมนตรีที่ใกล้ชิดกับท่าน แต่ญี่ปุ่นก็ได้ทำในสิ่งที่ท่านไม่ยินยอมเมื่อก่อนรุ่งเช้าวันที่ 8 ธันวาคม โดยการใช้เรือลำเลียงพลขึ้นฝั่งที่บางปู สนามบินประจวบฯ ที่นราธิวาส ฯลฯ อันที่จริง เหตุการณ์ในระยะนั้น ดูราวกับว่า นายกรัฐมนตรีถูก Blindside หากจะใช้ศัพท์ซึ่งผู้สื่อข่าวอเมริกันมักใช้ในสงครามอิรักในศตวรรษที่ 21 แต่ในความเป็นจริง นายกรัฐมนตรีก็พอดคาดเดาได้ว่า ญี่ปุ่นจะบุกเข้ามาทางใดบ้าง แม้จะไม่ทราบแน่ชัดว่าการโจมตีจะเกิดขึ้นในวันใด

อย่างไรก็ตาม ตั้งแต่เดือนกันยายน ปี 1941 หรือ พ.ศ. 2484 สภาผู้แทนราษฎรไทย ด้วยความริเริ่มของนายกรัฐมนตรี ได้บัญญัติกฎหมายซึ่งย้ำความเป็นกลางของไทย โดยมีข้อบทให้ทุกฝ่าย รวมทั้งเอกชนด้วย ร่วมกันต่อต้านข้าศึก อันหมายถึงญี่ปุ่น แม้จะมีได้ระบุไว้ในกฎหมาย ในทุกทาง โดยมีการกำหนดบทลงโทษผู้ที่ไม่ปฏิบัติตามอย่างหนัก ถึงขั้นโทษประหารชีวิต หรือจำคุกตลอดชีวิตโดยให้ยึดทรัพย์สินทั้งหมด

เมื่อภาวะการณ์เริ่มวิกฤตมากขึ้น นายกรัฐมนตรีพิบูลสงครามจึงได้เร่งรัดให้อัครราชทูตเสนีย์ ปราโมชและผู้ช่วยทูตทหารบก ม.ล.ชาบ กุญชรไปพบกับกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐเมื่อวันที่ 1 ธันวาคม ปี 1941 หรือ พ.ศ. 2484 เพื่อชี้แจงสถานะล่าสุดของการเคลื่อนกำลังฝ่ายญี่ปุ่น ซึ่งวงการทหารของไทยคาดว่าญี่ปุ่นจะเข้าโจมตีประเทศไทยทั้งทางบกและทางทะเล ทางบกอาจจะพุ่งมาจากดินแดนเขมร ส่วนทางทะเล อาจจะขึ้นทางชายฝั่งบริเวณกรุงเทพฯ และอาจใช้กำลังทางเรืออีกส่วนหนึ่งขึ้นในบริเวณคอคอดกระ เพื่อตัดทางคมนาคมระหว่างไทยกับมลายู ฉะนั้น ไทยจึงจำเป็นต้องมีทั้งปืนใหญ่ขนาดหนัก เครื่องบินทิ้งระเบิดและเครื่องบินขับไล่โดยเร่งด่วนที่สุด และเพราะการประเมินสถานการณ์เห็นว่า ไทยจึงหวังว่าทางสหรัฐจะสามารถให้การสนับสนุนแก่ไทยในการตอบโต้การรุกรานของญี่ปุ่น ซึ่งกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐได้ขอรับไว้พิจารณา แต่ไม่ปรากฏว่ามีคำตอบมาจากนสหรัฐเองถูกญี่ปุ่นโจมตีอย่างหนักในไม่กี่วันต่อมา—พร้อมกับที่ญี่ปุ่นได้ยกพลเข้าประเทศไทยในหลายจุด

ทางสหราชอาณาจักรที่ไทยได้ขอความช่วยเหลือไปแล้วหลายครั้ง และในวันที่ 6 ธันวาคม 1941 (2484) นาย Winston Churchill นายกรัฐมนตรี ได้ส่งสาส์นถึงจอมพล ป. พิบูลสงครามผ่านทางอัครราชทูตอังกฤษมีความว่า “ญี่ปุ่นอาจจะบุกเข้าประเทศไทยของท่านในเร็ววันนี้ ถ้าท่านถูกโจมตี ขอให้ป้องกันตนเอง การปกป้องรักษาไว้ซึ่งเอกราชและอธิปไตยอันสมบูรณ์ของประเทศไทยเป็นผลประโยชน์ของอังกฤษ และอังกฤษจะถือการโจมตีประเทศไทยเป็นเสมือนหนึ่งการโจมตีประเทศอังกฤษเอง” และในวันเดียวกัน กระทรวงการต่างประเทศอังกฤษได้โทรเลขถึงเอกอัครราชทูต ณ กรุงวอชิงตัน ให้แจ้งต่อประธานาธิบดีรูสเวลท์ว่า นายกรัฐมนตรีอังกฤษจะส่งโทรเลขให้กำลังใจแก่นายกรัฐมนตรีไทยว่า “ญี่ปุ่นอาจจะบุกเข้าประเทศไทยในเร็ววันนี้ ถ้าหากท่านถูกโจมตี ขอให้ป้องกันตนเอง เราจะมาช่วยท่านจนสุดความสามารถของเรา และจะปกป้องรักษาเอกราชของประเทศไทย หวังว่าประธานาธิบดีคงจะไม่ขัดข้อง ขอให้เอกอัครราชทูตปรึกษาหารือกับประธานาธิบดีโดยพลัน แล้วแจ้งให้กรุงเทพฯ ทราบด้วย”

แต่เช้าของวันที่ 7 ธันวาคม ตามเวลาในกรุงเทพฯ อัครราชทูตครอสบี้ได้พบกับนายดิเรก ชัยนาม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ซึ่งถือทำที่อันต่างจาก นายกรัฐมนตรีไปบ้างเล็กน้อย ด้วยการวิงวอนมิให้อังกฤษส่งทหารเข้ายึดครองประเทศไทยแม้แต่ “กระเป๋าคืนเดียว นอกจากญี่ปุ่นจะได้เข้าโจมตีประเทศไทยก่อน เพราะขณะนั้นคนไทยทุกคนอยู่ข้างอังกฤษในการเผชิญหน้ากับญี่ปุ่น แต่ถ้าอังกฤษเป็นฝ่ายเริ่มละเมิดความเป็นกลางของไทยแล้ว การณ์จะกลับกลายเป็นอย่างอื่น และความเสียหายจะเกิดขึ้นอย่างแก้ไขไม่ได้” ทูตครอสบীরายงานด้วยว่า จอมพล ป. พิบูลสงคราม ได้ข่าวแจ้งชัดว่า ญี่ปุ่นมีแผนเตรียมโจมตีไทยตั้งแต่วันที่ 3 ธันวาคม แต่ต้องเลื่อนกำหนดไปในวาระสุดท้าย อย่างไรก็ดี การโจมตีของญี่ปุ่นจะเริ่มในอนาคตอันใกล้

ในขณะเดียวกัน พันเอกไมริยะ อดีตผู้ช่วยทูตทหารบกญี่ปุ่น ได้กลับมาปรากฏตัวในกรุงเทพฯ อีกและอยากขอพบหลวงประดิษฐมนูธรรม เพื่อสอบถามถึงท่าทีของประเทศไทยต่อญี่ปุ่น ซึ่งหลวงประดิษฐ์ฯ ตอบไปว่า ไม่สามารถจะให้คำตอบได้ เพราะ

มิได้เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศแล้ว และโดยที่สถานการณ์ตึงเครียด เช่นนั้น ทูตครอสบีจึงขออนุมัติจากกระทรวงการต่างประเทศที่กรุงลอนดอนให้เสนอ แผนการป้องกันร่วมสำหรับปักชำใต้ของประเทศไทยในกรณีที่ญี่ปุ่นเข้าโจมตีประเทศไทย

เหตุการณ์ทางประเทศไทยคืบหน้าไปเร็วกว่า โทรเลขต่างๆ ที่กล่าวมา รวมทั้ง การติดต่อระหว่างลอนดอนกับวอชิงตันจะได้รับการพิจารณาได้ทั่วถึง เพราะในค่ำวันที่ 7 ธันวาคม วันนั้น เวลาประมาณ 18.00 น. เซอร์โจเซฟได้รีบไปพบกับรัฐมนตรีดิเรกที่บ้านพักและแจ้งว่า เครื่องบินตรวจการของอังกฤษได้เห็นกองเรือรบญี่ปุ่นบ่าหน้า จากแหลมญวนเข้ามาในบริเวณอ่าวไทย และถามว่าไทยจะกระทำการอย่างไร รัฐมนตรีตอบว่าไทยคงต้องสู้แน่ แต่ไม่ทราบว่าจะสู้ได้นานเท่าใด ต่อมาก่อน 20.00 น. นายทสุโบกามิ เอกอัครราชทูตญี่ปุ่น (ซึ่งเพิ่งได้เลื่อนชั้น ทั้งๆ ที่ทางการไทยได้ สอบถามไปยังรัฐบาลอังกฤษและอเมริกันแล้ว ไม่สามารถดำเนินการได้ตามขั้นตอน จึงได้เลื่อนไปคนเดียว และได้เป็นคนบดเคี้ยวทูตด้วย) พร้อมด้วยผู้ช่วยทูตฝ่ายทหาร และคณะ ได้ไปขอพบนายกรัฐมนตรีที่วังสวนกุหลาบ แต่นายกรัฐมนตรีไม่อยู่ เพราะ ต้องไปตรวจดูสถานการณ์ทางชายแดนด้านอรัญประเทศ โดยรองนายกรัฐมนตรีซึ่ง เป็นผู้รักษาการแทน (พลตำรวจเอก อดุล อดุลเดชจรัส) ได้ขอให้นายดิเรก ชัยนาม รัฐมนตรีต่างประเทศ ต้อนรับแทน เอกอัครราชทูตญี่ปุ่นแจ้งว่า ญี่ปุ่นอยู่ในบังคับที่ จะต้องต่อสู้เพื่อความเป็นความตายกับอังกฤษและสหรัฐฯ การเจรจาทางออกโดย สันติกับรัฐบาลอเมริกันไม่มีที่ท่าจะสำเร็จสมประสงค์ รัฐบาลญี่ปุ่นจึงจำต้องตัดสินใจ ประกาศสงครามต่อสหรัฐอเมริกาและอังกฤษโดยเหตุผลปรากฏในพระบรมราชโองการของสมเด็จพระจักรพรรดิ (โดยที่พระบรมราชโองการมีความยาวมาก จึงมิได้นำมาเสนอในที่นี้)

เอกอัครราชทูตทสุโบกามิชี้แจงต่อรัฐมนตรีดิเรกว่า รัฐบาลญี่ปุ่นได้ตกลงใจส่ง กำลังทหารเข้าโจมตีดินแดนของทั้งสองประเทศในวันที่ 8 ธันวาคม เวลา 01.00 น. (ตามเวลาในไทย) ดินแดนบางแห่งที่ญี่ปุ่นจะบุกเข้าต้องอาศัยผ่านดินแดนของ ประเทศไทย ฉะนั้น ญี่ปุ่นจึงใคร่จะขออนุญาตจากรัฐบาลไทยให้ญี่ปุ่นส่งกำลังทหาร

ผ่านประเทศไทยเพื่อไปดำเนินการศึกษาคู่ฝ่ายอังกฤษ ฝ่ายญี่ปุ่นขอให้ไทยให้คำตอบภายในเวลา 02.00 น. อ้างว่ากำลังทหารเคลื่อนเข้ามาสู่ดินแดนไทยแล้ว ไม่อยากจะทำให้มีการสู้รบระหว่างกองกำลังของทั้งสองฝ่าย

ตามรายงานของท่านทูตกนต์ธีร์ฯ คณะรัฐมนตรีได้เรียกประชุมด่วนที่ทำเนียบรัฐบาล และมีมติมอบให้นายปรีดี พนมยงค์ รัฐมนตรีคลัง นายดิเรก ชัยนาม รัฐมนตรีต่างประเทศ และพระองค์เจ้าวรรณไวทยากร ที่ปรึกษาราชการต่างประเทศ ไปพบฝ่ายญี่ปุ่น เพื่อขอยืดเวลาตอบคำขาดของญี่ปุ่นไปจนถึง 05.00 น. ของวันที่ 8 ธันวาคม เนื่องจากนายกรัฐมนตรีไม่อยู่ในกรุงเทพฯ จึงไม่สามารถจะให้คำตอบเด็ดขาดอย่างใดได้ รองนายกรัฐมนตรีกำลังติดต่อกับตัวนายกรัฐมนตรีอยู่ และได้ส่งเครื่องบินไปรับให้เดินทางกลับกรุงเทพฯ โดยด่วนที่สุดแล้ว ขอให้ฝ่ายญี่ปุ่นยับยั้งการเคลื่อนกำลังเข้าประเทศไทยไว้พลางก่อน จนกว่าจะกลับมา เพราะการสั่งทหารให้ปฏิบัติการเป็นอำนาจของผู้บัญชาการทหารสูงสุด จึงต้องรอจอมพล ป. ฯ อยู่ดี

นายกรัฐมนตรีกลับถึงวังสวนกุหลาบในกรุงเทพฯ เมื่อเวลาประมาณ 01.00 น. และได้เข้าร่วมประชุมกับคณะรัฐมนตรีทันที เมื่อได้รับรายงานด้วยวาจาของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศแล้ว นายกรัฐมนตรีได้ตั้งปัญหาถามคณะรัฐมนตรีว่า จะตกลงอย่างไรดี นายปรีดี พนมยงค์ รัฐมนตรีคลัง เสนอให้พิจารณาทางใต้ทางเสียในกรณีที่จะตอบ นายกรัฐมนตรีจึงตัดบทว่า เหตุการณ์คับขันกำลังรบกันอยู่ ปัญหามีเพียงว่าจะสู้ต่อไปหรือจะหยุด พลตำรวจเอกอดุล อดุลเดชจรัส รองนายกรัฐมนตรี เสนอว่า ไทยไม่มีทางสู้ ฝ่ายสัมพันธมิตรไม่อยู่ในฐานะที่จะช่วยไทยได้เลย รัฐมนตรีผู้รับผิดชอบด้านการทหารเห็นสอดคล้องกัน นายกรัฐมนตรีจึงลงความเห็นว่ามีประโยชน์ที่จะต่อต้าน ไทยไม่มีกำลังพอ อังกฤษและสหรัฐก็ไม่มีทางที่จะช่วยเหลือไทย ขึ้นสู่อุตุนิยมไปประเทศไทยจะเสียหายอย่างหนัก

คณะรัฐมนตรีจึงตกลงมีมติให้สั่งหยุดยิงเพื่อเจรจากับฝ่ายญี่ปุ่น แล้วนายกรัฐมนตรีกับรัฐมนตรีต่างประเทศ ได้ออกไปพบกับคณะทูตญี่ปุ่น โดยได้เจรจากันประมาณหนึ่งชั่วโมง แล้วกลับมาแจ้งแก่คณะรัฐมนตรีว่า ญี่ปุ่นเสนอทางเลือกให้

ไทยพิจารณา 4 แผน อันต่างมีนัยยะถึงความเป็นเอกราชและอธิปไตยของไทยทั้งนั้น และมีได้เปิดทางให้ไทยเป็นเสรีอย่างเต็มที่ คณะรัฐมนตรีจึงมีความเห็นแตกต่างกัน ในที่สุดรัฐมนตรีส่วนใหญ่เห็นด้วยกับนายดิเรก ชัยนาม ที่เสนอว่า โดยที่ไทยได้ยืนยัน จะรักษาความเป็นกลางตลอดมา หากจำเป็นต้องยอมให้แก่ฝ่ายญี่ปุ่น อย่างมากก็ควรจะ ยอมเพียงให้กำลังทหารญี่ปุ่นผ่านแดนตามแผนที่สาม กล่าวคือ ไทยให้ความร่วมมือ ทางทหารตามที่จำเป็นแก่ฝ่ายญี่ปุ่น รวมทั้งการอนุญาตให้ทหารญี่ปุ่นผ่านอาณาเขต ไทย และให้ความสะดวกทุกอย่างที่จำเป็น พร้อมทั้งป้องกันมิให้เกิดการปะทะกัน ระหว่างทหารไทยกับทหารญี่ปุ่น ถ้ายอมมากกว่านั้นตามแผนที่หนึ่งหรือแผนที่สอง โลกอาจจะมองว่าทั้ง ๆ ที่ประกาศจะเป็นกลาง ความจริงแล้วสมคบกับญี่ปุ่นตลอดมา มิใช่ต้องยอมเพราะสู้ไม่ไหว รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีปริทัศน์ สนับสนุนข้อเสนอของ รัฐมนตรีดิเรก จึงกลายเป็นมติของคณะรัฐมนตรี ซึ่งได้แจ้งแก่ฝ่ายญี่ปุ่น

ต่อจากนั้น รัฐมนตรีดิเรกกับเอกอัครราชทูตญี่ปุ่นได้ร่วมกันลงนามในข้อตกลง ทวิภาคี มีสาระสำคัญตามที่คณะรัฐมนตรีได้เห็นชอบร่วมกัน ให้ฝ่ายทหารทั้งสองฝ่าย ตกลงกันในการหยุดการปะทะกัน โดยญี่ปุ่น “ให้ประกันว่า เอกราช อธิปไตย และ เกียรติยศของประเทศไทยจะได้รับการเคารพ”

และได้มีการออกแถลงการณ์ของรัฐบาลว่า ประมาณ 02.00 น. ของวันที่ 8 ธันวาคม กองทหารญี่ปุ่นได้เข้าสู่ประเทศไทยโดยทางทะเลในเขตจังหวัดสงขลา ปัตตานี ประจวบคีรีขันธ์ นครศรีธรรมราช สุราษฎร์ธานี (บ้านดอน) และบางปู ส่วน ทางบกเข้ามาทางจังหวัดพระตะบองและพิบูลสงครามเกือบทุกแห่ง ทหารและตำรวจ ไทยได้ทำการต่อสู้อย่างเข้มแข็ง

อนึ่ง ในเวลาเดียวกันก็ได้มีข่าวจากต่างประเทศว่า กองเรือญี่ปุ่นได้เข้าโจมตี เกาะฮาวายและฟิลิปปินส์ของสหรัฐอเมริกา ได้ส่งทหารขึ้นบกที่โกตาบารูในเขตมลายู ของอังกฤษ และได้เข้าโจมตีสิงคโปร์โดยเครื่องบินอย่างหนัก และได้มีการลำดับ เหตุการณ์ต่อจากนั้น และกล่าวถึงคำปรารภของนายกรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 10 ธันวาคม ให้ยอมหวานอมขมกลืน

การปะทะกันระหว่างทหารไทยกับทหารญี่ปุ่น นั้น มีขึ้นที่ประจวบคีรีขันธ์และ วัฒนานคร ในจังหวัดปราจีนบุรีขณะนั้น ที่ซึ่งฝ่ายไทยต้องถึงแก่ชีวิตมากได้แก่จังหวัด ประจวบคีรีขันธ์ ซึ่งมีการปะทะกันรุนแรงที่สุด เนื่องด้วยทหารญี่ปุ่นที่ยกพลขึ้นฝั่งจาก เรือลำเลียงที่มาทางอ่าวไทยและเข้ายึดสถานีตำรวจ สถานีรถไฟและเข้าล้อมสนามบิน ประจวบอันเป็นที่ตั้งของกองบินน้อยที่ 5 ในยามที่อากาศมืด โดยเข้าสังหารเหล่า นักบินที่ตื่นนอนมาและกำลังพยายามจะนำเครื่องขึ้น ทหารไทยเสียชีวิตจากการปะทะ ครั้งนั้น 38 คน ตำรวจ 1 คน ยุวชน 1 คนครอบครัวข้าราชการอีก 2 คน รวมทั้งหมด 42 คน ฝ่ายไทยทำให้ทหารญี่ปุ่นเสียชีวิต 217 คน ที่วัฒนานครทางภาคตะวันออก ญี่ปุ่นส่งเครื่องบินจำนวนมากเข้ามาคั่นกันกำลังพลจากอินโดจีน กำลังทางอากาศที่จะ ขึ้นสกัดถูกยิงตกทำให้ทหารอากาศ 3 คนเสียชีวิต มีนักบินที่นำเครื่องขึ้นได้เพียง คน เดียว แต่ไม่อาจต้านทานอำนาจของฝ่ายรุกรานได้

ในความเห็นของข้าพเจ้า อันได้ประโยชน์จากความเคลื่อนไหวต่อมา ไทยจะ เลือกลงมือไม่เป็นปัญหา แม้จะเห็นว่า ทางเลือกตามข้อเสนอของรัฐมนตรีดิเรก ชัย นาม นั้น มีส่วนช่วยแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ดีที่สุด เพราะหลังจากนั้น ญี่ปุ่นได้ใช้ วิธีการต่าง ๆ บีบบังคับให้ไทยร่วมมือกับญี่ปุ่นมากขึ้น เช่นการเข้าร่วมในฝ่ายอักษะ และประกาศสงครามกับสัมพันธมิตร แต่โชคช่วยเนื่องจากหลายประเทศไม่ถือว่ามี สถานะสงครามกับประเทศไทย แต่ด้วยการตั้งฐานกำลังญี่ปุ่นเป็นจำนวนมากไว้ใน ประเทศไทย และในกรุงเทพฯ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ได้ทำให้ไทยต้องตกเป็นอีกเป้าหมายหนึ่ง ของการโจมตีทางอากาศจากเครื่องบินรบของสัมพันธมิตร-รวมทั้งสหรัฐด้วย-และ ได้รับความเสียหายมาก เหตุหนักได้รับการผ่อนเป็นเบาลงบ้าง อันเป็นผลจากการ ก่อตั้งขบวนการต่อต้านญี่ปุ่นอย่างลับมาก และความช่วยเหลือทางมนุษยธรรมในยาม ขาดแคลน เช่นการสงยาและวัสดุที่จำเป็นโดยทางทิ้งร่มมาลงที่สนามหลวง ส่วนแผน ของจอมพล ป. พิบูลสงครามที่คล้ายกับจะย้ายเมืองหลวงไปอยู่ที่จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยให้ข้าราชการพลเรือนชั้นต่าง ๆ เดินเท้าไปที่นั่นและการที่นายกรัฐมนตรีไป ราชการบ่อยครั้งที่ลพบุรี นั้น มีเป้าหมายอย่างไรแน่ ไม่อาจทราบได้ ทราบแต่เพียงว่า ญี่ปุ่นสงสัยว่า ทางไทยกำลังเดินแต่imbangอย่างอันควรแก่การระแวงซึ่งมิใช่การประเมิน

ที่ตลาดเคลื่อนจากเจตนาที่แท้จริงของผู้นำไทยเท่าใดนัก

ตามรายงานฉบับเดือนที่แล้ว นายโอลาฟ โชลซ์ หัวหน้าพรรคสังคมนิยมประชาธิปไตย (Social Democrat) จะรับตำแหน่งนายกรัฐมนตรีสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมันสืบต่อจากแองเกลา แมร์เคิลในเดือนธันวาคม ศกนี้ นั้น เมื่อวันที่ 8 ธันวาคม ทางพรรคเยอรมันได้จัดพิธีส่งนางแมร์เคิลอย่างยิ่งใหญ่เป็นพิเศษ โดยมีการสวนสนามขนาดเอิกเกริกเพื่อเป็นการยกย่องการที่เธอได้นำพาประเทศให้เป็นอำนาจชั้นนำและได้รับการยอมรับนับถือตลอดเวลา 16 ปีที่ได้ครองตำแหน่งนายกรัฐมนตรีของประเทศ น้อยกว่าอดีตนายกรัฐมนตรีเฮลมุท โคลห์จากพรรคเดียวกันเพียงเล็กน้อย

ในระยะใกล้เคียงกัน การเจรจาจัดตั้งรัฐบาลผสมรวม 3 พรรค อันได้แก่พรรคสังคมนิยมประชาธิปไตย พรรคกรีน และพรรค Free Democrat ก็เป็นผลสำเร็จอย่างเป็นทางการ และประธานาธิบดี Frank-Walter Steinmeier ก็ได้ทำพิธีแต่งตั้งให้นาย Olaf Scholz เป็นนายกรัฐมนตรี

ตามรายงานของ National Public Radio นายโชลซ์มีอายุบัดนี้ 63 ปี เป็นนักการเมืองโดยอาชีพสังกัดพรรค Social Democratic Party เคยได้รับเลือกเป็นนายกเทศมนตรีนคร Hamburg อันเป็นเมืองท่าใหญ่ของประเทศ หลังจากนั้น ได้รับแต่งตั้งเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังในรัฐบาลผสมซึ่งมีแองเกลา แมร์เคิลเป็นนายกรัฐมนตรี โชลซ์เป็นคนที่มีความรอบคอบและมีความเข้าใจกระบวนการทางการเมืองและวิถีทางที่จะให้ประสบความสำเร็จทางการเมืองเป็นอย่างดี จึงมีคนเปรียบเขาว่าเสมือนกับโจ ไบเดนแห่งสหรัฐ

ชาวเยอรมันไม่น้อยเข้าใจดีว่า โชลซ์จะทำตามแนวที่แมร์เคิลทำสำเร็จมาแล้ว เพราะเขาเป็นคนที่ค่อนข้างนิ่งหรือ calm ไม่เด่นง่าย ไว้วางใจในตัวเองและไม่ตื่นตื่นเมื่อประสบกับวิกฤตการณ์ pragmatic และพร้อมที่จะประณีประณอมเมื่อเห็นว่าเหมาะสม

วัตถุประสงค์ด้านนโยบายที่ทั้ง 3 พรรคร่วมตกลงกันได้แก่การขึ้นค่าจ้างขั้นต่ำ (Minimum Wage) เป็น 12 ยูโร (13.50 ดอลลาร์สหรัฐ) ต่อชั่วโมง ยกเลิกโรงไฟฟ้าจากถ่านหินภายในปี 2030 และปรับเปลี่ยนให้เยอรมนีเป็น Carbon Neutral ภายในปี 2045

ผู้สังเกตการณ์เชื่อว่า ไชล์ชจะทำให้แนวทางแบบสหรัฐในโลก แต่ก็จะมีนักกำลังและสร้างความเป็นเอกภาพของสหภาพยุโรปด้วย ซึ่งในความเห็นของข้าพเจ้า แนวทางดังกล่าวนี้มีได้ชัดกับเป้าหมายของสหรัฐ และสอดคล้องกับความต้องการของชาวยุโรปชั้นนำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประธานาธิบดีเอ็มมานูเอล มาครงแห่งฝรั่งเศส ซึ่งจะเป็นประธานของสหภาพยุโรปในต้นปีหน้าและโอลาฟ ไชล์ชกำลังจะไปหาหรือด้วยเป็นคนแรก

คณะรัฐมนตรีชุดใหม่ของรัฐบาลไชล์ชเป็นผู้หญิงมากที่สุดในประวัติศาสตร์ความเป็นมาของเยอรมนีในระยะหลังสงคราม คือจากทั้งหมดจำนวน 16 คน 8 คนเป็นสตรี เพศ Annalena Baerbock จากพรรคกรีนเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ เธอเคยอยู่ในอเมริกาและอังกฤษหลายปี และสามารถพูดภาษาอังกฤษได้คล่อง อันจะเป็นประโยชน์ในการทำหน้าที่ของเธอ เท่าที่เป็นมา แอนนาเลนาถือท่าทีแข็งกร้าวใน ส่วนที่เกี่ยวกับจีนและรัสเซีย Christina Lambrecht เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม อันเป็นกระทรวงที่มีงบประมาณประมาณ 50 พันล้านยูโร ซึ่งอาจจะมากกว่ากระทรวงอื่น Lambrecht อาจจะมีประสบการณ์ในงานของกระทรวงอื่นมามาก แต่ดูจะไม่สั่นหวั่นมากนักในงานด้านความมั่นคงแห่งชาติ Ursula von der Leyen ประธานคณะกรรมการสหภาพยุโรปคนปัจจุบันนี้ เคยดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีกลาโหมมาก่อนและมีบทบาทไม่น้อยในการฝึกอบรมทหารอิรักและชนเผ่าในการปราบปรามกลุ่มรัฐอิสลามมาแล้ว ก่อนที่จะไปเป็นรองนายกรัฐมนตรีของแองเกลา แมร์เคิล และลาออกไปรับตำแหน่งปัจจุบันซึ่งเป็นระดับสูงไม่น้อยในบริบทของสหภาพยุโรป โดยได้ประกาศโครงการ Global Gateway ซึ่งเป็นโครงการที่จะแข่งกับ Belt and Road Initiative-BRI ของจีน โดยจะประสานกับโครงการ Build Back Better ของประธานาธิบดีไบเดน สำหรับผลงานต่อไปของ Lambrecht นั้น ต้องให้เวลาเธอ

ก่อน หญิงอีกคนหนึ่งที่ได้เป็นรัฐมนตรีในรัฐบาลใหม่ได้แก่ Klara Geywitz ซึ่งได้เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการก่อสร้าง

Christian Lindner หัวหน้าพรรค Free Democrat ซึ่งเป็นพรรคเล็กที่สุดในบรรดาพรรคร่วมรัฐบาล ได้ตำแหน่งเดิมของไชลซ์ คือว่าการคลัง อันเป็นกระทรวงสำคัญ เนื่องจากเยอรมนีจะต้องเข้าสู่ยุคใหม่ของการใช้ Digital แต่ไม่น่าจะเป็นปัญหา

ที่แปลกได้แก่การตั้งคนเชื้อสายตุรกีเป็นรัฐมนตรีเกษตร ซึ่งไม่เคยปรากฏมาก่อน

ปัญหาสำคัญด้านการต่างประเทศที่รัฐบาลใหม่ต้องเผชิญได้แก่การที่รัสเซียภายใต้ปูตินได้ส่งกำลังทหารกว่าแสนคนไปในพื้นที่อันอ่อนไหวมากในยูเครน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบริเวณใกล้กับดอนบัสส์และยูเครนตะวันออกซึ่งมีกองกำลังติดอาวุธที่นิยมรัสเซียตั้งฐานอยู่ ซึ่งเป็นสถานการณ์ที่เกิดขึ้นตั้งแต่ระยะที่ปูตินส่งกำลังไปยึดแหลมไครเมียของยูเครนและผนวกเข้ากับรัสเซียเมื่อปี 2014 อันเป็นปัญหาที่แองเกลา แมร์เคิล อดีตประธานาธิบดียูเครน อดีตประธานาธิบดีฝรั่งเศส และปูตินต้องไปเจรจากันหลายรอบที่กรุงมอสโกในเบลารุส อันมีส่วนให้รัสเซียต้องระงับแผนการรุกรานไว้ได้ ครั้งหลังนี้ นายกรัฐมนตรีโอลาฟ ไชลซ์กำลังเฝ้าติดตามความเคลื่อนไหวอย่างใกล้ชิด ในขณะที่ประธานาธิบดีโจ ไบเดนได้ให้ความสำคัญมาก โดยได้พูดคุยกับปูตินทางเสมือนจริงเมื่อวันที่ 7 ธันวาคมนานถึง 2 ชั่วโมงและได้หารือกับประธานาธิบดีเซเลนสกีแห่งยูเครนด้วย โดยย้ำว่า สิ่งที่มีได้ทำเมื่อปี 2014 นั้น คราวนี้ จะดำเนินการและหากรัสเซียล่วงล้ำอธิปไตยของยูเครน สหรัฐก็จะคว่ำบาตรทางเศรษฐกิจอย่างหนักที่สุดซึ่งรัสเซียจะเจ็บปวดอย่างไม่เคยประสบมาก่อน เยอรมนีก็จะประสานมาตรการกับประเทศสัมพันธมิตรอื่นๆ

การหายตัวไปอย่างลึกลับของ Peng Shuai นักเทนนิสหญิงมีระดับโลกของจีนยังเป็นปริศนาอยู่แม้เวลาจะล่วงเลยมาเกือบ 2 เดือนแล้ว นับแต่ที่ปรากฏการลงสารของเธอในสื่อสังคม Weibo เมื่อวันที่ 2 พฤศจิกายน ศกนี้ อันมีสาระสำคัญว่า อดีตรอง

นายกรัฐมนตรีของจีนได้ลงละเมิดทางเพศแก่เธอ แม้เมื่อวันที่ 20 ธันวาคม หนังสือพิมพ์ Lianhe Zaobao ซึ่งเป็นหนังสือพิมพ์ของสิงคโปร์เชื้อสายจีน จะได้ลงข่าว การสัมภาษณ์ของเธอมีความตอนหนึ่งว่า “เธอไม่เคยพูดหรือเขียนว่า Anyone sexually assaulted me. This point must be emphasized very clearly.”

สมาคมเทนนิสหญิงแห่งโลกซึ่งไม่เชื่อถือการปรากฏภาพและข่าวเกี่ยวกับเปิง ฉ่วยโดยสื่อทางการของจีนได้ระงับการแข่งขันเทนนิสหญิงในจีนจนกว่าความจริงที่รับ ฟังได้จะปรากฏ และยังคงการจะให้เธอปรากฏตัวและให้สัมภาษณ์โดยเสรี กับยัง ขอร้องให้มีการสอบสวนกรณีของเธออย่างโปร่งใส ในขณะที่ คณะกรรมการโอลิมปิก ระหว่างประเทศ ซึ่งอ้างว่า ได้วิดิคอลล์กับเธอแล้ว ดูไม่มีปัญหาและจะได้มีโอกาสพบ กับเธอในเดือนมกราคมที่จะถึงนี้

วงการภายนอกดูจะเชื่อว่า เปิง ฉ่วยถูกบังคับให้เก็บตัวจากเหตุเพราะการที่เธอ กล่าวหาอดีตผู้นำคนหนึ่งของพรรคคอมมิวนิสต์อย่างเสียหาย

ตามรายงานของ บีบีซี ออนไลน์ หนังสือพิมพ์ Lianhe Zaobao มีผู้อ่านในจีน เข้าใจว่ามีแนวทางนิยมปักกิ่ง แม้ บีบีซี จะออกตัวว่า ตามนโยบาย สถานีจะไม่ยืนยัน ข่าวจากสื่อภายนอกก็ตาม สำนักข่าวตั้งข้อสังเกตว่า การสัมภาษณ์ขึ้นระหว่างการ แสดงกีฬาฤดูหนาวที่นครเซี่ยงไฮ้และเธอดูจะเป็นคนเดียวในที่นั้นที่ไม่สวมหน้ากาก นอกจากนั้น เปิง ฉ่วย ดูจะมีปัญหาในการได้ยินคำถาม แม้ว่าเธอจะยืนยันว่ามีได้ถูก สกครอย

สารของเปิง ฉ่วยที่ปรากฏในสื่อสังคมของ Weibo นั้นถูกลบแทบจะในทันที แต่ ได้ถูกนำไปส่งต่อโดยคนทั่วไปอย่างแพร่หลาย (went viral) และ account ของเธอถูก จำกัด โดยไม่ปรากฏอีกเลยแม้แต่ขึ้นเดียวตั้งแต่วันที่ 10 กันยายน แล้วเธอก็หายตัวไป เป็นเวลาหลายสัปดาห์ ทำให้ทั่วโลกเป็นห่วงและมีการลงข่าวพร้อม #whereisPengShuai ทั้งจากภายในประเทศและจากนักเทนนิสชั้นนำ เช่น Naomi Osaka, Serena Williams และ Novak Djokovic ซึ่งมีข่าวว่า สารเหล่านี้ก็ถูกเซ็นเซอร์ เช่นกัน

ในสารถึง บีบีซี คณะกรรมการโอลิมปิกระหว่างประเทศ กล่าวว่า จะยังคงใช้
วิธีการทางการทูตอย่างเจียบ ๆ ต่อไปในการติดต่อกับองค์การกีฬาต่างๆ ของจีน โดย
จะหารือกันในทุกประเด็น

ประมวลรายงานประจำเดือนธันวาคมต้องจบลงเพียงนี้ เพราะทางกระทรวง
ขอให้รีบส่ง แม้ยังมีข่าวสำคัญอีกหลายเรื่อง

75 YEARS OF THAILAND AND THE UNITED NATIONS

By Dr. Manaspas Xuto

President of the United Nations Association of Thailand

The 16th of December 2021 is an important milestone. What many Thais may not be aware of is that this date marks 75 years of Thailand's membership in the United Nations. It marks seventy-five years of this country's engagement with one of the most universal of international organizations -- an organization that has come to symbolise not only the sacrosanct principle of sovereign equality among states but also mankind's best hopes for a better future. This is also cause for celebration - - of our long history as a sovereign nation and as a respected member of the international community.

Indeed, Thailand's association with the United Nations marks only the most current chapter in Thailand's century-old engagement with international organizations. This engagement evolved from the far-sighted vision of His Majesty King Chulalongkorn who saw it as a vital means of securing international acceptance of Siam as part of the family of nations and thereby underscoring the country's sovereignty and independence. It was during King Rama V's reign that, in 1883,

Thailand--or Siam as it was called then--decided to join the International Telecommunications Union (ITU), recognised as the world's oldest international organization. Two years later, in 1885, Thailand joined the Universal Postal Union (UPU).

Membership in other international organizations soon followed. This culminated in the early 20th century with Thailand's participation in the Versailles Peace Conference and subsequent joining of the League of Nations as one of its 32 Founding Members in 1919 during the reign of His Majesty King Rama VI.

Owing to difficult circumstances endured by Thailand during the Second World War, Thailand faced many obstacles in its efforts to join the United Nations as a Charter member. Even though countries like the United States were generally supportive of Thailand's efforts in this regard, Thailand encountered difficult negotiations with some of the Allied Powers that would later become part of the permanent members of the United Nations Security Council, namely, France, the United Kingdom and the Soviet Union. Many difficult demands were set. Among other things, France wanted settlement of pending territorial issues, the UK wanted rice indemnities and the Soviet Union wanted the establishment of diplomatic relations.

Despite difficult negotiations which at times were reminiscent of those during the era of colonisation, able Thai diplomats during the period, led by Prince Wan Waithayakorn, worked tirelessly and were ultimately successful. Thailand was able to become the 55th member of the UN on 16 December 1946, four months after it had submitted the letter of intention. A heavy price had been paid to secure admission to the United Nations. But the most important thing was that UN membership conferred international recognition of and respect for Thailand's

sovereignty and territorial integrity. A new era of Thailand's cooperation with this world organization thus began.

The difficulties that Thailand endured to gain entry to the UN perhaps made the country appreciate even more the importance and significance of such membership. It reinforced Thailand's view of the UN as an organization designed to protect and advance the interests of small states. It strengthened our resolve for the UN to promote the type of multilateralism that would strengthen collective security, advance development and protect human rights and fundamental freedoms.

In action and deed, Thailand has exhibited a strong commitment to the UN and to the principles enshrined in the UN Charter and the Universal Declaration of Human Rights. This can be seen in the participation of prominent Thai nationals in the organization. In 1956, Prince Wan Waithayakorn was elected President of the 11th Session of the UN General Assembly and went on to become Chairman of the First UN Conference of the Law of the Sea in 1958. Dr. Thanat Khoman, former Thai Foreign Minister, also served as President of the UN Trusteeship Council. In 2003, former Prime Minister Anand Panyarachun was selected by the UN Secretary-General to serve as Chairman of the High-level Panel on Threats, Challenges and Changes which paved the way for ground-breaking reform of the organization launched at the 2005 World Summit.

Since joining the United Nations, Thailand has also answered the call on several occasions to promote international peace and security. When the Korean War broke out in 1950, Thailand was one of sixteen countries which committed troops to serve under UN command there after it voted for adoption of the Uniting for Peace resolution by the UN General Assembly. Thailand was a supporter of UN peacekeeping at its early stages, from the establishment of the UN Emergency

Force in the Middle East (UNEF) and the UN peacekeeping force in the Congo (ONUC).

At no time was Thailand more directly involved in the UN's peace and security efforts than during 1985-1986 when serving as a non-permanent member of the UN Security Council. During the tenure, Thailand served as President of the Council on two separate occasions where former Foreign Minister Siddhi Savetsila chaired the Council meetings himself. A notable achievement of the Thai Presidency of the Council was the adoption of UNSC resolution 589 (1986) which was one of the bases for ending the Iran-Iraq War.

Together with ASEAN, Thailand was able to work with the United Nations to pave the way for the comprehensive settlement of the Cambodia conflict through the Paris Peace Accords in 1991. The Agreement mandated the establishment of the UN Transitional Authority in Cambodia (UNTAC), to which Thailand contributed both civilian and military personnel, which ultimately opened a new era for peace and stability in Cambodia.

Thailand's contribution to peacekeeping increased significantly after the end of the Cold War. From Cambodia to Timor Leste, from the Iraq-Kuwait border to Bosnia-Herzegovina, from Burundi to the Sudan, Thai peacekeepers' roles could be seen in the dissemination of knowledge and expertise in development and post-conflict reconstruction through training and technical assistance. This approach was applied with great impact in Timor Leste where both Lieutenant Generals Boonsrang Niumpradit, and later Winai Phattiyakul, served as the UN Force Commanders. Since then, UN peacekeeping operations have incorporated developmental and institution-building components which are so fundamental to preventing the recurrence of conflict. In 2013, the Thai UNAMID hybrid forces in Darfur already

returned to the country having successfully employed the new approach and earned great admiration from both the local people and the United Nations.

Thailand's contribution in the economic and social fields has also been significant. We have ratified a wide range of UN human rights, labour and environment conventions and treaties. We have participated actively in key UN bodies, from the UN Economic and Social Council (ECOSOC) to the World Health Organization (WHO), from the UN High Commission for Refugees (UNHCR) to the UN Educational, Scientific, and Cultural Organization (UNESCO), to name a few. One area where Thailand's success has been emulated by the UN is in anti-drug efforts. Here, Thailand's alternative development and crop substitution programmes, many of them initiated by His Majesty King Bhumibol Adulyadej The Great, served as models of cooperation for UN programmes with many countries, including Myanmar and Afghanistan. Thailand has also been playing a role in promoting cooperation within the UN and other international and regional bodies in addressing the challenges of pandemics such as avian influenza, HIV I AIDs, COVID19 and natural disasters.

On the home front, with about 30 UN regional headquarters and offices currently based in Bangkok, including UNESCAP (since 1949) and the regional centre of the United Nations Development Programme (UNDP), Bangkok has since 2011 been recognised as the United Nations Centre for Asia and the Pacific. Both Thailand and indeed the region have benefited from UN work in areas ranging from sustainable development to poverty eradication, from environmental protection to disaster relief, from modernising infrastructure to human rights and humanitarian assistance.

The UNDP recognised the great contributions of His Majesty the King in this regard and presented His Majesty with the inaugural UNDP Human Development Lifetime Achievement Award in 2006. And in recognition of the King's multifarious contributions to the improvement of soil quality, the UN has since 2012 designated the fifth of December, being the King's birth date, as the World Soil Day to be observed annually.

The UN, however, would not have achieved many of its goals without the support of its most important constituents, namely, the peoples of the United Nations. Here, UN associations play an indispensable role. In Thailand, the United Nations Association of Thailand (UNAT) was established as early as 1953 to promote greater knowledge and awareness of the UN. Its first President was Thanphuying La-iad Pibulsonggram who, over five consecutive terms, paved the way forward in bringing the UN closer to the Thai people. Two years later, UNAT was honoured to host the 10th Plenary Assembly of the World Federation of UN Associations (WFUNA) in Bangkok. In 1956, Thanphuying La-iad was elected as President of the 11th Plenary Assembly of the WFUNA which was held in Geneva. This honourable work of the UNAT continues to this very day.

In recent years, some in the international community and the international media have focused attention on the UN's shortcomings and failures. These indeed exist and have been responsible for lost opportunities for peace, lost momentum for development and, at times, tragically, lost lives. But having said that, one must also ask the question: where would we be today without the United Nations? What alternative framework would we use to foster universal cooperation to tackle the common threats to mankind? What would we employ in place of the collective security system of the UN? Despite some flaws in the UN, it is still mankind's best hope for a better future - for we see in the UN and in the multilateralism that it

advocates the possibilities for further advancement of mankind's larger freedoms. That is why we are actively involved in the UN reform and revitalisation efforts. That is why we are proud to serve as the UN's regional headquarters. So we celebrate on the 16th of December this year 75 years of membership in the United Nations. We look forward to continue working in close partnership with it.

ดร. มนัสพาสน์ ชูโต

ประธานคณะกรรมการปรับปรุงแนวทางการประชาสัมพันธ
และการดำเนินงานด้านสารนิเทศของกระทรวงการต่างประเทศ